

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi, nr.22-24, Sector 1, cod 011948, București

Telefon: +(40) 21.3078.818; Fax: +(40) 21.3078.875

Website: www.curteadeconturi.ro, E-mail: rei@rcc.ro

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 10336 / NV / 10.10.2017

SG-pt. BPCD
Spre informare

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului deputat Nicolae-Liviu Dragnea

Președintele Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

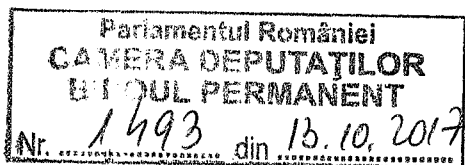
Nr. 2/113 800/12.10.2017

DST pt. BPCD
Subalea
Avem deosebită plăcere să vă transmitem anexat "CARTEA ALBĂ A CURȚII DE CONTURI A ROMÂNIEI" în care este prezentată activitatea desfășurată de instituția noastră în perioada 2008-2017.

Cartea reprezintă un moment de bilanț pentru Curtea de Conturi, marcând și încheierea primului mandat constituțional de nouă ani pentru un număr de șase consilieri de conturi:

- Nicolae VĂCĂROIU - președinte al Curții de Conturi a României;
- Elena Doina DASCĂLU - vicepreședinte al Curții de Conturi a României;
- Aron Ioan POPA – Președinte al Autorității de Audit;
- Gheorghe OANĂ – Vicepreședinte al Autorității de Audit;
- Ștefan PETE – Consilier de conturi
- Verginia VEDINAȘ – Consilier de conturi.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei noastre considerații.

Nicolae Văcăroiu

Președintele Curții de Conturi a României

Nicolae Văcăroiu

**CARTEA ALBĂ
A CURȚII DE CONTURI
A ROMÂNIEI
2008-2017**

Ediție îngrijită de Sergiu MAINEA

NOTĂ

Reproducerea textului este interzisă.

*Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

Curtea de Conturi

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948
Tel.: (+4) 021 3078731
Fax: (+4) 021 3078875
Website: www.curteadeconturi.ro
ROMÂNIA, București
Septembrie 2017
© Curtea de Conturi
ISBN 978-973-0-25471-6 (versiune tipărită)
ISBN 978-973-0-25470-6 (versiune online)

CARTEA ALBĂ A CURȚII DE CONTURI , A ROMÂNIEI 2008-2017

Cuvânt înainte

Nicolae VĂCĂROIU

Președinte al Curții de Conturi a României

Coordonare volum

Nicolae VĂCĂROIU

Sergiu MAINEA

BUCUREȘTI 2017

Cuvânt-înainte

Stimate cititor,

În perioada 2008-2017, activitatea membrilor Curții de Conturi s-a desfășurat din perspectiva amplificării importanței și a rolului Instituțiilor Supreme de Audit (ISA) în creșterea performanței utilizării fondurilor publice. Crearea unui cadru coerent și solid, care să asigure infrastructura și suportul tehnic pentru desfășurarea activităților specifice prevăzute în Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constituie una dintre sarcinile Curții de Conturi a României, în calitate sa de instituție supremă de audit din România, afiliată la organizația profesională internațională a instituțiilor supreme de audit INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) și la grupul regional EUROSAI (European Organization of Supreme Audit Institutions).

Prezenta carte reprezintă un moment de bilanț pentru Curtea de Conturi, marcând și încheierea primului mandat complet de 9 ani pentru un număr de 6 consilieri de conturi: Nicolae Văcăroiu – Președinte al Curții de Conturi, Elena Doina Dascălu – Vicepreședinte al Curții de Conturi, Aron Ioan Popa – Președinte al Autorității de Audit, Gheorghe Oană – Vicepreședinte al Autorității de Audit, Ștefan Pete și Verginia Vedinaș – Consilieri de conturi.

Prin intermediul acestei cărți punem la dispoziția publicului o serie de informații relevante despre eforturile depuse de Plenul Curții de Conturi și de toate structurile centrale și teritoriale ale Curții de Conturi și Autorității de Audit pentru dezvoltarea capacității instituționale, a cadrului legal, a modului de organizare și funcționare și, totodată, o reflectare sintetică a principalelor realizări din perioada 15.10.2008-30.06.2017.

Alături de Parlament, suntem una dintre primele instituții care au fost înființate la începutul drumului spre modernizare al României, acum 153 de ani, sub denumirea de Înalta Curte de Conturi.

Această îndelungată tradiție istorică, prilej de mândrie pentru noi, ne obligă să conștientizăm rolul important în societate și să înțelegem așteptările beneficiarilor activității Curții de Conturi: Parlamentul, instituțiile publice, mass-media, societatea civilă.

În această perioadă au fost depuse eforturi susținute pentru dezvoltarea capacității instituționale, proiectând pentru orizonturile de timp 2010-2014 și 2016-2020 noi strategii de dezvoltare, care să ducă la îndeplinirea viziunii noastre de a deveni o instituție model pentru sectorul public din România.

În acest context au fost adoptate prin hotărâri ale Plenului Curții de Conturi: Standardele de audit proprii, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, manualele de audit de conformitate, financiar și al performanței, manualul de identitate vizuală, ghiduri de control și audit pe diverse domenii de activitate, norme și proceduri interne pentru perfecționarea activității proprii. Activitatea de control/audit și perfecționare a pregătirii profesionale s-a desfășurat în baza programelor anuale și multianuale.

Curtea de Conturi a aderat la Strategia Națională Anticorupție 2016-2020 la scurt timp după ce aceasta a fost adoptată de Guvernul României și va continua prin activitatea specifică să limiteze acest fenomen care se manifestă în mod deosebit în zona cheltuirii banului public.

A fost adaptată rapid structura organizațională la noile obligații și atribuții ce revin Curții de Conturi prin Strategia Națională în Domeniul Achizițiilor Publice și prin pachetul legislativ care reglementează achizițiile publice în România.

În toată această perioadă, o atenție deosebită a fost acordată consolidării relației dintre Curtea de Conturi a României și societatea civilă. Au fost analizate cu celeritate sesizările și petițiile primite de la diverși avertizori, persoane fizice sau juridice. Au fost dispuse măsuri de verificare pentru cele care intrau în aria de competență a Curții de Conturi sau au fost redirecționate către alte instituții competente în soluționarea acestora. Răspunsurile la solicitări au fost transmise avertizorilor la termenele legale.

În calitate sa de membru al organizațiilor internaționale în domeniu, Curtea de Conturi a fost reprezentată la diferite reuniuni de lucru organizate de INTOSAI, EUROSAI, Comitetul de Contact al Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană și Comisia Europeană, reușind astfel să preia cele mai bune practici în activitatea specifică de control/audit și să răspundă provocărilor perioadei pe care o parcurgem.

Au fost depuse eforturi deosebite pentru a crește atât vizibilitatea internațională a Curții de Conturi prin prezența pentru prima dată în INTOSAI Journal, cât și pe cea internă. Au fost create un website propriu și o revistă bilingvă semestrială a Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi și corpul profesionist al auditorilor publici externi atât din structura centrală, cât și din cea teritorială ale Curții de Conturi și Autorității de Audit veghează permanent asupra modului în care sunt cheltuite fondurile publice și își vor păstra independența și credibilitatea la cele mai ridicate cote.

Vă dorim o lectură plăcută și sperăm ca informațiile despre noi să vă ofere o imagine generală asupra Curții de Conturi a României.

Nicolae Văcăroiu

Președinte

Curtea de Conturi

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI
PRIMUL MANDAT COMPLET DE 9 ANI
2008-2017

Nicolae Văcăroiu
Președinte
Curtea de Conturi

Elena Doina Dascălu
Vicepreședinte
Curtea de Conturi

Aron Ioan Popa
Președinte
Autoritatea de Audit

Gheorghe Oană
Vicepreședinte
Autoritatea de Audit

Verginia Vedinaș
Consilier de Conturi

Ștefan Pete
Consilier de Conturi

Introducere

Un element esențial în reforma administrației publice din România este necesitatea îmbunătățirii controlului financiar public, a responsabilității și probității. Acest lucru este deosebit de important în scopul creșterii eficienței globale, al eficacității economiei românești, limitării risipei resurselor publice și posibilităților de fraudă și corupție. Curtea de Conturi a României, asemeni tuturor Instituțiilor Supreme de Audit, are de jucat un rol-cheie în acest proces de reformă.

Curtea de Conturi a României are de înfruntat multe provocări, atât de ordin intern, cât și extern, și aceasta într-un context de instabilitate legislativă.

În plus, sume importante reprezentând ajutor extern urmează a fi oferite de donatori externi, mai ales de către UE, ceea ce solicită standarde corespunzătoare pentru administrarea, controlul și auditarea utilizării acestor fonduri.

Pentru Curtea de Conturi, această provocare a însemnat, în special, să evolueze în direcția unei instituții supreme de audit (SAI) moderne și performante. Pentru a sprijini Curtea în această direcție, în anul 2000, președintele Curții de Conturi a României a cerut SIGMA¹ să desfășoare un *peer review*².

Această evaluare a luat în considerare aspecte de ordin general referitoare la organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României.

La fel ca și în cazul altor exerciții de acest fel, scopul a fost de a formula recomandări pentru schimbări și îmbunătățiri, care să ducă la dezvoltarea Curții de Conturi a României în conformitate cu standardele internaționale și bunele practici în cadrul instituțiilor similare ale altor țări democratice, concomitent luând în considerare circumstanțele specifice ale țării.

Evaluarea s-a îndreptat, în primul rând, către problema concordanței dintre poziția instituțională a Curții de Conturi a României față de principiile de bază ale independenței, așa cum sunt formulate în Declarația de la Lima a INTOSAI.

Evaluarea a fost în general pozitivă, cu excepția faptului că este nevoie să se asigure o mai bună independență financiară față de ramura executivă.

Deși Curtea de Conturi în scurta sa istorie recentă a obținut rezultate bune, nu pare a fi posibil ca pe termen lung să se continue cu abordarea utilizată, până la data evaluării, pentru majoritatea atribuțiilor de audit. Datorată în parte obligației sale legale de a asigura descărcările individuale de gestiune ale „ordonatorilor de credite”, dar și practicilor de control și metodelor Curții, concentrarea activității de audit s-a făcut mai puțin asupra întăririi responsabilității publice decât asupra cazurilor de fraudă sau de ilegalități individuale, neacordându-se suficientă atenție conceptelor de risc și materialitate.

¹ SIGMA reprezintă un organism care funcționează în țările în tranziție, cu scopul de a promova și a consolida sistemele publice de guvernare, precum și capacitatea profesională a oamenilor care lucrează în administrațiile publice. Oferă expertiză într-o gamă largă de administrații publice naționale, inclusiv din statele membre UE și OCDE. Aceasta evaluează: strategii de reformă și planuri de acțiune, progrese în domeniul reformei; cadre juridice, metodologii, sisteme și instituții. De asemenea, acest organism dezvoltă metodologii, instrumente și consultanță pentru a sprijini reforme și prevede consiliere cu privire la proiectarea și punerea în aplicare a reformelor; recomandări privind îmbunătățirea legislației și măsurile administrative. Totodată, oferă consultanță privind optimizarea utilizării asistenței UE și alte oportunități de a împărtăși bune practici dintr-o gamă largă de țări. SIGMA oferă asistență în cinci domenii-cheie: cadrul juridic și de gestionare a serviciului public, managementul finanțelor publice; achizițiile publice; elaborarea politicilor de coordonare, strategie și reformă.

² O evaluare de tip *peer review* (evaluare colegială) poate fi descrisă ca reprezentând o revizuire, o evaluare externă a activității unei Instituții Supreme de Audit, realizată de către una sau mai multe SAI-uri partenere (instituții similare) în vederea obținerii asigurării că instituția evaluată își desfășoară activitatea în conformitate cu standardele profesionale aplicabile și legile și reglementările naționale care guvernează activitatea de audit. Evaluarea de tip *peer review* este considerată a fi voluntară, nicio Instituție Supremă de Audit nefiind obligată să se supună unei astfel de evaluări.

S-a constatat necesitatea unei strategii reînnoite de control care să vizeze asigurarea unei responsabilități mai bune în sectorul public românesc prin întărirea sistemelor și procedurilor de control intern, și într-o perspectivă mai degrabă pe termen mediu și care să evalueze raportul general/eficacitate al politicilor publice (auditul de performanță).

Acțiunea de *peer review* a avut următorul plan de lucru:

- ☞ Punctele tari și slabe ale Curții;
- ☞ Îmbunătățirea managementului și dezvoltarea resurselor Curții de Conturi:
 - ☐ Structura Curții de Conturi;
 - ☐ Introducerea unui sistem eficient de management al informației;
 - ☐ Politica de personal, recrutarea și pregătirea profesională;
 - ☐ Dezvoltarea tehnologiei informației;
- ☞ Simplificarea cadrului legal;
- ☞ Inițierea unei politici de comunicare:
 - ☐ Comunicarea internă;
 - ☐ Comunicarea externă;
 - ☐ Valorificarea rezultatelor auditului;
- ☞ Reînnoirea modului de abordare auditului:
 - ☐ O abordare mai sistematică (standardizată):
 - Standarde și manuale de audit;
 - Planificarea auditului efectuarea auditului;
 - Raportarea auditului și procesul de luare a deciziei privind controlul calității și asigurarea calității;
 - ☐ O abordare mai flexibilă și mai creativă:
 - Programarea activității de audit;
 - Extinderea domeniului auditului;
 - Deplasarea spre auditul de performanță;
- ☞ Promovarea responsabilității publice.

Echipa SIGMA a analizat în detaliu aspectele prezentate mai sus (din cadrul planului de lucru) și a prezentat opiniile sale în cadrul unei lucrări de evaluare care conține 87 de puncte.

Cele 87 de puncte au fost analizate în demersul descris mai sus și în urma analizei au fost detectate 56 de recomandări pentru Curtea de Conturi a României.

Rezultatele evaluării au fost bine primite și au ajutat la crearea bazei pentru absorbirea asistenței tehnice suplimentare, în primul rând sub forma a două proiecte de twinning semnificative.

NAO-Marea Britanie, alături de Curtea de Conturi a Greciei, a fost angajat atunci drept principalul partener de asistență tehnică pe durata anilor 2001-2003, printr-un prim proiect de twinning finanțat de UE (PHARE). Acest twinning a acoperit patru domenii importante:

- ☞ Auditurile;
- ☞ Organizarea și conducerea;
- ☞ Informarea;
- ☞ Comunicarea.

Un al doilea proiect de twinning a fost condus de Curtea de Conturi a Spaniei, cu un aport semnificativ din partea Curții de Conturi a Germaniei. Acest proiect a durat din 2003 până în 2005.

Un nou twinning a început în primul trimestru al anului 2006, cu aceiași parteneri, iar pentru anumite componente sunt implicate și SAI din Anglia.

În 2005, președintele Curții de Conturi a României a făcut o nouă solicitare către SIGMA pentru a derula o a doua analiză a instituției. De aceea președintele CCR a solicitat echipei SIGMA să analizeze și să abordeze aspectele pentru o dezvoltare ulterioară.

În comparație cu analiza desfășurată în 2000, exercițiul din 2005 a avut o sferă mai limitată.

În concordanță cu punctele de vedere exprimate de Curte, s-a încercat abordarea în esență a anumitor aspecte esențiale referitoare la funcționarea și dezvoltarea Curții de Conturi a României.

De această dată, analiza nu intră în prea multe detalii și nu face prea multe descrieri, acest lucru s-a făcut în raportul din 2000. De altfel, mulțumită contactului aproape permanent dintre Curtea de Conturi a României și Sigma, de exemplu, cu ocazia activității de evaluare anuală sau în cadrul activităților comune susținute de Sigma și la care Curtea și-a adus o contribuție deosebită, Sigma a considerat că în timp a realizat o cunoaștere și o înțelegere rezonabilă a Curții.

Echipa s-a concentrat asupra provocărilor majore cu care se va confrunta Curtea de Conturi a României în următorii ani.

Raportul prezintă și discută recomandări pentru unele dintre provocările și oportunitățile pe care Curtea de Conturi a României va trebui să le aibă în vedere pentru a găsi propriile soluții aplicabile în contextul actual din România.

Raportul abordează următoarele aspecte în cadrul a 142 de puncte:

- ☞ activitatea de audit a Curții de Conturi;
- ☞ structura organizațională, personalul și conducerea;
- ☞ resursele umane;
- ☞ condițiile pentru evoluția ulterioară.

Din cele 142 de puncte s-au identificat 79 de recomandări.

În mod similar cu evaluarea din anul 2000, Curtea de Conturi a României trebuie să acorde atenție măsurilor neimplementate, celor parțial implementate, dar și celor care nu cad în competența exclusivă a Curții de Conturi.

În ceea ce privește recomandările neimplementate, în urma evaluării *peer review* efectuată în anul 2006, sunt sesizate următoarele aspecte:

- ☞ SIGMA face referire la problema implementării recomandărilor emise de un SAI, ca aparținând în general Parlamentului sau consiliilor locale, ele fiind acelea care le avizează sau nu, și care fac presiune asupra autorităților centrale sau locale pentru luarea măsurilor corective;
- ☞ SIGMA atrage atenția cu privire la auditurile performanței, numărul lor fiind limitat la zece în fiecare an în Programul de activitate anual al Curții și aproximativ opt dintre acestea sunt efectuate în fapt;
- ☞ SIGMA recomandă introducerea unor noi metode de analiză a datelor pentru a putea efectua verificări la nivelul întregii țări în ceea ce privește performanța administrației publice. Acest lucru ar ajuta la emiterea unor propuneri privind cele mai bune practici pentru o administrație economică, eficientă și eficace;
- ☞ SIGMA recomandă Curții de Conturi implicarea mai profundă în lupta împotriva corupției;
- ☞ SIGMA recomandă alocarea activității legate de aspectele privind fraudă și corupția către toți auditorii Curții de Conturi a României, aceștia trebuind să aibă în vedere și să raporteze adecvat asupra riscurilor sau cazurilor reale, conform Standardelor INTOSAI;
- ☞ SIGMA recomandă Curții de Conturi să elaboreze o politică adecvată, demonstrând angajamentul său de a lucra eficient împotriva fraudei și corupției. Această politică ar trebui decisă și implementată la nivelul Plenului și ar trebui să acopere aspecte referitoare la ghiduri de audit privind fraudă și corupția, precum și aspecte legate de efectuarea unor audituri în domeniul eficienței și eficacității politicilor anticorupție din România, inclusiv performanța sistemului judiciar;
- ☞ SIGMA recomandă îmbunătățirea politicii de comunicare și raportare externă;
- ☞ SIGMA recomandă Curții de Conturi organizarea de colocvii și seminarii cu diferite grupuri-țintă (ex.: membri ai Parlamentului României, manageri din administrația publică, alți profesioniști în

audit, oameni de știință, jurnaliști etc.) în vederea unei mai bune înțelegeri a activității și a evoluțiilor prezente și viitoare ale Curții;

- ☞ SIGMA recomandă Curții de Conturi punerea în aplicare a documentelor strategice adoptate;
- ☞ SIGMA recomandă Curții de Conturi crearea unui număr de grupuri de lucru care să abordeze principalele aspecte de politică cărora instituția va trebui să le facă față în viitor, fie în domeniul activității de audit propriu-zise, fie referitoare la conducerea sa internă sau la structura sa generală.

În concluzie, raportul apreciază faptul că:

„Au fost adoptate deja o serie de documente strategice. Asemenea documente au fost elaborate în contextul pregătirii proiectelor de asistență tehnică. Este cazul strategiei actuale de dezvoltare care acoperă perioada 2004-2006. Totuși, s-a constatat că foarte puțin din acest document de politică a ieșit la suprafață în discuțiile cu personalul sau consilierii, astfel încât nu pare că acest document a fost diseminat și discutat pe larg. În acest document sunt cuprinse sugestii și propuneri excelente, adesea chiar inovative (de ex., sugestiile de la capitolul construcție instituțională). Totuși, foarte puține, dacă nu chiar nici una dintre acestea, nu par să fi fost implementate.

În plus, este de remarcat că majoritatea schimbărilor introduse începând cu anul 2000 nu au fost rezultatul implementării vreunui plan strategic, dar au fost cauzate mai mult de un impuls sau de o presiune externă.

Pentru a recrea un consens în cadrul Curții, stă la latitudinea Curții însăși să procedeze la un exercițiu comun de dezvoltare și implementare strategică. Ea ar trebui să se bazeze de această dată pe un proces total transparent și precaut. Ar trebui creat un număr de grupuri de lucru care să abordeze principalele aspecte de politică cărora Curtea de Conturi a României va trebui să le facă față în viitor, fie în domeniul activității de audit propriu-zise, fie referitoare la conducerea sa internă sau la structura sa. Acestea ar trebui să reflecteze diferitele grupuri de interese din cadrul Curții (consilieri, directori, auditori și, după caz, personal auxiliar) și ar trebui să lucreze sub orientarea unei comisii generale de monitorizare care să răspundă de proiectul final. S-ar putea apela la utilizarea interacțiunii posibile datorită disponibilității instrumentului IT în vederea colectării a cât mai multor păreri și opinii relevante privind viitorul Curții. Factorii de răspundere privind Curtea ar putea fi chemați să-și aducă contribuția, dar acest proces trebuie să fie, în fapt, proprietatea Curții.

Elaborarea unei noi strategii este în primul rând un exercițiu pentru Curtea însăși. Totuși, aceasta nu ar avea valoare dacă nu ar fi legată în modul cel mai bun de preocuparea largă. Problema nu este de a elabora o strategie de dragul acesteia, ci, în general, de a îmbunătăți performanța Curții de Conturi a României.

În orice exercițiu nou de natură programatică sau strategică, Curtea ar trebui să se întrebe în ce măsură dacă ceea ce face sau își planifică să facă în prezent adaugă valoare finanțelor publice din România. Există desigur nevoia de a înțelege mai bine rolurile diferiților actori din domeniu și probabil nevoia redefinirii anumitor roluri. Redefinirea nu înseamnă în mod necesar revoluție, ci numai ajustare.

Ceea ce sugerează acest raport referitor la o reevaluare a scopurilor procedurii de descărcare de gestiune este ca instituția să profite cel mai mult de reformele în curs.

Unitatea foarte necesară în cadrul Curții poate fi realizată numai printr-o adeziune comună la o viziune general împărtășită privind rolul și viitorul Curții de Conturi. Acest rol este cu siguranță definit atât de lege, cât și de Constituție. Acest lucru nu este totuși suficient, iar o viziune nu poate fi exprimată într-o lege care fundamentează existența unei instituții. Mai este mult de convenit în legătură cu scopul pentru care Curtea există ca instituție profesională ce servește interesul public. Evaluatorii ar sugera aici ca dincolo de schimbări și de eventualele dispute tehnice, Curtea ar trebui cu adevărat să aibă ambiția de a contribui în mod profesional și eficient la stabilirea unor finanțe publice solide în România. Toate eforturile acelora care lucrează în Curte ar trebui direcționate către acest scop și către orice politică și acțiune evaluată împotriva lui.

Curtea este un organism independent față de legislativ (Parlament), de executiv (Guvern) și de structurile judiciare ale Statului. Din punct de vedere legal, evaluatorii sunt unanimi în această declarație.

Totuși, o SAI independentă include și o noțiune privind modul în care ea este percepută de factorii de răspundere. Există mulți factori pentru această percepție. Evaluatorii au evidențiat în acest raport modul în care Curtea ar putea să evolueze într-o instituție proactivă ce joacă un rol important în România. Prin lărgirea sferei de reflecție dincolo de cadrul legal, Curtea și-ar găsi spiritul de echipă, întrucât țintele sale aproape că se opresc în momentul livrării rapoartelor. Dimpotrivă, acesta este momentul în care procesul începe. Prin discuții intelectuale asupra viziunii sale se vor dezvolta obiectivele Curții. Ea ar trebui să-și susțină standardele etice de informare obiectivă privind aspectele care preocupă. O Curte prestigioasă este o Curte care este ascultată de factorii de răspundere.

Acest raport arată necesitatea de definire a scopurilor comune, de a le face cunoscute atât pe plan intern, cât și extern. Aceasta se îndreaptă către un aspect crucial al liniilor directoare INTOSAI, adică liniile directoare privind transparența și deschiderea. Curtea trebuie să-și dezvolte abilitățile de comunicare și să vorbească cu o voce clară. Astfel, ea va dobândi credibilitate, fără a fi represivă, pentru că arată calea progresului prin sugestii către Parlament și publicul larg, privind modul de îmbunătățire a utilizării resurselor sărace, adică a banului public.”

La preluarea mandatului, *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi* a fost modificată și completată prin *Legea nr. 217/2008*, generând transformări de esență în modelul de activitate al Curții de Conturi. Din această perspectivă, cele mai importante modificări au fost:

- ↳ Se precizează calitatea Curții de Conturi de **instituție supremă de audit**, care reprezintă România (în calitatea sa) în organizațiile internaționale ale acestor instituții (INTOSAI³, EUROSAI⁴, Comitetul de Contact), [art. 1(3)].
- ↳ Se precizează că funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin **proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit**, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate, [art. 1(2)].
- ↳ Se definesc conceptele asociate activităților de specialitate ale Curții de Conturi:
 - (a) **controlul** – activitatea prin care se verifică și se urmărește modul de respectare a legii privind constituirea, administrarea și utilizarea fondurilor publice;
 - (b) **auditul public extern** – activitatea de audit desfășurată de Curtea de Conturi care cuprinde, în principal, auditul financiar și auditul performanței;
 - (c) **auditul financiar** – activitatea prin care se urmărește dacă situațiile financiare sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se în acest sens o opinie;
 - (d) **auditul performanței** – evaluarea independentă a modului în care o entitate, un program, o activitate sau o operațiune funcționează din punct de vedere al eficienței, economicității și eficacității.

Noile prevederi au antrenat **schimbări de esență** în activitatea de specialitate a Curții de Conturi, în condițiile în care noua lege a indus o intensă presiune externă în ceea ce privește **implementarea unui nou model de activitate, orientat pe auditul public extern**.

Până la acel moment, cu excepția unor misiuni de audit al performanței desfășurate în cadrul direcției de specialitate – Direcția auditul performanței și al sistemelor informatice (înființată la recomandarea SIGMA), Curtea de Conturi desfășura preponderent acțiuni de control financiar.

Aceste schimbări au avut un impact semnificativ asupra obiectivelor, organizării și desfășurării activității instituției, fiind impuse și cauzate de:

³ International Organization of Supreme Audit Institutions

⁴ European Organization of Supreme Audit Institutions

- (a) Modificările cadrului legislativ care au antrenat schimbări de substanță rezultate din modificarea abordărilor activității de specialitate prin transformarea acestora în activitate de audit;
- (b) Modificări în structura și conținutul activității prin creșterea ponderii activității de audit în comparație cu activitatea de control;
- (c) Desfășurarea acțiunilor de control prin proceduri specifice auditului de conformitate;
- (d) Necesitatea elaborării cadrului de reglementare și procedural aferent auditului public extern;
- (e) Necesitatea elaborării și implementării standardelor proprii de audit, în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Aflat în fața unor asemenea provocări, Plenul Curții de Conturi a României, instalat în octombrie 2008, a luat o serie de măsuri privind constituirea unor grupuri de lucru pe diverse domenii de activitate care să asigure implementarea recomandărilor din cele două rapoarte SIGMA în conformitate cu Standardele INTOSAI (ISSAI), care să asigure pe termen scurt și mediu dezvoltarea capacității instituționale pe următoarele direcții:

- ☞ Independență;
- ☞ Managementul resurselor;
- ☞ Comunicare și angajamente față de părțile interesate;
- ☞ Etică, transparență, responsabilizare și bună guvernare;
- ☞ Standarde de audit, metodologie și controlul calității;
- ☞ Abordarea auditului.

Grupurile de lucru astfel constituite au avut ca sarcină elaborarea de:

- ☞ Strategii ale Curții de Conturi;
- ☞ Standarde de audit proprii Curții de Conturi a României;
- ☞ Manuale;
- ☞ Ghiduri;
- ☞ Regulamente;
- ☞ Statute;
- ☞ Coduri.

Periodic, grupurile au prezentat în Plen note informative privind modul de îndeplinire a sarcinilor primite. Materialele finalizate au fost supuse spre aprobare Plenului Curții de Conturi.

CAPITOLUL

1

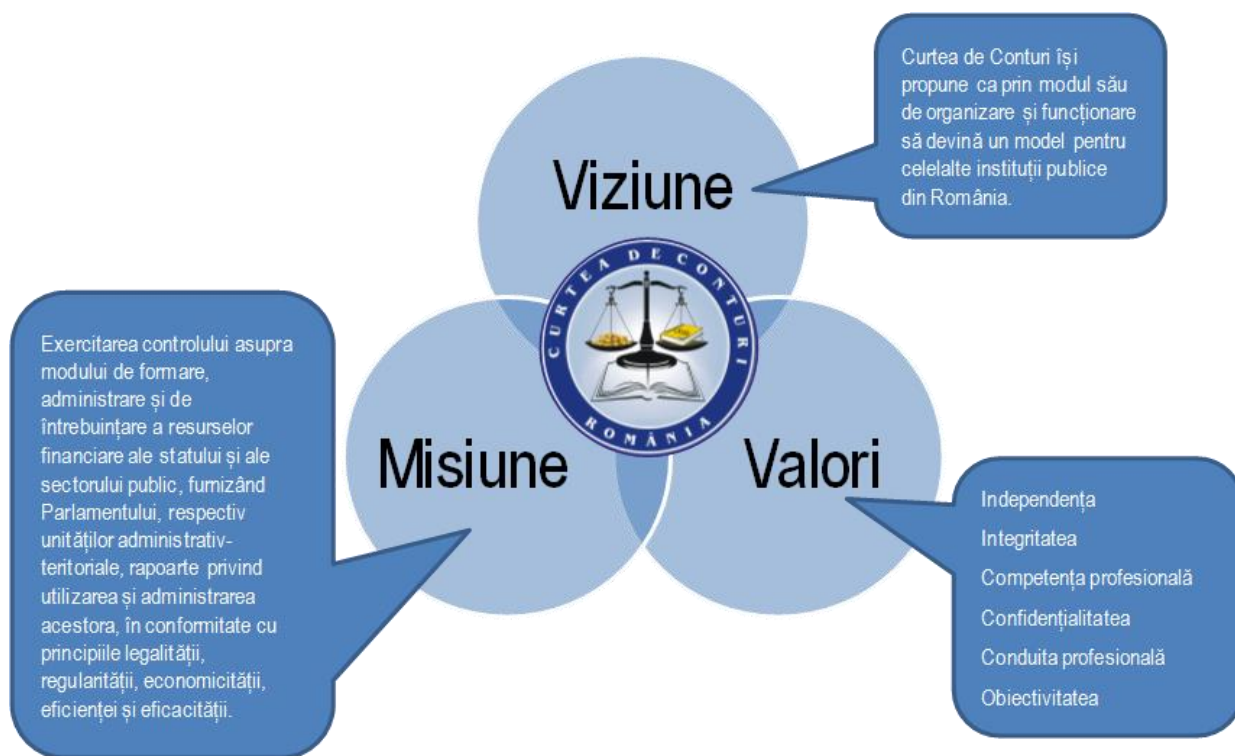
**Misiune, viziune, valori,
competență, atribuții, activități,
organizare și conducere**

C1. Misiune, viziune, valori, competență, atribuții, activități, organizare și conducere

C1.1. Misiune, viziune, valori

Curtea de Conturi este o instituție fundamentală a statului. Aceasta trebuie să fie independentă de instituțiile pe care le auditează, trebuie să beneficieze de protecție față de orice influență venită din afară și, totodată, trebuie să constituie un model de organizație în sectorul public. Prin independența sa, Curtea de Conturi contribuie la întărirea bunei guvernante, a transparenței și a răspunderii în sectorul public.

Așa cum s-a analizat de către Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), factorii care influențează direct modul de funcționare a unei instituții supreme de audit sunt: competența legală atribuită și structura organizatorică stabilită, modul în care este condusă, resursele financiare, materiale și umane disponibile, procedurile de lucru adoptate pentru desfășurarea activității specifice și, în cele din urmă, rezultatele pe care reușește să le obțină.

Misiunea, viziunea și valorile sale declarate constituie bazele activității Curții de Conturi și, totodată, punctul de pornire pentru strategii.

Misiunea

Misiunea Curții de Conturi decurge din Constituție și din *Legea de organizare și funcționare*. Concret, este singura autoritate din România care exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, furnizând Parlamentului, respectiv unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Misiunea **Autorității** de Audit constă în efectuarea auditului public extern, în conformitate cu legislația națională și europeană, asupra modului de gestionare a fondurilor aferente asistenței financiare acordate României de Uniunea Europeană. În cadrul acțiunilor sale, Autoritatea de Audit evaluează dacă sistemele de

management și control instituite respectă criteriile de acreditare/conformitate/desemnare, dacă aceste sisteme funcționează eficace, dacă declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt corecte, tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare, conturile prezintă o imagine corectă și fidelă a operațiunilor financiar-contabile. Pentru fondurile destinate agriculturii, Autoritatea de Audit are rol de organism de certificare și emite un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți.

Viziunea

Prin *viziunea* pe care și-o propune, Curtea de Conturi dorește să devină, prin exemplul său de organizare și funcționare, un model pentru instituțiile publice din România.

Aceasta înseamnă să fie recunoscută ca o instituție independentă și integră, transparentă în toată activitatea sa, inclusiv în comunicarea către părțile interesate a rezultatelor activității desfășurate.

Curtea de Conturi trebuie să fie o instituție independentă și dinamică, recunoscută pentru integritatea și imparțialitatea sa, respectată pentru profesionalismul și calitatea muncii realizate, o instituție care prin auditurile efectuate și recomandările formulate contribuie permanent la îmbunătățirea sistemelor de management și control naționale, prin eliminarea slăbiciunilor identificate și întărirea mediului de control intern al entităților auditate.

Activitatea Curții de Conturi și Autorității de Audit se desfășoară în baza *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, a Regulamentului de organizare și funcționare și a Codului etic al profesiei și regulamentelor europene.

Misiunea și viziunea instituției sunt cele mai active instrumente de bună guvernare și sunt inseparabil legate de *valorile* fundamentale și de principiile etice care ghidează activitatea instituției. Acestea au fost stabilite de către conducere și sunt respectate și protejate de toți angajații.

Curtea de Conturi a ales ca **valori**:

- ☞ *independența;*
- ☞ *integritatea;*
- ☞ *competența profesională;*
- ☞ *transparența, etica, responsabilizarea și buna guvernare;*
- ☞ *profesionalismul, confidențialitatea, conduita profesională și obiectivitatea.*

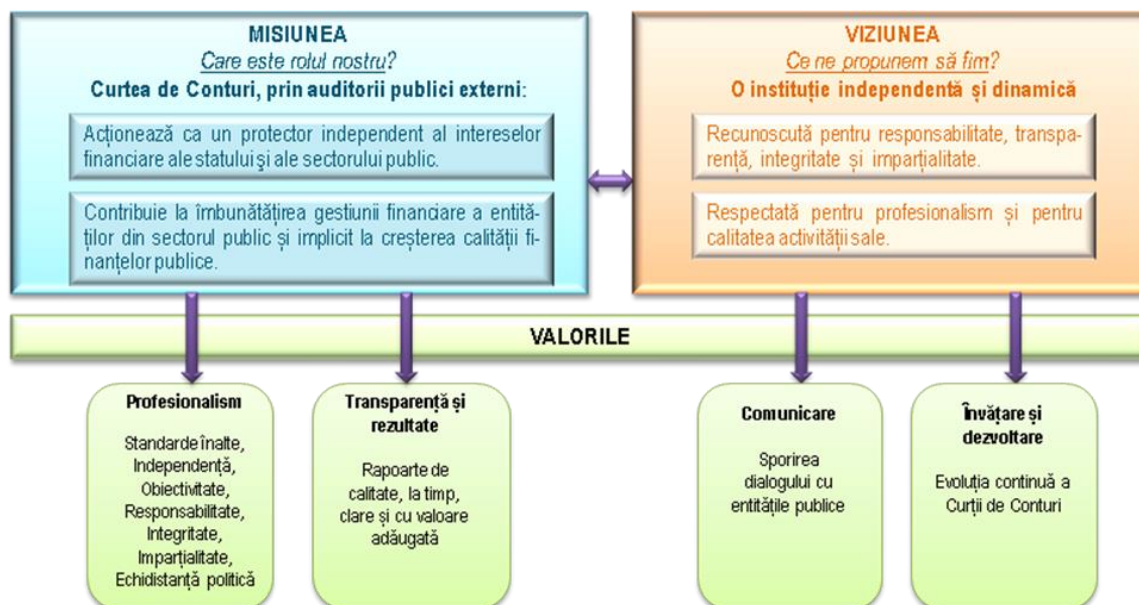
Valorile instituției fac parte integrantă din Codul de conduită etică și stau la baza întregii activități desfășurate de auditorii publici externi.

Valorile instituției fac parte integrantă din *Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României* și stau la baza întregii activități desfășurate de auditorii publici externi.

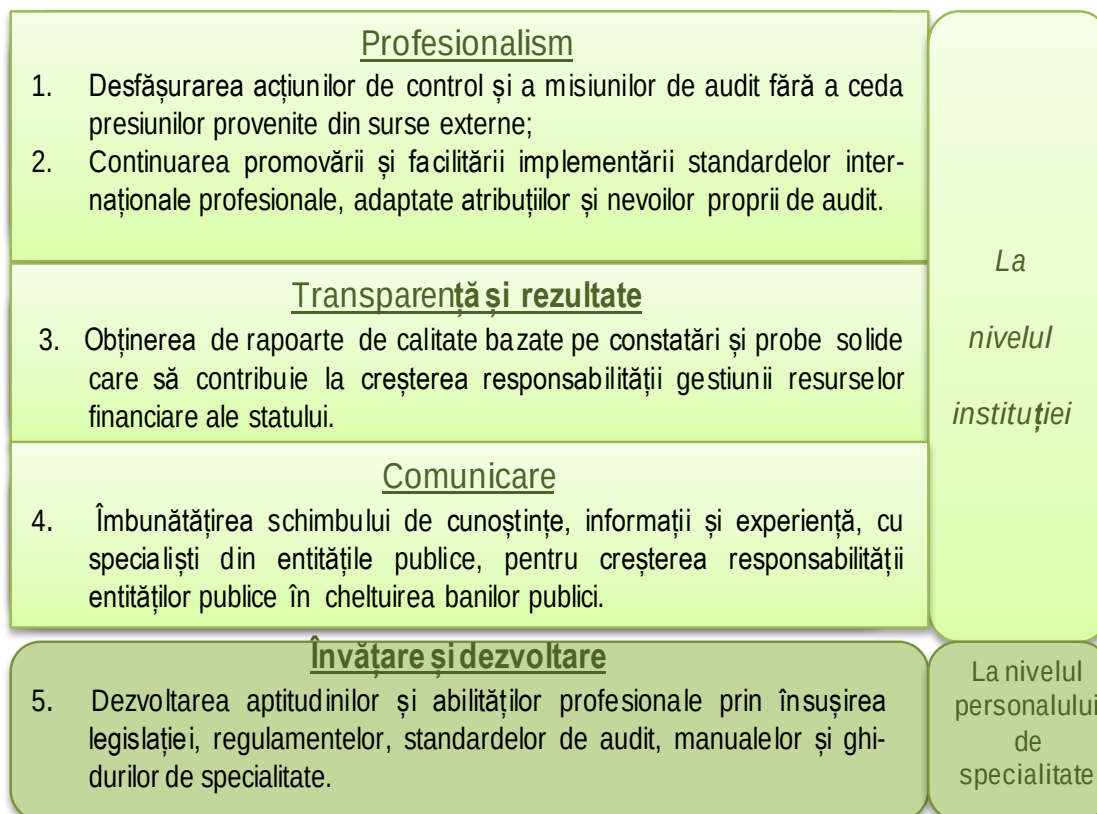
Codul de conduită etică, aprobat de Plenul Curții de Conturi a României, cuprinde principiile și regulile de conduită care guvernează activitatea personalului Curții de Conturi și al Autorității de Audit. Totodată, în cadrul acestui document sunt detaliate incompatibilitățile, obligațiile și răspunderea angajaților.

Respectarea prevederilor Codului etic al profesiei are ca scop realizarea următoarelor obiective:

- ☞ creșterea credibilității Curții de Conturi și a Autorității de Audit;
- ☞ conformarea cu cerințele standardelor interne și internaționale de audit;
- ☞ sporirea încrederii entităților auditate în acțiunile și actele întocmite de Curtea de Conturi și Autoritatea de Audit;
- ☞ atingerea unui nivel înalt de profesionalism al auditorilor publici externi.

Obiectivele strategice pentru îndeplinirea misiunii și atingerea principiilor și valorilor etice fundamentale sunt:

C1.2. Mandat, competență și atribuții

Curtea de Conturi exercită funcția de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, punând la dispoziție Parlamentului, autorităților și instituțiilor publice și contribuabililor rapoarte privind utilizarea și administrarea performantă a acestora, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate. Prin activitatea sa, Curtea de Conturi urmărește promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea fondurilor

publice și îmbunătățirea continuă a funcționării mecanismelor de control intern/de gestiune și de audit public intern la nivelul ordonatorilor de credite și al celorlalte entități care intră în competența Curții de Conturi, iar, prin prestigiul său și prin nivelul ridicat de profesionalism al angajaților, Curtea de Conturi constituie garantul respectării legalității în utilizarea banului public, indiferent de sursa de proveniență.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Constituție și în legea sa de organizare și funcționare și prezintă anual Parlamentului și autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale rapoarte asupra conturilor de gestiune ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat din exercițiul bugetar expirat, cuprinzând și neregulile constatate.

Curtea de Conturi, ca autoritate independentă în exercitarea controlului economico-financiar, furnizează Parlamentului și autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

VALORILE			
Principiile fundamentale	Respectarea principiilor unei funcții de carieră	Managementul carierei	Obiectivele profesiei
Supremația Constituției și a legii	Legalitatea	Recrutarea	Credibilitatea informațiilor
Independența	Imparțialitatea	Evaluarea	Profesionalismul
Integritatea	Obiectivitatea	Promovarea	Calitatea activității
Obiectivitatea	Subordonarea ierarhică	Formarea profesională	Încrederea colaboratorilor
Competența profesională	Neutralitatea politică	Formarea continuă	Consolidarea stării de legalitate
Confidențialitatea		Perfecționarea profesională	
Conduita profesională		Recompensarea performanței	

În cadrul competenței conferite de lege, **Curtea de Conturi își desfășoară:**

☞ **Atribuțiile specifice asupra următoarelor domenii:**

- ☞ formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat și ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, precum și mișcarea fondurilor între aceste bugete;
- ☞ constituirea și utilizarea celorlalte fonduri publice componente ale bugetului general consolidat;
- ☞ formarea și gestionarea datoriei publice și situația garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe;
- ☞ utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- ☞ constituirea, administrarea și utilizarea fondurilor publice de autoritățile administrative autonome și de instituțiile publice înființate prin lege, precum și de organismele autonome de asigurări sociale ale statului;
- ☞ situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale de către instituțiile publice, regiile autonome, companiile și societățile naționale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică;
- ☞ constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă;
- ☞ alte domenii în care, prin lege, s-a stabilit competența Curții.

☞ **Activitățile specifice asupra următoarelor categorii de entități publice:**

- ☞ statul și unitățile administrativ-teritoriale, în calitate de persoane juridice de drept public, cu serviciile și instituțiile lor publice, autonome sau neautonome;
- ☞ Banca Națională a României;
- ☞ regiile autonome;
- ☞ societățile comerciale la care statul, unitățile administrativ-teritoriale, instituțiile publice sau regiile autonome dețin, singure sau împreună, integral sau mai mult de jumătate din capitalul social;

- ▣ organisme autonome de asigurări sociale sau de altă natură, care gestionează bunuri, valori sau fonduri, într-un regim legal obligatoriu, în condițiile în care prin lege sau prin statutele lor se prevede acest lucru.

☞ **Activitățile stabilite de lege și la alte persoane care:**

- ▣ beneficiază de garanții guvernamentale pentru credite, de subvenții sau alte forme de sprijin financiar din partea statului, a unităților administrativ-teritoriale, a altor instituții publice;
- ▣ administrează, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere, bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;
- ▣ administrează și/sau utilizează fonduri publice, în sensul prezentei legi, verificările urmând a se efectua numai în legătură cu legalitatea administrării și/sau utilizării acestor fonduri.

Curtea de Conturi efectuează:

☞ **Audit financiar asupra următoarelor conturi de execuție:**

- ▣ contul general anual de execuție a bugetului de stat;
- ▣ contul anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat;
- ▣ conturile anuale de execuție a fondurilor speciale;
- ▣ conturile anuale de execuție a bugetelor locale, ale municipiului București, ale județelor, ale sectoarelor municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor și comunelor;
- ▣ contul anual de execuție a bugetului trezoreriei statului;
- ▣ conturile anuale de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome;
- ▣ conturile anuale de execuție a bugetelor instituțiilor publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat, de la bugetul asigurărilor sociale de stat, de la bugetele locale și de la bugetele fondurilor speciale, după caz;
- ▣ conturile anuale de execuție a bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii;
- ▣ contul general anual al datoriei publice a statului;
- ▣ conturile anuale de execuție a bugetului fondurilor externe nerambursabile;
- ▣ alte conturi de execuție a unor bugete prevăzute de lege.

În cadrul competenței conferite de lege, **Autoritatea de Audit își desfășoară:**

☞ **Atribuțiile specifice asupra următoarelor domenii:**

Pentru fondurile externe nerambursabile acordate României de către Comisia Europeană, Autoritatea de Audit este singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern în conformitate cu prevederile legislației comunitare și naționale. Domeniul de competență al Autorității de Audit, tipurile de entități și beneficiari care fac obiectul verificărilor acesteia, precum și principalele acțiuni de audit ce sunt derulate în vederea îndeplinirii cerințelor prevăzute de regulamentele comunitare din domeniu sunt prezentate mai jos:

☞ **Domeniu de competență:**

- ▣ în perioada de preaderare – PHARE, ISPA, SAPARD;
- ▣ în perioada de postaderare – fondurile structurale și de coeziune, fondurile din domeniul agriculturii și pescuitului (FEGA, FEADR, FEP), alte fonduri (Facilitatea Schengen, Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii, Fondul Solidaritatea, programe de cooperare teritorială).

☞ **Categorii de entități și beneficiari:**

- ▣ entități publice – responsabile la nivel central/local cu gestionarea fondurilor europene nerambursabile;
- ▣ beneficiari publici – autorități publice centrale și locale, inclusiv structurile funcționale din cadrul acestora;
- ▣ beneficiari privați – societăți comerciale, ONG-uri, asociații, fundații, persoane fizice autorizate, persoane fizice (fermieri).

Tipuri de acțiuni:

- auditul de desemnare, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control stabilite pentru implementarea programelor operaționale cofinanțate prin instrumente structurale din bugetul Uniunii Europene sunt instituite conform principiilor și regulamentelor europene cu privire la mediul de control intern, managementul riscului, activitățile de management, control și monitorizare;
- auditul sistemului având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să le detecteze și să le corecteze;
- auditul operațiunilor având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt exacte, iar tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare;
- auditul conturilor având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul că acestea prezintă o imagine corectă și fidelă a operațiunilor financiar-contabile generate de implementarea programelor operaționale;
- audit la finalizarea măsurilor/programelor în vederea emiterii declarațiilor de închidere;
- audit de certificare a conturilor agenților de plăți în domeniul fondurilor destinate agriculturii;
- urmărirea modului de implementare a recomandărilor (follow-up).

Prin verificările sale, Curtea de Conturi urmărește, în principal:

- exactitatea și realitatea situațiilor financiare, așa cum sunt stabilite în reglementările contabile în vigoare;
- evaluarea sistemelor de management și control la autoritățile cu sarcini privind urmărirea obligațiilor financiare către bugete sau către alte fonduri publice stabilite prin lege, ale persoanelor juridice sau fizice;
- utilizarea fondurilor alocate de la buget sau din alte fonduri speciale, conform destinației stabilite;
- calitatea gestiunii economico-financiare;
- economicitatea, eficacitatea și eficiența utilizării fondurilor publice.

Certificarea conturilor reprezintă o abordare nouă a competențelor Curții de Conturi, prevăzută de *Legea nr. 217/2008* de modificare și completare a *Legii nr. 94/1992*, și constă în certificarea acurateței și veridicității datelor înscrise în conturile de execuție verificate.

Prin verificările sale, Autoritatea de Audit urmărește, în principal:

- obținerea unei asigurări rezonabile în urma desfășurării muncii de audit că fondurile europene nerambursabile puse la dispoziția României sunt gestionate și utilizate în conformitate cu reglementările aplicabile,
- consolidarea capacității instituționale a Autorității de Audit ca instituție independentă, profesională și credibilă de audit public extern al fondurilor europene.

Îndeplinirea acestora presupune valorificarea optimă a resurselor de care dispune instituția, identificarea și diminuarea riscurilor și preocuparea pentru perfecționarea continuă a personalului propriu.

C1.3. Obiectivele Curții de Conturi

C.1.3.1. Obiectivele strategice

- Protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Comunității Europene;
- Urmărirea respectării reglementărilor legale cu caracter economic, financiar, fiscal și contabil, în vederea identificării eventualelor erori sau neregularități în întocmirea situațiilor financiare, în gestionarea și utilizarea corectă și performantă a fondurilor publice, precum și dispunerea măsurilor de înlăturare a acestora;

- ☞ Perfecționarea cadrului legislativ în domeniul auditului public extern în scopul asigurării coerenței și compatibilității legislației naționale în vigoare, cu standardele internaționale și cu buna practică internațională;
- ☞ Consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României ca instituție independentă, profesională și credibilă de audit public extern și de control al fondurilor publice;
- ☞ Creșterea credibilității Curții de Conturi în relația cu Parlamentul, publicul și entitățile auditate;
- ☞ Vizibilitatea sporită pe plan extern, prin intensificarea relațiilor cu organisme internaționale din domeniu (EUROSAI, INTOSAI), dar și cu celelalte instituții supreme de audit.

C.1.3.2. Obiectivele generale

- ☞ Consolidarea capacității instituționale și a prestigiului Curții de Conturi a României prin creșterea profesionalismului auditorilor săi și a exigențelor în exercitarea activității de verificare;
- ☞ Obținerea asigurării, pentru Parlament și deopotrivă pentru contribuabil, că fondurile publice sunt utilizate potrivit destinației, în conformitate cu legislația și respectând principiile bunei gestiuni financiare, iar patrimoniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale este gestionat corespunzător;
- ☞ Promovarea unei politici de comunicare transparentă cu entitățile verificate, care să contribuie la o mai bună înțelegere a procesului de audit/control și care să permită acceptarea rezultatelor acestuia;
- ☞ Extinderea și consolidarea relațiilor Curții de Conturi cu Parlamentul României și cu entitățile verificate.

C.1.3.3. Obiectivele specifice

- ☞ Dezvoltarea și generalizarea bunelor practici de audit în special în domeniul auditului financiar și al auditului performanței și stabilirea unui cadru de control eficace;
- ☞ Selectarea celor mai adecvate obiective ale auditului/controlului, corespunzătoare contextului actual;
- ☞ Asigurarea unui nivel înalt de calitate și de profesionalism în desfășurarea activității specifice;
- ☞ Creșterea impactului rapoartelor Curții de Conturi asupra entităților verificate în scopul îmbunătățirii generale a gestiunii economico-financiare;
- ☞ Punerea în aplicare a unor politici eficace și dinamice privind resursele umane;
- ☞ Perfecționarea pregătirii profesionale la standarde actuale;
- ☞ Modernizarea infrastructurii de tehnologie informatică.

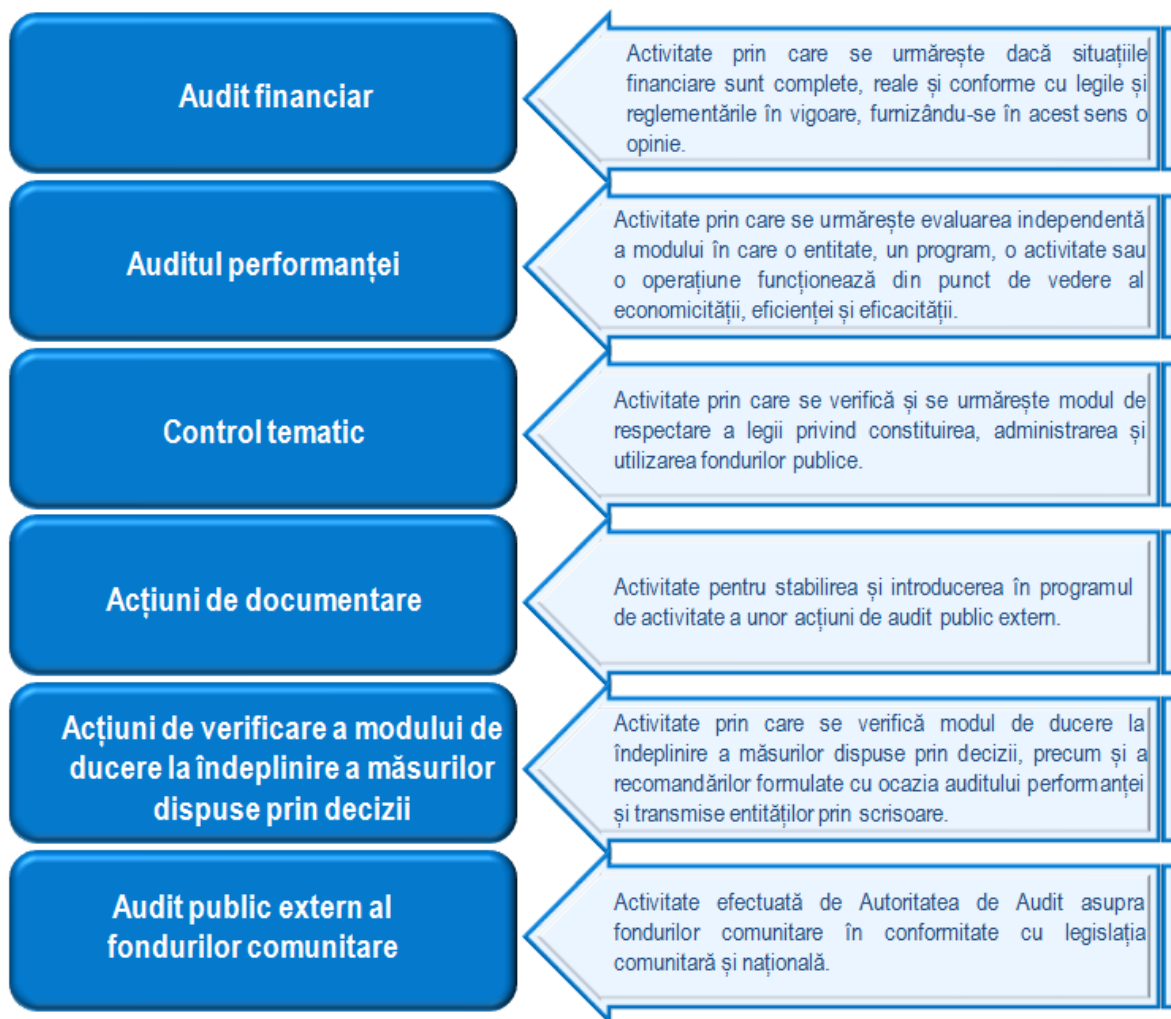
C1.4. Activitatea specifică desfășurată de Curtea de Conturi

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea specifică în mod autonom, efectuând audit financiar, audit al performanței, audit de conformitate (control tematic) și alte activități în cadrul competențelor stabilite de lege, precum și auditul public extern al fondurilor comunitare.

Misiunile de audit și acțiunile de control tematic efectuate de **Curtea de Conturi** se concretizează în:

- ⇒ audit financiar asupra conturilor de execuție a:
 - ☞ bugetului de stat;
 - ☞ bugetului asigurărilor sociale de stat;
 - ☞ bugetului asigurărilor pentru șomaj;
 - ☞ bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
 - ☞ bugetului Trezoreriei Statului;
 - ☞ contului general al datoriei publice a statului;
 - ☞ bugetelor unor autorități și instituții publice;
 - ☞ bugetelor unor unități administrativ-teritoriale;

- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ audit de conformitate (control tematic) la:
 - ▣ companii și societăți naționale, regii autonome de interes național și local, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursale și filiale ale acestora;
 - ▣ entități cu atribuții în domeniul bancar;
 - ▣ entități cu atribuții în domeniul privatizării;
- ⇒ audit public extern asupra fondurilor comunitare.

În cadrul misiunilor de audit și al acțiunilor de control tematic efectuate de Curtea de Conturi se realizează și evaluarea sistemului de control intern/managerial.

În vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene, Autoritatea de Audit, ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi, efectuează auditul asupra fondurilor europene prin misiuni de:

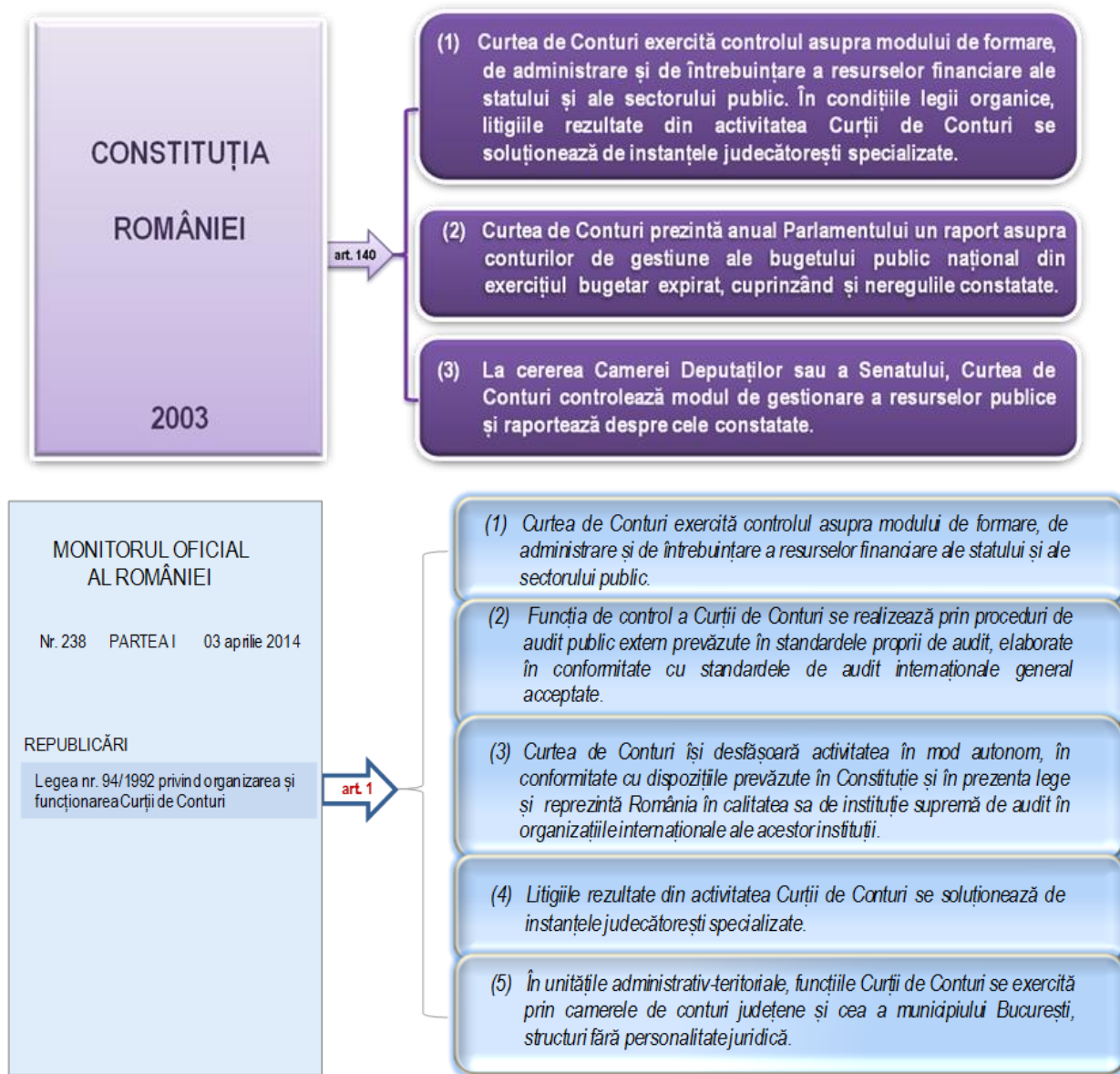
- ☞ Audit de sistem;
- ☞ Audit al operațiunilor;
- ☞ Audit de certificare;
- ☞ Audit de desemnare;
- ☞ Follow-up;
- ☞ Audit solicitat de CE.

C1.5. Organizarea instituțională

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în baza prevederilor Constituției României, revizuite prin *Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003*, și ale *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 140 din *Constituție*, Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În condițiile legii organice, litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi se soluționează de instanțele judecătorești specializate.

În *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 1, prevederile constituționale au fost transpuse astfel:

În ceea ce privește Standardele proprii ale Curții de Conturi, acestea sunt elaborate pe baza Standardelor adoptate de INTOSAI, fiind denumite ISSAI (Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit). Celelalte reglementări interne, regulamente, manuale și ghiduri preiau cerințele standardelor ISSAI și le dezvoltă, detaliază și adaptează cadrului specific în care activează Curtea de Conturi.

Cadrul legal general:

📖 *Constituția României*, art. 140;

📖 *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată în anul 2009, cu modificările și completările ulterioare;

- *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.*

Legislația secundară internă:

- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități (RODAS) și precizările la acesta;
- Regulamentul privind elaborarea Raportului public anual, a rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale și a altor rapoarte specifice Curții de Conturi;
- Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi;
- Regulamentul propriu al Plenului Curții de Conturi;
- Regulamentul privind elaborarea, modificarea, completarea și abrogarea reglementărilor proprii ale Curții de Conturi;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de soluții unitare;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de soluționare petiții;
- Regulamentul privind accesul, ordinea interioară și securitatea în sediile Curții de Conturi;
- Regulamentul privind utilizarea echipamentelor IT;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Comunicare, Imagine și Relații Publice;
- Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi;
- Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi;
- Standardele de audit ale Curții de Conturi a României;
- Manualul de audit financiar și de regularitate;
- Manualul de audit de conformitate;
- Manualul „Auditul sistemelor informatice”;
- Manualul auditului performanței;
- Manualul de identitate vizuală;
- Ghidul de evaluare a sistemului de control intern al instituțiilor publice;
- Ghidul de audit al sistemelor informatice;
- Ghidul „Auditul de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile”;
- Ghidul „Auditul performanței managementului datoriei publice”;
- Ghidul privind efectuarea auditului de mediu;
- Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi;
- Metodologia de elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate al Curții de Conturi;
- Procedura de apelare la serviciile unui expert.

- Standardele internaționale de audit:
 - Standardele de audit ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAIs);
 - Standardele de audit ale Federației Internaționale a Contabililor (ISA);
 - Standardele de audit ale altor instituții supreme de audit.
- Liniile directoare europene pentru implementarea Standardelor INTOSAI.

Standardele de Audit ale Federației
Internaționale a Contabililor (ISA)

Standardele Internaționale ale
Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAIs)

C1.6. Conducerea și personalul

Curtea de Conturi funcționează sub forma unui organism colegial, denumit Plen, format din 18 membri, care sunt consilieri de conturi. Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea Comisiilor permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere, pentru un mandat de nouă ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Pentru a fi numiți consilieri de conturi, persoanele propuse trebuie să fie absolvenți de studii superioare economice sau juridice, să aibă o vechime de minimum 10 ani în specialitatea studiilor absolvite și să posede o pregătire profesională temeinică.

Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din trei în trei ani, începând cu data expirării mandatului consilierilor de conturi numiți în funcție.

Membrii Curții de Conturi sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe toată durata acestuia. Aceștia sunt demnitari de stat și sunt supuși incompatibilităților prevăzute de lege pentru judecători. Membrilor Curții de Conturi, pe durata mandatului, le este interzis să facă parte din partide politice sau să desfășoare activități publice cu caracter politic.

Parlamentul numește președinții și vicepreședinții Curții de Conturi și ai Autorității de Audit dintre consilierii de conturi.

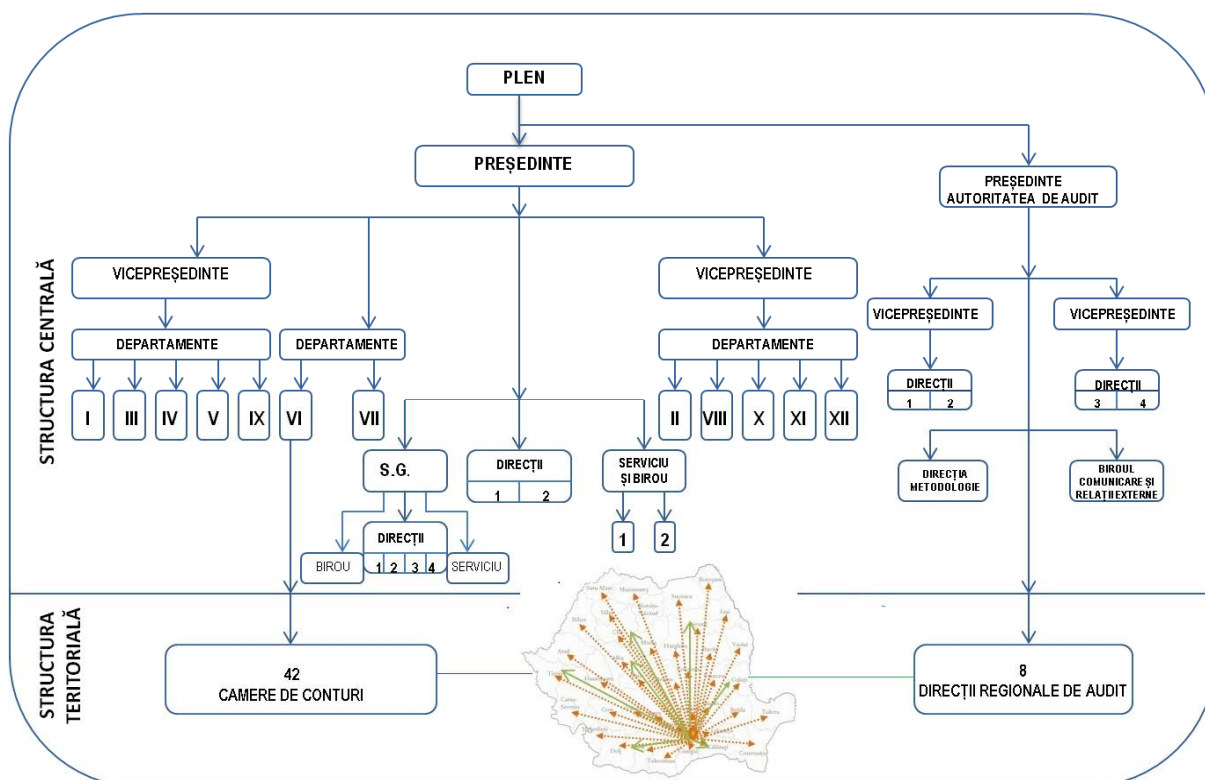
Dintre cei 18 membri ai Plenului, 12 consilieri de conturi au calitatea de șefi de departamente, răspunzând de organizarea și desfășurarea activităților specifice ale departamentelor pe care le coordonează.

Personalul Curții de Conturi este format din auditori publici externi, care contribuie la realizarea funcției de control/audit a instituției. Pe funcția de auditor public extern pot fi încadrate persoane cu studii superioare economice, juridice și de altă specialitate, necesare desfășurării activității Curții de Conturi.

Funcțiile suport în Curtea de Conturi sunt organizate în cadrul Secretariatului general, salariații acestuia având calitatea de funcționari publici și personal contractual.

C1.7. Structura organizatorică

Pentru a-și desfășura activitatea proprie în conformitate cu prevederile din Constituție, Curtea de Conturi este organizată într-o structură centrală, care cuprinde departamente și o structură teritorială, organizată la nivel de județe, care cuprinde camerele de conturi județene și pe cea a Municipiului București.

C1.7.1. Aparatul central al Curții de Conturi

Pentru a-și desfășura activitatea proprie în conformitate cu prevederile din Constituție, Curtea de Conturi este organizată într-o structură centrală, care cuprinde departamente și o structură teritorială, organizată la nivel de județe, care cuprinde camerele de conturi județene și pe cea a Municipiului București.

Din structura centrală a Curții de Conturi fac parte 12 departamente:

- ☞ 9 departamente de audit și control;
- ☞ 1 departament de metodologie, formare profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT;
- ☞ 1 departament de coordonare a verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- ☞ 1 departament juridic.

În subordinea directă a președintelui Curții de Conturi se află:

- ☞ Direcția relații externe și protocol;
- ☞ Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate;
- ☞ Serviciul comunicare, imagine și relații publice;
- ☞ Biroul de audit intern;
- ☞ Secretariatul general.

Astfel, cum s-a menționat mai sus, structura teritorială este formată din 42 de camere de conturi județene și cea a Municipiului București, care verifică, sub coordonarea și îndrumarea departamentelor, fondurile naționale ale administrației publice centrale și, în mod preponderent, fondurile unităților administrativ-teritoriale.

Activitățile de audit propriu-zise sunt efectuate de auditorii publici externi, coordonați pe domenii de activitate de către un șef de departament. Rolul serviciilor și biroului coordonate direct de președinte este de a contribui la dezvoltarea relațiilor internaționale, de a asigura comunicarea și relațiile publice și auditul intern.

Principalele atribuții ale conducătorilor structurilor organizatorice ale departamentelor sunt de planificare, organizare și coordonare a activităților din sfera de competență. Conducătorii structurilor organizatorice ale departamentelor cu activități specifice de control/audit analizează actele de control/audit, temeinicia și legalitatea constatărilor și a propunerilor de valorificare a acestora, precum și punctul de vedere al auditorilor publici externi asupra eventualelor obiecțiuni formulate de conducerea entităților verificate și dispun măsuri pentru valorificarea constatărilor înscrise în actele de control/audit întocmite în conformitate cu reglementările specifice Curții de Conturi.

C1.7.2. Aparatul Autorității de Audit

În structura Curții de Conturi funcționează Autoritatea de Audit, care este organizată ca organism independent din punct de vedere operațional.

Autoritatea de Audit își exercită funcțiile prin aparatul central, iar în teritoriu prin direcțiile regionale. Aparatul central cuprinde:

- ☞ patru direcții de audit, câte două coordonate de cei doi vicepreședinți;
- ☞ o direcție de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului și pregătirea profesională a personalului;
- ☞ un birou de comunicare și unul de relații externe, aflate în subordinea directă a președintelui Autorității de Audit.

C1.7.3. Secretariatul general

Secretariatul general asigură condițiile organizatorice și materiale pentru buna desfășurare a activității structurilor Curții de Conturi și Autorității de Audit. Secretariatul general se află în subordinea directă a președintelui Curții de Conturi, fiind condus de un secretar general, numit de Plen în condițiile legii.

Sub directa coordonare a secretarului general sunt patru direcții:

- ☞ Direcția buget, financiar și contabilitate;
- ☞ Direcția resurse umane și salarizare;
- ☞ Direcția investiții, achiziții publice și patrimoniu și
- ☞ Direcția generală pentru logistică.

C1.7.4. Structura teritorială

Structura teritorială este formată din:

- ☞ 42 de camere de conturi care verifică, sub coordonarea și îndrumarea departamentelor, fondurile naționale ale administrației publice centrale și, preponderent, fondurile publice ale unităților administrativ-teritoriale și
- ☞ 8 direcții regionale pentru verificarea fondurilor europene, sub coordonarea serviciilor direcțiilor de specialitate din structura centrală a Autorității de Audit.

C1.8. Conducerea Curții de Conturi

Conducerea Curții de Conturi este asigurată de Plen.

Legea nr. 92/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, a fost modificată prin *Legea nr. 217/2008*. Referitor la conducerea Curții de Conturi, legea prevede:

- ☞ Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea comisiilor permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere, pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit;
- ☞ Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din 3 în 3 ani, începând cu data expirării mandatului actualilor consilieri de conturi în funcție;
- ☞ Dintre consilierii de conturi, Parlamentul numește președinții și vicepreședinții Curții de Conturi și ai Autorității de Audit.

Ca urmare a modificărilor operate prin *Legea nr. 217/2008* a fost necesară numirea unei noi conduceri la Curtea de Conturi a României. Pentru a se asigura continuitatea desfășurării activității Curții de Conturi, primul Plen a numit, diferențiat pe perioade de timp, câte 6 consilieri de conturi, numiți pe perioade de mandat de 3, 6 sau 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit.

C1.8.1. Atribuțiile Plenului

Atribuțiile, sarcinile și răspunderile Plenului și ale structurilor organizatorice ale Curții de Conturi au fost stabilite prin Regulamentul propriu al Plenului Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 23 din 19 noiembrie 2008 și prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 30 din 28 noiembrie 2008.

Plenul adoptă politicile și strategiile Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi aprobă:

- 📄 Legislația secundară aplicabilă domeniului, respectiv regulamente specifice, norme, standarde proprii, ghiduri și manuale de audit, proceduri;
- 📄 Programul anual și multianual de activitate;
- 📄 Proiectul de buget al Curții de Conturi, precum și normativele pentru unele tipuri de cheltuieli ce se cuprind în bugetul Curții de Conturi;
- 📄 Regulamentul de organizare și funcționare, structurile organizatorice, statul de funcții și alte documente interne specifice domeniului resurselor umane;

- 📄 Rapoartele pe care le transmite Parlamentului, respectiv Raportul public anual și alte rapoarte pe domeniile de activitate în care este competentă;
- 📄 Documentele necesare organizării și desfășurării concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante;
- 📄 Participarea Curții de Conturi la activitatea organismelor internaționale de specialitate;
- 📄 Programul de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului.

Alte atribuții ale Plenului:

- ☞ stabilirea limitelor valorice minime de la care conturile de execuție ale bugetului general consolidat sunt supuse auditului în fiecare exercițiu bugetar, astfel încât în termenul legal de prescripție să se asigure verificarea tuturor conturilor;
- ☞ numirea, dintre consilierii de conturi, a șefilor de departamente;
- ☞ numirea personalului de conducere și stabilirea atribuțiilor acestuia prin fișa postului;
- ☞ avizarea, la cererea Senatului sau a Camerei Deputaților, a proiectului bugetului de stat și a proiectelor de lege în domeniul finanțelor publice și al contabilității publice sau prin aplicarea cărora ar rezulta o diminuare a veniturilor sau o majorare a cheltuielilor aprobate prin legea bugetară;
- ☞ avizarea înființării de către Guvern sau ministere a unor organe de specialitate în subordinea lor.

C1.8.2. Componenta Plenului Curții de Conturi în perioada 2008-2017

Conducerea Curții de Conturi este asigurată de Plen.

Conform *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, noua conducere a fost desemnată de Parlamentul României prin *Hotărârea nr. 25 din 14 octombrie 2008*, publicată în MO nr. 702 din 15 octombrie 2008, dată de la care a început mandatul acesteia.

Primul Plen a numit, diferențiat pe perioade de timp, câte 6 consilieri de conturi numiți pe perioade de mandat de 3, 6 sau 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit.

C1.8.2.1. Componenta Plenului Curții de Conturi în perioada 2008-2011

- **Mandat de 9 ani: 2008-2017**
 - ✓ Nicolae Văcăroiu – Președinte;
 - ✓ Elena Doina Dascălu – Vicepreședinte;
 - ✓ Aron Ioan Popa – Președinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Gheorghe Oană – Vicepreședinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Ștefan Pete – Consilier de conturi;
 - ✓ Verginia Vedinaș – Consilier de conturi.
- **Mandat de 6 ani: 2008-2014**
 - ✓ Mircea Popescu – Vicepreședinte;
 - ✓ Dumitru Alămîie – Consilier de conturi;
 - ✓ Marius Vorniceanu – Consilier de conturi;
 - ✓ Sabina Marioara Funar – Consilier de conturi;
 - ✓ Constanța Anca Donovici – Consilier de conturi;
 - ✓ Mihai Hură – Consilier de conturi.
- **Mandat de 3 ani: 2008-2011**
 - ✓ Petre Popeangă – Vicepreședinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Domnica Băghină – Consilier de conturi;
 - ✓ Gheorghe Neicuțescu – Consilier de conturi;
 - ✓ Mihai Sandu Capră – Consilier de conturi;
 - ✓ Cristian Nicolae Stoina – Consilier de conturi;
 - ✓ Ioan Anton – Consilier de conturi.

Membrii Plenului Curții de Conturi în 2008

Curtea de Conturi este condusă de un președinte și doi vicepreședinți, numiți de Parlament dintre consilierii de conturi, pentru perioada mandatului de consilier de conturi pentru care aceștia au fost numiți.

Elena Doina DASCĂLU
Vicepreședinte

Nicolae VĂCĂROIU
Președinte

Mircea POPESCU
Vicepreședinte

Membrii Curții de Conturi:

Dumitru ALĂMÎIE
Consilier de Conturi [Dept. I]

Marius VORNICEANU
Consilier de Conturi [Dept. II]

Ștefan PETE
Consilier de Conturi [Dept. III]

Domnica BĂGHINĂ
Consilier de Conturi [Dept. IV]

Gheorghe NEICUȚESCU
Consilier de Conturi [Dept. V]

Mihai SANDU CAPRĂ
Consilier de Conturi [Dept. VI]

Verginia VEDINAȘ
Consilier de Conturi [Dept. VII]

Cristian Nicolae STOINA
Consilier de Conturi [Dept. VIII]

Mihai HURĂ
Consilier de Conturi [Dept. IX]

Constanța Anca DONOVICI
Consilier de Conturi [Dept. X]

Ioan ANTON
Consilier de Conturi [Dept. XI]

Marioara Sabina FUNAR
Consilier de Conturi [Dept. XII]

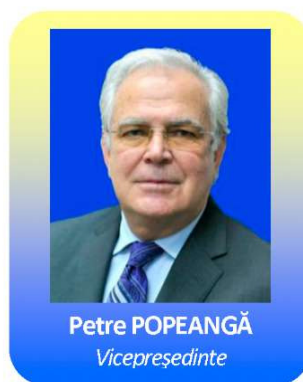
Autoritatea de Audit este condusă de un președinte și doi vicepreședinți, numiți de Parlament dintre consilierii de conturi, pentru perioada mandatului de consilier de conturi pentru care aceștia au fost numiți.

Gheorghe OANĂ
Vicepreședinte

Aron Ioan POPA
Președinte

Petre POPEANGĂ
Vicepreședinte

Prima întâlnire a noilor membri ai Curții de Conturi cu conducerea structurilor de specialitate ale instituției, respectiv a departamentelor de audit/control și a camerelor de conturi teritoriale și a Autorității de Audit, a avut loc în data de 25 noiembrie 2008 la Palatul Parlamentului – Sala Drepturilor Omului. Cu această ocazie au fost abordate problematice privind implicațiile prevederilor noii legi de organizare și funcționare asupra activității Curții de Conturi, precum și atribuțiile, competențele și sarcinile ce revin structurilor de specialitate ca urmare a aplicării noii legi.

Palatul Parlamentului, Sala Drepturilor Omului

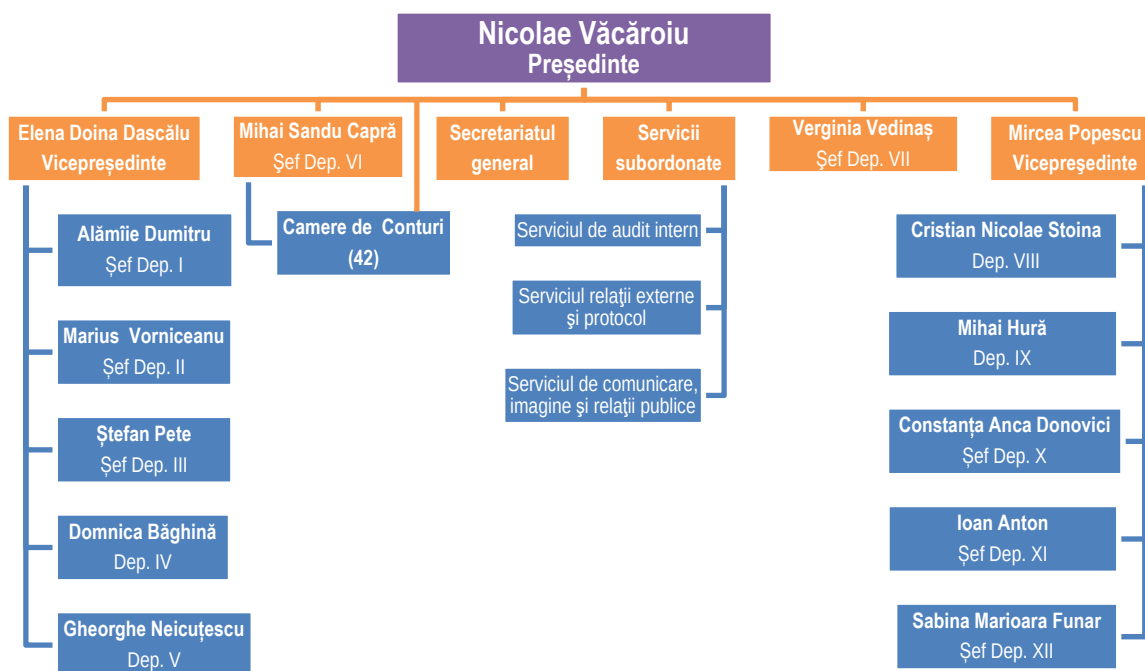

Aparatul central al Curții de Conturi este organizat în 12 departamente. Activitățile de audit propriu-zise sunt efectuate de auditorii publici externi, coordonați pe domenii de activitate de către un șef de departament. Rolul serviciilor și biroului coordonate direct de președinte este de a contribui la dezvoltarea relațiilor internaționale, de a asigura comunicarea și relațiile publice și auditul intern.

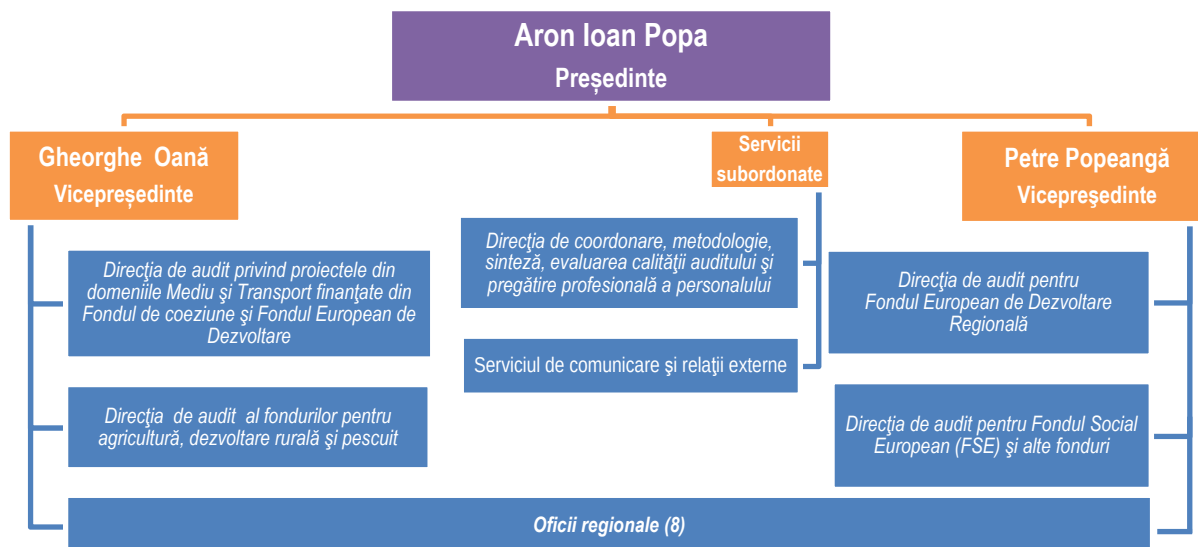
Autoritatea de Audit este organizată și funcționează ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi. Autoritatea de Audit își exercită funcțiile prin aparatul central, iar în teritoriu prin direcțiile regionale. Aparatul central este organizat în patru direcții de audit, o direcție de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului și pregătire profesională și un serviciu de relații externe.

În perioada octombrie 2008-octombrie 2011, cele două structuri au fost coordonate și conduse după cum urmează:

Aparatul central al Curții de Conturi

Aparatul Autorității de Audit

Departamentul I	• Coordonare, metodologie, evaluarea sistemelor de control și audit public intern, controlul calității auditului public extern, pregătire profesională, IT și raportare
Departamentul II	• Finanțe publice, contractare datorie publică guvernamentală, autorizare datorie publică locală, gestionare creanțe România și a drepturilor/obligățiilor care decurg din acorduri comerciale și de plăți guvernamentale
Departamentul III	• Transporturi, infrastructură, agricultură, dezvoltare rurală
Departamentul IV	• Coordonarea verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale
Departamentul V	• Muncă și protecție socială, pensii și alte drepturi de asigurări sociale, ocupare forță de muncă, sănătate, asigurări de sănătate, pensii private
Departamentul VI	• Guvern, afaceri externe, economie, comerț, mediu de afaceri, întreprinderi mici și mijlocii, resurse minerale
Departamentul VII	• Asistență juridică și consultanță a structurilor de specialitate, reprezentare în instanțele judecătorești
Departamentul VIII	• Președinție, Parlament, Curtea Constituțională, Consiliul Legislativ, Consiliul Concurenței, Avocatul Poporului, CNSAS, ANI, revoluționari Decembrie 1989, prevenire și combatere spălare bani, combatere discriminare, supraveghere prelucrare date cu caracter personal
Departamentul IX	• Educație, cercetare, inovare, sport, cultură, culte, patrimoniu național, presă, știință, televiziune, radiodifuziune, audiovizual
Departamentul X	• Valorificare active stat, privatizare, valori mobiliare, investiții financiare, asigurări, bănci
Departamentul XI	• Apărare națională, administrație și interne, mediu, comunicații
Departamentul XII	• Justiție, libertăți cetățenești, magistratură, protecție și pază, telecomunicații speciale, informații interne și externe

2008 – Imagine din timpul unei întâlniri săptămânale a Plenului Curții de Conturi a României

C1.8.2.2. Componenta Plenului în perioada octombrie 2011-octombrie 2014

În luna octombrie 2011 a expirat mandatul consilierilor de conturi numiți pe 3 ani. Au fost numiți 6 consilieri de conturi cu mandate de 9 ani în perioada 2011-2020:

- **Mandat de 9 ani: 2008-2017**
 - ✓ Nicolae Văcăroiu – Președinte;
 - ✓ Elena Doina Dascălu – Vicepreședinte;
 - ✓ Aron Ioan Popa – Președinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Gheorghe Oană – Vicepreședinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Ștefan Pete – Consilier de conturi;
 - ✓ Verginia Vedinaș – Consilier de conturi;
- **Mandat de 9 ani: 2011-2020**
 - ✓ Ioan Anton – Vicepreședinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Marta AURORA Pelea – Consilier de conturi;
 - ✓ Ioan Hurjui – Consilier de conturi;
 - ✓ Lucian Negrea – Consilier de conturi;
 - ✓ Petru Lakatos – Consilier de conturi;
 - ✓ Carmen Georgeta Stănescu – Consilier de conturi;
- **Mandat de 6 ani: 2008-2014**
 - ✓ Mircea Popescu – Vicepreședinte;
 - ✓ Dumitru Alămiie – Consilier de conturi;
 - ✓ Marius Vorniceanu – Consilier de conturi;
 - ✓ Sabina Marioara Funar – Consilier de conturi;
 - ✓ Constanța Anca Donovici – Consilier de conturi;
 - ✓ Mihai Hură – Consilier de conturi;

Conducere:

Elena Doina Dascălu
Vicepreședinte

Nicolae Văcăroiu
Președinte

Mircea Popescu
Vicepreședinte

Gheorghe Oană
Vicepreședinte Autoritatea de Audit

Aron Ioan Popa
Președinte Autoritatea de Audit

Ioan Anton
Vicepreședinte Autoritatea de Audit

Membri:

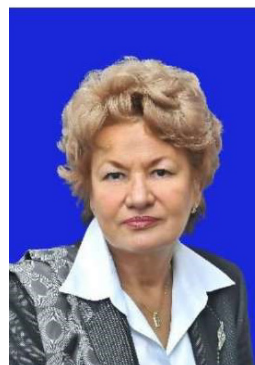
Ștefan Pete

Verginia Vedinaș

Marius Vorniceanu

Sabina Marioara Funar

Constanța Anca Donovici

Mihai Hură

Dumitru Alămiie

Marta Aurora Pelea

Lucian Negrea

Petru Lakatos

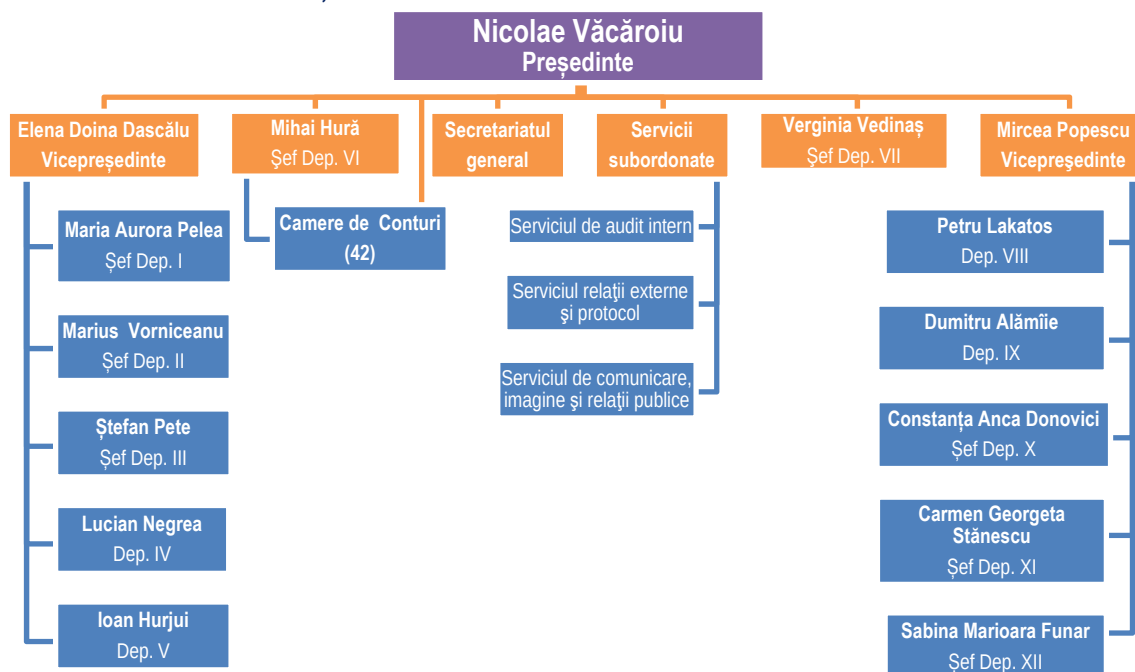
Carmen Georgeta Stănescu

Ioan Hurjui

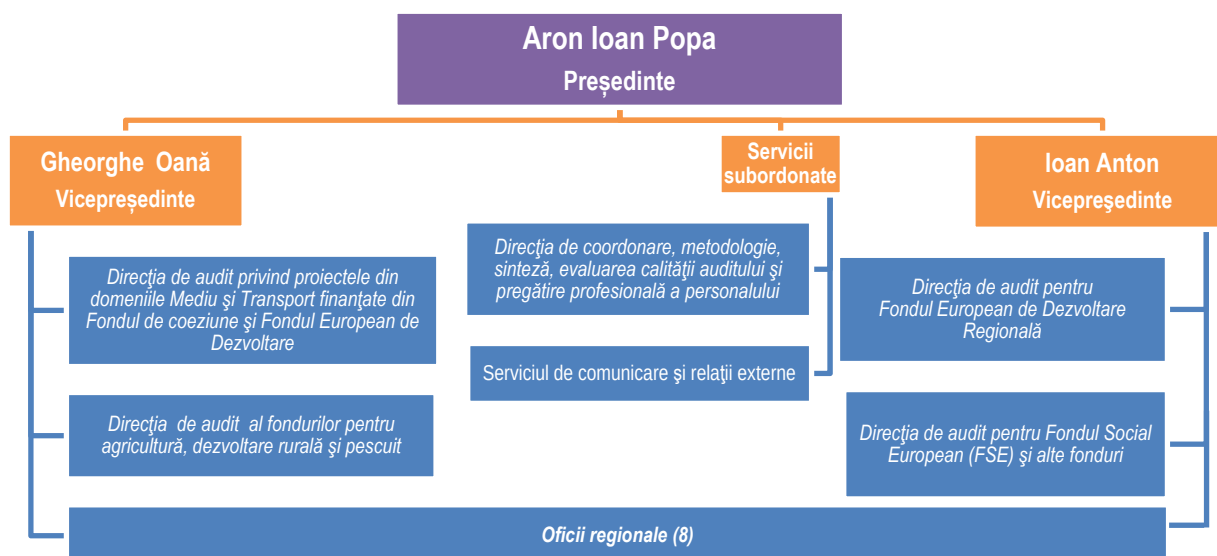
În perioada octombrie 2011-octombrie 2014, cele două structuri au fost coordonate și conduse astfel:

Aparatul central al Curții de Conturi

Departamentul I	• Coordonare, metodologie, evaluarea sistemelor de control și audit public intern, controlul calității auditului public extern, pregătire profesională, IT și raportare
Departamentul II	• Finanțe publice, contractare datorie publică guvernamentală, autorizare datorie publică locală, gestionare creanțe România și a drepturilor/obligațiilor care decurg din acorduri comerciale și de plăți guvernamentale
Departamentul III	• Transporturi, infrastructură, agricultură, dezvoltare rurală
Departamentul IV	• Guvern, afaceri externe, economie, comerț, mediu de afaceri, întreprinderi mici și mijlocii, resurse minerale
Departamentul V	• Muncă și protecție socială, pensii și alte drepturi de asigurări sociale, ocupare forță de muncă, sănătate, asigurări de sănătate, pensii private
Departamentul VI	• Coordonarea verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale
Departamentul VII	• Asistență juridică și consultanță a structurilor de specialitate, reprezentare în instanțele judecătorești
Departamentul VIII	• Președinție, Parlament, Curtea Constituțională, Consiliul Legislativ, Consiliul Concurenței, Avocatul Poporului, CNSAS, ANI, revoluționari Decembrie 1989, prevenire și combatere spălare bani, combatere discriminare, supraveghere prelucrare date cu caracter personal
Departamentul IX	• Educație, cercetare, inovare, sport, cultură, culte, patrimoniu național, presă, știință, televiziune, radiodifuziune, audiovizual
Departamentul X	• Valorificare active stat, privatizare, valori mobiliare, investiții financiare, asigurări, bănci
Departamentul XI	• Apărare națională, administrație și interne, mediu, comunicații
Departamentul XII	• Justiție, libertăți cetățenești, magistratură, protecție și pază, telecomunicații speciale, informații interne și externe

Aparatul Autorității de Audit

C1.8.2.3. Componenta Plenului în perioada octombrie 2014-octombrie 2017

În luna octombrie 2014 a expirat mandatul consilierilor de conturi numiți pe 6 ani. Au fost numiți 6 consilieri de conturi cu mandate de 9 ani în perioada 2014-2023:

- **Mandat de 9 ani: 2008-2017**
 - ✓ Nicolae Văcăroiu – Președinte;
 - ✓ Elena Doina Dascălu – Vicepreședinte;
 - ✓ Aron Ioan Popa – Președinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Gheorghe Oană – Vicepreședinte Autoritatea de Audit;
 - ✓ Ștefan Pete – Consilier de conturi;
 - ✓ Verginia Vedinaș – Consilier de conturi;
- **Mandat de 9 ani: 2011-2020**
 - ✓ Ioan Anton – Vicepreședinte Autoritatea de Audit (2011-2015);
 - ✓ Ilie Sârbu – Vicepreședinte Autoritatea de Audit (2015-2020);
 - ✓ Marta Aurona Pelea – Consilier de conturi;
 - ✓ Ioan Hurjui – Consilier de conturi;
 - ✓ Lucian Negrea – Consilier de conturi;
 - ✓ Petru Lakatos – Consilier de conturi;
 - ✓ Carmen Georgeta Stănescu – Consilier de conturi;
- **Mandat de 9 ani: 2014-2023**
 - ✓ Cosmin Vasile Nicula – Vicepreședinte;
 - ✓ Dezsi Attila – Consilier de conturi;
 - ✓ Firțescu Dan – Consilier de conturi;
 - ✓ Miron Nica – Consilier de conturi;
 - ✓ Nicu Marcu – Consilier de conturi;
 - ✓ Ileana Manuela Pieleanu – Consilier de conturi.

Conducere:

Elena Doina Dascălu
Vicepreședinte

Nicolae Văcăroiu
Președinte

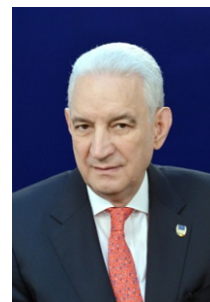
Cosmin Vasile Nicula
Vicepreședinte

Gheorghe Oană
Vicepreședinte
Autoritatea de Audit

Aron Ioan Popa
Președinte
Autoritatea de Audit

Ilie Sârbu
Vicepreședinte
Autoritatea de Audit

Membri:

Marta AURONA PELEA
Consilier de Conturi

Dan FIRȚESCU
Consilier de Conturi

Ștefan PETE
Consilier de Conturi

Lucian NEGREA
Consilier de Conturi

Ioan HURJUI
Consilier de Conturi

Miron NICA
Consilier de Conturi

Verginia VEDINAȘ
Consilier de Conturi

Petru LAKATOS
Consilier de Conturi

Nicu MARCU
Consilier de Conturi

Attila DEZSI
Consilier de Conturi

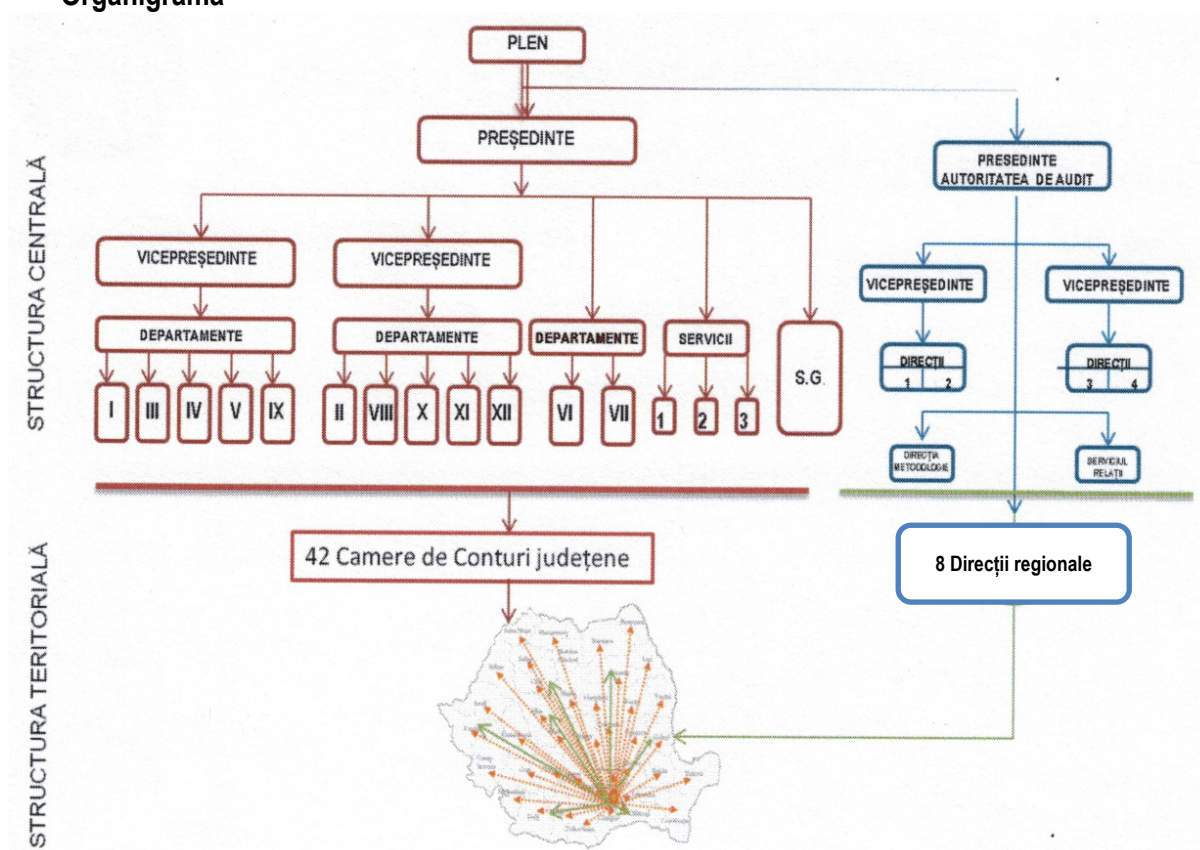

Carmen GEORGETA STĂNESCU
Consilier de Conturi

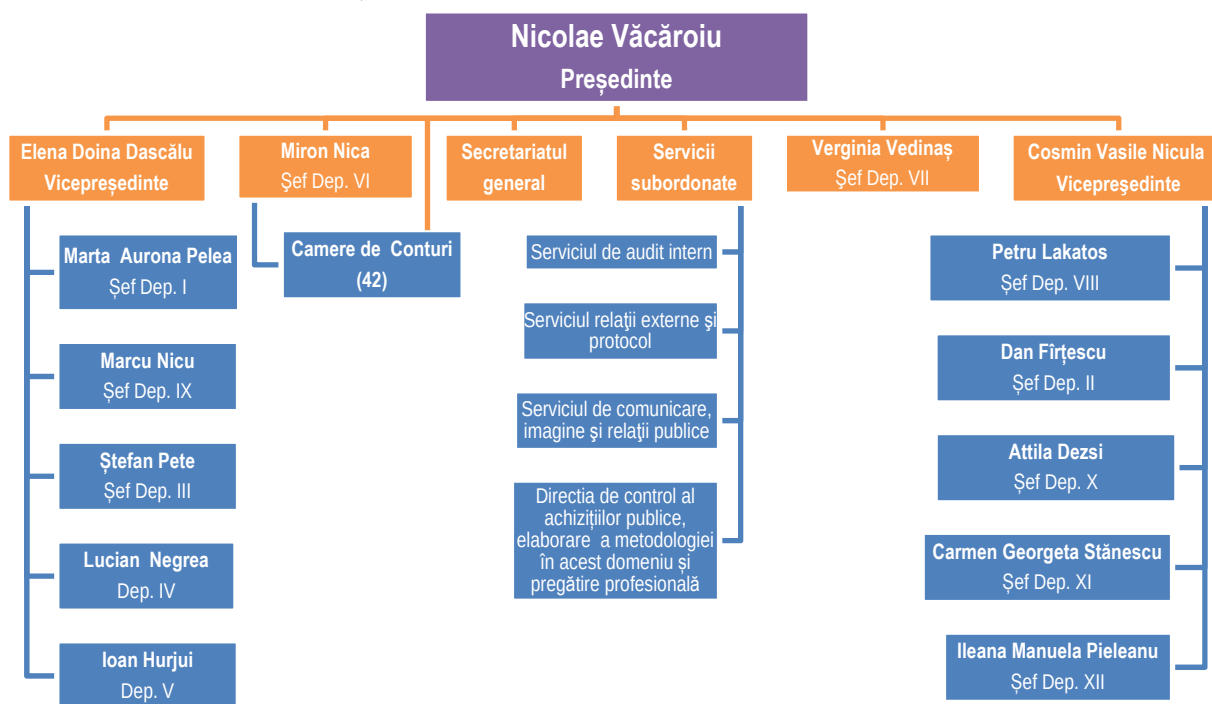
Ileana MANUELA PIELEANU
Consilier de Conturi

Organigramă

În perioada octombrie 2014-octombrie 2017, cele două structuri au fost coordonate și conduse după cum urmează:

Aparatul central al Curții de Conturi

Departamentul I

- Coordonare, metodologie, evaluarea sistemelor de control și audit public intern, controlul calității auditului public extern, pregătire profesională, IT și raportare

Departamentul II

- Finanțe publice, contractare datorie publică guvernamentală, autorizare datorie publică locală, gestionare creanțe România și a drepturilor/obligațiilor care decurg din acorduri comerciale și de plăți guvernamentale

Departamentul III

- Transporturi, infrastructură, agricultură, dezvoltare rurală

Departamentul IV

- Guvern, afaceri externe, economie, comerț, mediu de afaceri, întreprinderi mici și mijlocii, resurse minerale

Departamentul V

- Muncă și protecție socială, pensii și alte drepturi de asigurări sociale, ocupare forță de muncă, sănătate, asigurări de sănătate, pensii private

Departamentul VI

- Coordonarea verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale

Departamentul VII

- Asistență juridică și consultanță a structurilor de specialitate, reprezentare în instanțele judecătorești

Departamentul VIII

- Președinție, Parlament, Curtea Constituțională, Consiliul Legislativ, Consiliul Concurenței, Avocatul Poporului, CNSAS, ANI, revoluționari Decembrie 1989, prevenire și combatere spălare bani, combatere discriminare, supraveghere prelucrare date cu caracter personal

Departamentul IX

- Educație, cercetare, inovare, sport, cultură, culte, patrimoniu național, presă, știință, televiziune, radiodifuziune, audiovizual

Departamentul X

- Valorificare active stat, privatizare, valori mobiliare, investiții financiare, asigurări, bănci

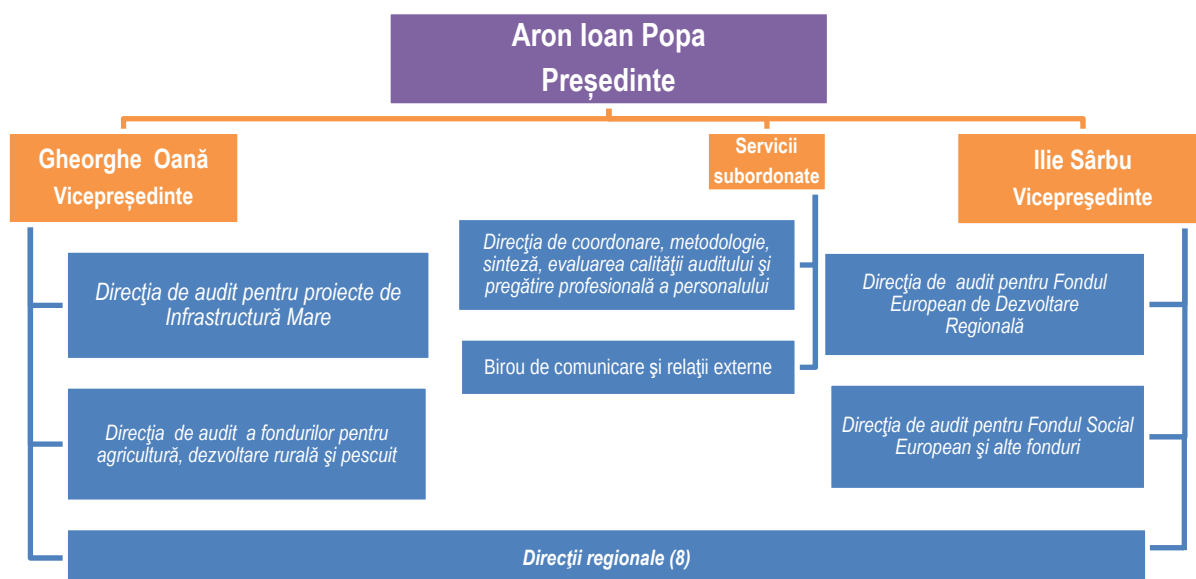
Departamentul XI

- Apărare națională, administrație și interne, mediu, comunicații

Departamentul XII

- Justiție, libertăți cetățenești, magistratură, protecție și pază, telecomunicații speciale, informații interne și externe

Aparatul Autorității de Audit

C1.9. Activitatea Plenului

Conducerea Curții de Conturi se exercită de către Plen, care și-a stabilit regulile de procedură privind activitatea prin Regulamentul de organizare și desfășurare a ședințelor elaborat în temeiul *Legii de organizare și funcționare a Curții de Conturi*.

2016 – Imagine din timpul unei întâlniri săptămânale a Plenului Curții de Conturi a României

Dezbaterile care au loc în ședințe plenare se concretizează în măsuri care sunt adoptate prin hotărâri întocmite de Biroul pentru lucrările Plenului. Hotărârile se comunică, prin grija Biroului, membrilor Plenului, Secretariatului general, precum și tuturor structurilor Curții de Conturi din aparatul central și din teritoriu.

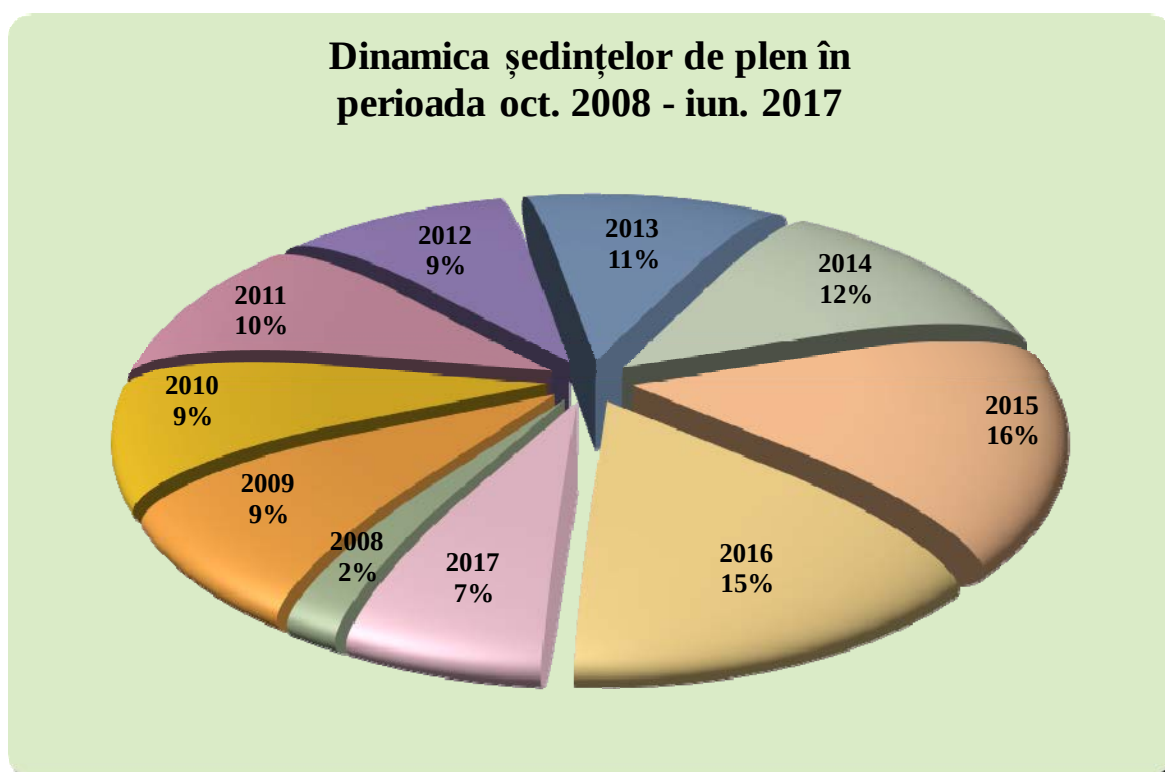
Hotărârile adoptate de Plen au fost publicate, în format electronic, pe portalul intern al site-ului Curții de Conturi.

Pentru exercitarea prerogativelor stabilite prin legea-cadru și regulamentele proprii, Plenul Curții de Conturi s-a reunit, în perioada octombrie 2008-iunie 2017, în 294 de ședințe, în care a fost analizat și dezbătut un număr de 3941 de documente, fiind emise 2687 de hotărâri.

În perioada analizată, ședințele de plen au următoarea dinamică:

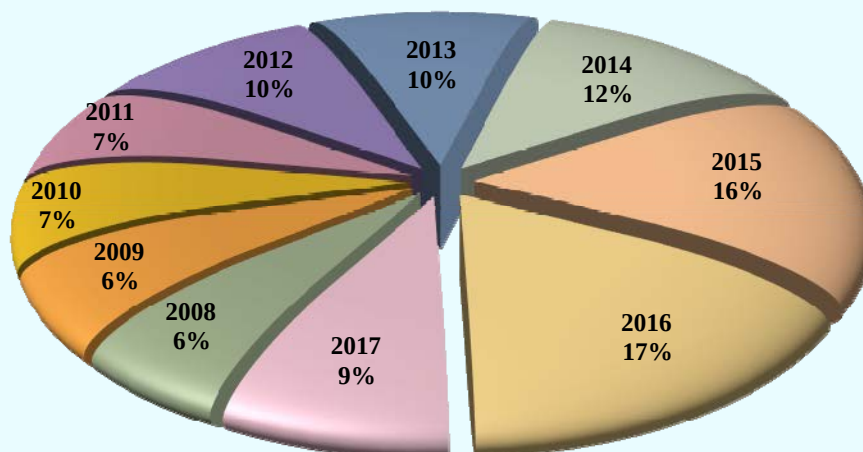
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
6	25	26	30	27	31	36	47	45	23

Documentele dezbătute au avut următoarea dinamică:

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
245	256	261	265	392	386	474	634	678	250

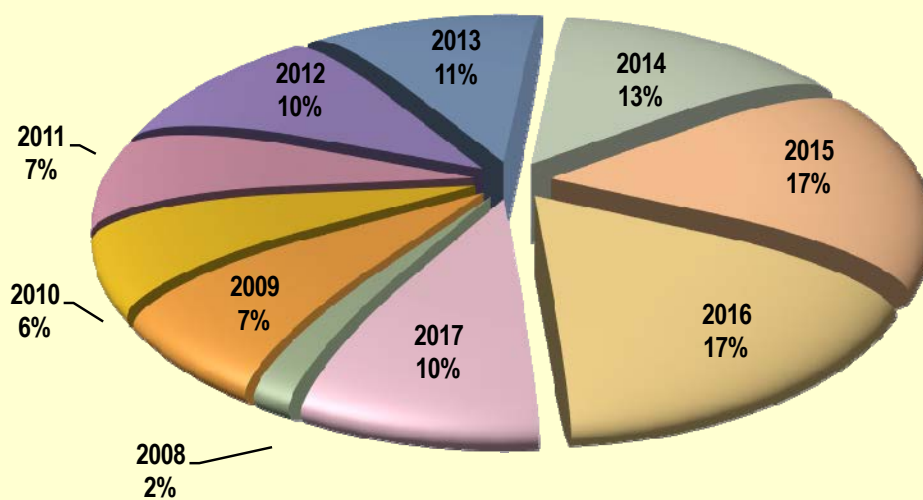
Dinamica numărului de documente discutate în plen în perioada oct. 2008 - iun. 2017

Hotărârile emise de Plen au avut următoarea dinamică:

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
45	193	172	187	279	289	360	444	457	227

Dinamica numărului de hotărâri de plen emise în perioada oct. 2008 - iun. 2017

Hotărârile emise de Plen în această perioadă pot fi grupate, în principal, pe următoarele tematici:

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
294	Ședințe de plen	6	25	26	30	27	31	36	47	45	21
3941	Documente prezentate	245	256	261	265	392	386	474	634	678	350
2687	Hotărâri de plen emise	45	193	172	187	279	289	360	444	457	261
1642	Hotărâri privind activitatea specifică	14	58	68	84	147	174	251	303	342	201
62%	104 hotărâri pentru aprobarea de regulamente, strategii, norme, manuale și ghiduri;	9	22	17	14	6	9	11		11	5
	211 hotărâri pentru aprobarea diferitelor rapoarte, precum: Raportul public anual, rapoarte de audit, rapoarte privind finanțele publice locale întocmite la nivelul județelor, rapoarte de activitate;	1	4	10	19	18	34	31	34	38	22
	52 hotărâri privind aprobarea rapoartelor/informărilor Comitetului de etică;			2		13	7	9	8	10	3
	192 hotărâri referitoare la diferite aspecte privind: înființarea unor comisii/grupuri de lucru, unele măsuri pentru efectuarea misiunilor de audit, implementarea strategiilor Curții de Conturi, implementarea recomandărilor SIGMA etc.;		1			27	16	40	63	20	25
	170 hotărâri pentru aprobarea/modificarea Programului anual de activitate, pentru anumite perioade și/sau structuri de audit/control, Note privind modul de realizare a acestuia, aprobarea/modificarea Programului de evaluare a calității activităților specifice;	2	26	31	22	22	12	15	16	15	9
	17 hotărâri pentru aprobarea procedurilor operaționale privind implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial; implementare strategii;						6			7	4
	756 hotărâri pentru aprobarea/respingerea solicitărilor de sesizare a organelor de urmărire penală privind fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, în activitatea entităților verificate;			1	18	58	86	126	149	203	115
	80 hotărâri privind avizarea/emiterea de puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative/inițiative legislative;	2	5	5	6		4	11	17	20	10
	31 hotărâri privind activitatea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;			2	5	3		8	4	7	2
	29 hotărâri privind evaluarea calității activităților specifice desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi.								12	11	6
489	Hotărâri privind activitatea internațională	1	43	37	47	57	71	69	80	56	28
18%	489 hotărâri privind participarea reprezentanților Curții de Conturi și ai Autorității de Audit la activitatea unor organisme internaționale, vizite ale SAI omoloage.	1	43	37	47	57	71	69	80	56	28
427	Hotărâri privind resursele umane	11	78	40	39	63	32	32	55	50	27
16%	389 hotărâri referitoare la resursele umane (numiri definitive și temporare în funcții de conducere, recrutare personal, modificarea raporturilor de muncă etc.);	11	76	36	30	55	28	30	51	47	25
	38 hotărâri privind pregătirea profesională a personalului de specialitate.		2	4	9	8	4	2	4	3	2
93	Hotărâri privind administrarea resurselor financiare	3	14	22	11	10	8	8	6	9	2
3%	93 hotărâri referitoare la aprobarea/modificarea Programului achizițiilor publice, aprobarea bugetului Curții de Conturi, încheierea unor contracte de prestări servicii.	3	14	22	11	10	8	8	6	9	2
36	Hotărâri privind unele măsuri organizatorice	16	0	5	6	2	4	0	0	0	3
1%	35 hotărâri referitoare la aprobarea unor măsuri organizatorice.	16	0	5	5	2	4	0	0	0	3

Activitatea Plenului a fost concentrată, în principal, pe dezbaterile și luarea deciziilor în domeniile care au făcut obiectul documentelor prezentate de structurile organizatorice.

Hotărârile de plen din perioada octombrie 2008-iunie 2017 pot fi structurate pe următoarele categorii:

A. Hotărâri privind activitatea specifică;

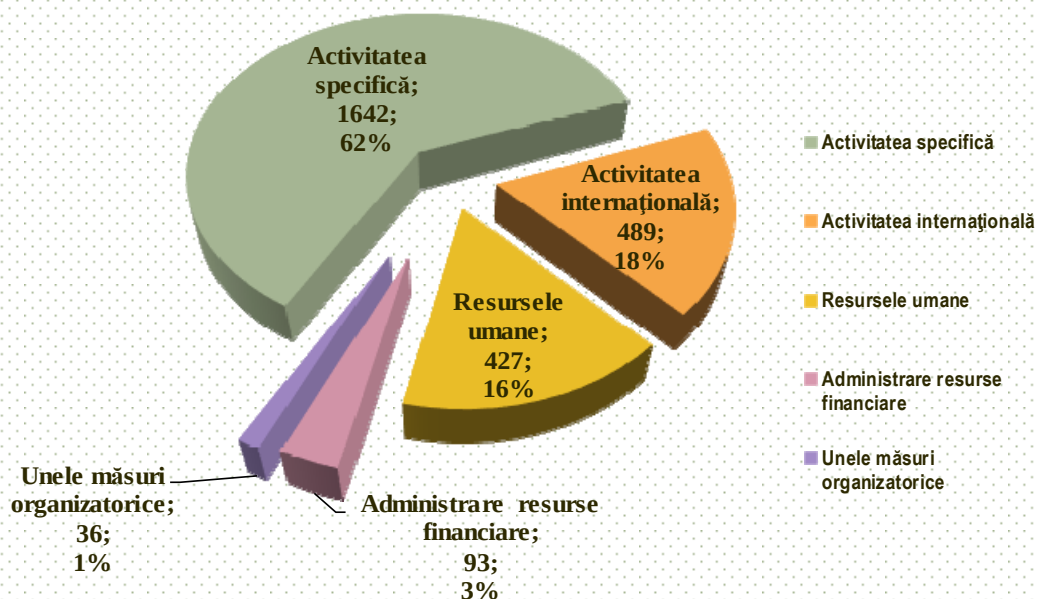
B. Hotărâri privind prezența Curții de Conturi în activitatea internațională;

C. Hotărâri privind resursele umane;

D. Hotărâri privind utilizarea resurselor financiare ale Curții de Conturi;

E. Hotărâri privind măsuri organizatorice.

Hotărâri de plen în perioada oct. 2008-iun. 2017

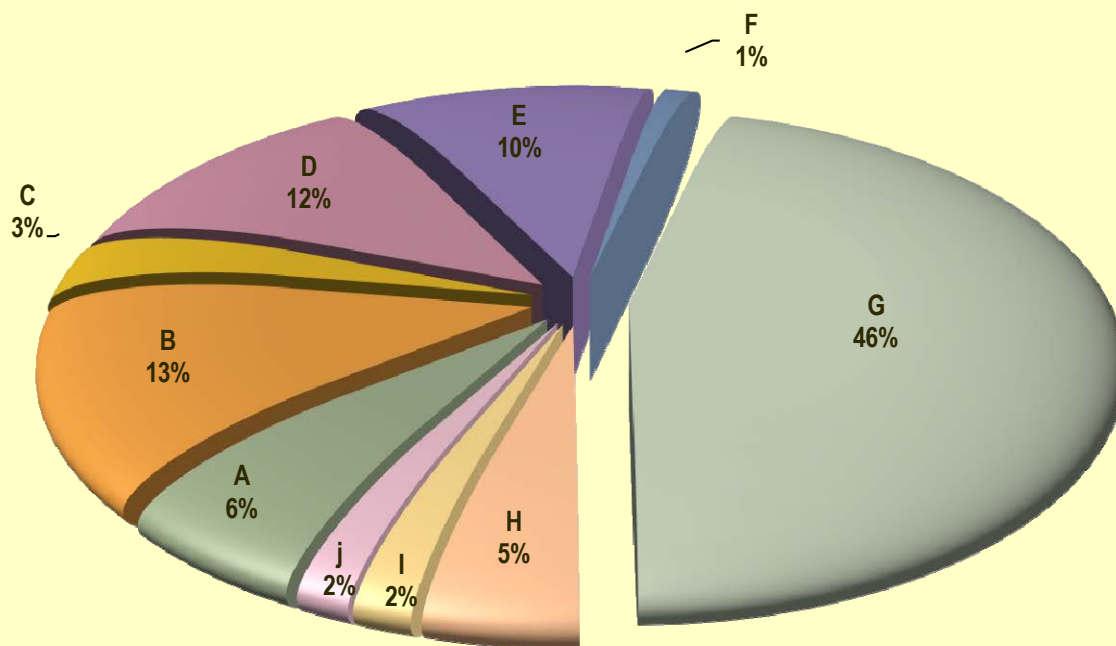

A. Hotărâri privind activitatea specifică

Hotărârile Plenului Curții de Conturi referitoare la **activitatea specifică**, în această perioadă au fost structurate pe următoarele categorii:

- ☞ hotărâri pentru aprobarea de regulamente, strategii, norme, manuale și ghiduri;
- ☞ hotărâri pentru aprobarea diferitelor rapoarte, precum: Raportul public anual, rapoarte de audit, rapoarte privind finanțele publice locale întocmite la nivelul județelor, rapoarte de activitate;
- ☞ hotărâri privind aprobarea rapoartelor/informărilor Comitetului de etică;
- ☞ hotărâri referitoare la diferite aspecte privind: înființarea unor comisii/grupuri de lucru, unele măsuri pentru efectuarea misiunilor de audit, implementarea strategiilor Curții de Conturi, implementarea recomandărilor SIGMA etc.;
- ☞ hotărâri pentru aprobarea/modificarea Programului anual de activitate, pentru anumite perioade și/sau structuri de audit/control, Note privind modul de realizare a acestuia, aprobarea/modificarea Programului de evaluare a calității activităților specifice;
- ☞ hotărâri pentru aprobarea procedurilor operaționale privind implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial;
- ☞ hotărâri pentru aprobarea/respingerea solicitărilor de sesizare a organelor de urmărire penală privind fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, în activitatea entităților verificate;
- ☞ hotărâri privind avizarea/emiterea de puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative/inițiative legislative;
- ☞ hotărâri privind activitatea Comisiei pentru aplicare unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;
- ☞ hotărâri privind evaluarea calității activităților specifice desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi.

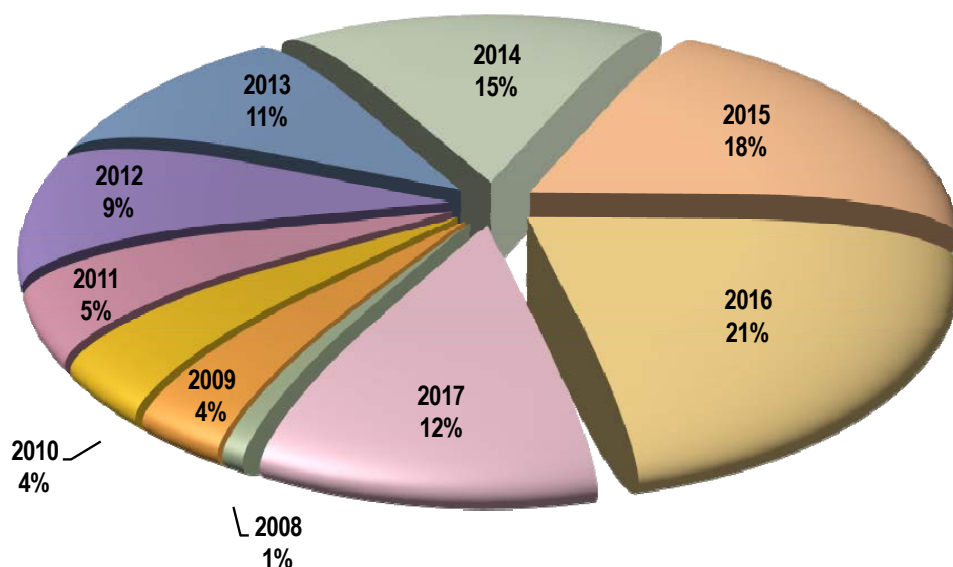
**Hotărâri privind activitatea specifică
în perioada octombrie 2008 - iunie 2017**

Legenda		Nr. HP
A =	hotărâri pentru aprobarea de regulamente, strategii, norme, manuale și ghiduri;	104
B =	hotărâri pentru aprobarea diferitelor rapoarte, precum: Raportul public anual, rapoarte de audit, rapoarte privind finanțele publice locale întocmite la nivelul județelor, rapoarte de activitate;	211
C =	hotărâri privind aprobarea rapoartelor/informărilor Comitetului de etică;	52
D =	hotărâri referitoare la diferite aspecte privind: înființarea unor comisii/grupuri de lucru, unele măsuri pentru efectuarea misiunilor de audit, implementarea strategiilor Curții de Conturi, implementarea recomandărilor SIGMA etc.;	192
E =	hotărâri pentru aprobarea/modificarea Programului anual de activitate, pentru anumite perioade și/sau structuri de audit/control, Note privind modul de realizare a acestuia, aprobarea/modificarea Programului de evaluare a calității activităților specifice;	170
F =	hotărâri pentru aprobarea procedurilor operaționale privind implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial;	17
G =	hotărâri pentru aprobarea/respingerea solicitărilor de sesizare a organelor de urmărire penală privind fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, în activitatea entităților verificate;	756
H =	hotărâri privind avizarea/emiterea de puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative/inițiative legislative;	80
I =	hotărâri privind activitatea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;	31
J =	hotărâri privind evaluarea calității activităților specifice desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi.	29

În dinamică, pe perioada analizată, hotărârile de plen privind activitatea specifică se prezintă astfel:

Dinamica hotărârilor privind activitatea specifică în perioada octombrie 2008 - iunie 2017

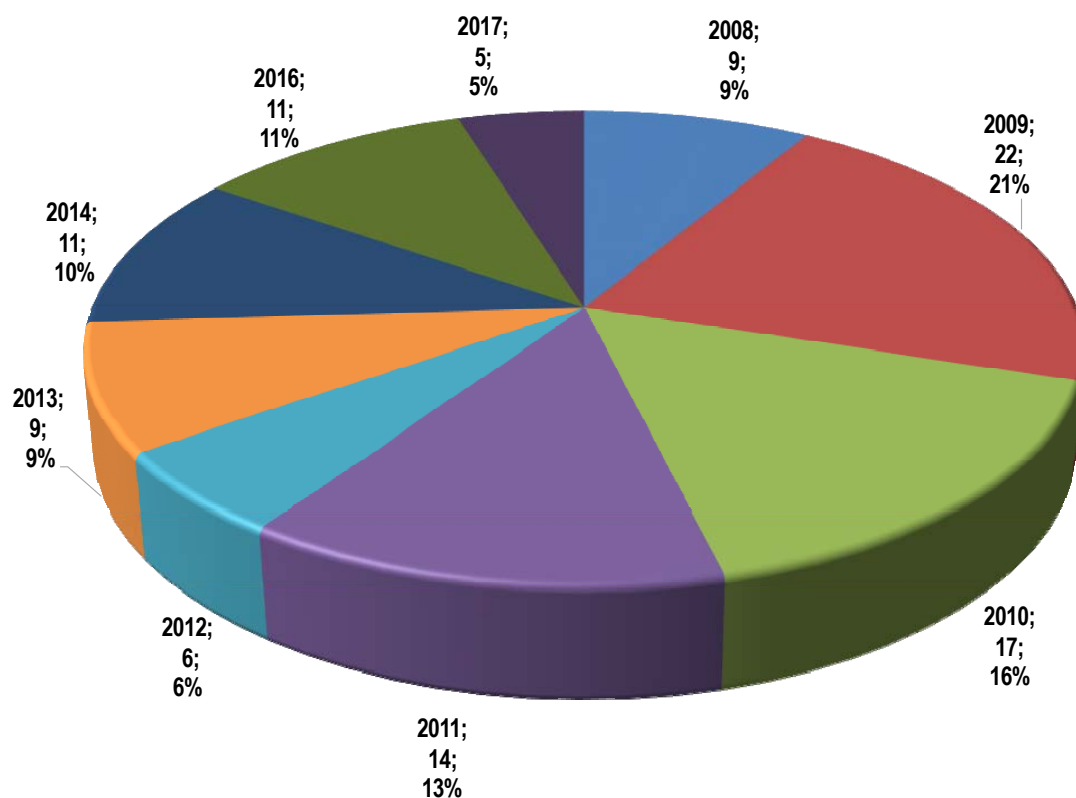

În dinamică, fiecare categorie din cadrul activităților specifice se prezintă astfel:

- hotărâri pentru aprobarea de regulamente, strategii, norme, manuale și ghiduri;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
9	22	17	14	6	9	11		11	5

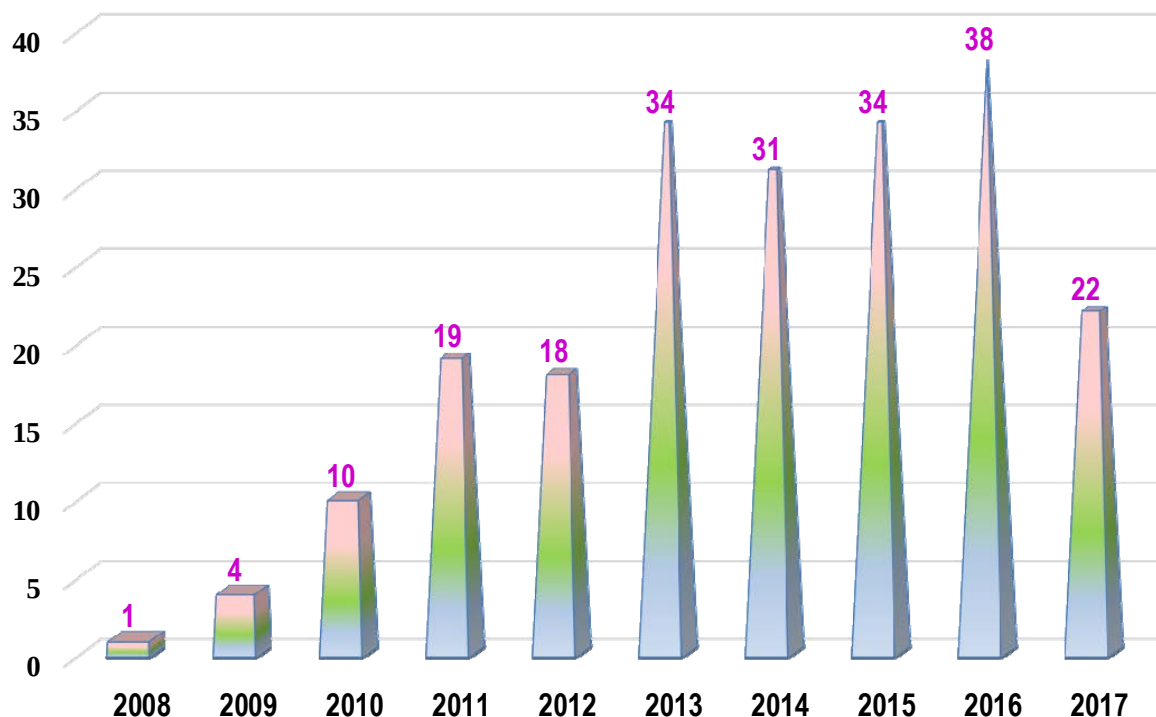
DINAMICĂ HOTĂRĂRI PENTRU APROBAREA DE REGULAMENTE, STRATEGII, NORME, MANUALE ȘI GHIDURI

- hotărâri pentru aprobarea diferitelor rapoarte, precum: Raportul public anual, rapoarte de audit, rapoarte privind finanțele publice locale întocmite la nivelul județelor, rapoarte de activitate;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	4	10	19	18	34	31	34	38	22

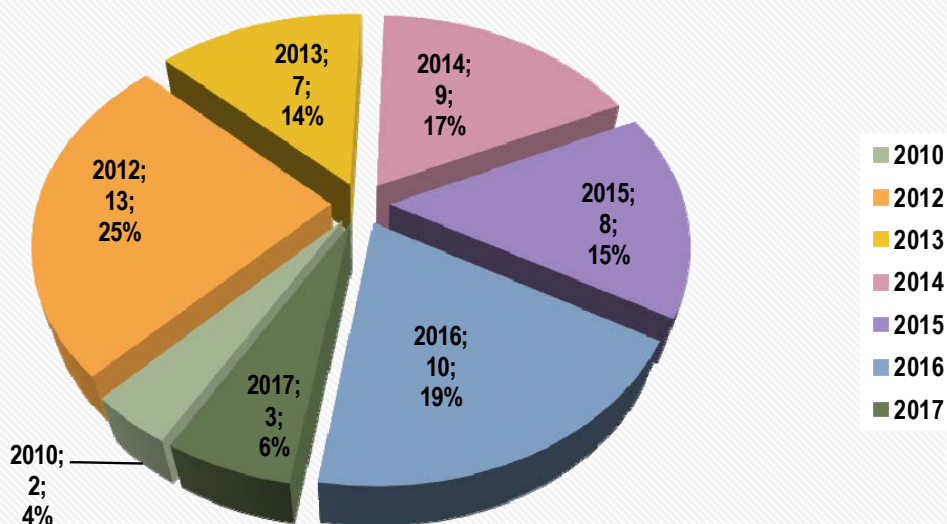
Dinamica hotărârilor de plen pentru aprobarea diferitelor rapoarte, precum: Raportul public anual, rapoarte de audit, rapoarte privind finanțele publice locale întocmite la nivelul județelor, rapoarte de activitate

- hotărâri privind aprobarea rapoartelor/informărilor Comitetului de etică;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		2		13	7	9	8	10	3

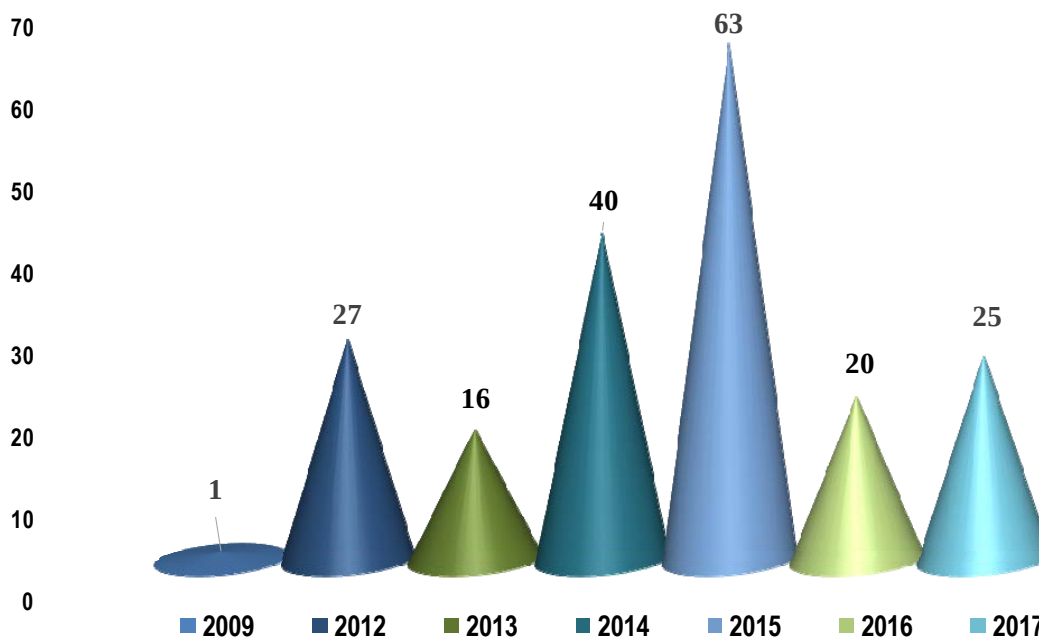
Dinamica Hotărârilor de plen privind aprobarea rapoartelor/informărilor Comitetului de etică

- hotărâri referitoare la diferite aspecte privind: înființarea unor comisii/grupuri de lucru, unele măsuri pentru efectuarea misiunilor de audit, implementarea strategiilor Curții de Conturi, implementarea recomandărilor SIGMA etc.;

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1			27	16	40	63	20	25

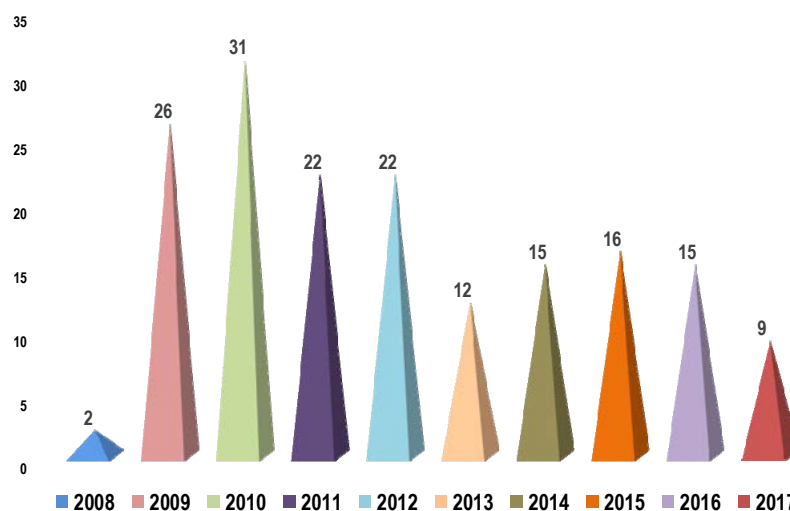
Hotărâri referitoare la diferite aspecte privind: înființarea unor comisii/grupuri de lucru, unele măsuri pentru efectuarea misiunilor de audit, implementarea strategiilor Curții de Conturi, implementarea recomandărilor SIGMA, etc

- hotărâri pentru aprobarea/modificarea Programului anual de activitate, pentru anumite perioade și/sau structuri de audit/control, Note privind modul de realizare a acestuia, aprobarea/modificarea Programului de evaluare a calității activităților specifice;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2	26	31	22	22	12	15	16	15	9

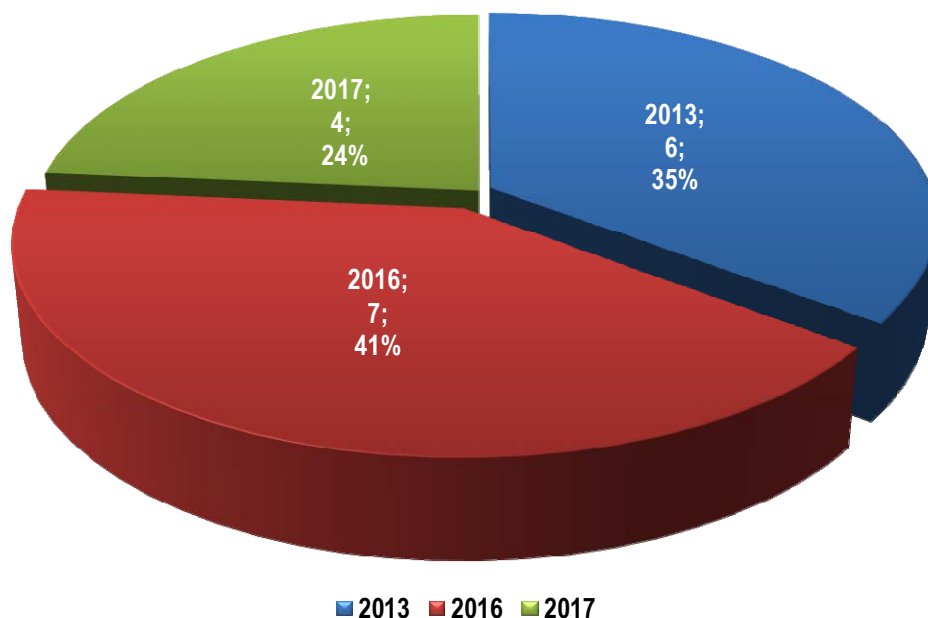
Dinamica hotărârilor de plen pentru aprobarea/modificarea Programului anual de activitate

- hotărâri pentru aprobarea procedurilor operaționale privind implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
					6			7	4

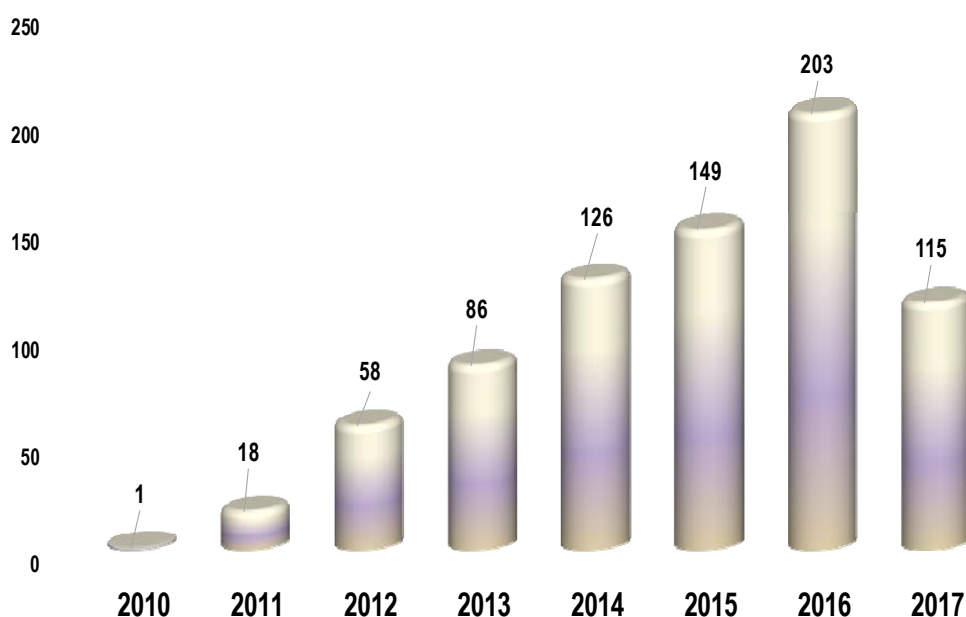
Dinamica hotărârilor de plen pentru aprobarea procedurilor operaționale privind implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial, implementare strategii

- hotărâri pentru aprobarea/respingerea solicitărilor de sesizare a organelor de urmărire penală privind fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, în activitatea entităților verificate;

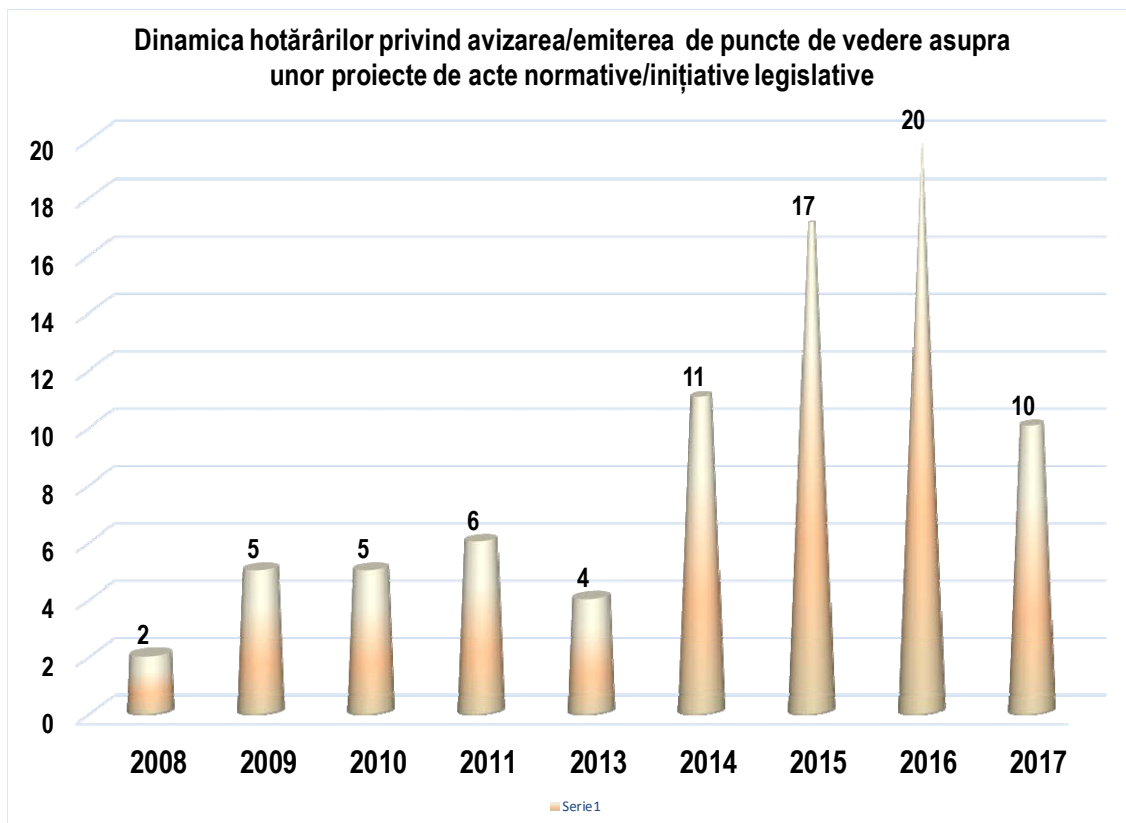
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1	18	58	86	126	149	203	115

Dinamica hotărârilor pentru aprobarea/respingerea solicitărilor de sesizare a organelor de urmărire penală privind fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, în activitatea entităților verificate

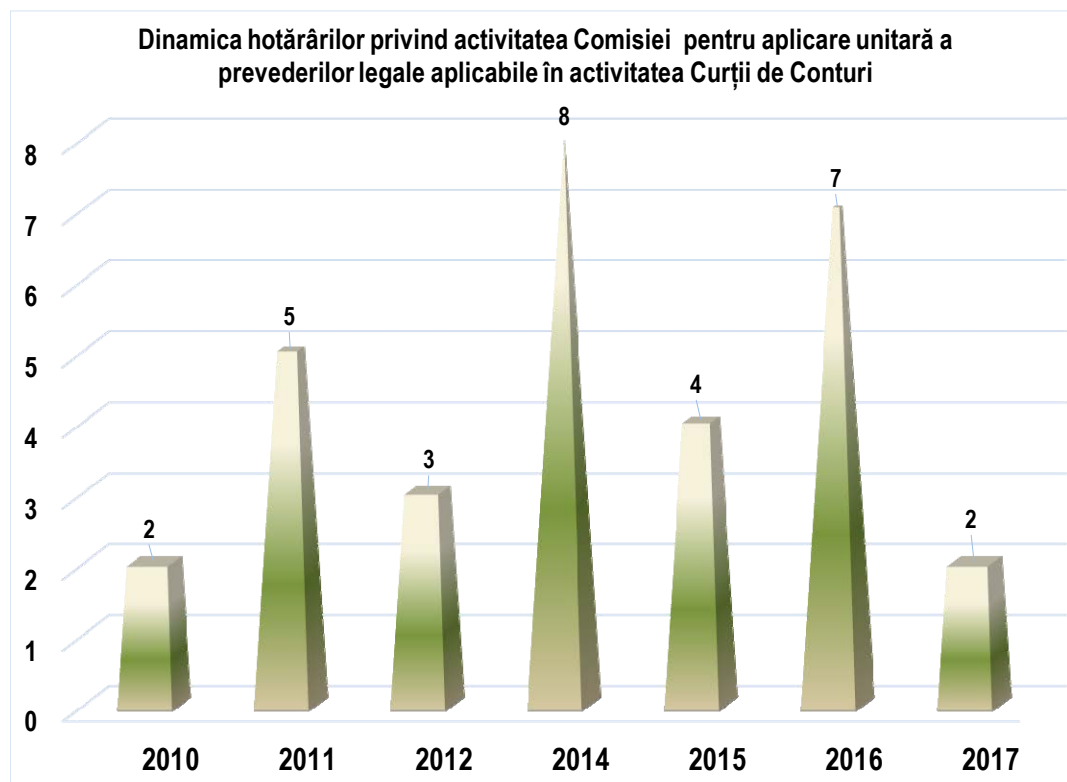
- hotărâri privind avizarea/emiterea de puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative/inițiative legislative;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2	5	5	6		4	11	17	20	10

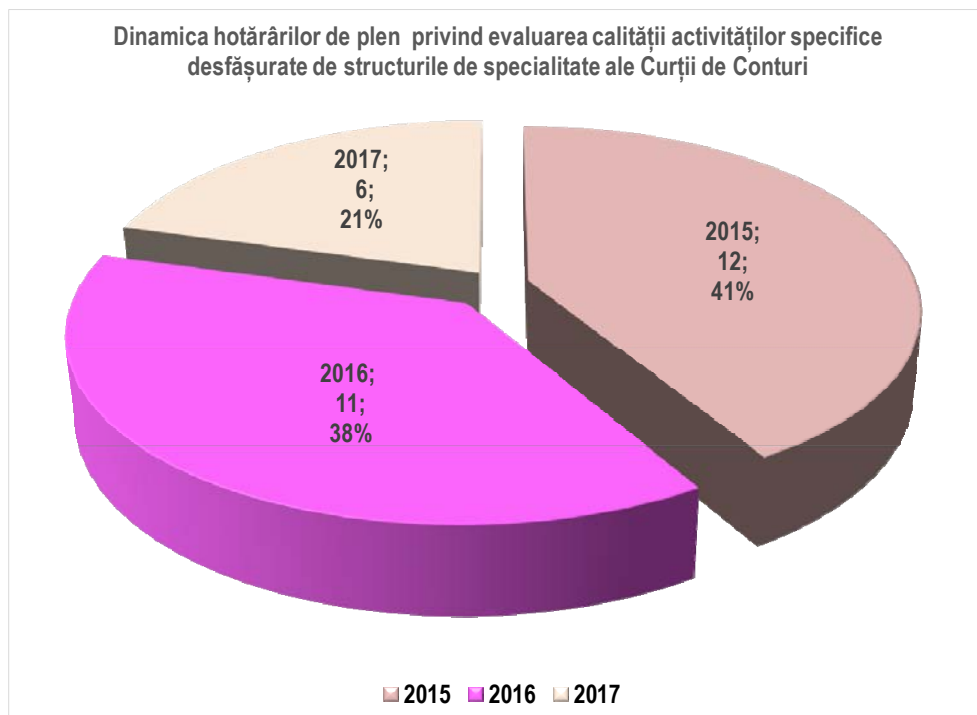
- hotărâri privind activitatea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		2	5	3		8	4	7	4

- hotărâri privind evaluarea calității activităților specifice desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi.

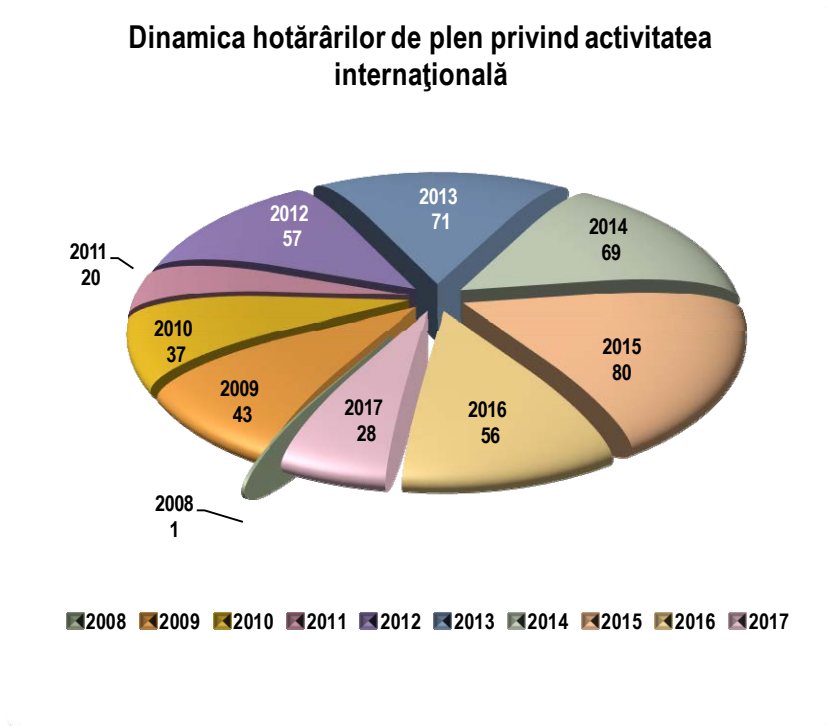
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
							12	11	6

B. Hotărâri privind prezența Curții de Conturi în activitatea internațională

Hotărârile Plenului se referă la participarea reprezentanților Curții de Conturi și ai Autorității de Audit la activitatea unor organisme internaționale, la evenimentele internaționale de specialitate și schimburi de experiență, precum și organizarea unor reuniuni bilaterale cu organisme internaționale cu care Curtea de Conturi are încheiate acorduri de colaborare.

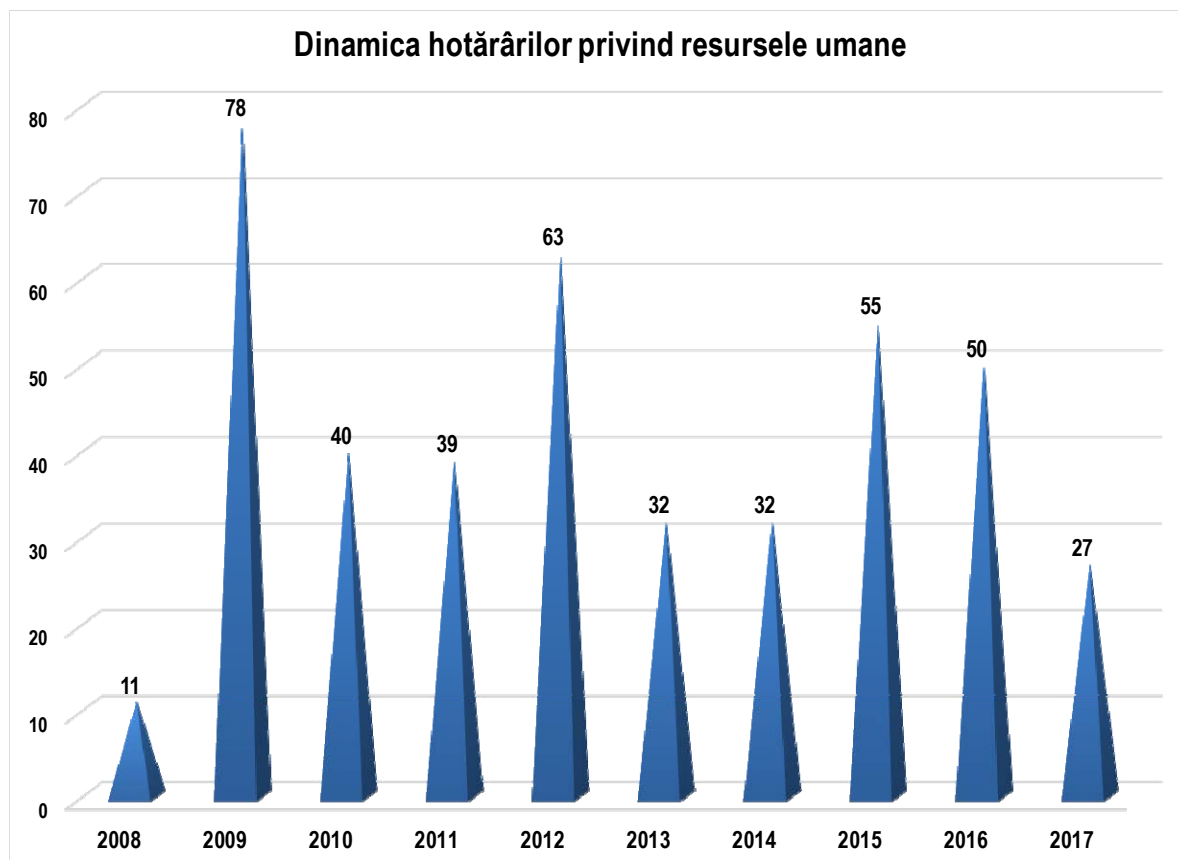
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	43	37	20	57	71	69	80	56	28

C. Hotărâri privind resursele umane

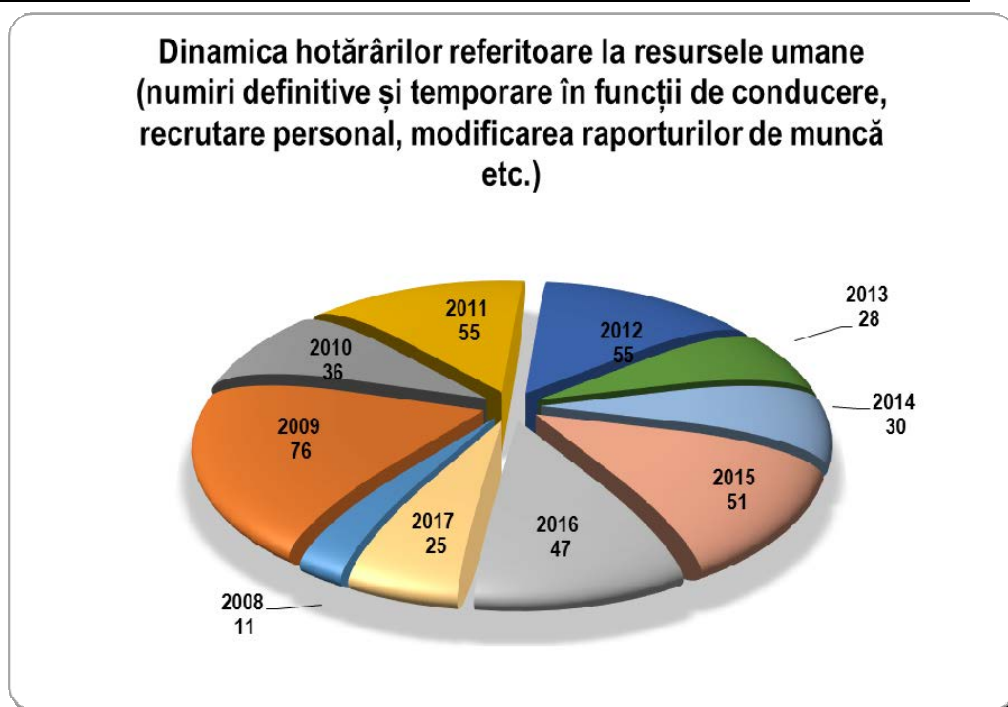
În dinamică, pe perioada analizată, hotărârile de plen privind activitatea specifică se prezintă astfel:

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
11	78	40	39	63	32	32	55	50	27

- Hotărâri referitoare la resursele umane (numiri definitive și temporare în funcții de conducere, recrutare personal, modificarea raporturilor de muncă etc.);

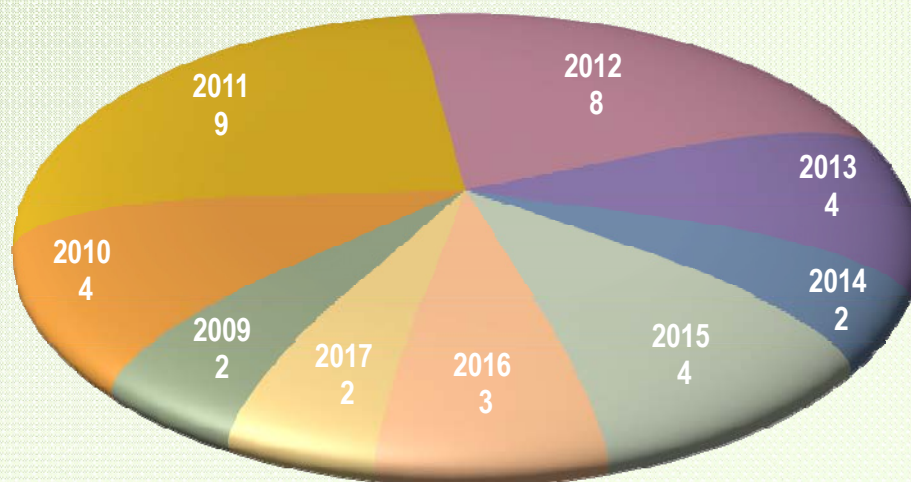
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
11	76	36	55	55	28	30	51	47	25

➤ Hotărâri privind pregătirea profesională a personalului de specialitate.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	2	4	8	8	4	2	4	3	2

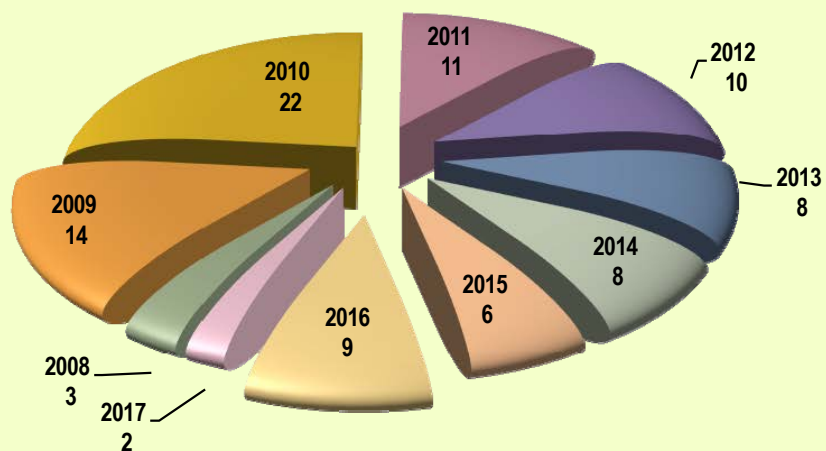
Diagramă hotărâri privind pregătirea profesională a personalului de specialitate

D. Hotărâri privind utilizarea resurselor financiare ale Curții de Conturi

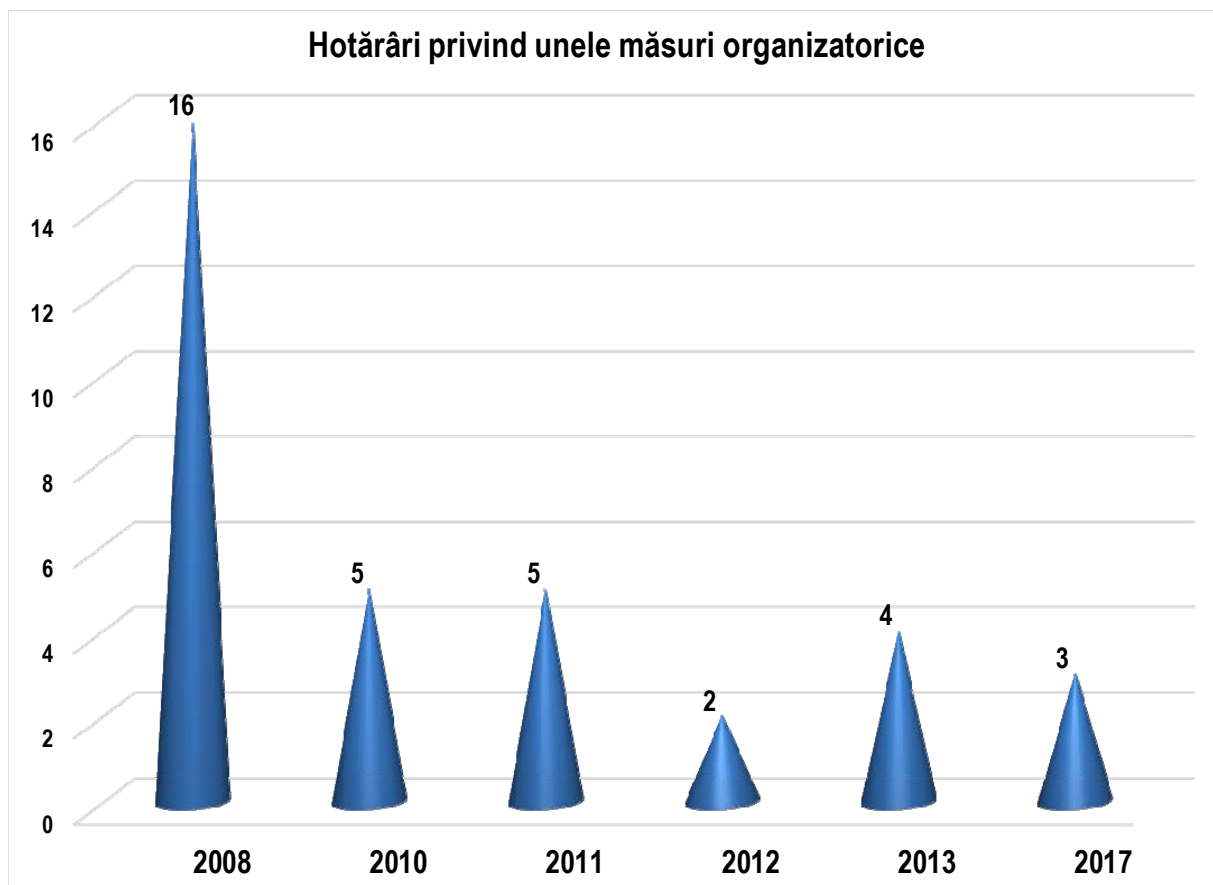
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
3	14	22	11	10	8	8	6	9	2

Dinamica Hotărârilor de plen privind administrarea resurselor financiare

E. Hotărâri privind măsuri organizatorice

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
16	0	5	5	2	4	0	0	0	3

C1.10. Activitatea conducerii executive

Conducerea executivă a Curții de Conturi este exercitată de președinte, ajutat de cei doi vicepreședinți.

De la numirea în funcție, conducerea executivă a asigurat coordonarea activității Curții de Conturi, precum și reprezentarea acesteia în relațiile profesionale cu instituțiile și autoritățile publice, cu organizațiile naționale și instituțiile internaționale de profil.

Conducerea executivă a urmărit aplicarea hotărârilor Plenului, respectiv:

- elaborarea strategiilor și a planurilor de implementare a acestora;
- realizarea planurilor de implementare a strategiilor;
- elaborarea standardelor de audit proprii Curții de Conturi;
- elaborarea de coduri, manuale, ghiduri, regulamente și metodologii;
- implementarea controlului intern managerial;
- elaborarea și implementarea procedurilor de sistem și operaționale, audit și nonaudit;
- elaborarea programelor de activitate și pregătire profesională, anuale și multianuale;
- realizarea programelor de activitate și perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate, anuale și multianuale;
- elaborarea rapoartelor publice anuale, transmiterea acestora la Parlament și publicarea lor pe site-ul Curții de Conturi;
- realizarea rapoartelor de audit/control dispuse de Parlament, transmiterea acestora la Parlament și publicarea lor pe site-ul Curții de Conturi;
- organizarea și urmărirea desfășurării cursurilor de pregătire profesională;
- organizarea și urmărirea concursurilor privind recrutarea noilor angajați;
- elaborarea și implementarea indicatorilor de performanță;
- evaluarea actelor de audit/control;
- elaborarea soluțiilor de aplicare unitară a prevederilor legale;

- diseminarea bunei practici în rândul personalului de specialitate;
- autoevaluarea internă pe baza standardului ISSAI 5600;
- monitorizarea domeniului achizițiilor publice;
- încheierea protocoalelor de colaborare cu diverse instituții;
- realizarea unor acțiuni conforme cu obiectivele Strategiei EUROPA 2020;
- participarea la evenimente internaționale;
- participarea la grupuri de lucru internaționale;
- elaborarea și susținerea în Parlament a bugetului de venituri și cheltuieli;
- execuția de casă a bugetului propriu;
- asigurarea transparenței în activitate.

Conducerea executivă a analizat propunerile departamentelor de specialitate și a supus spre aprobare Plenului Curții de Conturi constituirea unor comisii care să elaboreze:

- Regulamentul de organizare și funcționare al Curții de Conturi;
- Regulamentul propriu al Plenului Curții de Conturi;
- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități (RODAS) și precizările la acesta;
- Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi;
- Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi;
- Regulamentul privind elaborarea Raportului public anual, a rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale și a altor rapoarte specifice Curții de Conturi;
- Regulamentul privind elaborarea, modificarea completarea și abrogarea reglementărilor proprii ale Curții de Conturi;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei soluții unitare;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei soluționare petiții;
- Regulamentul privind accesul, ordinea interioară și securitatea în sediile Curții de Conturi;
- Regulamentul privind utilizarea echipamentelor IT;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Comunicare, Imagine și Relații Publice;
- Standardele de audit ale Curții de Conturi a României;
- Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României;
- Strategia IT a Curții de Conturi a României;
- Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României;
- Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României;
- Manualul de audit financiar și de regularitate;
- Manualul de audit de conformitate;
- Manualul „Auditul sistemelor informatice”;
- Manualul auditului performanței;
- Manualul auditului financiar;
- Manualul de identitate vizuală;
- Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi – Pași de urmat și informații utile pentru persoanele nou angajate;
- Ghidul de evaluare a sistemului de control intern al instituțiilor publice;
- Ghidul de audit al sistemelor informatice;
- Ghidul „Auditul de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile”;
- Ghidul „Auditul performanței managementului datoriei publice”;
- Ghidul privind efectuarea auditului de mediu;
- Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi;

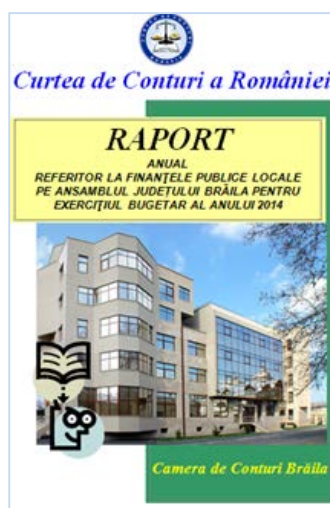
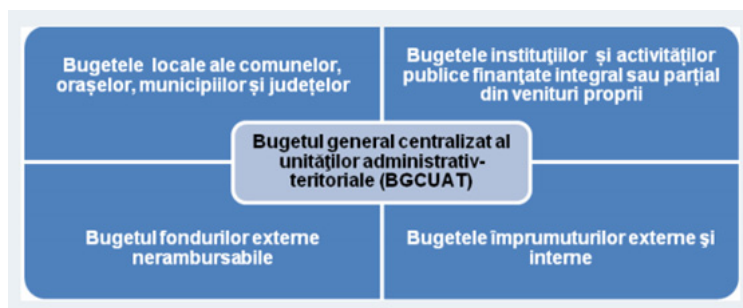
- Metodologia de elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate al Curții de Conturi;
- Procedura de apelare la serviciile unui expert;
- Procedura privind regimul eliberării, utilizării și păstrării pașapoartelor diplomatice și de serviciu din cadrul Curții de Conturi.

Conducerea executivă a participat la ședințele săptămânale ale comisiilor astfel constituite, a supervizat și a propus spre dezbatere, în Plen, în vederea aprobării, documentele elaborate de aceste comisii.

Conducerea executivă a analizat și supus spre dezbatere Plenului:

- Aprobarea programelor anuale și multianuale de activitate și perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate;
- Aprobarea programelor anuale ale acțiunilor de evaluare a activităților de asigurare și control a calității activităților specifice;
- Aprobarea programelor anuale ale achizițiilor publice;
- Aprobarea modificărilor la programele de activitate și perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate;
- Aprobarea Rapoartelor anuale privind modul de realizare a Programelor de activitate ale structurilor de specialitate ale Curții de Conturi;
- Aprobarea Rapoartelor anuale privind evaluarea utilizării fondului de timp de structurile de specialitate ale Curții de Conturi;
- Aprobarea Rapoartelor anuale privind realizarea Programelor de perfecționare a pregătirii profesionale;
- Aprobarea Informărilor semestriale privind activitatea desfășurată de Autoritatea de Audit;
- Aprobarea Proiectului bugetului de venituri și cheltuieli al Curții de Conturi;
- Aprobarea Programului anual al achizițiilor publice;
- Aprobarea Rapoartelor anuale privind execuția bugetului Curții de Conturi;
- Aprobarea Rapoartelor anuale de activitate ale Curții de Conturi;
- Aprobarea Rapoartelor publice;
- Aprobarea Rapoartelor finanțelor publice locale.

În această perioadă, membrii Curții de Conturi au participat la ședințe ale comisiilor permanente din cadrul celor două Camere ale Parlamentului.

Președintele a participat la ședința Comisiilor reunite permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere ale Parlamentului pentru a prezenta și susține Proiectul bugetului Curții de Conturi în perioada 2009-2017, precum și la ședințele plenare ale Parlamentului, în care acesta a fost aprobat fără modificări.

În conformitate cu atribuțiile legale, la cererea unor autorități și instituții publice care au inițiat proiecte de acte normative noi sau care au modificat legislația existentă, au fost emise avize cu privire la actele legislative care diminuează veniturile sau care măjorează cheltuielile aprobate prin legea bugetară.

Transparența în activitatea Curții de Conturi a fost asigurată prin furnizarea informațiilor de interes public solicitate de persoanele fizice și juridice, cele mai multe fiind cerute de reprezentanți ai mass-mediei, prin soluționarea petițiilor adresate structurilor centrală și teritorială, prin gestionarea declarațiilor de avere și de interese, precum și prin publicarea rapoartelor publice, de activitate și sectoriale pe website-ul Curții de Conturi.

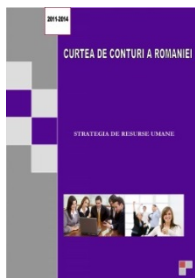
În anul 2010 au fost constituite grupuri de lucru pentru elaborarea strategiilor Curții de Conturi:

- ✓ Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României 2010-2014;
- ✓ Strategia IT a Curții de Conturi a României 2010-2014;
- ✓ Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României 2010-2014;
- ✓ Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României 2010-2014.

Grupurile de lucru au elaborat strategiile sub îndrumarea vicepreședintelui coordonator al Departamentului I.

Strategia dezvoltării instituționale și Strategia IT au fost supuse spre dezbateră și aprobare Plenului Curții de Conturi. Au fost aprobate prin HP nr. 105 din 15.09.2010 și HP nr. 106 din 15.09.2010.

În anul 2011 au fost supuse spre dezbateri și aprobare Plenului Curții de Conturi Strategia de Comunicare a Curții de Conturi a României 2010-2014, care a fost aprobată prin HP nr. 1 din 19.01.2011, și Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României 2010-2014 și planul de implementare al acesteia. Au fost aprobate prin HP nr. 93 din 31.08.2011 și HP nr. 94 din 31.08.2011.

În anul 2012 au fost constituite grupuri de lucru pentru:

- stabilirea indicatorilor de performanță care să conducă la evaluarea activității individuale a auditorilor publici externi și a activității structurilor de audit și control. Grupul de lucru, format din directori, coordonat la nivel de vicepreședinte, a stabilit indicatorii ce pot fi implementați, precum și soluții pentru aspectele legate de organizarea sistemului de evaluare a performanței la nivelul Curții de Conturi;
- pentru implementarea unui sistem de management al riscului prin care să identificăm activitățile și riscurile obiectivelor Curții de Conturi, ca instrument managerial, prin care să se identifice activitățile și riscurile aferente obiectivelor generale și obiectivelor specifice Curții de Conturi, în anul 2012 a fost realizată macheta Registrului riscurilor, care, ulterior, a fost completată cu riscurile asociate obiectivelor și activităților specifice, identificate de structurile Curții de Conturi.

Planul de implementare al Strategiei de comunicare a Curții de Conturi a României a fost supus spre dezbateri și aprobare Plenului Curții de Conturi. Acesta a fost aprobat prin HP nr. 54 din 2.04.2012.

Planul de implementare pentru Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României 2010-2014 a fost supus spre dezbateri și aprobare Plenului Curții de Conturi. Acesta a fost aprobat prin HP nr. 258 din 18.12.2012.

O atenție deosebită s-a acordat organizării și prezentării în Parlament a „*Raportului anual referitor la execuția bugetului general al Uniunii Europene pe anul 2011*” de către reprezentantul Curții de Conturi a României la Curtea de Conturi Europeană.

A fost elaborat și aprobat *Programul multianual de activitate al Curții de Conturi pentru perioada 2013-2015* și, în corelare cu acesta, *Programul de pregătire profesională pentru aceeași perioadă*, prin care tot personalul de specialitate a fost înscris la stagii de pregătire anuală.

Pentru combaterea corupției, în toate formele în care aceasta se manifestă, conducerea executivă a formulat și a supus Plenului spre adoptare *Declarația privind sprijinirea implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015*, precum și *Planul sectorial de acțiune* pentru implementarea acestei strategii. Conducerea executivă a urmărit realizarea obiectivelor ce revin Curții de Conturi din Planul sectorial de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015, realizarea obiectivelor, elaborarea și transmiterea rapoartelor privind autoevaluarea semestrială privind gradul de implementare a măsurilor obligatorii pentru prevenirea corupției.

Pentru asigurarea și controlul calității în activitățile specifice Curții de Conturi s-a reorganizat *Serviciul de evaluare a activității de audit și control* și a fost elaborat un *Studiu privind selectarea celor mai relevanți indicatori de performanță*, care să conducă la măsurarea impactului acestora în contextul bune guvernante, precum și eliminarea aspectelor critice ale activității Curții de Conturi.

Acest studiu a stat la baza creării unui sistem de management al informației, în sprijinul procesului decizional, respectiv, stabilirea și dezvoltarea de indicatori de performanță potrivit obiectivelor strategice ale Curții de Conturi și activităților-cheie, pentru eficientizarea activității și în vederea armonizării cu buna practică internațională.

A fost inițiată o *analiză GAP (analiză a diferențelor) în vederea identificării standardelor INTOSAI neimplementate în activitatea specifică a Curții de Conturi*, analiză care s-a realizat prin contractarea serviciilor unui expert din afara Curții de Conturi, sub coordonarea directă a conducerii executive.

În anul 2013, grupurile de lucru constituite anterior și-au continuat activitatea. Au fost constituite și alte grupuri de lucru pentru:

- ▣ stabilirea indicatorilor de performanță care să conducă la evaluarea activității individuale a auditorilor publici externi și a activității structurilor de audit și control;
- ▣ implementarea unui sistem de management al riscului prin care să identificăm activitățile și riscurile obiectivelor Curții de Conturi;
- ▣ elaborarea Planului de implementare a recomandărilor formulate de SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) ca urmare a celor două evaluări de tip peer review efectuate în anii 2000 și 2006, care nu s-au regăsit explicit ca fiind rezolvate.

Cele trei grupuri, conform programului de lucru, s-au reunit în ședințe pentru dezbateri, după care au informat Plenul.

Grupul de lucru constituit pentru elaborarea Planului de implementare a recomandărilor formulate de SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) a prezentat Plenului „Planul de activitate revizuit privind implementarea recomandărilor SIGMA”, prin care s-au stabilit mecanismele și instrumentele de implementare. Planul de activitate a fost aprobat.

Grupurile de lucru constituite și-au desfășurat activitatea în ședințe săptămânale și periodic au informat Plenul.

Se recomandă crearea pe site-ul extern al CCR la zona „Cadrul juridic” a unei subdiviziuni cu denumirea „Alte acte normative”.

În anul 2014, pentru implementarea unui sistem de management al riscului, a fost constituită o comisie pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control și activități nonaudit. Comisia s-a reunit în ședințe săptămânale pentru dezbateri, după care a informat Plenul conform programului de lucru al acesteia.

Pentru optimizarea continuă a proceselor operaționale, informaționale și decizionale, precum și pentru îndeplinirea cu maximă eficiență a obiectivelor stabilite prin reglementările europene și naționale, **Autoritatea de Audit** a luat decizia implementării standardelor de control intern/managerial la nivelul tuturor structurilor funcționale. Pentru aceasta a fost constituit Comitetul de management pentru implementarea sistemelor de control intern, având ca scop elaborarea, coordonarea, monitorizarea și avizarea activităților necesare pentru implementarea cerințelor specifice sistemului de control intern.

Procesul de implementare a presupus parcurgerea următoarelor etape: elaborarea Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit, efectuarea unei analize-diagnostic a structurii și funcționalității Autorității de Audit, elaborarea și aprobarea procedurilor operaționale, declararea conformității sistemului de control intern/managerial al Autorității de Audit cu standardele de control intern.

Pentru analiza și implementarea cerințelor anumitor standarde caracterizate printr-un grad de complexitate ridicat (procedura operațională privind managementul riscului, gestionarea abaterilor etc.) au fost formate grupuri de lucru specifice, alcătuite din auditori publici externi și conduse de către șefi de serviciu.

În cursul anului 2014 a fost elaborată și avizată Strategia de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit și au fost documentate procedural sau reglementate intern majoritatea standardelor de control intern/managerial.

Pentru aniversarea a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi, conducerea executivă a constituit și a coordonat grupuri de lucru care s-au ocupat de organizarea și desfășurarea evenimentului aniversar, au asigurat parteneriatul pentru membrii delegațiilor participante, au elaborat materiale documentare dedicate evenimentului și au urmărit tipărirea acestora.

În anul 2015, vicepreședintele coordonator, împreună cu consilierul de conturi, șef al departamentului de audit și control în domeniul sănătății, au participat la ședința Comisiei pentru sănătate și familie a Camerei Deputaților pentru susținerea Raportului de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului

Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2014, a cărui sinteză poate fi studiată accesând site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro.

În cursul anului 2015, grupurile de lucru constituite pentru elaborarea strategiilor Curții de Conturi sub conducerea vicepreședintelui coordonator al Departamentului I au elaborat:

- ▢ Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ▢ Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ▢ Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ▢ Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ▢ Planurile de implementare ale celor patru strategii.

Curtea de Conturi, reprezentată la nivel de vicepreședinți, a participat în calitate de observator la Grupul de lucru privind elaborarea Strategiei Naționale de Achiziții Publice și a formulat observații punctuale cu privire la conținutul acestui document. Ulterior, Curtea de Conturi a elaborat și transmis propuneri și observații cu privire la prevederile pachetului de legi care vor reglementa achizițiile publice. Observațiile cu privire la textul documentului menționat au fost discutate și cu reprezentanții Comisiei Europene în cadrul unei videoconferințe desfășurate la sediul Curții de Conturi, în data de 13 iulie 2015, acțiune la care au asistat toți membrii Grupului de lucru.

Pentru implementarea unui sistem de control intern, Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit și control a continuat și în anul 2015 să se reunească în ședințe pentru dezbateri, după care a informat Plenul asupra progreselor înregistrate în elaborarea și dezvoltarea reglementărilor. Un rezultat final al dezbaterilor din cadrul Comisiei a fost și elaborarea Manualului de identitate vizuală a Curții de Conturi.

Plenul a hotărât ca până în anul 2016 să se efectueze o autoevaluare internă a activității Curții de Conturi după lista anexată standardului ISSAI 5600 „Ghidul de evaluare interinstituțională”, ca prim pas spre realizarea unei evaluări colegiale (peer review), care va avea loc în anul 2017. Pentru aceasta, sub coordonarea unui vicepreședinte, grupul de lucru constituit în acest scop s-a reunit în ședințe periodice de lucru, a analizat chestionarul anexă la standard, a identificat prevederile neimplementate în legislația națională și în reglementările Curții de Conturi și a stabilit acțiunile necesare pentru abordarea neconformităților cu cadrul standardului INTOSAI.

Autoritatea de Audit a organizat o reuniune de lucru la care au participat auditorii publici externi, un reprezentant și un colaborator ai Comisiei Europene pe problematica eșantionării. Au fost discutate aspecte teoretice și practice întâlnite în procesul de eșantionare ce vizează programele operaționale finanțate din instrumente structurale. S-au abordat și aspecte specifice eșantionării statistice și nonstatistice privind auditul de operațiuni ce urmează să fie derulat în noua perioadă de programare.

Autoritatea de Audit a organizat o reuniune de lucru cu reprezentanți ai Departamentului pentru Lupta Antifraudă (DLAF). Temele abordate au vizat aspecte precum: termenele prevăzute în procedurile DLAF pentru realizarea verificărilor și comunicarea rezultatelor către Autoritatea de Audit; rezultatele investigațiilor declanșate în urma sesizărilor formulate de Autoritatea de Audit referitoare la nereguli, posibile fraude sau alte activități care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene în România; clarificarea unor aspecte privind nereguli, suspiciuni de fraudă, conflict de interese, indicii de fraudă, indicatori de fraudă; realizarea unui schimb de informații necesare realizării analizelor de risc specifice fiecărei părți.

A fost organizată o reuniune de lucru cu privire la activitățile pe care Autoritatea de Audit le va desfășura și metodele de eficientizare a acestor activități. Au participat și reprezentanți ai altor instituții

implicate în gestionarea și controlul programelor operaționale. La această reuniune au participat președintele Curții de Conturi, ministrul fondurilor europene, ministrul finanțelor publice, alți reprezentanți la nivel înalt din partea instituțiilor naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate de Uniunea Europeană României.

Temele abordate au vizat aspecte precum:

- experiența Autorității de Audit în desfășurarea activităților de audit de conformitate, audit de sistem și audit de operațiuni, având în vedere cei 10 ani de la înființarea acesteia;
- prezentarea unor exemple de bună practică rezultate în urma acestei experiențe;
- încheierea perioadei de programare 2007-2013;
- elaborarea raportului final de control și a opiniei de audit asupra cererii de plată finale;
- obligațiile ce revin României în perioada de programare 2014-2020.

Pe parcursul anului 2015 s-au realizat analize ale stadiului misiunilor de audit efectuate la nivelul oficiilor regionale de audit Călărași, București-Ilfov, Dolj, Timiș, Cluj, Alba, Neamț și Galați, la care au participat conducerea Autorității de Audit și auditori publici externi cu atribuții în domeniul auditului instrumentelor structurale. În cadrul reuniunilor au fost abordate teme care au vizat aspectele specifice activităților de la nivelul oficiilor regionale de audit cu privire la procesul de încheiere a programelor operaționale aferente perioadei 2007-2013 și la procesul de desemnare a autorităților pentru perioada 2014-2020.

Autoritatea de Audit a participat la diverse întâlniri de lucru organizate de către alte instituții naționale precum: Ministerul Fondurilor Europene, autoritățile de management, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Departamentul pentru Lupta Antifraudă, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor, Consiliul Concurenței și alte autorități, în cadrul cărora au fost discutate diverse aspecte de interes pentru auditarea fondurilor europene nerambursabile, în special noul cadru instituțional și legal european și național referitor la fondurile din sfera de competență a Autorității de Audit.

A fost supusă dezbaterii Plenului oportunitatea înființării unei structuri de specialitate privind controlul achizițiilor publice, a elaborării metodologiei în acest domeniu și a pregătirii profesionale. Plenul a aprobat modificarea organigramei corespunzător noii structuri înființate.

Dintre acțiunile și activitățile la care a participat conducerea executivă pe parcursul anului 2016 pot fi amintite următoarele acțiuni:

- președintele Curții de Conturi și președintele Autorității de Audit au prezentat unui grup de stagiaari ai *Programului Oficial de Internship al Guvernului României, ediția a IV-a 2016*, informații detaliate privind activitatea instituției, subliniind rolul Curții de Conturi în sectorul economico-financiar, modul de lucru și procedurile specifice.

De asemenea, au răspuns întrebărilor stagiariilor care au abordat subiecte, cum ar fi: istoricul Curții de Conturi, activitatea specifică desfășurată și procedurile de lucru utilizate pentru verificarea entităților publice care beneficiază de fonduri naționale și comunitare. S-au abordat și alte teme de interes cum ar fi: combaterea corupției, cum se procedează în cazul în care se constată fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, motivele pentru care nu s-au absorbit în totalitate fondurile europene și ce trebuie întreprins pentru absorbția fondurilor europene aferente exercițiului financiar 2014-2020, pârgii de acțiune pentru reducerea corupției la nivel național, parteneriatul public-privat și auditarea proiectelor din acest domeniu.

Grup de stagiaari din cadrul Programului Oficial de Internship al Guvernului României în vizită la sediul central

Din evaluarea transmisă de echipa de organizare de la *Centrul Internship al Guvernului României* a reieșit că stagiarii au apreciat dialogul deschis și dinamic avut cu cei doi președinți, cu vicepreședintele și consilierul de conturi care au făcut prezentările și au răspuns întrebărilor.

- Curtea de Conturi, reprezentată la nivel de vicepreședinte, a participat la ședințe ale Comisiei buget, finanțe și bănci din cadrul Camerei Deputaților, la care s-au dezbătut proiectele de acte normative din pachetul privind legislația în domeniul achizițiilor publice.

- Sub coordonarea unui vicepreședinte, *Grupul de lucru privind implementarea Sistemului de indicatori de performanță* a continuat să analizeze indicatorii de performanță pe baza datelor centralizate din aplicația informatică special constituită pentru evidența entităților verificate și a rezultatelor obținute de către echipele de control/audit în urma verificărilor.

- *Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit și control*, coordonată de unul dintre vicepreședinți, s-a reunit în ședințe de lucru, de regulă săptămânal, pentru implementarea sistemului de control intern în cadrul activității specifice a Curții de Conturi, conform cerințelor noilor reglementări în vigoare în România. Aceasta a presupus revizuirea cadrului procedural intern într-o manieră analitică și corelativă. Totodată, s-au stabilit reguli de bază privind formalizarea componentei de gestionare, redactare și arhivare a corespondenței și s-a creat un nomenclator standardizat al documentelor de corespondență pentru problemele specifice activității Curții de Conturi.

- *Grupul de lucru constituit în vederea autoevaluării interne pe baza Standardului ISSAI 5600¹*, coordonat de un vicepreședinte, s-a reunit în ședințe periodice de lucru, a continuat analiza chestionarului anexă la Standardul ISSAI 5600, a identificat prevederile neimplementate în legislația națională și în reglementările Curții de Conturi și a stabilit acțiunile necesare pentru abordarea neconformităților cu cadrul standardului INTOSAI. Totodată, a elaborat o serie de documente care au fost aprobate de Plen.

Elaborarea și actualizarea reglementărilor interne ale Curții de Conturi reprezintă o activitate care presupune, permanent, armonizarea cu standardele internaționale general acceptate, adoptate la nivel INTOSAI, dar și luarea în considerare a evoluției legislației naționale, cu impact asupra activității Curții de Conturi.

În anul 2016 s-a continuat elaborarea de reglementări interne aferente activității specifice sau necesare pentru susținerea activității de bază. Astfel, Plenul a aprobat:

📄 *Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi* – elaborat cu scopul de a pune la dispoziția noilor angajați informații-cheie, pentru ca aceștia să se poată familiariza în scurt timp cu specificul Curții de Conturi, cu atribuțiile și responsabilitățile postului ocupat și cu mediul de lucru intern și extern instituției, caracteristic profesiei de auditor public extern. A fost aprobat prin HP nr. 104 din 31.03.2016.

📄 *Ghidul auditului privatizării* – reprezintă un cadru de abordare și desfășurare a misiunilor de audit în ceea ce privește privatizarea societăților comerciale din România, având ca punct de pornire și orientare *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *Regulamentul privind organizarea și des-*

¹ Standardul INTOSAI privind Ghidul de realizare a evaluărilor de tip peer review ale instituțiilor supreme de audit

fășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, dar și Liniile directe INTOSAI de bună practică în domeniul auditului privatizării. A fost aprobat prin HP nr. 273/28.07.2016.

- ☞ *Metodologia de elaborare, modificare și monitorizare a realizării Programului de activitate al Curții de Conturi* – actualizată pentru corelarea prevederilor din RODAS cu procedura de elaborare a Programului de activitate al Curții de Conturi. A fost aprobat prin HP nr. 182/2.06.2016.
- ☞ *Metodologia privind elaborarea Raportului public anual, a Raportului anual de activitate, a rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale și a altor rapoarte specifice Curții de Conturi* – actualizată pe baza noilor prevederi din RODAS, îndeosebi a celor referitoare la derularea acțiunilor de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi. A fost aprobat prin HP nr. 400/17.11.2016.
- ☞ *Norme interne cu privire la gestionarea, redactarea, circuitul și arhivarea documentelor privind activitatea specifică a Curții de Conturi* – elaborat în scopul instituirii unor reguli și proceduri cu privire la modul de gestionare, redactare și arhivare a documentelor de corespondență și crearea unui nomenclator grupat pe principalele categorii de activități specifice Curții de Conturi.
- ☞ *Ghidul controlului achizițiilor publice* – elaborat în vederea realizării acestei activități specifice, pornind de la mandatul legal și funcția de bază ale Curții de Conturi, standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI), prevederile RODAS și prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale. A fost aprobat prin HP nr. 426/8.12.2016.
- ☞ Procedura operațională privind desfășurarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice aprobată prin HP nr. 202 din 16 iunie 2016.

Pe lângă aceste reglementări, care au fost adoptate de Plen anul acesta, mai sunt în fază de proiect, într-un stadiu avansat de elaborare, următoarele documente: *Manualul de audit financiar, Ghidul privind controlul calității, Manualul de resurse umane, Ghidul privind formarea profesională a personalului de specialitate și Ghidul pentru elaborarea strategiilor Curții de Conturi.*

În anul 2016 au fost supuse dezbaterii și aprobării în plen:

- ☞ Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ☞ Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ☞ Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- ☞ Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020.

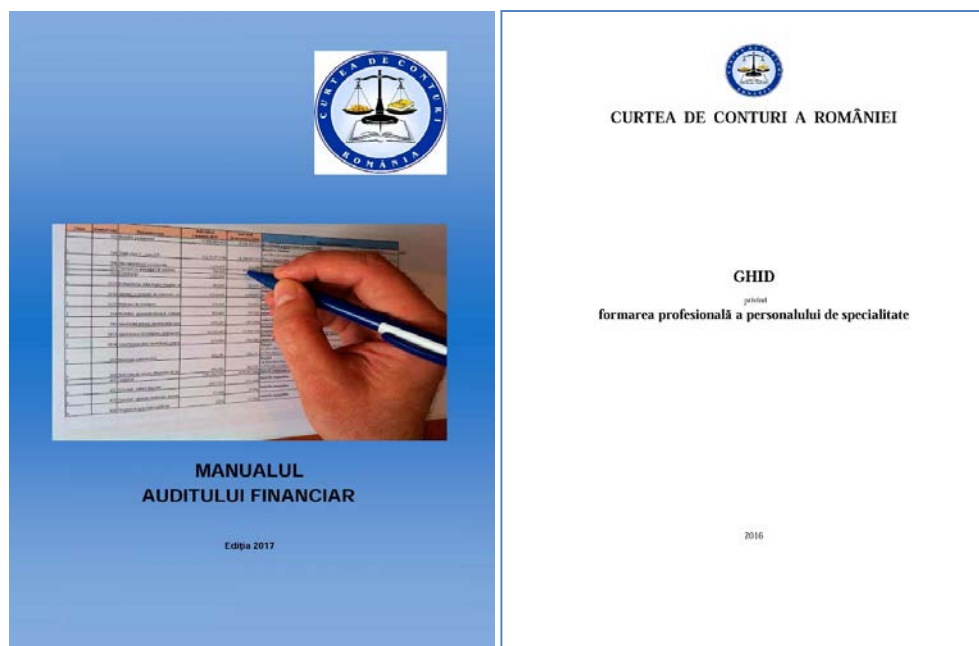
Strategiile și planurile de implementare ale acestora au fost aprobate în plen prin:

- ☞ HP nr. 238/7.07.2016 – Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;

- ☞ HP nr. 138/21.04.2016 – Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020 și Planul de implementare a Strategiei IT a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020;
- ☞ HP nr.139/21.04.2016 – Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, HP nr. 181/2.06.2016 și HP nr. 263/21.07.2016 – Planul de implementare a Strategiei de resurse umane a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020;
- ☞ HP nr. 78 din 10 martie 2016 – Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020.

În anul 2017 au fost supuse dezbaterii și aprobării în plen:

- 📄 Ghidul privind formarea profesională a personalului de specialitate, aprobat prin HP nr. 6 din 12.01.2017;
- 📄 Ghidul de elaborare a strategiilor Curții de Conturi 2017, aprobat prin HP nr. 30 din 12.02.2017;
- 📄 Planul de integritate al Curții de Conturi pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, aprobat prin HP nr. 48 din 16.02.2017;
- 📄 Norma internă pentru organizarea și desfășurarea activității de control a aspectelor înscrise în sesizări/petiții, de către personalul din cadrul Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate, aprobată prin HP nr. 59 din 23.02.2017;
- 📄 Norma internă de implementare a Standardului 11 – Continuitatea activității la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin HP nr. 144 din 27.04.2017;
- 📄 Modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobată prin HP nr. 205 din 31.05.2017;
- 📄 Manualul auditului financiar, aprobat prin HP nr. 238 din 15.06.2017;
- 📄 Norma internă de implementare a Standardului 8 – Managementul riscului, la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin HP nr. 252 din 12.06.2017.

CAPITOLUL

2

Dezvoltarea capacității organizaționale

C2. Dezvoltarea capacității organizaționale

C2.1. Strategii

C2.1.1. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României

În contextul economic național și european, caracterizat prin austeritate și consolidare fiscală, Curtea de Conturi își îndeplinește mandatul cât mai eficient, adaptându-se noilor provocări ale mediului în care activează prin intermediul strategiilor și obiectivelor strategice care îi permit să-și previzioneze și asigure o dezvoltare instituțională sincronizată cu evoluția celorlalte Instituții Supreme de Audit.

Dezvoltarea instituțională este un proces evolutiv și complex care se întinde pe perioade lungi de timp, care necesită din partea conducerii o planificare și o coordonare atentă cu accent pe comunicare, în vederea înțelegerii modului în care fiecare structură și angajat poate contribui la atingerea obiectivelor strategice.

Elaborarea strategiilor de dezvoltare instituțională s-a efectuat având în vedere faptul că previzionarea modificărilor mediului organizațional și asigurarea unei evoluții optime se realizează printr-un management strategic. Managementul strategic reprezintă ansamblul proceselor prin care conducerea fundamentează, elaborează, implementează și evaluează planul strategic.

Potrivit Comisiei Europene, operaționalizarea focalizării eforturilor de continuare a reformei economice pentru a realiza economia bazată pe cunoaștere și perfecționarea resurselor umane, ca factor primordial al unei organizații, necesită o deplină coordonare la nivel european, național, regional și local, respectând principiul subsidiarității și creând premisele asigurării dezvoltării durabile în condițiile unei globalizări crescânde.

Strategia instituțională stabilește misiunea Curții de Conturi a României și obiectivele strategice pe termen lung, luând în considerare resursele existente și cele care pot fi atrase și utilizate în viitor, precum și principalele modalități de realizare a obiectivelor în contextul evoluției preconizate a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Astfel, manifestarea pregnantă a revoluției cunoștințelor și multiplele mutații produse în economie determină necesitatea abordării acestor realități într-o viziune prospectivă și pragmatică.

În scopul asigurării funcționalității strategiei, corelării obiectivelor cu acțiunile întreprinse și creșterii eficienței de ansamblu a organizației, strategia va parcurge etapele fundamentării, elaborării și implementării, urmând a fi permanent actualizată, în funcție de evoluțiile ulterioare. Prioritățile-cheie ale conducerii Curții de Conturi privind strategia dezvoltării instituționale:

- ☞ stabilirea strategiei;
- ☞ abordarea transparentă;
- ☞ conștientizarea și comunicarea către întregul personal a importanței calității obținute prin aplicarea la toate nivelele a unui sistem evolutiv și integrat de management al calității;
- ☞ formularea obiectivelor;
- ☞ definirea rolurilor și responsabilităților.

În vederea realizării misiunii și a transpunerii în practică a viziunii instituției, pornind de la valorile promovate, conducerea Curții de Conturi a asigurat realizarea obiectivelor strategice stabilite, maximizarea impactului social al activității de control și audit desfășurate asupra protejării intereselor financiare ale statului român și ale comunității Europene și asupra legalității, eficienței și transparenței utilizării fondurilor publice și a celor reprezentând finanțări externe. Promovarea responsabilității, corectitudinii și a celor mai bune practici internaționale privind gestionarea performantă a banului public se plasează în centrul preocupărilor noastre.

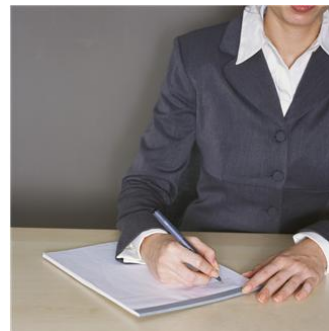

Curtea de Conturi și-a propus ca în orizontul de timp al aplicării Strategiilor, atât impactul activității de control și audit desfășurate de Curtea de Conturi, cât și eficiența valorificării resurselor sale să înregistreze o creștere semnificativă.

Punctul de plecare al planificării strategice a dezvoltării viitoare a Curții de Conturi îl constituie misiunea și viziunea acesteia, pornind de la valorile promovate, în vederea îndeplinirii obiectivelor strategice stabilite:

♣ **Misiune:**

- exercitarea funcției de control asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, punând la dispoziția Parlamentului, autorităților și instituțiilor publice și contribuabililor rapoarte privind utilizarea și administrarea performantă a acestora în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate;
- servicii de calitate în domeniul controlului și auditului public extern, în vederea obținerii și furnizării de informații reale și obiective privind legalitatea, eficiența și transparența utilizării fondurilor publice și a celor reprezentând finanțări externe;
- promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în operațiunile efectuate în legătură cu fondurile publice;
- perfecționarea mecanismelor de control și audit public extern în sensul adaptării la cadrul legislativ și armonizării cu standardele internaționale în materie;
- urmărirea implementării și respectării legislației în domeniul cheltuirii banului public;
- promovarea unui nivel ridicat de profesionalism;
- înscrierea auditului public extern din România pe linia bunei practici europene și internaționale.

♣ **Viziune:**

- susținerea unui sistem de control și audit robust, eficient și credibil;
- creșterea impactului social al procesului de cheltuire a banului public;
- asigurarea independenței financiare, funcționale, organizatorice și operaționale în conformitate cu recomandările Declarației de la Lima privind liniile directoare de control al finanțelor publice;
- desfășurarea activității de control și audit public extern în mod autonom, prin proceduri de control financiar ulterior și audit public extern prevăzute în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice ale Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, standardele proprii de audit elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale;
- creșterea responsabilității entităților verificate în utilizarea și administrarea fondurilor publice, inclusiv a fondurilor alocate României de Uniunea Europeană și de către alte instituții financiare internaționale;
- combaterea fenomenelor de risipă și fraudă, prin urmărirea respectării disciplinei financiare, potrivit principiilor bunei gestiuni financiare;
- eliminarea erorilor și neregularităților și perfecționarea gestionării banului public.

♣ **Valori:**

- respectarea supremației Constituției și a legii;
- independența, obiectivitatea, profesionalismul, responsabilitatea, eficiența, integritatea, transparența, imparțialitatea și echidistanța politică.

♣ **Mandat:**

- Curtea de Conturi exercită funcția de **control** asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, furnizând Parlamentului și, respectiv, unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. Curtea de Conturi poate exercita **auditul** performanței asupra gestiunii bugetului general consolidat, precum și a oricăror fonduri publice.

C2.1.1.1. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2010-2014

Obiectivele strategice generale, măsurile strategice și acțiunile specifice aferente pentru îndeplinirea obiectivelor strategice specifice urmărite în vederea realizării priorităților de dezvoltare organizațională a Curții de Conturi a României. Strategia a fost aprobată prin HP nr. 105/15.09.2010.

Obiective strategice generale

- ❖ gestionarea și utilizarea corectă și performantă a fondurilor publice
- ❖ protejarea intereselor financiare ale statului român și ale comunității europene
- ❖ consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României ca instituție independentă, profesională și credibilă de control și audit public extern al fondurilor publice
- ❖ asigurarea armonizării cu standardele internaționale adoptate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) și cu Linii Directoare Europene de implementare a acestora
- ❖ implementarea cadrului legislativ armonizat în domeniul auditului public extern, pe măsura evoluției bunei practici internaționale

În vederea îndeplinirii acestora, se impune realizarea obiectivelor strategice specifice:

❖ **Obiectiv strategic specific 1:**

Maximizarea impactului activității de control și audit desfășurate de către Curtea de Conturi.

❖ **Obiectiv strategic specific 2:**

Reputație, respect și autoritate

Calitatea ridicată a rezultatelor obținute să constituie **fundamentul** creșterii bunei reputații, respectului și autorității Curții de Conturi a României.

❖ **Obiectiv strategic specific 3:**

Rapoartele Curții de Conturi **să fie** relevante, realiste, clare, credibile, oportune și utile. Să fie întocmite și puse la dispoziția părților interesate **la timp**. Prin concluziile și recomandările importante formulate în cuprinsul lor, Parlamentul să poată legifera în consecință.

❖ **Obiectiv strategic specific 4:**

Resursele disponibile să fie folosite cu eficiență crescută.

❖ **Obiectiv strategic specific 5:**

Îmbunătățirea comunicării intra- și interinstituționale astfel încât aceasta să conducă la amplificarea percepției pozitive asupra **imaginii** și **credibilității** instituției.

❖ **Obiectiv strategic specific 6:**

Gradul înalt de **profesionalism** al personalului de specialitate să fie **factorul decisiv** al **creșterii calității activității desfășurate** de către Curtea de Conturi.

❖ **Obiectiv strategic specific 7:**

Curtea de Conturi a României, ca **instituție supremă de audit**, să funcționeze **armonizat** cu cerințele standardelor profesionale ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (**INTOSAI**), cu **Liniile Directoare Europene** de implementare a acestora și să asigure **protejarea intereselor financiare** ale statului român și ale comunității Europene.

Obiectivele strategice generale, obiectivele specifice, măsurile strategice și acțiunile specifice din Strategia dezvoltării instituționale 2010-2014 sunt detaliate în anexa SDI 2010-2014.

Transpunerea în practică a măsurilor strategice prin desfășurarea acțiunilor specifice aferente prevăzute în Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada **2010-2014** a fost asigurată prin cuprinderea acestora în **planul de acțiune** care a fost elaborat și **implementat**.

În vederea urmăririi implementării obiectivelor strategice, Curtea de Conturi a stabilit **indicatori de cuantificare a gradului de îndeplinire a obiectivelor** pe termen scurt și mediu.

☞ **Indicatori de implementare pe termen scurt** a obiectivelor strategice:

- 📄 Ponderea activităților desfășurate pe fiecare obiectiv strategic în anul curent, până la încheierea anului calendaristic (raportul între activitățile desfășurate și cele planificate);
- 📄 Tipul de activități desfășurate în anul curent.

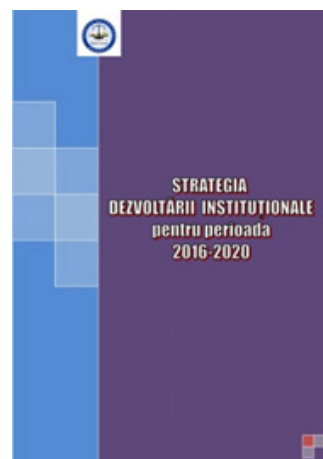
☞ **Indicatori de implementare pe termen mediu** a obiectivelor strategice:

- ☞ Ponderea activităților desfășurate pe fiecare obiectiv strategic, în perioada 2010-2014 (raportul între activitățile desfășurate și cele planificate);
- ☞ Tipul de activități preconizate a se desfășura în perioada 2010-2014.

C2.1.1.2. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020

Elaborarea strategiei de dezvoltare instituțională s-a efectuat cu ajutorul următoarelor materiale de referință furnizate de INTOSAI:

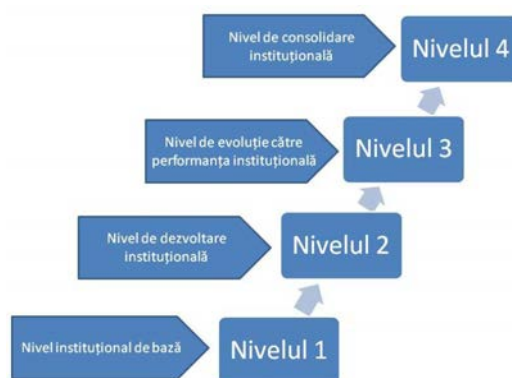
- ☞ ISSAI 12 – Valorile și beneficiile activităților desfășurate de Instituțiile Supreme de Audit fac diferența în viața cetățenilor;
- ☞ ISSAI 5600 – Ghid pentru efectuarea de evaluări tip peer-review;
- ☞ Planificare Strategică – Un manual pentru Instituțiile Supreme de Audit;
- ☞ Evaluarea necesităților de dezvoltare instituțională – Un ghid pentru Instituțiile Supreme de Audit;
- ☞ SAI-PMF – Evaluarea performanței instituționale a Instituțiilor Supreme de Audit.

Nivelele de dezvoltare instituțională furnizate de metodologia INTOSAI sunt următoarele:

Nivelul 1 – Nivel instituțional de bază este atribuit Instituției Supreme de Audit atunci când aceasta nu are elaborată o strategie de dezvoltare și un plan de implementare, nu are o politică de resurse umane și de comunicare internă și externă. Activitatea specifică nu este efectuată pe baza unor standarde profesionale și proceduri operaționale. Rapoartele de activitate se concentrează asupra neregulilor fără a identifica probleme sistemice, iar modalitățile de comunicare cu beneficiarii rapoartelor de audit sunt inexistente.

Nivelul 2 – Nivel de dezvoltare instituțională este atribuit Instituției Supreme de Audit atunci când aceasta întrunește condiții minime de funcționare și este conștientă de responsabilitatea sa în exercitarea unui control asupra utilizării resurselor publice. Instituția Supremă de Audit are elaborate strategii și politici relevante, iar cu ajutorul planurilor de implementare se încearcă și se reușește doar parțial implementarea acestora. Activitatea specifică este efectuată cu ajutorul standardelor de audit și procedurilor specifice. Rapoartele de activitate oferă o imagine generală asupra modului în care Instituția Supremă de Audit a utilizat resursele care i-au fost puse la dispoziție, iar acestea sunt transmise Parlamentului și puse la dispoziția publicului larg.

asupra modului în care Instituția Supremă de Audit a utilizat resursele care i-au fost puse la dispoziție, iar acestea sunt transmise Parlamentului și puse la dispoziția publicului larg.

Nivelul 3 – Nivel de evoluție către performanță instituțională este atribuit Instituției Supreme de Audit atunci când aceasta întrunește toate condițiile pentru a performa. Instituției Supreme de Audit îi este asigurat un mandat clar, iar resursele financiare, umane și materiale sunt suficiente. Instituția Supremă de Audit are o strategie de dezvoltare care este pusă în practică cu ajutorul unui plan de implementare. Toate activitățile specifice se derulează atât pe baza unor standarde profesionale care au la bază standardele internaționale INTOSAI, cât și a unor proceduri operaționale. Rapoartele de activitate oferă informații generale cu privire la utilizarea tuturor resurselor publice puse la dispoziție și cu privire la măsura în care au fost atinse obiectivele strategice. Rapoartele de activitate sunt prezentate Parlamentului și tuturor persoanelor interesate de activitatea instituției.

Nivelul 4 – Nivel de consolidare instituțională este atribuit Instituției Supreme de Audit atunci când aceasta își consolidează capacitatea de a performa într-un mod care-i permite evaluarea și îmbunătățirea continuă a activităților specifice. Instituția Supremă de Audit are un mandat clar și îi sunt asigurate toate resursele financiare, umane și materiale necesare. Instituția Supremă de Audit este percepută de societate ca un reper de responsabilitate și profesionalism. Instituția Supremă de Audit are elaborate strategii de dezvoltare, de resurse umane, de comunicare etc., care sunt implementate și monitorizate cu ajutorul planurilor de implementare, precum și evaluate cu regularitate pentru a învăța din greșeli. Activitățile specifice

sunt efectuate cu respectarea cerințelor standardelor profesionale și a procedurilor operaționale. Beneficiarii rapoartelor de audit percep Instituția Supremă de Audit ca furnizoare de informații de calitate și care contribuie la performanța întregului sector public. Rapoartele de activitate sunt astfel elaborate, încât să prezinte clar valorile și beneficiile prin care Instituția Supremă de Audit contribuie la evoluția în bine a societății, iar acestea sunt prezentate Parlamentului ca parte a unui dialog continuu și constructiv între cele două părți. Rapoartele de activitate sunt publice iar mass-mediei îi este atrasă atenția asupra publicării acestora. Instituția Supremă de Audit este implicată într-un dialog cu toate părțile interesate de activitatea sa specifică și utilizează informațiile colectate pentru a-și îmbunătăți calitatea activităților specifice.

După cum se poate observa din criteriile urmărite de fiecare nivel, identificarea necesităților de dezvoltare instituțională oferă o imagine de ansamblu asupra performanței activității Curții de Conturi la momentul evaluării și urmărește progresul instituției prin trecerea la nivelul superior de dezvoltare instituțională prin:

- ♣ determinarea măsurii în care sunt preluate în standardele proprii cerințele standardelor internaționale INTOSAI;
- ♣ determinarea capacității Curții de Conturi de a demonstra Parlamentului, Guvernului, entităților auditate și cetățenilor valorile și beneficiile activității de audit desfășurate de instituția noastră pentru asigurarea unei bune gestionări a resurselor financiare, promovarea bunei guvernări, promovarea transparenței și responsabilității, precum și lupta împotriva corupției;
- ♣ determinarea performanței interne și a modului în care ea este raportată prin intermediul rapoartelor de activitate;
- ♣ determinarea stadiului actual de dezvoltare instituțională și a oportunităților de continuare a acestui proces prin intermediul viitorului ciclu al noii strategii.

Scopul evaluării necesităților de dezvoltare instituțională nu este doar de identificare a nivelului actual de dezvoltare al Curții de Conturi, ci și a cauzelor generatoare de lipsuri și disfuncționalități, astfel încât acestea să poată fi preluate și grupate în obiective ale noii strategii instituționale și în planul de implementare pentru a permite atingerea celui mai înalt nivel de dezvoltare a unei Instituții Supreme de Audit.

Obiectivele strategice pentru orizontul de timp 2016-2020 pe care Curtea de Conturi le-a elaborat luând în considerare atât resursele financiare, umane și materiale puse la dispoziție, cât și previziunile evoluției mediului extern în care Curtea de Conturi își desfășoară activitatea.

Pentru perioada 2016-2020 Curtea de Conturi promovează și dezvoltarea unei culturi organizaționale și a unei mentalități care să conducă la îmbunătățirea atât a competențelor profesionale și comportamentale ale personalului, cât și a activității specifice și a relației cu factorii interesați de rapoartele Curții de Conturi.

Conducerea Curții de Conturi consideră personalul instituției ca fiind cel mai important activ pe care îl încurajează și îi furnizează un cadru adecvat de desfășurare a activităților de audit public extern cu scopul consolidării profesionalismului, eficienței, credibilității, reputației, autorității, precum și a percepției publice pozitive a Curții de Conturi.

Valorile fundamentale care stau la baza desfășurării activității specifice sunt definite în Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi și urmăresc creșterea încrederii, autorității și prestigiului instituției, acestea fiind următoarele:

1. Independența

În calitate de instituție supremă de audit, Curtea de Conturi decide în mod autonom asupra programului de activitate, are acces neîngrădit la acte, documente și informații, necesare exercitării atribuțiilor sale, își întocmește și aprobă buget propriu, iar, ori de câte ori consideră necesar, înaintează rapoarte în domeniile în care este competentă.

2. Integritatea

Potrivit Codului de conduită etică și profesională, pentru a fi considerați integri, auditorii publici externi trebuie să fie cinstiți, incoruptibili, să dea dovadă de corectitudine, bună credință și responsabilitate în îndeplinirea sarcinilor și să nu ia parte cu bună știință la activități și acte prin care să le fie discreditată funcția.

3. Competența profesională

Auditorii publici externi trebuie să-și însușească legislația specifică, să dețină o pregătire teoretică și practică adecvată pentru îndeplinirea responsabilităților, care să le permită să se pronunțe, pe baza raționamentului profesional, asupra unei probleme sau situații întâlnite în activitatea desfășurată.

4. Confidențialitatea

Dacă, în exercitarea atribuțiilor Curții de Conturi, auditorii publici externi iau cunoștință de informații care constituie secrete de stat, de serviciu, comerciale sau individuale, aceștia sunt obligați să respecte caracterul lor confidențial și să le facă cunoscute numai autorităților îndreptățite, în conformitate cu prevederile legale.

5. Conduita profesională

Prin intermediul Codului de conduită etică și profesională, Curtea de Conturi solicită personalului să se comporte și să acționeze în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, astfel încât să evite orice situație care ar putea să-i discrediteze funcția și activitatea desfășurată, precum și prestigiul instituției.

6. Obiectivitatea

În exercitarea atribuțiilor, auditorii publici externi trebuie să dovedească nepărtinire și imparțialitate în activitatea desfășurată la entitatea publică și în special în raportul întocmit, care trebuie să fie corect și obiectiv. Auditorii publici externi trebuie să prezinte în conținutul rapoartelor încheiate faptul că măsurile propuse pentru înlăturarea neregulilor sau abaterilor constatate referitoare la activitatea entității verificate, au la bază constatări și concluzii care se bazează pe probe, calcule și raționament profesional.

Obiectivele strategice generale și obiectivele specifice

Curtea de Conturi, prin intermediul activităților specifice desfășurate, furnizează Parlamentului, unităților administrativ-teritoriale și altor părți interesate informații independente, obiective și credibile asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.

Prin activitatea specifică, Curtea de Conturi urmărește atingerea următoarelor obiective strategice generale:

- ☞ Dezvoltarea capacității profesionale prin promovarea unor proceduri moderne de audit;
- ☞ Creșterea capacității de adaptare la schimbările mediului extern în care activează Curtea de Conturi în vederea îmbunătățirii gradului de implementare a măsurilor dispuse și a recomandărilor formulate;
- ☞ Creșterea eficienței utilizării resurselor printr-un management performant.

Obiectivele strategice generale enunțate sunt îndeplinite prin realizarea următoarelor obiective specifice:

Obiectiv strategic general – Dezvoltarea capacității profesionale prin promovarea unor proceduri moderne de audit

În vederea îndeplinirii acestui obiectiv strategic general, deși Curtea de Conturi a realizat în ultimii ani majoritatea materialelor metodologice, se impune în continuare atât actualizarea lor continuă, cât și aprofundarea acestora prin atingerea următoarelor **obiective specifice**:

- ☞ Îmbunătățirea continuă a practicii de audit prin activități de actualizare, revizuire și publicare a standardelor, metodologiilor și reglementărilor interne;
- ☞ Derularea activităților specifice în conformitate cu programul anual și multianual de activitate, cu respectarea prevederilor legale și a cerințelor standardelor de audit;
- ☞ Îmbunătățirea activității de asigurare și evaluare a calității activităților specifice desfășurate de Curtea de Conturi.

Obiectiv strategic general – Creșterea capacității de adaptare la schimbările mediului extern în care activează Curtea de Conturi în vederea îmbunătățirii gradului de implementare a măsurilor dispuse și a recomandărilor formulate

În vederea creșterii capacității de adaptare la schimbările mediului extern în care activează Curtea de Conturi și atingerii acestui obiectiv strategic general se impune realizarea unor activități de monitorizare

a schimbărilor, de evaluare a impactului activității desfășurate de Curtea de Conturi, de promovare continuă a rezultatelor și a rapoartelor de activitate prin următoarele **obiective specifice**:

- ☞ Monitorizarea schimbărilor mediului extern în care activează Curtea de Conturi în scopul adaptării programului de activitate la aspectele de interes pentru societatea românească;
- ☞ Evaluarea impactului activității Curții de Conturi;
- ☞ Raportarea rezultatelor.

Obiectiv strategic general – Creșterea eficienței utilizării resurselor printr-un management performant

În vederea îndeplinirii acestui obiectiv strategic general, se impune asigurarea resurselor necesare desfășurării activității specifice prin realizarea următoarelor **obiective specifice**:

- ☞ Organizarea activității suport în vederea asigurării resurselor umane, financiare și materiale necesare Curții de Conturi pentru desfășurarea activităților specifice;
- ☞ Organizarea activităților specifice Curții de Conturi;
- ☞ Asigurarea condițiilor și a unui climat de muncă favorabil desfășurării activității.

Obiectivele strategice generale, obiectivele specifice și acțiunile specifice din Strategia dezvoltării instituționale 2016-2020 sunt detaliate în Anexa SDI 2016-2020.

Transpunerea în practică a obiectivelor strategice prevăzute în Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020 este asigurată prin preluarea acestora în planul de implementare a strategiei.

În cadrul Planului de implementare sunt definite câmpuri pentru: rezultatele scontate ale fiecărei măsuri și obiectiv specific în parte; indicatori de măsurare a evoluției către atingerea rezultatelor; riscuri care pot afecta atingerea rezultatelor; structurile care vor fi implicate și responsabilii din cadrul acestora cu atingerea rezultatelor; termenele convenite și stadiul implementării.

Strategia dezvoltării instituționale și planul de implementarea acesteia au fost aprobate prin HP nr. 238/7.07.2016.

În funcție de numărul măsurilor la care s-au îndeplinit rezultatele se va putea evalua și gradul în care s-au atins obiectivele specifice. La fel se va proceda și în cazul obiectivelor generale în funcție de procentul în care s-au atins obiectivele specifice, se va evalua în ce măsură s-au atins obiectivele generale.

Pe parcursul implementării prezentei strategii, asupra obiectivelor strategice nu vor putea fi efectuate modificări importante. Totuși, în eventualitatea necesității actualizării strategiei se vor putea efectua ajustări ale măsurilor prin care se urmărește atingerea obiectivelor specifice.

Monitorizarea realizării obiectivelor strategice și a obiectivelor specifice prin atingerea rezultatelor scontate și a măsurilor, pe perioada 2016-2020, va fi prezentată Plenului Curții de Conturi prin raportări anuale prezentate de către un colectiv format din:

- ♣ Președintele Curții de Conturi;
- ♣ Vicepreședinte coordonator;
- ♣ Consilier de conturi al Departamentului I;
- ♣ Director al Direcției I;
- ♣ Șef de serviciu;
- ♣ Auditor public extern.

C2.1.2. Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României

Contextul și scopul Strategiei de comunicare

Potrivit Ghidului INTOSAI privind construcția capacității instituționale a Instituțiilor Supreme de Audit, elaborat în 2007 de către membrii Subcomitetului 1 privind creșterea capacității instituționale prezidat de către Oficiul Național de Audit al Marii Britanii, întărirea capacității de a interacționa este unul dintre cele trei aspecte-cheie ale construcției capacității instituționale. Comunicarea se circumscrie domeniului întăririi capacității de interacționare cu mediul extern.

Ca membră INTOSAI, în vederea armonizării cu buna practică internațională, Curtea de Conturi a României a urmărit respectarea principiilor politicilor de comunicare potrivit cărora sunt disponibile la timp informații utile referitoare la activitatea Curții.

Informația este o resursă vitală care necesită o utilizare de natură a asigura în cel mai înalt grad îndeplinirea scopurilor și obiectivelor instituției supreme de audit. Astfel, comunicarea constituie o funcție strategică, gestionarea și comunicarea informațiilor fiind asigurată printr-o strategie în domeniu și politici aferente. Aceasta nu poate fi realizată decât printr-o politică proprie de comunicare și transparență, politică concretizată în strategia de comunicare, cu cele două componente: comunicarea externă și comunicarea internă. Curtea de Conturi dă dovadă de transparență, asigurând liberul acces la informațiile de interes public, garantând dreptul de petiționare.

Curtea de Conturi a României joacă un rol esențial în responsabilizarea Guvernului pentru buna gestionare a fondurilor publice asigurând, prin rapoartele întocmite, ca urmare a verificărilor pe care le organizează și le desfășoară, transparența asupra operațiunilor economice și financiar-contabile guvernamentale și modul în care serviciile sunt create și oferite cetățenilor. Ca element esențial în promovarea bunei guvernante, răspunderii și gestionării transparente a resurselor publice, instituțiile supreme de audit trebuie să se adapteze permanent modificărilor din mediul extern, dar, totodată, pot juca un rol important în promovarea schimbării.

Instituțiile supreme de audit trebuie să-și îndeplinească mandatul în medii caracterizate de permanente schimbări și provocări. Eventualele disfuncționalități în lanțul de comunicare între Curtea de Conturi și grupurile-țintă sau între management și personal pot conduce la o percepție eronată în cadrul grupurilor-țintă și la deficiențe în activitate pe plan intern. Stabilirea unei strategii coerente și eficiente de comunicare constituie un factor important în cadrul managementului strategic al instituției.

Cele două componente principale, comunicarea internă și cea externă, contribuie decisiv la eficiența și transparența instituțională, asigurând Curții de Conturi vizibilitate și credibilitate. Comunicarea internă susține activitatea de control/audit, iar comunicarea externă oferă acces la informații părților externe interesate, publicului, mass-media, complementar mesajelor-cheie.

Comunicarea externă se adresează publicului format din instituțiile și persoanele din afara Curții de Conturi: *Parlament, Guvern și structuri guvernamentale, autorități publice locale, mass-media, organizații ale societății civile și cetățeni*. Curtea de Conturi a României este un partener al Parlamentului căruia îi furnizează rapoartele în care sunt consemnate rezultatele verificărilor, măsurile și recomandările propuse Guvernului în scopul de a-l ajuta la îmbunătățirea controlului financiar și, în cele din urmă, la performanța sectorului public.

Cea mai importantă formă de comunicare externă o constituie rapoartele întocmite de Curtea de Conturi, acestea constituind surse de informații obiective și concrete cu privire la utilizarea fondurilor publice.

Rapoartele și toate documentele publicate oficial de Curtea de Conturi trebuie să fie la un standard ridicat din punct de vedere al comunicării, să fie ușor de înțeles pentru utilizatori, concise și informative.

Schimbul de informații cu alte SAI-uri este asigurat prin publicarea în limba engleză a Raportului public – Sinteză și a Raportului de activitate.

Curtea de Conturi prin comunicarea internă asigură diseminarea hotărârilor conducerii colegiale și a deciziilor conducerii executive către *toți salariații*, ce se constituie în public intern, aceștia fiind strâns legați de viața și imaginea instituției.

Comunicarea interpersonală este în atenția Curții de Conturi, deoarece, în cele mai multe cazuri, imaginea unei organizații este formată de angajații ei. De aceea există o preocupare deosebită față de publicul intern, în aceeași măsură ca și față de cel extern. Imaginea negativă a unei instituții provine, de regulă, din comportamentul angajaților săi față de publicul extern, pe care instituția dorește să-l atragă de partea sa.

Pentru comunicarea activă se aplică metode eficiente și actuale prin oportunitățile oferite de World Wide Web, astfel răspunzând nevoilor utilizatorilor.

Pentru a fi eficientă, o instituție supremă de audit trebuie ca în limita mandatului său să mențină legături apropiate, dar independente, cu o gamă largă de entități, de la Parlament și entități verificate, la mass-media și organizații din societatea civilă.

Unele instituții supreme de audit consideră utilă înființarea unui compartiment specializat de comunicare și menținere a legăturii în vederea realizării de relații apropiate cu părțile externe interesate cheie și a promovării activității și rolului instituției supreme de audit. Pe această linie, în Curtea de Conturi a României funcționează Serviciul Comunicare, Imagine și Relații Publice, în subordinea directă a președintelui instituției.

Viziunea și misiunea Curții de Conturi în domeniul comunicării

Comunicarea este un factor crucial și sensibil în cadrul activității oricărei instituții. Curtea de Conturi acordă laturilor acesteia, comunicarea internă și comunicarea externă, importanță egală, conștientizând armonizarea acestora ca fiind o premisă a atingerii obiectivelor comunicării, de natură să conducă la o eficientizare a activității instituției și la o percepție pozitivă a acesteia în cadrul grupurilor-țintă.

Comunicarea externă vizează informarea grupurilor-țintă asupra drepturilor și obligațiilor în relația cu Curtea de Conturi a României, precum și transmiterea mesajului privind activitatea instituției către publicul larg, în scopul conștientizării acestuia asupra politicilor promovate, precum și asupra acțiunilor întreprinse și rezultatelor obținute. Componenta *comunicare internațională* contribuie decisiv la construirea imaginii instituției pe plan internațional, dar și la un schimb eficient de cunoștințe și experiență cu instituții supreme de audit omologe.

Comunicarea internă, atât pe orizontală (între angajați), cât și pe verticală (între management și angajați) constituie un factor major în procesul de eficientizare a activității oricărei instituții. Sub acest aspect sunt vizate comunicarea managerială (pe verticală, preponderent formală) și comunicarea la nivelul personalului (pe orizontală, preponderent informală).

Pe cale de consecință, apariția unor disfuncționalități la oricare dintre nivelele de comunicare poate prejudicia substanțial atât activitatea instituției cât și imaginea care se formează în exterior asupra acesteia. Ca atare, Curtea de Conturi manifestă o preocupare constantă pentru menținerea și perfecționarea mecanismelor de comunicare, de îmbunătățire a diseminării informației și de asigurare a acesteia în timp util.

Viziunea:

- ✚ cetățenii, instituțiile statului și organismele internaționale au informații coerente, clare și transparente despre modul în care se utilizează resursele în România prin rezultatele verificărilor efectuate în limita mandatului dat Curții de Conturi de lege.
- ✚ comunicarea transparentă cu publicul intern astfel încât acesta să fie informat corect cu privire la modul de acțiune pentru realizarea atribuțiilor și activităților Curții de Conturi.

Misiunea:

- ✚ informarea publicului extern cu privire la modul de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public și informarea publicului intern cu privire la mandatul Curții de Conturi.

Metode și canale de comunicare

Încă de la lansare, website-ul Curții de Conturi are și versiune în limba engleză unde pot fi accesate cele mai importante informații, în special cele privind activitatea Curții de Conturi prezentată în Raportul de activitate și Sinteza Raportului public, cât și activitatea internațională. În același timp, website-ul nostru este o carte de vizită în fața cetățenilor.

Relația cu presa este, de asemenea, o prioritate, astfel că, prin Serviciul de comunicare, imagine și relații publice, Curtea de Conturi furnizează informații și date din rapoartele existente în arhiva instituției, cât și din rapoartele curente, iar rapoartele anuale, Raportul public, Raportul de activitate și Rapoartele finanțelor publice locale sunt transmise presei, în format electronic, odată cu lansarea publică a acestora, în luna ianuarie a fiecărui an, pentru activitatea anului anterior. Datorită acestei politici de deschidere, tot mai multe rapoarte au fost prezentate în media, munca Curții de Conturi devenind publică, remarcându-se o creștere a interesului publicului. În perioada 2013-2015, materialele au constituit obiectul a aproximativ 3500 de știri.

O deschidere deosebită s-a arătat a fi și practica obținerii unor opinii ale entităților auditate, din toată țara, despre calitatea muncii noastre, obiectivitatea afirmațiilor și comunicarea ce are loc între auditorii publici externi și angajații entităților respective. În anul 2014, acest proiect a demarat prin conceperea unor chestionare și transmiterea lor prin e-mail, iar rezultatele, deși timide inițial, vor fi din ce în ce mai reprezentative.

Curtea de Conturi se apleacă asupra tuturor nemulțumirilor cetățenilor în legătură cu utilizarea banului public și a patrimoniului public de către instituțiile publice prin abordarea cu maximă atenție a petițiilor primite, gestionarea acestora și răspunsurile transmise în timp constituind un obiectiv în sine.

De maximă importanță este și comunicarea către angajații Curții de Conturi, sens în care se acționează cu promptitudine la postarea pe portalul website intern Salv@tor a tuturor materialelor de interes general: hotărârile plenului, rapoarte, ghiduri, exemple de bună practică, standarde de audit, rapoarte prezentate în plen de către cei care participă la grupuri de lucru internaționale (INTOSAI, EUROSAI) ș.a.

Pentru comunicarea atât pe verticală, cât și pe orizontală există sistemul INTRANET, securizat, ceea ce permite transmiterea rapidă a informațiilor, precum și a feedback-ului.

De asemenea, pentru diseminarea experienței în instrumentarea constatărilor și abordarea unitară a acestora, tot personalul angajat în activitatea de audit are acces la bazele de date, astfel că accesul este nelimitat, dar securizat.

Principiile care stau la baza Strategiei de comunicare

Curtea de Conturi trebuie să fie vizibilă și accesibilă tuturor părților interesate, respectând dreptul la informare al publicului intern și extern. De aceea, Curtea de Conturi promovează o politică deschisă în comunicarea cu media și cu cetățenii, cât și cu proprii angajați.

Informațiile trebuie să fie clare, evitându-se furnizarea unor informații în paralel și/sau contradictorii;

Informații neutre din punct de vedere politic;

Fluxul de informații trebuie să circule în ambele sensuri, atât în relația cu publicul extern, cât și în cadrul Curții de Conturi, pe ambele axe: pe verticală și pe orizontală;

Informațiile trebuie să fie oportune, comunicate în timp util și conforme cu necesitățile publicului;

Comunicarea trebuie să se desfășoare în flux neîntrerupt. Prin portalul de internet se transmit informații, în mod constant, asupra activității Curții de Conturi. Cetățenii, parlamentarii, personalul instituțiilor publice, jurnaliștii au acces la rapoartele noastre privind rezultatele diverselor acțiuni de audit;

Informațiile cu care se operează trebuie să se refere la fapte ce corespund realității;

Abordarea selectivă a metodei/căii de comunicare, precum și diferențierea mesajelor, ținându-se astfel cont de nevoile de informare ale grupurilor-țintă; vor fi adăugate mesajelor nediferențiate, mesaje construite în raport cu nevoile de informare ale fiecărui grup-țintă. Studenții și elevii pot să-și îmbunătățească cunoștințele despre rolul Curții de Conturi, organizarea, structura și istoria sa.

Țintele Strategiei de comunicare

Politica de comunicare transparentă aplicată de Curtea de Conturi a avut în vedere creșterea vizibilității instituției în spațiul extern, cât și a activităților proprii specifice către publicul intern având ca obiectiv general optimizarea comunicării externe către mediul național și internațional. Pentru atingerea acestui obiectiv s-a dorit:

- ✓ gradul de încredere al publicului extern și vizibilitatea Curții de Conturi să crească;
- ✓ impactul acțiunilor Curții de Conturi să se regăsească în îmbunătățirea performanței gestionării fondurilor publice și în creșterea gradului de conformare cu legile și reglementările proprii ale instituțiilor auditate;
- ✓ personalul Curții de Conturi, publicul intern, să fie informat corect și la timp în legătură cu toate aspectele care pot îmbunătăți calitatea muncii depuse;
- ✓ schimbul de informații obținute pe parcursul auditurilor să fie luat în considerare de către auditorii publici externi, iar aceștia să fie deschiși la discuțiile privind rezultatul muncii lor.

Activitatea privind comunicarea

În cadrul Curții de Conturi a României, conform prevederilor legale în vigoare, funcționează, în subordinea directă a președintelui instituției, **Serviciul comunicare, imagine și relații publice**. Serviciul are ca atribuții implementarea prevederilor legale și politicilor instituției în materie de comunicare și relații publice, fiind structurat pe două birouri:

Biroul comunicare și imagine, care:

- ☞ asigură accesul la informațiile de interes public, potrivit prevederilor legale și regulamentelor interne în vigoare;
- ☞ gestionează relația cu mass-media sub aspectul acreditărilor, comunicatelor de presă și drepturilor la replică;
- ☞ asigură monitorizarea și prelucrarea informațiilor din mass-media care prezintă interes pentru structurile de specialitate ale Curții de Conturi.

Biroul relații cu publicul, care:

- ☞ se ocupă de soluționarea petițiilor și sesizărilor primite de către președintele Curții de Conturi, potrivit prevederilor legale și regulamentelor interne în vigoare;

- ☞ gestionează situația petițiilor adresate structurilor centrală și teritorială ale Curții de Conturi;
- ☞ asigură sprijin și consultanță structurii teritoriale în probleme legate de gestionarea și soluționarea petițiilor adresate acestora;
- ☞ gestionează activitatea de completare, depunere, prelucrare și publicare a declarațiilor de avere și interese ale membrilor și personalului Curții de Conturi, potrivit prevederilor legale;
- ☞ asigură sprijin și consultanță în vederea completării declarațiilor de avere și interese.

C2.1.2.1. Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014

Strategia, obiectivele strategice generale, obiectivele specifice, măsurile strategice și acțiunile specifice aferente pentru îndeplinirea acestora au fost aprobate prin HP nr. 1 din 19.01.2011. Planul de implementare a acestora a fost aprobat prin HP nr. 54 din 2.04.2012. Planul de implementare a acestora a fost actualizat și aprobat prin HP nr. 136 din 16.05.2013, respectiv nr. 179/10.07.2013.

Obiective strategice generale în domeniul comunicării:

- ☞ îmbunătățirea comunicării intra- și interinstituționale a Curții de Conturi în vederea perfecționării activității instituției;
- ☞ amplificarea percepției pozitive asupra imaginii și credibilității Curții de Conturi.

În cadrul obiectivelor strategice generale în domeniul comunicării au fost stabilite următoarele obiective strategice specifice:

- ☞ Obiectiv strategic specific 1:
Modernizarea culturii organizaționale, creșterea transparenței activității desfășurate, accentuarea percepției publice pozitive asupra Curții de Conturi;
- ☞ Obiectiv strategic specific 2:
Accesarea liberă, cu respectarea cadrului legal în vigoare, a informațiilor cu caracter public;
- ☞ Obiectiv strategic specific 3:
Furnizarea de informații top managementului, referitoare la stadiul și eficiența acțiunilor desfășurate;
- ☞ Obiectiv strategic specific 4:
Elaborarea și implementarea strategiei și politicilor de comunicare adecvate care să îmbunătățească comunicarea cu personalul propriu și relația Curții de Conturi cu părțile-cheie interesate de activitatea sa;
- ☞ Obiectiv strategic specific 5:
Stabilirea de bune practici de diseminare a cunoștințelor acumulate din acțiunile de control și misiunile de audit desfășurate precum și din participările internaționale, ca mijloc de perfecționare continuă a activității;
- ☞ Obiectiv strategic specific 6:
Gestionarea constructivă a relațiilor cu entitățile verificate;
- ☞ Obiectiv strategic specific 7:
Îmbunătățirea comunicării cu organizațiile profesionale internaționale de profil și cu instituțiile supreme de audit omologe, pentru a asigura armonizarea activității desfășurate cu cerințele standardelor profesionale ale INTOSAI și cu buna practică profesională internațională, în vederea protejării intereselor financiare ale statului român și ale comunității Europene.

C2.1.2.2. Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020

Strategia, obiectivele strategice generale, obiectivele specifice, măsurile strategice și acțiunile specifice aferente pentru îndeplinirea acestor precum și Planul de implementare au fost aprobate prin HP nr. 78 din 10 martie 2016.

Obiective strategice generale în domeniul comunicării:

- ✚ Optimizarea comunicării externe;
- ✚ Îmbunătățirea fluxului intern de comunicare.

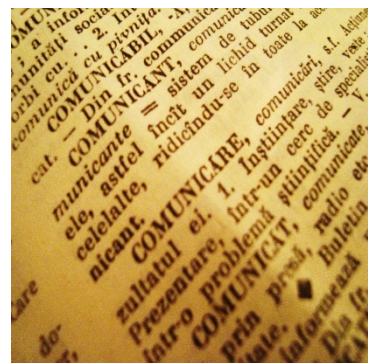
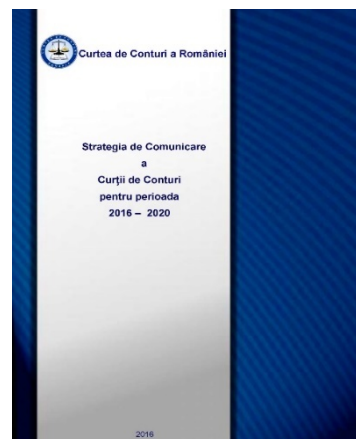
În cadrul obiectivelor strategice generale în domeniul comunicării au fost stabilite următoarele obiective strategice specifice:

✚ Optimizarea comunicării externe:

- ☞ Creșterea gradului de încredere a publicului extern în Curtea de Conturi;
- ☞ Creșterea vizibilității Curții de Conturi pe plan național;
- ☞ Creșterea vizibilității Curții de Conturi pe plan internațional;
- ☞ Îmbunătățirea schimbului de informații;
- ☞ Impactul acțiunilor Curții de Conturi să se regăsească în performanța gestionării fondurilor publice și creșterea gradului de conformare cu legile și reglementările proprii ale instituțiilor auditate;

✚ Îmbunătățirea fluxului intern de comunicare:

- ☞ Informarea corectă și la timp a auditorilor publici externi în legătură cu toate aspectele care pot îmbunătăți calitatea muncii depuse;
- ☞ Actualizarea portalului intern Salv@tor în funcție de necesități;
- ☞ Îmbunătățirea capacității de comunicare.

Realizarea dezideratelor cuprinse în cele două strategii au fost realizate:

☞ Prin dezvoltarea practicilor, deja aplicate, în următoarele direcții:

- ♣ sondaje prin chestionare privind munca de audit;
- ♣ organizarea unor focus-grupuri cu categorii profesionale conexe (magistrați, auditori interni, asociații profesionale cum ar fi Camera Auditorilor Financiari din România, Asociația Auditorilor Interni din România etc.);
- ♣ orientarea auditului către domenii care prezintă interes pentru cetățeni, Parlament;
- ♣ prezentări în Parlament a rezultatelor muncii noastre.

☞ Prin utilizarea diverselor canale de comunicare, și anume:

- ♣ materiale tipărite constând în: rapoarte de bună calitate, manuale, ghiduri, reglementări interne, broșuri, revista de specialitate;
- ♣ participări la reuniuni tehnico-științifice, grupuri de lucru, team-building-uri;
- ♣ colaborarea cu mediul academic.

C2.1.3. Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României

Contextul și scopul Strategiei de resurse umane

Contextul

Conform Ghidului INTOSAI privind consolidarea capacității instituționale a Instituțiilor Supreme de Audit, elaborat în 2007 de către membrii Sub-comitetului I pentru consolidarea capacității instituționale, prezidat de Oficiul Național de Audit al Marii Britanii, există o serie de domenii referitoare la resursele umane care sunt importante din punctul de vedere al desfășurării unei activități de calitate de către Curtea de Conturi.

Ghidul prevede că termenul „capacitate” înseamnă competențe, cunoștințe, structuri și moduri de lucru care fac organizația eficientă. Consolidarea capacității înseamnă dezvoltarea în continuare a fiecăreia dintre acestea, pe baza punctelor tari existente și abordării lacunelor și punctelor slabe. Ghidul abordează anumite aspecte mai detaliate, în cazul cărora consolidarea instituțională are consecințe directe privind resursele umane. S-au identificat trei tipuri de aspecte de consolidare a capacității: capacitatea profesională de audit, capacitatea organizațională și capacitatea de a aborda mediul extern.

La o analiză aprofundată reiese că următoarele au un impact semnificativ asupra resurselor umane:

- ☞ Dezvoltarea/pregătirea profesională a personalului;
- ☞ Planificarea și gestionarea activității;
- ☞ Asigurarea calității;
- ☞ Planificarea anticipată;
- ☞ Leadership-ul;
- ☞ Gestionarea resurselor.

Strategia de resurse umane decurge din elaborarea Strategiei privind dezvoltarea instituțională, care a identificat o serie de activități cruciale care trebuie întreprinse în domeniul resurselor umane. Din multe puncte de vedere, activitățile privind resursele umane au un impact asupra atingerii tuturor celor șapte obiective strategice din Strategia dezvoltării instituționale, dar două dintre acestea sunt deosebit de relevante în acest sens.

Potrivit INTOSAI, fiecare instituție supremă de audit ar trebui să-și propună promovarea unei culturi organizaționale și a unei mentalități a personalului care să valorizeze îmbunătățirea competențelor profesionale și comportamentale, a activității instituției supreme de audit și a relațiilor cu factorii interesați. Este importantă asigurarea sustenabilității îmbunătățirilor instituționale realizate.

EUROSAI subliniază necesitatea concentrării dezvoltării instituționale asupra rolului instituțiilor supreme de audit de a răspunde elementelor de noutate și inovare prin receptivitate la schimbare și promovarea progresului. Succesul oricărei inițiative de schimbare este puternic condiționat de cultura organizațională aferentă. O cultură organizațională pozitivă poate încuraja schimbarea, în vreme ce una negativă o poate frâna. În prezent, în Curtea de Conturi a României unul dintre aspectele pozitive decisive ale culturii organizaționale este hotărârea de a asigura continuu perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate și utilizarea corespunzătoare a resurselor umane, condiție primordială a consolidării profesionalismului, eficienței, credibilității, reputației, autorității și percepției publice pozitive asupra Curții de Conturi ca instituție supremă de audit public extern al fondurilor publice.

În contextul implementării strategiilor din domeniul dezvoltării instituționale, aspectele principale asupra cărora EUROSAI se concentrează în vederea facilitării dezvoltării și consolidării capacității instituționale a membrilor EUROSAI sunt perfecționarea pregătirii profesionale, îmbunătățirea organizării instituțiilor supreme de audit și a dezvoltării lor instituționale.

Dintre cele 3 aspecte principale care stau la baza procesului de consolidare a capacității instituționale, o atenție deosebită este acordată dezvoltării capacităților profesionale.

Pe această linie a fost elaborată Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională (INTOSAI White Paper on Professional Development), de către Grupul operațional de lucru al INTOSAI privind certificarea auditorilor din sectorul public din întreaga lume (Task Group on INTOSAI Auditor Certification – TGIAC). Recomandările conținute în aceasta au fost aprobate de către Consiliul de Conducere al INTOSAI la cea de-a 66-a Reuniune a acestuia, desfășurată în noiembrie 2014.

În această problemă, Comitetul INTOSAI pentru construcția capacității instituționale (Capacity Building Committee – CBC) și-a propus ca în parteneriat cu Inițiativa de Dezvoltare a INTOSAI (INTOSAI Development Initiative – IDI), sub auspiciile INTOSAI, să cerceteze, analizeze, conceptualizeze, ghideze și să fundamenteze un cadru de competențe acceptabile la nivel internațional, aliniat strategic cu Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională. Pentru aceasta, Inițiativa de Dezvoltare a INTOSAI și Comitetul INTOSAI pentru construcția capacității instituționale au desfășurat un seminar la Oslo, Norvegia, în perioada 17-19 iunie 2015, destinat fundamentării conceptului unui cadru al competențelor de bază unice pentru dezvoltarea profesională a auditorilor din sectorul public din întreaga lume.

Având în vedere importanța deosebită a cadrului de competențe de bază unice pentru dezvoltarea profesională a auditorilor din sectorul public din întreaga lume prevăzute în Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională, armonizarea cu acestea a constituit o provocare pentru Curtea de Conturi a României.

Strategia de resurse umane are legătură și cu strategiile elaborate în mod specific, privind Comunicarea și IT. De exemplu, competențe comportamentale (soft skills) mai bune, care reprezintă un obiectiv al prezentei Strategii de resurse umane, sunt în măsură să îmbunătățească capacitatea de a comunica eficient. În mod similar, în această Strategie de resurse umane se face referire la elemente ce țin de sistemul IT și care au legătură cu informațiile privind resursele umane.

Este esențial să se înțeleagă că responsabilitatea pentru structurarea, elaborarea și implementarea Strategiei de resurse umane nu revine exclusiv Compartimentului de resurse umane. Este de fapt obligația fiecărui consilier de conturi, director și angajat de a contribui la implementarea cu succes a Strategiei. Acest lucru presupune de exemplu asigurarea unor sisteme consolidate de evaluare a performanței, pe care consilierii de conturi și directorii să le folosească drept mijloc de a garanta faptul că toți angajații desfășoară activitate performantă, că persoanele cu rezultate bune sunt avute în vedere pentru potențiale oportunități de promovare, iar cele cu rezultate mai slabe sunt abordate corespunzător.

O instituție supremă de audit (SAI) trebuie să funcționeze la un nivel înalt de calitate. Argumentele pentru a atinge excelența sunt mai puternice în cazul SAI decât în cel al altor instituții datorită naturii activității celor dintâi: judecarea acțiunilor celorlalți. Reputația unei SAI se bazează pe calitatea rezultatelor sale. Se poate bucura de respect și autoritate numai dacă este condusă la standarde înalte. Acest lucru presupune ca activitatea fiecărui angajat al Curții de Conturi să reflecte aceste standarde înalte și să existe măsuri adecvate pentru monitorizarea acestora și pentru a lua măsuri corective, dacă este cazul.

Pe baza unei analize a situației curente a Curții de Conturi, a punctelor sale forte și slabe, strategia oferă un plan de acțiune de nivel înalt pentru consolidarea organizației în următoarele domenii:

- ☞ Selectarea și recrutarea personalului;
- ☞ Mecanismele de evaluare a performanței personalului;
- ☞ Menținerea și promovarea personalului;
- ☞ Codul etic;
- ☞ Statutul auditorului public exten (APE);
- ☞ Pregătirea și dezvoltarea profesională continuă;
- ☞ Sistemul IT pentru resurse umane;
- ☞ Structura organizatorică.

Scopul

Folosirea eficientă și eficace a resurselor umane reprezintă o componentă esențială a activității Curții de Conturi. Ca parte a procesului de continuare a integrării în UE, este important să se implementeze și în România cele mai bune practici europene adoptate în alte țări.

În acest context, reconfigurarea semnificativă a caracteristicilor și a elementelor componente ale activității privind resursele umane devine esențială și este necesară adoptarea unei viziuni clare asupra Strategiei de resurse umane pentru Curtea de Conturi.

Elementele-cheie ale acestei strategii sunt: profesionalismul, eficiența și eficacitatea, văzute ca un complex de factori interrelaționați, care se susțin și se consolidează reciproc, pentru a garanta îndeplinirea intereselor privind dezvoltarea individuală și organizațională și creșterea gradului de încredere a societății în activitatea și rezultatele Curții de Conturi.

Strategia are scopul de a îmbunătăți modul de gestionare a resurselor umane, punând la dispoziție un set clar de obiective strategice specifice pentru fiecare domeniu de interes, măsuri strategice pentru implementarea acestora și un set de acțiuni specifice pe baza cărora pot fi realizate.

Strategia de resurse umane stabilește misiunea Curții de Conturi a României în privința resurselor umane și obiectivele strategice pe termen mediu și lung, pentru orizontul de timp 2011-2020, luând în considerare resursele existente și cele care pot fi atrase și utilizate în viitor, precum și principalele modalități de realizare a obiectivelor în contextul evoluției preconizate a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Astfel, manifestarea pregnantă a revoluției cunoștințelor și multiplele mutații produse în economie determină necesitatea abordării acestor realități într-o viziune prospectivă și pragmatică.

Strategiile de resurse umane ale Curții de Conturi a României, pentru perioada 2011-2014, respectiv 2016-2020 au fost elaborate din perspectiva provocărilor moderne pentru construcția instituțională a instituției supreme de audit, în contextul rolului important al instituțiilor supreme de audit în eficientizarea gestionării resurselor publice în conformitate cu principiile responsabilității, transparenței și integrității, în vederea promovării bunei guvernante publice și creșterii încrederii cetățenilor. Accentul este pus pe necesitatea asigurării diseminării bunelor practici în vederea realizării unei funcții de audit public extern independente și eficace.

În scopul asigurării funcționalității strategiei, corelării obiectivelor cu acțiunile întreprinse și creșterii eficienței de ansamblu a activității Curții de Conturi, strategia va parcurge etapele fundamentării, elaborării și implementării, urmând a fi permanent actualizată, în funcție de evoluțiile ulterioare.

Prioritățile-cheie ale conducerii Curții de Conturi privind Strategia de resurse umane au fost:

- ☞ stabilirea conținutului strategiei, cu formularea clară a obiectivelor și rezultatelor preconizate a fi obținute;
- ☞ asigurarea transparenței abordării;
- ☞ conștientizarea și comunicarea către întregul personal a importanței calității obținute prin aplicarea la toate nivelele a unui sistem evolutiv și integrat de management al calității activității de control și audit desfășurate;
- ☞ stabilirea prin planul de implementare a responsabilităților și termenelor de realizare.

Viziunea și misiunea Curții de Conturi în domeniul resurselor umane

Viziunea

Viziunea își propune să rezume ilustrativ și succint rezultatul preconizat a fi obținut prin implementarea Strategiei de resurse umane. În viziunea Curții de Conturi se urmărește ca personalul de specialitate și de suport să devină de înaltă calitate, bine motivat, adecvat pregătit profesional și condus eficient, să lucreze în cadrul unei structuri organizatorice adecvate și să facă posibilă obținerea de către Curtea de Conturi a României de rezultate remarcabile în activitatea desfășurată.

Misiunea

Pentru a-și desfășura activitatea în mod eficient, Curtea de Conturi se bazează pe cunoștințele, competențele, experiența și motivația angajaților săi. Pregătirea profesională a angajaților și dezvoltarea atât a angajaților, cât și a Curții de Conturi în general sunt cruciale pentru crearea mediului de lucru adecvat și a culturii organizaționale care să conducă la atingerea unor nivele înalte de profesionalism și calitate.

Ca răspuns la provocările pe care le implică aceste obiective, Curtea de Conturi a conceput și elaborat politici, sisteme, strategii și planuri privind resursele umane, pentru implementarea activităților de dezvoltare în curs și pentru intensificarea procesului de învățare organizațională.

Misiunea generală privind resursele umane constă în implementarea unui pachet de măsuri în domeniu care vor avea ca rezultat o performanță de calitate înaltă a angajaților Curții de Conturi și a organizației în general. Aceste măsuri acoperă întreg domeniul de activități privind resursele umane, respectiv selectarea și recrutarea personalului, mecanisme de evaluare a performanței personalului, menținerea și promovarea angajaților, pregătirea și dezvoltarea profesională continuă, caracterul robust și implementarea eficace a Codului etic, Statutul auditorului public extern, sistemul IT pentru resurse umane și structura și administrarea organizațională.

Toți acești factori trebuie să conlucreze pentru a genera un nivel ridicat de calitate și eficiență din partea angajaților și a organizației ca întreg. Acest lucru susține implementarea obiectivelor principale ale Curții de Conturi, în special cel referitor la „consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României, ca instituție independentă, profesională și credibilă, care efectuează auditul extern al fondurilor publice”.

Pentru a susține acest obiectiv, Curtea de Conturi a asigurat o pregătire profesională de calitate, a încurajat comportamentul adecvat al angajaților, s-a asigurat că există o structură organizațională care oferă un cadru adecvat pentru funcționarea unei instituții eficiente și eficace și și-a propus să angajeze persoane care au pregătirea și atitudinea necesare pentru a deveni angajați de succes. A avut ca scop motivarea bunei performanțe și abordarea aspectelor de slabă performanță într-un mod deschis și pozitiv. Aplicate adecvat, aceste măsuri au avut un impact puternic asupra performanței și comportamentelor individuale și organizaționale.

Pentru a-și desfășura activitatea în mod eficient, Curtea de Conturi se bazează pe cunoștințele, competențele, experiența și motivația angajaților săi. Pregătirea profesională a angajaților și dezvoltarea, atât a angajaților, cât și a Curții de Conturi în general sunt cruciale pentru crearea mediului de lucru adecvat și a culturii organizaționale care să conducă la atingerea unor nivele înalte de profesionalism și calitate.

Evoluția profesională și managementul carierei auditorilor publici externi

Potrivit Standardului nr. 3 din Codul de control intern al Curții de Conturi a României, „Competență și performanță”, preluat în art. 9 al Statutului auditorului public extern, Curtea de Conturi urmărește cariera profesională a auditorilor publici externi, informațiile referitoare la competențele, abilitățile și formarea profesională a acestora fiind colectate într-o bază de date prelucrată informatic, pentru a răspunde cerințelor de cunoaștere a evoluției și dezvoltării performanțelor individuale sau colective.

Informațiile și datele colectate sunt clasificate pe secțiuni ce grupează tipuri de competențe, astfel:

- ☞ informații personale (nume, prenume, data și locul nașterii, adresă, telefon etc.);
- ☞ experiența profesională (postul și funcția ocupată, entitatea, perioada, activități și responsabilități principale);
- ☞ educația și formarea profesională (numele și tipul instituției de învățământ, perioada, competențele dobândite, calificarea, diploma obținută etc.);
- ☞ aptitudini și competențe personale:

- competențe tehnice, cum ar fi: utilizarea calculatorului și a programelor informatice, tipul de cunoștințe și nivelul de cunoaștere;
- competențe lingvistice, respectiv limbi străine și nivelul de cunoaștere;
- competențe și abilități sociale, cum ar fi: spiritul de echipă, disponibilitate de a lucra peste programul de lucru stabilit, disponibilitate de a efectua deplasări în afara localității de domiciliu etc.;
- activitate publicistică, de exemplu: editarea de cărți, articole, monografii, recenzii etc.;
- ☞ membru în organizații/organisme de specialitate și științifice: CAFR, CECCAR, ANEVAR, academii etc.;
- ☞ distincții și titluri primite;
- ☞ alte informații suplimentare, cum ar fi de exemplu: deținerea permisului de conducere.

Datele prelucrate informatic referitoare la cariera profesională a auditorilor publici externi sunt gestionate de către Direcția resurse umane și salarizare și pot fi accesate de conducerea Curții de Conturi.

Activitatea curentă privind resursele umane

Organizarea și structura resurselor

În cadrul Curții de Conturi lucrează 1036 de angajați personal de specialitate și 322 de angajați suport (Raportul de activitate pe anul 2016). Potrivit *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, Plenul Curții de Conturi – organism colegial de conducere, este alcătuit din 18 consilieri de conturi, numiți de Parlament pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Curtea de Conturi este organizată în 12 departamente dintre care 10 departamente de control/audit, un departament de metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT și un departament juridic. Structura organizatorică a Curții de Conturi cuprinde 41 de structuri teritoriale cu o dispersie corespunzătoare județelor țării și Camera de Conturi a Municipiului București. Alocarea resurselor financiare și asigurarea logisticii și a facilităților de pregătire profesională în cadrul centrelor de pregătire profesională ale Curții constituie atribuția Secretariatului General din cadrul instituției.

Modificări în cultura organizațională

Succesul oricărei inițiative de schimbare se bazează pe cultura aferentă. O organizație este puternic condiționată de cultura ei. O cultură organizațională pozitivă poate încuraja schimbarea, în vreme ce una negativă o poate frâna. În prezent, una dintre influențele culturale pozitive puternice este hotărârea de a asigura perfecționarea pregătirii profesionale. Promovând schimbarea consolidăm cultura organizațională a instituției. În acest sens, ne propunem: continuarea participării personalului de specialitate cu funcții de conducere la seminarul anual de dezvoltare managerială special dedicat, găsirea de modalități de creștere a posibilităților de promovare a persoanelor cu competențe profesionale și comportamentale corespunzătoare și stimularea dezvoltării de sisteme de recompensare deschise și transparente.

Priorități de modernizare a activităților din domeniul resurselor umane

Strategia de resurse umane acoperă o gamă largă de activități. Principalele **priorități** sunt:

- ☞ Asigurarea recrutării personalului cu pregătirea de specialitate necesară și de calitate adecvată;
- ☞ Creșterea calității, eficienței și eficacității pregătirii profesionale și îmbunătățirea profesionalismului, acordând o mai mare importanță funcției de pregătire profesională, luând măsuri pentru ca programele de pregătire profesională să satisfacă necesitățile Curții de Conturi și ale angajaților acesteia, să fie eficiente, cu rezultate a căror aplicare să fie urmărită și care să aibă o importanță reală pentru angajați și pentru performanța organizațională;
- ☞ Extinderea utilizării metodelor și mijloacelor educaționale moderne;

- ☞ Implementarea în mod progresiv a elementelor care pot defini instituția ca „organizație într-un proces continuu de învățare”;
- ☞ Încurajarea comportamentelor pozitive prin implementarea unui Cod etic robust;
- ☞ Îmbunătățirea evaluării performanței profesionale a personalului, încurajarea și recompensarea bunei performanțe în cadrul organizației, abordând în același timp în mod proactiv situațiile de performanță necorespunzătoare a angajaților;
- ☞ Asimilarea celei mai bune practici la nivelul tuturor activităților din domeniul resurselor umane;
- ☞ Promovarea dezvoltării unei culturi organizaționale în măsură să asigure o legătură coerentă între pregătirea profesională, performanță, rezultate și dezvoltarea carierei.

În procesul de recrutare a personalului de specialitate, Curtea de Conturi își propune aplicarea următoarelor principii:

- ❖ Principiul competiției deschise: obligația instituției ca toate concursurile să fie deschise tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile de eligibilitate. Confirmarea cunoștințelor și aptitudinilor necesare exercitării funcției de specialitate se face prin concurs sau examen. Cel mai bun candidat trebuie să îmbine cunoștințele adecvate și competența cu alte calități precum flexibilitatea, adaptabilitatea și capacitatea de perfecționare.
- ❖ Principiul transparenței: obligația instituției de a pune la dispoziția tuturor celor interesați, informațiile de interes public referitoare la postul scos la concurs.
- ❖ Principiul meritului profesional: meritul profesional trebuie să determine rezultatul obținut de candidat. Meritul profesional implică gândire de perspectivă, calități personale și potențial de dezvoltare.
- ❖ Principiul competenței: cerințele trebuie stabilite întotdeauna în limitele competențelor necesare funcției (postului) pentru care se organizează concursul.
- ❖ Principiul șanselor egale: accesul la concurs al oricărui candidat declarat eligibil care îndeplinește condițiile legale și cerințele postului vacant. Egalitatea de șanse este antidiscriminatorie și presupune recunoașterea vocației oricărei persoane care îndeplinește condițiile stabilite de lege pentru accesul la această profesie.

C2.1.3.1. Strategia de Resurse Umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014

Obiectivele Strategiei de Resurse Umane

Obiectivul strategic general

Implementarea unor practici de management eficiente în domeniul resurselor umane, care să aibă ca rezultat o performanță remarcabilă a angajaților și a organizației ca întreg, și să răspundă deplin necesităților părților interesate în activitatea Curții de Conturi.

Următoarele obiective strategice specifice vor fi implementate în cadrul obiectivului strategic general în domeniul resurselor umane:

➤ Obiectivul strategic specific 1:

asigurarea măsurilor necesare recrutării și selectării de către Curtea de Conturi a personalului care să ofere, în funcție de nevoile instituției, combinația adecvată de competențe tehnice și potențial de a-și dezvolta cunoștințele de audit și calitățile personale corespunzătoare, pentru a susține și dezvolta organizația în viitor.

➤ Obiectivul strategic specific 2:

asigurarea existenței unui sistem operațional de evaluare a performanței profesionale a personalului, care să încurajeze și identifice buna performanță și, totodată, care să depisteze zone cu performanță scăzută, astfel încât să poată fi adoptate măsuri corective adecvate.

➤ **Obiectivul strategic specific 3:**

asigurarea unui sistem eficient și bine organizat de pregătire, care să răspundă cerințelor de dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, oferind o gamă largă de oportunități de pregătire, corespunzător nevoilor de pregătire atât ale organizației, cât și ale fiecărui angajat al acesteia.

➤ **Obiectivul strategic specific 4:**

asigurarea existenței unor posibilități reale de promovare, în vederea susținerii Curții de Conturi în procesul de motivare și menținere a personalului.

➤ **Obiectivul strategic specific 5:**

asigurarea existenței unui Cod etic eficace, care să fie aplicat consecvent și care să aibă rolul unei reale surse de orientare pentru întregul personal.

➤ **Obiectivul strategic specific 6:**

asigurarea unei structuri organizatorice adecvate și eficiente, care să răspundă nevoilor organizației privind resursele umane.

➤ **Obiectivul strategic specific 7:**

asigurarea unui sistem IT eficient pentru resursele umane, care să susțină conducerea instituției în implementarea strategiei și a activităților privind resursele umane.

Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014 a fost aprobată prin HP nr. 93 din 31 august 2011.

C2.1.3.2. Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020

Obiectivul strategic general în domeniul resurselor umane este:

Management eficient al resurselor umane în scopul obținerii unui nivel înalt de performanță profesională individuală și instituțională a activității desfășurate, care să răspundă deplin necesităților părților interesate în activitatea Curții de Conturi

Următoarele obiective strategice specifice vor fi implementate în cadrul obiectivului strategic general în domeniul resurselor umane:

Obiectivul strategic specific 1

Recrutarea de către Curtea de Conturi a personalului care să ofere, în funcție de nevoile instituției, combinația adecvată de competențe tehnice și potențial de a-și dezvolta cunoștințele de audit și calitățile personale corespunzătoare, pentru susținerea și dezvoltarea viitoare a instituției.

Obiectivul strategic specific 2

Asigurarea unui sistem eficient și bine organizat de **pregătire profesională**, care să răspundă cerințelor de dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, oferind oportunități de pregătire corespunzătoare nevoilor de pregătire atât ale organizației cât și ale fiecărui angajat al acesteia.

Obiectivul strategic specific 3

Asigurarea unui sistem operațional de **evaluare a performanței profesionale** a personalului, care să identifice și să încurajeze buna performanță și, totodată, care să depisteze performanțele necorespunzătoare în vederea adoptării măsurilor corective adecvate

Obiectivul strategic specific 4

Gestionarea eficientă a **evoluției carierei profesionale**, care să susțină Curtea de Conturi în procesul de motivare și menținere a personalului.

Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020 a fost aprobată prin HP nr. 139 din 21 aprilie 2016.

Implementarea obiectivelor strategice

Punerea în aplicare a măsurilor strategice efectuând acțiuni specifice prevăzute în Strategia de resurse umane a Curții de Conturi pentru perioada 2011-2014 și 2016-2020 s-a realizat prin includerea acestora în planuri de acțiune, care au fost elaborate, aprobate de Plen și ulterior implementate.

Permanentă monitorizare și evaluare a rezultatelor acțiunilor a asigurat urmărirea eficacității îndeplinirii obiectivelor stabilite în cadrul structurii Strategiei de resurse umane, prin elaborarea de rapoarte periodice.

Monitorizarea implementării obiectivelor strategice a constituit un instrument de corectare a deficiențelor constatate în cursul implementării acestor Strategii și a planurilor de acțiune aferente.

Implementarea cu succes a obiectivelor strategice aferente perioadei 2016-2020 va depinde de:

- ☞ orientarea Curții de Conturi a României către cele mai bune practici internaționale în domeniul auditului public extern;
- ☞ monitorizarea implementării strategiei prin stabilirea persoanelor cu atribuții în implementarea fiecărui obiectiv strategic în parte;
- ☞ identificarea zonelor de risc existente în activitatea Curții de Conturi a României și elaborarea de soluții de contracarare sau diminuare a efectelor riscurilor respective;
- ☞ crearea condițiilor recrutării de personal de specialitate de calitate din punct de vedere al calificării și însușirilor morale și asigurarea perfecționării profesionale continue a acestuia;
- ☞ focalizarea investițiilor preponderent în pregătirea profesională, urmărind o abordare practică și tehnică crescută;
- ☞ creșterea încrederii în profesionalismul auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi și în rapoartele elaborate de către aceștia, ca urmare a promovării în activitatea de control/audit a unei abordări competente, profesioniste și constructive;
- ☞ modernizarea culturii organizaționale.

C2.1.4. Strategia IT a Curții de Conturi a României

Contextul și scopul Strategiei IT

În condițiile trecerii la economia bazată pe cunoaștere a fost realizată o schimbare de paradigmă a auditului public extern în sensul evoluției către soluții integrate ale diferitelor tipuri de audit în funcție de obiectivele și complexitatea misiunii. Trecerea la economia digitală a antrenat schimbări majore privind securitatea informației și a sistemelor, protecția datelor cu caracter personal, accesul la baze de date cu conținut informațional sensibil, expuse atacurilor externe prin rețeaua Internet.

În aceste condiții s-a impus luarea în considerare a incidenței problematicei acoperite de serviciile electronice cu aceea a sistemelor informatice financiar-contabile și de gestiune ale întreprinderilor și organizațiilor. În condițiile schimbărilor survenite în mediul de control tradițional a fost necesară pregătirea auditorilor pentru confruntarea cu noile probleme, în sensul utilizării de metode și instrumente moderne capabile să furnizeze probe de audit suficiente și de încredere.

Modificările semnificative generate de evoluția societății informaționale către societatea bazată pe cunoaștere constituie un proces care creează un nou cadru de lucru în procesul de auditare, apt să răspundă noilor cerințe calitative ale auditului în concordanță cu evoluțiile pe plan internațional.

Curtea de Conturi a României trebuie să aplice politici informatice corespunzătoare în vederea sprijinirii realizării eficiente a sarcinilor de audit, care să faciliteze identificarea și exploatarea întregului potențial oferit de evoluțiile tehnologice.

Gradul de complexitate a activităților desfășurate în cadrul Curții, precum și nevoia de monitorizare a acestora sunt în continuă creștere. La aceasta se adaugă apariția în permanență de noi situații ce necesită o reacție rapidă din partea IT-ului.

Pentru domeniul IT, acest lucru presupune gestionarea unei problematice de complexitate crescândă. În vederea satisfacerii cerințelor s-a urmărit atenuarea creșterii excesive a costurilor cu IT-ul, concomitent

cu asigurarea de către softurile utilizate a susținerii îndeplinirii obiectivelor strategice și operative ale Curții de Conturi a României.

Managementul unei instituții supreme de audit moderne trebuie să înglobeze aspectele specifice guvernancei IT, derivate din strategia de dezvoltare instituțională, contribuind astfel la realizarea cerințelor activității de asigurare a eficienței, a eficacității, a confidențialității, a integrității și a disponibilității datelor și informației.

Tehnologia informației și comunicațiilor este unul dintre instrumentele-cheie care asigură eficiența și eficacitatea organizațiilor din sectorul public și nu numai. Organizațiile trebuie să se asigure că tehnologia informației este gestionată în mod corespunzător și în strânsă legătură cu obiectivele și nevoile activității curente, prin elaborarea, dezvoltarea și implementarea de strategii în domeniul tehnologiei informației. Punerea în aplicare a acestor strategii și a planurilor de acțiune subsecvente permite aducerea guvernancei IT din cadrul organizației la un nivel superior de maturitate, permițând o utilizare mai eficientă a resurselor privind tehnologia informației, îmbunătățirea calității serviciului și consolidarea securității și fiabilității IT.

Pentru a funcționa, toate instituțiile se bazează din ce în ce mai mult pe informație și tehnologia comunicației. Fără computere care să asigure securitatea și protecția informațiilor și fără aplicații specifice activității de control/audit, Curtea de Conturi nu ar putea să funcționeze eficient.

Informația este deosebit de importantă și este la fel de valoroasă, iar, fără mijloace de comunicare gestionate prin sistemul informatic propriu (e-mail, acces internet, website), aceasta nu ar mai putea fi transmisă către cei interesați.

Asigurarea unui mediu modern și a instrumentelor potrivite pentru a lucra eficient este un factor motivant pentru angajați. Curtea de Conturi a României dispune de o forță de muncă competitivă, care așteaptă investiții în IT prin dotarea cu echipamente pentru a fi în contact cu evoluția tehnologică. Angajații cei mai tineri, în mod special, așteaptă de la Curtea de Conturi a României dotarea cu echipamente performante.

Ca parte integrantă a Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2010-2020, strategia IT își propune să sprijine activitatea de bază a Curții prin îmbunătățirea serviciilor oferite, facilitând utilizatorilor îndeplinirea atribuțiilor de serviciu la un nivel calitativ superior.

Viziunea și misiunea Curții de Conturi în domeniul IT

În vederea aducerii la îndeplinire a obiectivelor stabilite de Strategiile dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2010-2020, Strategia IT vizează:

- ☞ gestionarea în condiții calitativ superioare a sistemelor informatice integrate, a infrastructurii de comunicații și asigurarea de servicii informatice corespunzătoare.
 - Sistemele informatice integrate cuprind aplicații informatice, calculatoare de tip server, desktop și laptop, imprimante;
 - Infrastructura de comunicații cuprinde rețele de comunicații, echipamente de comunicație de tip router, switch, firewall, modem;
 - Serviciile informatice constau în ajutor de tip help desk, suport tehnic, instruire.
- ☞ asigurarea unui mijloc eficient de comunicare internă și externă prin oferirea de informații exacte prin intermediul website-ului Curții de Conturi (portalul extern – www.curteadeconturi.ro și portalul intern – Salv@tor) și utilizarea serviciului de poștă electronică de tip e-mail.

Mai buna utilizare a tehnologiei informației va conduce la creșterea eficienței și eficacității activității de control/audit desfășurate de către personalul de specialitate, prin:

- ☞ creșterea capacității de analiză a informațiilor;
- ☞ comunicare internă facilă;
- ☞ îmbunătățirea performanțelor profesionale;
- ☞ asigurarea unui sistem informatic eficient;
- ☞ implementarea regulamentelor interne în sisteme informatice operaționale;

- ☞ funcționarea în condiții optime a infrastructurii de comunicații;
- ☞ respectarea confidențialității și securității informațiilor.

Influența mediului organizațional asupra strategiei IT

♣ Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România – 2020

definește patru domenii de acțiune, după cum urmează:

Mediul extern este în continua evoluție, iar sistemul informatic intern va trebui să țină pasul cu schimbările intervenite. Curtea de Conturi a României va trebui să țină seama în special de următorii factori:

- ☞ e-Guvernare, Interoperabilitate, Securitate Cibernetică, Cloud Computing și Social Media – domeniu prin care se vizează creșterea eficienței și reducerea costurilor din sectorul public din România prin modernizarea administrației;
- ☞ TIC în educație, cultură și sănătate – domeniu prin care se vizează sprijinul acestor tehnologii la nivel sectorial;
- ☞ TIC în e-comerț, precum și cercetarea, dezvoltarea și inovarea în TIC – domeniu ce vizează avantajele comparative regionale ale României și sprijină creșterea economică în domeniul privat;
- ☞ Broadband și servicii de infrastructură digitală – domeniu ce vizează asigurarea incluziunii sociale.

Măsurile concrete prevăzute în Strategie vor duce la:

- ☞ asigurarea accesului cetățenilor și organizațiilor la servicii publice electronice (servicii de e-Guvernare);
- ☞ îmbunătățirea accesului la internet prin creșterea gradului de acoperire a rețelelor de comunicații electronice de mare viteză în bandă largă;
- ☞ creșterea gradului de utilizare a internetului.

Strategia Națională privind Agenda Digitală definește cadrul pentru o structură instituțională care va oferi o viziune unitară, va gestiona centralizat și coordonat toate aspectele legate de informatizarea serviciilor publice și de realizarea interoperabilității la nivel european.

♣ Internetul, principala forță de creștere în Europa

În centrul strategiei *Agenda Digitală 2020* se află accesul la internet de mare viteză, aceasta fiind o condiție sine qua non pentru îndeplinirea obiectivelor europene.

Accesul sporit la broadband, conform *Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România*, va facilita, în cadrul serviciului de e-Guvernare, interacțiunea dintre guvern și cetățeni/ companii, conducând la creșterea eficienței administrative și accesibilității sistemului.

♣ Starea infrastructurii. Proiectul RO-NET

România are un *Plan Național de Dezvoltare a Infrastructurii de NGN* (Next Generation Networks – Rețele de Nouă Generație), care are ca scop realizarea de rețele de telecomunicații complexe și avansate, cu acoperire națională.

Obiectivul primar al Planului îl reprezintă definirea și planificarea măsurilor politice și administrative care pot stimula dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de nouă generație, respectiv penetrarea în România a serviciilor de acces la banda largă de mare viteză până la nivelul asumat în cadrul *Agendei Digitale pentru Europa 2020*.

♣ Organismele de monitorizare

Conform HG nr. 941/2013 privind organizarea și funcționarea *Comitetului Tehnico-Economic pentru Societatea Informațională* (CTE), în scopul elaborării politicii Guvernului în domeniul societății informaționale și monitorizării implementării acesteia, precum și al corelării cu politicile europene, Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională este asistat de *Comitetul Tehnico-Economic pentru Societatea Informațională*, organism fără personalitate juridică.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, Comitetul Tehnico-Economic contribuie la:

- definirea strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea societății informaționale;
- asistarea Ministerului pentru Societatea Informațională în relația cu autoritățile publice, în vederea realizării coerenței politicilor și implementării strategiilor guvernamentale privind dezvoltarea societății informaționale;
- îmbunătățirea comunicării dintre Ministerul pentru Societatea Informațională și celelalte structuri ale administrației publice, sectorul privat și societatea civilă, pentru a da consistență politicilor și strategiilor privind dezvoltarea societății informaționale;
- armonizarea obiectivelor strategice naționale, în domeniul societății informaționale, cu cele europene.

Totodată, Guvernul României a înființat, prin Decizia nr. 170/2015, *Grupul de Lucru pentru Tehnologia Informației – GLIT*, care se află sub coordonarea CTE. Acest grup are trasate următoarele obiective principale privind administrația publică centrală:

- finalizarea, în termen de 3 luni, a unei evidențe clare a inventarului de echipamente și aplicații IT din administrația publică centrală;
- elaborarea și prezentarea spre aprobare, în termen de 5 luni, a unui plan național pe termen lung (2015-2018) de reducere și eficientizare a cheltuielilor de suport IT;
- elaborarea și prezentarea spre aprobare CTE a unor propuneri de soluții privind alocarea și securizarea bugetelor IT, prin eliminarea posibilității direcționării eforturilor către alte tipuri de cheltuieli;
- elaborarea și prezentarea spre aprobare CTE a propunerilor de măsuri urgente privind stimularea investițiilor în zone critice IT, prin alocări și realocări bugetare;
- identificarea și propunerea unor soluții informatice alternative, cu accent pe folosirea de soluții open source;
- sprijinirea și coordonarea eforturilor de implementare a Strategiei privind Agenda Digitală pentru România 2020.

♣ Inițiativa Open Data

Prin Programul de Guvernare 2013-2016, Guvernul României și-a asumat înființarea **Departamentului pentru Servicii Online și Design** sub directa coordonare a prim-ministrului.

Între altele, Departamentului îi revine sarcina de a conduce eforturile privind **datele deschise (open data)**, încurajând cetățenii să identifice, să descarce și să utilizeze seturi de date publice generate sau deținute de către administrația publică. Fondat pe principiile transparenței, participării și colaborării, portalul urmărește modelele similare întreprinse în Statele Unite ale Americii și în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

Portalul (**data.gov.ro**) reprezintă aplicarea inițiativei europene Open Data prin care se pun la dispoziția publicului date accesibile, reutilizabile și redistribuibile în mod liber, fără a ține cont de restricții de tipul drepturi de autor (copyright), patente sau alte mecanisme de control (open data).

Unele date prezente au fost deja făcute publice, iar portalul data.gov.ro facilitează accesul la acestea, prezentându-le într-o formă unificată.

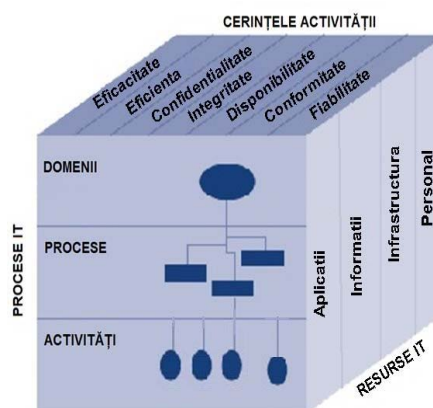
Existența componentelor mediului intern nu asigură îndeplinirea obiectivelor instituției decât în măsura în care ele sunt integrate într-un ansamblu care să funcționeze sinergetic și care să reflecte în final potențialul (capacitatea) acesteia.

În orice organizație, IT-ul are menirea de a susține activitățile desfășurate, fiind direct legat de specificul acesteia și de evoluțiile înregistrate în timp.

În funcție de cerințele activității sunt definite procesele IT, precum și resursele IT.

Legăturile dintre cerințele activității CCR, procesele IT și resursele IT sunt cel mai bine ilustrate de către cubul COBIT (acronim de la Control Objectives for Information and related Technology), unde resursele IT sunt gestionate în procesele IT, scopul fiind atingerea obiectivelor IT în concordanță cu cerințele activității specifice.

Pentru asigurarea corespunzătoare a guvernancei IT, cadrul de lucru COBIT, prin setul de instrumente de sprijin, permite managerului să elimine decalajul dintre cerințele de control managerial, problemele tehnice și riscurile asociate activității curente.

Analizând la nivelul Curții de Conturi cele trei elemente ale „cubului”, se pot concluziona următoarele:

Procesele IT

Procesele IT sunt bine definite, iar activitățile se înscriu în cadrul general, legal, de funcționare al instituției. Pentru procesele IT s-au elaborat proceduri operaționale care definesc activitățile specifice, precum și măsuri de securitate, care s-au aprobat prin regulamente speciale.

Procesele IT au fost create pentru a răspunde cerințelor activității privind eficacitatea, eficiența, confidențialitatea (securitatea), integritatea, disponibilitatea, conformitatea și fiabilitatea informațiilor.

Procesele IT sunt flexibile, gradul de adaptare la schimbările activității este ridicat, iar timpul de răspuns minim.

Pe scurt, procesele IT constau în:

- Procese de întreținere și actualizare soft, creare de aplicații conexe;
- Procese de întreținere și înlocuire echipamente IT;
- Procese de întreținere și dezvoltare rețele.

Resursele IT

Resursele IT trebuie conduse de un set de procese grupate natural, astfel încât, împreună, să furnizeze informația de care are nevoie organizația pentru realizarea obiectivelor ei, în conformitate cu cerințele activității curente. Soluții software, instalate pe toate calculatoarele aflate în dotarea Curții de Conturi, ce cuprind: sisteme de operare, suite Office, antivirus, poștă electronică de tip Microsoft.

Aplicațiile informatice existente în cadrul CCR:

- ☞ **INFOPAC** – Sistem Informatic pentru programarea și urmărirea activității de control, valorificarea actelor de control, indicatori de performanță – aplicație realizată prin fonduri PHARE în anul 2005, actualizată și dezvoltată intern până la momentul de față.

INFOPAC este principala aplicație informatică a instituției, care gestionează baza de date privind constatările, măsurile dispuse, recomandările, gradul și nivelul în care sunt urmărite rezultatele implementării. Aceasta cuprinde mai multe module, dintre care enumerăm:

- modulul **Entități**, care gestionează portofoliul entităților supuse controlului/auditului, precum și periodicitatea efectuării verificării acestora;
- modulul **Program anual și multianual**, prin intermediul căruia se elaborează și urmărește realizarea programului de activitate,
- modulul **Indicatori de performanță**, care permite elaborarea și analiza indicatorilor de performanță aplicații activității de bază,
- modulul **Liste și Situații**, care prin listele și situațiile generate stă la baza redactării Raportului public anual și a altor rapoarte și sinteze,
- ☞ **INFOTEAM** – realizată prin fonduri PHARE în anul 2008, utilizată pentru raportarea fondului de timp pentru personalul de specialitate al Curții de Conturi;
- ☞ **CHESTIONAR resurse umane**, dezvoltat intern, care a fost concepută cu scopul de a avea în orice moment o vedere de ansamblu asupra resurselor umane din Curtea de Conturi. În această aplicație se introduc marca, nume și prenume persoană, gen, structură în care activează, funcție, studii urmate, membru în organizații profesionale și limbi străine cunoscute;
- ☞ aplicația **ORNISS** (dezvoltată intern), utilizată de Biroul de informații clasificate, pentru evidența certificatelor de securitate privind accesul la documente clasificate;
- ☞ aplicația **Help Desk** (dezvoltată intern), pentru evidențierea și rezolvarea incidentelor IT, în vederea asigurării unui suport tehnic operativ. Aceasta permite comunicarea bună între toate structurile CCR și structura IT și rezolvarea operativă a sesizărilor primite;
- ☞ aplicația **Petiții** (dezvoltată intern), utilizată de Serviciul comunicare, imagine și relații publice, pentru înregistrarea și urmărirea modului de soluționare a petițiilor primite de structurile centrale și teritoriale ale CCR;
- ☞ programul de **contabilitate, financiar, achiziții și personal** utilizat de Secretariatul general, achiziționat în cursul anului 2014;
- ☞ aplicația **LEGIS STUDIO** (achiziționată de la o firmă de specialitate), care conține legislația României din 1837 până în prezent;
- ☞ **IDEA** – software pentru analiza bazelor de date, folosit în activitatea de control/audit. Acest soft performant de audit asistat de calculator este actualizat printr-un serviciu de mentenanță anual și este utilizat de către personalul de specialitate în activitatea specifică. Anual se întocmește de către Direcția IT din cadrul Departamentului I un raport în care se cuantifică numărul de acțiuni, numărul de utilizatori, precum și în ce tipuri de acțiuni a fost utilizat. Raportul cuprinde în anexă modul în care a fost utilizat, ce date au fost analizate și la ce rezultate s-a ajuns. Raportul, împreună cu anexa, este prezentat Plenului spre aprobare și postat pe site-ul intern salv@tor;
- ☞ **ERP** – soluție integrată privind planificarea, evidența și monitorizarea resurselor financiare și umane;
- ☞ pagina **web** – portalul extern, respectiv pagina de internet a Curții de Conturi (www.curteadeconturi.ro). Portalul extern este disponibil în limba română și engleză și prezintă vizitatorilor, într-o manieră dinamică, modernă, atractivă, informații referitoare la istoricul Curții de Conturi, modul de organizare și funcționare, relațiile internaționale și furnizează documente de interes public (rapoarte publice, rapoarte de activitate și alte rapoarte diverse). Interfața grafică este intuitivă și prietenoasă, datele sunt prezentate în format accesibil, facilitând accesul publicului la informații care se dorește a fi actualizate permanent. Site-ul conține pe prima pagină o secțiune de publicații recente, unde sunt afișate ultimele cinci publicații publicate de către Curtea de Conturi și o secțiune care prezintă ultimele trei evenimente interne și internaționale la care Curtea de Conturi a participat. La proiectarea portalului extern s-a avut în vedere să nu existe probleme de incompatibilitate cu cele mai utilizate sisteme de navigare (browsere) existente.

Informațiile Curții de Conturi a României reprezintă ansamblul documentelor electronice și în format hârtie primite, create, folosite și depozitate în instituție și se prezintă ca:

- ☞ Documente pe suport de hârtie, stocate la locul de muncă și în arhiva CCR;
- ☞ Documente electronice, stocate atât pe servere, cât și la locurile de muncă computerizate (desktop-uri, laptop-uri, diferite medii de stocare date electronice). La locul de muncă, datele sunt stocate atât în formate standard Microsoft Office, cât și în alte formate specifice, tipice diferitelor utilizări. Documentele rezultate ca urmare a activității specifice sunt încărcate electronic.

INFRASTRUCTURA – Dotarea cu echipamente IT

Dotarea Curții de Conturi cu echipamente IT s-a realizat cu resurse financiare asigurate de la bugetul de stat și din fonduri comunitare (prin programele PHARE 2000, PHARE 2002, PHARE 2004, PHARE 2005 și PHARE 2006) sau împrumuturi rambursabile de la Banca Mondială.

La data elaborării Strategiei IT pe anii 2010-2014, instituția dispunea de 88 de servere, aproximativ 900 de desktopuri și 1200 de laptopuri, un sistem de videoconferință, imprimante, scannere, videoproiectoare, switch-uri etc.

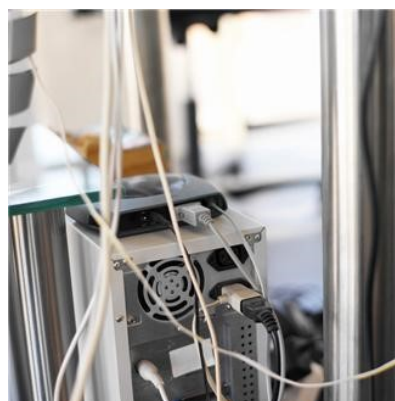
Tehnica de calcul existentă în acea perioadă acoperea aproximativ 90% din necesar, 30% dintre echipamente fiind uzate fizic și moral, ceea ce impunea înlocuirea lor, având în vedere durata normală de funcționare a acestora de trei ani.

În acest sens, în Strategia IT 2010-2014 s-a prevăzut înlocuirea treptată a echipamentelor IT care au depășit durata normală de funcționare, asigurând personalului Curții de Conturi echipamente IT moderne.

Această acțiune specifică s-a concretizat prin următoarele achiziții în perioada 2011-2014:

- *au fost achiziționate 499 de laptopuri și 119 desktopuri* pentru a înlocui echipamentele de acest tip, uzate fizic și moral;
- *au fost achiziționate 4 servere și un storage.*

Cu toate că legislația specifică stabilește că perioada prevăzută de amortizare pentru mijloacele fixe de tip *Calculatoare electronice și echipamente periferice* este de 2-4 ani, din cauza resurselor financiare insuficiente alocate pentru înlocuirea acestora, multe calculatoare cu nivelul tehnologic învechit și gradul de uzură ridicat sunt utilizate în continuare.

Infrastructura de comunicații

Curtea de Conturi a României dispune de un sistem de comunicații de date (mesagerie electronică, aplicații informatice, videoconferință), prin intermediul unei rețele INTRANET între sediul central și cele 42 de camere de conturi, bazată pe tehnologie cupru, mai lentă (28 de camere de conturi) și pe fibră optică (14 camere de conturi).

Rețeaua de INTRANET este asigurată de STS și permite comunicațiile securizate între sediul central al CCR și structurile sale teritoriale.

Totodată, prin intermediul unei rețele INTRANET guvernamentale, Curtea de Conturi are acces la anumite aplicații informatice ale instituțiilor publice. Aceste aplicații privesc:

- fundamentarea bugetului de stat;
- actualizarea datelor referitoare la funcționarii publici angajați în cadrul Curții de Conturi;
- corespondența electronică cu structurile Uniunii Europene.

Începând cu anul 2009, pe rețeaua INTRANET a fost implementat un sistem național de videoconferință pentru facilitarea sistemului de comunicație între structurile Curții de Conturi, precum și cu alte instituții.

Pentru atingerea obiectivelor propuse privind asigurarea unui sistem informatic sigur, securizat și disponibil, precum și a unor comunicații securizate și de calitate, Curtea de Conturi a adoptat soluții IT adecvate care presupun: autentificarea utilizatorilor, autorizarea accesului la resurse, administrarea centralizată a tuturor serverelor și aplicarea consistentă a unor politici de rețea.

Toate structurile Curții de Conturi sunt conectate la rețeaua Intranet și Internet, asigurându-se astfel condițiile tehnice necesare accesului la pagini de tip WEB, la poșta electronică, la aplicațiile informatice proprietate, la portalul extern – www.curteadeconturi.ro și portalul intern – Salv@tor.

Pentru a asigura securitatea rețelei informatice CCR a participat la proiectul „Sistem național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic”, ce s-a finalizat în cursul anului 2015.

Personalul IT

Curtea de Conturi are în structura organizatorică a **Departamentului I o Direcție IT**, care are drept principală sarcină administrarea și dezvoltarea sistemului informatic existent. Direcția IT este structurată pe două servicii:

☞ Serviciul pentru gestionarea aplicațiilor IT, care:

- ✓ asigură funcționalitatea aplicațiilor informatice ale Curții de Conturi prin dezvoltarea și îmbunătățirea softurilor;
- ✓ administrează bazele de date ale aplicațiilor INFOPAC, INFOTEAM și a celorlalte aplicații informatice ale Curții de Conturi;
- ✓ desfășoară activități de asistență tehnică în utilizarea aplicațiilor, analiză și dezvoltare, testare, implementare și exploatare a aplicațiilor informatice;
- ✓ desfășoară activități de instruire a personalului din Curtea de Conturi, structurile centrală și teritorială, privind exploatarea softului specific folosit în cadrul tehnicilor de audit asistat de calculator (IDEA), precum și a aplicațiilor INFOPAC, INFOTEAM.

☞ Serviciul infrastructură tehnică și arhivare electronică, care:

- ✓ asigură întreținerea tehnică a rețelelor de calculatoare (rețeaua națională, locală și de interconectare cu structurile administrației centrale, respectiv: Ministerul Finanțelor Publice, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Ministerul Afacerilor Externe);
- ✓ asigură (re)instalarea, configurarea, administrarea și securitatea echipamentelor IT, precum și (re)instalarea programelor informatice aferente;
- ✓ asigură administrarea și actualizarea website-ului oficial al Curții de Conturi a României (portal extern și intern);
- ✓ asigură administrarea accesului la INTERNET pentru personalul Curții de Conturi și furnizarea serviciilor de poșta electronică;
- ✓ asigură monitorizarea, devirusarea echipamentelor din dotare și implementarea politicilor de securitate în vederea prevenirii virusării acestora;
- ✓ asigură administrarea sistemului de videoconferință al Curții de Conturi.

Personalul IT este calificat, instruit în domeniul IT conform Programului de pregătire profesională, cu mulți ani de experiență în sistemul informatic al CCR.

Personalul Direcției IT are o vechime în instituție de 5 până la 22 de ani, prin urmare, specialiștii sunt foarte familiarizați cu activitățile principale ale instituției, sistemele de informații și dezvoltarea tehnologiei.

Ei au finalizat cursurile de bază privind utilizarea de software și hardware referitoare la activitățile de zi cu zi și au certificate relevante. Cu toate acestea, dezvoltarea rapidă a tehnologiei informației, numărul redus de personal și alocarea limitată de resurse financiare pentru formare cresc riscul ca abilitățile personalului IT să nu evolueze similar cu media specialiștilor din acest domeniu pe piață, ceea ce poate afecta în mod negativ procesele IT ale CCR și, în consecință, procesele activității de bază.

În ceea ce privește asigurarea securității cibernetice și continuitatea activității IT în cadrul Curții de Conturi a României, specialiștii din Direcția IT, din cadrul Departamentului I, au:

- ⇒ elaborat și comunicat către toți utilizatorii interni politicile de securitate IT la nivelul instituției;
- ⇒ elaborat procedurile operaționale privind activitatea IT.

Principiile care stau la baza Strategiei IT

Strategia IT a fost elaborată având la bază următoarele principii:

- ☞ **Legalitatea** – exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului informatic al Curții de Conturi a României în conformitate cu legislația în vigoare;
- ☞ **Controlul formării și utilizării** sistemului informatic – totalitatea măsurilor organizatorice și tehnice pentru asigurarea calității înalte a resurselor informaționale formate, fiabilității înalte a stocării și păstrării lor și corectitudinii utilizării, precum și corectitudinii utilizării, precum și pentru menținerea accesului operativ și comod la informație, conform nivelului de acces al utilizatorului;
- ☞ **Principiul securității** – asigurarea protejării datelor împotriva deteriorării fizice și logice, precum și împotriva accesului neautorizat;
- ☞ **Principiul consecutivității** – elaborarea și realizarea proiectelor pe etape;
- ☞ **Modularitatea și scalabilitatea** – posibilitatea dezvoltării sistemului fără modificarea componentelor create anterior.

Totodată, informația trebuie să se conformeze anumitor criterii de control. Pe baza cerințelor generale de calitate, de încredere și de securitate, potrivit COBIT au fost definite șapte criterii distincte pentru informații, după cum urmează:

- ☞ **Eficacitatea:** impune ca informațiile să fie relevante pentru procesul activității și să fie livrate într-un timp util, de o manieră corectă, coerentă și ușor de utilizat;
- ☞ **Eficiența:** furnizarea de informații prin utilizarea optimă a resurselor;
- ☞ **Confidențialitatea:** protejarea informațiilor sensibile împotriva divulgării neautorizate;
- ☞ **Integritatea:** acuratețea și exhaustivitatea informațiilor, precum și valabilitatea acestora în conformitate cu valorile și așteptările organizației;
- ☞ **Disponibilitatea:** impune ca informațiile să fie disponibile atunci când procesul o cere, la momentul actual sau în viitor. Aceasta presupune protejarea activității resurselor și a capacităților asociate;
- ☞ **Conformitatea:** conformitatea cu cadrul legislativ și de reglementare, cu acordurile contractuale la care este supus procesul activității;
- ☞ **Fiabilitatea:** furnizarea de informații adecvate managementului pentru a-și exercita responsabilitățile de guvernare.

Țintele Strategiei IT

Direcțiile de acțiune în domeniul IT au fost definite pornind de la valorile promovate de Curtea de Conturi, contextul socio-economic actual și beneficiarii activității reprezentați de publicul extern și publicul intern.

Publicul extern este reprezentat de:

- ⌘ **beneficiari organizaționali** din țară – Parlamentul, Guvernul, ministerele, autoritățile administrației publice locale, alte organizații ale administrației publice centrale și locale, organizațiile și asociațiile profesionale, mediul academic și din străinătate – INTOSAI, EUROSAI, SAI-uri partenere și alte organizații internaționale;
- ⌘ **mass-media;**

⌘ **beneficiari individuali** – petiționari, diverse categorii socio-profesionale: elevi, studenți, pensionari, funcționari publici, salariați, cadre didactice, academicieni.

Publicul intern este reprezentat de:

⌘ **conducerea CCR;**

⌘ **auditorii publici externi** din structurile centrale și teritoriale ale CCR;

⌘ **funcționarii publici și personalul contractual** din cadrul Secretariatului general.

În elaborarea Strategiei s-au avut în vedere tendințele de dezvoltare a Curții de Conturi, în contextul național și internațional, precum și propunerile personalului propriu de specialitate și din serviciile suport.

C2.1.4.1. Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014

Obiectivul major al Strategiei este acela de a asigura sprijin IT în consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României ca instituție independentă, profesională și credibilă de control și audit public extern al fondurilor publice. Acesta a fost definit după cum urmează:

Obiective strategice generale IT

- sprijin IT în consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României ca instituție independentă, profesională și credibilă de control și audit public extern al fondurilor publice;
- implementarea unor aplicații informatice în sprijinul activității de control/audit;
- gestionarea și utilizarea corectă și performantă a echipamentelor IT;
- asigurarea informării publicului asupra activității Curții de Conturi prin publicare pe website-ul instituției;
- colaborarea cu instituțiile omologe din alte țări în vederea dezvoltării de noi abordări și modalități de lucru.

În cadrul obiectivelor strategice generale în domeniul IT, s-a impus realizarea următoarelor obiective strategice specifice:

☞ Obiectiv strategic specific 1:

Suport IT pentru activitatea de control/audit a Curții de Conturi;

☞ Obiectiv strategic specific 2:

Suport IT pentru asigurarea comunicării intra- și interinstituționale;

☞ Obiectiv strategic specific 3:

Asigurarea confidențialității și securității informațiilor;

☞ Obiectiv strategic specific 4:

Asigurarea confidențialității și securității informațiilor;

☞ Obiectiv strategic specific 5:

Suport IT pentru susținerea pregătirii profesionale a personalului de specialitate al Curții de Conturi;

☞ Obiectiv strategic specific 6:

Arhivarea electronică a documentelor Curții de Conturi.

Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014 a fost aprobată prin HP nr. 106 din 15 septembrie 2010.

C2.1.4.2. Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020

Obiective strategice generale IT

- Dezvoltarea și modernizarea IT în contextul evoluției impuse de mediul extern;
- Asigurarea compatibilității sistemului IT cu direcțiile de dezvoltare instituțională ale Curții de Conturi.

Obiectivul strategic general 1
Dezvoltarea și modernizarea IT în contextul evoluției impuse de mediul extern

Obiectivele specifice

☞ **Obiectiv strategic specific 1.1.**

Asigurarea accesului cetățenilor și organizațiilor la servicii publice – informarea publicului asupra activității Curții de Conturi prin publicare pe website-ul instituției;

☞ **Obiectiv strategic specific 1.2.**

Securitate Cibernetică – îmbunătățirea climatului de securitate cibernetică;

☞ **Obiectiv strategic specific 1.3.**

Îmbunătățirea accesului la internet – dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de nouă generație și achiziția de servicii de internet mobil (program de asigurare a rețelei de comunicații);

☞ **Obiectiv strategic specific 1.4.**

Punerea la dispoziția publicului de date accesibile, reutilizabile și redistribuibile în mod liber (open data).

Obiectivul strategic general 2
Asigurarea compatibilității sistemului IT cu direcțiile de dezvoltare

Obiectivele specifice

☞ **Obiectiv strategic specific 2.1.**

Suport IT pentru activitatea de control/audit a Curții de Conturi prin implementarea/modernizarea unor aplicații informatice pentru a sprijini activitatea de control/audit (program de asigurarea softului);

☞ **Obiectiv strategic specific 2.2.**

Suport IT pentru asigurarea comunicării intra- și interinstituționale. Colaborarea cu instituțiile omoloage din alte țări în vederea dezvoltării de noi abordări și modalități de lucru;

☞ **Obiectiv strategic specific 2.3.**

Asigurarea confidențialității și securității informațiilor – modificarea și aprobarea de către Plenul Curții de Conturi a politicii de securitate IT la nivelul CCR;

☞ **Obiectiv strategic specific 2.4.**

Asigurarea necesităților funcționale ale sistemelor IT prin gestionarea și utilizarea corectă și performantă a echipamentelor IT (program pentru dotare cu echipamente);

☞ **Obiectiv strategic specific 2.5**

Suport IT pentru susținerea pregătirii profesionale a personalului de specialitate al Curții de Conturi (program pentru instruirea personalului de specialitate);

☞ **Obiectiv strategic specific 2.6**

Managementul și arhivarea electronică a documentelor Curții de Conturi.

Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020 a fost aprobată prin HP nr. 138 din 21 aprilie 2016.

Transpunerea în practică a măsurilor strategice prin desfășurarea acțiunilor specifice aferente prevăzute în Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2010-2020 a fost asigurată prin cuprinderea acestora în planurile de acțiune privind implementarea acestora.

În perioada de implementare, asupra prezentei strategii IT pot fi efectuate modificări în vederea actualizării sau adaptării la situațiile existente.

Urmărirea eficientă a obiectivelor stabilite în cadrul Strategiei IT a fost realizată prin monitorizări permanente și au fost evaluate rezultatele acțiunilor întreprinse. Acestea au fost realizate prin întocmirea de rapoarte trimestriale și anuale care au fost prezentate în Plen.

Monitorizarea realizării obiectivelor strategice și a îndeplinirii programelor de activitate anuale și operaționale s-a efectuat permanent de către un Comitet IT, format din 5 persoane (4 membri ai Plenului și directorul IT). Acesta a asigurat monitorizarea și evaluarea implementării obiectivelor strategice și a informat prin rapoarte Plenul Curții de Conturi.

Monitorizarea aducerii la îndeplinire a obiectivelor strategice a constituit un instrument de corectare a disfuncționalităților din timpul implementării strategiilor și a planului de acțiune aferent.

Rapoartele trimestriale și anuale întocmite de Comitetul IT au cuprins: stadiul acțiunilor programate în perioada raportării, problemele survenite, revizuirea acțiunilor, timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor, alte aspecte.

Prin intermediul raportului anual a fost evaluată strategia IT a Curții de Conturi pentru anul încheiat.

În vederea urmăririi implementării obiectivelor strategice, Curtea de Conturi a stabilit indicatori de cuantificare a gradului de îndeplinire a obiectivelor pe termen scurt și mediu.

1. Indicatori de implementare pe termen scurt a obiectivelor strategice IT:
 - 1.1. Ponderea activităților desfășurate pe fiecare obiectiv strategic în anul curent până la încheierea anului calendaristic (raportul între activitățile desfășurate și cele planificate);
 - 1.2. Tipul de activități desfășurate în anul curent .
2. Indicatori de implementare pe termen mediu a obiectivelor strategice:
 - 2.1. Ponderea activităților desfășurate pe fiecare obiectiv strategic, în perioadă (raportul între activitățile desfășurate și cele planificate);
 - 2.2. Tipul de activități preconizate a se desfășura în perioadă.

Implementarea cu succes a obiectivelor Strategiei IT depinde de:

- ☞ gradul de determinare a top-managementului în monitorizarea implementării strategiei, prin stabilirea persoanelor cu atribuții în implementarea fiecărui obiectiv strategic în parte;
- ☞ gradul de implicare a top-managementului în susținerea proiectelor și a surselor de finanțare internă sau externă.

C2.2. Standarde de audit, manuale, ghiduri, regulamente

C2.2.1. Standarde de audit ale Curții de Conturi a României

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, stipulează că **funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit** elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Exercitarea activităților specifice de **control, audit financiar și audit al performanței** se realizează pe baza **procedurilor de audit public extern cuprinse în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste**

activități și în **standardele proprii de audit**, detaliate în **manualele de audit**, elaborate și aprobate de Curtea de Conturi.

Legea nr. 94/1992, republicată, definește standardele de audit ca fiind: setul de concepte, principii directoare, proceduri și metode pe baza cărora auditorul public extern determină ansamblul etapelor și procedurilor de verificare care să permită atingerea obiectivului fixat.

Standardele de audit ale Curții de Conturi definesc principiile de bază și stabilesc un cadru unitar de aplicare a procedurilor și metodelor folosite în activitatea de audit pentru asigurarea calității acestora.

Standardele de audit au fost elaborate având în vedere:

- ☞ standardele de audit ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI);
- ☞ standardele de audit ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC);
- ☞ liniile directoare europene pentru implementarea standardelor de audit ale INTOSAI;
- ☞ aplicarea celor mai bune practici de audit.

Pornind de la recomandările formulate de Uniunea Europeană în cadrul negocierilor de aderare a României la aceasta, Plenul a adoptat în anul 2005 prima ediție a Standardelor de audit ale Curții de Conturi a României, fiind asigurate astfel premisele introducerii în activitatea instituției a auditului public extern și crearea cadrului unitar de aplicare a procedurilor și metodelor ce se folosesc în etapele de planificare, execuție și raportare ale procesului de auditare.

Standardele de audit, ediția 2005, au fost elaborate în cadrul programului PHARE de consolidare a capacității instituționale a Curții de Conturi a României, cu participarea și sprijinul Curților de Conturi ale Spaniei și Germaniei, și au avut la bază standardele de audit internaționale general acceptate, în vigoare până în anul 2005.

Actualizarea ediției 2005 a standardelor de audit a fost necesară ca urmare a faptului că, începând cu anul 2005,

- ☞ **pe plan intern** – *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi* a suferit o serie de modificări și completări de fond privind structura și organizarea instituției. Astfel, pe lângă activitatea de control, au fost introduse activitățile de audit financiar și de audit al performanței, ca activități specifice desfășurate de Curte, precum și exercitarea acestor activități prin proceduri de audit;
- ☞ **pe plan extern** – INTOSAI și IFAC au inițiat și desfășurat acțiuni de convergență la nivel internațional a standardelor de audit financiar în sectorul public, cu termen de finalizare anul 2010. Noile standarde internaționale ale instituțiilor supreme de audit au fost aprobate de către al XX-lea Congres al INTOSAI organizat în luna noiembrie 2010 la Johannesburg, Africa de Sud. Prin **Declarația Sud-Africană** se solicită instituțiilor supreme de audit următoarele:

- ✓ să utilizeze cadrul de lucru ISSAI (**standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit**) drept cadru comun de referință pentru auditul sectorului public;
- ✓ să compare calitatea activității de audit desfășurată, standardele proprii de audit și liniile directoare de aplicare ale acestora (regulamente sau norme interne) cu prevederile corespunzătoare din standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit;
- ✓ să implementeze ISSAI în concordanță cu mandatul legal al acestora, precum și cu legislația și reglementările naționale;
- ✓ să asigure creșterea nivelului de cunoaștere al ISSAI și al INTOSAI GOV la nivel global, regional și național;

- ✓ să împărtășească experiența, buna practică și dificultățile întâmpinate în implementarea ISSAI și INTOSAI GOV cu cei care realizează perfecționarea și revizuirea acestora.

Cadrul general privind Standardele internaționale de audit și Principiile de bază în audit ale INTOSAI au fost clasificate de către Comitetul pentru Standarde Profesionale (PSC) al INTOSAI într-o ierarhie structurată pe patru nivele:

- ☞ **Nivelul 1:** Principiile fundamentale ale INTOSAI – *Declarația de la Lima* privind liniile directoare ale auditului finanțelor publice;
- ☞ **Nivelul 2:** Condițiile de bază pentru funcționarea Instituțiilor Supreme de Audit, care cuprind și explică principiile fundamentale pentru funcționarea propriu-zisă și conducerea profesională a Instituțiilor Supreme de Audit;
- ☞ **Nivelul 3:** Principiile fundamentale de audit, care conțin principiile de bază, standardele generale și standardele specifice etapelor de planificare, de execuție și de raportare în realizarea auditului entităților publice;
- ☞ **Nivelul 4:** Liniile Directoare pentru audit, care transpun principiile fundamentale ale auditului în linii directoare specifice detaliate, operaționale, care pot fi folosite ca proceduri de bază pentru auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate.

Standardele de audit ale Curții de Conturi elaborate în baza prevederilor art. 1 alin. (2) din *Legea nr. 94/1992*, republicată, au fost structurate în patru categorii de standarde, în funcție de activitățile de audit pe care le desfășoară Curtea de Conturi, respectiv:

1. Standarde generale de audit;
2. Standarde specifice auditului financiar;
3. Standarde specifice auditului performanței;
4. Standarde specifice auditului de conformitate.

1. Standardele generale de audit descriu cerințele fundamentale pe care trebuie să le îndeplinească atât Curtea de Conturi, în calitate de instituție supremă de audit, cât și personalul de specialitate al acesteia, în aplicarea standardelor specifice, într-o manieră competentă și eficientă.

Standardele generale de audit stabilesc cerințele pe care Curtea de Conturi, prin auditorii publici externi, trebuie să le respecte pentru atingerea obiectivelor misiunii de audit, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

Standardele generale de audit descriu competențele care permit instituției supreme de audit și/sau auditorilor să îndeplinească sarcinile prevăzute în standardele specifice activității de audit, într-un mod competent și eficient.

În concordanță cu cerințele Standardelor generale de audit ale INTOSAI, **Curtea de Conturi a adoptat politici și proceduri pentru:**

- a) recrutarea de personal calificat din punct de vedere al studiilor și al experienței profesionale;
- b) pregătirea profesională și instruirea personalului de specialitate, pentru ca acesta să-și îndeplinească sarcinile la un nivel înalt de calitate;
- c) definirea criteriilor de promovare a auditorilor;
- d) încurajarea personalului de specialitate să devină membri ai unui organism profesional specific activității lor;
- e) elaborarea manualelor de audit și a altor instrucțiuni și îndrumări scrise cu privire la efectuarea auditurilor;
- f) susținerea competenței și experienței profesionale și asigurarea unui număr suficient de auditori pentru realizarea misiunilor de audit;
- g) evaluarea periodică a eficienței și eficacității standardelor și procedurilor interne ale Curții de Conturi.

Pentru realizarea acestora, Curtea de Conturi trebuie:

- a) să ia măsurile necesare pentru pregătirea profesională continuă a auditorilor, organizând cursuri interne de formare și atestare profesională și încurajând participarea la cursuri internaționale;
- b) să cunoască nivelul de pregătire profesională și experiență a întregului personal pentru a stabili necesarul de pregătire profesională;
- c) să stabilească și să revizuiască periodic criteriile și cerințele în materie de studii, necesare pentru promovarea auditorilor și a altor categorii de personal din cadrul Curții de Conturi;
- d) să stabilească și să perfecționeze politicile și procedurile de pregătire profesională a auditorilor cu privire la tehnicile și metodologiile de audit aplicabile tipurilor de audit pe care le efectuează;
- e) să stabilească proceduri proprii cu privire la asigurarea și controlul calității pentru a putea:
 - ☛ să asigure îmbunătățirea activității de audit și evitarea repetării deficiențelor constatate în desfășurarea activităților specifice;
 - ☛ să asigure calitatea rapoartelor de audit;
 - ☛ să verifice dacă se asigură în mod satisfăcător calitatea activității de audit.

Standardele generale de audit ale Curții de Conturi sunt structurate în:

- ☛ standarde de audit cuprinzând principii de conduită etică;
- ☛ standardul privind documentația în audit;
- ☛ standardul privind respectarea principiilor de legalitate și regularitate;
- ☛ standardul privind utilizarea activității auditorilor interni;
- ☛ standardul privind utilizarea activității unui expert;
- ☛ standardul privind asigurarea și controlul calității în activitatea de audit;
- ☛ standardul privind comunicarea;
- ☛ standardul privind responsabilitatea și transparența;
- ☛ standardul privind urmărirea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi.

2. Standardele specifice auditului financiar

Curtea de Conturi exercită activitatea de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetului public consolidat, urmărind, în principal:

- a) exactitatea și realitatea situațiilor financiare, așa cum sunt stabilite în reglementările contabile în vigoare;
- b) evaluarea sistemelor de management și control la autoritățile cu sarcini privind urmărirea obligațiilor financiare către bugete sau către alte fonduri publice stabilite prin lege ale persoanelor juridice sau fizice;
- c) utilizarea fondurilor alocate de la buget sau din alte fonduri speciale, conform destinației stabilite;
- d) calitatea gestiunii economico-financiare;
- e) economicitatea, eficacitatea și eficiența utilizării fondurilor publice;
- f) evaluarea activității de control financiar propriu și de audit intern a entităților verificate.

Obiectivul general al auditului financiar desfășurat de către Curtea de Conturi la instituțiile publice este acela de a se obține o asigurare rezonabilă cu privire la:

- a) modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli de către entitatea verificată, dacă acestea sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;
- b) situațiile financiare auditate, dacă acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații refe-

ritoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă, furnizându-se în acest sens o opinie. Opinia se formulează numai după ce auditorii au folosit în munca lor setul de concepte, principii și metode pe baza cărora s-au stabilit etapele și procedurile de verificare, set ce poartă denumirea de standarde de audit.

Standardele au fost structurate după cum urmează:

- **Standardele specifice etapei de planificare**

Standardele stabilesc pașii pe care trebuie să-i parcurgă auditorul în etapa de planificare a auditului, astfel încât să se asigure că acesta se va realiza într-o manieră economică, eficientă și eficace, cu încadrarea în bugetul de timp repartizat misiunii de audit.

În vederea atingerii obiectivelor auditului financiar, echipa de audit trebuie să își planifice activitatea în scopul cunoașterii activității entității auditate, a identificării categoriilor de operațiuni economice care vor fi auditate și a procedurilor de audit ce urmează a fi utilizate.

Standardele specifice etapei de planificare a auditului financiar urmăresc stabilirea cadrului și criteriilor pentru îndeplinirea misiunii de audit, precum și procedurile și tehnicile de audit folosite de auditori în această etapă. Aceste standarde se află într-o relație de interdependență cu standardele generale de audit, precum și cu standardele specifice etapelor de execuție și raportare.

Pentru etapa de planificare a auditului financiar există un standard general și opt standarde specifice, corespunzătoare fiecărei faze a planificării auditului.

Standardul general al etapei de planificare stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să-și planifice misiunea de audit astfel încât să se asigure că vor realiza un audit de calitate, într-o manieră economică, eficientă și eficace, cu încadrarea în bugetul de timp repartizat misiunii.

- **Standardele specifice etapei de execuție**

Standardele stabilesc procedurile și tehnicile care se utilizează pentru obținerea de probe de audit relevante, în vederea susținerii constatărilor, concluziilor și formulării recomandărilor și opiniei de audit. Obiectivele standardelor specifice etapei de execuție a auditului financiar urmăresc stabilirea cadrului și criteriilor pentru efectuarea auditului, a modului de acțiune, precum și procedurile și tehnicile de audit folosite de auditorii publici externi în această etapă.

Aceste standarde se află într-o relație de interdependență cu standardele generale de audit, precum și cu standardele specifice etapelor de planificare și raportare.

Standardul general al etapei de execuție stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să utilizeze în etapa de execuție a auditului financiar proceduri de audit în scopul obținerii de probe de audit suficiente și adecvate care să susțină constatăările, concluziile, recomandările și opiniile de audit consemnate în raportul de audit.

- **Standardele specifice etapei de raportare**

Standardele conțin cerințele cu privire la prezentarea constatărilor, concluziilor, recomandărilor și exprimarea opiniei de audit în raportul de audit financiar.

Obiectivele standardului specific etapei de raportare a auditului financiar urmăresc stabilirea regulilor și a cerințelor referitoare la formularea opiniei de audit și la criteriile care stabilesc forma, structura și conținutul raportului de audit.

Aceste standarde se află într-o relație de interdependență cu standardele generale de audit, precum și cu standardele specifice etapelor de planificare și execuție.

Standardul general al etapei de raportare stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să formuleze constatările și concluziile pe baza probelor de audit obținute în scopul emiterii unei opinii. Pentru aceasta, auditorii întocmesc un raport de audit în formă scrisă și format corespunzător în care își prezintă clar constatările, concluziile și recomandările cu privire la:

- a) modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, dacă sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și dacă se respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;*
- b) situațiile financiare auditate, dacă sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă, exprimându-și în acest sens o opinie.*

3. Standardele specifice auditului performanței

Atribuțiile Curții de Conturi privind efectuarea auditului performanței sunt prevăzute la art. 21 alin. (2) și art. 28 din *Legea nr. 94/1992*, republicată. Conform acestor prevederi, Curtea de Conturi:

- ☞ efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public;
- ☞ efectuează o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Auditul performanței se poate efectua atât la finalul, cât și pe parcursul desfășurării proiectelor, programelor, proceselor sau activităților.

Activitatea de audit al performanței se desfășoară în conformitate cu prezentele standarde și cu metodologia proprie, adoptată pe baza standardelor de audit ale INTOSAI și a celor mai bune practici în domeniu, precum și pe baza raționamentului profesional al auditorilor publici externi și se finalizează prin elaborarea unui raport de audit.

Prin constatările și recomandările formulate în raportul de audit se urmărește diminuarea costurilor, sporirea eficienței utilizării resurselor și îndeplinirii obiectivelor propuse la nivelul programului/ proiectului/procesului/activității sau entității auditate.

Auditul performanței permite Curții de Conturi să furnizeze Parlamentului, Guvernului, entităților auditate, instituțiilor interesate și contribuabililor rapoarte privind modul de folosire a fondurilor publice, care includ și recomandările formulate de Curtea de Conturi pentru creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea acestora.

Curtea de Conturi trebuie să programeze desfășurarea acțiunilor de audit al performanței în domenii cu risc ridicat, unde se poate aduce un plus de valoare pentru creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice.

Auditul performanței poate să abordeze orientarea spre rezultate, ceea ce presupune evaluarea dacă obiectivele stabilite au fost atinse, sau să abordeze orientarea spre verificarea și analiza cauzelor apariției unor disfuncții apărute în cadrul unui program/proiect/proces sau al unei activități la nivelul unei entități ori o combinație a celor două abordări.

Aceste abordări în cadrul auditului performanței nu exclud verificarea conformității cu legislația și reglementările în vigoare.

Potrivit Standardelor de audit ale **INTOSAI**, auditul performanței are ca scop evaluarea sau examinarea independentă a măsurii în care un program, proiect, proces, activitate sau entitate publică funcționează în mod economic, eficient și eficace.

Auditul performanței este un audit al bunei gestiuni financiare, urmărindu-se:

- a) evaluarea economiilor realizate în gestionarea fondurilor alocate pentru realizarea unui program/proiect/proces/activități auditat/auditate, respectiv stabilirea măsurii în care prin principiile și prac-

ționale de management se asigură minimizarea costului resurselor alocate fără a se compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor;

- b) eficiența utilizării resurselor umane, materiale, financiare, inclusiv examinarea sistemelor de informare asupra indicatorilor de performanță, a sistemului de control intern și a procedurilor urmate de entitățile auditate, respectiv maximizarea rezultatelor unui program/ proiect/proces/activități în relație cu resursele utilizate și stabilirea raportului dintre rezultatele obținute și costul resurselor utilizate în vederea obținerii acestora;
- c) eficacitatea utilizării fondurilor publice, respectiv stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor declarate ale unui program/proiect/proces/activități, precum și compararea impactului efectiv realizat cu impactul dorit.

Standardele au fost structurate după cum urmează:

- **Standardele specifice etapei de planificare**

Prin standarde au fost stabilite cerințele și procedurile pentru planificarea auditului performanței. Standardul privind planificarea auditului performanței prevede că:

Auditorii publici externi trebuie să planifice activitatea de audit al performanței astfel încât să identifice riscurile care pot afecta economicitatea, eficiența și eficacitatea și să formuleze, pe baza acestora, întrebările de audit¹;

- **Standardele specifice etapei de execuție**

Prin standarde s-au stabilit procedurile și tehnicile de audit care au ca scop obținerea de probe de audit pentru fundamentarea constatărilor, concluziilor și recomandărilor formulate de auditorul public extern. Pe parcursul etapei de execuție a auditului performanței sunt utilizate proceduri de audit pentru colectarea și analizarea datelor, în vederea obținerii de probe care să sprijine constatările, concluziile și recomandările formulate de auditorul public extern.

Standardul aplicabil acestei etape stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să utilizeze procedurile de audit prevăzute în planul de audit al performanței, pentru a obține probe de audit, să sintetizeze, să analizeze și să interpreteze probele de audit, în susținerea constatărilor și formularea concluziilor și recomandărilor ca urmare a misiunii de audit al performanței.

Probele obținute trebuie să fie suficiente și adecvate pentru ca auditorii publici externi să susțină constatările și concluziile în legătură cu tema auditată;

- **Standardele specifice etapei de raportare**

Prin standarde s-au stabilit cerințele cu privire la prezentarea constatărilor, recomandărilor și întocmirea raportului de audit al performanței. Standardul aplicabil acestei etape stabilește că:

La finalizarea fiecărei misiuni de audit al performanței, auditorii publici externi trebuie să întocmească un raport de audit al performanței în formă scrisă.

4. Standardele specifice auditului de conformitate

Auditul de conformitate (legalitate) constă în verificarea faptului dacă activitățile entităților publice sunt în conformitate cu legislația, regulamentele și hotărârile autorităților care guvernează activitatea unor astfel de entități.

Aceasta implică verificarea modului în care entitatea auditată respectă legile, celelalte acte normative, regulile, regulamentele, normele politice, codurile stabilite sau termenii asupra cărora s-a căzut de acord etc.

Auditorii publici externi realizează auditul de conformitate cu scopul identificării eventualelor abateri de la legalitate și regularitate, pe baza unor criterii cum sunt:

¹ Pentru auditul performanței este indicat ca obiectivele acestuia să fie stabilite sub forma unor întrebări la care va trebui să răspundă auditul, utilizându-se în acest sens termenul de „întrebări de audit”.

☞ **Regularitatea**, prin care se stabilește dacă activitățile, tranzacțiile și informațiile referitoare la entitatea auditată sunt în acord cu:

- cadrul financiar de raportare;
- legile, celelalte acte normative și regulamentele emise în baza acestora;
- clauzele convențiilor, acordurilor sau contractelor;
- alte criterii;

☞ **Corectitudinea**, prin care se stabilește dacă au fost respectate principiile generale ale bunei gestiuni financiare de către angajații din entitatea auditată.

Pentru desfășurarea unei misiuni de audit de conformitate, auditorul public extern trebuie să planifice etapele și procedurile de audit pentru a fi în măsură să detecteze erorile, abaterile de la legalitate și regularitate, faptele în legătură cu care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, care ar putea avea efecte asupra modului de gestionare a patrimoniului, a execuției bugetului de venituri și cheltuieli și asupra datelor reflectate în situațiile financiare.

Standardele au fost structurate după cum urmează:

- **Standardele specifice etapei de planificare**

Prin standarde au fost stabiliți pașii pe care trebuie auditorul să-i parcurgă în etapa de planificare a auditului. Standardul etapei de planificare stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să planifice misiunea de audit astfel încât să asigure efectuarea unui audit de calitate într-o manieră economică, eficientă și eficace într-o perioadă de timp determinată;

- **Standardele specifice etapei de execuție**

Prin standarde s-au stabilit procedurile și tehnicile de audit pentru obținerea probelor de audit în vederea susținerii constatărilor, concluziilor și recomandărilor. Standardul etapei de execuție stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să stabilească etapele de realizare a misiunii de audit și procedurile care, potrivit raționamentului lor profesional, sunt potrivite pentru obținerea de suficiente și adecvate probe de audit, care să furnizeze o bază rezonabilă pentru formularea constatărilor și concluziilor auditului de conformitate;

- **Standardele specifice etapei de raportare**

Prin standarde s-au stabilit cerințele cu privire la întocmirea raportului de audit de conformitate. Standardul aplicabil acestei etape stabilește că:

Auditorii publici externi trebuie să întocmească un raport de audit corect, complet, obiectiv și echilibrat.

Caracteristicile și structura raportului de audit de conformitate trebuie să contribuie la înțelegerea lui și la evidențierea aspectelor cuprinse în acesta.

Standardele de audit ale Curții de Conturi au fost aprobate prin HP nr. 22 din 16 februarie 2011.

C2.2.2. Manuale

C2.2.2.1. Manualul de audit de conformitate

Nevoia de a monitoriza activitățile entităților sectorului public, dacă acestea sunt în concordanță cu prevederile legale care le guvernează și dacă protejarea drepturilor cetățenilor este un proces exercitat în mod echitabil, reprezintă o funcție importantă a controlului în sectorul public. Controlul ajută la monitorizarea principiilor de bază menționate mai sus, contribuind la respectarea și la punerea lor în practică.

Potrivit prevederilor art. 140 alin. (1) din **Constituția** României, republicată (Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003), precum și ale art. 1 alin. (1) din **Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**, republicată (Monitorul Oficial nr. 238 din 3 aprilie 2014), denumită în continuare *lege*, Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.

Conform art. 1 alin. (2) din *lege*, această funcție de control a Curții de Conturi se realizează prin **proceduri de audit public extern** prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit general acceptate.

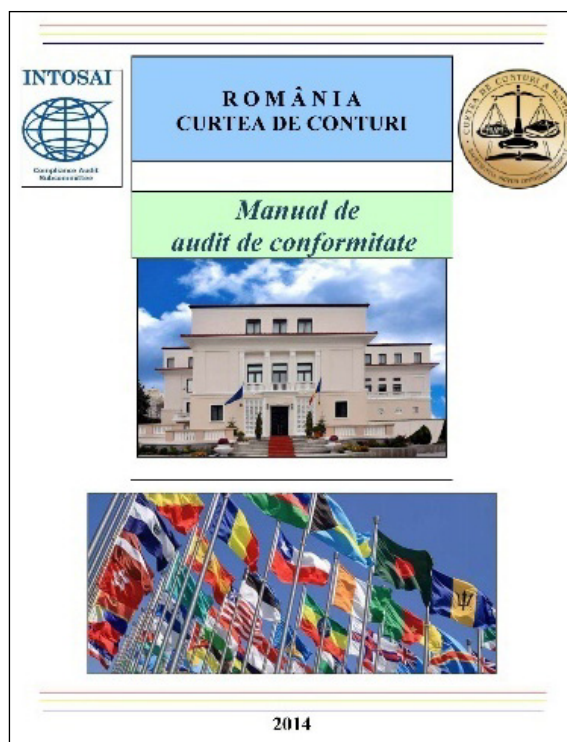
Standardele de audit internaționale (ISSAI) sunt elaborate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) cu scopul de a promova un audit independent și eficace și de a sprijini instituțiile supreme de audit, membre ale INTOSAI, în dezvoltarea abordării profesionale proprii, în conformitate cu mandatul acestora și cu legislația și reglementările naționale.

Controlul, denumit potrivit ISSAI audit de conformitate, abordează măsura în care entitatea auditată respectă legile, regulile, regulamentele, politicile, codurile stabilite sau termenii asupra cărora s-a căzut de acord, cum ar fi clauzele contractelor sau clauzele acordurilor de finanțare.

Scopul *auditului de conformitate* în sectorul public este prezentat în **Declarația de la Lima**² a Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), astfel:

„Conceptul de audit și implementarea acestuia în administrarea finanțelor publice sunt esențiale, întrucât gestionarea fondurilor publice reprezintă o activitate responsabilă. Auditul nu este un scop în sine, ci o parte indispensabilă a unui sistem de reglementare, al cărui scop este să identifice în timp util abaterile de la standardele acceptate și cazurile de încălcare a principiilor de legalitate, eficiență, eficacitate și economicitate în gestiunea financiară, astfel încât să fie posibilă:

- ☞ *luarea de măsuri corective în cazul abaterilor constatate;*
- ☞ *stabilirea persoanelor răspunzătoare;*
- ☞ *recuperarea pagubelor sau luarea de măsuri pentru prevenirea ori cel puțin evitarea repetării unor astfel de deficiențe în viitor.”*

În concordanță cu conținutul **Declarațiilor de la Lima** și din **Mexic**³ și recunoscând independența fiecărui membru al INTOSAI de a-și stabili propria abordare în concordanță cu legislația națională, **INTOSAI a solicitat**⁴ **membrilor săi la al XX-lea Congres (INCOSAI)**, organizat în 2010 în Africa de Sud, următoarele:

² Adoptată la cel de al IX-lea Congres al INTOSAI (INCOSAI), organizat în anul 1977 la Lima (Peru)

³ Declarația privind independența instituțiilor supreme de audit, adoptată la cel de al XIX-lea Congres al INTOSAI (INCOSAI), organizat în anul 2007 în Mexic

⁴ Declarația Sud-Africană

- ☞ să utilizeze cadrul de lucru al *Standardelor Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit* drept cadru comun de referință pentru auditul sectorului public;
- ☞ să compare calitatea activității de audit desfășurate, standardele proprii de audit și liniile directoare de aplicare a acestora cu prevederile corespunzătoare din *Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit*;
- ☞ să implementeze standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit în concordanță cu mandatul legal al instituțiilor supreme de audit, precum și cu legislația și reglementările naționale.

Standardele de audit internaționale și liniile directoare/ghidurile/manualele de implementare ale acestora sunt esențiale pentru credibilitatea, calitatea și profesionalismul auditului realizat în sectorul public, aduc un plus de valoare în activitatea instituțiilor supreme de audit, implementarea lor conducând la următoarele rezultate:

- ☞ promovarea transparenței în sectorul public și creșterea **credibilității** muncii auditorilor;
- ☞ creșterea eficacității și eficienței activităților desfășurate de instituțiile supreme de audit și asigurarea premiselor pentru efectuarea unor misiuni de audit de înaltă **calitate**;
- ☞ creșterea nivelului perceput de **profesionalism** al instituțiilor supreme de audit.

Standardele internaționale referitoare la auditul de conformitate **sunt următoarele**:

1) **1 standard de nivel 3**, adoptat la al XXI-lea INCOSAI, organizat în anul 2013 la Beijing, în China:

- ☞ **ISSAI 400 – Principiile fundamentale ale auditului de conformitate** – acestea sunt elaborate pe baza principiilor fundamentale de audit formulate în *ISSAI 100 – Principiile fundamentale ale auditului sectorului public* constituie baza pentru elaborarea standardelor auditului de conformitate și oferă informații detaliate cu privire la:
 - scopul și autoritatea ISSAI privind auditul de conformitate;
 - cadrul de desfășurare a auditului de conformitate și diferitele modalități în care se poate realiza acesta;
 - elementele auditului de conformitate;
 - principiile auditului de conformitate: principiile generale și principiile referitoare la modul de desfășurare a auditului.

2) **3 standarde de nivel 4**, aprobate la al XX-lea INCOSAI, organizat în anul 2010 la Johannesburg, în Africa de Sud:

- ☞ ISSAI 4000 – Introducere în liniile directoare privind auditul de conformitate;
- ☞ ISSAI 4100 – Liniile directoare privind auditul de conformitate pentru misiunile de audit realizate separat de auditul situațiilor financiare;
- ☞ ISSAI 4200 – Liniile directoare privind auditul de conformitate pentru misiunile de audit realizate împreună cu auditul situațiilor financiare.

Scopul și autoritatea ISSAI privind auditul de conformitate

Potrivit prevederilor ISSAI 400 – Principiile fundamentale ale auditului de conformitate, instituțiile supreme de audit au una dintre următoarele posibilități pentru a-și stabili standarde de audit de conformitate:

- să elaboreze propriile standarde de audit de conformitate, în concordanță cu principiile de bază enunțate în standardele de nivel 3;
- să adopte standarde de audit de conformitate elaborate de către un alt organism independent (ex.: Camera Auditorilor Financieri) cu respectarea principiilor enunțate în standardele de nivel 3;
- să adopte integral cele trei standarde de nivel 4, ISSAI 4000-4200 (liniile directoare pentru auditul de conformitate), ca și standarde proprii de audit de conformitate.

Având în vedere următoarele considerente:

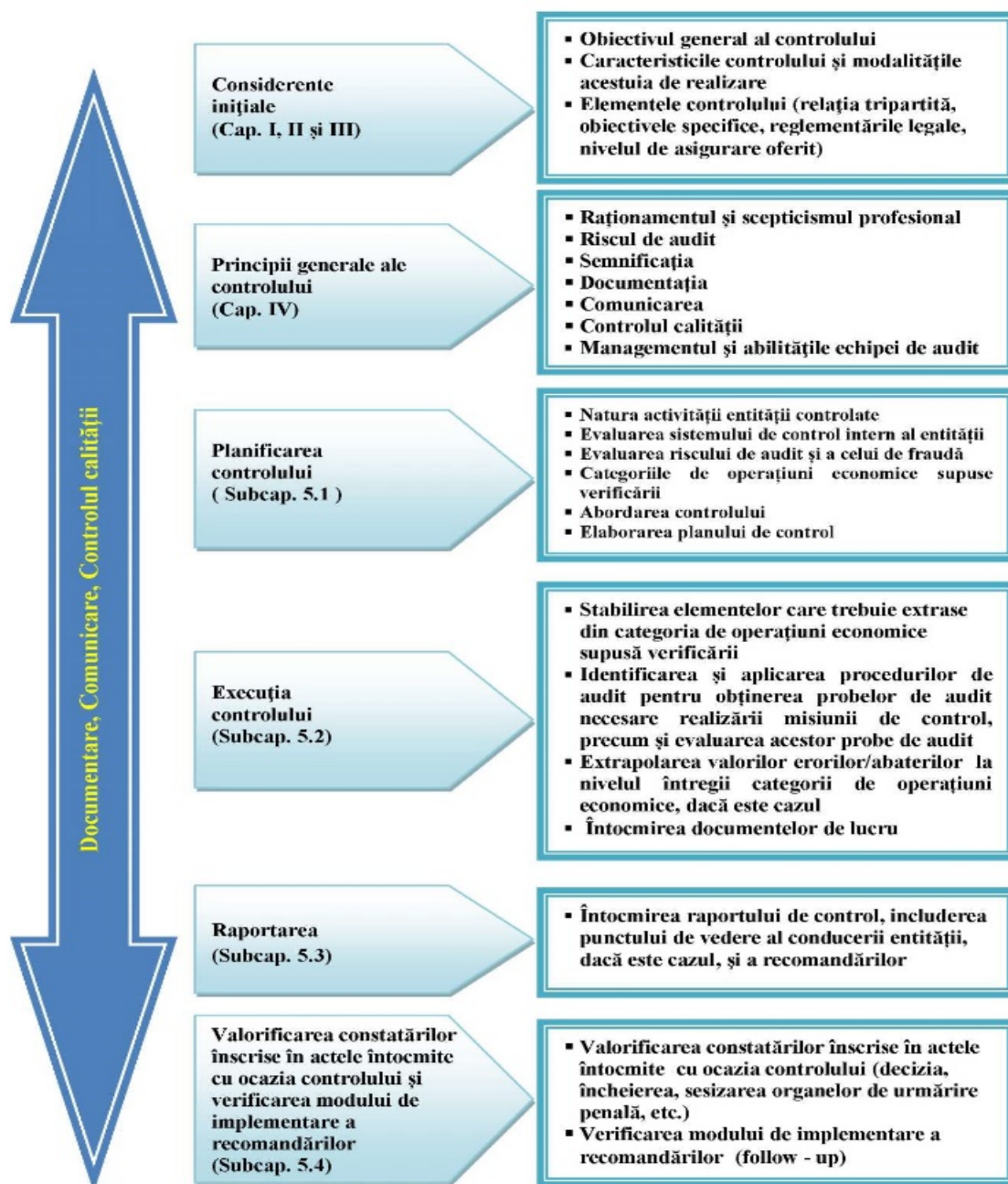
- ☞ prevederile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu privire la modul de exercitare a funcției de control;

☞ *conținutul Declarației Sud-Africane adoptate la al XX-lea INCOSAI în anul 2010, cât și*

☞ *posibilitățile de stabilire a standardelor de audit de conformitate prevăzute în ISSAI 400,*

rezultă că funcția de control a Curții de Conturi trebuie să se realizeze prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu principiile generale și principiile referitoare la modul de desfășurare a auditului de conformitate cuprinse în ISSAI 400 – *Principiile fundamentale ale auditului de conformitate*.

În conformitate cu mandatul legal și funcția de bază ale Curții de Conturi, cu structura și conținutul ISSAI 400 – *Principiile fundamentale ale auditului de conformitate*, cu liniile directoare privind auditul de conformitate (ISSAI 4000 și ISSAI 4100), care sunt relevante pentru controalele desfășurate de Curtea de Conturi, precum și cu prevederile *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, aprobat în temeiul art. 11 alin. (2) din **lege**. Manualul abordează și elaborează următoarele aspecte referitoare la controlul efectuat de Curtea de Conturi:

Scopul Manualului de audit de conformitate este acela de a le oferi auditorilor publici externi un sprijin în vederea desfășurării acțiunilor de control într-un mod eficient și eficace. Pentru a facilita îndeplinirea acestui obiectiv, manualul pune accentul pe:

☞ *o abordare bazată pe riscuri*, care concentrează efortul auditorilor publici externi pe domeniile considerate de aceștia ca fiind expuse riscului de neconformitate cu prevederile legale care le sunt aplicabile și riscului de a se ajunge la o concluzie eronată, scopul fiind acela de a se ajunge la o concluzie corectă. Riscurile sunt reevaluate pe măsură ce, pe parcursul controlului, se obțin noi informații;

☞ *exercitarea unui raționament profesional adecvat, bazat pe standardele profesionale și care este structurat pe următoarele secțiuni:*

☞ Cap. I. Obiectivul general al controlului;

☞ Cap. II. Caracteristicile acestuia și diferitele modalități în care se poate realiza;

☞ Cap. III. Elementele controlului:

- Relația tripartită între auditorii publici externi, entitatea auditată (partea responsabilă) și utilizatorii informațiilor din rapoartele de control;
- Obiectivele specifice supuse controlului;
- Reglementările legale aplicabile domeniului verificat;
- Nivelul de asigurare oferit de auditorii publici externi cu privire la rezultatele controlului;

☞ Cap IV. Principiile generale care trebuie luate în considerare înainte de începerea controlului și pe parcursul acțiunii de verificare:

- Raționamentul și scepticismul profesional;
- Riscul de audit;
- Semnificația (materialitatea);
- Documentația;
- Comunicarea;
- Controlul calității;
- Managementul și abilitățile echipei de control;

☞ Cap V. Reguli generale referitoare la etapele controlului:

- Planificarea controlului;
- Execuția controlului;
- Raportarea controlului;
- Valorificarea constatărilor înscrise în actele întocmite cu ocazia controlului și verificarea modului de implementare a recomandărilor (follow-up).

Manualul de audit de conformitate (control) a fost aprobat prin HP nr. 306 din 6 noiembrie 2014.

C2.2.2.2. Manualul auditului performanței

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, definește auditul performanței ca fiind: „o evaluare independentă a modului în care o entitate publică, un program, proiect, proces sau o activitate funcționează din punct de vedere ale eficienței, economicității și eficacității”.

Această definiție a fost formulată având la bază Standardele și liniile directe pentru auditul performanței bazate pe standardele de audit INTOSAI și pe experiența practică (ISSAI 3000 punctul 1.1.), care prevăd că: „auditul performanței este o examinare independentă și obiectivă a măsurii în care un program sau o activitate a unei entități publice funcționează eficient și eficace în condițiile respectării economicității, cu scopul de a aduce îmbunătățiri”.

Auditul performanței se poate efectua atât la finalul, cât și pe parcursul desfășurării programelor, proiectelor, proceselor sau a activităților.

Activitatea privind auditul performanței se finalizează prin elaborarea unui raport de audit. Prin constatările și recomandările sale, auditul performanței urmărește diminuarea costurilor, sporirea eficienței utilizării resurselor și îndeplinirea obiectivelor asumate de entitatea verificată.

Recomandările Curții de Conturi trebuie să aducă îmbunătățiri semnificative ale gestiunii financiare a fondurilor publice cu privire la:

- ✓ economiile financiare;
- ✓ metode de lucru mai bune;
- ✓ evitarea risipei;
- ✓ îndeplinirea obiectivelor asumate de entitatea verificată, într-un mod mai eficient și economic din punct de vedere al costurilor.

Cele trei principii de bază urmărite în auditul performanței sunt:

- **principiul economicității** – presupune ca resursele utilizate de entitatea auditată pentru desfășurarea activității sale să fie puse la dispoziție în timp util, în cantitatea și la calitatea adecvată și la cel mai bun preț;
- **principiul eficienței** – urmărește realizarea celui mai bun raport între resursele utilizate și rezultatele obținute;
- **principiul eficacității** – vizează îndeplinirea obiectivelor specifice stabilite și obținerea rezultatelor scontate.

Auditul performanței permite Curții de Conturi să furnizeze Parlamentului, Guvernului, entităților publice auditate, instituțiilor interesate și contribuabililor, rapoarte privind modul de utilizare a fondurilor publice care includ și recomandările formulate de auditorii publici externi pentru îndeplinirea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Elaborarea Manualului auditului performanței s-a bazat pe următoarele materiale de referință:

- ☞ Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit;
- ☞ Principiile fundamentale ale auditului performanței – **ISSAI 300** – proiect;
- ☞ Standarde și linii directoare pentru auditul performanței bazate pe standardele de audit ale INTOSAI și pe experiența practică – **ISSAI 3000**;
- ☞ Liniile directoare ale auditului performanței – principiile-cheie – **ISSAI 3100**;
- ☞ Manualul auditului performanței al Curții de Conturi Europene;
- ☞ Standardele de audit proprii Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului nr. 22/2011;
- ☞ Regulamentul de organizare și desfășurare a activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 130/2010, denumit în continuare „Regulament”;
- ☞ Ghidul auditului performanței, elaborat de Curtea de Conturi în 2003;
- ☞ Manualul auditului performanței, elaborat de Curtea de Conturi în 2005;
- ☞ Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 156/2010;
- ☞ Statutul auditorului public extern, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 152/2010.

Obiectivul manualului este obținerea unui nivel ridicat al calității auditului performanței, reflectat în conținutul rapoartelor de audit ale Curții de Conturi, consolidându-i acesteia reputația, respectul și autoritatea, ca auditor extern al sectorului public în România, obiectiv strategic ce se regăsește în Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi.

Conținutul manualului explică modul în care trebuie planificată, executată și raportată activitatea de audit al performanței, fiind un instrument de bază în demersul auditorului public extern.

Scopul manualului este de a promova competența și raționamentul profesional al auditorilor publici externi ai Curții de Conturi în realizarea acțiunilor de audit al performanței.

Manualul vine în completarea reglementărilor proprii ale Curții de Conturi privind organizarea și desfășurarea activităților specifice.

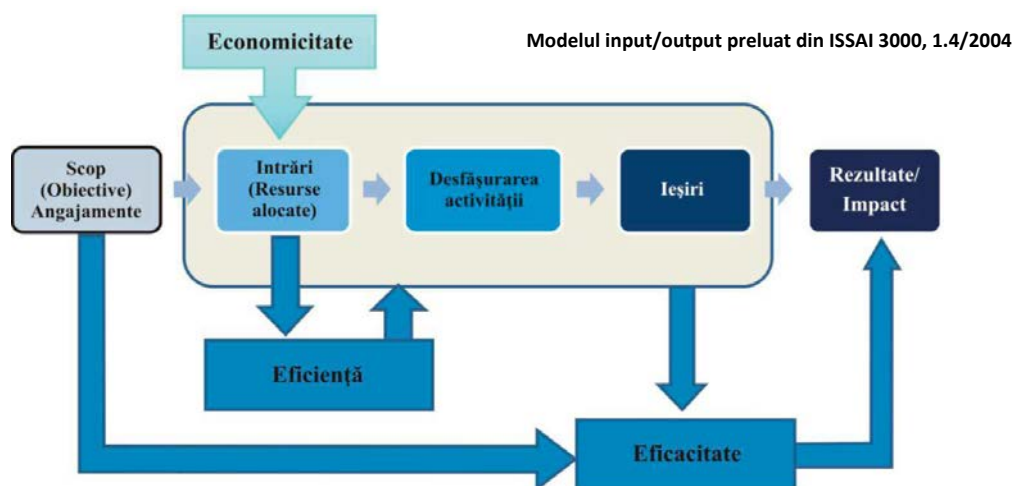
Auditul performanței este o evaluarea independentă a modului în care funcționează un program, proces, proiect, activitate sau entitate publică pentru asigurarea nivelului programat de eficacitate în îndeplinirea obiectivelor programului, proiectului, procesului, activității sau ale entității, în condiții de economicitate și eficiență.

Economicitatea reprezintă măsura în care se asigură minimizarea costului resurselor alocate unei entități, fără a compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor.

Eficacitatea reprezintă gradul de îndeplinire a obiectivelor declarate ale unui/unei program/activități și relația dintre impactul planificat și impactul efectiv realizat.

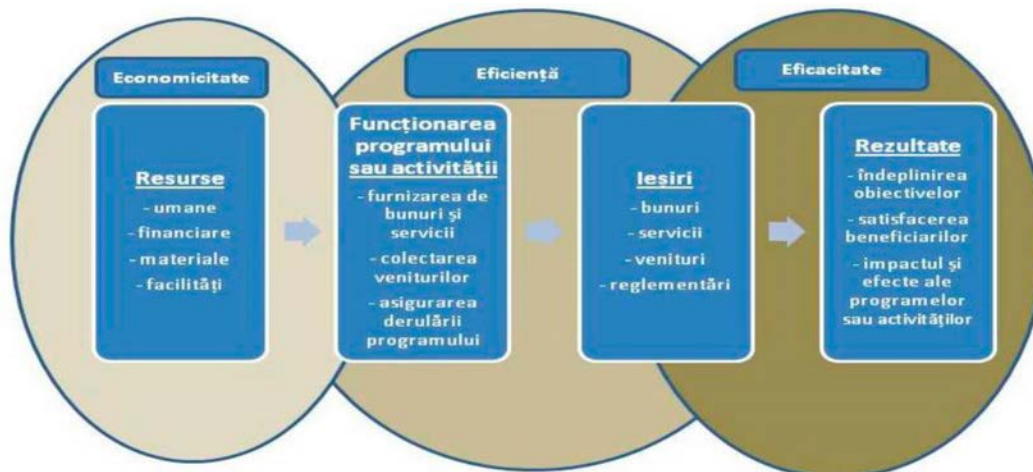
Eficiența reprezintă raportul dintre rezultatele obținute și costul resurselor utilizate în vederea obținerii acestora.

Așa cum rezultă din model, ieșirile constituie rezultatul intrărilor și al acțiunilor întreprinse în vederea îndeplinirii obiectivelor. În mod normal, auditul performanței ar trebui să efectueze examinări asupra tuturor componentelor și relațiilor dintre acestea, cu excepția componentei „Scop – Obiectiv politic”.

În concluzie, așa cum este reprezentat și în figura următoare, auditarea performanței urmărește în principal:

- ✓ **auditul economicității** privind intrările (resurse umane, financiare, echipamente, materiale, facilități, informații, energie, costul terenului etc.);
- ✓ **auditul eficienței** privind funcționarea programului sau activității (livrarea de bunuri și servicii, realizarea de venituri, îmbunătățirea funcțiilor de reglementare);
- ✓ **auditul eficacității** privind rezultatele (îndeplinirea obiectivelor programate, gradul de satisfacere a nevoilor beneficiarilor, impactul programului sau activității), precum și efectele acestora.

Prin examinarea celor „3E” se stabilește performanța obținută în cheltuirea banilor publici. Auditul performanței nu presupune, în mod obligatoriu, analizarea concomitentă a celor „3E”. Examinarea performanței (celor „3E”) se poate realiza:

- printr-un **audit direct** al acestora, caz în care accentul se pune pe resurse, realizări, rezultate și impact;
- printr-un **audit al sistemelor de management și control**, caz în care accentul se pune pe gradul de adecvare al politicilor și procedurilor urmărite de către conducere pentru promovarea, monitorizarea și evaluarea performanței.

Prin auditul direct al performanței se poate evalua dacă politicile adoptate au fost puse în aplicare în mod corespunzător și dacă obiectivele propuse au fost îndeplinite sau deciziile luate privind politicile stabilite au avut consecințe financiare și economice dorite.

Manualul este structurat pe următoarele capitole:

Capitolul 1. Definirea, principiile, abordările și caracteristicile auditului performanței

- 1.1. Definirea auditului performanței
- 1.2. Diferența dintre auditul performanței și auditul financiar
- 1.3. Economicitatea, eficiența și eficacitatea
- 1.4. Auditul performanței și managementul sectorului public
- 1.5. Măsurarea și evaluarea performanței
- 1.6. Mandatul auditului performanței
- 1.7. Obiectivele auditului performanței
- 1.8. Libertatea de selecție a domeniilor și temelor ce vor face obiectul auditului performanței
- 1.9. Caracterul ex-post, interim și ex-ante al auditului performanței
- 1.10. Abordările și perspectivele auditului performanței
- 1.11. Riscul de audit
- 1.12. Asigurarea rezonabilă
- 1.13. Materialitatea și semnificația
- 1.14. Promovarea și garantarea unei activități de înaltă calitate profesională
- 1.15. Documentația de audit

Capitolul 2. Planificarea auditului performanței

- 2.1. Planificarea strategică
- 2.2. Planificarea operațională

Capitolul 3. Execuția auditului performanței

- 3.1. Aplicarea procedurilor de obținere de date și informații
- 3.2. Aplicarea procedurilor de sintetizare și analizare a datelor și informațiilor
- 3.3. Elaborarea și evaluarea constatărilor auditului, formularea concluziilor și recomandărilor
- 3.4. Consultarea cu entitățile auditate
- 3.5. Organizarea documentelor și dosarelor de lucru

Capitolul 4. Raportarea

- 4.1. Structura raportului de audit al performanței
- 4.2. Elaborarea proiectului de raport de audit al performanței
- 4.3. Concilierea constatărilor din proiectul de raport de audit al performanței
- 4.4. Definitivarea și transmiterea raportului de audit al performanței
- 4.5. Publicarea raportului

Capitolul 5. Urmărirea implementării recomandărilor

- 5.1. Valorificarea constatărilor și abaterilor
- 5.2. Urmărirea implementării recomandărilor

Capitolul 6. Asigurarea calității auditului performanței

6.1. Asigurarea calității în etapa de planificare a auditului performanței

6.2. Asigurarea calității în etapa de execuție a auditului performanței

6.3. Asigurarea calității în etapa de raportare a auditului performanței

6.4. Asigurarea calității în etapa de urmărire a implementării recomandărilor

Tabel centralizator al anexelor și documentelor de lucru din Manualul auditului performanței

- ◆ Standardul ISSAI 300
- ◆ Standardul ISSAI 3000
- ◆ Standardul ISSAI 3100
- ◆ Anexă la ISSAI 3100

Activitatea de audit al performanței nu constituie, în general, un șir de acțiuni standardizate, ci mai degrabă o serie de acțiuni interdependente care sunt realizate fie separat, fie combinate în funcție de obiectivele și scopurile stabilite.

În practică, de cele mai multe ori, procesul auditului performanței constă în acțiuni care se efectuează succesiv, dar se întâlnesc și situații când acestea se realizează simultan.

Activitatea de audit al performanței se desfășoară în conformitate cu metodologia stabilită prin prezentul manual, prin standardele de audit proprii elaborate pe baza Standardelor de audit INTOSAI și a celor mai bune practici în domeniu, precum și pe baza raționamentului profesional al auditorilor publici externi.

Curtea de Conturi programează desfășurarea activității de audit al performanței în domenii cu risc, în care se poate aduce un plus de valoare pentru creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice.

Standardele și liniile directoare pentru auditul performanței bazate pe standardele de audit INTOSAI și pe experiența practică – ISSAI 3000 precizează următoarele:

- ☞ *auditul performanței parcurge următorii pași: planificarea, execuția, raportarea și urmărirea implementării recomandărilor;*
- ☞ *planificarea este adesea împărțită în două etape diferite. Prima etapă este planificarea strategică în cadrul căreia sunt stabilite domeniile din cadrul cărora vor fi selectate temele ce vor fi propuse pentru a fi incluse în planificarea activității de audit. Odată ce o temă a fost inclusă în planificarea activității de audit, la termenul stabilit se realizează a doua etapă – planificarea operațională ce are ca finalitate fie un plan de audit pe baza căruia se trece la execuția auditului, fie un raport de studiu preliminar prin care se solicită și motivează renunțarea la continuarea auditului;*
- ☞ *pe parcursul execuției auditului, accentul trebuie să se pună pe elaborarea unui raport final care va fi analizat de Guvern, de legislativ, de organismele executive implicate și de public;*
- ☞ *procesul de redactare a raportului trebuie să fie văzut, în baza experienței, ca un proces continuu de formulare, testare și analiză a ideilor în legătură cu tema auditată. Pe tot parcursul auditului trebuie să se aibă în vedere impactul și plusvaloarea pe care trebuie să o aducă auditul;*
- ☞ *urmărirea implementării recomandărilor identifică și documentează impactul auditului și progresul înregistrat în implementarea recomandărilor de audit.*

Primul pas în procesul de realizare a auditului performanței îl reprezintă planificarea misiunii de audit al performanței, ce presupune parcurgerea următoarelor faze:

- *planificarea strategică care constă în stabilirea, în baza unor criterii bine definite, a domeniilor și temelor în vederea supunerii spre analiză și aprobare Plenului cu propunerea de includere a acestora în programul de activitate al Curții de Conturi pentru efectuarea de audituri ale performanței, într-un orizont de timp dat;*
- *planificarea operațională constă în parcurgerea fazelor specifice în vederea elaborării planului de audit al performanței.*

Al doilea pas în procesul de realizare a auditului performanței îl reprezintă execuția misiunii de audit al performanței. Execuția presupune implementarea planului de audit cu scopul de a colecta date și informații care mai apoi sunt sintetizate și sortate sau clasificate în vederea analizării lor. Datele și informațiile care probează existența unor diferențe sau disfuncționalități pot fi utilizate ca bază pentru formularea concluziilor și a recomandărilor auditului.

Probele obținute trebuie să fie suficiente și adecvate pentru ca auditorii publici externi să susțină constatările și concluziile în legătură cu tema auditată.

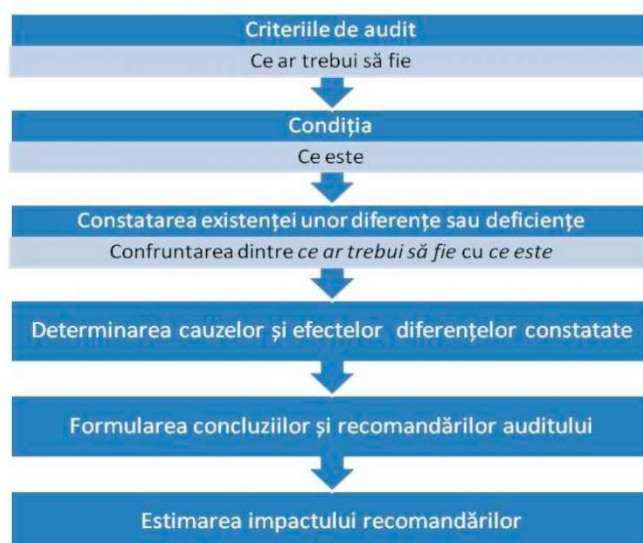
Astfel, cum s-a menționat mai sus, etapa de execuție constă în:

- aplicarea procedurilor de audit de obținere de date și informații conform planului de audit;
- aplicarea procedurilor de audit de sintetizare și analizare a datelor și informațiilor;
- elaborarea și evaluarea constatărilor auditului, formularea concluziilor și recomandărilor;
- consultarea cu entitatea auditată;
- organizarea documentelor și a dosarelor de lucru.

Constatările reprezintă aspectele specifice identificate de către auditor, care influențează îndeplinirea obiectivelor entității auditate, obținute în urma confruntării situației existente, condiția „*ceea ce este*” cu criteriile de evaluare a performanței „*ceea ce ar trebui să fie*”.

Constatările auditului trebuie prezentate într-un cadru logic și clar pentru a permite înțelegerea ușoară a criteriilor de audit aplicate, a aspectelor identificate și a analizei efectuate de auditor. „*Constatările auditului trebuie să corespundă obiectivelor auditului și să fie susținute de probele colectate, pentru a oferi răspunsuri la întrebările auditului și pentru verificarea ipotezelor emise. Concluziile sunt declarații deduse de auditor din acele constatări, iar recomandările sunt măsuri sugerate de auditor cu privire la obiectivele auditului.*” (ISSAI 3000, punctul 4.3.). Constatările auditului rezultă din constatarea existenței unor diferențe (pozitive sau negative) sau din evidențierea unor aspecte, în urma confruntării „condiției” (*ce este?*) cu criteriile auditului (*ce ar trebui să fie?*), stabilite în etapa de planificare a acestuia. Condiția „*ce este?*” rezultă din analizarea datelor și informațiilor colectate de către auditori, pe parcursul desfășurării procesului de audit. Activitatea concretă de elaborare și evaluare a constatărilor se realizează în toate etapele auditului. De precizat că acele *constatări elaborate* în faza de planificare, respectiv în timpul realizării studiului de propunere a temei vor fi supuse unei examinări detaliate în faza de execuție a auditului.

Procesul de elaborare a constatărilor și de formulare a concluziilor și recomandărilor auditului este ilustrat în diagrama următoare:

Constatările auditului se elaborează în toate etapele realizării acestuia, dar mai ales la finele fazei de execuție, atunci când auditorii pregătesc documentele pentru clarificări cu reprezentanți ai entității auditate sau experți, cercetători, personal din mediul universitar etc. Se întocmește pentru centralizarea constatărilor o **anexă** cu denumirea: *Matricea constatărilor*.

Această activitate poate continua și în etapa de raportare atunci când, pentru clarificarea unor probleme (constatări) discutabile, se decide colectarea de probe de audit suplimentare. În fapt, în această etapă auditorii stabilesc constatările și formulează recomandările ce vor fi incluse în raportul de audit. *„În practică, după elaborarea unei constatări, se efectuează o evaluare a importanței acesteia și se determină cauzele care au condus la lipsa performanței, în cazul în care aceasta s-a situat la un nivel sub cel preconizat.”* (ISSAI 3000, punctul 4.3.)

Constatările reprezintă aspectele specifice identificate de către auditor, care influențează îndeplinirea obiectivelor entității auditate, obținute în urma confruntării situației existente, condiția „ceea ce este” cu criteriile de evaluare a performanței „ceea ce ar trebui să fie”.

Concluziile constituie afirmațiile auditorului rezultate în urma analizării cauzelor care au generat diferențele dintre „ceea ce este” și „ceea ce ar trebui să fie”.

Recomandările reprezintă acțiunile sugerate de auditorii publici externi în urma desfășurării acțiunii de audit, pentru diminuarea costurilor, creșterea eficienței utilizării resurselor și îndeplinirii obiectivelor programului, proiectului, procesului.

Recomandările auditorilor trebuie să fie precise și clare, deoarece prin acestea ei stabilesc *ceea ce trebuie făcut* (referitor la cauze), *de ce trebuie făcut* (referitor la efecte). Precizia recomandărilor ajută entitatea auditată și dă posibilitatea auditorilor să monitorizeze dacă aceasta a luat măsurile care să conducă la îndeplinirea lor.

În general, recomandările nu se referă la căile în care se va dezvolta un sistem, în schimb vizează modalitățile de îmbunătățire a sistemului existent, sens în care anticipează obiectivele schimbării. Dacă există o soluție clară la problema constatată, aceasta este recomandată, iar soluțiile alternative, dacă acestea există, sunt menționate împreună cu avantajele și dezavantajele fiecăreia.

Recomandările auditorilor trebuie să ia în considerare toți factorii financiari și juridici, precum și aspectele practice și de politică internă ce pot împiedica implementarea acțiunilor. În același timp, auditorii pot evalua *de ce managerii nu au rezolvat anterior problemele, precum și impactul remedierii acestora asupra altor sectoare ale activității entității auditate*. Totodată, se evaluează costul și durata remedierii problemelor. În afară de a recomanda entității să se conformeze legislației, auditorii confirmă care sunt consecințele neregularităților și adeseori chiar le estimează.

De asemenea, judecă și modul în care ar reacționa dacă ar fi puși în situația managerilor și ar primi recomandarea respectivă. Dacă raportul este prezentat Parlamentului se poate recomanda, de exemplu, o modificare a legislației care presupune simplificarea unor legi a căror aplicare este dificilă. *„Recomandările, atunci când sunt făcute, trebuie susținute într-un mod logic și bazate pe cunoaștere și pe raționamente. Cauza unei constatări formează baza pentru formularea recomandărilor. Cauza poate să nu fie sub controlul entității auditate, situație în care recomandarea trebuie să îndrepte atenția către factorii cauzatori externi. Este important să se asigure că recomandările sunt realizabile, adaugă valoare și abordează obiectivele auditului. În unele cazuri, este de asemenea important să se prezinte argumente pro și contra propunerilor alternative. Respectând argumentele principale, cititorul va putea înțelege mai bine recomandările finale.”* (ISSAI 3000, punctul 4.5.)

Manualul auditului performanței a fost aprobat prin HP nr. 57 din 28 februarie 2013, a fost tipărit sub formă de broșură, într-un număr de 200 de exemplare, dintre care 8 exemplare pentru obținerea codului ISBN de la Biblioteca Națională și s-a publicat pe portalul intern al Curții de Conturi.

C2.2.2.3. Manualul auditului sistemelor informatice

Evoluția societății informaționale către societatea bazată pe cunoaștere, proces care presupune transformarea progresivă a întregii economii într-o economie digitală, implică schimbări majore și în abordarea auditului extern, cu un dublu impact: atât în ceea ce privește managementul auditului și rolul auditorului, cât și în ceea ce privește planul arhitectural, metodologic și procedural asociat.

Aceste schimbări, care determină o nouă tratare a auditului, pun în evidență necesitatea creării unui nou cadru de lucru pentru ciclul de viață al procesului de auditare, apt să răspundă la noile cerințe calitative ale domeniilor și ale obiectivelor auditării: auditarea se va focaliza preponderent pe managementul și livrarea serviciilor informatice, care presupun prezența dominantă a fluxurilor de documente electronice, precum și asupra procedurilor de tratare asociate specifice. Din acest motiv, cea mai mare parte a procedurilor clasice de auditare vor fi înlocuite cu proceduri capabile să asigure auditarea în contextul digital care se extinde rapid în prezent.

În scopul adecvării la noul context, modificările de conținut ale ciclului de viață al auditului impun reingineria arhitecturilor de auditare și a cadrului metodologic și procedural clasic conducând la crearea unui nou model al auditului. Auditul clasic își va schimba abordarea și conținutul și se va baza pe tehnologiile informației și comunicațiilor prin adoptarea unor concepte și metode avansate: audit online, audit continuu, e-audit.

Noul model al auditului se va focaliza către soluții integrate ale diferitelor tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței, auditul IT/IS, auditul organizațional și auditul de conformitate, astfel de audituri urmând a se desfășura în cadrul aceleiași misiuni, în diverse combinații, în funcție de obiectivele și complexitatea misiunii.

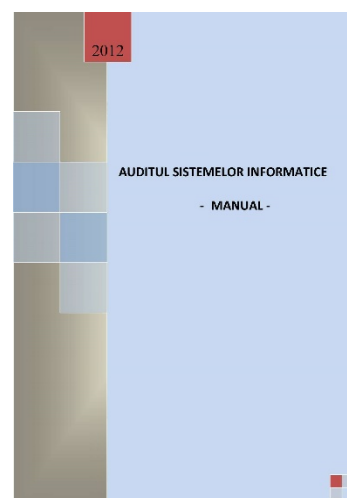
În ceea ce privește maniera și modalitățile de lucru, auditorul va trebui să fie pregătit pentru lucrul în colaborare, precum și pentru adoptarea unor noi stiluri de muncă: auditare la distanță, orientarea pe auditarea documentelor electronice, utilizarea unui suport instrumental bazat pe sau asistat de calculator.

Factorii care influențează în mod deosebit noul model al auditului sunt o consecință a ansamblului de schimbări radicale pe care trecerea la economia digitală le va antrena, și chiar le antrenează deja, în ceea ce privește securitatea informației și a sistemelor, protecția datelor cu caracter personal, accesul la baze de date cu conținut informațional sensibil, expuse atacurilor externe prin rețeaua Internet. De asemenea, cerințele privind asigurarea continuității sistemelor, precum și a managementului schimbării și al dezvoltării impun elaborarea unui cadru metodologic și procedural de auditare adecvat.

Manualul oferă, într-o abordare nouă, din perspectiva direcțiilor de dezvoltare incluse în Planul de lucru pentru perioada 2011-2014 al Grupului de lucru EUROSAI ITWG, un set de bune practici cu o utilitate deosebită pentru auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi a României (CCR), care desfășoară misiuni/acțiuni de audit/control la instituții publice, având în vedere extinderea problematicii acoperite de sistemele informatice financiar-contabile și de gestiune ale organizațiilor. Din această perspectivă, prezentarea este orientată, pe de o parte, pe descrierea celor mai noi concepte, metode, tehnici și proceduri aferente contextului general al auditului sistemelor informatice, precum și, pe de altă parte, pe problematica auditului sistemelor informatice financiar-contabile.

Obiectivul principal al manualului este de a furniza auditorilor publici externi informații consistente despre controalele aferente mediului informatizat și despre probleme specifice și cerințe asociate, pentru a facilita planificarea și efectuarea auditului, precum și integrarea procedurilor proprii ale auditului IT în contextul misiunilor de audit în care auditorii publici externi sunt implicați.

Întrucât manualul s-a concentrat preponderent pe aspectele strict necesare înțelegerii conceptelor, standardelor, metodologiilor și procedurilor asociate auditului IT fără de care un auditor nu poate aborda corect acest domeniu și care au ocupat un spațiu relativ mare de expunere, implementarea practică a metodologiei de audit în medii informatizate va fi detaliată într-un ghid asociat acestui manual și va descrie concret, în succesiune logică, etapele, activitățile, procesele, tehnicile și documentele specifice acestui tip de audit, pentru întregul flux aferent misiunii de audit, astfel încât cele două documente să constituie un suport util pentru auditorii publici externi implicați în misiuni de audit IT, inclusiv pentru acțiunile de control/audit financiar sau de audit al performanței.

Manualul prezintă în detaliu controalele specifice mediului informatizat pe care auditorii trebuie să le ia în considerare atunci când evaluează integritatea, confidențialitatea și disponibilitatea informațiilor care provin din sistemul informatic financiar-contabil și prezintă cadrul metodologic și procedural specific domeniului auditului IT/IS aplicabil inclusiv la nivelul CCR.

Manualul prezintă tehnicile specifice de evaluare a controalelor IT și procedurile de audit asociate. Procedurile de audit prezentate presupun pentru auditor un nivel de experiență adecvat pentru a fi aplicate la un grad ridicat de performanță. Evaluarea trebuie să aibă un caracter critic, să fie bazată pe experiența profesională, iar activitățile să se desfășoare cu un anumit nivel de scepticism, gândire critică și creativitate.

Prezentarea are în vedere armonizarea metodologiilor și procedurilor de audit proprii Curții de Conturi a României cu standardele de auditare și bunele practici în domeniu (INTOSAI, ISA, ISACA, COBIT, ISO 27000). De asemenea, își propune extinderea experienței și armonizarea rezultatelor cooperării internaționale cu specificul Curții de Conturi a României, prin participarea la activitățile desfășurate în cadrul grupurilor de cercetare care funcționează la nivel EUROSAI.

Manualul are la bază cerințele Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități. Abordarea problemicii este în concordanță cu direcțiile de dezvoltare incluse în Planul de lucru pentru perioada 2011-2014 al Grupului de lucru EUROSAI IT-WG și în conformitate cu abordarea care caracterizează cadrul de auditare INTOSAI. De asemenea, abordarea se aliniază cu obiectivele strategice ale CCR.

În ceea ce privește tipul și conținutul acțiunilor de verificare desfășurate de CCR (acțiuni de control, misiuni de audit financiar și misiuni de audit al performanței), în condițiile extinderii accentuate a informatizării instituțiilor publice, auditul IT/IS poate și trebuie să constituie o componentă a misiunilor de audit ale CCR sau se poate desfășura de sine stătător, de regulă prin misiuni de audit al performanței programelor, proiectelor sau aplicațiilor referitoare la sistemele informatice.

Având în vedere dinamica specifică rapidă a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), care antrenează evoluții semnificative în abordarea auditului extern, în realizarea manualului s-a pornit de la evaluarea stadiului actual al cunoașterii în domeniu și valorificarea experiențelor capitalizate la nivelul instituțiilor supreme de audit. Acest demers s-a concretizat în următoarele:

- ☞ Realizarea unei documentări exhaustive privind problematica specifică a domeniului auditului IT/IS, focalizate pe studii și analize comparative conforme cu metodologiile orientate pe ciclul de viață al sistemelor. Analiza tehnicilor și metodelor de auditare specifice sistemelor informatice, prin prisma standardelor și bunelor practici existente pe plan internațional;
- ☞ Includerea în cadrul documentării a unor studii și analize privind cadrul conceptual, arhitecturile de referință, metodele și tehnicile specifice, precum și a particularităților care induc schimbări radicale în desfășurarea misiunilor de audit în condițiile unui mediu informatizat;
- ☞ Includerea în manual a aspectelor și cerințelor principale care decurg din documentele celei de a 7-a Întâlniri a EUROSAI IT Working Group, care a avut loc la Istanbul, în perioada 21-22 februarie 2011, la care a participat și Curtea de Conturi a României. Concluzia principală pusă în evidență de lucrările întâlnirii se referă la noile abordări din domeniul auditului IT/IS privind revizuirea standardelor de audit IT din perspectiva evoluțiilor în domeniul standardelor și liniilor directe de audit, confirmate de abordările și reglementările instituțiilor supreme de audit. În acest cadru, INTOSAI a întreprins acțiuni orientate pe asigurarea convergenței standardelor de audit proprii cu standardele internaționale de referință IFAC, IIA, ISACA;
- ☞ Cadrul de lucru COBIT a fost asimilat la nivel INTOSAI/EUROSAI drept cadru de referință pentru auditurile desfășurate de SAI-uri. Asociația profesională The IIA și Comitetul de Standarde Profesionale al INTOSAI au agreeat, în luna decembrie 2010, un Memorandum de Înțelegere (MOU), care documentează alinierea obiectivelor strategice ale organizației, recunoaște standardele globale ale fiecărei părți și definește un proces de colaborare și cooperare continuă între părți. Un

element de importanță majoră al MOU citat este acordul reciproc că standardele specifice fiecărei organizații (seturile de standarde ISSAI, respectiv IIA) sunt recunoscute la nivel global;

- ☞ Examinarea impactului pe care generalizarea utilizării serviciilor informatice îl are în plan practic; analiza rezultatelor și abordărilor raportate pe plan intern și internațional de către instituții supreme de audit (ECA, GAO – SUA, NAO – UK, CNAO – China, The Office of Auditor General of Canada, Accounts Chamber of the Russian Federation, The Netherlands Court of Audit – Olanda, Tribunal de Cuentas – Spania, Bundesrechnungshof – Germania), precum și de către instituțiile supreme de audit din Australia, Japonia, Brazilia, India, Norvegia, Suedia, Ungaria, Polonia, Estonia sau de către instituții cu tradiție în auditul extern (e.g., KPMG, Gartner Group);
- ☞ Examinarea unor aspecte care comportă riscuri majore pentru desfășurarea și implementarea auditului într-un mediu informatizat:
 - ▢ actualizarea cadrului legislativ,
 - ▢ extinderea lucrului cu documente electronice,
 - ▢ crearea cadrului de interoperabilitate a instituțiilor administrației publice din România și integrarea în sistemul administrațiilor publice europene,
 - ▢ pregătirea auditorilor pentru acest demers,
 - ▢ reproiectarea managementului auditului,
 - ▢ asigurarea calității auditului,
 - ▢ asigurarea suportului instrumental și metodologic pentru auditare.

Au fost luate în considerare, de asemenea, elemente de interes primordial privind atribuțiile CCR, ca premise pentru orientarea studiului: în mod natural, obiectivele strategiilor, politicilor și programelor privind Societatea Informațională se transpun în cerințe și obiective de urmărit în cadrul auditării sistemelor în cauză: sisteme informatice sau servicii electronice publice, dezvoltate și implementate la nivel de organizație sau în cadrul sistemului e-Guvernare.

Modelul de audit în medii informatizate trebuie să ia în considerare, de asemenea, următoarele aspecte:

- ☞ aplicarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor de auditare bazate pe/asistate de calculator;
- ☞ managementul auditului pe durata ciclului de viață al auditului;
- ☞ proiectarea fluxurilor și a procedurilor de auditare specifice pentru întregul ciclu de viață al auditului;
- ☞ proiectarea și standardizarea documentelor de lucru: machete, chestionare, liste de verificare;
- ☞ elaborarea instrucțiunilor metodologice și a ghidurilor tematice de bună practică pentru misiunile de audit IT.

Manualul este structurat pe următoarele capitole:

Introducere

Capitolul 1. Contextul de desfășurare a auditului IT pe plan intern și internațional

- ☞ Contextul socio-economic. Strategii și politici pentru societatea informațională
- ☞ Situația în cadrul Uniunii Europene
- ☞ Stadiul Societății Informaționale în România
- ☞ Guvernarea IT
- ☞ Cadrul legislativ și de reglementare în domeniul IT
- ☞ Stadiul actual privind cadrul de auditare a sistemelor informatice pe plan internațional și intern
- ☞ Cadrul de auditare INTOSAI
- ☞ Liniile de acțiune ale EUROSAT – IT Working Group
- ☞ Abordarea auditului sistemelor informatice în cadrul Curții de Conturi a României

Capitolul 2. Standarde de audit IT

- ☞ Instituții, standarde și linii directoare
- ☞ Cadrul de auditare INTOSAI

- Standardele ISSAI și INTOSAI GOV 9100
- ISSAI 3000 – Anexa 5 – Auditul Performanței și Tehnologia Informației
- Liniile directoare ISSAI 5310
- ☞ Standardele internaționale de audit ISA
- ☞ Actul Sarbanes – Oxley
- ☞ Standardele IIA
- ☞ COSO
- ☞ Schimbări ale standardelor de audit IT în viziunea EUROSAT – ITWG
- ☞ Cadrul de lucru COBIT
- ☞ Cadrul de lucru Val IT
- ☞ Cadrul de lucru Risk IT
- ☞ Standardul ISO/CEI 27001 – Sisteme de management al securității informației
- ☞ Obiective de control

Capitolul 3. Riscuri IT

- ☞ Componentele esențiale ale domeniului guvernare de risc
- ☞ Probleme de audit asociate cu utilizarea sistemelor IT/IS
- ☞ Probleme cu impact semnificativ asupra riscului de audit
- ☞ Model de management al riscurilor IT
- ☞ Riscurile generate de existența mediului informatizat
- ☞ Riscuri asociate furnizării serviciilor IT

Capitolul 4. Proceduri de audit IT

- ☞ Auditul sistemelor informatice
- ☞ Etapele auditului sistemelor informatice
- ☞ Evaluarea sistemelor informatice financiar-contabile
- ☞ Cadrul procedural pentru evaluarea sistemelor informatice
 - Informații de fond privind sistemele IT ale entității auditate
 - Evaluarea mediului de control IT – Controale generale IT
 - Analiza controalelor aplicației și evaluarea riscurilor asociate

Capitolul 5. Liste de verificare, machete și chestionare

Manualul a fost aprobat prin HP nr. 119 din 11 iunie 2012.

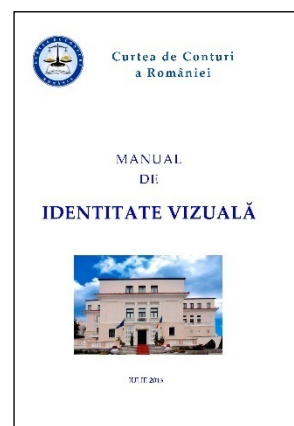
C2.2.2.4. Manual de identitate vizuală – Sigla înregistrată la OSIM

Manualul de identitate vizuală a Curții de Conturi stabilește principiile de bază și regulile care se aplică tuturor categoriilor de produse de comunicare.

Scopul manualului este acela de a oferi Curții de Conturi o imagine ușor recognoscibilă, precum și o prezență consistentă și coerentă în procesul de comunicare.

Manualul trebuie să fie respectat în mod obligatoriu ori de câte ori personalul Curții de Conturi, partenerii externi sau părți interesate comunică în numele Curții de Conturi, precum și în cadrul diferitelor acțiuni, activități sau programe ale Curții de Conturi.

La acestea se adaugă și faptul că informarea cetățenilor reprezintă, începând din anul 2000, o obligație constituțională⁵, reglementată prin legi și alte acte normative specifice (Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public – art. 5 și art. 6).

⁵ Constituția României - art. 31

Prin urmare, Curtea de Conturi trebuie să asigure întotdeauna accesul la documentele și publicațiile sale de interes public. Dar, aceste cerințe de comunicare inter- sau intrainstituțională, ca și de comunicare publică au devenit tot mai complexe de-a lungul anilor, în principal din cauza extinderii misiunii Curții, care a amplificat și varietatea documentelor și publicațiilor sale.

Curtea de Conturi a avut ca obiective strategice generale în domeniul comunicării:

- ✎ îmbunătățirea comunicării intra- și interinstituționale a Curții de Conturi în vederea perfecționării activității instituției;
- ✎ amplificarea percepției pozitive asupra imaginii și credibilității Curții de Conturi.

Pentru a răspunde mai bine la aceste obligații, urmărind obiectivul simplificării și raționalizării, Curtea de Conturi este angajată într-un efort permanent de modernizare a prezentării publicațiilor (difuzate în mod oficial și/sau descărcate de pe website-ul propriu) și de adoptare a unei noi logici de tratare a documentelor, în scopul de a face ca activitatea proprie să fie mai accesibilă și mai ușor de interpretat.

Această preocupare a impus clarificarea identității vizuale a Curții, ilustrată până în prezent de o multitudine de simboluri diferite, fapt ce ar putea prejudicia identificarea activității sale. Curtea a optat pentru alegerea unui logo unic, precum și a unor principii grafice aplicabile tuturor suporturilor sale externe și interne. Identitatea vizuală este construită în jurul logoului (care include sigla Curții de Conturi).

Pentru punerea în aplicare în mod progresiv a acestor elemente se pot adopta principii privind migrarea versiunilor existente spre noua abordare (utilizarea stocurilor de materiale preimprimare existente până la epuizare), cât și aplicarea unor metode care să diminueze costurile (anularea pre- imprimării de plicuri și scrisori, privilegierea imprimării în „alb și negru”, limitarea zonelor de culoare). Aceste principii vor permite realizarea de economii la scară apreciabilă în cadrul operațiunilor de imprimare.

Manualul de identitate vizuală al Curții de Conturi este structurat ca viziune, reguli și domenii de aplicare în concordanță cu manualele similare ale unor instituții internaționale sau naționale (ministere, agenții, instituții de învățământ superior), ale căror principii și reguli au fost adaptate în mod corespunzător acolo unde a fost cazul.

Manualul conține o secțiune introductivă, care prezintă sintetic scopul și obiectivele specifice în contextul acțiunii de revizuire a elementelor aferente identității vizuale a Curții de Conturi și de elaborare a unui document dedicat în acest domeniu.

Celelalte secțiuni se referă la:

1. Elemente vizuale:

- ✎ Logoul;
- ✎ Tipografia;
- ✎ Reguli de tehnoredactare a documentelor oficiale emise de Curtea de Conturi.

2. Domenii și modalități de aplicare:

- ✎ Mijloace media electronice;
- ✎ Documente diverse imprimate pe hârtie de scris;
- ✎ Publicații;
- ✎ Alte materiale care pot purta însemnele de identitate vizuală ale Curții de Conturi.

Secțiunea introductivă este urmată de 2 secțiuni orientate pe categorii de conținut care concură la materializarea identității vizuale și care definesc un ghid concret al utilizatorului, respectiv: *elemente vizuale, domenii și modalități de aplicare și aplicații speciale*. Conținutul categoriilor amintite este următorul:

✚ **Elemente vizuale:**

- ✎ Logoul;
- ✎ Tipografia;
- ✎ Reguli de tehnoredactare a documentelor oficiale emise de Curtea de Conturi.

Domenii și modalități de aplicare:

3. Mijloace media electronice:

- Documente diverse imprimate pe hârtie de scris;
- Publicații;
- Alte materiale care pot purta însemnele de identitate vizuală ale Curții de Conturi:
 - Documente externe de prezentare;
 - Obiecte promoționale;
 - Materiale de informare.

Manualul include și un număr de anexe care conțin precizări și indicații suplimentare, machete și șabloane de documente, precum și alte elemente la care se face referire în cadrul documentului.

Rolul unui manual de identitate vizuală este acela de a asigura o comunicare vizuală coerentă, consecventă, consistentă și armonioasă, care ajută la construirea imaginii și la menținerea reputației unei instituții. Totodată, manualul de identitate are funcția de a preîntâmpina utilizările eronate ale elementelor de identitate vizuală a unei instituții publice sau ale unei mărci înregistrate (ale unui brand) pe diferite materiale tipărite sau digitale, atât în ceea ce privește dimensiunea, proporțiile și componentele grafice, cât și cromatică acestora.

Impunerea unei imagini reprezentative și puternice creează sentimentul de apartenență la o organizație importantă, crescând gradul de coeziune a personalului instituției.

Promovarea unui concept de identitate vizuală unitar, susținut de valoarea simbolică a logoului și de alte elemente grafice întărește, în percepția publicului, imaginea Curții de Conturi a României ca instituție supremă de audit.

Astfel, elementele fizice de prezentare a Curții de Conturi a României concură la materializarea unui concept de identitate vizuală coerent, prin alinierea la următoarele două principii generale:

- ✓ folosirea de **elemente grafice** specifice, bine definite (simboluri, logoul, caractere tipografice, formate și culori, paginație, precum și alte forme de comunicare vizuală);
- ✓ utilizarea de **suporturi permanente** unitar definite (articole de papetărie, cărți de vizită, chestionare folosite în cadrul procedurilor de audit, legitimații, ecusoane, mape, ștampile).

Manualul conține, de asemenea, și principii, norme și mostre ce ilustrează utilizările corecte ale *elementelor de brand* ale Curții de Conturi a României. Acolo unde este cazul, sunt prezentate și variantele în limba engleză ale unora dintre elemente. Manualul include specificații tehnice privind culorile, formele și fonturile aplicabile, precum și îndrumări, dar și restricții privind folosirea acestor elemente.

Manualul de identitate vizuală este un instrument care ajută la menținerea consecventă și aplicarea corectă a identității Curții de Conturi a României. Prin intermediul acestui manual se promovează un set de valori ce țin de cultura organizațională proprie, care identifică instituția atât intern, cât și extern, definirea și comunicarea lor reprezentând un element-cheie al strategiei de brand.

Elementele esențiale care constituie identitatea vizuală: logoul, antetul, șabloanele de prezentare (de exemplu, în Power Point), mapa, plicurile de corespondență, cărțile de vizită și altele asemenea, trebuie să fie întotdeauna folosite conform setului de reguli care se regăsesc în prezentul Manual de identitate vizuală.

Deși manualul este construit pe o serie de reguli stricte, scopul acestuia nu implică niciun fel de limitare a creativității ci, din contră, este acela de a aduce un plus materialelor realizate prin punerea în valoare a caracterului unitar și de autenticitate.

Manualul de identitate vizuală are un caracter deschis și poate fi supus unor modificări în concordanță cu evoluția structurilor organizatorice și a activităților specifice ale Curții de Conturi, precum și a tehnicilor, procedeeelor și practicilor în domeniul graficii și tipografiei.

Elemente vizuale

Logoul, alcătuit din siglă⁶, zona de text și zona de protecție (liberă), este elementul de identitate vizuală cel mai reprezentativ și trebuie să fie prezent pe toate suporturile de comunicare, având ca rol principal recunoașterea instituției. Elementele utilizate pentru elaborarea logoului compun o expresie grafică a identității, determinând modul în care Curtea de Conturi este percepută de factorii interesați.

De la înființare și până în prezent, logoul Curții de Conturi a îmbrăcat mai multe forme.

Logoul anterior conținea o siglă al cărei fundal era de culoare *albastru safir*, inscripționat circular cu litere mari de tipar de culoare galbenă „**Curtea de Conturi a României**”. Ca **simboluri** au fost utilizate o **balanță** de culoare roșie, având înscrise, cu *galben imperial*, pe talerul din stânga DEBIT, iar pe talerul din dreapta CREDIT (conform funcțiilor unui cont din contabilitate). Un alt simbol utilizat a fost **cartea deschisă**, al cărei contur era de culoare *roșu cardinal*, conținutul interior având culoarea galben. Sub cartea deschisă era scris: „*Experientia mutua omnibus prodest*”⁷, ca slogan, scris cu galben imperial. **Conturul** siglei a fost de culoare albastru focă.

În anul 2014, Curtea de Conturi a creat un element de identitate vizuală (siglă) care să marcheze în mod corespunzător aniversarea celor 150 de ani de la înființare. Acesta a fost creat pentru utilizarea pe documentele oficiale emise de instituție și a stat la baza elaborării logoului aniversar, care a fost utilizat pentru evenimentele organizate cu acest prilej.

Logoul aniversar este înconjurat de două ramuri de laur (aceeași culoare ca interiorul siglei). În partea stângă a siglei este scris anul înființării Curții de Conturi, 1864, în partea dreaptă anul aniversării, 2014, iar la mijloc se regăsește numărul 150.

Noua siglă, aprobată prin Hotărârea Plenului nr. 96/2.04.2015, cuprinde trei cercuri concentrice, simbolizând principiul autoregenerării, precum și caracteristicile de integritate și unitate. Fondul utilizat în cazul coroanei circulare existente între al doilea și al treilea cerc este *albastru*, culoare care are corespondență cu ideea de siguranță, inducând un sentiment de soliditate și de încredere, simbolizând capacitatea Curții de Conturi a României de adaptare la factorii exteriori instituției. În cazul celui de-al treilea cerc, fondul utilizat este de culoare *bleu gradient*. În interiorul coroanei circulare, în partea superioară, este scris „CURTEA DE CONTURI”, iar în partea inferioară este scris „ROMÂNIA”. În interiorul celui de-al treilea cerc este desenată o balanță cu două talere (culoarea *abanos*). Balanța simbolizează adevărul juridic: pe talerele sale trebuie puse toate probele, lăsând ca balanța să indice unde este dreptatea. Pe talerul din stânga sunt desenate monede suprapuse (ce semnifică fondurile publice utilizate de instituțiile care intră în competența de verificare a Curții de Conturi), iar pe talerul din dreapta este desenată o carte pe care este scris „*Lex*”, simbolizând imparțialitatea în fața legii și în aplicarea acesteia. Balanța se află pe o carte deschisă (semnificând cunoștințele profesionale ale personalului Curții, informațiile profesionale pe care se bazează activitatea desfășurată de Curtea de Conturi). Monedele de pe talerul din stânga sunt colorate cu culoarea *galben de aur*, cartea de pe talerul din dreapta utilizează culoarea *galben auriu*.

Culoarea utilizată pentru contur și limita dintre cel de-al doilea și cel de-al treilea cerc este *albastru safir*. Fontul utilizat pentru înscrisul „Curtea de Conturi” este de culoare *albă*.

⁶ Element de identitate vizuală aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 96 din 2.04.2015

⁷ Expresie din limba latină ce înseamnă: „din schimbul de experiență profită toți”.

Insigna este un alt element vizual al Curții de Conturi. Insigna, aprobată prin HP nr. 96/2.04.2015 a fost realizată și distribuită tuturor angajaților Curții de Conturi cu ocazia aniversării celor 150 de ani de la înființare, atât la nivel central, cât și la nivel teritorial, constituind un însemn distinctiv pentru aceștia. **Descriere.** Insigna este desenată pe fond *Pastel*, pe care este scris „ROMÂNIA” (culoare *sepia*). Conține aceleași simboluri ca și noul logo (balanța fiind de culoare *sepia*, iar monedele și cartea de culoare *brun*). Sub cartea pe care se află balanța este scris „CURTEA DE CONTURI” (culoare *sepia*). La baza insignei este așezat drapelul de stat al României (tricolorul), conținând cele trei culori: *albastru cobalt*, *galben crom* și *roșu vermillion*. Insigna se poartă cu ocazia diferitelor evenimente de către întregul personal de specialitate al Curții de Conturi.

Lista elementelor purtătoare de identitate este structurată în patru categorii:

- ✓ mijloace media electronice;
- ✓ documente diverse pe hârtie de scris;
- ✓ publicații și comunicare de evenimente.

Elementele principale din fiecare categorie, respectiv acelea utilizate în situațiile cele mai frecvente, pentru diferite scopuri *generice* (derivând din practica relațiilor interinstituționale sau interumane) sau *orientate* (derivând din practica relațiilor sociale, interpersonale) sunt descrise împreună cu parametri de definiție caracteristici, fiind incluse și unele recomandări de realizare.

Grupul de lucru pentru elaborarea manualului a fost constituit prin HP nr. 82 din 12 martie 2015. Sigla Curții de Conturi a fost aprobată prin HP nr. 92 din 2 aprilie 2015. Manualul a fost aprobat prin HP nr. 236 din 19 iulie 2015.

C2.2.2.5. Manualul de audit financiar

Auditul financiar se concentrează pe a determina dacă informațiile financiare ale unei entități sunt prezentate în conformitate cu cadrul de reglementare aplicabil pentru raportarea financiară. Scopul auditului financiar în sectorul public este definit prin mandatul Curții de Conturi și include o serie de obiective specifice, suplimentare celor ale unui audit al situațiilor financiare întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară. Aceste obiective includ:

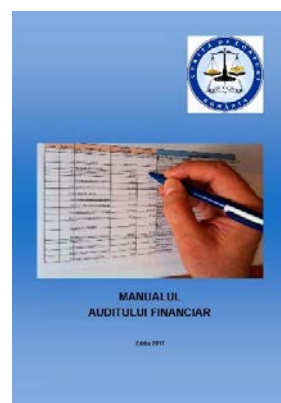
- ↳ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și dacă execuția bugetelor de venituri și cheltuieli ale entităților verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare;
- ↳ conturile de execuție prevăzute de lege;
- ↳ evaluarea activității de control intern managerial;
- ↳ respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Curtea de Conturi aplică principiile fundamentale ale auditului public extern în activitatea sa specifică de audit financiar al situațiilor financiare ale entităților publice auditate și urmărește conformitatea cu Codul etic al auditorilor publici externi.

Standardele proprii ale Curții de Conturi sunt elaborate pe baza standardelor de audit internaționale general acceptate elaborate de INTOSAI, iar celelalte reglementări interne preiau cerințele acestora și le dezvoltă, detaliază și adaptează cadrului specific în care activează instituția noastră.

Un glosar cu explicația termenilor profesiei de audit public extern utilizați în standardele ISSAI pentru auditul situațiilor financiare este prezentat în Anexa nr. 1 la Manual.

În cadrul raportului de audit financiar se va face trimitere la conformitatea cu standardele de audit, declarând: „Misiunea de audit financiar a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.”

Auditorul public extern trebuie să se conformeze tuturor standardelor Curții de Conturi relevante pentru tipul de audit specific. Un standard al Curții de Conturi este relevant pentru audit când acesta este în vigoare și există circumstanțele cărui i se adresează respectivul standard.

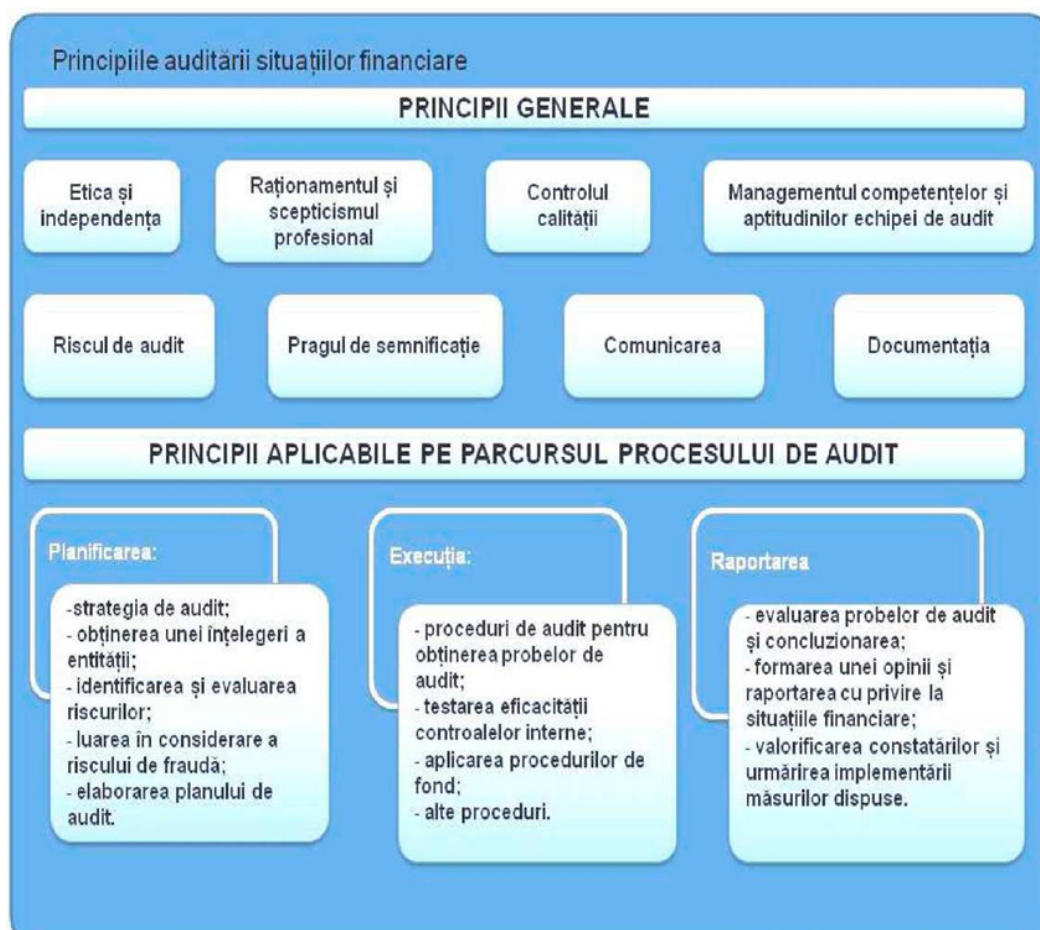
În situația în care auditorul public extern a respectat cerințele tuturor standardelor relevante pentru audit, acesta nu trebuie să demonstreze în raportul său de audit conformitatea cu standardele.

Auditorul public extern trebuie să se conformeze fiecărei cerințe a unui standard, exceptând situația în care, date fiind circumstanțele auditului, întregul standard nu este relevant sau cerința nu este relevantă pentru că este afectată de o condiție, iar acea condiție nu există.

În situații excepționale, auditorul public extern va putea considera necesar să se abată de la cerințele relevante dintr-un standard. În astfel de circumstanțe, auditorul public extern trebuie să efectueze proceduri de audit alternative pentru a se conforma scopului urmărit de cerința standardului. Necesitatea ca auditorul public extern să se abată de la o cerință relevantă se așteaptă să apară doar acolo unde cerința este dată pentru a fi realizată o procedură specifică, iar în circumstanțele specifice auditului acea procedură ar fi ineficace în atingerea scopului cerinței.

Dacă un obiectiv dintr-un standard relevant nu poate fi atins, auditorul public extern trebuie să evalueze măsura în care acest fapt îl împiedică să își atingă obiectivele sale generale, astfel fiind necesar ca acesta să își modifice opinia în conformitate cu standardele. Incapacitatea de a atinge un obiectiv reprezintă o problemă importantă care trebuie documentată în conformitate cu cerințele standardelor de audit.

Atunci când iau în considerare prevederile referitoare la respectarea standardelor relevante pentru audit, auditorii publici externi trebuie să țină cont că în aplicarea ISSAI-urilor aferente auditului financiar, pentru sectorul public sunt elaborate Notele practice de aplicare a acestora, care furnizează orientări suplimentare pentru auditul financiar al sectorului public. În anumite cazuri, auditorul public extern, în cadrul raportului de audit, trebuie să formuleze explicații suplimentare referitor la termenii specifici de audit pentru a evita ca utilizatorii raportului să înțeleagă în mod eronat asigurarea obținută din auditul situațiilor financiare sau apariția unor posibile neînțelegeri.

Standardele aplicabile sunt: ISSAI 1200 – Obiectivele generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit

Scopul unui audit este să îmbunătățească gradul de încredere al utilizatorilor în situațiile financiare. Acest lucru este obținut prin exprimarea de către auditorul public extern a unei opinii cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă și corectă a poziției financiare a entității. Un audit efectuat în conformitate cu standardele proprii de audit elaborate în conformitate cu Principiile fundamentale INTOSAI pentru auditul financiar și pe baza standardelor internaționale, precum și a cerințelor etice relevante îi permit auditorului să își formeze o opinie de audit.

În efectuarea unui audit al situațiilor financiare, **obiectivul general** al auditorului public extern este de a obține o asigurare rezonabilă asupra faptului că:

- ↳ situațiile financiare auditate nu conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori, permițând astfel să se exprime o opinie cu privire la măsura în care acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă;
- ↳ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli de către entitatea verificată sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Totodată, auditorii publici externi trebuie să întocmească rapoarte în care să prezinte constatările și concluziile, să formuleze recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate și să-și exprime opinia față de situațiile financiare, cu respectarea procedurilor proprii, stabilite prin reglementări proprii⁸.

Un audit financiar efectuat în conformitate cu ISSAI are la bază îndeplinirea următoarelor condiții:

- ☛ Cadrul de raportare financiară utilizat pentru întocmirea situațiilor financiare este considerat acceptabil de către auditor.
- ☛ Conducerea entității recunoaște și înțelege responsabilitatea sa pentru:
 - ↳ întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, inclusiv prezentarea corectă a acestora;
 - ↳ necesitatea implementării unui control intern, care să permită întocmirea situațiilor financiare astfel încât acestea să nu conțină denaturări semnificative, datorate fraudei sau erorii;
 - ↳ a oferi auditorului acces neîngrădit la toate informațiile de care are cunoștință și care sunt relevante pentru întocmirea situațiilor financiare.

Manualul este structurat pe următoarele capitole:

Introducere

Capitolul 1 – Cadrul pentru auditul situațiilor financiare în sectorul public

Obiectivele auditului financiar

- 1.1 Condiții preliminare necesare pentru efectuarea unui audit al situațiilor financiare în conformitate cu standardele de audit
- 1.2 Auditarea situațiilor financiare întocmite în conformitate cu cadrele de raportare cu scop special
- 1.3 Auditarea componentelor individuale ale situațiilor financiare individuale și ale elementelor specifice, ale conturilor sau altor aspecte ale unei situații financiare

Capitolul 2 – Elementele unui audit al situațiilor financiare

- 2.1 Cele trei părți implicate în auditul financiar
- 2.2 Criterii adecvate

⁸ Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, în ultima sa variantă, aprobat prin Hotărâre de Plen și publicat în Monitorul Oficial.

2.3 Informații cu privire la aspectul specific

2.4 Misiuni de asigurare rezonabilă

Capitolul 3 – Principii generale

3.1 Cerințele de etică și independență pe care trebuie să le respecte auditorul public extern

3.2 Controlul calității

3.3 Riscul de audit

3.4 Raționamentul și scepticismul profesional

3.5 Pragul de semnificație

3.6 Comunicarea cu entitatea auditată și cu cei însărcinați cu guvernarea

3.7 Documentația de audit

Capitolul 4 – Etapele procesului de audit

4.1 Planificarea

4.2 Execuția

4.3 Raportarea

Capitolul 5 – Auditul financiar al entităților de dimensiuni mici

Anexe

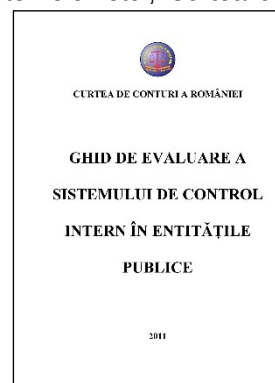
Bibliografie

Manualul a fost aprobat prin HP nr. 238 din 15 iunie 2017.

C2.2.3. Ghiduri

C2.2.3.1. Ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice

În cadrul procesului de *Reformă a Administrației Publice* din România, în care sunt implicate instituții precum Parlamentul, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Administrației și Internelor etc., Curtea de Conturi joacă un rol deosebit de important. Această reformă se referă cu predilecție la eforturile generale de îmbunătățire a managementului, a capacității administrative și a modului în care este organizat întregul sector public. Totodată, *Managementul Cheltuielilor Publice* se concentrează în mod expres către buget, contabilitate, gestiune financiară și control intern. La rândul său, *Mediul de Control Intern* gravitează în prezent în jurul unor elemente importante cum ar fi bugetul național, sistemul contabil, programele bugetare, auditul extern și lupta împotriva fraudei/neregularităților. În acest context, în vederea întăririi capacității instituționale, susținută permanent de conducerea Curții, s-au luat o serie de măsuri în ceea ce privește îmbunătățirea calității activității de audit public extern. *Ghidul de evaluare a sistemelor de control intern în entitățile publice* este doar un exemplu al elementelor de progres înregistrate.

Au fost depuse eforturi substanțiale pentru întregirea metodologiilor și procedurilor aplicabile activității Curții de Conturi a României. Ghidul reprezintă un element de vârf în piramida perfecționării metodelor de audit specifice unei instituții de audit moderne.

La conferința găzduită și organizată de către Comisia Europeană în luna septembrie 2009, la Bruxelles, ce a avut ca temă de dezbatere *Controlul Financiar Public Intern (CFPI)*, s-a subliniat faptul că după aderare, multe dintre cele 12 țări noi membre ale UE, respectiv unitățile lor centrale de armonizare, nu au mai continuat în mod corespunzător dezvoltarea CFPI, deși le-a revenit de drept acest rol. De aceea, Comisia Europeană a recomandat ca instituțiile supreme de audit să intervină prompt prin evaluarea stadiului de implementare a CFPI în propriile țări și să impulsioneze dezvoltarea continuă și cu o mai mare operativitate a acestuia.

Ghidul, primul de acest fel, a fost elaborat și în lumina acestor recomandări și are un caracter orientativ, cuprinzând o serie de concepte fundamentale privind activitatea de control intern. Scopul principal al

acestuia este de a veni în sprijinul auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, pentru îmbunătățirea modului de evaluare a sistemului de control intern implementat la nivelul entităților verificate, care trebuie să înscrie activitatea și comportamentul personalului propriu în cadrul definit de legislația aplicabilă, valorile, normele și regulile interne ale entității.

Controlul intern este un proces dinamic care se adaptează continuu la modificările cu care se confruntă o entitate, cu implicarea directă a conducerii și personalului de la toate nivelurile organizației, pentru a identifica și aborda riscurile și pentru a asigura în mod rezonabil că misiunea entității, precum și obiectivele generale au fost îndeplinite. Indiferent de natura sau mărimea entității, eforturile depuse pentru aplicarea unui control intern satisfăcător sunt legate de aplicarea unor bune practici, prin monitorizarea, evaluarea, adaptarea și actualizarea continuă a implementării acestora.

☞ Ghidul are următoarea structură:

☞ Istoric

☞ Considerente generale privind sistemul de control intern:

- Principii ale controlului intern;
- Definirea sistemului de control intern și modele ale acestuia;
- Tipuri de control intern.

☞ Componentele controlului intern, conform INTOSAI GOV 9100:

- Mediul de control;
- Evaluarea riscurilor;
- Activități de control;
- Informarea și comunicarea;
- Monitorizarea.

☞ Armonizarea controlului financiar public intern cu acquis-ul comunitar:

- Noțiunea de acquis comunitar;
- Organizarea controlului financiar public intern în România.

☞ Etapele evaluării sistemului de control intern de către auditorii publici externi:

- Cunoașterea și înțelegerea entității și a mediului său, inclusiv a controlului intern;
- Evaluarea mediului de control intern;
- Estimarea riscului de control;
- Testarea mecanismelor de control.

☞ Auditul intern:

- Considerente generale privind auditul intern;
- Evaluarea auditului intern.

☞ Anexe

- Anexa nr. 1 Lista de verificare privind organizarea și funcționarea CFPP;
- Anexa nr. 2 Ex. nr. 1 Chestionar pentru evaluarea mediului de control;
- Anexa nr. 3 Ex. nr. 2 Chestionar pentru evaluarea implementării standardelor de control intern;
- Anexa nr. 4 Ex. nr. 3 Chestionar privind procesul de evaluare a riscurilor din entitate;
- Anexa nr. 5 Registrul riscurilor;
- Anexa nr. 6 Chestionar privind evaluarea activității de audit intern în entitățile publice;
- Anexa nr. 7 Lista procedurilor (exemple) pe domenii de activitate;
- Anexa nr. 8 Cadrul normativ general al CFPI;
- Anexa nr. 9 Lista procedurilor operaționale Serviciul achiziții publice;
- Anexa nr. 10 INTOSAI GOV 9100-9150 – Control intern;
- Anexa nr. 11 „Bine ați venit în lumea CFPP – Cartea Galbenă a Comisiei Europene”.

Având în vedere cele prezentate anterior, Ghidul este considerat „un document viu”, care va fi actualizat cu ocazia modificărilor semnificative intervenite în domeniul care guvernează această materie.

În prima parte a Ghidului este prezentat un istoric al evenimentelor de impact care au dus la necesitatea implementării unui nou model de control intern în cadrul organizațiilor private și a celor din sectorul public.

Odată cu intrarea în Uniunea Europeană a noilor țări membre și cu alocarea fondurilor către acestea, s-a dorit respectarea principiilor stabilite în **„Cartea Albă” a reformelor manageriale în cadrul serviciilor Comisiei Europene** și implementarea unui cadru unitar de control intern în toate entitățile publice, în vederea analizării modului în care sunt acestea administrate.

În anul 2006, Comisia Europeană, a elaborat un document de referință care a avut ca scop principal îndrumarea în implementarea cerințelor de control intern și audit intern, care a fost denumit **„Bine ați venit în lumea Controlului Financiar Public Intern (CFPI)”**.

Conform unor opinii, printre care și aceea că documentul își are originea în sistemul de control intern adoptat în cadrul Comisiei Europene după reforma implementată prin Cartea Albă, ai cărui piloni au fost gestiunea financiară, auditul și controlul.

În consecință, reiese faptul că s-a trecut de la abordarea veche a controlului intern la una nouă, care presupune transparență și înțelegerea faptului că orice guvern este nevoit să răspundă față de societatea civilă privitor la desemnarea acestuia pentru colectarea veniturilor și alocarea corectă a cheltuielilor, în numele acesteia.

Având aceeași preocupare, în anul 1999, președinții **instituțiilor supreme de audit** din țările Europei Centrale și de Est, precum și președintele **Curții Europene a Auditorilor** au adoptat o rezoluție prin care au făcut diverse recomandări în **domenii** apreciate ca fiind cruciale **pentru integrarea europeană**, pe care trebuie să le aibă în vedere aceste instituții, printre care:

- ✓ perfecționarea cadrului legal;
- ✓ adoptarea și aplicarea standardelor internaționale de audit;
- ✓ managementul instituției supreme de audit în contextul noilor cerințe de integrare europeană;
- ✓ **rolul instituției supreme de audit în evaluarea și dezvoltarea controlului intern în instituțiile publice.**

În acest sens, Curtea Europeană a Auditorilor (ECA), în ședința sa din 18 martie 2004, a emis Decizia nr. 2/2004 privind **modelul de „audit unic (și o propunere de cadru de control intern comunitar)”**, ce are ca principiu un sistem de control care trebuie să se bazeze pe o structură în lanț și care trebuie să obțină rezultate ce sunt înregistrate și comunicate într-o formă comună.

Pentru realizarea acestui deziderat s-au avut în vedere sarcini și responsabilități concrete pentru autoritățile europene, după cum urmează:

- **Parlamentul European și Consiliul European**, pentru aprobarea bugetului Uniunii Europene;
- **Comisia Europeană**, pentru gestionarea, coordonarea, și aplicarea sistemelor de control intern;
- **Curtea Europeană a Auditorilor**, cu rol de auditor extern al sistemelor de control intern;
- **Statele Membre**, pentru aplicarea și coordonarea sistemelor de control intern, la nivel central și local.

Decizia emisă de ECA a avut în vedere următoarele aspecte:

- Proiectarea unui cadru de control intern prevăzut cu norme și principii comune, care să poată fi utilizat ca punct de plecare pentru dezvoltarea sistemelor de control existente în țările care urmau să adere la Uniunea Europeană sau pentru crearea unor sisteme de control noi, în scopul asigurării unui control eficient al fondurilor comunitare;
- Controalele ar trebui efectuate în mod coordonat, în baza unor norme/standarde comune, evitându-se o dublare a activității care este inutilă;
- Aceste controale ar trebui să se realizeze și să fie susținute de documente, să facă obiectul unei informări deschise și transparente;
- Normele care reglementează politica și procesele de control să fie clare și lipsite de ambiguități;
- Sistemele de control intern ar trebui să fie fundamentate pe un lanț de proceduri de control în care, la fiecare nivel, să se țină seama de anumite obiective specifice;
- Comisia Europeană ar trebui să definească condițiile minime ale implementării sistemelor de control intern, ținând seama și de caracteristicile specifice diferitelor domenii de activitate (bugetare);

- Sistemele de control intern ar trebui să includă mecanisme care să garanteze că se detectează și se corectează slăbiciunile proprii, precum și erorile și neregularitățile operațiunilor efectuate și dacă este necesar, să se procedeze la recuperarea sumelor corespunzătoare;
- Aceste sisteme solicită un echilibru adecvat între costul presupus de verificare a unui domeniu bugetar și beneficiile aduse de respectivul control;
- Comisia Europeană în colaborare cu statele membre ar trebui să se ocupe de stimularea îmbunătățirii acestor sisteme de control și, pe de altă parte, Consiliul European și Parlamentul ar trebui să fie responsabile de stabilirea relației cost/beneficiu pentru diferitele domenii bugetare;
- Sistemele de control intern ce dețin anumite norme/standarde și obiective clar definite ar trebui să constituie pentru Curtea de Conturi Europeană o bază obiectivă pentru evaluarea în timpul auditurilor sale a modului în care acestea au fost concepute și funcționează;
- Deși multe dintre principiile și normele propuse sunt deja stabilite (parțial sau complet), este totuși necesară dezvoltarea lor în continuare sau chiar înnoirea lor. În acest scop trebuie să se modifice legislația și practicile de lucru, fapt ce va conduce la acceptarea unui angajament considerabil atât din partea instituțiilor europene, cât și din partea statelor membre.

În capitolul următor sunt prezentate considerentele generale ale sistemului de control intern, respectiv principiile, definirea, modelele și tipurile acestuia.

Controlul intern trebuie realizat în baza mai multor principii, în literatura de specialitate făcându-se referire la:

Principiul organizării care implică organizarea adecvată a fiecărei entități elaborându-se:

- organigrama care cuprinde, descrie toate structurile;
- manuale de proceduri care definesc:
 - ◆ responsabilitățile;
 - ◆ delegările de competență;
 - ◆ sarcinile;
 - ◆ modul de transmitere a informațiilor etc.

La entitățile mari este necesară organizarea separată a patru funcțiuni fundamentale realizate de persoane, ierarhii diferite:

- funcția de decizie, care implică angajarea entității față de parteneri, salariați etc.;
- funcția de deținere de bunuri fizice și valori monetare (gestionarii);
- funcția de contabilizare, exercitată de orice persoană care prelucrează informații contabile;
- funcția de control, care implică verificarea operațiilor de decizie, deținere de bunuri, contabilizare.

Nesepararea celor patru funcțiuni fundamentale creează posibilitatea de fraudă.

Principiul autocontrolului care presupune ca procedurile de control intern să cuprindă și proceduri de autocontrol menite să descopere neregularitățile. Procedurile de autocontrol înseamnă:

- verificarea unor informații prin alte informații furnizate de diverse documente;
- controlul reciproc, adică verificări, corelări ale informațiilor obținute de la două persoane.

Principiul permanenței implică stabilitate pentru procedurile de control intern în contextul în care este eliminată rigiditatea și este asigurată adaptarea la schimbările interne și externe apărute. Principiul permanenței permite delimitarea:

- deficiențelor controlului intern;
- cazurilor de nerespectare a procedurilor de control intern.

Principiul universalității, care presupune proceduri de control intern:

- pentru toate persoanele din entitate;
- pentru toate activele și pasivele deținute;
- permanente.

Principiul informării presupune ca informația rezultată ca urmare a aplicării procedurilor de control intern să îndeplinească două calități: să fie verificabilă și să fie utilă. O informație este verificabilă dacă i se pot identifica sursele, documentele de unde rezultă, adică poate fi justificată și autenticată. Acest lucru este asigurat printr-o conservare adecvată a informației care implică:

- numerotarea, sortarea, arhivarea documentelor contabile;
- păstrarea corespunzătoare pe perioada prevăzută de lege.

O informație este considerată a fi utilă dacă este obținută de la sursă, este lipsită de redundanță, iar costul obținerii ei este inferior avantajelor pe care le generează.

Principiul armoniei constă în adaptarea continuă a controlului intern, avându-se în vedere:

- riscurile care pot afecta sistemul;
- costurile implicate de introducerea procedurilor de control intern, comparativ cu costurile deficiențelor produse ca urmare a neefectuării controlului intern.

Principiul calității personalului. Controlul intern de calitate implică personal calificat, definit prin competență profesională și moralitate. Competența profesională implică o politică adecvată de recrutare a personalului, formare profesională permanentă, motivare prin remunerație și fixare de obiective profesionale.

Pentru o bună înțelegere a modului în care a fost stabilit noul sistem de control intern sunt prezentate într-un capitol distinct componentele acestuia, astfel cum au fost preluate în Liniile directoare INTOSAI privind standardele de control intern în sectorul public.

„*Liniile directoare INTOSAI pentru standardele de control intern în sectorul public*” fac parte din categoria **INTOSAI GOV** (ghid/îndrumar pentru buna guvernare) și sunt considerate extrem de utile atât managerilor din sectorul public care trebuie să implementeze sistemul de control intern, cât și auditorilor publici externi, care trebuie să cunoască acest sistem și să îl evalueze.

Controlul intern în organizațiile din sectorul public trebuie înțeles prin prisma caracteristicilor specifice ale acestora, cum ar fi spre exemplu:

- îndeplinirea obiectivelor sociale sau politice;
- modul în care se utilizează fondurile publice;
- importanța procesului bugetar;
- răspunderea managerilor din sectorul public referitor la implementarea sistemului de control intern.

Potrivit **Liniilor directoare INTOSAI privind standardele de control intern în sectorul public (INTOSAI GOV 9100)**, controlul intern este format din cinci componente interdependente (identice cu cele ale modelului **COSO**):

- Mediul de control;
- Evaluarea riscului;
- Activitățile de control;
- Informare și comunicare;
- Monitorizare.

Controlul intern este conceput pentru a furniza o asigurare rezonabilă cu privire la atingerea obiectivelor generale ale instituției. De aceea, obiective clar stabilite de către conducătorii entității și planificarea corespunzătoare a bugetului constituie condiții obligatorii pentru un control intern eficace.

Relația dintre obiectivele generale ale controlului intern și cele cinci componente

Există o relație directă între obiectivele generale (ceea ce își propune să realizeze o instituție) și cele cinci componente ale controlului intern (ceea ce este necesar pentru a le atinge).

Cele patru obiective generale ale controlului intern – **răspundere** (și raportare), **conformitate** (cu legile și reglementările), **operațiuni** (sistematice, cu caracter etic, economice și eficace) și **protejarea resurselor** – sunt reprezentate în schema de mai jos prin *coloane verticale*. Cele cinci componente sunt re-

prezentate prin *rânduri orizontale*, iar instituția sau entitatea și departamentele acesteia sunt prezentate prin *a treia dimensiune a matricei, din partea laterală*.

Modul în care a fost stabilit controlul financiar public intern în legislația națională este tratat în detaliu, în secțiunea următoare a Ghidului.

Până la data aderării la UE, România a adoptat *acquis-ul comunitar* în domeniul controlului financiar, aferent capitolului 28 al Acordului European de Aderare. În perioada premergătoare aderării, România a continuat armonizarea legislației naționale cu *acquis-ul comunitar* și dezvoltarea infrastructurii instituționale necesare implementării acestuia, în conformitate cu angajamentele asumate prin Acordul European.

În Raportul de monitorizare al Comisiei Europene din anul 2006 referitor la stadiul pregătirii României în vederea obținerii statutului de membru al UE, pentru capitolul 28, se precizează: „România a adoptat o strategie globală pentru dezvoltarea controlului financiar public intern în concordanță cu standardele și practicile comunitare. CFPI este în curs de implementare, în fază avansată, desfășurându-se în conformitate cu *acquis-ul*. Controlul financiar preventiv a fost progresiv integrat în sfera responsabilității manageriale.”

Și după aderarea la UE, România trebuie să asigure un management financiar riguros în toate instituțiile publice, transparența și controlul utilizării fondurilor UE, precum și protejarea intereselor financiare ale acesteia.

Pentru promovarea bunei guvernări, în sectorul public este implementat controlul financiar public intern, care include:

- sistemul de control intern/managerial;
- auditul intern;
- coordonarea și armonizarea centralizată a componentelor.

„Controlul financiar public intern reprezintă întregul sistem de control intern din sectorul public, format din sistemele de control ale entităților publice, ale altor structuri abilitate de Guvern și dintr-o unitate centrală care este responsabilă de armonizarea și implementarea principiilor și standardelor de control și audit.”⁹

Controlul financiar este organizat și se exercită în următoarele forme:

- controlul financiar preventiv propriu (CFPP),
- controlul financiar preventiv delegat (CFPD).

Controlul financiar preventiv se va integra, în mod treptat, în sfera răspunderii manageriale pe măsură ce controlul managerial din entitățile publice va asigura eliminarea riscurilor în administrarea fondurilor publice (art. 8 alin. 4 din OG nr. 119/1999). Integrarea controlului financiar preventiv în sfera răspunderii manageriale și retragerea controlurilor financiare delegați, așa cum a fost solicitată și de Comisia Europeană, se va realiza, în continuare, în baza evaluării efectuate de auditul public intern din cadrul MFP (UCAAPI).

Sistemele de management financiar și control (SMFC) reprezintă totalitatea instrumentelor manageriale, implementate în întregul sector public după principiul ierarhic, care permit asigurarea exercitării controlului asupra operațiunilor de orice natură. Acest sistem oferă conducerii entității instrumente de monitorizare și control asupra îndeplinirii în mod adecvat a atribuțiilor de serviciu ale fiecărui angajat din propria instituție.

Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

Ministerul Finanțelor Publice este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care are responsabilitatea elaborării și implementării politicii în domeniul sistemelor de control intern/managerial, precum și al gestiunii financiare. Ministerul Finanțelor Publice îndrumă metodologic, coordonează și supra-

⁹ Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern

veghează implementarea sistemelor de control intern/managerial, precum și asigurarea bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public¹⁰.

Controlul intern¹¹ de bază al entităților publice cuprinde ansamblul tuturor tipologiilor de control intern care pot să funcționeze în cadrul unei organizații.

Conform recomandărilor Comisiei Europene, **UCASMFC** a elaborat un model general de control intern în baza modelului COSO, reglementat prin *OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial*¹². Acest model reprezintă, totodată, și criteriile în funcție de care se evaluează/autoevaluează calitatea sistemelor de control intern din cadrul entităților publice, se identifică zonele de risc și direcțiile de schimbare necesare.

Scopul CFPI¹³, așa cum este stabilit prin lege, este verificarea legalității, regularității și conformității operațiunilor, identificând slăbiciunile sistemului de control intern care au generat erorile, gestiunea defectuoasă sau frauduloasă și propunerea de măsuri de remediere a acestora. Verificările se exercită în următoarele domenii:

- veniturile publice (stabilirea, înregistrarea debitelor și urmărirea încasărilor);
- cheltuielile publice (administrarea și utilizarea fondurilor pentru finanțarea acestor cheltuieli din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul Trezoreriei Statului, bugetele locale, bugetul fondurilor provenite din credite externe, bugetele instituțiilor publice etc.);
- gestionarea fondurilor publice externe, rambursabile și nerambursabile, inclusiv a fondurilor UE;
- veniturile și cheltuielile societăților și companiilor naționale, regiilor autonome și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar majoritar.

Așa cum au fost prezentați la Conferința organizată de Comisia Europeană cu tema CFPI, termenii ce compun **Sistemul de Control Financiar Public Intern** reprezintă în esența lor următoarele:

- **sistemul**: instituția, angajații, instruirea, metodologia, raportarea, responsabilitățile și sancțiunile;
- **controlul**: activitățile care supraveghează întregul domeniu al gestiunii financiare și care permit Guvernului să controleze toate finanțările;
- **financiar**: subliniază caracterul financiar (administrativ, de conducere sau bugetar) al activităților ce sunt verificate;
- **public**: activitățile de control realizate în sectorul public;
- **intern**: în cadrul fiecărei entități publice.

CFPI trebuie considerat ca făcând parte dintr-un tot unitar, o largă arie conceptuală a finanțelor publice, care cuprinde pregătirea bugetului național, aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice, fiscalitatea, contabilitatea consolidată, raportarea financiară, achizițiile publice și controlul intern (care cuprinde și auditul intern).

Cea mai importantă componentă a documentului este cea referitoare la etapele evaluării sistemului de control intern de către auditorii publici externi.

Controlul financiar public intern este un subiect prioritar pentru **auditul public extern** realizat de Curtea de Conturi a României, pentru a determina dacă managerii instituțiilor publice aplică în practică prevederile legale ale sistemului de control intern/managerial.

¹⁰ Articolul 5 din OG nr. 119/1999 a fost modificat prin Legea nr. 234/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv.

¹¹ Prin Legea nr. 234/2010 pentru modificarea și completarea OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv se înlocuiește sintagma „control intern” cu sintagma „control intern/managerial”.

¹² Standardele de control intern definesc un set minim de reguli de management pe care toate entitățile publice trebuie să le implementeze și au ca obiectiv crearea unui model de control intern/managerial uniform și coerent. Stabilirea sistemului de control intern intră în responsabilitatea conducerii entității publice respective și trebuie să aibă la bază aceste standarde elaborate de MFP.

¹³ Control financiar public intern

Este important ca evaluarea activităților de control intern și audit intern să se realizeze cu ocazia verificărilor efectuate de auditorii publici externi și să se ofere o garanție a faptului că atât controlul intern, cât și auditul public extern acționează în mod sincronizat, respectându-se în același timp responsabilitățile stabilite pentru cele două părți și gradul de independență caracteristic fiecăruia.

În acest sens, auditorii publici externi au obligația de a cunoaște modul în care este conceput și funcționează întregul **sistem de control intern/managerial**.

Cu ocazia documentării acțiunilor de verificare, auditorii publici externi colectează o serie de informații și documente necesare cunoașterii/înțelegerii activității entității respective și analizei riscurilor cu care aceasta se confruntă. Astfel de informații pot fi:

- ✓ principalele elemente ale contextului instituțional în care se desfășoară activitatea entității (identificarea legilor și regulamentelor aplicabile entității verificate și a aspectelor semnificative privind mediul și condițiile în care acestea funcționează);
- ✓ modul în care este organizată entitatea publică (obținerea organigramei, a regulamentului de organizare și funcționare, fișe ale posturilor, procedurile scrise ale entității auditate, diverse manuale sau ghiduri elaborate conform cerințelor controlului intern);
- ✓ lista personalului responsabil cu sarcinile de control atribuite;
- ✓ identificarea circuitului documentelor din cadrul entității;
- ✓ procese-verbale ale ședințelor organelor de conducere;
- ✓ documentații de proiect/program;
- ✓ rapoarte anterioare de audit intern și extern;
- ✓ alte rapoarte, documente ale unor instituții și organizații abilitate (ex.: Sigma).

Auditorii publici externi trebuie să identifice slăbiciunile sistemelor de control intern ale instituțiilor publice și să sprijine în acest sens structurile de audit intern pentru a elimina aceste slăbiciuni și deficiențe (prin recomandări), să evalueze dacă activitatea desfășurată de entitățile publice este în conformitate cu reglementările specifice în domeniu, cu manualele și ghidurile elaborate pentru control intern și audit intern de către acele persoane desemnate să implementeze controlul intern în entitate.

În acest proces de dualitate și Curtea de Conturi este interesată în stabilirea unui sistem de control intern eficient în entitățile verificate, deoarece:

- acesta poate să anticipeze și să prevină erorile și omisiunile, fraudele și neregularitățile din stadii incipiente față de momentul în care un audit public extern o poate realiza;
- eficacitatea și încrederea în funcționarea sistemelor de control intern pot aduce economii importante de resurse pentru Curtea de Conturi (mai puțin timp alocat unei verificări, echipe mai mici de auditori etc.).

În materialele de specialitate din domeniu se face referire la faptul că instituția supremă de audit are rolul de:

- a se asigura că există norme/regulamente ca bază generală pentru menținerea unui control intern eficace în sectorul public;
- a concentra atenția managerilor din sectorul public către implementarea unor controale interne eficace și menținerea continuă a unui mediu de control intern pozitiv;
- a accentua importanța rolului de prevenire a unor întreruperi în funcționarea controalelor interne, prin a solicita managerilor entităților publice să efectueze autoevaluări periodice ale activităților de control intern;
- a evidenția rolul auditului intern ca parte decisivă/hotărâtoare a sistemului de control intern al organizației;
- a se asigura că propria instituție (SAI) joacă un rol-cheie în:
 - aplicarea standardelor de control intern în entitățile din sectorul public;
 - sprijinirea creării unui mediu solid de control intern;
 - evaluarea sistemelor de control intern ale entităților publice.

În anexele Ghidului se regăsesc toate documentele care fac parte integrantă din **Ghidul de bună guvernare** elaborat de Comitetul pentru Standarde de Control Intern – INTOSAI și care s-a dorit a fi un îndrumar atât pentru managerii din entitățile publice, cât și pentru auditorii publici externi. Acesta cuprinde:

- ✓ **INTOSAI GOV 9100** – Linii directe privind standardele de control intern în sectorul public;
- ✓ **INTOSAI GOV 9110** – Ghid pentru Raportarea cu privire la eficacitatea controalelor interne: Experiențele SAI-urilor în implementarea și evaluarea controalelor interne;
- ✓ **INTOSAI GOV 9120** – Control intern – Obținerea unui fundament pentru răspundere în cadrul entităților publice;
- ✓ **INTOSAI GOV 9130** – Informații suplimentare privind gestionarea riscului entității;
- ✓ **INTOSAI GOV 9140** – Independența auditului intern în sectorul public;
- ✓ **INTOSAI GOV 9150** – Coordonare și Cooperare între SAI-uri și auditorii interni în sectorul public.

Unul dintre materialele de referință pentru controlul financiar public intern este Cartea Galbenă a Comisiei Europene, denumită „Bine ați venit în Lumea CFPI”, anexă la Ghid.

Ghidul a fost aprobat prin HP nr. 23 din 24 februarie 2011.

C2.2.3.2. Ghidul de audit al sistemelor informatice

Ghidul de audit al sistemelor informatice constituie o extensie a *Manualului de audit al sistemelor informatice* elaborat în cadrul Curții de Conturi a României și detaliază implementarea practică a procedurilor de audit în medii informatizate, transpunând la nivel operațional elementele cu caracter metodologic prezentate în manual.

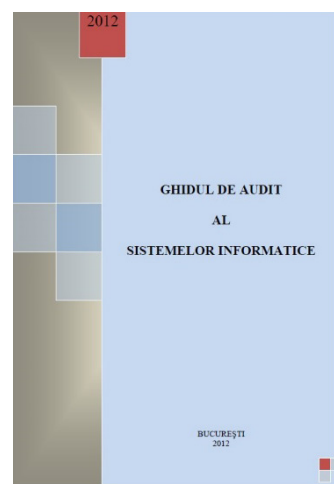
Manualul se axează preponderent pe descrierea celor mai noi concepte, metode, tehnici și proceduri aferente contextului general al auditului sistemelor informatice, precum și pe problematica auditului sistemelor informatice financiar-contabile.

În timp ce manualul se concentrează pe aspectele strict necesare înțelegerii conceptelor, standardelor, metodologiilor și procedurilor asociate auditului IT/IS¹⁴ fără de care un auditor nu poate aborda corect acest domeniu, ghidul prezintă în mod concret activitățile, procesele, tehnicile, procedurile și documentele specifice acestui tip de audit și furnizează auditorilor publici externi informații practice privind evaluarea mediului informatizat, facilitând integrarea procedurilor proprii ale auditului IT/IS în contextul misiunilor de audit în care auditorii publici externi sunt implicați.

În ceea ce privește tipul și conținutul acțiunilor de verificare desfășurate de Curtea de Conturi a României (*acțiuni de control, misiuni de audit financiar și acțiuni de audit al performanței*), în condițiile extinderii pe scară largă a informatizării instituțiilor publice, auditul IT/IS constituie o componentă a misiunilor de audit ale CCR, având la bază cerințele *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*. În acest context, Ghidul prezintă în detaliu procedurile de audit specifice mediului informatizat pe care auditorii trebuie să le aplice atunci când evaluează disponibilitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor care provin din sistemul informatic financiar-contabil în scopul formulării unei opinii în legătură cu încrederea în acestea.

Ghidul cuprinde: un capitol introductiv, cinci capitole dedicate problemelor de fond, o listă de referințe bibliografice și un număr de anexe (glosar de termeni, lista documentelor specifice auditului IT/IS solicitate entității, machete și liste de verificare), după cum urmează:

- ☞ Introducere
- ☞ Capitolul 1. Problematica generală

¹⁴ Information technology/Information Systems

- 1.1. Auditul sistemelor informatice
 - 1.1.1. Domeniul de aplicare
 - 1.1.2. Documente de referință (reglementări) aplicabile în domeniul auditului IS/IT
 - 1.1.3. Etapele auditului sistemelor informatice
 - 1.1.4. Obiective generale și obiective specifice ale auditului IT/IS
 - 1.1.5. Criterii de evaluare generice
 - 1.1.6. Determinarea naturii și volumului procedurilor de audit
 - 1.1.7. Revizuirea controalelor IT în cadrul misiunilor de audit financiar
 - 1.1.8. Evaluarea riscurilor
 - 1.1.9. Tehnici și metode de audit
 - 1.1.10. Colectarea, inventarierea și documentarea probelor de audit
 - 1.1.11. Formularea constatărilor și recomandărilor
 - 1.1.12. Elaborarea raportului de audit
 - 1.2. Probleme de audit asociate cu utilizarea sistemelor IT/IS
 - 1.3. Evaluarea sistemelor informatice financiar-contabile
 - 1.3.1. Informații de fond privind sistemele IT/IS ale entității auditate
 - 1.3.2. Controale IT generale
 - 1.3.3. Evaluarea aplicației și evaluarea riscurilor zonei contabile
 - 1.3.4. Sisteme în curs de dezvoltare
 - 1.3.5. Anomalii frecvente în operarea sistemelor
 - 1.3.6. Documente și informații solicitate entității auditate
- ☞ Capitolul 2. Proceduri de audit IT
- 2.1. Informații de fond privind sistemele IT ale entității auditate

Procedura A1 – Privire generală asupra entității auditate

Procedura A2 – Principalele probleme IT rezultate din activitățile anterioare de audit

Procedura A3 – Dezvoltări informatice planificate

Procedura A4 – Configurația hardware (echipamente), software (programe informatice) și personalul IT

Procedura A5 – Cerințe pentru specialiștii în auditul sistemului informatic

Procedura A6 – Activitatea necesară pentru evaluarea sistemelor

Procedura A7 – Contacte-cheie
 - 2.2. Evaluarea mediului de control IT – Controale generale IT

Procedura B1 – Managementul sistemului informatic

Procedura E2 – Separarea atribuțiilor

Procedura B3 – Securitatea fizică și controalele de mediu

Procedura B4 – Securitatea informației și a sistemelor

Procedura E5 – Continuitatea sistemelor

Procedura B6 – Externalizarea serviciilor IT

Procedura B7 – Managementul schimbării și al dezvoltării de sistem

Procedura E8 – Auditul intern IT
 - 2.3. Revizuirea controalelor aplicației și evaluarea riscurilor asociate

Procedura CA1 – Înțelegerea sistemului informatic financiar-contabil

Procedura CA2 – Posibilitatea de efectuare a auditului

Procedura CA3 – Utilizarea tehnicilor de audit asistat de calculator (CAAT)

Procedura CA4 – Determinarea răspunderii

Procedura CA5 – Evaluarea documentației aplicației

Procedura CA6 – Evaluarea securității aplicației

Procedura CA7 – Evaluarea controalelor privind introducerea datelor

Procedura CAB – Evaluarea controalelor privind transmisia de date

Procedura CA9 – Evaluarea controalelor prelucrării

Procedura CA10 – Evaluarea controalelor privind datele de ieșire

Procedura CA11 – Evaluarea controalelor privind fișierele de date permanente

Procedura CA12 – Evaluarea conformității aplicațiilor cu legislația în vigoare

Procedura CA13 – Efectuarea testelor de audit

2.3.1. Norme metodologice ale Ministerului Finanțelor Publice privind criterii și cerințe minimale pentru sistemele informatice financiar-contabile

2.3.2. Volumul de teste de control

☞ Capitolul 3. Riscuri IT

3.1. Probleme cu impact semnificativ asupra riscului de audit

3.2. Riscurile generate de existența mediului informatizat

3.2.1. Dependența de IT

3.2.2. Resurse și cunoștințe IT

3.2.3. Încrederea în IT

3.2.4. Schimbări în domeniul sistemelor IT/IS

3.2.5. Externalizarea serviciilor IT

3.2.6. Focalizarea pe afacere

3.2.7. Securitatea informației

3.2.8. Protecția fizică a sistemelor IT

3.2.9. Operarea sistemelor IT

3.2.10. Dezvoltări efectuate de utilizatorii finali

☞ Capitolul 4. Evaluarea mediului informatizat în entitățile mici

4.1. Evaluarea mediului informatizat cu calculatoare PC individuale

4.1.1. Particularitățile auditului în medii cu calculatoare individuale

4.1.2. Efectul utilizării calculatoarelor individuale asupra sistemului financiar

4.1.3. Efectul unui mediu cu calculatoare individuale asupra procedurilor de audit

4.2. Efectul implementării și utilizării sistemelor de gestiune a bazelor de date (SGBD) asupra sistemului financiar-contabil

4.2.1. Particularitățile controlului intern aferent mediului cu baze de date

4.2.2. Efectul utilizării bazelor de date asupra sistemului financiar-contabil

4.2.3. Efectul utilizării bazelor de date asupra procedurilor de audit

4.3. Utilizarea tehnicilor de audit asistat de calculator în mediile IT ale entităților mici

☞ Capitolul 5. Documente de lucru

Referințe bibliografice

Anexa nr. 1 – Glosar de termeni

Anexa nr. 2 – Lista documentelor

Macheta 1

Macheta 2

Macheta 3

Macheta 4

Anexa nr. 3 Lista de verificare pentru evaluarea controalelor generale

Anexa nr. 4 Lista de verificare pentru evaluarea riscurilor

Anexa nr. 5 Lista de verificare pentru evaluarea controalelor de aplicație

Capitolul 1 cuprinde o sinteză a problematicei generale specifice auditului sistemelor informatice, sunt prezentate probleme de audit asociate cu utilizarea sistemelor informatice și aspectele specifice evaluării sistemelor informatice financiar-contabile. Capitolul descrie într-o manieră sintetică problematica generală asociată domeniului auditului sistemelor informatice, referitoare la utilizarea unui cadru metodologic și procedural orientat pe fluxul activităților care se desfășoară în cadrul unei misiuni de audit IT, misiune care are ca scop investigarea și evaluarea conformității proceselor care au loc în cadrul unei entități cu cerințele unui cadru de reglementare, respectiv un set de standarde, bune practici, legislație, metodologii. Rezultatele evaluărilor se materializează în *constatări* și *concluzii* care reflectă opiniile auditorului prin prisma obiectivelor misiunii de audit.

Capitolul 2 prezintă cadrul procedural pentru evaluarea sistemelor informatice, în general, cu exemplificări pentru sistemele financiar-contabile. Auditorii trebuie să recurgă la raționamentul propriu pentru a stabili care dintre controale ar fi rezonabile, având în vedere mărimea, complexitatea și importanța sistemelor informatice financiar-contabile ale entității auditate, în acest proces, selectarea obiectivelor de control aplicabile setului COBIT și utilizarea procedurilor de audit adecvat mediului informatizat auditat.

Se prezintă în detaliu procedurile de audit IT pentru evaluarea mediului informatizat: obținerea informațiilor de fond privind sistemele IT ale entității auditate (Procedurile A1-A7), evaluarea controalelor generale IT (Procedurile B1-B8), evaluarea controalelor de aplicație (Procedurile CA1-CA13). Aceste proceduri au fost prezentate la nivel teoretic în *Manualul auditului sistemelor informatice*¹⁵. Pentru aspectele tehnice teoretice, în ghid se fac trimiteri la prezentările din manual. Referitor la cazul particular al sistemelor informatice financiar-contabile, în Capitolul 2 este prezentată o listă a criteriilor și cerințelor minime formulate de Ministerul Finanțelor Publice pentru sistemele informatice financiar-contabile.

În Capitolul 3 este prezentată metodologia de evaluare a riscurilor generate de existența mediului informatizat, precum și impactul semnificativ al acestor sisteme atât asupra activității entităților, cât și asupra riscului de audit.

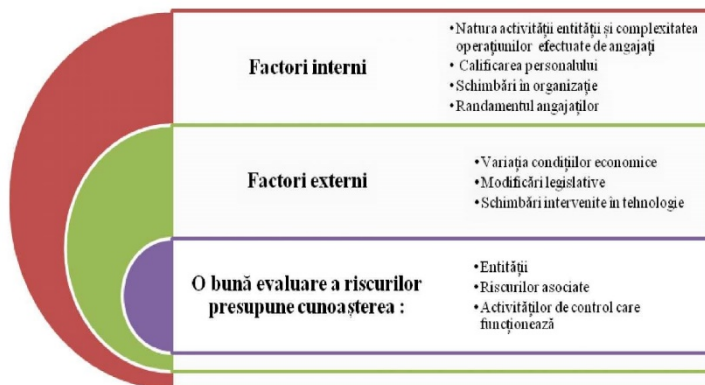
Riscul IT este o componentă a universului general al riscurilor organizației. Alte categorii de riscuri cu care se confruntă o întreprindere includ: *riscul strategic*, *riscul de mediu*, *riscul de piață*, *riscul de credit*, *riscul operațional* și *riscul de conformitate*.

Riscul legat de IT poate fi considerat, în același timp, ca fiind o componentă a riscului operațional sau a riscului strategic.

Riscul IT este un risc specific al afacerii, asociat cu utilizarea, proprietatea, operarea, implicarea, influența și adoptarea IT în cadrul unei organizații. Se compune din evenimente legate de IT și din condiții care ar putea avea impact potențial asupra afacerii. Acesta poate apărea cu frecvență și amploare incerte și poate să creeze probleme în atingerea obiectivelor strategice.

Capitolul 4 prezintă metodologia de evaluare a sistemelor informatice pentru entități mici (de exemplu, primării), care au în dotare, în multe cazuri, un singur calculator.

Calculatoarele individuale, neinstalate în rețea pot fi utilizate pentru procesarea tranzacțiilor contabile și obținerea de rapoarte care sunt esențiale pentru întocmirea situațiilor financiare. Pe aceste calculatoare poate fi operațional întregul sistem financiar-contabil sau numai o parte a acestuia.

¹⁵ Manualul a fost aprobat prin HP nr. 119 din 11 iunie 2012.

Având în vedere complexitatea redusă, mediile IT în care sunt utilizate calculatoare individuale neinstalate în rețea sunt diferite de mediile IT complexe, prin faptul că *anumite controale și măsuri de securitate care sunt folosite pentru sistemele mari pot să nu fie aplicabile în cazul calculatoarelor individuale.*

Pe de altă parte, anumite tipuri de controale interne devin mai importante datorită particularităților implementării și utilizării calculatoarelor în mod individual, *și anume*:

- Calculatoarele neinstalate în rețea pot fi operate de un singur utilizator sau de mai mulți utilizatori la momente diferite, care accesează același program sau programe diferite de pe același calculator.
- Utilizatorul unui calculator neinclus în rețea, care procesează aplicații contabile, desfășoară, în multe situații, activități care în mod normal necesită separarea de atribuții (de exemplu, introducerea de date și operarea programelor de aplicații). Deși, în mod normal, utilizatorii nu au cunoștințe de programare, ei pot utiliza pachete de programe proprii sau furnizate de terți, cum ar fi foi de lucru electronice sau pot altera informațiile din aplicația financiar-contabilă.
- Structura organizațională în cadrul căreia este utilizat un calculator neinclus în rețea este importantă pentru evaluarea riscurilor și a dimensiunii controalelor cerute pentru reducerea acelor riscuri. Eficiența controalelor asociate unui calculator neinclus în rețea utilizat în cadrul unei organizații mai mari poate depinde de o structură organizatorică ce separă în mod clar responsabilitățile și restricționează utilizarea calculatorului respectiv pentru anumite funcții specifice, în timp ce pentru o organizație mică, separarea atribuțiilor la nivelul utilizării calculatorului, nefiind posibilă.
- Multe calculatoare pot fi folosite ca parte a unei rețele sau în mod individual. În primul caz, auditorul ia în considerare riscurile suplimentare induse de accesul în rețea.

În Capitolul 5 se face o prezentare a documentelor de lucru specifice auditului IT/IS. Sunt atașate modele relevante pentru machete, chestionare și liste de verificare.

Având în vedere contextul actual, în *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, a fost inclusă evaluarea sistemelor informatice financiar-contabile ca fiind o componentă obligatorie pentru toate acțiunile de control și audit desfășurate în medii informatizate. În acest cadru, este obligatorie colectarea informațiilor privind controalele IT implementate în sistemul de control intern al entității auditate, prin intermediul *Chestionarului pentru evaluarea sistemului IT*.

În cadrul acțiunilor de control și audit financiar desfășurate de către structurile Curții de Conturi, auditorii publici externi vor efectua evaluări ale sistemelor informatice existente la entitățile auditate, pentru a determina dacă sistemele și aplicațiile furnizează informații de încredere pentru acțiunile respective.

Constatările vor evidenția punctele tari și punctele slabe ale sistemului informatic și vor menționa aspectele care trebuie remediate. Pe baza acestora se vor formula recomandări privind perfecționarea structurii de procese, controale și proceduri IT existente, principalele constatări, concluzii și recomandări formulate pe parcursul misiunii de audit vor fi sintetizate și vor fi înaintate conducerii entității auditate, constituind obiectul valorificării raportului de audit. Modul de implementare a recomandărilor și stadiul implementării acestora vor fi revizuite periodic, la termene comunicate entității auditate.

În cadrul Curții de Conturi, auditul sistemelor informatice este un audit de tip multidisciplinar cu caracter transversal, interdepartamental. Curtea de Conturi va desfășura orice misiuni de audit IT menite să creeze condițiile optime pentru desfășurarea oricărei misiuni de audit IT, menite să creeze condițiile optime pentru derularea eficientă a celorlalte forme de control și audit și să ofere suportul tehnic pentru aceste misiuni.

Extinderea utilizării tehnologiei informației în toate domeniile, inclusiv în cel al sistemelor financiar-contabile, presupune atât *extinderea controalelor IT* în cadrul *sistemului de control intern* al entităților auditate/controlate, cât și existența *unor programe și proiecte de mare anvergură finanțate din fonduri publice materializate* în investiții IT cu valori foarte mari. Acestea generează necesitatea perfecționării modelelor tradiționale de auditare și extinderea auditului sistemelor informatice în activitatea Curții de Conturi.

Scopul generic al misiunilor de audit al sistemelor informatice este obținerea unei asigurări rezonabile asupra implementării și funcționării sistemului, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, cu reglementările în domeniu, cu standardele internaționale și ghidurile de bune practici, precum și evaluarea sistemului din punct de vedere al furnizării unor servicii informatice de calitate sau prin prisma performanței privind modernizarea administrației și asigurarea încrederii în utilizarea mijloacelor electronice.

Ghidul de audit al sistemelor informatice a fost aprobat prin HP nr. 232 din 7 noiembrie 2012, a fost publicat sub formă de broșură în 200 de exemplare și pe pagina de internet a Curții de Conturi.

HP nr. 214 din 25 octombrie 2012 – Hotărâre privind elaborarea ghidurilor de audit pe domenii de activitate

C2.2.3.3. Ghidul auditului financiar al datoriei publice

Datoria publică poate fi, în condițiile unei administrări sănătoase, o sursă utilă de fonduri pentru finanțarea dezvoltării economice și sociale a unui stat. Guvernele recurg adesea la împrumuturi pentru a acoperi deficitele bugetare, pentru a realiza marile proiecte de infrastructură, pentru a susține balanța de plăți etc.

În condițiile unei crize financiare extinse asupra tuturor piețelor de active, cu consecințe asupra piețelor financiare și, implicit, asupra instrumentelor de datorie publică, datoria publică poate deveni o amenințare la adresa stabilității economice a unei țări.

În acest context, începând cu sfârșitul anilor '80, Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) a abordat mai multe aspecte legate de datoria publică. Congresul al XIII-lea al Instituțiilor Supreme de Audit (ISA), care a avut loc în anul 1989, s-a concentrat pe tema „Auditul datoriei publice” și s-a referit la rolul ISA, obiectul, metodologia și tehnicile de audit. Datorită complexității acestui domeniu, în anul 1991, Comitetul de conducere al INTOSAI a înființat Comitetul Datoriei Publice, acesta având sarcina de a elabora normele pe care ISA trebuie să le utilizeze în auditul datoriei publice pentru a determina raportarea corectă și gestionarea cu riscuri minime a datoriei publice. Comitetul Datoriei Publice a desfășurat activități focalizate pe modul de auditare a datoriei publice, sprijinind și asigurând îndrumare pentru ISA în vederea îndeplinirii sarcinilor în acest domeniu.

În anul 1995, la Congresul al XV-lea, INTOSAI a adoptat normele de definire a datoriei publice și de întocmire a rapoartelor de audit asupra datoriei publice. La următorul congres, respectiv la Congresul al XVI-lea, care a avut loc în anul 1998, au fost aprobate norme suplimentare pentru determinarea și evaluarea datoriei publice.

Ulterior, normele au fost dezvoltate în linii directe pentru auditarea datoriei publice, care au avut menirea de a asigura promovarea unui management sănătos și a raportărilor corespunzătoare.

În anul 2007, Comitetul de conducere al INTOSAI pentru a crea contextul ca țările participante la Congresul al XIX-lea să-și poată împărtăși experiența în domeniul datoriei publice, problemele cu care se confruntă și modalitatea de soluționare a acestora, a hotărât abordarea a două teme de audit asupra datoriei publice, după cum urmează:

- ☞ gestionarea, responsabilitatea și auditul datoriei publice;
- ☞ sistemele de evaluare a performanței managementului datoriei publice pe baza indicatorilor-cheie.

Acestea s-au dovedit a fi esențiale pentru auditarea datoriei publice în contextul actual și au avut un impact semnificativ asupra țărilor membre INTOSAI.

Dat fiind gradul de complexitate a gestionării portofoliului de datorie publică, modificările permanente ale mediului în care funcționează, verificarea datoriei publice a impus auditorilor noi exigențe, precum și acumularea de noi cunoștințe și experiențe specifice.

Referitor la sistemele de evaluare a performanței managementului datoriei publice pe baza indicatorilor-cheie, ISA trebuie să joace un rol semnificativ în legătură cu îmbunătățirea managementului datoriei publice prin examinarea eficienței, eficacității și economicității operațiunilor legate de datoria publică. Deși auditorii publici externi nu pot dicta politicile privind datoria publică, în virtutea mandatului legal, aceștia pot însă promova îmbunătățirea cadrului legal existent și pot face recomandări managerilor datoriei publice pentru adoptarea unor practici sănătoase de management, care să reducă costurile și riscurile financiare asociate datoriei publice.

Dacă rezultatele auditurilor financiare ar fi prezentate Parlamentului în timp util, ISA ar putea juca un rol proactiv, eventualele probleme putând fi abordate înainte ca nivelele datoriei publice să devină nesustenabile, evitându-se în acest mod deciziile riscante care ar genera o criză economică, fiscală sau financiară.

Managementul „nesănătos” al datoriei publice este asociat, de obicei, crizelor financiare majore care pot cauza derapaje economice semnificative. Crizele financiare au fost declanșate atunci când guvernele au fost forțate să recunoască datoriile contingente asociate diferitelor programe guvernamentale.

În concluzie, ISA care nu cunoaște riscurile privind managementul datoriei publice este vulnerabilă la un risc instituțional semnificativ. În situația apariției unei crize financiare cu implicații neașteptate asupra datoriei publice, membrii Parlamentului pot fi determinați să solicite ISA rapoarte privind auditul datoriei publice, cu referire la eventuale conexiuni între managementul inadecvat al datoriei publice și cauzele care au generat criza financiară, efectele asupra gradului de îndatorare, precum și măsuri propuse pentru prevenirea acestora.

Competențele și atribuțiile Curții de Conturi a României privind auditul financiar al datoriei publice sunt prevăzute de prevederile art. 22 lit. c) din *lege*, Curtea de Conturi a României are atribuții specifice asupra „formării și gestionării datoriei publice și a situației garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe”.

În conformitate cu prevederile art. 26 lit. i) din *lege*, în domeniul datoriei publice, Curtea de Conturi a României are ca atribuție efectuarea auditului financiar asupra „Contului general anual al datoriei publice a statului”.

Prin acțiunile de audit efectuate asupra Contului general anual al datoriei publice a statului, Curtea de Conturi a României urmărește, în principal, următoarele:

- ☞ exactitatea și realitatea datelor raportate în situațiilor financiare întocmite în conformitate cu reglementările contabile în vigoare;
- ☞ utilizarea sumelor provenite din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de Guvern prin Ministerul Finanțelor Publice și subîmprumutate ordonatorilor principali de credite în calitate de subîmprumutați, conform destinației stabilite în acordurile (cadru) de împrumut/contractele de finanțare;
- ☞ calitatea gestiunii economico-financiare.

Curtea de Conturi a României exercită auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice a statului cu respectarea standardelor proprii de audit, care au fost elaborate pe baza:

- ☞ standardelor de audit INTOSAI;
- ☞ liniilor directe europene pentru implementarea standardelor de audit INTOSAI;
- ☞ standardelor de audit ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC);
- ☞ celor mai bune practici de audit în domeniu.

Obiectivul general al auditului financiar public extern asupra Contului general anual al datoriei publice a statului este acela de a obține o asigurare rezonabilă cu privire la situațiile financiare auditate, dacă acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în

România, dacă respectă principiile legalității și regularității și dacă oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată, pe baza căreia auditorii publici externi pot exprima o opinie.

Obiectivele specifice constau în colectarea de probe de audit suficiente și relevante pe baza cărora auditorii publici externi trebuie să obțină o asigurare rezonabilă că situațiile financiare auditate sunt exacte și reale, că acestea sunt întocmite în conformitate cu reglementările în vigoare aplicabile domeniului și că instrumentele datoriei publice sunt contractate/angajate, utilizate și rambursate conform reglementărilor legale în vigoare.

Ghidul auditului financiar al datoriei publice este structurat pe trei capitole, astfel:

☞ Capitolul 1 – Planificarea misiunii de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice a statului:

☞ Introducere

☞ Colectarea informațiilor în scopul cunoașterii și înțelegerii activității entității auditate și a mediului în care aceasta funcționează

☞ Definirea obiectivului general și a ariei auditului

☞ Evaluarea sistemului de control intern

☞ Evidențierea situațiilor speciale întâmpinate pe parcursul planificării auditului

☞ Identificarea și evaluarea riscurilor

☞ Determinarea pragului de semnificație/materialității

☞ Stabilirea instrumentelor de datorie publică și a categoriilor de operațiuni aferente acestora, ce urmează a fi auditate

☞ Stabilirea criteriilor de selectare a elementelor din cadrul instrumentelor de datorie publică și a categoriilor de operațiuni aferente în vederea testării acestora

☞ Efectuarea de analize preliminare pentru a determina abordarea de audit, natura și întinderea procedurilor de audit

☞ Elaborarea de către auditorii publici externi a programului și planului de audit

☞ Capitolul 2 – Execuția auditului financiar asupra Contului general anual al datoriei publice a statului:

☞ Introducere

☞ Probele de audit

☞ Examinarea situațiilor financiare

☞ Aserțiunile de audit

☞ Procedurile și tehnicile de audit

☞ Evaluarea rezultatelor procedurilor de audit

☞ Documentele de lucru

☞ Capitolul 3 – Raportarea rezultatelor auditului financiar asupra Contului general anual al datoriei publice a statului:

☞ Introducere

☞ Caracteristicile raportului de audit

☞ Structura raportului de audit

☞ Opinia de audit

☞ Raportul de audit

☞ Revizuirea

☞ Anexe

Ghidul auditului financiar al datoriei publice a fost aprobat prin HP nr. 97 din 28 mai 2012, a fost publicat sub formă de broșură în 200 de exemplare și pe pagina de internet a Curții de Conturi.

C2.2.3.4. Ghidul privind efectuarea auditului de mediu

Plenul Curții de Conturi a României a stabilit elaborarea de *Ghiduri de audit* pe domenii de activitate care intră în sfera de competență a departamentelor de specialitate, în scopul armonizării cu buna practică internațională și al facilitării implementării standardelor de audit ale Curții de Conturi, elaborate în conformitate cu Standardele Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI).

În acest context, Plenul Curții de Conturi a aprobat ca elaborarea *Ghidului privind efectuarea auditului de mediu* să fie realizată de către direcția de specialitate din cadrul Departamentului XI, în prezent aflată la Departamentul IX, în a cărei competență de control/audit intră coordonarea *verificării constituirii, utilizării și gestionării resurselor financiare privind protecția mediului*, conform atribuțiilor, competențelor și obiectivelor stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare* aprobat de Plen și prin punctul 40 lit. d8 și punctul 82 lit. a3 din *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*.

La elaborarea *Ghidului privind efectuarea auditului de mediu* au fost avute în vedere următoarele:

- ☞ Liniile directoare pentru auditul de mediu – (Nivelul 4 al cadrului standardelor internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit – ISSAI):
 - ISSAI 5110 Linii directoare privind efectuarea auditurilor de mediu
 - ISSAI 5120 Auditul de mediu și Auditul de regularitate
 - ISSAI 5130 Dezvoltarea durabilă: Rolul Instituțiilor Supreme de Audit
 - ISSAI 5140 Metode de cooperare între SAI-uri în auditul acordurilor internaționale de mediu
- ☞ **ISSAI 3000**, Liniile directoare privind auditul performanței, *Anexa nr. 6 – Auditurile de performanță în cadrul auditurilor de mediu*;
- ☞ *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 130 din 4 noiembrie 2010;
- ☞ Standardele de audit ale Curții de Conturi a României, aprobate prin Hotărârea Plenului nr. 22 din 16 februarie 2011;
- ☞ Cele mai bune practici de audit de mediu.

La elaborarea *Ghidului privind efectuarea auditului de mediu* s-a urmărit ca principiile general acceptate pentru auditul de mediu să fie evidențiate așa cum sunt ele prezentate în liniile directoare INTOSAI pentru punerea în aplicare a standardelor de audit al mediului, dar s-au avut în vedere, totodată, și bunele practici actuale în domeniu mediului. Prin modul de prezentare, Ghidul încurajează exercitarea raționamentului profesional în toate etapele procesului de audit de mediu, ceea ce este esențial, având în vedere diversitatea potențialelor teme de audit de mediu, a obiectivelor, precum și a metodelor de colectare și de analiză a datelor disponibile în auditul de mediu.

Auditul de mediu presupune verificarea unor aspecte de mediu, printre care: poluarea aerului, a biodiversității, a apei, produsele chimice, schimbările climatice, mediul și sănătatea, energia, utilizarea surselor, resursele naturale, zgomotul, deșeurile.

Ghidul privind efectuarea auditului de mediu include auditarea unor teme specifice de mediu, după cum urmează:

- managementul deșeurilor;
- poluarea aerului;
- poluarea apei și a biodiversității.

De asemenea, au fost tratate aspecte privind auditul dezvoltării durabile, aria de cuprindere și problematica acestuia.

Conceptul de *audit de mediu* este relativ nou, fiind definit în literatura de specialitate ca un proces de determinare și examinare a mediului, implicând analize, teste și confirmări, în scopul verificării în ce măsură o entitate, în ansamblu sau anumite structuri componente, respectă cerințele legale de protecția mediului. Acest concept a apărut în Statele Unite ale Americii la începutul anilor '80, în scopul evaluării performanțelor ecologice ale unor companii din domeniul petrolului și al industriei chimice.

Confederația Industriei Britanice definește auditul mediului ca fiind examinarea sistematică a interacțiunilor dintre toate operațiunile economice și cele legate de mediu (emisiile din aer, apă, sol, efectele asupra zonelor învecinate, peisajelor), precum și percepția opiniei publice cu privire la efectele asupra mediului a activităților companiilor.

Auditul de mediu este un studiu specific de mediu, solicitat și utilizat în vederea luării unor decizii și constă într-o evaluare sistematică, documentată și periodică a măsurii în care organizația, managementul, infrastructura și echipamentele de mediu răspund cerințelor de asigurare a securității mediului. Sunt vizate practicile de control managerial în domeniul mediului și modul în care aceste practici se armonizează cu politicile organizației, astfel încât ele să vină în întâmpinarea reglementărilor în vigoare privitoare la mediu¹⁶.

Puține companii de audit au instruit echipe specializate în efectuarea auditului de mediu. Aceste echipe pot include, datorită problematicii vaste, ingineri (hidrologi, geologi etc.), juriști, specialiști în finanțe, persoane certificate în seria de standarde ISO 14000 (*Peuch-Lestrade, 2003*). Un număr mare de organizații de audit care oferă servicii de verificare pentru rapoartele de mediu, cum ar fi Asociația Experților Contabililor Autorizați (ACCA) din Londra, Institutul Canadian al Contabililor Autorizați (CICA), Federația Europeană a Contabililor și Institutul de Contabili Autorizați (ICA) au elaborat linii directoare pentru verificarea rapoartelor de mediu și dezvoltare durabilă. Federația Experților Contabili din Europa a redactat în 1995 documentul „Furnizarea asigurării pentru rapoartele de mediu” (*FEE, 1999*), iar de referință este publicarea în anul 2001, de către grupul de lucru pentru audit de mediu constituit la nivelul INTOSAI, a materialului „Linii directoare privind efectuarea auditului de mediu”. De asemenea, grupul de lucru a efectuat numeroase studii și de cercetare legate de acest aspect, iar rezultatele au fost publicate pe site-ul INTOSAI.

În Legea privind protecția mediului nr. 265/2006 în România, auditul de mediu este definit ca un instrument managerial de evaluare sistematică, documentată, periodică și obiectivă a performanței organizației, a sistemului de management și a proceselor destinate protecției mediului, **cu scopul:**

- a) de a facilita controlul managementului practicilor cu posibil impact asupra mediului;
- b) de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor și țințelor de mediu ale organizației.

Auditul de mediu asigură conducerea entității că în interiorul ei sunt respectate legislația și standardele de mediu (acord, autorizație etc.). De asemenea, se certifică modul de implicare și conștientizare a personalului implicat în această problematică.

Termenul „**auditul de mediu**”¹⁷ este o denumire convenită de comun acord în cadrul Grupului de lucru – WGEA, general utilizată pentru a descrie una dintre numeroasele activități – cum ar fi: auditurile de management, certificarea produselor, măsurile de control guvernamental și multe alte activități – care au mai puțin sau deloc legătură cu auditul extern. În liniile directoare cu privire la auditul de mediu elaborate de Grupul de lucru – WGEA, precum și în comunitatea INTOSAI, termenul de „*audit de mediu*” este utilizat doar în contextul unui audit extern și independent.

La cel de-al XV-lea Congres INTOSAI de la Cairo, s-a stabilit că abordarea auditului de mediu, în principiu, nu diferă de abordarea auditului așa cum este practică de SAI-uri în mod obișnuit, iar acesta poate cuprinde toate tipurile de audit¹⁸. În acest context, atenția auditului se poate îndrepta, de exemplu, spre prezentarea activelor și pasivelor de mediu, conformitatea cu legislația și acordurile – naționale și

¹⁶ Camera Internațională de Comerț, 1989

¹⁷ Definiția se regăsește în ISSAI 5110 – *Linii directoare privind efectuarea auditului de mediu*

¹⁸ ISSAI 5110 – *Linii directoare privind efectuarea auditului de mediu*

internaționale – de mediu la fel și cu măsurile instituite de entitatea auditată pentru a promova economicitatea, eficiența și eficacitatea. Implicarea SAI-urilor în organizarea auditului mediului a fost astfel demarată la al XV-lea Congres INTOSAI de la Cairo, din anul 1995, dezvoltată la al V-lea Congres EUROSAI, de la Moscova, din anul 2002 și accentuată la al XX-lea Congres INTOSAI de la Johannesburg, din 2010. Condițiile economice actuale impun regândirea concepțiilor, misiunilor, strategiilor și obiectivelor SAI-ului, inclusiv al relațiilor interinstituționale, dezvoltate pe tema protecției mediului.

Ca prioritate, în desfășurarea activității fiecărei Instituții Supreme de Audit, Grupul de lucru WGEA recomandă efectuarea unor audituri naționale și internaționale în domenii cu probleme grave în protecția mediului, cum ar fi:

- managementul deșeurilor menajere, inclusiv cele radioactive;
- poluarea apelor dulci și a mării, inclusiv a factorilor poluanți din agricultură;
- conservarea, inclusiv protecția speciilor pe cale de dispariție, a florei și faunei;
- poluarea aerului, în special de natură transfrontalieră.

În baza cadrului normativ național și a acordurilor internaționale la care România este parte, **Curtea de Conturi** are o serie de **competențe** în materie de **audit public extern al mediului**.

Potrivit *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, auditorii publici externi urmăresc în cadrul obiectivelor și elemente care sunt legate de domeniul mediului, astfel, atât în activitatea de control, cât și în cea de audit financiar se verifică *constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă*¹⁹. Acest lucru este consemnat în secțiuni distincte ale raportului de audit financiar și ale raportului de control (în cadrul oricărui tip de acțiune de control, cu excepția celei de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi ca urmare a unei verificări anterioare).

La cel de al IV-lea Congres al EUROSAI de la Paris (1999), Curtea de Conturi a României a dobândit calitatea de subcoordonator pentru zona Mării Negre a Grupului de lucru EUROSAI pentru auditul mediului. Scopul și atribuțiile subcoordonatorilor zonali derivă din cele ale coordonatorului european, și anume încurajarea SAI-urilor din Europa să participe la proiecte internaționale de audit care privesc aspecte de mediu și care se desfășoară în contextul dezvoltării durabile a diverselor regiuni europene, prin:

- promovarea și inițierea de audituri internaționale de mediu;
- schimbul de experiență, inclusiv documente, standarde și proceduri/tehnici de audit;
- răspândirea constatărilor și a informațiilor asupra auditului de mediu în Europa.

Auditul de mediu exercitat de Curtea de Conturi în cadrul acordurilor internaționale de mediu are caracterul de audit paralel/coordonat, așa cum este acesta definit în documentele INTOSAI, îmbrăcând forma auditului de performanță, de conformitate sau financiar.

Această orientare a instituției se plasează în contextul preocupărilor Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit de a asigura auditul independent al activităților cu impact asupra mediului.

Auditul de mediu nu diferă semnificativ de auditul practicat în mod obișnuit de instituțiile supreme de audit și acesta poate cuprinde toate tipurile de audit: audit financiar, de conformitate și auditul performanței. Pe lângă elementele care se iau în considerare în cadrul auditului performanței, respectiv cei trei „E” (economie, eficacitate, eficiență), se mai poate adopta cel de al 4-lea „E” (environment), care reprezintă „mediul”, respectiv auditul impactului/efectului unui program, proiect sau activitate efectuat asupra mediului înconjurător. Acest lucru depinde însă de mandatul instituției supreme de audit și de politica de mediu a guvernului și este de dorit, dar nu obligatoriu ca, în efectuarea auditului de mediu, el să fie luat în considerare.

¹⁹ Conform pct. 40 (d8), 80 (a), 259 (f) și 340 (g4) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități

Auditorii publici externi vor realiza auditul de mediu în conformitate cu cerințele prevăzute în Regulamentul privind desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

În cadrul acțiunilor de audit pe care le efectuează, inclusiv a celor care abordează domeniul mediului, auditorii publici externi trebuie să respecte prevederile Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi și să asigure îndeplinirea următoarelor obiective:

- credibilitatea informațiilor și a Curții de Conturi ca instituție;
- profesionalism;
- calitatea activității de control/audit public extern;
- obținerea încrederii entităților controlate/auditare;
- consolidarea stării de legalitate în activitatea entităților verificate.

Principiile fundamentale prevăzute în acesta sunt: supremația Constituției și a legii; independența; integritatea; obiectivitatea; competența profesională; confidențialitatea; conduita profesională.

De asemenea, în efectuarea auditului de mediu, auditorii publici externi trebuie să respecte standardele de audit ale Curții de Conturi.

Așa cum se prevede în toate auditurile, și în auditul mediului este necesar ca auditorul să posede suficiente cunoștințe referitoare la activitățile vizate, astfel încât acestea să-i permită acestuia să identifice și să înțeleagă aspectele legate de mediu, care pot avea un efect semnificativ asupra situațiilor financiare, a procesului de audit, precum și asupra raportului de audit. Deși fiecare misiune de audit are particularitățile ei, procesul de audit de mediu este similar pentru cele mai multe misiuni de audit și, în mod normal, constă în parcurgerea a patru etape:

- planificarea activității de audit de mediu;
- execuția în activitatea de audit de mediu;
- raportarea;
- revizuirea.

În timpul etapei de planificare a auditului sunt colectate informații generale în scopul cunoașterii entității auditate, se stabilește domeniul de aplicare a auditului, se stabilesc obiectivele și criteriile generale de audit și se determină metodologia de audit.

În vederea atingerii obiectivelor auditului de mediu, echipa de audit trebuie să își planifice activitatea în scopul cunoașterii activității entității auditate, a identificării programelor, proiectelor sau activităților derulate care pot avea impact asupra mediului, precum și a procedurilor de audit ce urmează a fi utilizate.

Auditorii publici externi trebuie să-și planifice misiunea de audit astfel încât să se asigure că vor realiza un audit de calitate, într-o manieră economică, eficientă și eficace, cu încadrarea în bugetul de timp repartizat misiunii.

Auditorii publici externi trebuie să planifice auditul într-un mod în care să asigure un audit de înaltă calitate, să identifice riscurile care pot afecta mediul, să formuleze întrebări și obiective de audit pe baza cărora să colecteze informații relevante și de încredere despre programul sau entitatea auditată. Acestea trebuie să includă informații relevante de mediu, având în vedere:

- legile și regulamentele relevante;
- scopurile și obiectivele stabilite de Parlament sau Guvern;
- politicile, obiectivele și practicile înființate de entitățile ce urmează a fi auditate;
- existența activelor și responsabilităților de mediu, precum și orice schimbări care au avut loc la nivelul acestora în perioada examinată.

Obiectivul și sfera auditului de mediu trebuie să fie clar definite. Nevoile specifice ale auditului de mediu pot necesita proceduri adiționale care să fie aplicate.

Stabilirea obiectivelor în desfășurarea misiunilor de audit de mediu diferă în funcție de felul acestora:

- ☞ **Auditul de conformitate:** domeniile de interes se pot identifica pornind de la normele și reglementările guvernamentale aplicabile. În consecință, obiectivele specifice pot fi stabilite pentru testarea conformității.
- ☞ **Auditul performanței:** obiectivele misiunii de audit trebuie să fie identificate din faza de planificare și se referă la domenii cum ar fi:
 - existența și caracterul adecvat al politicilor de mediu/legilor/strategiilor;
 - gradul de suficiență a datelor privind poluarea pentru evaluarea impactului asupra mediului;
 - identificarea riscurilor cauzate de poluare sănătății și mediului;
 - împărțirea responsabilității între părțile interesate implicate în controlul poluării;
 - monitorizarea adecvată și evaluarea legilor privind mediul;
 - suficiența infrastructurilor și a fondurilor.
- ☞ **Audit financiar:** obiectivele pentru verificările financiare derivă din standardele de mediu și cele financiare aplicabile entității.

Auditorul public extern trebuie să selecteze criteriile de audit care reprezintă termenii de referință, respectiv standardele față de care este apreciată atingerea performanței. Aceste criterii trebui să fie specifice, măsurabile, de încredere, acceptabile și coerente. Diferitele criterii care pot fi luate în considerare pentru a fi utilizate în auditul de conformitate, auditul performanței și auditul financiar.

Auditul de conformitate: scopul criteriilor pentru auditul de conformitate pe probleme de mediu este acela de a permite auditorului să stabilească dacă entitatea și-a desfășurat activitatea în conformitate cu toate cerințele aplicabile privind protecția mediului și să stabilească, de asemenea, care a fost impactul asupra mediului.

Auditul de performanță: criteriile de audit sunt alese de auditorii publici externi prin exercitarea raționamentului lor profesional și trebuie să fie *cuprinzătoare, obiective, relevante, rezonabile, accesibile și flexibile* pentru a corespunde obiectivelor auditului performanței.

Auditul financiar: Scopul criteriilor de audit într-un audit financiar este de a permite auditorului să stabilească dacă entitatea auditată a stabilit, a evaluat și a raportat în mod corespunzător costurile, pasivele (inclusiv datorii contingente) și activele de mediu.

Ghidul privind efectuarea auditului de mediu este structurat pe următoarele secțiuni:

INTRODUCERE

- Cadrul general referitor la elaborarea Ghidului privind efectuarea auditului de mediu;
- Aspecte și noțiuni generale referitoare la mediu și dezvoltare durabilă:
 - Despre mediul înconjurător;
 - Scurt istoric al dezvoltării durabile;
 - Dezvoltarea durabilă la nivel de program;
 - Obiective prioritare de mediu.
- Auditul de mediu – concept și importanță.

CAPITOLUL I – Desfășurarea auditului de mediu:

- Procesul auditului de mediu. Problematika de mediu în cadrul auditului performanței, financiar și de conformitate;
- Procedura de apelare la serviciile unui expert;

CAPITOLUL II – Auditarea sistemelor de management al mediului.

Administrarea verde de către administrația centrală și locală:

- Prezentarea standardului ISO 14001;
- Prezentare EMAS (Eco-management and Audit Scheme).

CAPITOLUL III – Auditul dezvoltării durabile:

- Strategii de dezvoltare durabilă;
- Țintele și indicatorii dezvoltării durabile;

- Aria de cuprindere a studiilor de dezvoltare durabilă;
- Tehnici analitice de reconciliere a preocupărilor de natură economică, de mediu sau de natură socială.
- ✚ CAPITOLUL IV – Auditul privind poluarea apei:
 - Noțiuni generale privind apa și poluarea apei;
 - Principalele aspecte avute în vedere în cadrul auditului apei și prevenirii poluării apei;
 - Auditul de conformitate privind apa și poluarea apei;
 - Auditul performanței privind poluarea apei.
- ✚ CAPITOLUL V – Auditul privind biodiversitatea:
 - Noțiuni generale privind biodiversitatea;
 - Principalele aspecte avute în vedere în cadrul auditului biodiversității;
 - Auditul de conformitate cu privire la biodiversitate;
 - Auditul de performanță privind biodiversitatea.
- ✚ CAPITOLUL VI – Auditul privind poluarea aerului:
 - Noțiuni generale referitoare la aer;
 - Principalele aspecte avute în vedere în cadrul auditului poluării aerului;
 - Auditul de conformitate privind poluarea aerului;
 - Auditul performanței privind poluarea aerului.
- ✚ CAPITOLUL VII – Auditul privind managementul deșeurilor:
 - Noțiuni generale referitoare la deșeuri;
 - Principalele aspecte avute în vedere în cadrul auditului managementului deșeurilor;
 - Auditul de conformitate al managementului deșeurilor;
 - Audit de performanță pe problematica deșeurilor.
- ✚ CAPITOLUL VIII – Indicatori de mediu
- ✚ CAPITOLUL IX – Efectuarea auditului acordurilor internaționale de mediu. Cooperarea între Instituțiile Supreme de Audit:
 - Audituri paralele. Definire, modalități și etape de desfășurare;
 - Audituri comune. Aspecte privind realizarea acestor tipuri de audituri;
 - Audituri coordonate. Posibilități de utilizare a acestui gen de audit, modalități de cooperare internațională;
 - Modul de realizare a acestor tipuri de audituri.
- ✚ CAPITOLUL X – Cadrul legal care reglementează aspecte privind protecția mediului:
 - Reglementările legale specifice protecției mediului;
 - Chestionar pentru verificarea unor aspecte privind reglementările de protecție a mediului la autoritățile administrației publice centrale;
 - Chestionar pentru verificarea unor aspecte privind reglementările de protecție a mediului la autoritățile administrației publice locale.
- ✚ ANEXE:
 - ANEXA 1 – Instituții naționale cu atribuții în domeniul protecției mediului;
 - ANEXA 2 – Instituții internaționale și europene cu atribuții în domeniul protecției mediului;
 - ANEXA 3 – Indicatori de mediu;
 - ANEXA 4 – Listă de verificare pentru auditul intern de mediu;
 - ANEXA 5 – Nivelul 4 al cadrului standardelor internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit;
 - ISSAI 5110 – Linii directoare privind efectuarea auditului de mediu;
 - ISSAI 5120 – Auditul de mediu și auditul de regularitate;
 - ISSAI 5130 – Dezvoltarea durabilă: Rolul Instituțiilor Supreme de Audit;

- ISSAI 5140 – Metode de cooperare între SAI-uri în auditul acordurilor internaționale de mediu;
- ISSAI 3000A – Anexe la liniile directoare privind auditul performanței.
- ANEXA 6 – Auditurile de performanță în cadrul auditurilor de mediu.

Ghidul privind efectuarea auditului de mediu a fost aprobat prin HP nr. 41 din 20 februarie 2013, a fost publicat sub formă de broșură în 160 de exemplare și pe pagina de internet a Curții de Conturi. Ghidul privind efectuarea auditului de mediu a intrat în vigoare începând cu data de 1 martie 2013.

C2.2.3.5. Ghidul „Auditul de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile”

„Scopul auditului” din „Declarația de la Lima cu privire la Liniile directoare care stabilesc principiile auditului în sectorul public”²⁰: *„Auditul este indispensabil în cadrul administrației finanțelor publice, deoarece managementul fondurilor publice reprezintă o dovadă de încredere. Auditul nu este un scop în sine, ci o parte indispensabilă a sistemului de reglementare, al cărui scop este acela de a semnaliza la timp abaterile de la standardele acceptate și încălcările principiilor de legalitate, eficiență, eficacitate și economicitate ale managementului fondurilor publice, astfel încât să fie posibil a fi întreprinse măsuri corective adecvate fiecărui caz, să se stabilească responsabilitatea părților vinovate, să se recupereze pagubele sau să se prevină astfel de abateri sau cel puțin să se prevină repetarea unor astfel de abateri în viitor.”*

De asemenea, cerințele ISSAI²¹ 4100 „Linii directoare privind auditul de conformitate – Pentru audituri realizate distinct de auditul situațiilor financiare” **prevăd:** *„Auditul de conformitate are în vedere măsura în care entitatea auditată respectă regulile, legile și reglementările, politicile, codurile sau condițiile stabilite (spre exemplu, termenii contractuali sau termenii unui acord de finanțare). ... În sectorul public, conceptele referitoare la transparență, responsabilitate, răspunderea cu privire la planificarea și gestionarea resurselor și buna administrare reprezintă principii importante și fundamentale. Prin auditul sectorului public în general și prin auditul de conformitate în special, auditorii sectorului public ajută la monitorizarea faptului că principiile fundamentale prezentate mai sus sunt respectate și implementate. În contextul auditului de conformitate, această responsabilitate include stabilirea modului în care informațiile în legătură cu o anumită problemă-cheie sunt în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile relevante cum ar fi, legi, regulamente, directive, termeni contractuali etc. ”*

Totodată, cerințele ISSAI 4000 „Linii directoare privind auditul de conformitate – Introducere generală” **stabilesc:** *„Obiectivul, aria și natura unui audit de conformitate depind de o serie de factori care includ mandatul și rolul ISA, precum și de legile și regulamentele care sunt relevante pentru entitatea auditată. Totuși, în general, obiectivul auditului de conformitate este acela de a autoriza ISA să raporteze instituțiilor corespunzătoare asupra conformității entității auditate cu criteriile specifice. Aceste criterii derivă din cadre de raportare financiară relevante, legi, regulamente, decizii ale Parlamentului, termeni contractuali sau termeni prevăzuți în acordurile de finanțare sau pot fi alte criterii stabilite de auditori ca fiind criterii adecvate.”*

Obiectivul unui audit de conformitate este acela de a raporta dacă activitățile, tranzacțiile financiare și alte informații sunt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul legal și de reglementare care le guvernează. Cadrul legal și de reglementare constă în tratate, regulamente, directive, decizii, bugete, contracte și alte instrumente care conțin norme despre modul în care trebuie gestionate tranzacțiile și implementate bugetele.

²⁰ Adoptată în cadrul celui de-al IX-lea Congres INTOSAI, care a avut loc în anul 1977 la Lima.

²¹ The International Standards of Supreme Audit Institutions (Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit)

În accepțiunea INTOSAI, în efectuarea auditului de conformitate există două concepte cu o relevanță semnificativă, respectiv:

- a) **regularitatea** – concept potrivit căruia activitățile, tranzacțiile și informațiile aferente entității auditate sunt în conformitate cu cadrul legal aplicabil, regulamentele emise și alte legi, regulamente, acorduri-cadru, legi bugetare și sunt amendate în mod corespunzător;
- b) **conformitatea** – concept care se referă la principiile generale ale unui management financiar sănătos al sectorului public și la aplicarea acestora de către personalul cu atribuții de conducere.

Ghidul auditului de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile este alcătuit din următoarele capitole:

↳ Introducere

Structura ghidului

Realizarea auditului de conformitate

↳ Capitolul 1. Considerații inițiale

- 1.1. Stabilirea obiectivelor și a ariei auditului de conformitate
- 1.2. Luarea în considerare a principiilor prevăzute în codul de conduită etică și deontologie profesională
- 1.3. Asigurarea implementării procedurilor de control al calității

↳ Capitolul 2. Planificarea misiunii de audit de conformitate

Introducere

- 2.1. Identificarea și stabilirea factorilor implicați/bazei legale aplicabile
- 2.2. Înțelegerea activității entității subîmprumutate și a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea
- 2.3. Identificarea și stabilirea aspectelor și criteriilor-cheie
- 2.4. Definirea obiectivului general și a ariei auditului
- 2.5. Înțelegerea și evaluarea sistemului de control intern
- 2.6. Stabilirea pragului de semnificație/materialității
- 2.7. Identificarea și evaluarea riscurilor
- 2.8. Abordarea auditului de conformitate și prezentarea procedurilor de audit ce se vor aplica
- 2.9. Eșantionarea
- 2.10. Elaborarea programului și a planului de audit
 - 2.10.1. Programul de audit
 - 2.10.2. Planul de audit

↳ Capitolul 3. Execuția auditului de conformitate la subîmprumutați privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile

Introducere

- 3.1. Colectarea probelor de audit, caracteristicile, tipul și sursele acestora
 - 3.1.1. Probele de audit
 - 3.1.2. Caracteristicile probelor de audit
 - 3.1.3. Tipul probelor de audit
 - 3.1.4. Sursa probelor de audit
- 3.2. Evaluarea aserțiunilor de audit
- 3.3. Aplicarea procedurilor și tehnicilor de audit
 - 3.3.1. Aplicarea testelor de control
 - 3.3.1.1. Evaluarea rezultatelor testelor de control
 - 3.3.2. Aplicarea procedurilor de fond
 - 3.3.2.1. Aplicarea testelor de detaliu
 - 3.3.2.2. Aplicarea procedurilor analitice
- 3.4. Evaluarea probelor de audit și formularea concluziilor

- 3.5. Obținerea declarațiilor scrise ale conducerii
- 3.6. Comunicarea cu entitatea subîmprumutată auditată
- 3.7. Elaborarea documentelor de lucru
 - 3.7.1. Dosarul curent/de lucru
 - 3.7.2. Dosarul permanent
- ↳ Capitolul 4. Raportarea rezultatelor
 - Introducere
 - 4.1. Întocmirea raportului de audit
 - 4.1.1. Caracteristicile raportului de audit
 - 4.1.2. Structura raportului de audit
 - 4.1.3. Raportul de audit
 - 4.2. Revizuirea
 - 4.3. Monitorizarea
- ↳ Glosar de termeni
- ↳ Anexe
 - ↳ Lista anexelor
 - Anexa nr. 1 Program de audit
 - Anexa nr. 2 Plan de audit
 - Anexa nr. 3 Declarația conducerii entității subîmprumutate
 - Anexa nr. 4 Conținutul dosarului curent întocmit în urma misiunii de audit de conformitate
 - Anexa nr. 5 Documente de lucru
 - Anexa nr. 6 Raport de audit de conformitate
 - Anexa nr. 7 Monitorizarea modului de implementare a recomandărilor
 - Anexa nr. 8 Urmărirea modului de implementare a recomandărilor auditului
 - ↳ Lista figurilor
 - Fig. nr. 1 Realizarea auditului de conformitate
 - Fig. nr. 2 Fazele etapei de planificare a misiunii de audit de conformitate
 - Fig. nr. 3 Relația dintre componentele riscului de audit și probele de audit necesare
 - Fig. nr. 4 Procesul de revizuire analitică
 - ↳ Lista tabelelor
 - Tabelul nr. 1 Lista de verificare privind înțelegerea activității entității subîmprumutate auditate și a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea
 - Tabelul nr. 2 Exemple de aspecte-cheie, informații cu privire la aspectele-cheie și criterii în auditul de conformitate
 - Tabelul nr. 3 Riscuri de neconformitate și controale aferente în vederea diminuării acestora
 - Tabelul nr. 4 Evaluarea riscului inerent
 - Tabelul nr. 5 Evaluarea riscului de control
 - Tabelul nr. 6 Exemple de factori de risc în legătură cu verificarea modului de derulare a achizițiilor publice
 - Tabelul nr. 7 Tipul probelor de audit
 - Tabelul nr. 8 Sursa probelor de audit
 - Tabelul nr. 9 Aserțiunile de audit
 - Tabelul nr. 10 Testarea eficienței și eficacității funcționării controalelor-cheie
 - Tabelul nr. 11 Teste de detaliu
 - Tabelul nr. 12 Utilizarea procedurilor analitice în diferite etape ale auditului
 - Tabelul nr. 13 Proceduri de evaluare a riscului
 - Tabelul nr. 14 Exemple de abateri de la conformitate și considerații aferente

Ghidul abordează următoarele aspecte:

- **Introducere** – cuprinde scopul auditului de conformitate prezentat în „Declarația de la Lima cu privire la Liniile directoare care stabilesc principiile auditului în sectorul public”, definirea auditului de conformitate conform cerințelor ISSAI 4100 „**Linii directoare privind auditul de conformitate – Pentru audituri realizate distinct de auditul situațiilor financiare**”, precum și conceptele de regularitate și conformitate cu relevanță semnificativă asupra auditului de conformitate;
- **Capitolul 1** – prezintă modul de stabilire a obiectivelor și ariei auditului de conformitate, precum și principiile și valorile etice fundamentale necesare creșterii încrederii, autorității și prestigiului Curții de Conturi a României, ca Instituție Supremă de Audit;
- **Capitolul 2** – descrie fazele procesului de planificare a unui audit de conformitate la entitățile subîmprumutate care implementează și derulează proiecte finanțate din fonduri rambursabile;
- **Capitolul 3** – prezintă procesul de execuție a auditului de conformitate, respectiv realizarea procedurilor de audit planificate în vederea obținerii probelor de audit și evaluarea rezultatelor;
- **Capitolul 4** – descrie procesul de raportare care include caracteristicile pe care trebuie să le îndeplinească raportul de audit, structura raportului de audit, întocmirea proiectului raportului de audit și concilierea acestuia cu entitatea subîmprumutată auditată, redactarea formei finale a raportului de audit, revizuirea activității de audit și monitorizarea, respectiv urmărirea implementării recomandărilor formulate în urma misiunii de audit de conformitate.

Realizarea auditului presupune parcurgerea următoarelor etape:

📄 Faza de planificare a auditului de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenind din subîmprumuturi²² trebuie privită în contextul naturii specifice destinației fondurilor provenite din finanțările rambursabile angajate pe baze contractuale de Guvern prin MFP.

Aceasta prezintă riscuri deosebite, între care sunt incluse:

- ⚡ *complexitatea cadrului organizațional* (cadrul organizațional al MFP în calitate de unic administrator al datoriei publice guvernamentale și cadrul organizațional al subîmprumuturilor în calitate de persoane juridice care implementează și derulează proiecte finanțate din fonduri rambursabile angajate de stat prin MFP și transferate către aceștia prin acorduri de împrumut subsidiare). Aceasta implică delegarea riscului către subîmprumutați (în calitate de agenții de implementare), care asigură managementul integrat de proiect în conformitate cu prevederile acordurilor (cadru) de împrumut/contractelor de finanțare având drept scop realizarea obiectivelor proiectului cu maximă diligență și eficiență, în timp ce MFP realizează doar activități de monitorizare a modului de aplicare a prevederilor acordurilor (cadru) de împrumut/contractelor de finanțare și a factorilor care pot influența condițiile derulării eficiente și în siguranță a operațiunilor specifice. Complexitatea operațiunilor aferente proiectelor finanțate din fonduri rambursabile constituie un aspect ce trebuie avut în vedere de către auditorii publici externi la selectarea acelor tranzacții ce vor fi auditate;
- ⚡ *complexitatea cadrului legal* aplicabil implementării proiectelor finanțate din împrumuturi rambursabile ale căror criterii de eligibilitate sunt diferite. Acest aspect accentuează necesitatea ca auditorii publici externi să dețină cunoștințe aprofundate despre domeniul datoriei publice guvernamentale²³ înaintea declanșării misiunii de audit;
- ⚡ *numărul mare și diversitatea subîmprumuturilor*.

²² Subîmprumutul este definit ca fiind finanțarea rambursabilă angajată de stat prin MFP și transferată către subîmprumutat prin acordul de împrumut subsidiar.

²³ Unul dintre scopurile pentru care Guvernul prin MFP poate contracta datorie publică guvernamentală se referă la finanțarea pe bază de lege a unor programe/proiecte... prioritare pentru economia românească.

Un procent ridicat al cheltuielilor efectuate de către subîmprumutați se bazează pe declarațiile de cheltuieli aferente cererilor de tragere a sumelor din împrumuturile rambursabile. Existența acestui aspect subliniază necesitatea realizării unei bune planificări din punct de vedere logistic și ca fond de timp, precum și din punct de vedere al selectării acelor tranzacții ce vor fi auditate.

În planificarea auditului de conformitate, auditorul public extern trebuie să realizeze următoarele activități:

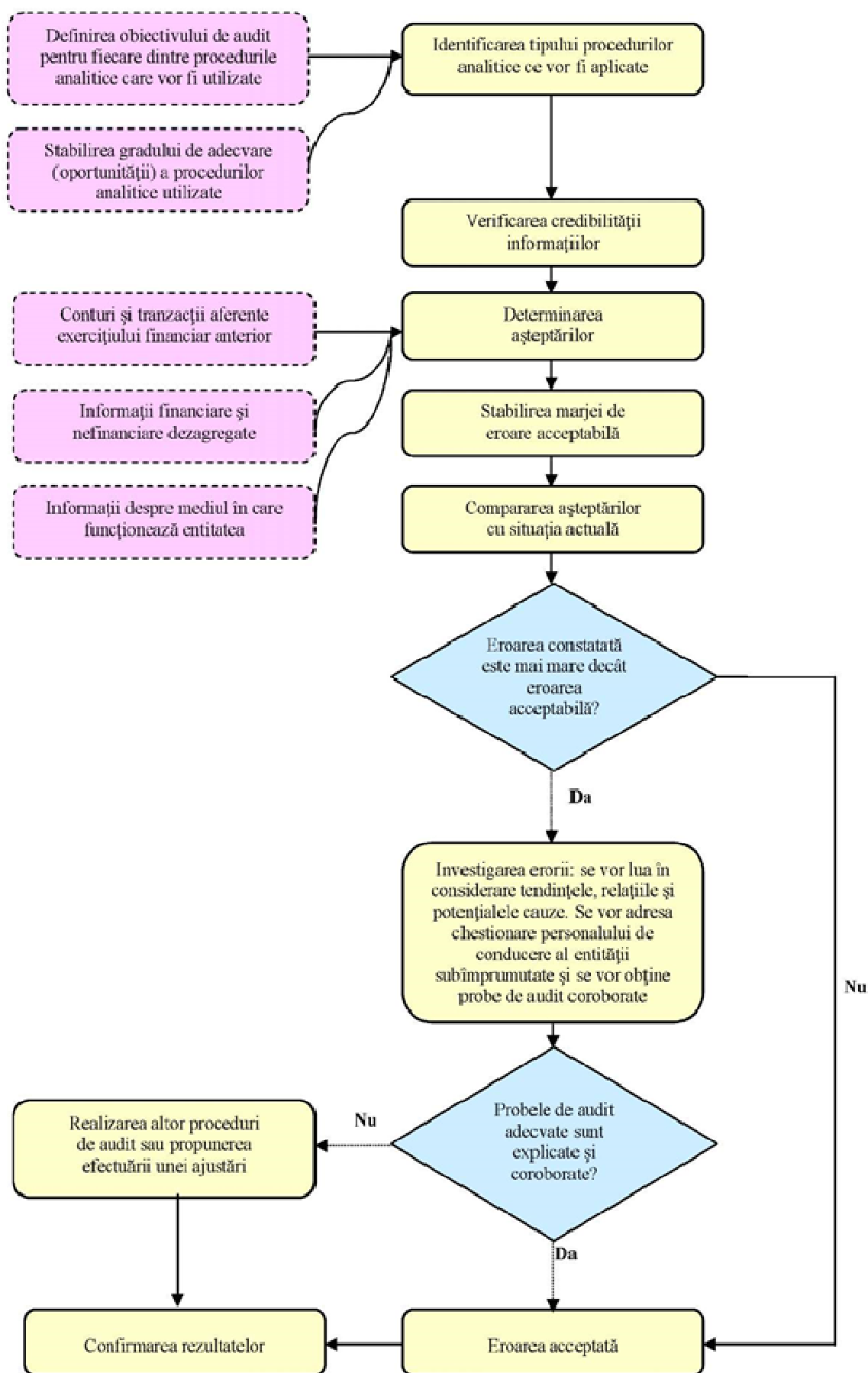
☞ Faza de execuție constă în realizarea procedurilor de audit planificate în vederea obținerii probelor de audit și evaluarea rezultatelor.

Principalele activități din cadrul acestei etape a auditului sunt, de regulă, următoarele:

- efectuarea procedurilor de audit (teste de control și proceduri de fond);
- evaluarea rezultatelor procedurilor de audit, inclusiv evaluarea punctelor slabe și a punctelor forte ale sistemului de management și control;
- analizarea și evaluarea erorilor identificate;
- raportarea operativă a erorilor semnificative și a suspiciunilor de fraudă către managementul entității subîmprumutate auditată, imediat ce acestea au fost identificate;
- revizuirea planului de audit, în cazul în care auditorii publici externi obțin informații noi sau constată că informațiile avute în vedere la planificarea auditului nu au fost corecte.

Procesul de revizuire analitică în etapa de execuție:

📄 Faza de raportare. Înaintea elaborării proiectului raportului de audit, auditorii publici externi trebuie să se asigure că documentele de lucru sunt pregătite în mod corespunzător și că acestea furni-

zează informații și probe suficiente pentru a susține constatările, concluziile și recomandările auditului. Prima formă a raportului de audit, respectiv proiectul raportului de audit se prezintă conducerii entității auditate însoțit de o adresă de înaintare semnată de către auditorii publici externi, conform procedurilor stabilite în *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, pentru a se crea posibilitatea exprimării unui punct de vedere al entității auditate asupra constatărilor și recomandărilor consemnate în raport. Proiectul raportului de audit se analizează împreună cu managerii entității subîmprumutate auditate pentru clarificarea eventualelor divergențe între auditorii publici externi și punctele de vedere ale personalului cu atribuții de conducere din cadrul entității subîmprumutate. Rezultatul analizei proiectului raportului de audit se consemnează într-o notă de conciliere semnată bilateral. În situația în care după conciliere se mențin unele divergențe, auditorii publici externi prezintă în raportul de audit punctul de vedere al reprezentanților entității subîmprumutate și explică motivația neînșurării lor.

Redactarea formei finale a raportului de audit se realizează ținând cont de eventualele probe noi prezentate de către reprezentanții entității subîmprumutate și de punctul de vedere al entității auditate asupra constatărilor auditorilor publici externi.

După finalizarea fiecărei etape a auditului se execută operațiunea de *revizuire*. Revizuirea este o activitate ce se efectuează pe diferite nivele ierarhice (șef de serviciu, director, consilier de conturi), după cum urmează:

a) *revizuirea în etapa de planificare a misiunii de audit* reprezintă activitatea care constă în examinarea în detaliu a documentelor de lucru, a listelor de verificare și a programului de audit ce cuprinde procedurile de fond, precum și alte informații, în vederea întocmirii planului de audit;

b) *revizuirea pe parcursul execuției auditului* constă în verificarea modului în care se realizează activitatea de audit în conformitate cu planul de audit, respectiv dacă:

- au fost aplicate procedurile și tehnicile de audit specificate în planul de audit;
- constatările formulate sunt susținute cu probe de audit suficiente și relevante;
- obiectivele stabilite prin planul de audit au fost îndeplinite;
- concluziile exprimate sunt în concordanță cu rezultatele muncii depuse;

c) *revizuirea în etapa de raportare* constă în verificarea proiectului raportului de audit, *respectiv dacă*:

- constatările și recomandările ce vor fi incluse în raportul de audit sunt corect formulate și dacă au fost în prealabil conciliate cu punctul de vedere al reprezentanților entității subîmprumutate;
- activitatea desfășurată și rezultatele obținute au fost documentate în mod adecvat.

După primirea punctului de vedere al reprezentanților entității subîmprumutate începe procesul de elaborare a raportului final de audit, proces care este supus și el revizuirii pe aceleași nivele ierarhice.

Cu privire la procesul de monitorizare, respectiv de urmărire a implementării recomandărilor formulate în urma misiunii de audit de conformitate, cerințele **ISSAI 4100 „Linii directoare privind auditul de conformitate – Pentru audituri realizate distinct de auditul situațiilor financiare”** prevăd: „Principiile fundamentale de audit pun accent pe formularea unor recomandări constructive și urmărirea modului de implementare a acestora, astfel încât slăbiciunile identificate să fie corectate.”

În general, procesul de implementare a recomandărilor formulate în urma misiunii de audit facilitează implementarea eficientă a acțiunilor corective și asigură un feedback util entității auditate, utilizatorilor raportului de audit și auditorilor publici externi în planificarea auditurilor viitoare.

Modul de urmărire a implementării recomandărilor auditului poate fi util în cadrul unei instituții supreme de audit, în principal, din următoarele considerente:

- creșterea eficienței rapoartelor de audit – un prim motiv pentru monitorizarea rapoartelor de audit este acela de a crește probabilitatea ca recomandările auditului să fie implementate;

- sprijinirea Guvernului și a Parlamentului – monitorizarea poate contribui la orientarea acțiunilor viitoare ale Parlamentului;
- evaluarea performanței Instituției Supreme de Audit – activitatea de monitorizare furnizează o bază pentru estimarea și evaluarea performanței Instituției Supreme de Audit;
- stimularea procesului de învățare continuă și consolidarea cunoștințelor profesionale.

Activitățile procesului de monitorizare contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor și practicilor în domeniu.

Rezultatele procesului de monitorizare a implementării recomandărilor auditului trebuie prezentate într-un raport.

Ghidul privind efectuarea auditului de mediu a fost aprobat prin HP nr. 282 din 28 noiembrie 2013, a fost publicat sub formă de broșură în 210 exemplare și pe site-ul Curții de Conturi.

Ghidul „Auditul de Conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile” a intrat în vigoare începând cu data de 1 decembrie 2013.

C2.2.3.6. Ghidul auditului privatizării

Ghidul se înscrie în linia eforturilor depuse de managementul instituției *supreme de audit* din România pentru asigurarea unei permanente și continue perfecționări a pregătirii profesionale a auditorilor publici externi, în vederea creării condițiilor optime necesare colaborării interdepartamentale și interprofesionale în cadrul Curții de Conturi.

Ghidul se dorește a fi atât o incursiune în „istoria” recentă a privatizărilor din România, cât și o descriere a unui cadru rezonabil de abordare și desfășurare a misiunilor de audit privind privatizarea societăților comerciale din România, fiind, în principal prin tematica abordată, o lucrare de pionierat în constelația lucrărilor de specialitate din România.

„Ghidul de audit al privatizării” întregește cu succes documentele metodologice și procedurile aplicabile activității Curții de Conturi a României.

Modul de abordare a auditului privatizării prezentat în acest ghid nu este limitativ, fiind deschis oricăror particularități ce pot apărea în condițiile specificului procesului de privatizare, precum și a modificării legislației care guvernează acest proces, însă în toate are ca punct de pornire și orientare cadrul legislativ propriu al Curții de Conturi, respectiv Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, cu modificările și completările ulterioare, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, Standardele de audit ale Curții de Conturi, cât și Liniile directe de bună practică în domeniul auditului privatizării, respectiv Standardul ISSAI nr. 5210, emis de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit INTOSAI.

Trecerea proprietății statului în domeniul privat reprezintă un proces aplicat atât în țările dezvoltate, cât și în cele în curs de dezvoltare și/sau în tranziției de la o orânduire politică la alta. În diverse forme izolate, procesul de translație a proprietății publice sau a unor atribuții ale statului către domeniul privat au fost întâlnite încă din secolul XVII, privatizarea ca ansamblu de tehnici economice și proceduri legislative a fost utilizată în principal ca instrument de politică publică de facilitare a trecerii de la o societate politico-economică totalitară sau închisă către o societate democratică, de trecere la un sistem economic fundamentat pe principiile pieței deschise în secolul trecut, fiind o creație a secolului XX.

În mod deosebit, la sfârșitul secolului XX, în țările din sud-estul și centrul Europei, în special în cele ieșite de sub regimurile centralizate și totalitare, s-a dorit ca politicile publice privind privatizarea să aibă un rol în alinierea societății către o economie de piață concurențială, eficientă, eficace, competitivă pe piața mondială. O analiză comparativă a fenomenelor socio-economice care au determinat, acompaniat și care au urmat implementării politicilor publice de privatizare în societățile cu democrație stabilă și în cele în tranziție relevă diferențe evidente nu numai din punct de vedere al perioadei de aplicare, cât mai ales din punct de vedere al condițiilor coexistente la momentul adoptării și implementării acestor programe comprehensive.

Principalele diferențe constau în pregătirea societăților în tranziție din punct de vedere socio-cultural, a pregătirii către o piață liberă concurențială, capacitatea administrativă de adoptare și implementare a unor strategii economice sustenabile pe termen lung, de percepție a realităților geopolitice și a trendurilor globale economice.

Implementată într-o varietate de forme în majoritatea țărilor din toată lumea, privatizarea este considerată instrumentul tipic de politică publică de reevaluare radicală a rolului statului în societate, care are ca scop și finalitate retragerea statului din rolul de participant nemijlocit în multe zone de activitate economică către un rol minimal, deseori însoțit de reglementarea juridico-economică.

Acest proces s-a extins în zone care în trecut erau considerate activități centrale ale statului, cum ar fi furnizarea unei game largi de servicii finanțate exclusiv din fonduri publice. Astfel, ca efect al procesului de privatizare, statul, prin autoritățile și instituțiile sale, a devenit din în ce în ce mai mult cumpărător decât furnizor de astfel de servicii publice.

Începând din anul 1990, viața politică, economică și socială a României a fost subordonată unui obiectiv principal, respectiv tranziția de la sistemul centralizat al economiei planificate de dinainte de 1990 la o economie de piață competitivă. În cazul României, s-a pornit de la existența unui nivel de aproape 100% al capitalului social proprietate a Statului, fapt ce a necesitat identificarea unor principii directoare, crearea unui cadru legal flexibil, precum și construirea capacității instituționale autohtone, cu posibilitatea adaptării ei, din mers, la situațiile practice și neprevăzute. Totodată, în lipsa unei educații antreprenoriale extinse la nivelul societății, a fost necesară o educație a mediului economic pentru a adopta mai ușor inițiativa privată. Această situație a determinat ca procesul de reformă să fie gândit ca un proces de durată pentru a cărui realizare se impunea respectarea unor condiții de bază pentru a se obține o reală eficiență economico-socială, corespunzătoare acestui proces.

Privatizarea în România, ca instrument de politică publică de transfer al proprietății statului către persoanele private, fizice sau juridice, s-a dorit să constituie o garanție a reformelor economico-sociale și de realizare a unui nou sistem economic bazat pe cerințele pieței libere concurențiale și pe principiile de eficiență, economicitate și eficacitate.

În acest context, pentru derularea și realizarea procesului de privatizare au fost necesare:

- ↳ Stabilirea unor **principii** și linii directoare privind modul **de abordare** a privatizării, în contextul schimbării esenței proprietății și al existenței unei multitudini de societăți comerciale din diverse domenii de activitate;
- ↳ Crearea și implementarea unui **cadru legislativ** care să schimbe reglementarea esenței proprietății, pe de o parte, dar și să permită transmiterea obiectului acesteia din proprietatea statului în proprietate privată prin:
 - crearea unui ansamblu de **tehnici de privatizare**, care să reducă cât mai mult riscul de fraudă, corupție, monopol privat național sau străin, și care să asigure protejarea populației și respectarea specificului național;
 - implementarea unei **strategii** adecvate, într-un termen rezonabil, **pentru derularea privatizării**, care să implice societățile comerciale cu capital social de stat și care să stabilească domeniile și entitățile

prioritare ce se vor privatiza. Aceasta implică studiul structurii categoriilor de entități ce se preconizează a fi privatizate, în funcție de natura și importanța activității lor, cum ar fi agenții economici din domeniul energiei, exploatarea resurselor minerale, domenii în care s-ar putea crea monopol, domenii strategice etc.;

↳ **studii asupra efectelor economice și financiare ale privatizării** în scopul obținerii de date relevante privind performanțele fostului sector de stat privatizat pentru adaptarea legislației necesităților entităților privatizate, pentru ca prin privatizare să se obțină rezultate economico-financiare favorabile considerabile.

↳ Construirea unui **cadru instituțional** în domeniul dreptului comercial, care să se manifeste în instanțele comerciale pentru toate situațiile ce pot apărea între entitățile economice atât în funcționarea lor, cât și în faptele de comerț ce se derulează între acestea. În acest context, ne referim în principal la:

- înființarea Oficiului Național al Registrului Comerțului și reglementarea juridică a obligativității înregistrării la acesta a agenților economici, pentru a putea funcționa, dar și la reglementarea insolvenței, a falimentului, executării silite etc.;
- reglementarea legislativă pentru situațiile financiare și juridice ce pot apărea în relațiile din cadrul acționariatului societăților comerciale, respectiv reglementarea situațiilor precum fuziunea, dizolvarea, lichidarea etc.

Competențele Curții de Conturi a României privind verificarea procesului de privatizare sunt reglementate de *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, cu modificările și completările ulterioare, precum și de alte acte normative aplicabile unor domenii de activitate. Conform art. 29, alin.(2) și alin.(3) din *Legea nr. 94/1992*:

✓ „Curtea de Conturi exercită controlul cu privire la respectarea de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare, prevăzute de lege, precum și asupra modului în care acestea au asigurat respectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractele de privatizare. Curtea de Conturi exercită controlul respectării dispozițiilor legale privind modul de administrare și întrebuințare a resurselor financiare rezultate din acțiunile de privatizare.” (art. 29, alin. (2) din *Legea nr. 94/1992*)

✓ „Curtea de Conturi poate exercita controlul în cazul prevăzut la alin. (2), indiferent de momentul în care s-a desfășurat procesul de privatizare, prin vânzarea acțiunilor deținute de stat la societățile reglementate de *Legea nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la clarificarea tuturor aspectelor”. (art. 29, alin. (3) din *Legea nr. 94/1992*)

Conform art. 1, alin. (2) din *Legea nr. 94/1992*, „funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate”.

Prin *Legea nr. 83/1997* pentru privatizarea societăților comerciale bancare la care statul este acționar s-a prevăzut că operațiunile în legătură cu procesul de privatizare a societăților bancare, care fac obiectul acestei legi, nu sunt supuse controlului financiar al Curții de Conturi.

Ghidul este structurat pe următoarele secțiuni:

Capitolul I – Cadrul general

Capitolul II – Auditul privatizării

În acest capitol sunt prezentate definiții și liniile directoare de bună practică în domeniul auditului privatizării, conform standardului ISSAI nr. 5210.

Capitolul III – Organizarea și efectuarea auditului de conformitate (control) al privatizării

↳ Planificarea auditului de conformitate (control) al privatizării:

- ✓ Cunoașterea cadrului legal și informal al autorității cu atribuții în domeniul privatizării, precum și al managementului acesteia;
- ✓ Analiza organizării sistemului de control intern/managerial, precum și a rapoartelor întocmite asupra unor obiective de către autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării;
- ✓ Obiectivele auditului de conformitate a privatizării;
- ✓ Obiectivele auditului de conformitate a privatizării la autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării;
- ✓ Obiectivele auditului de conformitate a privatizării la persoanele juridice privatizate;
- ✓ Identificarea și evaluarea riscurilor;
- ↳ Execuția auditului de conformitate a privatizării:
 - ✓ Reguli specifice desfășurării acțiunii de audit de conformitate a privatizării:
 - Colectarea și evaluarea probelor de audit;
 - Aplicarea procedurilor și tehnicilor de audit;
 - Formularea constatărilor și concluziilor;
 - Revizuirea documentelor de lucru.
- ↳ Raportarea auditului de conformitate a privatizării:
 - ✓ Aspecte generale privind conținutul Raportului de control;
 - ✓ Structura Raportului de control.

Capitolul IV – Organizarea și efectuarea auditului performanței privatizării

↳ Planificarea auditului performanței privatizării:

- ✓ Planificarea strategică;
- ✓ Planificarea operațională.

↳ Execuția auditului performanței privatizării

↳ Raportarea

Capitolul V – Reglementarea, în timp, a procesului de privatizare desfășurat în România și a controlului acestuia aflat în competența Curții de Conturi a României

Standardul general al etapei de planificare stabilește că: „Auditorii publici externi trebuie să planifice misiunea de audit astfel încât să asigure efectuarea unui audit de calitate, într-o manieră economică, eficientă și eficace, într-o perioadă de timp determinată.”²⁴

Planificarea acțiunii de audit de conformitate a privatizării reprezintă un ansamblu de operațiuni de programare în timp a etapelor auditului, astfel încât să se obțină crearea unei imagini rezonabile a fenomenelor avute în vedere, a depistării existenței sau nu a erorilor/abaterilor semnificative produse în procesul de privatizare desfășurat de autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării.

Conform liniilor directoare de bună practică în domeniul auditului privatizării, la planificarea auditului unei privatizări, instituția supremă de audit ar trebui să aibă în vedere toate aspectele majore ale vânzării, care prezintă importanță din punct de vedere al corectitudinii și al raportului valoare-preț, să identifice părțile-cheie la vânzare și să obțină date relevante de la acestea și să identifice învățămintele care pot fi trase în urma vânzării, procedurile urmate și rezultatul final al vânzării, precum și măsura în care s-au atins obiectivele vânzării, în limitele competențelor legale.

O bună planificare determină atingerea aspectelor necesare realizării unui raport de control credibil, care furnizează repere rezonabile privind operațiunea de privatizare realizată de autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării și care expune concluzii ce pot deveni repere pentru alte privatizări, fie ele și în derulare.

În vederea furnizării de repere rezonabile este necesar, în unele cazuri, să se planifice și activități de identificare a unor poziții/opinii ale unor părți/entități implicate din planul secund al privatizării, cum sunt managementul societății comerciale ale cărei acțiuni sau active sunt puse în vânzare, experți din domeniul economic,

²⁴ Standarde de audit, Curtea de Conturi a României, 2011, cap. 2, p. 63

industrial etc., având în vedere, după caz, și impactul privatizării în piața produselor/serviciilor care fac parte din obiectul de activitate al entității supuse privatizării etc., în limita competențelor legale ale Curții de Conturi.

De asemenea, în unele cazuri este necesară planificarea unor activități de evaluare a unor evenimente produse după privatizare, ca efect al necuprinderii în contractele de privatizare a unor clauze privind, spre exemplu, protecția mediului, protecția socială etc.

Echipa de auditori publici externi desemnată pentru efectuarea acțiunii își planifică activitatea de audit astfel încât să se realizeze o armonizare adecvată între: obiectivele de audit, probele care trebuie colectate pentru atingerea acestor obiective, procedurile de audit prin care urmează să se obțină probe suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor auditului, toate acestea materializându-se în planul de audit.

Pe parcursul desfășurării acțiunii de audit pot interveni modificări în planificarea inițială ca urmare a apariției unor elemente fluide ce nu se pot identifica de la începutul acțiunii, cum ar fi obținerea de informații colaterale, din plan secundar, de la alte instituții publice, care pot avea impact asupra aprecierii operațiunii de privatizare.

Este de subliniat că specificitatea auditului de conformitate a privatizării este dată de unicitatea obiectului său, respectiv, ansamblul de operațiuni (proceduri și metode de privatizare) derulate până la încheierea contractului de vânzare-cumpărare acțiuni/active între reprezentantul statului-proprietar (autoritate cu atribuții în domeniul privatizării) și cumpărător, care va deveni acționar la o societate comercială/proprietarul activului.

Planificarea activității de audit

Planificarea activității de audit presupune întocmirea de către auditorii publici externi a unui plan de audit.

În funcție de tematica și obiectivul general al auditului, Planul de audit cuprinde, în mod sintetic, următoarele elemente:

- ✓ tema acțiunii de audit; perioada supusă verificării; perioada în care se efectuează auditul; șeful de echipă nominalizat, dacă este cazul; auditorii publici externi desemnați să efectueze auditul;
- ✓ date despre entitatea verificată: prezentarea generală a domeniului de activitate, a scopului, funcțiilor, obiectivelor și atribuțiilor acesteia, a situațiilor financiare și a cadrului legal aplicabil, reprezentanții entității auditate atât în perioada supusă verificării, cât și în perioada efectuării acțiunii;
- ✓ înțelegerea și evaluarea sistemelor de control intern/managerial;

- ✓ obiectivele auditului, menționate în tematica auditului de conformitate, categoriile de operațiuni economice efectuate de către entitatea auditată, corespunzătoare fiecărui obiectiv și metodele de selectare din cadrul acestora a elementelor în vederea verificării; perioada de timp alocată pentru verificarea fiecărui obiectiv și persoanele care le verifică;
- ✓ identificarea și evaluarea riscurilor și precizarea zonelor cu risc ridicat de apariție a erorilor/abaterilor sau a fraudei;
- ✓ abordarea auditului, respectiv prezentarea procedurilor de audit ce se vor aplica de către auditorii publici externi pentru controlul obiectivelor din tematică;
- ✓ avizarea planului de audit de către directorul direcției din cadrul departamentului, precum și aprobarea acestuia de către șeful departamentului de specialitate;
- ✓ alte aspecte pe care auditorii publici externi le consideră necesare pentru realizarea auditului, cum ar fi: utilizarea experienței corespunzătoare a membrilor echipei pentru zonele cu risc ridicat; programul întâlnirilor de lucru cu entitatea auditată; existența tehnologiei informaționale în cadrul entității etc.

Execuția auditului de conformitate al privatizării

Etapă execuției auditului de conformitate al privatizării are obiective care urmăresc stabilirea cadrului de desfășurare efectivă a auditului, precum și reperele pentru această acțiune, a procedurilor și tehnicilor specifice acestei faze a auditului privatizării. Această etapă este o continuare firească a planificării auditului de conformitate al privatizării.

În această etapă a auditului, auditorii publici externi aleg și aplică procedurile de audit conform raționamentului lor profesional, în vederea obținerii de probe suficiente și adecvate care să asigure o bază rezonabilă pentru exprimarea concluziilor rezultate în urma acțiunii. Obiectivele de verificare prevăzute în Planul de audit trebuie să fie verificate în mod obligatoriu de către auditorii publici externi.

În cadrul etapei de execuție a auditului, auditorii publici externi realizează următoarele activități:

- ✓ stabilesc elementele care trebuie verificate. Având în vedere specificitatea procesului de privatizare, respectiv unicitatea obiectului acestui proces, faptul că vânzarea acțiunilor/ activelor se produce, de obicei, cu un cumpărător unic sau cu un reprezentant persoană juridică sau fizică al unui grup de cumpărători, se impune verificarea tuturor etapelor din metoda de privatizare aplicată sau, după caz, verificarea respectării tuturor clauzelor din contractul de privatizare;
- ✓ identifică procedurile de audit cele mai potrivite pentru a obține probe suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor auditului, ce vor fi sintetizate de auditorii publici externi; o identifică erorile din punct de vedere al valorii și al naturii lor (materiale, civile, cu suspiciuni de încălcare a legii penale);
- ✓ definesc și susțin documentar și legal erorile constatate, nerespectările de legislație și consecințele acestora; redactează documentele de lucru pentru susținerea, în Raportul de control, a constatărilor și concluziilor ce vor fi formulate.

În efectuarea auditului se consideră necesar un studiu atent al legislației și al documentelor prezentate de autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării, astfel încât procesul de privatizare să poată fi evaluat corect. În acest sens sunt foarte necesare discuțiile, pe domeniu, cu persoanele cu atribuții în domeniul privatizării.

Raportarea auditului de conformitate al privatizării

Finalizarea acțiunii de audit de conformitate al privatizării se efectuează printr-un Raport de control, în formă scrisă, pentru a cărei întocmire se vor respecta prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

În Raportul de control se vor consemna următoarele:

- ✓ erorile/abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, constatate de către auditorii publici externi în urma auditului de conformitate efectuat la autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării, cu privire la respectarea de către aceasta a metodelor și procedurilor de privatizare prevăzute de lege, a modului în care s-a asigurat respectarea clauzelor stabilite prin contractele de privatizare, precum și respectarea dispozițiilor legale privind modul de administrare și întreținere a resurselor financiare rezultate din acțiunile de privatizare, în funcție de tema acțiunii;
- ✓ obiectivele din cadrul Planului de audit stabilit inițial sau actualizat/revizuit pe parcursul acțiunii, la care nu au fost consemnate erori/abateri de la legalitate și regularitate și nici fapte pentru care să existe indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale.

Obiectivele de verificare din cadrul Planului de audit la care nu s-au constatat deficiențe, de către auditorii publici externi în urma acțiunii de verificare efectuată, vor fi consemnate pe scurt în raport. Prezentarea în detaliu a acestor obiective verificate, precum și alte elemente considerate necesare pentru susținerea concluziilor, se face în documentele de lucru.

În Raportul de control, auditorii publici externi nu vor face trimiteri la documentele de lucru întocmite, acestea constituind probe de audit care se vor păstra în dosarul curent al acțiunii, fără a se pune la dispoziția entității verificate. Un alt element în întocmirea Raportului de control îl constituie particularitățile subiectului/domeniului supus verificării.

Principiile generale ce trebuie urmărite în întocmirea Raportului de control sunt:

- integralitate, se referă la totalitatea informațiilor și argumentelor care susțin constatările efectuate în urma parcurgerii etapelor auditului de conformitate a privatizării;
- obiectivitate, este determinată de expunerea clară a constatărilor, fără distorsiuni, interpretări, ambiguități care pot da loc la suspiciuni privind credibilitatea și independența auditorilor publici externi;
- accesibilitate, înseamnă utilizarea unui limbaj clar, corect, lizibil, care să ofere posibilitatea unei înțelegeri a celor expuse în raport, iar termenii tehnici utilizați trebuie explicați, traduși etc.;
- concis, reprezentând caracterul strict al celor relatate, referitoare numai la aspectele constatate, care reies din obiectivele controlului privatizării; se vor expune în raport numai constatările ce au finalitate, respectiv, care se pot valorifica;
- constructiv, exprimările din raport se elaborează și pe baza unor soluții pozitive, putându-se îmbunătăți procedee, metode, reguli referitoare la privatizare, în totalitatea ansamblului de operațiuni care se derulează;
- oportunitate și competență, sunt date de încadrarea în termenele de realizare a acțiunii de audit al privatizării, cu toate fazele lui, în condițiile calității lucrărilor efectuate;
- convingător, presupune prezentarea concludentă și exactă a rezultatelor auditului, susținute de probe suficiente și adecvate, iar concluziile și recomandările trebuie să fie în concordanță cu aceste rezultate.

Organizarea și efectuarea auditului performanței privatizării

Atribuțiile Curții de Conturi privind efectuarea auditului performanței sunt prevăzute la art. 21 alin. (2) și art. 28 din *Legea nr. 94/1992*, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, făcând o evaluare independentă asupra eficienței, economicității și eficacității cu care o

entitate publică, un program, un proiect sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite, așa cum acestea sunt definite în Standardele de audit ale Curții de Conturi.

Auditul performanței evaluează un/o program/proiect/proces/activitate, urmărind:

- *economicitatea*, respectiv evaluarea economiilor realizate în gestionarea fondurilor alocate pentru realizarea unui program/proiect/proces/activități, respectiv stabilirea măsurii în care, prin politicile și practicile de management, se asigură minimizarea costului resurselor alocate, fără a se compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor stabilite;
- *eficiența* utilizării resurselor umane, materiale, financiare, respectiv maximizarea rezultatelor unui/unei program/proiect/proces/activități în relație cu resursele utilizate și stabilirea raportului dintre rezultatele obținute și costul resurselor utilizate în vederea obținerii acestora;
- *eficacitatea* utilizării fondurilor publice, respectiv stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor declarate ale unui/unei program/proiect/proces/activități, precum și compararea impactului efectiv realizat cu impactul dorit.

Auditul performanței nu presupune în mod obligatoriu analizarea concomitentă a celor „3E” – economicitate, eficiență și eficacitate. În cazul auditului privatizării, conform Liniilor directoare de bună practică în domeniul auditului privatizării (Standarde internaționale 5210), *„La începutul auditului, instituția supremă de audit ar trebui să se asigure că înțelege clar toate obiectivele avute în vedere de către vânzător într-o privatizare și modul în care acestea se leagă de obiective de mai mare amploare, la nivelul economiei.”*

Motivele stabilirii liniei directoare

„Fără o înțelegere clară a obiectivelor vânzătorului în toată complexitatea lor, inclusiv a obiectivelor care țin de politici de mai mare amploare, instituția supremă de audit riscă să desfășoare un audit al performanței, care nu va identifica și examina ce anume a încercat să realizeze vânzătorul.

În multe privatizări, vânzătorii sunt trași la răspundere prin referință la obiectivele specifice ale vânzării stabilite deseori de Guvern. Obiectivele vânzării variază de la țară la țară, în funcție de problemele economice specifice cu care se confruntă țara respectivă în momentul vânzării și de rolul avut în vedere pentru privatizarea respectivă, ca reacție la acele probleme.

*Obiectivele pot include vânzarea rapidă a societăților, pentru a se demonstra unor piețe probabil sceptice că privatizarea este posibilă, deschizând astfel calea privatizărilor viitoare, asigurând investițiile și încurajând deținerea de acțiuni de către un număr mai mare de acționari. Instituția supremă de audit va trebui să observe care a fost impactul politicilor proprii ale vânzătorului asupra vânzării, stabilind, de exemplu, dacă a existat obiectivul menținerii nivelelor existente de angajați sau protejării dreptului angajaților în caz de concediere și, în situația concedierii, modul în care vânzătorul și cumpărătorul au convenit să se ocupe de plățile de concediere...”*²⁵

În conformitate cu prevederile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, aceasta exercită controlul cu privire la respectarea de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare, prevăzute de lege, precum și asupra modului în care acestea au

²⁵ Linii directoare de bună practică în domeniul auditului privatizării, Standarde internaționale 5210, cap. 2, Linia directoare 7
162

asigurat respectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractele de privatizare. Curtea de Conturi exercită controlul respectării dispozițiilor legale privind modul de administrare și întrebuințare a resurselor financiare rezultate din acțiunile de privatizare.

În contextul celor mai sus prezentate, principalele aspecte asupra cărora se poate realiza un audit al performanței privatizării privesc:

- performanța acordării unor forme de sprijin financiar din partea statului, inclusiv a celor acordate sub diferite forme de către instituțiile publice implicate (Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului/Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, Agenția Domeniilor Statului etc.), destinate restructurării investiționale, financiare, organizatorice a societăților comerciale cu capital majoritar de stat privatizate.
- efectuarea analizei, în acest caz, este necesară și obținerea de informații de la societatea comercială privatizată, în baza unei documentări privind utilizarea pe destinațiile legale a sumelor acordate de la bugetul de stat în baza unor prevederi legale sau din fondurile acordate de instituțiile publice implicate în vederea restructurării, conform convențiilor încheiate în acest sens;
- evaluarea acțiunii de privatizare în ceea ce privește economicitatea, eficiența și eficacitatea acesteia, cu efect în redresarea economică și financiară a activității societății privatizate, urmărindu-se în principal evoluția indicatorilor de performanță realizați și efectul asupra îndeplinirii obligațiilor față de fondurile publice;
- evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor privatizării în raport cu relația dintre efectul proiectat/estimat și rezultatul efectiv al privatizării (preț, facilități, investiții, funcționarea ulterior privatizării a entității privatizate etc.), rezultate din analiza respectării clauzelor stipulate în contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, referitoare la obligațiile asumate de cumpărător privind:
 - a) plata prețului acțiunilor, a avansurilor, ratelor scadente, dobânzilor etc., conform termenelor și condițiilor stipulate prin contract;
 - b) realizarea investițiilor asumate de cumpărător;
 - c) asigurarea de către cumpărător a integrității patrimoniului societăților comerciale, în cazul în care prin contractul de vânzare-cumpărare acțiuni s-a prevăzut interdicția vânzării unor active sau bunuri;
 - d) respectarea obligațiilor cumpărătorului privind protecția socială;
 - e) îndeplinirea de către cumpărător a obligațiilor vizând condițiile de mediu.

Astfel, în urma auditului performanței efectuat pot rezulta concluzii cu privire la respectarea:

- ✓ *principiului economicității în procesul de privatizare*, în condițiile în care managementul autorității cu atribuții în domeniul privatizării a acționat în concordanță cu strategia de privatizare și, după caz, în conformitate cu principiul obținerii unui preț foarte bun, eventual fără a se acorda facilități cumpărătorului sau entității privatizate etc.;
- ✓ *principiului eficienței în procesul de privatizare*, în condițiile maximizării rezultatelor unui program de privatizare/unei privatizări în raport cu resursele utilizate;
- ✓ *principiului eficacității în procesul de privatizare*, în condițiile îndeplinirii obiectivelor privatizării pornind de la efectul proiectat/estimat și având în vedere rezultatele efective ale privatizării (preț, facilități, investiții, funcționarea ulterior privatizării a societății comerciale etc.).

Cele trei concepte pot fi punctul de pornire al auditului performanței, dar nu sunt obligatorii toate cele trei, în sensul că misiunea se poate sprijini pe o combinație de numai două concepte sau numai pe unul. Specificitatea auditului performanței privatizării este dată de unicitatea subiectului privatizării, cu multitudinea de probleme proprii care pot fi studiate/analizate în cadrul misiunii respective.

Echipa de auditori publici externi din cadrul Structurii de specialitate a Curții de Conturi, care efectuează auditul performanței privatizării va parcurge toate etapele acestuia prevăzute de „Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Prima variantă a Ghidului a fost aprobată prin HP nr. 270 din 7 noiembrie 2013 și a fost publicată pe pagina de internet.

Cea de a doua variantă a Ghidului a fost aprobată prin HP nr. 273 din 28 iulie 2016, a fost tipărită în broșură în 100 de exemplare și a fost publicată pe pagina de internet.

C2.2.3.7. Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi

Ghidul a fost elaborat cu scopul de a îndruma primii pași, ca nou angajat, în cadrul Curții de Conturi a României și de a pune la dispoziție răspunsuri rapide la o serie de nelămuriri sau întrebări-cheie, astfel încât noii angajați să se poată familiariza în cel mai scurt timp posibil cu specificul Curții de Conturi, cu atribuțiile și responsabilitățile postului ocupat, cu grupul din care fac parte, dar și cu mediul de lucru intern ori extern instituției, caracteristic profesiei de auditor public extern.

Ghidul pune la dispoziție un cadru general de orientare și de integrare eficientă, ca nou angajat, în colectivul Curții de Conturi a României.

Ghidul include următoarele:

- ✚ Scurtă prezentare a Curții de Conturi a României (inclusiv istoricul acesteia);
- ✚ Etapele și primii pași de urmat în activitate de către noul auditor public extern, grupați pe componentele structurale și organizaționale principale;
- ✚ O planificare orientativă a integrării în activitatea profesională a noului auditor public extern;
- ✚ Informații suplimentare, care susțin buna desfășurare a activității de către noul angajat în postul de auditor public extern.

Noul angajat are o multitudine de informații utile și deopotrivă necesare. Ghidul e disponibil pe pagina de internet: <http://www.curteadeconturi.ro>, precum și pe intranet pe pagina web oficială a instituției, la secțiunea: **Salv@tor**.

Ghidul este însoțit de un Cuvânt înainte al președintelui Curții de Conturi:

„Bine ați venit în echipa de profesioniști a Curții de Conturi a României!”

Activitatea pe care o începeți astăzi este foarte importantă pentru îndeplinirea misiunii și viziunii instituției noastre. Doresc să vă asigur că, în calitate de nou angajat al Curții de Conturi, veți beneficia de condiții adecvate și de o multitudine de oportunități pentru a vă dezvolta atât profesional, cât și personal. Sunt încrezător că veți ști să le valorificați în mod optim!

Vă aflați acum la un început de drum: pentru a face mai ușoară adaptarea dumneavoastră în cadrul instituției noastre vă punem la dispoziție acest ghid dedicat noului angajat. Sper ca informațiile incluse în prezentul ghid să vă fie folositoare, iar perioada de acomodare să fie cât mai scurtă posibil.

Pentru că munca fiecărui angajat constituie o contribuție de valoare la realizarea obiectivelor noastre, mă bucur să salut prezența dumneavoastră în echipa de profesioniști a Curții de Conturi și vă urez mult succes în noua activitate!”

Nicolae Văcăroiu, Președintele Curții de Conturi a României

și este structurat pe zece secțiuni:

1. Prezentarea generală a Curții de Conturi:

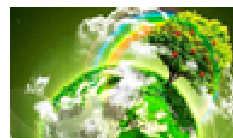
- ✓ Misiune, viziune, valori, obiective;
- ✓ Cadrul legal general;
- ✓ Organizarea și conducerea Curții de Conturi;

- ✓ Sediul Curții de Conturi;
- ✓ Istoric;
- ✓ Însemnele de identitate vizuală ale Curții de Conturi.

2. Reguli principale utilizate în cadrul instituției:

- ✓ Programul de lucru al Curții de Conturi;
- ✓ Codul vestimentar;
- ✓ Parcarea autovehiculului personal;
- ✓ Deplasarea la serviciu cu transportul public;
- ✓ Accesul în instituție;
- ✓ Unde se poate servi masa de prânz;
- ✓ Unde se poate fuma;
- ✓ Un apel de la un ziarist! Ce să fac?!;
- ✓ Protejarea mediului.

3. Servicii și facilități:

- ✓ Existența unui ATM în interiorul instituției;
- ✓ Deținerea unui telefon mobil oficial;
- ✓ Unde se pot dobândi cunoștințe suplimentare?;
- ✓ Asistența medicală;
- ✓ Concediu de odihnă;
- ✓ Facilități suplimentare.

4. Cerințe de documentare profesională:

- ✓ Regulamentul de organizare și funcționare al Curții de Conturi a României;
- ✓ Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- ✓ Precizări date în aplicarea dispozițiilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- ✓ **Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi și Statutul auditorului public extern;**
- ✓ Revista Curții de Conturi;
- ✓ Sistemul de indicatori de performanță.

5. Activitatea internațională:

- ✓ Colaborare și cooperare cu organizații și asociații profesionale internaționale:
 - Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (**INTOSAI**);
 - Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (**EUROSAI**);
 - Comitetul de Contact al Uniunii Europene (**CC**);
 - Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii **franceze** (**AISCCUF**).
- ✓ Participare la grupuri de lucru internaționale INTOSAI și EUROSAI.

6. Platforma informatică a Curții de Conturi:

- ✓ Semnătura electronică;
- ✓ Arhivare documente.

7. Etapele și primii pași de urmat în activitate:

- ✓ Documente necesare pentru constituirea dosarului profesional;
- ✓ Contractul individual de muncă;
- ✓ Completarea declarației de avere și interese;
- ✓ Acces la documente clasificate;

- ✓ Plata drepturilor bănești;
- ✓ Asigurarea resurselor tehnice IT și de comunicații.

8. Cum ne integrăm în prima zi de muncă?

- ✓ Am sosit la noul loc de muncă.
- ✓ Cum să înțelegem mai bine cultura organizațională a Curții de Conturi și să ne acomodăm rapid la noul loc de muncă?
- ✓ Instruirea în domeniile prevenirii și stingerii incendiilor, al situațiilor de urgență, al securității și sănătății în muncă

9. Planificarea și integrarea în activitate a noului angajat:

- ✓ Îndrumarea în primul an de activitate
- ✓ Evaluarea competenței
- ✓ Dezvoltarea carierei
- ✓ Formarea profesională

10. Informații suplimentare.

Ghidul a fost aprobat prin HP nr. 104 din 31 martie 2016.

C2.2.3.8. Ghidul privind formarea profesională a personalului de specialitate

Auditarea sectorului public, așa cum este realizată de către Instituțiile Supreme de Audit (SAI), reprezintă un factor important care contribuie la îmbunătățirea vieții cetățenilor, prin formularea de puncte de vedere independente privind calitatea managementului sectorului public. Instituțiile supreme de audit consolidează responsabilitatea, transparența și integritatea prin auditarea independentă a operațiunilor din sectorul public și raportarea cu privire la concluziile lor. Aceasta permite celor responsabili cu guvernarea în sectorul public să își îndeplinească responsabilitățile, răspunzând la constatările și recomandările de audit și luând măsurile corective adecvate și, astfel, finalizând ciclul de responsabilitate.

Din perspectiva provocărilor moderne în procesul de consolidare a capacității instituționale, Curtea de Conturi a României implementează bunele practici internaționale promovate de organismele profesionale internaționale INTOSAI și EUROSAI, cu scopul realizării unei funcții de audit public extern independente și eficiente. INTOSAI are în vedere continuarea dezvoltării auditării sectorului public, sprijinind instituțiile supreme de audit în îndeplinirea eficace și eficientă a cerințelor mandatului încredințat.

INTOSAI a elaborat Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), iar ISSAI12 se referă la valoarea și beneficiile pe care instituțiile supreme de audit le aduc în viața cetățenilor. În document sunt enunțate principiile pe care instituția supremă de audit le aplică în acest sens și anume:

- ☞ consolidarea responsabilității, transparenței și integrității entităților din sectorul public;
- ☞ demonstrarea preocupării relevante pentru cetățeni, Parlament și alte părți interesate;
- ☞ dezvoltarea unei organizații model, care conduce prin exemplu.

În cadrul dezideratului de dezvoltare a unei organizații model care conduce prin exemplu, ISSAI 12, printre alte linii directoare, recomandă consolidarea capacităților prin promovarea învățării și a schimbului de cunoștințe.

Potrivit acestuia, SAI ar trebui să promoveze dezvoltarea profesională continuă care contribuie la excelența individuală, de echipă și organizațională. De asemenea, SAI ar trebui să aibă o strategie de dezvoltare profesională, inclusiv de formare, bazată pe nivelurile minime de calificare, experiență și competență, necesară pentru a efectua activitatea specifică.

O altă cerință a acestui principiu constă în necesitatea ca SAI să se asigure că personalul are competențele profesionale și sprijinul colegilor și al managementului pentru a-și desfășura activitatea.

Se prevede și că SAI ar trebui să încurajeze schimbul de cunoștințe și consolidarea capacităților pentru a obține rezultate. În plus, trebuie să se bazeze și pe activitatea altora, inclusiv SAI colege, INTOSAI și grupurile de lucru regionale relevante. Este necesar ca SAI să coopereze cu organismele profesionale

de audit, în scopul îmbunătățirii profesiei, să participe la activitățile INTOSAI și la construirea de rețele cu alte SAI-uri și instituții din domeniu. Astfel, se ține pasul cu problemele emergente și se promovează schimbul de cunoștințe în beneficiul tuturor instituțiilor supreme de audit.

În contextul implementării strategiilor din domeniul dezvoltării instituționale, un aspect principal asupra căruia EUROSAI se concentrează în vederea facilitării dezvoltării și consolidării capacității instituționale la nivelul instituțiilor supreme de audit membre este perfecționarea pregătirii profesionale.

În prezent, unul dintre aspectele decisive ale culturii organizaționale din cadrul Curții de Conturi a României este asigurarea continuă a perfecționării pregătirii profesionale a personalului de specialitate, condiție primordială a dezvoltării capacităților profesionale.

Având în vedere considerentele de mai sus, a fost elaborat prezentul Ghid de formare profesională a personalului de specialitate al Curții de Conturi, conceput în principal pentru uzul formatorilor proprii ai Curții de Conturi și al auditorilor publici externi.

Scopul Ghidului este de a asigura familiarizarea personalului Curții de Conturi cu desfășurarea procesului de formare profesională din cadrul instituției. Materialul este structurat pe capitole și subcapitole care definesc domeniul menționat:

- ☞ **Capitolul I** prezintă generalități din domeniul formării profesionale, fiind structurat pe subcapitole referitoare la reglementările privind formarea profesională a salariaților, contextul internațional și aspecte vizând evoluția profesională și managementul carierei auditorilor publici externi din Curtea de Conturi.
- ☞ **Capitolul II** este dedicat procesului de formare profesională a personalului de specialitate, subcapitolele referindu-se la viziunea privind formarea profesională în cadrul Curții de Conturi, la centrele de pregătire profesională ale Curții de Conturi, formatorii proprii ai Curții de Conturi, formarea profesională inițială a auditorilor publici externi nou angajați, formarea profesională continuă și formarea profesională a personalului de specialitate cu funcții de conducere.
- ☞ **Capitolul III** abordează organizarea și desfășurarea formării profesionale în cadrul Curții de Conturi, subcapitolele acestuia prezentând atribuțiile Serviciului de pregătire profesională din cadrul Departamentului I, elaborarea programului multianual și anual de formare profesională a personalului de specialitate și modul de organizare și desfășurare a seminariilor.

Ultima parte a lucrării este constituită din anexe utilizate în procesul de formare profesională din cadrul Curții de Conturi.

Ghidul va fi actualizat în funcție de evoluțiile viitoare, determinate de noi linii directoare promovate prin standardele INTOSAI și strategia Curții de Conturi în domeniu.

Ghidul a fost aprobat prin HP nr. 6 din 12 ianuarie 2017.

C2.2.3.9. Ghidul privind modul de verificare a achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale

Curtea de Conturi este parte activă în cadrul Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 901/2015*, potrivit căreia și-a asumat luarea unor măsuri pentru întărirea controlului în domeniul achizițiilor publice, între care se numără:

- ☞ elaborarea de ghiduri privind modul de realizare a controlului achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale și concesiunilor, în conformitate cu legislația aplicabilă din domeniul achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale și al concesiunilor, cu standardele proprii de audit și cu Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- ☞ armonizarea procedurilor și metodelor utilizate de Curtea de Conturi a României în efectuarea auditului achizițiilor publice cu cele utilizate de Autoritatea de Audit, pentru a se asigura deplina consecvență a abordărilor și interpretărilor;

☞ pregătirea profesională a personalului de specialitate din cadrul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi cu privire la modul de realizare a controlului achizițiilor publice.

Necesitatea întăririi controlului în domeniul achizițiilor publice se impune și datorită altor considerente care rezultă din conținutul Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice și din actele normative subsecvente acesteia.

Astfel, după intrarea în vigoare a noului pachet legislativ în domeniul achizițiilor publice, în luna mai 2016 a avut loc trecerea la eliminarea treptată a controlului ex-ante sistematic efectuat de Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), în paralel cu introducerea unor verificări prin sondaj a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică derulate de autoritățile contractante, în vederea creșterii în continuare a responsabilității lor, fapt ce conduce la creșterea concomitentă a numărului de proceduri de atribuire care nu se supun verificării ex-ante a ANAP.

De asemenea, din conținutul *Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice* și al *Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale* rezultă că în cazul fiecăruia dintre aceste acte normative „constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de către persoane împuternicite în acest scop de Curtea de Conturi”.

Prin urmare, Ghidul a fost elaborat în conformitate cu mandatul legal și funcția de bază ale Curții de Conturi, cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI), prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și cu valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat în temeiul art. 11 alin. (2) din lege, cu prevederile *Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice* și ale *Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale*, precum și cu prevederile actelor normative emise în aplicarea acestora.

Respectând structura unei acțiuni de control/audit, Ghidul abordează și elaborează următoarele aspecte referitoare la verificarea achizițiilor publice:

I. Obiectivul general al acțiunilor de verificare în domeniul achizițiilor publice.

II. Elementele controlului/auditului financiar:

- 2.1. Relația tripartită între auditorii publici externi, entitatea auditată (partea responsabilă) și utilizatorii informațiilor din rapoartele de control/audit financiar;
- 2.2. Obiectivele specifice supuse verificării;
- 2.3. Reglementările legale aplicabile domeniului verificat;
- 2.4. Nivelul de asigurare oferit de auditorii publici externi cu privire la rezultatele acțiunilor de verificare în domeniul achizițiilor publice.

III. Principiile generale care trebuie luate în considerare înainte și pe parcursul unei acțiuni de verificare în domeniul achizițiilor publice:

- 3.1. Raționamentul și scepticismul profesional;
- 3.2. Riscul de audit;
- 3.3. Semnificația (materialitatea);
- 3.4. Documentația;
- 3.5. Comunicarea;
- 3.6. Controlul calității;
- 3.7. Managementul și abilitățile echipei de control.

IV. Reguli generale referitoare la etapele controlului/auditului financiar:

- 4.1. Planificarea controlului/auditului financiar;
- 4.2. Execuția controlului/auditului financiar;
- 4.3. Raportarea controlului/auditului financiar.

Scopul ghidului este acela de a le oferi auditorilor publici externi un sprijin atât în vederea creșterii nivelului lor perceput de profesionalism, cât și în desfășurarea acțiunilor de verificare a achizițiilor publice într-un mod eficient și eficace, asigurându-se premisele pentru efectuarea unor misiuni de audit de înaltă calitate. Pentru a facilita îndeplinirea acestui obiectiv, ghidul pune accentul pe:

- ☞ O abordare bazată pe riscuri, care concentrează efortul auditorilor publici externi pe aspectele considerate de aceștia ca fiind expuse riscului de neconformitate cu prevederile legale care le sunt aplicabile și riscului de a se ajunge la o concluzie/opinie eronată, scopul fiind acela de a se ajunge la o concluzie/opinie corectă. Riscurile sunt reevaluate pe măsură ce, pe parcursul controlului/auditului financiar, se obțin noi informații;
- ☞ Exercițarea unui raționament profesional adecvat, bazat pe standardele profesionale.;
- ☞ Invocarea standardelor internaționale de audit în conținutul rapoartelor de control/audit financiar se poate face utilizându-se următoarea precizare: „Misiunea de control/audit a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza principiilor de bază ale auditului, cuprinse în standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit”.

În general, procesul urmat în efectuarea controlului/auditului în domeniul achizițiilor publice este prezentat astfel:

- ☞ Considerente inițiale (Cap. I și II):

- **Obiectivul general al acțiunilor de verificare în domeniul achizițiilor publice și caracteristicile acestora**
- **Elementele controlului/auditului financiar (relația tripartită, obiectivele specifice, reglementările legale, nivelul de asigurare oferit)**

- **Raționamentul și scepticismul profesional**
- **Riscul de audit**
- **Semnificația**
- **Documentația**
- **Comunicarea**
- **Controlul calității**
- **Managementul și abilitățile echipei de audit**

- ☞ Principii generale ale controlului/auditului financiar (Cap. III)

- **Natura activității entității controlate/auditată**
- **Evaluarea sistemului de control intern al entității**
- **Evaluarea riscului de audit și a celui de fraudă**
- **Determinarea contractelor/ acordurilor-cadru de achiziție publică supuse verificării și a metodelor de selectare a celor care se supun verificării**
- **Abordarea controlului/auditului**
- **Elaborarea planului de control/audit**

☞ Execuția controlului/auditului financiar (Subcap. 4.2.)

- **Stabilirea contractelor care se supun verificării**
- **Identificarea și aplicarea procedurilor de audit pentru obținerea probelor de audit necesare realizării acțiunii de control/audit și evaluarea acestor probe de audit**
- **Extrapolarea valorii erorilor/abaterilor constatate la nivelul întregii categorii de operațiuni economice verificate, dacă procedurile de audit au fost aplicate asupra unui eșantion ales prin metode statistice și însumarea valorilor erorilor/abaterilor extrapolate**
- **Întocmirea documentelor de lucru**

☞ Raportarea (Subcap. 4.3.)

- **Întocmirea Raportului de control/Raportului de audit și procesului verbal de constatare, includerea punctului de vedere al conducerii entității, dacă este cazul, și a recomandărilor**
- **Întocmirea Procesului verbal de constatare a contravenției**

☞ Valorificarea constatărilor înscrise în actele întocmite cu ocazia controlului și verificarea modului de implementare a recomandărilor (etapa este prezentată în subcap. 5.4. din *Manualul de audit de conformitate*)

- **Valorificarea constatărilor înscrise în actele întocmite cu ocazia controlului/auditului financiar (decizia, încheierea, sesizarea organelor de urmărire penală, etc.)**
- **Verificarea modului de implementare a recomandărilor (follow - up)**

Manualul este structurat pe următoarele capitole:

☞ Introducere

☞ Capitolul I Obiectivul general al acțiunilor de verificare în domeniul achizițiilor publice și caracteristicile acestora

☞ Capitolul II Elementele controlului/auditului financiar

📄 Relația tripartită, în cadrul controlului/auditului financiar, între auditorii publici externi ai Curții de Conturi, partea responsabilă (entitatea controlată/auditată) și utilizatorii informațiilor din rapoartele de control/audit financiar

📄 Obiectivele specifice supuse verificării

📄 Reglementările legale și criteriile de audit

📄 Nivelul de asigurare oferit de auditorii publici externi cu privire la rezultatele acțiunilor de verificare în domeniul achizițiilor publice

☞ Capitolul III Principiile generale care trebuie luate în considerare înainte și pe parcursul unei acțiuni de verificare în domeniul achizițiilor publice

📄 Raționamentul și scepticismul profesional

- 📄 Riscul de audit
- 📄 Semnificația (materialitatea)
- 📄 Documentația
- 📄 Comunicarea
- 📄 Controlul calității
- 📄 Managementul și abilitățile echipei de control/audit
- ☞ Capitolul IV Etapele acțiunii de control/audit financiar
 - 📄 Planificarea controlului/auditului financiar
 - 📄 Execuția controlului/auditului financiar
 - 📄 Raportarea controlului/auditului
- ☞ Capitolul V Glosar de termeni
- ☞ Capitolul VI Anexe manual

Ghidul a fost aprobat prin HP nr. 426 din 8 decembrie 2016, a fost tipărit în broșură și publicat pe site-ul Curții de Conturi la Secțiunea „Reglementări interne, strategii, programe/Ghiduri”.

C2.2.3.10. Ghid de elaborare a strategiilor

Dezvoltarea strategică a oricărei instituții necesită atât o viziune pe termen mediu și lung, cât și crearea unui plan pentru a transforma această viziune în realitate. Astfel, elaborarea unei strategii sau a unui plan strategic este un prim pas în inițiativa de dezvoltare strategică a unei instituții.

În cadrul Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) și a organismelor sale regionale, grupurile de lucru care funcționează în cadrul acestora au considerat că Instituțiile Supreme de Audit (SAI) au nevoie de sprijin în consolidarea capacităților de planificare strategică.

La nivelul INTOSAI s-au elaborat o serie de metodologii referitoare la planificarea strategică, al căror scop este prezentarea modului prin care Instituțiile Supreme de Audit pot acționa prin intermediul planificării strategice pentru a garanta furnizarea unor servicii publice de calitate mai bună sau cu costuri scăzute.

În acest sens, în urma unui amplu proces consultativ, care a implicat toate părțile interesate de un astfel de proiect, au fost elaborate metodologii care să contribuie la crearea, dezvoltarea planurilor strategice și capacității de monitorizare a acestor planuri, în vederea consolidării permanente a capacităților instituționale.

Aceste metodologii se bazează pe un model de planificare strategică, prin care se încearcă să se prezinte un proces structurat pentru elaborarea și implementarea planurilor strategiilor, acestea fiind elaborate de Inițiativa de Dezvoltare INTOSAI (IDI), în colaborare cu AFROSAI (Organizația Africană a Instituțiilor Supreme de Audit vorbitoare de limba engleză) și testate la nivel regional – în cadrul realizării unui plan strategic pentru CAROSAI (Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din Caraibe).

Prin „capacitate” ne referim la competențele, cunoștințele, structurile și procedurile de lucru care contribuie la eficientizarea unei instituții. Consolidarea instituțională înseamnă dezvoltarea continuă a fiecăreia dintre aceste capacități, bazându-ne pe punctele forte existente și abordând lipsurile (Gap) și punctele slabe sau fructificând oportunitățile. Consolidarea competențelor de audit atât profesionale, cât și tehnice reprezintă un element important într-o strategie instituțională de natură să implice dezvoltarea competențelor SAI în gestionarea resurselor și a personalului său, precum și în influențarea părților externe interesate de activitatea specifică a Instituției Supreme de Audit.

SAI își consolidează permanent capacitățile prin intermediul strategiilor urmărind:

- ☞ să își evalueze periodic nivelul de capacitate la momentul evaluării, cu scopul identificării și conștientizării punctelor sale tari și slabe;
- ☞ să decidă de ce dorește să își consolideze capacitatea și care sunt obstacolele sau constrângerile cu care se va confrunta;

- ☞ să stabilească ce capacitate suplimentară dorește să consolideze, resursele de care va avea nevoie și rezultatele pe care se așteaptă să le obțină.
- ☞ să își dezvolte o strategie pentru atingerea unei creșteri a capacității instituționale și implicit a rezultatelor activității specifice, care să contribuie la îndeplinirea atribuțiilor conferite de lege;
- ☞ să implementeze această strategie;
- ☞ să evalueze impactul schimbărilor și rezultatele obținute;
- ☞ să susțină schimbările și dezvoltarea unei viitoare noi strategii care să conducă la o consolidare a ceea ce s-a obținut sau realizat.

În cadrul Grupului de autoevaluare instituțională cu ajutorul standardului ISSAI 5600, înființat prin Hotărârea nr. 81/2015 a Plenului Curții de Conturi, s-au identificat dificultăți în elaborarea noilor strategii ale Curții de Conturi, care au fost generate de inexistența unui material îndrumător și a unui mecanism care să se activeze automat la finalul strategiilor, motiv pentru care Plenul a aprobat prin Hotărârea nr. 132/2015 elaborarea unui astfel de ghid.

Ghidul de elaborare a strategiilor Curții de Conturi a fost elaborat pe baza metodologiei puse la dispoziție de INTOSAI, cu intenția de a deveni un instrument ce cuprinde informații fundamentale referitoare la planificarea strategică, respectiv pentru elaborarea strategiilor și care este adresat în special persoanelor desemnate să joace un rol în elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiilor.

Scopul acestui Ghid este acela de facilitare a procesului de planificare strategică în cadrul Curții de Conturi și de evitare a disfuncționalităților care pot apărea în timpul oricărei faze de elaborare a strategiilor.

Necesitatea existenței unui astfel de instrument metodologic (ghidul) derivă din faptul că planificarea strategică a crescut în importanță în cadrul Instituțiilor Supreme de Audit, în rândul cărora tot mai multe acțiuni se desfășoară ca urmare a unor evaluări a necesităților viitoare de dezvoltare și a transpunerii lor în practică prin intermediul unei planificări strategice pe termen mediu și lung.

Ghidul prezintă procesul elaborării strategiilor sub forma unei succesiuni logice de etape a căror parcurgere contribuie la îmbunătățirea procesului de elaborare a strategiilor. Anexele ghidului conțin chestionare, machete și rapoarte standardizate care își vor demonstra utilitatea ca instrumente absolut necesare în procesul elaborării strategiilor. Totodată, ghidul în sine reprezintă o procedură standard pentru procesul de elaborare, implementare și monitorizare a strategiilor instituționale ale Curții de Conturi, ce urmează a fi integrată în cadrul procedurilor operaționale ale Curții de Conturi. O abordare pe etape a procesului de elaborare a strategiilor, așa cum este prezentată în acest ghid, este utilă în asigurarea coerenței acțiunilor și fundamentării adecvate a strategiilor, crescând șansele de succes ale acestora și limitând în același timp posibilele contestări ulterioare ale calității activității desfășurate.

Avantajele organizării activităților de elaborare a strategiilor, implementarea lor și monitorizarea rezultatelor sunt următoarele:

- ☞ creșterea eficienței procesului de elaborare a strategiilor atât în ceea ce privește rezultatele, cât și în ceea ce privește posibilitatea de identificare a disfuncționalităților care afectează mai multe domenii instituționale;
- ☞ îmbunătățirea coordonării activității de elaborare a strategiilor, implementarea lor și monitorizarea rezultatelor;
- ☞ asigurarea unei predictibilități a impactului ce poate fi obținut prin implementarea strategiilor.

Ghidul trebuie considerat un document viu, care poate fi perfectat sau dezvoltat în timp pe baza experienței acumulate și pe măsură ce cadrul sau contextul instituțional se modifică.

În practică, în funcție de stadiul de dezvoltare al unei instituții, obiectivele strategiilor pot fi orientate către o dezvoltare instituțională sau către o consolidare instituțională. Aceste două orientări se succed aproape ciclic, deoarece întotdeauna după o etapă de dezvoltare urmează o perioadă de consolidare instituțională.

Ghidul este structurat pe următoarele secțiuni:

Introducere

☞ Partea I – Elaborarea strategiei instituționale:

- ☐ Procedura de elaborare, implementare și monitorizare a strategiei instituționale;
- ☐ Organizarea și derularea activităților de elaborare a strategiei instituției;
- ☐ Evaluarea și raportarea necesităților de dezvoltare a capacității instituționale;
- ☐ Elaborarea proiectului de strategie instituțională;
- ☐ Elaborarea variantei finale a strategiei instituționale și a planului de implementare;
- ☐ Aprobarea strategiei și a planului de implementare.

☞ Partea a II-a – Implementarea și monitorizarea strategiei instituționale:

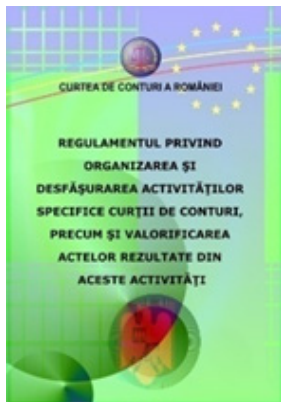
- ☐ Promovarea strategiei instituționale;
- ☐ Încredințarea obiectivelor strategiei celor responsabili să le implementeze;
- ☐ Managementul riscurilor și actualizarea strategiei;
- ☐ Monitorizarea și evaluarea îndeplinirii planului de implementare;
- ☐ Raportarea stadiului de implementare a obiectivelor strategiei.

☞ Anexe

Ghidul a fost aprobat prin HP nr. 30 din 2 februarie 2017, a fost tipărit în broșură și publicat pe site-ul Curții de Conturi la Secțiunea „Salvator”.

C2.2.4. Regulamente și coduri

C2.2.4.1. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități (RODAS)

Activitățile specifice Curții de Conturi și valorificarea actelor rezultate din acestea se organizează și se desfășoară conform regulamentului elaborat în acest scop și aprobat de Plen.

Prima versiune a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități a fost aprobată prin HP nr. 1 din 4.02.2009.

Ca urmare a propunerilor primite de la structurile de control/audit, prin HP nr. 75/11.06.2009 s-a dispus actualizarea „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Procedura de actualizare a acestui regulament a avut la bază standardele de audit ale instituțiilor supreme de audit, liniile directe europene de aplicare a standardelor de audit INTOSAI, experiența dobândită în activitatea practică în perioada 2009-2010, precum și deficiențele cu care s-au confruntat structurile de specialitate ale Curții de Conturi de la apariția vechiului regulament.

Prin HP nr. 130 din 4 noiembrie 2010 a fost aprobată noua versiune a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități care a fost publicată în MO nr. 831 din 13.12.2010.

În anul 2011, prin HP nr. 44/4.04.2011 a fost aprobată nota Departamentului juridic cu privire la interpretarea și aplicarea normelor prevăzute în Regulament, referitoare la competența de soluționare a litigiilor generate de sesizările formulate împotriva încheierilor emise de comisiile de soluționare a contestațiilor, începând cu data de 1 ianuarie 2011 în conformitate cu pct. 227, 228, 539 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 130/4.11.2010.

În anul 2012, luând în considerare experiența practică acumulată de auditorii publici externi prin aplicarea Regulamentului aprobat de Plen în anul 2010, precum și necesitatea punerii de acord a unor prevederi ale acestuia cu modificările din legislația generală privind economia, finanțele publice și contabilitatea.

Prin HP nr. 211/24.10.2012 au fost aprobate Precizări date în aplicarea dispozițiilor „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități” (Anexa nr. 1, Anexa nr. 2A, Anexa nr. 2B).

În data de 16.05.2013 a fost emisă HP nr. 135 pentru modificarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 130/2010, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 538/26.08.2013.

În data de 30.01.2014 a fost emisă HP nr. 15 privind aprobarea Precizărilor date în aplicarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, pct. 181 și Anexa nr. 11.

În anul 2014, luând în considerare experiența practică acumulată de auditorii publici externi prin aplicarea Regulamentului aprobat de Plen în anul 2010, precum și necesitatea punerii de acord a unor prevederi ale acestuia cu modificările din legislația generală privind economia, finanțele publice și contabilitatea, Plenul a aprobat forma actualizată a acestuia, care s-a publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 547 din 24 iulie 2014.

Prin HP nr. 248 din 4 septembrie 2014 a fost aprobată Nota Departamentului juridic nr. 47897/11.08.2014 privind aplicarea prevederilor pct. 542 din RODAS.

Pentru interpretarea unitară a unor prevederi din Regulament au fost emise Precizări date în aplicarea acestuia, care au fost aprobate de Plen prin HP nr. 300/6.11.2014.

Prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 155/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, au fost aprobate rectificări la Regulament, care au fost publicate în M.O. al României, Partea I, nr. 814/7.11.2014. De asemenea au fost date precizări în aplicarea dispozițiilor pct. 181 și Anexei nr. 11 din „Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”. A fost elaborată o Procedură de apelare la serviciile unui expert de către Curtea de Conturi a României, precum și o Notă privind comunicarea actelor de control/audit și a documentației aferente Departamentului juridic de către structurile care au efectuat controlul/auditul.

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități este structurat pe următoarele capitole:

CAPITOLUL I – Dispoziții generale

- ☞ Competențe, activități specifice și alte atribuții ale Curții de Conturi
 - ☞ Programul anual de activitate
 - ☞ Obligațiile entităților care intră în competența de verificare a Curții de Conturi, precum și ale altor persoane fizice sau juridice deținătoare de acte ori documente
 - ☞ Obligațiile conducerii structurilor de specialitate și ale auditorilor publici externi ai Curții de Conturi
- #### CAPITOLUL II – Organizarea și efectuarea auditului de conformitate (controlului), actele care se întocmesc cu ocazia controlului, precum și valorificarea constatărilor înscrise în aceste acte
- ☞ Atribuțiile, competențele și obiectivele controlului Curții de Conturi
 - ☞ Organizarea și efectuarea controlului
 - ☞ Tipuri de acte care se întocmesc cu ocazia controlului și conținutul acestora
 - ☞ Valorificarea constatărilor înscrise în actele întocmite cu ocazia controlului

CAPITOLUL III – Organizarea și efectuarea auditului financiar, întocmirea raportului de audit financiar și valorificarea constatărilor înscrise în acesta

- ☞ Atribuțiile și competențele Curții de Conturi privind auditul financiar
- ☞ Obiectivele auditului financiar și certificarea conturilor
- ☞ Notificarea entității, desemnarea auditorilor publici externi, precum și organizarea misiunii de audit financiar
- ☞ Etapele auditului financiar
 - ▢ Planificarea auditului financiar
 - ▢ Execuția auditului financiar
 - ▢ Raportarea

CAPITOLUL IV – Organizarea și efectuarea auditului performanței, întocmirea actelor și urmărirea implementării recomandărilor cuprinse în rapoartele de audit al performanței

- ☞ Atribuțiile Curții de Conturi în efectuarea auditului performanței
- ☞ Organizarea și efectuarea auditului performanței
 - ▢ Planificarea misiunii de audit al performanței
 - ▢ Execuția auditului performanței
 - ▢ Raportarea
 - ▢ Urmărirea implementării recomandărilor

CAPITOLUL V – Asigurarea și controlul calității în activitățile specifice Curții de Conturi

CAPITOLUL VI – Evaluarea activităților de control și de audit intern ale entităților verificate

CAPITOLUL VII – Organizarea și efectuarea auditului public extern de către Autoritatea de Audit asupra fondurilor comunitare nerambursabile și a cofinanțării naționale aferente

- ☞ Atribuții și competențe
- ☞ Sfera și obiectivele auditului
- ☞ Desfășurarea activității de audit
- ☞ Valorificarea rapoartelor de audit
- ☞ Abateri și sancțiuni
- ☞ Dispoziții finale

ANEXE

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități a fost modificat și completat prin HP nr. 205 din 31.05.2017.

C2.2.4.2. Statutul auditorului public extern și Codul de conduită etică și profesională

Codul de Conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României a fost aprobat prin HP nr. 24 din 19 noiembrie 2008.

Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României a fost aprobat prin HP nr. 31 din 28 noiembrie 2008.

Activitatea practică a auditorilor publici externi a scos în evidență că unele prevederi ale Codului de conduită etică și profesională a personalului și ale Statutului auditorului public extern trebuie corectate pentru punerea de acord cu prevederile legale privind integritatea și cu reglementările proprii Curții de Conturi apărute după aprobarea acestora, în anul 2010. În acest scop, Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României a fost revizuit și aprobat prin HP nr. 56 din 27 mai 2010, iar Statutul auditorului public extern prin HP nr. 80 din 13 iulie 2010.

Codul de Conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României și Statutul auditorului public extern au fost tipărite și aduse la cunoștință tuturor salariaților și postate pe pagina de internet a Curții de Conturi.

În anul 2014, sub coordonarea Comitetului de etică s-au actualizat Statutul auditorului public extern și Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi.

Actualizarea a fost determinată de punerea de acord a unor prevederi ale Statutului și Codului cu prevederile reglementărilor interne actualizate cu legislația specifică activității Curții de Conturi, de eliminarea paralelismului de reglementare, de structurarea prevederilor privind conflictul de interese, de delimitarea cerințelor de natură profesională și de natură etică din cadrul principiului conduitei profesionale, precum și de necesitatea implementării cerințelor Standardului 1 „Etică și integritate” din Codul general al controlului intern managerial privind activitatea specifică de audit și control.

Statutul și Codul, în formă actualizată, au fost aprobate de Plen.

Prin HP nr. 125 din 8 mai 2014 a fost aprobat Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României.

Prin HP nr.126 din 8 mai 2014 a fost aprobat Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României.

Statutul și Codul au fost tipărite și postate pe site-ul Curții de Conturi pentru a fi aduse la cunoștință tuturor auditorilor publici externi și aplicate în activitățile de audit și control.

C2.2.4.2.1. Statutul auditorului public extern

Statutul auditorului public extern a fost elaborat și aprobat în baza art. 58 lit. k) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, și reglementează cariera, drepturile și obligațiile auditorului public extern, precum și raporturile de muncă dintre acesta și Curtea de Conturi.

Statutul auditorului public extern este structurat pe următoarele capitole:

CAPITOLUL I Dispoziții generale

CAPITOLUL II Cariera auditorului public extern

☞ Dezvoltarea carierei de auditor public extern

☞ Recrutarea auditorilor publici externi

☞ Evaluarea auditorilor publici externi

☞ Promovarea auditorilor publici externi

☞ Formarea profesională continuă și inițială

CAPITOLUL III Drepturile, obligațiile și interdicțiile auditorului public extern

☞ Drepturile auditorului public extern

☞ Obligațiile auditorului public extern

☞ Interdicțiile auditorului public extern

CAPITOLUL IV Modificarea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă al auditorului public extern

☞ Modificarea contractului individual de muncă al auditorului public extern

☞ Suspendarea contractului individual de muncă

☞ Încetarea contractului individual de muncă

CAPITOLUL V Dispoziții finale

C2.2.4.2.2. Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi

Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi stabilește norme de conduită etică și profesională și formulează principiile și valorile fundamentale care trebuie respectate de personalul Curții de Conturi a României în activitatea socio-profesională pe care o desfășoară și în vederea creșterii încrederii, autorității și a prestigiului Curții de Conturi ca instituție supremă de audit.

La elaborarea Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi s-au avut în vedere recomandările cuprinse în Codul de conduită etică al INTOSAI, care, în respectul principiilor adoptate la Congresul de la Lima din anul 1977, s-a constituit ca un fundament pentru codurile instituțiilor supreme de audit. De asemenea, la elaborarea Codului, s-au avut în vedere prevederile *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, precum și alte acte normative care prevăd obligații, răspunderi, incompatibilități și interdicții aplicabile și personalului Curții de Conturi.

Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a fost aprobat de Plenul Curții de Conturi, în baza prevederilor art. 57 și art. 58 lit. j) din *Legea nr. 94/1992*, republicată, și cuprinde normele de conduită profesională și principiile pe care trebuie să le respecte membrii Curții de Conturi, auditorii publici externi, funcționarii publici și personalul contractual al Curții de Conturi.

Respectarea prevederilor Codului are ca scop realizarea următoarelor obiective:

- ☞ creșterea credibilității Curții de Conturi ca instituție supremă de audit;
- ☞ creșterea calității activităților specifice Curții de Conturi;
- ☞ sporirea încrederii entităților verificate în acțiunile și actele întocmite de Curtea de Conturi;
- ☞ atingerea unui nivel înalt de profesionalism al auditorilor publici externi.

Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi este structurat pe următoarele capitole:

CAPITOLUL I Membrii Curții de Conturi

CAPITOLUL II Codul etic al auditorilor publici externi

- ☞ Principiile și valorile etice fundamentale
- ☞ Declarația de independență
- ☞ Informarea pe probleme etice
- ☞ Incompatibilitățile auditorilor publici externi
- ☞ Răspunderea disciplinară a auditorilor publici externi
- ☞ Comitetul de etică

CAPITOLUL III Funcționarii publici și personalul contractual

- ☞ Principii generale
- ☞ Incompatibilitățile, interdicțiile și situațiile de conflict de interese pentru funcționarii publici
- ☞ Interdicțiile și situațiile de conflict de interese pentru personalul contractual
- ☞ Conduita funcționarilor publici și a personalului contractual
- ☞ Conduita în cadrul relațiilor internaționale
- ☞ Răspunderea disciplinară a funcționarilor publici și a personalului contractual

CAPITOLUL IV Dispoziții finale și tranzitorii

ANEXE

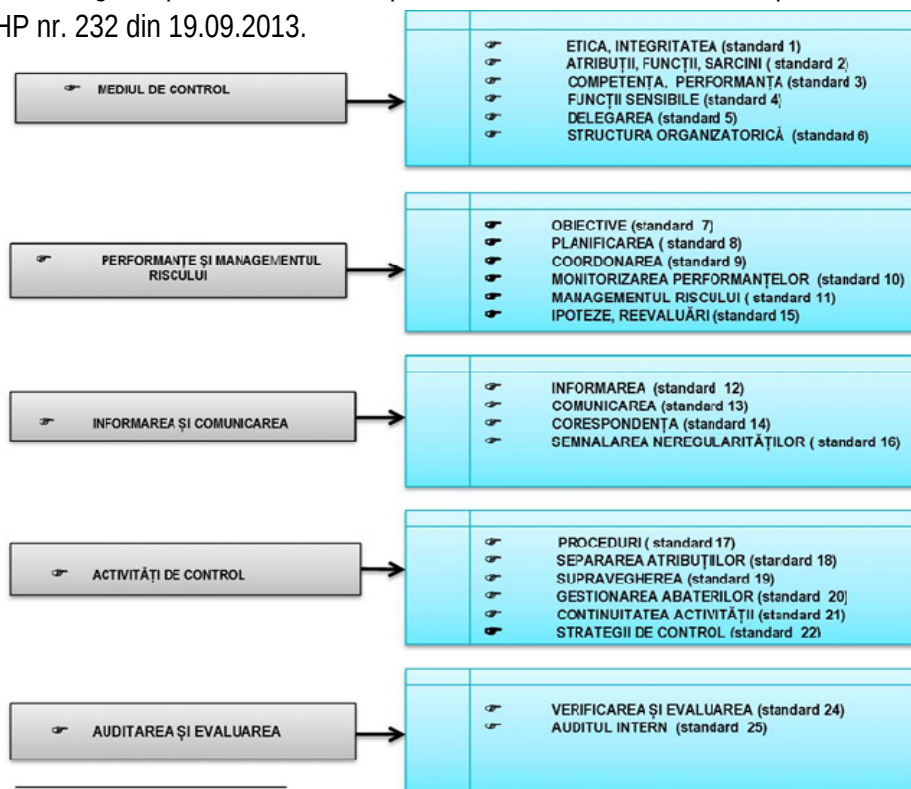
C2.3. Codul general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control

Controlul intern – atribut fundamental al managementului – este procesul prin care se asigură premisele funcționării corespunzătoare a instituției, identificarea instrumentelor și mecanismelor care pot stimula capacitatea de soluționare a problemelor derivate din obiectul propriu de activitate, la un nivel calitativ superior și în deplină armonizare cu liniile directoare INTOSAI²⁶.

Dezvoltarea controlului intern/managerial în activitatea specifică de audit/control a Curții de Conturi are drept scop consolidarea bunei guvernante, iar setul de norme, politici și reglementări elaborate și aplicate constituie suportul administrării relațiilor profesionale din spațiul instituțional.

²⁶ Liniile directoare INTOSAI¹ – actualizate prin includerea modelului creat de Comitetul Instituțiilor Sponsorizatoare al Comisiei Treadway (COSO) se constituie în cadrul unitar de abordare a controlului intern în Instituțiile Supreme de Audit.

Managementul instituției noastre – ca titular al unui ansamblu de competențe și responsabilități incidente sistemului de control intern – a fost preocupat de problematica evaluării operative și prospective a acestui proces, context în care a aprobată înființarea **Comisiei** pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, în baza prevederilor HP nr. 36 din 20.02.2013 și HP nr. 232 din 19.09.2013.

Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică a Curții de Conturi, aprobat prin HP nr. 106/2013.

Conform atribuțiilor stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare*, această structură a avut ca obiectiv principal identificarea prealabilă a riscurilor specifice activității Curții de Conturi și proiectarea controalelor interne, astfel încât acestea să fie în măsură să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la realizarea misiunii instituției.

În baza mandatului primit din partea Plenului, pentru realizarea acestor obiective, Comisia a analizat funcționalitatea controlului intern la nivelul instituției și a identificat majoritatea instrumentelor și mecanismelor menite să asigure îndeplinirea cerințelor generale și specifice ale acestui proces, în deplină armonizare cu regulile de management definite prin standardele de control intern și grupate în cele cinci domenii-cheie stabilite după modelul COSO²⁷. Aceste domenii sau componente interconectate ale controlului intern/managerial, recunoscute ca elemente-cheie care reunesc cele 25 de standarde de control intern, sunt concepute într-o structură logică, astfel încât să asigure relaționarea directă cu obiectivele instituției publice.

Relația directă între obiectivele generale ale instituției (responsabilitate, conformitate cu reglementările legale, desfășurarea unei activități eficiente și etice, precum și protejarea resurselor) și elementele-cheie ale controlului intern/managerial vizează următoarele aspecte:

- * **Mediul de control** – constituie fundamentul întregului sistem de control intern al Curții de Conturi, întrucât asigură structura și climatul acestui proces, la care se afiliază disciplina, conduita etică și morală, reglementate prin Standardul 1 – Etică și integritate.
- * **Performanța și managementul riscului** – furnizează, în ansamblu, baza pentru adoptarea celor mai adecvate reacții față de potențialele riscuri care apar în activitatea specifică a Curții de Conturi.

²⁷ Comitetul de Sponsorizare a Organizațiilor, cunoscut sub numele de COSO, care a reunit competențele unor profesioniști ai auditului extern și auditului intern, care au elaborat împreună o lucrare intitulată „Codul controlului intern”, lucrare care definește ceea ce ar trebui să se înțeleagă prin controlul intern.

- * **Informarea și comunicarea** – vizează componentele esențiale care facilitează accesul conducerii Curții de Conturi la informații relevante, sigure și oportune cu privire la evenimentele interne și internaționale, cu incidență asupra activității instituției noastre.
- * **Activitățile de control** – furnizează principalele instrumente și mecanisme (proceduri, resurse, gestionarea abaterilor etc.) necesare strategiei de atenuare a riscurilor identificate în activitatea de control/audit specifică Curții de Conturi.
- * **Auditarea și evaluarea** – asigură monitorizarea sistemului de control intern, semnalând eventualele deviații de la obiectivele prestabilite, în vederea remedierii acestora.

În anul 2013, potrivit HP nr. 36/20.02.2013, Comisia constituită inițial dintr-un număr de patru membri (un număr de patru consilieri de conturi – membri ai Plenului) și coordonată de doamna vicepreședinte Elena Doina Dascălu a fost investită cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial, urmărindu-se ca această structură – parte din esența instituției – să asigure un sistem eficient, prin împlinirea activității sale cu activitatea de control/audit specifică Curții de Conturi.

În acest sens, potrivit mandatului primit din partea Plenului, Comisia a avut ca obiectiv identificarea prealabilă a riscurilor activității specifice Curții de Conturi și proiectarea controalelor interne, astfel încât acestea să fie în măsură să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la realizarea misiunii instituției, respectiv: desfășurarea unei activități sistematice, economice, eficiente și etice; respectarea legislației, precum și protejarea resurselor împotriva pierderilor generate de o eventuală gestionare necorespunzătoare a resurselor etc.

Pentru realizarea acestor obiective, conform atribuțiilor stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare* al acestei structuri, aprobat prin HP nr. 106/11.04.2013, Comisia a identificat mecanismele menite să asigure îndeplinirea *cerințelor generale și specifice ale sistemului de control intern*, respectiv a regulilor de management definite prin standardele corespunzătoare celor cinci domenii-cheie ale controlului intern/managerial, stabilite după modelul COSO²⁸.

Având în vedere complexitatea problemelor abordate în cadrul procesului de dezvoltare/ implementare a mecanismelor controlului intern/managerial și ținând cont de aria extinsă de analiză, care vizează gradul de formalizare/implementare a fiecărui standard în activitatea proprie a instituției, prin HP nr. 232/19.09.2013 a fost aprobată lărgirea componenței Comisiei, prin desemnarea unui număr suplimentar de cinci membri, astfel încât, în prezent, această structură are un număr total de 9 membri.

Complementar acestui aspect, menționăm faptul că la ședințele de lucru au fost invitate să participe și persoane cu expertiză din conducerea structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, care au avut contribuții notabile în cadrul acestui demers.

În anul 2013, activitatea Comisiei s-a desfășurat în două etape (în perioada martie-ultima decadă a lunii septembrie și prima decadă a lunii octombrie-prezent), iar sumarul principalelor direcții de acțiune înscrise pe agenda de lucru a fost:

- ☞ Comisia coordonată de doamna Vicepreședinte Elena Doina Dascălu și-a desfășurat activitatea după un calendar bine definit, în sensul că săptămânal au fost organizate ședințe cu runde de dezbatere profesională în care comunicarea de grup și schimbul de experiență al membrilor acestei structuri au deschis perspectiva unei analize mai ample a problemelor circumscrise sistemului de control intern/managerial;
- ☞ Pentru analiza GAP²⁹, cele 25 de standarde au fost repartizate membrilor Comisiei (constituiți la rândul lor în subcomisii, coordonate de șefii de departament – membrii acestei structuri), după criterii care au avut în vedere, pe de o parte, expertiza sau specializarea fiecăruia, iar, pe de altă

²⁸ Comitetul de Sponsorizare a Organizațiilor, cunoscut sub numele de COSO, care a reunit competențele unor profesioniști ai auditului extern și auditului intern care au elaborat împreună o lucrare intitulată „Codul controlului intern”, lucrare care definește ceea ce ar trebui să se înțeleagă prin controlul intern.

²⁹ Analiza GAP – „procesul de evaluare a sistemului de management existent, în raport cu cerințele standardului de management, cu scopul de a identifica necesarul de resurse pentru îndeplinirea cerințelor standardului într-un anumit orizont de timp stabilit”.

parte, informațiile disponibile acestora prin natura și specificul activității desfășurate în cadrul instituției, astfel încât să se poată asigura calitatea concluziilor formulate în urma acestui demers.

☞ Analiza detaliată a celor 25 de standarde a necesitat o abordare a cerințelor generale și specifice acestora, structurată pe două paliere de referință:

- identificarea cadrului normativ existent **la nivelul Curții de Conturi** sau a documentelor formalizate specifice fiecărei cerințe a standardului analizat;
- evaluarea gradului de implementare a standardelor de control intern/managerial în activitățile de control-audit specifice instituției noastre.

☞ Fundamentată pe logica argumentelor expuse plenar de fiecare subcomisie de analiză, activitatea desfășurată de Comisie s-a materializat prin formularea următoarelor concluzii:

- unele standarde de control intern managerial sunt implementate de Curtea de Conturi, cadrul normativ de reglementare existent la nivelul instituției având un anumit grad de suficiență ce permite clasificarea acestora în categoria standardelor integrate în activitatea specifică de control/audit a instituției;
- alte standarde de control intern managerial sunt parțial îndeplinite de Curtea de Conturi, cerințele generale și specifice corespunzătoare acestora nu sunt îndeplinite în totalitate, în sensul că activitățile desfășurate nu sunt suficient de bine reglementate prin documentele interne elaborate de instituție (statut, cod, ROF), aspect ce necesită revizuirea, completarea și/sau modificarea acestora, după caz.
- există și situații în care unele standarde nu sunt implementate în activitatea specifică de control/audit a Curții de Conturi, în sensul că activitățile corespunzătoare acestora nu sunt formalizate sau nu sunt reglementate prin normele cu caracter juridic, menite să le confere legitimitate și să ateste documentar aplicarea acestor standarde.

Activitatea Comisiei, desfășurată în cele două etape, s-a finalizat prin formularea unor concluzii care deschid noi orizonturi de acțiune, astfel:

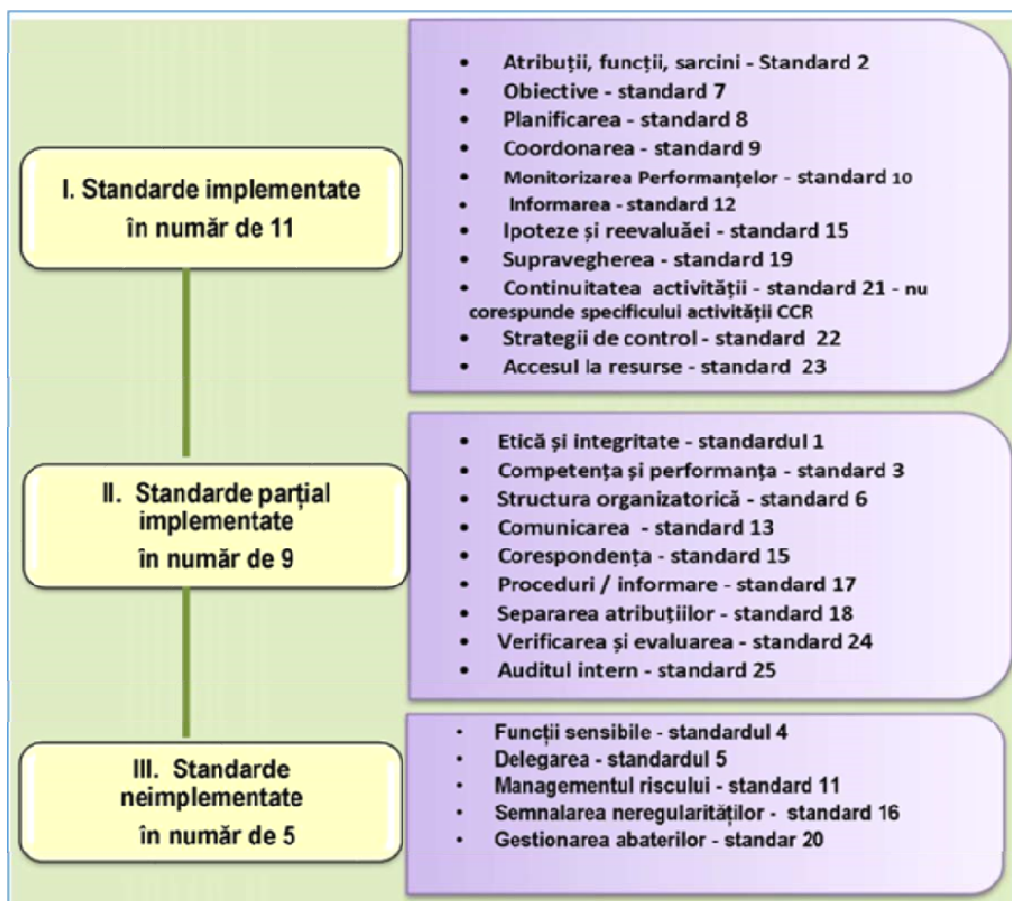
☞ În prima parte a anului 2013, conform Programului de activitate aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 106/11.04.2013, Comisia a asigurat monitorizarea, coordonarea, îndrumarea metodologică și finalizarea acțiunii de formalizare a activităților desfășurate de structurile Curții de Conturi, altele decât cele de audit și control, respectiv:

- Departamentul I – Metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT;
- Departamentul VI – Coordonare a verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- Departamentul VII – Juridic.

În acest sens, cele trei structuri de specialitate, care desfășoară activități cu rol de susținere a activității de control/audit a Curții de Conturi, au elaborat și supus spre aprobare Plenului un număr de 19 proceduri formalizate, după cum urmează:

- 10 proceduri operaționale aferente principalelor activități desfășurate în cadrul Departamentului I: *Metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT*, aprobate prin HP nr. 175/27.06.2013;
- 4 proceduri formalizate pentru principalele activități desfășurate de Departamentul VI: *Coordonare a verificării bugetelor unităților administrativ-teritoriale*, aprobate prin HP nr. 188/17.07.2013;
- 5 proceduri formalizate pentru principalele activități desfășurate de Departamentul VII: *Juridic*, aprobate prin HP nr. 189/17.07.2013.

Formalizarea procedurilor operaționale a creat suportul tehnic necesar activităților specifice existente, urmărindu-se menținerea echilibrului între sarcini, competențe (autoritate decizională conferită prin delegare) și responsabilități (obligația de a realiza obiectivele), precum și integrarea controalelor interne în activitățile de bază, oferind astfel o asigurare rezonabilă a atingerii obiectivelor individuale și generale, specifice fiecărei structuri.

Procedurile operaționale elaborate corespund scopurilor și politicilor Curții de Conturi, respectând cerințele standardelor de control intern/managerial, care stabilesc direcțiile determinante în care trebuie acționat în vederea respectării standardului.

☞ Începând cu luna octombrie a anului 2013, printr-o activitate consecventă, Comisia a analizat într-o primă etapă elementele-cheie ale controlului intern, concluzionând că acest proces nu trebuie considerat o *povară necesară* care se adaugă activității curente, ci dimpotrivă, sistemul de control intern trebuie să fie integrat în esența activităților instituției, întrucât devine parte integrantă a procesului managerial de planificare, execuție și monitorizare a activității.

Cele cinci componente interconectate ale controlului intern managerial recunoscute ca elementele-cheie care grupează un număr de 25 de standarde sunt concepute într-o structură logică care asigură relaționarea directă cu obiectivele oricărei entități publice, așa cum se reflectă și în schema de mai jos:

Analiza efectuată de Comisie asupra celor 25 de standarde de control intern managerial a permis clasificarea acestora după criteriul gradului de implementare în activitățile Curții de Conturi, în următoarele categorii:

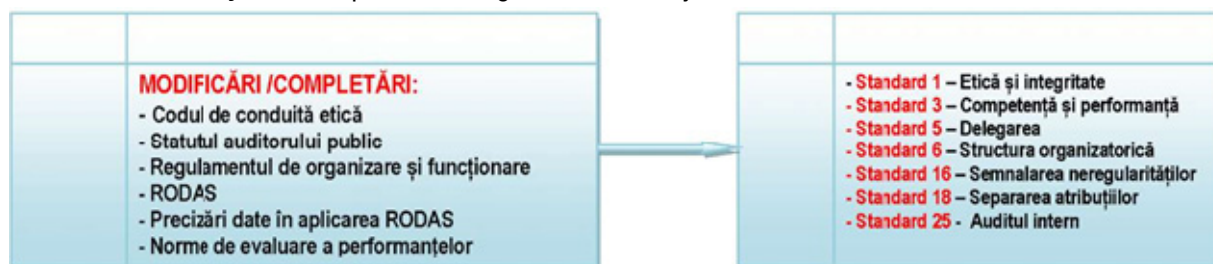
Comisia a realizat această clasificare după o evaluare prealabilă a activităților circumscrise fiecărui standard, măsurând gradul de îndeplinire a cerințelor generale și specifice celor 25 de standardele de control intern managerial.

Subliniem faptul că pentru dezvoltarea/implementarea sistemului de control intern managerial sunt necesare reglementări interne, respectiv: politici, proceduri operaționale instrucțiuni, norme etc., în măsură să jaloneze activitățile desfășurate și să creeze cadrul normativ intern care conferă legitimitate întregului proces.

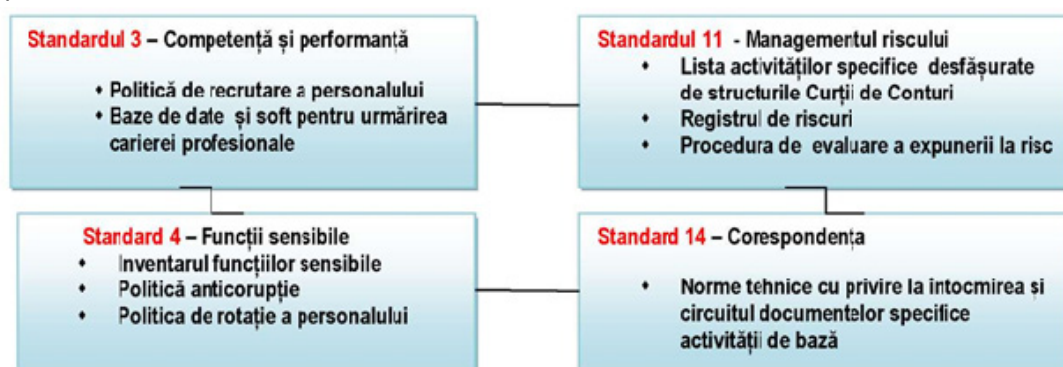
Din această perspectivă, evaluările Comisiei au avut ca rezultat o altă clasificare a standardelor, după un alt criteriu, respectiv după gradul de acoperire a activităților circumscrise fiecărui standard cu documente formalizate.

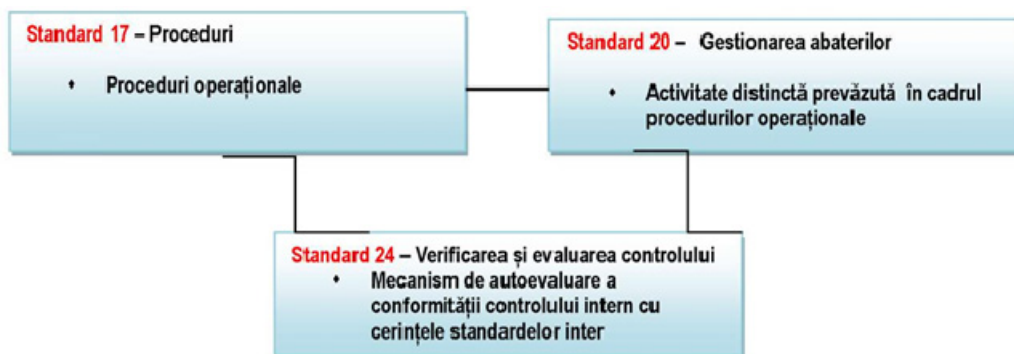
În acest sens, au fost identificate situații în care, pentru a realiza conversia și/sau transferul standardelor din categoria parțial implementate sau neimplementate în categoria standardelor implementate, sunt necesare acțiuni suplimentare, fie de modificare a reglementărilor existente (completări, revizui, amendamente, modificări ale ROF, statut, cod de conduită etică, RODAS, precizări și norme de evaluare a performanțelor), fie de elaborare a unor documente formalizate noi, care să reglementeze activitățile specifice sistemului de control intern managerial astfel:

1. Modificări și/sau completări ale reglementărilor deja existente:

2. Elaborarea unor documente formalizate noi pentru a asigura îndeplinirea cerințelor generale și specifice ale următoarelor standarde:

În urma activității desfășurate de Comisie, s-au formulat următoarele concluzii:

- ◆ Comisia consideră că sistemul de control intern/managerial este o competență și o responsabilitate de prim rang, cu rol de contracarare a riscurilor inevitabile care pot afecta realizarea obiectivelor Curții de Conturi. Astfel, după o activitate susținută, în care acțiunile specifice Curții de Conturi (control/audit) au fost analizate secvențial prin prisma controlului intern, Comisia a apreciat ca necesară continuarea procesului de dezvoltare/implementare a sistemului de control intern la nivelul instituției.
- ◆ Evaluarea Comisiei, orientată cu predilecție asupra gradului de implementare a standardelor în activitățile specifice Curții de Conturi, a evidențiat că acest indicator înregistrează un procent de 44%, (calculat prin raportarea celor 11 standardele apreciate ca implementate, la totalul celor 25 de standarde ale sistemului de control intern managerial).
- ◆ Comisia a apreciat că prin implementarea celor 11 standarde de control intern managerial, Curtea de Conturi dispune de cele mai importante pârguri prin care managementul își realizează rolul său fundamental (ex.: Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini; Standardul 7 – Obiective; Standardul 8 – Planificarea; Standardul 9 – Coordonarea; Standardul 10 – Monitorizarea performanțelor etc.), însă este necesară continuarea acestui demers pentru a asigura premisele obținerii multiplelor efecte benefice în planul performanței activității instituției.

Față de concluziile formulate și prezentate anterior, Comisia a formulat următoarele propuneri Plenului Curții de Conturi:

- Continuarea activității Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, **în sensul** elaborării și/sau revizuirii documentelor formalizate aferente instrumentelor sau mecanismelor de implementare a standardelor aflate în prezent în diferite stadii de implementare sau neimplementate;
- Monitorizarea standardelor deja implementate, în vederea identificării și semnalării eventualelor situații în care dinamica activității impune modificări/amendamente/completări ale documentelor formalizate specifice controlului intern managerial, întrucât acest proces este parte a activității instituției noastre;
- Prezentarea în ședințele Plenului Curții de Conturi, în vederea aprobării, a documentației aferente instrumentelor și/sau mecanismelor de implementare a standardelor neimplementate sau parțial implementate, pe măsura elaborării acestora;
- **Întocmirea unui „Dosar arhivă”** cu valoare de document oficial, care să cuprindă documentația de studiu elaborată de Comisie, având următoarea semnificație:
 - reflectă preocuparea conducerii executive a Curții de Conturi pentru implementarea sistemului de control intern/managerial în activitatea specifică a instituției;
 - creează un sistem de referință necesar oricărei acțiuni de autoevaluare instituțională vizând dezvoltarea/implementarea sistemului de control intern managerial;
 - atestă (probează) activitatea Comisiei, evidențiind evoluția și progresele de ordin cantitativ și calitativ înregistrate de Curtea de Conturi pe aceste paliere ale activității.

În anul 2014 (al doilea an de funcționare al acestei structuri), Comisia și-a continuat activitatea pe baza unei agende de lucru riguros structurate, orientată în principal către următoarele paliere de referință:

- ✓ analiza și evaluarea gradului de implementare a cerințelor generale și specifice ale standardelor de control intern, parțial implementate și neimplementate;
- ✓ modificarea, completarea și/sau ajustarea unor documente interne cu caracter normativ;
- ✓ elaborarea unor norme interne menite să jaloneze activitățile desfășurate;
- ✓ elaborarea și testarea procedurilor operaționale formalizate pe activitățile specifice de control/audit și activitățile suport, denumite convențional activități non-audit.

Evaluarea gradului de implementare a cerințelor generale și specifice ale standardelor de control intern, parțial implementate și neimplementate, a reprezentat o continuare a activității inițiate de Comisie în anul 2013, an în care au fost evaluate primele 12 standarde. În anul 2014, Comisia a finalizat analiza standardelor de control intern managerial, sistematizând și clarificând multiplele probleme legate de îndeplinirea cerințelor generale și specifice și de identificarea mecanismelor de implementare pentru celelalte 13 standarde, clasificate în categoria parțial implementate și neimplementate.

Deseori, activitatea Comisiei a fost intensificată și extinsă ca urmare a faptului că implementarea unui standard a fost condiționată de soluționarea unor probleme conexe sau adiacente. Pentru relevanța acestui aspect exemplificăm faptul că

1.	STANDARDUL 1 - Etică și integritate
2.	STANDARDUL 3 - Competență și performanță
3.	STANDARDUL 4 - Funcții sensibile
4.	STANDARDUL 5 - Delegarea
5.	STANDARDUL 16 - Semnalarea neregularităților
6.	STANDARDUL 24 - Verificarea și evaluarea controlului
7.	STANDARDUL 6 - Structura organizatorică
8.	STANDARDUL 20 - Gestionarea abaterilor
9.	STANDARDUL 25 - Audit intern
10.	STANDARDUL 17 - Proceduri
11.	STANDARDUL 21 - Continuitatea activității
12.	STANDARDUL 11 - Managementul riscului
13.	STANDARDUL 14 - Corespondența

Standardul 1 – Etică și integritate a fost apreciat de Comisie ca făcând parte din categoria standardelor implementate, doar după analiza prealabilă și revizuirea Normelor metodologice de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale auditorilor publici externi. De asemenea, două dintre cele 13 standarde evaluate de Comisie în anul 2014 au fost apreciate ca neimplementate, respectiv Standardul 14 – Corespondența și Standardul 11 – Managementul riscului, întrucât îndeplinirea cerințelor generale și specifice ale acestora impunea anumite condiționalități sau activități preliminare.

În sensul acesta, menționăm că Standardul 14 – Corespondența – care vizează managementul documentelor sau procesul de administrare a acestora, necesită într-o etapă preliminară stabilirea unor elemente de identitate vizuală, formalizarea componentei de redactare a corespondenței interne a Curții de Conturi, crearea unui nomenclator al documentelor de corespondență, astfel încât acestea să aibă un caracter unitar pentru toate structurile și un flux/circuit bine definit pe toată durata de viață a acestora (de la creare și până la arhivare).

În mod similar, Standardul 11 – Managementul riscului – conceput pentru a identifica evenimentele potențiale, susceptibile de afectarea activității instituției și pentru a gestiona riscurile în limitele aversiunii acestora, se află în relaționare directă cu obiectivele specifice dezvoltării instituționale. Prin urmare, anterior elaborării unui registru al riscurilor, prioritară pentru Comisie este elaborarea Strategiei de dezvoltare instituțională pentru perioada 2015-2020, prin care se vor stabili obiectivele strategice și specifice din care derivă riscurile ce pot afecta activitatea instituției.

Rezumând, în anul 2014, Comisia a analizat activitățile semnificative ale celor 13 standarde, asigurându-se că pentru 11 dintre acestea există o documentație adecvată (norme juridice, instrucțiuni, regulamente), care corespund structurilor și politicilor Curții de Conturi și care poartă amprenta standardelor de control intern managerial.

După această analiză prealabilă, transferul sau conversia celor 11 standarde din categoria celor parțial implementate sau neimplementate în categoria standardelor implementate a necesitat activități suplimentare ample, fie de modificare a reglementărilor existente (completări, revizui, amendamente,

revizuirii ale Codului de conduită etică, RODAS, precizări și norme de evaluare a performanțelor profesionale individuale), fie de elaborare a unor documente formalizate noi, care să reglementeze activitățile specifice ale Curții de Conturi, astfel:

A. Actualizarea, modificarea și completarea unor reglementări interne – demers necesar pentru implementarea standardelor de control intern/managerial:

✓ **Standardul 1 – Etică și integritate** – problematica referitoare la etica profesională a fost abordată într-o manieră care să asigure armonizarea cu prevederile Strategiei Naționale Anticorupție (S.N.A.) pentru perioada 2012-2015 și ale Raportului Grupului de lucru operativ EUROSAI privind auditul și etica. Astfel, pentru asigurarea conformității cu cerințele enunțate de standardele interne și internaționale cu privire la etică și integritate s-a impus modificarea și completarea Codului de conduită etică și profesională, precum și a Statutului auditorului public extern, prin introducerea unor reglementări suplimentare ce derivă din cerințele asociate acestuia. Totodată, îndeplinirea cerințelor referitoare la etică a necesitat asocierea cu cerințele Standardului 16 – Semnalarea neregularităților, vizând mecanismul prin care avertizorii de interes public intern semnalează diverse abateri. Comisia a apreciat că aceste aspecte pot fi reglementate prin modificarea și completarea prevederilor Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi, context în care acest document a fost revizuit și republicat. De asemenea, o acțiune subsecventă analizei Standardului 1 – Etică și integritate a constituit-o revizuirea, respectiv modificarea și completarea Normelor metodologice de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale auditorilor publici externi.

B. Elaborarea unor reglementări interne – condiție a îndeplinirii cerințelor generale și specifice ale standardelor analizate în anul 2014:

✓ **Standardul 3 – Competență și performanță** – vizează aspecte ce țin de managementul resurselor umane, de administrarea personalului într-o formă modernă, care să asigure obținerea unor rezultate optime în activitatea desfășurată. După analiza prealabilă a acestui standard, raportată la cerințele specifice, Comisia a elaborat Politica de recrutare – document formalizat ce oferă un sistem de referință coerent, în măsură să orienteze procesul de recrutare a personalului Curții de Conturi. Politica de recrutare elaborată conține instrumente și tehnici variate ce pot fi utilizate în procesul de atragere de pe piața forței de muncă a acelor persoane care pot contribui cu maximum de valoare la performanțele instituției și care se pot integra în mod corespunzător în cultura și specificul activității Curții de Conturi;

✓ **Standardul 4 – Funcții sensibile** – vizează cerința potrivit căreia instituția publică trebuie să identifice funcțiile apreciate ca fiind sensibile și să stabilească o politică adecvată de rotație a salariaților care ocupă astfel de funcții, cu scopul de a diminua riscul rezidual până la un nivel acceptabil. După analiza cerințelor generale și specifice asociate acestui standard, Comisia a concluzionat că instituția noastră dispune de mecanisme de diminuare a riscului rezidual de corupție, acestea necesitând identificarea funcțiilor și gruparea lor într-un document formalizat, care să probeze acțiunile întreprinse în acest sens. În acest context, Comisia a elaborat Lista funcțiilor sensibile și a riscului asociat acestora, pe fiecare nivel structural și funcție sensibilă și Normele privind rotația atribuțiilor/domeniilor aferente funcțiilor sensibile;

✓ **Standardul 5 – Delegarea** – reprezintă procesul prin care o persoană, de regulă managerul, transmite altei persoane atribuții profesionale, însoțite de autoritatea și responsabilitatea aferentă. Comisia a constatat că în practica Curții de Conturi, instituția delegării, deși utilizată, nu dispunea de o normă juridică care să îi confere legitimitate. În acest context, Comisia a elaborat Normele privind delegarea atribuțiilor și competențelor funcțiilor din cadrul Curții de Conturi;

✓ **Standardul 6 – Structura organizatorică** – vizează responsabilitatea instituției de a-și defini propria structură organizatorică, respectiv competențele, sarcinile și obligația de raportare –

ca atribute fundamentale asociate postului, existând recomandarea ca acestea să fie clare, coerente și să reflecte elementele avute în vedere pentru realizarea obiectivelor. În urma analizei acestui standard, Comisia a concluzionat că instituția dispunea de cadrul de reglementare necesar definirii și stabilirii structurii organizatorice, însă se impunea formalizarea componentei de evaluare și a elementelor care derivă din aceasta, pentru a detecta imperfecțiuni sau deficiențe ale sistemului organizatoric care ar impune schimbări manageriale de fond. În acest context, Comisia a elaborat Norme cu privire la implementarea mecanismului de efectuare a evaluărilor periodice asupra flexibilității și conformității structurii organizatorice a Curții de Conturi. Potrivit acestei norme juridice, structurile funcționale ale Curții de Conturi au obligația de a analiza anual funcționalitatea acestora, respectiv nivelul de eficiență în raport cu misiunea și obiectivele stabilite, precum și gradul de adaptabilitate a structurii organizatorice la modificările intervenite în interiorul și în mediul extern al acestora. Comisia a propus și Plenul Curții de Conturi a aprobat ca rezultatele acestei evaluări periodice referitoare la funcționalitatea fiecărei componente a structurii organizatorice să fie prezentate într-o secțiune distinctă în Raportul de activitate întocmit anual de departamentele de specialitate și de camerele de conturi.

- ✓ **Standardul 17 – Proceduri** – potrivit acestui standard, instituția trebuie să se asigure că pentru orice acțiune sau eveniment semnificativ există o documentație adecvată și că operațiunile sunt consemnate în documente, respectiv în proceduri formalizate pe activități. Inventarierea activităților procedurabile și elaborarea procedurilor formalizate au constituit un proces amplu, care a necesitat inițial sistematizarea și clasificarea acestora în două categorii: activități specifice și activități denumite convențional non-audit sau activități suport (exemplificând pentru acestea următoarele activități procedurabile: arhivarea documentelor, informațiile clasificate, evaluarea personalului, avizarea juridică, soluționarea petițiilor, activitățile de secretariat, soluționarea contestațiilor, elaborarea tematicilor de control etc.). Pentru implementarea acestui standard, membrii Comisiei s-au constituit în grupuri de lucru care au elaborat: proceduri formalizate pe activitățile de control/audit, respectiv pentru activitatea de audit financiar, proceduri pentru activitatea de audit al performanței și proceduri pentru auditul de conformitate. Distinct de aceste activități principale, membrii Comisiei au elaborat setul de proceduri formalizate pe activitățile suport sau non-audit, cu mențiunea că implementarea procedurilor formalizate pe activități, elaborate începând cu finele anului 2014 și aflate în curs de testare, rămâne un proces deschis și continuu;
- ✓ **Standardul 20 – Gestionarea abaterilor** – vizează gestionarea situațiilor care pot apărea fără a fi anticipate și care pot genera devieri/abateri ale activității care impiedică derularea operațiunilor prin politicile și procedurile existente. Conform acestui standard, pentru identificarea acestor abateri de la procedurile interne, instituția trebuie să analizeze periodic abaterile apărute, circumstanțele și modul în care pot fi gestionate. În urma analizei standardului, Comisia a elaborat Normele interne de implementare ale Standardului 20 – Gestionarea abaterilor, prin care s-a prevăzut obligativitatea instituirii unei evidențe a procedurilor proprii ale instituției (în forma inițială) și a modificărilor intervenite ulterior. Conform normelor interne, abaterile identificate sunt clasificate în două categorii: abateri care se pot rezolva fără modificarea procedurilor și se înregistrează în Rapoarte de abateri și abateri care nu pot fi remediate decât printr-o modificare a cadrului normativ și se înregistrează periodic într-un Registru al abaterilor. S-a stabilit ca, pe baza centralizării, aceste abateri să fie analizate, iar pe baza concluziilor formulate să se propună revizuirea, completarea sau modificarea, după caz, a reglementărilor interne.
- ✓ **Standardul 21 – Continuitatea activității** – vizează aspecte ce țin de asigurarea măsurilor corespunzătoare pentru ca activitatea instituției să poată continua în orice condiții, chiar și în

situații nedorite, când apar intempestiv evenimente critice. Evaluarea acestui standard a relevat că instituția trebuie să analizeze periodic capacitatea infrastructurii tehnice și performanța și capacitatea personalului de specialitate, în scopul identificării riscurilor generate fie de componenta tehnică, fie de indisponibilitatea acestora. Comisia a apreciat că domeniul de aplicare a Standardului 21 trebuie să cuprindă departamentele de specialitate și direcțiile aferente, serviciile și compartimentele din cadrul Curții de Conturi, care au obligația de a identifica și gestiona prezumtivele situații de criză.

Acest demers s-a concretizat prin elaborarea de către Comisie a unei Note interne de aplicare a Standardul 21 – Continuitatea activității, prin care au fost redefinite domeniul de aplicare a standardului și obiectivele de control necesare gestionării situațiilor de criză, care ar putea afecta continuitatea activității.

- ✓ **Standardul 24 – Verificarea și evaluarea controlului** – asigură premisele evaluării modului de funcționare a sistemului de control intern și soluționarea operativă, prin măsuri corective, a abaterilor sau derapajelor de la reglementările stabilite. S-a apreciat că însăși activitatea Comisiei privind evaluarea modului de funcționare a controlului intern/managerial, respectiv a mecanismelor prin care managementul monitorizează realizarea obiectivelor strategice stabilite, este o materializare a îndeplinirii cerințelor acestui standard. Analiza acestui standard a fost urmată de elaborarea de către Comisie a unor Chestionare de evaluare, pentru a măsura gradul de implementare de către Curtea de Conturi a fiecărui standard în parte.

În urma activității desfășurate în 2014 de Comisie au fost formulate următoarele concluzii:

- ☞ Activitatea desfășurată de Comisie este expresia preocupării conducerii colegiale, respectiv a Plenului Curții de Conturi, pentru dezvoltarea și consolidarea sistemului de control intern/managerial în activitatea specifică a instituției și pentru crearea unui sistem de referință necesar oricărei acțiuni de autoevaluare instituțională.
- ☞ Până la finele anului 2014, Comisia a analizat, completat, modificat și elaborat, după caz, reglementările interne necesare aplicării unui număr de 23 de standarde din cele 25 care alcătuiesc domeniile-cheie ale controlului intern/managerial (exceptând Standardul 14 – Corespondența și Standardul 11 – Managementul riscului – aflate în curs de evaluare). Cuantificarea activităților desfășurate de Comisie relevă că, în prezent, gradul de acoperire a activităților specifice Curții de Conturi, cu documente formalizate care dau legitimitate implementării standardelor de control intern/managerial, este de 92% (indicator calculat prin raportarea celor 23 de standarde analizate și apreciate ca dispunând de instrumentele de implementare, la totalul celor 25 de standarde ale sistemului de control intern/managerial).
- ☞ Comisia a apreciat că instituția dispune de mecanismele, instrumentele și pârgurile prin care managementul poate anticipa sau prospecta evoluția probabilă a proceselor sau a acțiunilor ce vizează îndeplinirea misiunii și a obiectivelor strategice propuse pentru dezvoltarea instituțională.

Față de concluziile formulate, Comisia a formulat următoarele propuneri:

- ☞ Continuarea activității Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, în sensul încheierii procesului de analiză odată cu evaluarea și elaborarea normelor juridice aferente celor două standarde aflate în prezent în curs de evaluare:
 - Standardul 14 – Corespondența;
 - Standardul 11 – Managementul riscului.
- ☞ Monitorizarea aplicării standardelor de control intern/managerial la fiecare nivel ierarhic al structurii organizatorice a instituției, în vederea identificării și semnalării eventualelor riscuri sau deviații (abateri) de la reglementările interne operaționale în prezent, aspect ce ar impune schimbări ale procedurilor actuale sau ale documentelor formalizate specifice controlului intern/managerial.

Până în anul 2015, activitatea Comisiei s-a focalizat pe efectuarea analizelor celor 25 de standarde anexate *OMFP nr. 946/2005 pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial*.

Acest fapt a presupus evaluarea modului de funcționare a mecanismelor prin care managementul monitorizează activitatea Curții de Conturi în vederea asigurării realizării obiectivelor strategice stabilite, precum și a conformității acestor mecanisme cu cele 25 de standarde de control intern/managerial prevăzute de ordinul anterior menționat.

Procesul de analiză a fost structurat conform celor cinci componente interconectate ale controlului intern/managerial (Mediu de control. Performanțe și managementul riscului. Informarea și comunicarea. Activități de control. Auditarea și evaluarea), care grupau, conform *OMFP nr. 946/2005 pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial*, cele 25 de standarde de control intern, asigurându-se astfel relaționarea directă a cerințelor standardelor cu obiectivele Curții de Conturi.

Analizele realizate pentru fiecare din cele 25 de standarde de control intern au fost efectuate de sub-comisii, coordonate de șefii de departament – membrii Comisiei, constituite după criterii care au avut în vedere, pe de o parte, expertiza sau specializarea fiecăreia, iar, pe de altă parte, informațiile disponibile acestora prin natura și specificul activității desfășurate în cadrul instituției, astfel încât să se poată asigura calitatea concluziilor formulate în urma acestui demers.

Întrucât *OMFP nr. 946/2005 pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial* a fost abrogat și înlocuit de *OSGG nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice* publicat în MO nr. 444/22 iunie 2015 și având în vedere atât faptul că activitatea de analiză a celor 25 de standarde era deja avansată, cât și acela că noile standarde, în număr de 16, nu aduc schimbări semnificative în abordarea controlului intern/managerial în cadrul unei instituții, Comisia a hotărât ca după finalizarea elaborării tuturor mecanismelor de implementare a standardelor de control intern prevăzute de *OMFP nr. 946/2005*, aceste mecanisme să fie adaptate conform noilor cerințe prevăzute de cele 16 standarde din cadrul *OSGG nr. 400/2015* detaliate și explicate în cuprinsul *OSGG nr. 400/12.06.2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice*, care, împreună, constituie baza Codului controlului intern/managerial.

Datorită acestui fapt, concluziile formulate în prezenta informare fac referire și la analizele efectuate asupra standardelor prevăzute de *OSGG nr. 400/2015*.

Cele 16 standarde din cadrul *Ordinului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial* elaborate definesc un minimum de reguli, al căror obiectiv era crearea unui model de control intern/managerial uniform și coerent, constituind, totodată, un sistem de referință pentru evaluarea funcționării mecanismelor de control intern/managerial existente, în vederea identificării zonelor de risc și a direcțiilor de schimbare oportune.

Standardele sunt în continuare grupate în cadrul a cinci elemente-cheie ale controlului intern/managerial:

1. mediul de control,
2. performanța și managementul riscurilor,
3. informarea și comunicarea,
4. activitățile de control, auditarea și
5. evaluarea.

Fiecare standard este structurat pe 3 componente:

- ✚ descrierea standardului, care prezintă trăsăturile definitorii ale domeniului de management la care se face referire, domeniu fixat prin titlul acestuia;
- ✚ cerințele generale, care anunță direcțiile determinante de acțiune, în vederea respectării standardului și
- ✚ referințele principale, care listează actele normative reprezentative cuprinzând prevederile aplicabile standardului.

Aceste domenii sau componente interconectate ale controlului intern/managerial, recunoscute ca elemente-cheie care reunesc cele 16 de standarde de control intern, sunt redate schematic mai jos astfel:

Activitățile circumscrise realizării obiectivului de analiză a implementării standardelor prevăzute de OSGG nr. 400/2015 vizează două paliere de referință, respectiv:

- continuarea formalizării prin norme și instrucțiuni de implementare a activităților specifice Curții de Conturi;
- monitorizarea implementării standardelor, revizuirea cadrului normativ în funcție de evoluțiile ulterioare și evaluarea implementării – proces realizat prin liste de verificare.

Acest demers a impus Comisiei un program continuu de analiză și dezbateri, care precede fie procesul de ajustare a unor proceduri sau norme interne ale Curții de Conturi, fie cel de elaborare de noi documente cu caracter normativ.

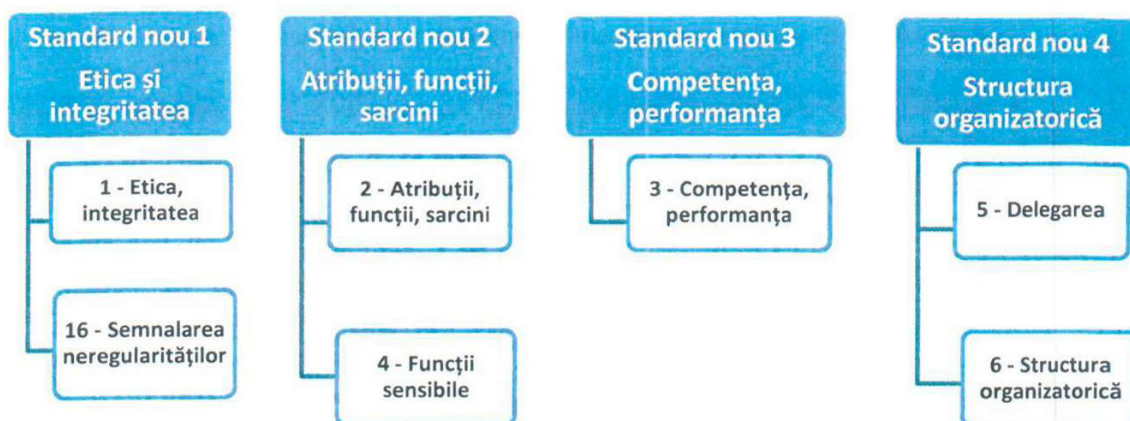
În consecința celor enumerate anterior și din considerente ce țin de datoria Comisiei de a informa periodic Plenul Curții de Conturi asupra activității și demersurilor sale, a fost întocmit prezentul Raport de progres, care rezumă activitatea desfășurată de Comisie în vederea elaborării mecanismelor de implementare a standardelor de control intern circumscrise componentei I – Mediul de Control, conform noilor cerințe prevăzute de OSGG nr. 400 /2015.

Astfel, Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control a avut un calendar bine structurat pe activități ce au vizat în principal:

- ✓ analiza cerințelor generale aferente standardelor de control intern/managerial din cadrul OSGG nr. 400 /2015 clasificate ca neimplementate sau parțial implementate;
- ✓ elaborarea unor documente noi cu caracter normativ (exemplu: norme privind corespondența și arhivarea);
- ✓ eventuala ajustare a prevederilor unor reglementări interne, demers materializat prin formularea unor propuneri de modificare și completare a acestora (exemplu: eventuala modificare a Regulamentului de organizare și funcționare al Curții de Conturi).

În ședințele organizate de Comisie au fost analizate, sistematizate și clarificate multiplele probleme legate de îndeplinirea cerințelor și identificarea mecanismelor sau instrumentelor de implementare a următoarelor standarde, enumerate în succesiunea cronologică a dezbaterilor.

OSGG nr. 400/2015 nu modifică semnificația **Mediului de control**. În accepțiunea reglementării, acesta asigură disciplina și climatul care influențează calitatea generală a controlului intern.

Un mediu de control eficace este esențial pentru a permite unor componente ale Sistemului de control intern/managerial, de exemplu, managementului riscurilor și activităților de control să funcționeze adecvat.

Mediul de control are influențe asupra modului de instituire a obiectivelor strategice ale unei instituții.

La începutul implementării unui sistem de control intern în conformitate cu Standardele de control intern, o evaluare bine desfășurată a mediului de control existent este indispensabilă.

Această evaluare trebuie să se axeze pe acele aspecte care au un impact real asupra stabilirii și realizării obiectivelor instituției și cazurile în care pot apărea riscuri.

Analiza cerințelor generale aferente standardelor de control intern/managerial din cadrul OSGG nr. 400 /2015 a reprezentat o continuare a activității inițiate de Comisie în anii precedenți, activitate în cadrul căreia au fost evaluate standardele din cadrul de OMFP nr. 946/2005.

Principalele cerințe ale standardelor, constatările rezultate în urma analizei efectuate de Comisie asupra cerințelor și gradului de implementare a celor 4 standarde din cadrul Componentei I – MEDIUL DE CONTROL la nivelul instituției, după cum urmează:

STANDARDUL 1 – ETICĂ ȘI INTEGRITATE

Standardul face parte din Secțiunea „*Mediul de control*” care reprezintă baza întregului sistem de control intern/managerial al unei entități publice și subsumează problematica legată de etică profesională și integritate.

Prin Descrierea standardului se enunță obligația conducerii și salariaților entității publice de a cunoaște și susține valorile etice și valorile organizației, de a respecta și aplica reglementările cu privire la etică, integritate, evitarea conflictelor de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregularităților.

Cerințele generale:

- Conducerea entității publice sprijină și promovează, prin deciziile sale și prin puterea exemplului personal, valorile etice, integritatea personală și profesională a salariaților;
- Conducerea entității publice adoptă un cod etic/cod de conduită, dezvoltă și implementează politici și proceduri privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregularităților;
- Conducerea entității publice înlesnește comunicarea deschisă de către salariați a preocupărilor acestora în materie de etică și integritate, prin crearea unui mediu adecvat;
- Acțiunea de semnalare de către salariați a neregularităților trebuie să aibă un caracter transparent pentru eliminarea suspiciunii de delațiune și trebuie privită ca exercitarea unei îndatoriri profesionale;
- Salariații care semnalează neregularități de care, direct sau indirect, au cunoștință sunt protejați împotriva oricăror discriminări, iar managerii au obligația de a întreprinde cercetările adecvate în scopul elucidării celor semnalate și de a lua, dacă este cazul, măsurile ce se impun;
- Conducerea și salariații entității publice au o abordare pozitivă față de controlul intern/managerial, a cărui funcționare o sprijină în mod permanent.

Analizarea cerințelor *Standardului nr. 1 „Etică și integritate”* și a gradului de implementare a acestora la nivelul instituției a avut ca materiale de referință următoarele documente:

- *Prevederile și cerințele Standardului nr. 1 „Etică și integritate” din cadrul OSGG nr. 400/2015;*
- *Analiza precedentă, efectuată asupra Standardului nr. 1 „Etică și integritate” din cadrul OMFP nr. 946/2005;*
- *Inventarul măsurilor de prevenire anticorupție și a indicatorilor de evaluare din cadrul Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) pentru perioada 2012-2015;*
- *Rapoartele Grupului de lucru operativ EUROSAI privind auditul și etica;*
- *Alte materiale.*

Adoptând o procedură corelativă de analiză și abordare a problemelor legate de etică, analiza a asociat acestui demers și evaluarea cerințelor Standardului 16 – Semnalarea neregularităților din cadrul OMFP nr. 946/2005, referitoare la instituirea unui mecanism privind avertizorii de interes public intern.

Din analiza efectuată asupra gradului de implementare în cadrul Curții de Conturi a Standardului privind etica și integritatea, pe baza documentelor sus-menționate a rezultat că toate cele 6 cerințe generale ale standardului sunt implementate, existând reglementări pentru acoperirea lor.

În acest context, problematica referitoare la etica profesională în implementarea prevederilor Standardului de control intern a fost abordată într-o manieră care a asigurat suplimentar față de cerințele Standardului nr. 1 și armonizarea cu cerințele și obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) și ale Grupului de lucru operativ EUROSAI privind auditul și etica.

În acest sens, toate cele 6 criterii de evaluare din cadrul Strategiei Naționale Anticorupție, referitoare la Codul etic/deontologic/de conduită, Declararea averilor, Conflictul de interese, Consilierea etică, Incompatibilități și Protecția avertizorului de integritate sunt considerate a fi implementate.

S-a apreciat că un plus de valoare a fost adăugat prin valorificarea experienței dobândite în urma participării la întâlnirile Grupului operativ de lucru EUROSAI privind auditul și etica.

De asemenea, ca urmare a analizei efectuate s-a evidențiat și faptul că cele 4 mari criterii urmărite de Grupul de lucru operativ EUROSAI privind auditul și etica sunt considerate a fi îndeplinite, în cadrul Curții de Conturi existând reglementări care probează implementarea cerințelor.

Menționăm faptul că evaluările interne privind etica se fac de regulă de către Comitetul de etică sau/și prin implementarea Programului IntoSAINT, iar uneori sunt implicate și entitățile verificate prin intermediul unor chestionare.

Față de cele prezentate, trebuie adăugat însă că Standardul nr. 1 „*Etica și integritate*” trebuie considerat un document în lucru, deoarece, pe baza experienței în implementarea cerințelor standardului, conținutul, structura și formatul reglementărilor prin care se probează implementarea acestuia se pot schimba și revizui, fiind necesară însă numai introducerea unor prevederi suplimentare pentru asigurarea deplinei conformități cu cerințele enunțate de standardele interne și internaționale cu privire la etică și integritate.

Având în vedere rezultatele analizei efectuate, Comisia a concluzionat că cerințele impuse de aplicarea Standardul de control intern/managerial „Etică și integritate” sunt îndeplinite în activitatea Curții de Conturi, standardul fiind implementat.

STANDARDUL 2 – ATRIBUȚII, FUNCȚII, SARCINI

Standardul subsumează atât problematica legată de atribuțiile, funcțiile și sarcinile personalului unei entități, cât și cea legată de organizare, managementul resurselor umane, deontologie.

Prin **Descrierea standardului** se enunță obligația conducerii entității publice de a asigura întocmirea și actualizarea permanentă a documentului privind misiunea entității publice, a regulamentelor interne și a fișelor posturilor, pe care le comunică angajaților.

Cerințele generale:

- Regulamentul de organizare și funcționare al entității publice cuprinde într-o manieră integrală sarcinile entității, rezultate din actul normativ de organizare și funcționare, precum și din alte acte normative; acesta se comunică salariaților și se publică pe pagina de internet a entității publice;
- Fiecare salariat trebuie să cunoască misiunea încredințată entității, obiectivele și atribuțiile entității publice și ale compartimentului din care face parte, rolul său în cadrul compartimentului, stabilit prin fișa postului, precum și obiectivele postului pe care îl ocupă;
- Conducătorii compartimentelor entității publice au obligația de a întocmi și de a actualiza, ori de câte ori este cazul, fișele posturilor pentru personalul din subordine;
- Sarcinile trebuie să fie clar formulate și strâns relaționate cu obiectivele postului, astfel încât să se realizeze o deplină concordanță între conținutul sarcinilor și conținutul obiectivelor postului;
- Conducătorii compartimentelor entității publice trebuie să identifice sarcinile noi și dificile ce revin salariaților și să le acorde sprijin în realizarea acestora.

Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control a stabilit ca analizarea cerințelor *Standardului nr. 2 „Atribuții, funcții, sarcini”* și a gradului de implementare la acestora a nivelului instituției noastre să fie realizată de către domnul Iulian Dumitrescu, director în cadrul Departamentului III, care a analizat anterior gradul de implementare a cerințelor *Standardului nr. 2 „Atribuții, funcții, sarcini”* din cadrul *OMFP nr. 946/2005*.

Adoptând o procedură corelativă de analiză și abordare a problemelor legate de atribuții, funcții și sarcini, analiza a asociat acestui demers și evaluarea cerințelor *Standardului nr. 4 „Funcții sensibile”*, din

cadrul *OMFP nr. 946/2005*, material întocmit de domnul Bogdan Platoș, director al Camerei de Conturi București, care a analizat anterior gradul de implementare a acestui standard.

Analiza *Standardului 2 „Atribuții, funcții, sarcini”* a fost realizată plecând de la ideea centrală a standardului, și anume că realizarea misiunii entității publice sau realizarea unei anumite activități, presupune respectarea tuturor regulilor și normelor care îi sunt aplicabile, și pentru ca toate aceste reguli și norme să poată fi respectate, persoana responsabilă de îndeplinirea misiunii, dar și personalul de execuție direct implicat trebuie să le cunoască cu exactitate.

Principalele aspecte rezultate în urma analizei efectuate de Comisie asupra cerințelor și gradului de implementare a acestui standard la nivelul instituției:

- Curtea de Conturi are elaborate reguli și norme care îi sunt aplicabile pentru realizarea misiunii stabilite prin actele normative de înființare;
- toate regulamentele elaborate de Curtea de Conturi respectă următoarele cerințe: acoperă întregul spectru de activități al unității;
- asigură continuitate și fluiditate în realizarea activităților;
- asigură respectarea unității de conducere la fiecare nivel, respectiv fiecare subordonat are un singur șef direct;
- **Regulamentul de organizare și funcționare (ROF)** este documentul cu caracter normativ prin care se reglementează structura organizatorică a entității publice și a subdiviziunilor sale, se stabilesc și se repartizează activitățile, atribuțiile, competențele, nivelurile de autoritate, responsabilitățile, mecanismele de relații. Documentul conține o prezentare a atribuțiilor tuturor compartimentelor din structura organizatorică a entității;
- **Fișa postului** reprezintă documentul care definește locul și contribuția postului în atingerea obiectivelor individuale și organizaționale, caracteristic atât individului, cât și entității și care precizează sarcinile și responsabilitățile care îi revin titularului unui post.

Structura fișelor de post reprezintă principalul suport pentru organizarea și gestionarea întregului personal, precum și un instrument util în evaluarea performanțelor și responsabilizarea angajatului.

Aceste fișe se elaborează pe baza fișelor-cadru, aprobate de către Plenul Curții de Conturi.

Fișa postului se întocmește și se semnează de șeful structurii căreia îi aparține postul respectiv, se avizează de șefii ierarhici superiori și se aprobă de președintele Curții de Conturi, consilierul de conturi, directorul camerei de conturi teritoriale sau secretarul general al Curții de Conturi, după caz.

Este de precizat faptul că, la propunerea responsabililor de compartimente, managementul entității publice actualizează documentele privind misiunea și atribuțiile fiecărei componente a structurii sale organizatorice și comunică întregului personal orice actualizare a acestora.

Din analiza efectuată asupra documentelor sus-menționate a rezultat că toate cele cinci cerințe generale ale *Standardului nr. 2 „Atribuții, funcții, sarcini”* sunt implementate, existând prevederi în cadrul reglementărilor pentru acoperirea acestor cerințe.

Având în vedere cele prezentate se poate concluziona că toate cerințele generale impuse de aplicarea *Standardului 2 – Atribuții, funcții, sarcini* sunt îndeplinite în activitatea Curții de Conturi.

STANDARDUL 3 – COMPETENȚĂ, PERFORMANȚĂ

Standardul subsumează problematica legată de competența personalului unei entități publice.

Prin **Descrierea standardului** se enunță obligația conducerii entității publice de a asigura ocuparea posturilor de către persoane competente, cărora le încredințează sarcini potrivit competențelor, și asigură condiții pentru îmbunătățirea pregătirii profesionale a angajaților.

Standardul solicită și evaluarea anuală a Performanțelor profesionale individuale ale angajaților, în scopul confirmării cunoștințelor profesionale, aptitudinilor și abilităților necesare îndeplinirii sarcinilor și responsabilităților încredințate.

Cerințele generale:

- Conducătorul entității publice și salariații dispun de cunoștințele, abilitățile și experiența care fac posibilă îndeplinirea eficientă și efectivă a sarcinilor, precum și buna înțelegere și îndeplinire a responsabilităților legate de controlul intern/managerial;
- Competența angajaților și sarcinile încredințate trebuie să se afle în echilibru permanent, pentru asigurarea căruia conducerea entității publice acționează prin:
 - ✓ definirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru fiecare loc de muncă;
 - ✓ conducerea interviurilor de recrutare, pe baza unui document de evaluare prestabilit;
 - ✓ întocmirea planului de pregătire profesională a noului angajat încă din timpul procesului de recrutare;
 - ✓ revederea necesităților de pregătire profesională și stabilirea cerințelor de formare profesională în contextul evaluării anuale a angajaților, precum și urmărirea evoluției carierei acestora;
 - ✓ asigurarea faptului că necesitățile de pregătire identificate sunt satisfăcute;
 - ✓ dezvoltarea capacității interne de pregătire complementară formelor de pregătire externe entității publice.
- Performanțele profesionale individuale ale angajaților se evaluează cel puțin o dată pe an în raport cu obiectivele anuale individuale și sunt discutate cu aceștia de către evaluator;
- Competența și performanța trebuie susținute de instrumente adecvate, care includ tehnica de calcul, programele informatice, brevetele, metodele de lucru etc.;
- Conducătorii compartimentelor entității publice asigură fiecărui angajat participarea în fiecare an la cursuri de pregătire profesională în domeniul său de competență.

Analiza *Standardului 3 „Competență, performanță”* a fost realizată plecând de la ideea centrală a standardului, și anume că performanța și competența sunt două concepte ale aceleiași obiectiv urmărit de managementul oricărei instituții, manifestate pe terenul relațiilor profesionale din necesitatea valorizării inițiativei și responsabilității personalului și ca o condiție a dezvoltării noilor forme de performanță individuală sau colectivă.

Ambele concepte reprezintă aptitudini care promovează adecvat valorile individuale și instituționale, asigurând consolidarea credibilității conducerii.

Sintetizând, standardul tratează competența ca fiind capacitatea unei persoane de a realiza în mod corespunzător și cu eficiență maximă, sarcinile care îi revin.

Managementul instituției trebuie să-și fructifice oportunitățile de a atrage personal bine pregătit profesional și de a consolida cunoștințele angajaților, prin instruire și prin perfecționarea pregătirii profesionale.

Practica demonstrează că în absența unui personal competent, orice sistem de control intern este inefficient și sunt numeroase situațiile în care anomalii sau deficiențele apărute în activitatea profesională au avut drept cauză o lipsă acută a pregătirii profesionale, o pregătire superficială sau neactualizată a personalului.

În urma analizei standardului se poate aprecia că, în general, cerințele asociate acestui standard sunt formalizate prin documente elaborate de Curtea de Conturi (Statut, Politică de recrutare, Norme de evaluare a performanțelor profesionale, strategii), dar sunt și secțiuni care nu sunt acoperite prin reglementări interne.

Astfel, acțiunile specifice cerințelor standardului sunt în marea lor majoritate acoperite prin documente formalizate, exceptând aspectele referitoare la *„Conducerea interviurilor de recrutare pe baza unui document de evaluare definit”* atât pentru comisia de interviu, cât și pentru candidat.

Standardul solicită ca *sarcinile încredințate angajaților să se afle în echilibru permanent cu competențele acestora*, fapt pentru asigurarea căruia conducerea entității publice trebuie să acționeze prin:

- definirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru fiecare loc de muncă;
- conducerea interviurilor de recrutare, pe baza unui document de evaluare prestabilit;
- întocmirea planului de pregătire profesională a noului angajat încă din timpul procesului de recrutare;

- revederea necesităților de pregătire profesională și stabilirea cerințelor de formare profesională în contextul evaluării anuale a angajaților, precum și urmărirea evoluției carierei acestora;
- asigurarea faptului că necesitățile de pregătire identificate sunt satisfăcute;
- dezvoltarea capacității interne de pregătire complementară formelor de pregătire externe entității publice.

Global, din analiza efectuată asupra gradului de implementare în cadrul Curții de Conturi a standardului privind *Competența și performanța* a rezultat că cerințele 1 și 2 sunt parțial implementate, iar restul din cele 5 cerințe generale ale standardului sunt integral implementate, existând reglementări pentru acoperirea lor. În aceste circumstanțe se poate aprecia că Standardul 3 – Competență și performanță este parțial implementat.

STANDARDUL 4 – STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

Standardul este un element-cheie al controlului intern, care grupează probleme legate de organizare și managementul resurselor umane.

Prin **Descrierea standardului** se enunță obligația conducerii entității publice de a defini structura organizatorică, competențele, responsabilitățile, sarcinile, liniile de raportare pentru fiecare componentă structurală și comunică salariaților documentele de formalizare a structurii organizatorice.

Conducătorul entității publice are obligația de a stabili în scris limitele competențelor și responsabilităților pe care le delegă.

Cerințele generale:

- Structura organizatorică este stabilită astfel încât să corespundă scopului și misiunii entității și să servească realizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite;
- În temeiul actului normativ privind organizarea și funcționarea entității publice, conducătorul entității publice aprobă structura organizatorică: departamente, direcții generale, direcții, servicii, birouri, posturi de lucru;
- Încadrarea cu personal de conducere și personal de execuție a acestor structuri se regăsește în statul de funcții al entității și se realizează cu respectarea concordanței dintre natura posturilor și competențele profesionale și manageriale necesare îndeplinirii sarcinilor fixate titularilor de posturi;
- Competența, responsabilitatea, sarcina și obligația de a raporta sunt atribute asociate postului; acestea trebuie să fie bine definite, clare, coerente și să reflecte elementele avute în vedere pentru realizarea obiectivelor entității publice;
- Conducerea entității publice analizează și determină periodic gradul de adaptabilitate a structurii organizatorice la modificările intervenite în interiorul și/sau exteriorul entității, pentru a asigura o permanentă relevanță și eficiență a controlului intern;
- În fiecare entitate publică, delegarea se realizează, în principal, prin Regulamentul de organizare și funcționare, fișele posturilor și, în unele cazuri, prin ordine exprese de a executa anumite operațiuni;
- Delegarea este condiționată în principal de potențialul și gradul de încărcare cu sarcini a conducerii entității și a salariaților implicați;
- Salariatul delegat răspunde integral de realizarea sarcinii, iar managerul care a delegat își menține în fața superiorilor responsabilitatea finală pentru realizarea acesteia.

Principalele referințe legate de aplicarea cerințelor acestui standard sunt prevăzute în actele normative și reglementările interne care guvernează activitatea Curții de Conturi, fiind formalizate în următoarele documente:

a) Regulamentul de organizare și funcționare (ROF), instrument de organizare folosit pentru descrierea detaliată a structurii organizatorice a instituției;

b) Fișa postului, document organizatoric indispensabil fiecărui angajat, utilizat ca suport pentru evaluarea muncii acestuia, și care prezintă în detaliu elementele cerute unui angajat pentru ca acesta să-și poată exercita în condiții normale activitatea;

c) Organigrama este reprezentarea grafică a structurii organizatorice, fiind un element de informare și analiză, care are ca obiectiv punerea în evidență a componentelor structurale: funcții, compartimente, niveluri ierarhice, relații organizaționale;

d) Statul de funcții, documentul sub formă de schemă generală, care cuprinde posturile, funcțiile, limitele de salarizare și de încadrare ale personalului.

Procesul de proiectare și reproiectare a structurii organizatorice este unul deschis și continuu, care trebuie adaptat în funcție de rolul, atribuțiile și competențele atribuite Curții de Conturi prin lege și între *Standardul 4 – Structura organizatorică* și alte standarde componente ale Codului controlului intern/ managerial există o interdependență strânsă, obiectivă, care determină ca referințele comune întâlnite în mai multe standarde să fie corelate între ele, urmând ca prin prisma elementelor rezultate din analiza de GAP asupra standardelor de control intern/managerial să se procedeze la revizuirea și adaptarea structurii organizatorice la cerințele mecanismelor de control intern. În urma analizei realizate și a dezbaterilor din cadrul Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control cu privire la gradul de implementare a prevederilor *Standardului nr. 4 „Structura organizatorică”* a reieșit faptul că, în general, cerințele specifice acestui standard sunt îndeplinite, toate cele opt cerințe generale ale standardului sunt implementate, Curtea de Conturi dispunând de cadrul normativ necesar care definește și stabilește structura organizatorică, competențele, responsabilitățile, sarcinile și obligația de a raporta pentru fiecare componentă structurală.

Evaluând rezultatele analizei efectuate, Comisia a concluzionat că cerințele impuse de aplicarea *Standardului 4 – Structura organizatorică* sunt îndeplinite în activitatea Curții de Conturi.

În urma activității desfășurate de Comisie au fost formulate următoarele concluzii:

- a. Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control a continuat analiza gradului de implementare a standardelor de control intern/managerial, elaborând norme și documente formalizate pe activități, astfel încât, la nivel instituțional, cele 16 standarde din cadrul *OSGG nr. 400/2015* să dispună de cadrul normativ necesar implementării și funcționării corespunzătoare a întregului sistem de control intern managerial.
- b. Comisia a apreciat că instituția dispune în mare măsură de mecanismele, instrumentele și pârghiile prin care managementul poate anticipa sau prospecta evoluția probabilă a proceselor sau a acțiunilor ce vizează îndeplinirea misiunii și a obiectivelor strategice propuse pentru dezvoltarea instituțională, dar, având în vedere faptul că procesul de proiectare și reproiectare a sistemului de control intern este unul deschis și continuu, care trebuie adaptat în funcție de rolul, atribuțiile și competențele atribuite Curții de Conturi, aceste mecanisme, instrumente și pârghii trebuie actualizate permanent.
- c. În urma tuturor analizelor realizate, Comisia pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial a apreciat că cele patru standarde de control intern/ managerial din cadrul componentei *Mediul de control* sunt integrate în activitatea specifică de control/audit a Curții de Conturi. (Anexa nr. 1)
- d. Cuantificarea activităților desfășurate de Comisie relevă că, în prezent, gradul de acoperire a activităților specifice Curții de Conturi, cu documente formalizate care dau legitimitate implementării standardelor de control intern/managerial din cadrul componentei *Mediul de control*, este de 91% (procent calculat prin raportarea celor 21 de cerințe analizate și apreciate ca dispunând de instrumentele de implementare, la numărul total de 23 de cerințe, corespunzător celor 4 standarde analizate):

- ❖ Referitor la *Standardul 1 – Etică, integritate*, se poate aprecia că toate cele șase cerințe ale acestuia sunt îndeplinite, standardul fiind implementat, ceea ce conduce la ideea că, în cadrul Curții de Conturi, personalul beneficiază de consiliere etică și se aplică atât un sistem de monitorizare a respectării normelor de conduită, cât și proceduri aplicabile în cazul semnalării unor neregularități și pentru identificarea măsurilor de rezolvare a acestora. Singura mențiune care se face este necesitatea modificării ROF-ului astfel încât să fie accentuat rolul pe care îl are conducerea în ceea ce privește etica și integritatea.
- ❖ Referitor la *Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini*, se poate aprecia că toate cele cinci cerințe generale ale acestuia sunt îndeplinite, gradul de implementare fiind de 100%, ceea ce relevă faptul că personalului îi sunt aduse la cunoștință documentele actualizate cu privire la misiunea instituției, regulamentele interne, fișele postului, iar sarcinile și atribuțiile sunt stabilite în concordanță cu competențele asociate posturilor.
- ❖ Referitor la *Standardul 3 – Competență și performanță*, în urma analizei efectuate reiese faptul că majoritatea cerințelor standardului sunt îndeplinite.
 - Au fost stabilite cunoștințele și aptitudinile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor/atribuțiilor asociate fiecărui post în cadrul instituției.
 - Au fost identificate nevoile de pregătire și s-a întocmit Programul anual de pregătire profesională. Personalul din cadrul instituției a participat la cursuri specifice domeniului și funcției ocupate.
 - S-au respectat prevederile legale specifice pentru concursurile de angajare, precum și cele de promovare.
 - În urma evaluării performanțelor profesionale ale angajaților s-a concluzionat că aceștia dispun de calificarea și experiența corespunzătoare realizării sarcinilor specifice.
 - Fișele de evaluare sunt gestionate de Serviciul resurse umane. Conducerea structurilor de specialitate a repartizat echilibrat sarcinile și a monitorizat termenele de realizare, ceea ce a condus la îndeplinirea eficientă a acestora. Se poate aprecia că mai mult de trei din cele cinci cerințe generale ale acestuia sunt îndeplinite, iar celelalte două sunt parțial îndeplinite, ceea ce relevă faptul că în cadrul Curții de Conturi există reglementări și practici care asigură ocuparea posturilor de către persoane competente, cărora să le încredințeze sarcini de serviciu potrivit competențelor și, totodată, se asigură condiții pentru dezvoltarea capacității profesionale.
- ❖ Referitor la *Standardul 4 – Structura organizatorică* se poate aprecia că toate cele opt cerințe generale ale acestuia sunt îndeplinite, gradul de implementare fiind de 100%, ceea ce relevă faptul că în cadrul Curții de Conturi au fost definite structura organizatorică, responsabilitățile, sarcinile, precum și modalitățile de raportare pentru fiecare componentă structurală în parte. Sarcinile și responsabilitățile departamentelor/camerelor de conturi/serviciilor, conform Regulamentului de organizare și funcționare al Curții de Conturi, se regăsesc distribuite în cadrul fișelor de post pentru fiecare funcție din statul de funcții. Structura organizatorică a fost stabilită astfel încât la repartizarea sarcinilor pe fiecare angajat s-a urmărit să se asigure comunicarea, cooperarea, îndeplinirea sarcinilor, distribuirea resurselor și luarea de decizii în modul cel mai eficient. Totodată, conducerea instituției a căutat soluții de ocupare a posturilor vacante sau de rotație a personalului, astfel încât activitatea instituției să se desfășoare în condiții optime.

Față de concluziile prezentate, Comisia a formulat următoarele propuneri:

- Continuarea monitorizării aplicării standardelor de control intern/managerial la nivelul instituției, în vederea identificării și semnalării eventualelor riscuri sau deviații (abateri) de la reglementările

interne operaționale în prezent, aspect ce ar impune schimbări ale metodologiilor actuale sau ale documentelor formalizate specifice controlului intern/managerial.

- Continuarea activității Comisiei în vederea elaborării și/sau revizuirii instrumentelor sau mecanismelor de aplicare a standardelor în vederea reglementării aspectelor solicitate de standard respectiv:
 - o Finalizarea și publicarea Strategiei de resurse umane pentru perioada 2016-2020;
 - o Elaborarea unui Manual privind „Managementul resurselor umane”, care să conțină în secțiuni distincte: cadrul normativ de reglementare a acestui domeniu, proceduri de selecție și recrutare a personalului; pregătirea profesională și perfecționarea pregătirii profesionale a personalului Curții de Conturi; evaluarea performanțelor profesionale și dezvoltarea carierei profesionale;
 - o Dezvoltarea unor ghiduri privind desfășurarea interviului de selecție a personalului de specialitate din Curtea de Conturi pentru *Comisia de interviu* și pentru *candidatul la examen*;
 - o Actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al Curții de Conturi în ceea ce privește accentuarea rolului pe care îl are conducerea cu privire la etică și integritate, menționarea faptului că fișele de post se actualizează în funcție de cerințe, includerea noii structuri a *Direcției de control în domeniul achiziției publice, de elaborare a metodologiei în acest domeniu și de pregătire a personalului de specialitate*, includerea unui capitol nou referitor la *Delegare*.

Prezentarea în ședințele Plenului Curții de Conturi, în vederea aprobării, a documentației aferente instrumentelor și/sau mecanismelor de implementare a standardelor, pe măsura elaborării, actualizării și/sau modificării acestora, după caz.

Până la 30 iunie 2017 au fost realizate și aprobate prin hotărâri de plen:

- ❖ Normele de implementare a standardului privind delegarea atribuțiilor și responsabilităților funcțiilor din cadrul Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 101/2014;
- ❖ Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 125/2014;
- ❖ Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României, cu anexele sale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții nr. 126/2014;
- ❖ Politica de recrutare a personalului de specialitate al Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 216/2014;
- ❖ Proceduri pentru activitățile cu rol de susținere a activității specifice de audit și control desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 7/2015;
- ❖ Procedurile pentru activitatea de audit de conformitate (control) desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 23/2015;
- ❖ Procedurile pentru activitatea de audit financiar desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 54/2015;
- ❖ Nota privind alegerea și aprobarea elementelor de identitate vizuală ale Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 82/12.03.2015;

- ❖ Procedura operațională pentru realizarea activității de audit al performanței desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 67/2015;
- ❖ Procedura operațională privind desfășurarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice Procedura operațională privind desfășurarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 202 din 16 iunie 2016;
- ❖ Proceduri pentru activitatea de audit financiar desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 54 din 19 februarie 2015;

- ❖ Proceduri pentru activitatea de audit de conformitate (control) desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 23 din 29 ianuarie 2015;
- ❖ Proceduri pentru activitățile cu rol de susținere a activității specifice de audit și control desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 7 din 15 ianuarie 2015;
- ❖ Procedura privind regimul eliberării, utilizării și păstrării pașapoartelor diplomatice și de serviciu în cadrul Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 251 din 9 octombrie 2015;
- ❖ Procedura operațională privind activitatea de consiliere la nivelul Biroului de audit intern din cadrul Curții de Conturi a României, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 252 din 4 decembrie 2012;
- ❖ Procedura operațională privind activitatea Serviciului comunicare, imagine și relații publice din cadrul Curții de Conturi a României, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 240 din 22 noiembrie 2012;
- ❖ Procedura operațională privind activitatea Serviciului Relații Externe și Protocol din cadrul Curții de Conturi a României, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 239 din 22 noiembrie 2012;
- ❖ Nomenclatorul documentelor de corespondență;
- ❖ Manualul de identitate vizuală;
- ❖ Normele interne cu privire la implementarea mecanismului de efectuare a evaluărilor periodice asupra flexibilității și conformității structurii organizatorice a Curții de Conturi;
- ❖ Lista funcțiilor sensibile și a riscului asociat acestora în cadrul Curții de Conturi;
- ❖ Procedura operațională privind desfășurarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 202 din 16 iunie 2016;
- ❖ Strategia de resurse umane pentru perioada 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 262 din 21 iulie 2016;
- ❖ Normele interne cu privire la gestionarea, redactarea, circuitul și arhivarea documentelor privind activitatea specifică a Curții de Conturi, aprobate prin HP Curții de Conturi nr. 164 din 9 iunie 2016;
- ❖ Metodologia de elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate al Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 182 din 2 iunie 2016;

- ❖ Ghidul privind formarea profesională a personalului de specialitate, aprobat prin HP nr. 6 din 12.01.2017;
- ❖ Ghid de elaborare a strategiilor Curții de Conturi – 2017, aprobat prin HP nr. 30 din 12.02.2017;
- ❖ Planul de integritate al Curții de Conturi pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, aprobat prin HP nr. 48 din 16.02.2017;
- ❖ Norma internă pentru organizarea și desfășurarea activității de control a aspectelor înscrise în sesizări/petiții de către personalul din cadrul Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate, aprobată prin HP nr. 59 din 23.02.2017;
- ❖ Norma internă de implementare a Standardului 11 – Continuitatea activității la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin HP nr. 144 din 27.04.2017;
- ❖ Modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobată prin HP nr. 205 din 31.05.2017;
- ❖ Manualul auditului financiar, aprobat prin HP nr. 238 din 15.06.2017;
- ❖ Norma internă de implementare a Standardului 8 – Managementul riscului la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin HP nr. 252 din 12.06.2017.

C2.4. Indicatorii de performanță

În conformitate cu prevederile punctului 447 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, conform cărora conducerea structurilor de specialitate ale Curții de Conturi va evalua atât acțiunea de verificare efectuată, cât și pe fiecare membru al echipei de control/audit, în funcție de contribuția adusă de fiecare la realizarea acțiunii respective și pe baza indicatorilor de performanță. Una dintre prioritățile Plenului o constituie evaluarea performanței la nivelul instituției.

În vederea realizării acestei priorități, prin Hotărârea nr. 21/16.02.2012 s-a aprobat constituirea unui grup de lucru pentru elaborarea unui „Studiu privind selectarea celor mai relevanți indicatori de performanță, care să conducă la măsurarea impactului acestora în buna guvernare, precum și la eliminarea aspectelor critice ale activității Curții de Conturi”.

La baza acestei decizii a Plenului Curții de Conturi au mai stat și prevederile unor acte normative în vigoare, referitoare la măsurarea performanței angajaților unei organizații, respectiv prevederile Legii nr. 53 din 24 ianuarie 2003 privind Codul muncii, republicată în temeiul art. V din Legea nr. 40/2011, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 946/04.07.2005, republicat, pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial. În afara acestor reglementări naționale, pentru instituțiile supreme de audit sunt aplicabile și prevederile cuprinse în documentele elaborate de Organizația Internațională și cea Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit, respectiv INTOSAI și EUROSAI.

Scopul evaluării performanței la nivelul Curții de Conturi îl constituie **necesitatea întăririi capacității instituționale** prin evaluarea în mod regulat a modului cum se realizează și raportează activitatea de control/audit, cum se adaugă valoare și se îmbunătățește managementul financiar public al entităților verificate, precum și prin identificarea problemelor cu care se confruntă personalul de specialitate sau a punctelor slabe și propunerea de soluții în vederea îmbunătățirii activității specifice a instituției. De asemenea, se poate afirma că rezultatele obținute în urma măsurării performanțelor într-o instituție reprezintă atât o sursă de informare pentru management cu privire la derularea proceselor, cât și o sursă de motivare a celor evaluați, pentru îmbunătățirea performanței acestora în viitor.

Monitorizarea performanței instituției reprezintă o activitate care trebuie realizată continuu de către Plenul Curții de Conturi, întrucât identifică progresul înregistrat de către fiecare structură de specialitate în realizarea obiectivelor stabilite prin **Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi pentru perioada 2010-2014** și celelalte reglementări interne, precum și posibilele probleme sau bariere în activitatea acestor structuri, pentru a se interveni la timp și în mod optim. De regulă, *monitorizarea performanței reprezintă o sarcină-cheie a conducătorului instituției, dar această activitate de verificare trebuie să aibă loc într-un mod participativ, prin implicarea tuturor conducătorilor de structuri de specialitate, deoarece performanța organizației reprezintă cumulativ performanța fiecărei structuri componente, iar succesele sau insuccesele unor structuri influențează direct nivelul de performanță al instituției.*

Plecând de la conceptul Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit INTOSAI, conform căruia *nu contează cât de profesional și exact este un raport de audit, ci dacă instituția supremă de audit a fost utilă entității auditate, părților-cheie interesate (Parlamentului în mod deosebit) și publicului larg, dacă această instituție nu comunică în mod clar și eficace rezultatele muncii sale de audit, și implicit nu evaluează sau nu sunt evaluate de alții aceste rezultate obținute*, s-a procedat la analiza experienței altor instituții supreme de audit europene, și chiar a Curții Europene a Auditorilor, în vederea cunoașterii modului de evaluare a performanței realizate la nivelul acestora. S-a avut în Ghidul intitulat „Cum să crească utilizarea și impactul rapoartelor de audit”, ghid elaborat de INTOSAI în anul 2010, în vederea întăririi capacității instituționale. Acest ghid pune un accent deosebit pe următoarele aspecte:

- ✦ măsurarea impactului rapoartelor de audit și a recomandărilor formulate în urma misiunilor efectuate;
- ✦ comunicarea de către instituțiile supreme de audit a rezultatelor muncii sale;
- ✦ implicarea entităților auditate și a celorlalte părți interesate în evaluarea activității pe care o desfășoară aceste instituții supreme de audit.

Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit EUROSAI a subliniat la Congresul al VII-lea de la Cracovia, din anul 2008, necesitatea elaborării unui ghid de bune practici privind calitatea în cadrul instituțiilor supreme de audit. În cuprinsul Ghidului, intitulat „Bunele practici în asigurarea calității în cadrul instituțiilor supreme de audit”, elaborat la sfârșitul anului 2010, se precizează că aceste instituții *trebuie să măsoare atingerea obiectivelor strategice, în scopul de a evalua performanța, a indica problemele sau punctele slabe și, unde este necesar, s-au propus măsuri corective*. De asemenea, se menționează că *elaborarea indicatorilor de performanță la nivelul instituției are drept scop asigurarea instituției supreme de audit cu un punct de vedere echilibrat și oportun în ceea ce privește performanța organizației în realizarea sarcinilor de audit și conducerea proceselor administrative*. Tot în cuprinsul Ghidului sunt prezentate bunele practici din domeniul auditului și care au legătură cu performanța unei instituții supreme de audit, măsurarea performanței și indicatorii de performanță care trebuie stabiliți la nivelul acesteia, practici care au fost detaliate la capitolul respectiv din prezentul studiu, dar și concluzia generală, conform căreia *evaluarea performanței instituțiilor supreme de audit este un instrument al managementului, prin care performanța și abilitățile angajaților sunt evaluate (în termeni de rezultate ale cantității și calității, eficienței și oportunității).*

Nu putem vorbi de viabilitatea unei organizații într-un mediu concurențial, instabil și turbulent, fără performanță. Din acest motiv, *orice organizație trebuie să implementeze un sistem de măsurare a performanței, deoarece atât succesul, cât și continuitatea, depind de performanța acesteia*. Prin acest sistem, organizațiile *au capacitatea de a stabili măsura în care au fost atinse obiectivele stabilite, de a-și evalua performanța și de a elabora inițiativele viitoare în scopul îmbunătățirii performanței lor*.

Măsurarea performanței și, implicit, performanța organizațională a devenit o tematică de interes sporit atât printre teoreticieni, cât și printre practicieni, mai ales începând cu sfârșitul anilor '80. Conform acestora, *evaluarea performanțelor reprezintă elementul-cheie pe care orice organizație ar trebui să îl posede*. Numai cu aspirații, ținând mai sus și evoluând permanent, putem afirma că evităm dezamăgirile. O organizație care nu posedă un sistem de evaluare a performanțelor foarte bine pus la punct, înseamnă

că nu evoluează și nici nu are o imagine de ansamblu asupra capacității și motivației profesionale a angajaților săi. Evaluarea și revizuirea performanțelor profesionale demonstrează determinarea formală, periodică, a modului în care membrii organizației își îndeplinesc sarcinile specifice postului pe care îl ocupă în raport cu criteriile stabilite, cu standardele de evaluare și cu metodele utilizate. Modul în care sistemul de evaluare este folosit și maniera în care rezultatele evaluării sunt comunicate pot afecta semnificativ moralul și climatul din organizație.

Rezultatele evaluării performanțelor contribuie la fundamentarea deciziilor specifice și se iau în considerație pentru alte procese ce se circumscriu managementului resurselor umane, cum sunt: procesele de instruire, de perfecționare, promovare, recompensare etc. Evaluările neformale, prin care conducătorii evaluează zilnic subordonații, ocupă un loc important în cadrul organizației. Evaluarea sistematică, formală, a personalului angajat, este prevăzută să se realizeze la intervale de timp bine precizate. Datele obținute în cadrul procesului de evaluare trebuie să fie obiective și să asigure feedback-ul, prin comunicarea rezultatelor membrilor organizației la momentul potrivit și într-o manieră corespunzătoare.

În concluzie, într-o societate în continuă dezvoltare, *evaluarea performanțelor angajaților reprezintă un „test de maturitate socială” a organizației care realizează acest lucru și se desfășoară în vederea determinării gradului în care angajații acesteia îndeplinesc sarcinile sau responsabilitățile ce le revin, ceea ce influențează în mod direct performanțele entității.* Deși literatura de specialitate prezintă multe argumente pro și contra în legătură cu evaluarea performanțelor, cele mai multe susțin totuși evaluarea formală a performanțelor, evidențiind, totodată, cele mai importante obiective ale acestei activități. Pentru evaluarea performanțelor angajaților este necesară determinarea prealabilă a criteriilor și standardelor de performanță. Alegerea criteriilor de performanță presupune identificarea responsabilităților și tipurilor de activitate specifice fiecărui post, precum și a celor mai importante caracteristici de personalitate. *Criteriile se compară cu standardele, care reprezintă nivelul dorit al performanțelor.* Dacă în urmă cu mulți ani *evaluarea performanței constituia o activitate bazată, îndeosebi, pe intuiție și bun-simț, actualmente s-a impus dezvoltarea bazei științifice a acesteia și transformarea treptată a evaluării performanței dintr-o activitate, adesea formală și administrativă, cu metodologii improvizate, impropriei specificului organizațiilor, într-o activitate deosebit de importantă a managementului, al cărui obiectiv major îl reprezintă luarea deciziilor.*

Din punctul de vedere al angajaților, *cunoașterea performanțelor profesionale și a propriilor potențialități* înseamnă o înțelegere reală a modului în care își îndeplinesc sarcinile de muncă, ce randament au, ce așteaptă de la ei organizația în care își desfășoară activitatea și cum răspund solicitărilor acesteia. Posibilitatea cunoașterii valorii profesionale *dă celui evaluat încredere în propriile forțe și creează posibilitatea autoanalizei în fața semnelor de întrebare ridicate, constituind în același timp un factor psihologic mobilizator sau motivațional pentru producție, generator al unei atitudini pozitive față de muncă.*

Studiul a fost realizat pe baza analizei situației existente la Curtea Europeană a Auditorilor și la cele 11 instituții supreme de audit care au răspuns solicitării Curții de Conturi, a modului de abordare de către INTOSAI și EUROSAI a problematicii asigurării calității în cadrul instituțiilor supreme de audit, precum și a experienței unor autorități publice de control din țara noastră.

Studiul încearcă să trateze și să analizeze tematica performanței entităților economice și a gestiunii acesteia, deoarece *performanța nu trebuie doar măsurată, ci trebuie și gestionată.* Obiectivul principal al studiului constă în contribuția la o conștientizare și înțelegere mai bună a importanței aplicării corecte și obiective a procedurii de evaluare a performanței într-o organizație de către toți factorii implicați, precum și oferirea de suport metodologic și informațional. Acesta conține noțiuni de bază cu privire la evaluarea performanței, precum și informații cu privire la etapele procesului de evaluare. Aceasta întrucât *un aspect important al managementului resurselor umane îl constituie sistemul de management al performanței aplicat în cadrul organizației, inclusiv sistemul de evaluare a performanței organizaționale, deoarece prin evaluare se poate înțelege mai bine cum au fost obținute rezultatele individuale, la nivel de subdiviziune și organizație, care au fost barierele și care este modalitatea optimă de depășire a acestora.*

Unul din rolurile fiecărui conducător de organizație constă în asigurarea unui management eficient al personalului din subordine, pentru a atinge rezultate optime la toate nivelurile (individ, subdiviziune, organizație). Astfel, conducătorul de subdiviziune/organizație, în vederea asigurării și menținerii unei performanțe sporite a personalului, aplică tehnici și instrumente manageriale pentru a menține un climat motivațional pozitiv de muncă și de dezvoltare profesională continuă și are în vedere factorii care influențează *direct* performanța, respectiv:

- ❖ **efortul** – performanța la locul de muncă este rezultatul nemijlocit al efortului angajatului, influențat de abilitățile sale și de perceperea (înțelegerea) sarcinilor și a obiectivelor ce-i revin. Așadar, performanța poate fi văzută ca fiind în strânsă relație cu efortul depus de angajat, abilitățile acestuia, perceperea locului și rolului postului său în cadrul organizației;
- ❖ **abilitățile profesionale**, reprezentând caracteristicile personale ale angajatului folosite pentru îndeplinirea sarcinilor. Ele nu se schimbă prea mult într-o perioadă scurtă de timp, dar pot fi dezvoltate sub influența activităților de instruire și acumulării de experiențe;
- ❖ **perceperea (înțelegerea)** rolului angajatului în organizație, care se referă la direcția în care acesta crede că ar trebui să-și canalizeze eforturile în muncă;
- ❖ **trăsăturile de personalitate (temperamentul și caracterul)** ale angajatului, care pot influența productivitatea muncii prin atitudinea manifestată față de muncă, nivelul de responsabilitate și spiritul de activism și inițiativă al acestuia.

Pentru a atinge un nivel acceptabil al performanței trebuie ca acești factori, descriși mai sus, să fie dezvoltați. Există și factori care influențează *indirect* performanța angajaților, care nu sunt sub controlul acestora, dar care pot afecta nivelul de performanță și care trebuie luați în considerare de management, și anume:

- ↗ *supraîncărcarea în muncă;*
- ↗ *lipsa cooperării la locul de muncă* (conflicte între angajați, comunicare defectuoasă);
- ↗ *stilul de conducere și supervizare a conducătorului direct.*

Scopul evaluării performanțelor organizației îl constituie îmbunătățirea performanței organizaționale, prin aprecierea performanțelor profesionale individuale și dezvoltarea competențelor profesionale și personale necesare angajaților. Astfel, evaluarea performanțelor profesionale ale angajaților contribuie la:

- ☞ îmbunătățirea implicită a rezultatelor entității în general;
- ☞ corelarea directă dintre activitatea angajatului și prioritățile/obiectivele subdiviziunii și/sau organizației/entității economice din care face parte acesta;
- ☞ aprecierea obiectivă și imparțială a performanțelor angajaților, prin compararea rezultatelor obținute cu obiectivele stabilite;
- ☞ asigurarea unui sistem de management al performanței și de îmbunătățire continuă a performanței prin coordonarea și monitorizarea performanțelor la nivel individual, de subdiviziune și entitate economică;
- ☞ asigurarea unui sistem de motivare financiară și non-financiară a angajaților care au demonstrat performanță înaltă în activitatea profesională;
- ☞ identificarea necesităților de dezvoltare profesională a angajaților;
- ☞ identificarea factorilor care au influențat realizarea sau nerealizarea obiectivelor instituționale, eficiența distribuirii resurselor în subdiviziunile organizației sau în procese specifice de muncă;
- ☞ identificarea riscurilor, barierelor și lacunelor în îndeplinirea obiectivelor stabilite, în vederea intervenirii la timpul potrivit;
- ☞ identificarea lacunelor și problemelor în resursele puse la dispoziția angajatului, precum și redistribuirea lor pentru îmbunătățirea performanței acestuia;
- ☞ cunoașterea de către angajați a modului în care li se percep punctele forte și punctele slabe;
- ☞ asigurarea unui feedback oferit periodic de către conducător și angajatul evaluat.

Evaluarea este necesară atât pentru conducător, cât și pentru angajatul evaluat. Pe de o parte, evaluarea oferă angajatului ocazia de a afla cât de bine și-a îndeplinit obiectivele sau, cel puțin, cât de bine crede conducerea acestuia că și-a respectat rolul care i-a fost atribuit în cadrul subdiviziunii. Pe de altă parte, evaluarea oferă conducerii informațiile cu privire la rezultatele obținute de fiecare angajat în parte. *Performanța individuală este strâns legată de performanța de grup (subdiviziune) și de performanța organizațională*, astfel, cantitatea și calitatea rezultatelor individuale obținute influențează nivelul de performanță a subdiviziunii din care face parte angajatul și performanța respectivei organizații. Monitorizarea performanței organizaționale reprezintă o activitate realizată continuu sau periodic de către conducătorul organizației, care are scopul de a identifica progresul înregistrat de către fiecare subdiviziune în realizarea obiectivelor stabilite, posibilele probleme sau bariere în activitatea acestora pentru a interveni la timp și în mod optim. De regulă, monitorizarea performanței reprezintă o sarcină-cheie a conducătorului organizației, dar această activitate de verificare/control trebuie să aibă loc într-un mod participativ, prin implicarea tuturor conducătorilor de subdiviziuni, deoarece performanța organizației reprezintă cumulativ performanța fiecărei subdiviziuni, iar succesele sau insuccesele unor subdiviziuni influențează direct nivelul de performanță a organizației.

Cercetarea performanței trebuie plasată în contextul economic actual și, în al doilea rând, prin necesitatea reînnoirii și perfecționării instrumentelor de evaluare a performanței, cu scopul de a reflecta cât mai bine rezultatele obținute de o organizație. Organizația este asemenea unui organism viu, iar analiza acesteia trebuie să se facă luându-se în considerare întregul ei sistem.

Deoarece performanța este definită și percepută de către fiecare categorie de utilizatori de informații în mod diferit, prin raportare la propriile obiective, în prezent nu s-a ajuns la un consens privind definirea, metodologia și modelele de performanță utilizate, datorită diversității politicilor adoptate de managementul organizațiilor, influențate la rândul lor și de reglementările legale care suferă modificări repetate. Totuși, evaluarea performanțelor a reprezentat și reprezintă unul dintre obiectivele primordiale ale managementului organizației, motiv pentru care studierea performanței trezește încă interesul multor cercetători, cercetările în acest domeniu dovedindu-se a fi numeroase.

Reevaluarea noțiunii de performanță presupune și găsirea unor indicatori care să reflecte cât mai fidel funcționarea organizațiilor. Identificarea și utilizarea indicatorilor adecvați pentru aprecierea performanței organizațiilor presupune corelarea acestora cu obiectivele pe termen lung ale acestora, respectiv cu strategia definită. De ce este atât de importantă alegerea corectă a indicatorilor de performanță? Deoarece acești indicatori oferă o viziune de sinteză asupra performanței organizației și evaluează măsura în care strategia entității/organizației, prin implementarea și execuția sa, a contribuit la creșterea valorii acesteia.

Studiul a fost împărțit în două părți.

Prima parte, respectiv Capitolele I-IV, este o analiză de tip fundamental, care vizează studiul conceptului de performanță și a conceptelor adiacente, cum ar fi managementul performanței, măsurarea performanței și indicatorii de performanță. Aceasta urmărește căutarea unor răspunsuri la întrebări de genul: cum a apărut conceptul de performanță?, cum s-a realizat trecerea de la abordarea economico-financiară a performanței la abordarea globală a performanței?, cum au apărut conceptele și practicile specifice evaluării performanței entităților economice/organizațiilor?, care sunt tendințele privind evoluția în timp a acestora?, care sunt indicatorii potriviți mediului de afaceri de pe plan mondial și din România pentru aprecierea performanței globale a entităților/organizațiilor?

În această parte a lucrării, demersul a vizat documentarea prin studierea literaturii de specialitate și realizarea unei analize temporale.

Astfel, în **Capitolul I, Performanța organizațională**, după prezentarea conceptului de performanță în general și cel de performanță globală, s-au precizat aspecte teoretice despre dimensiunile performanței globale, precum și conceptul de management al performanței, țintele și instrumentele acestui tip de management. În capitolele următoare, respectiv *Măsurarea performanței și Indicatorii de performanță*, s-a încercat familiarizarea cu terminologia utilizată și modul de abordare a acestei problematici în literatura de

specialitate, cu scopul de a se înțelege importanța și necesitatea evaluării performanței oricărei activități, cu atât mai mult a uneia care are implicații în viața de zi cu zi a entităților verificate. De cele mai multe ori, când ne confruntăm cu rezultatul evaluării unor performanțe, acesta este considerat și punctul final al activității *de facto*. Dar dacă am privi rezultatul respectiv ca bază de dezvoltare a unei viitoare performanțe? Astfel, în capitolele menționate mai sus au fost abordate aspecte legate de relația dintre managementul performanței și măsurarea acesteia, conceptul de măsurare a performanței, rolul și beneficiile măsurării performanței, obiectivele evaluării performanțelor, domeniile și etapele sistemului de evaluare a performanței, actele normative care reglementează măsurarea performanței în România, precum și aspecte privind conținutul noțiunii de indicator de performanță și corelarea acestuia cu cei „3E”, criterii și evaluarea criteriilor pe care trebuie să le îndeplinească sistemul indicatorilor de performanță, categorii de indicatori de performanță, precum și modul de alegere și calcul al indicatorilor de performanță.

Managementul modern cere din partea conducătorilor să fie dinamici, pentru a face față frecvenței tot mai mari a schimbărilor din mediul în care este situată organizația pe care o conduc. Mediul în care activează o organizație poate fi clasificat în trei tipuri, și anume: mediu stabil, mediu schimbător și mediu turbulent. În prezent, se pot distinge următoarele categorii de medii care au o influență directă asupra unei organizații:

- **mediul cultural**, cu elementele: istoric; ideologic; valori și norme ale societății; cultura managerială; relații de autoritate; știința și tehnologia;
- **mediul tehnologic**, definit prin: baza materială; baza teoretică; gradul de înnoire teoretică și aplicativă a tehnologiilor;
- **mediul educațional**, cu componentele sale: gradul de cuprindere a populației la diferite forme de învățământ; dotarea materială a învățământului; structura formelor de pregătire profesională a populației; structura pregătirii profesionale a populației;
- **mediul politic**, cu componentele sale: sistemul organizării politice; climatul politic general;
- **mediul juridic**, care are elementele principale: sistemul juridic existent; jurisdicții guvernamentale; legislație specifică activităților organizațiilor;
- **mediul resurselor**, care conține: resursele naturale reprezentate de toate bogățiile existente (natură, cantitatea lor), incluzând și condițiile climaterice; resursele umane disponibile în organizație, caracteristice fiind: numărul lor, repartizarea lor, vârsta, sexul, ocupația, concentrarea lor pe zone geografice, urbane sau rurale;
- **mediul economic**, caracterizat prin: tipul de organizare economică; tipul de proprietate; sistemul de planificare (centralizat și/sau descentralizat); sistemul financiar-bancar cu politicile fiscale; investițiile;
- **mediul sociologic**, reprezentând: structura pe clase sociale; mobilitatea socială; definirea rolurilor sociale.

Tendința actuală în ceea ce privește managementul organizațiilor îl constituie accentuarea caracterului finalist al acțiunilor manageriale, universalitatea managementului și profesionalizarea tot mai accentuată a funcției de manager. În prezent, organizațiile caută toate mijloacele pentru obținerea unei rentabilități semnificative, care să-i asigure o dezvoltare durabilă.

În literatura de specialitate, conform teoriilor manageriale moderne, *managementul mai este analizat din două perspective:*

- dimensiune practică care se ocupă cu coordonarea resurselor unei organizații, pentru atingerea obiectivelor propuse. Conform acestei abordări, managementul este procesul de coordonare a resurselor umane, informaționale, fizice și financiare în vederea atingerii obiectivelor organizației;
- o știință care studiază practici de conducere și are ca scop prelucrarea regulilor și tehnicilor pentru mărirea eficienței acțiunilor umane într-o organizație. Conform acestei abordări, managementul este știința tehnicilor de conducere a organizației.

În general, *managementul poate fi analizat din mai multe puncte de vedere. De evidențiat sunt abordările:*

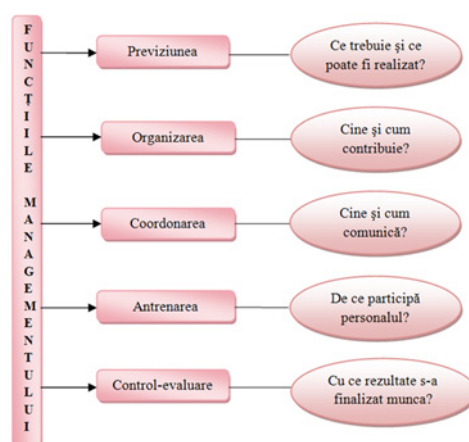
⇒ **Instituțională.** Prin management se înțelege un grup de persoane care se află pe diferite nivele ierarhice ale unei organizații și care pot lua decizii. Peter F. Drucker, un cunoscut reprezentant al teoriei americane de management, considera că „Managementul este o practică și nu o știință, nu înseamnă cunoștințe, ci performanță”, iar managementul de succes este o resursă de bază a țărilor dezvoltate și o resursă necesară pentru statele în curs de dezvoltare. Concluzia lui Drucker este că necesitățile marilor organizații trebuie satisfăcute de oameni obișnuiți, capabili de performanțe neobișnuite și că managementul, practic, se hrănește din științe cum ar fi economia, psihologia, matematica, științele politice, istoria, filozofia;

⇒ **Funcțională.** În prim plan nu se află persoanele, ci cu precădere activitățile pe care le realizează managerii. Această abordare introduce dimensiunea lucrativă a managementului. În prim planul managementului se află deciziile, care stabilesc modul în care este coordonată activitatea angajaților din organizație pentru a atinge obiectivele planificate. Conform acestei abordări, esența managementului o reprezintă studiul relațiilor și proceselor de management, respectiv al funcțiilor acestuia. Managementul cuprinde din punct de vedere funcțional, toate acțiunile care trebuie efectuate pentru conducerea unei organizații în vederea atingerii obiectivelor acesteia. De fapt, dacă ne referim la procesele de muncă din cadrul organizațiilor, acestea se pot diviza în următoarele tipuri: procese de execuție și procese de management;

⇒ **Orientată pe acțiuni.** Procesul de management în organizație constă în ansamblul fazelor, în acțiunile prin care se determină obiectivele acesteia, resursele și procesele de muncă necesare realizării lor, prin care se integrează și controlează munca personalului, folosind un complex de metode și tehnici în vederea îndeplinirii cât mai eficiente a rațiunilor ce au determinat înființarea respectivei organizații. În procesele de management se disting trei faze principale, și anume: faza previzională, faza de organizare sau operaționalizare, respectiv faza finală, de comensurare și interpretare a rezultatelor. Aceste trei faze sunt ciclice, deoarece procesul de management este un proces în continuă desfășurare. Pentru obținerea performanțelor neobișnuite, Peter Drucker propune managementul pe baza obiectivelor, care îi direcționează pe manageri să identifice și să evalueze alternativele disponibile, din care rezultă implicit evaluarea performanțelor manageriale. În opera sa, Drucker propune opt zone din sfera activităților economice, pentru care trebuie stabilite obiective de performanță: situația pieței, inovația, productivitatea, resursele fizice și financiare, profitabilitatea, performanța și dezvoltarea managerială, performanța și atitudinea executantului, precum și responsabilitatea publică.

Funcțiile managementului în accepțiunea clasică, respectiv: planificarea, organizarea, coordonarea, comanda și controlul au fost promovate, așa cum am prezentat mai sus, de Henry Fayol. Contribuția lui Henry Fayol în domeniul managementului a fost de mare importanță, deoarece predecesorul său, Frederick Taylor (a cărui știință este cunoscută în literatura de specialitate drept „managementul științific – „scientific management”) a delimitat activitățile din organizație în activități de conducere și activități de execuție. *Managementul științific s-a dezvoltat la începutul industrializării, adică într-o perioadă în care repartizarea rolurilor între manageri și angajații din organizație era neclară și nu existau norme de producție.* Astfel, Taylor a dezvoltat metode de analiză și optimizare a proceselor de muncă.

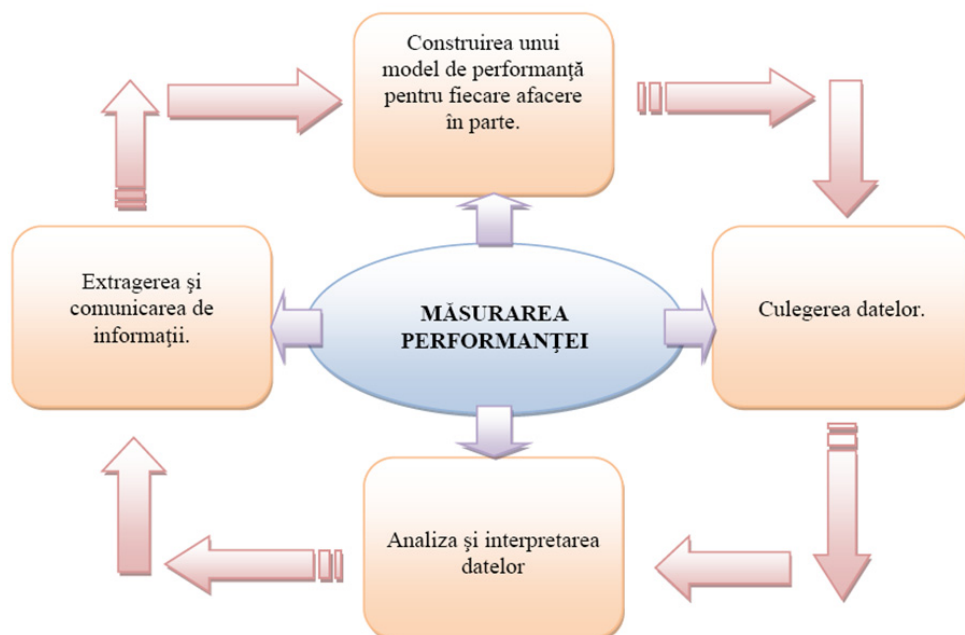
În România, Ovidiu Nicolaescu și Ion Verboncu au definit cinci funcții principale ale managementului, care sunt o continuare a modelului conceput de Henry Fayol, respectiv: previziune, organizare, coordonare,

antrenare-motivare și control-evaluare. Modificările asociate acestei reprezentări se referă la funcția de previziune, care include și planificarea, și la cea de comandă, care a fost înlocuită cu cea de antrenare-motivare.

Cele cinci *funcții ale managementului* și anume cele de: previziune, organizare, coordonare, antrenare-motivare și de evaluare-control, împreună cu întrebările la care răspunde fiecare funcție, se prezintă schematic mai jos:

În Capitolul II s-a prezentat conceptul Măsurarea performanței.

Performanța organizațională este una dintre cele mai importante variabile în cadrul cercetărilor din domeniul managementului și fără îndoială cel mai important indiciu al succesului unei organizații. Aceasta întrucât evaluarea performanței ghidează managerii în procesul decizional, în activitățile de planificare, organizare, control și coordonare. Evaluarea activităților anterioare desfășurate în cadrul organizației și identificarea variabilelor care influențează performanța acestora permit atingerea în mod eficient a obiectivelor respectivei organizații. Prima condiție necesară pentru îmbunătățirea și atingerea excelenței în afaceri este dezvoltarea și implementarea unui sistem pentru măsurarea performanței organizației. Importanța măsurării performanței rezultă din cele cinci atribute esențiale ale acesteia, formulate de C. Lohman în „Designing a performance measurement system”:

- ☞ *monitorizare*: măsurarea performanței efectiv înregistrate;
- ☞ *control*: identificarea și încercarea de diminuare a diferenței dintre nivelul planificat și cel înregistrat al performanței;
- ☞ *îmbunătățire*: identificarea oportunităților pentru îmbunătățirea situației actuale;
- ☞ *coordonare*: oferirea de informații pentru procesul decizional și facilitarea comunicării interne și externe;
- ☞ *motivare*: încurajarea îmbunătățirii continue a comportamentului la locul de muncă.

Măsurarea performanței dezvăluie, din punct de vedere cantitativ, aspecte importante ale produsului, serviciilor, proceselor și activităților prin care acestea sunt obținute, fiind un instrument util pentru înțelegerea, managementul și îmbunătățirea performanței. Deci, măsurarea performanței este un imperativ în susținerea sistemului managementului performanței. La nivelul angajaților, evaluarea performanțelor profesionale reprezintă procedura prin care se determină nivelul de îndeplinire a obiectivelor individuale de activitate și nivelul de manifestare a abilităților profesionale și a caracteristicilor de către aceștia, în vederea aprecierii rezultatelor obținute și identificării necesităților de dezvoltare profesională. Această evaluare are efecte pozitive și contribuie direct la îmbunătățirea performanței individuale și instituționale doar în cazul în care se aplică în mod obiectiv, transparent și echitabil. Performanța individuală este corelată direct cu performanța de grup (a

subdiviziunii) și performanța organizațională, de aceea este important ca să fie asigurată o performanță individuală optimă. Performanța poate fi definită atât prin rezultate concrete, măsurabile, cât și prin abilități profesionale și comportament organizațional. Evaluarea performanțelor reprezintă procesul prin care se decide cât de bine lucrează angajații unei organizații în raport cu obiectivele și criteriile de evaluare/standardele stabilite. Astfel, evaluarea devine un instrument eficient de control și management, prin care sunt direcționate resursele umane în vederea îndeplinirii obiectivelor organizaționale.

La nivel individual, managementul performanței este reprezentat de un sistem integrat utilizat pentru a îmbunătăți în mod constant performanța tuturor angajaților, ceea ce presupune definirea obiectivelor și a criteriilor de evaluare, evaluarea performanței în raport cu aceste standarde, coordonarea activă a tuturor nivelelor performanței și maximizarea procesului de învățare și dezvoltare. Un alt aspect important al managementului legat de evaluarea performanțelor în organizație îl reprezintă faptul că prin evaluare putem să înțelegem mai bine natura dinamică a dezvoltării profesionale; evaluarea ne ajută să vedem dezvoltarea profesională ca pe un proces continuu, și nu ca pe un simplu „eveniment” produs în viața angajatului. Pe lângă această caracteristică a continuității însă, procesul de evaluare posedă și atributul complexității; astfel, trebuie să ne închipuim că orice poate fi evaluat – chiar și evaluarea poate fi evaluată. Printr-un astfel de proces se urmărește atingerea unui scop dublu:

- un prim obiectiv are un caracter de diagnoză, în sensul cunoașterii unei serii de indicatori prin care poate fi determinat și înțeles succesul organizației ca atare;
- a doua perspectivă este una de natură formativă, în sensul jalonării potențialului de dezvoltare a angajaților și a nevoilor de pregătire profesională a acestora.

Cele mai cunoscute metode pentru evaluarea performanțelor unei organizații:

- ❖ grila de evaluare;
- ❖ metode comparative de evaluare a performanțelor (clasificarea simplă sau ierarhizarea etc.);
- ❖ metoda scalelor de apreciere/evaluare (scala standardizată, pe puncte, axată pe comportament etc.);
- ❖ metoda managementului bazat pe obiective (MBO);
- ❖ metoda evaluării personalului pe baza performanțelor;
- ❖ analiza unui anumit domeniu;
- ❖ tehnica incidentelor critice (respectiv colectarea de evenimente sau întâmplări semnificative care au dus la elaborarea unor strategii de rezolvare și la comportamente umane bine precizate, considerate a fi cazuri particulare).

Metoda managementului prin obiective (MBO) reprezintă unul din sistemele de planificare și control cu cea mai largă utilizare în organizații, atât în sectorul public, cât și în sectorul privat. Această metodă constă în stabilirea obiectivelor la toate nivelurile (organizațional, operațional, individual), planificarea activității pentru atingerea acestora; este un proces de autocontrol și un sistem periodic de revizuire, urmat de o evaluare a performanțelor. Gândirea mai modernă ia în considerare riscurile ce pot periclita atingerea acestor obiective și concepe și implementează regimuri de control pentru gestionarea riscurilor. Logica este că, dacă punând în aplicare instrumentele de control se reduce posibilitatea producerii riscului sau se diminuează impactul pe care riscul îl va avea în cazul în care se materializează, atunci obiectivul va fi atins. Dacă toate obiectivele sunt atinse, atunci și realizările propuse vor fi obținute.

La Capitolul III, respectiv Indicatorii de Performanță, este prezentat conceptul de indicatori.

Procesul de măsurare a performanțelor reprezintă o acțiune secvențială adoptată în interiorul sau în afara organizației pentru a stabili standardele de performanță, a evalua performanța și pentru a adopta anumite corecții acolo unde acestea se impun. Procesul implică selectarea, definirea și aplicarea unui set de indicatori care cuantifică eficiența și eficacitatea organizației, programului, activității, procesului sau serviciului analizat, bazându-se pe intrări, ieșiri, rezultate și impact. *Indicatorii de performanță din structura unei organizații trebuie să surprindă în același timp cel puțin următoarele aspecte: obiectivele entității, strategia acesteia, eficacitatea și eficiența activităților derulate, precum și capacitatea entității de adaptare la cerințele pieței în care operează.* În fapt, o expresie a maturității organizației este dată și de măsura în care aceasta utilizează într-un mod oficial (documentat) „indicatori” și „indicatori de performanță”. Prin intermediul „**indicatorilor**”, organizația își fixează anumite „**repere de performanță**” și își „**stabilește căile**” prin care atinge această performanță, **crescând astfel „gradul de conștientizare”** asupra actelor sale.

Prin „**indicator**” se înțelege **organizația** care indică/arată:

- ☞ **starea dorită** (sub forma unor caracteristici ale unui produs/parametri ai unui proces);
- ☞ **calea de urmat** (pentru a obține anumite caracteristici ale unui produs/anumiți parametri ai unui proces).

Indicatorul arată deci direcția și ce trebuie să se obțină. **Indicatorul de performanță** este un indicator prin intermediul căruia **se poate aprecia măsura** în care anumite cerințe sunt satisfăcute. Indicatorii de performanță arată „limitele de performanță” așteptate. **Indicatorul de performanță** se prezintă predominant sub forma:

- unor **numere**, atunci când indică **aspectele cantitative** (performanța așteptată în raport cu anumite caracteristici ale produselor sau parametri ai unui proces);
- unor **atribute**, care indică anumite **aspecte calitative** așteptate (ex.: conform/ neconform; foarte mic/mic/mediu/mare/foarte mare; Da/Nu etc.).

Sistemele de indicatori de performanță constituie piatra de temelie a proceselor de management al performanței. Sistemele facilitează măsurarea și îmbunătățirea activităților din organizație. Așa după cum se cunoaște, procesul de măsurare a performanței într-o entitate economică sau organizație se bazează pe intrări, ieșiri, rezultate și impact:

- **Intrările** subliniază care sunt nevoile organizațiilor sau managerilor pentru a-și îndeplini programul sau activitatea încredințată. Aici se pot include: angajații, rezervele de echipament sau facilități, resursele financiare disponibile, furniturile de birou existente, bunurile sau serviciile primite, procesele de muncă sau regulamentele de funcționare etc.
- **Ieșirile** pot fi definite ca fiind înregistrarea, calcularea sau dozarea activităților unui program desfășurat de o organizație ori efortul care poate fi exprimat într-o manieră cantitativă.
- **Rezultatele** au în vedere o fixare (o aprofundare) a finalității unui program/activități comparativ cu scopul inițial propus.
- **Impactul** are în vedere efectul activității desfășurate asupra diferiților utilizatori.

Standardul de performanță (obiectivul de performanță) reprezintă mărimea performanței dorite sau ținta performanței exprimate printr-o valoare cantitativă sau o rată (atunci când se compară nivelul efectiv cu cel propus). Obiectivele stabilite trebuie să fie corespunzătoare scopului organizației sau activităților/programelor desfășurate de aceasta și, în același timp, realiste, în caz contrar rezultatele pot exprima o falsă realitate. Organizațiile nu vor fi motivate să încerce să atingă obiective supraestimate. Standardele subestimate pot da falsa impresie că performanța organizației este mai bună decât în realitate. *La fel de importantă ca definirea standardului de performanță este și definirea indicatorilor de performanță.*

Indicatorii de performanță reprezintă variabile operaționale care se referă la caracteristici măsurabile ale unei organizații și pe baza cărora pot fi colectate date care permit determinarea gradului în care standardele au fost sau nu îndeplinite. Indicatorul trebuie diferențiat de măsură, care reprezintă informații/date

utilizate pentru a determina nivelul de performanță al unei caracteristici sau atribut. De asemenea, standard, prin faptul că acesta reprezintă nivelul de performanță acceptată în termenii unui criteriu numeric specific.

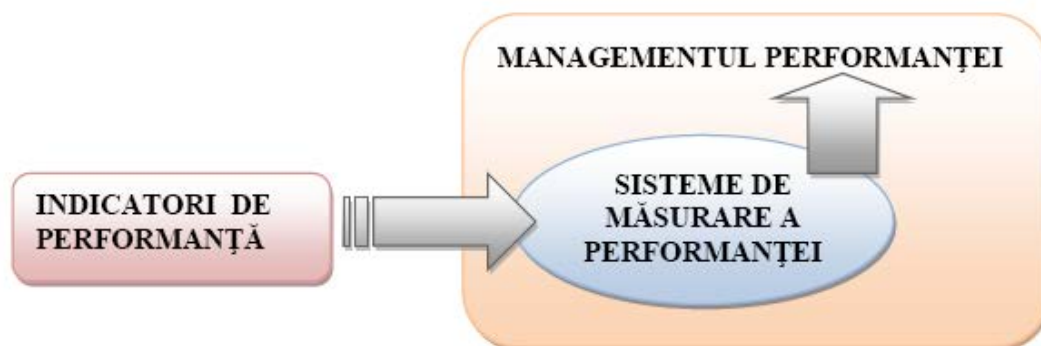
Indicatorii de performanță analizează sintetic și calitativ performanța angajaților și rezultatele managementului aplicat. Aceștia sunt formulați în baza obiectivelor stabilite, măsurând cantitatea și calitatea produselor elaborate sau a serviciilor prestate.

La elaborarea indicatorilor de performanță trebuie avută în vedere corelarea acestor indicatori cu cele trei dimensiuni ale performanței unei organizații/entități economice (cei 3 „E”), respectiv economicitatea, eficiența și eficacitatea. Instrumentele de bază pentru construirea celor 3 „E” sunt următoarele:

- ☞ **costul** – banii cheltuiți pentru achiziționarea resurselor materiale, financiare și umane la nivelul organizației/entității economice;
- ☞ **intrările** – resursele (materiale, financiare și umane) utilizate pentru a furniza produsele sau serviciile;
- ☞ **rezultatul** – produsele sau serviciile furnizate publicului, spre exemplu, prin prisma activităților finalizate;
- ☞ **realizările** – impactul real și valoarea furnizării produselor sau serviciilor.

Indicatorii de performanță sunt instrumentele primare ale procesului. Ei reprezintă un mod de a cuantifica schimbările survenite în standardele de performanță. Ca atare, indicatorul de performanță poate fi definit ca un număr (o mărime) care măsoară și transmite informații despre un anumit aspect din dinamica unei organizații sau a unei activități/unui program. Astfel, pentru a putea fi utilizat în diferite analize, indicatorul trebuie să fie comparat cu standarde sau ținte anterior stabilite sau cu rezultate ale altor organizații similare.

Managementul unei organizații folosește indicatorii pentru a măsura, raporta și îmbunătăți performanța acesteia. Se consideră că este imposibilă folosirea unui singur indicator pentru a aprecia performanța unei entități economice datorită complexității fenomenelor și proceselor economice, motiv pentru care se apelează la sisteme de indicatori pentru măsurarea performanței. Legătura dintre indicatori și management este asigurată de existența sistemelor de măsurare a performanței și poate fi surprinsă astfel:

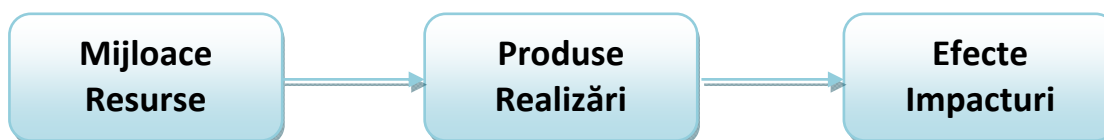

Indicatorii de performanță sunt instrumentele primare ale procesului. Ei reprezintă un mod de a cuantifica schimbările survenite în standardele de performanță. **Ca atare, indicatorul de performanță poate fi definit ca un număr (o mărime) care măsoară și transmite informații despre un anumit aspect din dinamica unei organizații sau a unei activități/unui program.** Astfel, pentru a putea fi utilizat în diferite analize, indicatorul trebuie să fie comparat cu standarde sau ținte anterior stabilite sau cu rezultate ale altor organizații similare.

La Capitolul IV, respectiv *Măsurarea performanței și indicatorii de performanță în sectorul public*, s-a încercat o prezentare a conceptului de sector public și măsurarea performanței în acest sector, atât pe plan mondial, cât și în țara noastră, monitorizarea și evaluarea performanței, principii generale de elaborare ale unui sistem de măsurare a performanței în sectorul public, caracteristici ale indicatorilor aplicabili în sectorul public, precum și reforma administrației publice din România.

Măsurarea performanțelor sectorului public presupune luarea în considerare a distincției dintre următoarele aspecte ce apar într-un proces de producție, și anume: mijloacele utilizate (input), procesul (throughput), produsul (output) și rezultatul, respectiv efectul (outcome).

Din această perspectivă, se poate stabili o legătură, pe de o parte, între prestațiile publice și mijloacele folosite pentru a le obține și, pe de altă parte, între obiectivele realizate prin aceste prestații, așa cum rezultă din schema următoare:

Dar măsurarea producției în sectorul public este adeseori dificilă datorită eterogenității acesteia. Diferitele preocupări exprimate la diferitele niveluri de luare a deciziilor au determinat conturarea mai multor dimensiuni ale performanței. Performanța poate fi evaluată cu ajutorul mai multor categorii generale de măsurători:

⇒ **măsurarea economiei de resurse;**

⇒ **măsurarea costurilor, a mijloacelor;**

⇒ **măsurarea eficienței:** orice organizație publică am lua în discuție, problema mijloacelor consumate se impune cu atât mai acut, cu cât statul încearcă să-și reducă pe cât posibil bugetele, *dat fiind contextul economic dificil în care se găsește. Această situație ne obligă să punem un accent mai mare pe eficiență atunci când este vorba de performanța sectorului public. În constituțiile europene de dată mai recentă, precum cea a Spaniei, eficiența și eficacitatea administrației publice au fost semnalate ca principii constituționale, alături de alte principii clasice, cum sunt respectarea legii, transparența și imparțialitatea. În alte state, legea administrației se referă adesea la economie, eficiență, eficacitate (cunoscute sub numele de „cele trei E-uri”) și respectarea legii, ca principii care trebuie să conducă administrația publică în activitățile și deciziile sale;*

⇒ **măsurarea eficacității:** eficacitatea este elementul cel mai important al raportului calitate-preț. Bunurile sau serviciile pot fi furnizate de o manieră economică sau eficientă, dar dacă nu ating obiectivul (rezultatul) așteptat, putem spune că resursele folosite vor fi în mare parte risipite. *Una dintre particularitățile de aplicare a conceptului de eficacitate în sectorul public este luarea în considerare atât a efectelor la nivel „macro”, cât și la nivel „micro”, fără de care s-ar pierde condițiile de reușită și ne-am îndepărta fundamental de sensul acțiunii serviciului public;*

⇒ **măsurarea calității serviciilor:** calitatea nu este în mod suficient reflectată prin indicatori de produse bazați pe măsurători cantitative. Trebuie să se facă distincție între criteriile de calitate obiective și subiective, pe de o parte, și calitatea procesului, calitatea produsului și calitatea sistemului, pe de altă parte.

Această calitate a ofertei de prestații publice reprezintă o preocupare care se regăsește din ce în ce mai mult în programele de reformă a sectorului public în multe țări. Această conștientizare are două explicații:

☞ pe de o parte, aproape toate guvernele au recunoscut legătura care există între calitatea serviciilor și performanța economică;

☞ iar, pe de altă parte, publicul percepe din ce în ce mai mult incidența pe care serviciile publice o au asupra bunăstării și vieții sale cotidiene și, ca urmare, el devine tot mai exigent în raport cu acestea și mai conștient de drepturile sale.

A doua parte a studiului este de tip aplicativ, respectiv Capitolele V și VI, în sensul analizei sistemului de evaluare a performanței în cadrul instituțiilor supreme de audit de pe plan internațional și european, prezentând principalii indicatori de performanță de la nivelul Curții Europene a Auditorilor și modul cum aceștia au fost stabiliți, precum și indicatorii de performanță existenți la nivelul fiecărei instituții supreme europene care a răspuns solicitării Curții de Conturi a României.

La chestionarul adresat instituțiilor supreme de audit pentru a se identifica cele mai bune practici în domeniul măsurării performanței și al indicatorilor de performanță s-a primit răspuns de la un număr de 24 de instituții supreme de audit, respectiv de la SAL: Anglia, Australia, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, India, Italia, Letonia, Lituania, Malta, Norvegia, Polonia,

Portugalia, România, Slovacia, Slovenia și Ungaria. Respondenții au primit întrebări deschise principale pentru a descrie indicatorii de performanță utilizați, îmbunătățirea acestora și metodele de măsurare utilizate la nivelul instituției. De precizat este faptul că unele instituții supreme de audit respondente este posibil să nu fi stabilit și implementat indicatori de performanță, așa cum este cazul Curții de Conturi a României. Chestionarul a inclus, de asemenea, întrebări referitoare la credibilitatea datelor, problemele apărute pe parcursul etapelor de stabilire și implementare a indicatorilor de performanță, precum și lecțiile învățate pe parcursul dezvoltării acestora. În plus față de aceste întrebări, respondenții au fost încurajați să promoveze implementarea și a altor documente ilustrative privind indicatorii de performanță în aceste instituții supreme de audit. *Răspunsurile primite de la cei 24 de respondenți au dat o imagine generală privind măsurarea performanței și sistemele de raportare a acestora la nivelul tuturor instituțiilor supreme de audit, precum și la nivelul fiecărui SAI.* S-a primit astfel un feedback valoros, care a sprijinit Curtea Europeană a Auditorilor în activitatea de stabilire și implementare a indicatorilor de performanță la nivelul acesteia.

În general, *indicatorii cei mai utilizați de către respondenți sunt cei care măsoară implementarea recomandărilor formulate în urma acțiunilor de audit, respectiv impactul acestor recomandări asupra activității entităților auditate.* Multe instituții supreme de audit au raportat, de asemenea, *utilizarea indicatorilor privind fondul de timp utilizat pentru realizarea fiecărei misiuni de audit și a celor privind alocarea resurselor.* Așa cum rezultă din răspunsurile la chestionarul transmis, *numărul rapoartelor de audit realizate este cel mai utilizat indicator privind rezultatele/rendamentul activității SAI-urilor.* Prezentăm în continuare cei mai frecvenți indicatori utilizați de către instituțiile supreme de audit pe baza celor 24 de răspunsuri (inclusiv ale instituțiilor supreme de audit care nu au stabilit și implementat indicatori de performanță, cum este cazul Curții de Conturi a României. Cu toate acestea, ponderea celor care aplică o anumită categorie de indicatori a fost determinată în totalul celor 24 de respondenți):

A. Indicatori de măsurare a input-ului/intrărilor

❖ referitor la fondul de timp

- ✓ Fondul de timp utilizat pentru realizarea misiunii de audit – 9 SAI-uri, reprezentând 37,50% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Proporția realizării misiunilor de audit în cadrul unei perioade de timp planificate – 9 SAI-uri, reprezentând 37,50% dintre cei 24 de respondenți.

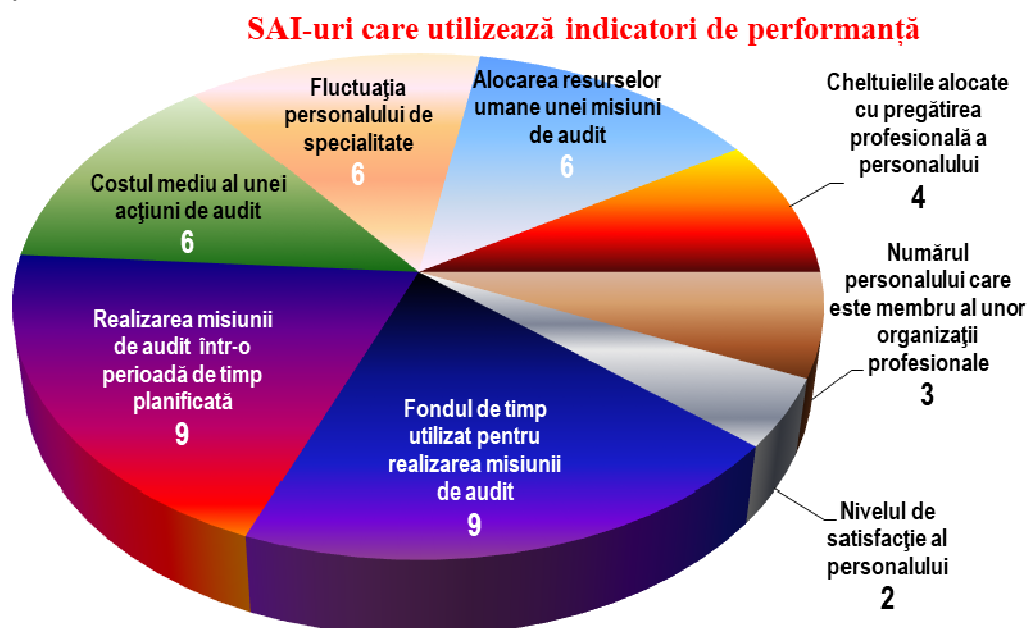
❖ referitor la costuri

- ✓ Costul mediu al unei acțiuni de audit – 6 SAI-uri, reprezentând 25% dintre cei 24 de respondenți.

❖ referitor la resursele umane

- ✓ Fluctuația personalului de specialitate – 6 SAI-uri, reprezentând 25% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Alocarea resurselor umane, respectiv numărul de personal alocat unei misiuni de audit – 6 SAI-uri, reprezentând 25% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Cheltuielile alocate cu pregătirea profesională a personalului – 4 SAI-uri, reprezentând 16,67% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Numărul personalului care este membru al unor organizații profesionale – 3 SAI-uri, reprezentând 12,50% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Nivelul de satisfacție al personalului – 2 SAI-uri, reprezentând 8,33% dintre cei 24 de respondenți.

Grafic, situația indicatorilor de măsurare a input-ului/intrărilor utilizați de cele 24 de SAI-uri respondente se prezintă astfel:

B. Indicatori de măsurare a output-ului/randamentului

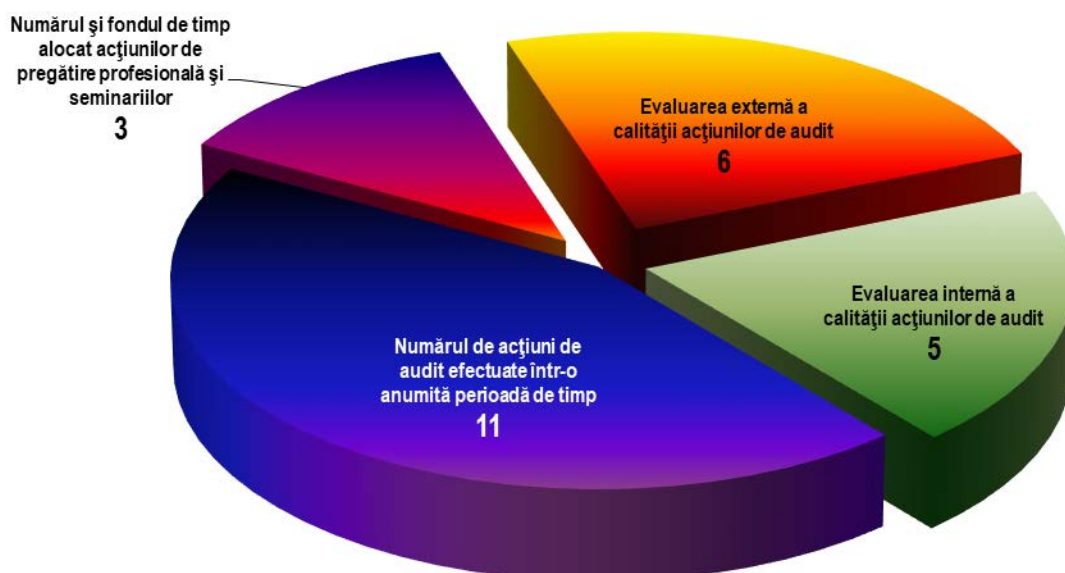
❖ referitor la cantitate

- ✓ Numărul de acțiuni de audit efectuate la nivelul instituției într-o anumită perioadă de timp – 11 SAI-uri, reprezentând 45,83% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Numărul și fondul de timp alocat acțiunilor de pregătire profesională și seminariilor organizate de către instituția supremă de audit – 3 SAI-uri, reprezentând 12,50% dintre cei 24 de respondenți.

❖ referitor la calitate

- ✓ Evaluarea externă a calității acțiunilor de audit efectuate la nivelul instituției – 6 SAI-uri, reprezentând 25% dintre cei 24 de respondenți;
- ✓ Evaluarea internă a calității acțiunilor de audit efectuate la nivelul instituției – 5 SAI-uri, reprezentând 20,83% dintre cei 24 de respondenți.

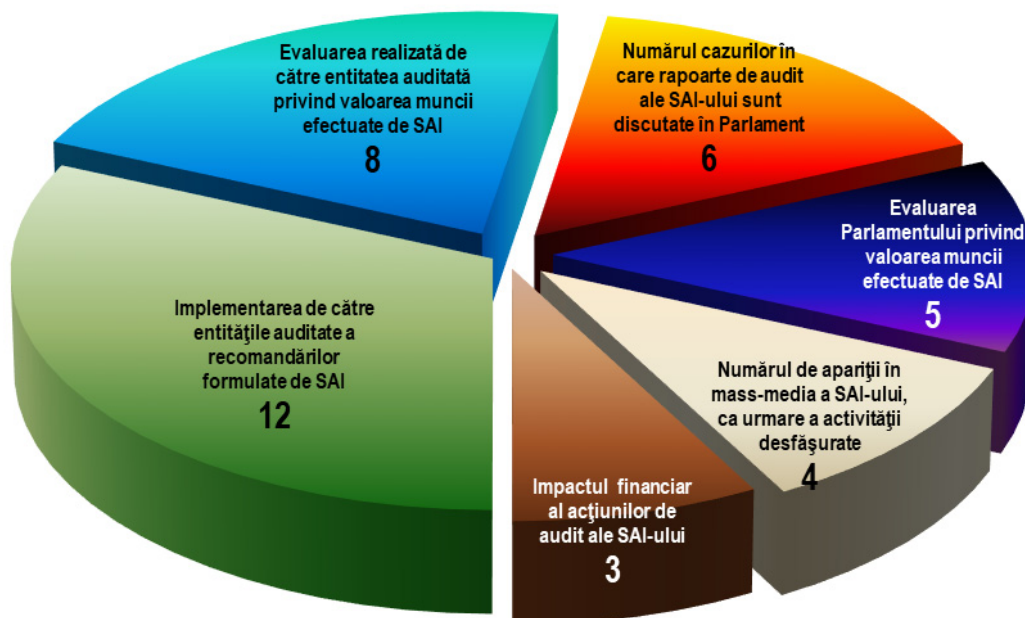
Grafic, situația indicatorilor de măsurare a output-ului/randamentului utilizați de cele 24 de SAI-uri respondente se prezintă astfel:

C. Indicatori de măsurare a impactului/efectului

- ❖ Implementarea de către entitățile auditate a recomandărilor formulate cu ocazia acțiunilor de audit – 12 SAI-uri, reprezentând 50% dintre cei 24 de respondenți;
- ❖ Evaluarea realizată de către entitatea auditată privind valoarea muncii efectuate de instituția supremă de audit – 8 SAI-uri, reprezentând 33,33% dintre cei 24 de respondenți;
- ❖ Numărul cazurilor în care rapoarte de audit ale SAI-ului sunt discutate în Parlament – 6 SAI-uri, reprezentând 25% dintre cei 24 de respondenți;
- ❖ Evaluarea de către membrii Parlamentului în ceea ce privește valoarea muncii efectuate de instituția supremă de audit – 5 SAI-uri, reprezentând 20,83% dintre cei 24 de respondenți;
- ❖ Numărul de apariții în mass-media a instituției supreme de audit, ca urmare a activității desfășurate 4 SAI-uri, reprezentând 16,67% dintre cei 24 de respondenți;
- ❖ Impactul financiar al acțiunilor de audit ale instituției supreme de audit – 3 SAI-uri, reprezentând 12,50% dintre cei 24 de respondenți.

Grafic, situația indicatorilor de măsurare a impactului/efectului utilizați de cele 24 de SAI-uri respondente se prezintă astfel:

În ceea ce privește dezvoltarea indicatorilor de performanță, din răspunsurile formulate de unele dintre cele 24 de instituții supreme de audit a rezultat că această operațiune este legată de procesul de planificare strategică a organizației. În mod deosebit, s-a remarcat în cadrul răspunsurilor primite rolul important jucat de management în dezvoltarea indicatorilor de performanță. În plus, s-a precizat că tot managementul a fost cel responsabil pentru asigurarea calității în ceea ce privește implementarea și raportarea indicatorilor actuali, stabiliți la nivelul instituției.

De asemenea, s-a mai menționat că datele de intrare (input) pentru indicatori sunt preluate din sistemul financiar și cel privind resursele umane, iar unii indicatori, în mod deosebit cei de măsurare a output-ului, sunt măsurați printr-un simplu calcul direct. Pentru evaluarea impactului muncii de audit, instituțiile supreme de audit utilizează în mare măsură chestionarele. De altfel, din răspunsurile date s-a tras concluzia că principala preocupare la nivelul instituției supreme de audit a fost asigurarea unui sistem credibil pentru măsurarea impactului muncii de audit efectuate de aceasta.

Multe instituții supreme de audit au mai evidențiat faptul că indicatorii trebuie să se construiască, în primul rând, pe necesitățile managementului, luându-se în considerare rata cost-beneficiu în colectarea datelor pentru fiecare indicator stabilit la nivelul instituției. De asemenea, a rezultat concluzia că indicatorii ar trebui să fie revizuiți periodic pentru a se asigura că ei sunt încă relevanți și utili pentru organizație. S-a

sugerat în continuare *necesitatea realizării unui exercițiu de benchmarking cu alte instituții supreme de audit atunci când este implementat și actualizat un set de indicatori de performanță.*

Și Curtea de Conturi a României, în vederea stabilirii indicatorilor de performanță la nivelul instituției, a solicitat informații de la un număr de 29 de *instituții supreme de audit* din Europa privind implementarea acestor indicatori la nivelul instituțiilor respective. Aceste SAI-uri sunt următoarele: *Austria, Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Cipru, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Macedonia, Malta, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Slovacia, Suedia, Spania, Turcia și Ungaria.*

Dintre cele 29 de instituții supreme de audit cu care s-a comunicat, *numai un număr de 15 au răspuns solicitării Curții de Conturi a României, ceea ce reprezintă 51,7% din total.* Dintre acestea, un număr de 4 SAI-uri, respectiv *Grecia, Olanda, Lituania și Slovacia*, reprezentând 26,7% dintre respondenți au precizat că *la nivelul acestora nu s-au stabilit astfel de indicatori pentru măsurarea performanței.* În categoria celor 14 instituții supreme de audit care *nu au răspuns* se numără următoarele SAI-uri: *Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Cipru, Croația, Estonia, Finlanda, Irlanda, Italia, Letonia, Luxemburg, Macedonia, Spania și Turcia.*

De asemenea, pe baza analizei comparative cu aceste instituții supreme de audit, a experienței unor autorități publice de control din țara noastră, precum și a modului de abordare de către INTOSAI și EUROSAI a problematicii asigurării calității în cadrul instituțiilor supreme de audit, au fost propuși indicatorii de performanță ce pot fi implementați în Curtea de Conturi a României.

Punctul de plecare în stabilirea indicatorilor de performanță la nivelul instituțiilor supreme de audit îl constituie elaborarea strategiei instituționale, respectiv a obiectivelor strategice, drept pentru care Subcapitolul V.5. Curtea de Conturi a României a început cu prezentarea obiectivelor strategice specifice, iar în cadrul acestora măsurile strategice care au legătură cu performanța instituției.

În vederea exercitării în bune condiții a funcției sale de control asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, precum și a îmbunătățirii managementului la nivelul instituției, conform cerințelor privind dezvoltarea capacității administrative subliniate în orientările strategice ale INTOSAI ȘI EUROSAI, Curtea de Conturi a elaborat *Strategia dezvoltării instituționale pentru perioada 2010-2014*, aprobată prin Hotărârea Plenului nr. 105/15.09.1010.

Această strategie a fost întocmită în contextul în care influența factorilor de mediu asupra activității organizațiilor s-a accentuat, iar amplitudinea și ritmul schimbării acestor factori au crescut, ceea ce a condus la necesitatea previzionării modificărilor mediului organizațional și asigurării unei evoluții optime printr-un plan strategic. Așa cum s-a mai precizat, instituțiile supreme de audit trebuie să măsoare atingerea obiectivelor strategice, în scopul de a evidenția performanța, de a identifica problemele sau punctele slabe și, unde este necesar, de a propune acțiuni corective. Întrucât elaborarea unei strategii reprezintă primul pas în procesul de evaluare a performanței instituției, analiza stabilirii sistemului de indicatori de performanță la nivelul acesteia *trebuie să înceapă cu prezentarea obiectivelor și măsurilor cuprinse în strategia instituțională și în celelalte strategii componente și, în mod deosebit, a celor care influențează în mod direct performanța activității specifice desfășurate la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi.*

Definirea strategiei capacității instituționale, care include și misiunea și viziunea Curții de Conturi, reprezintă primul pas în procesul de evaluare a performanței instituției. Punctul de plecare în acest proces l-a constituit însuși faptul că în cuprinsul Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi pentru perioada 2010-2014 *s-a recunoscut necesitatea unui sistem de evaluare a performanței.* Această necesitate a fost impusă de prevederea din *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități* (aflat în faza de publicare în momentul aprobării strategiei), de la punctul 447, conform căreia conducerea structurii de specialitate va evalua atât acțiunea de verificare efectuată, cât și pe fiecare membru al echipei de control/audit,

în funcție de contribuția adusă de fiecare la realizarea acțiunii respective și pe baza indicatorilor de performanță elaborați la nivelul instituției și aprobați de Plen.

Una dintre prioritățile strategice ale INTOSAI cuprinse în Planul strategic o reprezintă necesitatea întăririi capacității instituționale a SAI-urilor prin *evaluarea în mod regulat a modului cum realizează și raportează activitatea de control/audit aceste organizații, cum adaugă valoare și îmbunătățește managementul financiar public al entităților verificate de acestea.*

Și Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit, respectiv EUROSAI a dezbătut la Congresul al VII-lea de la Cracovia problema stabilirii unui sistem de management al calității în audit în cadrul unei instituții supreme de audit, iar „*Ghidul de bune practici privind calitatea în audit*”, elaborat în urma acestui congres, precizează *necesitatea măsurării de către aceste instituții a modului de atingere a obiectivelor strategice, în scopul de a evidenția performanța realizată, de a identifica problemele cu care se confruntă organizația sau punctele slabe, precum și de a propune soluții pentru îmbunătățirea activității.* Toate aceste aspecte au fost avute în vedere la elaborarea Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi pentru perioada 2010-2014.

Chiar și în conținutul strategiei instituționale sunt prevăzute măsuri strategice care sunt legate în mod direct de evaluarea performanței obținute la nivelul Curții de Conturi. Astfel, la Obiectivul strategic specific nr. 1 privind maximizarea impactului activității de control și audit desfășurate de Curtea de Conturi, s-au stabilit următoarele acțiuni specifice:

- *eficiența activității de control/audit, gradul de îndeplinire a obiectivelor strategice și operaționale, precum și modul de utilizare a resurselor vor fi reflectate prin indicatori de performanță;*
- *urmărirea măsurilor dispuse de structurile de specialitate ale Curții de Conturi și a impactului acestora asupra managementului entităților verificate vor fi monitorizate, calculându-se și indicatori de performanță;*
- *obținerea de feedback de la părțile interesate (Parlament, autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, mass-media, publicul larg) și de la entitățile verificate, privind calitatea rapoartelor Curții de Conturi.*

În cadrul Obiectivului strategic specific nr. 2 sunt stabilite măsuri strategice care să conducă la *creșterea bunei reputații, a respectului și a autorității Curții de Conturi* prin calitatea ridicată a rezultatelor obținute, respectiv:

- ❖ *instituirea unui sistem de control al calității auditului public extern desfășurat de către structurile Curții de Conturi;*
- ❖ *extinderea auditului de performanță și/sau spre zone de interes cu impact strategic pentru România;*
- ❖ *fundamentarea rapoartelor de audit conform cerințelor standardelor internaționale.*

La Obiectivul strategic specific nr. 3 din strategie s-au prevăzut următoarele acțiuni specifice:

- *Raportul public anual al Curții de Conturi va fi întocmit și prezentat Parlamentului în timp util, respectiv până la sfârșitul anului următor celui pentru care se auditează execuția bugetară;*
- *conținutul și modul de prezentare a Raportului public anual al Curții de Conturi va fi îmbunătățit în scopul creșterii impactului activității și al unei evaluări mai bune a acesteia;*
- *întocmirea sistematică și transmiterea către Parlament a rapoartelor pe domenii, având ca tematică probleme de interes larg, ceea ce determină creșterea numărului de rapoarte transmise Parlamentului.*

În ceea ce privește acțiunile specifice de la Obiectivul strategic specific nr. 4, și anume „Resursele disponibile să fie folosite cu eficiență crescută”, s-a stabilit urmărirea timpului alocat activităților sale specifice de control/audit și a costurilor aferente, precum și evoluția acestora, prin crearea unor sisteme de gestionare a bugetului și a timpului alocat acestor activități.

La Obiectivul strategic specific nr. 5 din strategie s-au prevăzut următoarele acțiuni specifice:

- ✓ *creșterea transparenței activității specifice a Curții de Conturi* prin prezentarea constatărilor din acțiunile de verificare efectuate de personalul de specialitate și a rezultatelor obținute în urma acestora către comisiile de specialitate ale Parlamentului, autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale și mass-media;
- ✓ *organizarea de întâlniri cu comisiile de specialitate ale Parlamentului* pentru prezentarea și analiza constatărilor consemnate în actele întocmite la nivelul Curții de Conturi, rezultatele obținute, problemele apărute pe parcursul activității, precum și alte aspecte, având drept scop creșterea gradului de încredere a Parlamentului în activitatea instituției și evaluarea corectă a acesteia de către legislativ;
- ✓ *efectuarea de interviuri cu eșantioane formate din persoane cu funcții de răspundere, respectiv cu reprezentanți ai Parlamentului, ai Guvernului, ai mijloacelor de informare în masă, ai contribuabililor și ai partidelor politice*, având ca tematică activitatea desfășurată de Curtea de Conturi;
- ✓ *promovarea unei imagini moderne a Curții de Conturi*, având drept scop conștientizarea publicului pentru perceperea acesteia nu ca instituție de investigare și de pedepsire, ci din perspectiva noilor sale orientări strategice;
- ✓ *organizarea de evenimente, respectiv colocvii, seminarii cu diferite grupuri-țintă*, cum ar fi membri ai Parlamentului României, manageri din administrația publică, profesioniști în audit, jurnaliști etc., care să conducă la o mai bună înțelegere a activității prezente și viitoare a Curții de Conturi.

În vederea realizării *Obiectivului strategic specific nr. 6* din strategie s-a stabilit ca măsură specifică identificarea de tehnici de monitorizare și încurajare a performanței și a carierei auditorilor publici externi, precum și stimularea adaptabilității și a atitudinii proactive a acestora.

Elaborarea de strategii la nivelul instituției nu ar avea valoare dacă nu ar fi legată în modul cel mai bun de preocuparea largă a oricărei organizații economice și anume performanța, pentru că problema nu este de a elabora o strategie de dragul acesteia, ci în general de a îmbunătăți performanța acesteia.

În orice exercițiu de natură programatică sau strategică, *Curtea de Conturi trebuie să se întrebe în ce măsură, dacă ceea ce face sau își planifică să facă în prezent, adaugă valoare finanțelor publice din România. Această instituție trebuie cu adevărat să aibă ambiția de a contribui în mod profesional și eficient la stabilirea unor finanțe solide în România.* Toate eforturile personalului de specialitate din cadrul Curții de Conturi trebuie direcționate către acest scop. De asemenea, *Curtea de Conturi trebuie să evolueze către o instituție proactivă, ce joacă un rol important în România, întrucât o instituție supremă de audit prestigioasă este cea care este ascultată de către factorii de răspundere din cadrul societății.*

Iată de ce realizarea tuturor obiectivelor strategice specifice, a măsurilor strategice și acțiunilor specifice prevăzute în Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi pentru perioada 2010-2014 trebuie să asigure *creșterea performanței în activitatea de control/audit efectuată la nivelul instituției și promovarea responsabilității, corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea banilor publici de către entitățile aflate în competența de verificare.*

Asigurarea unei înalte calități a activității de audit are o importanță fundamentală pentru Curtea de Conturi ca instituție, aceasta fiind o cerință clară a tuturor standardelor de audit acceptate internațional și o cerință de bază a standardelor de audit INTOSAI. Responsabilitatea Curții de Conturi este să suscite interesul parlamentarilor prin calitatea muncii efectuate la nivelul acesteia și să pună bazele unei culturi comune sau încrederi reciproce, ceea ce contribuie la crearea unui mediu solid al finanțelor publice. Aceasta consolidează atenția Parlamentului către activitatea Curții de Conturi și dă acesteia un aliat puternic în asigurarea poziției sale de autoritate a statului de drept. Chiar dacă instituția supremă de audit este împuternicită cu întreaga autoritate necesară îndeplinirii adecvate a rolului și funcțiilor sale, activitatea sa poate să nu fie apreciată ca fiind satisfăcătoare.

De altfel, chiar SIGMA a întocmit o listă de verificare în vederea estimării cotei de nivel a unei instituții supreme de audit, care la punctul 8, intitulat „Indicatori globali ai unui proces efectiv de audit extern al sectorului public”, se precizează că acești indicatori au menirea de a garanta impactul efectiv al instituției

supreme de audit asupra întregii administrații de stat. Conform celor de la SIGMA, pentru a încerca o evaluare cumulativă a impactului și eficacității SAI-ului vor fi stabiliți indicatori obiectivi și subiectivi, cum ar fi:

❖ **indicatori obiectivi:**

- număr de rapoarte/recomandări întocmite entităților auditate și acceptate de acestea;
- număr de rapoarte/recomandări întocmite pentru Parlament și acceptate de acesta;
- număr și quantum al amenzilor/penalizărilor percepute;
- quantum al economiilor realizate ca urmare a recomandărilor acceptate;
- corelația: număr de rapoarte de audit întocmite/membru al personalului;
- număr de cazuri înaintate justiției.

❖ **indicatori subiectivi:**

- ⇒ încrederea parlamentarilor în activitatea instituției supreme de audit;
- ⇒ percepția publică generală a valorii instituției supreme de audit în procesul asumării responsabilității;
- ⇒ evaluarea de către ministerele beneficiare, în special de Ministerul de Finanțe, a valorii adăugate a auditului extern.

Trebuie găsit un echilibru între folosirea indicatorilor obiectivi/care au anumite șabloane și cei subiectivi/vagi. Indicatorii obiectivi sunt interesați, deoarece nu sunt ambigui și adesea facilitează comparația cu alți indicatori. Însă, *complexitatea inerentă și subiectivitatea domeniului controlului face ca acești indicatori să devină incompleți. Indicatorii subiectivi sub forma evaluărilor realizate de experți sau a sondajelor/chestionarelor/interviurilor au avantajul că, de cele mai multe ori, permit evaluări mai nuanțate, ținând cont de un larg set de aspecte. Bineînțeles, dezavantajul acestora este că ele pot fi influențate de interesele și înclinațiile (conștiente sau inconștiente) pe care le poate avea evaluatorul subiectiv. De aceea, cea mai bună soluție o constituie o îmbinare a indicatorilor obiectivi cu cei subiectivi.*

Totuși, o cale de a crește responsabilitatea Curții de Conturi în raport cu entitatea verificată, publicul, este aceea a *fundamentării unor indicatori de performanță pe reacțiile (feedback-ul) externe, cum sunt sondajele de opinie/chestionarele/interviurile. Sigur, acest indicator poate fi neadecvat pentru a fi utilizat la evaluările individuale ale auditorilor publici externi, dar, la nivel de echipă de control/audit sau structură de specialitate a Curții de Conturi, pot servi ca sprijin important al managementului și al dezbaterilor interne privind posibilitățile de îmbunătățire a imaginii publice a instituției. Mulți se opun puternic ideii ca unii indicatori de performanță să se fundamenteze pe reacții/opinii externe. Este mereu important să știm care este opinia utilizatorului sau beneficiarului raportului întocmit. De fapt, cel mai important obiectiv pentru măsurarea performanței este evaluarea performanței. Evaluarea efectuată trebuie să informeze managerii despre ceea ce funcționează bine și ce aspecte trebuie îmbunătățite în cadrul instituției. De asemenea, trebuie să inspire pentru a acționa pentru îmbunătățirea activității respectivei instituții.*

Pentru a impune respect și autoritate, Curtea de Conturi trebuie să demonstreze că este condusă la standarde înalte, respectiv la cele mai înalte cerințe de management administrativ și financiar, ceea ce presupune proceduri specifice aplicate la toate nivelele, utilizând sistemul de control al calității în activitățile specifice acestei instituții. Atingerea excelenței în calitate este mai necesară în activitatea Curții de Conturi decât în alte instituții, având în vedere că aceasta evaluează activitatea tuturor entităților aflate în competență. Conform standardelor internaționale de audit, un element important de îmbunătățire continuă pentru o instituție supremă de audit este desfășurarea controlului calității și asigurarea independentă a calității. Prin acest sistem de control al calității se urmărește respectarea obiectivelor, principiilor și strategiei stabilite la nivelul instituției într-un cadru integrat de management, precum și a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea resurselor de care dispune respectiva instituție. Dar, realizarea acestor deziderate nu este suficientă dacă nu se măsoară atingerea obiectivelor strategice, în scopul de a urmări performanța, de a identifica problemele existente și ale sectoarelor unde este nevoie de intervenții privind ameliorarea situației, precum și de apreciere în ce măsură activitățile planificate și-au atins scopul.

Măsurarea performanței privind atingerea obiectivelor strategice ale Curții de Conturi se poate realiza prin utilizarea sistemului de indicatori de performanță, *parte integrantă a sistemului de management al instituției.*

Acest sistem de indicatori la nivelul Curții de Conturi trebuie legat de:

- ✓ obiectivele și țintele procesului de planificare strategică;
- ✓ asigurarea calității activității specifice desfășurate;
- ✓ rezultatele așteptate în urma desfășurării activității specifice, inclusiv impactul acestora;
- ✓ eliminarea aspectelor critice ale activității specifice instituției;
- ✓ managementul sănătos al resurselor instituției utilizate pentru desfășurarea activității specifice.

Având în vedere practica întâlnită la Curtea Europeană a Auditorilor și instituțiile supreme de audit ale unor state membre ale Uniunii Europene, precum și etapele procesului operațional din cadrul unei astfel de instituții, la nivelul Curții de Conturi a României *se impune a fi stabilit un sistem de indicatori de performanță care evaluează performanța calității activității de control/audit (inclusiv a rezultatelor obținute în urma acesteia) desfășurată de fiecare auditor public extern și structură de specialitate, reflectată de altfel în performanța calității activității specifice instituției.*

Cu cât contribuția fiecărui auditor public extern la desfășurarea activității specifice va fi mai mare, cu atât se îmbunătățește performanța instituției, prin identificarea aspectelor negative constatate în activitatea de control/audit, precum și prin formularea de recomandări de înlăturare a respectivelor aspecte și de îmbunătățire a acesteia.

În aceste condiții, *nivelul de aplicabilitate a indicatorilor de performanță* ce s-au propus a fi stabiliți la nivelul Curții de Conturi poate fi:

- ❖ *la nivelul instituției;*
- ❖ *la nivelul fiecărei structuri de specialitate, respectiv departament de control/audit și cameră de conturi teritorială;*
- ❖ *la nivelul fiecărei acțiuni de audit (audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate) efectuate;*
- ❖ *la nivelul fiecărui auditor public extern.*

Evaluarea performanței activității specifice desfășurate la nivelul Curții de Conturi, al structurilor de specialitate, al fiecărei acțiuni de verificare și al fiecărui auditor public extern *este un proces complex, orientat spre formarea unei culturi a performanței la nivelul instituției,* caracterizată prin eficiență și eficacitate. Acest proces *presupune* din partea conducerii instituției care este implicată în acest proces de evaluare o abordare obiectivă și unitară.

Este necesar *la punerea în practică a sistemului de management al performanței prin indicatori* să se aducă la cunoștință personalului de specialitate al Curții de Conturi și să se discute cu acesta despre conceptul de performanță, ce înseamnă comportamente performante așteptate de organizație și care se așteaptă să fie rezultatele parcurgerii etapelor acestui proces. Comunicarea cu auditorii publici externi este esențială în obținerea rezultatelor dorite de managementul instituției, pentru că semnifică înțelegerea personalului de specialitate în a-și duce la bun sfârșit sarcinile, atât cele individuale, cât și pe cele de coordonare și monitorizare de la nivelul echipei de control/audit și al structurii de specialitate din care face parte. Totodată, se comunică faptul că rezultatele evaluării performanței reprezintă un instrument de management care ajută conducerea instituției să planifice, organizeze și să monitorizeze mai bine activitatea structurilor de specialitate și organizației, servind drept bază pentru luarea deciziilor manageriale cu privire la personal. De asemenea, managementul Curții de Conturi *trebuie să le comunice auditorilor publici externi* faptul că *sistemul de evaluare a performanței la nivelul instituției este „inima” managementului și are rolul de a:*

- *verifica/măsura progresul Curții de Conturi în atingerea obiectivelor strategice stabilite;*
- *aduce la cunoștință personalului de specialitate aspectele care prezintă importanță pentru succesul Curții de Conturi și de a identifica domeniile care necesită îmbunătățire;*
- *permite elaborarea unor strategii eficiente și eficace de dezvoltare a instituției;*

➤ furniza informații către părțile interesate, respectiv Parlament, administrația guvernamentală, autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, mass-media, publicul larg etc. privind problemele relevante de performanță ale Curții de Conturi, iar elaborarea acestui sistem, care reprezintă una dintre cele mai complexe și dificile sarcini a conducerii, este reglementată atât de legislația în vigoare, cât și în practica europeană și internațională a instituțiilor supreme de audit și prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje.

Această comunicare va constitui o etapă în atingerea țintei generale a managementului Curții de Conturi, respectiv în stabilirea unei culturi a înaltei performanțe, în care auditorii publici externi și echipele din care fac parte să fie responsabile de îmbunătățirea continuă a activității specifice pe baza abilităților și contribuțiilor lor, într-un cadru de leadership eficient.

Toate aceste comunicări sunt necesare, întrucât sistemul de indicatori va avea o șansă mai mare să fie implementat atunci când politica de utilizare a indicatorilor de performanță vine din interiorul organizației ca o cerință internă.

Condiția esențială pentru introducerea sistemului de evaluare a performanței este, așa cum am precizat în capitolele precedente, existența unui sistem informațional solid, capabil de a furniza informații credibile, complete și corecte la un cost rezonabil. Această condiție nu este însă îndeplinită la nivelul Curții de Conturi în acest moment. Cu prilejul analizei datelor și informațiilor furnizate de aplicațiile informatice INFOPAC și INFOTEAM pentru calculul unor indicatori privind activitatea specifică la nivelul instituției a rezultat lipsa unor date și informații la unele structuri de specialitate, nu numai pentru anul curent, cât și pentru perioada anterioară. *Lipsa de date și informații, precum și incertitudinea privind corectitudinea datelor și informațiilor introduse în aplicațiile informatice conduc la crearea unui sistem de evaluare incorect, dacă aceste deficiențe existente la nivelul structurilor de specialitate nu sunt remediate imediat.* Această lipsă de siguranță în privința corectitudinii datelor și informațiilor conținute de sistemul informatic al Curții de Conturi este demonstrată de existența unor diferențe foarte mari între structurile de specialitate atât teritoriale, cât și cele centrale.

Având în vedere lipsa unei culturi a performanței la nivelul instituției, inexistența unui sistem informațional solid, capabil de a furniza informații credibile, complete și corecte în orice moment, diferențele substanțiale existente între datele și informațiile introduse în aplicațiile informatice, precum și rezultatele obținute de structurile de specialitate din aceeași categorie sau categorii distincte (sediul central și camerele de conturi), se impune aplicarea etapizată a sistemului de management al performanței prin introducerea progresivă a indicatorilor la nivelul Curții de Conturi. Fiecare dintre indicatori va trebui să fie testat și să convingă prin adecvarea și fezabilitatea acestuia, iar, ulterior, acești indicatori vor fi îmbunătățiți permanent și implementați la toate nivelele de aplicabilitate.

De asemenea, avându-se în vedere multiplele aspecte ale activității specifice a Curții de Conturi care trebuie măsurate și evaluate, precum și necesitatea elaborării unui număr optim de indicatori, *indicatorii de performanță au fost clasificați în raport cu modul de utilizare a acestora, respectiv de uz extern (pentru utilizatorii din afara instituției – părțile interesate) și de uz intern (pentru managementul de top, de mijloc și cel de la primul nivel).* În prima categorie intră indicatorii de performanță care vor fi comunicați și publicați anual prin Raportul public al Curții de Conturi, iar în cea de-a doua categorie se cuprind indicatorii de performanță ai activității instituției, necesari conducerii instituției, și structurilor de specialitate pentru măsurarea modului de utilizare a resurselor, urmărirea activității de audit (audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate) și îmbunătățirea acestora.

În cadrul fiecărei categorii, indicatorii de performanță sunt prezentați după cum urmează:

➤ **indicatori de măsurare a input-ului/intrărilor:**

- referitor la fondul de timp;
- referitor la costuri;
- referitor la resursele umane;

➤ **indicatori de măsurare a output-ului/rezultatelor:**

➤ referitor la cantitate;

➤ referitor la calitate;

➤ **indicatori de măsurare a impactului/efectului:**

➤ **cantitativi** (numerici);

➤ **calitativi**, adică observații descriptive sau opinii.

Pentru fiecare indicator de performanță prezentat se menționează:

✓ obiectivul strategic specific căruia îi este aferent;

✓ definiția indicatorului;

✓ nivelul de aplicabilitate;

✓ formula de calcul;

✓ ce măsoară/evaluează indicatorul respectiv;

✓ standardul/ținta pentru perioada următoare;

✓ etapa de aplicare.

La stabilirea standardului pentru acești indicatori s-au avut în vedere datele și informațiile existente în aplicațiile informatice INFOPAC și INFOTEAM pentru perioada 2009-2011.

Standardul/ținta pentru perioada următoare poate fi stabilit/ă să varieze de la un nivel minim obligatoriu până la un nivel maxim recomandat, pentru care instituția poate opta, *dar, la nivelul Curții de Conturi, pentru început este recomandabil a fi numai un nivel, minim sau maxim, în funcție de indicator*. Evaluarea, prin necesitate, solicită comparație. Pentru a putea evalua performanța, această performanță trebuie comparată cu un standard. Un asemenea standard provine din performanțe din trecut, din performanțe ale altor instituții similare, dintr-un standard profesional sau din așteptări ale utilizatorilor sau politicienilor. Dar, fără o asemenea bază de comparație, este imposibil să determinăm dacă instituția funcționează bine sau prost.

Indicatorii de performanță, inclusiv standardele pentru Curtea de Conturi sunt astfel formulați încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea unei organizații la un set predeterminat sau predefinit de condiții cantitative și calitative, ci și pe angajarea deliberată, voluntară și proactivă a instituției pentru realizarea anumitor performanțe demonstrabile prin rezultate efective.

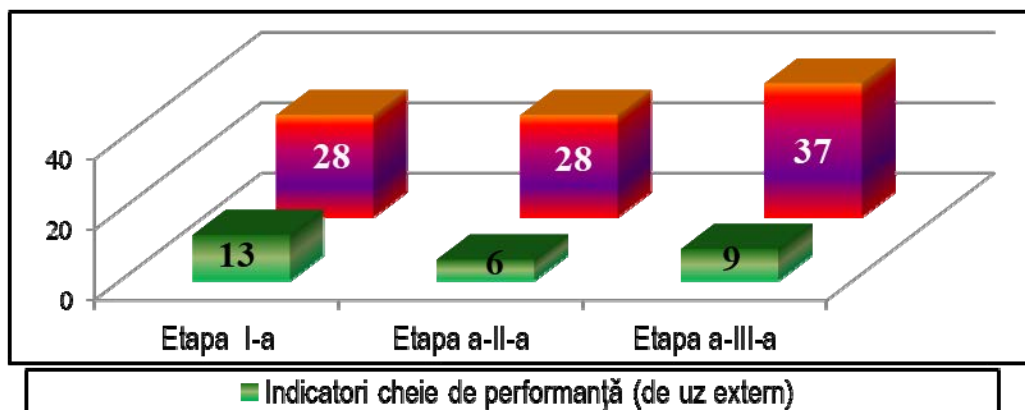
Prin stabilirea acestor indicatori de performanță și standarde, Curtea de Conturi reduce incertitudinea, stabilizează informațiile, dinamizează capacitatea de reflectare (gândirea) și contribuie la o mai bună stăpânire (control) a riscului în cadrul activității acesteia, precum și la luarea deciziilor pe baza faptelor, respectiv a rezultatelor evidente.

Având în vedere lipsa unei culturi organizaționale în cadrul Curții de Conturi, existența unui sistem informatic nesigur, precum și necesitatea unei perioade de acomodare la noul sistem de management al performanței, ca urmare a introducerii indicatorilor de performanță la nivelul instituției, *s-a propus aplicarea acestor indicatori la nivelul auditorului public extern în ultima etapă, respectiv etapa a III-a.*

În urma analizei efectuate s-au propus a fi stabiliți 28 de indicatori-cheie de performanță, numiți și indicatori de performanță de uz extern, reprezentând 23,14% din totalul de 121 de indicatori și 93 de indicatori de performanță ai activității, numiți și indicatori de performanță de uz intern, reprezentând 76,86% din total.

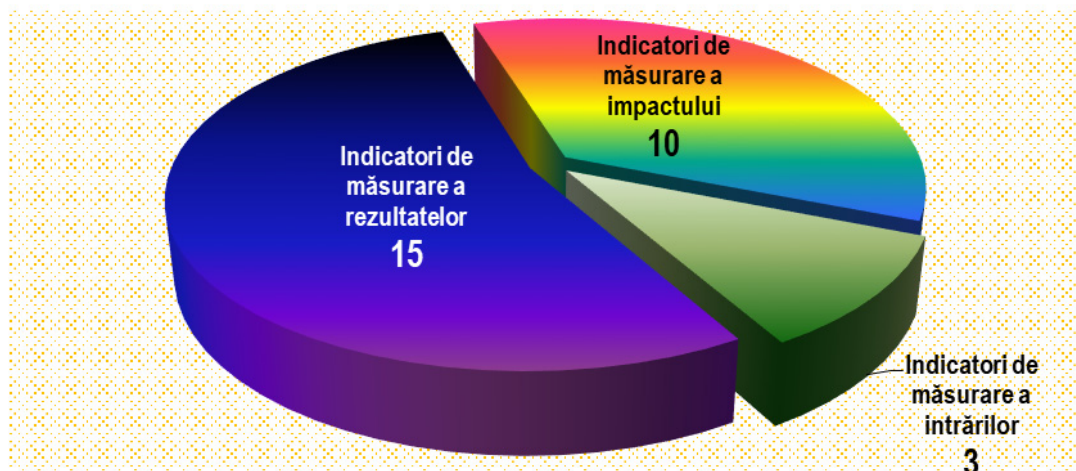
Din totalul celor 28 de indicatori-cheie de performanță, un număr de 13 indicatori s-au propus a fi testați și implementați într-o primă etapă, 6 indicatori în etapa a II-a, iar restul de 9 indicatori în etapa a III-a. Cei 93 de indicatori de performanță ai activității s-au propus a fi testați și implementați astfel: 28 în etapa I, 28 în etapa a II-a și 37 în etapa a III-a.

Grafic, situația eșalonării pe etape de implementare a indicatorilor de performanță propuși a fi stabiliți la nivelul Curții de Conturi se prezintă după cum urmează:

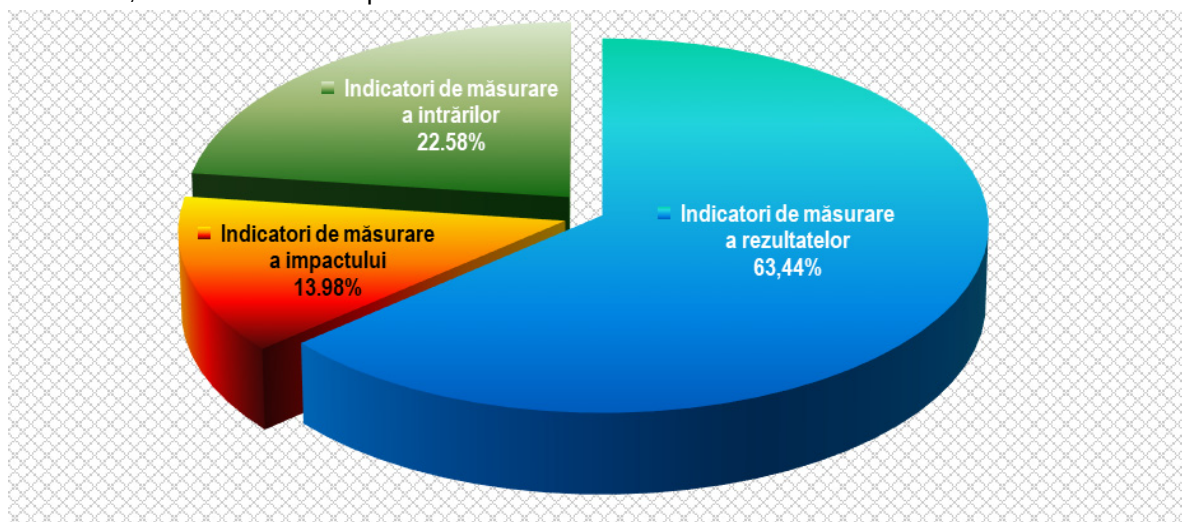
În categoria indicatorilor de performanță de uz extern, ponderea cea mai mare o dețin cei de măsurare a cantității rezultatelor obținute în urma desfășurării activității specifice, respectiv un număr de 15 indicatori, reprezentând 53,57% din totalul de 28, după care urmează indicatorii de măsurare a impactului activității de audit desfășurate de către personalul de specialitate, respectiv un număr de 10 indicatori, ceea ce reprezintă 35,71% din total. Ambele categorii dețin o pondere de 89,28% din total, restul de 3 indicatori reprezentând 10,72% din total. Se referă la utilizarea cu eficiență a resurselor puse la dispoziție instituției. Din totalul celor 28 de indicatori de performanță de uz extern, un număr de 5 indicatori sunt calitativi, reprezentând evaluări ale calității muncii efectuate la nivelul Curții de Conturi de personalul de specialitate, cât și evaluarea managementului instituției, ceilalți reprezintă sintetic performanța instituției.

Grafic, situația este prezentată mai jos:

În ceea ce privește indicatorii de performanță de uz intern (indicatorii de performanță ai activității), de menționat este faptul că cei mai mulți, și anume un număr de 43, sunt cei de măsurare a cantității rezultatelor obținute în urma desfășurării activității specifice, reprezentând 46,24% din totalul de 93. Cei de măsurare a resurselor materiale, umane și financiare aflate la dispoziția Curții de Conturi, respectiv 21 de indicatori, reprezintă 22,58% din total, după care urmează cei pentru măsurarea calității rezultatelor activității specifice (16 indicatori de performanță ai activității, reprezentând 17,20% din total) și indicatorii de performanță referitori la impactul activității de control/audit efectuate la nivelul structurilor de specialitate (13 indicatori de performanță ai activității, reprezentând 13,98% din total). De precizat este faptul că, din totalul de 93 de indicatori de performanță ai activității, ponderea cea mai mare o dețin cei de măsurare a rezultatelor, respectiv 63,44% (reprezentând 59 de indicatori).

Grafic, datele statistice se prezintă astfel:

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ LA NIVELUL CURȚII DE CONTURI

LA NIVELUL CURȚII DE CONTURI s-au propus 110 indicatori de performanță, dintre care 28 sunt indicatori-cheie de performanță (reprezentând 25,45% din numărul total), indicatori care vor fi făcuți cunoscuți și publicați prin Raportul public anual și Raportul de activitate al Curții de Conturi, iar 82 sunt indicatori de performanță ai activității (reprezentând 74,55% din numărul total), indicatori necesari managementului de top și celui de mijloc. Din numărul total de 28 de indicatori-cheie de performanță, 13 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 6 indicatori în etapa a II-a, iar restul de 9 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa a III-a.

În ceea ce privește indicatorii de performanță ai activității, din totalul de 82, un număr de 27 de indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 26 de indicatori în etapa a II-a și 29 de indicatori în etapa a III-a.

În funcție de aspectele pe care le măsoară indicatorul, la nivelul instituției sunt stabiliți 22 de indicatori de performanță pentru măsurarea impactului, dintre care 10 sunt indicatori-cheie de performanță și 12 indicatori de performanță ai activității, aferenți Obiectivului strategic specific nr.1 privind Maximizarea impactului activității de control și audit desfășurate de către Curtea de Conturi. Acești indicatori de performanță pentru măsurarea impactului dețin o pondere de 20% în totalul celor 110 indicatori propuși a fi stabiliți la nivelul Curții de Conturi. Indicatorii de performanță pentru măsurarea rezultatelor sunt cei mai mulți, în număr de 71, dintre care 17 indicatori-cheie de performanță și 54 de indicatori de performanță ai activității și dețin cea mai mare pondere în totalul celor de 110 indicatori de performanță, respectiv 64,55%. Acești indicatori de măsurare a rezultatelor sunt cantitativi (57 de indicatori de performanță) și calitativi (14 indicatori de performanță), fiind aferenți Obiectivelor strategice specifice nr. 2 și 3, și anume, Reputație, respect și autoritate. Calitatea ridicată a rezultatelor obținute să constituie fundamentul creșterii bunei reputații, respectului și autorității Curții de Conturi a României și Rapoartele Curții de Conturi să fie relevante, realiste, clare, credibile, oportune și utile. Să fie întocmite și puse la dispoziția părților interesate la timp. Prin concluziile și recomandările importante formulate în cuprinsul lor, Parlamentul să poată legifera în consecință. Indicatorii de performanță pentru măsurarea intrărilor, propuși a fi implementați la nivelul Curții de Conturi, sunt în număr de 17, dintre care 3 sunt pentru măsurarea fondului de timp, 6 referitori la cost și 8 referitori la resursele umane. Ponderea acestei categorii de indicatori de performanță este de 15,45% din totalul de 110 indicatori și sunt aferenți Obiectivului strategic nr. 4, și anume, Resursele disponibile să fie folosite cu eficiență crescută. La indicatorii de măsurare a rezultatelor sunt propuși 15 indicatori-cheie de performanță, iar la cei de măsurare a intrărilor un număr de 3 indicatori-cheie de performanță.

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ LA NIVELUL DEPARTAMENTELOR DE SPECIALITATE

LA NIVELUL DEPARTAMENTELOR DE SPECIALITATE, s-au propus 88 de indicatori de performanță, dintre care 24 sunt indicatori-cheie de performanță (reprezentând 27,27% din numărul total), indicatori care vor fi făcuți cunoscuți și publicați prin Raportul public anual și Raportul de activitate al Curții de Conturi, iar 64 sunt indicatori de performanță ai activității (reprezentând 72,73% din numărul total), indicatori necesari managementului de top și celui de mijloc. Din numărul total de 24 de indicatori-cheie de performanță, 12 indicatori s-au propus a fi testați și implementați în etapa I, 5 indicatori în etapa a II-a, iar restul de 7 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa a III-a.

În ceea ce privește indicatorii de performanță ai activității, din totalul de 64, un număr de 20 de indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 22 de indicatori în etapa a II-a și 22 de indicatori în etapa a III-a.

La nivelul departamentelor de specialitate sunt propuși a fi introduși și implementați 14 indicatori de măsurare a impactului, reprezentând 15,91% din totalul de 88 de indicatori, dintre care 6 indicatori sunt indicatori-cheie de performanță, iar 8 sunt indicatori de performanță ai activității. Acești indicatori sunt aferenți Obiectivului strategic specific nr. 1. În număr de 13 sunt indicatorii pentru măsurarea intrărilor, aferenți Obiectivului strategic specific nr. 4, dintre care cei mai mulți, respectiv 6 sunt referitori la resursele umane, 4 sunt referitori la cost și 3 referitori la fondul de timp. Dintre cei 13 indicatori de măsurare a intrărilor, un număr de 3 indicatori sunt indicatori-cheie de performanță și 10 sunt indicatori de performanță ai activității.

Cei mai mulți indicatori de performanță propuși a fi introduși și implementați la nivelul departamentelor de specialitate se referă la indicatorii pentru măsurarea rezultatelor și sunt aferenți Obiectivelor strategice specifice nr. 2 și 3. Dintre cei 61 de indicatori de performanță, reprezentând 69,32% din totalul de 88 de indicatori propuși a fi implementați la nivelul departamentelor pentru măsurarea rezultatelor, un număr de 52 sunt cantitativi (85,25%) și 9 sunt calitativi (14,75%). În ceea ce privește categoria de indicatori de performanță pentru măsurarea rezultatelor, ponderea cea mai mare o dețin indicatorii de performanță ai activității, respectiv 75,41% (46 de indicatori), iar restul de 24,59% (15 indicatori) sunt indicatori-cheie de performanță.

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ LA NIVELUL CAMERELOR DE CONTURI

LA NIVELUL CAMERELOR DE CONTURI TERITORIALE s-au propus 106 indicatori de performanță, dintre care 25 sunt indicatori-cheie de performanță (reprezentând 23,58% din numărul total), indicatori care vor fi făcuți cunoscuți și publicați prin Raportul public anual și Raportul de activitate al Curții de Conturi, iar 81 sunt indicatori de performanță ai activității (reprezentând 76,42% din numărul total), indicatori necesari managementului de top și celui de mijloc. Din numărul total de 25 de indicatori-cheie de performanță, 12 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 6 indicatori în etapa a II-a, iar restul de 7 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa a III-a.

În ceea ce privește indicatorii de performanță ai activității, din totalul de 81, un număr de 25 de indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 26 de indicatori în etapa a II-a și 30 de indicatori în etapa a III-a.

În structură, indicatorii de măsurare a impactului (15 indicatori) și cei de măsurare a intrărilor (22 de indicatori) dețin câte 14,15%, respectiv 20,76% din totalul de 106 indicatori, care pot fi aplicabili la nivelul camerelor de conturi. În cadrul indicatorilor pentru măsurarea impactului, 7 sunt indicatori-cheie de performanță și 8 sunt indicatori de performanță ai activității, iar în cadrul celor de măsurare a intrărilor se găsesc 3 indicatori-cheie de performanță și 19 indicatori de performanță ai activității. Structura indicatorilor pentru măsurarea intrărilor este următoarea: 4 indicatori referitori la fondul de timp, 12 indicatori referitori la cost și 6 indicatori referitori la resursele umane. Acești indicatori de performanță sunt aferenți Obiectivelor strategice specifice nr. 1,

respectiv 4. Ponderea cea mai mare din total, respectiv 65,09%, o dețin indicatorii de măsurare a rezultatelor (69 de indicatori aferenți *Obiectivelor strategice specifice nr. 2 și 3*), din care 81,16% (56 de indicatori) sunt indicatori cantitativi și 18,84% (13 indicatori) sunt indicatori calitativi. În cadrul indicatorilor de măsurare a rezultatelor se regăsesc 15 indicatori-cheie de performanță și 54 de indicatori de performanță ai activității.

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ LA NIVELUL AUDITORULUI PUBLIC EXTERN

LA NIVELUL AUDITORULUI PUBLIC EXTERN s-au propus 43 de indicatori de performanță, dintre care 11 sunt indicatori-cheie de performanță (reprezentând 25,58% din numărul total), indicatori care vor fi făcuți cunoscuți și publicați prin Raportul public anual și Raportul de activitate al Curții de Conturi, iar 32 sunt indicatori de performanță ai activității (reprezentând 74,42% din numărul total), indicatori necesari managementului de top și celui de mijloc. Din numărul total de 11 indicatori-cheie de performanță, 5 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 3 indicatori în etapa a II-a, iar restul de 3 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa a III-a.

În ceea ce privește indicatorii de performanță ai activității, din totalul de 32, un număr de 9 indicatori s-a propus a fi testați și implementați în etapa I, 12 indicatori în etapa a II-a și 11 indicatori în etapa a III-a.

La nivelul auditorului public extern, din cei 43 de indicatori propuși a fi implementați, ponderea cea mai mare o dețin indicatorii de măsurare a rezultatelor (34 ca număr), și anume 79,07%. În cadrul acestora, indicatorii cantitativi dețin o pondere de 82,35% (28 ca număr) și cei calitativi de 17,65% (6 ca număr) din totalul celor 34 aferenți *Obiectivelor strategice specifice nr. 2 și 3*. La nivelul indicatorilor de măsurare a rezultatelor sunt propuși 8 indicatori-cheie de performanță și 26 de indicatori de performanță ai activității. Indicatorii de măsurare a intrărilor dețin o pondere de 13,95% (6 indicatori aferenți *Obiectivului strategic specific nr. 4*) din cei 43 de indicatori, iar indicatorii de măsurare a impactului o pondere de 6,98% (3 indicatori aferenți *Obiectivului strategic specific nr. 1*). În cadrul acestor două categorii se regăsesc 2 indicatori-cheie de performanță, din care un indicator la măsurarea impactului și unul la indicatorii de măsurare a intrărilor.

În continuare, s-a prezentat impactul utilizării indicatorilor de performanță în buna guvernare a Curții de Conturi, precum și în ceea ce privește eliminarea aspectelor critice din activitatea instituției.

Prin introducerea indicatorilor de performanță se măsoară și crește impactul pe care îl are activitatea desfășurată de Curtea de Conturi în rândul Parlamentului, reprezentanților parlamentari, administrației guvernamentale, autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, entităților verificate, grupului de experți, publicului larg și altor utilizatori ai rapoartelor instituției, precum și prezentarea rezultatelor într-o manieră bună, echilibrată și demnă de încredere. În cazul în care evaluarea grupului de experți este pozitivă, crește încrederea celorlalți utilizatori, inclusiv a Parlamentului, în activitatea Curții de Conturi.

Toate aceste date și informații obținute în urma îmbunătățirii comunicării externe vor putea fi utilizate de managementul Curții de Conturi pentru a măsura și evalua calitatea auditului exercitat de personalul de specialitate pe parcursul unui an calendaristic. Aceasta în măsura în care datele și informațiile sunt reale, pentru că nu se pleacă de la ideea că utilizatorii rapoartelor Curții de Conturi au întotdeauna dreptate, ci de la faptul că este important întotdeauna a se cunoaște care este opinia utilizatorului asupra rapoartelor întocmite de personalul de specialitate al Curții de Conturi. Pe plan intern, stabilirea indicatorilor de performanță și implementarea acestora contribuie la îmbunătățirea comunicării interne prin necesitatea aducerii la cunoștință auditorilor publici externi a aspectelor care prezintă importanță deosebită pentru succesul Curții de Conturi și identificarea domeniilor ce necesită îmbunătățire.

În ultimul capitol al studiului Capitolul VI s-au formulat concluziile rezultate în urma analizei efectuate referitor la necesitatea elaborării unui sistem de evaluare a performanței la nivelul instituției, posibilitatea implementării etapizate a acestor indicatori de performanță, fie ei de uz extern, fie de uz intern, imposibilitatea determinării unor standarde din lipsa datelor, precum și existența unor provocări și incertitudini cărora Curtea de Conturi trebuie să le facă față în vederea implementării indicatorilor de performanță în

cadru instituției. De asemenea, s-au formulat propuneri care vizează necesitatea unei comunicări interne susținute pentru stimularea adaptabilității și a atitudinii proactive a auditorilor publici externi în ceea ce privește implementarea indicatorilor de performanță și pentru formarea unei culturi a performanței la nivelul Curții de Conturi, precum și pentru crearea unui sistem informațional credibil și sigur.

Studiul a fost aprobat prin HP nr. 256 din 18 decembrie 2012. A fost constituit un grup de lucru format din 7 persoane (3 directori din departamente și 4 directori din camerele de conturi). Grupul a avut ca sarcină să analizeze și să propună indicatorii-cheie de performanță și indicatorii de performanță ai activității ce se consideră că pot fi implementați pentru fiecare nivel de aplicabilitate și etapă de implementare, dar și soluțiile pentru aspectele legate de organizarea unui sistem de evaluare a performanței la nivelul Curții de Conturi, care au fost identificate în cadrul studiului. Grupul a fost coordonat de doamna vicepreședinte Elena Doina Dascălu.

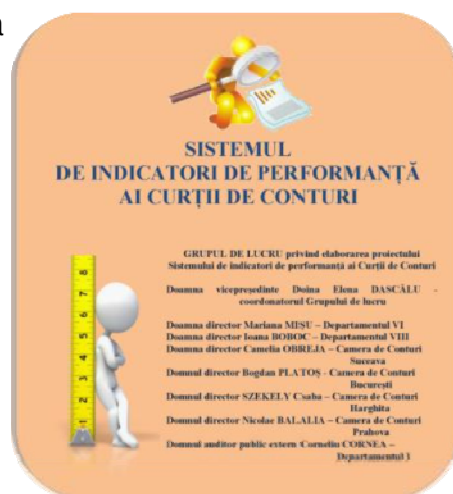
În sesiunea de Plen din 16 mai 2013 a fost analizată Nota nr. 30188/10.05.2013 privind stadiul elaborării sistemului de evaluare a performanței la nivelul Curții de Conturi,

Prin HP nr. 132 din 16 mai 2013 s-au aprobat indicatorii de performanță și indicatorii de management la nivelul Curții de Conturi, prevăzuți în Anexele nr. 1 și 2. Grupul de lucru constituit prin Hotărârea Plenului nr. 256/2012 a primit sarcina să parcurgă celelalte etape necesare pentru constituirea sistemului de indicatori de performanță, respectiv:

- ⇒ definitivarea, pentru fiecare indicator selectat, a nivelului de aplicabilitate, respectiv: departament de specialitate, cameră de conturi, acțiune de verificare și auditor public extern;
- ⇒ întocmirea, pentru fiecare nivel de aplicabilitate, a câte unei anexe care să conțină indicatorii stabiliți, însoțiți de definiția indicatorului, formula de calcul ce măsoară/ evaluează indicatorul și standardul/ținta de atins;
- ⇒ elaborarea unui regulament cu privire la organizarea și implementarea sistemului de evaluare a performanței în cadrul Curții de Conturi;
- ⇒ proiectarea unei fișe de rezultate, care să fie aplicabilă la nivelul de acțiune de verificare și auditor public extern și care conține indicatorii care se raportează, modul de calcul și alte informații utile celor care introduc datele în sistem; informațiile din fișa de rezultate se introduc în baza de date constituită din aplicația informatică INFOPAC, iar periodic sunt generate rapoarte, situații, tabele, comparații și ierarhii, pe baza cărora se poate realiza măsurarea performanței pe diferite nivele de aplicabilitate și încadrarea în categoriile de performanță stabilite de către Plenul Curții de Conturi;
- ⇒ conceperea/integrarea unei aplicații informatice în cadrul modelului existent în Curtea de Conturi în vederea înregistrării în mod corespunzător a indicatorilor de performanță și de management, pe fiecare nivel de aplicabilitate.

Prin HP nr. 307 din 19 decembrie 2013 a fost aprobat REGULAMENTUL privind aplicarea Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi. Regulamentul a fost aprobat de Plen în baza art. 58 lit. j) din *Legea nr. 94/1992*, republicată.

Regulamentul instituie un sistem intern de evaluare a performanței aplicabil la nivelul instituției care este alcătuit dintr-un set de indicatori de performanță și de management și alte elemente conexe care contribuie la măsurarea și evaluarea multiplelor aspecte ale activității de control/audit, ale procesului de valorificare a constatărilor consemnate în actele întocmite în urma verificărilor, ale etapei de raportare (inclusiv în afara instituției a rezultatelor acțiunilor de verificare efectuate) precum și pentru evaluarea impactului activității Curții de Conturi în societate.

Sistemul de indicatori de performanță ai Curții de Conturi **este alcătuit din următoarele elemente principale:**

- a) Indicatorii de performanță și indicatorii de management;
- b) Nivelele de aplicabilitate ale indicatorilor de performanță și de management și țintele care urmează să fie atinse de la o perioadă la alta;
- c) Fișa de rezultate cuprinzând informațiile necesare calculării indicatorilor de performanță și indicatorilor de management;
- d) Modulul "Indicatori de performanță și indicatori de management" din cadrul aplicației informatice INFOPAC.

Indicatorii de performanță și indicatorii de management prevăzuți în prezentul regulament reprezintă prima etapă de implementare a Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi, aceasta fiind urmată și de alte etape, în care vor fi adăugați și alți indicatori, care vor întregi cadrul de măsurare și evaluare a activității.

Sistemului intern de evaluare a performanței în cadrul Curții de Conturi este alcătuit din indicatorii de performanță și indicatorii de management. Cu ajutorul acestor indicatori se evaluează structurile de specialitate, acțiunile de verificare efectuate, fiecare membru al echipelor de control/audit, în funcție de contribuția adusă la realizarea acțiunilor respective, precum și alte aspecte din activitatea Curții de Conturi care fac obiectul unor raportări către părțile interesate (Parlament, Guvern, entități publice, opinia publică etc.).

Indicatorii de performanță reprezintă "*indicatorii cheie de performanță*", denumiți și indicatori de uz extern, raportați în afara instituției prin Raportul anual de activitate și care reflectă sintetic activitatea Curții de Conturi.

Indicatorii de performanță utilizați în cadrul Curții de conturi sunt următorii:

- **IP-1** Ponderea entităților publice verificate anual la nivelul instituției (inclusiv entitățile verificate conform punctului 260 din RODAS³⁰), în totalul celor aflate în competența de verificare a Curții de Conturi;
- **IP-2** Numărul total al acțiunilor de verificare efectuate anual la nivelul instituției, din care pe tipuri de activități: audit financiar, audit de conformitate (control), audit al performanței și verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- **IP-3** Numărul total de rapoarte speciale (de audit al performanței, de analiză pe domenii sau a unor aspecte de interes pentru Parlament și opinia publică), inclusiv rapoartele privind finanțele publice locale, întocmite la nivelul instituției și care sunt transmise Parlamentului, autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale și altor autorități;
- **IP-4** Volumul veniturilor suplimentare datorate bugetelor publice, care au fost estimate de către auditorii publici externi în urma acțiunilor de verificare efectuate conform Programului anual de activitate;
- **IP-4a** Ponderea veniturilor suplimentare datorate bugetelor publice și încasate în timpul acțiunilor, în totalul celor estimate de către auditorii publici externi cu ocazia acțiunilor de verificare efectuate conform Programului anual de activitate;
- **IP-5** Volumul prejudiciilor estimate de către auditorii publici externi în urma acțiunilor de verificare efectuate conform Programului anual de activitate a Curții de Conturi;
- **IP-5a** Ponderea prejudiciilor recuperate în timpul verificărilor în totalul celor estimate de către auditorii publici externi cu ocazia acțiunilor de verificare efectuate conform Programului anual de activitate a Curții de Conturi;

³⁰ Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

➤ **IP-6** Numărul total al neregulilor (financiar-contabile, fiscale, bugetare și alte nereguli) constatate cu ocazia acțiunilor de verificare efectuate anual de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, din care:

- Numărul neregulilor cuantificabile și valoarea acestora;
- Numărul neregulilor necuantificabile.

➤ **IP-7** Ponderea, în totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise anual de către structurile de specialitate, a măsurilor:

- implementate de către entitățile verificate;
- neimplementate de către entitățile verificate.

➤ **IP-8** Numărul propunerilor de modificare și completare a cadrului legal în vigoare formulate de către Curtea de Conturi, inclusiv prin Raportul public anual, urmare acțiunilor de verificare efectuate anual, din care:

- implementate prin adoptarea de modificări/completări ale cadrului legal în vigoare.

➤ **IP-9** Ponderea numărului de sesizări, petiții și reclamații care au fost soluționate la nivelul instituției, în totalul celor adresate Curții de Conturi (structurilor de specialitate centrale și teritoriale) în cursul unui an de către instituțiile statului sau alte persoane juridice și fizice;

➤ **IP-10** Numărul și frecvența de apariții ale Curții de Conturi în mijloacele de comunicare în masă;

➤ **IP-11** Numărul avizelor solicitate Curții de Conturi, în conformitate cu prevederile art. 41 din Legea nr. 94/1992, republicată, din care:

- numărul de avize favorabile acordate (cu sau fără observații);

➤ **IP-12** Opinia conducerii entităților verificate cu privire la calitatea auditului efectuat de Curtea de Conturi și a impactului acestuia asupra entităților verificate, precum și la respectarea principiilor și valorilor etice de către auditorii publici externi. (Chestionar Anexa 4 la regulament)

Indicatorii de management reprezintă "*indicatorii de performanță ai activității instituției*", denumiți și indicatori de uz intern, care sunt utili top managementului instituției, precum și conducerii structurilor de specialitate, în vederea măsurării și evaluării modului de utilizare a resurselor puse la dispoziție pentru activitatea specifică, urmărirea modului de realizare a activităților specifice și a rezultatelor obținute în urma acțiunilor de verificare desfășurate.

Indicatorii de management utilizați în cadrul Curții de Conturi sunt următorii:

➤ **IM-1** Numărul de entități verificate de Curtea de Conturi în baza prevederilor punctului 260 din RODAS (inclusiv cele la care nu s-au reținut abateri);

➤ **IM-2** Numărul de ordonatori principali și secundari de credite ai administrației publice centrale și locale verificați anual de către Curtea de Conturi, conform programului de activitate, la care s-au aplicat prevederile punctului 260 din RODAS, raportat la totalul ordonatorilor de credite de mai sus la care este posibilă aplicarea acestor prevederi;

➤ **IM-3** Ponderea numărului ordonatorilor principali de credite aparținând administrației publice centrale auditați anual, în totalul ordonatorilor principali de credite ai administrației publice centrale aflați în competența de verificare a Curții de Conturi;

➤ **IM-4** Ponderea numărului ordonatorilor principali de credite aparținând administrației publice locale auditați anual, în totalul ordonatorilor principali de credite ai administrației publice locale aflați în competența de verificare a Curții de Conturi;

➤ **IM-5** Ponderea numărului de regii autonome, companii și societăți naționale, societăți comerciale cu capital majoritar al statului și/sau al unităților administrativ-teritoriale, institute naționale de cercetare dezvoltare, alte organisme autonome, precum și unități subordonate acestora, verificate anual, în totalul entităților susmenționate și aflate în competența de verificare a Curții de Conturi în anul respectiv;

- **IM-6** Gradul de realizare a programului de activitate al Curții de Conturi la sfârșitul anului, față de programul inițial, pe tipuri de activități de verificare (audit financiar, audit de conformitate (control), auditul performanței);
- **IM-7** Ponderea volumului plăților verificate anual de Curtea de Conturi cu ocazia auditului financiar la ordonatorii de credite aparținând administrației publice centrale auditați (inclusiv cei verificați în baza punctului 260 din RODAS), în totalul plăților efectuate de ordonatorii mai sus-menționați;
- **IM-8** Ponderea volumului plăților verificate anual de către Curtea de Conturi cu ocazia auditului financiar la ordonatorii de credite aparținând administrației publice locale (inclusiv cei verificați în baza punctului 260 din RODAS), în totalul plăților efectuate de ordonatorii mai sus-menționați;
- **IM-9** Numărul ordonatorilor principali, secundari și terțari de credite aparținând administrației publice centrale aflați în competența Curții de Conturi și care nu au fost verificați în ultimii 5 ani (inclusiv în baza punctului 260 din RODAS);
- **IM-10** Numărul ordonatorilor de credite aparținând administrației publice locale aflați în competența de verificare a Curții de Conturi și care nu au fost verificați în ultimii 5 ani (inclusiv în baza punctului 260 din RODAS);
- **IM-11** Numărul regiilor autonome, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale cu capital majoritar al statului și/sau al unităților administrativ-teritoriale, institutelor naționale de cercetare dezvoltare, altor organisme autonome, precum și al unităților subordonate acestora aflate în competența de verificare a Curții de Conturi și care nu au fost verificate în ultimii 5 ani;
- **IM-12** Volumul plăților efectuate de instituțiile publice supuse anual auditului financiar de către camerele de conturi, raportat la numărul mediu anual de auditori publici externi ai camerelor de conturi;
- **IM-13** Ponderea numărului măsurilor dispuse prin decizii, contestate anual de către conducătorii entităților verificate, în totalul măsurilor cuprinse în deciziile emise de Curtea de Conturi;
- **IM-14** Numărul sesizărilor adresate instanțelor de contencios administrativ împotriva încheierilor emise anual de către Comisiile de soluționare a contestațiilor constituite în baza prevederilor punctului 213 din RODAS;
- **IM-15** Volumul veniturilor suplimentare datorate bugetelor publice, care au fost estimate la entitățile supuse verificării Curții de Conturi, ce revin în medie per auditor public extern;
- **IM-16** Volumul prejudiciilor estimate la entitățile verificate de către Curtea de Conturi, ce revin în medie per auditor public extern;
- **IM-17** Ponderea numărului de nereguli financiar-contabile, fiscale, bugetare și alte nereguli constatate de auditorii publici externi și soluționate de către conducerea entităților în timpul
 - verificărilor, în totalul neregulilor constatate de Curtea de Conturi (cu excepția celor care au generat prejudicii sau venituri suplimentare);
- **IM-18** Fondul de timp total efectiv utilizat pentru acțiunile de verificare efectuate la nivelul Curții de Conturi, din care pe tipuri de activități specifice:
 - Fondul de timp total efectiv utilizat pentru misiunile de audit financiar;
 - Fondul de timp total efectiv utilizat pentru misiunile de audit al performanței;
 - Fondul de timp total efectiv utilizat pentru misiunile de audit de conformitate (control);
 - Fondul de timp total efectiv utilizat pentru acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- **IM-19** Fondul de timp total efectiv utilizat la nivelul Curții de Conturi pentru acțiunile de verificare raportat la numărul total de acțiuni de verificare, din care pe tipuri de acțiuni:
 - Fondul de timp efectiv utilizat pentru misiunile de audit financiar raportat la numărul total de acțiuni de audit financiar;
 - Fondul de timp efectiv utilizat pentru misiunile de audit al performanței raportat la numărul total de acțiuni de audit al performanței;

- ⇒ Fondul de timp efectiv utilizat pentru misiunile de audit de conformitate raportat la numărul total de acțiuni de audit de conformitate (control);
- ⇒ Fondul de timp efectiv utilizat pentru acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii raportat la numărul total de astfel de acțiuni de verificare;
- ⇒ **IM-20** Ponderea fondului de timp efectiv utilizat pentru acțiunile de verificare de către structurile de specialitate, în totalul fondului de timp disponibil (planificat) la nivelul Curții de Conturi;
- ⇒ **IM-21** Numărul de zile alocate anual acțiunilor de pregătire profesională prin cursuri organizate la nivelul Curții de Conturi, ce revin per auditor public extern;
- ⇒ **IM-22** Cheltuielile de deplasare pentru auditorii publici externi din cadrul structurilor de specialitate teritoriale, raportate la numărul total al personalului de specialitate al camerelor de conturi (director, director adjunct și auditori publici externi);
- ⇒ **IM-23** Ponderea deținută de cheltuielile de altă natură decât cea salarială (cheltuieli materiale și servicii, cheltuieli de capital) per total camere de conturi, în totalul cheltuielilor efectuate la nivelul structurilor teritoriale³¹;
- ⇒ **IM-24** Cheltuielile anuale totale ocazionate de funcționarea Curții de Conturi, raportate la:
 - ⇒ numărul mediu de auditori publici externi;
 - ⇒ numărul total de acțiuni de verificare realizate conform programului;
- ⇒ **IM-25** Cheltuielile anuale de altă natură decât cele salariale de la nivelul camerelor de conturi, raportate la numărul de auditori publici externi ai structurilor de specialitate teritoriale.

Nivelele de aplicabilitate ale indicatorilor de performanță și ale indicatorilor de management sunt: Curtea de Conturi, departament de specialitate, cameră de conturi, acțiune de verificare și auditor public extern.

Nivelele de aplicabilitate ale indicatorilor de performanță și ale indicatorilor de management, precum și țintele corespunzătoare acestora sunt prevăzute în **Anexa nr.1** la regulament. În ceea ce privește țintele indicatorilor de performanță și indicatorilor de management cuprinși în Anexa nr.1, în cazul celor mai mulți dintre aceștia, nu sunt stabilite ținte în prima perioadă de aplicabilitate, urmând ca acest lucru să se realizeze după primul an de aplicare, pe baza datelor colectate și înregistrate în aplicația informatică INFOPAC.

Denumirea indicatorilor de performanță și al indicatorilor de management, precum și formulele de calcul și/sau modul de exprimare al acestora, aferenți nivelului de aplicabilitate sunt prevăzuți în anexa 2 la regulament:

- a) "Curte de Conturi" sunt prevăzuți în **Anexa nr. 2.1**;
- b) "Departament de specialitate" sunt prevăzuți în **Anexa nr. 2.2**;
- c) "Cameră de conturi" sunt prevăzuți în **Anexa nr. 2.3**;
- d) "Acțiune de verificare" sunt prevăzuți în **Anexa nr. 2.4**;
- e) "Auditor public extern" sunt prevăzuți în **Anexa nr. 2.5**.

Anexa nr. 2.1 la regulamentul privind indicatorii de performanță și indicatorii de management aferenți nivelului de aplicabilitate "Curte de Conturi" conține, pe lângă denumirea și formulele de calcul al acestora, și:

- explicații privind rolul, importanța și utilitatea indicatorilor în cadrul sistemului de evaluare a performanței în cadrul Curții de Conturi;
- definiții ale unor sintagme utilizate în definirea sau explicarea indicatorilor;
- sursa datelor privind indicatorii respectivi și structurile din cadrul Curții de Conturi care sunt responsabile pentru furnizarea sau introducerea acestora în aplicația INFOPAC/INFOTEAM.

În cazul indicatorilor cuprinși în **Anexele nr. 2.2-2.5**, potrivit nivelelor de aplicabilitate, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă în redactarea actelor normative, nu s-au mai reluat explicațiile aferente, care sunt prezentate în detaliu în **Anexa nr. 2.1**, respectiv cea care cuprinde toți indicatorii de performanță și indicatorii de management pentru nivelul "Curte de Conturi".

³¹ Exclusiv cele pentru oficiile regionale ale Autorității de Audit, dar inclusiv cele de întreținere a sediilor, din care se scad veniturile obținute din închirierea spațiilor proprii sau cheltuielile suportate de chiriași pentru apă, lumină etc.

Prin regulament se instituie "Fișa de rezultate cuprinzând informațiile necesare calculării indicatorilor de performanță și indicatorilor de management", **denumită în continuare** "Fișa de rezultate ". Fișa de rezultate se întocmește pentru fiecare acțiune de verificare, conform modelului prevăzut în **Anexa nr. 3**, și conține, în principal, informații cu privire la:

- ✓ datele de identificare ale entității verificate;
- ✓ datele privind acțiunea de verificare;
- ✓ datele necesare calculării indicatorilor de performanță și indicatorilor de management, respectiv reflectarea sumelor/ponderilor aferente acestora.

Calculul indicatorilor de performanță și a indicatorilor de management se realizează automat de către aplicația INFOPAC, după introducerea datelor din Fișa de rezultate, fără a fi necesar calculul acestora de către structurile de specialitate care au introdus datele în sistem.

În cadrul aplicației informatice INFOPAC, pe lângă modulele deja existente și în care auditorii publici externi din cadrul structurilor de specialitate introduc date și informații care privesc activitatea de control/audit desfășurată de Curtea de Conturi, se constituie modulul **Indicatori de performanță și indicatori de management** care este administrat de către Direcția IT din cadrul Departamentului I.

Datele și informațiile din Fișa de rezultate se introduc în format electronic, on line, în aplicația INFOPAC, iar de acuratețea și de veridicitatea datelor introduse în aplicația INFOPAC sunt direct răspunzători, atât auditorii publici externi care au participat la acțiunea de verificare, cât și șefii ierarhici ai acestora, care au ca sarcină să urmărească și să supravegheze buna desfășurare a acestei activități.

Completarea în mod repetat, a unor date eronate în Fișa de rezultate, respectiv în aplicația INFOPAC, reprezintă abatere disciplinară care se sancționează în conformitate cu prevederile Statutului auditorului public extern și ale Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi.

Semestrial, sau la solicitarea conducerii Curții de Conturi, Direcția IT generează pe baza datelor și informațiilor existentă în aplicația INFOPAC, la modulul "Indicatori de performanță și indicatori de management", precum și în aplicația INFOTEAM, rapoarte, situații, tabele, comparații și ierarhii care vor fi utilizate pentru măsurarea performanței pe diferite nivele de aplicabilitate și analiza încadrării în categoriile și țintele de performanță stabilite de către Plen.

Conducerile structurilor de specialitate au posibilitatea să acceseze modulul "Indicatori de performanță și indicatori de management" pentru a lua la cunoștință cu privire la datele introduse și a efectua analizele periodice care se impun.

Având în vedere necesitatea evaluării calității activității desfășurate în domeniul auditului public extern și controlului, a respectării reglementărilor interne privind etica și integritatea de către auditorii publici externi, precum și analiza impactului pe care îl are activitatea desfășurată de Curtea de Conturi la entitățile aflate în competența sa de verificare, în conformitate cu buna practică internațională, în cadrul sistemului de indicatori de performanță s-a inclus indicatorul IP12 "Opinia conducerii entităților verificate cu privire la calitatea auditului efectuat de Curtea de Conturi și a impactului acestuia asupra entităților verificate, precum și la respectarea principiilor și valorilor etice de către auditorii publici externi".

Pentru calculul acestui indicator se instituie un chestionar după modelul prevăzut la **Anexa nr. 4**, la regulament, care se transmite în format electronic entităților supuse verificării Curții de Conturi, însoțită de o adresă de înaintare.

Pentru gestionarea activității de colectare a opiniei entităților supuse verificării Curții de Conturi, conform art. 14 din regulament, Direcția IT a creat o adresă de poștă electronică: colect.opinie@rcc.ro la care se primesc chestionarele completate de către entitățile verificate.

Comitetul de etică a desemnat o persoană responsabilă care asigura buna desfășurare a activității de transmitere și primire a chestionarelor prevăzute la art. 14 din regulament. Direcția IT comunică periodic persoanei desemnate, denumirea entităților la care s-au finalizat acțiunile de verificare, precum și adresa de e-mail și telefonul de contact al entităților respective.

Persoana responsabilă are sarcina de a transmite periodic chestionarele la entitățile verificate, de a colecta răspunsurile primite pe baza chestionarelor și a le introduce în aplicația INFOPAC, într-un modul special creat pentru această activitate. Prin aplicația INFOPAC informația se prelucrează pentru a se crea, la fiecare punct din chestionar, o situație statistică.

Comitetul de etică prezintă Plenului un raport semestrial întocmit pe baza analizei datelor colectate. Regulamentul a intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2014.

CAPITOLUL

3

Dezvoltarea capacității profesionale

C3. Dezvoltarea capacității profesionale

Consolidarea capacității profesionale este unul din aspectele-cheie ale dezvoltării instituționale.

Dezvoltarea instituțională este un proces complex de modificări, care poate dura ani și care necesită o atentă planificare și coordonare, precum și o abordare proactivă din partea managementului, cu disponibilitate pentru adaptare din perspectiva experienței, a identificării zonelor de risc existente în activitatea Curții de Conturi și a elaborării de soluții de contracarare sau diminuare a efectelor riscurilor respective. Obiectivele și elementele-cheie ale strategiei trebuie comunicate și înțelese de către toate nivelele de management, întregul personal al instituției supreme de audit, precum și de către factorii interesați în activitatea instituției supreme de audit.

Potrivit INTOSAI, fiecare instituție supremă de audit ar trebui să-și propună **promovarea unei mentalități a personalului care să valorizeze îmbunătățirea competențelor profesionale și comportamentale, a activității instituției supreme de audit și a relațiilor cu factorii interesați**. Este importantă **asigurarea sustenabilității îmbunătățirilor instituționale realizate**.

EUROSAI subliniază necesitatea concentrării dezvoltării instituționale asupra rolului instituțiilor supreme de audit de a răspunde elementelor de **noutate și inovare** prin receptivitate la schimbare și promovarea progresului. În prezent, în Curtea de Conturi a României, unul dintre aspectele pozitive decisive ale culturii organizaționale este hotărârea de a asigura continuu **perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate și utilizarea corespunzătoare a resurselor umane, condiție primordială a consolidării profesionalismului, eficienței, credibilității, reputației, autorității și percepției publice pozitive asupra Curții de Conturi ca instituție supremă de audit public extern al fondurilor publice**.

Strategiile de resurse umane, pe perioadele 2010-2014 și 2016-2020, au stabilit **misiunea** Curții de Conturi a României în privința resurselor umane și **obiectivele strategice** pe termen lung, pentru orizontul de timp **2010-2020**, luând în considerare **resursele** existente și cele care pot fi atrase și utilizate în viitor, precum și principalele modalități de realizare a obiectivelor în **contextul evoluției** preconizate a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Astfel, manifestarea pregnantă a revoluției cunoștințelor și multiplele mutații produse în economie au determinat necesitatea abordării acestor realități într-o viziune prospectivă și pragmatică.

Strategiile de resurse umane ale Curții de Conturi a României pentru perioada **2010-2020** au fost elaborate din perspectiva **provocărilor moderne pentru construcția instituțională a instituției supreme de audit**, în contextul **rolului important al instituțiilor supreme de audit în eficientizarea gestionării resurselor publice în conformitate cu principiile responsabilității, transparenței și integrității, în vederea promovării bunei guvernante publice și creșterii încrederii cetățenilor**. Accentul este pus pe necesitatea asigurării diseminării bunelor practici în vederea realizării unei **funcții de audit public extern independente și eficace**.

În **scopul** asigurării funcționalității strategiei, corelării obiectivelor cu acțiunile întreprinse și **creșterii eficienței de ansamblu a activității Curții de Conturi**, strategia va parcurge etapele fundamentării, elaborării și implementării, urmând a fi permanent **actualizată**, în funcție de evoluțiile ulterioare.

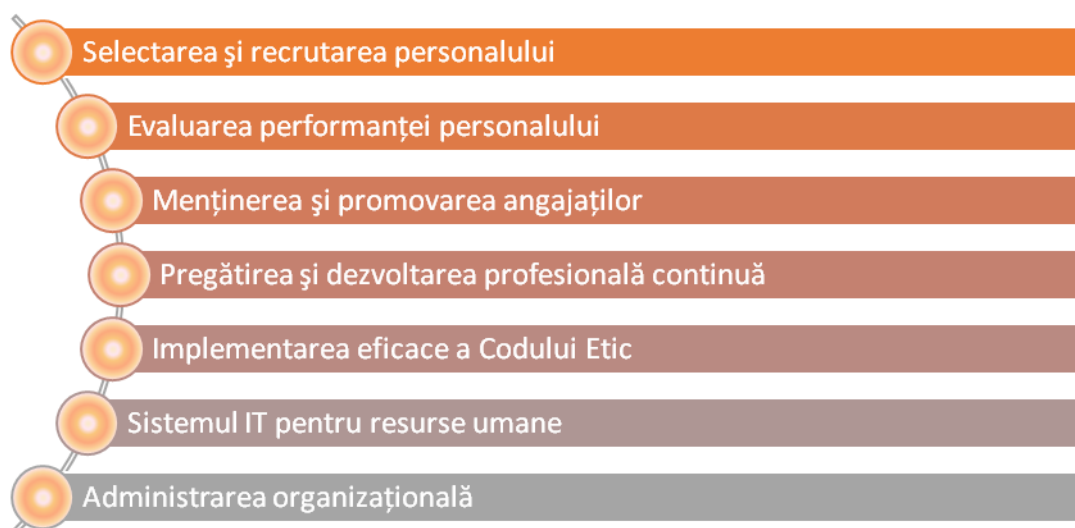
A. Misiunea Curții de Conturi a României în domeniul resurselor umane

Pentru a-și desfășura activitatea în mod eficient, Curtea de Conturi se bazează pe cunoștințele, competențele, experiența și motivația angajaților săi.

Pregătirea profesională a angajaților și dezvoltarea atât a angajaților, cât și a Curții de Conturi, în general, sunt cruciale pentru **crearea mediului de lucru adecvat care să conducă la atingerea unor nivele înalte de profesionalism și calitate**.

Ca răspuns la provocările pe care le implică aceste obiective, Curtea de Conturi a elaborat **politici și proceduri privind resursele umane**, pentru implementarea activităților de dezvoltare în curs și pentru **intensificarea procesului de învățare organizațională**.

Misiunea generală privind resursele umane constă în **implementarea de măsuri** în domeniu, **care să conducă la o performanță de calitate înaltă a angajaților Curții de Conturi și a organizației în general**. Aceste măsuri acoperă întregul domeniu de activități privind resursele umane.

Toți acești factori trebuie să conlucreze pentru a genera un nivel ridicat de calitate și eficiență din partea angajaților și a organizației ca întreg. Acest lucru susține implementarea obiectivelor principale ale Curții de Conturi, în special a celui referitor la „consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României, ca instituție independentă, profesională și credibilă care efectuează auditul extern al fondurilor publice”.

Pentru a susține acest obiectiv, Curtea de Conturi a manifestat continuu o preocupare crescută pentru:

a asigurat
o **pregătire
profesională
de calitate;**

a încurajat **comportamentul
adecvat al angajaților;**

a asigurat că există o **structură
organizațională** care oferă un cadru adecvat
pentru funcționarea unei instituții eficiente și
eficace și își propune să angajeze **persoane
cu pregătirea și atitudinea adecvate**

Curtea de Conturi urmărește motivarea bunei performanțe și abordarea aspectelor de performanță necorespunzătoare în mod deschis și pozitiv. Aplicate adecvat, aceste măsuri au avut și vor avea un **impact puternic asupra performanței și comportamentelor individuale și organizaționale**.

B. Viziunea Curții de Conturi a României în domeniul resurselor umane

Curtea de Conturi urmărește ca **personalul său de specialitate și de suport să devină de înaltă calitate, motivat, bine pregătit profesional și condus eficient, să lucreze în cadrul unei structuri organizatorice adecvate și să facă posibilă obținerea de către instituția noastră de rezultate corespunzătoare în activitatea desfășurată.**

C. Valorile Curții de Conturi a României în domeniul resurselor umane

Competență profesională, profesionalism

Deținerea de cunoștințe, abilități, obiectivitate și autoritate, precum și respectarea standardelor internaționale de audit la elaborarea opiniilor de audit, concluziilor și recomandărilor. Auditorii publici externi vor urmări aplicarea celor mai recente și performante tehnici de audit și îmbunătățirea permanentă a abilităților lor. Auditorul public extern trebuie să aibă capacitatea de a se pronunța, pe baza raționamentului profesional, asupra unei probleme sau situații întâlnite în activitatea pe care o desfășoară.

Scepticism profesional

Auditorii publici externi trebuie să dovedească atitudine rezervată cu privire la realitatea și corectitudinea datelor, informațiilor și documentelor prezentate de către entitatea verificată, această abordare determinându-i să evalueze critic și obiectiv valabilitatea informațiilor din probele de audit obținute.

Conduită profesională

Auditorul public extern trebuie să se comporte și să acționeze în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu astfel încât să evite orice situație care ar putea să-i discrediteze funcția și activitatea desfășurată, precum și prestigiul Curții de Conturi. De asemenea, trebuie să manifeste respect față de colegi, superiori ierarhici, terțe persoane, entități verificate.

Independență, obiectivitate, integritate

Auditorul public extern are obligația să respecte principiile de independență și obiectivitate, să păstreze standarde ireproșabile de comportament profesional, să ia decizii ținând seama de interesul public și să dovedească cinste absolută în desfășurarea activității și utilizarea resurselor Curții de Conturi. Auditorul public extern trebuie să acționeze cu corectitudine, onestitate, în spiritul cinstei și conform realității, să evite utilizarea de informații conținând declarații false sau greșite, care ar putea induce în eroare, precum și folosirea de manieră imprudentă a informațiilor obținute.

Confidențialitate

Auditorul public extern va urmări prevenirea dezvăluirii către terți a informațiilor dobândite în cursul acțiunilor de verificare. Acesta nu poate dezvălui decât în situațiile prevăzute de lege datele și informațiile puse la dispoziția sa de către entitățile verificate, precum și pe cele dobândite din alte surse pe parcursul desfășurării acțiunilor de verificare.

Responsabilitate

Auditorii publici externi trebuie să manifeste preocupare permanentă față de atribuțiile de serviciu pe care le au de îndeplinit, potrivit standardelor de audit, regulamentelor și normelor interne ale Curții de Conturi, în activitatea desfășurată la entitățile supuse verificării.

Spirit de echipă

Dezvoltarea cooperării constructive și creative între auditorii publici externi, bazată pe respect și creșterea responsabilității, comportament etic și profesionalism.

Inovare

Îmbunătățirea creativă a abordărilor și adoptarea de noi metode eficiente în activitatea specifică de control și audit public extern, precum și promovarea noutăților organizatorice și din domeniul comunicării cu cetățenii și factorii interesați, în scopul adaptării sustenabile la schimbările din societate și sectorul public cu care se confruntă instituțiile supreme de control și audit.

D. Activitatea curentă privind resursele umane

1. Evoluția profesională și managementul carierei auditorilor publici externi

Potrivit Standardului nr. 3 din **Codul de control intern al Curții de Conturi a României**, „**Competență și performanță**”, preluat în art. 9 al Statutului auditorului public extern, Curtea de Conturi urmărește **cariera profesională a auditorilor publici externi**, informațiile referitoare la competențele, abilitățile și formarea profesională a acestora fiind colectate într-o bază de date prelucrată informatic, pentru a răspunde cerințelor de cunoaștere a evoluției și dezvoltării performanțelor individuale sau colective.

Informațiile și datele colectate sunt clasificate pe secțiuni ce grupează tipuri de competențe, astfel:

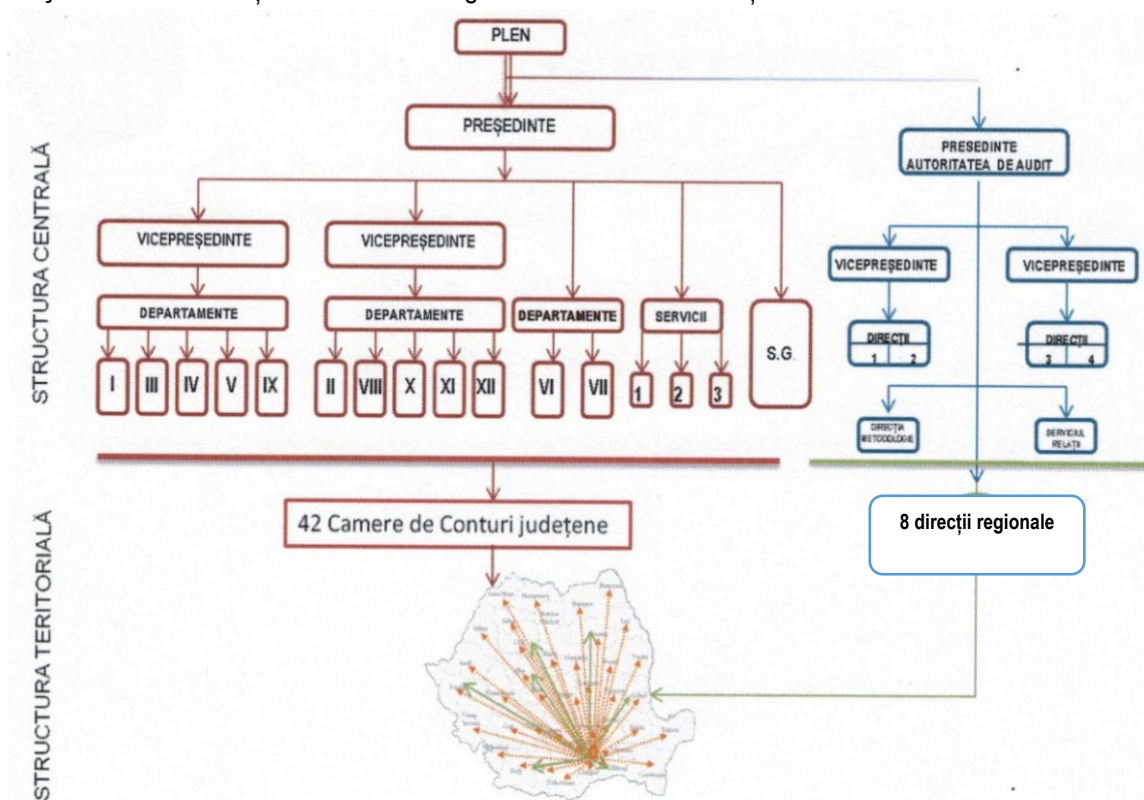

Datele prelucrate informatic, referitoare la cariera profesională a auditorilor publici externi sunt gestionate de către Direcția resurse umane și salarizare și pot fi accesate de conducerea Curții de Conturi.

2. Organizarea și structura resurselor umane

Potrivit *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, Plenul Curții de Conturi – organism colegial de conducere, este alcătuit din 18 consilieri de conturi, numiți de Parlament pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Curtea de Conturi este organizată în 12 departamente, dintre care 10 departamente de control/audit, un departament de metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT și un departament juridic.

Structura organizatorică a Curții de Conturi cuprinde 41 de structuri teritoriale, cu o dispersie corespunzătoare județelor țării, și Camera de Conturi a Municipiului București. Alocarea resurselor financiare și asigurarea logisticii și a facilităților de pregătire profesională în cadrul centrelor de pregătire profesională ale Curții constituie atribuția Secretariatului general din cadrul instituției.

3. Modificări în cultura organizațională

Succesul oricărei inițiative de schimbare se bazează pe cultura aferentă. O organizație este puternic condiționată de cultura ei; o cultură organizațională pozitivă poate încuraja schimbarea, în vreme ce una negativă o poate frâna.

În prezent, una dintre influențele culturale pozitive puternice este hotărârea de a asigura perfecționarea pregătirii profesionale. Promovând schimbarea, consolidăm cultura organizațională a instituției.

În acest sens, s-a asigurat participarea personalului de specialitate cu funcții de conducere la seminarii de dezvoltare managerială special dedicate, s-au găsit modalități de creștere a posibilităților de promovare a persoanelor cu competențe profesionale și comportamentale corespunzătoare și stimulare a dezvoltării de sisteme de recompensare deschise și transparente.

4. Priorități de modernizare a activităților din domeniul resurselor umane

Strategia de resurse umane acoperă o gamă largă de activități. Principalele **priorități** sunt:

- ☛ Asigurarea recrutării personalului cu pregătirea de specialitate necesară și de calitate adecvată;
- ☛ Creșterea calității, eficienței și eficacității pregătirii profesionale și îmbunătățirea profesionalismului, acordând o mai mare importanță funcției de pregătire profesională, luând măsuri pentru ca programele de pregătire profesională să satisfacă necesitățile Curții de Conturi și ale angajaților acesteia, să fie eficiente, cu rezultate a căror aplicare să fie urmărită și care să aibă o importanță reală pentru angajați și pentru performanța organizațională;
- ☛ Extinderea utilizării metodelor și mijloacelor educaționale moderne;
- ☛ Implementarea în mod progresiv a elementelor care pot defini instituția ca „organizație într-un proces continuu de învățare”;
- ☛ Încurajarea comportamentelor pozitive, prin implementarea unui Cod etic robust;
- ☛ Îmbunătățirea evaluării performanței profesionale a personalului, încurajarea și recompensarea bunei performanțe în cadrul organizației, abordând în același timp în mod proactiv situațiile de performanță necorespunzătoare a angajaților;
- ☛ Asimilarea celei mai bune practici la nivelul tuturor activităților din domeniul resurselor umane;
- ☛ Promovarea dezvoltării unei culturi organizaționale în măsură să asigure o legătură coerentă între pregătirea profesională, performanță, rezultate și dezvoltarea carierei.

Strategiile de resurse umane pe perioadele 2010-2014 și 2016-2020 au stabilit **obiectivele strategice** pe termen lung, pentru orizontul de timp **2010-2020**, luând în considerare **resursele** existente și pe cele care pot fi atrase și utilizate în viitor, precum și principalele modalități de realizare a obiectivelor în **contextul evoluției** preconizate a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Astfel, manifestarea pregnantă a revoluției cunoștințelor și multiplele mutații produse în economie au determinat necesitatea abordării acestor realități într-o viziune prospectivă și pragmatică.

Strategia de resurse umane 2011-2014 a stabilit Obiectivul strategic general, șase obiective strategice specifice, măsurile strategice și acțiunile specifice pentru aplicarea obiectivelor strategice specifice în domeniul resurselor umane în perioada 2011-2014 astfel (*detaliat în Anexa RU 2011-2014*):

📖 **Obiectivul strategic general în domeniul resurselor umane:** implementarea unor practici de management eficiente în domeniul resurselor umane, care să aibă ca rezultat o performanță remarcabilă a angajaților și a organizației ca întreg, și care să răspundă deplin necesităților părților interesate în activitatea Curții de Conturi.

☞ **Obiectivul strategic specific 1:** asigurarea măsurilor necesare recrutării și selectării de către Curtea de Conturi a personalului care să ofere, în funcție de nevoile instituției, combinația adecvată de competențe tehnice și potențial de a dezvolta cunoștințele de audit și calitățile personale corespunzătoare, pentru a susține și dezvolta organizația în viitor;

- ↳ **Obiectivul strategic specific 2:** asigurarea existenței unui sistem operațional de evaluare a performanței profesionale a personalului, care să încurajeze și identifice buna performanță și totodată, care să depisteze zone cu performanță scăzută, astfel încât să poată fi adoptate măsuri corective adecvate;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 3:** asigurarea existenței unor posibilități reale de promovare în vederea susținerii Curții de Conturi în procesul de motivare și menținere a personalului;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 4:** asigurarea existenței unui Cod etic eficace, care să fie aplicat consecvent și care să aibă rolul unei reale surse de orientare pentru întregul personal;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 5:** asigurarea unui sistem eficient și bine organizat de pregătire, care să răspundă cerințelor de dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, oferind o gamă largă de oportunități de pregătire, corespunzător nevoilor de pregătire atât ale organizației, cât și ale fiecărui angajat al acesteia;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 6:** asigurarea unui sistem IT eficient pentru resursele umane, care să susțină conducerea instituției în implementarea strategiei și a activităților privind resursele.

Strategia de resurse umane 2016-2020 (HP 13/18 din 10.06.2016) a fost elaborată având în vedere **Planul Strategic pentru perioada 2011-2017 elaborat de EUROSAI**, menit să constituie cadrul general pentru desfășurarea eficientă și eficace a activității instituțiilor supreme de audit (SAI) membre. Acest prim plan strategic a fost conceput în spiritul transparenței, în consultare cu toți membrii EUROSAI, bazându-se pe **4 obiective strategice**, care reflectă necesitățile și prioritățile organizației.

Planul strategic a fost aprobat de către **al VIII-lea Congres EUROSAI** desfășurat la Lisabona, Portugalia, în mai 2011. Unul din cele 4 obiective strategice se referă la **Standarde profesionale**.

În vederea îndeplinirii în mod competent și profesional a sarcinilor ce le revin, instituțiile supreme de audit au nevoie de un cadru general de standarde profesionale internaționale actualizat, relevant pentru sarcinile și necesitățile lor. Aceste standarde sunt dezvoltate de către INTOSAI, EUROSAI, concentrându-se asupra promovării și facilitării implementării lor de către membrii săi.

Curtea de Conturi a României, ca **membră a INTOSAI și EUROSAI**, activează în cadrul Echipei EUROSAI privind Obiectivul 2 – Standarde profesionale (Goal Team 2 - GT 2) din Planul Strategic EUROSAI pentru perioada 2011-2017, participând la **reuniunile de lucru** ale acestora.

În contextul implementării strategiilor din domeniul dezvoltării instituționale, dintre cele 3 aspecte principale care stau la baza procesului de consolidare a capacității instituționale, **o atenție deosebită** este acordată **dezvoltării capacităților profesionale**.

Pe această linie a fost elaborată **Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională** (INTOSAI White Paper on Professional Development), de către Grupul operațional de lucru al INTOSAI privind **certificarea auditorilor din sectorul public din întreaga lume** (Task Group on INTOSAI Auditor Certification – TGIAC). **Recomandările** conținute în aceasta au fost aprobate de către Consiliul de Conducere al INTOSAI la cea de-a 66-a Reuniune a acestuia, desfășurată în noiembrie 2014.

În această problemă, Comitetul INTOSAI pentru construcția capacității instituționale (Capacity Building Committee – CBC) și-a propus ca, în parteneriat cu Inițiativa de Dezvoltare a INTOSAI (INTOSAI Development Initiative – IDI), sub auspiciile INTOSAI, să cerceteze, analizeze, conceptualizeze, ghideze și să fundamenteze un **cadru de competențe acceptabile la nivel internațional, aliniat strategic cu Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională**. Pentru aceasta, Inițiativa de Dezvoltare a INTOSAI și Comitetul INTOSAI pentru construcția a capacității instituționale au desfășurat un seminar la Oslo, Norvegia, în perioada 17-19 iunie 2015, destinat fundamentării **conceptului unui cadru al competențelor de bază unice pentru dezvoltarea profesională a auditorilor din sectorul public din întreaga lume**.

Având în vedere importanța deosebită a cadrului de competențe de bază unice pentru dezvoltarea profesională a auditorilor din sectorul public din întreaga lume prevăzute în Cartea Albă a INTOSAI privind dezvoltarea profesională, **armonizarea cu acestea a constituit o provocare pentru Curtea de Conturi a României**.

Strategia de resurse umane 2016-2020 stabilește misiunea Curții de Conturi a României în privința resurselor umane și **obiectivele strategice** pe termen lung, pentru orizontul de timp **2016-2020**, luând în considerare **resursele** existente și pe cele care pot fi atrase și utilizate în viitor, precum și principalele modalități de realizare a obiectivelor în **contextul evoluției** preconizate a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Astfel, manifestarea pregnantă a revoluției cunoștințelor și multiplele mutații produse în economie determină necesitatea abordării acestor realități într-o viziune prospectivă și pragmatică.

Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020 este elaborată din perspectiva provocărilor moderne pentru construcția instituțională a instituției supreme de audit, în **contextul** rolului important al instituțiilor supreme de audit în eficientizarea gestionării resurselor publice în conformitate cu principiile responsabilității, transparenței și integrității, în vederea promovării bunei guvernante publice și a creșterii încrederii cetățenilor. **Accentul este pus pe necesitatea asigurării diseminării bunelor practici în vederea realizării unei** funcții de audit public extern independente și eficace.

În **scopul** asigurării funcționalității strategiei, al corelării obiectivelor cu acțiunile întreprinse și **creșterii eficienței de ansamblu a activității Curții de Conturi**, strategia va parcurge etapele fundamentării, elaborării și implementării, urmând a fi permanent **actualizată**, în funcție de evoluțiile ulterioare.

Prioritățile-cheie ale conducerii Curții de Conturi privind Strategia de resurse umane 2016-2020 **au fost**:

- ☛ stabilirea conținutului strategiei, cu formularea clară a obiectivelor și rezultatelor preconizate a fi obținute;
- ☛ asigurarea transparenței abordării;
- ☛ conștientizarea și comunicarea către întregul personal a importanței calității obținute prin aplicarea la toate nivelele a unui sistem evolutiv și integrat de management al calității activității de control și audit desfășurate;
- ☛ stabilirea prin planul de implementare a responsabilităților și termenelor de realizare.

Strategia de resurse umane 2016-2020 a stabilit Obiectivul strategic general, patru obiective strategice specifice, măsurile strategice și acțiunile specifice pentru aplicarea acestora astfel (*detaliat în Anexa RU 2016-2020*):

📖 **Obiectivul strategic general în domeniul resurselor umane:** management eficient al resurselor umane, în scopul obținerii unui nivel înalt de performanță profesională individuală și instituțională a activității desfășurate, care să răspundă deplin necesităților părților interesate în activitatea Curții de Conturi.

📌 **Obiectivul strategic specific 1:** Recrutarea de către Curtea de Conturi a personalului care să ofere, în funcție de nevoile instituției, combinația adecvată de competențe tehnice și potențial de a-și dezvolta cunoștințele de audit și calitățile personale corespunzătoare, pentru susținerea și dezvoltarea viitoare a instituției. În procesul de **recrutare a personalului de specialitate**, Curtea de Conturi își propune aplicarea următoarelor **principii**:

1. **Principiul competiției deschise:** obligația instituției ca toate concursurile să fie deschise tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile de eligibilitate. Confirmarea cunoștințelor și aptitudinilor necesare exercitării funcției de specialitate se face prin concurs sau examen. Cel mai bun candidat trebuie să îmbine cunoștințele adecvate și competența cu alte calități precum flexibilitatea, adaptabilitatea și capacitatea de perfecționare;
2. **Principiul transparenței:** obligația instituției de a pune la dispoziția tuturor celor interesați informațiile de interes public referitoare la postul scos la concurs.
3. **Principiul meritului profesional:** meritul profesional trebuie să determine rezultatul obținut de candidat. Meritul profesional implică gândire de perspectivă, calități personale și potențial de dezvoltare.
4. **Principiul competenței:** cerințele trebuie stabilite întotdeauna în limitele competențelor necesare funcției (postului) pentru care se organizează concursul.

- 5. Principiul șanselor egale:** accesul la concurs al oricărui candidat declarat eligibil care îndeplinește condițiile legale și cerințele postului vacant. Egalitatea de șanse este anti-discriminatorie și presupune recunoașterea vocației oricărei persoane care îndeplinește condițiile stabilite de lege pentru accesul la această profesie.
- ↳ **Obiectivul strategic specific 2:** Asigurarea unui sistem eficient și bine organizat de pregătire profesională, care să răspundă cerințelor de dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, oferind oportunități de pregătire corespunzătoare nevoilor de pregătire atât ale organizației, cât și ale fiecărui angajat al acesteia;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 3:** Asigurarea unui sistem operațional de evaluare a performanței profesionale a personalului care să identifice și să încurajeze buna performanță și, totodată, să depisteze performanțele necorespunzătoare în vederea adoptării măsurilor corective adecvate;
- ↳ **Obiectivul strategic specific 4:** Gestionarea eficientă a evoluției carierei profesionale, care să susțină Curtea de Conturi în procesul de motivare și menținere a personalului.

C3.1. Resursele de personal

Personalul Curții de Conturi este capitalul cel mai de valoare, fiind divers din punctul de vedere al studiilor și al experienței profesionale, iar calitatea muncii sale și devotamentul său se reflectă în rezultatele instituției.

În domeniul resurselor umane, Curtea de Conturi aplică o politică de egalitate de șanse în procesul de gestionare și de recrutare a resurselor umane fără a condiționa sau a impune clauze discriminatorii. Recrutarea forței de muncă se face pentru următoarele categorii:

- ☞ Auditori publici externi;
- ☞ Funcționari publici;
- ☞ Personal contractual.

C3.1.1. Asigurarea resursei umane

La data de 30 iunie 2017, statul de funcții aprobat de Plen pentru Curtea de Conturi cuprindea 1984 de posturi. Dintre acestea, 18 revin membrilor Curții de Conturi, 1625 auditorilor publici externi și 321 revin activităților de sprijin ale auditului public extern (121 de funcționari publici și 220 personal contractual).

Față de numărul de posturi aprobat, situația ocupării posturilor se prezintă astfel:

- ☞ Auditori publici externi 1343 din care:
 - Curtea de Conturi 1083;
 - Autoritatea de Audit 260;
- ☞ Funcționari publici 91;
- ☞ Personal contractual 197.

În 30 iunie 2017, numărul posturilor ocupate în totalul posturilor a variat între 75,21% și 89,55%. Gradul de ocupare a posturilor pentru funcția de auditor public extern a fost de 82,65%. Detaliat pe structuri, acesta se prezintă astfel: Curtea de Conturi – 82,23% și Autoritatea de Audit – 84,42%.

Gradul de ocupare al posturilor care revin activității de sprijin a fost de 75,21% pentru funcționarii publici și 89,55% pentru personalul contractual.

În dinamică, situația ocupării posturilor se prezintă astfel: 1405 posturi la 31 decembrie 2008, 1406 posturi la 31 decembrie 2009, 1479 de posturi la 31 decembrie 2010, 1420 de posturi la 31 decembrie 2011, 1477 de posturi la 31 decembrie 2012, 1473 de posturi la 31 decembrie 2013, 1502 posturi la 31 decembrie 2014, 1481 de posturi la 31 decembrie 2015, 1649 de posturi la 31 decembrie 2016, 1649 de posturi la 30 iunie 2017.

	Aprobate	Ocupate	Diferență	% ocupare
Consilieri de conturi	18	18	0	100,00
Auditori publici externi	1625	1343	282	82,65
Curtea de Conturi	1317	1083	234	82,23
Structura centrală	402	313	89	77,86
Teritoriu	915	770	145	84,15
Autoritatea de Audit	308	260	48	84,42
Structura centrală	171	154	17	90,06
Teritoriu	137	106	31	77,37
Funcționari publici	121	91	30	75,21
Curtea de Conturi	121	91	30	75,21
Structura centrală	121	91	30	75,21
Teritoriu	0	0	0	0
Autoritatea de Audit	0	0	0	0
Structura centrală	0	0	0	0
Teritoriu	0	0	0	0
Personal contractual	220	197	23	89,55
Curtea de Conturi	215	193	22	89,77
Structura centrală	171	150	21	87,72
Teritoriu	44	43	1	97,73
Autoritatea de Audit	5	4	1	80,00
Structura centrală	5	4	1	80,00
Teritoriu			0	0,00
TOTAL, din care:	1984	1649	335	83,11
Consilieri de conturi	18	18	0	100,00
Auditori publici externi	1625	1343	282	82,65
Funcționari publici	121	91	30	75,21
Personal contractual	220	197	23	89,55

Detaliată pe ani, ocuparea posturilor se prezintă astfel:

	Ocupate									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Consilieri de conturi	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Auditori publici externi	1093	1093	1174	1123	1186	1167	1185	1167	1343	1343
Curtea de Conturi	923	923	998	944	986	962	973	955	1083	1083
Structura centrală	223	223	248	236	252	244	254	247	313	313
Teritoriu	700	700	750	708	734	718	719	708	770	770
Autoritatea de Audit	170	170	176	179	200	205	212	212	260	260
Structura centrală	94	94	93	94	116	121	127	129	154	154
Teritoriu	76	76	83	85	84	84	85	83	106	106
Funcționari publici	73	73	72	65	67	87	96	97	91	91
Curtea de Conturi	73	73	72	65	67	86	95	96	91	91
Structura centrală	33	33	33	29	67	86	95	96	91	91
Teritoriu	40	40	39	36	0	0	0	0	0	0
Autoritatea de Audit	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Structura centrală	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Teritoriu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Personal contractual	222	222	215	214	206	201	203	199	197	197
Curtea de Conturi	219	219	212	211	203	198	200	195	193	193
Structura centrală	119	119	111	109	161	154	157	151	150	150
Teritoriu	100	100	101	102	42	44	43	44	43	43
Autoritatea de Audit	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
Structura centrală	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
Teritoriu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL, din care:	1405	1406	1479	1420	1477	1473	1502	1481	1649	1650
Consilieri de conturi	17	18	18	18	18	18	18	18	18	19
APE	1093	1093	1174	1123	1186	1167	1185	1167	1343	1343
FP	73	73	72	65	67	87	96	97	91	91
PC	222	222	215	214	206	201	203	199	197	197

Pentru funcția de auditor public extern, dinamica posturilor disponibile și ocuparea în perioada 2008-2017 se prezintă astfel:

Ieșirile din sistem ale personalului de specialitate s-au realizat ca urmare a îndeplinirii condițiilor legale de pensionare.

Numărul auditorilor publici externi angajați s-a diminuat ca urmare a ieșirilor naturale din activitate (pensionări și decese), iar cel al personalului de sprijin al auditului s-a diminuat ca urmare a plecărilor prin acordul părților, pensionări, demisii și decese.

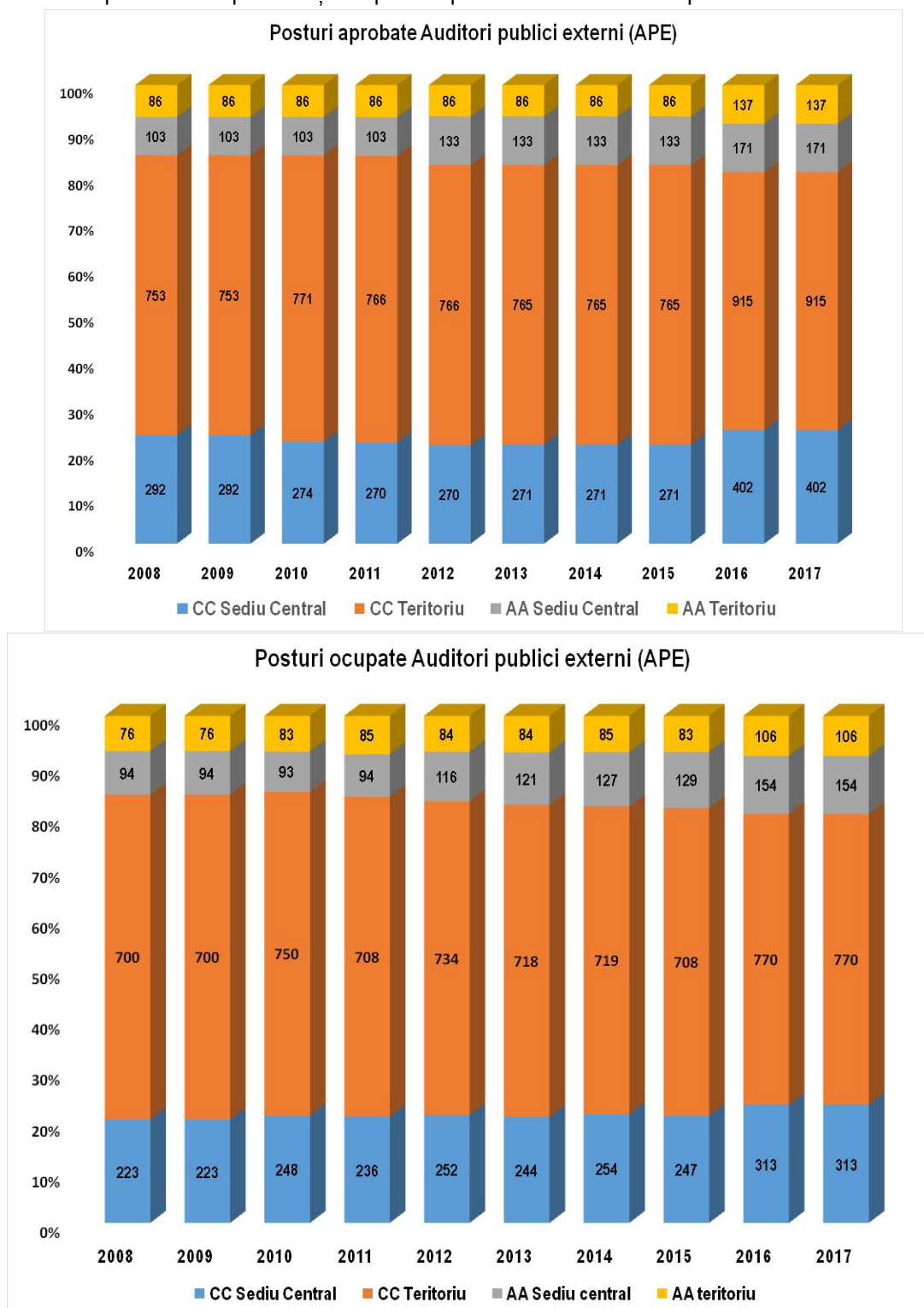
Politica de recrutare a Curții de Conturi pentru personalul de specialitate s-a realizat în conformitate cu obiectivele strategice generale și specifice stabilite prin Strategiile de resurse umane 2011-2014 și 2016-2020.

Politica de recrutare pentru personalul de specialitate, se realizează prin concursuri, cu respectarea principiilor generale ale legislației și a condițiilor aplicabile personalului.

În domeniul resurselor umane, Curtea de Conturi aplică o politică de recrutare a personalului cu specializări profesionale în domeniile finanțelor publice, contabilității, dreptului, ingineriei, auditului etc.

În perioada ianuarie 2009-iunie 2017 au fost organizate concursuri pentru ocuparea unor posturi vacante de auditori publici externi în structurile centrală și teritorială ale Curții de Conturi și de personal pentru sprijinul activității de audit public extern. Au fost organizate un număr de 38 de concursuri pentru ocuparea unui număr de 939 de posturi la care s-au prezentat un număr de 4505 candidați. Ca urmare a acestor concursuri au fost recrutați 697 de noi angajați.

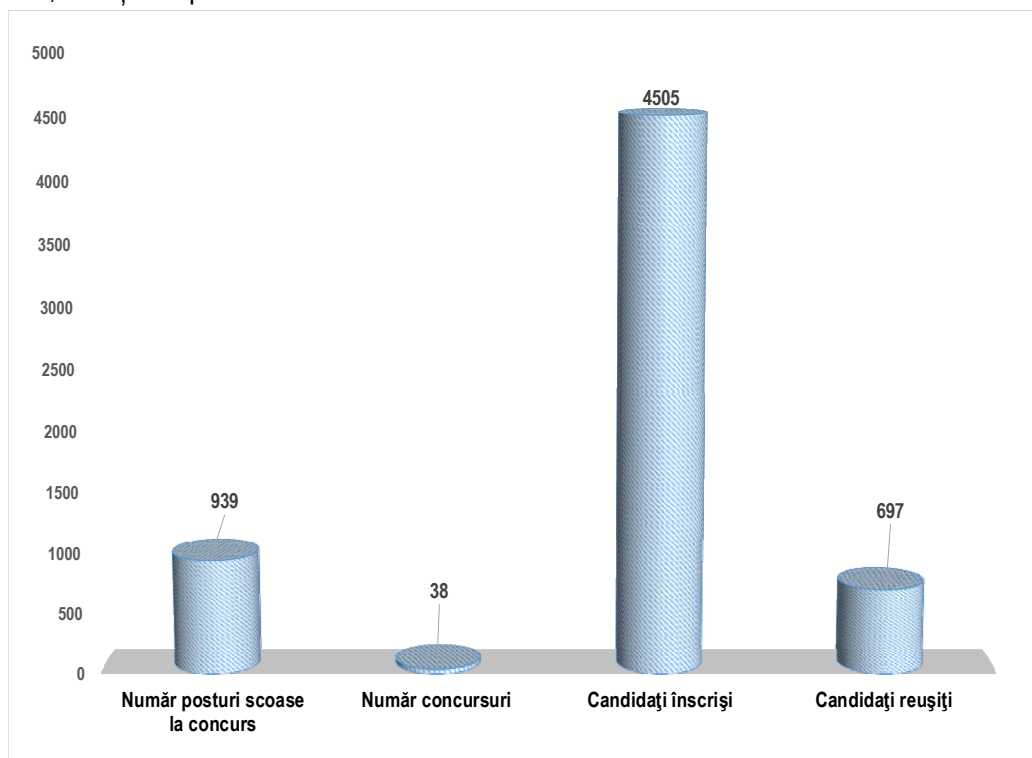
Dinamica posturilor disponibile și ocupare în perioada 2008-2017 se prezintă astfel:

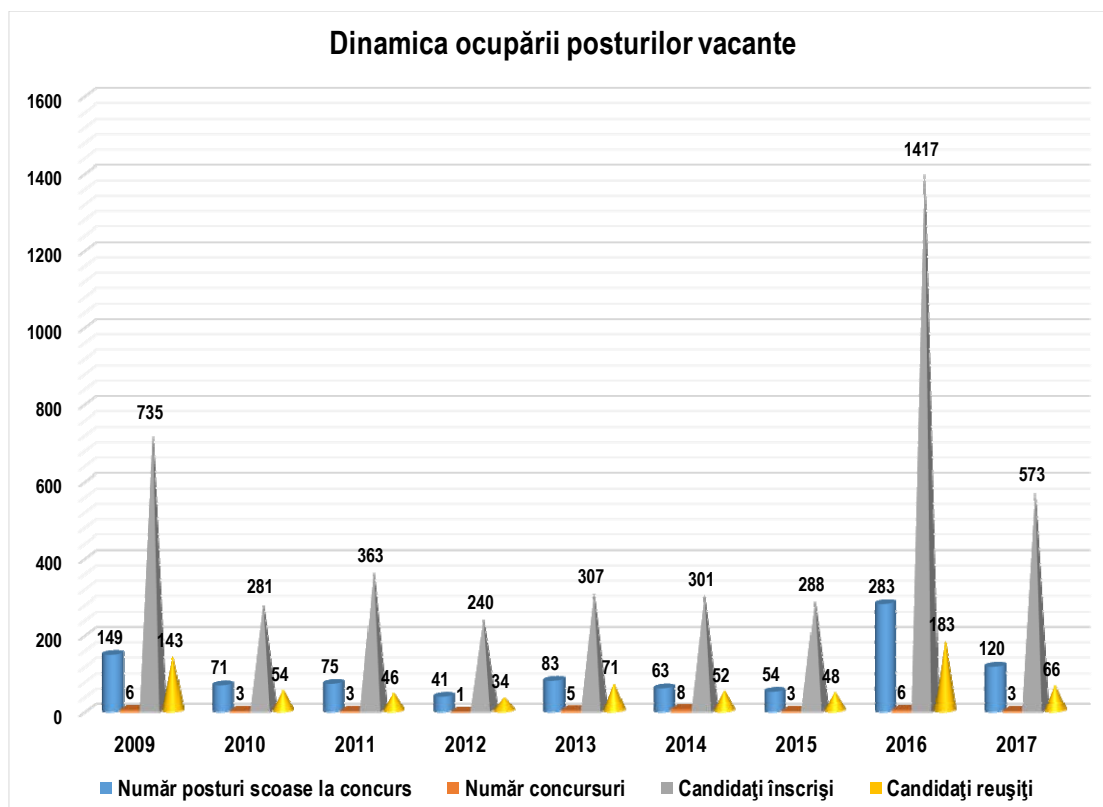
Pentru ocuparea celor 939 de posturi disponibile în perioada analizată au fost organizate 38 concursuri. Dintre cei 4505 candidați înscriși au promovat concursul doar 697.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Număr posturi scoase la concurs	0	149	71	75	41	83	63	54	283	120	939
Număr concursuri	0	6	3	3	1	5	8	3	6	3	38
Candidați înscriși	0	735	281	363	240	307	301	288	1417	573	4505
Candidați reușiți	0	143	54	46	34	71	52	48	183	66	697

Grafic, situația se prezintă astfel:

În dinamică, situația ocupării posturilor se prezintă astfel:

Pe categorii de personal, situația se prezintă astfel:

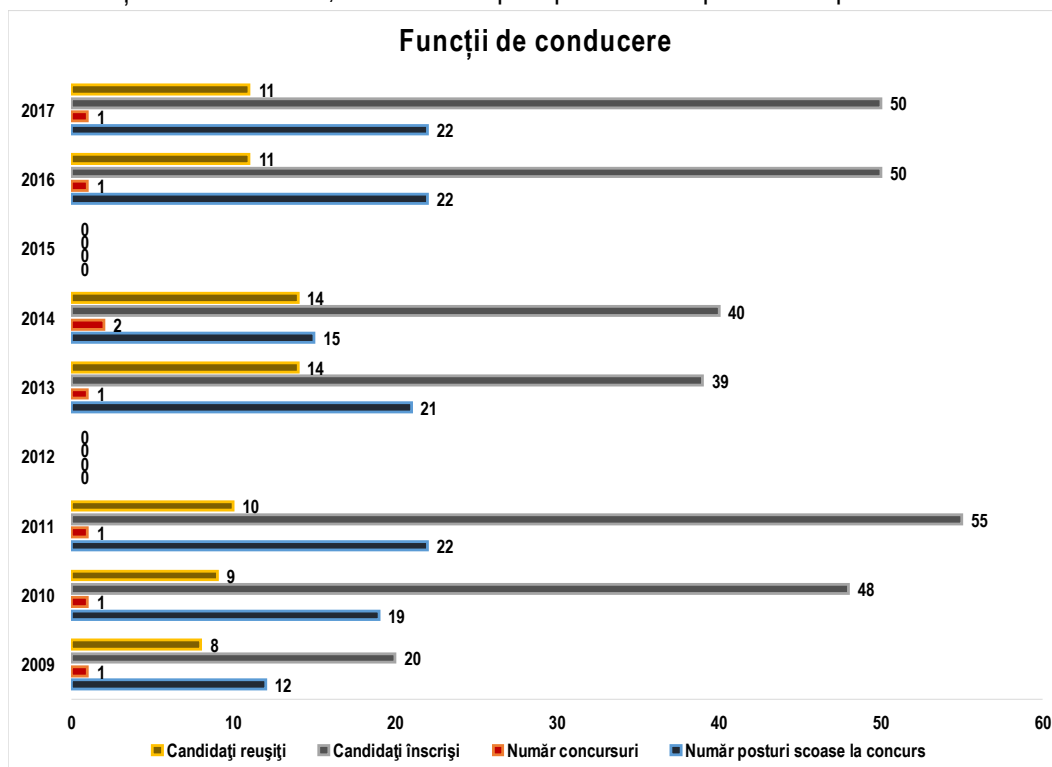
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Funcții de conducere											
Număr posturi scoase la concurs	0	12	19	22	0	21	15	0	22	22	133
Număr concursuri	0	1	1	1	0	1	2	0	1	1	8
Candidați înscriși	0	20	48	55	0	39	40	0	50	50	302
Candidați reușiți	0	8	9	10	0	14	14	0	11	11	77
APE											
Număr posturi scoase la concurs	0	105	50	51	41	44	31	43	259	259	883
Număr concursuri	0	1	1	1	1	1	2	1	3	1	12
Candidați înscriși	0	662	230	306	240	225	218	272	1363	450	3966
Candidați reușiți	0	105	43	34	34	39	22	37	170	75	559
Funcționari publici											
Număr posturi scoase la concurs	0	8	0	0	0	8	12	0	0	0	28
Număr concursuri	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	4
Candidați înscriși	0	15	0	0	0	26	34	0	0	0	75
Candidați reușiți	0	8	0	0	0	8	11	0	0	0	27
Personal Contractual											
Număr posturi scoase la concurs	0	24	2	2	0	10	5	11	2	0	56
Număr concursuri	0	3	1	1	0	2	2	2	2	0	13
Candidați înscriși	0	38	3	2	0	17	9	16	4	0	89
Candidați reușiți	0	22	2	2	0	10	5	11	2	0	54
Total											
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Număr posturi scoase la concurs	0	149	71	75	41	83	63	54	283	120	939
Număr concursuri	0	6	3	3	1	5	8	3	6	3	38
Candidați înscriși	0	735	281	363	240	307	301	288	1417	573	4505
Candidați reușiți	0	143	54	46	34	71	52	48	183	66	697

Pentru a asigura o preluare normală a responsabilităților de conducere de către persoane cu abilități în acest sens, sub coordonarea conducerii executive a Curții de Conturi a fost stabilită o strategie de pregătire a resurselor umane existente în vederea asigurării unei conduceri eficiente a diverselor structuri.

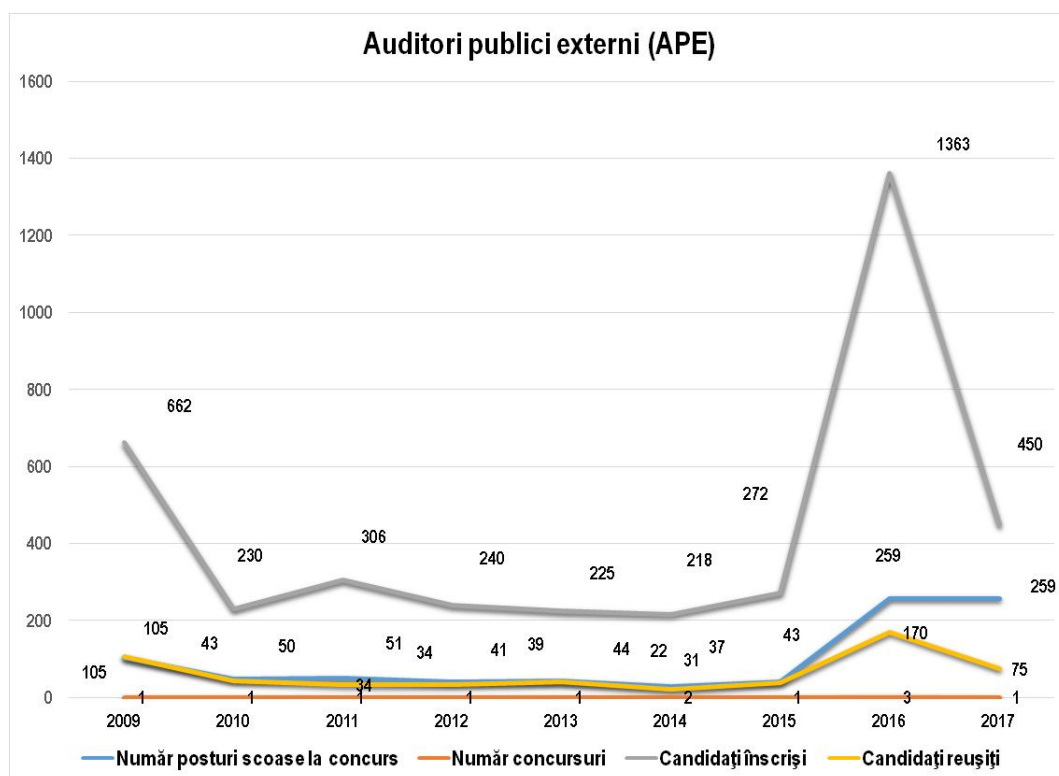
În prezent, recrutarea personalului de specialitate este determinată doar de:

- ☞ specificul activității de audit, care impune deținerea unor competențe adecvate și a unei experiențe practice în domeniul complex al finanțelor și contabilității publice și al celor conexe acestora;
- ☞ condițiile restrictive de recrutare prevăzute de cadrul normativ, privind experiența necesară.

Pentru funcțiile de conducere, dinamica ocupării posturilor disponibile se prezintă astfel:

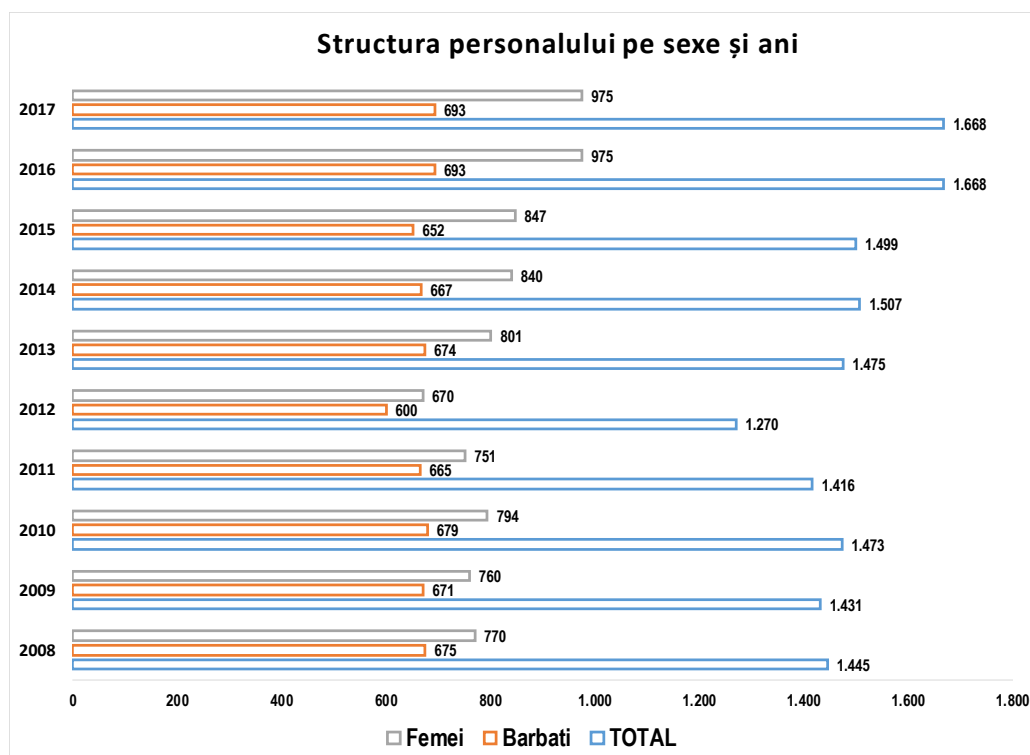
Pentru funcțiile de auditor public extern, dinamica ocupării posturilor disponibile se prezintă astfel:

C3.1.2. Structura și profilul personalului

C3.1.2.1. Structura personalului pe categorii de personal, sex și grupe de vârstă

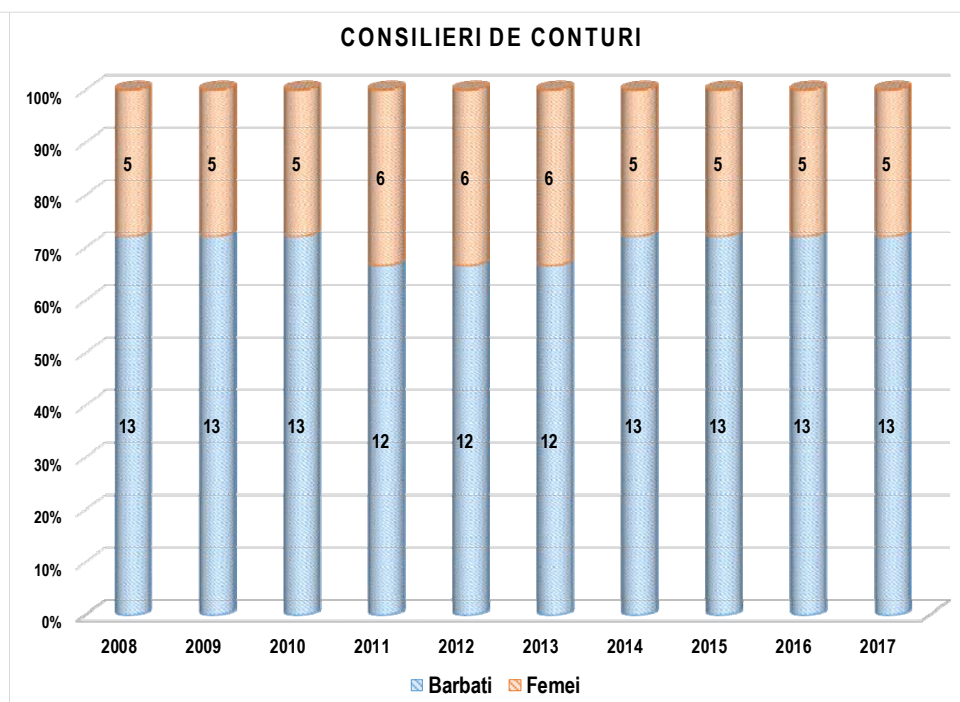
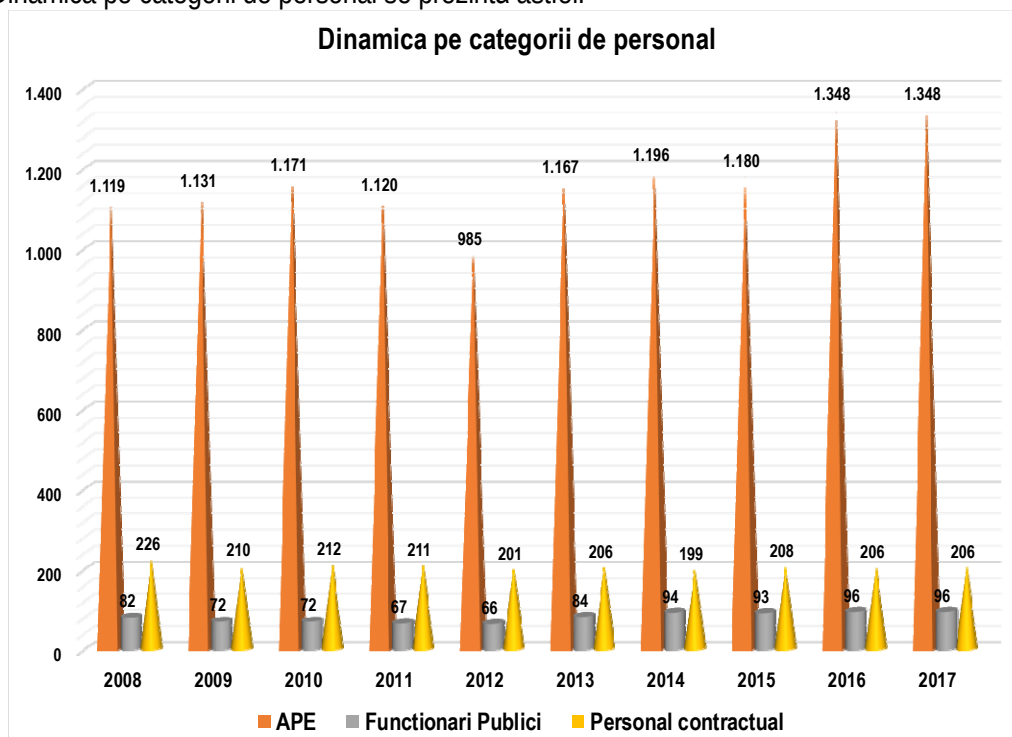
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	1163	1340	1467	1479	1460	1454	1488	1489	1646	1646
Bărbați	537	622	675	732	667	659	649	642	675	675
Femei	626	718	792	747	793	795	839	847	971	971

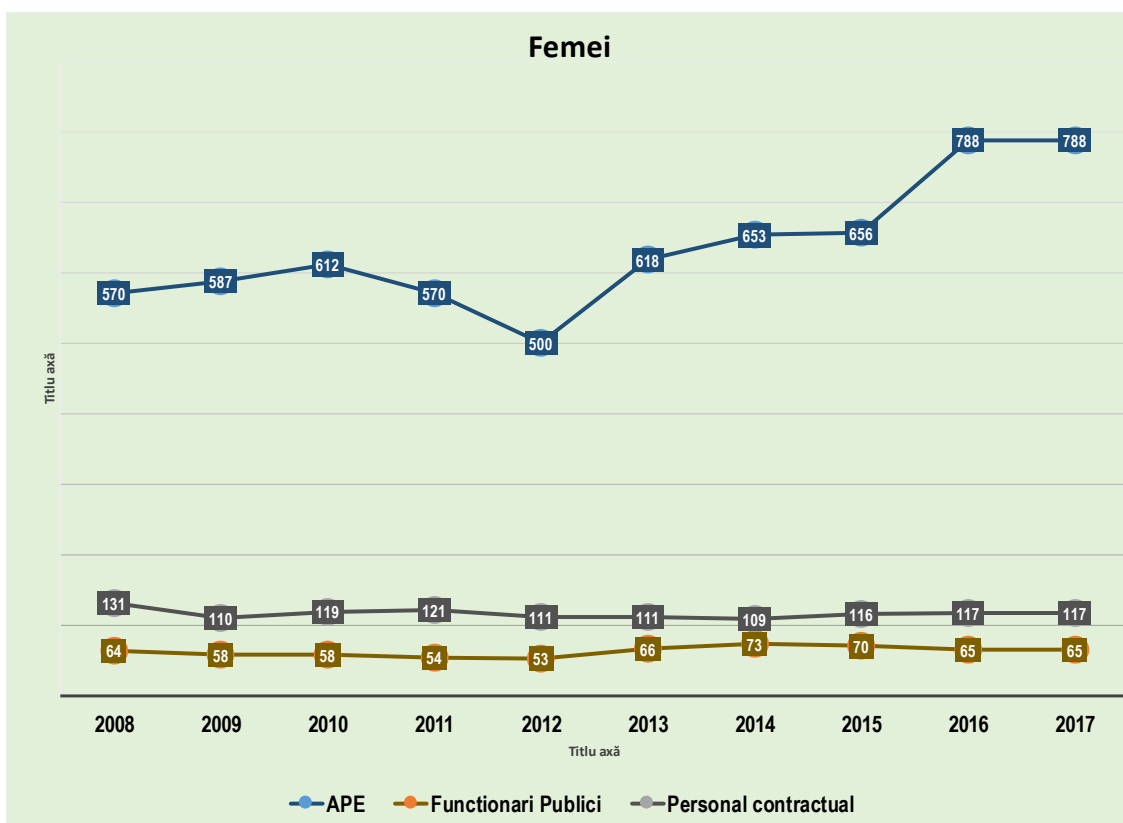
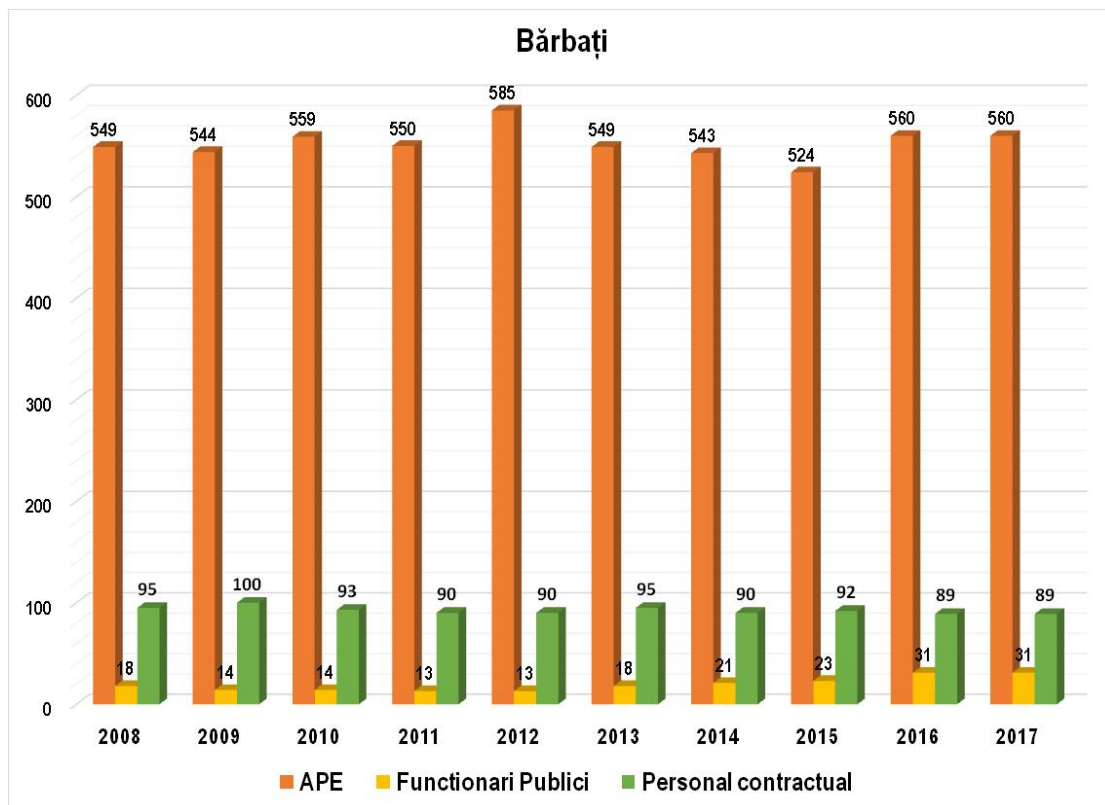

Analizând pe sexe și categorii de personal situația se prezintă astfel:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Consilieri de Conturi	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Barbati	13	13	13	12	12	12	13	13	13	13
Femei	5	5	5	6	6	6	5	5	5	5
APE	1.119	1.131	1.171	1.120	985	1.167	1.196	1.180	1.348	1.348
Barbati	549	544	559	550	485	549	543	524	560	560
Femei	570	587	612	570	500	618	653	656	788	788
Functionari Publici	82	72	72	67	66	84	94	93	96	96
Barbati	18	14	14	13	13	18	21	23	31	31
Femei	64	58	58	54	53	66	73	70	65	65
Personal contractual	226	210	212	211	201	206	199	208	206	206
Barbati	95	100	93	90	90	95	90	92	89	89
Femei	131	110	119	121	111	111	109	116	117	117

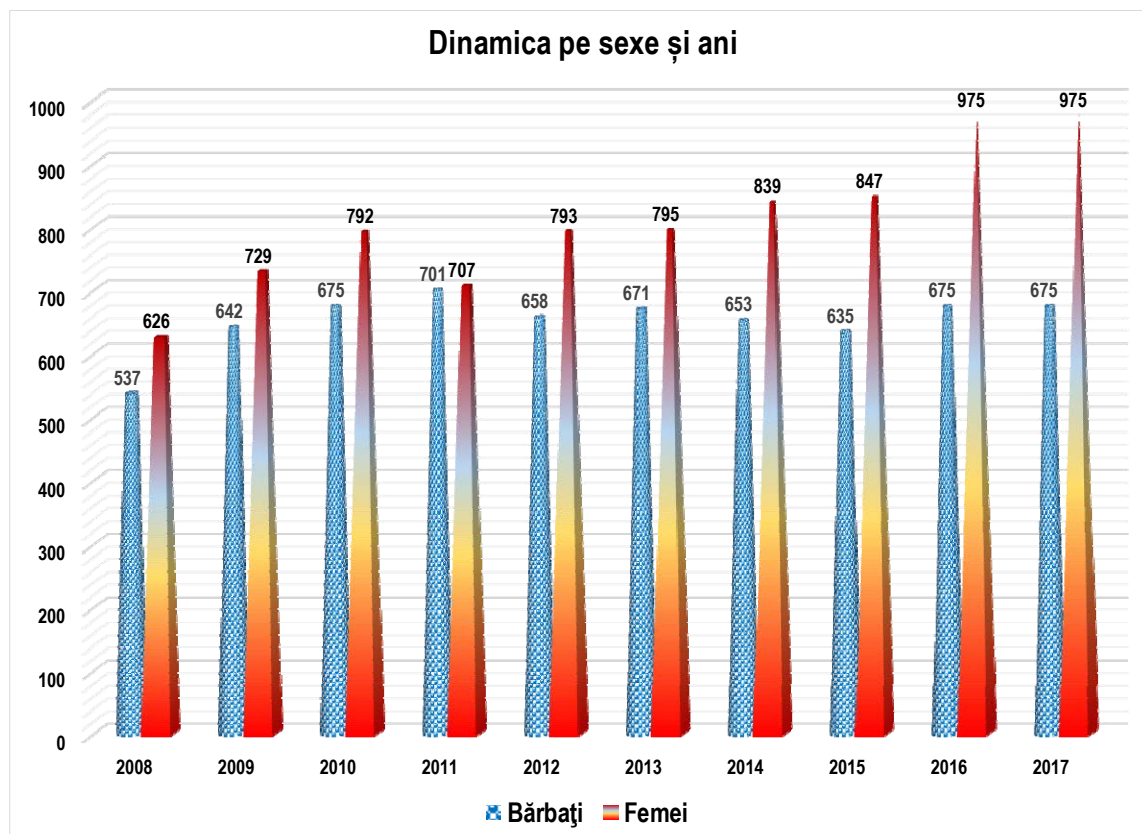
Dinamica pe categorii de personal se prezintă astfel:

Structura pe grupe de sexe și ani

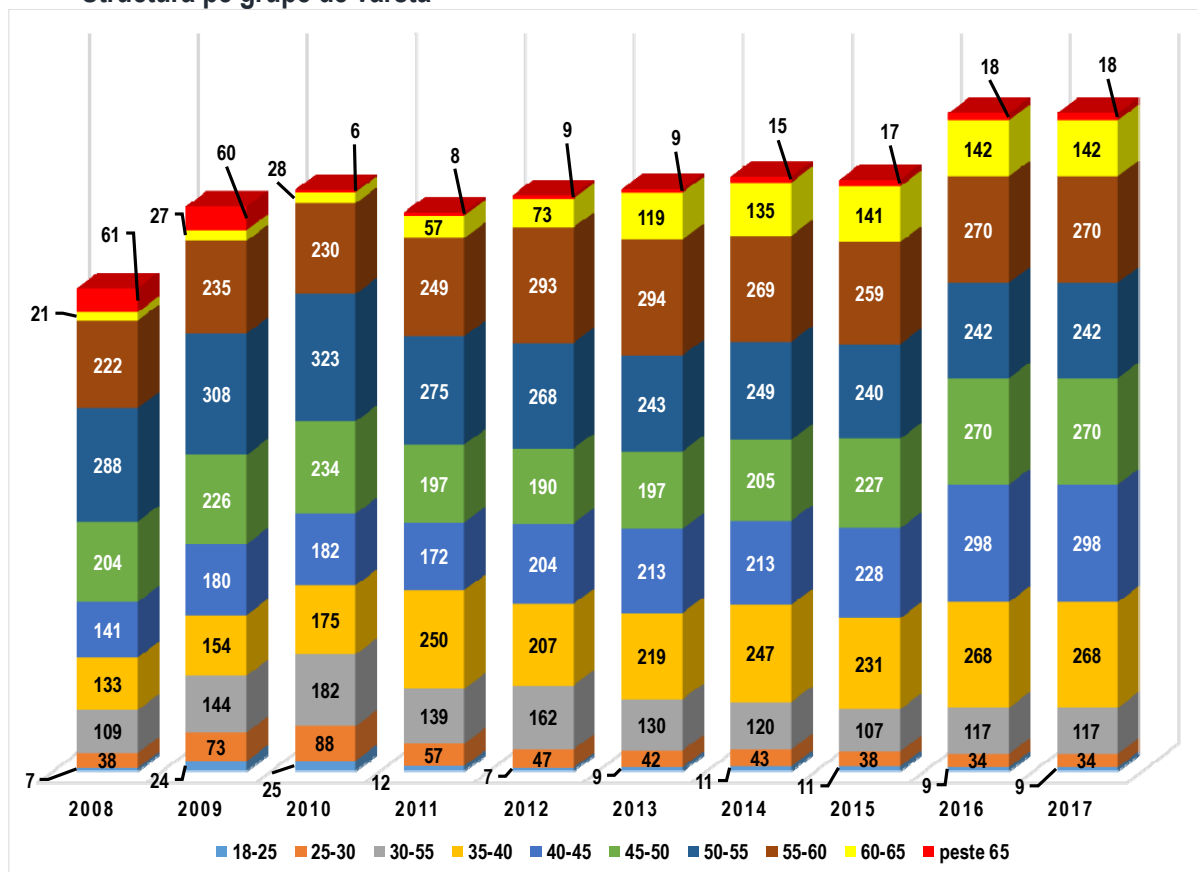
Total	1224	1431	1473	1416	1460	1475	1507	1499	1668	1668
Bărbați	537	642	675	701	658	671	653	635	675	675
Femei	626	729	792	707	793	795	839	847	975	975

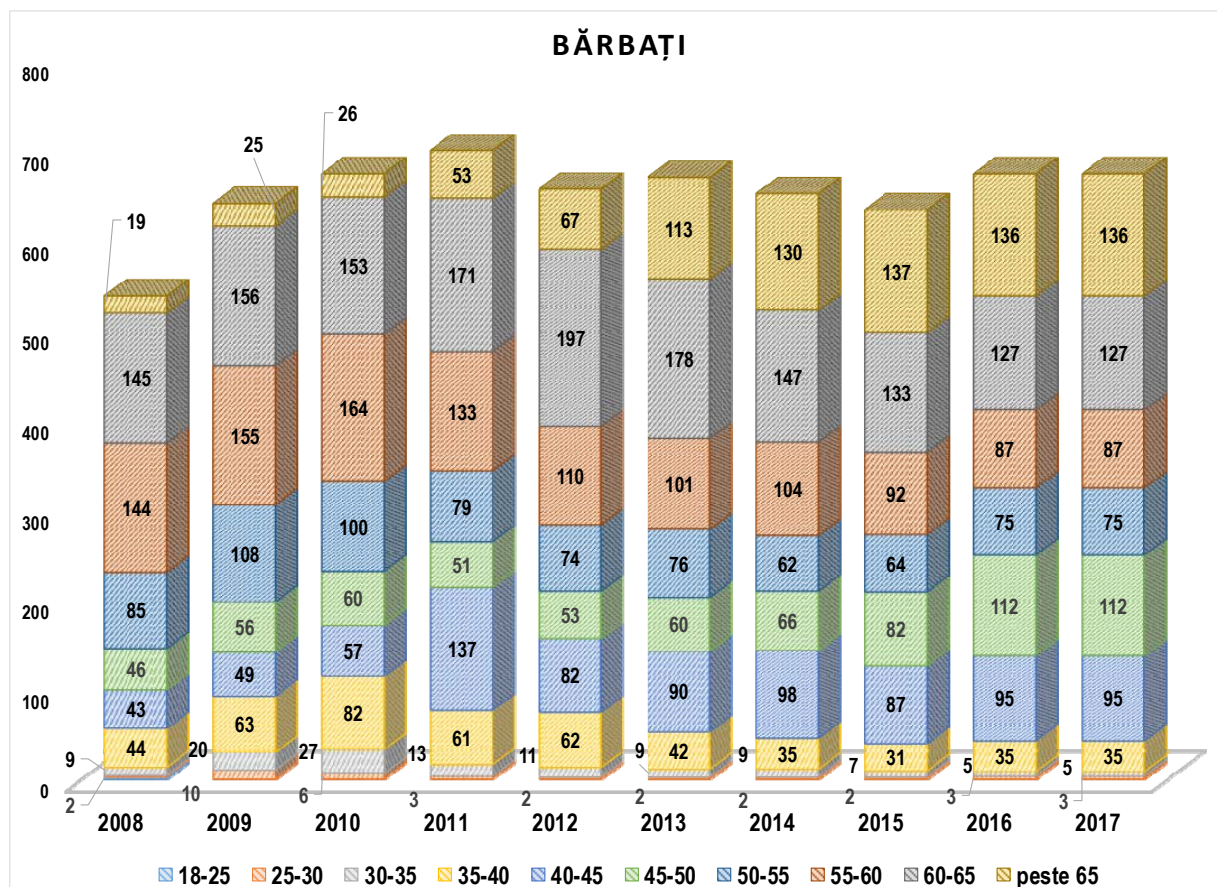
Structura pe sexe și grupe de vârstă

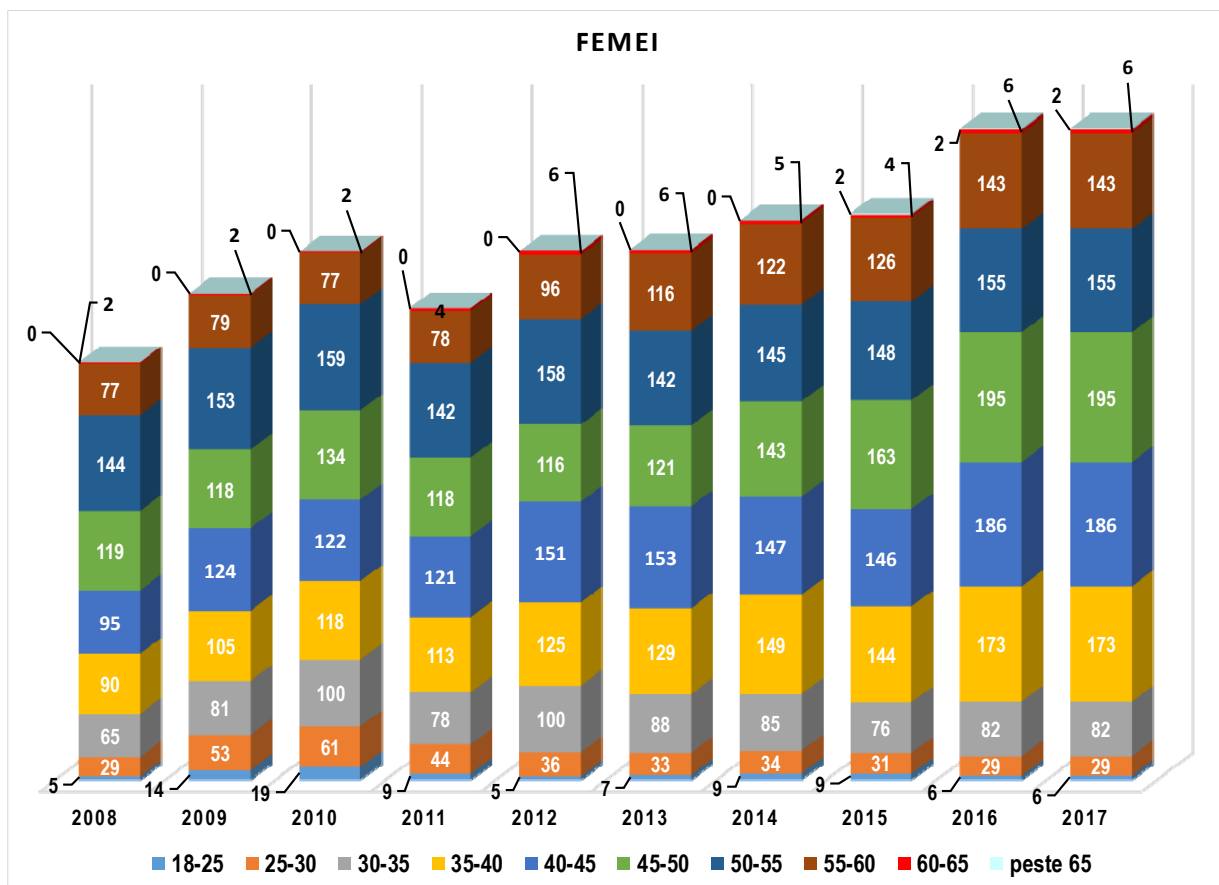
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18-25		7	24	25	12	7	9	11	11	9	9
	Bărbați	2	10	6	3	2	2	2	2	3	3
	Femei	5	14	19	9	5	7	9	9	6	6
25-30		38	73	88	57	47	42	43	38	34	34
	Bărbați	9	20	27	13	11	9	9	7	5	5
	Femei	29	53	61	44	36	33	34	31	29	29
30-35		109	144	182	139	162	130	120	107	117	117
	Bărbați	44	63	82	61	62	42	35	31	35	35
	Femei	65	81	100	78	100	88	85	76	82	82
35-40		133	154	175	250	207	219	247	231	268	268
	Bărbați	43	49	57	137	82	90	98	87	95	95
	Femei	90	105	118	113	125	129	149	144	173	173
40-45		141	180	182	172	204	213	213	228	298	298
	Bărbați	46	56	60	51	53	60	66	82	112	112
	Femei	95	124	122	121	151	153	147	146	186	186
45-50		204	226	234	197	190	197	205	227	270	270
	Bărbați	85	108	100	79	74	76	62	64	75	75
	Femei	119	118	134	118	116	121	143	163	195	195
50-55		288	308	323	275	268	243	249	240	242	242
	Bărbați	144	155	164	133	110	101	104	92	87	87
	Femei	144	153	159	142	158	142	145	148	155	155
55-60		222	235	230	249	293	294	269	259	270	270
	Bărbați	145	156	153	171	197	178	147	133	127	127
	Femei	77	79	77	78	96	116	122	126	143	143
60-65		21	27	28	57	73	119	135	141	142	142
	Bărbați	19	25	26	53	67	113	130	137	136	136
	Femei	2	2	2	4	6	6	5	4	6	6
peste 65		61	60	6	8	9	9	15	17	18	18
	Bărbați	61	60	6	8	9	9	15	15	16	16
	Femei	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2

Structura pe grupe de vârstă

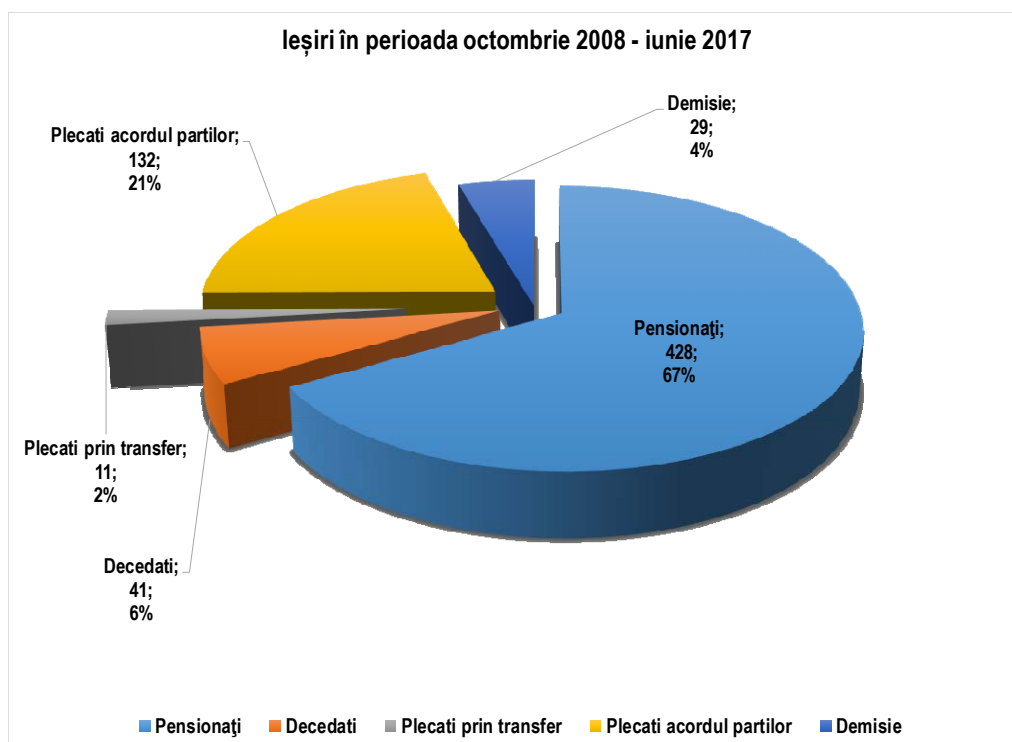
Structura pe sexe și grupe de vârstă

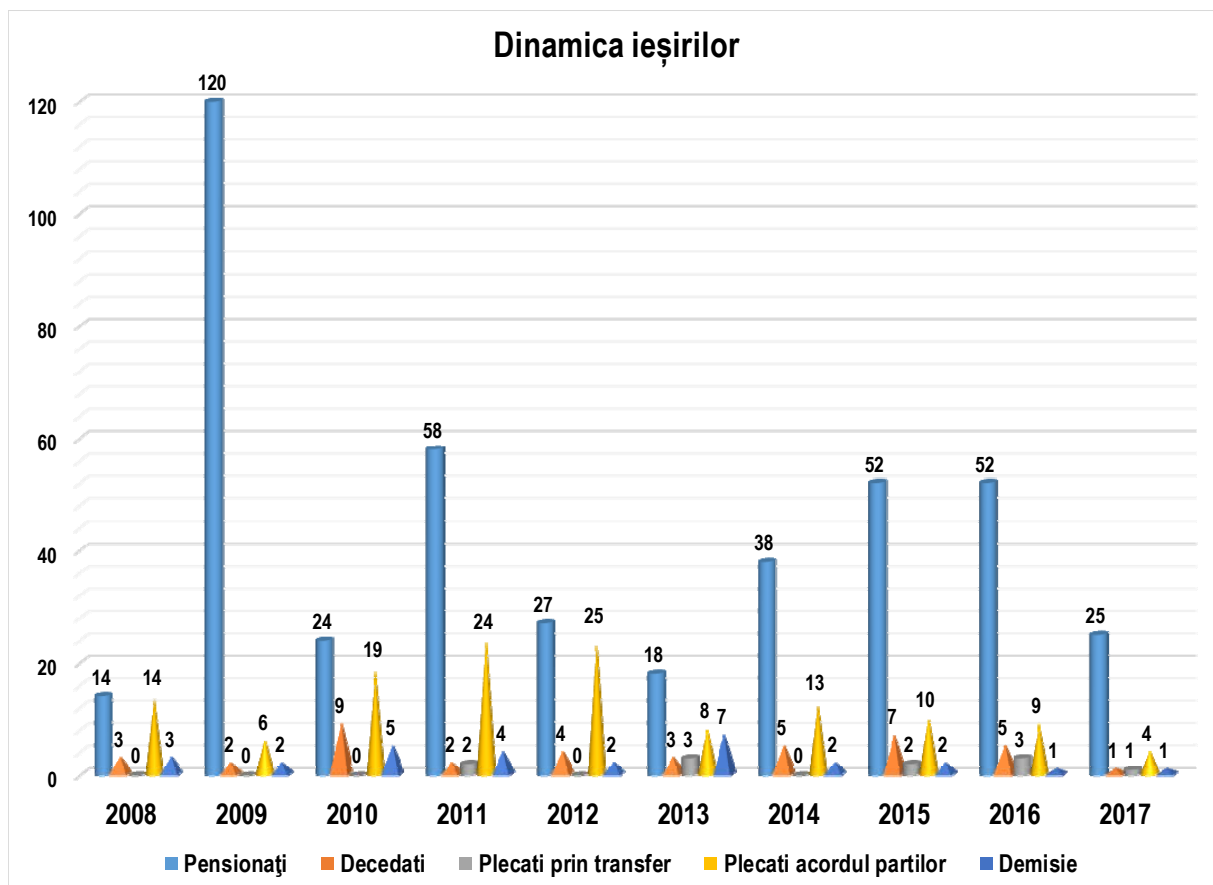

C3.1.2.2. Ieșiri din cadrul Curții de Conturi în perioada octombrie 2008-iunie 2017

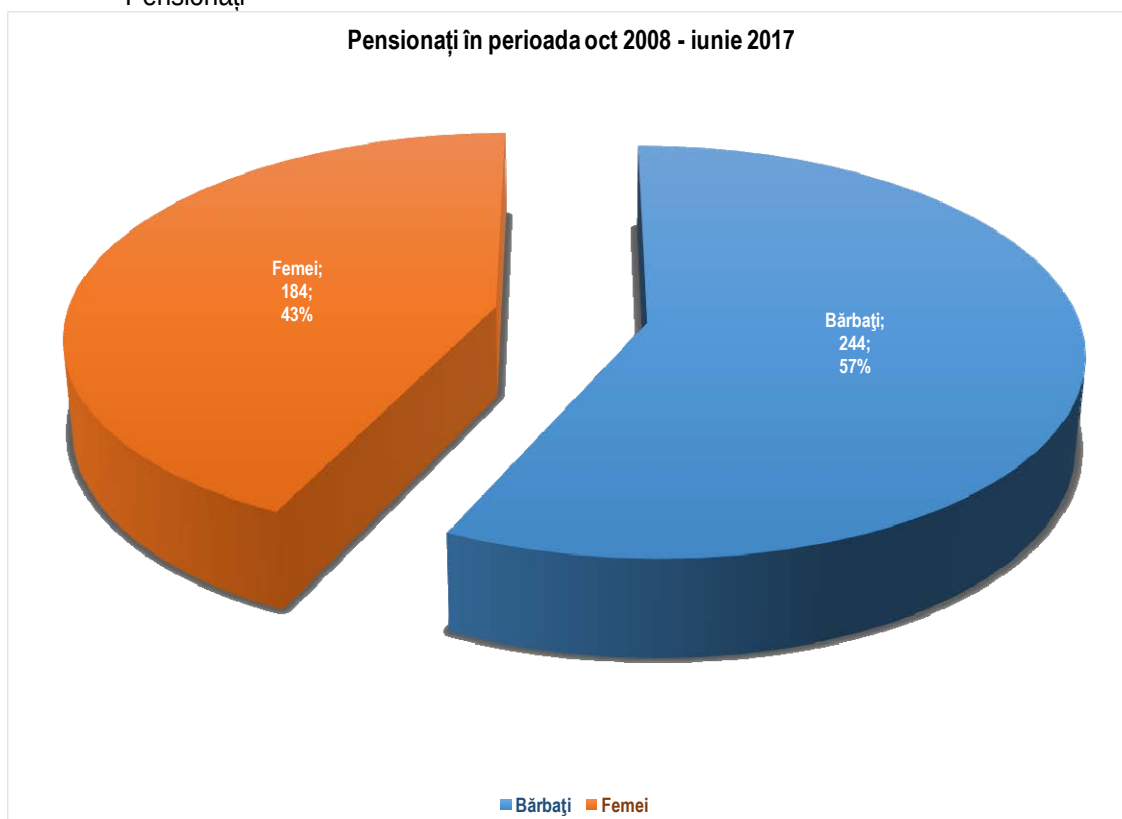
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAL
Pensionați	14	120	24	58	27	18	38	52	52	25	428
Decedați	3	2	9	2	4	3	5	7	5	1	41
Plecați prin transfer	0	0	0	2	0	3	0	2	3	1	11
Plecați prin acordul părților	14	6	19	24	25	8	13	10	9	4	132
Demisie	3	2	5	4	2	7	2	2	1	1	29
Ieșiri	34	130	57	90	58	39	58	73	70	32	641

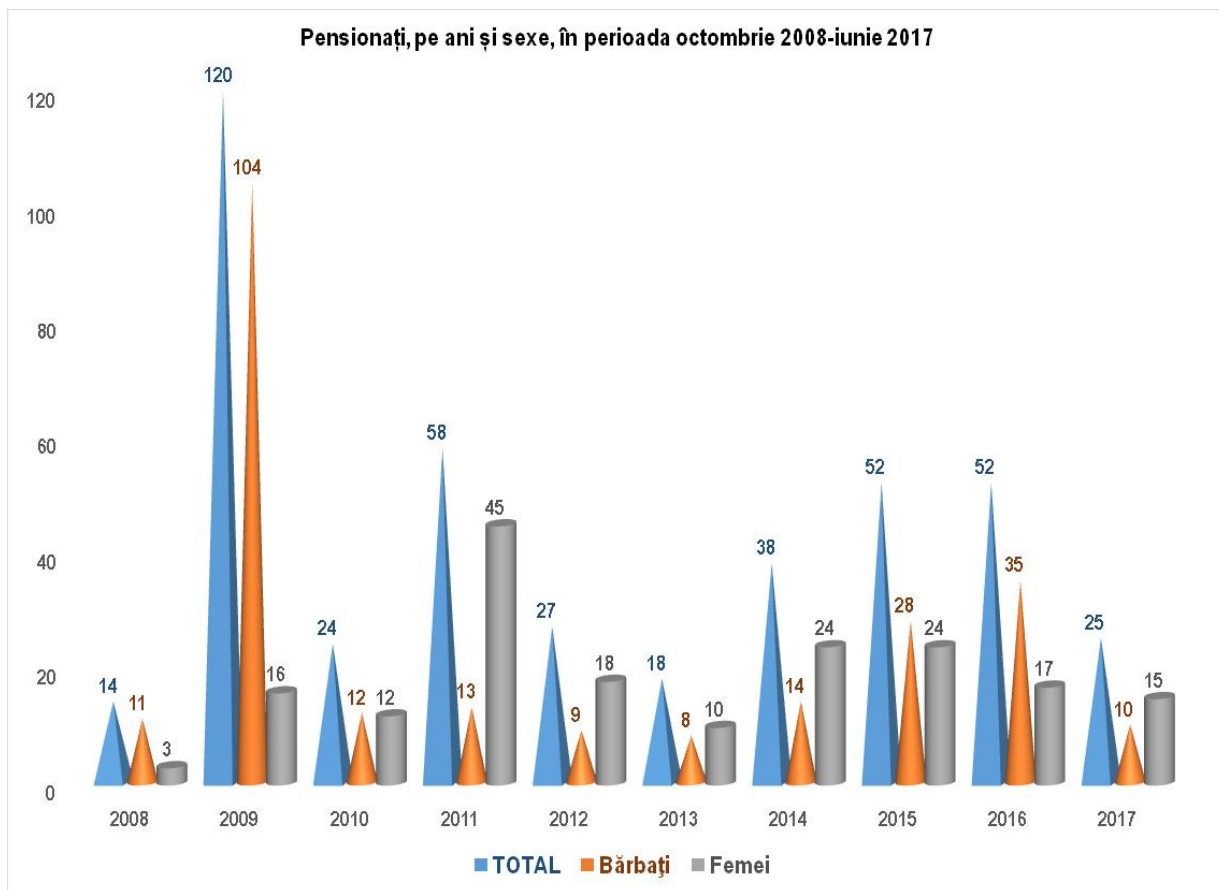

Din care:

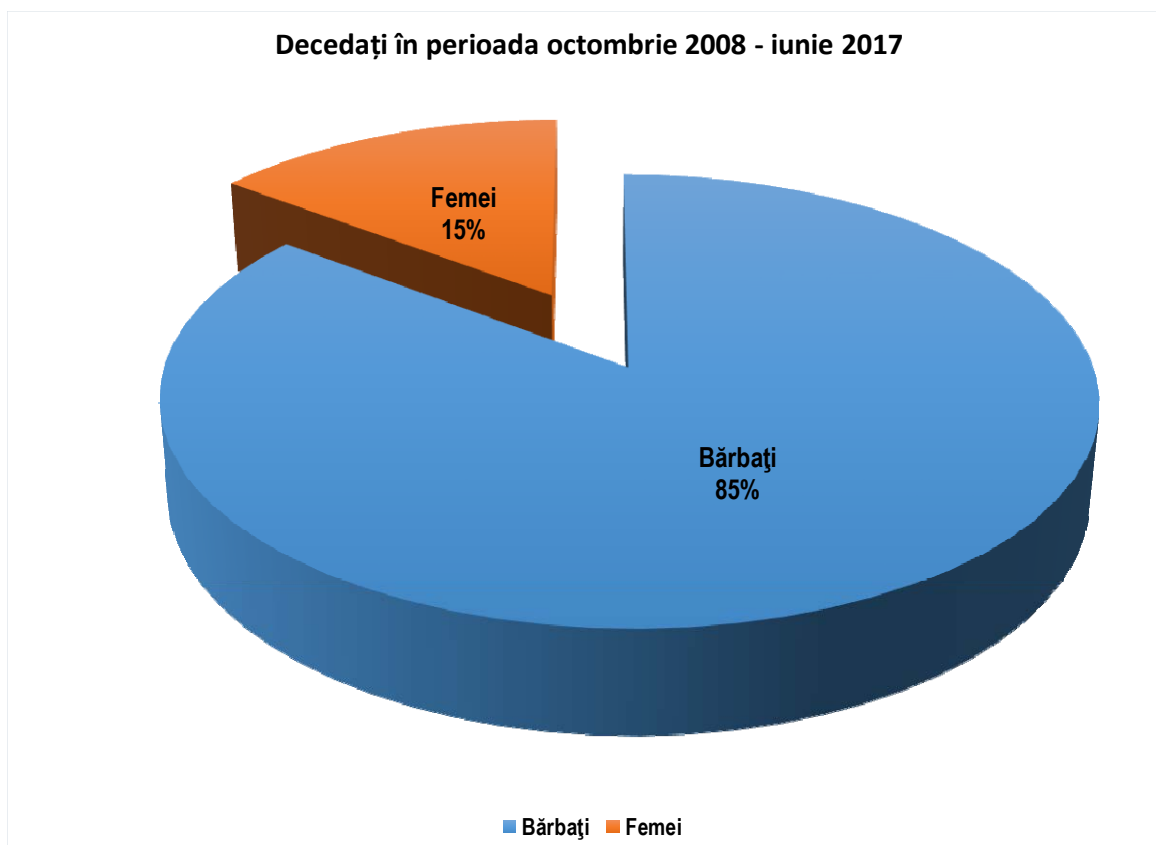
☞ Pensionați

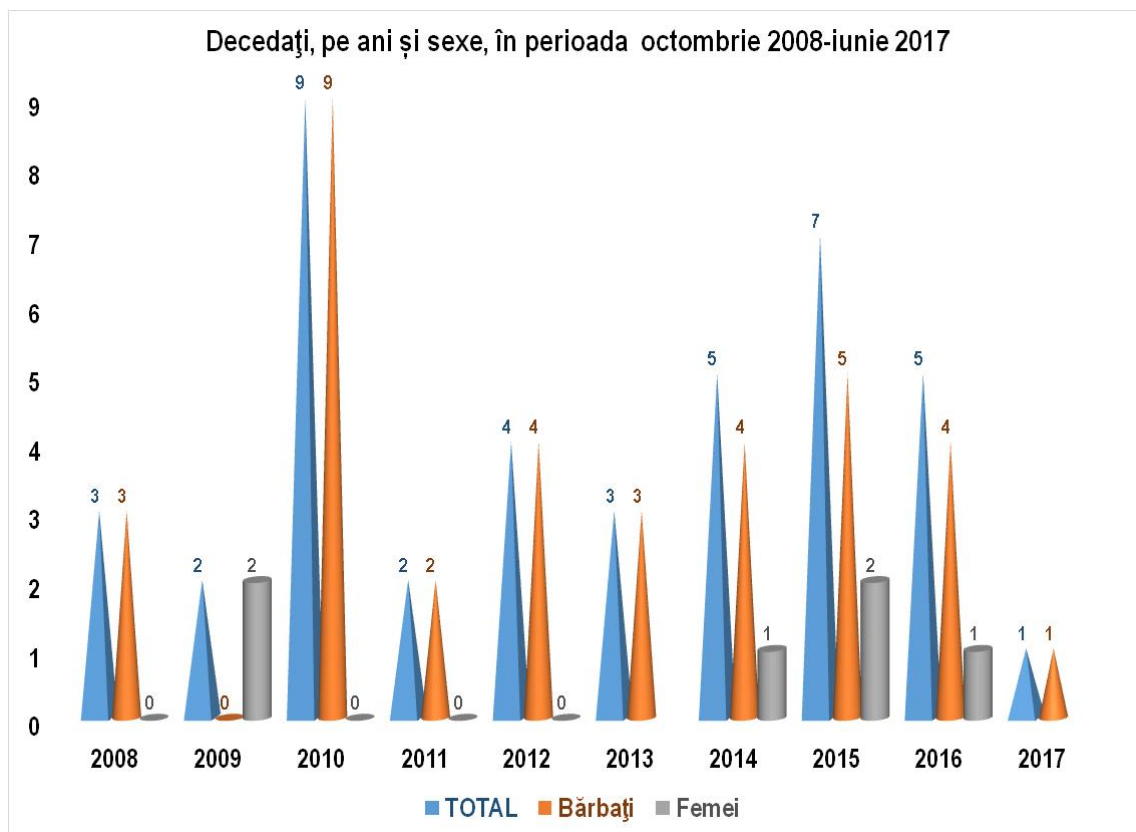

Decedați

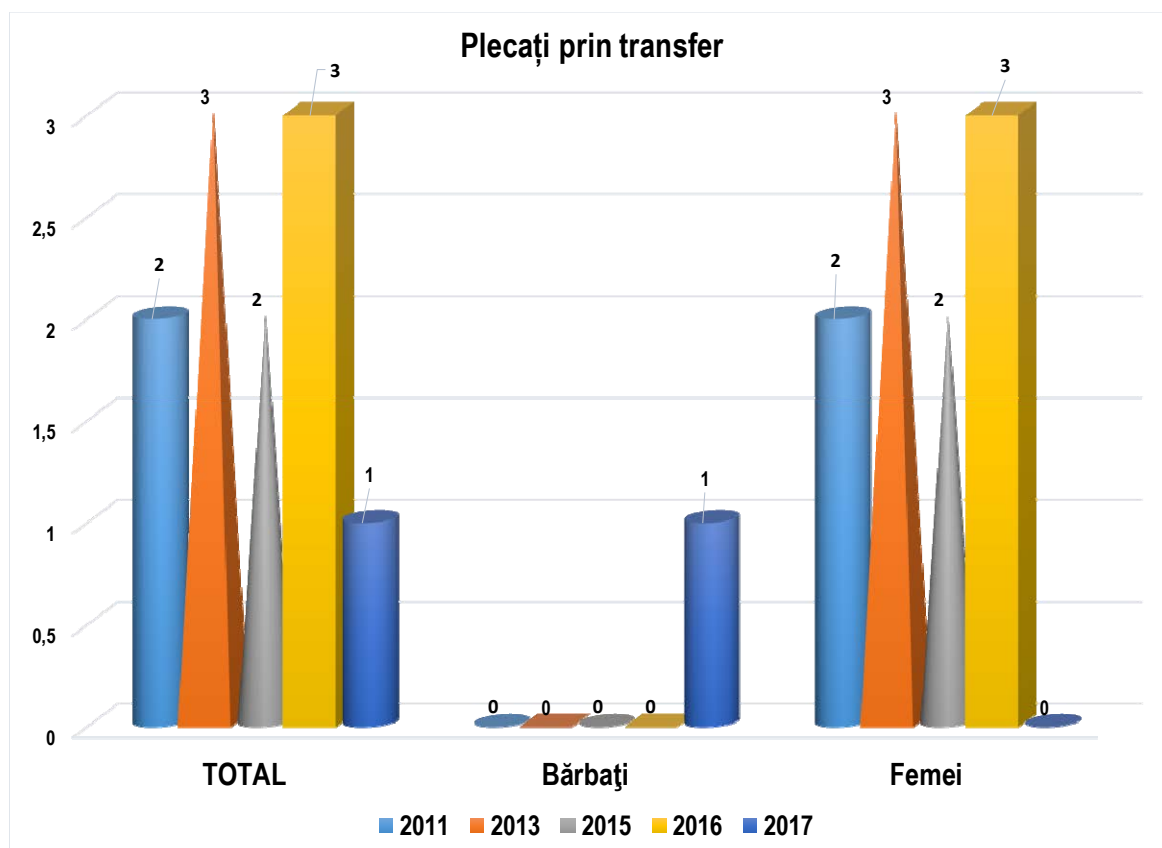
Decedați											
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAL
TOTAL	3	2	9	2	4	3	5	7	5	1	41
Bărbați	3	0	9	2	4	3	4	5	4	1	35
Femei	0	2	0	0	0		1	2	1		6

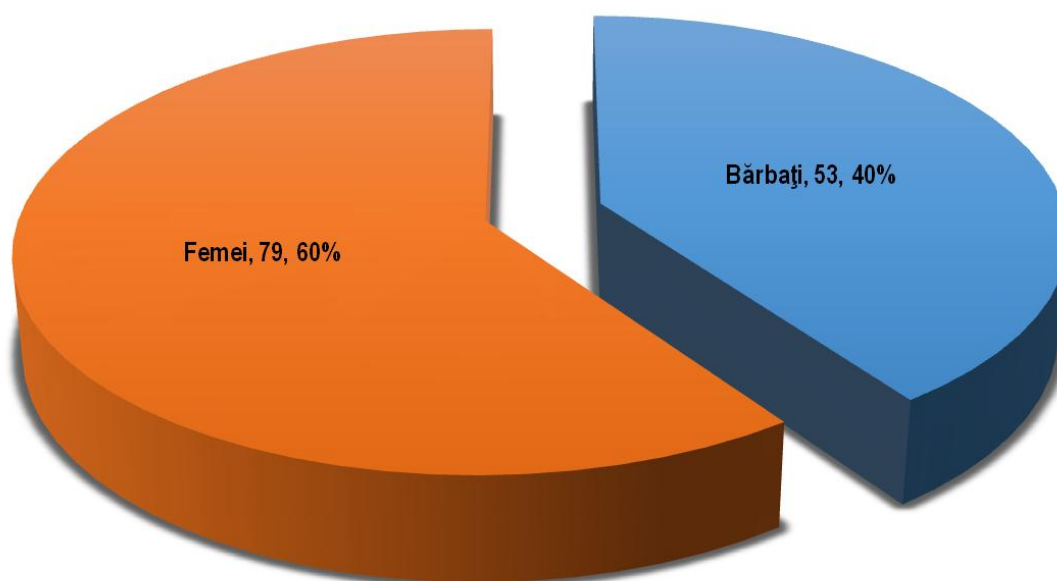
👉 **Plecați prin transfer**

Plecați prin transfer										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL	0	0	0	2	0	3	0	2	3	1
Bărbați										1
Femei				2		3		2	3	
TOTAL										10

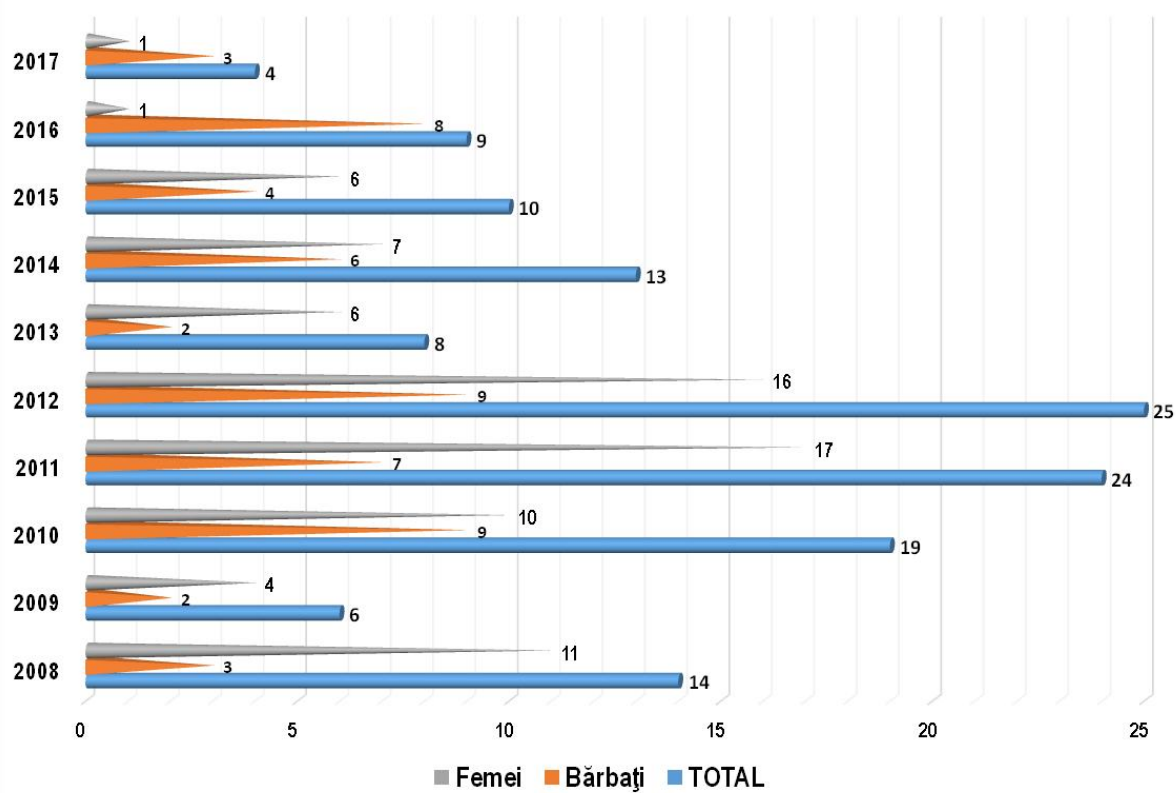

👉 **Plecați prin acordul păților**

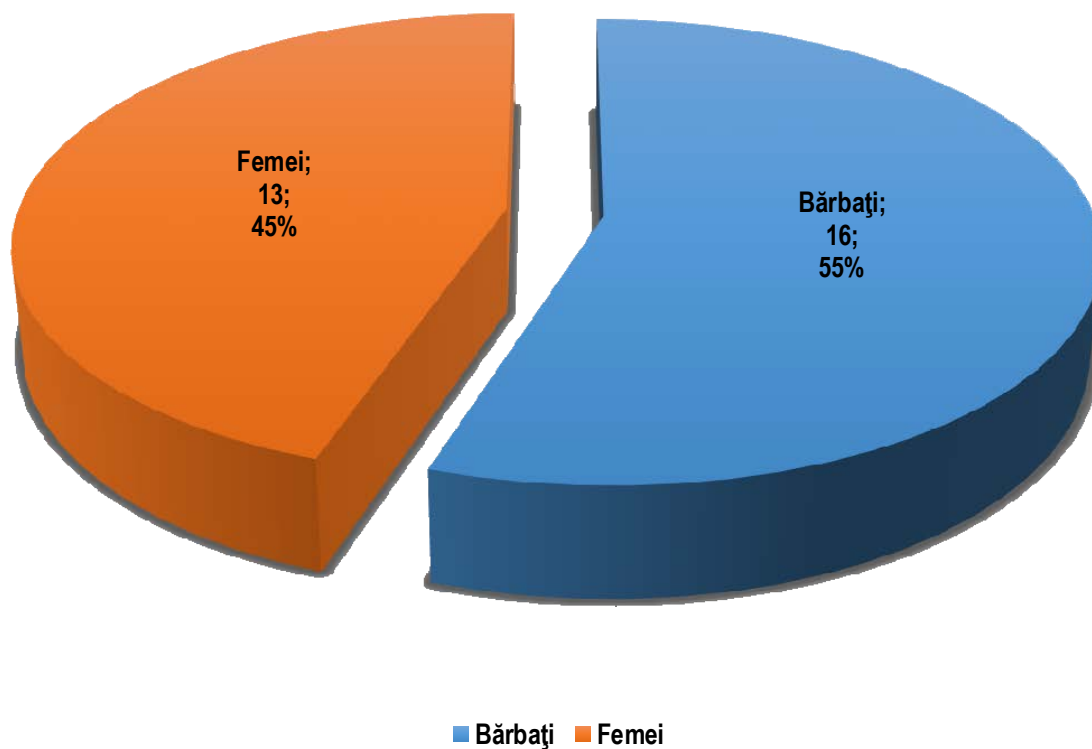
Plecați prin acordul părților în perioada octombrie 2008-iunie 2017

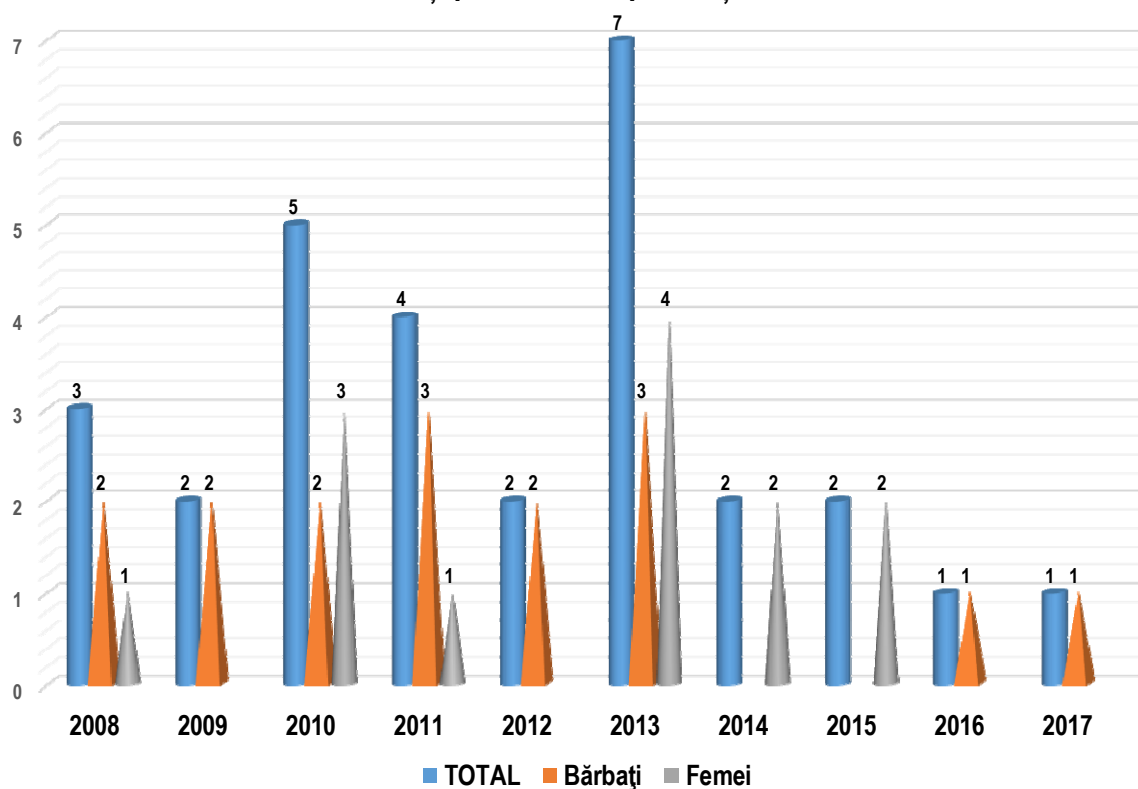
Plecați prin acordul părților pe ani și sexe

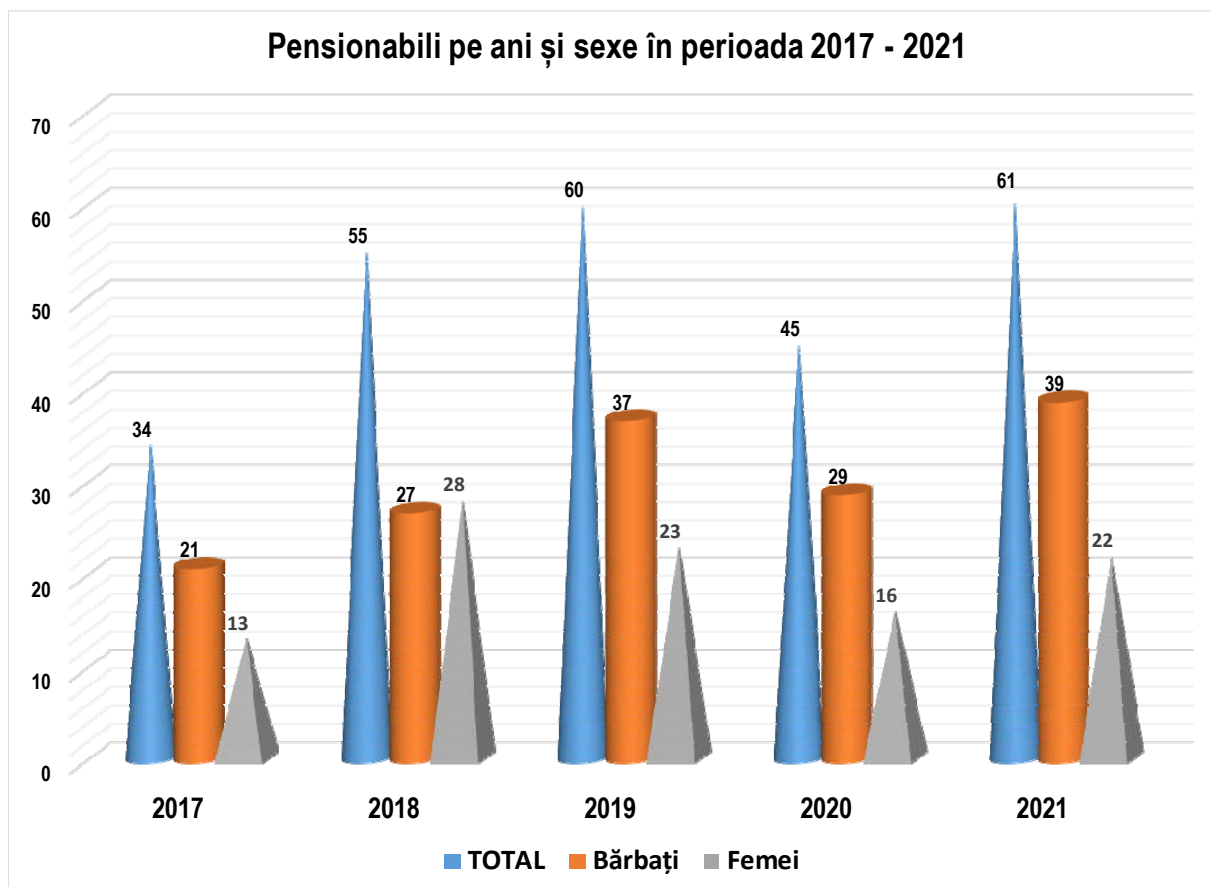
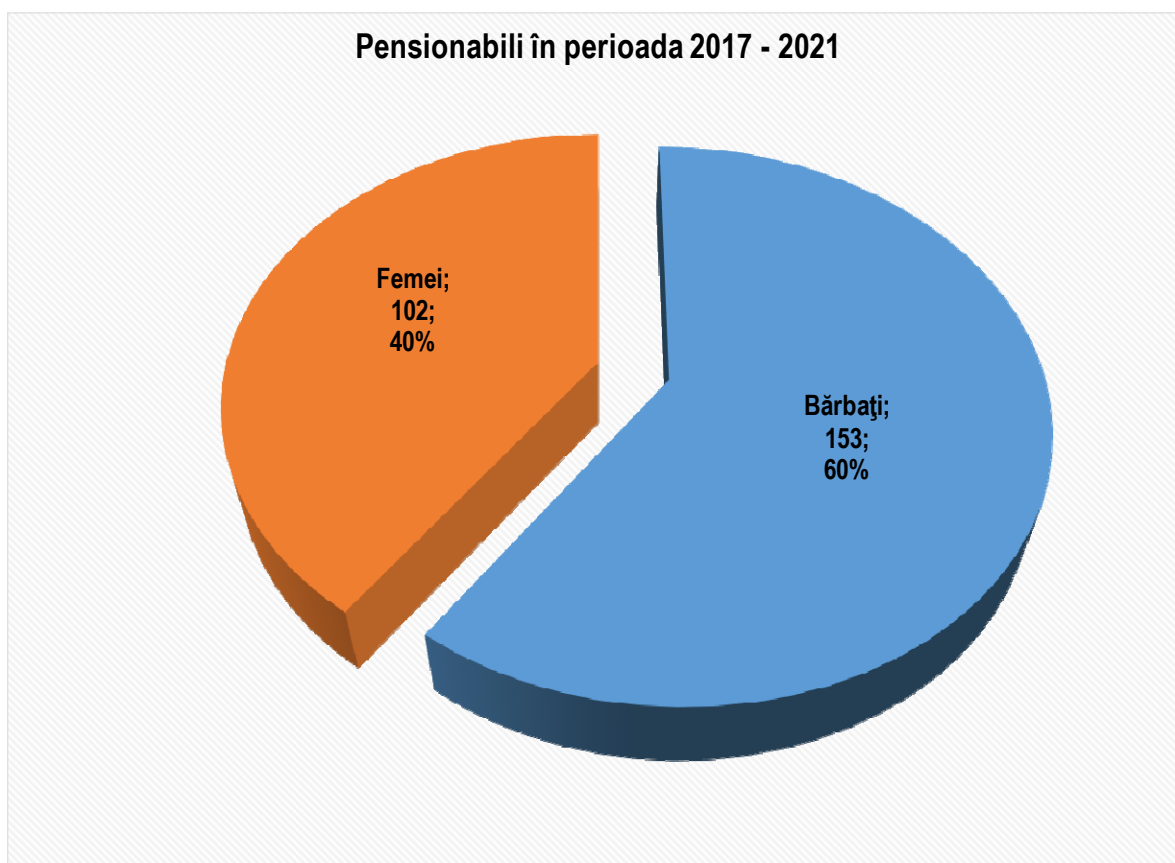

Plecați prin demisie în perioada octombrie 2008 - iunie 2017

Plecați prin demisie pe ani și sexe

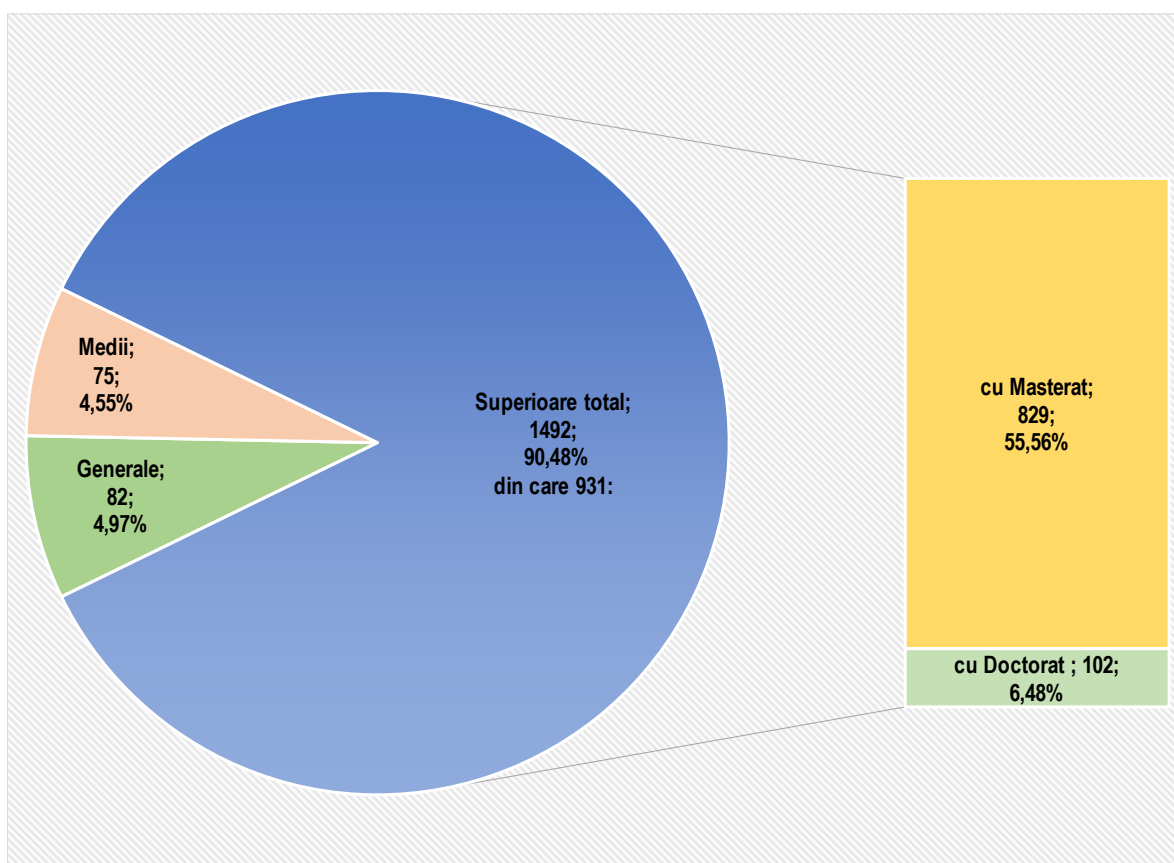

C3.1.2.3. Profilul profesional

Din totalul auditorilor publici externi, 473 sunt membri ai unor asociații profesionale, peste 55% dețin o diplomă de master sau sunt în curs de a o obține, iar 6,48% dețin sau sunt în curs de a deține cel mai înalt titlu științific, cel de Doctor, în cea mai mare parte specialitatea fiind în economie.

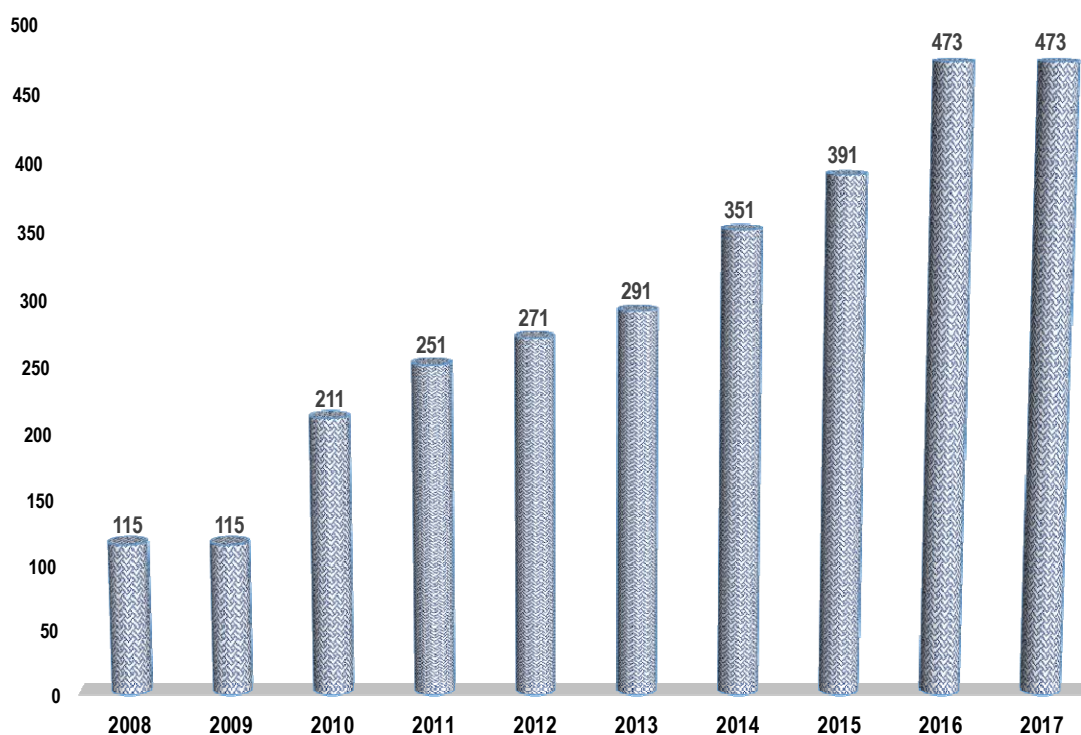
Generale	Medii	Superioare					
		Total	Din care cu :				
			Masterat		Doctorat		
			Total	APE	Total	APE	
82	75	1492	829	735	102	101	

Toți auditorii publici externi ai Curții de Conturi sunt licențiați în cel puțin un domeniu specific, respectiv economic, juridic sau în alt domeniu de specialitate, iar unii dintre aceștia dețin chiar o a doua licență într-un alt domeniu decât primul sau sunt în curs de a finaliza o a doua specialitate.

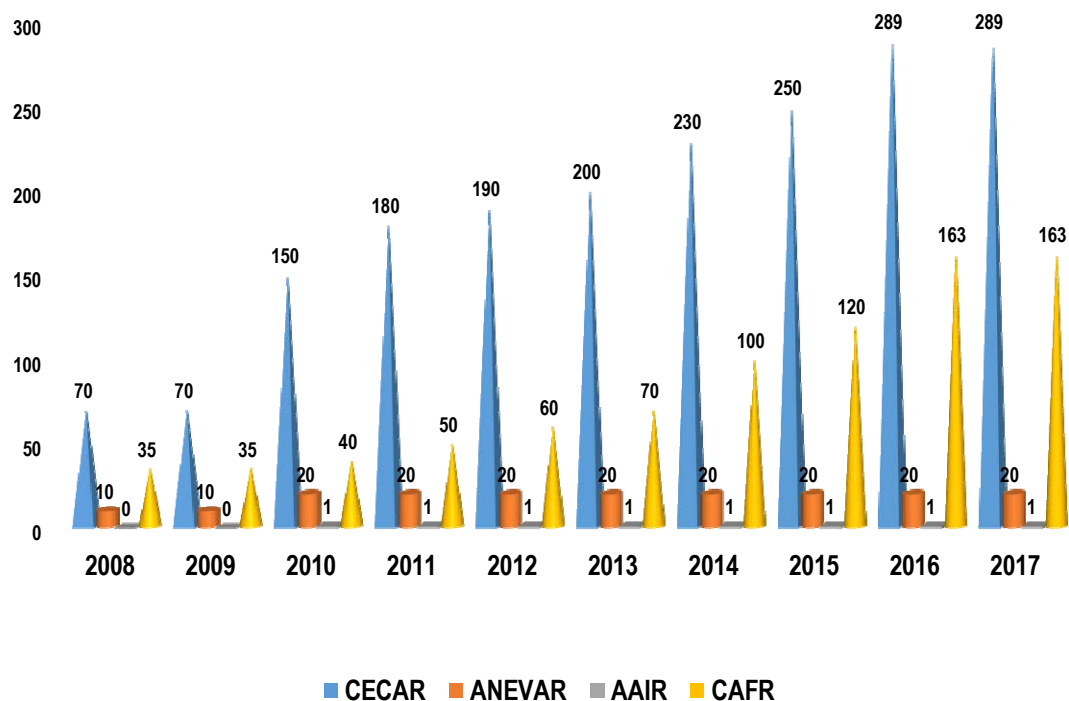

	Membri în asociații profesionale									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CECAR	70	70	150	180	190	200	230	250	289	289
ANEVAR	10	10	20	20	20	20	20	20	20	20
AAIR	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
CAFR	35	35	40	50	60	70	100	120	163	163
TOTAL	115	115	211	251	271	291	351	391	473	473

MEMBRI ÎN ASOCIAȚII PROFESIONALE

Membri în asociații profesionale

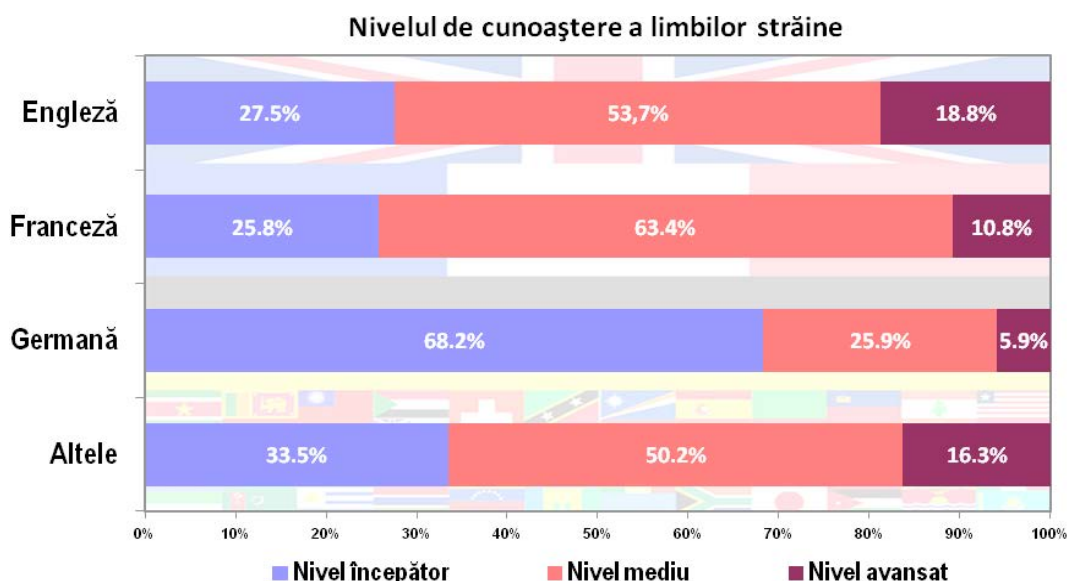
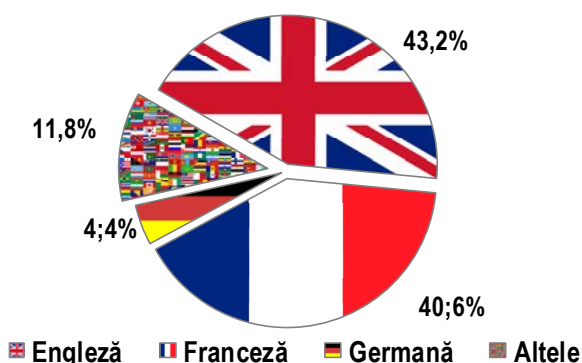
C3.1.2.4. Profilul lingvistic

Profilul lingvistic al personalului de specialitate este dat de cunoașterea a două limbi de largă circulație europeană și internațională, respectiv engleza și franceza, care sunt cunoscute de peste 80% din personal, restul fiind împărțit între alte opțiuni lingvistice.

Importanța cunoașterii limbilor de circulație internațională este recunoscută și apreciată ca atare și de către angajații Curtii de Conturi și a constituit un element important în selectarea personalului de specialitate.

Principalele limbi străine cunoscute sunt engleza, franceza, germana, spaniola și italiana. Anual, compartimentul de specialitate planifică și organizează cursuri de învățare sau de perfecționare a limbilor străine, pe diferite niveluri de cunoaștere. Aceasta permite o mai bună accesibilitate a personalului la standardele internaționale, la manualele, procedurile, experiența și aspectele de bună practică ale instituțiilor omoloage din lume, cu preponderență din state membre ale Uniunii Europene, inclusiv la publicațiile de specialitate din domeniu.

Profilul lingvistic al angajaților este prezentat în graficul alăturat, unde două limbi de largă circulație europeană și internațională, engleza și franceza, sunt cunoscute de mai bine de 80% din personal, germana ocupând locul 3, cu 4,4%, restul de 11,8% fiind împărțit între alte opțiuni.

Așa cum se poate observa, nivelul de cunoaștere este apreciabil, făcând o medie putem aprecia că peste două treimi dintre subiecți cunosc cel puțin o limbă străină la nivel mediu sau avansat. Limba engleză este cea mai apreciată de angajați (43,2%), dar și cea mai bine vorbită, 53,7% din angajați cunosc această limbă la nivel mediu, iar 18,8% la nivel avansat, acest ultim indicator arată că această limbă are și cei mai mulți cunoscători de nivel avansat, față de 10,8% limba franceză și doar 5,9% limba germană. La nivel mediu, limba franceză deține primul loc cu 63,4%.

În ceea ce privește promovarea există suficientă flexibilitate, care permite ca promovarea în posturi de conducere să se facă în funcție de performanță și mai puțin de vechimea în muncă.

Sarcinile principale ale Curtii de Conturi pot fi realizate numai printr-o înaltă calificare a propriilor auditori publici externi. Consolidarea organizațională prin dezvoltarea resurselor umane se referă la selectarea noilor angajați, educația lor profesională anterioară și pregătirea continuă pe lângă auditori publici externi cu experiență.

Conducerea executivă și cea a structurilor de specialitate au diversificat modalitățile de perfecționare a pregătirii profesionale a auditorilor publici externi prin: videoconferințe, antrenarea structurilor teritoriale în schimburi de experiență interjudețene și orientarea tematicii Revistei Curții de Conturi spre articole care să disemineze bunele practici din activitatea de audit.

C.3.2. Perfecționarea pregătirii profesionale

O preocupare importantă a conducerii Curții de Conturi continuă să fie perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate, creșterea nivelului său de profesionalism și îmbogățirea experienței sale în domeniu.

Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi și cea de resurse umane au ca principale obiective creșterea credibilității și calității activităților specifice desfășurate de Curte ca auditor extern al României și sporirea încrederii entităților verificate în acțiunile desfășurate și actele întocmite de auditorii publici externi. Aceste obiective pot fi atinse numai printr-un nivel înalt de profesionalism al auditorilor. Pentru creșterea nivelului profesional, atât Statutul auditorului public extern, cât și Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi prevăd obligativitatea perfecționării continue a pregătirii profesionale.

Formarea profesională este un obiectiv specific al Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi și este preluat și dezvoltat în Strategia de resurse umane.

Astfel, în Strategiile de resurse umane elaborate de Curtea de Conturi pentru anii 2011-2014, respectiv 2016-2020, a fost prevăzut ca obiectiv specific *„asigurarea unui sistem eficient și bine organizat de pregătire profesională care să răspundă cerințelor de dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, oferind o gamă largă de oportunități de pregătire, corespunzător nevoilor de pregătire atât ale organizației, cât și ale fiecărui angajat al acesteia”*.

Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale se realizează prin:

- ☞ *participarea la cursuri susținute de formatorii proprii sau susținute de furnizori externi de servicii de pregătire profesională;*
- ☞ *studiu individual;*
- ☞ *alte forme.*

Curtea de Conturi are 12 centre de formare profesională dotate cu echipamente IT, birotică și materiale didactice, în care organizează și desfășoară activitățile de formare continuă a personalului de specialitate.

Pregătirea profesională are în vedere următoarele obiective generale:

- ☞ *consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi ca instituție independentă, profesionistă și de încredere;*
- ☞ *creșterea competențelor și activităților sale, prin introducerea metodelor de audit, în conformitate cu standardele internaționale și cu cele mai bune practici în auditul public extern.*

Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a avut în vedere:

- 📁 pregătirea personalului în funcție de necesitățile de pregătire identificate cu ocazia evaluării performanțelor profesionale individuale anuale. Toți auditorii publici externi beneficiază anual de pregătire profesională, care se desfășoară pe o durată de cel puțin 40 de ore;
- 📁 pregătirea personalului nou angajat pentru formarea acestora ca auditori publici externi cunoscători ai Standardelor de audit și ai bunelor practici în audit. Toți auditorii publici externi nou angajați beneficiază de pregătire profesională inițială, care se desfășoară pe o durată de cel puțin 120 de ore.

Serviciul de pregătire profesională, structură destinată special acestui domeniu, elaborează *Programul multianual (3 ani) de perfecționare a pregătirii profesionale*, care cuprinde acțiuni specifice, diferențiate, adresate personalului de specialitate existent și nou angajat. Acest program este întocmit pe baza propunerilor primite din partea structurilor centrale și a celor teritoriale, ținând cont de prevederile bugetare și de evoluțiile în domeniu pe plan european sau internațional. Programul multianual este supus analizei și aprobării Plenumului.

Din Programul multianual se defalchează programele anuale care sunt supuse analizei și aprobării Plenului. Prin programele anuale de perfecționare a pregătirii profesionale se implementează măsurile cuprinse în Strategia de dezvoltare instituțională a Curții de Conturi și prin Strategia de Resurse umane.

Prin Programul de perfecționare a pregătirii profesionale se asigură instruirea întregului personal de specialitate al Curții de Conturi.

Seminariile și cursurile aprobate de Plen prin Programul de perfecționare a pregătirii profesionale sunt susținute de formatori proprii (personal de specialitate al Curții de Conturi) și de formatori externi din cadrul instituțiilor/firmelor.

Curtea de Conturi are organizat un sistem propriu gratuit de formare profesională, cu formatori proprii (personal de specialitate al Curții de Conturi) și centre de formare, care include formarea profesională a auditorilor publici externi corespunzător necesităților identificate cu ocazia evaluării anuale a performanțelor profesionale individuale. Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale contribuie la dezvoltarea cunoștințelor și abilităților în exercitarea atribuțiilor de auditor public extern. Pentru formarea profesională care are tematici specifice, Curtea de Conturi a apelat la formatori externi din cadrul instituțiilor/firmelor care furnizează programe de formare profesională pe baze contractuale, conform cererilor de ofertă transmise acestora, selectate în condițiile legii.

Pentru auditorii publici externi nou angajați în structurile centrală și teritorială, Curtea de Conturi organizează și desfășoară după fiecare sesiune de recrutare un curs introductiv, cu scoatere din activitatea curentă. Scopul acestui curs îl constituie pregătirea profesională de bază care să permită familiarizarea auditorilor publici externi nouangajați cu cunoștințele profesionale tehnice și abilitățile interpersonale necesare îndeplinirii atribuțiilor ce le revin în desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi.

În perioada analizată au fost elaborate și aprobate de Plen:

- ☞ 2 programe de perfecționare a pregătirii profesionale multianuale 2013-2015, aprobate prin HP nr. 17 din 24.09.2012, respectiv 2016-2018, aprobat prin HP nr. 189 din 4.06.2015;
- ☞ 9 programe anuale.

Seminariile și cursurile organizate pentru perfecționarea pregătirii profesionale s-au desfășurat la sediul central și la sediile celor 12 camere de conturi care au amenajate centre de pregătire profesională sau în locațiile indicate de furnizorul extern.

Formarea profesională a fost structurată astfel:

- ☞ Formarea profesională continuă;
- ☞ Formarea profesională a personalului de specialitate cu funcții de conducere.

Tematicile seminariilor au vizat:

- ☞ Formarea profesională continuă:
 - 📁 Audit financiar. Studii de caz, aplicații practice, standarde de audit;
 - 📁 Auditul performanței. Studii de caz, aplicații practice, standarde de audit;
 - 📁 Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate;
 - 📁 Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
 - 📁 Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție al bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale;
 - 📁 Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
 - 📁 Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriat public-privat;

- ☒ Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz;
- ☒ Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale;
- ☒ Auditul în medii informatizate. Standarde de audit;
- ☒ Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
- ☒ Utilizare IDEA. Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;

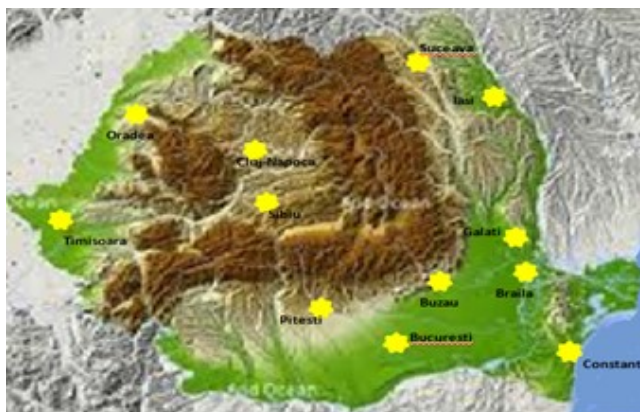

☞ Formarea profesională a personalului de specialitate cu funcții de conducere:

- ☒ Managementul schimbării și dezvoltării; progresul; strategii;
- ☒ Gestionarea situațiilor de criză;
- ☒ Cultură organizațională: teorii, modele, tipuri, caracteristici;
- ☒ Legătura dintre valorile Curții de Conturi, etica și principiile acesteia și cultura organizațională la nivelul structurilor centrală și teritorială;
- ☒ Climat organizațional;
- ☒ Gândirea și decizia de grup;
- ☒ Lucrul în echipă, climat de comunicare, comportamente, conflicte;
- ☒ Gândire pozitivă și creativă în procesele de muncă, soluționare probleme;
- ☒ Metode eficiente pentru dezvoltarea competențelor angajaților în concordanță cu dezvoltarea instituției și provocările mediului extern;
- ☒ Inteligența emoțională, factor important pentru dezvoltare;
- ☒ Evaluarea sistemului de control intern în entitățile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit.

C3.2.1. Centre de pregătire profesională

Seminariile și cursurile organizate pentru perfecționarea pregătirii profesionale s-au desfășurat în București, sediul central și Camera de Conturi București, sau la sediile camerelor de conturi județene care au amenajat centre de pregătire profesională. Curtea de Conturi a înființat, organizat și dotat 12 centre de pregătire profesională (Brăila, București, Cluj, Constanța, Iași, Galați, Oradea, Pitești, Poiana Pinului, Sibiu, Suceava și Timișoara) cu resurse proprii și fonduri externe nerambursabile primite de la diverși finanțatori externi, dintre care principalul a fost Comisia Europeană prin programele specifice acesteia, respectiv, PHARE 2006.

Centrele de pregătire profesională ale Curții de Conturi dispun de o **bază tehnico-materială**, care asigură toate **facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de seminarii și cursuri**. Resursele tehnice constau în:

- ☞ săli de conferințe,
- ☞ săli pentru workshop-uri,
- ☞ echipamente audio-video (instalație de sunet),
- ☞ echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart),
- ☞ desktopuri, imprimante etc.,
- ☞ materiale consumabile pentru realizarea de lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor,

care constituie facilități de utilizare pentru materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs), direct accesabile pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi.

Seminariile și cursurile organizate pentru formarea profesională se desfășoară la sediul central și la sediile celor 11 camere de conturi care au amenajate centre de formare profesională. Aceste centre sunt prezentate pe scurt în continuare:

Centrul de pregătire ARGEȘ

Camera de Conturi Argeș are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Pitești, str. Maior Șonțu (I.C. Brătianu) nr. 2.

Centrul de pregătire profesională Argeș a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Aceasta are o capacitate de 30 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire BIHOR

Camera de Conturi Bihor are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Oradea, str. Roman Ciorogariu nr. 65.

Centrul de pregătire profesională Bihor a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială,

care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice

(videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs), care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Centrul de pregătire BRĂILA

Camera de Conturi Brăila are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Brăila, str. Nicolae Grigorescu nr.1.

Centrul de pregătire profesională Brăila a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala de curs are o capacitate de 26 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul mai dispune de un număr de 3 săli cu 15 locuri fiecare, în care se pot desfășura ateliere pe grupuri de lucru (workshop).

Sălile în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 26 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire BUCUREȘTI

Camera de conturi București are în administrare un centru de pregătire profesională care este organizat în sediul acesteia, str. Georges Clemenceau, nr. 3, Sector 1.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 30 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire BUZĂU

Camera de Conturi Buzău are în administrare un centru de pregătire profesională la Poiana Pinului, stațiune situată la aproximativ 28 km de Buzău într-una dintre cele mai frumoase zone de munte ale Subcarpaților de Curbură.

Centrul de pregătire profesională dispune de facilități pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii, respectiv o sală de curs, săli pentru studiu, camere care asigură cazare, oficiu pentru pauzele de cafea, servirea mesei și locuri amenajate pentru agrement.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile are o capacitate de 25 de locuri și dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs), care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile.

Centrul dispune de spații de cazare proprii.

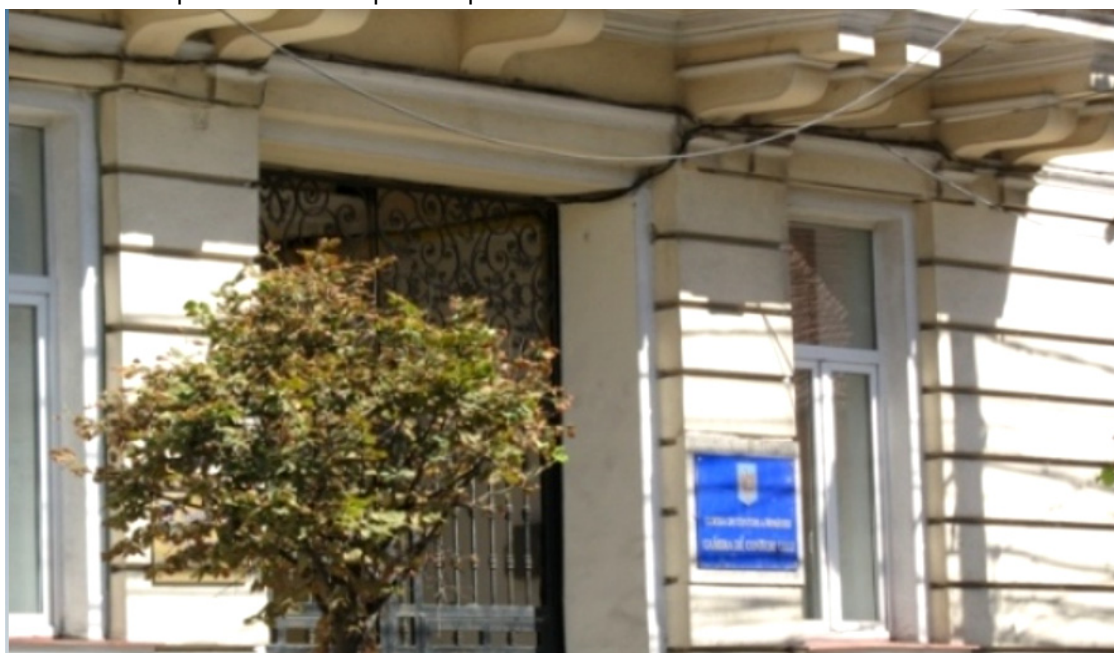
Centrul de pregătire CLUJ

Camera de Conturi Cluj are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Cluj-Napoca, strada Moșilor nr. 18. Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 25 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire CONSTANȚA

Camera de Conturi Constanța are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Constanța, bd. Ferdinand nr. 7 bis. Centrul de pregătire profesională Constanța a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 25 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire GALAȚI

Camera de Conturi Galați are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Galați, bd. Marea Unire, Ansamblul H. Ștefan. Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 25 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire IAȘI

Camera de Conturi Iași are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Iași, str. Sărării nr. 189.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern a website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 25 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire SIBIU

Camera de Conturi Sibiu a amenajat, în sediul din municipiul Sibiu, str. Octavian Goga nr. 1/B, un centru de pregătire profesională. Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea participanților este asigurată în spațiile special amenajate pentru această destinație în sediul camerei de conturi, iar servirea mesei este externalizată, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs), precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 24 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor și care sunt conectate la rețeaua de internet prin intermediul căreia se pot accesa direct materialele didactice de specialitate postate pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi.

Centrul dispune de spații de cazare proprii.

Centrul de pregătire SUCEAVA

Camera de Conturi Suceava are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Suceava, str. Petru Rareș bl. I 5.

Centrul de pregătire profesională Suceava a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi

de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 30 de locuri dotate cu tot atâtea PC-uri conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

Centrul de pregătire TIMIȘ

Camera de Conturi Timiș are în administrare un centru de pregătire profesională, care este organizat în sediul acesteia din municipiul Timișoara, bd. Republicii nr. 8. Centrul de pregătire profesională Timiș a fost dotat printr-o finanțare nerambursabilă în cadrul Programului PHARE Național 2006.

Centrul de pregătire profesională dispune de toate facilitățile pedagogice și sociale necesare organizării și desfășurării de cursuri și seminarii.

Cazarea și servirea mesei cursanților sunt externalizate, asigurându-se prin rețeaua hotelieră din sectorul turismului.

Sala în care se organizează și se desfășoară seminariile și cursurile dispune de o bază tehnico-materială, care asigură resursele tehnice: echipamente audio-video (instalație de sunet), echipamente pedagogice (videoproiector, flip-chart etc.), materiale didactice (prezentări PowerPoint și suporturi de curs) care se pot accesa direct pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, precum și materiale consumabile și facilități de asigurare a desfășurării pauzelor de cafea.

Sala de curs are o capacitate de 18 locuri dotate cu tot atâtea PC-uri, conectate la rețeaua de internet, cu ajutorul cărora se pot realiza lucrări practice pentru studiile de caz aferente tematicilor seminariilor.

C3.2.2. Seminarii de perfecționare a pregătirii profesionale – Curtea de Conturi

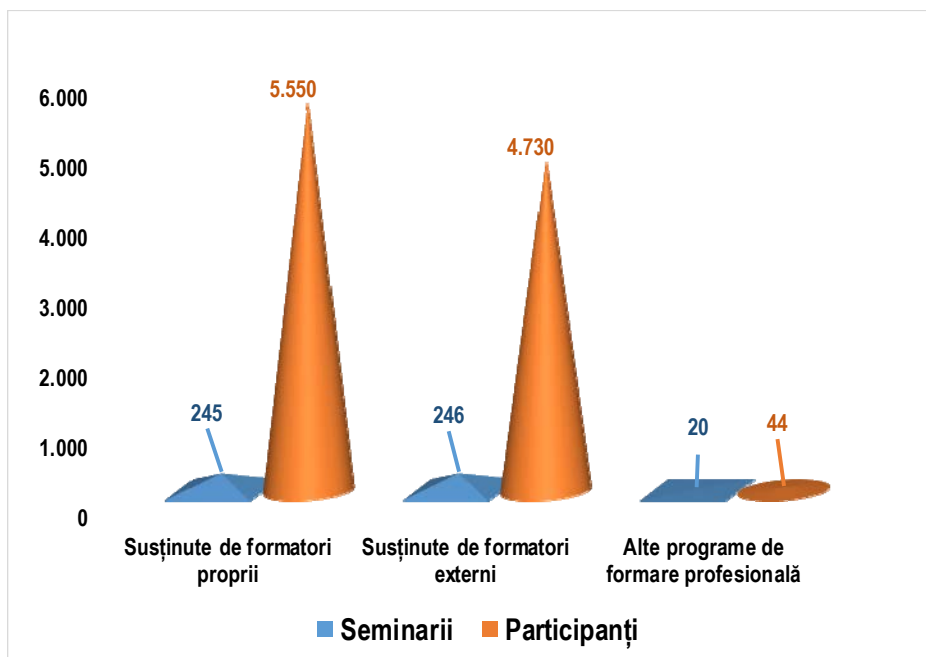
Conform programelor de formare profesională, în perioada ianuarie 2009-iunie 2017 s-au desfășurat 511 seminarii la care au participat 10.324 de auditori publici externi.

Nr. crt.	Denumirea seminarului	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari
I.	Susținute de formatori proprii	34	808	28	617	18	403	40	771	16	282	23	460	28	496	35	561	23	1152	245	5550
1	Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale							3	70	2	33	2	48	2	44	2	22	1	26	12	243
2	Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit	11	244	8	184	2	56	5	115											26	599
3	Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit	3	125	2	39	2	48	4	94	4	89	5	104	4	64	3	47	3	80	30	690
4	Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit.	4	93	5	110					3	58	2	41	3	51	1	18	5	100	23	471
5	Achiziții publice: identificarea zonelor de risc	1	23																	1	23
6	Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale											3	55	2	32	3	66	2	46	10	199
7	Auditul în medii informatizate. Standarde de audit	2	51	2	44	1	29					1	10	1	22					7	156
8	Comunicare intra- și inter-instituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor	3	58					3	56											6	114
9	Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților adm.-terit. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile adm.-terit. Parteneriatul public-privat							3	53	2	37	3	61	3	69	3	53	1	32	15	305
10	Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz					1	21	3	75	2	26	2	46	3	65	5	70	2	34	18	337
11	Contabilitatea instituțiilor publice	2	54	2	49	1	27													5	130
12	Detectarea fenomenelor de fraudă corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit	2	45	2	41	1	27	2	42	1	20	3	56	6	83	5	72	1	19	23	405
13	Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate metode de eșantionare			1	7	4	80	5	82							4	61			14	230
14	Înstruire aplicație INFOPAC	4	62	3	73	3	51	2	25	2	19			1	15					15	245
15	Aplicarea noilor prevederi ale Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea RCC și a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și verificarea actelor rezultate din aceste activități	1	22																	1	22
16	Standarde Internaționale de Contabilitate	1	31																	1	31
17	Schimbările fiscale ce intră în vigoare de la 01 ianuarie 2013							1	4											1	4
18	Standarde naționale și internaționale de contabilitate			2	43															2	43
19	Standarde de audit ale Curții de Conturi			1	27	1	24													2	51
20	Utilizarea programului informatic privind evidența petițiilor													2	14					2	14
21	Codul fiscal					1	20													1	20
22	Regulamentul de organizare și desfășurare a activităților specifice Curții de Conturi precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități					1	20													1	20
23	Curs de formare inițială a auditorilor publici externi nou angajați							7	114			2	39	1	37					11	215
24	Verificarea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile noului pachet legislativ															9	152	8	815		
25	Standarde internaționale de raportare financiară (IFRS)							2	41											2	41
II.	Susținute de formatori externi	2	55	26	509	57	979	26	645	35	786	24	437	32	530	34	585	10	204	246	4730
26	Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit.									8	167	4	61	3	54	3	52	1	30	19	364
27	Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit.					2	36	5	128											7	164
28	Achiziții publice: identificarea zonelor de risc			3	67	2	46	7	152	4	76	4	65	4	72	4	75			28	553
29	Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate (Studii de caz)									2	47	3	62	14	221	16	251	6	101	27	439
30	Auditul în medii informatizate. Standarde de audit							3	63											3	63
31	Atestare ca „Auditor certificat internațional”			10	136	41	603													51	739
32	Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor	1	27									2	45	2	46	3	61	1	23	9	202
33	Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților adm.-terit. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile adm.-terit. Parteneriatul public-privat			1	22	1	28													2	50
34	Politici contabile privind întocmirea situațiilor financiare ale instituțiilor publice					7	186	9	260	3	135									14	445
35	Contabilitatea instituțiilor publice			11	263															11	263
36	Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate metode de eșantionare					1	14	2	42	8	152	5	87	7	116	3	48	2	50	28	509
37	Dezvoltare abilități formatori	1	28																	1	28
38	Sistemul de operare WINDOWS VISTA și MICROSOFT OFFICE			1	21															1	21
39	Evaluarea și inventarierea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale					1	25													1	25
40	Managementul performanței. Motivare și comunicare eficientă					1	27													1	27
41	Pregătire profesională la Oficiul de Audit al Marii Britanii KPMG și ACCA Londra					1	14													1	14
42	Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale									6	116									6	116
43	Managementul resurselor umane. Dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia											6	117							6	117
44	Îmbunătățirea calității raportărilor financiare prin adoptarea Standardelor internaționale de contabilitate									2	33									2	33
45	Combaterea criminalității în domeniul administrației publice													1	3					1	3
46	Performanța politicilor guvernamentale privind transferul infrastructurii de îmbunătățiri funciare la Asociațiile și Federațiile utilizatorilor de apă potabilă – perioada 2004-2013 cod 4082									2	60									2	60
47	Procedura deficitului excesiv													1	18					1	18
48	Influența valorilor principilor și eticii asupra culturii organizaționale															5	98			5	98
III.	TOTAL (I+II)	36	863	54	1126	75	1382	66	1416	51	1068	47	897	60	1026	69	1146	33	1356	491	10280
IV.	Alte programe de formare profesională	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	7	14	9	11	2	9	1	5	20	44
49	Pregătire specialitate IT									1	5	7	14	9	11	2	9	1	5	20	44
	TOTAL GENERAL (III+IV)	36	863	54	1126	75	1382	66	1416	52	1073	54	911	69	1037	71	1155	34	1361	511	10324

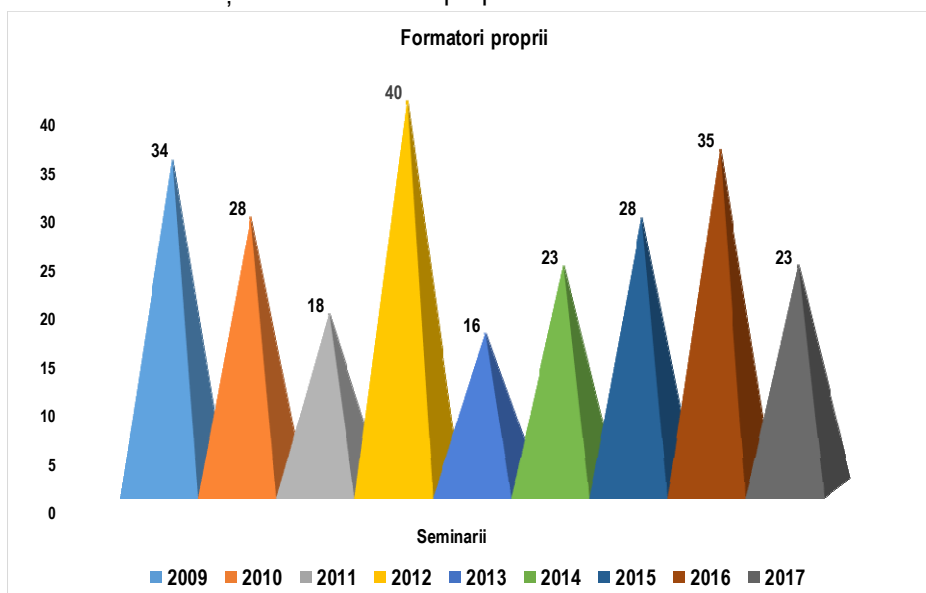
În baza Programelor anuale de perfecționare a pregătirii profesionale se asigură instruirea întregului personal de specialitate al Curții de Conturi cu formatori proprii, precum și cu formatori externi.

Sintetic, pe tipuri de formatori, situația se prezintă astfel:

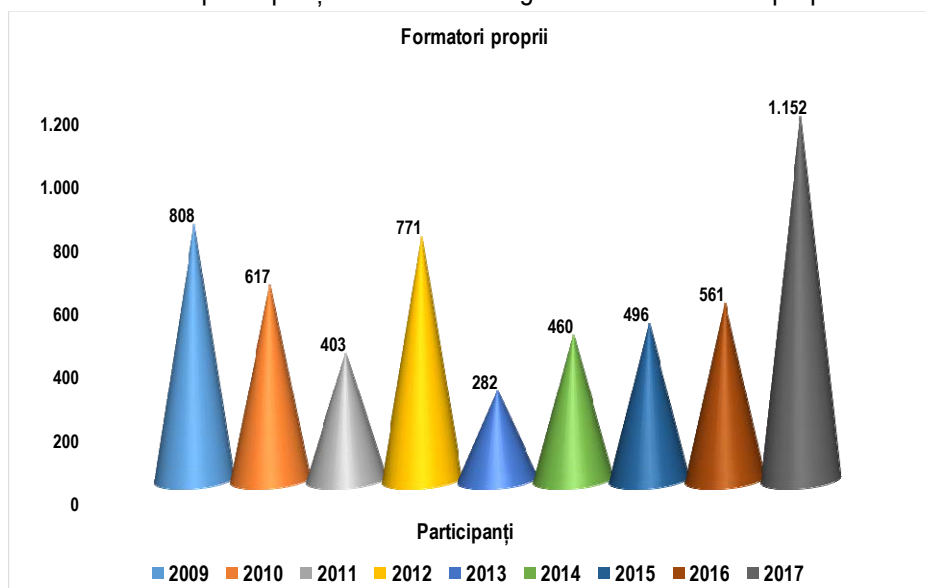
Nr. Crt.		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari	Semi-narii	Participari
I	Susținute de formatori proprii	34	808	28	617	18	403	40	771	16	282	23	460	28	496	35	561	23	1.152	245	5.550
II	Susținute de formatori externi	2	55	26	509	57	979	26	645	35	786	24	437	32	530	34	585	10	204	246	4.730
III	Alte programe de formare profesională	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	7	14	9	11	2	9	1	5	20	44
	TOTAL (I+II)	36	863	54	1.126	75	1.382	66	1.416	51	1.068	47	897	60	1.026	69	1.146	33	1.356	491	10.280
	TOTAL GENERAL (I+II+III)	36	863	54	1.126	75	1.382	66	1.416	52	1.073	54	911	69	1.037	71	1.155	34	1.361	511	10.324

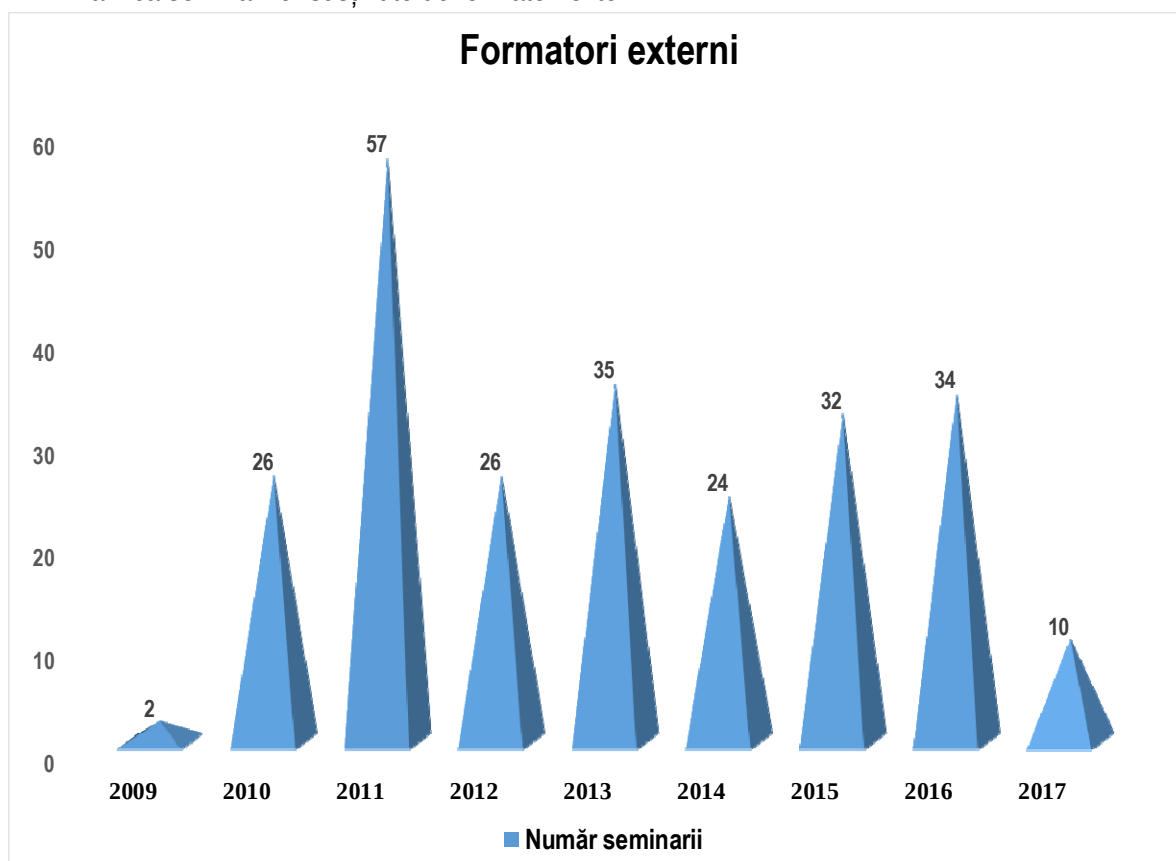
Dinamica seminariilor susținute de formatori proprii:

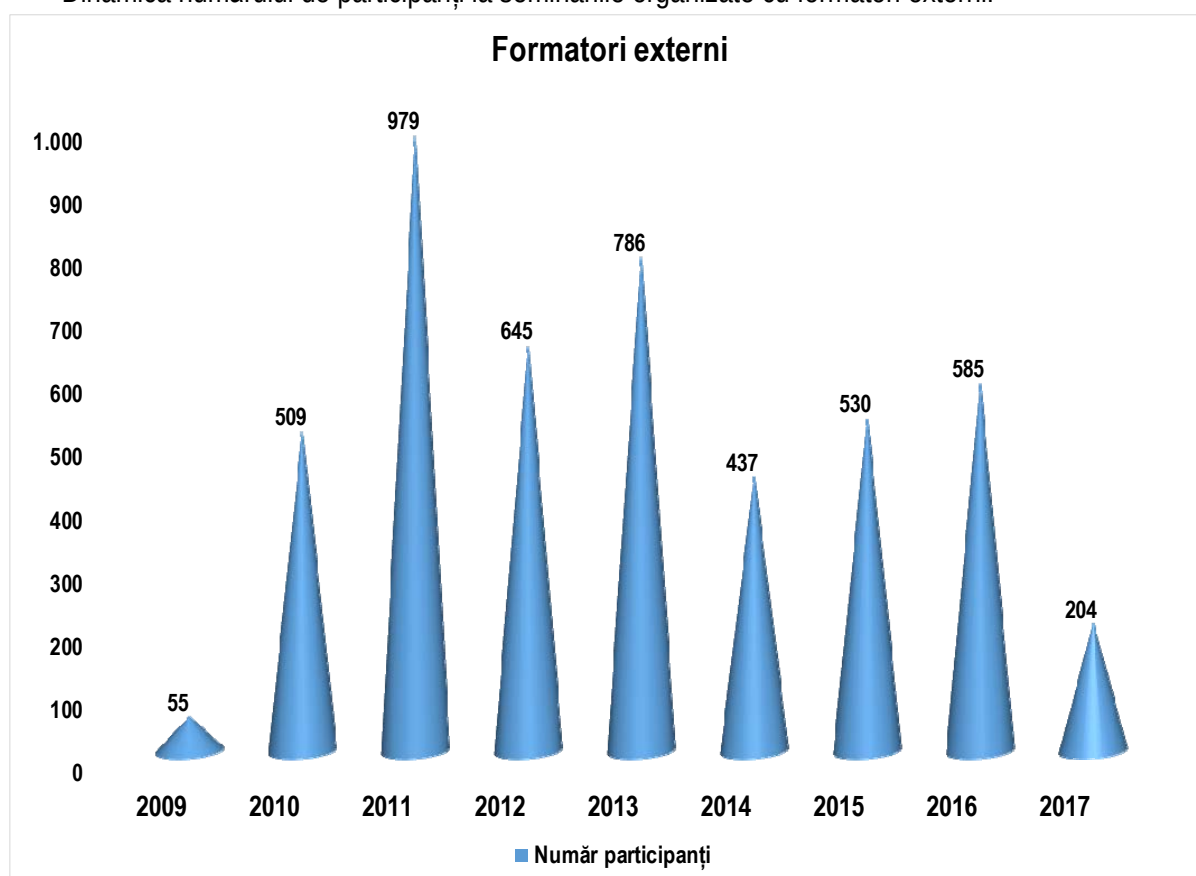
Dinamica numărului de participanți la seminariile organizate cu formatori proprii:

Dinamica seminariilor susținute de formatori externi:

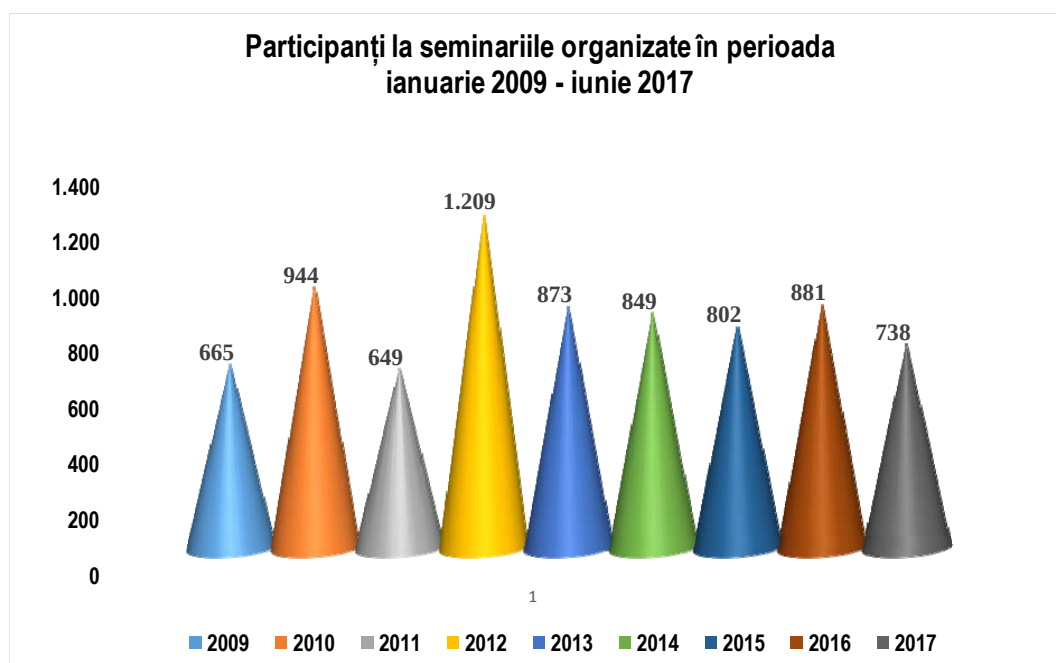
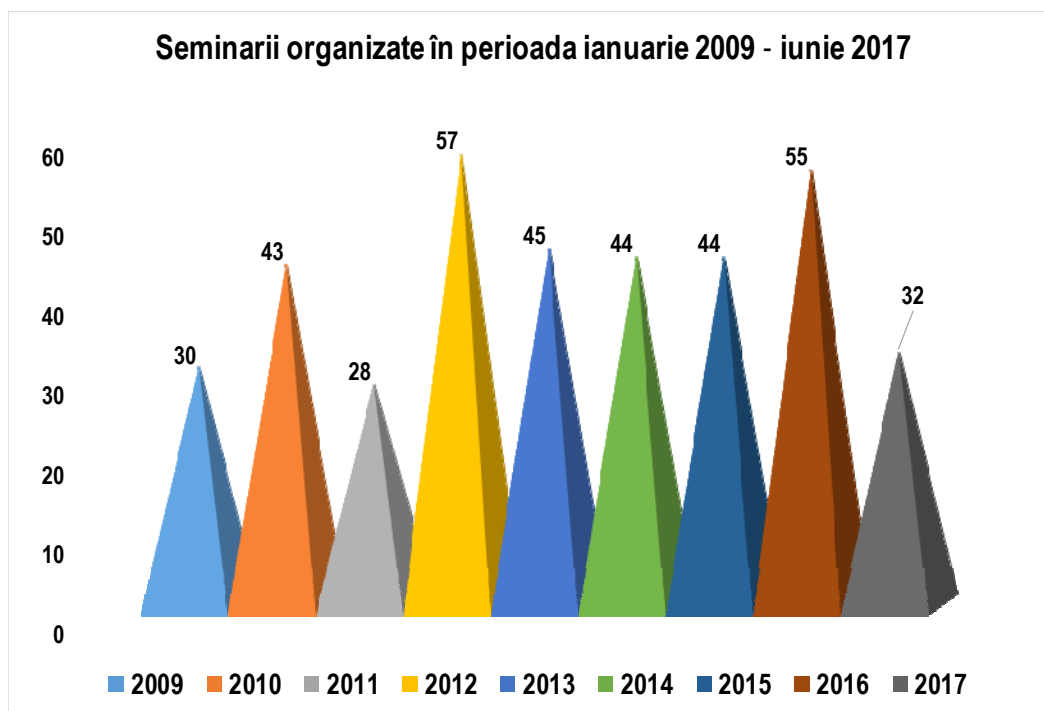
Dinamica numărului de participanți la seminariile organizate cu formatori externi:

Marea majoritate a seminariilor de pregătire profesională s-au desfășurat în centrele proprii.

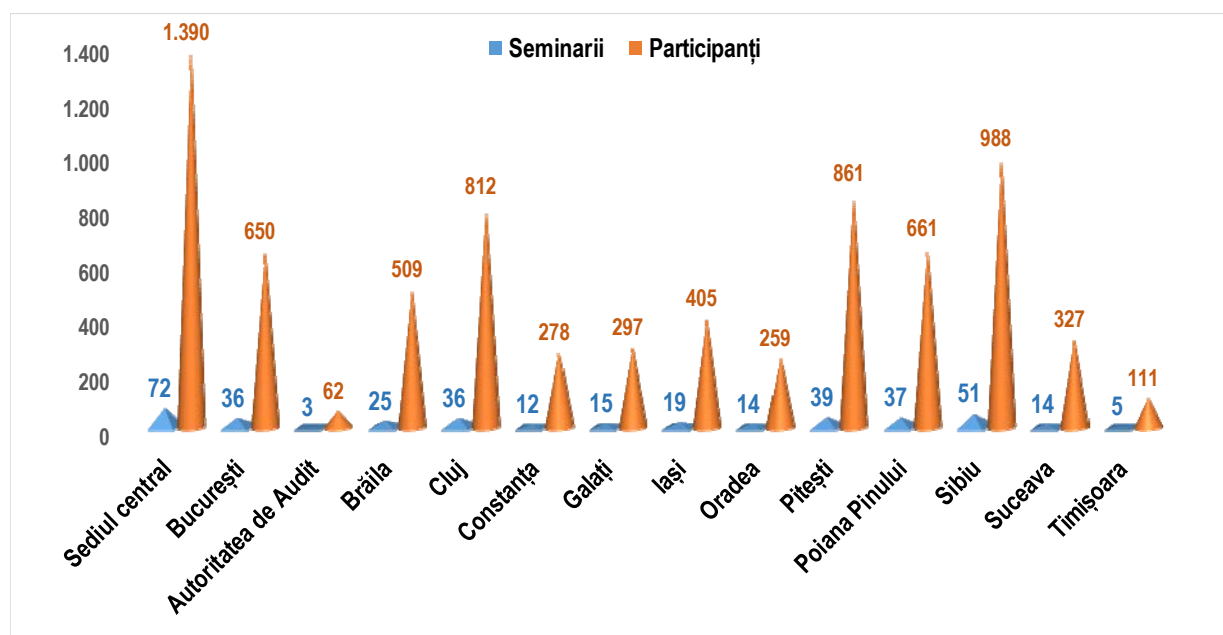
Pe ani, participarea se prezintă astfel:

2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr	
Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți
30	665	43	944	28	649	57	1.209	45	873	44	849	44	802	55	881	32	738	378	7.610

Detaliată pe centre de pregătire profesională proprii Curții de Conturi, situația se prezintă astfel:

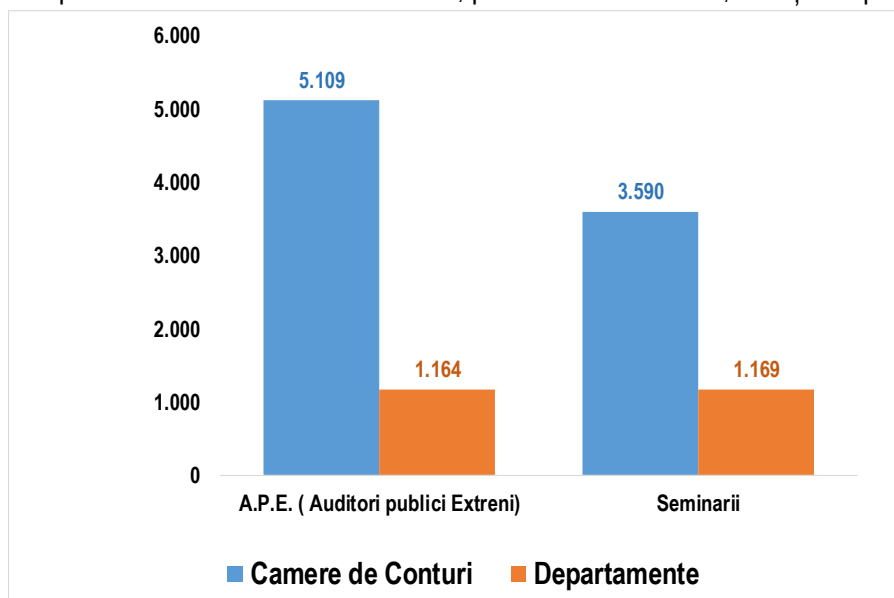
Nr. Crt.	Centru perfecționare	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr		Număr	
		Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți	Semi-narii	Participanți
1	Sediul central	13	229	12	248	14	287	13	251	8	134	8	161	4	80					72	1.390
2	București							1	16					4	52	24	370	7	212	36	650
3	Autoritatea de Audit									1	23	1	21	1	18	0	0			3	62
4	Brăila	3	74	2	46	2	50	4	67	2	40	5	95	2	34	2	40	3	63	25	509
5	Cluj	2	59	5	121	2	51	2	54	6	126	4	81	7	144	5	100	3	76	36	812
6	Constanța	1	24	2	48	1	20	2	46	1	34			1	13	1	25	3	68	12	278
7	Galați	1	27	4	91	1	21	1	17			3	49	2	39	2	33	1	20	15	297
8	Iași	1	27	1	26	1	23	5	104	3	60	3	72	2	37	2	32	1	24	19	405
9	Oradea			2	46			2	39	1	19	4	63			4	73	1	19	14	259
10	Pitești	1	24	3	73	3	73	7	166	3	65	6	126	7	152	5	84	4	98	39	861
11	Poiana Pinului	4	107	4	71			7	155	9	156	3	38	5	69	3	31	2	34	37	661
12	Sibiu	2	43	4	88	3	100	9	182	11	216	7	143	4	59	7	93	4	64	51	988
13	Suceava	2	51	2	40	1	24	3	82					4	89	0	0	2	41	14	327
14	Timișoara			2	46			1	30					1	16	0	0	1	19	5	111
TOTAL		30	665	43	944	28	649	57	1.209	45	873	44	849	44	802	55	881	32	738	378	7.610

Detaliat pe camere de conturi și departamente, un număr de 6.273 de auditori publici externi au participat la un număr de 4.759 de seminarii.

Nr. crt.	Structura	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.
1	Camere de Conturi	320	308	409	487	388	487	498	465	538	370	550	465	625	404	616	321	1.165	283	5.109	3.590
2	Departamente	100	96	93	117	129	296	99	142	133	113	137	127	157	138	185	86	131	54	1.164	1.169
TOTAL		420	404	502	604	517	783	597	607	671	483	687	592	782	542	801	407	1.296	337	6.273	4.759

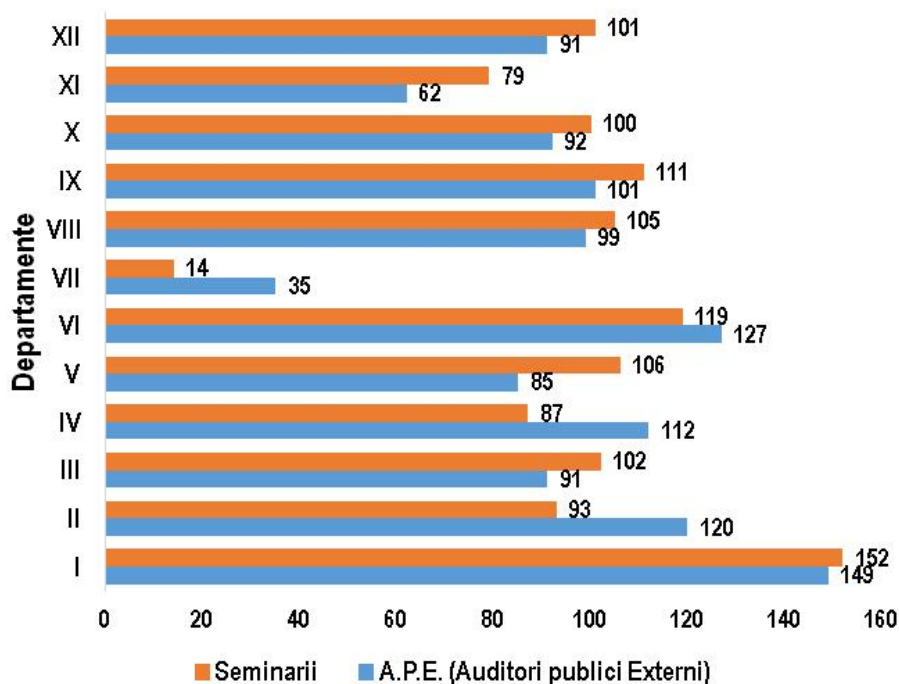
Cumulată în perioada ianuarie 2009-iunie 2017, pe cele două structuri, situația se prezintă astfel:

Din cadrul departamentelor Curții de Conturi au participat 1033 de auditori la 1115 seminarii.

Detaliată pe departamente și ani, situația este următoarea:

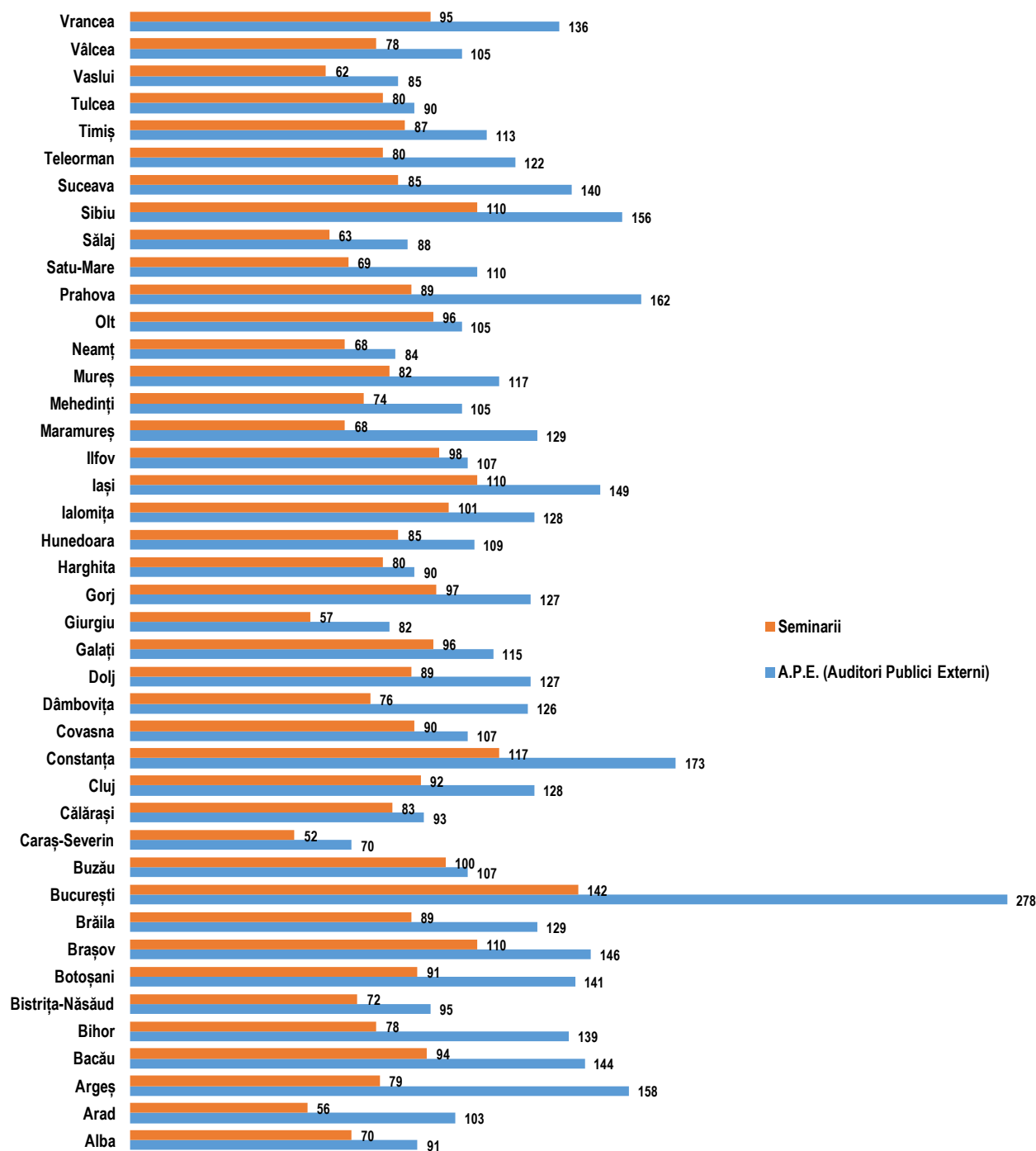
Nr. crt.	Departamentul	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.
1	I	13	15	8	10	22	44	10	14	22	16	15	16	17	16	14	16	28	5	149	152
2	II	14	8	12	9	15	28	8	11	17	7	13	11	8	10	24	4	9	5	120	93
3	III	7	10	7	8	9	21	13	19	10	9	13	12	13	12	13	7	6	4	91	102
4	IV	10	6	9	6	5	18	11	10	13	15	13	10	13	10	16	7	22	5	112	87
5	V	5	7	6	10	9	23	10	19	10	10	12	13	11	12	15	6	7	6	85	106
6	VI	14	9	12	13	16	40	5	9	13	11	14	12	13	13	16	7	24	5	127	119
7	VII			2	2	5	8					2	1	24	1	1	1	1	1	35	14
8	VIII	7	7	6	9	13	26	13	18	10	8	11	10	14	14	17	8	8	5	99	105
9	IX	13	11	9	13	11	27	10	12	9	9	12	12	15	16	17	7	5	4	101	111
10	X	5	8	6	12	10	22	9	15	10	8	12	11	7	12	21	6	12	6	92	100
11	XI	7	8	9	12	6	22	3	5	9	9	6	6	5	6	14	8	3	3	62	79
12	XII	5	7	7	13	8	17	7	10	10	11	14	13	17	16	17	9	6	5	91	101
TOTAL		100	96	93	117	129	296	99	142	133	113	137	127	157	138	185	86	131	54	1.164	1.169

Din cadrul camerelor de conturi au participat 2.109 auditori la 3.590 de seminarii.

Detaliată pe camere de conturi și ani, situația se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Camera de Conturi	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		TOTAL	
		a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.	a.p.e.	sem.
1.	Alba	4	6	7	12	7	2	11	13	11	7	12	9	14	9	14	7	11	5	91	70
2.	Arad	6	5	7	8	2	2	10	6	8	8	9	9	12	6	14	7	35	5	103	56
3.	Argeș	9	7	14	10	13	10	15	8	16	7	17	13	18	8	19	6	37	10	158	79
4.	Bacău	10	10	7	11	14	12	17	13	17	9	19	13	16	10	15	7	29	9	144	94
5.	Bihor	6	6	12	9	3	3	13	8	17	10	18	13	19	10	21	10	30	9	139	78
6.	Bistrița-Năsăud	8	6	10	15	5	5	10	9	11	6	10	10	11	9	11	7	19	5	95	72
7.	Botoșani	10	9	8	11	11	11	15	11	16	8	15	12	16	14	14	8	36	7	141	91
8.	Brașov	9	11	10	13	13	16	17	13	15	12	19	16	16	13	19	9	28	7	146	110
9.	Brăila	11	9	10	12	13	15	14	11	13	6	16	11	14	11	13	6	25	8	129	89
10.	București	14	9	23	23	24	27	19	14	29	13	34	19	36	17	39	11	60	9	278	142
11.	Buzău	11	9	9	19	7	21	11	7	10	8	10	10	13	13	13	9	23	4	107	100
12.	Caraș-Severin	5	6	6	6	3	3	8	10	9	7	5	5	9	6	4	2	21	7	70	52
13.	Călărași	4	6	5	14	8	18	9	10	8	5	10	7	11	7	11	7	27	9	93	83
14.	Cluj	8	5	10	10	7	7	14	17	14	12	13	12	14	12	18	9	30	8	128	92
15.	Constanța	14	11	16	13	14	28	18	10	20	10	17	16	21	13	24	9	29	7	173	117
16.	Covasna	9	11	10	20	8	8	13	9	9	5	11	11	10	11	13	8	24	7	107	90
17.	Dâmbovița	7	9	18	12	15	12	12	8	11	7	12	10	15	5	13	7	23	6	126	76
18.	Dolj	8	8	6	4	16	21	9	8	15	11	12	13	19	13	10	5	32	6	127	89
19.	Galați	5	8	6	12	5	8	11	13	13	10	12	13	14	12	19	12	30	8	115	96
20.	Giurgiu	5	6	7	6	7	6	6	5	10	6	8	10	12	6	10	6	17	6	82	57
21.	Gorj	6	7	12	14	9	11	14	15	16	13	15	13	16	10	14	7	25	7	127	97
22.	Harghita	7	8	9	14	8	12	9	11	10	7	11	10	10	7	8	7	18	4	90	80
23.	Hunedoara	7	7	11	16	11	14	10	10	11	10	12	10	14	9	10	5	23	4	109	85
24.	Ialomița	8	8	13	17	15	21	13	11	15	9	12	10	15	11	16	8	21	6	128	101
25.	Iași	9	7	9	17	13	26	10	13	17	7	14	12	23	11	17	9	37	8	149	110
26.	Ilfov	6	5	9	13	10	15	13	21	12	13	12	11	13	8	12	6	20	6	107	98
27.	Maramureș	5	4	9	9	3	3	13	13	13	9	13	9	16	8	16	7	41	6	129	68
28.	Mehedinți	6	4	7	5	6	5	12	15	14	11	13	13	13	8	14	8	20	5	105	74
29.	Mureș	8	7	10	10	8	8	12	13	7	5	13	10	16	14	14	8	29	7	117	82
30.	Neamț	6	7	5	7	5	7	7	10	9	8	11	10	11	9	11	5	19	5	84	68
31.	Olt	6	8	6	6	15	26	15	15	12	9	4	5	15	11	11	7	21	9	105	96
32.	Prahova	9	9	14	10	9	8	13	10	17	11	17	13	19	13	20	7	44	8	162	89
33.	Satu-Mare	8	4	7	7	5	1	9	12	11	9	13	13	11	8	13	8	33	7	110	69
34.	Sălaj	2	3	8	11	5	6	4	4	10	8	11	10	12	7	14	9	22	5	88	63
35.	Sibiu	12	11	13	15	14	21	14	15	12	9	12	10	14	10	15	9	50	10	156	110
36.	Suceava	8	8	7	11	8	7	13	13	12	10	12	10	17	8	16	11	47	7	140	85
37.	Teleorman	11	9	12	9	12	10	13	8	12	9	13	11	15	10	14	8	20	6	122	80
38.	Timiș	3	4	7	5	4	9	13	19	13	12	15	13	14	7	16	10	28	8	113	87
39.	Tulcea	4	4	8	16	8	11	5	6	10	10	11	9	11	10	14	8	19	6	90	80
40.	Vaslui	6	7	6	5	5	10	9	7	7	6	10	9	10	6	13	7	19	5	85	62
41.	Vâlcea	7	7	11	11	9	9	10	11	12	9	13	12	14	9	9	6	20	4	105	78
42.	Vrancea	13	13	15	19	11	12	15	10	14	9	14	10	16	5	15	9	23	8	136	95
TOTAL		320	308	409	487	388	487	498	465	538	370	550	465	625	404	616	321	1165	283	5109	3590

În perioada analizată, perfecționarea pregătirii profesionale s-a desfășurat în conformitate cu programele anuale de perfecționare a pregătirii profesionale aprobate de Plen.

Conform acestora, pentru anul 2009 s-au desfășurat 36 de seminarii la care au participat 863 de auditori.

Printre temele abordate se regăsesc:

- Aplicarea noilor prevederi ale *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României* și ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- Contabilitatea instituțiilor publice;
- Standardele internaționale de contabilitate;
- Comunicarea în limbi străine;
- Auditul performanței modului de constituire, alocare și utilizare a fondurilor la dispoziția Guvernului: Fondul de rezervă, Fondul de intervenție și Fondul național de dezvoltare.

În anul 2010, au fost organizate 54 de seminarii, prin care au fost instruiți peste 1126 de auditori publici externi.

Dezbaterile au avut ca subiecte următoarele domenii:

- ✓ contabilitatea instituțiilor publice și sistemul de raportare financiară a acestora;
- ✓ contabilitatea angajamentelor;
- ✓ auditul financiar;
- ✓ auditul performanței;
- ✓ achizițiile publice;
- ✓ standardele naționale și internaționale de raportare contabilă;
- ✓ standardele proprii de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ evaluarea sistemelor de control și audit public intern;
- ✓ combaterea fraudei și a corupției;
- ✓ auditul sistemelor informatice;
- ✓ concesionarea și închirierea de bunuri aflate în proprietatea statului.

În luna decembrie 2010, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 170/15.12.2010, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2011”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat.

În Programul de pregătire profesională a personalului de specialitate pentru anul 2011, un loc important l-a ocupat *continuarea certificării personalului de specialitate al Curții de Conturi ca „Auditori certificați internațional”, atestată printr-un certificat recunoscut pe plan internațional ca Certificat în Audit Internațional (CertIA), emis de Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), obținut ca urmare a susținerii examenului de absolvire a pregătirii profesionale.*

Această instruire a fost organizată sub forma a două module, respectiv:

- 📁 pregătirea profesională în utilizarea în practică a Standardelor Internaționale de audit a 285 de auditori publici externi, finalizată cu obținerea Certificatului în Audit Internațional (CertIA);
- 📁 formarea profesională a 204 auditori publici externi pe aspecte practice ale auditului financiar, realizată în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, finalizată prin atestarea participanților la această formare.

De asemenea, au fost organizate 75 de astfel de cursuri și seminarii, prin care au fost instruiți peste 1382 de auditori publici externi.

Dezbaterile au avut ca subiecte următoarele domenii:

- ✓ Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- ✓ Auditul în medii informatizate. Standarde de audit;
- ✓ Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz;
- ✓ Contabilitatea instituțiilor publice;
- ✓ Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- ✓ Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
- ✓ Instruire aplicație INFOPAC;
- ✓ Standarde de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ Codul fiscal;

- ✓ Regulamentul de organizare și desfășurare a activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- ✓ Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- ✓ Achiziții publice: identificarea zonelor de risc;
- ✓ Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- ✓ Politici contabile privind întocmirea situațiilor financiare ale instituțiilor publice;
- ✓ Evaluarea și inventarierea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale;
- ✓ Managementul performanței, motivare și comunicare eficientă;
- ✓ Pregătire profesională la Oficiul de Audit al Marii Britanii, KPMG și ACCA Londra.

În luna octombrie 2011, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 139/31.10.2011, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2012”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat. Programul a fost modificat prin HP nr. 105/28.05.2012.

Începând cu anul 2012, pentru auditorii publici externi nou angajați în structurile centrală și teritorială, Curtea de Conturi organizează și desfășoară după fiecare sesiune de recrutare câte un curs introductiv cu durată de cel puțin 120 de ore, cu scoaterea din activitatea curentă. Scopul acestui curs îl constituie pregătirea profesională de bază care să permită familiarizarea auditorilor publici externi nou angajați cu cunoștințele profesionale tehnice și abilitățile interpersonale necesare îndeplinirii atribuțiilor ce le revin în desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi.

De asemenea au fost organizate 66 de astfel de cursuri și seminarii, prin care au fost instruiți 1416 auditori publici externi.

Dezbaterile au avut ca subiecte următoarele domenii:

- ✓ Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale;
- ✓ Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
- ✓ Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- ✓ Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz;
- ✓ Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- ✓ Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
- ✓ Instruire aplicație INFOPAC;
- ✓ Schimbările fiscale care au intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2013;
- ✓ Standarde internaționale de raportare financiară (IFRS);

- ✓ Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- ✓ Achiziții publice: identificarea zonelor de risc;
- ✓ Auditul în medii informatizate. Standarde de audit;
- ✓ Politici contabile privind întocmirea situațiilor financiare ale instituțiilor publice;
- ✓ Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare.

Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale, în anul 2013, s-a realizat prin:

- a) seminarii organizate de Curtea de Conturi și susținute de:
 - formatori proprii, în centrele de perfecționare;
 - furnizori externi acreditați pentru servicii de perfecționare profesională, la sediile acestora sau în centrele de pregătire profesională ale Curții;
- b) cursuri destinate specialiștilor IT asimilați auditorilor publici externi din cadrul Departamentului I Direcția IT;
- c) dezbateri la nivelul fiecărei structuri de specialitate;
- d) participarea la conferințe și reuniuni organizate de Asociația Experților Contabili Certificați (ACCA) – cu temele: „Pozitiv și negativ în conducere”, „Combaterea fraudei” și „Externalizarea serviciilor comunitare și provocări și oportunități viitoare” la care am fost invitați.

Pentru anul 2013, la elaborarea proiectului Programului de perfecționare a pregătirii profesionale au fost avute în vedere necesitățile formulate astfel încât să fie asigurată instruirea tuturor auditorilor publici externi, conform Programului de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate pe perioada 2013-2015.

În anul 2013, Departamentul I *Metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT* a elaborat broșura privind Perfecționarea pregătirii profesionale pe anul 2013. Aceasta a fost tipărită în 150 de exemplare și difuzată tuturor conducătorilor structurilor de specialitate. În cuprinsul broșurii se regăsesc informații privind seminariile organizate și desfășurate în anul 2013, obiectivele, durata și personalul căruia se adresează, domeniile prioritare ale perfecționării profesionale precum și structura cursului de formare inițială a auditorilor publici externi nou angajați.

Modulul „Pregătire profesională” de pe website-ul Curții de Conturi a fost reorganizat și structurat în 3 subdiviziuni, care cuprind: „Prezentare” a activității de perfecționare profesională, „Centre de pregătire profesională”, unde sunt redată informații despre cele 12 centre și „Seminarii de pregătire profesională”, în care se regăsesc informații referitoare la seminariile care s-au desfășurat (locație, perioadă, număr participanți, obiective etc).

Pentru a da posibilitatea tuturor auditorilor publici externi să-și îmbunătățească cunoștințele profesionale, chiar dacă nu au participat la seminarii, pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, la secțiunea „Pregătire profesională”, subdiviziunea „Suport de curs” au fost postate suporturile de curs pentru tematicile dezbătute la seminariile desfășurate.

În anul 2013 au fost organizate 52 de seminarii, prin care au fost instruiți peste 1073 de auditori publici externi.

Pe parcursul anului 2013 au fost emise 1.000 de adeverințe de absolvire a seminariilor, din care 728 de adeverințe emise de Serviciul pregătire profesională, iar 272 de adeverințe emise de furnizorii externi (118 adeverințe la seminarul *Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale* și 154 de adeverințe la seminarul *Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit*). Adeverințele au fost înregistrate și înmânate auditorilor publici externi.

Programul de perfecționare a pregătirii profesionale pe anul 2013 a avut un buget aprobat de 319 mii lei, care s-a utilizat pentru finanțarea organizării și desfășurării celor 52 de seminarii.

Programul de perfecționare a pregătirii profesionale pe anul 2013 s-a realizat prin organizarea și desfășurarea de seminarii susținute de:

- ☛ formatori proprii (12 formatori proprii care au susținut 16 seminarii la care au participat 282 de auditori publici externi);
- ☛ furnizori externi de programe de formare profesională (5 formatori externi care au susținut 35 de seminarii la care au participat 786 de auditori publici externi);
- ☛ organizații profesionale din domeniu (3 seminarii).

Tematicile desfășurate în anul 2013 conform Programului au avut ca subiect următoarele domenii:

- ✓ Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
- ✓ Utilizare INFOPAC și INFOTEAM;
- ✓ Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Aplicarea Ghidului de evaluare a sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Studii de caz;
- ✓ Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- ✓ Concesionarea și închirierea de bunuri aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale;
- ✓ Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului de execuție al bugetului de stat și al UAT;
- ✓ Politici contabile privind întocmirea și prezentarea situațiilor financiare ale instituțiilor publice;
- ✓ Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție, evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- ✓ Comunicare;
- ✓ Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Modul de redactare a actelor rezultate din activitățile specifice în situația în care se constată fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ✓ Achiziții publice: identificarea zonelor de risc;
- ✓ Auditul în medii informatizate;
- ✓ Standarde internaționale de raportare financiară;
- ✓ Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale;
- ✓ Îmbunătățirea calității raportărilor financiare prin adoptarea Standardelor Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public;
- ✓ Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate;
- ✓ Tematică generală curs introductiv

În anul 2013 s-a organizat un seminar cu tematica „Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale” pentru toți auditorii publici externi cu funcții de conducere (directori, directori adjuncți și șefi de serviciu), seminar desfășurat în mai multe sesiuni cu participare selectivă pe niveluri de funcții. Pentru a da posibilitatea tuturor auditorilor publici externi să-și îmbunătățească cunoștințele profesionale, au fost

postate pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi toate suporturile de curs pentru cele 13 tematici dezbătute la seminariile organizate. Tot cu acest scop, rapoartele de activitate ale reprezentanților Curții de Conturi la reuniunile grupurilor internaționale de lucru au fost postate pe același portal.

Pentru pregătirea acțiunii „Performanța politicilor guvernamentale privind transferul infrastructurii de îmbunătățiri funciare la Asociațiile și Federațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigații”, departamentul coordonator al acțiunii a organizat întâlniri de lucru la care s-au dezbătut principalele obiective propuse pentru atingerea scopului auditului. La reuniunile care s-au desfășurat sub forma schimbului de experiență au participat 72 de directori, directori adjuncți și auditori publici externi.

În anul 2013, perfecționarea pregătirii profesionale s-a concretizat și în organizarea a două întâlniri de lucru ale conducerii Departamentului III cu conducerea structurilor teritoriale ale Curții de Conturi, desfășurate în luna noiembrie la centrele de perfecționare Poiana Pinului și Sibiu. Cele două întâlniri de lucru au fost destinate schimbului de experiență în cadrul acțiunii „Performanța politicilor guvernamentale privind transferul infrastructurii de îmbunătățiri funciare la Asociațiile și Federațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigații”.

Cu aceste ocazii s-au dezbătut aspecte privind principalele constatări ale echipelor de audit care au participat la acțiune și au fost făcute precizări și recomandări cu privire la modul de abordare a auditului, a obiectivelor acestuia și a elaborării raportului de audit.

Specialiștii IT asimilați auditorilor publici externi, precum și auditorii publici externi din Direcția IT din cadrul Departamentului I au participat în cursul anului 2013 la următoarele seminarii:

- „Configuring and Troubleshooting Windows Server 2008 Active Directory Domain Services”;
- „Installing and Configuring Windows 7 Client”;
- „Configuring and Administering Microsoft SharePoint 2010”;
- „Configuring and Troubleshooting Windows Server 2008 Active Directory Domain Services”;
- „Maintaining a Microsoft SQL Server 2008 Database”.

În vederea asigurării unei corelări între Programul de formare profesională a auditorilor publici externi și Programul de audit și control pentru anul 2014, în luna iulie 2013, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 193/17.07.2013, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2014”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat.

Proiectul Programului de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate pe anul 2014 a fost elaborat de Departamentul I Metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT, pe baza necesităților formulate de toate structurile de specialitate, astfel încât au fost cuprinși în programele de instruire toți auditorii publici externi, pentru tematicile prevăzute în programul aprobat pentru perioada 2013-2015.

În anul 2014, conform Programului anual de formare profesională, s-au organizat și desfășurat 2 cursuri de formare profesională inițială pentru auditorii publici externi nou angajați și 54 de seminarii în domeniile auditului public extern, contabilității publice și raportărilor financiare, achizițiilor publice, concesiunii și închirierii patrimoniului public al statului, comunicării intra- și interinstituționale, combaterii fraudei și corupției, contenciosului administrativ, la care au participat 911 auditori publici externi, unii dintre aceștia chiar la câte 2 sau mai multe seminarii.

În anul 2014 am organizat un seminar cu tematica „Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia”, pentru toți auditorii publici externi cu funcții de conducere (directori, directori adjuncți și șefi de serviciu), seminar desfășurat în mai multe sesiuni cu participare selectivă pe niveluri de funcții.

Pentru a da posibilitatea tuturor auditorilor publici externi să-și îmbunătățească cunoștințele profesionale, au fost postate pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi, suporturile de curs pentru tematicile dezbătute la seminariile organizate. În același scop, rapoartele de activitate ale reprezentanților Curții de Conturi la reuniunile grupurilor internaționale de lucru au fost postate pe același portal.

Pentru atestarea perfecționării pregătirii profesionale a auditorilor publici externi, în anul 2014, au fost înmânate 911 adeverințe de absolvire a seminariilor, din care 644 de adeverințe au fost emise de Departamentul I prin Serviciul pregătire profesională, iar 267 au fost emise de furnizorii externi (165 de adeverințe pentru absolvirea seminariilor Managementul resurselor umane, dezvoltare profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia și Comunicare intra- și interinstituțională și 102 adeverințe pentru seminarul Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit).

Finanțarea cheltuielilor pentru perfecționarea pregătirii profesionale pe anul 2014 s-a asigurat din bugetul Curții de Conturi aprobat pentru anul 2014, de la articolul de cheltuieli „*Pregătire profesională*”, unde au fost prevăzute credite bugetare definitive în sumă de 250 mii lei, din care s-au utilizat până la finele anului 242 mii lei, iar cheltuielile de deplasare (diurnă, transport și cazare) ale auditorilor publici externi pentru participarea la seminariile organizate au fost suportate de la articolul bugetar „*Cheltuieli de deplasare*”.

Secretariatul general, prin direcțiile de specialitate din cadrul acestuia, pe parcursul anului 2014, s-a implicat în etapa de contractare a furnizorilor externi, a asigurat cazarea auditorilor publici externi și decontarea cheltuielilor cu pregătirea profesională și a cheltuielilor de deplasare și a asigurat suportul logistic pentru susținerea seminariilor conform cerințelor tehnice moderne.

În anul 2014, ca urmare a încheierii unui protocol de colaborare între Curtea de Conturi și Camera Auditorilor Financiari din România, 79 de auditori publici externi din cadrul departamentelor și camerelor de conturi s-au înscris în anul I de stagiu pentru atribuirea calității de auditor financiar.

În anul 2014, pentru realizarea programului de formare profesională s-au organizat și desfășurat 54 seminarii pentru formarea continuă și 2 cursuri de formare inițială, la care s-au supus dezbaterilor 15 tematici care au fost susținute de 11 formatori proprii (23 de seminarii) și 5 furnizori externi (24 de seminarii).

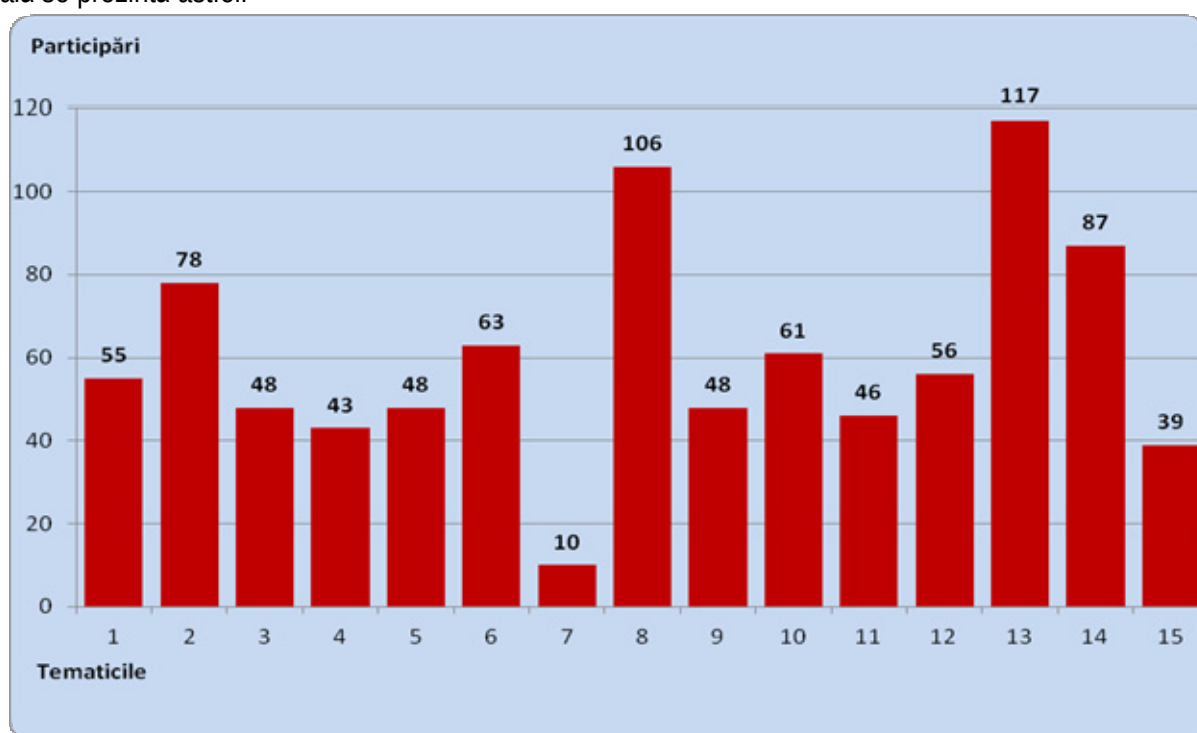
Tematicile dezbătute la seminarii și cursuri au înregistrat o frecvență de participare a auditorilor publici externi astfel:

- ☒ „Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale”;
- ☒ „Achiziții publice, identificarea zonelor de risc”;
- ☒ „Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate”;
- ☒ „Aplicarea Ghidului de evaluare a sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit”;
- ☒ „Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție al bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale”;
- ☒ „Audit financiar. Studii de caz, aplicații practice, standarde de audit”;
- ☒ „Auditul în medii informatizate. Standarde de audit”;
- ☒ „Auditul performanței. Studii de caz, aplicații practice, standarde de audit”;
- ☒ „Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor”;

- ☞ „Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriat public-privat”;
- ☞ „Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Modul de redactare a actelor rezultate din activitățile specifice în situația în care se constată fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale”;
- ☞ „Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit”;
- ☞ „Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia”;
- ☞ „Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare”;
- ☞ „Curs de formare inițială a auditorilor publici externi nou angajați”.

Grafic, participarea auditorilor publici externi la dezbaterea celor 15 tematici pentru formare profesională se prezintă astfel:

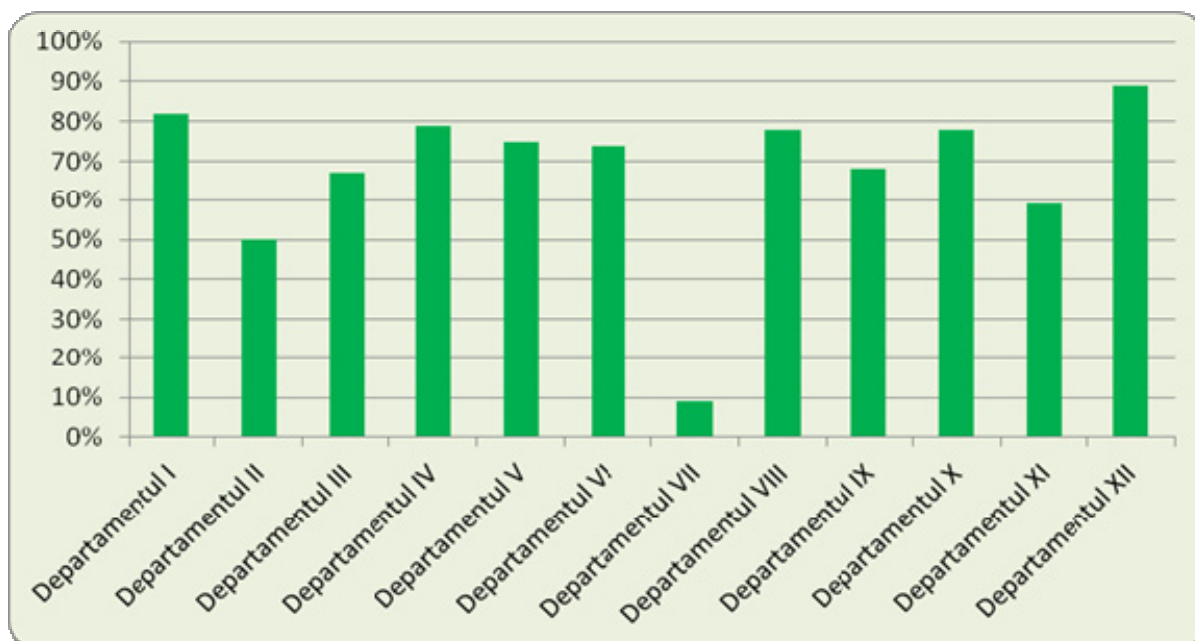

În anul 2014, tematicile care au prezentat interes crescut au făcut obiectul seminariilor privind „Auditul performanței. Studii de caz, aplicații practice, standarde de audit” (106 participări la 5 seminarii) și „Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia” (117 participări la 6 seminarii).

Auditorii publici externi din cadrul departamentelor au participat la seminariile și cursurile desfășurate în anul 2014, în proporție de 80% din totalul auditorilor publici externi angajați în cadrul acestor structuri. O participare peste această medie s-a înregistrat la Departamentele I și XII (82% și 89%), restul departamentelor situându-se în intervalul cuprins între 50% și 79%.

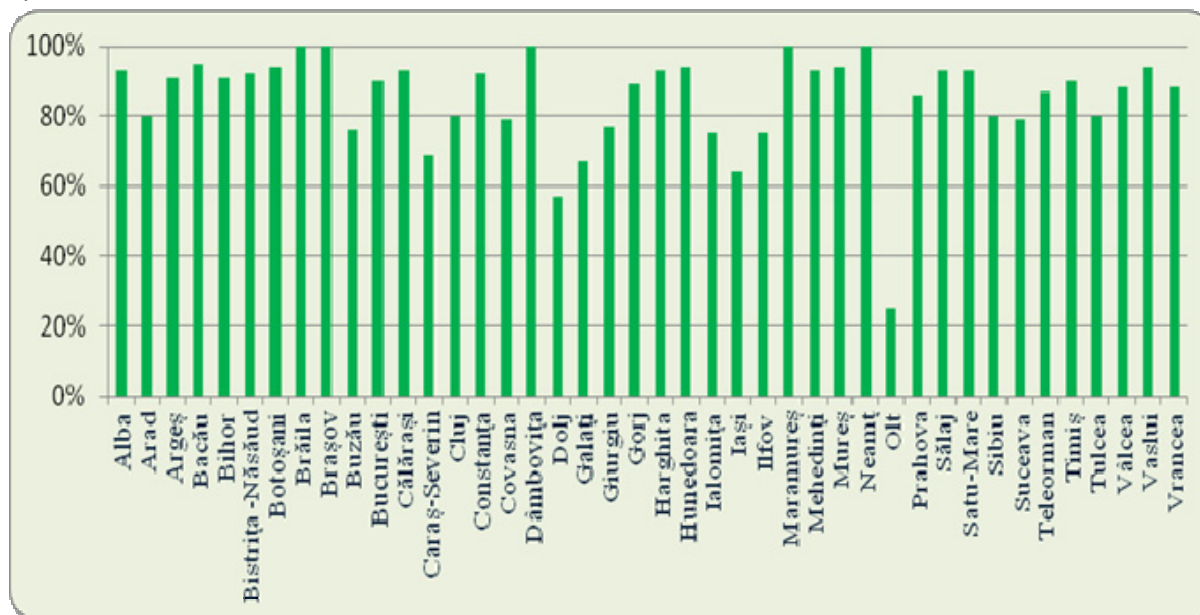
Dat fiind specificul Departamentului juridic, personalul de specialitate al acestuia a înregistrat un procent scăzut de participări la seminariile organizate pentru formare profesională.

Grafic, participarea auditorilor publici externi ca pondere în total auditori, pe departamente, se prezintă astfel:

Auditorii publici externi din 5 camere de conturi (Brăila, Brașov, Dâmbovița, Maramureș și Neamț) au participat în proporție de 100% la seminariile organizate și desfășurate pentru perfecționarea profesională. La 17 camere de conturi (Alba, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, București, Călărași, Constanța, Harghita, Hunedoara, Mehedinți, Mureș, Sălaj, Satu-Mare, Timiș, Vaslui), auditorii publici externi au participat în proporție de 90%-95%. Celelalte camere de conturi au înregistrat o participare între 50 și 89%.

Grafic, participarea auditorilor publici externi ca pondere în totalul auditorilor, pe camere de conturi, se prezintă astfel:

În anul 2014 a fost organizat seminarul cu tematica *Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia*, ca o continuare a seminarului din anul 2013 care a avut ca tematică *Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale*, destinat auditorilor publici externi cu funcții de conducere. Seminarul a fost organizat pentru continuarea punerii în practică a măsurii strategice privind perfecționarea personalului de specialitate cu funcții de conducere, prevăzută în Planul de implementare a Strategiei de resurse umane pe perioada 2011-2014. La acest seminar au participat 117 directori, directori adjuncți și șefi de serviciu din cadrul departamentelor și camerelor de conturi.

În anul 2014, programul de formare profesională s-a realizat și prin organizarea a 2 cursuri pentru instruirea a 39 de auditori publici externi nou angajați la începutul anului.

Specialiștii IT asimilați auditorilor publici externi, precum și auditorii publici externi din Direcția IT din cadrul Departamentului I, în cursul anului 2014 au înregistrat 13 participări la următoarele seminarii:

- ☛ „MOC 20410” (2 participări);
- ☛ „MOC 20687C” (2 participări);
- ☛ „MOC 10135B” (1 participare);
- ☛ „MOC 20411C” (2 participări);
- ☛ „MOC 20412 B” (1 participare);
- ☛ „MOC 20480 B” (3 participări);
- ☛ „MOC 20483 B” (2 participări).

Pentru asigurarea unei corelări între Programul de formare profesională a auditorilor publici externi și programul de audit și control pentru anul 2015, în luna iunie 2014, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 218/31.06.2014, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2015”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat.

În anul 2015, conform programului anual de formare profesională, s-au organizat și desfășurat 2 cursuri de formare profesională inițială pentru cei 37 de auditori publici externi nou angajați cu statut permanent. Aceștia au beneficiat de 1.110 zile de pregătire profesională, câte 30 de zile pentru fiecare auditor public extern. Pentru formarea profesională continuă au fost organizate 69 de seminarii în domeniile auditului public extern, contabilității publice și raportărilor financiare, achizițiilor publice, concesiunii și închirierii patrimoniului public al statului, comunicării, combaterii fraudei și corupției, contenciosului administrativ. La aceste seminarii au participat 1037 de auditori publici externi. Costurile aferente celor două categorii de formare profesională s-au asigurat din bugetul Curții de Conturi aprobat pentru anul 2015.

Programul privind perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate pe anii 2013-2015, aprobat prin HP nr. 197/2012, a cuprins un număr de 17 teme pentru seminarii, care, în funcție de opțiunile auditorilor publici externi, au fost preluate în programele anuale pentru perfecționarea profesională a personalului de specialitate cu funcții de conducere și cu funcții de execuție.

Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2015 a fost întocmit în corelare cu programul multianual pe anii 2013-2015, detaliat pe perioade de timp, locații, teme și participanți și a fost aprobat prin Hotărârea Plenului.

Programul multianual de perfecționare a pregătirii profesionale pe anii 2013-2015 a cuprins 15 teme. Două din temele prevăzute în Programul multianual au fost comasate cu alte teme ca urmare a numărului mic de înscrieri la acestea, astfel:

- ☛ tema „*Abordări moderne în bugetarea și finanțarea instituțiilor publice*” a fost preluată pentru dezbateri în seminariile care au avut ca temă „*Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale*” pentru faptul că aceste tematici au multe puncte comune. Precizăm că pentru tema comasată au optat 19 auditori publici externi;

- ☛ temele „*Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și Evaluarea profesională a acestuia*” și „*Managementul performanței. Influența deciziilor manageriale*”, destinate auditorilor publici externi cu funcții de conducere, s-au comasat într-o singură temă, care s-a intitulat „*Managementul resurselor umane, dezvoltarea profesională a personalului și evaluarea profesională a acestuia*”, subiectul fiind dezbătut în seminarii care s-au organizat și desfășurat și în anii 2013 și 2014.

Opțiunile la programele de formare profesională au fost cuprinse în Program în baza propunerilor primite de la structurile de specialitate, cărora Departamentul I le-a solicitat să fie stabilite în funcție de cerințele profesionale prevăzute în fișa postului și de necesitățile de îmbunătățire a activității profesionale care au reieșit din fișa de evaluare anuală a performanțelor profesionale individuale.

Pentru anul 2015, auditorii publici externi, cu acordul conducerii structurilor, au optat să participe la un seminar pentru o temă aleasă din cele 15 tematici cuprinse în Programul multianual pentru pregătirea profesională pe anii 2013-2015. Selectarea acestora, pentru a fi incluse în Programul anual de formare profesională s-a realizat de Departamentul I, în funcție de numărul de solicitări, avându-se în vedere că o grupă trebuia să fie formată din minimum 20 de cursanți, așa cum prevăd standardele didactico-pedagogice, specificul tematicii solicitate și posibilitățile de organizare și desfășurare a seminariilor.

Programul de formare profesională s-a realizat cu încadrarea în bugetul alocat cu această destinație, pentru anul 2015.

Prin Programul de formare profesională pe anul 2015 au fost propuse și aprobate 14 teme privind perfecționarea profesională continuă a auditorilor publici externi, pentru a fi dezbătute cu aceștia în 51 de seminarii, a căror durată de desfășurare a fost programată pentru 5 zile, respectiv 40 de ore și 5 seminarii a câte 3 zile fiecare, în care s-au dezbătut numai studii de caz privind analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. La aceste seminarii au fost înscriși 942 de auditori publici externi. La cererea personalului de specialitate în IT s-au propus și aprobat 9 seminarii cu tematici specifice acestui domeniu, asigurându-se perfecționarea profesională prin participarea la seminarii organizate de firme specializate.

Cele mai multe opțiuni ale auditorilor publici externi au avut ca tematică „Utilizarea IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare” (126 de auditori), „Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit” (100 de auditori), „Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit” (94 de auditori), „Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat” (85 de auditori) etc.

Cele 69 de seminarii aprobate au fost susținute de formatori proprii (în 28 de seminarii) și de formatori externi (în 32 de seminarii). Perfecționarea profesională a personalului din domeniul tehnologiei informației, dat fiind specificul acesteia, s-a prevăzut a se realiza prin participarea la 9 seminarii organizate de formatori externi specializați:

- Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale;
- Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale;
- Auditul în medii informatizate. Standarde de audit;
- Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz;
- Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- Instruire aplicație INFOPAC;

- Utilizarea programului informatic privind evidența petițiilor;
- Curs de formare inițială a auditorilor publici externi nou angajați;
- Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- Achiziții publice: identificarea zonelor de risc;
- Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate (Studii de caz);
- Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
- Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
- Combaterea criminalității în domeniul administrației publice;
- Procedura deficitului excesiv;
- Pregătire specialitate IT.

Pentru asigurarea unei corelări între Programul de formare profesională a auditorilor publici externi și Programul de audit și control pentru anul 2016, în luna iulie 2015, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 237/16.07.2015, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2016”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat.

Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2016 a fost întocmit în corelare cu programul multianual pe anii 2016-2018, detaliat pe perioade de timp, locații, teme și participanți și a fost aprobat prin Hotărârea Plenului.

Opțiunile la programele de formare profesională au fost cuprinse în Program în baza propunerilor primite de la structurile de specialitate, cărora Departamentul I le-a solicitat să fie stabilite în funcție de cerințele profesionale prevăzute prin fișa postului și de necesitățile de îmbunătățire a activității profesionale care au reieșit din fișa de evaluare anuală a performanțelor profesionale individuale.

Prin programul de formare profesională pe anul 2016 au fost propuse și aprobate 17 teme privind perfecționarea profesională continuă a auditorilor publici externi, pentru a fi dezbătute cu aceștia în 71 de seminarii a căror durată de desfășurare a fost programată pentru 5 zile, respectiv 40 de ore. La aceste seminarii au fost participat 1155 de auditori publici externi. La cererea personalului de specialitate juridică și IT s-au propus și aprobat 2 seminarii cu tematici specifice acestor domenii, asigurându-se perfecționarea profesională prin participarea la seminarii organizate de firme specializate.

Cele 94 seminarii aprobate au fost susținute de formatori proprii și de formatori externi:

☞ **Susținute de formatori proprii, 35 de seminarii la care au participat 561 de auditori publici externi:**

- Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale;
- Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- Evaluarea sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale;
- Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și răspunderea penală. Studii de caz;

- Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
- Verificarea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile noului pachet legislativ;
- ☞ **Susținute de formatori externi, 34 de seminarii la care au participat 585 de auditori publici externi:**
 - Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
 - Achiziții publice: identificarea zonelor de risc;
 - Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate. (Studii de caz);
 - Comunicare intra- și inter-instituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
 - Utilizare IDEA – Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare;
 - Influența valorilor, principiilor și eticii asupra culturii organizaționale.

Perfecționarea profesională a personalului din domeniul tehnologiei informației, dat fiind specificul acesteia, a fost realizată prin participarea la 2 seminarii organizate de formatori externi specializați, la care au participat un număr de 9 specialiști IT.

Pentru asigurarea unei corelări între Programul de formare profesională a auditorilor publici externi și Programul de audit și control pentru anul 2017, în luna iulie 2016, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 263/21.07.2016, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2017”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului pentru a putea fi consultat.

Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2017 a fost întocmit în corelare cu Programul multianual pe anii 2016-2018, detaliat pe perioade de timp, locații, teme și participanți și a fost aprobat prin Hotărârea Plenului.

Opțiunile la programele de formare profesională au fost cuprinse în Program în baza propunerilor primite de la structurile de specialitate, cărora Departamentul I le-a solicitat să fie stabilite în funcție de cerințele profesionale prevăzute prin fișa postului și de necesitățile de îmbunătățire a activității profesionale care au reieșit din fișa de evaluare anuală a performanțelor profesionale individuale.

Prin Programul de formare profesională pe anul 2017 au fost propuse și aprobate 22 de teme privind perfecționarea profesională continuă a auditorilor publici externi, pentru a fi dezbătute cu aceștia în 94 de seminarii a căror durată de desfășurare a fost programată pentru 5 zile, respectiv 40 de ore. La aceste seminarii au fost înscriși 1871 de auditori publici externi. La cererea personalului de specialitate juridică și IT s-au propus și aprobat 2 seminarii cu tematici specifice acestor domenii, asigurându-se perfecționarea profesională prin participarea la seminarii organizate de firme specializate.

Cele 94 de seminarii aprobate vor fi susținute de formatori proprii și de formatori externi. Perfecționarea profesională a personalului din domeniul tehnologiei informației, dat fiind specificul acesteia, s-a prevăzut a se realiza prin participare la 9 seminarii organizate de formatori externi specializați:

- Verificarea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile noului pachet legislativ;
- Curs inițiere formatori pentru aplicația informatică IDEA;
- Contenciosul administrativ și controlul legalității actelor administrative. Răspunderea civilă și penală. Abordările auditului în situațiile de insolvență/faliment și de lichidare/dizolvare a societăților cu capital de stat/regii autonome;
- Evaluarea sistemului de control intern în entitățile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;

- Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale;
- Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- Detectarea fenomenelor de fraudă, corupție și evaziune fiscală. Tipuri de audit;
- Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate (Studii de caz);
- Evaluarea sistemului de control intern în entitățile publice;
- Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale;
- Concesionarea serviciilor publice de către stat și de către unitățile administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- Aspecte de actualitate privind particularități de abordare în auditul contului general anual de execuție a bugetului de stat și al conturilor anuale de execuție ale unităților administrativ-teritoriale;
- Evaluarea sistemului de control intern în entitățile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- Audit financiar: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit;
- Abordări tehnice în verificarea activității organelor fiscale ale administrației publice locale și centrale;
- Evaluarea sistemului de control intern în entitățile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit;
- Comunicare intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
- Concesionarea și închirierea bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale. Parteneriatul public-privat;
- Comunicarea intra- și interinstituțională. Abilități de comunicare. Managementul timpului. Rezolvarea conflictelor;
- Seminar pentru consilierii juridici din Departamentul VII privind aplicarea noilor coduri (Codul civil, Codul de procedură civilă, Codul penal, Codul de procedură penală);
- Cursuri destinate specialiștilor IT.

Până la data de 30.06.2017 s-au desfășurat 71 de seminarii, la care au participat un număr de 1418 auditori publici externi. O atenție deosebită a fost acordată temelor „Verificarea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile noului pachet legislativ” și „Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate (Studii de caz)”. Seminariile cu aceste teme au fost organizate la sediile camerelor de conturi cu toți auditorii publici externi.

Pentru asigurarea unei corelări între Programul de formare profesională a auditorilor publici externi și Programul de audit și control pentru anul 2018, în luna iulie 2017, Plenul Curții de Conturi a aprobat, prin HP nr. 272/16.07.2017, „Programul de formare profesională a personalului de specialitate pe anul 2018”, care a fost postat pe portalul intern al website-ului Curții de Conturi pentru a putea fi consultat.

CAPITOLUL

4

**Dezvoltarea capacității de a relaționa
cu mediul extern**

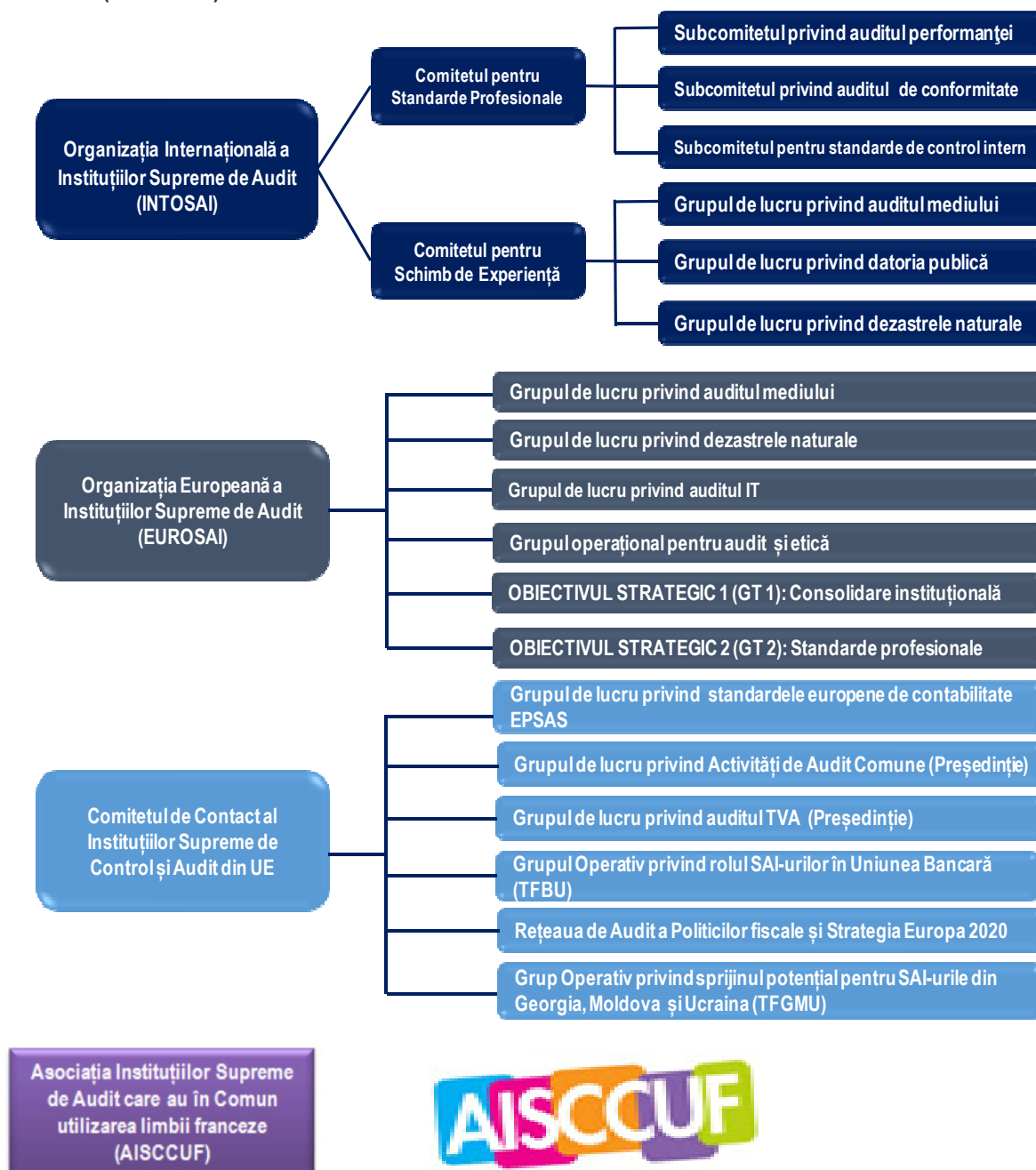
C4. Dezvoltarea capacității de a relaționa cu mediul extern

C4.1. Relații internaționale

C4.1.1. Organisme internaționale la care Curtea de Conturi este membră

Curtea de Conturi a României este membră a următoarelor organizații și asociații profesionale internaționale de profil și activează prin reprezentanți în comitetele și grupurile de lucru ale acestora, după cum urmează:

- I. Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI);
- II. Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI);
- III. Comitetul de Contact al Uniunii Europene (CC);
- IV. Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze (AISCCUF).

Curtea de Conturi a României cooperează cu Curtea de Conturi Europeană.

I. Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) este organizația „umbrelă” a SAI-urilor în ceea ce privește controlul și auditul extern al finanțelor publice la nivel mondial.

INTOSAI este o organizație autonomă, independentă, apolitică și nonguvernamentală, fondată în 1953 la inițiativa președintelui SAI-ului din Cuba, d-l Emilio Fernandez Camus. La acel moment, 34 de SAI-uri s-au reunit la primul Congres al INTOSAI în Havana.

În prezent, INTOSAI are 189 de membri permanenți și trei membri asociați. Încă de la înființarea sa în anul 1992, Curtea de Conturi a României este membru permanent al INTOSAI.

Limbile oficiale de lucru ale INTOSAI sunt: germana, engleza, franceza, araba și spaniola.

Secretariatul general al INTOSAI își are sediul la Viena, în clădirea Curții de Conturi a Republicii Federale Austria. Secretariatul general asigură sprijinul administrativ central pentru INTOSAI, gestionează bugetul INTOSAI, asistă Comitetul de conducere și Congresele INTOSAI, facilitează comunicarea între membri și organizează seminarii și proiecte speciale. Secretarul general al INTOSAI este președintele Curții de Conturi a Republicii Federale a Austriei.

Promovarea obiectivelor INTOSAI în ceea ce privește cooperarea profesională la nivel regional se realizează prin cele 7 grupuri de lucru regionale, și anume:

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din America Latină și din Caraibe (**OLACEFS**), înființată în 1965;

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din Africa (**AFROSAI**), înființată în 1976;

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din țările arabe (**ARABOSAI**), înființată în 1976;

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din Asia (**ASOSAI**), înființată în 1978;

📖 Asociația Instituțiilor Supreme de Audit din Pacific (**PASAI**), înființată în 1987;

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din Caraibe (**CAROSAI**), înființată în 1988;

📖 Organizația Instituțiilor Supreme de Audit din Europa (**EUROSAI**), înființată în anul 1990.

Pentru a dezbate cele mai semnificative probleme profesionale și de interes permanent pentru toți membrii INTOSAI au fost înființate patru comitete ale INTOSAI, și anume:

1. Comitetul pentru Standarde Profesionale, prezidat de SAI Danemarca;

2. Comitetul pentru Consolidarea Capacității Instituționale, prezidat de SAI Africa de Sud;

3. Comitetul pentru Schimbul de Experiență, prezidat de SAI India;

4. Comitetul pentru Finanțe și Administrare, prezidat de SAI Arabia Saudită.

În cadrul acestor comitete sunt organizate, după caz, subcomitete, grupuri ad-hoc, grupuri de lucru sau grupuri operative.

1. Comitetul pentru Standarde Profesionale este prezidat de SAI Danemarca și are în componență cinci subcomitete, reunind în total 68 de SAI-uri membre.

Curtea de Conturi a României face parte din Subcomitetul INTOSAI privind Standardele de control intern (prezidat de SAI Polonia) și din Subcomitetul privind auditul de conformitate (prezidat de SAI Norvegia).

2. Comitetul pentru Consolidarea Capacității Instituționale, prezidat de SAI Africa de Sud, este format din două subcomitete coordonate de SAI-urile din Slovacia și Peru.

3. Comitetul pentru Schimbul de Experiență, prezidat de SAI India, își desfășoară activitățile în cadrul a șapte grupuri de lucru și a trei grupuri operative. Acestea au fost înființate ca urmare a interesului specific manifestat de SAI-urile membre în anumite domenii specifice de activitate și sunt următoarele:

👉 Grupul de lucru privind datoria publică, prezidat de SAI Mexic;

👉 Grupul de lucru privind auditul IT, prezidat de SAI India;

👉 Grupul de lucru privind auditul mediului, prezidat de SAI Indonezia;

👉 Grupul de lucru privind auditul în industria extractivă, prezidat de SAI Uganda;

👉 Grupul de lucru privind evaluarea programelor, prezidat de SAI Franța;

👉 Grupul de lucru privind lupta împotriva fraudei, spălării banilor și corupției, prezidat de SAI Egipt;

- ↳ Grupul de lucru operativ privind auditul contractelor de achiziție publică, prezidat de SAI Rusia;
- ↳ Grupul de lucru privind indicatorii naționali cheie, prezidat de SAI Rusia;
- ↳ Grupul de lucru operativ privind valoarea și beneficiile SAI-urilor, prezidat de SAI Mexic;
- ↳ Grupul operativ privind reforma și modernizarea, prezidat de SAI SUA.

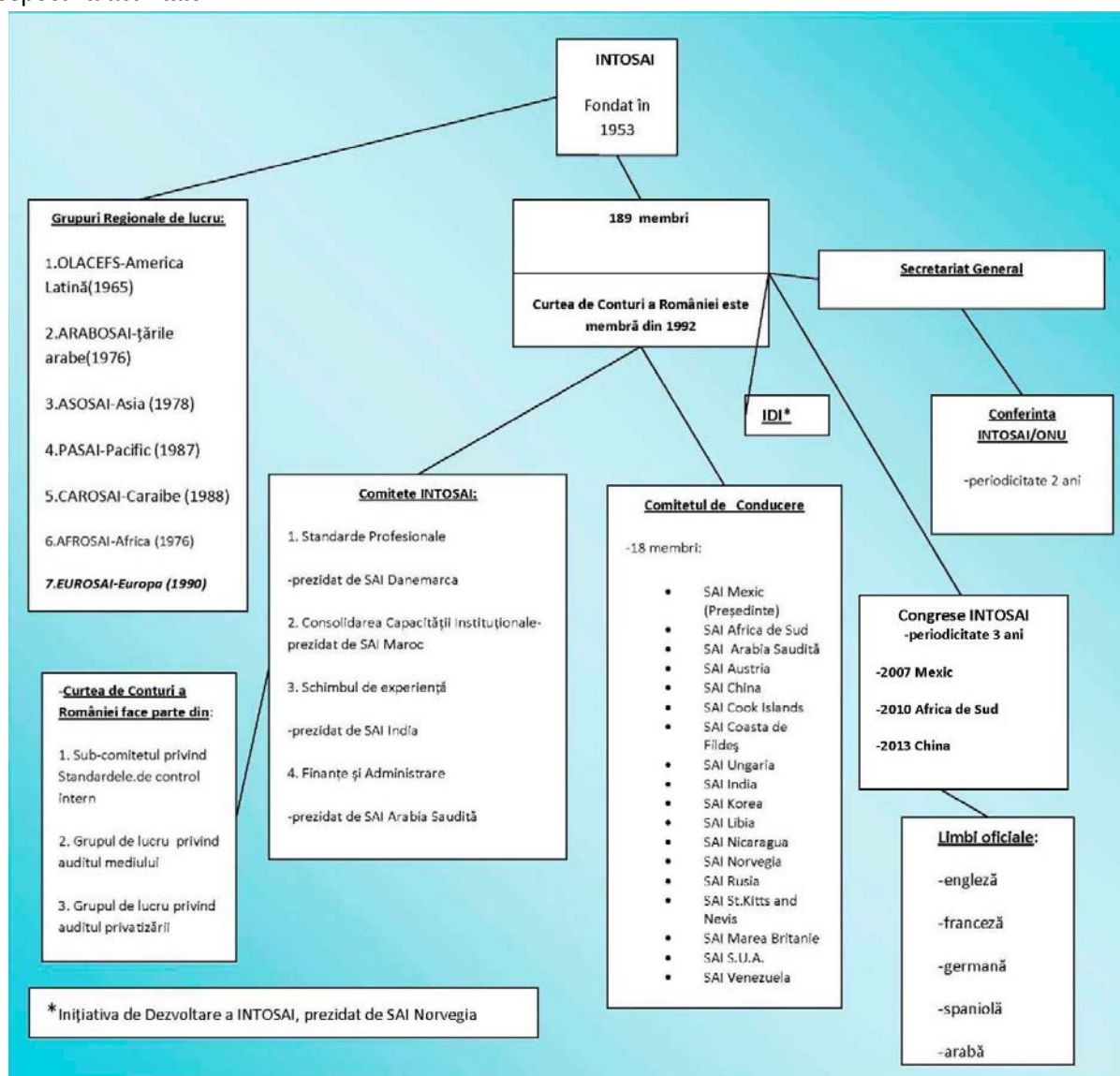
Grupurile de lucru au un mandat nelimitat și funcționează până în momentul în care membrii acestora consideră că activitatea în domeniul respectiv nu mai prezintă interes și propun încetarea mandatului grupului.

Grupurile operative sunt limitate în timp și sunt create numai pentru aspecte semnificative de interes, însă fără a fi unul permanent, ci mai degrabă unul conjunctural. Aceste grupuri operează numai pe o perioadă bine determinată și se dizolvă odată ce și-au atins scopul pentru care au fost înființate.

Curtea de Conturi a României face parte din două grupuri de lucru, și anume:

- ↳ Grupul de lucru privind auditul mediului, prezidat de SAI Indonezia;
- ↳ Grupul de lucru privind datoria publică, prezidat de SAI Mexic.

Membrii subcomitetelor, ai grupurilor de lucru și ai grupurilor operative decid dacă și când vor avea întâlniri, în funcție de mandatul ce trebuie îndeplinit. De regulă, întâlnirile sunt găzduite prin rotație de către membrii subcomitetelor, ai grupurilor de lucru sau ai grupurilor operative sau de către SAI-ul care prezidează respectiva activitate.

4. Comitetul pentru Finanțe și Administrare, prezidat de SAI Arabia Saudită, se rezumă, în general, la chestiuni administrative și bugetare ale INTOSAI și reunește două grupuri operative, unul prezidat de

SAI Arabia Saudită, cu privire la fondurile donatorilor către organizație, respectiv la Planul strategic al INTOSAI pentru perioada 2011-2016 (condus de SAI SUA).

Prima consemnare oficială a participării unei delegații a Ministerului Finanțelor din România, cu atribuții de control și audit, la o activitate internațională multilaterală în domeniul controlului financiar public extern a fost prezența ca observator la cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Control și Audit (INTOSAI), care a avut loc la Viena – Austria, în perioada 18-26 mai 1962. Se poate afirma, totodată, că acest prim contact al experților români cu INTOSAI a reprezentat un preambul pentru diplomația economică a României. Contrar directivelor epocii comuniste, în planul relațiilor externe, această deschidere internațională a României s-a continuat prin participarea reprezentanților Direcției control financiar, din Ministerul Finanțelor, la Congresul INTOSAI de la Ierusalim – Israel, din perioada 15-24 iunie 1965. De remarcat că la Congresul al VI-lea al INTOSAI, care a avut loc la Tokio – Japonia, în perioada 22-30 mai 1968, România a participat în calitate de stat membru cu drepturi depline al INTOSAI, activitatea internațională de control și audit financiar fiind preluată, începând cu anul 1973, de Curtea Superioară de Control Financiar. Astfel, experții nou înființatei instituții au participat la Congresul al VIII-lea al INTOSAI, care s-a desfășurat la Madrid – Spania în perioada 13-22 mai 1974 și au luat act de lucrările și hotărârile Congreselor IX-XIII. Mai mult, crearea Curții de Conturi a Comunității Economice Europene cu sediul la Luxemburg, în anul 1977, a contribuit la elaborarea unor standarde de audit ale finanțelor publice, recunoscute la nivel internațional, și a încurajat cooperarea externă și dezvoltarea de noi parteneriate – prin Comitetul de Contact.

Congresele INTOSAI, cunoscute și sub denumirea generică de INCOSAI, se organizează cu o periodicitate de **trei ani**. Curtea de Conturi a României a participat la Congresele din: **2007 în Mexic**, **2010 în Africa de Sud**, **2013 în China** și **2016 în Emiratele Arabe Unite**.

II. Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI) este organizația regională a Instituțiilor Supreme de Audit din Europa, în ceea ce privește controlul și auditul extern al finanțelor publice. Constituit în anul 1990 ca grup de lucru regional al INTOSAI, EUROSAI are în prezent 49 de membri.

Sub egida EUROSAI funcționează în prezent două grupuri de lucru, două grupuri operative și un comitet de monitorizare, după cum urmează:

- ↳ Grupul de lucru privind tehnologia informației (**IT**) a fost creat în anul 2002 și este condus în prezent de SAI Elveția, care a preluat președinția grupului de la SAI Olanda, în anul 2008;
- ↳ Grupul de lucru privind auditul mediului (**WGEA**) a fost înființat în anul 1999 și este condus în prezent de SAI Norvegia, care a preluat președinția grupului de la SAI Polonia, de asemenea, în anul 2008;
- ↳ Grupul de lucru operativ privind auditul și etica, condus de SAI Portugalia;
- ↳ Grupul de lucru operativ privind auditul fondurilor alocate dezastrelor naturale și catastrofelor, condus de SAI Ucraina;
- ↳ Comitetul de monitorizare pentru stabilirea și operarea bazelor electronice de date privind bunele practici în audit, condus de SAI Ungaria.

Curtea de Conturi a României face parte din primele trei grupuri de lucru și este invitată să participe la seminariile organizate în acest context.

România, prin Direcția Generală de Control Financiar de Stat din Ministerul de Finanțe, a luat parte la primul Congres EUROSAI ce s-a desfășurat la Madrid – Spania în perioada 10-17 noiembrie 1990. Direcția Generală de Control Financiar de Stat din Ministerul de Finanțe își încetează activitatea în 1992, pentru ca, în locul ei, Parlamentul României să adopte *Legea de reînființare a Curții de Conturi a României*.

Curtea de Conturi a României este membru al EUROSAI încă de la înființarea sa în anul 1992.

Secretariatul EUROSAI este asigurat de către Curtea de Conturi a **Spaniei**. Secretariatul menține comunicarea cu membrii EUROSAI în perioada dintre congrese și facilitează contactele între aceștia. De

asemenea, Secretariatul dezvoltă un program care conține propuneri ce urmează să fie prezentate organelor de conducere, la cererea membrilor. Secretariatul publică **anual un jurnal și trimestrial un buletin informativ**, găzduind și **website-ul EUROSAI**.

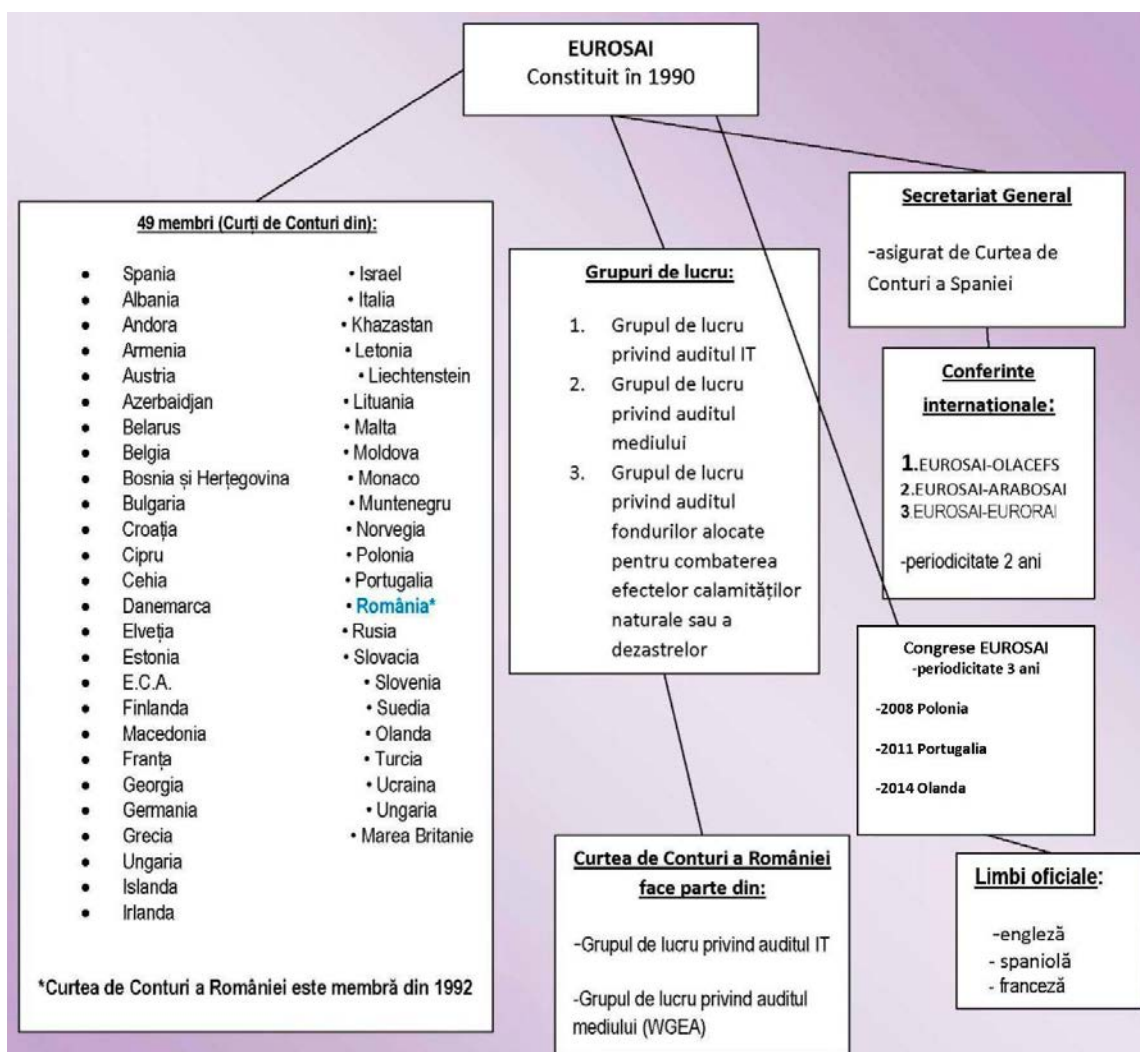
Limbile oficiale de lucru ale EUROSAI sunt: germana, engleza, spaniola, franceza și rusa.

Congresele EUROSAI se organizează cu o periodicitate de **trei ani**.

Curtea de Conturi a României a participat la congresele din: **2008 în Polonia, 2011 în Portugalia, 2014 în Olanda**. Următorul congres se va desfășura în **2017 în Turcia**.

Congresul al VII-lea al Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI), Polonia, 2008

III. Comitetul de Contact al Uniunii Europene (CC)

Comitetul de Contact este o reuniune a conducătorilor Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale Uniunii Europene și ai Curții de Conturi Europene care se organizează anual în luna decembrie.

În anul 1960 a avut loc prima Reuniune a conducătorilor Instituțiilor Supreme de Audit (SAI) din statele membre ale Comunității Economice Europene (CEE), iar Curtea de Conturi Europeană (ECA) s-a alăturat Comitetului de Contact în anul 1978.

Rolul Comitetului de Contact a crescut în importanță odată cu aderarea a noi membri la Uniunea Europeană. Tratatul UE prevedea în forma sa inițială că ECA își desfășoară auditurile în cooperare cu SAI-urile din statele membre ale UE, iar, ulterior, prin Tratatul de la Amsterdam a fost adăugat faptul că „ECA și SAI-urile trebuie să coopereze în spiritul încrederii reciproce și în condiții de independență”. Apoi, prin Tratatul de la Nisa s-a mandatat ECA să înființeze un Comitet de Contact cu SAI-urile din statele membre ale UE, care, în fapt, deja funcționa.

Limbile oficiale de lucru ale Comitetului de Contact al UE sunt: germana, engleza și franceza.

Comitetul de Contact al Uniunii Europene poate decide crearea de grupuri de lucru sau grupuri de experți pe aspecte generale sau specifice de interes comun. De asemenea, ofițerii de legătură pot să decidă înființarea unor grupuri operative pentru a dezbate probleme specifice legate de cooperarea în audit în contextul european.

În prezent funcționează în cadrul CC următoarele grupuri de lucru și grupuri de experți:

- ↳ Grupul de lucru privind auditul fondurilor structurale;
- ↳ Grupul de lucru privind rapoartele naționale pentru managementul financiar al UE;
- ↳ Grupul de lucru privind auditul TVA;
- ↳ Rețeaua pentru auditul politicilor fiscale;
- ↳ Rețeaua privind Strategia de la Lisabona/Audit Europa 2020;
- ↳ Grupul de experți privind auditul în domeniul agricol;
- ↳ Grupul de lucru privind activități de audit comune;
- ↳ Grupul de lucru operativ privind sarcinile și rolurile auditului public extern în lumina dezvoltărilor recente în guvernarea economică a UE.

Curtea de Conturi a României este în prezent membră a cinci dintre aceste grupuri de lucru, și anume:

- ↳ Grupul de lucru privind auditul TVA;
- ↳ Grupul de experți privind auditul în domeniul agricol;
- ↳ Grupul de lucru privind activități de audit comune;
- ↳ Grupul de lucru privind rapoartele naționale pentru managementul financiar al UE;
- ↳ Grupul de lucru operativ privind sarcinile și rolurile auditului public extern în lumina dezvoltărilor recente în guvernarea economică a UE.

În această calitate, reprezentanții Curții de Conturi sunt invitați să participe la seminariile organizate de către aceste grupuri de lucru.

În vederea pregătirii reuniunilor anuale ale conducătorilor SAI-urilor din cadrul Comitetului de Contact, ECA a invitat fiecare SAI să nominalizeze un ofițer de legătură (liaison officer), care trebuie să se constituie și ca punct de contact în efectuarea misiunilor de audit ale ECA la nivel național. Ofițerii de legătură sunt organizați la nivel european într-o rețea profesională activă și au, în principiu, două întâlniri anuale, una în primăvară în unul dintre statele membre ale UE și cea de-a doua în luna octombrie la ECA.

Scopul principal al acestor întâlniri este de a se asigura premisele cooperării optime a SAI-urilor din statele membre ale UE și Curtea de Conturi Europeană cu rețeaua de cooperare din cadrul SAI-urilor din țările candidate sau potențial candidate la aderarea la UE. De asemenea, ofițerii de legătură sunt mandatați să asigure din punct de vedere profesional desfășurarea optimă a reuniunilor anuale ale Comitetului de Contact al UE.

Curtea de Conturi a României a devenit parteneră a Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană începând cu Reuniunea anuală de la Varșovia – Polonia din 11-12 decembrie 2006, unde a participat în calitate de observator activ, alături de Bulgaria, Croația și Turcia (ca state candidate la integrarea în UE), iar la reuniunea anuală a Comitetului de contact de la Helsinki – Finlanda din perioada 3-4 decembrie 2007 a obținut statutul de membru cu drepturi depline.

Ca urmare a acestui fapt, reprezentanții Curții de Conturi iau parte la cele opt grupuri de lucru și la rețelele de experți, fiind implicați direct în cadrul Grupului de lucru privind auditul TVA, al Grupului de lucru comun privind activități de audit (JWGAA), al Grupului de lucru privind rapoartele SAI referitoare la gestiunea financiară a fondurilor UE, în Rețeaua de experți privind auditul în domeniul agricol și în Grupul de lucru privind cooperarea cu EUROSTAT și INS-urile naționale. De precizat că domnul Dragoș Budulac, șef al Serviciului relații externe și protocol al Curții de Conturi a României, este copreședinte al Grupului de lucru comun al activității de audit. Totodată, domnul Alexandru Costache, director al Direcției 1 din Departamentul II al Curții de Conturi a României, este președinte al Grupului de lucru privind taxa pe valoarea adăugată, iar domnul Dragoș Budulac este copreședinte.

Reuniunea Comitetului de Contact, Vilnius – Lituania, 2013

IV. Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze (AISCCUF)

AISCCUF reunește Instituțiile Supreme de Audit membre ale INTOSAI care au în comun utilizarea limbii franceze și a valorilor francofoniei. AISCCUF a fost creat în anul 1994 și este membru activ al Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF).

AISCCUF are în prezent 43 de membri iar Secretariatul general este asigurat de către Curtea de Conturi a Franței.

Curtea de Conturi a României este membru al AISCCUF din anul 1994.

Obiectivele AISCCUF sunt următoarele:

- ☛ consolidarea statului de drept prin dezvoltarea instituțiilor supreme de audit în fiecare din aceste state membre;
- ☛ dezvoltarea a schimburilor de experiență între instituțiile membre;
- ☛ cooperarea strânsă între instituțiile membre în materie de pregătire profesională și asistență tehnică;
- ☛ Comitetul Director al INTOSAI, în cadrul Reuniunii din noiembrie 2008 de la Viena, a aprobat aderarea AISCCUF la INTOSAI, în calitate de membru asociat.

AISCCUF se reunește din trei în trei ani în cadrul unor adunări generale ale membrilor. Ultima Adunare generală a avut loc la Marrakech în data de 28 ianuarie 2008.

În cadrul AISCCUF se organizează **seminarii** pe teme de interes comun pentru membrii săi. Seminariile AISCCUF au loc la fiecare **doi ani**. Aceste seminarii au scopul de a facilita schimbul de experiență și răspândirea bunelor practici în cadrul spațiului francofon.

Curtea de Conturi Europeană (ECA) este instituția Uniunii Europene, instituită prin tratat cu scopul de a efectua **auditul fondurilor UE**. În calitate de **auditor extern al Uniunii Europene**, aceasta contribuie la îmbunătățirea gestiunii financiare a UE și joacă rolul de gardian independent al intereselor financiare ale cetățenilor Uniunii.

Curtea efectuează audit prin intermediul căruia evaluează colectarea și utilizarea fondurilor UE. Curtea examinează dacă operațiunile financiare au fost corect înregistrate și prezentate, dacă au fost efectuate cu respectarea legilor și a reglementărilor și dacă au fost gestionate cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

În acest sens, Curtea a urmărit să îmbunătățească gestiunea finanțelor UE și să contribuie la asigurarea răspunderii publice pentru colectarea și cheltuirea bugetului UE, oferind asigurări și consiliere.

Rolul Curții de Conturi Europene a devenit și mai puternic începând cu anul 1999, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, care a reafirmat independența Curții, i-a extins competențele de audit în mai multe domenii de interes ce urmăresc lupta împotriva fraudei și care i-a creat cadrul juridic să formuleze acțiuni în fața Curții de Justiție pentru a-și proteja prerogativele față de celelalte instituții ale UE.

Curtea încurajează asumarea responsabilității și a transparenței și sprijină Parlamentul European și Consiliul în exercitarea competențelor acestora de control al execuției bugetului comunitar, în special în timpul procedurii de descărcare de gestiune. Curtea se angajează să fie o organizație eficientă, aflată în fruntea progreselor din domeniul auditului finanțelor publice și al administrației publice.

Începând cu Tratatul de la Maastricht, Curtea de Conturi Europeană a fost recunoscută ca **una dintre cele cinci instituții ale Comunităților Europene**. Celelalte instituții sunt: Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană și Curtea de Justiție a Comunităților Europene.

Tratatul de la Nisa de la 1 februarie 2003 a confirmat principiul conform căruia Colegiul Curții de Conturi Europene trebuie să fie format din câte un membru din fiecare stat membru UE.

Sediul Curții Europene de Conturi, Luxemburg

Membrii Curții de Conturi Europene sunt numiți pentru un **mandat de șase ani**. Consiliul, în unanimitate și după consultarea Parlamentului European, adoptă lista membrilor, care a fost întocmită pe baza propunerilor prezentate de fiecare stat membru. Mandatul membrilor Curții poate fi reînnoit.

Membrul Curții de Conturi Europene reprezentând România este domnul **George Pufan (2013-prezent)**, fost secretar general al Curții de Conturi a României, care este membru al Camerei a II-a pentru un mandat de șase ani.

Membrii îl aleg dintre ei pe **președintele** Curții de Conturi pentru o perioadă de **trei ani**. Mandatul acestuia poate fi reînnoit. Actualul președinte al ECA este domnul **Vitor Caldeira**.

Toate participările la activitatea grupurilor de lucru ale INTOSAI, EUROSAI, ale Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Control și Audit din UE și ale AISCCUF și contactele bilaterale cu alte instituții supreme de audit se înscriu în cerințele standardelor internaționale de audit și constituie un obiectiv specific al dezvoltării instituționale a Curții de Conturi.

Experiența dobândită la lucrările grupurilor de lucru și ale contactelor bilaterale este prezentată Plenului Curții de Conturi de participanții la acestea, în rapoartele de activitate prin care este justificată participarea. În rapoarte sunt consemnate agenda de lucru, tematicile dezbătute și rezultatul acestora, documentațiile primite, iar, după discutarea lor în Plen, acestea sunt postate pe portalul intern al paginii de internet a Curții de Conturi pentru a fi aduse la cunoștință tuturor auditorilor publici externi ca materiale documentare de bună practică în activitatea de control și de audit public extern.

C4.1.2. Acorduri de cooperare internațională

Pe linia cooperării externe cu instituțiile supreme de audit, Curtea de Conturi a României a încheiat acorduri de cooperare bilaterală cu SAI-uri din următoarele state:

- 📄 Albania – semnat la Tirana în 26 iunie 2003;
- 📄 Bulgaria – semnat la Ruse în 11 septembrie 2003;
- 📄 Cehia – semnat la Praga în 19 iunie 2005;
- 📄 China – semnat la Beijing în 6 septembrie 2004 și reînnoit la Beijing în 2015;
- 📄 Croația – semnat la Zagreb în 19 septembrie 2005;
- 📄 Danemarca – semnat la Stockholm în 6 decembrie 2005;
- 📄 Federația Rusă – semnat la Moscova în 4 iulie 2003;
- 📄 Georgia – semnat la Kutaisi în 27 octombrie 2010;
- 📄 Republica Coreea – semnat la București în 28 iunie 2013;
- 📄 Republica Macedonia – semnat la Skopje în 19 iunie 2003;
- 📄 Malta – semnat la Valletta în 29 mai 2007;
- 📄 Polonia – semnat la București în 26 septembrie 2000 și completat cu un Plan de Acțiune Comun semnat la Varșovia în 21 iunie 2004;
- 📄 Republica Moldova – semnat la Chișinău în 28 martie 2006 și completat cu un Plan de Acțiune Comun, semnat la Chișinău în 5 iunie 2013;
- 📄 Slovacia – semnat la Bratislava în 22 noiembrie 2004;
- 📄 Venezuela – semnat la Caracas în 13 noiembrie 2007;
- 📄 Republica Coreea de Sud – semnat la București în 2014;
- 📄 Turcia – semnat la Ankara în mai 2015;
- 📄 Republica Algeriană Democratică și Populară – semnat la Alger în 3 octombrie 2016.

C4.1.3. Participarea la comitetele și grupurile de lucru ale INTOSAI

Al XX-lea Simpozion ONU/INTOSAI	Viena, Austria	11-13 februarie 2009
---------------------------------	----------------	----------------------

Reuniunea tehnică pe probleme de metodologie de audit	Lisabona, Portugalia	11-14 martie 2009
---	----------------------	-------------------

În perioada 16-20 martie 2009 s-a desfășurat la Moscova, în Federația Rusă, a XV-a Reuniune anuală a Grupului de lucru INTOSAI pentru auditul privatizării, reglementării economice și parteneriatelor public-private.

La întrunire au participat reprezentanți ai 31 de instituții supreme de audit, printre care și Curtea de Conturi a României, iar agenda de lucru a cuprins:

- ↳ prezentarea mai multor obiective legate de privatizare;
- ↳ prezentări cu privire la auditul reglementărilor economice, secțiune în care diverse state au prezentat experiența proprie în ceea ce privește parteneriatul public-privat;
- ↳ discuții cu privire la dezvoltarea Grupului de lucru și viitorul acestuia în condițiile cedării președinției de către Marea Britanie;
- ↳ discuții cu privire la prioritățile Grupului înaintea întrunirii celui de-al XX-lea Congres INTOSAI, ce se va ține în anul 2010.

Grupul de lucru a ajuns la concluzia că activitatea instituțiilor supreme de audit este influențată de criza financiară globală, ceea ce impune elaborarea unui dicționar de termeni și procese legate de criza economică, precum și a unui model de referință al evaluării bunurilor și instituirea dialogului cu alte grupuri de lucru despre metodele de abordare.

A doua Conferință EUROSAI-ARABOSAI	Paris, Franța	29-31 martie 2009
------------------------------------	---------------	-------------------

A VI-a Conferință EUROSAI-OLACEFS privind protecția mediului	Venezuela	11-19 mai 2009
---	-----------	----------------

În perioada 28-29 septembrie 2009, o delegație comună a Curții de Conturi a României și a Ministerului Finanțelor Publice s-a deplasat la Bruxelles pentru a participa la Conferința Comitetului pentru Standarde Profesionale, ce a avut ca temă Controlul financiar public intern.

Cu această ocazie au fost prezentate progresele înregistrate în domeniul implementării modelului comun al Controlului financiar public intern în noile state membre ale Uniunii Europene, precum și modul de funcționare a sistemelor de control intern existente în celelalte țări membre (EU 15).

Concluziile generale ale Conferinței au evidențiat:

- ↳ controlul financiar public intern este un sistem de evaluare a răspunderii manageriale;
- ↳ controlul îmbunătățește răspunderea managerială și deciziile ce se iau;
- ↳ implementarea sistemului de control arată gradul de profesionalism al persoanelor răspunzătoare de acesta;
- ↳ implicarea mai puternică a instituțiilor supreme de audit în evaluarea implementării controlului și îmbunătățirea acestuia;
- ↳ auditurile externe efectuate de instituțiile supreme de audit să emită opinii separate cu privire la modul de implementare și funcționare a controlului intern;
- ↳ utilizarea indicatorului de performanță valoare pentru bani.

Curtea de Conturi urmărește armonizarea activității sale cu buna practică internațională, fapt pentru care participă la evenimentele internaționale la care se dezbate probleme profesionale și de interes pentru toți membrii INTOSAI. Astfel, în perioada 13-16 mai 2009, reprezentanți ai Curții de Conturi a României au participat la lucrările celei de-a VI-a Conferințe EUROSAI-OLACEFS, care a avut ca temă „Provocări prezente și viitoare în apărarea și protejarea resurselor naturale”, organizată în Venezuela.

La această conferință s-au discutat următoarele subteme:

↳ *Rolul Instituțiilor Supreme de Audit în protejarea patrimoniului resurselor naturale ale națiunii*

Pentru preîntâmpinarea influențelor negative asupra mediului, Instituțiile Supreme de Audit ar trebui să întreprindă măsurile pe care le consideră oportune, așa după cum au fost propuse de participanți la această conferință:

- ☞ efectuarea de audituri de mediu coordonate la nivele guvernamentale, federale și de stat, urmărindu-se indicatori ca: volumul de apă tratat; volumul de apă colectat; calitatea apei, a aerului, emisiile de gaze poluante, cu efect de seră etc.;
- ☞ recrutarea de personal specializat în audituri de mediu și încurajarea pregătirii personalului în acest domeniu;
- ☞ urmărirea implementării recomandărilor;
- ☞ desemnarea rezultatelor acestor audituri.

↳ *Importanța auditurilor de mediu comune într-o lume globalizată*

S-au dezbătut aspecte privind auditul în domeniul biodiversității și al gestionării reziduurilor, cel privind contaminarea aerului și gestionarea apelor.

Ca urmare a dezbaterilor s-a concluzionat că un audit în domeniul mediului va fi unul de succes când:

- ☞ va exista o legislație clară și precisă în domeniul protejării mediului;
- ☞ rezultatele acestei categorii de audit vor fi cunoscute de către toate instituțiile supreme de audit;
- ☞ se va disemina experiența între instituțiile supreme de audit;
- ☞ vor exista acorduri între instituțiile supreme de audit pentru efectuarea de audituri comune.

În încheierea lucrărilor Conferinței, țările din America Latină au semnat un Acord pentru derularea auditului de mediu în cooperare, în mod coordonat pentru conservarea și protejarea resurselor naturale și de mediu în regiunea amazoniană.

Întâlnirea Subcomitetului INTOSAI privind standardele de control intern

În luna februarie 2010 a avut loc la Moscova Întâlnirea Subcomitetului INTOSAI privind standardele de control intern. La acest seminar a participat doamna Svetlana Mureșan, auditor public extern în cadrul Departamentului I și membru al subcomitetului respectiv.

Subcomitetul privind standarde de control intern

Lucrările s-au desfășurat în perioada 11-13 mai 2011 la sediul Oficiului Suprem de Audit din Polonia, unde s-au dezbătut unele obiective prevăzute în Planul de acțiune pentru perioada 2010-2013, în vederea susținerii Poloniei în îndeplinirea atribuțiilor sale conferite cu ocazia desfășurării Congresului INTOSAI de la Johannesburg. Întâlnirea a oferit, de asemenea, prilejul unor expuneri privind acțiunile de implementare a controlului intern. Delegația Curții de Conturi din România, prin doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, a prezentat progresele înregistrate în domeniul implementării standardelor de control intern, prezentare apreciată de participanții la această reuniune.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Seminarul „Implementarea standardelor internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI)”

În perioada 13-14.06.2011, o delegație a Curții de Conturi a României, condusă de doamna Elena Doina Dascălu – vicepreședinte, a participat la Tallinn (Estonia), la Seminarul privind implementarea standardelor internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI). Din delegație au mai făcut parte domnul Ghiorghi Prisăcaru – consilier al președintelui Curții de Conturi și doamna Cristina Breden – director al Departamentului V.

Seminarul a fost organizat de Oficiul Național de Audit al Estoniei, în colaborare cu Oficiul Național de Audit al Suediei, care deține președinția Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de audit financiar. Cele 34 de persoane prezente la seminar au reprezentat instituțiile supreme de audit din 14 state: Azerbaidjan, Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Georgia, Letonia, Lituania, Republica Moldova, Norvegia, Polonia, România, Federația Rusă, Suedia și Ungaria. În cadrul seminarului, delegațiile din Suedia, Federația Rusă și România au făcut prezentări privind experiențele proprii în aplicarea standardelor internaționale de audit. Prezentarea în limba engleză, realizată de doamna Elena Doina Dascălu, s-a referit la experiența Curții de Conturi a României în implementarea ISSAI cu următoarea structură:

- 📄 Rolul, mandatul și structura organizatorică a Curții de Conturi a României;
- 📄 Standardele de audit ale Curții de Conturi;
- 📄 Modul de implementare a ISSAI în standardele naționale și în regulamentele și procedurile interne ale Curții de Conturi;
- 📄 Regulamentele, normele, ghidul și procedurile de lucru ale Curții de Conturi;
- 📄 Implementarea standardelor internaționale pentru buna guvernare – INTOSAI GOV – și modificarea legislativă rezultată din aceasta;
- 📄 Concluzii finale referitoare la modul de implementare a ISSAI;
- 📄 Regulamentele, normele, ghidul și procedurile de lucru ale Curții de Conturi;
- 📄 Implementarea standardelor internaționale pentru buna guvernare – INTOSAI GOV – și modificarea legislativă rezultată din aceasta;
- 📄 Concluzii finale referitoare la modul de implementare a ISSAI.

Obiectivele seminarului de la Tallinn au fost următoarele: împărtășirea cunoștințelor și experiențelor dobândite de participanți cu ocazia implementării ISSAI, elaborarea unor recomandări general valabile tuturor SAI-urilor cu privire la modul de implementare a ISSAI, precum și identificarea unor căi de colaborare în viitor pe această temă.

Participarea la Întâlnirea Subcomitetului INTOSAI de audit de conformitate

Curtea de Conturi a României a transmis președintelui Subcomitetului INTOSAI de audit de conformitate o scrisoare, prin care și-a exprimat dorința de a deveni membru al acestui subcomitet și a nominalizat-o ca reprezentant din partea instituției noastre pe doamna Cristina Breden, director în cadrul Departamentului V.

Ca urmare a acestei solicitări, SAI Norvegia, în calitate de președinte al subcomitetului menționat, a transmis Curții de Conturi a României o scrisoare, prin care a acceptat în mod oficial solicitarea de a deveni membru al Subcomitetului INTOSAI de audit de conformitate.

Prin urmare, în perioada 27-28 septembrie 2011, doamna Cristina Breden a participat la Întrunirea Subcomitetului, ce a avut loc în Georgia, la Batumi.

Întâlnirea membrilor Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de control intern

În data de 15 noiembrie 2011, la sediul Oficiului Suprem de Audit al Poloniei a avut loc întâlnirea membrilor Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de control intern.

Președintele Oficiului Suprem de Audit al Poloniei (NIK), care a preluat în anul 2010 (în cadrul INCOSAI) președinția Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de control intern, a lansat membrilor

acestui invitația de a participa la dezbaterile unor aspecte importante din cadrul obiectivelor prevăzute în Planul de acțiune pentru perioada 2010-2013, ce au fost asumate în mod voluntar pentru a fi îndeplinite de câteva SAI-uri.

La acest eveniment, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, și de doamna Svetlana Mureșan, auditor public extern în cadrul Departamentului I.

Printre invitați, pe lângă persoanele desemnate din cadrul Curții de Conturi a României, la masa de lucru s-au aflat reprezentanți ai următoarelor instituții: Curtea de Audit a Belgiei, care a deținut până în anul 2010 președinția Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de control intern, Camera de Control a Georgiei, Oficiul Național de Audit al Lituaniei, Curtea de Audit a Olandei, Oficiul Răspunderii Guvernamentale al SUA (SAI SUA), Institutul Auditorilor Interni (IIA SUA).

Discuțiile purtate în cadrul acestei reuniuni au fost axate, în principal, pe implementarea Planului de acțiune al Subcomitetului pentru perioada 2010-2013 și pe aspectele de colaborare între SAI-urile participante în vederea susținerii Poloniei în îndeplinirea atribuțiilor sale conferite cu ocazia desfășurării Congresului INTOSAI.

Dezbaterile ce au avut loc în cadrul Întâlnirii din Varșovia au oferit prilejul unor expuneri interesante referitoare la temele abordate, la experiențele SAI-urilor în domeniul implementării controlului intern și a unor scurte intervenții, la care diverși vorbitori au avut posibilitatea de a formula puncte de vedere și opinii relevante asupra subiectelor supuse discuției.

La încheierea lucrărilor SAI, Polonia a evidențiat rolul benefic avut de către reprezentanții Curții de Conturi a României în cadrul discuțiilor și a precizat faptul că următoarea întâlnire a membrilor subcomitetului este planificată pentru luna martie 2012, pentru a se dezbate atât modul în care vor fi continuate activitățile propuse, cât și progresele înregistrate.

Delegația Curții de Conturi a României a efectuat și o prezentare privind progresele înregistrate de către instituția noastră în domeniul supus discuției.

Întâlnirea de lucru a Subcomitetului privind Standardele de control intern

În cadrul **Comitetului pentru Standarde Profesionale (PSC)** funcționează cinci subcomitete și două grupuri de proiect, iar Curtea de Conturi a României este membră a **Subcomitetului privind standardele de control intern** (din 2002), iar, începând cu a doua jumătate a anului 2011, s-a solicitat și a fost acceptată aderarea la un nou subcomitet, și anume, **Subcomitetul privind auditul de conformitate**. În cadrul subcomitetelor se organizează, de regulă, cel puțin o întâlnire anuală la care participă membrii acestora.

În aprilie 2012 a avut loc o întâlnire de lucru a **Subcomitetului privind standardele de control intern**, organizată de SAI Polonia care deține președinția, unde a participat și Curtea de Conturi a României. În ceea ce privește **Subcomitetul privind auditul de conformitate**, Curtea de Conturi a României a participat la Luxemburg, la întâlnirea grupului de lucru din cadrul Subcomitetului pentru audit de conformitate al INTOSAI, responsabil cu elaborarea noului standard de audit de conformitate, ISSAI 4300, specific instituțiilor supreme de audit care au și funcție jurisdicțională.

Întâlnirea Grupului de lucru privind auditul mediului

Curtea de Conturi a României este membră și în cadrul **Comitetului pentru Schimb de Cunoștințe (KSC)**, având reprezentanți în cadrul **Grupului de lucru privind auditul mediului** și în cadrul **Grupului de lucru privind auditul fondurilor alocate în cazul dezastrelor (din anul 2012)**.

În aprilie 2012, Curtea de Conturi a Turciei a organizat a doua întâlnire, având ca temă „Auditul paralel privind gradul de pregătire în caz de dezastre naturale (cutremure, inundații etc.)”, în contextul mai general al **Grupului de lucru INTOSAI privind auditul ajutoarelor acordate în caz de dezastru**, la care a participat și Curtea de Conturi a României. De asemenea, instituția noastră a devenit și membră a grupului menționat din anul 2012.

Curtea de Conturi a României a solicitat și a dobândit (în 2012) calitatea de membru al **Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică**. Cu ocazia celui de-al XIX-lea Congres Internațional al Instituțiilor Supreme de Audit din noiembrie 2007 s-a hotărât modificarea denumirii *Comitetul Datoriei Publice* în *Grupul de lucru INTOSAI privind datoria publică*.

Ultima Întâlnire a acestui Grup de lucru a avut loc în perioada 10-12 septembrie 2012, la Helsinki (Finlanda), la care a participat și Curtea de Conturi a României.

Participarea la Întâlnirea Grupului de lucru al Subcomitetului pentru audit de conformitate al INTOSAI

Grupul de lucru al Subcomitetului pentru audit de conformitate al INTOSAI este responsabil cu elaborarea standardului ISSAI 4300 specific instituțiilor supreme de audit care au și funcție jurisdicțională. Întâlnirea a fost organizată la Oslo, în ianuarie-februarie 2013, de către SAI Norvegia, în calitate de instituție care deține președinția acestui subcomitet, pentru definitivarea proiectului ISSAI 4300 ca urmare a modificărilor aduse ISSAI 400. Reprezentantul Curții de Conturi are calitatea de responsabil cu mentenanța și revizuirea standardelor internaționale privind instituțiile supreme de audit pentru auditul de conformitate (ISSAI 400 și 4000-4200) și cu elaborarea de noi standarde în acest domeniu.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la cea de-a treia Întâlnire a Grupului de lucru INTOSAI

În perioada 7-8 februarie 2013 a avut loc la Istanbul cea de-a treia Întâlnire a Grupului de lucru INTOSAI pentru prezentarea „Auditurilor paralele privind gradul de pregătire a statelor în caz de dezastre naturale și al ajutoarelor acordate populației în aceste condiții”. La această întâlnire au participat, din partea Curții de Conturi a României, doamna Pătrașcu Neluța (auditor public extern, Departamentul XI) și doamna Micu Veronica (auditor public extern, Camera de Conturi București).

În acest context s-au derulat două acțiuni de audit al performanței, cu următoarele teme:

- ↳ Eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul atât de a preveni, cât și de a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României, acțiune realizată de Departamentul XI, Direcția I;
- ↳ Eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul prevenirii și înlăturării efectelor unui cutremur pe teritoriul municipiului București, acțiune realizată de Camera de Conturi București.

Principalele teme care au fost dezbătute la Întâlnirea din 7-8 februarie 2013 de la Istanbul s-au referit la matricea auditurilor efectuate și la prezentarea rezultatelor rapoartelor de audit întocmite la nivel național.

Participarea la cel de-al XXII-lea Simpozion ONU/INTOSAI

În perioada 5-7 martie 2013 a avut loc cel de-al XXII-lea Simpozion UN/INTOSAI cu tema „Audit și consultanță de către SAI-uri: riscuri și oportunități, cât și posibilități de ai implica pe cetățeni”, organizat de INTOSAI în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite, la care au participat și reprezentanții Curții de Conturi a României, doamna Ioana Boboc (director) și doamna Andreea Mihalache (auditor public extern). La acest simpozion au fost discutate următoarele teme:

- ↳ Audit și consultanță (consiliere) acordate de către instituțiile supreme de audit: Cerințe și oportunități pentru auditul administrației publice/guvernamentale, prezidată/moderată de Instituția Supremă de Audit (SAI) din China;
- ↳ Riscuri și oportunități ale auditului și consultanței acordate de către instituțiile supreme de audit, prezidată/moderată de Instituția Supremă de Audit (SAI) din Africa de Sud;
- ↳ Eficiența și transparența auditului și consultanței prin participarea cetățenilor, moderată de către doamna Elia Armstrong, reprezentantul Departamentului pentru Afaceri Economice și Sociale din cadrul Organizației Națiunilor Unite (UN DESA).

La eveniment au participat aproximativ 150 de reprezentanți ai instituțiilor supreme de audit din mai mult de 60 de țări. Printre participanți au fost președinți și auditori generali ai unor instituții supreme de audit și curți de conturi, reprezentanți ai unor organizații internaționale și ai Organizației Națiunilor Unite, cum ar fi domnul Wu Hongbo, sub-secretar general al Organizației Națiunilor Unite pentru Afaceri Economice și Sociale (UN DESA), precum și președintele Parlamentului austriac, doamna Barbara Prammer și secretarul de stat pentru afaceri al Austriei.

Participarea la Întâlnirea de debut a SAI-urilor participante la Auditul paralel coordonat al sistemelor informatice utilizate în managementul datoriei publice

În perioada 29-30 aprilie 2013, a avut loc la Kiev, Ucraina, întâlnirea de debut a SAI-urilor participante la Auditul paralel coordonat al sistemelor informatice utilizate în managementul datoriei publice, la care au fost invitați să participe și reprezentanți ai Curții de Conturi a României. Din partea instituției noastre au participat domnul Mircea Rădulescu, director în cadrul Departamentului II și doamna Roxana Marin, auditor public extern în cadrul aceluiași departament.

Scopul principal al acestei întâlniri a fost acela de a discuta aspectele metodologice și detaliile privind organizarea auditului paralel coordonat al sistemelor informatice utilizate în cadrul managementului datoriei publice.

Participarea la a doua Întâlnire având ca temă Auditul paralel privind gradul de pregătire în caz de dezastre naturale

În perioada 25-26 aprilie 2013, SAI Turcia a organizat a doua Întâlnire având ca temă Auditul paralel privind gradul de pregătire în caz de dezastre naturale, în cadrul grupului de lucru INTOSAI privind auditul ajutoarelor acordate în caz de dezastru, la care a fost invitată să participe și Curtea de Conturi a României. Din partea instituției noastre au participat doamna Neluța Pătrașcu – auditor public extern (Departamentul XI) și doamna Micu Veronica – auditor public extern (Camera de Conturi București). Reprezentanții Curții de Conturi a României au participat și la întâlnirea precedentă, care a avut loc în toamna anului 2011 în Antalya, Turcia, unde s-a convenit ca fiecare țară participantă să efectueze audituri paralele, tema auditului urmând să fie aleasă în funcție de riscurile de dezastre naturale identificate la nivelul fiecărei țări.

Participarea la al VII-lea Seminar privind auditul performanței al Grupului de lucru INTOSAI privind auditul IT

Președintele SAI Lituania și auditorul general al SAI India, în calitate de președinte al Grupului de lucru INTOSAI privind auditul IT, au invitat Curtea de Conturi a României, în calitate de membru al Grupului de lucru INTOSAI privind auditul IT, la un Seminar privind auditul performanței ce a avut loc la Vilnius, Lituania, în perioada 22-23 aprilie 2013. Din partea instituției noastre a fost desemnat să participe domnul Adrian Gogolan, auditor public extern în cadrul Departamentului I.

Grupul de lucru privind auditul IT urmărește să sprijine SAI-urile în utilizarea auditului în domeniul tehnologiei informației prin furnizarea de informații și schimbul de experiențe, precum și prin încurajarea cooperării bilaterale și regionale.

Conform agendei seminarului, au fost abordate următoarele teme:

- ↳ Auditul performanței asupra tehnologiei comunicațiilor și informației (SAI Norvegia și SAI Suedia);
- ↳ Audituri ale performanței – exemple și studii de caz (SAI Turcia);
- ↳ Securitatea cibernetică (SAI India);
- ↳ Puterea recomandărilor – Viziunea SAI-urilor și guvernelor în promovarea IT (SAI Malta);
- ↳ Rolul SAI-urilor în promovarea eficienței IT (SAI Suedia);
- ↳ Rolul SAI-urilor în promovarea eficienței IT în cadrul administrației (SAI Malta).

Participarea la cea de-a XI-a Reuniune a Grupului de lucru INTOSAI privind auditul mediului (WG 15)

Președintele SAI Estonia a adresat conducerii Curții de Conturi a României invitația de a participa la cea de-a XI-a Reuniune a Grupului de Lucru INTOSAI privind Auditul Mediului (WG 15), ce a avut loc în perioada 3-6 iunie 2013, la Tallinn, în Estonia. La această întâlnire au participat, din partea Curții de Conturi a României, domnul Dumitru Alămăie – consilier de conturi și domnișoara Andreea Moțoc – auditor public extern.

Această întâlnire a marcat încheierea mandatului SAI Estonia și preluarea președinției Grupului de lucru INTOSAI-WGEA de către SAI Indonezia.

În cadrul reuniunii au fost dezbătute următoarele teme:

- ↳ Prezentarea de către SAI Estonia, împreună cu liderii de proiect, a rezultatelor și cunoștințelor acumulate în urma derulării Planului de lucru pentru perioada 2011-2013. Aceste rezultate vor fi cuprinse în documente de cercetare, materiale de orientare și alte documente de cooperare elaborate de mai mult de 40 de SAI-uri membre ale INTOSAI-WGEA;
- ↳ Elaborarea proiectelor din Planul de lucru pentru perioada 2014-2016, care va fi supus aprobării în cadrul acestei Reuniuni a Grupului de lucru;
- ↳ Împărtășirea experiențelor SAI-urilor membre INTOSAI-WGEA.

Delegația Curții de Conturi a României a pregătit scurte intervenții referitoare la acțiunile de audit al mediului desfășurate recent de instituția noastră la punctele înscrise pe ordinea de zi a Reuniunii. De asemenea, delegația Curții de Conturi a României a solicitat înscrierea în proiectul Planului de lucru pentru perioada 2014-2016 al Grupului de lucru INTOSAI privind auditul mediului (WGEA), a acțiunilor importante pe care Curtea de Conturi a României le are în vedere a fi desfășurate în perioada menționată.

Participarea Curții de Conturi a României la Seminarul de instruire pentru experți din cadrul Subcomitetului pentru auditul de conformitate și la Întâlnirea anuală de lucru a membrilor Subcomitetului pentru auditul de conformitate al INTOSAI

În perioada 18-19 septembrie 2013 a avut loc Întâlnirea anuală a membrilor Subcomitetului pentru auditul de conformitate al INTOSAI (CAS), care se va desfășura la Brasilia, în Brazilia. De asemenea, înaintea acestei întâlniri anuale s-a desfășurat un seminar de instruire pentru membrii subcomitetului care sunt interesați cu privire la poziția de expert CAS, în perioada 16-17 septembrie 2013. Din partea Curții de Conturi a României a participat doamna Cristina Breden (director). Subcomitetul pentru auditul de

conformitate al INTOSAI este prezidat de SAI Norvegia și cuprinde reprezentanți ai SAI Brazilia, Danemarca, India, Lituania, Mexic, Namibia, Slovacia, Arabia Saudită, Suedia, Tunisia, Ucraina, Africa de Sud, Georgia, China, România și Curtea de Conturi Europeană.

Obiectivul general al Subcomitetului pentru auditul de conformitate al INTOSAI este de a menține, susține și încuraja utilizarea seriei Ghidurilor auditului de conformitate ISSAI 4000 în cadrul SAI-urilor, la nivel mondial.

Participarea reprezentantului Curții de Conturi a României la Reuniunea anuală a Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică (WGPD)

În perioada 21-24 octombrie 2014 a avut loc Întâlnirea anuală a membrilor Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică care s-a desfășurat la Seul, în Republica Coreea. La această întâlnire, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Carmen Bragadireanu, director.

Grupul de lucru INTOSAI privind datoria publică a luat naștere cu ocazia celei de-a 35-a Întâlniri a Comitetului de Conducere INTOSAI, care a avut loc în octombrie 1991, sub denumirea de Comitetul Datoriei Publice, și având ca obiectiv: „Publicarea ghidurilor și altor materiale informaționale utile pentru instituțiile supreme de audit în vederea încurajării raportării corecte și a gestiunii eficiente a datoriei publice”.

Cu ocazia celui de-al XIX-lea Congres Internațional al Instituțiilor Supreme de Audit din noiembrie 2007 s-a hotărât modificarea denumirii Comitetului Datoriei Publice în Grupul de lucru INTOSAI privind datoria publică.

Grupul de lucru este prezidat de SAI Mexic și cuprinde reprezentanți din 25 de țări: Argentina, Austria, Brazilia, Bulgaria, Chile, China, Egipt, Fiji, Finlanda, Gabon, India, Indonezia, Iordania, Republica Coreea, Lituania, Republica Moldova, Portugalia, România, Federația Rusă, Suedia, Ucraina, Statele Unite ale Americii, Yemen și Zambia.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Reuniunea membrilor Subcomitetului INTOSAI privind standardele de control intern

SAI Polonia a informat Curtea de Conturi a României cu privire la organizarea unei Întâlniri de lucru în perioada 13-14 noiembrie 2014, în Varșovia, pentru discutarea aspectelor profesionale privind actualizarea standardului INTOSAI GOV 9130.

Doamna Svetlana Mureșan – auditor public extern, în calitate de coordonator al grupului de lucru, a fost invitată să ia parte la această întâlnire de lucru. Doamna Mureșan a fost însoțită de domnișoara Paula Stamate – consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol, pentru discutarea aspectelor logistice și a detaliilor referitoare la pregătirea viitoarei reuniuni ce va avea loc în septembrie 2015, în România.

Subcomitetul pentru standarde de control intern se concentrează pe dezvoltarea și promovarea bunelor practici în domeniul controlului intern și stabilirea responsabilității manageriale mai concentrate în sectorul public.

Curtea de Conturi a României este membră a Subcomitetului INTOSAI pentru standardele de control intern încă din anul 2002. În această calitate, reprezentanții instituției noastre au participat la toate evenimentele care au avut loc cu prilejul dezbaterii documentelor ce au fost elaborate de către Subcomitet, respectiv INTOSAI GOV – Ghid pentru buna guvernare în sectorul public.

Întâlnirea finală a Instituțiilor Supreme de Audit care au derulat auditul paralel al sistemelor de gestionare a datoriei publice, organizată la Tbilisi de Grupul de lucru privind auditul datoriei publice (WGPD)

Domnul Roman Maguta, Președintele SAI Ucraina i-a invitat pe reprezentanții SAI-urilor care au derulat auditul paralel internațional al sistemelor de gestionare a datoriei publice să participe la întrunirea

finală ce a avut loc în perioada 17-18 martie 2015 la Tbilisi, Georgia, întâlnire la care a fost invitată și Curtea de Conturi. Instituția noastră a fost reprezentată de domnul Dan Fîrțescu, consilier de conturi și doamna Viviana Trif, auditor public extern.

Acest audit paralel a fost efectuat sub forma unui audit al performanței, focalizat pe evaluarea eficienței sistemului/sistemelor informatice de management al datoriei publice utilizate de către cele 11 țări din care fac parte instituțiile supreme de audit participante la audit. Acțiunea a fost desfășurată sub egida Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică care este prezidat de către SAI Mexic și din care face parte și Curtea de Conturi a României.

Curtea de Conturi a României și-a adus aportul la acest proiect prin realizarea unei acțiuni de audit al sistemului informatic aferent datoriei publice, realizată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice în anul 2014. În luna decembrie 2014 a fost transmisă către SAI Ucraina o sinteză a raportului întocmit pe baza obiectivelor solicitate de către coordonatori.

Obiectivul Întâlnirii care a avut loc la Tbilisi, Georgia în perioada 17-18 martie 2015 a constat în prezentarea rezultatelor auditurilor efectuate de către SAI-urile participante la auditul paralel coordonat de către SAI Ucraina în vederea finalizării proiectului Raportului comun privind rezultatele auditului paralel. În cadrul întrunirii au fost incluse pe ordinea de zi prezentări ale SAI-urilor participante, precum și ale unor experți internaționali (Banca Mondială) sau invitați speciali din conducerea Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică.

Simpozionul ONU/INTOSAI

În perioada 2-4 martie 2015 a avut loc la Viena Conferința cu tema „Agenda de dezvoltare post-2015 a ONU: **Rolul SAI-urilor în implementarea dezvoltării durabile**”, întâlnire la care a fost invitată să participe Curtea de Conturi. Instituția noastră a fost reprezentată de **doamna Verginia Vedinaș**, consilier de conturi și **doamna Doina Drăniceanu**, șef de serviciu.

Întâlnirea membrilor Subcomitetului INTOSAI pentru standardele de control intern

Evenimentul a fost organizat în perioada 22-23 septembrie 2015, la București, de Curtea de Conturi a României și a avut ca obiectiv atât dezbateră modul în care vor fi actualizate liniile directoare INTOSAI GOV[1], cât și informarea cu privire la progresul înregistrat de grupul de lucru constituit pentru revizuirea INTOSAI GOV 9130[2], al cărui coordonator este reprezentantul Curții de Conturi a României, doamna Svetlana Mureșan, auditor public extern în cadrul Departamentului I, membru al acestui subcomitet.

La eveniment au participat reprezentanți ai instituțiilor supreme de audit din următoarele țări: Austria, Bangladesh, Belgia, Brazilia, Franța, Olanda, Polonia, Federația Rusă, precum și un consilier tehnic din Societatea Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ) pentru Oficiul Național de Audit din Malawi.

Cea de-a XIII-a Reuniune a Subcomitetului pentru auditul de conformitate

A fost organizată la Beijing, China, în perioada 21-22 octombrie 2015.

Subcomitetul privind Auditul performanței (PAS)

În perioada 15-16 martie 2016, Curtea de Conturi a participat la Reuniunea Subcomitetului privind auditul performanței în cadrul Comitetului pentru Standarde Profesionale, la Lima, Peru.

Grupul de lucru privind auditul datoriei publice (WGPD)

În perioada 5-7 iulie 2016, Curtea de Conturi a participat la Grupul de lucru privind auditul datoriei publice, la Nanjing, China.

Reuniunea Subcomitetului INTOSAI privind auditul performanței (PAS)

În perioada 26-27 aprilie 2017, reprezentantul Curții de Conturi a României a participat la cea de-a 10-a Reuniune a Subcomitetului INTOSAI privind auditul performanței (PAS), ce a avut loc la Oslo, Norvegia.

Reprezentantul Curții de Conturi a României a fost domnul Adrian Gogolan, auditor public extern în cadrul Departamentului I.

Obiectivul celei de-a 10-a reuniune a Subcomitetului INTOSAI privind auditul performanței a fost stabilirea Planului de activitate pentru perioada 2017-2019.

Întâlnirile Comitetelor, în calitate de reprezentant INTOSAI în Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit Intern (IIASB) al Institutului Auditorilor Interni (IIA) din SUA

Reprezentanta Curții de Conturi a României a participat la întâlnirile comitetelor în calitate de reprezentant INTOSAI în Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit Intern (IIASB) al Institutului Auditorilor Interni (IIA) din SUA. Întâlnirile au avut loc în perioada 23-28 iulie 2017, în Sydney, Australia.

Reprezentanta Curții de Conturi a României a fost doamna Svetlana Mureșan, director în cadrul Departamentului I la Întâlnirea anuală a tuturor Comitetelor.

C4.1.4. Participarea la comitetele și grupurile de lucru ale EUROSAI

Seminarul cu tema „Rolul Instituțiilor Supreme de Audit din cadrul Uniunii Europene în contextul actualei crize financiare și economice”

Luxemburg,
Luxemburg

16 februarie 2009

Reuniunea Grupului de lucru privind Rapoartele instituțiilor supreme de audit naționale asupra managementului financiar al Uniunii Europene, organizată la Budapesta în perioada 18-19 iunie 2009

În cadrul reuniunii au fost abordate următoarele teme:

- ↳ *Principalele evenimente de la Parlamentul European privind managementul financiar al Uniunii Europene, care au vizat:*
 - ☞ rezoluția privind descărcarea de gestiune pe anul 2007;
 - ☞ planul de activitate în domeniul controlului intern;
 - ☞ rapoartele anuale pe anul 2008;
 - ☞ declarațiile naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene (Danemarca, Olanda, Marea Britanie, Spania);
 - ☞ raportul Comisiei Europene privind efectuarea plăților, riscul tolerabil al erorii.
- ↳ *Prezentarea unor rapoarte de audit asupra fondurilor europene;*

- ↳ *Posibilitățile de utilizare a rapoartelor de audit privind controlul și managementul financiar al fondurilor europene în Ungaria;*
- ↳ *Utilizarea de către Oficiul de Audit al Ungariei a matricei stabilite de Grupul de lucru pentru auditarea fondurilor europene;*
- ↳ *Analiza indicatorilor privind calitatea managementului financiar al fondurilor Uniunii Europene.*

Utilizarea de indicatori în Raportul Comisiei Europene privind „Planul de acțiune pentru cadrul conceptual al controlului intern integrat”, secțiune în care s-au prezentat: sistemul complex de responsabilitate pentru cheltuirea bugetului Uniunii Europene; utilizarea de indicatori cantitativi și calitativi; simplificarea principiilor de control; abordarea auditului unic etc.

Seminarul Comitetului de Contact al EUROSAI

Helsinki, Finlanda

23-24 septembrie 2009

Participarea delegației Curții de Conturi a României la lucrările celei de-a VIII-a Reuniuni anuale a Grupului de lucru EUROSAI privind auditul mediului – (EUROSAI WGEA), Texel, Olanda, 5-7 octombrie 2010

La invitația comună a doamnei Saskia Stuveling, auditor general al SAI Olanda și a domnului Jorgen Kosmo, președintele Curții de Conturi a Norvegiei, o delegație a Curții de Conturi a României, condusă de domnul Ioan Anton, consilier de conturi, a participat la lucrările acestei conferințe internaționale. Conferința a reunit 65 de participanți din 31 de țări la care s-au adăugat și invitați ai unor instituții și organizații europene de prestigiu cum ar fi Curtea de Conturi Europeană, Comisia Europeană, ARABOSAI, AFROSAI, ASOSAI, ONU, Societatea pentru Natură și Mediu din Olanda etc.

Reuniunea a fost precedată de un seminar privind auditul proiectelor privind producerea energiei din surse regenerabile, prezidat de reprezentanții SAI Cehia, în data de 4 octombrie 2010.

De menționat este și faptul că în vederea maximizării efectelor participării la această importantă Reuniune anuală, delegația Curții de Conturi a României a avut întâlniri bilaterale cu conducătorii și membrii delegațiilor Instituțiilor Supreme de Control și Audit din Norvegia, Olanda, Rusia, Moldova, Ucraina, Cehia, Finlanda și Bulgaria.

De asemenea, membrii delegației Curții de Conturi a României au avut o scurtă întrevedere cu Excelența Sa, domnul Călin Fabian, Ambasadorul României în Regatul Țărilor de Jos, care a întâmpinat delegația la sosirea la Amsterdam.

Grupul de lucru privind auditul mediului

Reuniunea Grupului de Lucru EUROSAI IT

În perioada 21-22 Februarie 2011 a avut loc la Istanbul *Întâlnirea Grupului de Lucru EUROSAI privind auditul IT*, la care a participat, în calitate de membru, și o delegație a Curții de Conturi a României, compusă din **doamna prof. univ. dr. Sabina Funar**, consilier de conturi și **doamna Elena Acioabăniței**, auditor public extern în cadrul Departamentului I. Printre temele abordate la această reuniune s-au numărat cele legate de "e-government", fraudă la nivel internațional în ceea ce privește veniturile publice și autoevaluări IT.

Auditul paralel coordonat privind protecția Mării Negre împotriva poluării

În data de 12 aprilie 2011, Curtea de Conturi a României a organizat, la București, a III-a Întâlnire de lucru a echipelor de experți pentru „Auditul paralel coordonat privind protecția Mării Negre împotriva poluării.”

La reuniune au fost prezenți 13 delegați din SAI-urile participante la acest audit, respectiv Georgia, Federația Rusă, România, Turcia și Ucraina. Reuniunea a avut drept scop discutarea Raportului Comun și al rezultatelor Auditului paralel coordonat privind protecția Mării Negre împotriva poluării.

În deschiderea seminarului, domnul Mircea Popescu, vicepreședintele Curții de Conturi a României, a susținut o alocuțiune în care i-a salutat pe participanți și a prezentat contextul general al desfășurării seminarului de la București.

Reprezentantul Ministerului Mediului și Pădurilor din România a prezentat pe scurt Convenția privind Marea Neagră și alte aspecte ale abordării problemelor poluării Mării Negre din surse de pe uscat. Participanții au convenit ca sugestiile și comentariile la textul Raportului Comun să fie transmise până la 1 mai 2011 către SAI Ucraina, coordonatorul auditului.

Domnul Mikhail Odintsov, membru al Colegiului SAI Federația Rusă, a propus continuarea cooperării în domeniul protecției bazinului Mării Negre împotriva poluării (Don, Dunărea, Nipru și alte râuri, care au un impact asupra acesteia). Camera de Conturi a Ucrainei urmează să analizeze această inițiativă cu toate țările de la Marea Neagră, iar Camera de Conturi a Federației Ruse cu președintele WGEA EUROSAI.

S-a convenit ca Raportul Comun să fie semnat de către auditorii ce au luat parte la desfășurarea auditului comun și să fie ratificat de către conducătorii delegațiilor SAI-urilor participante, în cadrul Congresului EUROSAI de la Lisabona, din perioada 30 mai-4 iunie 2011.

De asemenea, domnul Mircea Popescu și domnul Ioan Anton, consilier de conturi, au avut o scurtă întrevedere cu domnul Mikhail Odintsov, membru al Colegiului SAI Federația Rusă, prilej cu care au discutat aspecte de importanță bilaterală, dar și legate de Raportul Comun de audit.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Întâlnirea anuală a EUROSAI WGEA

În perioada 10-13 octombrie 2011 a avut loc la Stockholm (Suedia) întrunirea anuală a EUROSAI WGEA, la care a participat și o delegație din partea Curții de Conturi a României. Delegația a fost formată din domnul Sandu Marin (director în cadrul Departamentului XI), domnul Vlăsceanu Gheorghe (director al Camerei de Conturi Argeș) și doamna Irina Brateș (consilier Serviciul relații externe și protocol). Principalele teme dezbătute au fost auditul transporturilor în legătură cu aspectele legate de mediu și auditul celor „3 E” în zona de mediu. Întâlnirea a debutat cu un seminar pe tema celor mai bune practici în domeniul auditului de mediu: probe și criterii de audit în legătură cu ISSAI.

Următoarea întâlnire va avea loc anul viitor, în luna octombrie, în Slovenia și va avea drept temă de dezbateră „Sustenabilitatea și aplicarea procedurilor de audit și a surselor de date în cadrul auditului de mediu”.

Reuniunea inaugurală a Echipei Obiectivului nr. 1 – Consolidare instituțională din Planul strategic EUROSAI 2011-2020 (GT1)

În data de 8 noiembrie 2011 a avut loc Reuniunea inaugurală a Echipei de Obiectiv strategic nr. 1 al EUROSAI, la Paris, Franța, la care a participat și reprezentantul Curții de Conturi a României în această echipă, doamna Doina Drăniceanu, șef de serviciu în cadrul Departamentului I.

Obiectivul strategic nr. 1 se referă la consolidarea capacității instituționale a membrilor EUROSAI. Acesta reprezintă unul dintre cele patru obiective ale Planului strategic 2011-2017 al EUROSAI și se referă la dezvoltarea abilităților, cunoștințelor și modalităților de lucru prin care o organizație devine mai eficientă pornind de la punctele forte existente și înlăturând discrepanțele și deficiențele.

Subliniind importanța împărtășirii bunei practici și experiența în cadrul EUROSAI, membrii GT 1 au decis organizarea a șapte subgrupe din perspectiva unei abordări orizontale și alocarea corespunzătoare a activităților-cheie din Planul strategic, astfel:

- identificarea necesităților, coordonator Georgia, cu sprijinul Lituaniei, Suediei, Macedoniei;
- identificarea materialelor disponibile și promovarea utilizării lor, coordonator Letonia, cu sprijinul Marii Britanii;

- ▣ identificarea strategiilor și a bunelor practici, coordonator Suedia, cu sprijinul Ungariei și Portugaliei;
- ▣ identificarea de modalități de cooperare, coordonator Franța, cu sprijinul Austriei și Slovaciei;
- ▣ utilizarea facilităților oferite de tehnologia informației (website), coordonator România, cu sprijinul Estoniei;
- ▣ promovarea inovării în EUROSAI, coordonator Marea Britanie, cu sprijinul Franței, României și Lituaniei;
- ▣ independența instituției supreme de audit, coordonator Ungaria, cu sprijinul Austriei, Franței și Spaniei.

S-a convenit menținerea legăturii și continuarea conlucrării între membrii Echipei de Obiectiv prin e-mail, până la următoarea reuniune a GT 1, stabilită a se desfășura în data de 14 februarie 2012, la Paris, în sediul Curții de Conturi a Franței.

În cadrul EUROSAI funcționează două grupuri de lucru, două grupuri operaționale și un comitet de monitorizare. Curtea de Conturi a României face parte și a participat la activitățile celor două grupuri de lucru și a unui grup operațional, și anume: **Grupul de lucru privind auditul mediului, Grupul de lucru privind auditul IT și Grupul operațional pentru audit și etică.**

Grupul de lucru EUROSAI privind auditul mediului

Reprezentantul Curții de Conturi a participat în luna mai 2012 la un Seminar pe tema „Gestionării sustenabile a pescuitului și a pădurilor”, organizat la Oslo (Norvegia).

Grupul de lucru EUROSAI privind auditul IT

În septembrie 2012 a avut loc un Seminar intitulat „**Aplicarea instrumentelor software în audit**”, organizat de SAI Cehia, la care a participat și Curtea de Conturi a României.

Grup de lucru operațional pentru audit și etică

În anul 2012, Curtea de Conturi a României a participat, în calitate de membru, la lucrările Grupului de lucru operațional pentru audit și etică. Scopul *Echipei operaționale EUROSAI pentru audit și etică* este de a promova conduita etică și integritatea atât la nivelul SAI, cât și la cel al organismelor publice.

Planul strategic al EUROSAI pentru perioada 2011-2017

În contextul Planului strategic al EUROSAI pentru perioada 2011-2017 care cuprinde patru obiective strategice, Curtea de Conturi a României este reprezentată în cadrul primelor două obiective: Echipa Obiectivului strategic nr. 1 (GT1) și Echipa Obiectivului strategic nr. 2 (GT2).

În cadrul echipei primului Obiectiv strategic, în anul 2012 au avut loc două întâlniri: prima a avut loc în data de 14 februarie 2012 la Paris (Franța), unde a participat și reprezentantul Curții de Conturi.

La nivelul celui de-al doilea Obiectiv strategic, a avut loc o întrunire de lucru, în noiembrie 2012, la Postdam (Germania), unde a participat și Curtea de Conturi a României.

Participarea Curții de Conturi a României la cea de-a VIII-a Reuniune a Grupului de lucru EUROSAI privind auditul IT

În perioada 18-19 februarie 2013 a avut loc la Paris cea de-a VIII-a Reuniune a Grupului de lucru EUROSAI privind auditul IT, la care a fost invitată să participe și Curtea de Conturi a României, instituția noastră fiind membru al Grupului de lucru EUROSAI privind auditul IT încă de la înființarea sa în anul 2002.

Din partea Curții de Conturi a României a participat domnul Cornel Constantinescu (director în cadrul Departamentului I) și domnul Vasile Rusu (șef de serviciu în cadrul Departamentului XII).

Reuniunea Grupului de lucru a debutat cu o serie de prezentări: Fluxul e-Government (utilizarea internetului pentru punerea la dispoziția cetățenilor a informațiilor și serviciilor guvernamentale) și Fluxul sistemelor de informații pentru susținerea procesului de audit, continuând a doua zi cu prezentări referitoare la Autoevaluarea Fluxului IT și a Fluxului de audit IT.

Grupul de lucru EUROSAI IT a fost înființat de către Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Control și Audit (EUROSAI), cu ocazia Congresului de la Moscova, din luna mai 2002. Scopul Grupului de lucru este de a facilita schimbul de expertiză și experiență între SAI-uri și să încurajeze punerea în aplicare a activităților comune în domeniul tehnologiei informației.

Grupul de lucru EUROSAI IT include în prezent 31 de SAI-uri și Curtea de Conturi Europeană. Grupul de lucru își coordonează activitățile sale cu cele ale Grupului de lucru privind auditul IT al INTOSAI.

Grupul de lucru stimulează SAI-urile europene să studieze în comun consecințele strategice legate de evoluția IT atât cu privire la domeniile lor de audit, cât și cu privire la propria lor utilizare de IT. De asemenea, oferă o platformă de cooperare între instituțiile supreme de audit membre.

În prezent, din acest grup de lucru fac parte 31 de membri, adică aproximativ 62% din numărul total al membrilor EUROSAI.

Participarea la Reuniunile IV și V ale Echipei Obiectivului 1 EUROSAI – Consolidare instituțională (GT1)

În data de 18 martie 2013 a avut loc la Paris cea de-a patra Reuniune a Echipei Obiectivului 1 EUROSAI – Consolidare instituțională, la care a participat domnul Moise Popescu (director) și doamna Doina Drăniceanu (șef de serviciu). La această întâlnire, un punct important de pe agendă a fost dedicat implementării noului Plan operațional, cu accent asupra prezentării Planului operațional stabilit, precum și a parcursului anual propus (anexă a aceluiași plan, dar cu recapitularea priorităților anuale). Au fost formulate concluzii și au fost stabilite acțiunile de întreprins în viitor.

Participarea la Seminarul Grupului de lucru EUROSAI privind auditul mediului pe tema „Managementul apei în Europa”

În perioada 23-24 aprilie 2013, SAI Norvegia a organizat un Seminar pe tema „Managementul apei în Europa”, la Oslo. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată la acest seminar de doamna Andreea Motoc, auditor public extern (Departamentul IX).

În cadrul acestui seminar s-a pus accent pe aspecte practice de audit și pe schimb de informații și au fost prezentate aspecte de interes comun cu privire la aria de cuprindere a unui audit privind managementul apei și al altor probleme de interes din acest domeniu, metode aplicate și alte activități relevante.

În ultima zi a Seminarului a avut loc un atelier de lucru pe tema managementul apei cu două sesiuni paralele, unde auditorii au prezentat experiențele lor acumulate atât în urma auditurilor încheiate, cât și în urma celor care sunt în curs de desfășurare.

Participarea la Seminarul EUROSAI privind auditul eticii

În perioada 17-18 septembrie 2013 a avut loc la Luxemburg Seminarul privind auditul eticii organizat de Grupul de lucru operațional al EUROSAI privind auditul eticii. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de către doamna Ioana Boboc (director) și domnul Cornea Constantinescu (auditor public extern).

Seminarul a combinat sesiuni plenare generale cu sesiuni practice, pentru a discuta experiențe relevante de audit și aspecte practice ale activității de audit. Sesiunile practice au fost urmate de scurte întâlniri plenare pentru rezumarea discuțiilor.

Cele două teme de discuție au fost următoarele:

- ☛ Provocarea de a audita probleme legate de etică;
- ☛ Instrumente și metode pentru evaluarea riscurilor.

Seminarul EUROSAI privind auditul eticii este una dintre activitățile-cheie ale Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica, iar agenda a fost realizată de Curtea de Conturi Europeană, ținând seama de opiniile membrilor Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica, precum și de rezultatele sondajului realizat de Grupul operațional la nivelul membrilor EUROSAI.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Conferința YOUNG EUROSAI

Curtea de Conturi a Olandei va sărbători în anul 2014 cea de-a 200-a aniversare. Cu această ocazie va organiza cel de-al IX-lea Congres EUROSAI, cu tema „Inovație”, la Haga, în perioada 16-19 iunie 2014.

În vederea pregătirii acestui Congres, Curtea de Conturi a Olandei a organizat în perioada 20-22 noiembrie 2013, la Rotterdam, Conferința EUROSAI pentru Tineri, unde au fost invitați să participe și reprezentanți ai Curții de Conturi a României.

Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de Aurelian Vrânceanu – șef de serviciu, Departamentul II – șef delegație, doamna Alexandra Vasile – auditor public extern, Camera de Conturi Sibiu, domnul Rafael Irimia – auditor public extern, Camera de Conturi Bacău și Elena Alexandra Lichi – expert Serviciul relații externe și protocol.

Conferința a avut drept scop facilitarea schimbului de experiență, colaborarea și crearea de noi contacte între tinerii reprezentanți ai SAI-urilor participante, precum și pregătirea lucrărilor pentru cel de-al IX-lea Congres EUROSAI.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României în cadrul Echipelor de Obiectiv 1 și 2 ale Planului strategic EUROSAI pentru perioada 2013-2017

În data de 18 noiembrie 2013 a avut loc la Paris Reuniunea Echipelor de Obiectiv nr. 1 (Consolidare instituțională) a Planului strategic EUROSAI pentru perioada 2013-2017. Unul dintre principalele subiecte din cuprinsul agendei celei de-a V-a Reuniuni a GT 1 a fost problematica chestiunilor de interes reciproc și anume o examinare a practicii de la nivelul instituțiilor supreme de audit membre ale GT1. La această reuniune a participat, din partea Curții de Conturi, doamna Doina Drăniceanu (șef de serviciu).

Tot în luna noiembrie 2013 a avut loc la Budapesta cea de-a 3-a Întâlnire a Echipelor Obiectiv 2 a EUROSAI, „Standarde Profesionale”, la care Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Cristina Breden (director). În cadrul acestei întâlniri au fost abordate subiecte precum Stadiul de implementare a Planului operațional al Echipelor Obiectiv 2 a EUROSAI, „Standarde profesionale”, activitatea Consiliului pentru Standarde Profesionale și a subcomitetelor acestuia, precum și Revizuirea Planului strategic al EUROSAI.

Participarea la Seminarul Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica pe tema „Consolidarea eticii în cadrul SAI”

Curtea de Conturi a Portugaliei a adresat Curții de Conturi a României invitația de a participa la Seminarul Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica pe tema „Consolidarea eticii în cadrul SAI” în perioada 29-30 ianuarie 2014, la Lisabona. La acest seminar au participat doamna Ioana Boboc – director, domnul Corneliu Cornea – auditor public extern și domnul Silviu Nistor – consilier în cadrul

Serviciului relații externe și protocol (care a efectuat o prezentare privind stadiul pregătirilor pentru organizarea în România a acestui Grup operativ în aprilie 2014).

Scopul seminarului a fost acela de a susține instituțiile supreme de audit în implementarea ISSAI 30 (Codul etic INTOSAI), stimulând conștientizarea importanței consolidării și gestionării eticii în cadrul SAI, prin structurarea abordărilor gestionării eticii, împărțășind informații, experiențe și bune practici și discutând și explorând puncte de vedere privind modul în care se pot gestiona cel mai bine aspectele privind etica în cadrul SAI.

Seminarul a fost împărțit în cinci sesiuni având următoarele teme:

- ☞ De ce este etica importantă în cadrul unei instituții supreme de audit?;
- ☞ Îndrumare etică: Coduri de etică;
- ☞ Rolul eticii în unități: Îndrumare și Control;
- ☞ Îndrumare etică: Pregătire;
- ☞ Dileme etice tipice în SAI-uri.

Seminarul Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica pe tema „Consolidarea eticii în cadrul SAI” este una dintre activitățile-cheie ale Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica, primul obiectiv din activitățile planificate ale Grupului operațional pentru perioada 2012-2014 fiind „Contribuirea la sporirea încrederii publicului în SAI-uri prin susținerea implementării ISSAI 30”.

Participarea Curții de Conturi a României la Întâlnirea Echipei de Obiectiv 1 (Goal Team 1 - GT 1) EUROSAI și la Seminarul privind independența instituțiilor supreme de audit

Curtea de Conturi a României a fost invitată să participe la Întâlnirea Echipei Obiectivului 1 (Goal Team 1 - GT 1) EUROSAI, urmată de Seminarul privind independența instituțiilor supreme de audit, care a avut loc la Budapesta, Ungaria, în perioada 27-28 martie 2014. La această întâlnire, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Doina Drăniceanu, șef de serviciu.

Seminarul privind independența SAI-urilor este organizat în cooperare de SAI Franța și SAI Ungaria, având scopul de a dezvolta unul dintre obiectivele Planului strategic al EUROSAI pentru perioada 2011-2017, și anume „Luarea unor măsuri active pentru consolidarea și susținerea independenței SAI”.

Seminarul a prilejuit și efectuarea de prezentări realizate de experți din Franța și Ungaria, pe temele:

- ☞ Cadrul ISSAI și importanța Rezoluției ONU A/66/209 privind independența SAI;
- ☞ Cele mai recente studii referitoare la independența în cadrul INTOSAI și EUROSAI;
- ☞ Independența în practică prin prisma experiențelor SAI Franța și SAI Ungaria.

Întâlnirea Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica (TFA&E)

Curtea de Conturi a României a organizat la Poiana Brașov a V-a Întâlnire a Grupului operațional EUROSAI privind auditul și etica, în perioada 2-3 aprilie 2014.

La această întâlnire au participat reprezentanți ai 15 SAI-uri membre ale Grupului operațional din totalul de 19 SAI-uri, inclusiv reprezentanți ai Curții de Conturi Europene. Delegația Curții de Conturi a României care a participat la această întâlnire a fost condusă de doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, doamna Ioana Boboc, director, domnul Dragoș Budulac, șef serviciu, domnul Cornelii Cornea, consilier și doamna Alexandra Lichi, expert auditor public extern și doamna Marilena Mihai, auditor public extern Autoritatea de Audit, domnul Silviu Nistor, consilier, doamna Irina Brateș, consilier și doamna Alexandra Lichi, expert.

Conform agendei întâlnirii au avut loc discuții pe următoarele teme:

- ☛ Etica în cadrul SAI-urilor;
- ☛ Consolidarea gradului de conștientizare a problemelor privind etica;
- ☛ Metodele de audit ale SAI-urilor privind problemele etice;
- ☛ Proiectele viitoare ale TFA&E;
- ☛ Raportul TFA&E ce urmează a fi prezentat în cadrul Congresului EUROSAl;
- ☛ Planul de activitate TFA&E 2014-2017;
- ☛ Dezbateri: „Cum să gestionezi limita între etică și lege”.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la cea de-a XII-a Întrunire anuală a Grupului de lucru EUROSAl privind Auditul Mediului

În perioada 7-9 octombrie 2014 a avut loc cea de-a XII-a întrunire anuală a Grupului de lucru EUROSAl privind auditul mediului, iar, anterior Întâlnirii anuale, pe data de 6 octombrie 2014 a fost organizat un Seminar pe probleme de mediu și infrastructură, la care a fost invitată să participe și Curtea de Conturi a României, în calitate de membru al acestui grup de lucru. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Alexandra Lichi, auditor public extern. Principalul subiect al întrunirii a fost biodiversitatea și principalul subiect metodologic a fost analiza datelor din chestionarul aferent acestui subiect. În cadrul Seminarului organizat pe data de 6 octombrie au fost prezentate informații referitoare la auditul infrastructurii.

În cadrul întrunirii au luat cuvântul invitați din partea instituțiilor externe relevante, dintre care menționăm și Inițiativa globală economia ecosistemelor și biodiversității.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Seminarul EUROSAl privind „Auditul de conformitate: folosirea ghidurilor privind auditul de conformitate (ISSAI 400 și 4000-4999)”

În perioada 28-29 octombrie 2014 a avut loc la Vilnius, Lituania, un seminar sub egida EUROSAl, cu tema „Auditul de conformitate: folosirea ghidurilor privind auditul de conformitate (ISSAI 400 și 4000-4999) și cele mai bune practici”, la care au fost invitați să participe și reprezentanți ai Curții de Conturi a României. La acest seminar, instituția noastră a fost reprezentată de doamna Andreea Mihalache și domnul Adrian Gogolan, auditori publici externi.

În cadrul seminarului au avut loc sesiuni plenare și grupuri de lucru pentru auditori care își desfășoară activitatea în domeniul metodologiei. De asemenea, seminarul s-a adresat personalului din domeniul auditului și metodologiei, implicat în auditul de conformitate și implementarea ISSAI.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Seminarul EUROSAl „Auditul veniturilor publice – schimb de experiență, probleme și cele mai bune practici”

Curtea de Conturi a României a fost invitată să participe la Seminarul EUROSAl „Auditul veniturilor publice – schimb de experiență, probleme și cele mai bune practici”. Instituția noastră a fost reprezentată de domnul Alexandru Costache, director. Seminarul a avut loc sub umbrela Echipei de Obiectiv 3 din cadrul EUROSAl și a fost organizat de SAI Cehia în perioada 22-24 octombrie 2014 la Praga, Cehia.

În cadrul acestui seminar s-a pus accent pe: experiența în cadrul auditurilor performanței, auditarea sistemului de luptă împotriva evaziunii și fraudei fiscale, auditarea caracterului complet al veniturilor și auditarea contului de execuție, cele mai bune practici din auditurile specifice și cele mai problematice domenii cu care ne confruntăm în cadrul auditului.

Participarea la Grupul de lucru privind auditul dezastrelor și catastrofelor naturale

În data de 5 februarie 2015, la Luxemburg, la sediul Curții de Conturi Europene, a avut loc prima întâlnire a Grupului de lucru EUROSAI privind auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor, la care a fost invitată să participe și Curtea de Conturi a României. La această întâlnire, Curtea de Conturi a fost reprezentată de doamna Mihaela Tăutu și doamna Luminița Stroe, auditori publici externi. Cadrul general al întâlnirii s-a axat pe discutarea și aprobarea Planului de activități al Grupului de lucru EUROSAI pentru următorii 3 ani și discutarea modului de implementare a ISSAI 5500 privind auditul dezastrelor acordate în cazul dezastrelor naturale, precum și rolul Grupului de lucru EUROSAI în această privință. De asemenea, au avut loc și întâlniri ale participanților la auditurile coordonate, inițiate de Grupul de lucru EUROSAI privind Auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor. Participanții au prezentat materiale privind experiența lor în ceea ce privește domeniul auditului fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor.

Participarea la a VII-a Reuniune a Echipei Obiectivului 1 Consolidare instituțională (GT1)

În perioada 19-20 februarie 2015, Curtea de Conturi a Ungariei a organizat la Budapesta cea de-a VII-a Reuniune a Echipei Obiectivului 1 – Consolidare instituțională (GT1) din Planul strategic EUROSAI pentru perioada 2011-2017, întâlnire la care a fost invitată să participe și Curtea de Conturi a României.

Instituția noastră a fost reprezentată de doamna Doina Drăniceanu, șef de serviciu.

În contextul implementării strategiilor din domeniul consolidării instituționale, aspectele principale asupra cărora GT 1 se concentrează în vederea facilitării dezvoltării și consolidării capacității instituționale a membrilor EUROSAI sunt perfecționarea pregătirii profesionale, îmbunătățirea organizării instituțiilor supreme de audit și a dezvoltării lor instituționale. Pe această linie, ca și precedentele întâlniri, a VII-a Reuniune a GT 1 s-a desfășurat sub auspiciile importanței împărtășirii bune practici și experiențe în cadrul EUROSAI.

De asemenea, s-a discutat și modul în care GT 1 va implementa sarcinile generate ca urmare a Congresului EUROSAI ce a avut loc în anul 2014 la Haga.

Această reuniune este prima întâlnire ce a fost organizată sub președinția SAI Ungaria, care a preluat, în 2014, acest rol de la Curtea de Conturi a Franței.

În cursul anului 2015, delegații din partea Curții de Conturi a României au participat la o serie de conferințe, seminarii și grupuri de lucru:

- ↳ **Grupul operativ privind auditul și etica (TFAE)** a organizat cea de-a VI-a *Reuniune a Grupului* la Roma, Italia, în perioada 20-21 aprilie 2015;
- ↳ **Grupul de lucru privind auditul IT (ITWG)**, în perioada 1-2 iulie 2015 la Varșovia, Polonia;
- ↳ **Grupul de lucru privind auditul mediului (WGEA)**, în perioada 23-24 aprilie 2015 a fost organizat un Seminar cu tema „*Auditul aspectelor privind energia*” în cadrul Sesiunii de primăvară a Grupului, care a avut loc la Tallinn, Estonia. De asemenea, în perioada 5-8 octombrie, la St. Julians, Malta, Curtea de Conturi a participat la cea de-a XIII-a Întâlnire a membrilor aceluiași Grup de lucru și la Seminarul de instruire;
- ↳ **Conferința EUROSAI – OLACEFS**, organizată în perioada 24-26 iunie la Quito, Ecuador;
- ↳ **Seminarul cu tema „Planificarea și execuția bugetului municipalității”**, organizat la Varșovia, Polonia, în perioada 5-7 octombrie 2015;
- ↳ **Echipa Obiectiv 2 „Standarde Profesionale (GT2)”**, în perioada 8-9 octombrie 2015 la Potsdam, Germania;
- ↳ **Conferința Young EUROSAI YES**, găzduită de Curtea de Conturi din Israel, a avut loc în perioada 9-12 octombrie 2015, la Ierusalim;

- ↳ **Seminarul cu tema „Experiența privind dezvoltarea și posibilitatea ca instituțiile supreme de audit să implementeze ISSAI 5500 – Îndrumări privind auditul ajutoarelor în caz de dezastre”,** desfășurat la Ankara, Turcia, în perioada 20-21 octombrie 2015;
- ↳ **Seminarul cu tema „Date deschise în audit”,** ținut la Amsterdam, Olanda, în perioada 26-27 noiembrie 2015.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la cea de-a doua Conferință EUROSAI YES pentru tinerii auditori cu vârsta sub 35 ani

În perioada 9-12 noiembrie 2015 a avut loc cea de-a doua ediție a acestei Conferințe la Ierusalim, organizată de SAI Israel, unde a participat și o delegație a Curții de Conturi a României, formată din domnișoara Teodora Lazăr, auditor public extern, domnul Adrian Muntean, auditor public extern și domnul Silviu Nistor, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol. Delegația Curții de Conturi a României a fost condusă de domnișoara Teodora Lazăr. La această conferință au fost invitați speciali SAI China, SAI Chile, IDI (Inițiativa de Dezvoltare a INTOSAI), SAI Camerun, NATO IBAN, precum și o serie de personalități aparținând mediului academic din Israel, care au susținut prezentări. În cadrul celei de-a patra Sesiuni de lucru a avut loc o sesiune specială, unde d-ra Teodora Lazăr a efectuat o prezentare cu tema „*Provocarea și necesitatea gestionării tinerilor auditori*”, care a avut drept mesaj principal accentuarea rolului tinerilor auditori în cadrul comunității internaționale de audit. Concluzia generală a acestei Conferințe a fost promovarea în continuare a mișcării tineretului EUROSAI, prin organizarea Conferinței YES pentru tinerii auditori sub 35 de ani la un interval de timp regulat, la fiecare doi sau trei ani. Totodată, EUROSAI (ca lider prin exemplu) trebuie să depună eforturi în vederea creării, ca parte a comunității INTOSAI, a unei comunități globale de tineri colegi.

Grupul de lucru privind auditul mediului (WGEA)

Oficiul Național de Audit din Estonia a organizat Sesiunea de primăvară a Grupului de lucru privind auditul mediului la Tallinn, Estonia, în zilele de 27 și 28 aprilie 2016. Evenimentul s-a concentrat pe aspecte practice de audit și schimb de informații pe tema liniilor directoare relevante INTOSAI-WGEA, îndeosebi despre auditarea managementului deșeurilor.

Grupul de lucru privind auditul mediului, Tallinn, aprilie 2016

Grupul de lucru privind auditul dezastrelor și catastrofelor naturale

În perioada 5-7 aprilie 2016, Curtea de Conturi a participat la Reuniunea Grupului de lucru privind auditul fondurilor alocate pentru situații de dezastre și calamități, la Baku, Azerbaidjan. La întâlnirea de lucru au fost prezenți 30 de reprezentanți din 13 instituții supreme de audit. Discuții relevante au avut loc pe teme precum auditul ajutoarelor în caz de dezastre, cu detalii despre riscul de fraudă și corupție, sau utilizarea informațiilor geospațiale în activitatea de audit al dezastrelor.

Grupul de lucru privind auditul IT (ITWG)

Curtea de Conturi a României a participat la a XI-a Reuniune plenară a Grupului de lucru privind auditul IT, eveniment ce a avut loc în zilele de 2 și 3 iunie 2016 la Praga, Cehia. Unul dintre subiecte a fost despre cele două baze de date EUROSAI importante, care colectează informații despre auditarea IT. Prima, care va include numai auditurile IT, se numește „Cube”. Cea de-a doua bază de date (a auditurilor EUROSAI) colectează date cu privire la audituri IT, precum și la audituri în alte domenii, semnificative pentru statele membre ale EUROSAI.

De asemenea, ITWG a abordat teme legate de *date deschise (open data)* și de audituri paralele în curs de desfășurare în domeniul IT.

Grupul de lucru privind auditul IT, Praga, iunie 2016

Grupul operativ privind auditul și etica (TFAE)

În zilele de 19 și 20 mai 2016 a avut loc la Institutul de Studii Fiscale din Madrid, Spania, Reuniunea Grupului operativ al EUROSAI pentru audit și etică. Aflat la cea de-a șaptea ediție, evenimentul a avut în prim-plan atât discuții despre cele mai frecvente dileme cu care se confruntă personalul instituțiilor supreme de audit în activitatea referitoare la auditul eticii, cât și discuții despre consolidarea eticii de control și monitorizare a instituțiilor supreme de audit.

Grupul operativ privind auditul și etica, Madrid, mai 2016

Echipa Obiectivului 1 din Planul strategic EUROSAl pentru perioada 2011-2017 „Consolidare instituțională” (GT 1)

Cea de-a IX-a Reuniune a GT 1 a avut loc în zilele de 11 și 12 aprilie 2016, la Budapesta, Ungaria. Întâlnirea, care a reunit 22 de specialiști din 13 instituții supreme de audit și 2 organizații internaționale, a fost și o oportunitate pentru a pregăti viitoarele congrese INTOSAI și EUROSAl. În timpul programului intensiv de două zile, participanții au contribuit activ la detalierea posibilităților privind modul de dezvoltare a capacității instituțiilor supreme de audit de a „livra mesajul” într-un mod eficient.

În zilele de 15 și 16 septembrie 2016, Curtea de Conturi a participat la a X-a Reuniune a GT 1, la Budapesta, Ungaria. În timpul sesiunii de lucru s-au discutat aspecte legate de informațiile relevante disponibile, despre baza de date cu bune practici, dar și despre identificarea celor mai eficiente metode privind consolidarea instituțională.

Echipa Obiectivului 1 „Consolidare instituțională”

Budapesta, aprilie 2016

Budapesta, septembrie 2016

Echipa Obiectivului 2 din Planul strategic EUROSAl pentru perioada 2011-2017 „Standarde Profesionale” (GT 2)

În zilele de 15 și 16 septembrie 2016 s-a desfășurat *Conferința privind importanța eticii și integrității pentru instituțiile supreme de audit*, la Budapesta, Ungaria.

În zilele de 3 și 4 noiembrie 2016 a avut loc a VI-a *Reuniune a Echipei Obiectivului 2 din Planul strategic EUROSAl pentru perioada 2011-2017 (GT 2)*, privind standardele profesionale, la Bonn, Germania.

Echipa Obiectivului 1 din Planul strategic EUROSAl pentru perioada 2011-2017 „Consolidare instituțională” (GT 1)

În zilele de 20 și 21 septembrie 2016 a avut loc Seminarul „*Auditul municipalităților*” în cadrul activităților EUROSAl GT 1, care includ proiectul „*Promovarea inovației la nivelul EUROSAl*”, la Vilnius, Lituania.

Echipa internațională care a participat la Seminarul „Auditul municipalităților”, Vilnius, septembrie 2016

Seminarul privind auditul energiei și climei – „Provocări și oportunități pentru SAI-uri”

În perioada 19-20.01.2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la seminarul privind auditul energiei și climei – „Provocări și oportunități pentru SAI-uri”, ce a avut loc la ECA, Luxembourg. Componenta delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- domnul Cristi Ecobici, director adjunct în cadrul Departamentului IX;
- domnul Liviu Vlăduț, director adjunct în cadrul Departamentului IV.

Tema seminarului a fost „Identificarea lacunelor, riscurilor și oportunităților SAI-urilor în ceea ce privește auditarea aspectelor climatice și energetice cu aplicabilitate generală”.

Întâlnirea de stabilire a cadrului general și a obiectivelor referitoare la execuția auditului EUROSAI de cooperare privind calitatea aerului

În perioada 26-27 ianuarie 2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la întâlnirea de stabilire a cadrului general și a obiectivelor referitoare la execuția auditului EUROSAI de cooperare privind calitatea aerului, ce a avut loc în Cracovia, Polonia.

Componenta delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- domnul Sandu Marin, director în cadrul Departamentului IX;
- domnul Mihai Cristian ECOBICI, director adjunct în cadrul Departamentului IX.

Întâlnirea Grupului de lucru EUROSAI privind auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor, ce a avut loc în Roma, Italia

În perioada 30-31 martie 2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la a III-a *Întâlnire a Grupului de lucru EUROSAI privind Auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor, ce a avut loc la Roma, Italia.*

Delegația Curții de Conturi a României a fost formată din:

- doamna Carmen Stănescu, consilier de conturi și șef al Departamentului XI;
- doamna Eugenia Iancului, auditor public extern în cadrul Departamentului XI;
- domnul Silviu Nistor, șef de birou în cadrul Direcției relații internaționale și protocol.

În cadrul întrunirii a avut loc un seminar cu titlul „Oportunități ale auditurilor performanței în evaluarea activităților care au scopul de a preveni și elimina consecințele dezastrelor” și o sesiune plenară cu titlul „Cele mai bune practici ale SAI-urilor în auditarea folosirii fondurilor alocate prevenirii și eliminării consecințelor dezastrelor, în contextul implementării Obiectivelor de Dezvoltare Sustenabilă 2030, adoptate de Adunarea Generală a ONU”.

Grupul operațional EUROSAI privind auditul municipalităților, ce a avut loc în Vilnius, Lituania

În perioada 11-12 aprilie 2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la Grupul operațional EUROSAI privind auditul municipalităților, ce a avut loc la Vilnius, Lituania.

Componenta delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- doamna Burcea Magdalena, șef de serviciu în cadrul Camerei de Conturi Dâmbovița;
- doamna Roxana Șeitan, auditor public extern în cadrul Departamentului VI.

Această întâlnire a avut ca scop oferirea unei platforme pentru introducerea generală a Grupului operațional EUROSAI privind auditul municipalităților și a fost organizată conform celor trei obiective strategice ale Grupului. De asemenea, a fost aprobat planul de activitate și au fost stabilite sarcinile SAI-urilor.

Sesiunea de primăvară WGEA EUROSAI privind calitatea și managementul apei

În perioada 25-26 aprilie 2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la Sesiunea de primăvară WGEA EUROSAI privind calitatea și managementul apei, ce a avut loc în Ljubljana, Slovenia. Componenta delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- domnul Nicu MARCU, consilier de conturi;
- domnul Mihai Cristian ECOBICI, director adjunct în cadrul *Departamentului IX.*

Cu această ocazie au fost dezbătute aspecte relevante cu privire la:

- ↳ gestionarea durabilă a apei și conservarea ecosistemelor de apă dulce;
- ↳ rolul și experiența SAI referitoare la aceste aspecte.

Întâlnirea Grupului de lucru pe tema „Standardelor Europene de Contabilitate pentru Sectorul Public (EPSAS)”, organizată de către EUROSTAT. Întâlnirea a avut loc la Lisabona, Portugalia.

În perioada 26-28.04.2017, reprezentanta Curții de Conturi a României a participat la cea de a patra Întâlnire a Grupului de lucru pe tema „Standardelor Europene de Contabilitate pentru Sectorul Public (EPSAS)”, organizată de către EUROSTAT. Întâlnirea a avut loc la Lisabona, Portugalia.

Reprezentanta Curții de Conturi a României a fost doamna Bragadireanu Carmen, director în cadrul Departamentului II.

Acțiunea s-a înscris în seria reuniunilor organizate de către Comisia Europeană, prin EUROSTAT (Institutul European pentru Statistică), în vederea finalizării amplului proces de elaborare, aprobare și, ulterior, de implementare în statele membre a „Standardelor Europene de Contabilitate pentru Sectorul Public”.

Seminarul comun EUROSAI-ECIIA

În data de 11 mai 2017, reprezentanta Curții de Conturi a României a participat la Seminarul comun EUROSAI-ECIIA, ce a avut loc la Bruxelles, Belgia.

Reprezentanta Curții de Conturi a României a fost doamna Svetlana Mureșan, director în cadrul Departamentului I.

Tema centrală a acestui seminar a fost relația dintre SAI-uri și auditorii interni din sectorul public.

Seminarul Ernst&Young privind reformele contabile în sectorul public

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Seminarul Ernst&Young privind reformele contabile în sectorul public, ce a avut în data de 16 mai 2017, la Bruxelles, Belgia.

Componența delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- doamna Ivan Cristina, director adjunct în cadrul Departamentului II;
- doamna Moisei Anca Steluța, auditor public extern în cadrul Departamentului V;
- doamna Steleanu Roxana Petruța, auditor public extern în cadrul Departamentului XI.

Agenda seminarului a inclus:

- ↳ Experiențele auditului IPSAS bazate pe declarațiile financiare și lecțiile utile pentru EPSAS;
- ↳ Ultimele progrese ale proiectului EPSAS;
- ↳ Introducere în contabilitatea IPSAS.

Congresul Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit

În perioada 22-23 mai 2017, reprezentanții Curții de Conturi a României au participat la Congresul Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit, ce a avut loc la Istanbul, Turcia.

Delegația Curții de Conturi a României a fost formată din:

- doamna Marta Pelea, consilier de conturi;
- domnul Petru Lakatos, consilier de conturi;
- domnul Dragoș Budulac, director.

Seminarul comun privind Rețeaua de audit privind politica fiscală și Rețeaua de audit privind strategia Europa 2020

În perioada 30-31 mai 2017, reprezentanta Curții de Conturi a României a participat la Seminarul comun privind Rețeaua de audit privind politica fiscală și Rețeaua de audit privind strategia Europa 2020, ce a avut loc în Malta.

Cu această ocazie au fost dezbătute aspecte relevante cu privire la:

- ↳ Bunele practici privind sistemele de urmărire a carierei absolvenților.

Reprezentanta Curții de Conturi a României a fost doamna Andreea Antoneac, consilier asimilat APE în cadrul Departamentului IX.

Comitetul de Proiect ISO/PC 295 – Audit Data Collection și în Grupul de lucru WG 01 al Comitetului ISO/PC 295

Participarea Curții de Conturi a României în cadrul Comitetului de Proiect ISO/PC 295 – Audit Data Collection și în Grupul de lucru WG 01 al Comitetului ISO/PC 295, ce au avut loc în perioada 25-27 iulie 2017, la Moscova, Federația Rusă.

Componența delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- domnul Aurelian Vrâncanu, director în cadrul Departamentului XII;
- domnul Mihai Răzvan Sanda, director adjunct în cadrul Camerei de Conturi Dolj.

Proiectul Audit Data Collection (ADC) a avut ca obiectiv standardizarea colectării datelor de audit furnizate de aplicațiile financiar-contabile, pentru a permite transferul automat al acestora către aplicațiile de audit financiar prin intermediul unui standard de interfață de date între aplicațiile financiar-contabile și cele de audit.

Seminarul privind auditul municipalităților și Reuniunea anuală a membrilor TFMA

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Seminarul privind auditul municipalităților și Reuniunea anuală a membrilor TFMA a avut loc în perioada 5-6 octombrie 2017, la Riga, Letonia.

Componența delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- doamna Șeitan Roxana, auditor public extern în cadrul Departamentului IV;
- doamna Constantinescu Emilia, auditor public extern în cadrul Camerei de Conturi București.

Seminarul a cuprins o sesiune plenară și două ateliere de lucru în care au avut loc discuții cu experți pe teme de interes din domeniu.

Tema centrală a fost „Valoarea adăugată de auditurile SAI-urilor desfășurate la nivelul municipalităților locale.”

C4.1.5. Participarea la reuniunile Asociației Instituțiilor Supreme de Audit Francofone

Seminarul Asociației Instituțiilor Supreme de Control
care au în comun utilizarea limbii franceze (AISCCUF)

Tunis, Tunisia

6-8 aprilie

Conferința conducătorilor Instituțiilor Supreme de Control al Finanțelor Publice din cadrul Asociației Internaționale a SAI-urilor din statele francofone (AISCCUF)

La invitația comună a domnului James Carrier, președintele Curții de Conturi a Principatului Monaco și a domnului Didier Migaud, prim-președintele Curții de Conturi a Franței, o delegație a Curții de Conturi a României, condusă de domnul Mircea Popescu, vicepreședintele Curții de Conturi, a participat la lucrările Conferinței conducătorilor Instituțiilor Supreme de Control al Finanțelor Publice din cadrul Asociației Internaționale a SAI-urilor din statele francofone (AISCCUF), ce a avut loc la Monaco în perioada 13-15 octombrie 2010.

Tema principală dezbătută în cadrul acestei conferințe a fost axată pe problematica dreptului bugetar și pe aspectele specifice colaborării dintre Instituțiile Supreme de Audit în cadrul AISCCUF. De asemenea, pe parcursul desfășurării lucrărilor Reuniunii, delegația Curții de Conturi a României, a avut întâlniri bilaterale cu președinții SAI Franța, Portugalia, Polonia, Maroc, Algeria și Tunisia.

Participarea la Conferința președinților SAI-urilor membre ale AISCCUF

În perioada 7-8 noiembrie 2013 a avut loc la Rabat (Maroc) Conferința președinților Instituțiilor Supreme de Audit membre AISCCUF. La această conferință, Curtea de Conturi a fost reprezentată de doamna prof. univ.

dr. Verginia Vedinaș, consilier de conturi și membru al Plenului Curții de Conturi a României și domnișoara Teodora Lazăr, consilier pentru relații internaționale (Serviciul relații externe și protocol).

Tema principală a conferinței a fost *„Evaluarea performanței Instituțiilor Supreme de Audit francofone: convergențe și specificități”*, iar în cadrul acesteia au fost organizate trei mese rotunde cu privire la: misiunile instituțiilor supreme de audit și cum își evaluează acestea performanța din punct de vedere al mandatului lor; mijloacele și cum își evaluează instituțiile supreme de audit performanța lor cu privire la normele profesionale aplicabile.

Prezentarea realizată de Curtea de Conturi a României în cadrul Mesei rotunde nr. 2 a cuprins elemente privind evaluarea performanței la nivelul instituției, reguli privind evaluarea personalului specializat și norme cu privire la controlul calității activităților specifice realizate de către structurile Curții de Conturi. Aceasta a fost foarte apreciată în ceea ce privește calitatea tehnică și științifică, iar reprezentanții instituției au primit felicitări din partea majorității participanților, dintre care îi amintim pe domnul Driss Jettou – prim-președintele Curții de Conturi a Regatului Maroc (și fost prim-ministru al Marocului în perioada 2002-2007), domnul Serafim Urechean, președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova, domnul Noumoutie Traore prim-președintele SAI Burkina Faso, domnul Marc Ombala – președintele SAI Camerun și din partea doamnei Charlotte Mpagu, procurorul general al SAI Gabon.

Această conferință a oferit șansa unui schimb de experiență între SAI-uri în ceea ce privește evaluarea performanței acestora și semnificația obligației acestor instituții de a răspunde în fața cetățenilor cu privire la controlul finanțelor publice.

La această conferință au fost prezente 22 de SAI-uri membre AISCCUF, precum și reprezentanți ai Băncii Mondiale și IDI.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Adunarea Generală a Asociației Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze – AISCCUF 2015

În perioada 5-6 noiembrie 2015 a avut loc la Bruxelles Adunarea Generală a Asociației Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze – AISCCUF 2015. În cadrul acestei întruniri au fost prezenți reprezentanți ai instituțiilor supreme de audit din Algeria, Belgia, Benin, Burkina Faso, Camerun, Cemas, Coasta de Fildeș, Djibouti, Franța, Haiti, Gabon, Luxemburg, Mali, Maroc, Mauritania,

Monaco, Mozambic, Niger, Republica Centrafricană, Republica Democratică Congo, România, Senegal, Elveția, Ciad, Togo, Tunisia, Elveția – Cantonul Valais, Uniunea Comorelor și ai altor organizații internaționale precum Comisia Europeană, Uniunea Economică și Monetară a Africii de Vest – UEMOA, Organizația Internațională a Francofoniei – OIF, Fondul Monetar Internațional – FMI, Programul Cheltuieli

Publice și Responsabilitate Financiară – PEFA USA, și Polul Dakar – Institutul Internațional pentru Planificarea Educațională (IIEP – UNESCO) – platformă pentru expertiza în analiza politică educațională.

La acest eveniment, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de către doamna prof. dr. Verginia Vedinaș – consilier de conturi, coordonator al Departamentului VII și domnișoara Paula-Veronica Stamate, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol.

Tema Adunării Generale a AISCCUF 2015 a fost „Independența și transparența în serviciul democrațiilor contemporane”.

În acest context, instituția noastră a participat activ la discuțiile profesionale, doamna prof. dr. Verginia Vedinaș susținând o prezentare cu tema „Principalele aspecte din activitatea Curții de Conturi a României, relevante în ceea ce privește lupta împotriva corupției și a fraudei”.

C4.1.6. Activitatea Curții de Conturi a României în cadrul Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Control și Audit din UE

Prima Reuniune a președinților Instituțiilor Supreme de Control și Audit din UE (CEE în acea epocă) a avut loc în 1960. De atunci, președinții Instituțiilor Supreme de Control și Audit (SAI) colaborează în cadrul acestui Comitet de Contact, care funcționează ca un forum pentru discutarea problemelor de interes comun în domeniul recentelor dezvoltări la nivelul UE cu impact asupra activității SAI-urilor membre.

Seminarul cu tema „Rolul Instituțiilor Supreme de Audit din cadrul Uniunii Europene în contextul actualei crize financiare și economice”

Luxemburg,
Luxemburg

16 februarie

Lucrările Grupului de lucru privind TVA al Instituțiilor Supreme de Audit

În perioada 9-12 septembrie 2009 s-au derulat lucrările Grupului de lucru privind TVA al instituțiilor supreme de audit având ca obiectiv principal furnizarea de asistență instituțiilor din țările membre în acțiunile de audit întreprinse în domeniul taxei pe valoarea adăugată.

Lucrările Grupului de lucru s-au derulat la sediul Curții de Conturi Europene, la Luxemburg, la care au participat reprezentanți ai Instituțiilor Supreme de Audit din 18 țări membre, inclusiv cei ai Curții de Conturi a României. Au mai participat reprezentanți ai Curții de Conturi Europene, ai Comisiei Europene, precum și un reprezentant al Ministerului de Finanțe din Luxemburg.

Aspectele dezbătute au avut ca subiect:

- ↪ accesul, schimbul și utilizarea informațiilor conținute în documentele țărilor membre ale Uniunii Europene, evaluarea situației existente cu privire la accesul public la documentele Parlamentului și Consiliului European și ale Comisiei care sunt stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1049/2001.
- ↪ recunoașterea, de către Consiliul European, a necesității elaborării unei strategii antifraudă cu privire la TVA la nivelul Uniunii Europene, pe baza unor măsuri de creștere a eficienței administrației fiscale, în scopul detectării fraudei intracomunitare a TVA-ului;
- ↪ evaluarea stadiului implementării măsurilor luate în acest domeniu, ocazie cu care s-a constatat că doar două măsuri au fost adoptate și aplicate efectiv: măsura cu privire la sancțiunile și procedurile penale, respectiv validarea TVA-ului la nivelul Uniunii Europene. Alte două măsuri nu au intrat încă în aplicare, și anume cea cu privire la reducerea perioadelor de raportare și de schimb al informațiilor referitoare la tranzacțiile intracomunitare de mărfuri, respectiv stabilirea unor reguli precise referitoare la scutirea de TVA a importurilor.

La încheierea lucrărilor s-a stabilit ca următoarea întâlnire a Grupului de lucru să aibă loc în septembrie 2010, iar Curții de Conturi a României i s-a solicitat acordul privind organizarea acesteia.

Seminarul Comitetului de Contact al EUROSAI	Helsinki, Finlanda	23-24 sept. 2010
Conferința cu tema „Controlul financiar public intern”	Bruxelles, Belgia	28-29 sept. 2010
Reuniunea ofițerilor de legătură ai Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană și țările candidate	Luxemburg, Luxemburg	14-16 oct. 2010
Reuniunea Comitetului de Contact al președinților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană	Budapesta, Ungaria	29 nov.-1 dec. 2010

Reuniunea extraordinară a ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit din statele membre ale UE și din țările candidate și potențial candidate

Ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, dl. Dragoș Budulac, a participat la Reuniunea extraordinară a ofițerilor de legătură ce a fost găzduită de către Curtea de Conturi Europeană la Luxemburg, în perioada 9-10 decembrie 2010. Anterior acestei reuniuni, în data de 8 decembrie 2010 a avut loc și Reuniunea ofițerilor de legătură ai SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la UE la care ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României a fost invitat să participe în calitate de copreședinte al Grupului de lucru privind activități de audit comune, care se constituie în fapt ca un liant ce facilitează cooperarea între SAI-urile din statele membre ale UE și cele din țările candidate în domeniul auditului extern. De menționat este faptul că această Reuniune a fost dedicată în principal pregătirii Reuniunii președinților SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate și, totodată, admiterii SAI Islanda în cadrul acestei rețele de cooperare, care, în prezent, înglobează SAI-urile din Albania, Croația, Macedonia, Turcia, Serbia, Muntenegru, Islanda, Bosnia Herțegovina și Curtea de Conturi Europeană. Reuniunea ofițerilor de legătură din SAI-urile membre UE a avut ca principale teme de discuție identificarea și pregătirea subiectelor ce vor fi incluse în agenda discuțiilor în cadrul Comitetului de Contact al Președinților SAI-urilor din UE de la Luxemburg.

Reuniunea conducătorilor SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană, Istanbul, 7-9 martie 2011

Întâlnirea dintre Curtea de Conturi Europeană, SIGMA și Grupul de lucru privind Acțiunile de Audit Comune (JWGAA)- Paris, 23 februarie 2011

La invitația SIGMA/OECD, Ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, **dl. Dragoș Budulac**, a participat la o întâlnire de lucru de o zi, la sediul SIGMA, organizată în scopul discutării și definitivării documentelor pregătitoare referitoare la Reuniunea conducătorilor SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană, care va avea loc în perioada 7-9 martie 2011 la Istanbul.

În cadrul acestei întâlniri, a fost remarcată în mod special contribuția Curții de Conturi a României, care până în anul 2007 a beneficiat de sprijinul Uniunii Europene în calitate membru al rețelei amintite anterior, subliniind faptul că acum este capabilă la rândul său să ofere asistență profesională.

Tot în acest context, domnul Bob Bonwitt, președintele OECD/SIGMA, a evocat și faptul că a avut deosebită plăcere și onoare să îl cunoască pe **domnul președinte Nicolae Văcăroiu**, în perioada 1994-1995, în care Domnia sa îndeplinea funcția de Prim - ministru al României, calitate în care a coordonat procesul de pregătire al României pentru aderarea la Uniunea Europeană.

La invitația SIGMA/OECD, ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, d-l Dragoș Budulac, a participat la Reuniunea conducătorilor SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană (Albania, Bosnia-Herțegovina, Croația, Islanda, Macedonia, Muntenegru, Serbia și Turcia), care s-a desfășurat la Istanbul în perioada 7-9 martie 2011. La reuniune au participat 44 de reprezentanți ai SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate, Curtea de Conturi Europeană, Comisia Europeană, OECD/SIGMA, Curtea de Conturi a României și SAI Cehia (reprezentând Grupul de lucru privind activități de audit comune din cadrul Comitetului de Contact), SAI Danemarca (reprezentând Comitetul privind Standardele Profesionale INTOSAI), respectiv SAI Letonia, în calitate de invitat.

Reuniunea Grupului de Lucru privind auditul TVA

În perioada 7-8 februarie 2011 a avut loc la sediul Curții de Audit a Austriei întâlnirea Grupului de Lucru privind auditul TVA, sub patronajul Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană, la care a participat și o delegație reprezentând Curtea de Conturi a României, compusă din domnii **Alexandru-Puiu Costache** (director Departamentul II), **Marian Motofeanu** (auditor public extern în cadrul Departamentului II) și **Silviu Nistor** (consilier în cadrul Serviciului Relații Externe și Protocol).

Scopul seminarului a fost, în principal, continuarea observării evoluției strategiilor europene antifraudă în domeniul TVA. Întâlnirea de la Viena a fost o continuare a seminariilor din 27-28 ianuarie 2010 de la Bonn și din 21-22 iunie 2010 de la Budapesta, seminarii la care a fost reprezentată și Curtea de Conturi a României.

Reuniunea a fost coprezidată de către domnul Vitor Caldeira, președintele Curții de Conturi Europene, și de domnul Akyel Recai, președintele Curții de Conturi a Turciei.

Temele principale dezbătute în cadrul Reuniunii au fost următoarele:

- ↳ Independența instituțională a SAI-urilor;
- ↳ Relația SAI-urilor cu parlamentele naționale;
- ↳ Calitatea auditului.

Pe baza discuțiilor și a concluziilor participanților a fost adoptat un document numit generic „Declarația de la Istanbul”, care sintetizează cele mai importante elemente referitoare la tematica dezbătută și un Plan de Acțiuni Comune pentru următorii doi ani.

Reuniunea ofițerilor de legătură ai Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale UE și din țările candidate și potențial candidate la aderare, Sofia, 12-13 mai 2011

Curtea de Conturi a Bulgariei (Smetna Palata), în calitate de gazdă a evenimentului sus-menționat, i-a pe invitat ofițerii de legătură din SAI-urile statelor membre UE, din țările candidate și precandidate să participe la Reuniunea ofițerilor de legătură, ce a avut loc la Sofia în perioada 11-13 mai 2011. Lucrările Reuniunii ofițerilor de legătură ai SAI-urilor din statele membre ale Uniunii Europene au avut loc în perioada 12-13 mai 2011. Acestea au fost precedate de Întâlnirea ofițerilor de legătură din țările candidate și potențial candidate la aderarea la UE, ECA și SIGMA, ce a avut loc în data de 11 mai 2011.

Curtea de Conturi a României a fost reprezentată la aceste două reuniuni de către d-l Dragoș Budulac, ofițer de legătură și șef de serviciu Relații externe și protocol. Acesta a fost raportor la întâlnirea din 11 mai la trei din cele nouă puncte cuprinse pe ordinea de zi a reuniunii și a făcut prezentări pe următoarele teme:

- ↳ Prezentarea formei finale a Acordului de la Istanbul și reflecții asupra experienței dobândite;

- ↳ Activități propuse de părți interesate din afara Rețelei Președinților (Comisia Europeană);
- ↳ Finalizarea Planului de activități și sugestii privind pregătirea evenimentelor viitoare (activități, grupuri de lucru pregătitoare, identificare gazde și perioade etc.).

De asemenea, la Reuniunea ofițerilor de legătură a SAI-urilor din statele membre ale UE (12-13 mai), domnul Budulac a fost raportor și a prezentat activitatea Grupului de lucru privind activități de audit comune, în calitate de președinte al acestui grup de lucru. Conform procedurii de desfășurare a Reuniunilor Comitetului de Contact al Conducătorilor SAI-urilor din UE, ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României va fi raportor și va prezenta activitatea din perioada octombrie 2010-octombrie 2011 a Grupului de lucru comun privind activitățile de audit, la reuniunea ce va avea loc la Luxemburg în perioada 13-14 octombrie 2011.

Participarea reprezentantului Curții de Conturi a României la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact al președinților Instituțiilor Supreme de Control și Audit din Uniunea Europeană

La invitația domnului Vitor Caldeira, președintele Curții de Conturi Europene, d-l Dragoș Budulac – șef de serviciu și ofițer de legătură al Curții de Conturi a României, a fost desemnat de Plenul Curții de Conturi să participe la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la UE, ce a avut loc la Luxemburg în perioada 12-14 octombrie 2011. La reuniune au participat și invitați de prim rang, precum domnul Vitor Caldeira, președinte al Curții de Conturi Europene, domnul Olli Rehn, Comisar European pentru Afaceri economice și monetare în cadrul Comisiei Europene, domnul Luc Frieden, ministru de finanțe din Luxemburg, domnul Vitor Constancio, vicepreședinte al Băncii Centrale Europene, precum și alți oficiali de seamă. Reuniunea de anul acesta a avut un caracter mai interactiv comparativ cu cele precedente și a prilejuit un schimb util de informații și idei în legătură cu problemele dezbătute. Pentru prima dată a fost adoptată o Declarație a Comitetului de Contact care urmează a fi transmisă instituțiilor europene, precum și parlamentelor și guvernelor naționale.

Seminar privind „Auditul conturilor bugetare și a situațiilor financiare”

Șeful Serviciului relații externe și protocol și ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, domnul Dragoș Budulac, în calitate de copreședinte al Grupului de lucru privind activitățile comune de audit în cadrul Comitetului de Contact al SAI-urilor din statele membre ale UE, a fost invitat de către membrii Rețelei de Cooperare a SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la Uniunea Europeană, la un seminar cu tema auditul conturilor bugetare, ce a avut loc în Serbia, Belgrad, în perioada 1-2 decembrie 2011.

Grupul de lucru privind activitățile comune de audit (JWGAA) a fost mandatat de către Comitetul de Contact al Conducătorilor SAI-urilor din statele membre ale UE să fie principalul instrument în asigurarea sprijinului pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a SAI-urilor din țările candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană.

Seminarul ce a abordat tema auditului conturilor bugetare și a situațiilor financiare consolidate a fost inclus în Planul de activitate al Rețelei SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate pentru perioada 2011-2012. Acest Plan face parte din Acordul de la Istanbul, aprobat de președintele Curții de Conturi Europene și de președinții SAI-urilor statelor candidate și potențial candidate, în luna martie 2011. Conform agendei seminarului, d-l Dragoș Budulac a susținut o prezentare referitoare la Standardele de Audit ISSAI relevante pentru auditul conturilor bugetare.

Participarea Curții de Conturi a României la Grupul de lucru privind relația dintre EUROSTAT, Institutelor Naționale de Statistică, Instituțiile Supreme de Audit și Control din statele membre ale Uniunii Europene

La ultima Reuniune a Comitetului de Contact, din anul 2011, s-a decis înființarea unui grup de lucru care să analizeze posibilitățile de cooperare cu EUROSTAT și Instituțiile Naționale de Statistică și să ofere consultanță în ceea ce privește o serie de acțiuni concrete.

Instituția Supremă de Audit din Danemarca și Oficiul Suprem de Audit din Polonia au fost numite raportori ai grupului de lucru. Curtea de Audit a Olandei, Oficiul Național de Audit din Finlanda și Curtea de Conturi Europeană și-au exprimat dorința de a participa la acest grup de lucru. De asemenea, Curtea de Conturi a României va participa la acțiunile acestui grup de lucru, iar doamna Svetlana Mureșan (auditor public extern) și domnul Adrian Gogolan (auditor public extern, în cadrul Departamentului I) au fost desemnați de către Plen să ia parte la activitățile convenite în acest cadru de cooperare.

Reuniunea anuală a ofițerilor de legătură

În aprilie 2012 a avut loc la Roma Reuniunea anuală a ofițerilor de legătură la care a participat și ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României. Ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României a efectuat o prezentare, care constituie în fapt un raport de activitate al Grupului de lucru privind activități de audit comune (JWGAA), cu rolul de a informa plenul reuniunii asupra principalelor repere ale activității grupului JWGA în decursul anului 2011, al doilea an al copreședinției grupului, asigurată de ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, și respectiv al SAI Cehia. Rolul ofițerilor de legătură este de a asigura contactul și coeziunea SAI-urilor membre ale UE și de a pregăti reuniunile anuale ale Comitetului de Contact.

Grupul de lucru privind auditul TVA (Core Group 2)

În iunie 2012 a avut loc la București întâlnirea restrânsă a Grupului de lucru privind auditul TVA (Core Group 2) din cadrul Comitetului de Contact, eveniment care a fost găzduit de Curtea de Conturi a României.

Grupul de lucru privind auditul TVA este format din două subgrupuri care se întâlnesc de două ori pe an. Curtea de Conturi a României face parte din subgrupul Core Group 2, alături de Austria, Belgia, Germania, Olanda, Polonia și Ungaria. La seminar au fost prezenți 23 de participanți din cele șase SAI-uri membre și Curtea Europeană de Conturi, precum și doi experți din cadrul Agenției Naționale de Administrație Fiscală și doi experți ai Gărzii Financiare. Scopul seminarului a fost, în principal, continuarea observării evoluției strategiilor europene antifraudă în domeniul TVA și prezentarea propriilor propuneri ale Grupului de lucru privind îmbunătățirea strategiilor de luptă împotriva fraudei TVA.

Reuniunea Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la UE

La invitația domnului Guilherme d'Oliveira Martins, președintele Curții de Conturi a Portugaliei și președinte al EUROSAI, o delegație a Curții de Conturi a României a participat la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la UE, ce a avut loc la Estoril în octombrie 2012. Delegația Curții de Conturi a României a fost condusă de domnul Mircea Popescu – vicepreședinte.

Începând cu anul 2000, Curtea de Conturi a participat la aceste reuniuni în calitate de observator, iar din 2007 în calitate de membru al Comitetului de Contact. Delegația Curții de Conturi a prezentat un Raport privind activitățile de audit comune, în perioada 2010-2012, în calitate de copreședinte al Grupului de lucru privind activitățile de audit comune (JWGAA). Pe parcursul desfășurării lucrărilor Reuniunii, delegația Curții de Conturi a avut și contacte bilaterale cu reprezentanții SAI-urilor din Germania, Spania, Franța, Portugalia, Polonia, Ungaria, Grecia, Cehia, Slovacia, precum și cu președintele și membrii delegației Curții de Conturi Europene. De asemenea, au avut loc discuții și cu doamna Karen Hill – directorul OECD/SIGMA în vederea identificării unor posibile proiecte de cooperare viitoare.

Întâlnirea Grupului de lucru operațional constituit pentru Rezoluția 6/2012 a Comitetului de Contact

Participarea la Întâlnirea Grupului de lucru operațional constituit pentru Rezoluția 6/2012 a Comitetului de Contact, organizată la Tallinn, în Estonia, în luna ianuarie 2013. Scopul întâlnirii a fost de a identifica și analiza modalități concrete de îmbunătățire a capacității de reacție a Comitetului de Contact la evoluțiile legislative ale Uniunii Europene, care pot implica acțiuni concrete din partea SAI-urilor membre, în limita mandatului legal al fiecăreia. Pe baza modalităților identificate, Comitetul de Contact, într-o reuniune viitoare va stabili sarcinile și rolurile SAI-urilor ținând seama, în principal, de evoluțiile recente din Uniunea Europeană privind elaborarea noii arhitecturi economice, fiscale și financiare.

Întâlnirea Grupului de lucru privind auditul TVA

Participarea la Întâlnirea pentru preluarea președinției Grupului de lucru privind auditul TVA, organizată în luna ianuarie 2013 la Budapesta, de SAI Ungaria. Scopul întâlnirii a fost de a se preda documentele oficiale ale Grupului de lucru și de a se discuta detaliile organizării următoarei reuniuni a grupului în România.

Participarea la Seminarul privind Standardele Internaționale de Contabilitate Publică (IPSAS)

În data de 19 octombrie 2012, Comitetul de Contact a adoptat Rezoluția nr. 5 referitoare la Standardele Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSAS), prin care a recunoscut importanța considerabilă a implementării acestor standarde pentru SAI-urile din UE. Aceasta este de asemenea o chestiune de interes primar în contextul cooperării în cadrul Comitetului de Contact al SAI-urilor din UE.

IPSAS-urile sunt elaborate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSASB) și reprezintă cea mai bună practică internațională de raportare financiară pentru guverne și alte entități ale sectorului public, oferind posibilitatea întocmirii unor situații financiare de uz general.

Recunoscând importanța deosebită a acestor standarde în cadrul desfășurării activității SAI-urilor, Comitetul de Contact a decis, prin rezoluția menționată, desfășurarea unui Seminar privind Standardele Internaționale de Contabilitate Publică în data de 25 martie 2013, la Paris, organizat de Curtea de Conturi a Franței și Oficiul Național de Audit al Finlandei. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată la acest seminar de doamna Ioana Paraschivescu și doamna Carmen Bragadireanu, auditori publici externi.

Scopul acestui seminar a fost acela de a evalua rolul IPSAS-urilor actuale și stadiul implementării acestora, precum și modalitățile prin care SAI-urile să elaboreze standarde europene specifice. De asemenea, Comitetul de Contact a decis, prin intermediul aceleiași rezoluții, să monitorizeze îndeaproape continuarea discuțiilor privind standardele de contabilitate în sectorul public al UE și ca o problemă de interes comun.

Participare la Seminarul privind Standardele Internaționale de Contabilitate Publică (IPSAS)

Seminarul a fost organizat de Curtea de Conturi a Franței și Oficiul Național de Audit al Finlandei în luna martie 2013. Scopul acestui seminar a fost de a evalua rolul IPSAS-urilor actuale și stadiul implementării acestora, precum și modalitățile prin care SAI-urile trebuie să elaboreze standarde europene specifice. Comitetul de Contact a decis să monitorizeze îndeaproape continuarea discuțiilor privind standardele de contabilitate în sectorul public al UE și ca o problemă de interes comun.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Grupul de lucru privind auditul TVA

În perioada 21-23 martie 2013 a avut loc la sediul Curții de Conturi a Poloniei Reuniunea Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind auditul TVA (subgrupul 2), la care a fost invitată și o delegație reprezentând Curtea de Conturi a României. Din partea instituției noastre au participa domnul Alexandru Costache (director), domnul Marian Motofeanu (auditor public extern) și domnul Silviu Nistor (consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol).

Curtea de Conturi a României face parte din subgrupul – Core Group 2 (din care mai fac parte Austria, Belgia, Germania, Olanda, Polonia și Ungaria) și care are ca mandat dezbaterea următoarelor teme:

- ⇒ Continuarea observării evoluției strategiilor europene antifraudă în domeniul TVA și, dacă este posibil, prezentarea propriilor propuneri ale Grupului de lucru privind îmbunătățirea strategiilor de luptă împotriva fraudei TVA;
- ⇒ Identificarea altor activități sau participanți în domeniul TVA, precum și a altor inițiative ale Comisiei Europene (precum managementul riscului).

Grupul de lucru organizează de regulă, o dată la doi ani, o reuniune la care participă toate SAI-urile membre și două întâlniri anuale ale grupurilor de lucru restrânse (subgrupuri), formate din membrii interesați de o anumită problematică.

Participarea la întâlnirea Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind activități comune de audit (JWGAA)

În perioada 15-17 mai a avut loc la Budapesta Întâlnirea anuală a ofițerilor de legătură din SAI-urile statelor membre UE, din țările candidate și precandidate. Ziua de 15 mai a fost dedicată Întâlnirii ofițerilor de legătură din Statele candidate și potențial candidate la Uniunea Europeană, Curtea Europeană și OECD/SIGMA. Cu acest prilej a fost analizată activitatea desfășurată în 2012 în cadrul acestei rețele de cooperare. Ulterior acestei întâlniri, în perioada 16-17 mai 2013 a avut loc și Reuniunea ofițerilor de legătură din statele membre ale UE și din cadrul Curții de Conturi Europene. Din partea Curții de Conturi a României a participat și a realizat prezentări domnul Dragoș Budulac – ofițer de legătură. Prezentările au cuprins inclusiv stadiul pregătirilor în organizarea Reuniunii Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind auditul TVA, precum și un raport de activitate al Grupului de lucru privind activități de audit comune

(JWGAA) în decursul anului 2012, al treilea an al copreședinției grupului asigurată de ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, respectiv al SAI Cehia.

Participarea la lucrările Reuniunii Extraordinare a Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană

La invitația domnului Vitor Caldeira, președintele Curții de Conturi Europene, o delegație a Curții de Conturi a României a participat la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact Extraordinar al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la UE, ce a avut loc la Luxemburg în data de 8 mai 2013.

Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Doina Dascălu – vicepreședinte și d-l Dragoș Budulac, șef de serviciu și ofițer de legătură.

La reuniune au participat 24 de delegații din SAI-urile statelor membre UE, patru delegații din SAI-urile din țările candidate și ECA.

În cadrul Reuniunii Extraordinare au fost dezbătute următoarele teme de discuție:

- ▣ Proiectul Declarației privind importanța auditului public extern în Uniunea Economică și Monetară;
- ▣ Schimb de opinii preliminare asupra proiectului Documentului de poziție elaborat de către Grupul de lucru operativ pe Rezoluția 6/2012, în vederea pregătirii aprobării acestuia la Comitetul de Contact anual din luna octombrie 2013 din Lituania.

În după-amiază zilei de 8 mai 2013 a fost organizată o ceremonie de inaugurare a unui nou corp de clădire (K3) a Curții de Conturi Europene. La inaugurare au rostit discursuri următorii:

- Victor Caldeira – președintele ECA;
- John Periy – ministru de stat în cadrul Președinției irlandeze a UE;
- Jean Claude Juncker – prim-ministrul Luxemburgului.

La aniversare au fost invitate și diverse personalități locale sau naționale (foști membri ai ECA, foști președinți de SAI-uri europene, diplomați – inclusiv de la Ambasada României – precum și reprezentanți ai instituțiilor și organismelor UE).

Reuniunea anuală a ofițerilor de legătură ai SAI-urilor din statele membre ale Uniunii Europene și din țările candidate și precandidate

Reuniunea a avut loc la Budapesta, în luna mai 2013. Prima parte a reuniunii a fost dedicată întâlnirii ofițerilor de legătură din statele candidate și potențial candidate la Uniunea Europeană, Curtea Europeană și OECD/SIGMA, ocazie cu care a fost analizată activitatea desfășurată în 2012 în cadrul acestei rețele de cooperare. Ulterior acestei întâlniri a avut loc și Reuniunea ofițerilor de legătură din statele membre ale UE și din cadrul Curții Europene de Conturi. Prezentările ofițerului român de legătură au cuprins inclusiv stadiul pregătirilor în organizarea Reuniunii Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind auditul TVA, precum și un raport de activitate al Grupului de lucru privind activități de audit comune (JWGAA) în decursul anului 2012, al treilea an al copreședinției grupului, asigurată de ofițerul de legătură al Curții de Conturi din România, respectiv al SAI Cehia.

Seminarul organizat de Comisia Europeană, dedicat SAI-urilor din statele candidate, cu tema „Auditul performanței – un drum spre succes”

Seminarul a avut loc la Bruxelles, în luna mai 2013. Pentru asigurarea pregătirii corespunzătoare a agendei evenimentului s-a format un grup de lucru din reprezentanți ai Comisiei, ofițerii de legătură din SAI Cehia, SAI Croația și din Curtea de Conturi din România.

Seminarul a fost organizat cu sprijinul Comisiei Europene și a avut loc în contextul activităților Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind acțiuni comune de audit, a cărui copreședinție este deținută din anul 2010 de Curtea de Conturi din România și SAI Cehia.

Grupul de lucru privind activitățile comune de audit (JWGAA) a fost mandatat de către Comitetul de Contact al conducătorilor SAI-urilor din statele membre ale UE să fie principalul instrument în asigurarea sprijinului pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a SAI-urilor din țările candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană.

La seminar au participat și reprezentanți ai Parlamentului European, Curții Europene de Conturi și Comisiei Europene. Conform agendei, ofițerul de legătură al României a susținut o prezentare axată pe rolul și mandatul JWGAA în sprijinirea SAI-urilor din statele candidate în procesul acestora de consolidare a capacității instituționale în procesul de aderare la UE și a fost unul dintre moderatorii seminarului.

Participarea ofițerului de legătură al României la Întâlnirea de lucru a OECD/SIGMA

În data de 19 iunie 2013, OECD/SIGMA i-a invitat pe membrii Comitetului de sprijin al Rețelei de cooperare a SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la UE (compus din reprezentanți ai SIGMA și ofițerii de legătură de la ECA, și respectiv de la SAI România și SAI Cehia), la o întâlnire de lucru, la solicitarea Curții de Conturi Europene. Întâlnirea a avut loc la Paris, iar Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură.

Scopul acestei întâlniri a fost de a discuta principalele aspecte legate de organizarea ultimei acțiuni a Rețelei SAI-urilor din statele candidate la aderarea la UE, și anume o Conferință privind relațiile dintre SAI-uri și parlamentele naționale, programată în principiu în a doua jumătate a lunii noiembrie 2013 în Muntenegru. De asemenea, s-a stabilit în detaliu și rolul fiecărui membru al Comitetului de organizare în procesul de pregătire și desfășurare a conferinței menționate.

Participarea Curții de Conturi a României la Seminarul organizat de Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind acțiuni comune de audit (JWGAA) și Comisia Europeană, dedicat SAI-urilor din statele candidate la UE cu tema Cooperarea în auditul performanței

Comisia Europeană a organizat un seminar adresat SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană în data de 3 septembrie 2013, la Tirana, cu tema Cooperarea în auditul performanței. La acest seminar a participat domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură.

Obiectivul acestui seminar a fost acela de a prezenta modele teoretice și practice de cooperare în audit și de a identifica teme de interes comun pentru derularea unui audit paralel de către SAI-urile din statele candidate.

Seminarul a fost finanțat de către Comisia Europeană prin programul TAIEX și a avut loc în contextul activităților Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind acțiuni comune de audit (JWGAA), a cărei co-președinție este deținută din anul 2010 de ofițerii de legătură din Curtea de Conturi a României și SAI Cehia.

La acest seminar au fost invitați reprezentanți ai membrilor SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la UE (Macedonia, Albania, Turcia, Muntenegru, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Islanda, Kosovo). Ofițerul de legătură al României a susținut două prezentări care s-au axat pe rolul și mandatul JWGAA în sprijinirea SAI-urilor din statele candidate (Ghidul de bună practică în cooperarea internațională), respectiv exemple specifice de audituri paralele coordonate de interes la nivelul Uniunii Europene.

Organizarea de către Curtea de Conturi din România a Întâlnirii plenare a Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind auditul TVA

În perioada 9-10 septembrie 2013, Curtea de Conturi a României a organizat la Poiana Brașov Întâlnirea plenară a Grupului de lucru privind auditul TVA din cadrul Comitetului de Contact. La seminarul organizat în Poiana Brașov au fost prezenți 28 de participanți din 14 SAI-uri, Curtea de Conturi Europeană, Direcția

Generală de Taxare și Uniune Vamală din cadrul Comisiei Europene și EUROPOL, precum și doi experți din cadrul Agenției Naționale de Administrație Fiscală. Din partea Curții de Conturi a României au participat doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnul Marius Vorniceanu, consilier de conturi, domnul Alexandru Costache, director, domnul Dragoș Budulac, șef de serviciu, domnul Marian Motofeanu, auditor, doamna Roxana Marin, auditor, și domnul Silviu Nistor, consilier. Grupul de lucru organizează o dată la doi ani o reuniune la care participă toate SAI-urile membre și două întâlniri anuale ale grupurilor de lucru restrânse (subgrupuri), formate din membrii interesați pe o anumită problematică.

Tot în acest context, joi, 12 septembrie 2013, a avut loc la București o întâlnire bilaterală între reprezentanții Curții de Conturi a României și cei ai SAI Germania, cu privire la modul de prezentare a concluziilor Grupului de lucru.

Participarea la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană

La invitația doamnei Giedre Svediene, președintele Curții de Conturi a Lituaniei, o delegație a Curții de Conturi a României a participat la lucrările Reuniunii Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la UE, ce a avut loc la Vilnius în perioada 9-11 octombrie 2013. Acest eveniment s-a desfășurat în cadrul mai larg al manifestărilor prilejuite de exercitarea președinției Consiliului European de către Lituania.

La acest eveniment, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, și d-l Dragoș Budulac, șef de serviciu și ofițer de legătură.

La reuniune au participat o serie de personalități, precum Vitor Caldeira, președinte al Curții de Conturi Europene, Algirdas Semeta, comisar european pentru impozitare, uniune vamală și audit antifraudă în cadrul Comisiei Europene, și ES Valdas Adamkus, fost președinte al Lituaniei, dr. Gediminas Mesonis – Membru al Curții Constituționale al Lituaniei, precum și alți oficiali de seamă. Temele principale dezbătute în cadrul Reuniunii 2013 au fost axate pe problematica europeană comună și pe aspectele specifice colaborării dintre Instituțiile Supreme de Audit, la nivel național și al instituțiilor europene, după cum urmează:

- Tema I: Seminar privind evoluțiile recente în problematica UE;
- Tema II: Activități curente de cooperare în cadrul Comitetului de Contact;
- Tema III: Rețeaua de cooperare a țărilor candidate la UE;
- Tema IV: Alte aspecte.

Reuniunea de anul acesta a avut un caracter mai interactiv comparativ cu cele precedente, însă a fost prima reuniune în care nu s-a realizat consensul pentru adoptarea unei rezoluții. Pentru prima dată s-a propus renunțarea la caracterul informal al Comitetului de Contact în favoarea înființării unui nou organism la nivelul UE cu personalitate juridică.

Comitetul de Contact a adoptat rezoluții privind continuarea activității rețelei de audit a politicilor fiscale, activitățile din 2014, auditul fondurilor structurale, standardele de contabilitate publică și raportul final al auditului coordonat privind implementarea legislației UE în domeniul transportului deșeurilor.

Participarea ofițerului de legătură la Întâlnirea organizată de OECD/SIGMA dedicată SAI-urilor din statele candidate la UE

OECD/SIGMA a organizat în cooperare cu ECA și cu Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind activitățile de

audit comune (JWGAA), o conferință adresată SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană în perioada 18-19 noiembrie 2013, la Budva, în Muntenegru, cu tema Relația SAI-urilor cu parlamentele naționale. Domnul Dragoș Budulac a fost prezent la această Conferință în calitate de copreședinte al grupului de lucru menționat. De asemenea, în data de 20 noiembrie 2013 a fost organizată și Întâlnirea președinților SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la UE.

Obiectivul acestei conferințe a fost acela de a prezenta și analiza modalități concrete de organizare la nivelul parlamentelor naționale a unor comisii specializate în activitatea SAI-urilor și de a identifica buna practică în acest domeniu. Cele două evenimente au fost finanțate de către OECD/SIGMA din fonduri alocate de Comisia Europeană și au avut loc în contextul activităților JWGAA, a cărei copreședinție este deținută din anul 2010 de ofițerii de legătură din Curtea de Conturi a României și SAI Cehia.

Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind auditul TVA

În data de 3 decembrie 2013 a avut loc la Bonn o întâlnire a Comitetului de Conducere al Grupului de lucru privind auditul TVA având ca temă de discuție planurile de activitate ale celor două subgrupuri componente pentru perioada viitoare. La această întâlnire a participat domnul Alexandru Costache, director.

Grupul de lucru privind taxa pe valoarea adăugată a fost creat ca un forum pentru schimbul de experiență în ceea ce privește funcționarea sistemului TVA în UE, acordându-se o atenție specială următoarelor aspecte:

- ▣ Tendințe generale în domeniul TVA;
- ▣ Cooperarea administrativă între statele membre;
- ▣ Evaluarea pierderii de TVA cauzate de fraudă;
- ▣ Abordarea problemei privind fraudă intracomunitară în materie de TVA;
- ▣ Monitorizarea evoluțiilor în domeniul TVA;
- ▣ Promovarea cooperării în ceea ce privește auditul în domeniul TVA

Curtea de Conturi a României deține președinția grupului pentru perioada 2012-2014.

Participarea ofițerului de legătură al Curții de Conturi a României la Conferința organizată de SAI Albania cu tema Rolul SAI-urilor în realizarea unui management public responsabil în contextul provocărilor actuale

Președintele SAI Albania a invitat Curtea de Conturi a României la Conferința privind rolul Instituțiilor Supreme de Audit în realizarea unui management public responsabil în contextul actual, la Tirana, în perioada 12-13 decembrie 2013. La această conferință a participat ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, domnul Dragoș Budulac, care a susținut o prezentare la această conferință asupra principalelor realizări ale Grupului de lucru al Comitetului de Contact privind activități de audit comune (JWGAA), ținând seama că rolul principal al acestui grup de lucru este de a susține, în numele Comitetului de Contact al UE, SAI-urile din statele candidate și potențial candidate în eforturile acestora de consolidare instituțională în vederea aderării la Uniunea Europeană.

La această conferință au mai participat și alți invitați din partea Uniunii Europene, precum reprezentanți ai Curții de Conturi Europene, ai Comisiei Europene (DG Buget și DG Extindere) și ai SIGMA/OECD, precum și reprezentanți din unele SAI-uri din UE (Polonia și Suedia) și din statele candidate și potențial candidate și din mediul academic albanez.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la lucrările Grupului de lucru operativ reconstituit pentru Rezoluția 6 a Comitetului de Contact

La invitația Curții de Conturi Europene, o delegație a Curții de Conturi a României compusă din domnul Dragoș Budulac, șef de serviciu și ofițer de legătură, și domnul Aurelian Vranceanu, șef de serviciu în cadrul Departamentului II, a participat la prima Întâlnire a Grupului de lucru operațional reconstituit pentru Rezoluția 6/2012 a Comitetului de Contact, care s-a desfășurat la sediul ECA în perioada 22-23 ianuarie 2014. La această reuniune au participat în total

24 de persoane din 17 SAI-uri din statele membre ale UE și Curtea de Conturi Europeană. În general, fiecare SAI a fost reprezentat de către ofițerul de legătură și de către un expert în problematica noilor evoluții legate de reformele în domeniul economic, financiar și bancar al UE, inclusiv pentru procedurile de deficit excesiv. Scopul principal al reuniunii a fost de a identifica și analiza cauzele care au condus la neadoptarea Rezoluției la Vilnius și de a revizui proiectul documentului în cauză astfel încât să asigure luarea în considerație a opiniilor tuturor membrilor Comitetului de Contact.

Rezoluția nr. 6/2012 privind sarcinile și rolul auditului public extern în lumina noilor evoluții referitoare la guvernanta economică a Uniunii Europene prevede înființarea unui grup operativ pentru a elabora un raport pentru stabilirea sarcinilor și rolurilor SAI-urilor, ținând seama, în principal, de evoluțiile recente din UE în legătură cu elaborarea noii arhitecturi economice, fiscale și financiare. De asemenea, s-a dorit și identificarea și analiza modalităților concrete de îmbunătățire a capacității de reacție a Comitetului de Contact (Modus operandi) vizavi de evoluțiile legislative viitoare ale UE, care pot implica acțiuni concrete din partea SAI-urilor membre, în limita mandatului legal al fiecăreia.

Grupul operativ astfel constituit a elaborat un raport ce a fost prezentat în cadrul Comitetului de Contact ce a avut loc la Vilnius, Lituania, în luna octombrie 2013. Pe baza acestui raport, Curtea de Conturi Europeană a supus aprobării și un proiect de rezoluție, prin care să se stabilească modul de organizare și funcționare a Comitetului de Contact pentru a putea face față cerințelor identificate în raportul menționat. Rezoluția în cauză nu a întrunit acceptul unanim și nu s-a aprobat.

Pe cale de consecință, Comitetul de Contact a decis reactivarea Grupului operativ în vederea găsirii unei soluții alternative care să întrunească cerințele tuturor membrilor Comitetului de Contact. În acest cadru s-a desfășurat prima întâlnire a Grupului operativ reconstituit din ianuarie 2014 de la Luxemburg.

Participarea Curții de Conturi a României la Întâlnirea Grupului de lucru privind auditul TVA

În perioada 20-21 martie 2014 a avut loc la sediul Curții de Conturi Europene, în Luxembourg, întâlnirea Subgrupului de lucru privind auditul TVA. La această întâlnire, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de domnul Marius Vorniceanu, consilier de conturi, domnul Alexandru Costache, director, și domnul Aurelian Vrâncău.

În cadrul Comitetului de Contact al SAI-urilor din statele membre ale UE funcționează un Grup de lucru privind auditul TVA, la care Curtea de Conturi a României este membră, și, de asemenea, din octombrie 2012 Curtea de Conturi a României deține președinția acestui Grup.

Grupul de lucru organizează, de regulă, o dată la doi ani o reuniune la care participă toate SAI-urile membre și două întâlniri anuale ale grupurilor de lucru restrânse (subgrupuri) formate din membrii interesați pe o anumită problematică.

Curtea de Conturi a României face parte din Subgrupul – Core Group 2, din care mai fac parte Austria, Belgia, Germania, Olanda, Polonia și Ungaria.

Participarea Curții de Conturi a României la prima Întrunire a Grupului operațional al Comitetului de Contact pe tema „Standardele EPSAS”

SAI Germania a invitat Curtea de Conturi a României să participe la întrunirea Grupului operațional al Comitetului de Contact pe tema „Standarde EPSAS”, care a avut loc în perioada 25-26 februarie 2014, la Bonn, în Germania. La această reuniune, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Carmen Bragadireanu, auditor public extern.

Comitetul de Contact a stabilit ca la nivelul Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale Uniunii Europene să fie organizat un Grup operațional pe tema standardelor europene de contabilitate pentru sectorul public (EPSAS).

Proiectul privind elaborarea unor standarde europene de contabilitate pentru sectorul public a fost inițiat de către Comisia Europeană, prin EUROSTAT, în anul 2013, iar Comitetul de Contact a creat un grup ope-

rațional separat pe această temă. Instituțiile Supreme de Audit din statele membre ale Uniunii Europene fac parte din sistemul creat în vederea elaborării, aprobării și implementării ulterioare a acestora la nivel comunitar.

Reuniunea are ca scop dezvoltarea cooperării între Instituțiile Supreme de Audit din statele membre ale Uniunii Europene, în vederea abordării unitare a unei poziții față de procesul realizării importantului proiect pe termen mediu al Comisiei Europene și a elaborării Standardelor europene de contabilitate pentru sectorul public (EPSAS).

Reuniunea Comitetului de Contact al Președinților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană

Președinții Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre și candidate la Uniunea Europeană, precum și ofițerii de legătură se reunesc, anual, pentru a dezbate realizările anului curent din perspectiva problematicii europene și pentru stabili planul de acțiune pentru perioada următoare.

Curtea de Conturi Europeană a fost gazda de anul acesta a Reuniunii Comitetului de Contact, care a avut loc în perioada 15-17 octombrie 2014 la Luxemburg. Scrisoarea de invitație la această reuniune a fost transmisă de către președintele Curții de Conturi Europene, domnul Vitor Caldeira, tuturor SAI-urilor membre. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură și domnul Alexandru Costache, director.

Curtea de Conturi a României a prezentat spre aprobare proiectul unei Rezoluții privind continuarea activității Grupului de lucru privind auditul TVA, al cărei text a fost elaborat în cooperare cu SAI-urile din Germania și Italia (coordonatorii celor două subgrupuri privind auditul TVA).

Reuniunea Comitetului de Contact a debutat cu un seminar interactiv, ce a dezbătut tema posibilităților de creștere a cooperării dintre Curtea de Conturi Europeană și Instituțiile Supreme de Audit din statele membre ale UE și a continuat cu o secțiune dedicată activităților desfășurate de grupurile de lucru ale Comitetului de Contact și prezentarea unor exemple de audituri relevante derulate recente de SAI-urile membre în legătură cu problematica europeană.

Seminarul de lucru dedicat SAI-urilor din statele candidate la UE pe tema Auditului paralel privind performanța sistemului energetic din statele candidate la aderarea la UE

Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind activitățile de audit comune (JWGAA), a cărui președinție este asigurată de ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, domnul Dragoș Budulac, a organizat în numele Comitetului de Contact și în cooperare cu ECA și SAI Suedia, al doilea Seminar adresat SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană în perioada 3-5 septembrie 2014, la Sarajevo, în Bosnia-Herțegovina, cu tema Auditul paralel privind performanța sistemului energetic din statele candidate pentru aderarea la UE.

Obiectivul acestui seminar a fost acela de a prezenta și analiza modalități concrete de elaborare a unui plan de audit, a metodelor de colectare și analiză a datelor (focus-grupuri, interviuri, chestionare etc.) după ce, în cadrul primului Seminar ce a avut loc în Albania în iunie 2014, au fost stabilite echipele de audit din fiecare SAI participant și a fost agreată tema comună de audit – Eficiența energetică în statele candidate la UE.

Participarea Curții de Conturi a României la Seminarul de lucru dedicat SAI-urilor din statele candidate la UE pe tema Auditului paralel privind performanța sistemului energetic din statele candidate la aderarea la UE

Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind activitățile de audit comune (JWGAA), a cărui președinție este asigurată de domnul Dragoș Budulac, ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, a organizat, în numele Comitetului de Contact și în cooperare cu Curtea de Conturi Europeană (ECA) și SAI Suedia, al treilea seminar adresat SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la

Uniunea Europeană în perioada 12-14 noiembrie 2014, la Belgrad, în Serbia, cu tema Auditul paralel privind performanța sistemului energetic din statele candidate la aderarea la UE.

Grupul de lucru privind activitățile comune de audit (JWGAA) a fost mandatat de către Comitetul de Contact al Conducătorilor SAI-urilor din statele membre ale UE să fie principalul instrument în asigurarea sprijinului pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a SAI-urilor din țările candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană.

Obiectivul acestui seminar a fost acela de a prezenta și analiza comparativ planurile de audit, metodele de colectare și analiză a datelor (focus-grupuri, interviuri, chestionare etc.) după ce, în cadrul seminariilor anterioare ce au avut loc în Albania în iunie 2014 și în Bosnia Herțegovina în septembrie 2014, au fost stabilite echipele de audit din fiecare SAI participant, a fost agreată tema comună de audit (Eficiența energetică în statele candidate la UE) și au fost elaborate planurile de audit.

Conform agendei seminarului, președintele SAI Serbia, d-l Radoslav Sretenovic a ținut o scurtă alocuțiune în deschiderea evenimentului, subliniind importanța deosebită a unor asemenea acțiuni cu caracter practic care completează activitățile teoretice și care sunt foarte utile pentru SAI-urile din regiune care sunt la început de drum în domeniul auditului performanței.

De asemenea, președintele Sretenovic a mulțumit reprezentanților SAI Suedia, ECA și ai Curții de Conturi a României pentru sprijinul substanțial în coordonarea acestei activități.

Participarea reprezentantului Curții de Conturi la Seminarul Grupului de lucru privind activități de audit comune care sprijină SAI-urile din statele candidate la UE (JWGAA)

Grupul de lucru al Comitetului de Contact privind activitățile de audit comune (JWGAA), a cărui președinție este asigurată de ofițerul de legătură al Curții de Conturi a României, a organizat, în numele Comitetului de Contact și în cooperare cu Curtea de Conturi Europeană (ECA) și SAI Suedia, al patrulea seminar adresat SAI-urilor din statele candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană în perioada 10-12 februarie 2015, la Skopje, în Macedonia. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură. Seminarul a fost o continuare a activităților desfășurate în anul 2014 în Albania, Bosnia-Herțegovina și Serbia și a avut loc în contextul sprijinului pe care Curtea de Conturi Europeană, SAI Suedia și JWGAA îl acordă în numele Comitetului de Contact SAI-urilor din statele candidate la UE în demersul acestora de dezvoltare a funcției de audit al performanței în activitatea curentă prin derularea unui audit paralel în acest domeniu.

Obiectivul acestui seminar a fost acela de a prezenta și analiza comparativ planurile de audit, metodele de colectare și analiză a datelor (focus-grupuri, interviuri, chestionare etc.) după ce, în cadrul seminariilor anterioare ce au avut loc în Albania în iunie 2014 și în Bosnia-Herțegovina în septembrie 2014, au fost stabilite echipele de audit din fiecare SAI participant, a fost agreată tema comună de audit (Eficiența energetică în statele candidate la UE), iar în luna septembrie 2014, la Belgrad, în Serbia, au fost elaborate și definitive planurile de audit pentru fiecare dintre cele opt SAI-uri participante.

Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la Subgrupul de lucru 2 privind auditul TVA

În perioada 26-27 februarie 2015 a avut loc la sediul SAI Olanda (Haga) Întâlnirea Subgrupului de lucru privind auditul TVA. În cadrul Comitetului de Contact al SAI-urilor din statele membre ale UE funcționează un Grup de lucru privind auditul TVA, la care Curtea de Conturi a României este membră și, de asemenea, din octombrie 2012 Curtea de Conturi a României deține președinția acestui Grup. La această reuniune, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de domnul Alexandru Costache, director. Grupul de lucru organizează, de regulă, o dată la doi ani o reuniune la care participă toate SAI-urile membre și două întâlniri anuale ale celor două grupuri de lucru restrânse (subgrupuri) formate din membrii interesați pe o anumită problematică.

Conform procedurii Grupului de lucru privind auditul TVA, Curtea de Conturi a României urmează să organizeze, în primăvara anului 2015, o întâlnire tehnică la nivel de experți, la care vor participa coordonatorii celor 2 Subgrupuri de lucru (SAI Germania și SAI Italia) pentru a se preda dosarul tehnic către următorul președinte al grupului care va fi SAI Italia. La Reuniunea de la Haga vor fi stabilite și detaliile întrevederii de la București, a cărei organizare revine în sarcina Serviciului relații externe și protocol.

Întâlnirea ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit membre UE și din țările candidate și precandidate

Reuniunea anuală a ofițerilor de legătură a avut loc la Liubliana în perioada 19-20 martie 2015. Curtea de Conturi a fost reprezentată de domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură. Scopul acestei întâlniri rezidă, în principal, în nevoia de a pregăti Reuniunea Comitetului de Contact ce va avea loc anul acesta în luna iunie în Letonia, unde vor fi discutate progresele efectuate în activitățile agreate prin concluziile Comitetului de Contact de anul trecut. Astfel, ofițerii de legătură, care fac raportări pe anumite teme, vor trebui să prezinte rapoarte intermediare care vor fi prezentate în formă finală la Reuniunea Comitetului de Contact 2015.

Ofițerul de legătură al României a fost responsabil cu prezentarea în data de 19 martie 2015 a două rapoarte de activitate. Primul este raportul preliminar privind activitățile desfășurate cu sprijinul Grupului de lucru privind activitățile de audit comune (JWGAA) în contextul suportului pe care Comitetul de Contact îl acordă SAI-urilor din statele candidate la aderarea la UE, iar cel de-al doilea se referă la structura Raportului anual privind activitățile comune ce urmează a fi prezentat Comitetului de Contact în luna iunie 2015. De asemenea, domnul Dragoș Budulac a efectuat prezentări la trei puncte din agenda întâlnirii.

Seminarul anual organizat de Rețeaua de Audit a Politicilor Fiscale și Strategia Europa 2020

Curtea de Conturi a României a participat în calitate de observator la Seminarul anual de la Lisabona, Portugalia, în perioada 4-5 iunie 2015.

Participarea delegației Curții de Conturi la Întâlnirea referitoare la activitatea Comitetului de Contact pentru problematica legată de Uniunea Bancară (TFBU)

SAI Germania a invitat SAI-urile din statele membre ale UE să participe la prima Întâlnire a grupului operativ constituit pe problematica analizei situației actuale din fiecare stat membru EU (atât din Zona Euro cât și din afara Zonei Euro), referitoare la implicațiile Uniunii Bancare la nivel național. Întâlnirea a avut loc în Germania, în perioada 26-27 martie 2015, fiind găzduită de Oficiul Regional de Audit al Curții Federale de Audit la sediul său din Potsdam. La acest eveniment au participat în total 21 de persoane, reprezentanți ai Curții de Conturi Europene și ai SAI-urilor din Germania, Olanda, Suedia, Austria, Finlanda, Ungaria, Cipru, Malta, Grecia și România. Curtea de Conturi a fost reprezentată de domnul Attila Deszi, consilier de conturi și domnul Dragoș Budulac, ofițer de legătură.

Această activitate a avut loc în contextul în care la Reuniunea Comitetului de Contact ce a avut loc în octombrie 2014 la Luxemburg s-a decis înființarea unui grup operativ format din SAI-urile din Olanda, Germania și Curtea de Conturi Europeană, care să creeze premisele analizării contextului național în fiecare stat membru ca urmare a intrării în vigoare de la 4 noiembrie 2014 a Mecanismului Unic de Supraveghere (MUS) bancară, ca parte a Uniunii Bancare. Deocamdată, acest mecanism se aplică statelor din Zona Euro, însă există posibilitatea ca și alte state UE, inclusiv România, să poată adera voluntar la MUS în așa numita Zonă Euro-plus. De aceea, a fost important ca reprezentanții Curții de Conturi a României să poată cunoaște tendințele existente în acest domeniu și să se familiarizeze cu practica existentă în statele din Zona Euro. În acest context, Curtea de Conturi a României a avut statut de observator la această întâlnire, deoarece prevederile legale în vigoare nu permit efectuarea unui audit al activităților de supraveghere financiară, ci numai a operațiunilor comerciale derulate de BNR sau ASF.

În cadrul întâlnirii, SAI Olanda a prezentat modul în care ar putea fi efectuată o acțiune comună în acest domeniu. S-a discutat și despre un posibil audit paralel ce ar putea avea loc în anul 2016 și despre abordarea de audit cea mai potrivită pentru contextul actual, precum și despre obiectivele viitoare ale acestui grup operativ nou înființat ca o consecință directă a concluziilor agreeate de conducătorii SAI-urilor din statele membre ale UE la Reuniunea acestora din octombrie 2014. La final s-a convenit că ar fi util să se prezinte Comitetului de Contact proiectul unui document ce poate fi numit Declarație, care să fie supus dezbaterii și aprobării membrilor Comitetului de Contact, în care să se sublinieze importanța auditului supravegherii bancare și clarificării mandatului Curții de Conturi Europene în acest domeniu.

Curtea de Conturi a României a participat, în cadrul Comitetului de Contact al Reprezentanților Instituțiilor Supreme de Audit din statele UE, în anul 2015, la:

- **Întâlnirea de lucru a Instituțiilor Supreme de Audit din statele candidate în contextul proiectului de asistență în domeniul performanței.** Întâlnirea a fost organizată la Luxemburg, la sediul Curții Europene de Conturi, în perioada 19-21 mai 2015. Curtea de Conturi a avut calitatea de coordonator de grup;
- **Reuniunea Comitetului de Contact al Reprezentanților Instituțiilor Supreme de Audit din statele UE** A avut loc la Riga, Letonia, în perioada 18-19 iunie 2015;
- **Întâlnirea plenară a Grupului de lucru privind auditul TVA** a avut loc la Roma, Italia, în perioada 15-16 septembrie 2015;
- **Întâlniri ale Grupului de lucru comun pentru Standardele Europene de Contabilitate pentru Sectorul Public (EPSAS)** au avut loc la St. Julians, Malta, în perioada 15-16 septembrie 2015;
- **În cadrul Grupului operativ privind rolul Instituțiilor Supreme de Audit în Uniunea Bancară (TFBU),** întâlnirea de lucru a Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale UE interesate s-a desfășurat la Haga, Olanda, în perioada 15-16 octombrie 2015. Curtea de Conturi a participat în calitate de observator;
- **Conferința Internațională cu tema „Dezvoltarea strategică a SAI Moldova: Provocări și perspective”** a fost organizată la Chișinău, Republica Moldova, la data de 20 octombrie 2015;
- **Întrunirea de lansare a auditului paralel cu tema „Riscuri inerente în ceea ce privește durabilitatea finanțelor publice”** a avut loc la Helsinki, Finlanda, la data de 28 octombrie 2015;
- **Întâlnirea de lucru a Instituțiilor Supreme de Audit din statele candidate în contextul proiectului de asistență în domeniul financiar și de conformitate** a avut loc la Vlora, Albania, în perioada 3-4 noiembrie 2015, Curtea de Conturi a fost coordonator de grup;
- **Întâlnirea de lucru coordonată de Oficiul Auditului de Stat al Ungariei în cadrul acțiunii comune de audit „Crearea și funcționarea eficientă a sistemelor informatice pentru sprijinul absolvenților în găsirea locurilor de muncă – Strategia 2020”** a avut loc la Budapesta, Ungaria, la data de 3 noiembrie 2015;
- **Grupul operativ privind sprijinul potențial pentru Instituțiile Supreme de Audit din Georgia, Moldova și Ucraina (TFGMU).** Întâlnirea de lucru cu Instituțiile Supreme de Audit din Georgia, Moldova și Ucraina a avut loc la Varșovia, Polonia, în perioada 18-19 noiembrie 2015.

Reuniunea Comitetului de Contact al Reprezentanților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană

În zilele de 20 și 21 octombrie 2016, Curtea de Conturi a fost reprezentată la Reuniunea Comitetului de Contact al Reprezentanților Instituțiilor Supreme de Audit din Uniunea Europeană, la Bratislava, Slovacia.

Întâlnirea Subgrupului de lucru 2 privind auditul TVA

În cadrul *Grupului de lucru privind TVA (VATWG)*, Curtea de Conturi a participat la *Întâlnirea Subgrupului de lucru 2 privind auditul TVA*, în zilele de 6 și 7 octombrie 2016, la Bruxelles, Belgia.

Grupul de lucru privind activitățile de audit comune cu statele candidate la Uniunea Europeană (JWGAA)

În cadrul Grupului de lucru privind activitățile de audit comune cu statele candidate la Uniunea Europeană (JWGAA), Curtea de Conturi a participat la următoarele evenimente:

- Seminarul privind Proiectul paralel de audit al performanței, la Luxembourg, în zilele de 24 și 25 ianuarie 2016, la sediul Curții de Conturi Europene;
- Seminarul privind exprimarea opiniilor în auditul financiar, în zilele de 13 și 14 martie 2016, la Belgrad, Serbia;
- Conferința privind independența instituțiilor supreme de audit, în data de 8 septembrie 2016, la Sarajevo, Bosnia și Herțegovina.

Întâlnirea Grupului operativ privind rolul Instituțiilor Supreme de Audit în Uniunea Bancară (TFBU)

În perioada 22-24 iunie 2016, Curtea de Conturi a fost reprezentată la *Întâlnirea Grupului operativ privind rolul Instituțiilor Supreme de Audit în Uniunea Bancară (TFBU)*, la Bonn, Germania.

Rețeaua de audit al politicilor fiscale și Strategia Europa 2020

În zilele de 1 și 2 iunie 2016, Curtea de Conturi a participat la Seminarul Rețelei de audit al politicilor fiscale și Strategia Europa 2020, la Helsinki, Finlanda.

Reuniunea anuală a Consiliului Internațional al Auditorilor pentru NATO (IBAN)

Reprezentanții Curții de Conturi, împreună cu cei ai instituțiilor supreme de audit din statele NATO, au dezbătut Raportul anual de activitate al IBAN în cadrul Reuniunii ce a avut loc la Bruxelles, Belgia, în zilele de 9 și 10 mai 2016.

Întâlnirea ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit membre UE

În zilele de 6 și 7 aprilie 2016, Curtea de Conturi a fost reprezentată la Întâlnirea ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit membre UE, la Riga, Estonia.

Ofițerii de legătură din Instituțiile Supreme de Audit membre UE, Riga, aprilie 2016

Întâlnirea ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit din statele candidate și pre-candidate

În data de 2 februarie 2016, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată, în calitate de președinte al Grupului de lucru privind activitățile comune de audit, la Întâlnirea ofițerilor de legătură din Instituțiile Supreme de Audit din statele candidate și precandidate, la Sarajevo, Bosnia și Herțegovina.

Grupul de lucru privind activitățile comune de audit, Sarajevo, septembrie 2016

C4.1.7. Contacte bilaterale în România

Vizita oficială a delegației Camerei de Conturi a Georgiei

În perioada 21-24 septembrie 2009, o delegație a Camerei de Control a Georgiei, condusă de președintele acesteia, a întreprins o vizită oficială la Curtea de Conturi a României. În discuțiile dintre cele două părți, Camera de Control a Georgiei a prezentat problemele cu care se confruntă în prezent în ceea ce privește organizarea instituțională și adoptarea standardelor internaționale de audit, precum și adaptarea acestora la realitățile din Georgia, apreciind că experiența Curții de Conturi a României în relația cu instituțiile europene de profil ar fi de un real ajutor pentru implementarea acestora în activitatea sa.

Președintele Camerei de Conturi a Georgiei, d-l Levan Bezhashvili și Președintele Curții de Conturi a României, d-l Nicolae Văcăroiu

Reunirea delegației Camerei de Conturi a Georgiei cu reprezentanții Curții de Conturi a României

Cu ocazia acestei întâlniri oficiale, cei doi președinți au convenit să se încheie un Acord bilateral de cooperare între instituțiile pe care le conduc.

Președintele Curții de Conturi a României a asigurat delegația georgiană de sprijinul său, profesional și logistic, în procesul de consolidare instituțională, punând la dispoziție experiența instituției pentru ca acordul de colaborare ce urmează a fi încheiat între cele două instituții să fie un bun model pentru întreaga regiune. Programul delegației georgiene a conținut vizite de lucru la două Camere de Conturi, în vederea înțelegerii modului în care Curtea de Conturi își desfășoară activitățile la nivel teritorial.

Vizita oficială a delegației Autorității Supreme de Control din Republica Slovacă

În perioada 5-7 aprilie 2011 a avut loc vizita oficială a delegației conduse de domnul Jan Jasovsky, Președintele Autorității Supreme de Control a Republicii Slovace ca răspuns la vizita efectuată de domnul președinte Nicolae Văcăroiu în toamna anului 2010. Delegația Autorității Supreme de Control a Republicii Slovace a fost formată din domnul Jan Jasovsky (președinte), doamna Andrea Reichova (director al Departamentului metodologie, planificare și analiză), domnul Vladimir Toth (director al Oficiului Regional de Audit din Kosice) și domnul Igor Ciho (director al Departamentului de relații). Vizita a debutat în data de 5 aprilie 2011 la sediul central al Curții de Conturi, cu o întâlnire în format restrâns între cei doi președinți și a continuat cu o întâlnire în sala de plen. La prima parte a întâlnirii în sala de plen, desfășurată în cursul dimineții, au fost prezenți domnul Nicolae Văcăroiu (președintele Curții de Conturi a României), doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), doamna Verginia Vedinaș (consilier de conturi), domnul Sorin Panaitescu (director de cabinet) și domnișoara Teodora Lazăr (consilier Serviciul relații externe și protocol). Cu acest prilej s-a realizat un schimb de opinii privind activitatea celor două Curți de Conturi, în contextul existenței bunelor raporturi de cooperare, ca membri ai Uniunii Europene, între România și Slovacia. S-a discutat, de asemenea, și despre cooperarea celor două instituții în contextul EUROSAI și INTOSAI.

În partea a doua a întâlnirii, desfășurată în cursul după-amiezii, au mai participat la discuții domnul Dumitru Alămîie (consilier de conturi), domnul Dragoș Budulac (șef de serviciu Serviciul Relații Externe și Protocol) doamna Eliza Ilie (director), doamna Cristina Breden (director), domnul Moise Popescu (director), doamna Mariana Punguță (șef de serviciu) și doamna Doina Drăniceanu (șef de serviciu), unde s-au realizat prezentări pe teme profesionale.

În a doua zi, delegația s-a deplasat la Pitești, unde a avut loc o întrevedere cu primarul Municipiului Pitești, domnul Tudor Pendiuc. La această întrevedere au participat domnul Nicolae Văcăroiu (președintele Curții de Conturi a României), doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), domnul Mircea Vasile Popescu (vicepreședinte), domnul Gheorghe Vlăsceanu (director al Camerei de Conturi Argeș), domnul George Pufan (secretar general), domnul Dragoș Budulac (șef de serviciu Serviciul relații externe și protocol) și domnișoara Teodora Lazăr (consilier Serviciul relații externe și protocol). Întrevederea a debutat cu prezentarea generală a municipiului Pitești și a județului Argeș, continuând cu prezentarea Camerei de Conturi Argeș și finalizându-se cu o sesiune de întrebări adresate de către delegația slovacă. Discuția s-a finalizat cu prezentarea principalelor proiecte de viitor ce se vor realiza în județul Argeș și cu o sesiune de întrebări adresate de presa locală din județul Argeș.

Delegația s-a deplasat apoi către Câmpulung, Bran și Sinaia, unde s-a întâlnit cu directorii camerelor de conturi din Brașov și Prahova, doamna Floarea Panait și domnul Nicolae Balalia.

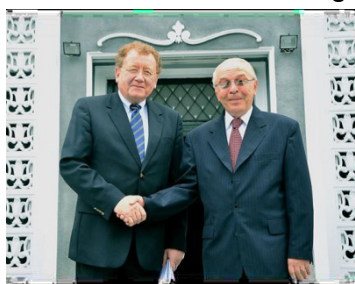
Vizita procurorului general al Curții de Conturi din Republica Franceză

Delegația franceză, condusă de domnul Jean-François Bénard, procuror general, a fost însoțită de ambasadorul Republicii Franceze la București. S-a discutat despre colaborarea Curții de Conturi a României cu celelalte organe de specialitate, pe linia activităților care intră în sfera ei de competență, precum și despre emiterea Rapoartelor Curții de Conturi și transmiterea lor către Parlament și celelalte instituții abilitate. Convorbirile au avut ca rezultat compararea activităților celor două autorități și prezentarea principalelor direcții de acțiune și de interes comun dintre cele două Curți de Conturi. Întâlnirea s-a încheiat cu o discuție privind gradul redus de absorbție a fondurilor europene în România, precum și principalele implicații ale acestora pentru țara noastră. Procurorul general al Curții de Conturi din Franța a descris implicarea instituției din care face parte în procesul de pregătire și urmărire a execuției bugetului de stat, precizând că, în fiecare an, Curtea de Conturi a Franței realizează un Raport privind execuția bugetară, raport care este transmis Parlamentului, care îl utilizează pentru a pregăti „Legea privind execuția bugetului”, necesară acestuia pentru un control mai bun al executivului, subliniind în acest mod importanța deosebită pe care o acordă Parlamentul francez Curții de Conturi din Franța.

Întâlnirea s-a încheiat cu o discuție privind absorbția fondurilor europene în România și gradul redus al acestora, precum și principalele implicații pentru țara noastră.

Vizita oficială a delegației Curții Federale de Audit din Germania

Delegația a fost condusă de domnul Dieter Engels, președintele Curții Federale. În cadrul convorbirilor oficiale au fost apreciate cadrul juridic pozitiv dintre cele două state, precum și sprijinul pe care Germania l-a acordat României după anul 1989, în domeniul reformelor și al investițiilor. De asemenea, a avut loc un schimb de opinii privind activitatea celor două Curți de Conturi în contextul existenței bunelor raporturi de cooperare între România și Germania. În privința relațiilor bilaterale dintre cele două instituții supreme de audit a fost evidențiată colaborarea dintre acestea prin programele de twining derulate în perioada 2003-2007, pe viitor dorindu-se continuarea cooperării în domeniile de activitate specifice celor două Curți. În acest context a fost propusă semnarea unui Acord de colaborare bilaterală în viitorul apropiat. Domnul președinte Nicolae Văcăroiu și-a exprimat convingerea că, în cadrul relațiilor care există între România și Germania, prin promovarea cooperării bilaterale între Instituțiile Supreme de Audit ale celor două țări, vizita delegației Curții Federale de Audit din Republica Germania va contribui la consolidarea colaborării între cele două instituții.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi din Republica Populară Chineză

Delegația a fost condusă de domnul Liu Jiayi auditorul general al Curții. Cu ocazia discuțiilor s-a convenit asupra reînnoirii Acordului de Cooperare Bilaterală încheiat între cele două instituții supreme de audit în anul 2004. Domnul președinte Nicolae Văcăroiu și-a exprimat convingerea că vizita delegației chineze va contribui la promovarea cooperării bilaterale între cele două Instituții Supreme de Audit.

Din partea Curții de Conturi au participat la discuțiile din sala de plen domnul Nicolae Văcăroiu (președintele Curții de Conturi a României), domnul Mircea Popescu (vicepreședinte al Curții de Conturi a României), d-na Anca Donovici, (consilier de conturi), d-l Dumitru Alămîie (consilier de conturi), d-l George Pufan (secretar general), d-l Sorin Panaitescu, (director de cabinet), d-l Dragoș Budulac (șef Serviciu relații externe și protocol) și d-na Liliana Mustăță (consilier Relații externe și protocol).

De asemenea, delegația chineză a efectuat o vizită la Primăria Generală a Municipiului București, unde s-a întâlnit cu primarul general al Municipiului București, domnul Sorin Oprescu. După vizita încheiată la Primăria Municipiului București, delegația chineză a fost primită în vizită oficială de către guvernatorul Băncii Naționale a României, domnul Mugur Isărescu și de către prim-viceguvernatorul Băncii Naționale a României, domnul Florin Georgescu.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi din Spania

În perioada 5-8 septembrie 2011 a avut loc vizita oficială în România a domnului Manuel Nunez Perez, președintele Curții de Conturi a Spaniei și secretar general al EUROSAI, ca urmare a invitației adresate de către domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României. Vizita a avut ca scop dezvoltarea relațiilor dintre Curtea de Conturi din România și Curtea de Conturi din Spania, atât pe linie bilaterală, cât și multilaterală, în cadrul organismelor internaționale de profil. Discuțiile au scos în evidență problemele cauzate de criza economico-financiară, precum și rolul Curților de Conturi cu privire la măsurile luate în contextul acestei crize.

Vizita oficială a domnului Manuel Nunez Perez a continuat în data de 7 septembrie cu o vizită în județele Prahova și Brașov. La Poiana Brașov, delegația spaniolă a continuat discuțiile cu domnul președinte Nicolae Văcăroiu și cu domnul vicepreședinte Mircea Popescu.

În dimineața zilei de 8 septembrie, delegația spaniolă a fost întâmpinată de d-na Floarea Panait, director al Camerei de Conturi Brașov, prilej cu care au fost vizitate o serie de obiective cultural-turistice din centrul orașului. Delegația spaniolă a părăsit țara noastră în după-amiaza zilei de 8 septembrie 2011.

Întâlnire între cei doi președinți

Vizita delegației Consiliului de Audit din Republica Indonezia

În data de 17 octombrie 2011 a avut loc vizita unei delegații la nivel de directori a Instituției Supreme de Audit a Republicii Indonezia, ce a fost anunțată în prealabil de către președintele Consiliului de Audit al Republicii Indonezia printr-o scrisoare adresată domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României. Delegația a fost însoțită de domnul Hadi Yunus Sufri (consilier la Ambasada Indoneziei la București).

Scopul acestei vizite l-a constituit, în principal, schimbul de informații și experiență în domeniul auditului departamentelor de apărare și al instituțiilor privind tehnologia inteligentă, precum și posibilitatea de a implementa noi metode de audit, fiind, totodată, primul contact pe linie bilaterală între Curtea de Conturi a României și Consiliul de Audit al Indoneziei. Întâlnirea s-a desfășurat la sala de plen a Curții de Conturi și a debutat cu o prezentare generală a Curții de Conturi a României și a activității acesteia, punându-se accent pe descrierea activității Departamentului care coordonează auditul, realizat la Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și Serviciile Speciale, precum și pe aspecte legate de regimul documentelor secrete.

Întâlnirea a continuat cu descrierea Consiliului de Audit al Republicii Indonezia și au fost identificate și unele puncte comune în derularea activităților specifice. În acest context s-a discutat și despre posibilitatea dezvoltării unui proiect de Acord de cooperare bilaterală, care urmează a fi supus atenției președinților celor două instituții supreme de audit în vederea semnării acestuia în viitor.

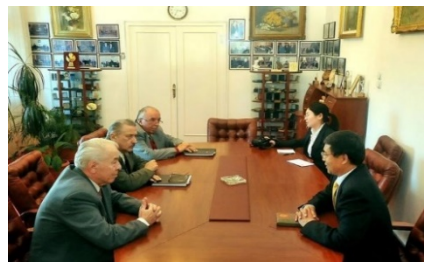

Membrii celor două delegații

S-a discutat și despre posibilitatea dezvoltării unui proiect de Acord de cooperare bilaterală, care urmează a fi supus atenției președinților celor două instituții supreme de audit în vederea semnării acestuia în viitor.

Vizita Excelenței Sale, ambasadorul Republicii Populare Chineze

Excelența Sa, domnul Liu Zengwen, ambasadorul Republicii Populare Chineze, la încheierea misiunii diplomatice a efectuat o vizită de rămas-bun președintelui Curții de Conturi, domnul Nicolae Văcăroiu, care l-a felicitat pentru mandatul de succes încheiat și i-a mulțumit pentru eforturile pe care le-a întreprins pentru dezvoltarea relațiilor dintre Curțile de Conturi din România și cea din R.P. Chineză.

Întrevederea domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, cu doamna Huo Yuzhen, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în România

În luna februarie 2012, președintele Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, a primit în vizită de prezentare pe Doamna HUO Yuzhen, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în România.

Întrevederea a debutat cu mesajul de bun venit adresat de președintele Nicolae Văcăroiu E.S. doamnei ambasador Huo Yuzhen. Doamna ambasador a mulțumit pentru primire și și-a exprimat aprecierile atât pentru activitatea trecută și prezentă, cât și pentru personalitatea președintelui Curții de Conturi.

Președintele Curții de Conturi a României a subliniat faptul că relația României cu R.P. Chineză este bine consolidată, având o istorie îndelungată, și a menționat încheierea recentă a Acordului de Cooperare în domeniul educației între România și R.P. Chineză, la 31 ianuarie 2012. De asemenea, doamna Huo Yuzhen și-a exprimat susținerea pentru promovarea cooperării între România și China în toate domeniile.

Întrevederea domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, cu Excelența Sa, domnul Im Han-taek, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Coreea la București

În luna martie 2012, președintele Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, l-a primit într-o vizită de curtoazie pe domnul Im Han-taek, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Coreea la București.

Domnul ambasador Im Han-taek a apreciat relațiile dintre România și Republica Coreea, precum și contribuția substanțială a domnului Nicolae Văcăroiu la consolidarea acestor relații. De asemenea, s-a discutat despre cooperarea punctuală dintre Curtea de Conturi a României și Comitetul de Audit și Inspecție al Republicii Coreea în acest domeniu, dar și despre cooperarea celor două instituții în contextul mai general al INTOSAI.

Vizita oficială a președintelui Comitetului pentru Audit și Inspecție al Republicii Coreea și a secretarului general al ASOSAI, la Curtea de Conturi a României

În perioada 27-30 iunie 2013 a avut loc vizita domnului Yang Kun, președintele Comitetului pentru Audit și Inspecție al Republicii Coreea și secretarul general al ASOSAI, la Curtea de Conturi a României.

Domnul Yang Kun a fost însoțit de domnul Seongho Choi – secretar general al președintelui, domnul Seyol Jang – director adjunct (secretar al președintelui) și domnul Seywoo Lee – director (Divizia de Cooperare Internațională).

Scopul principal al acestei vizite l-a constituit schimbul de opinii și experiență profesională în domeniul auditului public extern. Discuțiile au fost concretizate prin semnarea unui Memorandum de înțelegere între cele două Instituții Supreme de Audit în vederea dezvoltării relațiilor bilaterale.

Programul vizitei oficiale a domnului președinte Yang Kun a cuprins o întâlnire tête-à-tête între cei doi președinți, la care a participat și domnul Im Han-taek, ambasadorul Republicii Coreea la București, urmată de discuții în sala de plen, la care au participat membrii delegației coreene.

La întâlnirea oficială de la sala de plen au participat, din partea Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu – președintele Curții de Conturi, domnul Mircea Popescu – vicepreședinte, domnul Sorin Panaitescu – director de cabinet al președintelui, domnul Dragoș Budulac – șef Serviciu relații externe și protocol, domnișoara Teodora Lazăr – consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol și domnișoara Floriana Ungureanu – Șef Birou relații externe și comunicare din cadrul Autorității de Audit.

Domnul președinte Nicolae Văcăroiu și-a exprimat satisfacția pentru realizarea acestei vizite, ca o excelentă oportunitate, în vederea discutării problemelor de interes comun și dezvoltarea relațiilor bilaterale, a cărei concluzii vor fi concretizate prin încheierea unui Memorandum de înțelegere între cele două Instituții Supreme de Audit.

De asemenea, domnul președinte Nicolae Văcăroiu a apreciat că este foarte important să se reușească păstrarea în continuare a celor trei principii de bază care guvernează activitatea Instituțiilor Supreme de Audit în general, și anume: autonomia, transparența și independența.

Programul vizitei a cuprins și o întrevedere cu primarul Municipiului București, domnul Sorin Oprescu. La această întrevedere au participat, din partea Curții de Conturi a României, domnul Mircea Popescu – vicepreședinte, domnul Dragoș Budulac – șef Serviciu relații externe și protocol, domnișoara Teodora Lazăr – consilier Serviciul relații externe și protocol și domnișoara Floriana Ungureanu – șef Birou relații externe și comunicare din cadrul Autorității de Audit. De asemenea, a participat și Excelența Sa, domnul Im Han-taek, ambasadorul Republicii Coreea la București.

Domnul Kun Yang, președintele Comitetului pentru Audit și Inspecție al Republicii Coreea, a mulțumit pentru primire și a transmis, în primul rând, condoleanțe poporului român pentru tragicul accident rutier din Muntenegru, unde și-au pierdut viața mai mulți cetățeni români.

În cadrul acestei întâlniri s-a realizat un schimb de idei privind întărirea colaborării cu Republica Coreea în special în domeniile IT și infrastructură, dată fiind experiența vastă a Republicii Coreea în aceste domenii.

Un alt subiect dezbătut a fost problema luptei împotriva corupției, prin dezvoltarea de instrumente eficiente de combatere a acestui fenomen periculos. De asemenea, domnul Yang Kun și-a manifestat dorința de a împărtăși din experiența Seulului (care are o populație de 10.356.000 de locuitori) cu privire la planul de transformare a Bucureștiului în metropolă și chiar i-a sugerat domnului primar să efectueze o vizită la Seul curând, având în vedere relația foarte bună a domnului Yang Kun cu primarul Seulului.

Întrevederea cu ministrul de audit din cadrul Înaltei Comisii a Indiei la Londra

În data de 19 iunie 2013, la sediul Curții de Conturi a avut loc vizita de curtoazie a ministrului de audit din cadrul Înaltei Comisii a Indiei la Londra, care a avut ca scop transmiterea mulțumirilor controlorului și auditorului general al Indiei pentru susținerea candidaturii sale la Consiliul Auditorilor ONU pentru regiunea Asia-Pacific, sprijin acordat de Guvernul României prin Ministerul Afacerilor Externe.

Cu ocazia discuțiilor, președintele Curții de Conturi a subliniat că există o perspectivă bună de dezvoltare în plan bilateral a relației dintre Curtea de Conturi și controlorul și auditorul general al Indiei, având în vedere experiența indiană în grupurile de lucru internaționale și deținerea președinției ASOSAI (grupul regional al Instituțiilor Supreme de Audit din Asia), precum și faptul că relațiile bilaterale dintre România și India, constituite pe o bază juridică solidă în toate domeniile de cooperare, reprezintă, de asemenea, o coordonată importantă pentru consolidarea relațiilor bilaterale între cele două instituții supreme de audit.

Vizita de lucru a delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova

În perioada 23-27 septembrie 2013 a avut loc vizita de lucru a delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova ca urmare a implementării Acordului de cooperare și a Planului de acțiuni privind realizarea unor activități comune semnate între cele două instituții supreme de audit. Curtea de Conturi a Republicii Moldova și-a manifestat dorința de a efectua o vizită de lucru în cadrul Direcției de resurse umane și salarizare a Curții de Conturi a României pentru observarea efectivă a modului de lucru al acestei direcții. Vizita de lucru s-a desfășurat la nivel de experți, delegația Curții de Conturi a Republicii Moldova fiind constituită din două persoane: doamna Lilia Ivașco – șef Serviciu resurse umane și doamna Tatiana Mogorean – expert Serviciu resurse umane.

Pe agenda de lucru au fost incluse prezentări și discuții profesionale pe teme privind cadrul instituțional și modul de organizare a celor două instituții supreme de audit, asemănări și diferențe între cele două SAI-uri în ceea ce privește domeniul resurselor umane, evidențiate prin prezentările susținute atât de către membrii delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova, cât și de către reprezentanții Curții de Conturi a României.

Temele abordate în cadrul acestei vizite de lucru au fost următoarele:

- ↳ Regulamentele interne ale Direcției de resurse umane și salarizare;
- ↳ Modalitatea de elaborare a fișelor de post și a fișelor de evaluare;
- ↳ Modul de selectare și recrutare a angajaților.

Vizita de lucru s-a încheiat într-o notă cordială, fiind stabilite relații profesionale valoroase între cele două Direcții de resurse umane aparținând SAI Moldova și SAI România, acest lucru constituind un pilon important în vederea consolidării colaborării dintre cele două instituții.

Vizita oficială a ambasadorului Portugaliei în România

În luna martie 2014, președintele Curții de Conturi l-a primit într-o vizită de curtoazie pe ambasadorul Portugaliei, ocazie cu care s-au discutat aspecte legate de relațiile bilaterale și comerciale dintre România și Portugalia, precum și probleme privind modul de organizare a festivităților prilejuite de aniversarea a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi. În încheiere, președintele a prezentat succint principalele activități ale Curții de Conturi și a celor mai semnificative rezultate obținute, subliniind faptul că suntem recunoscuți pentru obiectivitate, transparență și profesionalism.

Vizita oficială a ambasadorului extraordinar și plenipotențiar al Republicii Coreea în România

În luna aprilie 2014, președintele Curții de Conturi a avut o întrevedere cu ambasadorul Republicii Coreea la București, însoțit de secretarul I din cadrul Ambasadei, ca urmare a încheierii mandatului acestuia în România. Ambasadorul Republicii Coreea a mulțumit pentru buna colaborare pe care a avut-o cu Curtea de Conturi, mai ales pe parcursul desfășurării vizitei oficiale a președintelui Comitetului pentru Audit și Inspecție al Republicii Coreea în anul 2013.

Președintele Curții de Conturi a prezentat bunele relații pe care le-am avut cu instituția omoloagă din Republica Coreea, precum și evoluția pozitivă a relațiilor bilaterale dintre cele două țări, mulțumindu-i, totodată, domnului ambasador pentru sprijinul acordat României pe parcursul desfășurării mandatului său, urându-i succes în noua misiune pe care o va primi.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi a Italiei

În perioada 17-20 ianuarie 2015 a avut loc vizita oficială a domnului Raffaele Squitieri, președintele Curții de Conturi a Italiei, la invitația domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României. Delegația Curții de Conturi a Italiei a fost formată din domnul Raffaele Squitieri, președinte și domnul Giovanni Coppola – șeful Serviciului de relații internaționale și ofițer de legătură. În data de 19 ianuarie 2015, vizita a avut loc la sediul central al Curții de Conturi, debutând cu o întâlnire în format restrâns între cei doi președinți, urmată de o întâlnire pe teme profesionale, în sala plenului.

La convorbirile oficiale din partea Curții de Conturi a României au participat domnul Nicolae Văcăroiu, președinte, doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, doamna Verginia Vedinaș, consilier de conturi, doamna Marta Auna Pelea, consilier de conturi, domnul Alexandru Costache, director în cadrul Departamentului II, domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol, domnul Silviu Nistor, consilier Serviciul relații externe și protocol și doamna Emilia Cosma, interpret de limbă italiană.

În cadrul convorbirilor oficiale a fost apreciat cadrul pozitiv dintre cele două state, precum și faptul că relațiile româno-italiene se desfășoară sub semnul Parteneriatului Strategic Consolidat, semnat de miniștrii afacerilor externe la 9 ianuarie 2008. De asemenea, cei doi președinți au dezbătut teme de interes comun. Au fost efectuate și prezentări succinte ale modului de organizare și funcționare ale celor două instituții supreme de control și audit (doamna vicepreședinte Elena Doina Dascălu, respectiv domnul Giovanni Coppola).

La finalul discuțiilor, cei doi președinți au realizat un schimb de opinii privind activitatea celor două Curți de Conturi, concluzionând faptul că aceasta este similară în multe privințe și există potențial pentru o analiză mai detaliată a activității acestora la nivel de experți în contextul existenței bunelor raporturi de cooperare între România și Italia, ca membri ai Uniunii Europene. Astfel, s-a propus încheierea unui Acord bilateral care să stabilească direcțiile de colaborare viitoare.

Programul vizitei delegației italiene în România a continuat, în data de 19 ianuarie, cu întrevederea de la Palatul Parlamentului, cu domnul Valeriu Zgonea, președintele Camerei Deputaților. În cadrul convorbirilor cu președintele Camerei Deputaților au fost apreciate relațiile bilaterale româno-italiene la nivelul celor două state, cât și modalitățile de interacțiune dintre parlamentele naționale și cele două instituții supreme de audit, apreciindu-se rolul deosebit de important al Curților de Conturi în funcționarea oricărui stat democratic.

Vizita de studiu a reprezentanților Curții de Conturi a Republicii Turcia

Vizita de studiu a reprezentanților Curții de Conturi a Republicii Turcia, desfășurată în perioada 14-18 septembrie 2015, la București, ale cărei principale teme discutate au fost: procedura de audit, tipuri de audit; impactul, rezultatele și implicațiile rapoartelor de audit ale SAI România; relația instituției noastre cu Parlamentul; auditul parteneriatelor public-private și privatizării; controlul calității auditului; stadiul implementării standardelor ISSAI; auditul fondurilor europene și provocările cu care s-a confruntat SAI România privind procesul de aderare la UE.

Vizita de studiu a delegației Curții de Conturi a Republicii Populare Chineze la Curtea de Conturi a României

În perioada 26-29 septembrie 2016, pe agenda de lucru a discuțiilor desfășurate la nivelul conducerii Curții de Conturi a României au fost incluse prezentări și dezbateri pe următoarele teme de interes pentru delegația chineză: structura organizatorică și funcționarea Curții de Conturi a României, managementul planificării auditului, auditul întreprinderilor de stat și auditul online.

Delegația a avut întâlniri profesionale la sediul central al Curții de Conturi, precum și în teritoriu, la Camera de Conturi Prahova și Camera de Conturi Brașov.

Vizita de lucru a delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova

În cadrul Acordului de colaborare încheiat în anul 2006 între Curtea de Conturi a României și Curtea de Conturi a Moldovei, în zilele de 23 și 24 noiembrie 2016, o delegație a instituției supreme de audit a Republicii Moldova a efectuat o vizită de lucru la sediul central. La întâlniri au participat membri ai Curții de Conturi a Republicii Moldova și ai Direcției de audit financiar, iar din partea României președintele și vicepreședintele Curții de Conturi, precum și reprezentanți ai Direcției de relații externe și protocol și ai Departamentului I.

Scopul acestei întâlniri a fost schimbul de experiență în domeniul îmbunătățirii metodologiei auditului financiar și a auditului IT. Discuțiile s-au axat pe diseminarea bunelor practici în preluarea și aplicarea principiilor și standardelor internaționale de audit.

Președintele Nicolae Văcăroiu oferă detalii despre activitatea instituției reprezentanților Curții de Conturi a Republicii Moldova

Întâlnire de lucru între reprezentanții Curții de Conturi a României și reprezentanții Curții de Conturi a Republicii Moldova

Pe parcursul celor două zile de lucru, participanții și-au împărtășit cunoștințele și practicile de a efectua activitățile de audit financiar și IT, cu accent pe modul de emitere a opiniilor de audit cu respectarea cerințelor standardelor internaționale de audit public extern în contextul mediului economico-financiar în care activează cele două instituții.

Vizita oficială a domnului Veaceslav Untilă, președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova la Curtea de Conturi a României

În perioada 19-23 februarie 2017 a avut loc vizita oficială a domnului Veaceslav Untilă, președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova la Curtea de Conturi a României, activitate stipulată în Acordul de cooperare semnat de către cele două SAI-uri. Componenta delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova pentru această vizită oficială a fost următoarea:

- ☞ domnul Veaceslav Untilă, președinte;
- ☞ doamna Tamara Andrușca, membru al Curții;
- ☞ doamna Marina Covali, membru al Curții;
- ☞ domnul Andrei Munteanu, membru al Curții;
- ☞ doamna Violeta Bălan, șef Secție relații externe și comunicare.

Discuțiile profesionale din sala plenului au fost precedate de întrevvedere oficială a președinților celor două instituții supreme de audit, în cadrul căreia au fost abordate diverse aspecte ale cooperării bilaterale.

Întâlnirea a continuat cu subiecte axate pe diferite teme de interes comun. Domnul Nicolae Văcăroiu a prezentat echipa care a fost desemnată să participe la discuțiile profesionale din partea Curții de Conturi a României, și anume:

- ☞ doamna Doina Dascălu, vicepreședinte;
- ☞ doamna Verginia Vedinaș, consilier de conturi;
- ☞ doamna Marta Pelea, consilier de conturi;
- ☞ domnul Miron Nica, consilier de conturi;
- ☞ domnul Sorin Panaitescu, director cabinet;
- ☞ domnul Dragoș Budulac - director Direcția relații externe și protocol;
- ☞ domnul Silviu Nistor, șef de birou în cadrul Direcției relații externe și protocol.

Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a abordat mai multe teme de discuție, printre care menționăm importanța asigurării independenței și autonomiei instituției, relația Curții de Conturi a României cu Parlamentul, cu Justiția și rolul Curții în combaterea corupției și fraudei.

De asemenea, au fost prezentate istoria, organizarea și domeniile de activitate ale Curții de Conturi a României, succesele înregistrate și provocările cu care se confruntă instituția.

Reprezentanții Curții de Conturi a Republicii Moldova au prezentat activitatea, progresele înregistrate de noul Plen al instituției pe parcursul primelor șase luni de activitate, problemele cu care se confruntă instituția, precum și domeniile de cooperare cu partenerii externi de dezvoltare. Președintele SAI Moldova a accentuat importanța aprofundării relațiilor de cooperare dintre Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Curtea de Conturi a României, pledând pentru elaborarea unui nou plan de acțiuni, în contextul Acordului de cooperare semnat de cele două instituții în anul 2008.

Tot în acest context, delegația SAI Moldova a avut întâlniri cu domnul Nicolae Balalia, directorul Camerei de Conturi Prahova și cu domnul Gheorghe Balaban, director adjunct al Camerei de Conturi Brașov, care au prezentat activitatea instituției la nivel județean.

Cu ocazia aceste vizite, domnul Nicolae Văcăroiu i-a oferit domnului Veaceslav Untilă cea mai importantă medalie aniversară a Curții de Conturi a României, iar domnul Veaceslav Untilă, președintele SAI Moldova, a înmănat domnului Nicolae Văcăroiu, înalta distincție a Curții de Conturi a Republicii Moldova – Crucea pentru Merit, gr. I, pentru aport considerabil în dezvoltarea și aprofundarea relațiilor instituționale interstatale.

C4.1.8. Contacte bilaterale în străinătate

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi a României la invitația Autorității Supreme de Control a Republicii Slovace

În perioada 11-14 octombrie 2010 a avut loc vizita oficială a delegației Curții de Conturi a României, condusă de domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi, la Autoritatea Supremă de Control a Republicii Slovace, ca urmare a invitației adresate de omologul său, domnul Jan Jasovsky, președintele Autorității Supreme de Control din Republica Slovacă. Scopul vizitei l-a constituit dezvoltarea relațiilor bilaterale deja existente între cele două instituții,

în contextul Acordului de Cooperare dintre Curtea de Conturi a României și Autoritatea Supremă de Control din Republica Slovacă. Prima parte a vizitei a avut loc în data de 12 octombrie 2010, la sediul Autorității Supreme de Control din Slovacia, unde au fost prezentate pe scurt elemente privind rolul și locul Curților de Conturi în cadrul sistemului organelor de stat din România și Slovacia, direcțiile principale de acțiune ale celor două instituții, precum și misiunea acestora în asigurarea utilizării corecte și eficiente a fondurilor publice.

Ce-a de-a doua parte a vizitei a avut loc în data de 13 octombrie 2010, la Oficiul Regional al Autorității Supreme de Control de la Nitra, cu directorul Oficiului Regional. La aceasta reuniune a participat și domnul Florin Vodiță, ambasadorul României la Bratislava.

De asemenea, delegația Curții de Conturi a României a avut o întâlnire cu primarul și cu alte autorități locale la Zvolen. La sfârșitul discuțiilor de la Zvolen, delegația condusă de domnul Nicolae Văcăroiu a depus o coroană de flori la Cimitirul Central al Armatei Române din Zvolen, unde se odihnesc

aproape 11.000 de soldați ai Armatei Române, care au luptat pentru eliberarea Slovaciei în Al Doilea Război Mondial.

În semn de aleasă cinstire pentru jertfa eroilor români, conducerea Autorității Supreme de Audit și reprezentanții autorităților locale din Zvolen au depus coroane de flori alături de delegația română, în cadrul unui ceremonial pe durata căruia au fost arborate drapelele naționale ale României și Republicii Slovace.

În vederea continuării dialogului între cele două instituții, domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, i-a adresat omologului său slovac invitația de a vizita țara noastră în cursul primei părți a anului viitor.

Vizita oficială în Georgia a domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții Conturi a României, la invitația Camerei de Control a Georgiei

În perioada 25-28 octombrie 2010, președintele Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, a efectuat, în fruntea unei delegații a instituției, o vizită în Georgia, la invitația președintelui Camerei de Control a acestei țări, domnul Levan Bezhashvili.

Programul a cuprins, înainte de toate, convorbiri la Camera de Control a Georgiei, cu domnul președinte Levan Bezhashvili și cu alți membri ai Consiliului de Conducere al acestei instituții. Totodată, delegația Curții de Conturi a României a avut întâlniri oficiale cu înalți demnitari de stat ai Georgiei: David Bakradze – președintele Parlamentului Georgiei, Zurab Melikishvili – președintele Comisiei de Buget – Finanțe din Parlament, Zurab Adeishvili – ministrul de justiție și președintele Consiliului de Coordonare a Agențiilor Anticorupție, Giorgi Tevdoradze – primarul orașului Kutaisi, Lasha Makatsaria – guvernatorul regiunii Imereti, Levan Varshalomidze – președintele Guvernului Republicii Autonome Adjara, Vazha Bolkvadze – ministrul de finanțe al Republicii Autonome Adjara, d-l Sulkhan Jortmenadze – președintele Camerei de Control a Republicii Autonome Adjara. Convorbirile fructuoase cu aceste personalități oficiale au confirmat nivelul înalt al relațiilor existente între cele două instituții supreme de control, precum și între România și Georgia. În afara capitalei, Tbilisi, delegația română a mai vizitat orașele Kutaisi, în regiunea Imereti și Batumi, în Republica Autonomă Adjara.

Cu prilejul acestei vizite s-a semnat, la Camera de Control de la Kutaisi, în data de 27 octombrie 2010, Acordul de cooperare încheiat între Curtea de Conturi a României și Camera de Control a Georgiei, care prevede, între altele, următoarele principii:

- stabilirea modalităților de cooperare cu privire la organizarea de seminarii pentru schimburi de experiență cu privire la îmbunătățirea metodologiei de audit;
- organizarea unor programe de pregătire profesională a personalului prin însușirea standardelor internaționale de audit;
- schimbul de documentație și informații referitoare la activitățile celor două Instituții Supreme de Audit;
- punerea în practică a proiectelor de cercetare și organizarea de audituri în acord cu legislația din România și din Georgia.

În cadrul convorbirilor oficiale, președintele Curții de Conturi a României a subliniat: „Dorim să vă asigurăm de faptul că tot ceea ce întreprindem noi, Curtea de Conturi a României, împreună cu Camera de Control a Georgiei, are drept scop întărirea relațiilor între cele două instituții și între cele două state, precum și dezvoltarea unor noi relații cu privire la schimbul de experiență între instituțiile supreme de control din România și Georgia”.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Jubileul prilejuit de aniversarea a 250 de ani de la înființarea Curții de Audit a Austriei

În data de 27 octombrie 2011 a avut loc aniversarea a 250 de ani de la înființarea Curții de Audit a Austriei. Curtea de Conturi a României a fost invitată la acest eveniment, în calitate sa de membru al EUROSAI, delegația Curții de Conturi fiind formată din doamna Pelea AURORA MARTA (consilier de conturi) și domnișoara LAZĂR TEODORA NICOLETA (consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol), care au prezentat personal domnului Josef Moser (președintele Curții de Audit a Austriei și secretar general al INTOSAI) mesajul de felicitare al domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României.

Reprezentanții Curții de Conturi a României au întreținut discuții cu reprezentanții Curții de Conturi a Spaniei și ai Curții de Conturi a Statelor Unite ale Americii. Ceremonia s-a desfășurat în cadrul Parlamentului din Austria, la acest eveniment fiind prezenți președinți și reprezentanți ai Instituțiilor Supreme de Audit din cadrul INTOSAI, domnul Heinz Fischer (președintele Republicii Austria), doamna Barbara Prammer (președinte al Consiliului Național al Republicii), domnul Werner Faymann (cancelar federal), domnul Michael Spindelegger (vicecancelar), domnul Simon Illmer (președintele Dietei Salzburg), domnul Terence Nombembe (președintele INTOSAI) și numeroși lideri ai formațiunilor politice din cadrul Parlamentului Austriei. A fost salutăată prezența reprezentanților Curții de Conturi a României, ai Autorității Supreme de Control a Republicii Slovacă și ai Curții de Conturi a Sloveniei.

Cu prilejul acestei ceremonii a fost organizată și o expoziție care descrie istoria Republicii Austria și evoluția Curții de Audit a Austriei, în mod special.

Vizita oficială a delegației conduse de domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, la Curtea Federală de Audit a Germaniei

În martie 2012 a avut loc vizita oficială a domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, la Curtea Federală de Audit a Germaniei (Bonn), ca urmare a invitației adresate de domnul Dieter Engels, președinte.

Scopul vizitei l-a constituit dezvoltarea relațiilor bilaterale între cele două instituții. Domnul Președinte Nicolae Văcăroiu a fost însoțit de domnul Mihai Hură (consilier de conturi) și de domnul Sorin Panaitescu (director de cabinet).

Principalele teme profesionale de dezbatere din cadrul întâlnirii au fost:

- ↳ Misiunea și filosofia Auditului Curții Federale de Audit a Germaniei;
- ↳ Cooperarea între Curtea Federală de Audit a Germaniei și Parlamentul German;
- ↳ Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit – ISSAI.

Obiectivul principal al vizitei a fost discutarea detaliată a aspectelor cuprinse pe agenda întâlnirii din perspectiva Curții Federale de Audit a Germaniei, după ce, cu ocazia vizitei oficiale ce a avut loc la București în anul 2011, au fost dezbătute subiectele respective, cu accent pe situația din România.

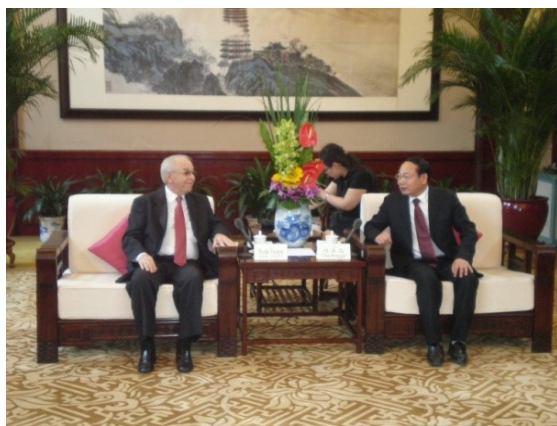

Vizita domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, în Republica Populară Chineză

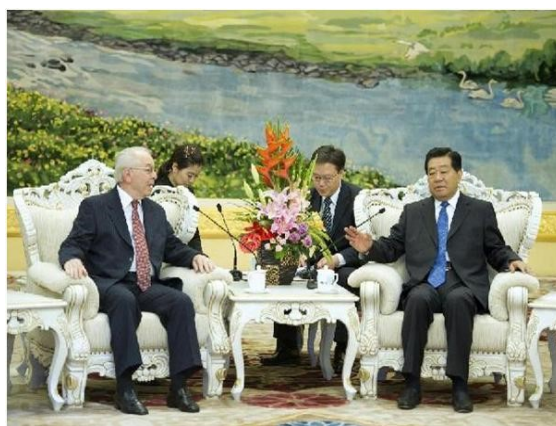
În luna mai 2012 a avut loc vizita oficială a domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi, în Republica Populară Chineză. Vizita a avut loc ca răspuns la vizita în România a auditorului general al Oficiului Național de Audit al Republicii Populare Chineze, care s-a desfășurat în anul 2011. Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a fost însoțit de doamna Marta Pelea (consilier de conturi), domnul Marius Vorniceanu (consilier de conturi), domnul George Pufan (secretar general).

Prima întâlnire a avut loc cu auditorul general al oficiului Național al Republicii Populare Chineze, prilej cu care s-a semnat un nou Acord de cooperare între Curtea de Conturi a României și Oficiul Național de Audit al Republicii Populare Chineze.

Domnul Nicolae Văcăroiu și directorul general al Oficiului de Audit al Provinciei Zhejiang

Domnul Nicolae Văcăroiu și domnul Jia Qinglin

Cea de-a doua întâlnire a avut loc în data de 14 mai 2012, în Marea Sală a Poporului, cu domnul Jia Qinglin, președintele Comitetului Permanent al Conferinței Politice Consultative a Poporului Chinez (instituție omoloagă Senatului României). Întâlnirea a debutat cu salutul adresat delegației române de domnul Jia Qinglin, președintele Comitetului Permanent al Conferinței Politice Consultative a Poporului Chinez. Acesta a amintit de cele două întâlniri din anul 2008, care au avut loc la nivel de președinte al Senatului (domnul Nicolae Văcăroiu având la acea vreme funcția de președinte al Senatului României), în urma cărora s-a realizat un schimb de opinii benefic celor două țări, subliniind, totodată, rolul important pe care domnul Nicolae Văcăroiu l-a avut în dezvoltarea relațiilor bilaterale între cele două țări. În continuare, acesta a precizat că partea chineză acordă o importanță deosebită colaborării în cadrul sectorului energetic

și în domeniul agriculturii și a sugerat părții române să sprijine aceste inițiative. De asemenea, partea chineză dorește promovarea fără întrerupere a relațiilor dintre România și China.

Domnul Nicolae Văcăroiu și Viceguvernatorul Executiv al Provinciei Guangdong

Întâlnirea cu Directorul General al Oficiului de Audit al Provinciei Guangdong

Întâlnirea cu directorul general adjunct al Oficiului Rezident de Audit Guangzhou

Vizita oficială la Curtea de Conturi a Spaniei

În perioada 22-25 aprilie 2013 a avut loc vizita delegației conduse de domnul Nicolae Văcăroiu, Președintele Curții de Conturi a României, la Curtea de Conturi a Spaniei. Delegația Curții de Conturi a României a fost formată din domnul Mircea Popescu (vicepreședinte), domnul Sorin Panaitescu (director de Cabinet al Președintelui) și domnișoara Teodora Lazăr (Consilier în cadrul Serviciului Relații Externe și Protocol). Delegația a fost însoțită de Excelența Sa, domnul Ion Vîlcu, Ambasadorul României la Madrid. În cadrul primei zile au fost discutate 5 teme profesionale, conform programului, și anume:

- ↳ Cadrul instituțional al Curții de Conturi a Spaniei. Relația cu Parlamentul;
- ↳ Relația cu Parlamentul;
- ↳ Exercițarea funcției de audit într-un mediu afectat de criza economică profundă și constrângeri în ceea ce privește cheltuielile publice;
- ↳ Exercițarea funcției jurisdicționale conferită Curții de Conturi a Spaniei și contribuția sa la combaterea fraudei și corupției;

↳ Masă rotundă: Prezentarea principalelor rezultate ale Rapoartelor Anuale din cadrul Curții de Conturi a Spaniei și Curții de Conturi a României.

În cea de-a doua parte a celei de-a doua zile de întâlniri a avut loc o întâlnire cu președintele și cu o parte dintre membrii Comisiei Mixte a Parlamentului Spaniol pentru Relația cu Curtea de Conturi a Spaniei. Delegația Curții de Conturi a României a fost întâmpinată de domnul Teofil de Luis, membru al Camerei Deputaților.

La întâlnirea cu Comisia Mixtă au participat domnul Ricardo Tarno Blanco, președintele Comisiei, doamna Imaculada Rodriguez-Pinero Fernandez, vicepreședinte secund al Comisiei Mixte, doamna Margarita Mariscal de Gante, consilier de conturi în cadrul Curții de Conturi a Spaniei și fost ministru al justiției în cabinetul Aznar, domnul Pablo Jesus Perez Jimenez, responsabil cu probleme juridice în cadrul Comisiei Mixte.

Aceasta prezintă o importanță deosebită prin prisma informațiilor și a experienței omologilor din Spania, legate în special de Secția Jurisdicțională a Curții de Conturi a Spaniei, dar și de Comisia Mixtă a Parlamentului pentru Relația cu Curtea de Conturi, care vor fi utile în viitor în ceea ce privește activitatea Curții de Conturi a României.

Vizita oficială la Curtea de Conturi a Republicii Moldova

În luna iunie 2013 a avut loc vizita oficială a președintelui Curții de Conturi a României la Curtea de Conturi a Republicii Moldova ca urmare a invitației adresate de președintele acesteia. Vizita a avut ca scop dezvoltarea relațiilor bilaterale între cele două curți de conturi.

Delegația română a fost formată din: președintele Curții de Conturi, vicepreședintele coordonator al Departamentului I și consilierul de conturi șef al acestui departament, consilierul de conturi șef al Departamentului juridic, directorul Camerei de Conturi Vaslui și reprezentantul Serviciului relații externe și protocol.

Agenda de lucru a vizitei a cuprins dezbateri, prezentări și discuții profesionale pe teme privind cadrul instituțional și modul de organizare a celor două curți de conturi, asemănări și deosebiri evidențiate prin prezentările susținute de participanții la convorbirile oficiale.

Delegația Curții de Conturi din România a avut întâlniri cu reprezentanți ai unor instituții publice ale administrației centrale, respectiv cu președintele Parlamentului, președintele Comisiei economice, finanțe, buget a Parlamentului și cu ministrul finanțelor.

Președinții celor două curți de conturi au avut o întrevedere la nivel înalt cu președintele Republicii Moldova, ocazie cu care președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova l-a informat despre colaborarea bilaterală, despre Planul de acțiuni comune ce urma a fi semnat și despre asistența ce o va acorda partea română în procesul de modernizare și consolidare instituțională a Curții de Conturi a Republicii Moldova.

A fost semnat Planul de acțiuni comune în contextul implementării Acordului de cooperare dintre cele două Curți de Conturi semnat la data de 28 iunie 2006. Ceremonia a fost precedată de discuții privind dezvoltarea cooperării bilaterale, din care a reieșit că Planul de acțiuni comune are ca țintă creșterea calității activității de control și audit a celor două Curți de Conturi și îmbunătățirea performanței personalului implicat în această activitate.

Cei doi președinți semnatori ai Planului de acțiuni asupra calității activității de control și audit a celor două curți de conturi și îmbunătățirea performanței personalului implicat în această activitate. Cei doi președinți semnatori ai Planului de acțiuni comune au susținut o conferință de presă, în care au oferit detalii despre colaborarea în perioada 2013-2014.

Prin Planul de acțiuni s-au convenit realizarea unui audit comun privind: tranzacțiile vamale de la frontiera celor două state; schimbul de experiență privind auditul administrării veniturilor publice; gestionarea fondurilor externe; conlucrarea cu Parlamentul și Guvernul; traducerea Standardelor internaționale de audit ISSAI; acte normativ-metodologice; vizite reciproce de delegații în scopul împărtășirii expertizei în domeniile planificării, realizării și raportării auditului. Discuțiile profesionale s-au încheiat într-o notă cordială, urmând a fi continuate cu ocazia vizitei delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova la București, fiind formulată invitația continuării schimbului de experiență în vederea consolidării colaborării dintre cele două curți de conturi.

Delegația Curții de Conturi a României a mai avut, de asemenea, întâlniri cu Excelența sa, ambasadorul României la Chișinău, domnul Marius Lazurcă, cu domnul Igor Corman – președintele Parlamentului Republicii Moldova, cu domnul Veaceslav Negruță – ministrul finanțelor, și cu domnul Ioniță Veaceslav – președintele Comisiei parlamentare economie, finanțe, buget.

Miercuri 5 iunie 2013, a avut loc ceremonia de semnare a Planului de acțiuni comune în contextul implementării Acordului de cooperare dintre Curtea de Conturi a României și Curtea de Conturi a Republicii Moldova, semnat la data de 28 iunie 2006. La ceremonie a asistat și Excelența sa, ambasadorul României la Chișinău, domnul Marius Lazurcă. Ceremonia a fost precedată de discuții referitoare la dezvoltarea cooperării bilaterale, scopul acestui Plan de acțiuni comune fiind acela de a crește calitatea activității de audit a celor două SAI-uri și îmbunătățirea performanței personalului implicat în această activitate.

De asemenea, după semnarea Planului de acțiuni comune, președinții celor două instituții supreme de audit au susținut un briefing pentru presă, în care au oferit detalii despre viitoarea colaborare a celor două instituții în intervalul 2013-2014.

Planul de acțiuni comune prevede realizarea unui audit comun privind tranzacțiile vamale de la frontiera comună, schimbul de experiență privind auditul administrării veniturilor publice, experiența în domeniul fondurilor externe, experiența cu organele de drept, Parlament, Guvern, traducerea și analizarea Standardelor ISSAI, schimburi de acte normativ-metodologice, schimb de delegații în scopul studierii experiențelor în domeniile planificării, realizării și raportării auditului etc.

Discuțiile profesionale s-au încheiat într-o notă cordială, urmând a fi continuate la vizita Curții de Conturi a Republicii Moldova la București, fapt pentru care domnul președinte Nicolae Văcăroiu a adresat deja invitația domnului președinte Serafim Urechean, în vederea consolidării colaborării dintre cele două instituții.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi la Curtea Federală de Audit a Germaniei

În perioada 17-18 noiembrie 2014 au avut loc activități privind aniversarea a 300 de ani de audit public a Curții Federale de Audit a Germaniei, care s-au desfășurat la Bonn, în Germania. Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de domnul Cosmin Nicula, vicepreședinte, domnul Attila Dezsi, consilier de conturi și domnul Silviu Nistor, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol.

Ceremonia aniversării a 300 de ani de audit public a avut loc în data de 18 noiembrie în fosta sală plenară a Parlamentului german (în prezent Centrul Mondial de Conferințe), în prezența a aproximativ 500 de invitați din rândul reprezentanților politici, ai administrației publice, mediului academic, precum și invitați din SAI-uri ale altor state.

Președintele Republicii Federale Germania, domnul Joachim Gauck, a ținut discursul de deschidere al evenimentului, ocazie cu care a subliniat rolul important în auditul guvernamental pe care îl deține Curtea Federală de Audit a Germaniei, precum și în democrația parlamentară.

La acest eveniment au mai susținut discursuri aniversare importante personalități precum Kay Scheller – președintele Curții Federale de Conturi a Germaniei, domnul Vitor Manuel da Silva Caldeira – președintele Curții de Conturi Europene, domnul Josef Moser, secretar general al INTOSAI și domnul Michael Meister, secretar de stat în Ministerul Finanțelor.

În cele două zile ale evenimentului, delegația Curții de Conturi a României condusă de domnul Cosmin Nicula, vicepreședinte, a mai avut scurte întreveneri cu președintele SAI Germania, domnul Kay Scheller și domnul Tihamer Warvasovsky, vicepreședintele SAI Ungaria. Cu această ocazie au fost exprimate convingerile că relațiile bilaterale de cooperare dintre instituții vor continua să se dezvolte atât la nivel bilateral, cât și în cadrul organismelor internaționale din care acestea fac parte.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi la Curtea de Conturi a Turciei

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi, condusă de d-l președinte Nicolae Văcăroiu, la Curtea de Conturi a Turciei, s-a desfășurat în perioada 12-14 mai 2015 ca urmare a invitației adresate de către d-l președinte Recai Akyel. Scopul vizitei l-a constituit dezvoltarea și consolidarea relațiilor bilaterale între cele două instituții.

Pe agenda de lucru au fost incluse dezbateri, prezentări și discuții profesionale pe teme privind cadrul instituțional și modul de organizare a celor două curți de conturi, asemănări și diferențe, teme susținute sub forma unor prezentări din partea ambelor părți.

Vizita oficială a avut programată și o întrevedere cu președintele Marii Adunări Naționale a Turciei, domnul Cemil Cicek. Discuțiile întâlnirii au avut și subiecte legate de corupția din România, lipsa unei secții jurisdicționale a Curții de Conturi din România, aderarea Republicii Turcia la Uniunea Europeană și intensificarea lucrărilor în cadrul comitetelor internaționale, investițiile economice ale Republicii Turcia în România, minoritatea turcă din România, dezvoltarea cooperării cu Curtea de Conturi a Turciei, Parteneriatul Strategic România-Republica Turcia etc. Vizita a avut programată și o întâlnire cu guvernatorul orașului Istanbul, domnul Vasip Sahin.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi la Curtea de Conturi a Albaniei

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi, condusă de d-l vicepreședinte Cosmin Nicula, la Curtea de Conturi a Albaniei, la Tirana, care, la 26 mai 2015, a aniversat 90 de ani de la înființare.

Vizita oficială a delegației Curții de Conturi la Curtea de Conturi a Italiei

În perioada 26-29 octombrie 2015 a avut loc vizita delegației Curții de Conturi a României la Curtea de Conturi a Italiei. Delegația a fost condusă de domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi și a fost formată din domnul Ștefan Pete, consilier de conturi, domnul Petru Lakatos, consilier de conturi, domnișoara Teodora Lazăr, auditor public extern și domnul Silviu Nistor, consilier în cadrul Serviciului Relații Externe și Protocol. Întâlnirea a avut loc în contextul relațiilor de cooperare dintre cele două instituții supreme de audit. Această vizită a facilitat continuarea discuțiilor începute la București pe teme de interes privind: activitatea, structura instituțională, gradul de independență și transparență a Curții de Conturi a Italiei, precum și impactul evaluărilor SAI-urilor asupra politicii economice a țării și evoluția și perspectiva mandatului SAI-urilor. Vizita delegației Curții de Conturi a României în Italia a constituit un prilej excelent de întărire a relațiilor bilaterale, precum și de a realiza un schimb de experiență util celor două instituții supreme de audit.

Domnul Francesco Boccia, președintele Comisiei de Buget-Finanțe (stânga), domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României (centru) și domnul Raffaele Squitieri, președintele Curții de Conturi a Italiei (dreapta)

Vizita oficială a delegației conduse de către domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, la Curtea de Conturi a Republicii Algeriene Democratice și Populare

În perioada 30 septembrie-4 octombrie 2016, la Alger, Algeria, a avut loc vizita oficială a domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, la Curtea de Conturi a Republicii Algeriene Democratice și Populare ca urmare a invitației adresate de către președintele SAI Algeria, domnul Abdelkader Benmarouf.

Scopul principal al vizitei l-a constituit dezvoltarea și consolidarea relațiilor bilaterale, schimbul de experiență și de bune practici între cele două instituții.

Componenta delegației Curții de Conturi a României pentru această vizită a fost următoarea:

- Domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României;
- Domnul Attila Dezsi, consilier de conturi;
- Domnul Sorin Panaitescu, director Cabinet Președinte;
- Domnișoara Paula-Veronica Stamate, consilier relații internaționale;
- Domnișoara Floriana Ungureanu, șef birou Autoritatea de Audit.

Programul vizitei oficiale a cuprins întâlniri cu președintele Adunării Naționale Populare, domnul Larbi Ould Khelifa, cu Ministrul Justiției, domnul Tayeb Louh, cu domnul Belkacem Nacer Smail, precum și cu omologul domnului președinte Nicolae Văcăroiu, domnul Abdelkader Benmarouf.

Discuțiile domnului președinte Nicolae Văcăroiu cu interlocutorii au vizat subiecte precum:

- ✧ organizarea, activitatea și competențele Curții de Conturi din România;
- ✧ relațiile Curții de Conturi a României cu alte instituții: Parlament, Ministerul Public, Ministerul Justiției etc.;
- ✧ modul în care Curtea de Conturi a României își face cunoscute rezultatele auditurilor – dacă rapoartele sunt publice sau nu;
- ✧ disponibilitatea instituțiilor controlate de a răspunde solicitărilor Curții;
- ✧ intenția și interesul de a i se atribui Curții sarcini noi, cum ar fi cea de prevenire (control preventiv);
- ✧ încercările factorului politic de a influența și/sau controla activitatea Curții de Conturi;
- ✧ rolul Curții de Conturi a României în procesul privatizării – gazdele au fost deosebit de interesate despre procesul de privatizare prin care a trecut România după 1990: modalități, rezultate, neajunsuri, rolul instituțiilor internaționale etc. Aspectul are în vedere intențiile autorităților algeriene de a declanșa procesul de privatizare a marilor întreprinderi de stat (90% din totalul firmelor algeriene).

Discuții profesionale la sediul Curții de Conturi a Algeriei

În cadrul vizitei bilaterale, domnul președinte Nicolae Văcăroiu a adresat domnului Abdelkader Benmarouf, președintele Curții de Conturi a Algeriei, invitația de a efectua o vizită oficială la Curtea de Conturi a României în viitorul apropiat.

*Oferirea medalia aniversare a Curții de Conturi a României
domnului Adbelkader Benmarouf, președintele SAI Algeria*

De asemenea, pe data de 3 octombrie 2016, cei doi președinți au semnat „Memorandumul de Înțelegere și Cooperare” între Curtea de Conturi a României și Curtea de Conturi a Republicii Algeriene Democratice și Populare.

*Semnarea „Memorandumului de Înțelegere și Cooperare” între Curtea de Conturi a României
și Curtea de Conturi a Republicii Algeriene Democratice și Populare*

Vizita oficială a delegației conduse de domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României la Curtea de Conturi a Republicii Moldova Chișinău, Republica Moldova

În perioada 25-29 iunie 2017 a avut loc vizita oficială a domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României la Curtea de Conturi a Republicii Moldova, la invitația domnului Veaceslav Untilă, președinte, activitate stipulată, de asemenea, în Acordul de cooperare semnat de către cele două SAI-uri.

Componenta delegației Curții de Conturi a României pentru această vizită oficială a fost următoarea:

- domnul Nicolae Văcăroiu, președinte;
- doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte;
- doamna Verginia Vedinaș, consilier de conturi;
- domnul Ștefan Pete, consilier de conturi;
- domnul Silviu Nistor, șef birou.

Discuțiile profesionale au fost precedate de întrevvedere oficială a președinților celor două instituții supreme de audit, în cadrul căreia au fost abordate diverse aspecte ale cooperării bilaterale.

Întâlnirea a continuat în sala de ședințe a Plenului Curții de Conturi a Moldovei cu următoarele subiecte axate pe teme de interes comun:

- ↳ *Aspecte actuale privind relația cu Parlamentul, Guvernul, Justiția și alte autorități ale statului;*
- ↳ *Standardele internaționale de audit (ISSAI), aprobate la Congresul INTOSAI de la Abu Dhabi;*
- ↳ *Controlul intern managerial și auditul public intern – atribuțiile Curții de Conturi și implementarea controlului intern în cadrul SAI-ului;*
- ↳ *Preocupări actuale în România și Republica Moldova privind Legile de organizare și funcționare ale Curților de Conturi din România și din Republica Moldova.*
- ↳ *Dezbaterea și aprobarea Proiectului Planului de activități, actualizat pentru 2017-2018.*

În finalul dezbaterilor, domnul Nicolae Văcăroiu și domnul Veaceslav Untilă au semnat un Plan de acțiuni comune privind realizarea unor acțiuni comune în contextul implementării Acordului de cooperare între Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Curtea de Conturi a României, cu scopul de a îmbunătăți eficiența interacțiunii între cele două instituții. Acest plan de acțiuni facilitează realizarea acestui obiectiv prin activități comune preconizate pentru perioada 2017-2018.

De asemenea, în data de 28 iunie 2017, domnul Nicolae Văcăroiu a avut o întrevvedere cu domnul Adrian Candu, președintele Parlamentului Republicii Moldova.

În data de 29 iunie 2017, delegația Curții de Conturi a vizitat Consiliul Raional Hîncești și a avut întâlniri cu președintele raionului domnul Ghenadie Buza, cu vicepreședinții raionului – doamna Vera Pătrașcu și domnul Dumitru Cornei, cu șeful Oficiului Teritorial Hîncești, Cancelaria de Stat, domnul Ion Mereuță și cu primarul municipiului Hîncești, domnul Alexandru Botnari, ocazie cu care au fost abordate prioritățile și oportunitățile de dezvoltare a relațiilor bilaterale între diferite structuri și instituții, inclusiv a celor de control, despre potențialul economic, social, cultural al regiunii, care urmează a fi valorificat.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la aniversarea a 10 de ani de la înființarea Curții de Conturi a Serbiei

O delegație a Curții de Conturi a României a participat la aniversarea a 10 de ani de la înființarea Curții de Conturi a Serbiei, ce a avut loc în data de 7 iunie 2017, în Belgrad, Serbia.

Componența delegației Curții de Conturi a României a fost următoarea:

- domnul Dan Fîrțescu – consilier de conturi;
- domnul Silviu Nistor, șef birou în cadrul Direcției relații externe și protocol.

C4.1.9. Întâlniri cu organisme europene și internaționale la sediul Curții de Conturi

Vizita ambasadorului Republicii Populare Chineze în România

În data de 3 noiembrie 2009, președintele Curții de Conturi a României a primit vizita ambasadorului Republicii Populare Chineze în România d-l Liu Zengwen. Cu această ocazie au fost evocate relațiile tradiționale dintre România și R.P. Chineză, punându-se accent pe dezvoltarea relațiilor bilaterale între Curtea de Conturi a României și Biroul Național de Audit al Republicii Populare Chineze. În contextul implementării prevederilor Acordului de Cooperare Bilateral dintre Curtea de

Conturi a României și Instituția Supremă de Audit din China, semnat la Beijing în anul 2004, s-a discutat, de asemenea, despre posibilitatea realizării schimbului de experiență în domenii specifice, la care să participe auditori români și chinezi, precum și despre identificarea unei teme de interes comun în vederea efectuării unui audit paralel coordonat între Curtea de Conturi a României și Biroul Național de Audit al Republicii Chineze. Cu acest prilej s-a înmânat E.S. domnului ambasador Liu Zengwen o scrisoare de invitație adresată președintelui Biroului Național de Audit al R.P. Chineze de a efectua o vizită oficială în România, în cursul anului 2010. Domnul ambasador și-a anunțat sprijinul pentru realizarea acestui obiectiv.

Vizita reprezentantului Băncii Mondiale la Curtea de Conturi a României

În data de 27 ianuarie 2011, Grupul de lucru al Curții de Conturi a României pentru relația cu Banca Mondială, format din **domnul Dragoș Budulac**, Șef Serviciu Relații Externe și Protocol, **doamna Doina Drăniceanu**, Șef Serviciu Departamentul I și **domnul Silviu Nistor**, consilier în cadrul Serviciului Relații Externe și Protocol, s-a întâlnit cu **domnul Bogdan Constantinescu**, Senior Financial Management Specialist, din cadrul Biroului Băncii Mondiale de la Washington și un specialist al Biroului Băncii Mondiale în România. În cadrul întâlnirii au avut loc discuții privind furnizarea de consultanță privind elaborarea și implementarea strategiei de resurse umane în cadrul Curții de Conturi a României și organizarea unui seminar pe această temă, la București, în luna mai 2011.

Vizita ambasadorului Republicii Populare Chineze în România

În data de 2 martie 2011, președintele Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, a primit vizita ambasadorului R.P. Chineze în România, d-l LIU ZENGWEN.

Scopul principal al acestei vizite a fost reprezentat de pregătirea vizitei oficiale a delegației Biroului Național de Audit al R.P. Chineze la Curtea de Conturi a României, ce se va desfășura în luna iulie 2011. Cu acest prilej s-au purtat discuții referitoare la programul vizitei și la desfășurarea acesteia.

Au fost evocate, totodată, relațiile tradiționale dintre România și R.P. Chineză, punându-se accent pe dezvoltarea relațiilor bilaterale între Curtea de Conturi a României și Biroul Național de Audit al R.P. Chineze.

Domnul ambasador și-a exprimat întreg sprijinul pentru realizarea acestui obiectiv.

Vizita delegației Băncii Mondiale

În data de 3 martie 2011, vicepreședintele Curții de Conturi a României, doamna Doina Elena Dascălu, s-a întâlnit cu domnul Bogdan Constantinescu, senior financial management specialist, din cadrul Biroului Băncii Mondiale de la Washington. La această întâlnire a participat și Grupul de lucru al Curții de Conturi a României pentru relația cu Banca Mondială, format din domnul Dragoș Budulac – șef Serviciu relații externe și protocol, doamna Doina Drăniceanu – șef Serviciu în cadrul Departamentului I, doamna Andreea Mihalache – auditor public extern în cadrul Departamentului I și domnul Silviu Nistor – consilier Serviciul relații externe și protocol. Au avut loc discuții îndeosebi asupra selectării consultantului care va furniza asistență pentru elaborarea Strategiei de resurse umane a Curții de Conturi a României prin intermediul unui program finanțat de Banca Mondială.

Vizita misiunii comune a Comisiei Europene, Fondului Monetar Internațional și a Băncii Mondiale

La data de 28 iulie 2011 a avut loc la Curtea de Conturi a României vizita misiunii comune a Comisiei Europene, Fondului Monetar Internațional și Băncii Mondiale, în contextul mai larg al celei de-a doua evaluări a Acordului stand-by de tip preventiv cu România.

Misiunea s-a desfășurat în cadrul întâlnirilor cu autorități și reprezentanți ai instituțiilor publice relevante și ai partidelor politice, sindicatelor, mediului de afaceri, băncilor și societății civile, potrivit comunicatului emis de Tonny Lybek, reprezentantul regional al Fondului Monetar Internațional pentru România și Bulgaria.

Misiunea comună a fost reprezentată de către doamna Olfa Alouini – economist (Programme Design and Support) în cadrul Comisiei Europene. Din partea Curții de Conturi a României au participat domnul Mircea Popescu – vicepreședinte al Curții de Conturi a României, doamna Elena Doina Dascălu – vicepreședinte al Curții de Conturi a României, domnul Petre Popeangă – vicepreședinte al Autorității de Audit, domnul Mircea Rădulescu – director în cadrul Departamentului II al Curții de Conturi a României și domnișoara Teodora Lazăr – consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol.

Scopul acestei vizite a fost, în principal, o evaluare a rolului pe care îl are Curtea de Conturi a României în implementarea politicilor publice, în contextul actual, pe agenda întâlnirii fiind înscrise trei subiecte de interes în ceea ce privește Curtea de Conturi a României: rolul curent al auditurilor de performanță, aducerea la îndeplinire a recomandărilor Curții de Conturi și cooperarea cu alte organisme.

Pe parcursul întâlnirii au fost descrise principalele criterii de stabilire a auditurilor, principalele probleme cu care se confruntă Curtea de Conturi a României în ceea ce privește acțiunile sale de audit și implementarea recomandărilor sale, precum și înlăturarea neregulilor constatate.

Întâlnirea s-a încheiat cu prezentarea principalelor progrese pe care Curtea de Conturi a României le-a înregistrat în ceea ce privește transparența și implementarea Standardelor de Audit, în conformitate cu ISSAI.

Vizita Excelenței Sale, domnul Liu ZENGWEN, ambasadorul Republicii Populare Chineze, la Curtea de Conturi a României

În data de 18 octombrie 2011 a avut loc vizita Excelenței Sale, domnul Liu ZENGWEN, ambasadorul Republicii Populare Chineze la Curtea de Conturi a României.

Vizita a fost prilejuită de încheierea misiunii diplomatice a Excelenței Sale, acesta dorind ca, înainte de plecare, să efectueze o vizită de rămas-bun la președintele Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu.

Domnul Nicolae Văcăroiu l-a felicitat pe Excelența Sa Liu Zengwen pentru încheierea unui mandat de succes și i-a mulțumit pentru eforturile pe care le-a depus în relația cu Curtea de Conturi a României, în special în cazul vizitei oficiale din 2011 a Curții de Conturi a R.P. Chineze. De asemenea, domnul Nicolae Văcăroiu i-a urat succes în activitatea viitoare domnului Zengwen.

Vizita misiunii de evaluare a Comisiei Europene în domeniul justiției (Mecanismul de Cooperare și Verificare)

În martie 2012, o echipă a Comisiei Europene a efectuat o vizită la Curtea de Conturi a României, în contextul misiunii de evaluare pe care a desfășurat-o în aceeași perioadă. Echipa de evaluare a Comisiei Europene a manifestat interes în ceea ce privește procedura de recuperare a prejudiciilor, procedura de suspendare din funcție a persoanei din vina căreia s-a produs prejudiciul, până la recuperarea acestuia, raportul dintre Curtea de Conturi și terțe părți beneficiare ale fondurilor publice, în urma încheierii de contracte între acestea și instituțiile publice, activitatea Curții de Conturi în ceea ce privește achizițiile publice, controlul fondurilor utilizate de partidele politice, dar și colaborarea dintre Curtea de Conturi și celelalte instituții. La finalul întrevederii, reprezentanții delegației Comisiei Europene și ai Curții de Conturi și-au exprimat satisfacția pentru utilitatea informațiilor transmise, precum și față de modul în care s-a desfășurat întâlnirea.

Vizita Managerului Biroului Băncii Mondiale în România la Curtea de Conturi a României

În aprilie 2012, la Curtea de Conturi a României a avut loc vizita managerului Biroului Băncii Mondiale în România. Scopul vizitei a fost o discuție referitoare la auditul Unității de Management al Proiectelor din cadrul Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri asupra Proiectului de închidere a minelor, proiect finanțat de Banca Mondială. În urma acestor discuții, propunerea Băncii Mondiale a fost de a oferi punctele sale de vedere Curții de Conturi a României asupra aspectelor constatate în misiunile sale de audit.

Vizita delegației Băncii Mondiale la Curtea de Conturi a României

În iunie 2012 a avut loc vizita directorului pentru Europa Centrală și Statele Baltice și regiunea Asiei Centrale al Băncii Mondiale, care a fost însoțit de managerul reprezentanței Băncii Mondiale în România, directorul de programe și de un analist. Reprezentanții Băncii Mondiale au prezentat succint procedura de acordare a contractelor de împrumut și au făcut precizări suplimentare asupra modului de analizare și avizare a achizițiilor efectuate în cadrul acestor contracte. Banca Mondială a specificat faptul că acordă o atenție deosebită constatărilor Curților de Conturi și că are, de asemenea, și un corp de control intern antifraudă, care anchetează asemenea cazuri.

Vizita consultantului ECORYS la Curtea de Conturi a României

În septembrie 2012, la Curtea de Conturi a României a avut loc vizita unui consultant din partea ECORYS. ECORYS este una din cele mai vechi companii de cercetare și consultanță în Europa.

Scopul vizitei l-a constituit cunoașterea opiniei Curții de Conturi a României în contextul unei teme de cercetare încredințate de Comisia Europeană, pe subiectul *„Impactul diferitelor opțiuni privind politicile de protecție a intereselor financiare ale Uniunii Europene prin intermediul legislației penale, inclusiv posibilitatea de a înființa un Parchet European”*. Studiul a constatat în analiza sistemelor existente în cele 10 state membre ale Uniunii Europene selectate în cadrul acestei cercetări, în ceea ce privește prevenirea, detectarea și urmărirea cazurilor de fraudă. Pe baza acestor informații s-a stabilit ce măsuri se pot lua în vederea unei mai bune protecții a fondurilor europene și, totodată, s-a avut în vedere propunerea de formare a Parchetului European. Consultantul a precizat că nu este vorba despre o evaluare, ci despre o analiză a acestor factori, pentru a ajuta Comisia Europeană să ia decizii în ceea ce privește îmbunătățirea sistemului de luptă antifraudă.

Vizita misiunii de asistență tehnică a Fondului Monetar Internațional la Curtea de Conturi a României

În octombrie 2012, la Curtea de Conturi a României a avut loc vizita echipei misiunii de asistență tehnică privind managementul finanțelor publice a Fondului Monetar Internațional. **Obiectivul global** al acestei misiuni a fost acela de a realiza o analiză a progreselor înregistrate și de a sprijini implementarea unui sistem de raportare fiscală consolidată. Misiunea a avut la bază asistența anterioară a Departamentului Afacerilor Fiscale al Fondului Monetar Internațional, pentru crearea unui cadru conceptual și a specificației funcționale destinate raportării fiscale consolidate.

Vizita misiunii Băncii Mondiale

Vizita misiunii Băncii Mondiale s-a desfășurat în luna ianuarie 2013 în contextul proiectului de asistență tehnică semnat de Banca Mondială și Ministerul Afacerilor Europene, în vederea evaluării cadrului național pentru investiții publice. La această întâlnire, Curtea de Conturi a fost reprezentată la nivel de vicepreședinte, consilier de conturi și ofițer de legătură.

Scopul vizitei a fost de a obține informații privind stadiul actual al organizării și funcționării controlului financiar și al auditului intern în cadrul administrației centrale și de a identifica obstacole care pot întârzia investițiile publice. A fost efectuată o scurtă prezentare a proiectului de asistență tehnică, desfășurat de Banca Mondială. Acesta se referă la studierea motivelor de ordin legislativ care împiedică dezvoltarea investițiilor în sectorul public ce implică utilizarea fondurilor europene. Proiectul abordează trei sectoare de activitate: transport, energie și mediu. În cadrul desfășurării acestui proiect au avut loc mai multe întâlniri cu reprezentanți ai ministerelor responsabile de proiecte, cu autoritățile de management, organismele intermediare, beneficiari și contractori. A fost discutată problema sumelor mari datorate de stat contractorilor. Curtea de Conturi a precizat că este o problemă de sistem, în special de buget, care are la bază mai mulți factori: rectificări bugetare, schimbarea priorităților privind plățile (alocarea de fonduri către alte proiecte), probleme de colectare la nivel național, facturi suplimentare de la furnizori cu sume care nu erau prevăzute inițial în bugetul alocat etc.

Reprezentanții Băncii Mondiale au apreciat întâlnirea ca fiind deosebit de benefică pentru clarificarea și confirmarea unor aspecte preliminare constatate pe perioada desfășurării misiunii în țara noastră, în special în domeniul controlului financiar și al procedurilor de licitație publică și au precizat că vor face o serie de recomandări (pe termen scurt, mediu și lung) în vederea creșterii ratei de absorbție a fondurilor europene în țara noastră, recomandări aferente perioadei de programare bugetară 2014-2020 a Uniunii Europene.

Vizita reprezentanților Fondului Monetar Internațional

În data de 22 aprilie 2013, vicepreședintele Curții de Conturi a României, doamna Doina Elena Dascălu, s-a întâlnit cu reprezentanții Fondului Monetar Internațional la sediul Curții de Conturi a României. La această întâlnire au participat din partea Curții de Conturi a României domnul Alexandru Costache – director la Direcția 1 din cadrul Departamentului II, domnul Mircea Rădulescu – director la Direcția 2 din cadrul Departamentului II, doamna Carmen Bragadireanu și domnul Cătălin Teodorescu – auditori publici externi în cadrul Departamentului II.

Delegația Fondului Monetar Internațional a fost alcătuită din trei reprezentanți: domnul Abdul Khan – șeful misiunii FMI, domnul Peter Murphy – Departamentul Afacerilor Fiscale în cadrul FMI și domnul Johann Seiwald și, de asemenea, doi traducători care au asigurat traducerea discuțiilor purtate.

Principalele subiecte discutate la această întâlnire au fost:

- ↳ progresele înregistrate de Curtea de Conturi în domeniul Standardelor Internaționale pentru Contabilitatea Publică (IPSAS);

- ⇒ stadiul de progres al proiectului privind reformarea sistemului de raportări financiar-contabile în cadrul instituțiilor publice;
- ⇒ problema creșterii arrieratelor.

La finalul întâlnirii s-a pus accentul pe menținerea unei strânse colaborări cu reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice pentru finalizarea proiectului privind reformarea sistemului de raportări financiar-contabile în cadrul instituțiilor publice.

Reprezentanții Fondului Monetar Internațional au menționat faptul că ar fi benefic și constructiv pentru finalizarea proiectului menționat, dacă Curtea de Conturi a României și-ar exprima clar un punct de vedere pertinent legat de acest proiect și, bineînțeles, s-au făcut aprecieri cu privire la progresele înregistrate până în prezent.

Vizita echipei Băncii Mondiale

În data de 24 iulie 2013 a avut loc vizita la Curtea de Conturi a României a echipei Băncii Mondiale implicate în oferirea de asistență tehnică la Consiliul Concurenței din România. Vizita a reprezentat o continuare a celei care a avut loc în data de 3 decembrie 2012, privind asigurarea de servicii de consultanță acordate Consiliului Concurenței de către Banca Mondială. Printre alte activități, serviciile de consultanță includ susținerea rolului de promovare a implementării principiilor concurenței în cadrul procesului de achiziții publice și identificarea potențialelor practici anticoncurențiale. Din partea Curții de Conturi a României au participat la întâlnire doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), domnul Ștefan Pete (consilier de conturi), doamna Mariana Punguță (director), doamna Anca Gheorghe (auditor public extern) și domnișoara Teodora Lazăr (consilier relații internaționale).

Obiectivul acestei întâlniri a fost acela de a discuta principiile de bază care vor fi parte a Ghidului privind achizițiile publice și competiția pentru persoanele care se ocupă de achiziții publice (în special diferite modalități de ofertă), precum și potențialele „steaguri roșii” asociate cu fiecare metodă care ar putea fi folosite pentru detectarea și prevenirea falsificării licitațiilor.

Grupul Băncii Mondiale furnizează în prezent servicii de consiliere Consiliului Concurenței din România. Obiectivul principal este acela de a crește eficiența politicilor privind competiția, prin revizuirea cadrului legal și de reglementare, integrând principiile competiției în diferite sectoare și consolidând capacitatea Consiliului Concurenței de a-și desfășura atribuțiile conferite de lege.

În încheierea acestei întâlniri, reprezentanții Băncii Mondiale au specificat faptul că vor pune la dispoziție Ghidul privind achizițiile publice, care în acest moment este în faza de elaborare la Consiliul Concurenței.

Vizita delegației Băncii Mondiale la Curtea de Conturi a României

În data de 7 octombrie 2013 a avut loc vizita unei delegații a Băncii Mondiale, condusă de doamna Soukeyna Kane, manager pentru Gestionare Financiară Regională pentru Regiunea Europei și Asiei Centrale, însoțită de domnul Bogdan Constantinescu, specialist pentru management financiar și domnișoara Viorela Voinea, analist pentru management financiar.

Din partea Curții de Conturi au participat doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), domnul Ioan Hurjui (consilier de conturi), doamna Rotariu Petronela (director), doamna Doina Drăniceanu (șef de serviciu), domnișoara Teodora Lazăr și doamna Irina Brateș (consilieri în cadrul Serviciului relații externe și protocol).

Scopul principal al întâlnirii l-a constituit abordarea următoarelor teme de discuție:

- ⇒ Stadiul actual al raportului de audit pe sectorul social;
- ⇒ Implementarea asistenței acordate Curții de Conturi a României în domeniul dezvoltării resurselor umane (implementarea strategiei);
- ⇒ Planuri de viitor ale Curții de Conturi a României;

⇒ Identificarea altor zone posibile de cooperare între Curtea de Conturi a României și Banca Mondială.

Întâlnirea s-a încheiat cu disponibilitatea Băncii Mondiale de a colabora și în viitor cu instituția noastră, urmând să se stabilească ariile de cooperare în funcție de prioritățile identificate.

Vizita directorului general al EUROSTAT

În data de 4 noiembrie 2013 a avut loc o vizită a domnului Walter Radermacher, directorul general al EUROSTAT la Curtea de Conturi a României, însoțit de doamna Mariana Kotzeva, consilier superior la EUROSTAT. Din delegație au mai făcut parte domnul Andrei Tudorel, președintele Institutului Național de Statistică și doamna Daniela Ștefănescu, director în cadrul Direcției de Afaceri Europene și Cooperare Internațională, însoțiți de un interpret. Din partea Curții de Conturi au participat domnul Nicolae Văcăroiu, președinte, doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnișoara Teodora Lazăr și doamna Irina Brates, consilieri în cadrul Serviciului Relații Externe și Protocol. Întâlnirea a debutat cu o prezentare succintă a bunei colaborări dintre Curtea de Conturi a României și Institutul Național de Statistică, inclusiv prin intermediul Protocolului încheiat la nivelul celor două instituții.

Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a subliniat în continuare importanța acurateței datelor statistice, care este vitală pentru cunoașterea exactă a realității în care se situează un stat, datorită impactului economic și financiar direct al datelor exacte. Din punct de vedere al dezvoltării viitoare a statului este foarte importantă cunoașterea reală a deficitului bugetului consolidat, a datoriei publice suverane și a inflației.

În continuare, s-a discutat despre extinderea activității Curții de Conturi a României la nivelul auditului intern, la nivelul calității activității manageriale de control și a corectitudinii aplicării sistemului noii contabilități publice, dar și a stadiului de implementare a ISSAI-urilor la nivelul Curții de Conturi și a IPSAS.

Vizita misiunii de asistență tehnică a Fondului Monetar Internațional

În data de 9 decembrie 2013 a avut loc vizita misiunii de asistență tehnică privind monitorizarea angajamentelor bugetare a Fondului Monetar Internațional la Curtea de Conturi a României. Misiunea de asistență tehnică a fost formată din domnul Abdul Khan, șeful misiunii (Departamentul Afaceri Fiscale din cadrul FMI), domnul Peter Murphy (Departamentul Afaceri Fiscale din cadrul FMI) și domnul Johann Seiwald – consilier pentru asistență tehnică

În cadrul FMI, însoțiți de domnul Corneliu Ștefănescu și doamna Valentina Rotaru (interpreți). Din partea Curții de Conturi a României au participat domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi, doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnul Marius Vorniceanu, consilier de conturi, domnul Alexandru Costache, director în cadrul Departamentului II și domnișoara Teodora Lazăr, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol.

Principalele teme de discuție au fost următoarele:

- ☛ Interacțiunea cu Ministerul Finanțelor Publice și cu alte părți implicate în proiect;
- ☛ Arieratele – criterii de valabilitate și verificare.

De asemenea, s-a discutat și despre stadiul proiectului FOREXEBUG implementat de Ministerul Finanțelor. În cadrul întâlnirilor de la Ministerul Finanțelor privind proiectul FOREXEBUG, la care a participat și reprezentantul Curții de Conturi a României, domnul director Alexandru Costache, au fost prezentate softul informatic, modalitatea de efectuare a înregistrărilor și modalitatea de funcționare (din punct de vedere al unui ordonator de credite), pentru a înțelege modalitatea în care se introduc datele, cum se fac plățile și cum reușesc aceștia să gestioneze bugetul.

Vizita reprezentanților Fondului Monetar Internațional

În data de 12 februarie 2014, doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte al Curții de Conturi a României, a condus delegația care s-a întâlnit cu reprezentanții misiunii Fondului Monetar Internațional, condusă de domnul Peter Murray, economist senior.

Din partea Curții de Conturi a României au mai participat la întâlnire domnul Marius Vorniceanu, consilier de conturi, domnul Alexandru Costache, director în cadrul Departamentului II, domnul Marian Motofeanu, director în cadrul Departamentului II, domnul Aurelian Vrânceanu, șef serviciu în cadrul Departamentului II, domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol, domnul Valentin Chiș, șef Serviciu comunicare, imagine și relații publice și domnul Silviu Nistor, consilier Serviciul relații externe și protocol.

În debutul întâlnirii, reprezentanții FMI au făcut o prezentare a scopului misiunii în România și al obiectivelor întâlnirii de la Curtea de Conturi a României, menționând că misiunea de evaluare a transparenței fiscale este fundamentată pe o metodologie actualizată, analitică și coerentă a Fondului Monetar Internațional, introdusă în anul 2012, România fiind a șaptea țară care face parte din acest program pilot, dintr-un total de 15 state care vor fi incluse în acest program.

Reprezentanții FMI au fost interesați în general de activitățile și opiniile Curții de Conturi a României cu privire la transparența fiscală din țara noastră.

De asemenea, la finalul întâlnirii, reprezentanții Curții de Conturi a României au agreeat să analizeze proiectul raportului misiunii FMI de evaluare a transparenței fiscale și să transmită unele propuneri, dacă este cazul, pentru creșterea transparenței fiscale în România.

Vizita Ambasadorului Portugaliei

În data de 11 martie 2014, domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, a primit vizita de curtoazie a Excelenței Sale, domnul João-Bernardo Weinstein, ambasadorul Portugaliei la București. La această întâlnire au participat, din partea Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, președinte, domnul Sorin Panaitescu, director de Cabinet al președintelui, domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol și domnișoara Teodora Lazăr, consilier pentru relații internaționale.

Scopul principal al acestei vizite l-a constituit discutarea unor aspecte legate de participarea domnului Guilherme d'Oliveira Martins, președintele Curții de Conturi a Portugaliei și președinte al EUROSAI la festivitățile prilejuite de sărbătorirea a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României, în perioada 5-7 iunie 2014 la București.

În debutul convorbirii au fost discutate o serie de aspecte legate de relațiile bilaterale și comerciale dintre România și Portugalia, relații care au debutat încă din anul 1880, relansate apoi după 1974. Discuția a continuat cu detalierea unor informații referitoare la organizarea de către Curtea de Conturi a României a festivităților prilejuite de aniversarea a 150 de ani de la înființarea instituției. În încheiere, domnul Nicolae Văcăroiu a prezentat succint principalele activități ale Curții de Conturi a României și a celor mai semnificative rezultate obținute, concluzionându-se asupra faptului că instituția noastră este recunoscută pentru obiectivitate, transparență și profesionalism.

Întrevederea domnului Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, cu Excelența Sa, domnul Im Han-taek, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Coreea în România

În data de 9 aprilie 2014 a avut loc vizita Excelenței Sale, domnul Im Han-taek, ambasadorul Republicii Coreea la București, însoțit de domnul Kwon Soonhyun, Secretar I în cadrul Ambasadei.

La această întâlnire au participat, din partea Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, domnul Sorin Panaitescu, director de Cabinet al președintelui, domnișoara Teodora Lazăr, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol și domnișoara Floriana Ungureanu, șef Birou comunicare și relații externe din cadrul Autorității de Audit. Scopul acestei vizite l-a constituit încheierea mandatului ca ambasador al Republicii Coreea la București a Excelenței Sale, domnul Im Han-taek.

Excelența Sa și-a manifestat gratitudinea în ceea ce privește buna colaborare pe care a avut-o cu instituția noastră, mai ales pe parcursul desfășurării vizitei oficiale a Președintelui Comitetului pentru Audit și Inspecție al Republicii Coreea la Curtea de Conturi a României.

Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a descris pe scurt bunele relații dintre Curtea de Conturi a României și instituția omoloagă din Republica Coreea, precum și evoluția pozitivă a relațiilor bilaterale dintre România și Republica Coreea. De asemenea, a mulțumit domnului ambasador pentru sprijinul acordat României pe parcursul desfășurării mandatului său, urându-i succes în noua misiune pe care o va primi.

Vizita echipei Băncii Mondiale la Curtea de Conturi a României

În data de 4 aprilie 2014 a avut loc vizita Băncii Mondiale la Curtea de Conturi a României. Delegația a fost formată din doamna Seda Aroymak, lider în cadrul Sectorului pentru Management Financiar al Băncii Mondiale (regiunea Europei și Asiei Centrale) și doamna Viorela Voinea (analist de management financiar).

Din partea Curții de Conturi a României au participat domnul Nicolae Văcăroiu, președinte, doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol, domnișoara Floriana Ungureanu, șef Birou comunicare și relații externe și domnișoara Teodora Lazăr, consilier relații externe și protocol.

Scopul acestei vizite a fost acela de a discuta despre prioritățile strategice ale Curții de Conturi, ariile de întărire instituțională și posibile mijloace de colaborare viitoare cu Banca Mondială. Banca Mondială s-a arătat interesată în a reveni la Curtea de Conturi în perioada următoare pentru a continua discuțiile pe teme dezbătute și s-a convenit de principiu ca această vizită să aibă loc peste 1-2 luni.

Vizita reprezentanților Direcției „Inspectorate Generale” ai Guvernului Republicii Bulgariei la Curtea de Conturi a României

În data de 3 decembrie 2014 a avut loc în sala de plen a Curții de Conturi a României o întâlnire cu reprezentanții Direcției „Inspectorate Generale” ai Guvernului Republicii Bulgariei, instituție similară Corpului de Control al Primului-ministru din România. Din partea Curții de Conturi a României au participat doamna Elena Doina Dascălu, vicepreședinte, domnul Moise Popescu, director, domnul Alexandru Costache, director, domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol, domnul Cătălin Petrescu, șef Birou audit intern, doamna Svetlana Mureșan, auditor public extern și domnul Silviu Nistor, consilier în cadrul Serviciului relații externe și protocol. Echipa reprezentanților din partea guvernului bulgar a fost compusă din următorii inspectori de stat: doamna Marina Petrova Ralcheva, domnul Dimitar Ivanov Ivanov, domnul Dragoy Dimov Dragoev, doamna Verzhiniya Simeonova Valkova, domnul Bozhidar Aleksandrov Simeonov și domnul Iliya Dimitrov Serafimov.

De asemenea, la întâlnire au participat și reprezentanții Agenției Strategma, respectiv doamna Stanka Delcheva, director executiv și doamna Nadejda Gerishanova, colaborator.

Temele generale de discuție pentru această întâlnire au fost comunicate în prealabil de partea bulgară prin intermediul Ambasadei Bulgariei în România și au fost următoarele:

- ↳ principiile și practicile în redactarea documentelor strategice de reducere a corupției și combatere a crimei organizate;
- ↳ legăturile între inițiativele de consolidare a serviciului public, simplificarea documentației, reducerea poverii administrative și lupta împotriva corupției;
- ↳ includerea subiectului referitor la combaterea corupției în cadrul cursurilor de pregătire profesională ale administrației, mecanisme de control al performanței;
- ↳ rolul sectorului nonguvernamental în adoptarea, implementarea și controlul documentelor strategice pentru lupta împotriva corupției și a crimei organizate și practicile de publicitate pentru rezultatele obținute.

De asemenea, a fost prezentată activitatea Curții de Conturi a României în controlul achizițiilor publice și rolul organismelor naționale de monitorizare în acest domeniu sensibil. Reprezentanții bulgari au fost interesați și de auditarea finanțării partidelor politice în România. Curtea de Conturi a României a precizat faptul că instituția noastră are competența de a audita fondurile venite din sursă bugetară, iar Autoritatea Electorală Permanentă verifică finanțările provenite din surse private.

Vizita misiunii de asistență tehnică a Fondului Monetar Internațional

În data de 13 ianuarie 2015 a avut loc la Curtea de Conturi a României o vizită a misiunii tehnice a Fondului Monetar Internațional. Echipa misiunii tehnice a FMI a fost formată din domnul Peter Murphy (șeful misiunii), domnul Duncan Last (Departamentul de Afaceri Fiscale), doamna Racheeda Boukezia (Departamentul de Afaceri Fiscale) și domnul Vitor Dionizio (expert, specialist investiții publice), însoțiți de doi interpreți.

Din partea Curții de Conturi a României au participat doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), doamna Marta Aurona Pelea (consilier de conturi), doamna Mariana Punguță (director), domnul Moise Popescu (director) domnul Alexandru Costache (director), domnul Dragoș Budulac (șef serviciu) și d-ra Teodora Lazăr (consilier relații internaționale).

Vizita misiunii tehnice a FMI s-a desfășurat în contextul mai general al întâlnirilor care au avut loc la principalele instituții ale statului, în vederea evaluării periodice ce are loc în România. Discuțiile s-au axat, în principal, pe 4 subiecte principale: raportările fiscale, controlul angajamentelor, managementul investițiilor publice și bugetele pe programe.

Pe parcursul discuțiilor, reprezentanții FMI au dorit să cunoască măsura în care Curtea de Conturi colaborează cu Ministerul de Finanțe în ceea ce privește standardele de contabilitate publică, precum și legislația în materie de raportare fiscală. Curtea de Conturi nu a fost implicată în acest proces,

legislația din România dând exclusivitate Ministerului Finanțelor Publice în acest sens. Totuși, ca urmare a contactelor inițiate de Curte, Ministerul de Finanțe a propus ca și reprezentanții Curții de Conturi să participe la procesul de elaborare a cadrului legislativ în acest sens, acesta fiind un prim pas în ceea ce privește implicarea Curții de Conturi în acest domeniu. De asemenea, Curtea de Conturi a trimis și reprezentanți la nivelul Grupurilor de lucru privind EPSAS din cadrul EUROSTAT și al Comitetului de Contact, instituția noastră realizând și o evaluare asupra implementării IPSAS la Ministerul Finanțelor Publice.

Referitor la sistemul FOREXEBUG, echipa FMI a dorit să cunoască părerea Curții de Conturi privind acest aspect, precum și modul în care Curtea de Conturi a României apreciază utilitatea și eficacitatea acestui proiect. Reprezentanții FMI au apreciat că în prezent acest proiect poate fi privit ca un experiment care funcționează doar parțial și că rezultatele sunt mult sub așteptări.

Întâlnirea reprezentanților Curții de Conturi a României cu experții Băncii Mondiale

Întrevederea a avut loc la sediul Curții de Conturi a României în data de 21 octombrie 2016 și a avut drept punct principal al discuțiilor contribuția organului suprem de control al statului la agenda anticorupție.

Ismail Radwan, expert senior în sectorul public în cadrul biroului Băncii Mondiale, a explicat că în acest moment se lucrează la un studiu privind cadrul instituțional și procedural anticorupție din România, care își propune să contureze procesul pentru formularea de recomandări de politici publice, în concordanță cu Strategia anticorupție. Pornind de la această coordonată, ordinea de zi a cuprins:

↳ Discuții privind contribuția Curții de Conturi a României la agenda anticorupție, cu următoarele puncte:

- Rolul instituției în lupta împotriva corupției, incluzând și rolul unității nou-înființate pentru auditul achizițiilor publice;
- Capacitate administrativă, resurse disponibile;
- Cerințe pentru a menține independența instituției și îndeplinirea obiectivelor propuse, conform Strategiei de dezvoltare instituțională pentru 2016-2020;
- Comunicarea rezultatelor către public, Parlament și alte autorități;
- Eventuale noi arii de cooperare dintre Curtea de Conturi și Banca Mondială pentru a susține îndeplinirea obiectivelor strategice ale instituției;

↳ Continuarea discuțiilor în privința colaborării dintre cele două instituții, inclusiv privind portofoliul de proiecte finanțate de Banca Mondială în România.

La finalul întâlnirii, Ismail Radwan, reprezentantul Băncii Mondiale, a anunțat finalizarea unui raport legat de cadrul instituțional și procedural anticorupție din România, care va fi prezentat Curții de Conturi a României cu scopul de a include atât comentariile organului suprem de control al statului, cât și din dorința de a continua excelența colaborare.

C4.1.10. Participarea la congrese INTOSAI, EUROSAI

Participarea delegației Curții de Conturi a României la cel de-al XX-lea Congres al INTOSAI 22-27 ianuarie 2010, Johannesburg – Africa de Sud

O delegație a Curții de Conturi a României, condusă de doamna vicepreședinte Doina Elena Dascălu, a participat, în perioada 22-27 ianuarie 2010, la Johannesburg (Africa de Sud), la cel de-al XX-lea Congres al Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI). Din delegație au mai făcut parte:

- domnul Dumitru Alămîie – consilier de conturi,
- domnul Mihai Sandu Capră – consilier de conturi,
- domnul Marius Vorniceanu – consilier de conturi,
- domnul Gheorghe Prisăcaru – consilier al președintelui Curții de Conturi.

Cu prilejul Congresului, delegația Curții de Conturi a României a distribuit două broșuri privind activitatea Curții și o broșură privind activitatea instituției în domeniul auditului mediului.

Agenda de lucru a Congresului, la care au fost reprezentate 150 de instituții supreme de audit din întreaga lume, a cuprins următoarele teme:

▣ Tema I: Valorile și beneficiile Instituțiilor Supreme de Audit;

▣ Tema II: Auditul mediului și dezvoltarea durabilă;

Suplimentar față de aceste teme, Congresul a dezbătut și a adoptat:

▣ rapoarte asupra activităților din ultimii trei ani ale comitetelor, comisiilor și grupurilor de lucru ale INTOSAI în contextul noilor oportunități care se prefigurează pe plan internațional;

▣ Planul strategic al INTOSAI pentru perioada 2011-2016;

▣ Strategia de comunicare a INTOSAI.

Potrivit organizatorilor, la Congres au participat 550 de persoane, reprezentând SAI-uri din 150 de țări, precum și unele organisme internaționale precum: ONU, Banca Mondială, Curtea de Conturi Europeană, Banca Inter-Americană pentru Dezvoltare, USAID. Majoritatea delegațiilor au fost compuse din cinci persoane, după cum au fost și delegații mai numeroase: R.P. Chineză – 16, SUA – 13, Zambia – 10, Iran și Germania câte nouă, Rusia, Austria, Indonezia câte opt, Georgia, Olanda și Tanzania câte șapte, Cambodgia, Canada, Suedia, Tunisia, Mongolia câte șase. În schimb, din Benin, Bulgaria, Fiji, Antigua și Belarus a participat câte un delegat.

În marginea Congresului INTOSAI a avut loc și o Reuniune aniversară a EUROSAI, reuniune care a înlocuit sesiunea ce urma să aibă loc în Spania, în septembrie 2010, pentru a marca 20 de ani de existență a acestui grup regional. Au fost reprezentate toate delegațiile membre ale EUROSAI, participante la Congresul de la Johannesburg.

Congresul a fost salutat de președintele Curții Constituționale și de ministrul relațiilor internaționale și cooperării din Africa de Sud. În timpul Congresului, delegația română a avut întâlniri bilaterale cu mai multe delegații participante, între care cele din R.P. Chineză, R. Moldova, Germania, Spania, Austria etc.

Cu ocazia Congresului de la Johannesburg au fost adoptate Planul Strategic al INTOSAI pentru perioada 2011-2016 și Documentul final al Congresului, intitulat „Acordurile de la Johannesburg”, precum și Declarația Sud-Africană privind Standardele internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit.

De asemenea, au fost aleși noi membri ai Governing Board al INTOSAI, propuși de grupurile regionale. (Arabia Saudită, Bahamas, Ecuador, Noua Zeelandă și China) și auditorii INTOSAI (Malaiezia și Oman).

Congresul a decis să adopte, să publice și să distribuie *Declarația de la Johannesburg cu privire la standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit*, prin care se recunoaște că standardele ISSAI descriu principiile de bază, ca premise ale funcționării instituțiilor supreme de audit, principii de audit fundamentale și ghiduri de audit, iar standardele INTOSAI GOV încurajează buna guvernare în sectorul

public, Congresul reafirmând importanța vitală a necesității actualizării și dezvoltării viitoare a acestora și relevând faptul că acestea constituie cadrul comun de referință și de lucru privind auditul sectorului public.

Participanții la Congres au convenit să împărtășească experiența, buna practică și dezideratele privind prioritatea strategică a implementării standardelor de audit, precum și asupra necesității ca INTOSAI să joace un rol mai activ în colaborarea cu alte instituții și forumuri internaționale și regionale.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la cel de-al VIII-lea Congres al EUROSAI

29 mai-3 iunie 2011, Lisabona, Portugalia

Președintele Instituției Supreme de Audit a Portugaliei (Tribunal de Contas), domnul Guilherme d'Oliveira Martins, în calitate de gazdă a celui de al VIII-lea Congres al EUROSAI, a lansat invitația tuturor celor 50 de membri ai EUROSAI de a participa la acest important eveniment.

Congresul EUROSAI îi reunește pe conducătorii Instituțiilor Supreme de Audit, care sunt membri EUROSAI sau pe reprezentanții lor autorizați. Pentru a fi constituit în mod valabil, este necesară o majoritate absolută a membrilor. Președintele consiliului de conducere al EUROSAI și secretarul general al INTOSAI trebuie să participe la reuniunile Congresului. Reprezentanți ai altor instituții și organizații pot fi admiși în calitate de observatori la decizia consiliului de conducere, care trebuie să fie comunicată Congresului. Observatorii nu pot vota la Congres. Congresul se reunește în mod normal în sesiune ordinară cel puțin o dată la trei ani și este prezidat de către conducătorul Instituției Supreme de Audit din țara în care Congresul are loc.

La Congresul de la Lisabona s-au dezbătut două teme principale:

- 📄 Tema I: Provocările, cerințele și responsabilitățile actuale ale managerilor din sectorul public și rolul Instituțiilor Supreme de Audit (SAI);
- 📄 Tema II: Auditarea Agențiilor Independente de Reglementare de către Instituțiile Supreme de Audit.

Conform regulilor de procedură în ceea ce privește Congresele EUROSAI, fiecare SAI membru a fost invitat să transmită Documente de Țară (Country Papers), în care să sintetizeze elementele considerate a fi cele mai importante pentru fiecare dintre cele două teme ale Congresului. Pentru a facilita acest demers, SAI Polonia, care deține și președinția EUROSAI, a pregătit un Document General (Principal Paper) pentru Tema I, iar SAI Olanda a elaborat un material similar pentru cea de-a doua temă. Aceste documente au avut rolul de a prezenta contextul general și de a formula un set de întrebări relevante, ale căror răspunsuri au constituit în fapt structura pe care s-au elaborat documentele de țară.

Curtea de Conturi a României a elaborat, sub directa coordonare a domnului președinte Nicolae Văcăroiu, documente de țară pentru cele două teme ale Congresului, care au fost transmise organizatorilor în termenul stabilit.

Pe baza documentelor de țară primite de la membrii EUROSAI, raportorii celor două teme au întocmit așa numitele Documente de Discuție, în care se sintetizează principalele puncte comune, precum și diferențele semnificative întâlnite în documentele de țară transmise de SAI-urile respondente. Acestea au constituit fundamentul dezbaterilor plenare de la Congres, referitoare la cele două teme supuse discuțiilor.

Curtea de Conturi a României a avut intervenții la fiecare dintre temele supuse dezbaterii, materialele fiind avizate în avans de către domnul președinte Nicolae Văcăroiu.

Înainte de începerea Congresului a fost organizată o ceremonie de aprobare și semnare a „Raportului comun privind auditul protecției Marii Negre împotriva poluării” care a fost elaborat de Curțile de Conturi din țările cu ieșire la Marea Neagră (România, Turcia, Georgia, Ucraina, Bulgaria și Federația Rusă) și care conține concluzii și recomandări relevante atât la nivel național, cât și regional.

La acest eveniment, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de: domnul Mircea Popescu – vicepreședinte, doamna Domnica Băghină – consilier de conturi, domnul Mihai Hură – consilier de conturi, domnul Dragoș Budulac – șef de serviciu și ofițer de legătură.

Interesul Curții de Conturi a României de a aduce o contribuție concretă la dezbaterile temelor a fost apreciată plenar de către raportorii ambelor teme și de către gazde, iar conținutul intervențiilor Curții de Conturi, efectuate în limba franceză de către domnul Vicepreședinte Mircea Popescu, au fost apreciate de către participanți și, în special, de Oficiul Național de Audit al Marii Britanii NAO UK, Curtea de Conturi a Franței și SAI Elveția, care au subliniat caracterul relevant și util al datelor prezentate de instituția noastră.

De asemenea, în cea de-a treia zi a Congresului a fost organizată o ceremonie de aprobare și semnare a „Raportului comun privind auditul programelor ce au ca scop integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități”, care a reunit constatările și recomandările incluse în rapoartele naționale ale curților de conturi din 12 state din Europa (Bulgaria, Cehia, Germania, Macedonia, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Elveția, Turcia, Federația Rusă) și oferă o perspectivă comparativă la nivel european în acest domeniu.

Al VIII-lea Congres EUROSAI a aprobat un „Plan Strategic pentru perioada 2011-2017”, menit să constituie cadrul general pentru desfășurarea eficientă și eficace a activității instituțiilor supreme de audit membre. Acest prim plan strategic a fost conceput în spiritul transparenței, în consultare cu toți membrii EUROSAI, bazându-se pe obiective strategice care reflectă necesitățile și prioritățile organizației.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la lucrările celui de-al XXI-lea Congres INTOSAI

20-27 octombrie 2013, Beijing, China

La invitația președintelui Curții de Conturi a Chinei, o delegație a Curții de Conturi a României a participat la lucrările Congresului al XXI-lea al INTOSAI ce a avut loc la Beijing în perioada 20-27 octombrie 2013.

La acest important eveniment, Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de d-l Mircea Popescu, vicepreședinte, d-na Anca Donovici, consilier de conturi, d-l Mihai Hură, consilier de conturi și d-l Dragoș Budulac, ofițer de legătură și șef Serviciu relații externe.

Temele acestui Congres au fost următoarele:

- Auditul și guvernanța națională;
- Rolul SAI-urilor în asigurarea sustenabilității pe termen lung a politicilor financiare.

Pe parcursul desfășurării Congresului, dezbaterile au fost structurate pe sesiuni plenare generale, care, la rândul lor, au fost divizate în cadrul a două sesiuni plenare specifice, pentru fiecare dintre cele două teme ce au fost supuse discuției. Dezbaterile au fost susținute de către așa-numitele Documente de Discuție ce au fost pregătite și distribuite participanților de către raportorii și membrii grupurilor de lucru constituite pe fiecare temă pe baza documentelor de țară.

Dezbaterile plenare au fost deosebit de interesante și utile atât prin prisma actualității și relevanței subiectelor abordate, cât și prin intensitatea și implicarea activă a participanților în discuții, fiind apreciat ca unul dintre cele mai interactive Congrese de până acum. Au fost aprobate proiectele noilor ISSAI 12, 100, 200, 300 și 400.

Congresele INTOSAI îi reunesc pe reprezentanții Instituțiilor Supreme de Audit la nivel internațional, membre ale INTOSAI și, de asemenea, o serie de reprezentanți ai unor instituții internaționale de prestigiu în calitate de observatori (Banca Mondială, ONU, OECD, IIA etc.).

Instituția Supremă de Audit a Chinei (CNAO) a fost gazda celui de al XXI-lea Congres INTOSAI, președintele Liu Jiayi devenind astfel și președinte al Consiliului de Conducere al INTOSAI pentru un mandat de trei ani, până în anul 2016, când va fi organizat viitorul Congres.

În vederea maximizării efectelor participării la acest Congres, delegația Curții de Conturi a avut întâlniri bilaterale cu conducătorii și membrii delegațiilor Instituțiilor Supreme de Audit din Spania, Germania, Olanda, Marea Britanie, Franța, SUA, Federația Rusă, Polonia, Ungaria, Austria, Croația, Bulgaria, Turcia, Portugalia, Grecia, Republica Moldova, Slovacia, Maroc, Mexic, Coreea de Sud și cu președintele Curții Europene de Conturi.

Președinții SAI-urilor din Turcia, Maroc și Grecia au menționat interesul lor pentru efectuarea unor vizite bilaterale, iar președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova a specificat dorința de a continua dezvoltarea relațiilor bilaterale.

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Congresul EUROSAI 15-19 iunie 2014, Haga, Olanda

Președintele Curții de Conturi a Olandei, doamna Saskia Stuiveling, în calitate de gazdă a celui de-al IX-lea Congres al EUROSAI, ce s-a desfășurat în perioada 15-19 iunie 2014, a lansat invitația tuturor membrilor EUROSAI de a participa la acest important eveniment.

Curtea de Conturi a României a fost reprezentată de către domnul Mircea Popescu, vicepreședinte și domnul Dragoș Budulac, șef Serviciu relații externe și protocol și ofițer de legătură.

Tema congresului a fost „Inovarea în audit”. Aceasta a fost aleasă deoarece una dintre concluziile congresului precedent a fost aceea că Instituțiile Supreme de Audit trebuie să se adapteze la schimbările care apar în societate și, de aceea, SAI-urile trebuie să inoveze, în sensul că trebuie să implementeze proceduri inovative în activitatea curentă pentru a răspunde cu promptitudine noilor provocări, în special legate de auditarea măsurilor de combatere a crizei economice globale.

Conform agendei comunicate de organizatori și a procedurilor EUROSAI, Congresul a început cu o Sesiune plenară structurată pe trei părți și dedicată în principal chestiunilor de natură administrativă și

financiară, urmată de două zile în care s-au desfășurat sesiuni de lucru pe teme concrete privind modalități de inovare în audit, și s-a încheiat, de asemenea, cu o Sesiune plenară.

Această sesiune de final a fost planificată pentru a dezbate și adopta Concluziile și recomandările Congresului, pentru a agreea modul de implementare a Planului Strategic al EUROSAI și pentru a stabili gazda următorului Congres (Turcia, 2017).

Participarea delegației Curții de Conturi a României la Congresul INTOSAI 5-11 decembrie 2016, Abu Dhabi, Emiratele Arabe Unite

Poză de grup Congresul INTOSAI

INCOSAI¹ este organul suprem al INTOSAI, format din toți membrii săi, în prezent în număr de 194.

Congresele INTOSAI au o periodicitate de trei ani și îi reunesc atât pe reprezentanții Instituțiilor Supreme de Audit, membre INTOSAI, cât și pe reprezentanții unor instituții de prestigiu, în calitate de observatori (Banca Mondială, ONU, OECD, IIA etc.).

În acest sens, în perioada 5-11 decembrie 2016, Curtea de Conturi a participat la lucrările celui de-al XXII-lea Congres INTOSAI, ce a avut loc la Abu Dhabi, în Emiratele Arabe Unite.

Cele două teme principale ale Congresului au fost legate de contribuția INTOSAI la Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, bună guvernare și intensificare a luptei anticorupție, precum și pentru promovarea credibilității organizației cu scopul de a deveni o entitate mai proeminentă.

La finalul întrunirii, Declarația de la Abu Dhabi a fost dezvoltată în următorul context:

- Realizarea Planului Strategic al INTOSAI pentru perioada 2017-2022, care are ca scop amplificarea contribuției SAI la creșterea responsabilității și transparenței în gestionarea finanțelor publice în întreaga lume;
- Revizuirea Statutului de către INTOSAI pentru a se alinia la actuala structură, strategie și obiective în vederea satisfacerii cât mai aproape a nevoilor membrilor săi și ale părților interesate;
- Aprobarea de către ONU a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă;
- Stabilirea unui portal comunitar pentru a facilita schimbul de cunoștințe;
- Adoptarea de către INTOSAI a noului cadru pentru documente profesionale.

¹ INCOSAI – Congresul Internațional al Instituțiilor Supreme de Audit

C4.1.11. Jubileu la 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României

Curtea de Conturi funcționează de când s-a înființat Statul Român modern, condus de Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor căruia îi atribuim și legiferarea înființării acestuia. Curtea de Conturi a României, instituție care a luat naștere la 24 ianuarie 1864, este una dintre instituțiile fundamentale ale statului de drept din România actuală, care duce mai departe o veche tradiție existentă în țara noastră, în materie de control și audit public extern.

În anul aniversar 2014, Curtea de Conturi a ajuns la 150 de ani de existență și de funcționare în numele statului român, care i-a conferit, de-a lungul timpului, atribuții și competențe constituționale în ceea ce privește exercitarea controlului asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, fiind un străjer independent al intereselor financiare ale cetățenilor României.

Evenimentele pentru festivitatea aniversării a 150 de ani de existență s-au organizat și desfășurat la Palatul Parlamentului. La ceremonia festivă dedicată acestui eveniment au participat reprezentanți ai Curții de Conturi, personalități de prim rang ale vieții politice și economico-financiare din România și reprezentanți ai Instituțiilor Supreme de Audit din alte țări, care au dat curs invitației de a participa la festivitate.

Evenimentul a fost marcat și prin câteva apariții editoriale și anume:

- o broșură jubileu „150 de ani de la înființare, 1864-2014”, care prezintă sintetic etapele prin care a trecut instituția, o culegere de documente prin care se atestă existența funcțională și organizatorică a Curții de Conturi între anii 1864-2014;
- o istorie care prezintă evenimentele care au marcat evoluția Curții de Conturi ca instituție a statului în aceeași perioadă și o sinteză a acesteia;
- o retrospectivă a evenimentelor internaționale din perioada cuprinsă între anii 1864-2014;
- o broșură referitoare la relațiile internaționale ale Curții de Conturi;
- discursurile ținute de de oaspeții români și străini cu ocazia manifestărilor prilejuite de aniversarea a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României.

În perioada 5-7 iunie 2014 au avut loc o serie de evenimente organizate de către Curtea de Conturi a României, cu prilejul aniversării a 150 de ani de la înființarea instituției.

La această importantă aniversare au participat președintele României, președintele Camerei Deputaților, vicepreședintele Senatului, senatori și deputați, prim-ministrul și membri ai Guvernului, reprezentanții instituțiilor și autorităților publice centrale, 28 de delegații ale instituțiilor supreme de audit și control din străinătate, cultele religioase, mediul academic și universitar, corpul diplomatic acreditat în România, reprezentanți ai mass-media, precum și specialiști din Curtea de Conturi a României.

De asemenea, au fost invitate să participe delegații străine, reprezentând Instituții Supreme de Audit (SAI-uri) din statele membre ale EUROSAI (Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit), cât și SAI-uri membre ale grupurilor regionale ale INTOSAI (Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit).

Pentru a marca evenimentul, Curtea de Conturi a tipărit o plachetă aniversară cu însemnele reprezentative ale aniversării, pe care invitații și-au consemnat participarea.

Ca semn de recunoaștere a activității Curții de Conturi, la marcarea anului aniversar au participat și alte instituții care, prin specificul activității lor, pot să consemneze pentru istorie astfel de evenimente.

Cu ocazia acestei importante aniversări, în semn de respect pentru activitatea Curții de Conturi, au fost decorați de către președintele României, domnul președinte Nicolae Văcăroiu, consilierii de conturi și 120 de angajați ai Curții de Conturi a României.

Banca Națională a României a lansat în circuitul numismatic un set de trei monede dedicate aniversării a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi.

Aur

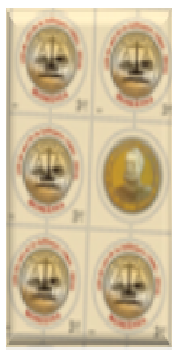
Argint

Tombact

S.C. Romfilatelia S.A. a dedicat o emisiune de mărci poștale pentru aniversare și a tipărit în ediție limitată, bilingv, un album „150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României” o emisiune de timbre și medalii comemorative și monede.

S.C. Romfilatelia S.A. a dedicat o emisiune de mărci poștale pentru aniversare și a tipărit în ediție limitată, bilingv, un album „150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României”, o emisiune de timbre și medalii comemorative și monede.

Festivitățile au debutat joi, 5 iunie 2014, odată cu sosirea invitaților din străinătate, prilej cu care au avut loc o serie de **întâlniri bilaterale** între domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României și înalți reprezentanți ai Instituțiilor Supreme de Audit din Emiratele Arabe Unite, Spania, Federația Rusă, Brazilia, Croația, Slovacia, Argentina și Austria.

Întâlnire cu președintele
SAI Emiratele Arabe Unite

Întâlnire cu delegația
Camerei de Conturi
a Federației Ruse

Întâlnire bilaterală cu domnul Josef Moser,
președintele Curții de Audit a Austriei
(Secretarul general al INTOSAI)

*Întâlnire bilaterală cu delegația
SAI Brazilia*

*Întâlnire bilaterală cu delegația
SAI Argentina*

Delegația SAI Polonia

Întâlnire bilaterală cu delegația SAI Spania

Evenimentele organizate cu ocazia aniversării a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României au continuat în **data de 6 iunie 2014**, cu o **ceremonie solemnă ce a avut loc la Sala de Plen a Camerei Deputaților**. La această ceremonie au participat președintele României, președintele Camerei Deputaților, vicepreședintele Senatului, Patriarhul României, senatori și deputați, prim-ministrul și membri ai Guvernului, reprezentanții instituțiilor și autorităților publice centrale, delegațiile străine ale instituțiilor supreme de audit și control, cultele religioase, mediul academic și universitar, corpul diplomatic acreditat în România, reprezentanți ai mass-media, precum și specialiști din Curtea de Conturi a României.

Ceremonia solemnă a debutat cu intonarea imnului României.

În cadrul acestei ceremonii au mai prezentat discursuri **domnul Traian Băsescu**, președintele României, **domnul Victor Ponta**, prim-ministru, iar din partea Parlamentului României, **domnul Cristian Sorin Dumitrescu**, vicepreședintele Senatului și **domnul Valeriu Zgonea**, președintele Camerei Deputaților.

*Președintele României,
domnul Traian Băsescu*

*Prim-ministrul României,
domnul Victor Ponta*

De asemenea, domnul Sorin Oprescu, primarul general al Capitalei a rostit o alocuțiune.

Discursul central, care a încheiat prima parte a manifestării aniversare, a fost ținut de către președintele Curții de Conturi, **domnul Nicolae Văcăroiu**.

În partea a doua a ceremoniei au luat cuvântul pe rând, **domnul Josef Moser** (președintele SAI Austria și secretarul general al INTOSAI), **domnul Guilherme d'Oliveira Martins** (președintele SAI Portugalia și președintele EUROSAI), **domnul Augusto Nardes** (președintele SAI Brazilia și președintele OLACEFS), **domnul Manuel da Silva Caldeira** (președintele Curții de Conturi Europene), **domnul Felipe Garcia Ortiz** (președintele Secției Jurisdicționale a SAI Spania), **domnul Serafim Urechean** (președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova), **domnul Tomaz Vesel** (președintele Curții de Conturi a Sloveniei), **doamna Tsakani Ratsela** (vicepreședinte al Biroului Auditorului General al Africii de Sud) și **domnul**

Josef Beckers (membru al Curții de Conturi a Belgiei). Pe parcursul manifestării de la Palatul Parlamentului a fost asigurată traducerea simultană în limbile engleză, germană, rusă, franceză și spaniolă.

În pauza dintre cele două sesiuni a fost lansată o colecție filatelică aniversară (Sala I.G. Duca).

Fotografie de grup

După ceremonia solemnă desfășurată la palatul Parlamentului, aniversarea a continuat pentru unii participanți cu un program social în București, iar pentru cei care au dorit un program cultural în zona montană, cu vizitarea Castelului Peleş și a orașului Brașov.

În cadrul ceremoniei solemne desfășurate la Palatul Parlamentului, distinșii oaspeți au fost invitați să țină discursuri având ca temă centrală importanța rolului Instituțiilor Supreme de Audit în contextul provocărilor actuale și a celor trei principii fundamentale: autonomie, independență, transparență.

Discursul președintelui României, domnul Traian Băsescu

„Misiunea Curții de Conturi de-a lungul timpului a fost legată de promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a banului public. Prin rapoartele și recomandările pe care le furnizează Curtea de Conturi, ea oferă autorităților și instituțiilor publice centrale și locale valoarea adăugată în ceea ce privește managementul financiar și contribuie la creșterea performanței utilizării resurselor financiare ale sectorului public. Curtea de Conturi a României s-a racordat la standardele înalte de eficiență ale instituțiilor de audit din statele membre ale UE. În perioada recentă de criză economică, caracterizată prin austeritate bugetară și un trend negativ al celor mai importanți indicatori macroeconomici care au pus presiuni asupra finanțelor publice, Curtea de Conturi a avut un rol extrem de important. Criza a schimbat regulile jocului și a făcut imperios necesară adoptarea unor decizii atipice adaptate contextului și momentului făcând cu atât mai importantă o bună și coerentă utilizare a fondurilor publice. Este întotdeauna importantă monitorizarea contextului european și internațional pentru adaptarea corespunzătoare la modificările survenite în viața reală. Activitatea de control financiar generează, inevitabil, și conflicte între Curtea de Conturi și instituțiile controlate, ceea ce face ca o foarte bună pregătire profesională a angajaților să fie esențială. Aceștia trebuie să se afle într-un proces continuu de educare și perfecționare în conformitate cu cele mai înalte standarde profesionale, astfel încât să înțeleagă oportunitățile în condițiile respectării legalității, în același timp, valorile reprezentate de independența Curții de Conturi, de integritate, de imparțialitate, de profesionalism au devenit o realitate curentă a activității Curții de Conturi a României”.

Alocuțiunea domnului Cristian Sorin Dumitrescu, vicepreședintele Senatului

„Curtea de Conturi a României ca instituție modernă are, de asemenea, o contribuție deosebit de importantă în ceea ce privește activitățile specifice, colaborând cu Curtea de Conturi a Uniunii Europene cu profesionalism, responsabilitate și deplină înțelegere a misiunii ce derivă din calitatea României de stat membru al Uniunii Europene. Nu în ultimul rând, Curtea de Conturi veghează permanent la buna desfășurare a activităților economice în cadrul tuturor instituțiilor publice, fiind una dintre cele mai eficiente „arme” ale statului împotriva corupției.”

Alocuțiunea domnului Valeriu Zgonea, președintele Camerei Deputaților

„Conduita ireproșabilă a Curții transpare din toate documentele de evaluare și raportare a activității desfășurate pe linia combaterii fenomenului de corupție, pentru instaurarea disciplinei financiare în cadrul tuturor autorităților supuse controlului și auditului. Pornind de la principiile de funcționare, stabilite prin lege, Curtea de Conturi își stabilește propriul program de activitate, are propria organizare și prezintă anual Parlamentului documente care stau la baza fundamentării politicilor publice specializate.”

Alocuțiunea premierului Victor Ponta

„Vreau să mă refer foarte pe scurt la un anumit segment din activitatea Curții de Conturi a României, care în ultimul an, 2013, a avut o importanță semnificativă, și anume atribuția și procedurile prin care Curtea de Conturi a României, prin Autoritatea de Audit, reflectă modul în care România utilizează fondurile europene puse la dispoziție în baza mecanismelor financiare multianuale. Vreau să știți cu toții că România, spre deosebire de majoritatea țărilor membre ale UE, a trecut printr-o perioadă extrem de dificilă la sfârșitul anului 2012 – practic, toate programele operaționale sectoriale erau suspendate deoarece se constatarea de către instituțiile românești și cele europene grave disfuncționalități. Faptul că printr-o activitate a instituțiilor publice, dar și printr-un audit corect, profesionist al Autorității de Audit, astăzi România are, practic, operaționale toate aceste programe, și România poate să recupereze anii și fondurile pierdute în anii trecuți. Este un lucru excepțional pentru activitatea noastră ca țară și vreau să mulțumesc în mod special reprezentanților Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi pentru modul în care au apreciat eforturile făcute la nivel guvernamental și instituțional.”

Alocuțiunea primarului general al Municipiului București, domnul Sorin Oprescu

„Privind de pe poziția de primar general al Capitalei, pot compara activitatea Curții de Conturi cu cea a „paznicului” intereselor financiare ale cetățenilor Bucureștiului, așa încât astăzi îmi permit să afirm că prin activitățile de audit și control derulate an de an, misiunea conferită de Constituție acestei instituții pilon a statului de drept este îndeplinită. Ca reprezentanți ai unor instituții de prim rang ale vieții politice, economice și sociale din România, cred că pot afirma în numele celor prezenți astăzi la acest jubileu că, implicit, îi recunoaștem și înțelegem să asigurăm statutul de autoritate independentă pe care trebuie să-l aibă Curtea de Conturi a României, ca Instituție Supremă de Audit. Participarea distinșilor reprezentanți ai Instituțiilor

Supreme de Audit din Europa și de pe alte continente la acest eveniment aniversar confirmă aprecierea de care se bucură Curtea de Conturi a României din partea colegilor ei din întreaga lume.”

Discursul domnului Nicolae Văcăroiu – Președintele Curții de Conturi a României

„Sărbătorim în acest an 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României. Este meritul înaintașilor noștri, al politicianilor vremii și, în primul rând, al domnitorului Alexandru Ioan Cuza, considerat și astăzi făuritor al României moderne.

După organizarea unei singure Adunări Legiuitoare, care a unificat legislația și a inițiat o nouă Constituție, formarea unui singur guvern, realizarea unificării administrative, fiscale, vamale și monetare, s-a demarat procesul creării instituțiilor fundamentale ale unui stat modern.

Între primele instituții înființate s-a numărat și Curtea de Conturi, considerându-se că este o nevoie reală de a se institui un control sistematic asupra, citez, „socotelilor atingătoare de veniturile tezaurului, casele generale de județe, precum cu încheierea socotelilor făcute de toți agenții contabili”.

Se poate spune că în România, Curtea de Conturi a luat naștere, practic, odată cu constituirea statului modern. În ianuarie 1864, prim-ministrul Mihail Kogălniceanu a supus Adunării Legiuitoare dezbaterea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea Înaltei Curți de Conturi a României, care a fost adoptat și promulgat în 24 ianuarie 1864 de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Proiectul de lege a avut ca model legislația franceză în ceea ce privește controlul financiar ulterior și jurisdicția și cea belgiană referitoare la atribuțiile Curții, desemnarea și aprobarea membrilor acesteia. Sunt de menționat principiile de bază înscrise în lege, respectiv independența Curții și a personalului acesteia, inamovibilitatea membrilor săi și asimilarea lor cu cei de la Înalta Curte de Casație. De asemenea, au fost stabilite atribuțiile Înaltei Curți de Conturi, respectiv, controlul creării și utilizării fondurilor publice, precum și obligativitatea prezentării de rapoarte Parlamentului.

În prima perioadă de 84 de ani de existență ai săi (1864-1948) s-au produs mai multe modificări în Legea de organizare și funcționare a Curții, care, de regulă, au constat în reducerea sau creșterea personalului instituției. Modificări mai însemnate au avut loc prin legea din anul 1895. Printre modificările pozitive

menționăm: o creștere însemnată a membrilor Curții și a personalului de specialitate, stabilirea prin lege a situațiilor prin care Înalta Curte de Conturi „cercetează, judecă și decide”, precizându-se entitățile supuse jurisdicției Curții.

Este de reținut însă și o încercare de restrângere a independenței Curții, reușită în parte, prin includerea unei prevederi prin care consilierii de conturi, numiți prin decret regal, sunt desemnați de către Ministerul de Finanțe și nu de către Adunarea Deputaților, cum prevedea legea inițială.

În decursul timpului au mai fost și alte situații de ingerință a factorului politic în activitatea instituției, și în mod deosebit în perioadele de dictatură.

Al doilea moment important în istoria Înaltei Curți de Conturi a fost reprezentat de adoptarea noii Constituții a României din anul 1923, care la art. 115 și 116 atribuie Curții de Conturi, controlul preventiv pe lângă cel ulterior care exista deja.

Ca urmare, la 29 iulie 1929 s-a elaborat și aprobat o nouă lege de organizare și funcționare a Înaltei Curți de Conturi a României, care introduce controlul preventiv pe lângă ministere și administrațiile publice autonome, extinde atribuțiile Curții, prin introducerea obligativității efectuării controlului asupra inventarului administrațiilor statului. Prin lege se prevede și o creștere semnificativă a personalului de specialitate al Curții.

O zi neagră în istoria Curții de Conturi o reprezintă ziua de 30 noiembrie 1948 când, prin Decretul nr. 352 privind organizarea controlului financiar, aprobat de către Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, Înalta Curte de Conturi a fost desființată, atribuțiile acesteia fiind preluate de Ministerul de Finanțe, prin înființarea unei Direcții Generale de Control Financiar.

Regimul comunist a considerat că existența unei instituții principal independentă, cum era Înalta Curte de Conturi, era incompatibilă cu sistemul politic și instituțional instaurat în Republica Populară Română.

Bilanțul activității Înaltei Curți de Conturi a României, în cei 84 de ani de existență, ne permite să scoatem în evidență câteva concluzii:

- 1) În toată această perioadă, indiferent de modificările apărute în timp, legile de organizare și funcționare ale Curții, au prevăzut principiul de bază privind independența Curții și a personalului acesteia, inamovibilitatea membrilor săi.
- 2) De evidențiat eforturile considerabile ale celor mai mulți dintre cei care au lucrat la Înalta Curte de Conturi, pentru ca instituția să funcționeze la parametri normali și pentru ca activitatea de control financiar să devină o realitate în societatea românească.

Activitatea Înaltei Curți de Conturi, în această perioadă, deși desfășurată cu profesionalism, nu a putut duce la instaurarea unei discipline financiare riguroase și de durată, în ceea ce privește utilizarea cu eficiență a finanțelor publice. Neregulile și chiar fraudele financiare au găsit mereu noi căi de manifestare, și aici menționăm efectele negative pe care le-au provocat cele două Războaie Mondiale, Marea Criză Economică ce a urmat, care au generat fenomene de dezorganizare și chiar haos economic și instituțional, care, împreună cu fenomenele inflaționiste, au creat inerent serioase dificultăți în buna desfășurare a activității Înaltei Curți de Conturi.

Dincolo însă de toate aceste probleme și dificultăți, în cei 84 de ani de existență, Înalta Curte de Conturi acumulasă un însemnat capital instituțional, competențe și practici bine puse la punct și avea capacitatea de a dovedi utilitatea socială, dacă se asigurau condițiile favorabile de funcționare.

În perioada 1948-1990, deci după desființarea Înaltei Curți de Conturi, lipsa unei instituții independente, care să analizeze cu obiectivitate modul în care este gestionat banul public, s-a făcut simțită.

Preluarea atribuțiilor Înaltei Curți de Conturi de către Ministerul de Finanțe și introducerea unor noi organizări în ceea ce privește derularea controlului resurselor statului, nu a mai avut rigoarea necesară pentru depistarea abaterilor de la legalitate, a fenomenului de corupție și a fraudelor manifestate în mod deosebit în procesul trecerii proprietății private în proprietatea publică. Chiar și ulterior, prin înființarea în 28 martie 1973, a Curții Superioare de Control Financiar, aceasta, spre deosebire de Înalta Curte de Conturi,

nu efectua controlul anual asupra conturilor de execuție și a bilanțurilor contabile ale ordonatorilor de credite și, pe cale de consecință, nu avea atribuția de a le descărca de gestiune.

Curtea Superioară de Control Financiar era un organ al Consiliului de Stat, deci al puterii politice. Cu toate acestea, avea atribuții de control preventiv, control ulterior financiar, dar și atribuții jurisdicționale, judecând și hotărând plata de despăgubiri și amenzi, având în general un personal cu o bună pregătire profesională.

Revoluția din Decembrie 1989 a pus capăt regimului comunist. Ca urmare, în seara zilei de 29 decembrie 1989, Comunicatul în 10 puncte al Consiliului Frontului Salvării Naționale stabilea în preambulul său „Consiliul de Stat și instituțiile sale își încetează activitatea.” Pe cale de consecință, și Curtea Superioară de Control Financiar se desființează.

Decretul nr. 94 din 7 februarie 1990 consfințește desființarea Curții Superioare de Control Financiar, iar atribuțiile acesteia au fost preluate de Corpul de Control al Primului Ministru, pentru o perioadă limitată.

La 21 decembrie 1991, Camerele Reunite ale Parlamentului adoptă (în cadrul Adunării Constituante) noua Constituție a României, o Constituție modernă, specifică statului de drept. La art. 139 al Constituției se prevedea înființarea Curții de Conturi, având atribuții de a exercita controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, exercitând și atribuții jurisdicționale. În baza noii Constituții, s-a elaborat Legea de organizare și funcționare a Curții de Conturi, care a fost aprobată de Parlament și promulgată de Președintele României la 8 septembrie 1992, sub nr. 94.

La baza elaborării legii au stat, în principal, legea din anul 1929, modelele aplicate în țările cu o democrație avansată, dar și prevederile Declarației de la Lima, din octombrie 1977, adoptată de către Congresul Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit.

În acest scop, prin Legea nr. 94/1992 s-a prevăzut organizarea în cadrul Curții de Conturi a României a trei secții: Controlul preventiv, Controlul ulterior și Secția jurisdicțională.

De reținut faptul că toate constatările Secției de control preventiv erau transmise Secției de control financiar ulterior, conducând astfel la creșterea calității și eficienței Curții în îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege. La scurt timp, prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformelor economice, Secția de control preventiv din cadrul Curții de Conturi a fost desființată, această activitate fiind preluată de Ministerul de Finanțe.

Indiferent unde îi este locul, considerăm că în prezent se impun măsuri pentru eficientizarea acțiunilor de control preventiv, prin asigurarea de specialiști cu o înaltă pregătire profesională, garantarea independenței acestora și chiar analizarea posibilității extinderii controlului financiar preventiv extern – la unitățile administrativ-teritoriale – având în vedere numărul destul de mare de abateri de la legalitate, constatate în fiecare an de către Curtea de Conturi.

În 28 ianuarie 2002 (prin Legea nr. 77) se aduc noi completări și modificări la Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Astfel, a fost reintrodus controlul ulterior al Curții de Conturi asupra procesului de privatizare, eliminat din competența Curții în anul 1997, precum și o prevedere prin care s-a dat în sarcina Curții de Conturi controlul asupra fondurilor puse la dispoziția României de către Uniunea Europeană (PHARE, ISPA și SAPARD).

Constituția revizuită în anul 2003 a prevăzut ca litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi să fie soluționate de instanțele specializate, iar până la înființarea acestora, de către instanțele de judecată comune. Pe cale de consecință, secția jurisdicțională din cadrul Curții de Conturi se desființează.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2005 se înființează în cadrul Curții de Conturi – Autoritatea de Audit, ca organism fără personalitate juridică, însă independent din punct de vedere operațional, care derulează audit de sistem și audit de operațiuni pentru fondurile nerambursabile, provenite de la Uniunea Europeană, în perioada de preaderare.

În perioada de la reînființarea Curții de Conturi, prin Legea nr. 94/1992 și până în anul 2008, deci pe parcursul a 16 ani, s-a derulat un proces complex de organizare și funcționare a instituției, care a necesitat eforturi responsabile din partea predecesorilor noștri. Cea mai dificilă perioadă a fost aceea de început, necesitând o intensă activitate, pentru organizarea celor trei secții (Control preventiv, Control ulterior și Jurisdicție), pentru asigurarea de sedii la cele 42 de camere teritoriale și sediul central, recrutarea personalului de specialitate și pentru Secretariatul general, elaborarea regulamentelor de organizare și funcționare, a regulamentelor pentru organizarea și funcționarea activității specifice Curții, întocmirea standardelor proprii în baza standardelor internaționale general acceptate, elaborarea manualelor și ghidurilor de audit și control.

Modificările menționate (desființarea celor două secții: Controlul preventiv și Jurisdicție) au necesitat noi eforturi din partea conducerii instituției, pentru refacerea organizării, elaborarea de noi Regulamente, refacerea Statutului auditorului public extern, a Codului de conduită etică și profesională etc. Este de remarcat operativitatea cu care s-au efectuat toate aceste modificări, reușindu-se evitarea producerii de perturbații însemnate în ceea ce privește desfășurarea activităților de audit și control. Astfel, în fiecare an, s-au elaborat la termen rapoarte publice anuale, rapoarte privind finanțele publice locale și s-au înaintat la Parlament, Guvern și la celelalte instituții publice interesate.

Urmărind în evoluție, rezultatele activității Curții de Conturi în această perioadă de 16 ani, se poate constata o creștere a calității acesteia. Este corect să precizăm că, în tot acest interval de timp, a existat o preocupare permanentă pentru consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi, pentru o intensă și continuă pregătire profesională a auditorilor publici externi, inclusiv prin asistență tehnică externă, precum și o participare intensă pe plan internațional. Activitatea Curții de Conturi a fost tot mai bună, situându-se practic la nivelul celorlalte instituții similare din Europa și din lume.

Iată de ce doresc, cu prilejul aniversării celor 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi, să mulțumesc, în numele meu și al membrilor Curții, domnilor președinți Ioan Bogdan (1993-1999), Ioan Condor (1999-2002) și Dan Drosu Șaguna (2002-2008), precum și vicepreședinților, șefilor de secții, consilierilor de conturi, dar și personalului de specialitate, pentru buna activitate desfășurată în această perioadă.

Modificările intervenite în perioada 2003-2005 în organizarea și funcționarea Curții de Conturi, dezvoltarea și diversificarea atribuțiilor Curții, îndeosebi prin noul statut al României de stat membru al Uniunii Europene, au condus la adoptarea Legii nr. 217 din septembrie 2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992.

Dintre cele mai importante modificări și completări menționăm:

- 1) o mai bună precizare a atribuțiilor Curții de Conturi și a entităților supuse auditului și controlului;
- 2) o nouă organizare a Curții pe departamente, conduse de câte un consilier de conturi;
- 3) majorarea mandatului membrilor Curții de la șase la nouă ani, pentru continuitate și eficientizare;
- 4) definirea activităților desfășurate de Curte, respectiv prin:
 - audit financiar;
 - audit de conformitate;
 - audit al performanței;
- 5) s-a precizat dreptul Curții de Conturi de a evalua activitatea de control financiar propriu și de audit public intern, organizate în cadrul instituțiilor publice auditate;
- 6) reglementarea organizării, funcționării și stabilirii atribuțiilor Autorității de Audit în vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin României în domeniul auditului public extern pentru fondurile nerambursabile, din perioadele de preaderare și postaderare acordate României de către Uniunea Europeană.

Modificările și completările aduse în ultimii ani Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi au făcut necesare elaborarea de noi regulamente de organizare și funcționare, perfecționarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, îmbunătățirea statutului auditorului public extern și a Codului de Conduită Etică și Profesională.

S-au elaborat și aprobat de către Plenul Curții de Conturi noi manuale și ghiduri privind auditul financiar, auditul de conformitate, auditul de performanță, ghiduri privind auditul financiar al datoriei publice etc. Pentru a avea o viziune clară privind creșterea capacității instituționale au fost elaborate strategii pe 3-4 ani, dintre care menționăm:

- Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi;
- Strategia privind resursele umane;
- Strategia în domeniul comunicării;
- Strategia în domeniul IT.

Pentru fiecare dintre acestea au fost elaborate planuri de implementare, cu măsuri concrete, termene precise, urmărite periodic de Plenul Curții de Conturi.

O preocupare permanentă a constituit-o actualizarea Standardelor profesionale proprii, respectiv a procedurilor și metodelor utilizate în activitatea specifică, precum și intensificarea creșterii pregătirii profesionale a aparatului de specialitate.

Cele mai semnificative rezultate ale activității pe care le-a desfășurat actuala conducere a Curții de Conturi de la instalarea ei în octombrie 2008 și până în prezent sunt prezentate în detaliu în Rapoartele anuale de activitate transmise Parlamentului și celorlalte instituții ale statului și care sunt postate pe site-ul Curții de Conturi.

Creșterea de la an la an a calității activității noastre se regăsește în rapoartele publice anuale, în rapoartele privind finanțele publice locale, precum și în rapoartele speciale intermediare. Meritul principal revine auditorilor publici externi (directori, directori adjuncți, șefi de serviciu, consilieri juridici), personalului Secretariatului general care, în marea lor majoritate, s-au implicat cu responsabilitate în îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Constituție, precum și în legea noastră de organizare.

În numele conducerii Curții de Conturi și al meu personal le transmit mulțumiri cu prilejul aniversării a 150 de ani de la înființarea instituției noastre.

Doamnelor și domnilor, Onorată asistență,

Curtea de Conturi acordă o mare importanță respectării principiului transparenței în activitatea pe care o desfășoară zi de zi. În acest sens, rezultatele muncii noastre sunt înaintate Parlamentului și celorlalte instituții interesate, mass-mediei și sunt postate pe pagina de internet a Curții de Conturi, pentru a fi aduse la cunoștință opiniei publice.

Numeroasele petiții și sesizări pe care le primim zilnic din partea cetățenilor, prin care se semnalează încălcări ale prevederilor legale, acte de corupție, fraude, abuzuri în ceea ce privește utilizarea banilor publici, modul defectuos de gestionare a domeniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, nereguli în procesul de restituire a proprietăților etc., ne sunt de un real folos pentru activitatea noastră. Aceasta dovedește faptul că cetățenii au încredere în instituția noastră.

Doresc să precizez că toate neregulile semnalate de cetățeni sunt înregistrate, analizate și transmise pentru verificare cu prilejul auditului programat la entitățile respective, iar rezultatele sunt comunicate petenților. În respectarea transparenței, un rol extrem de important l-a avut și îl are mass-media (televiziunile, radiourile, presa scrisă, agențiile de presă), care urmăresc și analizează rapoartele prezentate pe site-ul Curții de Conturi, iar prin emisiunile de actualități, emisiunile cu profil economic sau prin articole, aduc la cunoștință opiniei publice constatările care au rezultat în urma activității noastre de audit și control.

În același timp, mass-media, prin investigațiile proprii, semnalează acte de corupție, fraudă, abuzuri, încălcări ale legislației în vigoare în gestionarea patrimoniului public și privat al statului. doresc să vă asigur că urmărim zilnic toate aceste fenomene negative semnalate, le reținem și le transmitem pentru verificare aparatului de specialitate al Curții. Suntem receptivi și la criticile care ne sunt aduse, întrucât sunt semnale utile care ne permit să luăm măsuri operative pentru eliminarea deficiențelor din activitatea noastră.

Profit de faptul că, la aniversarea noastră ne onorează cu prezența conducători și reprezentanți ai presei, analiști economici, pentru a le mulțumi, în numele meu și al Curții de Conturi a României, pentru activitatea pe care o desfășoară și sprijinul acordat instituției noastre.

Pe parcursul celor 150 de ani de existență, un rol de o însemnătate deosebită în dezvoltarea și modernizarea Curții de Conturi l-a avut dezvoltarea relațiilor internaționale bilaterale cu alte instituții similare din străinătate și, ulterior, în plan multilateral, cu organizațiile internaționale de profil.

Inițial, relațiile externe în domeniul controlului financiar s-au derulat în plan bilateral și au avut drept scop analiza comparativă a diferitelor legi privind organizarea și funcționarea instituțiilor de control financiar

din statele Europei Occidentale. Aceste analize au stat practic și la baza elaborării proiectului de lege privind înființarea Înaltei Curți de Conturi în anul 1864.

Ulterior, contactele bilaterale s-au amplificat și s-au regăsit în deciziile luate pe linia extinderii atribuțiilor și competențelor Curții de Conturi, prin trecerea în competența acesteia a controlului financiar preventiv, a celui de gestiune a patrimoniului public, precum și pentru reducerea perioadei de analiză și verificare a conturilor de execuție.

Relații externe multilaterale au apărut odată cu înființarea în 1953 a Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Control și Audit (INTOSAI). Primele contacte cu acest organism datează din anul 1962, când România a participat la Congres în calitate de observator. În anul 1968, cu prilejul celui de-al VI-lea Congres INTOSAI, devine membru de drept al acestui organism. După reînființarea Curții de Conturi în 1993, toate conducerile instalate au acționat pentru o participare cât mai activă la lucrările INTOSAI. În prezent, reprezentanții Curții de Conturi participă cu succes la activitățile desfășurate sub egida Comitetului Standarde Profesionale, în cadrul:

- Subcomitetul pentru standarde de control intern și
- Subcomitetului privind auditul de conformitate.

De asemenea, în contextul Comitetului pentru Schimb de Experiențe, experții din cadrul instituției noastre participă la:

- Grupul de lucru privind datoria publică;
- Grupul de lucru privind auditul mediului.

O importanță majoră asupra eficientizării activității noastre a avut-o participarea la diverse reuniuni și seminarii organizate de INTOSAI pe o gamă largă de teme de mare actualitate.

Activitatea internațională a Curții de Conturi s-a intensificat odată cu înființarea Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit, în anul 1990 (EUROSAI), ca unul dintre cele șapte grupuri regionale ale INTOSAI, având ca obiectiv promovarea cooperării internaționale între membrii săi.

Încă de la reînființarea sa, Curtea de Conturi a considerat util să participe la toate acțiunile EUROSAI. În prezent suntem membri în trei grupuri de lucru (Grupul de lucru privind auditul mediului, Grupul de lucru privind auditul IT și Grupul de lucru privind auditul și etica) și, de asemenea, membri a două din cele patru echipe de obiectiv (Echipa de Obiectiv privind consolidarea capacității instituționale și Echipa de Obiectiv privind standardele profesionale), organizate în vederea facilitării implementării obiectivelor strategice ale EUROSAI pentru perioada 2011-2017.

În planul relațiilor externe bilaterale este de remarcat buna colaborare a Curții de Conturi cu Curtea de Conturi Europeană. Relațiile s-au amplificat după anul 2005, când în cadrul Curții de Conturi s-a introdus o structură distinctă, respectiv Autoritatea de Audit, cu atribuții pe linia derulării auditului public extern asupra fondurilor externe nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană.

De asemenea, menționăm importanța înființării în anul 1960 a Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale Comunității Economice Europene și, ulterior, ale Uniunii Europene, care este un forum anual ce-i reunește pe președinții Instituțiilor Supreme de Audit din statele membre ale Uniunii Europene și pe cel al Curții de Conturi Europene. Acest organism are drept obiectiv promovarea schimbului de cunoștințe și de experiență specializată în scopul îmbunătățirii gestiunii financiare a Uniunii Europene, a bunei guvernări și a facilitării sprijinului reciproc între membrii săi.

Astăzi, reprezentanții Curții participă activ la majoritatea grupurilor de lucru (Grupul de lucru privind rapoartele Instituțiilor Supreme de Audit referitoare la gestiunea financiară a fondurilor Uniunii Europene, Rețeaua de Experți privind auditul în domeniul agricol și Grupul privind activități comune de audit și Grupul de lucru privind auditul TVA, în cazul ultimelor două Curtea de Conturi a României deținând președinția lor).

Un loc aparte în activitatea externă a Curții de Conturi l-a avut și îl are încheierea de acorduri și memorandumuri de cooperare bilaterale cu Instituții Supreme de Audit din Europa și din întreaga lume, care

asigură un permanent schimb de experiență, însușirea de noi proceduri și metode deosebit de utile în activitatea noastră. În prezent, avem 14 acorduri de cooperare încheiate, iar unele sunt în faza de finalizare.

Participarea activă, pe plan internațional, a Curții de Conturi în comitete, subcomitete, grupuri de lucru, seminarii și reuniuni a avut o mare contribuție la dezvoltarea capacității instituționale, la perfecționarea procedurilor și metodelor de audit și, în același timp, la creșterea gradului de perfecționare a auditorilor publici externi.

Criza financiară declanșată în anul 2008, recesiunile economice tot mai frecvente și de durată, creșterea datoriilor suverane, deficitele bugetare excesive, apariția de noi și noi metode de fraudare a legii, inginerii financiare tot mai sofisticate necesită măsuri adecvate pentru a face față acestor provocări ale secolului XXI. Curtea de Conturi, ca instituție fundamentală a statului de drept, are obligația de a stabili strategii pe termen mediu și lung pentru consolidarea capacității sale instituționale, creșterea calității muncii noastre pe linia controlului și auditului, scopul final fiind acela de a asigura intrarea în normalitate în ceea ce privește respectarea legalității și utilizarea cu eficiență, economicitate și eficacitate a resurselor financiare ale bugetului public.

A. În acest sens, vă rog să-mi permiteți să prezint o serie de propuneri. Printre măsurile necesare, care nu impun resurse financiare importante, menționez:

- 1) Colaborarea cu toate instituțiile de control din țară și constituirea unui sistem informatic integrat, care să asigure cu operativitate schimbul de informații;
- 2) Dezvoltarea acordurilor de cooperare pe domeniile de activitate convenite între Curtea de Conturi și celelalte instituții centrale ale statului, respectiv cu Ministerul de Finanțe, Consiliul Concurenței, Institutul Național de Statistică, Inspectoratul General în Construcții etc.;
- 3) Intensificarea cooperării în plan internațional pentru derularea de audituri paralele pe teme punctuale, schimb de experiență, participarea la diferitele comitete și subcomitete pentru perfecționarea standardelor profesionale de audit, precum și în diverse grupuri de lucru;
- 4) Înfiiințarea de urgență a secțiilor judecătorești specializate, conform prevederilor Constituției revizuite din anul 2003, care vor avea ca efect creșterea operativității în soluționarea litigiilor dintre Curtea de Conturi și entitățile controlate, diminuarea considerabilă a numărului de procese în contenciosul administrativ (Curtea de Conturi are în permanență pe rol peste 2.000 de procese) și evitarea numeroaselor cazuri de aplicare neunitară a legii de către instanțele judecătorești;
- 5) Dezvoltarea și diversificarea programelor anuale ale Curții de Conturi, privind pregătirea profesională a personalului de specialitate.

B. Sunt necesare și o serie de măsuri care vor necesita resurse financiare de la bugetul de stat, dar care, odată puse în aplicare, vor avea ca efect o creștere semnificativă a eficienței în activitatea Curții în ceea ce privește depistarea abaterilor de la legalitate, eliminarea risipei în utilizarea banilor publici, combaterea fraudei și corupției și, pe cale de consecință, o creștere semnificativă a resurselor financiare ale statului. Aplicarea acestor măsuri nu este practic posibilă fără sprijinul factorilor de decizie prezenți la această manifestare. În acest sens, propunem:

- 1) O problemă serioasă cu care ne confruntăm este legată de recrutarea personalului de specialitate, mai ales în prezent, când Curtea de Conturi trece printr-un proces de schimbare de generații. Auditorii publici externi trebuie să aibă o pregătire profesională de excepție, buni cunoscători ai întregii legislații, experiență în activitatea de control etc. Ca urmare, propunem (desigur, prin modificarea legii) următoarea formulă de recrutare a personalului:
 - a) încheierea unor acorduri de cooperare cu cele mai performante universități cu profil economic din țară, pentru înființarea unei secții de masterat, cu profilul „Audit Public Extern”;
 - b) după obținerea masteratului, toți absolvenții să fie angajați cu contract de muncă pentru o perioadă de stagiatură de trei ani, după care, prin susținerea unui concurs, să fie angajați – în funcție de numărul de posturi disponibile – cu contract de muncă pe perioadă nedeter-

minată. Cei care nu vor reuși la concurs vor avea avantajul unei bune pregătiri profesionale, vechime în muncă de trei ani într-o instituție de prestigiu și, indiscutabil, nu vor avea probleme în găsirea unui loc de muncă într-o instituție publică sau societate privată din România sau din străinătate.

- 2) În prezent, Curtea de Conturi dispune ca dotare de o tehnică de calcul complexă care ne permite să derulăm întreaga activitate cu un sistem complet informatizat. În aceste condiții, și ținând seama de necesitățile din viitor, toată această tehnică de calcul trebuie înlocuită la anumite perioade de timp, ceea ce înseamnă resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat. Suntem convinși că, ținând seama de buna colaborare pe care o avem cu Guvernul și Parlamentul, vom avea sprijin în continuarea pentru acceptarea propunerilor noastre anuale privind creditele bugetare alocate.
- 3) O problemă care necesită rezolvare cât mai rapidă o constituie asigurarea unui sediu central corespunzător pentru Curtea de Conturi. În prezent, avem un sediu insuficient, fiind nevoiți să închiriem spații în patru locații din București pentru o mare parte din personal. De aici apar dificultăți majore în asigurarea unui management de calitate, dar și cheltuieli substanțiale pentru plata spațiilor închiriate. Facem precizarea că în anul 1899, sub patronajul Regelui Carol I, a fost construit și inaugurat un sediu reprezentativ pentru Curtea de Conturi, în care în prezent funcționează Spitalul „Carol Davila”.

Adoptarea și punerea în aplicare a măsurilor propuse ca parte a Strategiei instituției noastre de dezvoltare pe termen mediu și lung vor crea condițiile necesare pentru îmbunătățirea activității noastre de depistare a abaterilor de la legalitate, a fraudelor, a utilizării ineficiente a mijloacelor financiare puse la dispoziția instituțiilor publice. Ne vor permite ca, prin eforturi sporite, cu mecanisme și proceduri noi, să realizăm într-o perioadă relativ scurtă de timp, și desigur printr-o colaborare cu celelalte instituții cu atribuții de control, respectarea disciplinei financiare de către entitățile auditate.

Istoria Curții de Conturi a României reflectă practic evoluția de ansamblu a societății românești. De-a lungul celor 150 de ani, Curtea de Conturi a cunoscut multiple evoluții și transformări, schimbări ale legii de organizare și funcționare privind modificări ale atribuțiilor, competențelor și procedurilor, ale modului de organizare și a structurii de personal.

Toate acestea ne avertizează asupra complexității istoriei. Schimbările ce intervin de la o perioadă la alta, în ceea ce privește condițiile socio-politice din societate, impun adaptări continue, cu atât mai mult în cadrul unei activități atât de complicate cum este cea a instituțiilor supreme de control și audit financiar, dinamica este inevitabilă. Inventivitatea celor care doresc să încalce legea sau să evite controlul, obligă la eforturi susținute pentru adoptarea și perfecționarea mecanismelor și procedurilor de lucru.

Putem afirma că, în perioada de după 1993, Curtea de Conturi a desfășurat o muncă intensă de îmbunătățire a activității sale de control și audit, a diversificat metodele și procedurile de lucru, s-a preocupat pentru perfecționarea profesională a personalului său, ceea ce a condus la rezultate mai bune, recunoscute de societate.

Privind în perspectivă și ținând seama de bunele relații de colaborare ale Curții de Conturi cu Parlamentul, Guvernul și celelalte instituții fundamentale ale statului, suntem încrezători în sprijinul de care vom beneficia, pentru realizarea măsurilor propuse și care, împreună cu efortul adecvat din partea aparatului de specialitate, și desigur cu un management de calitate, suntem optimiști cu privire la capacitatea Curții de Conturi de a face față atât exigențelor societății românești, cât și provocărilor secolului XXI.

Vă mulțumesc pentru atenție!”

Dr. Josef Moser, președintele Curții de Audit a Austriei și secretar general al INTOSAI

„Faptul că oficialii de rang înalt din România se află aici astăzi demonstrează că activitatea Curții de Conturi a României este, de asemenea, foarte mult apreciată la nivel național și subliniază importanța controlului financiar în România, care este esențial în vederea dezvoltării durabile a finanțelor publice. Dezvoltarea durabilă a finanțelor publice este esențială pentru fiecare stat. Acest lucru s-a dovedit a fi adevărat în contextul recente crize economice, financiare și bugetare, care a scos în evidență în mod impresionant

nevoia de consolidare continuă a independenței Instituțiilor Supreme de Audit și, astfel, nevoia unei viziuni complete asupra bugetului de stat. În acest context este esențial în vederea dezvoltării durabile a finanțelor publice. Important de menționat că instituțiile supreme de audit pot contribui la dezvoltarea durabilă a finanțelor publice – și, astfel, a întregului stat – doar în cazul în care independența acestor instituții, astfel cum este prevăzută în Declarațiile de la Lima și Mexic, este pusă în aplicare.”

Domnul Guilherme d'Oliveira Martins, președintele Curții de Conturi a Portugaliei și președintele EUROSAI

„O instituție veche își poate realiza în mod eficient misiunea numai dacă se construiește punți pentru viitor, prin combinarea acțiunii și experienței cu istoria și identitatea bogată. Acesta este și cazul Curții de Conturi a României, care a fost consolidată din punct de vedere instituțional în contextul independenței organice și instituționale. Aș dori să subliniez faptul că Curtea Română de Conturi împărtășește cu instituțiile supreme de audit din Uniunea Europeană și, de asemenea, ale EUROSAI, valorile fundamentale ale autonomiei, independenței și transparenței. În fapt, îndeplinirea rolului de instituție supremă de audit se bazează pe aceste principii de bază, care trebuie întotdeauna să fie consolidate și stimulate, în special în contextul internațional actual de imprevizibilitate economică și financiară, ca să nu mai vorbim de amenințări de echilibru fundamental din punct de vedere al bunăstării societăților.”

Domnul Augusto Nardes, președintele Curții de Conturi a Braziliei și președintele OLACEFS

„Instituțiile Supreme de Audit, precum Curtea de Conturi a României și cea a Braziliei, sunt instrumente esențiale în cadrul națiunilor dezvoltate și sunt mecanisme fundamentale în serviciul societății și pentru menținerea echilibrului statului democratic. Transparența, din ce în ce mai necesară în domeniul utilizării resurselor publice, întărește și mai mult rolul Instituțiilor Supreme de Audit. Este responsabilitatea celor care supraveghează să asigure eficiența, eficacitatea și economia în utilizarea banilor cetățenilor. De asemenea, trebuie să

consolidăm încrederea societății în organele de guvernare publică. Guvernele trebuie să garanteze performanța instituțiilor, astfel încât etica și independența să poată prevala și rezultatele obținute să fie credibile.”

Domnul Vitor Manuel da Silva Caldeira, președintele Curții de Conturi Europene

„Prima provocare este aceea a auditării și raportării utilizării fondurilor publice, în cadrul unei societăți democratice. În cadrul democrațiilor, auditorii publici lucrează pentru a asigura că există responsabilitate în fața cetățenilor pentru modul în care guvernul cheltuiește fondurile publice. Ca și comunitate a instituțiilor supreme de audit din UE, recunoaștem că acest lucru aduce responsabilități considerabile față de cele existente în alte sisteme de guvernare. Ca instituții supreme de audit, trebuie să raportăm în mod public cetățenilor cu privire la utilizarea

fondurilor publice. Și trebuie să fim responsabili și transparenți în fața cetățenilor, în tot ceea ce facem. Deci, putem sărbători astăzi faptul că instituțiile supreme de audit ale UE au ajuns să joace un rol central în toate democrațiile europene, în ceea ce privește răspunderea guvernelor în fața cetățenilor lor. Dar, în același timp, trebuie să recunoaștem toate responsabilitățile importante care decurg din îndeplinirea acestui rol în mod eficient, mai ales în contextul UE. Aceasta mă aduce la a doua provocare-cheie. Mai simplu spus, este tot mai greu să audităm guvernele și să le tragem la răspundere. Acest lucru se datorează transformărilor care au avut loc – și încă mai au loc – în activitățile de guvernare și în modul în care acestea sunt finanțate.”

Domnul Felipe Garcia Ortiz, președintele Secției Jurisdicționale din cadrul Curții de Conturi a Spaniei (mesaj din partea președintelui Curții de Conturi a Spaniei și secretar general al EUROSAI)

„Suntem două instituții de mare tradiție istorică și, în același timp, relativ tinere. Lunga tradiție istorică demonstrată de însuși evenimentul pe care îl sărbătorim, cei 150 de ani de istorie pe care Curtea de Conturi a României îi contemplă, și relativ tinere, prin faptul că am înfruntat în ultimii zeci de ani schimbări semnificative și decisive în cadrul structurii, organizării și scopurilor noastre. De asemenea, suntem două instituții cu mari asemănări în ceea ce privește dezvoltarea istorică și traiectoria recentă. Dacă Curtea de

Conturi a României sărbătorește în acest moment cea de-a 150-a aniversare, este necesar să ne amintim profunda transformare la care a fost supusă în ultimele decenii, ca și consecință a aprobării Constituției din anul 1991, cu reforma sa din anul 2003 și cu integrarea României, ca membru cu drepturi depline, în Uniunea Europeană, în anul 2007.” ... „Și dacă instituțiile noastre au un lung drum istoric, nu este mai puțin adevărat faptul că realitatea economică și financiară complexă a lumii globalizate în care ne aflăm, în evoluție constantă și rapidă, ne forțează să ne adaptăm în mod flexibil și continuu la schimbările structurale, care sunt necesare pentru a asigura îndeplinirea satisfăcătoare a misiunii noastre, într-un proces de inovare și îmbunătățire continuă a instituțiilor noastre.”

Domnul Serafim Urechean, președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova

„Istoria de 150 de ani de activitate a Curții de Conturi a României nu ar fi completă fără a ne referi la cei care au activat în cadrul acestei instituții: personalul Curții de Conturi. Dincolo de legi și contexte istorice, valoarea unei instituții depinde întotdeauna și de valoarea oamenilor săi. Eficiența și importanța realizărilor Curții de Conturi a României sunt rodul muncii unui colectiv de profesioniști de o înaltă calificare,

care-și aduc aportul la consolidarea capacității instituționale, racordarea la standardele de funcționalitate și eficiență ale instituțiilor supreme de audit din țările cele mai dezvoltate pe plan mondial.

Bucurându-se de o reală susținere națională și mai ales internațională, acest efort propriu coerent, al instituției și al angajaților săi, îngăduie un prognostic optimist cu privire la capacitatea Curții de Conturi a României de a face față atât exigențelor societății românești, cât și provocărilor integrării în Uniunea Europeană.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova beneficiază de o colaborare bună (chiar prietenească) cu Curtea de Conturi a României, care pe parcursul activității (150 de ani) și-a creat deja o practică solidă în aplicarea celor mai bune practici și a standardelor internaționale.

Doamna Tsakani Ratsela, vicepreședinte al Biroului Auditorului General al Africii de Sud (mesaj din partea președintelui Biroului Auditorului General al Africii de Sud)

„Cu această ocazie, felicităm Curtea de Conturi a României pentru reorganizarea și transformarea sa, în mod repetat și continuu, de-a lungul ultimului secol și jumătate, reușind astfel să-și consolideze capacitatea instituțională, pentru a sprijini o economie de piață modernă și jucând astfel un rol esențial în guvernanta națională din România și în protecția resurselor financiare ale sectorului public din țara dumneavoastră.”.... „Aprecieri că instituții supreme de audit mai tinere, ca a noastră, pot să aibă un exemplu precum este Curtea de Conturi a

României, care este un model pentru noi în drumul spre excelență. Prin urmare, așteptăm cu nerăbdare să interacționăm cu România și cu alte instituții supreme de audit, în diferite forumuri ale INTOSAI și mai ales în calitatea noastră de președinte al Comitetului pentru Construirea Capacității Instituționale din cadrul INTOSAI. Punctul nostru de vedere este că dezvoltarea capacității instituționale nu este un scop în sine, ci trebuie să fie aliniată la îmbunătățirea performanței instituțiilor supreme de audit, pentru a răspunde așteptărilor părților interesate și a fi în slujba cetățenilor.”

Domnul Tomaz Vesel, președintele Curții de Audit a Sloveniei

„Având în vedere situația globală dificilă și durată prelungită a crizei economice și financiare, este sigur faptul că perioada viitoare va fi mult mai provocatoare. Trebuie să promovăm eficiența, responsabilitatea, eficacitatea și transparența administrației publice, care contribuie la atingerea obiectivelor naționale și a priorităților. Noi trebuie să ne concentrăm asupra acoperirii zonelor cu riscul cel mai ridicat. Provocările, ca de exemplu șomajul persistent și chiar în creștere, creșterea datoriei publice și lipsa competitivității mediului de afaceri, ar trebui să fie abordate cu mare grijă. O atenție specială ar trebui acordată evaluării eficienței programelor Uniunii Europene și a instituțiilor relevante, responsabile de implementarea acestor programe.

Cu scopul de a îmbunătăți operațiunile utilizatorilor de fonduri publice, trebuie să depunem eforturi pentru a atinge cele mai bune rezultate posibile. Aniversările, cum este aceasta, ne reamintesc și ne dau

posibilitatea de a reconsidera și de a stabili căile pe care instituțiile noastre le vor urma în perioada următoare. În acest sens, trebuie să ne străduim să ne consolidăm poziția independentă și, în același timp, să fim implicați în mod activ în calitate de membri ai EUROSAI și INTOSAI, cu scopul de a lua poziții adecvate și armonizate și, astfel, să reacționăm eficient la aceste provocări. Am putea fi percepuți ca autorități de supraveghere a activității de diverși utilizatori de fonduri publice, dar trebuie să fim conștienți de faptul că noi, la rândul nostru, suntem supravegheați.”

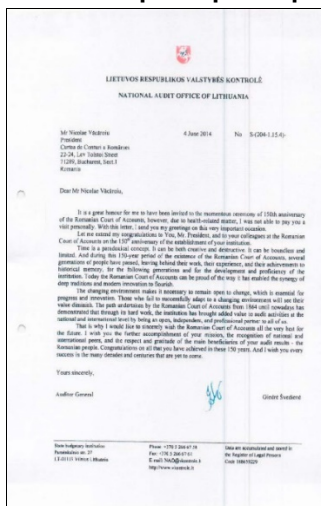
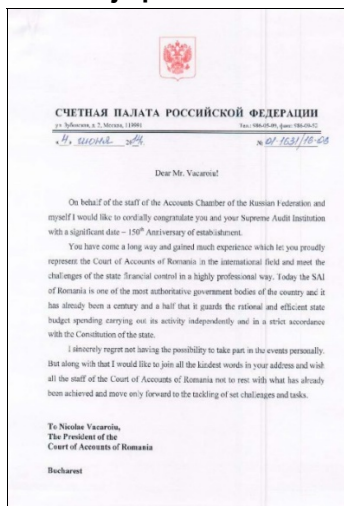
Domnul Josef Beckers, membru al Curții de Conturi a Belgiei (mesaj din partea președintelui Curții de Conturi a Belgiei)

„Pentru Curtea de Conturi, articolul 116 din Constituția României din 1866 prevede că „Pentru toată România există o singură Curte de Conturi”. Tot articolul 116 din Constituția belgiană din 1831 (în prezent 180) era acela care prevedea, printre altele, modul de numire a magistraților, identic cu articolul 139 din Constituția României, din 1991.

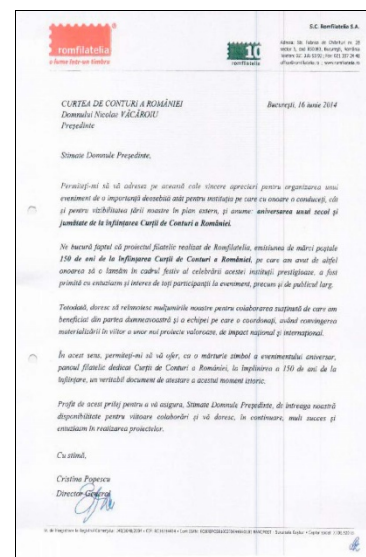
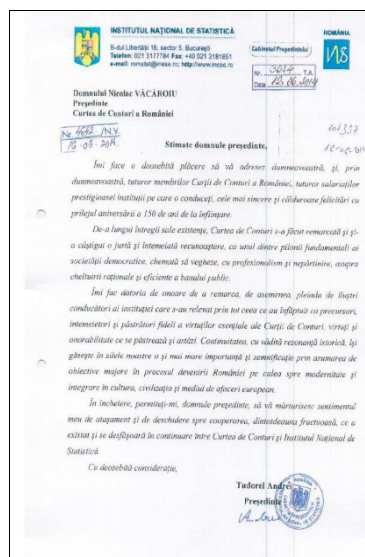
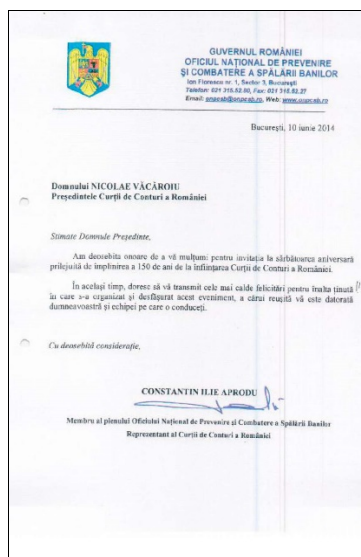
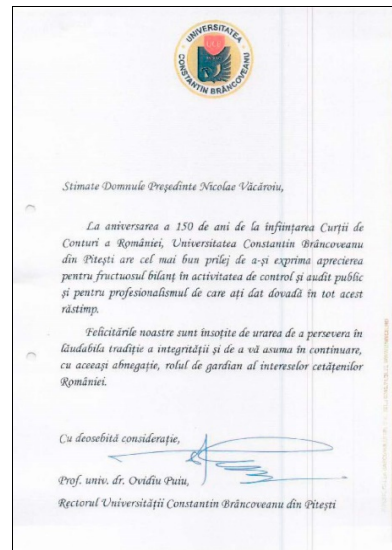
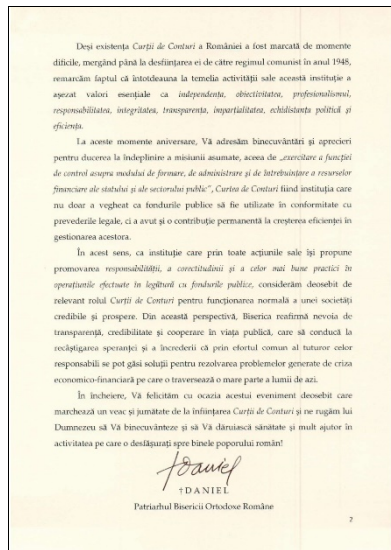
În anii 2000, cele două instituții au lucrat împreună în mai multe domenii, inclusiv în cadrul Subcomitetului pentru standardele de control intern al INTOSAI. Mă gândesc, de asemenea, și la reuniunile periodice ale ofițerilor de legătură, la Curtea de Conturi Europeană. În 2005, în cadrul programului SIGMA, Curtea de Conturi a Belgiei l-a delegat pe unul dintre membrii săi pentru a participa la o evaluare colegială (peer review), la cererea Curții de Conturi a României. Recent, în 2013, Curtea de Conturi din Belgia a participat la lucrările Grupului de lucru privind auditul TVA, pe tema Strategiei antifraudă fiscală, la Brașov.”

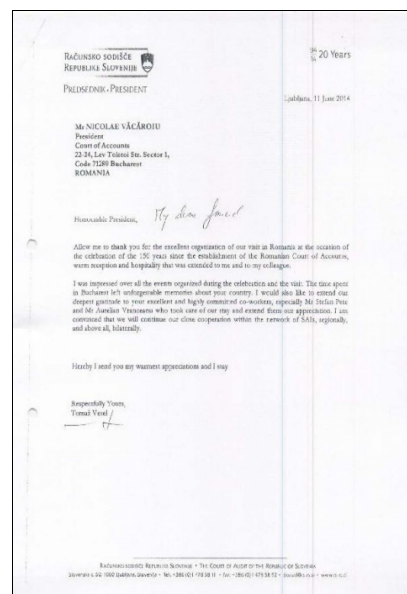
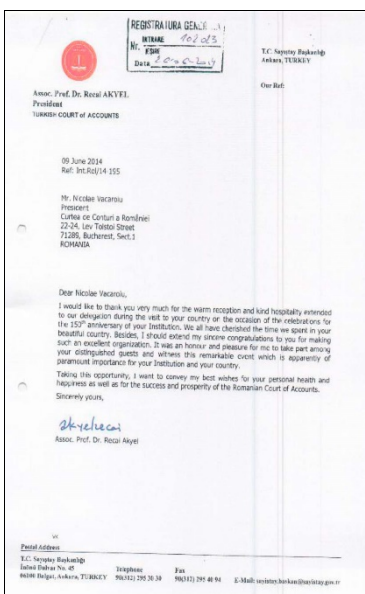
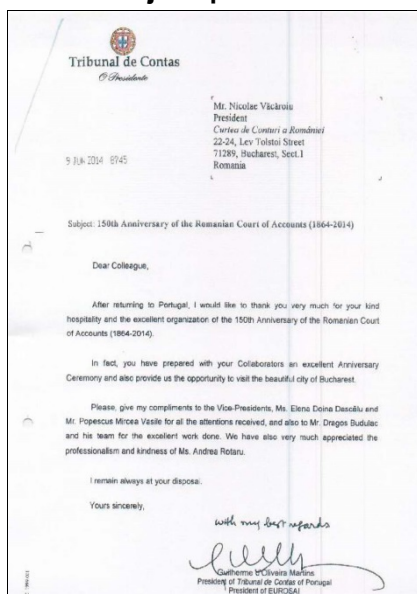
Mesaje primite de la delegații care nu au putut participa la eveniment

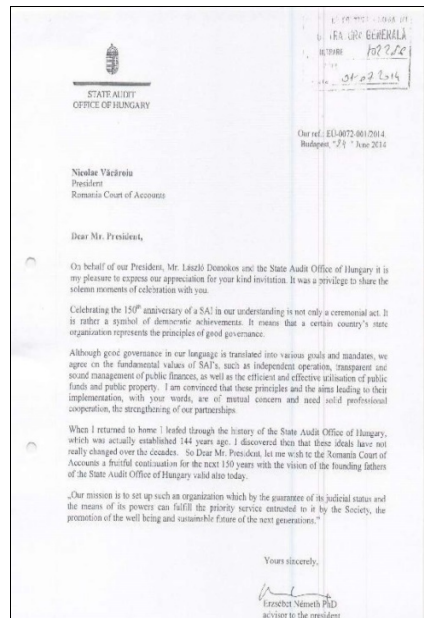
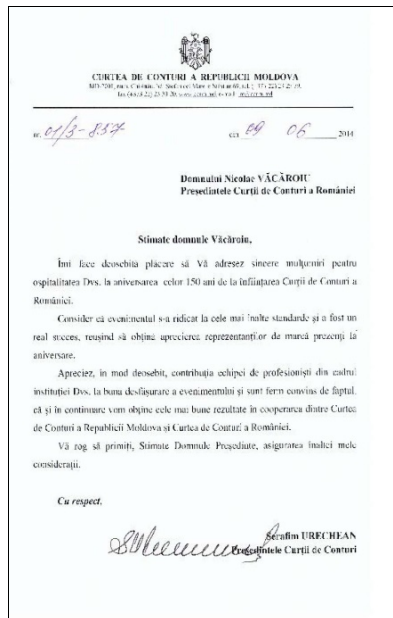

Mesaje din țară

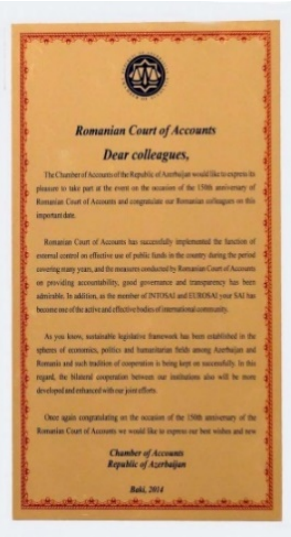
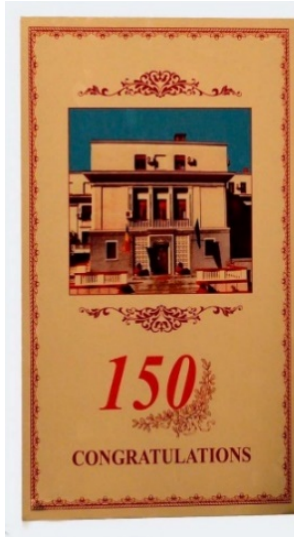

Mesaje după eveniment

Diplome și distincții primite cu ocazia evenimentului

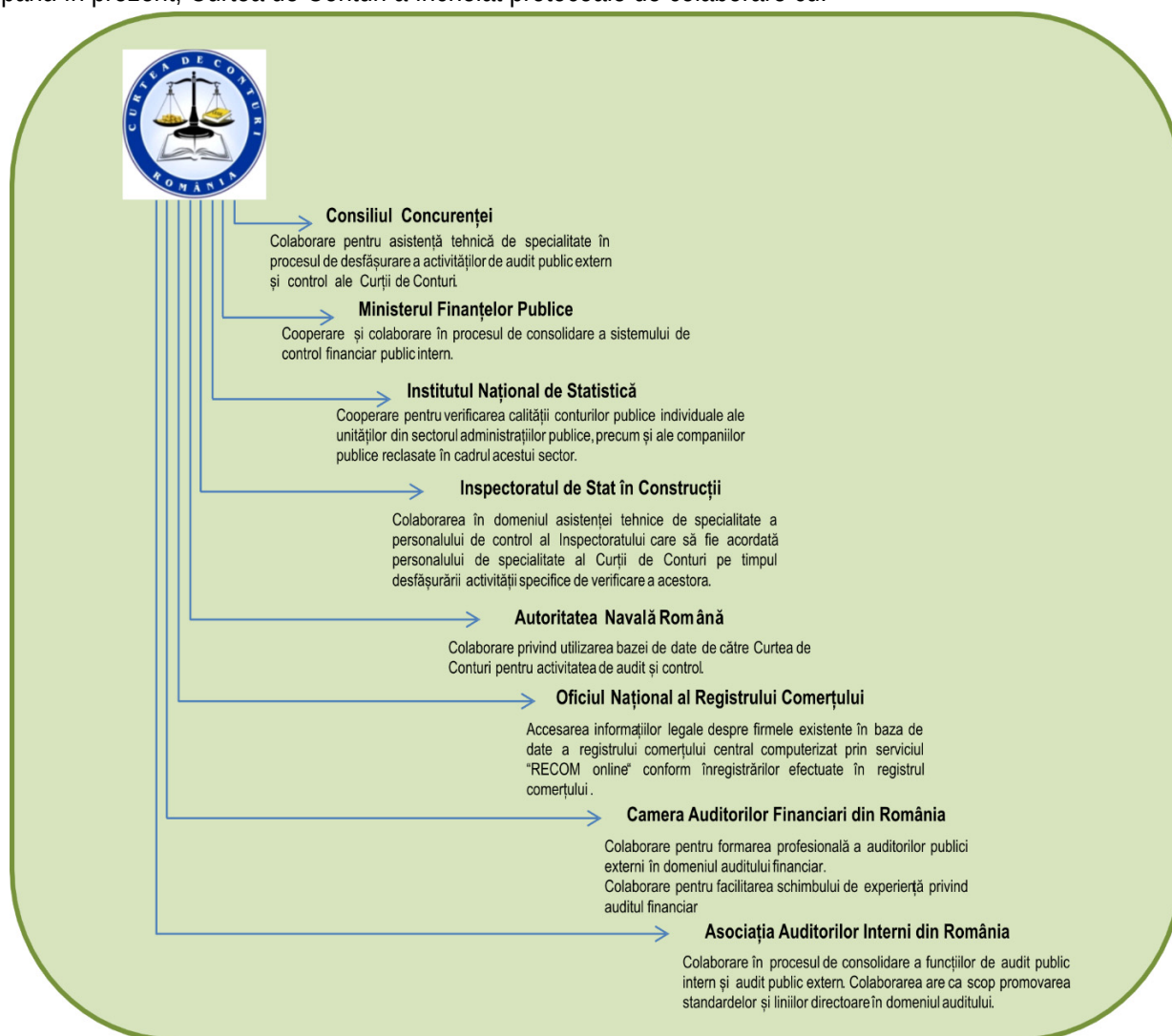

C4.2. Relații interne

C4.2.1. Colaborarea cu instituții și organizații profesionale

Un rol important în consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi îl reprezintă dezvoltarea colaborării cu alte instituții și organizații profesionale din domeniul auditului și din domenii de strictă specialitate.

Pentru implementarea acestui principiu prevăzut de buna practică a instituțiilor supreme de audit, până în prezent, Curtea de Conturi a încheiat protocoale de colaborare cu:

- ✍ *Protocol de cooperare pentru furnizarea informațiilor cu privire la datele navelor, definite de prevederile OG nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare – încheiat între Curtea de Conturi și Ministerul Transporturilor – Autoritatea Navală Română, în anul 2014;*
- ✍ *Protocol privind testul de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil, pentru accesul la stagiu – încheiat între Curtea de Conturi și Camera Auditorilor Financiari din România, în anul 2013;*
- ✍ *Protocol de cooperare privind calitatea datelor cu implicare directă asupra Procedurii Deficitului Excesiv – încheiat între Curtea de Conturi și Institutul Național de Statistică, în anul 2013;*
- ✍ *Protocol de colaborare în domeniul asistenței tehnice de specialitate – încheiat între Curtea de Conturi și Ministerul Dezvoltării Regionale – Inspectoratul de Stat în Construcții, în anul 2011;*
- ✍ *Protocol pentru cooperare și colaborare în procesul de consolidare a sistemului de control financiar public intern – încheiat între Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor Publice, în anul 2010;*
- ✍ *Protocol de colaborare pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare în domeniul concurenței – încheiat între Curtea de Conturi și Consiliul Concurenței, în anul 2010;*
- ✍ *Acord de colaborare în procesul de consolidare a funcțiilor de audit intern și audit public extern – încheiat între Curtea de Conturi și Asociația Auditorilor Interni din România, în anul 2010;*
- ✍ *Protocol de colaborare privind accesarea informațiilor legale despre firmele existente în baza de date a Registrului comerțului central computerizat – încheiat între Curtea de Conturi și Oficiul Național al Registrului Comerțului, în anul 2003.*

Colaborarea cu Camera Auditorilor Financiari din România

Colaborarea cu Asociația Auditorilor Interni din România s-a materializat în desfășurarea a 17 reuniuni comune de lucru:

- ☞ Definitivarea Ghidului de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice, aprobat de Plen în anul 2011, s-a realizat pe parcursul a cinci reuniuni;
- ☞ Schimbul de experiență în domeniul auditului public intern s-a realizat prin organizarea la sediul Curții de Conturi a nouă reuniuni de lucru la care au participat membri din conducerea celor două instituții (vicepreședintele Curții de Conturi care coordonează Departamentul I și președinta AAIR), directori și auditori publici externi, precum și auditori interni. Cu ocazia acestor reuniuni s-a convenit asupra modificării unor prevederi ale legislației din domeniul auditului public intern și ale normelor metodologice din acest domeniu;
- ☞ Pentru susținerea seminariilor de formare profesională au fost organizate trei reuniuni.

Colaborarea cu Camera Auditorilor Financiari din România s-a concretizat în exceptarea de la susținerea testului de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil, pentru accesul la stagiu, a persoanelor care își desfășoară activitatea ca auditori publici externi. Până în prezent, Camera Auditorilor Financiari din România a echivalat testul de acces la stagiu unui număr de 161 de auditori publici externi, așa după cum reiese din lista publicată pe site-ul acesteia.

În anul 2016, ca urmare a implementării Protocolului de colaborare încheiat între Curtea de Conturi și Camera Auditorilor Financiari din România (CAFR), 122 de auditori publici externi din Curtea de Conturi și din Autoritatea de Audit sunt stagiași în vederea atribuirii calității de auditor financiar (13 persoane din cadrul departamentelor, 50 de persoane din cadrul camerelor de conturi și 59 de persoane din cadrul Autorității de Audit).

De asemenea, în baza Protocolului, în luna aprilie 2016 a avut loc o Întâlnire de lucru între reprezentanți ai celor două instituții.

Cu această ocazie au fost expuse mai multe teme, auditorii publici externi ai Curții de Conturi au prezentat „Asigurarea calității activităților specifice”, iar reprezentanții CAFR au prezentat „Consolidarea transparenței și valoarea adăugată auditului prin prisma noilor cerințe ISA privind raportarea” și „Sistemul de control al calității organizat de CAFR – Tendințe și abordări ale pieței de audit”.

Evenimentul a constituit pentru ambele instituții o oportunitate de a schimba idei și bune practici, de a identifica și analiza problemele cu care se confruntă acestea în asigurarea calității în activitatea de audit, precum și impactul reglementărilor existente în acest domeniu.

Colaborarea cu Ministerul Finanțelor Publice

În cadrul Protocolului de colaborare încheiat între Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor Publice:

- ↳ Colaborarea cu Ministerul Finanțelor Publice s-a materializat în domeniul formării profesionale (susținerea a două seminarii care au avut ca tematică auditul intern) și prin schimbul de experiență dintre specialiști ai celor două instituții (patru întâlniri în care s-au dezbătut aspectele legate de implementarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial). Acest schimb de experiență s-a concretizat în înființarea Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, care a supus aprobării Plenului un număr de 19 standarde de control intern din numărul total de 25;
- ↳ În luna martie 2016, Curtea de Conturi a dat curs invitației UCAAPI (Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern) privind organizarea unui seminar cu tema „*Auditul performanței – în teorie și practică*”, eveniment găzduit de Cercul Militar București. La eveniment au participat aproximativ 100 de persoane de la instituții și autorități publice centrale, care activează în compartimentele de audit intern. În cadrul seminarului, reprezentantul Curții de Conturi, care este și membru în Subcomitetul INTOSAI pentru standarde de audit al performanței, a prezentat standardele internaționale aferente auditului performanței, modul în care acestea au fost preluate în standardele și metodologiile proprii Curții de Conturi, precum și activitatea specifică de audit al performanței efectuată de Curtea de Conturi și cele mai relevante rapoarte de audit al performanței elaborate de auditorii publici externi în ultimii ani;
- ↳ Seminarul „*Auditul performanței – în teorie și practică*”, Cercul Militar București, martie 2016;
- ↳ În ultimii trei ani, la nivelul Ministerului Finanțelor Publice a fost inițiat proiectul finanțat din fonduri europene nerambursabile denumit generic FOREXEBUG: „*Creșterea responsabilizării administrației publice prin modernizarea sistemului informatic pentru raportarea situațiilor financiare ale instituțiilor publice*”. Sistemul FOREXEBUG este în prezent funcțional, ceea ce permite ca prin intermediul platformei, un număr de aproximativ 13.700 de instituții publice să prezinte, în mod transparent, operațiunile execuției bugetare. Curtea de Conturi este, potrivit prevederilor *Contractului de finanțare*, un utilizator și beneficiar nemijlocit al sistemului FOREXEBUG prin acordarea accesului direct la toate funcționalitățile și raportările produse de acesta. Curtea de Conturi a efectuat o analiză asupra funcționalităților și raportărilor produse de sistemul FOREXEBUG, din care a rezultat faptul că, pentru modulele din proiect dezvoltate până în luna iunie 2015, situațiile financiare și rapoartele generate de acest sistem sunt conforme cu cadrul de raportare financiar-contabilă din România și asigură îndeplinirea obiectivelor stabilite. Implementarea acestui sistem de monitorizare a execuției bugetare a permis Curții de Conturi realizarea de analize asupra execuției bugetare a ordonatorilor de credite, inclusiv în timpul exercițiului financiar în curs sau chiar înainte de acesta.

Ministerul Finanțelor Publice, prin unitățile de trezorerie din cadrul municipiilor reședință de județ, a organizat sesiuni de prezentare a platformei personalului de specialitate din cadrul Curții de Conturi. Astfel, o mare parte din auditorii publici externi și directorii din cadrul structurilor centrală și teritorială au participat la aceste sesiuni cu durata de una-două zile.

Pentru extinderea colaborării cu organisme profesionale, Curtea de Conturi are în vedere încheierea, în viitor, a unor protocoale de colaborare și cu alte organisme naționale care pot acorda asistență tehnică de specialitate în procesul de desfășurare a activităților de audit și control.

C4.2.2. Întâlniri cu instituții din țară la Curtea de Conturi a României

Vizita președintelui Institutului Național de Statistică la Curtea de Conturi a României

În data de 6 martie 2013, președintele Institutului Național de Statistică, domnul Tudorel Andrei, a efectuat o vizită la Curtea de Conturi a României.

La această întâlnire au fost prezenți, din partea Curții de Conturi a României, doamna Elena Doina Dascălu (vicepreședinte), domnul Marius Vorniceanu (consilier de conturi), domnul Alexandru Costache (director) și domnișoara Teodora Lazăr (consilier Serviciul relații externe și protocol).

Scopul principal al vizitei a fost o discuție preliminară referitoare la încheierea unui Protocol de Colaborare între Curtea de Conturi a României și Institutul Național de Statistică (INS).

Conform Rezoluției nr. 2/2012 a Comitetului de Contact privind cooperarea cu EUROSTAT și INS adoptată la Estoril (Portugalia), se încurajează SAI-urile să ia în considerare INS ca partener privilegiat de dialog și să utilizeze schimbul de informații relevante în zonele cu risc crescut în ceea ce privește asigurarea calității datelor pe care le primește INS. Se recomandă încheierea unor protocoale între SAI și INS, care să susțină contacte regulate prin reuniuni anuale, progresive și la nivel de experți și conducere, atunci când este cazul.

De asemenea, și în Rezoluția nr. 6/2012 privind guvernarea economică a UE se reafirmă rolul SAI-urilor naționale, pe care îl pot avea în legătură cu auditarea declarațiilor de management național propuse conform standardelor de audit internațional acceptate, sau asumarea funcțiilor legate de elaborarea declarațiilor naționale de management, precum și în investigații ale Comisiei Europene cu privire la procedurile prevăzute pentru sancțiunile privitoare la manipularea statisticilor naționale.

Vizita stagiarelor Programului Internship.Gov.Ro la sediul Curții de Conturi

În cadrul Programului Oficial de Internship al Guvernului României, ediția a patra 2016, un grup de stagiaři, tineri interni, ai acestui program a efectuat, în data de 6 septembrie a.c., o vizită la sediul Curții de Conturi.

Vizita a avut ca scop familiarizarea tinerilor interni cu rolul Curții de Conturi în sectorul economico-financiar și cu modul și procedurile specifice de lucru, precum și aprofundarea unor subiecte de interes pentru participanți.

La reuniune, Curtea de Conturi a fost reprezentată de domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi și domnul Aron Popa, președintele Autorității de Audit.

Prezentările subiectelor de interes au fost susținute de cei doi președinți, completați de doamna vicepreședinte Elena Doina Dascălu și doamna consilier de conturi Verginia Vedinaș.

Prezentările au fost completate cu răspunsurile date întrebărilor stagiarelor care au avut ca subiecte: istoricul Curții de Conturi, activitatea specifică și procedurile de lucru practicate pentru atingerea obiectivelor auditurilor pe care le desfășurăm la entitățile verificate care beneficiază de fonduri publice naționale și comunitare, proiectele și prioritățile stabilite pe termen scurt și mediu pentru activitățile specifice, cazurile particulare cu care s-a confruntat Curtea de Conturi în ultima perioadă în activitatea de

verificare, cazurile cu care ne-am confruntat în combaterea corupției, cum se procedează în cazul în care se constată fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, apartenența la organizațiile internaționale de profil și participarea la grupurile de lucru ale acestora, precum și alte subiecte de interes pentru participanți, printre care exemplificăm opinii privind: recomandările Comisiei Europene pentru proiecția semestrului european 2016, posibila apartenență a României la Banca Asiatică de Investiții în Infrastructură, motivele pentru care nu s-au absorbit în totalitate fondurile europene și ce trebuie întreprins pentru absorbția fondurilor europene în exercițiul financiar 2014-2020, pârgii de acțiune pentru reducerea corupției la nivel național, parteneriatul public-privat și auditarea proiectelor din acest domeniu.

Din evaluarea transmisă de echipa de organizare de la Centrul Guvernului României a reieșit că internii s-au declarat încântați de dialogul deschis și dinamic cu cei doi președinți, vicepreședintele și consilierul de conturi care au făcut prezentările și au răspuns întrebărilor.

C4.2.3. Serviciul comunicare, imagine și relații publice

Structură de specialitate aflată în subordinea directă a președintelui Curții de Conturi a României, Serviciul comunicare, imagine și relații publice își desfășoară activitatea după cum urmează:

- ↳ asigură accesul la informațiile de interes public;
- ↳ garantează respectarea dreptului de petiționare/adresare al cetățenilor, al organizațiilor legal constituite și al reprezentanților instituțiilor/autorităților publice;
- ↳ realizează și distribuie Revista Presei la nivel intrainstituțional;
- ↳ promovează integritatea în exercitarea funcțiilor/demnităților publice.

C4.2.3.1. Accesul la informațiile de interes public

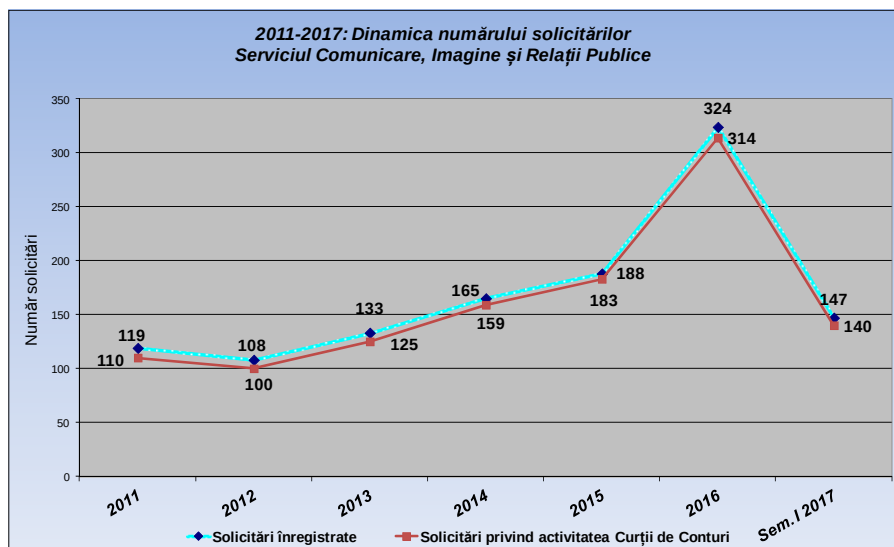
În cadrul Curții de Conturi, accesul la informațiile de interes public este asigurat prin implementarea cadrului normativ circumscris de Constituția României, republicată, *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României*, republicată, *Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*, actualizată, Normele metodologice care stabilesc principiile, procedurile și regulile de aplicare a acestora, aprobate prin *HG nr. 123/2002*, *Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate*, actualizată și *Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date*, actualizată.

Activitatea de furnizare a informațiilor de interes public ca urmare a solicitărilor adresate instituției se desfășoară în conformitate cu respectarea principiilor transparenței și aplicării în mod unitar a legislației și este gestionată, conform dispozițiilor din regulamentele interne, de Serviciul comunicare, imagine și relații publice, care exercită competențe și îndeplinește atribuții specifice în această privință.

Datele centralizate privind solicitările înregistrate la nivelul Serviciului comunicare, imagine și relații publice în perioada 2011-2017 au fost supuse analizei în funcție de patru criterii (**Domeniile de interes, Modul soluționării, Tipul solicitantului, Modalitatea adresării**), cu indicatorii de rezultate aferenți (numărul și ponderea solicitărilor înregistrate, departajate potrivit fiecărui criteriu).

În perioada 2011-2017 au fost înregistrate 1.184 de solicitări: anul 2011 – 119 solicitări, anul 2012 – 108 solicitări, anul 2013 – 133 de solicitări, anul 2014 – 165 de solicitări, anul 2015 – 188 de solicitări, anul 2016 – 324 de solicitări și semestrul I 2017 – 147 de solicitări.

Dintre acestea, solicitările privind activitatea Curții de Conturi, în număr total de 1.131 de cereri, se prezintă în configurație anuală astfel: anul 2011 – 110 solicitări, anul 2012 – 100 solicitări, anul 2013 – 125 de solicitări, anul 2014 – 159 de solicitări, anul 2015 – 183 de solicitări, anul 2016 – 314 solicitări și semestrul I 2017 – 140 de solicitări.

C4.2.3.1.1. Domeniile de interes

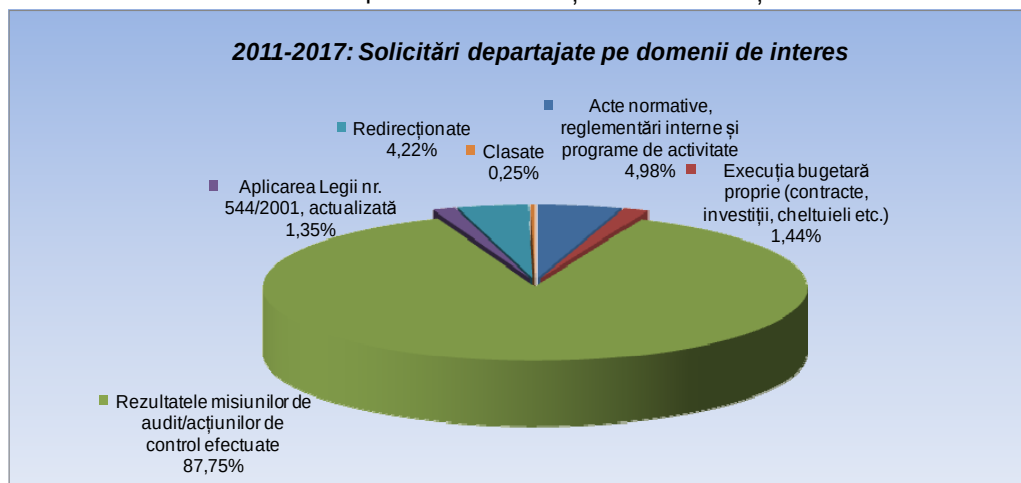
Numărul și ponderea solicitărilor înregistrate, departajate pe domenii de interes.

Au fost înregistrate 1.184 de solicitări, dintre care 1.131 de solicitări au făcut referire la comunicarea informațiilor de interes public produse și gestionate de Curtea de Conturi, departajându-se în următoarele trei categorii:

- ✓ Rezultatele misiunilor de audit și acțiunilor de control efectuate – un număr de 1.039 de cereri reprezentând o proporție de 87,75% din numărul solicitărilor înregistrate;
- ✓ Execuția bugetară proprie (contracte, investiții, cheltuieli etc.) – 17 cereri reprezentând o proporție de 1,44% din numărul solicitărilor înregistrate;
- ✓ Acte normative, reglementări interne și programe de activitate – 59 de cereri reprezentând o proporție de 4,98% din numărul solicitărilor înregistrate;
- ✓ Aplicarea Legii nr. 544/2001 la nivelul Curții de Conturi – 16 cereri reprezentând o proporție de 1,35% din numărul solicitărilor înregistrate.

Un număr de 50 de cereri (proporție de 4,22% din numărul solicitărilor înregistrate) s-au referit la furnizarea informațiilor privind organizarea, funcționarea și rezultatele activității altor instituții/autorități publice, cărora le-au fost redirecționate spre soluționare.

Alt număr de trei cereri (proporție de 0,25% din numărul solicitărilor înregistrate) au vizat domenii de interes neidentificabile sau au revenit la problematica soluționată anterior și au fost clasate.

C4.2.3.1.2. Soluționarea petițiilor/adreselor

Nr. crt.	Domeniu	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Comunicarea informațiilor solicitate	745	59	58	66	94	138	230	100
2	Refuzul comunicării informațiilor solicitate, informații exceptate	328	42	33	53	59	39	68	34
3	Refuzul comunicării informațiilor solicitate, informații inexistente	58	9	9	6	6	6	16	6
Total		1131	110	100	125	159	183	314	140

Numărul de 1.131 de solicitări soluționate se departajează în următoarele două categorii:

a. Comunicarea informațiilor solicitate

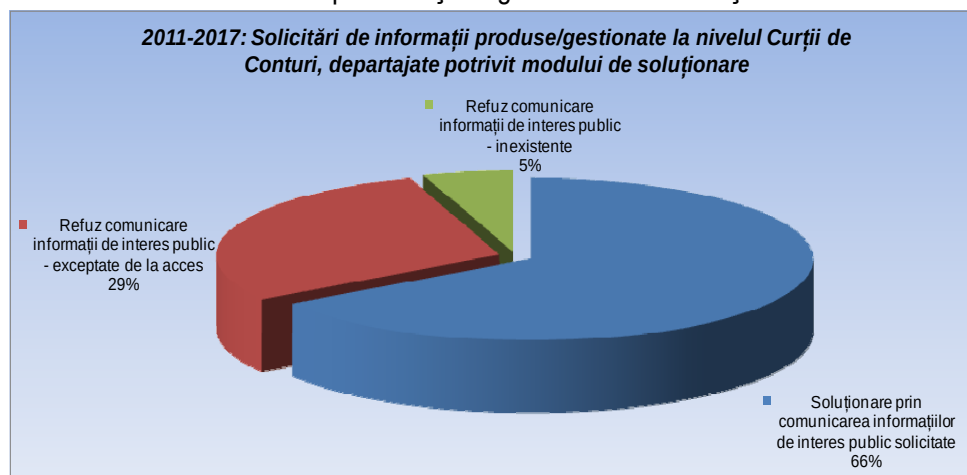
S-a dat curs soluționării prin comunicarea informațiilor unui număr de 745 de solicitări, reprezentând o proporție de 66% din total;

b. Refuzul comunicării informațiilor solicitate. S-a procedat la refuzul comunicării informațiilor în cazul unui număr de 386 de solicitări, după cum urmează:

- ✓ 328 de solicitări, reprezentând o proporție de 29% din totalul cererilor adresate, au privit informații de interes public exceptate de la accesul liber al cetățenilor;
- ✓ 58 de solicitări, reprezentând o proporție de 5% din totalul cererilor adresate, au privit furnizarea unor informații inexistente.

Refuzul comunicării informațiilor pe motivul *exceptării* de la liberul acces a fost determinat de faptul că acestea se aflau sub incidența prevederilor *Regulamentelor privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi a României, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități* (publicate în MO, Partea I), conform cărora actele de audit/control întocmite și/sau emise de structurile instituției au caracter public numai după finalizarea procedurilor de valorificare a constatărilor rezultate, contraveneau legislației-cadru de funcționare ori celei privind protecția informațiilor clasificate.

Refuzul comunicării informațiilor, motivat de *inexistența* acestora, s-a justificat prin faptul că entitățile aflate în competența de verificare a Curții de Conturi care făceau obiectul solicitărilor nu fuseseră cuprinse în programul anual de activitate, decis în mod autonom ori prin aceea că informațiile solicitate nu erau disponibile în forma cerută sau nu erau produse și/ori gestionate de instituție.

C4.2.3.1.3. Tipul petiționarului/adresantului

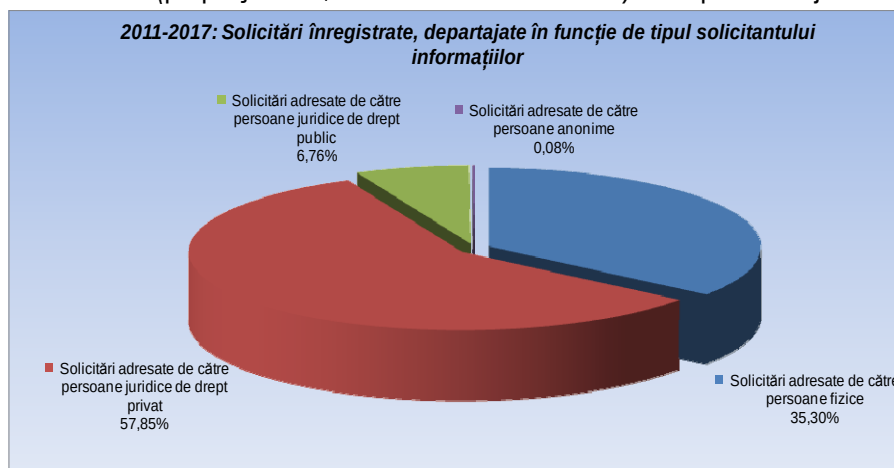
Nr. crt.	Tipul solicitantului	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Persoane juridice de drept public	80	1	13	5	1	7	39	14
2	Persoane juridice de drept privat	685	75	75	89	106	121	150	69
3	Persoane fizice	418	42	20	39	58	60	135	64
4	Anonimi	1	1						
Total		1.184	119	108	133	165	188	324	147

Departajarea numărului total de 1.184 de solicitări înregistrate în funcție de tipul solicitantului se prezintă astfel:

- ☞ 418 cereri (proporție de 35,30% din numărul solicitărilor) au provenit de la persoane fizice;
- ☞ o cerere (proporție de 0,08% din numărul solicitărilor) a provenit de la o persoană anonimă;

☞ 765 de cereri au provenit de la *persoane juridice*, după cum urmează:

- ✓ 685 de solicitări (proporție de 57,85% din numărul cererilor) de la persoane juridice de drept privat, dintre care 465 de la reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă;
- ✓ 80 de solicitări (proporție de 6,76% din numărul cererilor) de la persoane juridice de drept public.

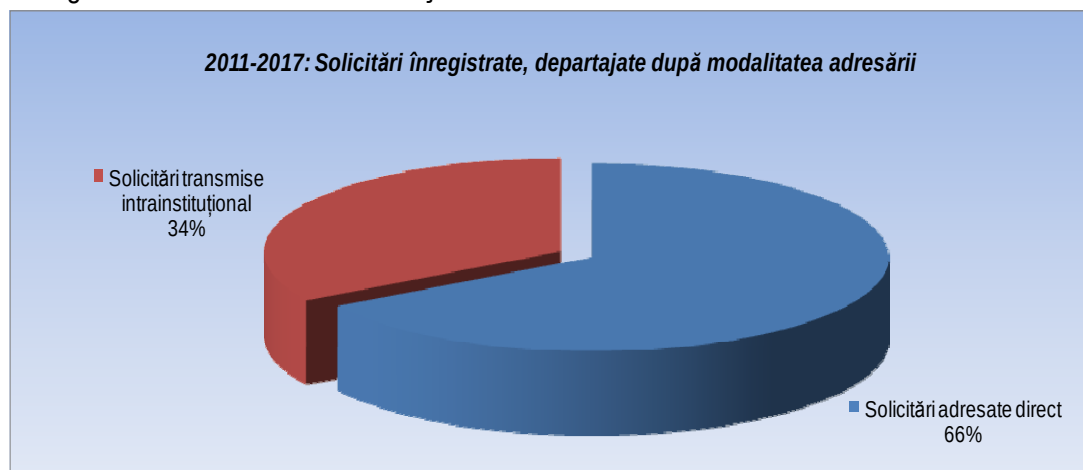
Luând în considerare numărul de 1.131 de solicitări privind informațiile de interes public referitoare la organizarea, funcționarea și rezultatele activității Curții de Conturi soluționate la nivelul Serviciului comunicare, imagine și relații publice reiese faptul că informarea mass-mediei și informarea directă a persoanelor s-a asigurat în proporții de 46%, respectiv 54% (522 de solicitări adresate de către reprezentanții mass-mediei, respectiv 609 solicitări formulate de către alte categorii de persoane fizice și juridice).

C4.2.3.1.4. Modalitatea adresării

Nr. crt.	Tipul solicitantului	Total	Din care :															
			Suport hartie									Suport electronic						
			Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Transmise direct	785	158	24	19	31	35	22	19	8	627	71	65	66	80	103	164	78
2	Transmise institutional	399	399	24	24	36	50	63	141	61	0							
Total		1.184	557	48	43	67	85	85	160	69	627	71	65	66	80	103	164	78

După modalitatea adresării acestora către Serviciul comunicare, imagine și relații publice, departajarea celor **1.184 de solicitări înregistrate** se prezintă după cum urmează:

- ☞ un număr de **785 de cereri**, reprezentând o proporție de **66%** din total, au fost **adresate direct** de către solicitanți pe:
 - 📄 **suport de hârtie** – 158 de cereri;
 - 📧 **suport electronic** (e-mail) – 627 de cereri;
- ☞ un număr de **399 de cereri**, reprezentând o proporție de **34%** din total, au fost transmise **intra-instituțional** pe **suport de hârtie**, de la structurile centrale și teritoriale ale Curții de Conturi, potrivit reglementărilor interne ale instituției.

Răspunsurile formulate solicitanților au fost comunicate în termenele prevăzute de legislația în vigoare.

În perioada 2011-2017 s-au înregistrat **15 reclamații administrative** referitoare la implementarea reglementărilor privind asigurarea liberului acces la informațiile de interes public, toate fără temei legal.

C4.2.3.2. Activitatea de soluționare a petițiilor

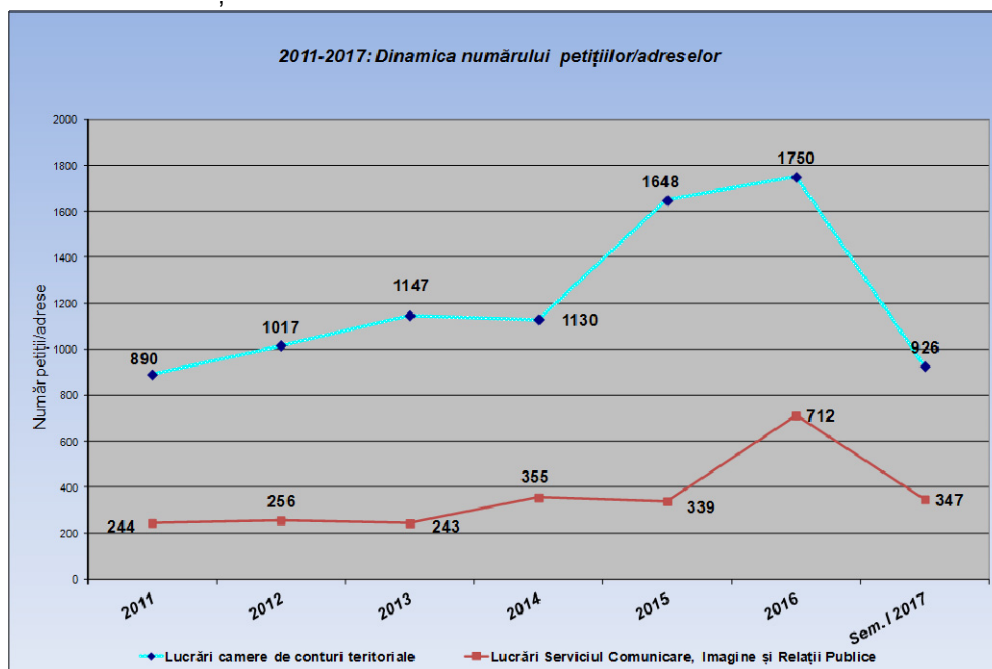
Activitatea de soluționare a petițiilor/adreselor, desfășurată în cadrul Curții de Conturi, este organizată în conformitate cu prevederile Constituției României, republicată, ale *Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor* (actualizată), cu modificările și completările ulterioare aprobate prin *Legea nr. 233/2002*, ale *Legii nr. 94/1992* privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată și ale *Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii*. Corespunzător reglementărilor interne, la nivelul camerelor de conturi județene și a municipiului București, activitatea de primire, evidențiere și soluționare a petițiilor/adreselor este asigurată de către persoane desemnate prin dispoziția directorilor acestor structuri, coordonarea metodologică la nivel central fiind realizată de Serviciul comunicare, imagine și relații publice, prin biroul de specialitate aflat în componență.

Nr. crt.	Tipul petiționarului	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Persoane fizice	7.556	872	1022	897	936	1229	1729	871
2	Avertizori în interes public	8	1			1		4	2
3	Persoane juridice de drept public	977			200	193	184	249	151
4	Persoane juridice de drept privat	1.536	116	117	156	224	440	312	171
5	Anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent	927	145	134	137	131	134	168	78
Total		11.004	1.134	1.273	1.390	1.485	1.987	2.462	1.273

În perioada 2011-2017, activitatea de soluționare a petițiilor/adreselor a privit un număr total de 11.004 lucrări, din care **8.508** petiții/adrese la nivelul camerelor de conturi teritoriale și **2.496** de petiții/adrese la nivelul Serviciului comunicare, imagine și relații publice.

Configurația anuală a petițiilor/adreselor soluționate se prezintă astfel:

- camerele de conturi teritoriale: anul 2011 – 890 de lucrări, anul 2012 – 1.017 lucrări, anul 2013 – 1.147 de lucrări, anul 2014 – 1.130 de lucrări, anul 2015 – 1.648 de lucrări, anul 2016 – 1.750 de lucrări și semestrul I 2017 – 926 de lucrări.
- Serviciul comunicare, imagine și relații publice: anul 2011 – 244 de lucrări, anul 2012 – 256 de lucrări, anul 2013 – 243 de lucrări, anul 2014 – 355 de lucrări, anul 2015 – 339 de lucrări, anul 2016 – 712 lucrări și semestrul I 2017 – 347 de lucrări.

Luând în considerare numărul total de 7.582 de lucrări, în perioada 2011-2016 media națională aferentă structurilor teritoriale se situează la 180 de lucrări/cameră de conturi.

În ceea ce privește activitatea de soluționare a petițiilor/adreselor, datele furnizate din partea camerelor de conturi teritoriale și cele înregistrate în cadrul Serviciului comunicare, imagine și relații publice au fost centralizate și supuse analizei în funcție de patru criterii:

- ↳ Domeniile de interes;
- ↳ Soluționarea petițiilor/adreselor;
- ↳ Tipul petiționarului/adresantului;
- ↳ Modalitatea transmiterii.

Domeniile de interes

Conform domeniilor de interes, situația numărului total de **11.004 lucrări** se departajează în următoarele categorii:

Petitii adresate Serviciului Comunicare, Imagine și Relații Publice									
Nr. crt.	Domeniile de interes	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Petiții cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi	1.159	28	69	85	124	162	504	187
2	Petiții cu obiect neîncadrat în prerogativele Curții de Conturi	1.003	136	134	129	189	158	149	108
3	Petiții anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și conexe	334	80	53	29	42	19	59	52
Total		2.496	244	256	243	355	339	712	347

Petitii adresate Camerelor de Conturi									
Nr. crt.	Domeniile de interes	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Petiții cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi	6.852	644	788	877	856	1388	1496	803
2	Petiții cu obiect neîncadrat în prerogativele Curții de Conturi	1.239	157	179	195	226	202	186	94
3	Petiții anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și conexe	417	89	50	75	48	58	68	29
Total		8.508	890	1017	1147	1130	1648	1750	926

Petitii adresate Curții de Conturi (TOTAL)									
Nr. crt.	Domeniile de interes	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Petiții cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi	8.011	672	857	962	980	1550	2000	990
2	Petiții cu obiect neîncadrat în prerogativele Curții de Conturi	2.242	293	313	324	415	360	335	202
3	Petiții anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și conexe	751	169	103	104	90	77	127	81
Total		11.004	1134	1273	1390	1485	1987	2462	1273

Petiții/adrese cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi

Într-un număr de 8.011 lucrări, reprezentând o pondere de **73%** din total, s-au semnalat aspecte privind entități publice supuse verificărilor.

Petiții/adrese cu obiect neîncadrat în prerogativele Curții de Conturi

Un număr de 2.242 de lucrări, reprezentând o pondere de **20%** din total, au prezentat o problemă neîncadrabilă în sfera exercitării competențelor și îndeplinirii atribuțiilor Curții de Conturi, aplicându-li-se două abordări procedurale, în funcție de identificarea instituțiilor sau autorităților publice care dețin prerogative în soluționarea aspectelor semnalate.

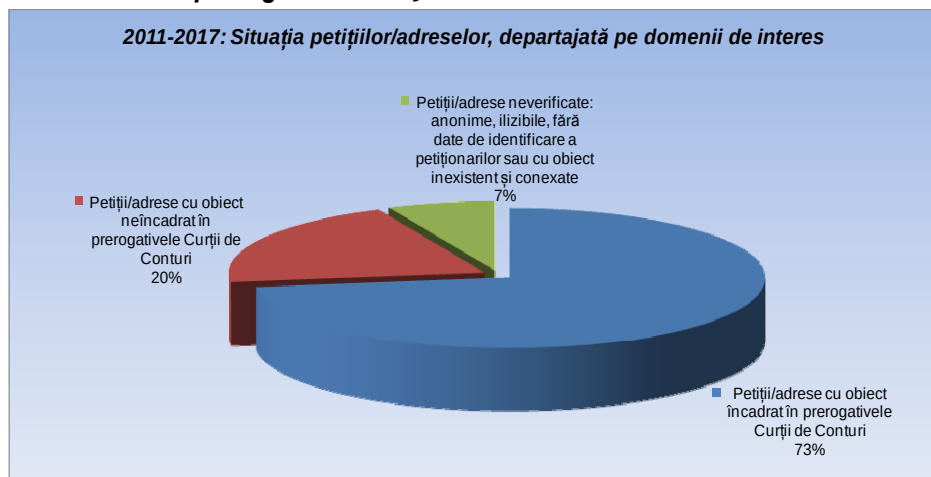
Astfel, acestea au fost **redirecționate către instituțiile sau autoritățile publice competente** ori s-au soluționat prin **comunicarea temeiului legal aflat la baza neverificării aspectelor semnalate**.

Petiții anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și petiții conexe

Un număr de 751 de petiții, reprezentând o proporție de **7%** din numărul total al sesizărilor adresate, au fost clasate și neverificate, deoarece s-au încadrat în categoria celor anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent ori au prezentat aspecte soluționate anterior și conexe.

Notă: Pe lângă petițiile anonime neverificate, în conformitate cu reglementările interne privind activitatea de soluționare a petițiilor, au fost reținute spre utilizare **un număr de 432 de petiții anonime ori fără date de identificare ale petiționarilor, clasate**, care conțineau informații de interes pentru activitatea instituției (folosite în verificările efectuate sau avute în vedere pentru misiunile de audit și acțiunile de control programate ulterior).

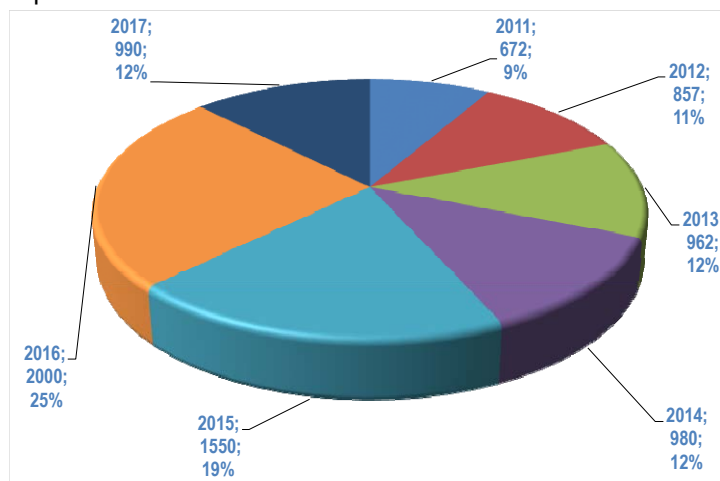
Cele **432 de sesizări clasate**, menționate în paragraful anterior, sunt incluse numeric în categoria **Petiții cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi**.

Conform domeniilor de interes, situația numărului total de **11.004 lucrări** se departajează în următoarele categorii:

Petiții/adrese cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi

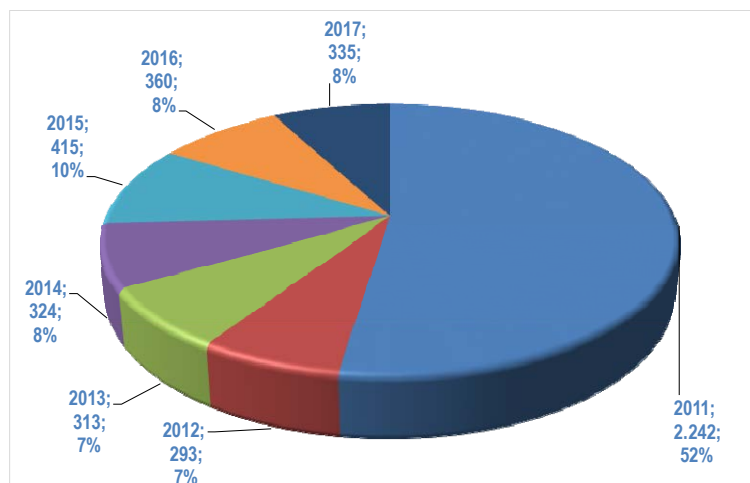
Într-un număr de **8.011 lucrări**, reprezentând o pondere de **73%** din total, s-au semnalat aspecte privind entități publice supuse verificărilor.

Petiții/adrese cu obiect neîncadrat în prerogativele Curții de Conturi

Un număr de **2.242 de lucrări**, reprezentând o pondere de **20%** din total, au prezentat o problemă neîncadrabilă în sfera exercitării competențelor și îndeplinirii atribuțiilor Curții de Conturi, aplicându-li-se două abordări procedurale, în funcție de identificarea instituțiilor sau autorităților publice care dețin prerogative în soluționarea aspectelor semnalate.

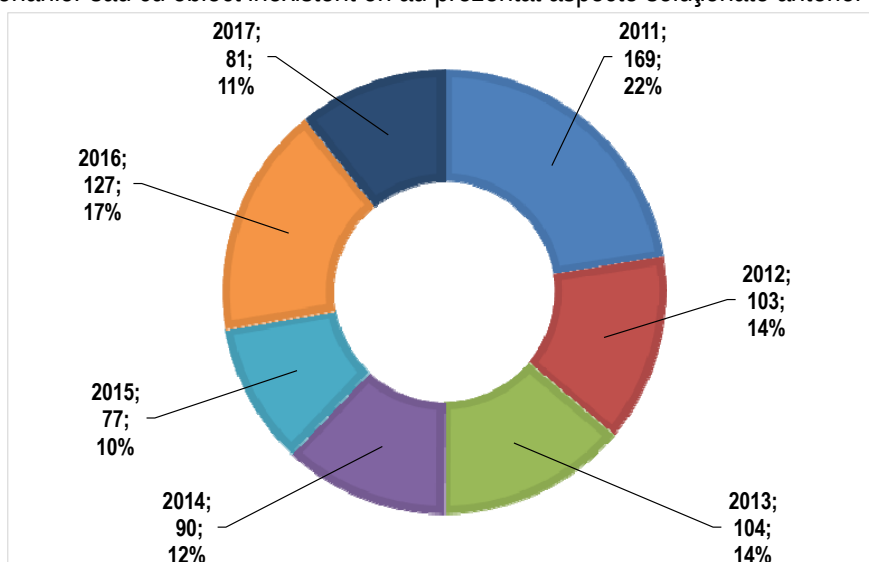
Astfel, acestea au fost **redirecționate către instituțiile sau autoritățile publice competente** ori s-au soluționat prin **comunicarea temeiului legal aflat la baza neverificării aspectelor semnalate**.

Astfel, acestea au fost **redirecționate către instituțiile sau autoritățile publice competente** ori s-au soluționat prin **comunicarea temeiului legal aflat la baza neverificării aspectelor semnalate**.

Petiții anonime, ilizibile, fără date de identificare ale petiționarilor sau cu obiect *inexistent* și *petiții conexe*

Un număr de 751 de *petiții*, reprezentând o proporție de **7%** din numărul total al sesizărilor adresate au fost *clasate și neverificate*, deoarece s-au încadrat în categoria celor anonime, ilizibile, fără date de identificare ale petiționarilor sau cu obiect inexistent ori au prezentat aspecte soluționate anterior și conexe.

Notă: Pe lângă *petițiile anonime neverificate*, în conformitate cu reglementările interne privind activitatea de soluționare a *petițiilor*, au fost reținute spre utilizare 432 de ***petiții anonime ori fără date de identificare ale petiționarilor clasate***, care conțineau informații de interes pentru activitatea instituției (folosite în verificările efectuate sau avute în vedere pentru misiunile de audit și acțiunile de control programate ulterior).

Cele **432 de sesizări clasate**, menționate în paragraful anterior, sunt incluse numeric în categoria ***Petiții cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi***.

Soluționarea petițiilor/adreselor

Nr. crt.	Domeniile de interes	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Verificarea aspectelor semnalate								
	- Aspecte confirmate	2.376	229	278	342	332	432	571	192
	- Aspecte neconfirmate	1.659	119	193	257	229	292	405	164
2	Reținerea aspectelor semnalate	3.976	324	386	363	419	826	1.024	634
Total		8.011	672	857	962	980	1.550	2.000	990

Pentru 4.035 de petiții/adrese s-a dat curs verificării aspectelor semnalate privind entitățile cuprinse în programul anual de activitate la nivelul departamentelor Curții de Conturi și al camerelor de conturi teritoriale.

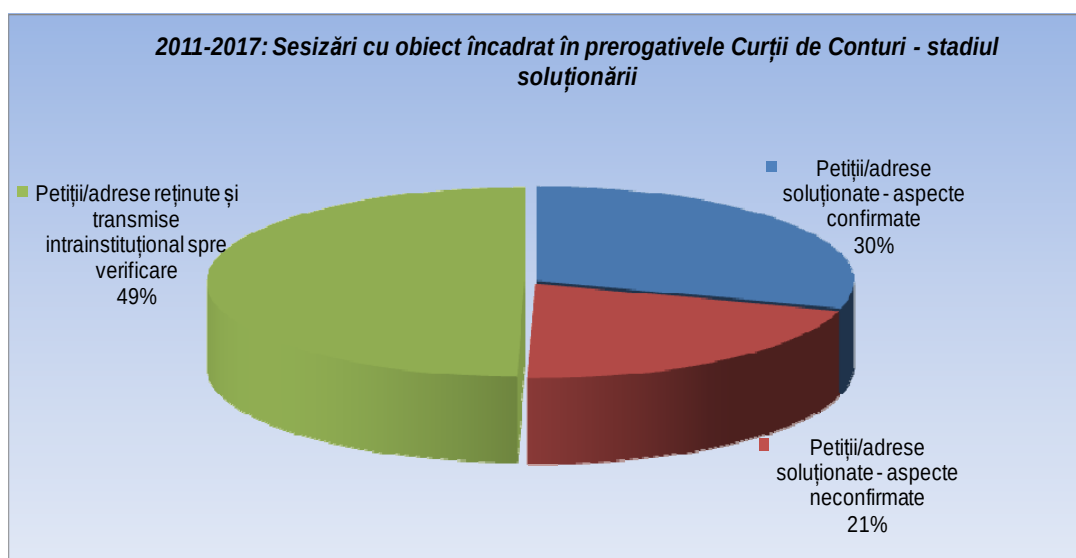
Verificarea aspectelor semnalate

Din rezultatele acțiunilor efectuate reiese faptul că, în cazul a 2.376 de petiții/adrese (pondere de 30% din total), aspectele semnalate au fost *confirmate*, iar, în cazul a 1.659 de petiții/adrese (pondere de 21% din total), aspectele semnalate *nu s-au confirmat*.

Reținerea aspectelor semnalate și transmiterea intrainstituțională a lucrărilor

În privința unui număr de 3.976 de lucrări (pondere de 49% din total), conform reglementărilor interne ale instituției, a urmat aplicarea procedurii de soluționare, reținându-se sau transmițându-se intrainstituțional spre verificare aspectele semnalate.

Astfel, lucrările referitoare la prezumtive deficiențe în gestionarea fondurilor publice neverificate **au fost** reținute sau transmise intrainstituțional pentru verificare în misiunile de audit și acțiunile de control cuprinse în programele de activitate anuale sau multianuale ale departamentelor Curții de Conturi și ale camerelor de conturi teritoriale.

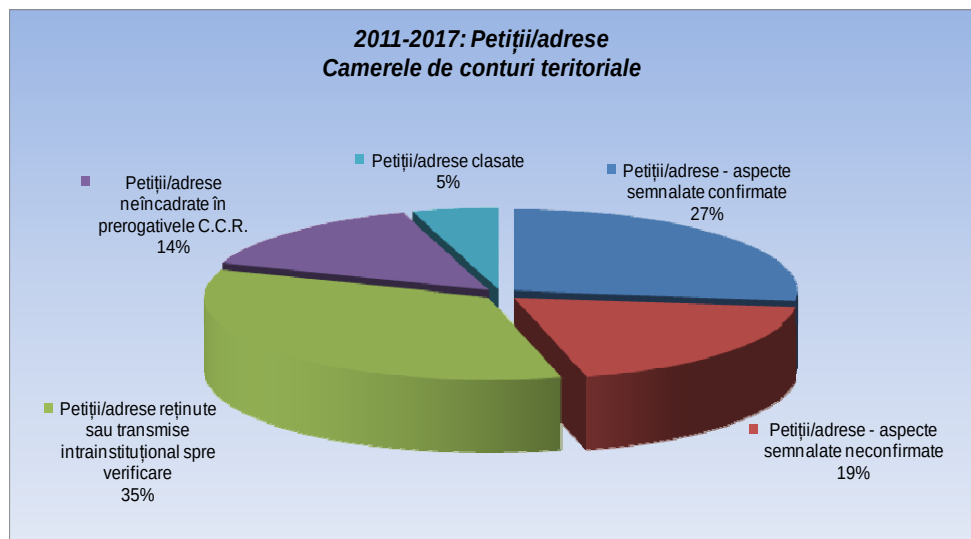

Departajarea numărului total de 11.004 sesizări la nivelul camerelor de conturi teritoriale și al Serviciului comunicare, imagine și relații publice se prezintă după cum urmează:

Camerele de conturi teritoriale

Situația numărului total de 8.508 lucrări de la nivelul camerelor de conturi teritoriale:

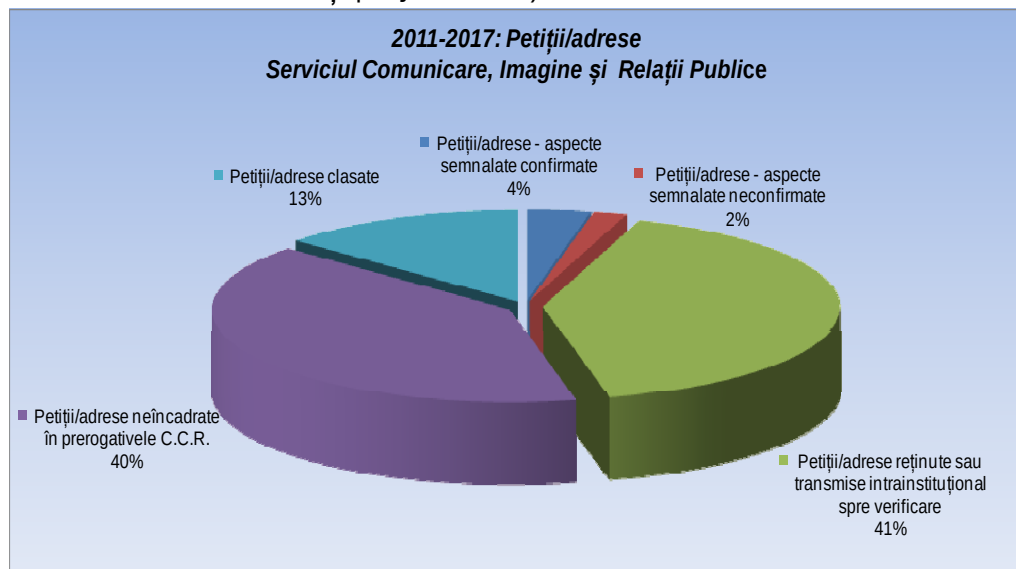
- ✓ 6.852 de lucrări **cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi**:
 - 2.289 de petiții/adrese – aspecte semnalate *confirmate* (27% din total);
 - 1.614 petiții/adrese – aspecte semnalate *neconfirmate* (19% din total);
 - 2.949 de petiții/adrese reținute/transmise intrainstituțional spre verificare (35% din total).
- ✓ 1.239 de petiții/adrese (14% din total) **care au prezentat o problemă neîncadrabilă în sfera exercitării competențelor și îndeplinirii atribuțiilor Curții de Conturi** (redirecționate și soluționate prin comunicarea temeiului legal aflat la baza *neverificării* aspectelor semnalate);
- ✓ 417 petiții clasate – 5% din total (anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și petiții conexe).

Serviciul comunicare, imagine și relații publice

Situația numărului total de 2.496 *de lucrări* de la nivelul Serviciului comunicare, imagine și relații publice:

- ✓ 1.159 de lucrări **cu obiect încadrat în prerogativele Curții de Conturi**:
 - 87 de *petiții/adrese* – aspecte semnalate *confirmate* (4% din total);
 - 45 de *petiții/adrese* – aspecte semnalate *neconfirmate* (2% din total);
 - 1.027 de **petiții/adrese** reținute/transmise intrainstituțional spre verificare (41% din total).
- ✓ 1.003 *petiții/adrese* (40% din total), **care au prezentat o problemă neîncadrabilă în sfera exercitării competențelor și îndeplinirii atribuțiilor Curții de Conturi** (*redirecționate* și soluționate prin *comunicarea temeiului legal* aflat la baza *neverificării* aspectelor semnalate);
- ✓ 334 de *petiții* clasate – 13% din total (anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent și *petiții* conexe).

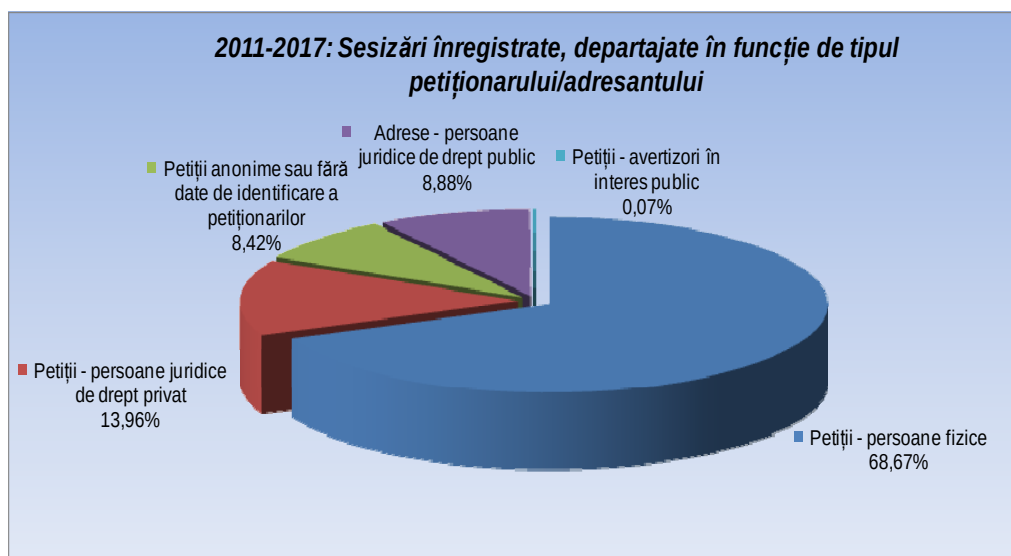

Tipul petiționarului/adresantului

Nr. crt.	Tipul petiționarului	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Persoane fizice	7.556	872	1022	897	936	1229	1729	871
2	Avertizori în interes public	8	1			1		4	2
3	Persoane juridice de drept public	977			200	193	184	249	151
4	Persoane juridice de drept privat	1.536	116	117	156	224	440	312	171
5	Anonime, ilizibile, fără date de identificare a petiționarilor sau cu obiect inexistent	927	145	134	137	131	134	168	78
Total		11.004	1.134	1.273	1.390	1.485	1.987	2.462	1.273

Departajarea numărului total de 11.004 sesizări la nivelul camerelor de conturi teritoriale și al Serviciului comunicare, imagine și relații publice, în funcție de tipul petiționarului/adresantului, se prezintă astfel:

- + 7.556 de petiții (reprezentând o proporție de 68,67% din total) au provenit de la *persoane fizice*;
- + opt petiții (reprezentând o proporție de 0,07% din total) au fost adresate de către *avertizori în interes public*;
- + 977 de adrese (reprezentând o proporție de 8,88% din total) au fost formulate de către *persoane juridice de drept public*;
- + 1.536 de petiții (reprezentând o proporție de 13,96% din total) au fost adresate de către *persoane juridice de drept privat*;
- + 927 de petiții (reprezentând o proporție de 8,42% din total) au fost formulate de către *persoane anonime sau fără date de identificare*.

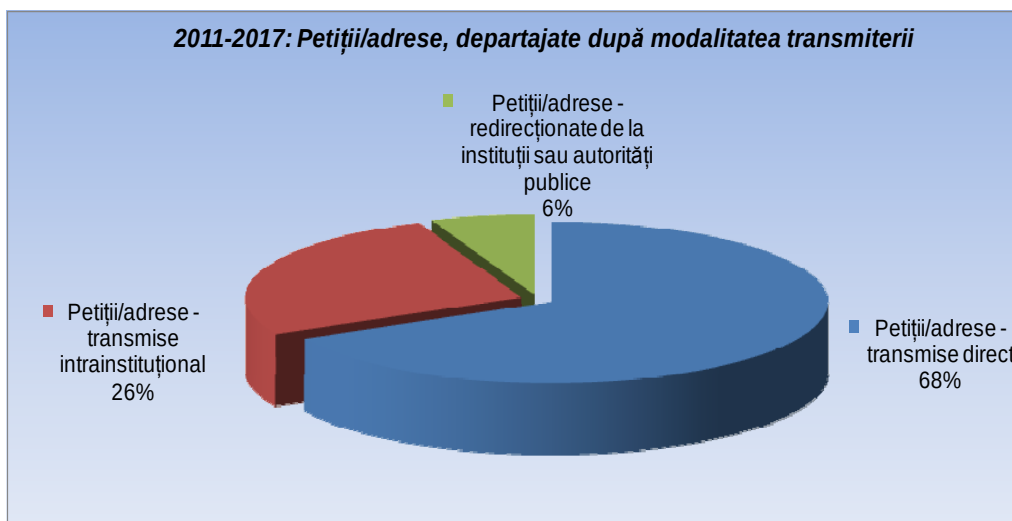

Modalitatea transmiterii

Modalitatea transmiterii	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Adresate direct	7.431	858	977	1039	1047	1208	1534	768
Redirecționate de către instituții sau autorități publice	666	90	85	94	76	85	163	73
Transmise intrainstituțional	2.907	186	211	257	362	694	765	432
Total	11.004	1.134	1.273	1.390	1.485	1.987	2.462	1.273

Numărul total de 11.004 petiții/adrese se departajează după modalitatea transmiterii, după cum urmează:

- + 7.431 de sesizări, reprezentând o proporție de 68% din numărul total al petițiilor/adreselor, au fost transmise direct de către petiționari/adresanți;
- + 2.907 sesizări, reprezentând o proporție de 26% din numărul total al petițiilor/adreselor, au fost transmise intrainstituțional, între structurile centrale și teritoriale ale Curții de Conturi;
- + 666 de sesizări, reprezentând o proporție de 6% din numărul total al petițiilor/adreselor, au fost redirecționate de la diferite instituții sau autorități publice către aparatul central și camerele de conturi teritoriale.

Răspunsurile formulate petiționarilor au fost comunicate în termenele prevăzute de legislația în vigoare și nu s-au înregistrat reclamații administrative referitoare la personalul responsabil cu implementarea reglementărilor privind garantarea respectării dreptului de petiționare al cetățenilor și al organizațiilor legal constituite.

C4.2.3.3. Revista presei

Serviciul comunicare, imagine și relații publice gestionează procesul de colectare, reproducere și diseminare a știrilor, pentru monitorizarea gradului în care edițiile tipărite și electronice ale presei scrise din România prezintă materiale jurnalistice de reflectare directă a activității Curții de Conturi sau de semnalare a unor aspecte de interes privind exercitarea competențelor și îndeplinirea atribuțiilor acesteia.

Sunt selectate și furnizate structurilor Curții de Conturi știri despre activitatea, imaginea și aria de reprezentare a acesteia la nivelul opiniei publice, privind rezultatele verificărilor efectuate la entitățile supuse acțiunilor de audit și control, precum și știri de interes instituțional, referitoare la potențiale abateri de la principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității existente la nivelul entităților publice.

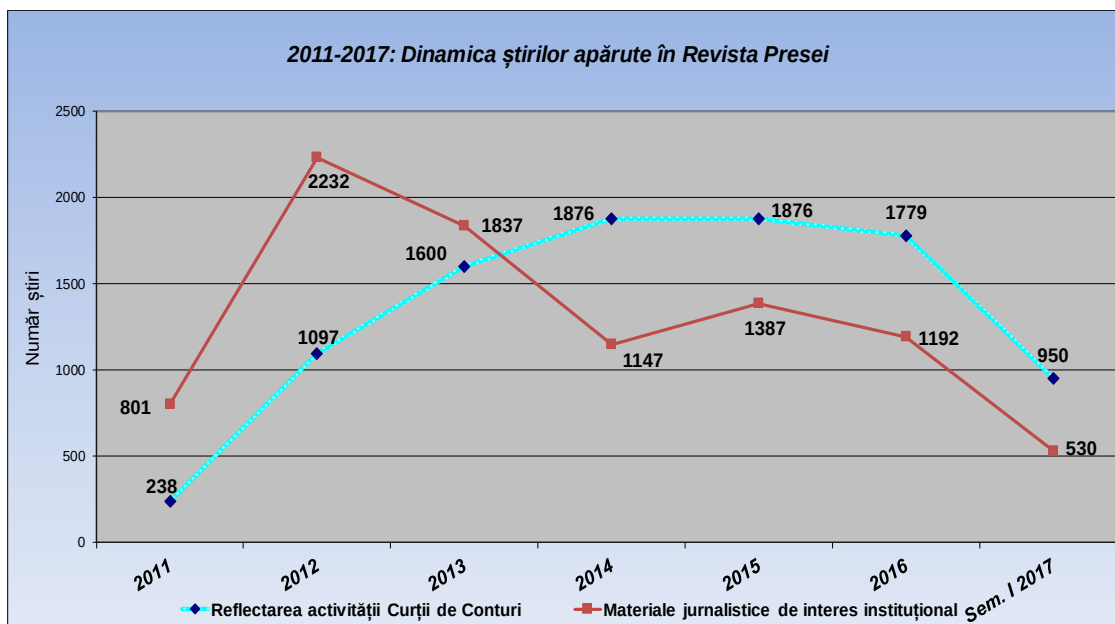
Pentru identificarea știrilor cu grad sporit de relevanță și introducerea acestora în revista presei s-a aplicat o procedură de selecție care a presupus utilizarea unei serii de cuvinte-cheie *precum*: curtea de conturi, camera de conturi, fond public, buget de stat, buget asigurări sociale, buget fonduri speciale, control, audit, fond nerambursabil, patrimoniu, datorie publică, garanție guvernamentală, alocație bugetară, investiții, subvenții, transfer etc.

În perioada 2011-2017, în cadrul Revistei Presei au fost prezentate 18.542 de știri, dintre care 9.416 știri privind reflectarea activității Curții de Conturi (reprezentând o proporție de 51% din total) și 9.126 de știri de interes instituțional (reprezentând o proporție de 49% din total).

Nr. crt.	Presa	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	S1 2017
1	Reflectarea activității Curții de Conturi	9.416	238	1097	1600	1876	1876	1779	950
2	Materiale jurnalistice de interes instituțional	9.126	801	2232	1837	1147	1387	1192	530
TOTAL		18.542	1.039	3329	3437	3023	3263	2971	1480

Configurația anuală a știrilor apărute în Revista Presei se prezintă astfel:

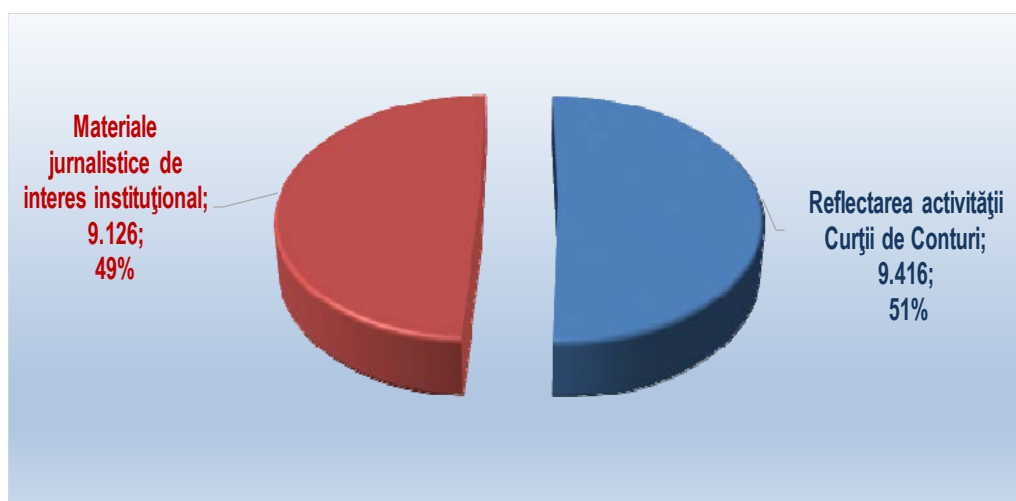
- ↳ **Reflectarea activității Curții de Conturi:** anul 2011 – 238 de știri, anul 2012 – 1.097 de știri, anul 2013 – 1.600 de știri, anul 2014 – 1.876 de știri, anul 2015 – 1.876 de știri, anul 2016 – 1.779 de știri și semestrul I 2017 – 950 de știri.
- ↳ **Materiale jurnalistice de interes instituțional:** anul 2011 – 801 știri, anul 2012 – 2.232 de știri, anul 2013 – 1.837 de știri, anul 2014 – 1.147 de știri, anul 2015 – 1.387 de știri, anul 2016 – 1.192 de știri și semestrul I 2017 – 530 de știri.

Din centralizarea datelor reies aspecte supuse analizei în funcție de două criterii:

✚ Reflectarea activității Curții de Conturi;

✚ Materiale jurnalistice de interes instituțional.

Reflectarea activității Curții de Conturi

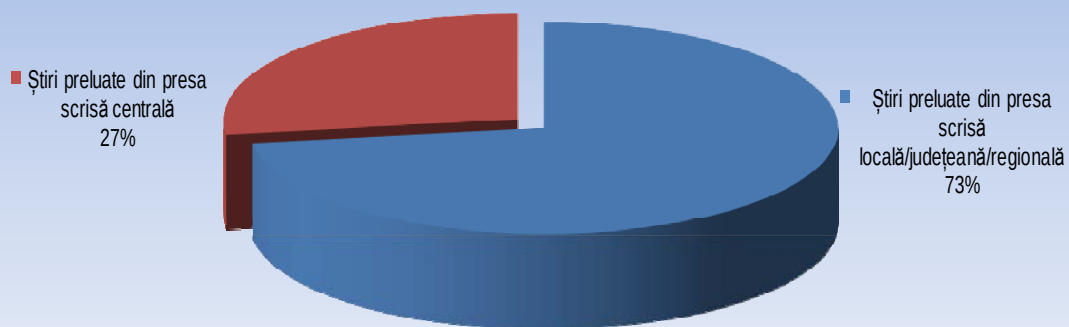
Nr. crt.	Presa	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016	S1 2017
1	Centrala	2.572	82	391	392	502	498	474	233
2	Locala	6.844	156	706	1208	1374	1378	1305	717
TOTAL		9.416	238	1097	1600	1876	1876	1779	950

Un număr de **9.416 știri** privind rezultatele verificărilor efectuate la entitățile auditate/controlate au făcut referire la activitatea instituției, departajarea acestora prezentându-se după cum urmează:

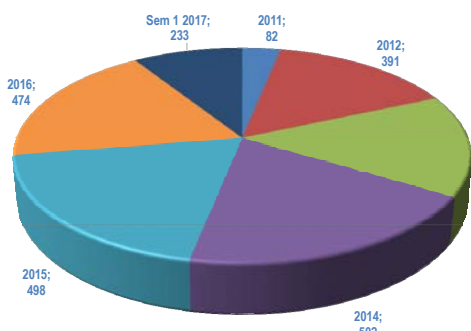
✚ 2.572 de știri (27% din total) au fost preluate din *presa scrisă centrală*;

✚ 6.844 de știri (73% din total) au fost preluate din *presa scrisă locală/județeană/regională*.

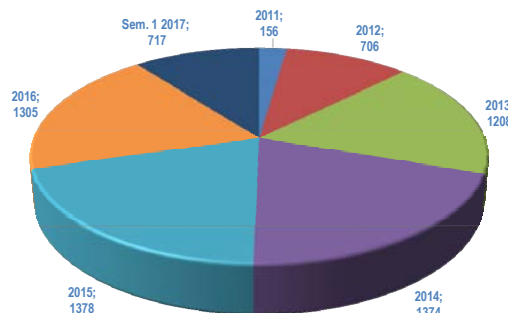
2011-2017: Reflectarea activității Curții de Conturi

REFLECTAREA ACTIVITĂȚII CURȚII DE CONTURI ÎN PRESA CENTRALĂ

REFLECTAREA ACTIVITĂȚII CURȚII DE CONTURI ÎN PRESA LOCALĂ

Materiale jurnalistice de interes instituțional

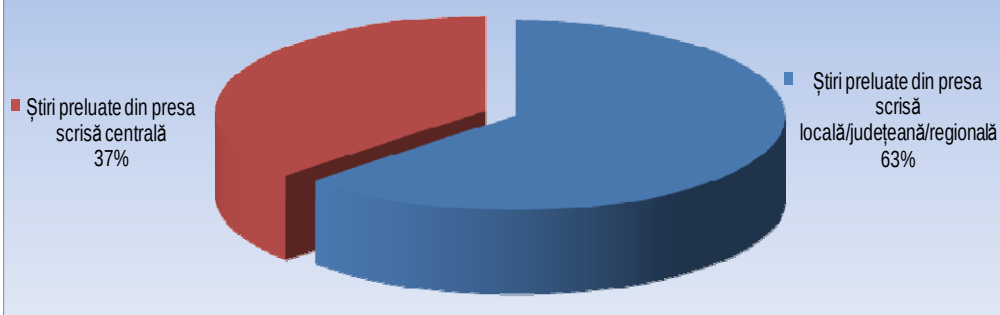
Presa	Total	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Centrala	3.152	429	858	652	338	450	425
Locala	5.444	372	1374	1185	809	937	767
TOTAL	8.596	801	2232	1837	1147	1387	1192

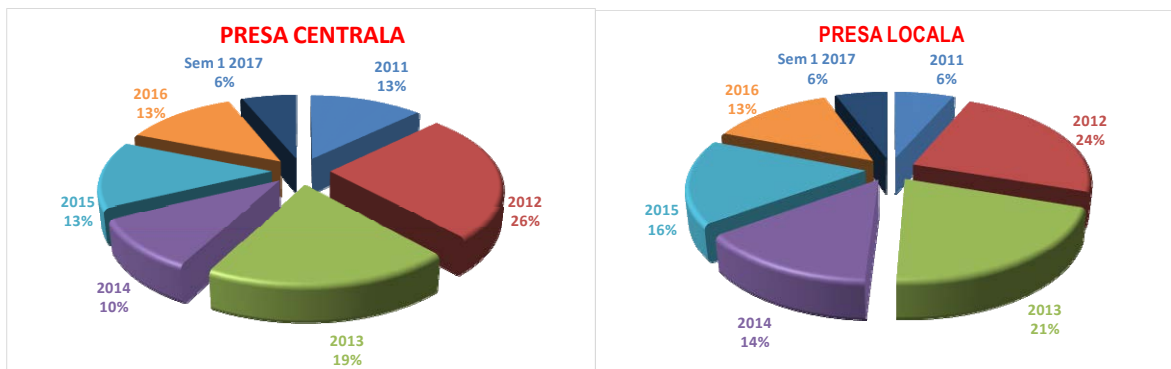
Un număr de **9.126 de știri** au făcut referire la potențiale abateri de la principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității existente la nivelul entităților publice aflate în aria exercitării competențelor și îndeplinirii atribuțiilor Curții de Conturi, departajarea acestora prezentându-se astfel:

✚ **3.359 de știri** (37% din total) au fost preluate din *presa scrisă centrală*;

✚ **5.767 de știri** (63% din total) au fost preluate din *presa scrisă locală/județeană/regională*.

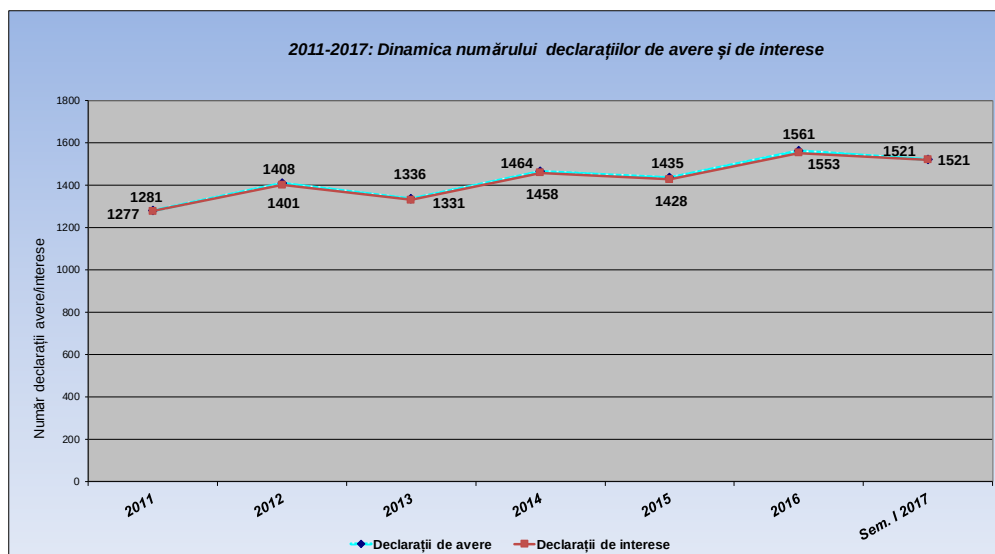
2011-2017: Materiale jurnalistice de interes instituțional

C4.2.3.4. Gestionarea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese

În cadrul Curții de Conturi, Serviciul comunicare, imagine și relații publice gestionează implementarea cadrului normativ privind declarațiile de avere și declarațiile de interese, în conformitate cu prevederile Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, actualizată, ale Legii nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, actualizată și ale Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

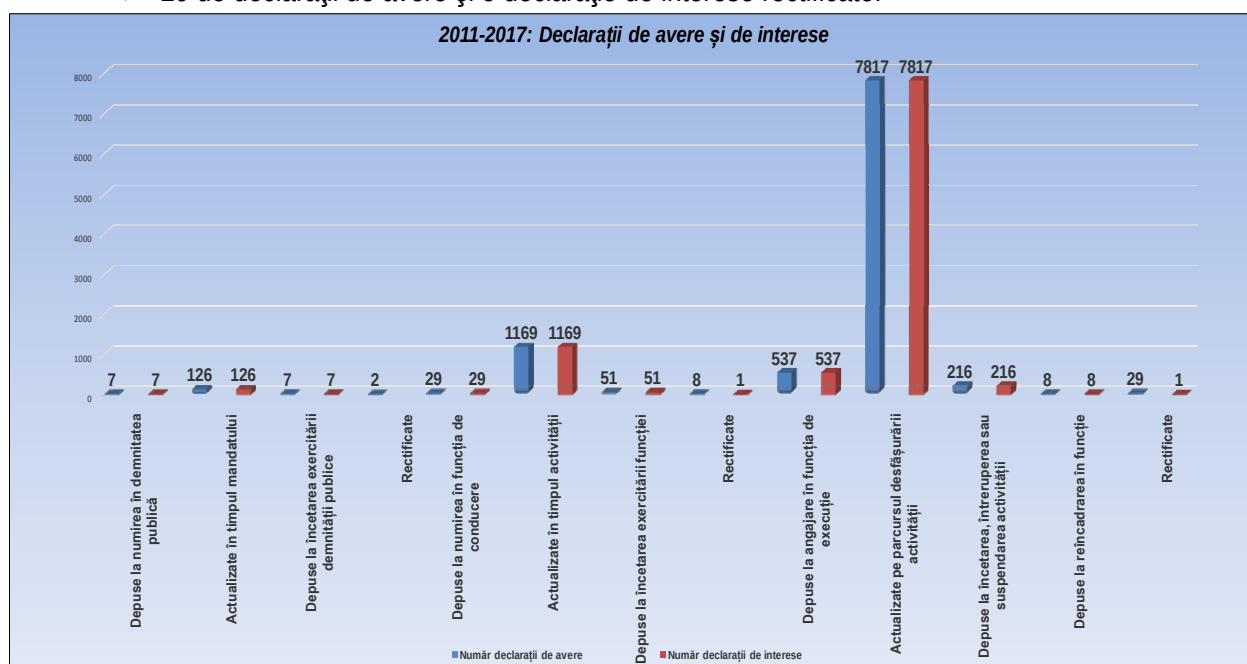
În perioada 2011-2017 au fost procesate și transmise spre publicare pe website-ul instituției un număr de 10.006 declarații de avere și 9.969 de declarații de interese, după cum urmează: anul 2011 – 1.281 de declarații de avere și 1.277 de declarații de interese, anul 2012 – 1.408 declarații de avere și 1.401 declarații de interese, anul 2013 – 1.336 de declarații de avere și 1.331 de declarații de interese, anul 2014 – 1.464 de declarații de avere și 1.458 de declarații de interese, anul 2015 – 1.435 de declarații de avere și 1.428 de declarații de interese, anul 2016 – 1.561 de declarații de avere și 1.553 de declarații de interese și semestrul I al anului 2017 – 1.521 de declarații de avere și 1.521 de declarații de interese.

Situația celor 10.006 declarații de avere și 9.969 de declarații de interese, departajată pe categorii de personal, se prezintă astfel:

✚ Demnități publice (consilieri de conturi) – 142 de declarații de avere și 140 de declarații de interese:

- șapte declarații de avere și șapte declarații de interese depuse la numirea în demnitatea publică;

- 126 de declarații de avere și 126 de declarații de interese actualizate în timpul mandatului persoanelor aflate în exercitarea demnității publice;
- șapte declarații de avere și șapte declarații de interese depuse la încetarea demnității publice;
- 2 declarații de avere rectificate.
- ✚ Funcții de conducere (funcționari publici și personal contractual) – **1.257 de declarații de avere și 1250 de declarații de interese:**
 - 29 de declarații de avere și 29 de declarații de interese depuse la numirea în funcția de conducere;
 - 1.169 de declarații de avere și 1.169 de declarații de interese actualizate pe parcursul desfășurării activității persoanelor aflate în exercitarea funcției de conducere;
 - 51 de declarații de avere și 51 de declarații de interese depuse la încetarea exercitării funcției;
 - 8 declarații de avere și o declarație de interese rectificate.
- ✚ Funcții de execuție (auditori publici externi și funcționari publici) – **8.607 declarații de avere și 8.579 de declarații de interese:**
 - 537 de declarații de avere și 537 de declarații de interese depuse la angajare;
 - 7.817 declarații de avere și 7.817 declarații de interese actualizate pe parcursul desfășurării activității persoanelor aflate în exercitarea funcției publice de execuție;
 - 216 declarații de avere și 216 declarații de interese depuse la încetarea, întreruperea sau suspendarea activității;
 - opt declarații de avere și opt declarații de interese depuse la reîncadrarea în funcție;
 - 29 de declarații de avere și o declarație de interese rectificate.

Diferența înregistrată între numărul total al declarațiilor de avere și cel al declarațiilor de interese prelucrate a fost determinată de rectificarea a 39 de declarații de avere și a două declarații de interese.

Totodată, s-a asigurat transmiterea copiilor certificate ale declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, precum și a registrelor speciale de evidențiere a acestora către Agenția Națională de Integritate.

Au fost respectate atât obligativitatea depunerii declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese, cât și termenele aferente acestora.

Persoanele responsabile pentru implementarea prevederilor legale privind gestionarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice au oferit *consultanță* deponenților, după cum urmează: unui număr de 1.340 de persoane (reprezentând o pondere de 13% din total) în ceea ce privește *declarațiile de avere* și unui număr de 1.073 de persoane (reprezentând o pondere de 11% din total) în privința *declarațiilor de interese*.

Nu s-au înregistrat decizii ale Agenției Naționale de Integritate ca urmare a sesizărilor adresate de structurile Curții de Conturi a României și nici măsuri administrative adoptate pentru înlăturarea cauzelor sau a circumstanțelor care au favorizat încălcarea normelor referitoare la declararea averilor.

C4.3. Publicații, rapoarte publice, website

C4.3.1. Revista Curții de Conturi a României

În anul 2011 a fost reluată tipărirea **Revistei Curții de Conturi**, publicație bilingvă periodică de specialitate care prezintă:

- ↳ noutățile în domeniul auditului public extern;
- ↳ bunele practici pe care instituțiile supreme de audit din alte țări le fac publice;
- ↳ rezultatele grupurilor de lucru internaționale de specialitate, la care Curtea de Conturi participă prin reprezentanții proprii;
- ↳ facilitatea aplicării corecte a prevederilor din reglementările interne privind desfășurarea activităților specifice;
- ↳ rezultatele participării la reuniunile internaționale ale organismelor internaționale de profil la care Curtea de Conturi este membră;
- ↳ rezultatele cooperării bilaterale și multilaterale cu alte instituții și organizații de profil;
- ↳ opinii și dezbateri privind soluționarea anumitor cazuri întâlnite în activitatea de audit public extern;
- ↳ aspecte relevante din activitățile grupurilor de lucru internaționale de specialitate, la care Curtea de Conturi are nominalizați reprezentanți;
- ↳ precizări privind aplicarea corectă și unitară a prevederilor din reglementările interne privind desfășurarea activităților specifice;
- ↳ puncte de vedere privind soluționarea anumitor cazuri întâlnite în activitatea de audit public extern;
- ↳ alte evenimente care prezintă interes pentru întregul personal al Curții de Conturi.

Revista Curții de Conturi se poate accesa pe site-ul www.curteadeconturi.ro, la rubrica „Publicații/Revista Curții de Conturi”.

În anul 2011 au fost editate două numere ale Revistei Curții de Conturi.

Subiectele abordate în numărul 1 al Revistei sunt:

- ↳ Istoric legislativ al Curții de Conturi a României;
- ↳ Participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la al XX-lea Congres al INTOSAI;
- ↳ Curtea Europeană de Conturi după tratatul de la Lisabona;
- ↳ Independența Curții de Conturi a României;
- ↳ Calitatea în activitatea de audit;
- ↳ Bune practici de pregătire profesională oglindite în Ghidul EUROSAI de bune practici privind calitatea auditului în cadrul Instituțiilor Supreme de Audit;
- ↳ Managementul și gestiunea riscului în sistemul bugetar românesc;
- ↳ Aspecte referitoare la necesitatea transmiterii la Parlament a Raportului Public anual al Curții de Conturi la termenul stabilit de lege;
- ↳ Paralelisme Auditului public intern și Auditului public extern;
- ↳ Aspecte privind desfășurarea activității de audit intern și modul de cuantificare a acestora de auditul extern;
- ↳ INFOPAC, soluție informatică integrată.

Subiectele abordate în numărul 2 al Revistei sunt:

- ✎ Aspecte de procedură fiscală privind recuperarea sumelor datorate bugetului general consolidat care nu pot fi încasate de la debitorii declarați insolabili;
- ✎ Vizite bilaterale la Curtea de Conturi a României în anul 2011;
- ✎ Sinteza Jurnalului internațional de audit public INTOSAI;
- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la al XXI-lea Simpozion ONU/INTOSAI cu tema „Practici eficiente de cooperare între instituțiile supreme de audit și cetățeni în vederea creșterii responsabilității publice”;
- ✎ Comunicarea în auditul financiar al entităților din sectorul public;
- ✎ Prezentarea Raportului anual 2010 al Curții Europene de Conturi în fața Comisiei pentru control bugetar a Parlamentului European;
- ✎ Sistemul de evaluare a competențelor și performanțelor personalului Curții Europene de Conturi;
- ✎ Vizita delegației EUROSTAT în România pentru monitorizarea procesului privind calitatea surselor de date utilizate la raportarea datoriei și deficitului guvernamental către Comisia Europeană;
- ✎ Tehnici de audit asistate de calculator (computer assisted audit techniques – CAATs);
- ✎ Importanța abilităților personale (soft skills) pentru auditorul modern.

În anul 2012 au fost editate cele două numere semestriale ale Revistei Curții de Conturi.

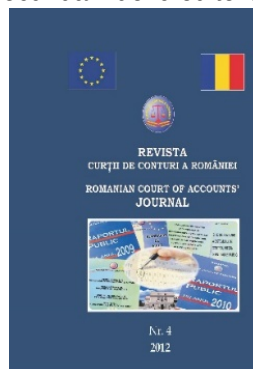
Subiectele abordate în numărul 3 al Revistei sunt:

- ✎ Standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit: izvoare, conținut și semnificație;
- ✎ Economia bazată pe cunoștințe, o nouă provocare pentru controlul și auditul exercitate de către Curtea de Conturi a României;
- ✎ Rolul și importanța activității de asigurare și control al calității în cadrul Curții de Conturi a României;
- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la activitatea Echipei Obiectivului 1 – Consolidare instituțională (Goal Team 1-GT1) din Planul strategic EUROSAI pentru perioada 2011-2017;
- ✎ Considerații privind efectul aplicării contravențiilor asupra unităților administrativ-teritoriale;
- ✎ Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare conform directivelor europene și standardelor internaționale de contabilitate, a tehnicilor de audit asistate de calculator (CAATs), instrument de bază în activitatea auditorilor publici externi;
- ✎ Sinteza Jurnalului internațional de audit public INTOSAI (Revista INTOSAI), aprilie 2012;
- ✎ Sinteza Revistei EUROSAI 2012, retrospectiva principalelor activități din cadrul EUROSAI;
- ✎ Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare conform directivelor europene și standardelor internaționale de contabilitate;
- ✎ O abordare practică privind auditarea la nivelul ordonatorilor principali/secundari de credite a transferurilor de fonduri publice către ordonatorii terțiari de credite;
- ✎ Considerații privind efectul aplicării contravențiilor asupra unităților administrativ-teritoriale.

Subiectele abordate în numărul 4 al Revistei sunt:

- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la cea de-a VII-a Conferință EUROSAI-OLACEFS;
- ✎ Auditul de mediu. Dezvoltarea durabilă;
- ✎ Criza economică mondială: istoric, evoluție și tendințe;
- ✎ Auditul datoriei publice guvernamentale – Curtea de Conturi a României,

- practici și standarde internaționale ale instituțiilor supreme de audit;
- ✎ Aspecte privind utilizarea tehnicilor CAAT's în cadrul acțiunilor de audit financiar la casele județene de asigurări de sănătate;
- ✎ Impactul arieratelor unităților administrativ-teritoriale asupra bugetului de stat și propuneri pentru utilizarea eficientă a fondurilor publice;
- ✎ Aspecte relevante surprinse în cadrul activității de formator în domeniul „evaluarea controlului intern/managerial în entitățile publice” și în cea de reprezentant al Curții de Conturi în Subcomitetul INTOSAI pentru standarde de control intern;
- ✎ Responsabilitatea auditorului public extern privind fraudă;
- ✎ Dezvoltarea abilităților de comunicare;
- ✎ Credibilizarea sistemului de audit public intern prin mijloace normative, considerații generale privind auditul performanței în cadrul unor organizații din domeniul serviciilor publice;
- ✎ Sinteza ediției din luna octombrie 2012 a Jurnalului internațional de audit public INTOSAI.

În anul 2013 au fost editate două numere semestriale ale Revistei Curții de Conturi.

Subiectele abordate în numărul 5 al Revistei sunt:

- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la Congresul mondial privind justiția, guvernanta și legislația mediului, iunie 2012, Rio de Janeiro, Brazilia;
- ✎ Criza mondială: premise, efecte și soluții;
- ✎ Evaluarea performanței în cadrul unei instituții supreme de audit;
- ✎ Considerații privind raportul dintre imaginea fidelă și principiile contabilității;
- ✎ Execuția bugetară a cheltuielilor instituțiilor publice – piatră de încercare a managerului sau fraudă managerială;
- ✎ Dovezi empirice privind fenomenul de corupție în administrația publică locală;
- ✎ Bariere în comunicarea corectă;
- ✎ Sinteza Revistei INTOSAI – ediția ianuarie 2013;

Subiectele abordate în numărul 6 al Revistei sunt:

- ✎ Instrumentele de inginerie financiară și rolul lor în realizarea politicii de coeziune a Uniunii Europene;
- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la cea de-a 15-a Reuniune a Grupului de lucru INTOSAI privind auditul mediului (WG15), Tallinn, Estonia, 3-6 iunie 2013;
- ✎ Considerații privind calitatea de reclamant și de pârât în litigiile de contencios administrativ;
- ✎ Aspecte de ordin constituțional privind taxarea construcțiilor;
- ✎ Participarea Curții de Conturi a României la a IV-a Reuniune a Echipei Obiectivului 1 – Consolidare instituțională (Goal Team 1 - GT 1) din planul strategic EUROSAI pentru perioada 2011-2017 – Paris, Franța, martie 2013;
- ✎ Noi aplicații ale tehnologiei IT&C;
- ✎ Raport cu privire la controlul intern/managerial în sectorul public – rezultatul chestionarului lansat de reprezentanții Subcomitetului INTOSAI pentru standarde de control intern;
- ✎ Sinteza Revistei INTOSAI – edițiile aprilie și iulie 2013.

În anul 2014, Revista Curții de Conturi, ca publicație semestrială bilingvă, a fost editată în două numere, dintre care unul (nr. 7) a fost destinat diseminării de cunoștințe și bune practici din domeniul auditului și controlului, iar celălalt (nr. 8) a fost dedicat exclusiv aniversării a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi.

Articolele prezentate în numărul 7 al Revistei sunt:

- ✎ Paradigma auditului sistemelor informatice, parte componentă a auditului public extern;
- ✎ Reflecții privind cadrul constituțional de reglementare al Curții de Conturi;
- ✎ Implementarea sistemelor de management și control intern la nivelul entităților publice locale;
- ✎ Organizarea și exercitarea auditului public intern în unitățile administrativ-teritoriale;
- ✎ Perspectiva sectorului public (PSP) din standardele internaționale de audit (ISA), importanța și stadiul Standardelor internaționale de contabilitate pentru sectorul public (IPSAS);
- ✎ Câteva considerații referitoare la PSP din Standardele Internaționale de Audit;
- ✎ Măsuri ferme pentru combaterea evaziunii fiscale;
- ✎ Sinteza Revistei INTOSAI – octombrie 2013.

Numărul 8 al Revistei Curții de Conturi a fost dedicat exclusiv aniversării a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi, reflectând ceremoniile de celebrare desfășurate în iunie 2014:

- ✎ Scurt istoric al Curții de Conturi;
- ✎ Alocuțiunile rostite de:
 - ▢ președintele Curții de Conturi;
 - ▢ președintele României;
 - ▢ vicepreședintele Senatului;
 - ▢ președintele Camerei Deputaților;
 - ▢ prim-ministrul României;
 - ▢ președintele Curții de Audit a Austriei și de secretarul general al INTOSAI;
 - ▢ președintele Curții de Conturi a Portugaliei și de președintele EUROSAI;
 - ▢ președintele Curții de Conturi Europene;
 - ▢ președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova;
 - ▢ președintele Curții Federale de Audit a Braziliei;
 - ▢ președintele Curții de Conturi a Sloveniei;
 - ▢ vicepreședintele Curții de Audit a Africii de Sud;
 - ▢ președintele Secției Jurisdicționale a Curții de Conturi a Spaniei;
 - ▢ un membru al Curții de Conturi a Belgiei;
- ✎ Sinteza ediției iulie 2014 a Revistei INTOSAI.

În anul 2015, Revista Curții de Conturi a fost editată în două numere (nr. 9 și nr. 10), acestea fiind destinate diseminării de cunoștințe și bune practici din domeniul auditului și controlului.

Articolele prezentate în nr. 9 al Revistei Curții de Conturi au ca tematică:

- ✎ participarea Curții de Conturi la al XXIII-lea Simpozion ONU/INTOSAI pe tema „Agenda ONU de dezvoltare Post-2015 rolul instituțiilor supreme de audit și moduri de implementare pentru o dezvoltare durabilă”;
- ✎ auditul de sistem specific programelor operaționale;
- ✎ instrumentele de inginerie financiară în România;

- ✎ necesitatea implementării unor indicatori de performanță ca bază în elaborarea sistemului de evaluare la nivelul Curții de Conturi;
- ✎ modalități de fraudare a fondurilor publice în realizarea lucrărilor de construcții pentru obiective de investiții;
- ✎ Sinteza Revistei INTOSAI – ediția ianuarie 2015.

Articolele prezentate în nr. 10 al Revistei Curții de Conturi se referă la:

- ✎ noua perspectivă pentru auditurile Curții de Conturi în condițiile deschiderii guvernării și datelor; aspecte de actualitate dezbătute la cea de-a VIII-a Conferință EUROSAL-OLACEFS;
- ✎ forum de cooperare între Grupurile Regionale ale INTOSAI;
- ✎ preocuparea pentru regenerarea pădurilor și creșterea suprafețelor împădurite, factor al creșterii calității mediului de viață;
- ✎ aniversarea a 25 de ani de la înființarea EUROSAL;
- ✎ realizarea unei evaluări de tip peer review a Curții de Conturi pe baza standardului ISSAI 5600;
- ✎ realizarea Manualului de identitate vizuală a Curții de Conturi;
- ✎ Sintezele edițiilor aprilie și iulie 2015 ale Revistei INTOSAI.

În anul 2016, Revista Curții de Conturi a fost editată în două numere (nr. 11 și nr. 12), acestea fiind destinate diseminării de cunoștințe și bune practici din domeniul auditului și controlului.

Articolele prezentate în nr. 11 al Revistei Curții de Conturi au ca tematică:

- ✎ acțiunile ce revin Curții de Conturi a României, rezultate din procesul de reformă în domeniul achizițiilor publice;
- ✎ implementarea de către Curtea de Conturi a României a Strategiei Naționale Anticorupție în perioada 2012-2015;
- ✎ participarea Curții de Conturi a României la a VIII-a Reuniune a Echipei Obiectivului 1 – Consolidare instituțională (Goal Team 1 - GT 1) din Planul strategic EUROSAL pentru perioada 2011-2017, Budapesta, Ungaria, 29-30 octombrie 2015;
- ✎ Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi;
- ✎ certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, potențială formă alternativă de finanțare a silviculturii (audit al performanței desfășurat de Curtea de Conturi a României);
- ✎ aspecte privind obligativitatea inventarierii bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, reflectate în jurisprudența instanțelor judecătorești de soluționare a litigiilor rezultate din activitatea Curții de Conturi a României;
- ✎ evaluarea riscului de fraudă în auditarea fondurilor structurale și de investiții acordate de către Uniunea Europeană;
- ✎ eșantionarea pe bază de unități monetare utilizând IDEA-MUS (Monetary Unit Sampling);
- ✎ Sinteza Revistei INTOSAI, ediția ianuarie 2016.

Articolele publicate în Revista Curții de Conturi nr. 12 se referă la:

- ✎ Diminuarea veniturilor bugetului unităților administrativ-teritoriale prin neîncasarea creanțelor bugetare datorate de contribuabilii persoane fizice și juridice ca urmare a neaplicării măsurilor de executare silită și a intrării în insolvență a contribuabililor;

- ✎ Considerații teoretice și aspecte jurisprudențiale privind calitatea de reclamant a terților, în litigiile care vizează măsurile dispuse de Curtea de Conturi;
- ✎ INFRAȚIUNEA de abuz în serviciu în actuala reglementare, unele particularități rezultate din activitatea Curții de Conturi;
- ✎ SOFTUL IDEA – prieten sau dușman al auditorului public extern;
- ✎ Aspecte cu privire la consacrarea onorariului de succes și a pactului de *quota litis* rezultate din activitatea Curții de Conturi.

În vederea cunoașterii de către auditorii Curții de Conturi a preocupărilor actuale de la nivelul INTOSAI, în paginile acestui număr este prezentată Sinteza ediției de toamnă a Revistei INTOSAI.

Articolele publicate în Revista Curții de Conturi nr. 13 se referă la:

- ✎ Auditul sistemic – o posibilă tehnică pentru creșterea valorii aduse de auditorii publici externi ai Curții de Conturi;
- ✎ Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (IPSAS) în România;
- ✎ Cercetarea științifică privind legătura dintre auditul public extern și nivelul de trai în România;
- ✎ E-guvernarea, între oportunități, așteptări și programe;
- ✎ Controlul intern;
- ✎ Capitalurile proprii negative și impactul acestora asupra activității economice a firmei;
- ✎ Sinteza Revistei EUROSAL, ediția nr. 22, publicată în 2016.

Articolele publicate în Revista Curții de Conturi nr. 14 se referă la:

- ✎ Cadru de lucru pentru asigurarea continuității activității. Experiența de implementare la Curtea de Conturi a României a prețurilor de transfer – o nouă provocare pentru autoritățile fiscale;
- ✎ Aspecte de actualitate la nivel național și internațional;
- ✎ Rolul Curții de Conturi în consolidarea statului de drept în România;
- ✎ Modul în care parteneriatul public-privat (PPP) poate fi folosit pentru finanțarea investițiilor publice în România și rolul Curții de Conturi în auditarea acestor parteneriate;
- ✎ Organizarea și desfășurarea programului de pregătire profesională în domeniul verificării achizițiilor publice a auditorilor publici externi;
- ✎ Sinteza după Jurnalul INTOSAI – ediția spring 2017.

C4.3.2. Rapoarte publice

Principalele instrumente care transpun în practică principiul transparenței și responsabilității din Standardele de audit INTOSAI ISSAI 20 și ISSAI 21, preluate și în standardele proprii, sunt rapoartele elaborate de Curte, care se transmit Parlamentului și autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în care sunt prezentate observațiile, concluziile și alte aspecte care rezultă din verificările desfășurate.

Pentru a fi aduse la cunoștință tuturor celor interesați, rapoartele sunt postate pe pagina de internet a Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro în secțiunea „PUBLICAȚII”.

Curtea de Conturi a României întocmește rapoarte pe care le transmite Parlamentului și autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale:

- ✗ Rapoarte publice anuale;
- ✗ Rapoarte privind finanțele publice locale (42 de rapoarte, câte unul pentru fiecare județ și municipiul București);
- ✗ Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție;
- ✗ Rapoarte anuale privind activitatea Curții de Conturi;
- ✗ Rapoarte de control/audit încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului;
- ✗ Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă;
- ✗ Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente.

C4.3.2.1. Rapoarte publice anuale

Curtea de Conturi trebuie să prezinte anual Parlamentului un raport asupra conturilor de gestiune ale bugetului general consolidat din exercițiul bugetar expirat, în care sunt cuprinse și neregulile constatate.

Prin Raportul public se prezintă responsabilitățile pe care le are Curtea de Conturi cu privire la modul de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, transformându-se astfel într-un instrument prin care **beneficiarii au acces direct la rezultatele misiunilor de audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate.**

Curtea de Conturi, în cadrul competențelor stabilite de lege, a efectuat misiuni de audit financiar și de audit al performanței, conform legii, precum și acțiuni de control tematic la companiile și societățile naționale, regiile autonome de interes național și local, societățile comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, inclusiv la sucursalele și filialele acestora, la entitățile cu atribuții în domeniul bancar și al pieței de capital și la entități cu atribuții în domeniul privatizării.

În vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin României, în calitate de membru al Uniunii Europene, Autoritatea de Audit ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi, a exercitat auditul asupra fondurilor europene și a elaborat sinteza constatărilor și a rezultatelor acestei activități, care au fost incluse în Raportul public anual.

Misiunile de audit și de control tematic efectuate au avut ca obiective următoarele:

- 📁 auditul financiar asupra conturilor anuale de execuție al:
 - bugetului de stat;
 - bugetului asigurărilor sociale de stat;

- bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- bugetului Trezoreriei Statului;
- contului general al datoriei publice a statului.

- 📁 auditul performanței;
- 📁 auditul financiar asupra conturilor anuale de execuție ale unor autorități și instituții publice;
- 📁 auditul și controlul bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- 📁 controalele desfășurate la companiile și societățile naționale, regiile autonome de interes național și local, societățile comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursalele și filialele acestora;
- 📁 controalele desfășurate la entități cu atribuții în domeniul bancar și al pieței de capital;
- 📁 controalele desfășurate la entități cu atribuții în domeniul privatizării;
- 📁 controalele desfășurate din proprie inițiativă;
- 📁 auditul public extern asupra fondurilor comunitare.

Raportul public anual cuprinde rezultatele activităților de audit și control desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul financiar, în conformitate cu Programul anual de activitate aprobat de Plen. Raportul public anual este însoțit de Sinteza Raportului public anual.

Sinteza Raportului public prezintă principalele constatări, concluzii și recomandări consemnate în actele de verificare încheiate ca urmare a activităților de audit și control desfășurate asupra modului de formare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul financiar, în limitele competențelor stabilite prin *Legea de organizare și funcționare a Curții de Conturi*.

Curtea de Conturi, în temeiul Constituției și al Legii-cadru de organizare și funcționare, este singura instituție competentă să certifice acuratețea și veridicitatea datelor cuprinse în situațiile financiare, asigurându-se că:

- ✂ *modul de administrare a patrimoniului, precum și execuția bugetară sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a instituțiilor/autorităților verificate;*
- ✂ *situațiile financiare ale instituțiilor/autorităților verificate sunt întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției și a performanței financiare.*

Mijloacele care permit accesul publicului larg la rezultatele auditului sunt:

- ☑ **difuzarea pe suport material și/sau pe suport electronic** membrilor celor două Camere ale Parlamentului și altor instituții publice de rang înalt (Președinția României, Guvernul, Banca Națională a României și alte instituții publice interesate);
- ☑ **site-ul Curții de Conturi**, unde este postat Raportul după transmiterea acestuia la Parlament. Raportul este însoțit de o Sineză, tradusă în limba engleză, care se postează pe site, pentru a putea fi accesată și de persoanele străine interesate de activitatea Curții de Conturi;
- ☑ **Monitorul Oficial al României**, în care se publică Raportul public anual după dezbaterile proiectelor de lege de adoptare a conturilor de execuție;
- ☑ **corespondența directă** între Curtea de Conturi și cei interesați de rezultatele activității acesteia.

În perioada analizată au fost publicate:

- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2008 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2008, aprobate prin HP nr. 11/27.01.2010;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2009 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2009, aprobate prin HP nr. 10/27.01.2011
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2010 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2010, aprobate prin HP nr. 168/19.12.2011;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2011 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2011, aprobate prin HP nr. 265/20.12.2012;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2012 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2012, aprobate prin HP nr. 304/19.12.2013;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2013 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2013, aprobate prin HP nr. 1/8.01.2015;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2014 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2014, aprobate prin HP nr. 441/29.12.2015;
- 📄 Raportul public anual al Curții de Conturi pe anul 2015 și Sinteza Raportului public anual al Curții de Conturi pe anul 2015, aprobate prin HP nr. 444/22.12.2016.

Rapoartele publice anuale editate au următoarea structură:

- 📄 Introducere;
- 📄 Capitolul 1: Audit financiar;
- 📄 Capitolul 2: Auditul performanței;
- 📄 Capitolul 3: Audit de conformitate (control);
- 📄 Capitolul 4: Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale;
- 📄 Capitolul 5: Evaluarea sistemului de control intern/managerial;
- 📄 Capitolul 6: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit;
- 📄 ANEXE.

Rapoartele au fost transmise comisiilor parlamentare de specialitate, instituțiilor interesate și postate pe website-ul Curții de Conturi.

De pe website-ul www.curteadeconturi.ro, la rubrica „Publicații/Rapoartele publice anuale”, rapoartele și sintezele acestora pot fi accesate pentru fiecare an.

C4.3.2.2. Rapoarte anuale privind finanțele publice locale

Camerele de Conturi întocmesc **Rapoarte anuale privind finanțele publice locale**, în baza *Legii nr. 94/1992*, republicată, care conțin constatările și concluziile consemnate în actele de verificare încheiate în urma acțiunilor desfășurate la toate unitățile administrativ-teritoriale aflate în competența lor de verificare.

Prin Rapoartele anuale privind finanțele publice locale se prezintă responsabilitățile pe care le are Curtea de Conturi cu privire la modul de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, transformându-se astfel într-un instrument prin care beneficiarii au acces direct la rezultatele misiunilor de audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate.

Curtea de Conturi, în cadrul competențelor stabilite de lege, a efectuat misiuni de audit financiar și de audit al performanței, conform legii, precum și acțiuni de control tematic la companiile și societățile din subordinea unităților administrativ-teritoriale.

Misiunile de audit și de control tematic efectuate au avut următoarele obiective:

- auditul și controlul bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- auditul performanței;
- controale desfășurate la companiile, societățile și regiile de interes local, societățile comerciale cu capital majoritar al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursalele și filialele acestora.

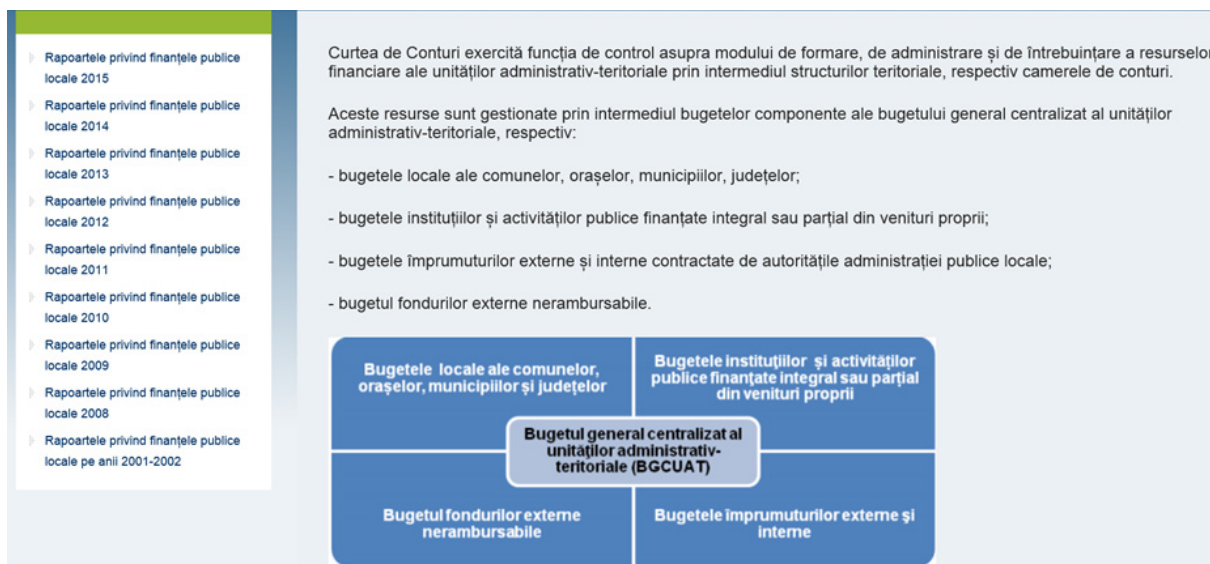
Rapoartele anuale privind finanțele publice locale prezintă principalele constatări, concluzii și recomandări consemnate în actele de verificare încheiate ca urmare a activităților de audit și control desfășurate de Camerele de Conturi asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale în exercițiul financiar în conformitate cu Programul anual de activitate, aprobate de Plen. *(42 de rapoarte, câte unul pentru fiecare județ și municipiul București)*

Curtea de Conturi, în temeiul Constituției și al Legii-cadru de organizare și funcționare este singura instituție competentă să certifice acuratețea și veridicitatea datelor cuprinse în situațiile financiare, asigurându-se că:

- *modul de administrare a patrimoniului, precum și execuția bugetară sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a instituțiilor/ autorităților verificate;*
- *situațiile financiare ale instituțiilor/autorităților verificate sunt întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției și a performanței financiare.*

Mijloacele care permit accesul publicului larg la rezultatele auditului sunt:

- **difuzarea pe suport material și/sau pe suport electronic** unităților administrativ-teritoriale și altor instituții publice interesate);
- **site-ul** Curții de Conturi, unde sunt postate Rapoartele, cu scopul de a informa și ca modalitate de accesare pentru toate autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza de competență (consiliile locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, consiliile județene, Consiliul General al municipiului București), precum și pentru toate Prefecturile;
- **corespondența directă** între Curtea de Conturi și cei interesați de rezultatele activității acesteia.

În perioada analizată au fost publicate:

- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2008, aprobate prin HP nr. 11/27.01.2010;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2009, aprobate prin HP nr. 10/27.01.2011;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2010, aprobate prin HP nr. 169/19.12.2011;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2011, aprobate prin HP nr. 266/20.12.2012;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2012, aprobate prin HP nr. 305/19.12.2013;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2013 și Sinteza Rapoartelor anuale privind finanțele publice locale pe anul 2013, aprobate prin HP nr. 1/8.01.2015;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2014 și Sinteza Rapoartelor anuale privind finanțele publice locale pe anul 2014, aprobate prin HP nr. 442/29.12.2015;
- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale pe anul 2015 și Sinteza Rapoartelor anuale privind finanțele publice locale pe anul 2015, aprobate prin HP nr. 445/22.12.2016.

De pe website-ul www.curteadeconturi.ro, la rubrica „Publicații/Rapoartele privind finanțele publice locale”, pot fi accesate pe fiecare an și unitate administrativ-teritorială:

- 📄 Rapoarte anuale privind finanțele publice locale;
- 📄 Lista entităților locale verificate;
- 📄 Fișele sintetice ale rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate pentru fiecare entitate verificată.

Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2015			
Sinteza - Rapoarte Finanțe Publice Locale pe anul 2015			
CAMERA DE CONTURI	 RAPORT	 LISTA ENTITATILOR LOCALE VERIFICATE ÎN ANUL 2015	 FISA SINTETICA
ALBA	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
ARAD	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
ARGES	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BACAU	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BIHOR	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BISTRIȚA - NASAUD	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BOTOȘANI	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BRAILA	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BRAȘOV	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BUCHUREȘTI	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
BUZAU	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
CALĂRAȘI	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
CARAS - SEVERIN	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
CLUJ	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
CONSTANȚA	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
COVASNA	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
DÂMBOVIȚA	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
DOLJ	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
GALAȚI	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici
GIURGIU	Descarca aici	Descarca aici	Descarca aici

C4.3.2.3. Rapoarte anuale de activitate

Parlamentul, Guvernul, publicul, cât și entitățile auditate trebuie să știe că atât modul de abordare și desfășurare a activităților specifice, cât și comportamentul Curții de Conturi în acțiunile de audit/control pe care le desfășoară, fiind deasupra oricăror suspiciuni, sunt demne de respect și încredere. Aceasta se poate realiza numai prin adoptarea de către auditori a unei atitudini care să respecte cerințele etice reprezentate de cuvintele-cheie: **integritate, independență, obiectivitate și imparțialitate, confidențialitate și competență.**

Noua conducere a decis ca activitatea Curții de Conturi să fie prezentată anual printr-un raport de activitate, astfel încât toți cei interesați de Misiunea, Viziunea, Valorile, Obiectivele strategice și Activitatea Curții de Conturi să aibă o imagine cât mai fidelă a locului și rolului acestei importante autorități în sistemul instituțiilor fundamentale ale statului român.

Anual, începând cu anul 2009, Curtea de Conturi întocmește și transmite Parlamentului un raport de activitate pe anul în care sunt prezentate pe scurt principale aspecte din activitatea Curții de Conturi.

Aceste rapoarte au fost postate și pe website-ul www.curteadeconturi.ro, la rubrica „Publicații/Rapoarte anuale privind activitatea Curții de Conturi”.

Raportul de activitate pe anul 2009, aprobat prin HP nr. 159 din 15.12.2010

Raportul este însoțit de un Cuvânt-înainte al președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu. În continuare, raportul prezintă:

- ✓ misiunea, viziunea, valorile și obiectivele Curții de Conturi;
- ✓ cadrul juridic de organizare și funcționare;
- ✓ rolul, atribuțiile, organizarea și conducerea Curții de Conturi;
- ✓ activitatea instituțională;
- ✓ activitatea specifică;
- ✓ resursele umane;
- ✓ resursele financiare;
- ✓ perspective și provocări;
- ✓ activitatea internațională.

Raportul de activitate pe anul 2010, aprobat prin HP nr. 6 din 19.01.2011, cuprinde:

- ✓ mesajul președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ mandatul, competența și atribuțiile Curții de Conturi;
- ✓ obiectivele strategice ale Curții de Conturi;
- ✓ organizarea instituțională;
- ✓ principalele rezultate ale activității specifice;
- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic;
- ✓ activitatea internațională.

Raportul de activitate pe anul 2011, aprobat prin HP nr. 4 din 19.01.2012, cuprinde:

- ✓ cuvânt-înainte al președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, competențe;
- ✓ organizarea instituțională, standardele de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ legislația secundară internă;
- ✓ activitatea Plenului, activități specifice și rezultate, avizarea unor proiecte de acte normative, reprezentarea la instanțe;
- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2011;
- ✓ activitatea internațională.

Raport anual de activitate pe anul 2012, aprobat prin HP nr. 42 din 20 februarie 2013, cuprinde:

- ✓ cuvânt-înainte al președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, viziune, valori, competențe;
- ✓ organizarea instituțională, standardele de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ legislația secundară internă;
- ✓ activitatea Plenului, activități specifice și rezultate, avizarea unor proiecte de acte normative, reprezentarea la instanțe;
- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2012, sistemul IT;
- ✓ activitatea internațională.

Raport anual de activitate pe anul 2013, aprobat prin HP nr. 305 din 19.12.2013, cuprinde:

- ✓ mesajul președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, viziune, valori, competențe;
- ✓ organizarea instituțională, standardele de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ legislația secundară internă;
- ✓ activitatea plenului, activitatea conducerii executive, activități specifice și rezultate, avizarea unor proiecte de acte normative, reprezentarea la instanțe;
- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2013, sistemul IT;
- ✓ activitatea internațională.

Raportul de activitate pe anul 2014, aprobat prin HP nr. 43 din 12.02.2015, cuprinde:

- ✓ cuvânt-înainte al președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, viziune, valori, competențe;
- ✓ organizarea instituțională;
- ✓ activitatea Plenului, activitatea conducerii executive, activități specifice și rezultate, avizarea unor proiecte de acte normative, reprezentarea la instanțe;
- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2014, sistemul IT.

Raportul de activitate pe anul 2015, aprobat prin HP nr. 443 din 29.12.2015, cuprinde:

- ✓ mesajul președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, viziune, valori, competențe;
- ✓ organizarea instituțională, standardele de audit ale Curții de Conturi;
- ✓ legislația secundară internă: proiectul Manualului de audit financiar, Manualul de identitate vizuală;
- ✓ activitatea Plenului, activitatea conducerii executive, activități specifice și rezultate, avizarea unor proiecte de acte normative, reprezentarea la instanțe, sistemul de evaluare a performanței Curții de Conturi, controlul calității, activitatea de comunicare, imagine și relații publice;

- ✓ resursele umane;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2015, sistemul IT.

Raportul de activitate pe anul 2016, aprobat prin HP nr. 446 din 22.12.2016, cuprinde:

- ✓ mesajul președintelui Curții de Conturi a României, domnul Nicolae Văcăroiu;
- ✓ misiune, viziune, valori;
- ✓ strategii ale Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020, participarea Curții de Conturi la strategii naționale;
- ✓ Organizarea instituțională: cadru general, conducere și personal, structură organizatorică;
- ✓ resursele umane;
- ✓ activitatea Plenului, activitatea conducerii executive, activități specifice și rezultate, reglementările interne adoptate de Plen, activitatea specifică de control al achizițiilor publice, transparența rezultatelor activității specifice, raportarea rezultatelor activității specifice, activitatea Autorității de Audit, asigurarea calității în activitatea de control/audit, reprezentarea la instanțele judecătorești, activitatea de audit intern, activitatea Comitetului de etică, formarea profesională a personalului Curții de Conturi, Revista Curții de Conturi, colaborarea cu instituții și organizații profesionale;
- ✓ activitatea internațională: relații bilaterale, relații multilaterale;
- ✓ suportul financiar și logistic: execuția bugetului Curții de Conturi pe anul 2016, sistemul IT.

C4.3.2.4. Rapoarte de control/audit încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului

Conform art. 4 alin. (2) din *Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi nr. 94/1992*, republicată, Camera Deputaților a cerut Curții de Conturi în anul 2009 să controleze modul de gestionare a unor resurse publice și să raporteze cele constatate. Ca urmare a acestor controale au fost elaborate următoarele rapoarte:

- Raportul privind verificarea **modului de administrare a patrimoniului statului român, corespunzător pachetului majoritar de acțiuni deținut de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, precum și a influenței vânzărilor de creanțe la SC „Nicolina” SA Iași** asupra bugetului de stat;
- Raportul cu privire la **Mandatul special emis de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) București în vederea aprobării vânzării activelor „Fabricii Utilaje de Construcții” și „Secției Utilaje Terasiere”,** în care s-au constatat următoarele:
 - mandatul special acordat reprezentantului AVAS în Adunarea Generală a Acționarilor la SC „NICOLINA” SA Iași, care a stat la baza vânzării activelor funcționale „Fabrica Utilaje de Construcții” și „Secția Utilaje Terasiere”, a fost dat cu nerespectarea dispozițiilor exprese ale Consiliului de Îndrumare și Supraveghere – AVAS și a Hotărârilor Colegiului Director al AVAS;
 - vicepreședintele AVAS a semnat Mandatul special fără a avea astfel de atribuții, aprobarea vânzării activelor revenind, conform prevederilor legale, numai președintelui AVAS, după obținerea aprobării Colegiului Director și/sau a Consiliului de Îndrumare și Supraveghere al AVAS, potrivit Regulamentului de organizare și funcționare în vigoare la acea dată;
- Raport referitor la **modul de încheiere a Contractului de vânzare-cumpărare și la modalitatea de plată a activului „Fabrica Utilaje de Construcții”**

Din analiza documentelor puse la dispoziție de către SC "NICOLINA" SA Iași s-a constatat că încheierea contractului de vânzare-cumpărare s-a realizat de către conducerea societății fără

respectarea dispozițiilor cuprinse în Dosarul de prezentare aprobat de Consiliul de Administrație al SC „NICOLINA” SA Iași, a Hotărârilor Consiliului de Administrație, a Hotărârilor Adunării Generale Ordinare a Acționarilor și ale Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor, fără a se avea în vedere cele convenite și stipulate în procesul-verbal de adjudecare a activului respectiv, constatându-se următoarele:

- contractul a fost încheiat pe data de 7.06.2007, ulterior termenului-limită consemnat în procesul-verbal de adjudecare;
- nu au fost înscrise în contract condițiile impuse în dosarul de prezentare cu referire la plata integrală a activului în termen de maximum 30 de zile calendaristice de la data adjudecării;
- contractul a fost încheiat sub condiție suspensivă, în sensul că vânzătorul a acceptat condițiile impuse de cumpărător, de îndeplinirea cărora a fost condiționată plata efectivă a activului (clauze nefavorabile vânzătorului);
- asumarea de către vânzător a mai multor obligații în favoarea cumpărătorului, obligații ce nu erau prevăzute în dosarul de prezentare, în procesul-verbal de adjudecare și în Hotărârea Consiliului de Administrație;
- acceptarea de către cumpărător a unor clauze care cuprindeau diverse interdicții privind transferul total sau parțial al drepturilor și obligațiilor, altele decât cele aprobate;
- nu au fost prevăzute în contract toate dispozițiile exprese referitoare la obligațiile cumpărătorului, inclusiv pactul comisoriu cuprins în contractul-cadru de vânzare-cumpărare referitor la rezilierea contractului fără nicio formalitate prealabilă în situația în care nu este respectat termenul de plată stabilit;
- prețul activului nu a fost achitat integral de către cumpărător până la data finalizării controlului. În timpul controlului, Consiliul de Administrație al SC „NICOLINA” SA Iași a mandatat directorul general să întocmească, să semneze și să depună la Tribunalul Iași acțiune în constatare în vederea rezilierii contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SC „Nicolina” SA Iași și SC „Concept Investment” SRL Brașov privind activul „Fabrica de Utilaje de Construcții”.

Referitor la **modul de încheiere a contractului de vânzare-cumpărare și la modalitatea de plată a activului „Secția Utilaje Terasiere”** s-au constatat următoarele:

- conducerea SC „NICOLINA” SA Iași a încheiat contractul de vânzare-cumpărare „sub condiție suspensivă”, contrar prevederilor procesului-verbal de adjudecare și a dosarului de prezentare, angajând societatea în acceptarea mai multor obligații solicitate de cumpărător, care nu erau prevăzute în aprobările date de Consiliul de Administrație și AGA ale SC „NICOLINA” SA Iași;
- deși a informat instanța că respectivul contract de vânzare-cumpărare a activului „Secția Utilaje Terasiere” este rezolvit de plin drept, ca urmare a neîndeplinirii condițiilor contractuale de către cumpărător, SC „NICOLINA” SA Iași acceptă, ulterior, încheierea unui act adițional prin care renunță la art. 12 din contract, care precizează că: „în cazul în care cumpărătorul nu respectă obligația de plată asumată potrivit art. 8, acest contract este rezolvit de plin drept, fără punere în întârziere a cumpărătorului și fără intervenția instanței de judecată”;
- prețul convenit al activului a fost achitat de cumpărător cu foarte mare întârziere;
- neîncasarea prețului oferit la licitație de cumpărător, în termenul prevăzut în Dosarul de prezentare aprobat de către Consiliul de Administrație al SC „NICOLINA” SA Iași și în procesul-verbal de adjudecare, a avut drept principale consecințe următoarele:
 - a influențat direct situația financiară a societății, prin neachitarea la termen a obligațiilor față de bugetul consolidat al statului, nereluarea procesului de producție și a condus la neatingerea scopului ce a stat la baza luării deciziei de vânzare a activului, respectiv de redresare financiară;

- Agenția Națională de Administrare Fiscală – Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Iași, a aplicat măsuri de executare silită la SC „NICOLINA” SA Iași pentru neplata la termen a obligațiilor față de bugetul statului, respectiv: emiterea de titluri executorii și somații de plată, indisponibilizarea tuturor conturilor bancare, precum și aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile negrevate de sarcini constând în nouă clădiri și un teren intravilan;
- situația financiară dificilă a SC „NICOLINA” SA Iași, agravată de influențele prezentate mai sus, a determinat Consiliul de Administrație să decidă depunerea unei cereri pentru ca societatea să fie supusă procedurii de insolvență și, totodată, o intenție de reorganizare.

■ **Raport cu privire la *modul de organizare, efectuare și valorificare a rezultatelor inventarierii tuturor elementelor de activ și de pasiv deținute de societate***

Ca urmare a verificării modului în care s-a efectuat inventarierea anuală și s-au valorificat rezultatele acestei acțiuni, s-a constatat că nu au fost inventariate toate elementele de activ și de pasiv deținute de societate, și anume:

- nu au fost inventariate clădirile din patrimoniul societății prin identificarea lor pe baza titlurilor de proprietate și a dosarului tehnic al acestora;
- nu au fost inventariate imobilizările necorporale concretizate în licențe și programe informatice și investițiile în curs de execuție;
- nu au fost inventariate creanțele pe care societatea comercială le avea de recuperat (clienți, clienți incerti sau în litigiu), precum și debitele (furnizori-debitori și debitori diverși) prin verificarea și confirmarea acestora.

De asemenea, s-a constatat faptul că nu au fost respectate prevederile legale privind înregistrarea în contabilitate a plusurilor de inventar. Astfel, societatea a înregistrat un număr de 153 de poziții de plusuri de inventar, reprezentând mijloace fixe, produse finite, materiale și obiecte de inventar, la valoarea de 1 leu, și nu la valoarea justă a acestora.

Din verificările efectuate s-a constatat faptul că terenurile societății nu au fost inventariate pe baza documentelor care atestă proprietatea acestora și a schițelor de amplasare și nu s-au întreprins demersurile legale pentru clarificarea situației juridice a tuturor suprafețelor de teren, în vederea determinării influenței asupra capitalului social, astfel:

- din suprafața de 313.531 mp pentru care SC „NICOLINA” SA Iași a obținut titlul de proprietate s-a înscris în Cartea Funciară doar suprafața de 312.335 mp, rămânând astfel neclarificată situația terenului în suprafață de 1.195 mp, pentru care SC „NICOLINA” SA Iași deține titlu de proprietate, pe care nu l-a înscris în Cartea Funciară;
- suprafața de teren de 759 mp constituie obiectul a două titluri de proprietate, respectiv, atât pentru SC „NICOLINA” SA Iași, cât și pentru SC „Miteco” SA Iași;
- din măsurătorile topografice ale drumului cu număr cadastral 3690/49/2 (vândut de executorul BRD) a rezultat o suprafață mai mare cu 3.093 mp, față de suprafața intabulată de 8.026 mp SC „NICOLINA” SA Iași a deschis acțiune în justiție împotriva executorului bancar BRD-GSG SA Sucursala Iași, acțiune care, la data controlului, se afla pe rolul instanței.

Actul de verificare încheiat de echipa de control a Curții de Conturi a fost valorificat prin Decizie și a fost înaintat Parchetului, iar Raportul complet a fost înaintat Comisiei de anchetă, special constituită la Camera Deputaților, care a solicitat Curții de Conturi efectuarea controlului.

Prin Hotărârea nr. 34/2009 a Camerei Deputaților s-a dispus Curții de Conturi efectuarea unei verificări asupra modului în care au fost întrebuințate resursele financiare ale Ministerului Tineretului și Sportului (MTS), în legătură cu derularea contractelor încheiate în vederea organizării „Zilei Tineretului” în anul 2009.

■ ***Sinteza constatărilor controlului efectuat la solicitarea Camerei Deputaților prin Hotărârea nr. 34/2009 cu privire la modul de întrebuințare a resurselor financiare ale Ministerului Tineretului și Sportului***

Din documentele puse la dispoziția echipei de control ca urmare a verificărilor efectuate și a notelor de relații solicitate salariaților ministerului care au întocmit, semnat și aprobat documentele referitoare la organizarea „Zilei Tineretului”, au fost constatate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale.

Astfel, MTS a alocat și plătit, în baza contractelor încheiate cu două societăți pentru organizarea evenimentelor „Zilei Tineretului” din 2 mai 2009, în București, Costinești și în 39 de reședințe de județ, suma de 3.068 mii lei, cu 1.382 mii lei mai mult decât cheltuielile efectuate de către prestatori (practic de 2,2 ori mai mult), în condițiile în care aceștia au plătit către subcontractori suma efectivă de numai 1.686 mii lei pentru evenimentele organizate, deci aproape jumătate din suma încasată de la MTS. În suma reținută de cele două societăți (1.382 mii lei) au fost identificate servicii neprestate în valoare de 884 mii lei.

De asemenea, MTS a plătit de 3,4 ori mai mult pentru evenimentele de la București, respectiv cu 448 mii lei peste cheltuielile efectuate de prestator, din cauza lipsei de documentare asupra prețurilor și tarifelor existente pe piață referitoare la evenimentele organizate, neîntocmirii unui deviz estimativ, precum și nesolicitării unui decont al cheltuielilor efectuate.

Referitor la procedura de achiziție trebuie menționat că nu au fost respectate prevederile *OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică*, deoarece nu s-a asigurat promovarea concurenței între operatorii economici și a utilizării eficiente a fondurilor publice, precum și în ceea ce privește alegerea procedurii de achiziție în funcție de pragurile valorice stabilite pentru contractul de servicii, respectiv 100.000 euro, întrucât valoarea achiziției a fost de peste 600.000 euro fără TVA.

Având în vedere modul defectuos în care s-au desfășurat procedurile de achiziție, respectiv încadrarea eronată a unei părți însemnate din serviciile achiziționate în Anexa 2B din *OUG nr. 34/2006*, coroborat cu demersurile efectuate de salariații ministerului anterior încheierii contractelor, există suspiciuni legate de înțelegeri între prestator și MTS, în scopul atribuirii preferențiale a contractelor.

Valorificarea actului de control întocmit la acest minister s-a efectuat, potrivit legii, prin trimiterea la Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru luarea măsurilor ce se impun, potrivit competențelor acestei autorități.

În temeiul art. 4 alin. (2) din *Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, Camera Deputaților a solicitat Curții de Conturi, conform Hotărârilor nr. 33/27.07.2009 și nr. 47/20.10.2009, să efectueze două acțiuni de control la Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), respectiv la Ministerul Turismului (MT), acțiuni care s-au finalizat în anul 2010.

📖 La **Agenția Națională pentru Resurse Minerale** s-a efectuat acțiunea de control privind „Modul de încheiere și derulare a contractului de explorare și împărțire a producției și transformarea acestuia în acord petrolier, având ca obiect execuția de operațiuni petroliere în perimetrele Midia și Pelican din Platoul continental al Mării Negre”.

Obiectivele controlului au constat în analiza concluziilor și a propunerilor formulate de Comisia Parlamentară pentru Industrie și Servicii, în Raportul întocmit în urma anchetei privind Acordul petrolier al companiei Sterling Resources Ltd.

În Raportul privind rezultatele controlului efectuat la Agenția Națională pentru Resurse Minerale au fost prezentate unele aspecte privind execuția de operațiuni petroliere cu nerespectarea *Legii petrolului nr. 238/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

Principalele constatări rezultate în urma controlului efectuat se referă la:

➤ **Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii:**

- execuția de operațiuni petroliere în perimetrele Midia și Pelican din Platoul continental al Mării Negre, fără a avea la bază avizele și autorizațiile prevăzute de legislația în vigoare, pentru care taxele/tarifele datorate și neplătite bugetului de stat au fost estimate la suma de 2.936 mii lei (1.000 mii USD);
 - nerecuperarea și neplata, în cuantumul și la termenul prevăzute de lege către bugetul de stat, a chiriei în sumă de 267 mii lei (91 mii USD) pentru folosirea unor suprafețe contractuale situate în perimetrele Midia și Pelican din Platoul continental al Mării Negre.
- **Alte abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii**
- acceptarea derulării unui contract fără constituirea garanțiilor bancare în valoare de 107.417 mii lei (36.585 mii USD) pentru executarea la timp a lucrărilor;
 - nerespectarea clauzelor contractuale, în sensul neefectuării, la nivelul stabilit în contract, a cheltuielilor aferente pregătirii profesionale și transferului de tehnologie, în sumă de 354 mii lei (121 mii USD);
 - acceptarea execuției de operațiuni petroliere în perimetrele Midia și Pelican, fără a avea la bază un Certificat de atestare a competenței/capacității tehnice emis de Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
 - neîntocmirea Cărtilor petroliere pentru perimetrele Midia și Pelican;
 - neevidențierea și neînregistrarea în patrimoniul public al statului a perimetrelor Midia și Pelican din Platoul continental al Mării Negre;
 - acordarea dreptului de folosință și de acces asupra terenurilor nominalizate în suprafața contractuală, pentru desfășurarea de operațiuni petroliere, fără a pretinde o compensație în condițiile legii;
 - nerespectarea clauzelor contractuale în sensul prelungirii succesive și nejustificate a perioadei de explorare, fără a se realiza Programele de lucrări, aprobate de ANRM;
 - execuția, cu nerespectarea prevederilor legale, de operațiuni petroliere în perimetrul Midia;
 - aprobarea, cu nerespectarea prevederilor legale, a concesiunii unei suprafețe de 261 kmp din perimetrul Pelican, aflată în disputa dintre România și Ucraina la Curtea Internațională de Justiție de la Haga;
 - neefectuarea de controale privind derularea operațiunilor petroliere în perimetrele Midia și Pelican;
 - efectuarea de descoperiri de gaze naturale în perimetrul Midia, încă din anul 1995, fără a fi declarate ca „Descoperiri Comerciale/Necomerciale”.

În concluzie, Agenția Națională pentru Resurse Minerale a administrat necorespunzător patrimoniul statului prin concesiunea cu nerespectarea prevederilor legale în vigoare a dreptului de a efectua operațiuni petroliere în perimetrele Midia și Pelican, precum și în suprafețele atribuite statului român după pronunțarea definitivă și irevocabilă a Curții Internaționale de Justiție de la Haga.

Pentru abaterile consemnate în Procesul-verbal de constatare încheiat la ANRM a fost sesizat Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Raportul privind rezultatele controlului efectuat a fost transmis și Guvernului României pentru informare și luarea măsurilor legale privind completarea *Legii petrolului nr. 238/2004* cu propunerile formulate.

📄 La **Ministerul Turismului** s-a efectuat acțiunea de control privind „Verificarea sumelor cheltuite pentru acțiuni de promovare a turismului și a imaginii României”.

Obiectivele controlului au constat în analiza concluziilor și a propunerilor din Raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind sumele cheltuite de Ministerul Turismului pentru promovarea turismului și a imaginii României. În Raportul privind rezultatele controlului efectuat la Ministerul

Turismului sunt expuse acțiunile întreprinse de această instituție în vederea derulării „Programului anual de marketing și promovare”, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 314/2009*.

Principalele constatări rezultate în urma controlului efectuat se referă la:

- nerespectarea prevederilor legale privind modul de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile;
- nerespectarea prevederilor legale privind certificarea în privința realității, regularității și legalității operațiunilor;
- nerespectarea prevederilor legale privind exercitarea controlului financiar preventiv, respectiv:
 - semnarea de către persoanele împuternicite de la Birourile de Promovare și Informare Turistică din străinătate (Berlin, Paris, Londra) a unor contracte, fără viza de control financiar preventiv propriu;
 - acordarea de către persoanele împuternicite de la Birourile de Promovare și Informare Turistică din străinătate a vizei de control financiar preventiv propriu numai prin semnătură (fără aplicarea sigiliului personal) și, ulterior, semnarea unor contracte.

Pentru înlăturarea abaterilor constatate la Ministerul Turismului a fost emisă Decizie cuprinzând **trei măsuri**.

Rapoartele întocmite în urma acțiunilor de control au fost aprobate de Plenul Curții de Conturi și înaintate Camerei Deputaților.

Senatul României, prin Hotărârea nr. 18/2012, a solicitat Curții de Conturi includerea în Programul de audit aferent trimestrelor III și IV din anul 2012 a următoarelor administrații publice locale, pentru efectuarea auditului financiar: Consiliul județean Suceava; Consiliul județean Dâmbovița; Primăria municipiului Deva; Primăria municipiului Craiova; Primăria municipiului Ploiești și Primăria orașului Hațeg.

La Consiliul județean Suceava; Consiliul județean Dâmbovița; Primăria municipiului Deva; Primăria municipiului Craiova; Primăria municipiului Ploiești și Primăria orașului Hațeg s-a efectuat un audit financiar.

Acțiunile de audit financiar au fost integrate în Programul anual de activitate pe anul 2012, potrivit Hotărârii Plenului Curții de Conturi nr. 145/4 iulie 2012 și au fost efectuate prin camerele de conturi teritoriale, cu respectarea procedurilor și mecanismelor prevăzute în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Obiectivele abordate în cadrul acestor acțiuni au vizat efectuarea auditului contului de execuție și a situațiilor financiare pe anul 2011 și controlul legalității operațiunilor economico-financiare pe perioada 1.01-31.05.2012, urmărindu-se, în principal:

- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare, cu accent pe:
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea acestora;
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
- ❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare.

Ca urmare a rapoartelor de audit/control întocmite de Camerele de Conturi ale județelor Suceava, Dâmbovița, Hunedoara, Dolj și Prahova, Curtea de Conturi a transmis Senatului, în luna octombrie 2012,

un Raport-sinteză cu privire la rezultatele controlului/auditului solicitat, însoțit de rapoartele întocmite în urma acțiunilor de control, a fost aprobat de Plenul Curții de Conturi.

Camera Deputaților prin Hotărârea nr. 5/16.01.2017 a solicitat Curții de Conturi „să efectueze un control pentru verificarea condițiilor în care s-a realizat rectificarea bugetului de stat din lunile august și noiembrie 2016 de către Guvernul României”.

📄 Sinteza Raportului privind **Controlul legalității fundamentării, avizării și aprobării Legii bugetului de stat pentru anul 2016 și a actelor normative de rectificare a acesteia, precum și a utilizării și administrării resurselor financiare ale statului**

Misiunea de control a avut ca obiectiv „**controlul legalității, fundamentării, avizării și aprobării legii bugetului de stat pentru anul 2016 și a actelor normative de rectificare a acesteia, precum și a utilizării și administrării resurselor financiare ale statului**” și s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice și la cei mai importanți ordonatori de credite – ministere: Ministerul Transporturilor; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului; Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice; Ministerul Sănătății; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Ministerul Educației și Cercetării Științifice; Ministerul Culturii; Ministerul Apărării Naționale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul pentru Societatea Informațională; Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Pentru atingerea **obiectivelor solicitate** de Camera Deputaților au fost analizate documentele puse la dispoziție de reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice referitoare la:

- fundamentarea proiectului *Legii bugetului de stat pe anul 2016 (Legea nr. 339/2015)*;
- fundamentarea proiectelor actelor normative de rectificare a *Legii bugetului de stat pe anul 2016 (OG nr. 14/2016 și OUG nr. 86/2016)*;
- realizarea veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat la 31.12.2016 – tabelul sinoptic privind Bugetul General Consolidat – date publicate la 26.01.2017;
- încadrarea în ținta de deficit a BGC.

Concluzii principale:

Fundamentarea veniturilor bugetului general consolidat în cazul celor două rectificări bugetare a fost realizată într-o manieră accentuat de optimistă, deși gradul de realizare a veniturilor bugetare la momentul elaborării acestor acte normative înregistra valori cu circa 5% mai mici decât nivelul programat (veniturile nerealizate la BGC de 4,7 miliarde lei, respectiv de 9,5 miliarde lei).

Cu toate acestea, a fost promovată o rectificare pozitivă în cazul *OG nr. 14/2016*, veniturile estimate la BGC fiind majorate cu încă 4,2 miliarde lei, iar prin cea de-a doua rectificare bugetară, din luna noiembrie 2016, nivelul prognozat al veniturilor bugetare a fi încasat la 31.12.2016 a fost majorat cu 0,34 miliarde lei.

Din analiza execuției veniturilor bugetului general consolidat se poate lesne observa faptul că estimarea inițială a veniturilor BGC, avută în vedere la elaborarea *Legii bugetului de stat pe anul 2016*, a înregistrat un grad de acuratețe mai ridicat decât cel corespunzător celor două rectificări bugetare.

Ca urmare a raportului întocmit de Departamentul II, Curtea de Conturi a transmis Camerei deputaților, în luna februarie 2017, un Raport-sinteză cu privire la rezultatele controlului solicitat, însoțit de raportul întocmit în urma acțiunilor de control aprobat de Plenul Curții de Conturi prin HP nr. 37/9.02.2017.

C4.3.2.5. Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor de audit efectuate din proprie inițiativă

În perioada octombrie 2008-iunie 2017, Curtea de Conturi a efectuat o serie de misiuni de control/audit din proprie inițiativă, pe diverse domenii de activitate.

Rapoartele întocmite și sintezele acestora au fost transmise spre știință Parlamentului, Guvernului, ministerelor și altor instituții interesate.

Principalele domenii de activitate:

STRATEGIA EUROPA 2020

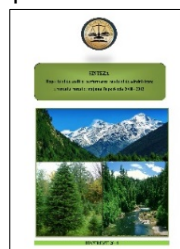
➤ Investiții în cercetare/dezvoltare/inovare

- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind „Gestionarea fondurilor publice alocate pentru finanțarea activității de cercetare-dezvoltare-inovare, în contextul prevederilor Strategiei Europa 2020”;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței cu tema: „Evaluarea managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare”.

➤ Mediu/climă/energie

- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2014;
- Constatări cu privire la administrarea și comercializarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră;
- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței privind utilizarea fondurilor publice pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe la nivelul sectoarelor municipiului București, în perioada 2010-2014;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind Eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor în acțiunile de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor afectate de activități industriale pe perioada 2011-2013;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind modul de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013.

➤ Educație – nivel studii

Analiza fundamentării și evoluției obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020.

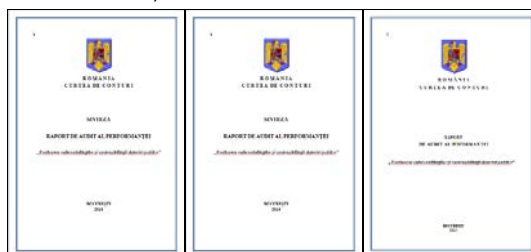
➤ Reducerea sărăciei

- SINTEZA Rapoartelor de audit privind performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei;
- Raportul privind auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2014;
- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței privind auditul fundamentării necesarului de resurse și de acordare a unor beneficii de asistență socială în anul 2013 (2014);
- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței privind auditul fundamentării necesarului de resurse și de acordare a unor beneficii de asistență socială (2013).

FINANȚE PUBLICE

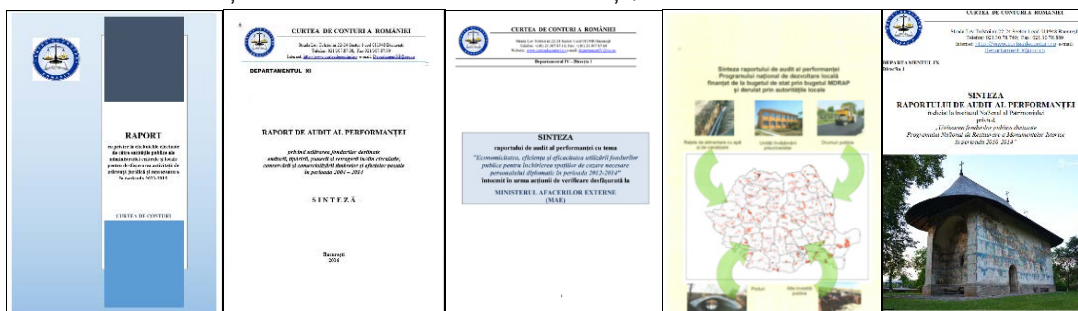
- Raportul de audit de performanță privind evaluarea managementului datoriei publice în perioada 2012-2014 la Ministerul Finanțelor Publice;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității datoriei publice;
- Raportul de audit al performanței privind utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin Fondurile Externe Nerambursabile pentru perioada intermediară 2007-2012;

- Raportul de audit întocmit la Agenția Națională de Administrare Fiscală realizat în urma misiunii de audit al performanței cu tema „Identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al impozitelor și taxelor care favorizează faptele de corupție la nivelul Agenției Naționale a Vămirilor și Gărzii Financiare” (2012);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind colectarea impozitelor și taxelor cuvenite bugetului public pentru perioada 2007-2010 la Agenția Națională de Administrare Fiscală (2012);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței managementului subsistemului de administrare fiscală a TVA pentru perioada 2007-2009 (2010);
- Raportul de audit al performanței privind evaluarea managementului datoriei publice guvernamentale privind perioada 2000-2009 (2010);
- Fondul de rezervă bugetară, Fondul de intervenție și Fondul național de dezvoltare, anul 2009 Studiul privind nivelul și evoluția economiei subterane în România (2005).

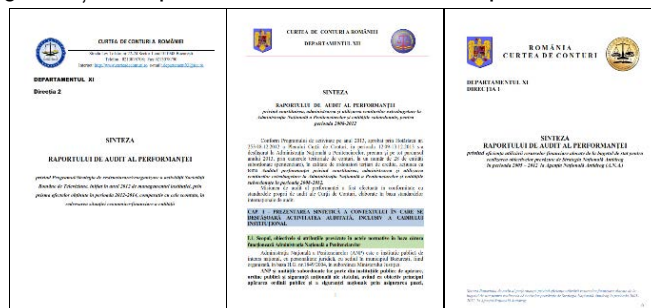
MANAGEMENTUL ENTITĂȚILOR PUBLICE

- Raportul cu privire la cheltuielile efectuate de către entitățile publice ale administrației centrale și locale pentru desfășurarea activității de asistență juridică și reprezentare în perioada 2013-2015;
- Raportul de audit al performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii în/din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale în perioada 2004-2014;
- Raportul privind unele abateri de la legalitate referitoare la modul de gestionare a Tezaurului Național de Timbre;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor publice pentru închirierea spațiilor de cazare necesare personalului diplomatic în perioada 2012-2014;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței Programului național de dezvoltare locală finanțat de la bugetul de stat prin bugetul MDRAP și derulat prin autoritățile locale;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței încheiat la Institutul Național al Patrimoniului privind utilizarea fondurilor publice destinate Programului Național de Restaurare a Monumentelor Istorice în perioada 2010-2014;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind Programul/Strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității;

- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind constituirea, administrarea și utilizarea veniturilor extrabugetare la Administrația Națională a Penitenciarelor și entitățile subordonate, pentru perioada 2008-2012;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind eficiența utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de Strategia Națională Antidrog în perioada 2005-2012 la Agenția Națională Antidrog (ANA);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind eficiența măsurilor dispuse de Ministerul Apărării Naționale pentru identificarea, gestionarea, conservarea și valorificarea activelor fixe corporale excedentare din patrimoniu de către Direcția „Domenii și Infrastructuri” (DDI);
- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse atât în scopul de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României (2014);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței cu tema „Auditul performanței activității de reglementare, monitorizare și control a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice” (2014);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București (2014);

- Raportul privind cheltuielile de personal și numărul de posturi la nivelul bugetelor locale în perioada 2005-2008, precum și categoriile de sporuri de care beneficiază personalul din administrația publică locală (2009);
- Raportul privind unele abateri de la legalitate referitoare la modul de gestionare a Tezaurului Național de Timbre (2009);
- „Performanța utilizării fondurilor publice în cadrul Programului privind sprijinirea românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora în perioada 2009-2011” (2012).

- SINTEZA Raportului de audit al performanței întocmit la Societatea Română de Radiodifuziune (2012);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței întocmit la Societatea Română de Televiziune (2012);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora în perioada 2007-2011 la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații;
- Raportul privind situația cheltuielilor efectuate cu angajarea unor servicii externe cu asistență juridică și reprezentare de către entitățile publice centrale și locale care au structuri cu profil juridic (2011);
- Raportul privind consumul de carburanți pentru autoturismele care deservește aparatul propriu al consiliilor județene și primăriilor județene și primăriilor municipiilor, orașelor și comunelor (2010).

AGRICULTURĂ

- SINTEZA Raportului de audit „Performanța activității de cercetare fundamentală și aplicativă în domeniile agriculturii în perioada 2009-2016” (publicat în 2017);
- Raportul „Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare”, reglementată de *Legea nr. 138/2004* (publicat în 2014);
- Raportul special pentru acțiunea „Auditul performanței privind implementarea, administrarea și gestionarea programului de identificare și înregistrare a animalelor și a utilizării bazei de date în acordarea subvențiilor și a altor forme de sprijin din partea statului pentru perioada 2007-2010” (2011);
- Raportul privind situația economico-financiară a Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” (2010).

INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ

- Raportul special cu privire la construirea și întreținerea autostrăzilor perioada 2005-2010 (2012);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri naționale din România și activitatea specifică destinată drumurilor naționale (2012).

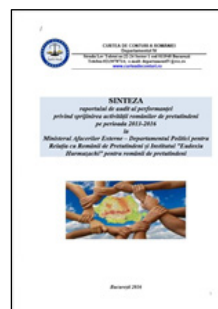
TRANSPORTURI

- SINTEZA Raportului de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română” (2014);

- SINTEZA Raportului de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Societatea Comercială de Transport cu Metroul București – METROREX SA în perioada 2010-2015” – (2015);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței întocmit la Compania Națională „Aeroporturi București” SA și la Ministerul Transporturilor (2013).

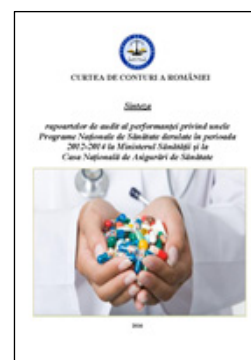
PROGRAME SOCIALE

- Auditul programelor sociale pentru integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități (2011);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni pe perioada 2013-2016 la Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni și Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni (publicat în 2017).

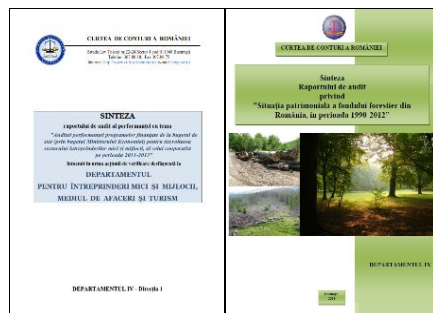
SĂNĂTATE

- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței privind unele Programe Naționale de Sănătate derulate în perioada 2012-2014 la Ministerul Sănătății și la Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală la Ministerul Sănătății, cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/autoritatea acestuia pentru perioada 2012-2014;
- Raportul privind performanța unor programe naționale de sănătate derulate în perioada 2010-2012;
- Sinteza auditului performanței serviciului public de ambulanță.

ECONOMIE

- SINTEZA Raportului de audit al performanței cu tema „Auditul performanței programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013” întocmit în urma acțiunii de verificare desfășurate la DEPARTAMENTUL PENTRU ÎNTREPRINDERI MICI ȘI MIJLOCII, MEDIUL DE AFACERI ȘI TURISM;
- Raportul de audit privind situația patrimonială a fondului forestier din România în perioada 1990-2012 (2012).

MEDIU

- SINTEZA Raportului special privind controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor în perioada 2012-2014, întocmit în urma acțiunii de verificare desfășurate la ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ „APELE ROMÂNE”.

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

- Raportul privind cheltuielile de personal și numărul de posturi la nivelul bugetelor locale în perioada 2005-2008, precum și categoriile de sporuri de care beneficiază personalul din administrația publică locală;
- Raportul privind consumul de carburanți pentru autoturismele care deserveșc aparatul propriu al consiliilor județene și primăriilor municipiilor, orașelor și comunelor în perioada 2005-2009;
- Raportul privind situația cheltuielilor efectuate cu angajarea unor servicii externe de asistență juridică și reprezentare de către entitățile publice centrale și locale care au structuri proprii cu profil juridic în perioada 2007-2010;
- SINTEZA Rapoartelor de audit al performanței utilizării fondurilor bugetului local pentru amenajări peisagistice și întreținere spații verzi la nivelul municipiului București, în perioada 2007-2014.

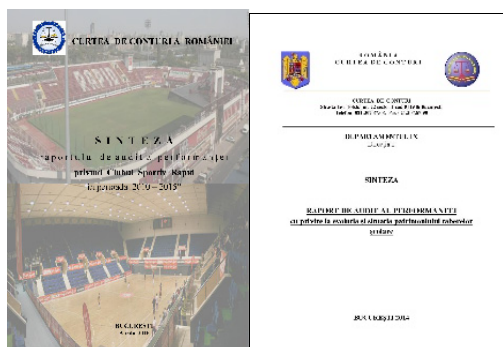
INFORMATICĂ

- Raportului de audit privind eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la instituții publice, întocmit la ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ A PENITENCIARELOR;
- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind proiectul „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și Strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”;
- „Auditul performanței implementării și utilizării sistemului informatic la Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale” (2011).

TINERET ȘI SPORT

- SINTEZA Raportului de audit al performanței privind Clubul Sportiv Rapid în perioada 2010-2015 (publicată în 2016);
- SINTEZA Raportului de audit al performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare;
- SINTEZA Raportului de audit privind eficiența utilizării resurselor alocate de la bugetul statului pentru îndeplinirea obiectivelor propuse de către Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Olimpic și Sportiv Român și federațiile sportive naționale (2013).

C4.3.2.6. Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală (2005 – 31.07.2016)
 Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală (2005 - 2015)
 Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Notă cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente (2005 - 2014)
 Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală (2005-31.07.2016).

Prin Hotărârea nr. 367/20.10.2016, Plenul Curții de Conturi a aprobat **Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală**, însoțit de anexele și sintezele aferente. Raportul cuprinde situația actualizată pentru **perioada 2005-31.07.2016**. Prin aceeași hotărâre s-a stabilit publicarea pe site-ul Curții de Conturi a acestei situații actualizate, care este cuprinsă în tabelele anexate, respectiv:

- 📄 **Anexa nr. 1A** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat de-**

pășește suma de 500.000 euro, nesoluționate la data de 31.07.2016. În conținutul acesteia se regăsesc **136 de sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **9.746.460,4 mii lei (2.215,10 mil. euro)**;

■ **Anexa nr. 1B** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat nu depășește suma de 500.000 euro**, nesoluționate la data de 31.07.2016. În conținutul acesteia se regăsesc **394 de sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **158.015,24 mii lei (35,91 mil. euro)**;

■ **Anexa nr. 2** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale **care au fost soluționate de organele competente** în perioada 2005-31.07.2016. În conținutul acesteia se regăsesc **269 de sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **939.794,88 mii lei (213,58 mil. euro)**.

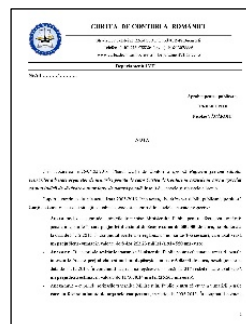
Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală (2005-2015).

Prin Hotărârea nr. 25/4.02.2016, Plenul Curții de Conturi a aprobat **Raportul privind situația sesizărilor adresate organelor de urmărire penală de către Curtea de Conturi în cazurile în care a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală**, însoțit de anexele și sintezele aferente. Raportul cuprinde situația actualizată 2005-2015. Prin aceeași hotărâre s-a stabilit publicarea pe site-ul Curții de Conturi a acestei situații actualizate, care este cuprinsă în tabelele anexate, respectiv:

■ **Anexa nr. 1A** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat depășește suma de 500.000 euro**, nesoluționate la data de 31.12.2015. În conținutul acesteia se regăsesc **105 sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **8.424.252,23 mii lei (1.914.550 mii euro)**;

■ **Anexa nr. 1B** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat nu depășește suma de 500.000 euro**, nesoluționate la data de 31.12.2015. În conținutul acesteia se regăsesc **317 sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **117.070,14 mii lei (26.563 mii euro)**;

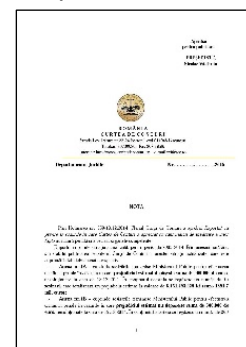
■ **Anexa nr. 2** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale, **care au fost soluționate de organele competente** în perioada 2005-2015. În conținutul acesteia se regăsesc **253 de sesizări**, care totalizează **un prejudiciu estimat** în valoare de **895.418,91 mii lei (203.460 mii euro)**.

Notă cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente (2005-2014)

Prin Hotărârea nr. 359/18.12.2014, Plenul Curții de Conturi a aprobat **Raportul cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente**. Raportul cuprinde situația actualizată, pentru perioada 2005-2014. Prin aceeași hotărâre s-a stabilit publicarea pe site-ul Curții de Conturi a acestei situații actualizate, care este cuprinsă în tabelele anexate, respectiv:

■ **Anexa nr. 1A** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat depășește suma de 500.000 euro**, nesoluționate la data de 18.12.2014.

În conținutul acestora se regăsesc **70 de sesizări**, care totalizează un prejudiciu estimat în valoare de **6.151.493.029 lei (euro 1391,7 mil. euro)**;

■ **Anexa nr. 1 B** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi penale în cazurile în care **prejudiciul estimat nu depășește suma de 500.000 euro**, neso-
luționate la data de 18.12.2014. În conținutul acestora se regăsesc **260 de sesizări**, care
totalizează un prejudiciu estimat în valoare de **108.026.264 lei (24,4 mil. euro)**;

■ **Anexa nr. 2** – cuprinde sesizările transmise Ministerului Public pentru efectuarea urmăririi
penale, **care au fost soluționate de organele competente**, în perioada 2005-2014. În conținutul
acestora se regăsesc **218 sesizări**, care totalizează un prejudiciu estimat în valoare de
876.462.784 lei (198,3 mil. euro).

C4.3.2.7. Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Curtea de Conturi trebuie să prezinte anual Parlamentului rapoarte de audit financiar asupra contului
anual de execuție a exercițiului bugetar expirat, în care sunt cuprinse și neregulile constatate, pentru:

- Bugetul de stat;
- Bugetul datoriei publice;
- Bugetul asigurărilor sociale de stat;
- Bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- Bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Începând cu anul 2014, rapoartele întocmite, însoțite de sinteze ale acestora, au fost postate și pe
website-ul www.curteadeconturi.ro, la rubrica „Publicații/Rapoarte de audit financiar asupra contului anual
de execuție”.

The screenshot displays the official website of the Curtea de Conturi a României. The header features the court's logo and name. A navigation bar includes links such as 'PRIMA PAGINĂ', 'DESPRE NOI', 'REGLEMENTĂRI INTERNE, STRATEGII, PROGRAME', 'PUBLICAȚII', 'INFORMAȚII INTERES PUBLIC', 'RELATII INTERNAȚIONALE', 'AUTORITATEA DE AUDIT', and 'CONTACT'. The main content area is titled 'Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție'. It contains a sidebar with a list of budget categories: 'Bugetul de stat', 'Bugetul datoriei publice', 'Bugetul asigurărilor sociale de stat', 'Bugetul asigurărilor pentru șomaj', 'Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate', and 'Bugetele unităților administrativ-teritoriale'. The main content area features two highlighted reports: 'Raport Sinteza cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anul 2015' and 'S I N T E Z A rapoartelor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pentru anul 2015 la CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE'.

În perioada analizată au fost publicate pe website-ul Curții de Conturi Rapoartele de audit financiar asupra conturilor de execuție și sintezele acestora pentru următoarele bugete:

Bugetul de stat

SINTEZA RAPORTULUI DE AUDIT privind Contul General Anual de Execuție a Bugetului de Stat pe anul 2015
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

SINTEZA RAPORTULUI DE AUDIT privind Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Bugetul datoriei publice

RAPORT DE AUDIT FINANCIAR al Contului General Anual al Datoriei Publice pe anul 2015 la Ministerul Finanțelor Publice (MFP)
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

RAPORT DE AUDIT FINANCIAR AL CONTULUI GENERAL ANUAL AL DATORIEI PUBLICE PE ANUL 2014 LA MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE (MFP)
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Bugetul asigurărilor sociale de stat

S I N T E Z A rapoartelor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015 la CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

SINTEZA rapoartelor de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2014 la CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Bugetul asigurărilor pentru șomaj

S I N T E Z A rapoartelor încheiate asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015 la AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

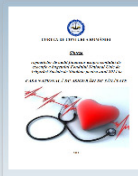

SINTEZA rapoartelor de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pentru anul 2014 la AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate

S I N T E Z A rapoartelor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pentru anul 2015 la CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

SINTEZA rapoartelor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pentru anul 2014 la CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Bugetele unităților administrativ-teritoriale

Raport Sinteză cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anul 2015
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

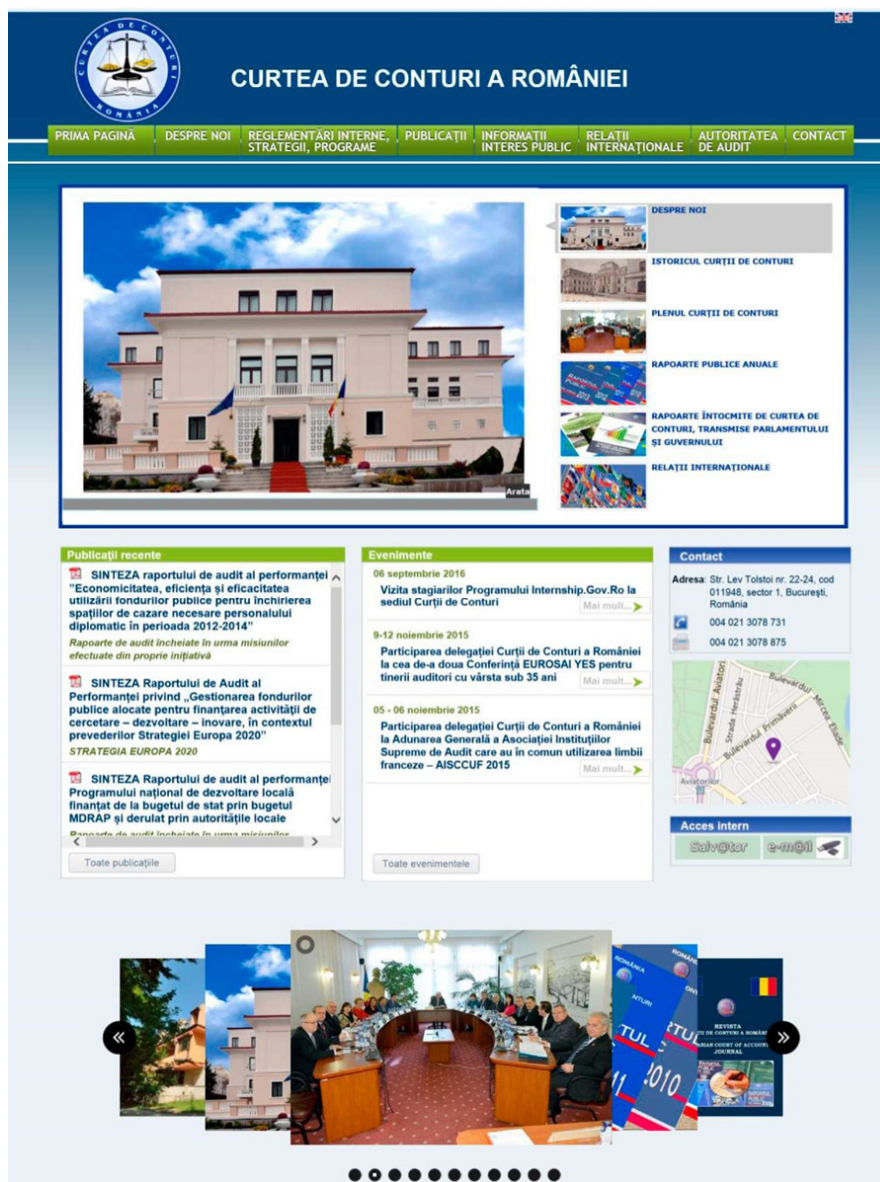
RAPORT SINTEZĂ cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anul 2014
Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

C4.3.3. Pagina de Internet

C4.3.3.1. Portalul Extern

Pentru a realiza obiectivele strategice și a găzdui relații bune de muncă, Curtea de Conturi trebuie să angajeze și să aibă o comunicare cu părțile interesate. Acestea includ în mod normal Parlamentul, Guvernul și entitățile din sectorul public, justiția, media, cetățenii, grupuri speciale de interes, organizații donatoare, academii, organizații politice publice, organisme profesionale.

În acest context, Curtea de Conturi trebuie să comunice, într-o manieră clară și la timp, cu părțile sale interesate despre rolul său, responsabilități, munca de control/audit și rezultatul ei, în timp ce își păstrează independența și autonomia. Pentru a se realiza comunicarea cu mediul extern a fost creat un website care poate fi accesat de oricine este interesat la adresa www.curteadeconturi.ro.

Pagina este structurată pe următoarele secțiuni:

- ↳ Prima pagină;
- ↳ Despre noi;
- ↳ Reglementări interne, strategii, programe;
- ↳ Publicații;
- ↳ Informații de interes public;
- ↳ Relații internaționale;
- ↳ Autoritatea de audit;
- ↳ Contact.

Fiecare secțiune este structurată după cum urmează:

Prima pagină

În această pagină sunt prezentate imagini referitoare la activitatea Curții de Conturi: istoric, plen, rapoarte de activitate, rapoarte publice anuale, rapoarte întocmite transmise Parlamentului și Guvernului, relații internaționale.

Pagina permite accesul la ferestre în care sunt prezentate:

- **Publicații recente:** Sinteze ale celor mai recente rapoarte de audit al performanței încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, ultimul număr al Revistei Curții de Conturi a României;
- **Evenimente:** participarea delegațiilor Curții de Conturi a României la diferite evenimente interne și internaționale, primirea la sediul Curții de Conturi a unor delegații din țară și străinătate;
- **Contact:** sunt prezentate datele de contact, precum și vizualizarea pe hartă a amplasamentului sediului Curții de Conturi;
- **Acces intern:** se permite accesul personalului Curții de Conturi, pe bază de semnătură digitală, la portalul intern și poșta electronică.

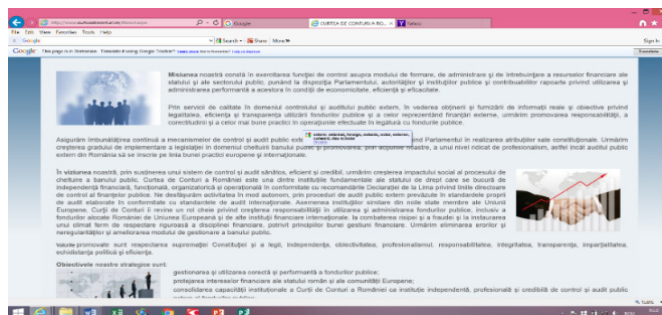

Despre noi

Secțiunea este structurată astfel:

- ✚ Istoricul Curții de Conturi;
- ✚ 150 de ani – Curtea de Conturi;
- ✚ Cadrul juridic;
- ✚ Organizare și conducere;
- ✚ Certificat OSIM.

Istoricul Curții de Conturi

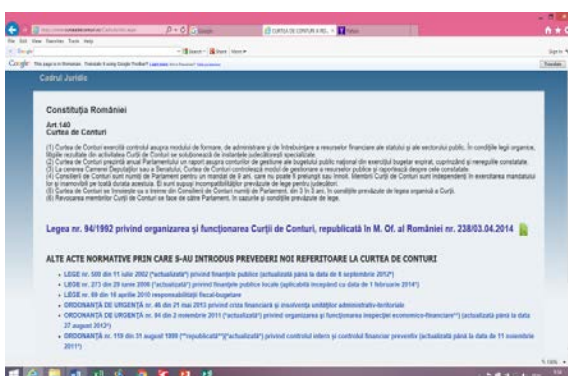
Este prezentat istoricul Curții de Conturi a României de la înființare prin Legea din **24 ianuarie 1864**, publicată în Monitorul Oficial nr. 18 din 24 ianuarie 1864, sub denumirea de „Înalta Curte de Compturi”, pentru toată România. Legea a fost promulgată de Alecsandru Ioan I (Cuza), „Cu mila lui Dumnezeu și voința națională Domnului Principatelor-Unite-Române” și până în prezent. Este prezentată lista președinților Curții de Conturi și biografiile acestora.

150 ani – Curtea de Conturi

Sunt prezentate:

- Documente elaborate cu prilejul aniversării a 150 ani;
- Discursurile ținute de oaspeții români și străini cu ocazia manifestărilor prilejuite de aniversarea a 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României;
- Broșura jubileului – 150 de ani de la înființarea Curții de Conturi a României.

Cadrul juridic

Sunt prezentate actele normative care reglementează organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României:

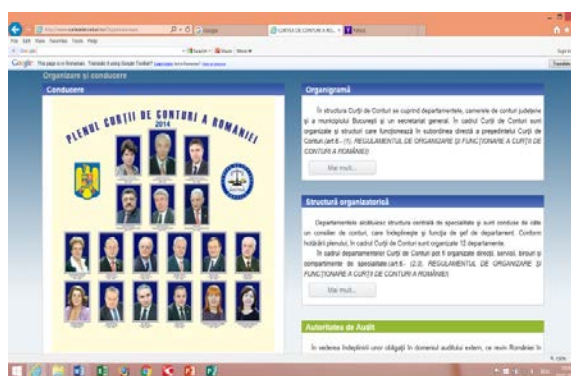
- Constituția României;
- *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată în MO al României nr. 238/3.04.2014;
- Alte acte normative prin care s-au introdus prevederi noi referitoare la Curtea de Conturi.

Certificat OSIM

Curtea de Conturi a României a solicitat înregistrarea siglei la Oficiul de Stat Pentru Inventivii. A fost obținut Certificatul de înregistrare a mărcii nr. 138954.

Durata de protecție a mărcii este de zece ani cu începere de la data de 23.06.2015, cu posibilitatea de reînnoire.

Marca este înregistrată pentru clasele de produse/servicii înscrise în fila din Registrul Mărcilor.

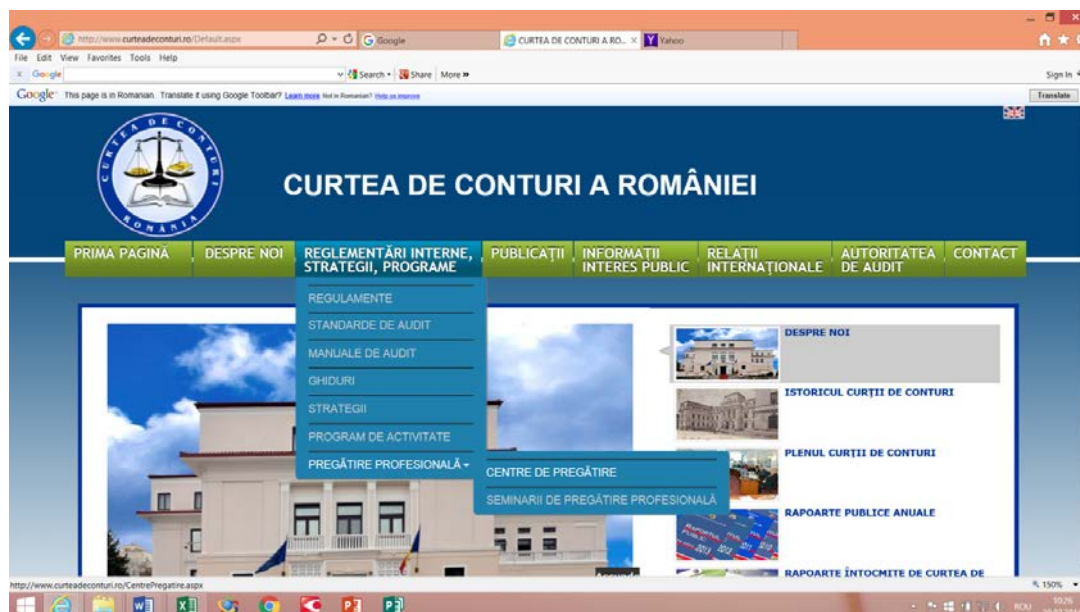
Organizare și conducere

Sunt prezentate:

- Conducerea;
- Organigrama;
- Structura organizatorică;
- Autoritatea de Audit.

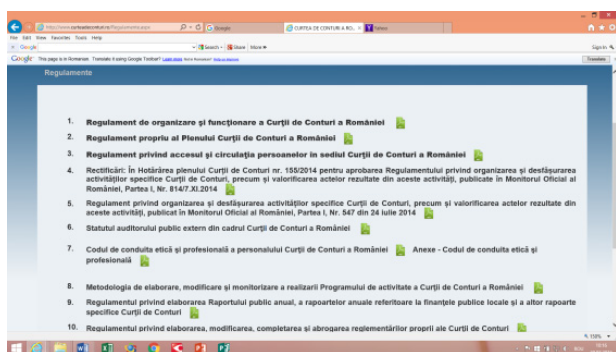
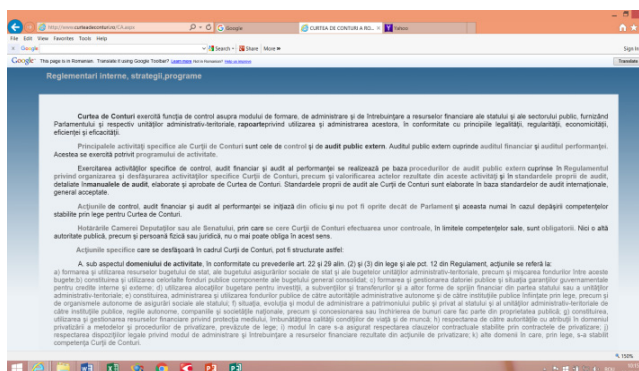

Reglementări interne, strategii, programe

Secțiunea este structurată astfel:

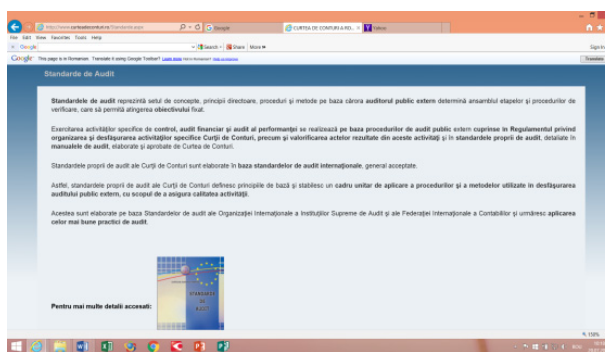
- ✓ Regulamente;
- ✓ Standarde de audit;
- ✓ Manuale de audit;
- ✓ Ghiduri;
- ✓ Strategii;
- ✓ Programe de activitate;
- ✓ Pregătire profesională:
 - Centre de pregătire;
 - Seminariile de pregătire profesională.

Regulamente

Sunt prezentate principalele reglementări interne de interes public:

- Regulament de organizare și funcționare a Curții de Conturi a României;
- Regulament propriu al Plenului Curții de Conturi a României;
- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;

Standarde de audit

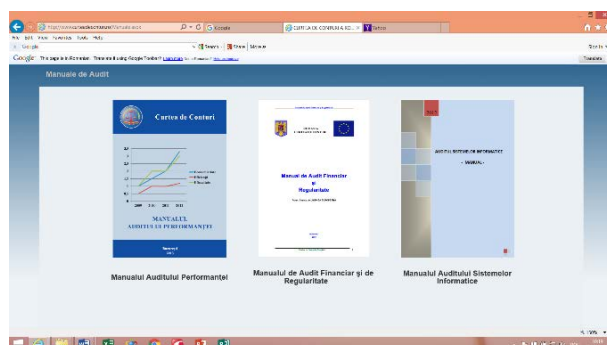
Standardele proprii de audit ale Curții de Conturi definesc principiile de bază și stabilesc un cadru unitar de aplicare a procedurilor și a metodelor utilizate în desfășurarea auditului public extern, cu scopul de a asigura calitatea activității. Acestea sunt elaborate pe baza Standardelor de audit ale Organizației Internaționale a Instituțiilor

- Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României;
 - Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României;
 - Manual de identitate vizuală etc.
- Supreme de Audit și ale Federației Internaționale a Contabililor și urmăresc aplicarea celor mai bune practici de audit.

Manuale de audit

Sunt prezentate principalele manuale de audit utilizate în activitatea curentă:

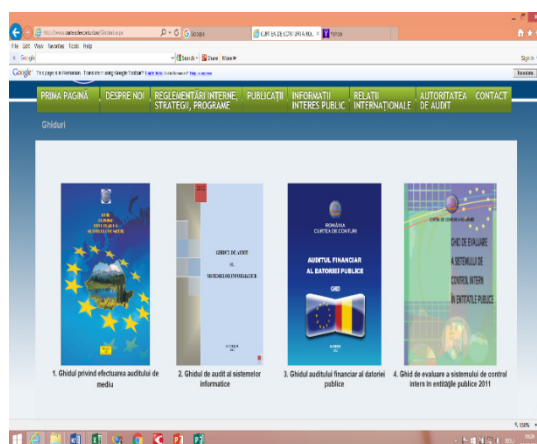
- Manualul auditului performanței;
- Manualul auditului financiar și de conformitate;
- Manualul auditului Sistemelor informatice.

Ghiduri

Sunt prezentate principalele ghiduri utilizate în activitatea curentă:

- Ghidul auditului performanței managementului datoriei publice;
- Ghidul auditului de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile;
- Ghidul privind efectuarea auditului de mediu;
- Ghidul de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice;
- Ghidul de audit al sistemelor informatice;
- Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi.

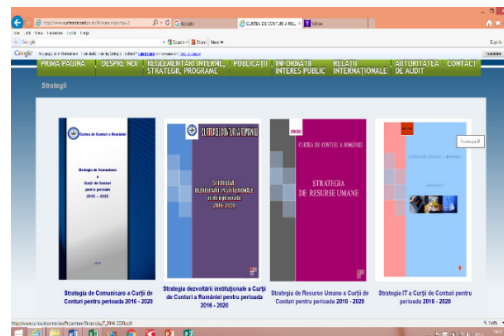

Strategii

Sunt prezentate strategiile de dezvoltare instituțională ale Curții de Conturi a României:

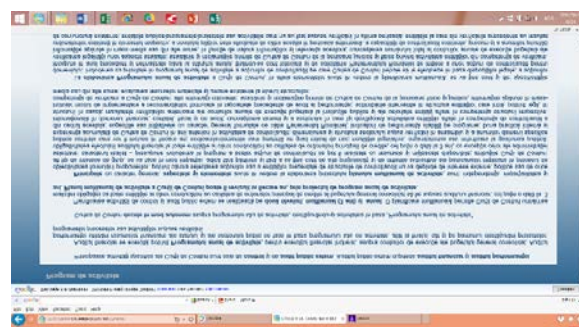
- Strategia de comunicare a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020;
- Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020;
- Strategia de resurse umane a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020;

Strategia IT a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020.

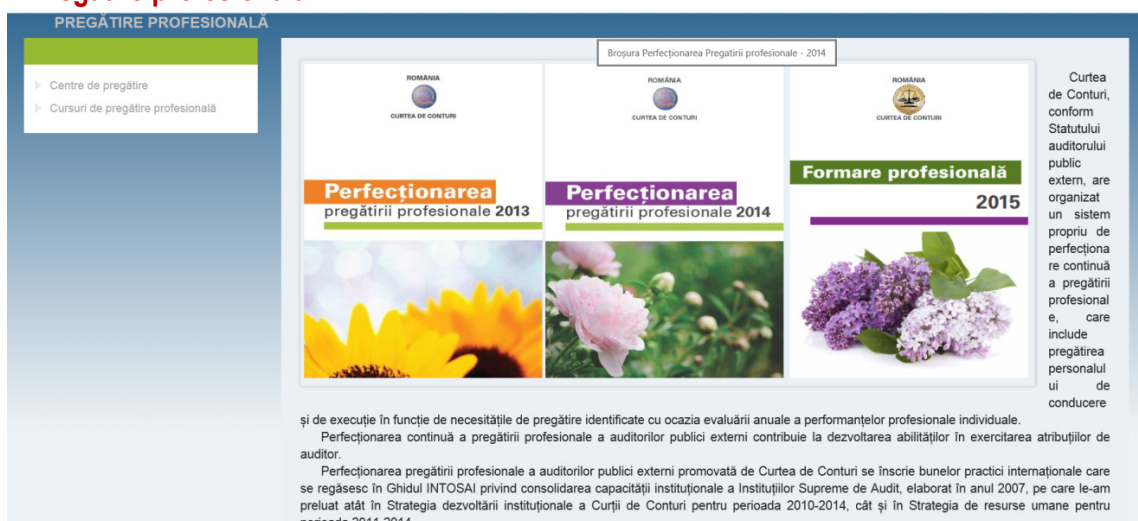
Programe de activitate

Principalele activități specifice ale Curții de Conturi se exercită potrivit **Programului anual de activitate**, pentru exercițiul financiar încheiat, asupra conturilor de execuție ale bugetului general consolidat. Auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public se face în baza programului său de activitate, atât la finalul, cât și pe parcursul

desfășurării proiectelor, programelor proceselor sau activităților supuse verificării Curtea de Conturi **decide în mod autonom** asupra programului său de activitate, desfășurându-și activitatea în baza „Programului anual de activitate”. Planificarea activității de control și audit public extern se realizează pe **două niveluri, multianual (trei ani) și anual. Principiile** cu caracter general, **aspectele și elementele** avute în vedere la elaborarea proiectului **Planului multianual de activitate** sunt: independența, imparțialitatea și obiectivitatea formulării propunerilor, potrivit cărora selectarea acțiunilor sau a entităților prezentate de structurile de control/audit nu va depinde de interese externe, politice sau de orice alt tip de interese de grup, se va face în mod imparțial, adică fără părtinire și fără a se ține cont de alte prejudecăți și de criteriile subiective ale persoanelor implicate în procesul de selectare; caracterul realist – presupune includerea în program a acelor acțiuni de control/audit ce pot fi realizate cu resursele și mijloacele disponibile; atribuțiile Curții de Conturi; obligativitatea efectuării auditului financiar la toate entitățile ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite, cel puțin o dată la trei ani, cu excepția celor ale administrației publice centrale, care vor fi incluse în fiecare an; sectoarele/domeniile care prezintă un grad ridicat de risc; noutățile legislative, organizatorice sau referitoare la gestiunea publică; experiența acumulată de Curtea de Conturi în anii anteriori în activitatea de control/audit; dimensiunea și structura sectorului supus verificării în ansamblu și a anumitor domenii specifice din cadrul acestuia; sugestiile sau inițiativele cu caracter general formulate de către Parlamentul României; indicatorii de performanță stabiliți pe programe; buna practică internă și internațională în domeniul financiar, contabil, fiscal și de audit; cunoașterea ramurii și a sectorului în care își desfășoară activitatea entitățile aflate în competența de control/audit a structurii în cauză; rezultatele verificărilor anterioare ale conturilor anuale de execuție bugetară la instituțiile publice și ale celorlalte entități aflate în competența structurii respective, inclusiv modul de implementare a recomandărilor formulate în rapoartele precedente de audit al performanței.

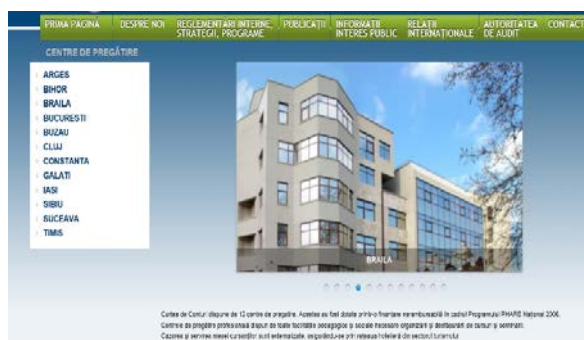
Pregătire profesională

Centre de pregătire

Sunt prezentate imagini ale centrelor de pregătire profesională organizate la sediile camerelor de conturi și la sediul central:

- Argeș,
- Bihor,
- Brăila,
- București,
- Buzău,
- Cluj,
- Constanța,
- Galați,
- Iași,
- Sibiu,
- Suceava,
- Timiș.

Seminarii de pregătire profesională

Seminarii de pregătire profesională

Anii desfășurării seminarilor

- 2015
- 2013

Aplicarea Ghidului de evaluare a sistemului de control intern în instituțiile publice. Evaluarea riscurilor. Standarde de audit.
Locație: Sediul central

Mai mult... ➤

Utilizare IDEA - Tehnici de obținere a bazelor de date de la entitățile verificate, metode de eșantionare
Locație: Camera de Conturi Argeș

Mai mult... ➤

Analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar. Standarde de contabilitate. (Studii de caz)
Locație: Camera de Conturi Argeș

Mai mult... ➤

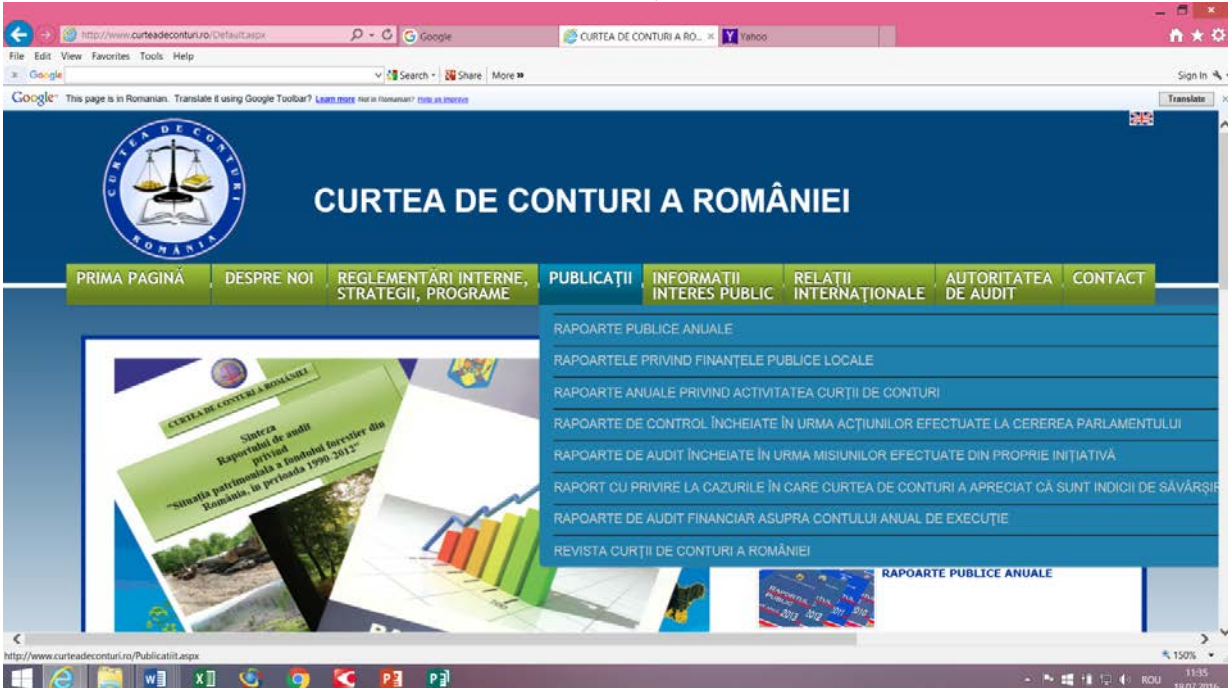

Auditul performanței: studii de caz, aplicații practice. Standarde de audit.
Locație: Camera de Conturi Cluj, Camera de Conturi Suceava

Mai mult... ➤

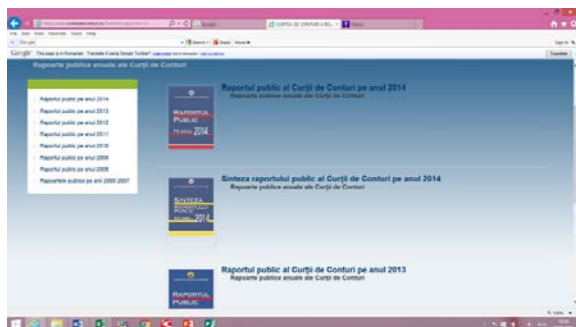
Sunt prezentate seminariile desfășurate în perioada 2013-2015, cu posibilitatea de a vizualiza informații referitoare la numărul de participanți, formator, detalii despre seminar, imagini din timpul desfășurării seminarului.

Publicații

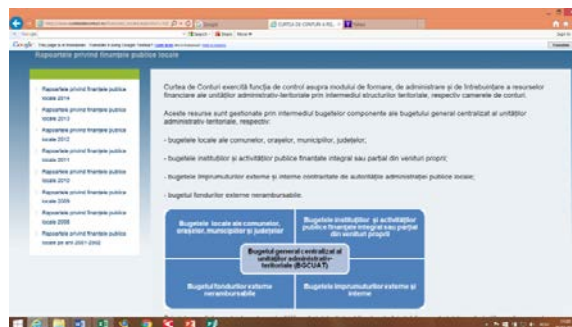
Secțiunea este structurată astfel:

- ✓ Rapoarte publice anuale;
- ✓ Rapoarte privind finanțele publice locale;
- ✓ Rapoarte anuale privind activitatea Curții de Conturi;
- ✓ Rapoarte de control încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului;
- ✓ Rapoarte de control încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă;
- ✓ Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente;
- ✓ Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție;
- ✓ Revista Curții de Conturi.

Rapoarte publice anuale

Sunt publicate rapoartele publice anuale pe perioada 2000-2015. Curtea de Conturi a României le prezintă Parlamentului, Guvernului și altor instituții. Rapoartele sunt prezentate atât sub forma de broșură cât și în format electronic pe CD.

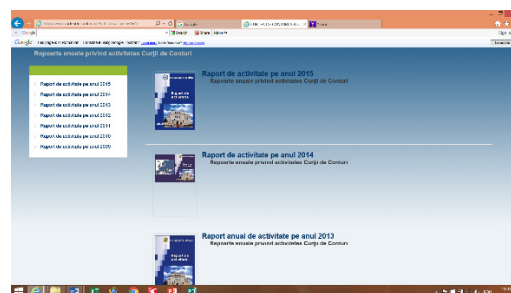

Rapoarte privind finanțele publice locale

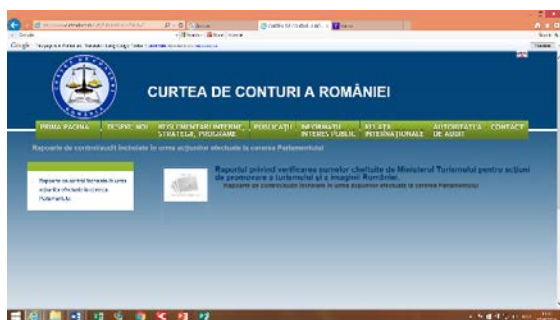
Sunt publicate rapoartele publice anuale ale finanțelor publice locale pe perioada 2001-2002 și 2008-2015. Curtea de Conturi a României le prezintă Parlamentului, Guvernului, administrației publice locale din fiecare județ și altor instituții. Rapoartele sunt prezentate atât sub forma de broșură, cât și în format electronic pe CD.

Rapoarte anuale privind activitatea Curții de Conturi

Sunt publicate rapoartele anuale de activitate ale Curții de Conturi a României pe perioada 2009-2016. Curtea de Conturi a României le prezintă Parlamentului, Guvernului și altor instituții interesate. Rapoartele cuprind informații referitoare la: Misiune, viziune, valori, Organizare instituțională, Activități și rezultate, Activitate internațională, Resurse umane, Suport financiar și logistic.

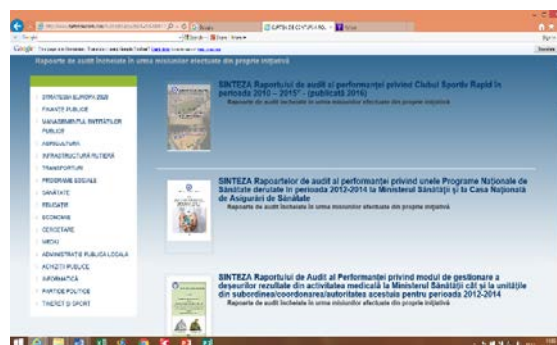
Rapoarte de control încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului

Sunt prezentate Rapoarte de control încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului, conform art. 140 (3) din Constituția României și art. din *Legea nr. 94/1992 republicată*, cu modificările și completările ulterioare. Aceste rapoarte sunt prezentate Parlamentului. Exemplificăm: *Raportul privind verificarea sumelor cheltuite de Ministerul Turismului pentru acțiuni de promovare a turismului și a imaginii României*.

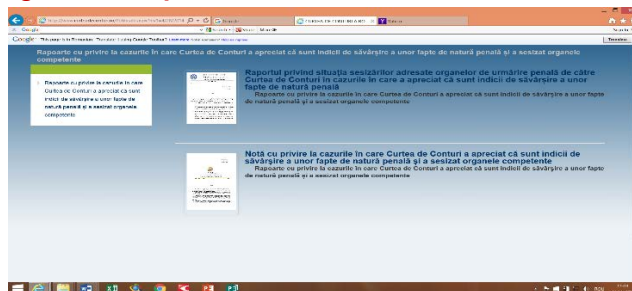
Rapoarte de control încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă

Sunt prezentate rapoartele de audit al performanței realizate de Curtea de Conturi a României în perioada 2008-2016. Aceste audituri au fost efectuate la entități din următoarele domenii de activitate: Finanțe Publice, Managementul Entităților Publice, Agricultură, Infrastructură Rutieră, Transporturi, Programe Sociale, Sănătate, Educație, Economie, Cercetare, Mediu, Administrație Publică Locală, Achiziții Publice, Informatică, Tineret și Sport, Partide Politice etc.

Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente

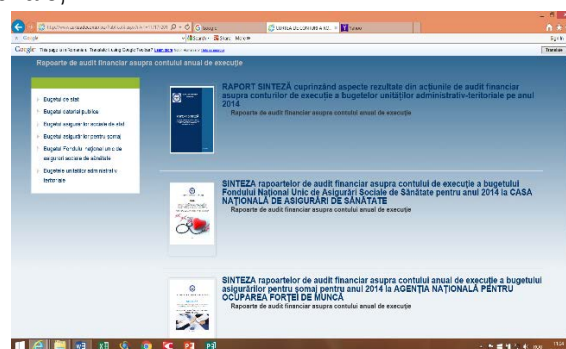
Sunt prezentate rapoartele și notele prezentate în Plenul Curții de Conturi de Departamentul juridic cu privire la cazurile în care, ca urmare a constatărilor consemnate în actele de control/audit, s-a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și este necesară sesizarea organelor competente.

Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție

Sunt prezentate:

- Raportul Sinteza cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- Sintezele rapoartelor de audit financiar asupra contului de execuție pentru:
 - Bugetul de stat;
 - Bugetul datoriei publice;
 - Bugetul asigurărilor sociale de stat;
 - Bugetul asigurărilor pentru șomaj;
 - Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

Revista Curții de Conturi

Este prezentată „Revista Curții de Conturi a României” numerele 1-16, editate în perioada 2008-2016. Revista este editată în limbile română și engleză. Revista Curții de Conturi a României continuă să reflecte preocuparea de a valorifica expertiza și experiența personalului de specialitate al instituției noastre prin regăsirea de articole pe teme de interes și actualitate în paginile sale.

Astfel, în numărul 11 al Revistei sunt prezentate acțiunile ce revin Curții de Conturi a României, rezultate din procesul de reformă în domeniul achizițiilor publice, din perspectiva obiectivului general al Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice constituit de îmbunătățirea sistemului de achiziții publice din România, prin transpunerea noilor directive europene în legislația națională, reformarea cadrului instituțional și asigurarea funcționalității sistemului.

De asemenea, este reflectat procesul implementării Strategiei Naționale Anticorupție de către instituția noastră în perioada 2012-2015, în contextul angajamentului său ferm de continuare a eforturilor pentru implementarea de măsuri anticorupție, în vederea asigurării unui control performant asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.

Din perspectiva calității sale de membră a EUROSAI, este supusă atenției participarea Curții de Conturi a României la a VIII-a Reuniune a Echipei Obiectivului 1 – Consolidare instituțională (Goal Team 1 - GT1) din Planul strategic EUROSAI pentru perioada 2011-2017, desfășurată la Budapesta, Ungaria, în perioada 29-30 octombrie 2015.

Buna practică în domeniul resurselor umane pentru integrarea noilor angajați în activitatea specifică noului loc de muncă și pentru a oferi acestora un mediu prietenos și confortabil a fost contextul elaborării

de către Curtea de Conturi a unui Ghid al noului angajat pentru auditorii publici externi, care conține pași de urmat și informații utile pentru persoanele care își încep activitatea în auditul public extern.

Pe linia armonizării cu atenția acordată la nivel internațional problemelor de mediu, un audit al performanței desfășurat de Curtea de Conturi a României este expus într-un articol dedicat certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, potențială formă alternativă de finanțare a silviculturii.

Un articol referitor la aspecte privind obligativitatea inventarierii bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, reflectate în jurisprudența instanțelor judecătorești de soluționare a litigiilor rezultate din activitatea Curții de Conturi a României este elaborat de către Camera de Conturi Cluj.

Autoritatea de Audit supune atenției un material pe tema evaluării riscului de fraudă în auditarea fondurilor structurale și de investiții acordate de către Uniunea Europeană.

În condițiile în care entitățile auditate dispun de sisteme informatice moderne ce susțin realizarea sarcinilor și obiectivelor acestora, este prezentată utilizarea instrumentului informatic IDEA de către auditorii publici externi în activitatea de audit.

În vederea armonizării cu evenimentele din cadrul comunității INTOSAI, prin grija Serviciului relații externe și protocol este prezentată o sinteză a ediției din ianuarie 2016 a revistei organizației profesionale internaționale menționate, din perspectiva calității Curții de Conturi a României de membră a acesteia.

Informații de interes public

Secțiunea este structurată astfel:

- ✓ Accesul la informații de interes public;
- ✓ Relația cu presa;
- ✓ Petiții;
- ✓ Declarații de avere/interese;
- ✓ Comitet de etică;
- ✓ Anunțuri.

Acces la informații de interes public

Sunt publicate informații referitoare la:

- Bugetele anuale de venituri și cheltuieli;
- Bilanțurile anuale;
- Rapoartele de implementare al Legii nr. 554/2001;
- Rapoartele publice anuale ale Curții de Conturi;
- ROF SCIRP;
- Cum pot fi adresate Cererile scrise, privind liberul

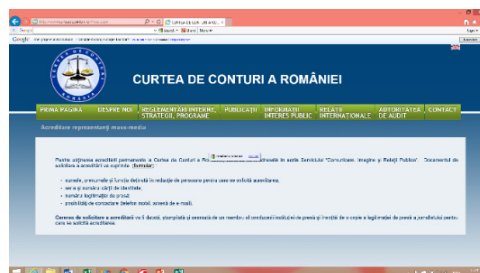
acces la informații de interes public, către Serviciul comunicare, imagine și relații publice din sediul central al Curții de Conturi a României.

Relația cu presa

Sunt prezentate informații referitoare la:

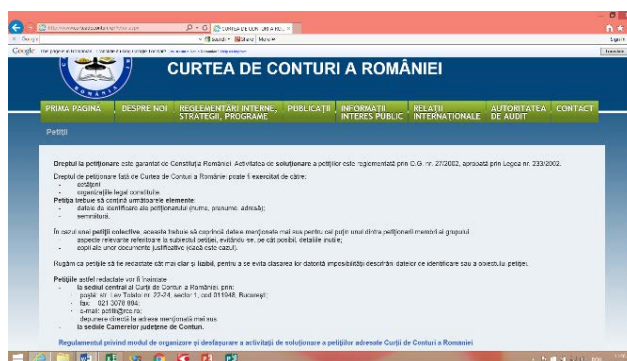
- Accreditare reprezentanți mass-media;
- Comunicatele de presă emise;
- Dreptul la replică față de diverse articole publicate în mass-media.

Petiții

Sunt prezentate informații referitoare la:

- Cine poate exercita dreptul la petiții;
- Ce trebuie să conțină petiția;
- Unde pot fi înaintate petițiile;
- Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a activității de soluționare a petițiilor adresate Curții de Conturi a României.

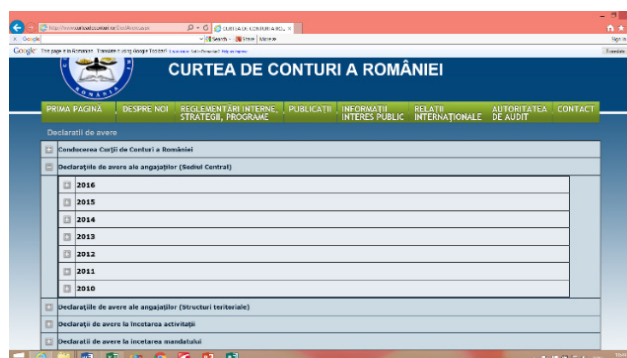
Declarații de avere/interese

Sunt publicate declarațiile de avere și interese din perioada 2010-2016 pentru:

- Conducerea Curții de Conturi;
- Sediul central;
- Structurile teritoriale.

Sunt publicate declarațiile de avere din perioada 2010-2016 la:

- încetarea activității;
- încetarea mandatului.

Comitet de etică

Sunt publicate informații referitoare la conducere și adrese de contact:

- adresa de e-mail: comitet.etica@rcc.ro;
- președintele Comitetului;
- telefon de contact: 021.3078.796.

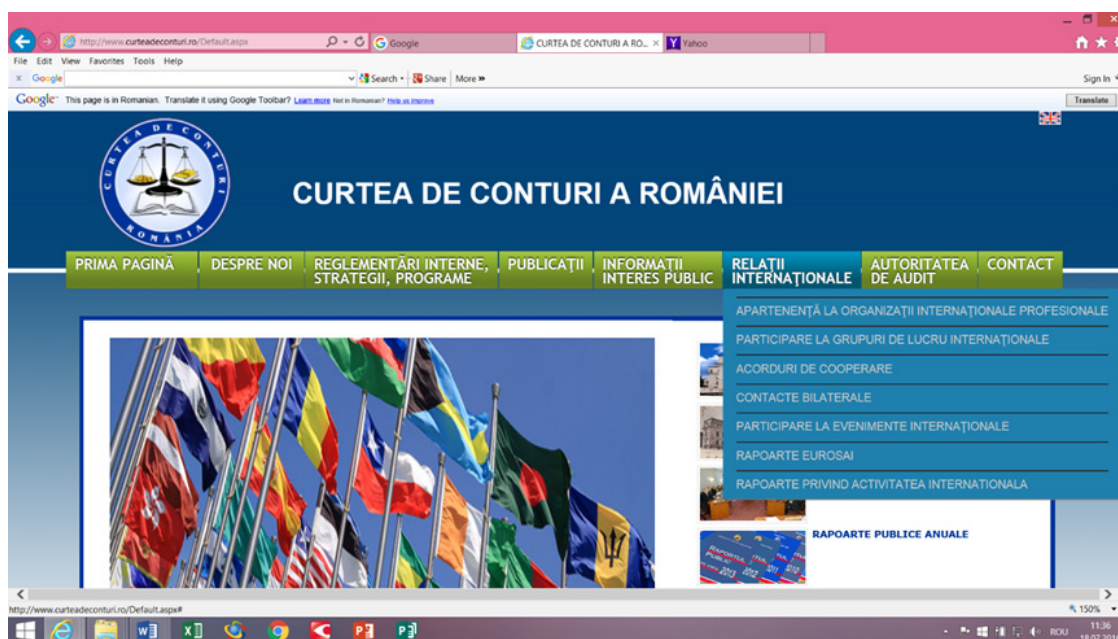
Anunțuri

Sunt publicate anunțuri referitoare la:

- achizițiile publice;
- oportunitățile de angajare:
 - ✓ Posturi scoase la concurs;
 - ✓ Condiții de participare;
 - ✓ Tematică și bibliografie;
 - ✓ Rezultatele la proba scrisă;
 - ✓ Depunerea contestațiilor;
 - ✓ Criteriile de punctaj la interviu;
 - ✓ Rezultatele finale.

Relații internaționale

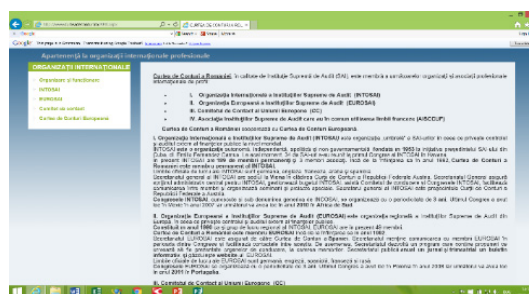
Secțiunea este structurată astfel:

- ✓ Apartenența la organizații internaționale profesionale;
- ✓ Participarea la grupurile de lucru internaționale;
- ✓ Acorduri de cooperare;
- ✓ Contacte bilaterale;
- ✓ Participarea la evenimente internaționale;
- ✓ Rapoarte EUROSAI;
- ✓ Rapoarte privind activitatea internațională.

Apartenența la organizații internaționale profesionale

Sunt prezentate organizațiile și asociațiile profesionale internaționale la care Curtea de Conturi este membră:

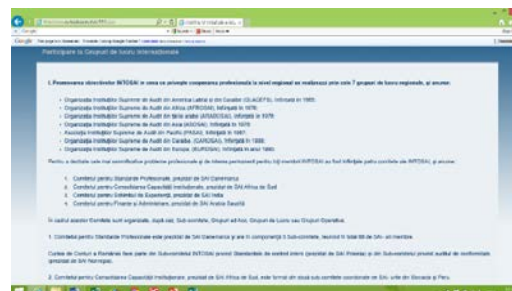
- Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI);
- Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI);
- Comitetul de Contact al Uniunii Europene (CC);
- Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze (AISCCUF).

Participarea la grupurile de lucru internaționale

Sunt prezentate grupurile de lucru ale organizațiilor profesionale internaționale din care Curtea de Conturi face parte:

- INTOSAI – șapte grupuri de lucru regionale și patru comitete, CCR membru în două grupuri;
- EUROSAI – două grupuri de lucru, două grupuri operative și un comitet de monitorizare, membru în trei grupuri;
- CC – opt grupuri de lucru, CCR membru în cinci grupuri.

Acorduri de cooperare

Pe linia conlucrării interinstituționale cu Instituții Supreme de Audit (SAI) omoloage, **acordurile bilaterale de cooperare** ale Curții de Conturi a României, **în vigoare**, au fost încheiate cu SAI din următoarele **state**:

1. Albania;
2. Bulgaria;
3. Cehia;
4. China;
5. Croația;
6. Danemarca;
7. Federația Rusă;
8. Macedonia;
9. Malta;
10. Polonia (Plan comun de acțiuni);
11. Republica Moldova;
12. Slovacia;
13. Venezuela;
14. Georgia;
15. Coreea;
16. Republica Turcia.

Contacte bilaterale

Sunt prezentate contactele bilaterale pe care reprezentanții Curții de Conturi a României le-au avut cu prilejul vizitelor:

- Delegațiilor străine la sediul Curții de Conturi a României;
- Delegațiilor Curții de Conturi a României la SAI-uri cu care CCR se află în relații de colaborare;
- Ambasadorilor statelor ale căror SAI-uri se află în relații de colaborare cu CCR.

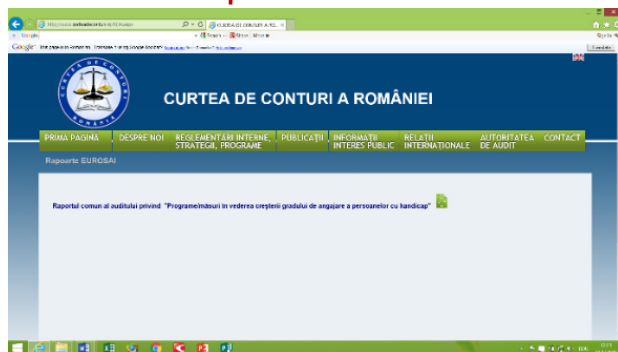
Participare la evenimente internaționale

Este prezentată participarea delegațiilor Curții de Conturi a României la:

- Congresele INTOSAI, EUROSAI, AISCCUF etc.;
- Conferințe internaționale organizate de SAI-uri cu care Curtea de Conturi se află în relații de colaborare;
- Întâlniri ale membrilor comitetelor, subcomitetelor și grupurilor de lucru ale INTOSAI și EUROSAI;
- Întrunirile reprezentanților SAI-urilor care au efectuat auditul paralel internațional la care CCR a participat.

Rapoarte EUROSAI

Este prezentat Raportul comun al auditului privind „Programe/măsurile în vederea creșterii gradului de angajare a persoanelor cu handicap”.

Rapoarte privind activitatea internațională

Sunt prezentate Rapoartele anuale privind activitatea internațională a Curții de Conturi a României.

Autoritatea de audit

C4.3.3.2. Portalul Intern

Pe portalul intern, denumit generic „**SALVATOR**”, sunt publicate informații de uz intern. Informațiile sunt accesibile auditorilor publici externi din toate structurile de specialitate ale Curții de Conturi și constituie un instrument folosit pentru:

- ✚ organizarea și efectuarea acțiunilor de verificare cuprinse în Programul anual de activitate;
- ✚ cunoașterea activității diferitelor structuri funcționale din cadrul Curții de Conturi;
- ✚ cunoașterea reglementărilor interne și externe referitoare la: strategii, standarde, manuale, norme, ghiduri, buna practică etc.;
- ✚ cunoașterea activității Plenului și conducerii executive, hotărârilor de plen.

Accesul este permis fiecărui angajat al Curții de Conturi pe baza unei semnături digitale.

Portalul este structurat pe următoarele secțiuni:

- ↳ Rapoarte;
- ↳ Jurnal Relații Externe și Protocol;
- ↳ Standarde;
- ↳ Strategia Europa 2020;
- ↳ Relații internaționale;
- ↳ Documentație;
- ↳ Hotărâri Plen;
- ↳ Sentințe civile;
- ↳ Regulamente și precizări;
- ↳ Indicatori de performanță;
- ↳ Soluții de aplicare unitară a prevederilor legale;

- ↳ Buna practică;
- ↳ Norme;
- ↳ Proceduri IT;
- ↳ Proceduri inventariere;
- ↳ Strategii;
- ↳ IDEA;
- ↳ Formare profesională;
- ↳ Comitetul de etică;
- ↳ Control intern managerial;
- ↳ Autoevaluarea internă pe baza Standardului ISSAI 5600;
- ↳ Monitorizarea secțiunii achizițiilor publice;
- ↳ Protocoale de colaborare;
- ↳ Chestionare.

Prezentarea secțiunilor din portalul intern

Secțiunea **Rapoarte** este structurată pe următoarele tipuri de rapoarte:

- ✚ Rapoarte privind modul de realizare a Programului de activitate;
- ✚ Rapoarte privind asigurarea calității în activitatea de control și audit;
- ✚ Rapoarte INFOTEAM;
- ✚ Rapoarte Autoritatea de Audit;
- ✚ Rapoarte comisii;
- ✚ Rapoarte de achiziții;
- ✚ Rapoarte de activitate.

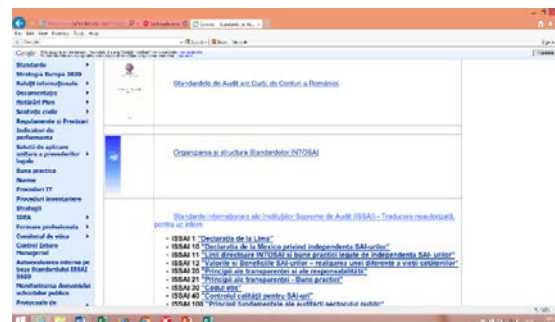

În secțiunea **Jurnal Relații Externe și Protocol** este publicat Jurnalul editat de Serviciul de relații externe și protocol astfel:

- ✓ În anul 2010, numerele 1-12;
- ✓ În anul 2011, numerele 13-24;
- ✓ În anul 2012, numerele 25-36;
- ✓ În anul 2013, numerele 37-48;
- ✓ În anul 2014, numerele 48-60;
- ✓ În anul 2015, numerele 61, 62.

În secțiunea **Standarde** sunt publicate:

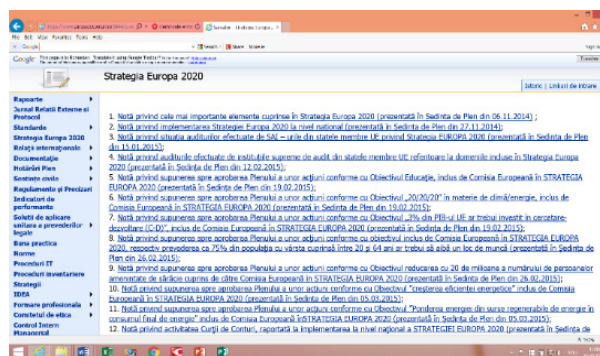
- ✓ Standardele de Audit ale Curții de Conturi a României;
- ✓ Organizarea și structura Standardelor INTOSAI;
- ✓ Standarde Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI) – Traducere neautorizată, pentru uz intern, ISSAI 1-5440, INTOSAI GOV 9100-9150;
- ✓ Standardele IT și reglementările interne aplicabile:
 - Regulamentul privind securitatea informațiilor în cazul utilizării tehnicii de calcul IT;
 - Reguli de securitate pentru laptopuri;

- Regulamentul privind procedurile de acces la rețeaua națională de comunicații electronice – INTRANET, precum și de înregistrare, evidență, manipulare arhivare și asigurarea circuitului documentelor în format electronic;
- Proceduri de criptare a informațiilor confidențiale pe sisteme de operare Microsoft;
- Respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe aplicate programelor informatice instalate pe tehnica de calcul aflată în dotarea Curții de Conturi a României.

În secțiunea **Strategia Europa 2020** sunt publicate documentele supuse spre dezbatere și aprobare de Plen în perioada 2014-2015:

- ✓ Notă privind cele mai importante elemente cuprinse în Strategia Europa 2020 (prezentată în Ședința de plen din 6.11.2014);
- ✓ Notă privind implementarea Strategiei Europa 2020 la nivel național (prezentată în Ședința de plen din 27.11.2014);
- ✓ Notă privind situația auditurilor efectuate de SAI-urile din statele membre ale UE privind Strategia EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 15.01.2015);
- ✓ Notă privind auditurile efectuate de instituțiile supreme de audit din statele membre ale UE referitoare la domeniile incluse în Strategia Europa 2020 (prezentată în Ședința de plen din 12.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul Educație, inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 19.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul „20/20/20” în materie de climă/energie, inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 19.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul „3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D)”, inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 19.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu obiectivul inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020, respectiv prevederea ca 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă (prezentată în Ședința de plen din 26.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul „Reducerea cu 20 de milioane a numărului de persoane amenințate de sărăcie”, cuprins de către Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 26.02.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul „Creșterea eficienței energetice”, inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 5.03.2015);
- ✓ Notă privind supunerea spre aprobare Plenului a unor acțiuni conforme cu Obiectivul „Ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final de energie”, inclus de Comisia Europeană în STRATEGIA EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 5.03.2015);
- ✓ Notă privind activitatea Curții de Conturi, raportată la implementarea la nivel național a STRATEGIEI EUROPA 2020 (prezentată în Ședința de plen din 14.05.2015).

În secțiunea **Relații internaționale** sunt publicate Rapoartele prezentate în Plen privind participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la evenimente internaționale, dintre care exemplificăm:

INTOSAI

- RAPORT de participare la cel de-al XX-lea Congres INCOSAI – Johannesburg – Africa de Sud, 22-27 noiembrie 2010;
- Raport participare la al 19-lea Simpozion al INTOSAI, martie 2007;
- Raport participare la Congresul al XIX-lea al INTOSAI – Mexic – Mexico City, noiembrie 2007;
- Raport participare la Congresul al XXI-lea al INTOSAI – China – Beijing, octombrie 2013;
- Raport de participare la cursul „Cadrul de măsurare a performanței” SAI Polonia – Varșovia, septembrie 2013;
- Raport de participare la Simpozionul ONU – INTOSAI, Viena, iulie 2013;
- Raport de participare la Simpozionul ONU – INTOSAI, Viena, martie 2015.

EUROSAI

- Notă de participare la videoconferință SUA – Washington, mai 2006;
- Raport de participare la Conferința Europeană Muntenegru – Podgorica, martie 2006;
- Raport de participare la Seminarul privind armonizarea auditului intern – Slovacia – Bled, martie 2006;
- Raport de participare la a V-a Conferință a EUROSAI – Portugalia – Lisabona, mai 2007;
- Raport de participare la Seminarul Guvernanța EPSAS – Luxemburg – Luxemburg, octombrie 2013;
- Raport de participare la Seminarul IPSAS&Standarde Europene de Contabilitate – Franța – Paris, martie 2013;
- Raport de participare la Seminarul privind implementarea EPSAS – Belgia – Bruxelles, mai 2013;
- Rezumat al Reuniunii a XL-a Comitetului director al EUROSAI Belgia – Bruxelles, mai 2013;
- Raport de participare la a VII-a Conferință a EUROSAI-OLACEFS, Tbilisi, septembrie 2012;
- Raport de participare la Seminarul EPSAS și Guvernanța EPSAS, Luxemburg, februarie 2014;
- Raport de participare la Seminarul EPSAS, Luxemburg, iunie 2014;
- Raport de participare la Congresul al IX-lea al EUROSAI, Haga, iunie 2013;

VIZITE OFICIALE

- Vizita oficială – SAI Venezuela – Venezuela – Caracas, noiembrie 2007;
- Vizita oficială – NAO Finlanda – Finlanda – Helsinki, aprilie 2007;
- Vizita oficială – Curtea de Conturi a Republicii Moldova, București, 23 septembrie 2013;
- Vizita oficială a FMI la Curtea de Conturi, București, aprilie 2014;

COMITETUL INTERNAȚIONAL AL AUDITORILOR NATO

- Raport de participare la Colegiul Auditorilor NATO Belgia – Bruxelles, mai 2007;
- Raport de participare la Colegiul Auditorilor la NATO Belgia – Bruxelles, mai 2006;
- Raport de participare la Reuniunea NATO, Bruxelles, mai 2012;
- Raport de participare la Reuniunea NATO IBAN, Bruxelles, mai 2014;
- Raport de participare la Comitetul Internațional al Auditorilor NATO, Bruxelles, mai 2015;

🚩 CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ

- Raport de participare la Conferința de Securitate energetică în cadrul UE, Bruxelles, mai, 2015.

🚩 ANIVERSĂRI

- Raportul privind participarea reprezentanților Curții de Conturi a României la aniversarea a 300 de ani de audit public în Germania (Germania – Bonn, 17-18 noiembrie 2014).

În secțiunea **Documentație** sunt publicate:

✓ Manuale:

- Manualul de audit de conformitate (control);
- Manualul auditului sistemelor informatice;
- Manualul ESA 95 (Sistemul European de Conturi);
- Manualul auditului performanței.

✓ Programe

Sunt publicate programele de activitate (control/audit).

✓ Tematici:

- Tematica *privind controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul unităților administrativ-teritoriale* cu nr. II/40.531/30.05.2013 și nr. II/40.608/16.07.2013;
- Tematica *privind verificarea utilizării și rambursării împrumuturilor contractate direct de stat de la instituții financiare internaționale și bănci comerciale, subîmprumutate entităților beneficiare, sau creditele garantate de stat* cu nr. II/40.530/30.05.2013;
- Tematica *privind Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului* cu nr. II/40.529/30.05.2013;
- Tematica *privind controlul legalității contractării sau garantării, a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale* cu nr. II/41.001/ 21.12.2012;
- Tematica *privind controlul situației, evoluției și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului la:*
 - ✓ Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie „Cantacuzino”;
 - ✓ Academia de Științe Medicale;
 - ✓ Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog;
 - ✓ Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare;
 - ✓ Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie „Ana Aslan”;
 - ✓ Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”;
 - ✓ Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. Curie”;
 - ✓ Societatea Comercială de Tratatment Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă „TBRCM” SA.
- Tematica: *Auditul performanței privind unele programe de sănătate derulate în perioada 2010-2012 la Casa Națională de Asigurări de Sănătate;*
- Tematica: *Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii sociale la:*
 - ✓ Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;
 - ✓ Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială.
- Tematica *privind auditul performanței privind constituirea, administrarea și utilizarea veniturilor extrabugetare la Administrația Națională a Penitenciarelor și entitățile subordonate;*
- Tematica *privind auditul performanței implementării și utilizării sistemului informatic la Casa Națională de Sănătate și a schimbului de informații cu instituțiile din sistemul de sănătate în vederea creșterii eficienței utilizării fondurilor publice alocate.*

✓ Ghiduri:

- Ghidul auditului performanței;
- Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi – Pași de urmat și informații utile pentru persoanele nou angajate;
- Ghidul auditului performanței managementului datoriei publice;
- Ghidul auditului de conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile;
- Ghidul privind efectuarea auditului de mediu;
- Ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice – 2011;
- Ghidul de audit al sistemelor informatice – 2012;
- Ghidul pentru planificarea auditurilor conform principiilor internaționale;
- Ghidul de pregătire profesională pentru **Curtea de Conturi a României**.

În secțiunea **Hotărâri Plen** sunt publicate principalele hotărâri de plen adoptate în perioada 2010-2017. Hotărârile publicate se referă la diverse domenii din activitatea specifică de control/audit, personal, administrativ, juridic etc.

În secțiunea **Sentințe civile** sunt publicate sentințele și deciziile pronunțate de instanțele de judecată în litigiile în care Curtea de Conturi este parte, ca urmare a valorificării actelor de control/audit întocmite la entitățile supuse controlului. Listele sunt întocmite pe ani, iar în cadrul acestora sunt evidențiate: instanța, structura din cadrul Curții de Conturi, entitatea, nr. dosar, nr. sentință/decizie, soluția. Sunt atașate și conținutul sentințelor/deciziilor.

În secțiunea **Regulamente și Precizări** sunt publicate principalele regulamente, precizări, metodologii, statute, coduri etc. adoptate de Plen:

- ↳ Regulamentul de organizare și funcționare;
- ↳ Regulamentul de organizare și funcționare a Departamentului I: Metodologie, pregătire profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT;
- ↳ Regulamentul de organizare și funcționare – Serviciul relații externe și protocol;
- ↳ Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 130/2010 și nr. 155/2014, rectificările și precizările date în aplicarea acestuia;
- ↳ Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
- ↳ Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României;
- ↳ Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României;
- ↳ Regulamentul propriu al Plenului Curții de Conturi a României;
- ↳ Regulamentul privind accesul, ordinea interioară și securitatea în sediul central al Curții de Conturi a României, al Autorității de Audit și în sediile camerelor de conturi județene;

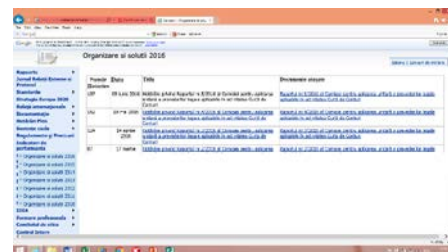
- ↳ Regulamentul privind gestionarea și utilizarea echipamentelor IT de către personalul angajat al Curții de Conturi a României;
- ↳ Metodologia de elaborare, modificare și monitorizare a realizării Programului de activitate al Curții de Conturi, *aprobată prin Hotărârea Plenumului Curții de Conturi nr. 182/2 iunie 2016*;
- ↳ Regulamentul privind elaborarea Raportului public anual, a rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale și a altor rapoarte specifice Curții de Conturi;
- ↳ Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;
- ↳ Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a activității de soluționare a petițiilor adresate Curții de Conturi a României;
- ↳ Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului comunicare, imagine și relații publice;
- ↳ Regulamentul privind elaborarea, modificarea, completarea și abrogarea reglementărilor proprii ale Curții de Conturi;
- ↳ Precizări referitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești irevocabile pronunțate în litigiile rezultate ca urmare a valorificării actelor de control și audit public extern emise de Curtea de Conturi a României;
- ↳ Procedură privind regimul eliberării, utilizării și păstrării pașapoartelor diplomatice și de serviciu în cadrul Curții de Conturi;
- ↳ Procedura de apelare la serviciile unui expert de către Curtea de Conturi a României;
- ↳ Nota privind comunicarea actelor de control/audit și a documentației aferente Departamentului juridic de către structurile care au efectuat controlul/auditul;
- ↳ Adresă-tip către organele de urmărire/cercetare penală;
- ↳ Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi – Pași de urmat și informații utile pentru persoanele nou angajate.

În secțiunea **Indicatori de performanță** sunt publicate:

- ❖ Studiul privind selectarea celor mai relevanți indicatori de performanță, care să conducă la măsurarea impactului acestora în buna guvernare, precum și la eliminarea aspectelor critice ale activității Curții de Conturi;
- ❖ **REGULAMENTUL** privind aplicarea Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi și anexele acestuia;
- ❖ **ADRESĂ**-chestionar.

În secțiunea **Soluții de aplicare unitară a prevederilor legale** sunt publicate soluțiile aprobate de Plenul Curții de Conturi la solicitările de puncte de vedere cu privire la aplicarea prevederilor legale în diverse spețe. Soluțiile sunt propuse de comisie după ce sunt solicitate la ministerele care au elaborat actele normative care reglementează speța supusă analizei. Se solicită, de asemenea, punct de vedere inclusiv de la Ministerul Justiției. Soluțiile aprobate de Plen au caracter intern.

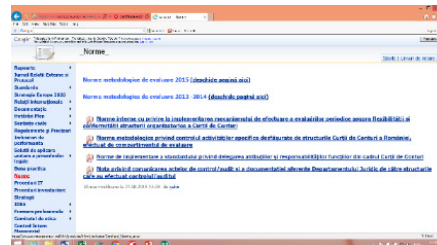

În secțiunea **Bună practică** sunt publicate acte de control/audit, considerate a fi date drept exemplu de bună practică:

- Proces-verbal de constatare la Direcția Silvică Prahova, Ploiești, 27.02.2014;
- Auditul performanței cu privire la „Modul de administrare a Fondului Forestier Național în perioada 2010-2013”;

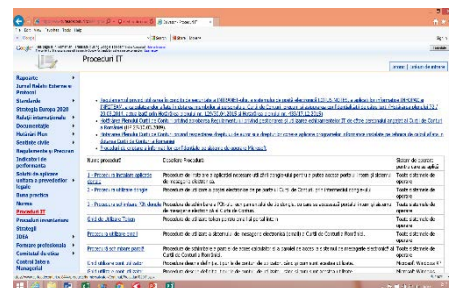
În secțiunea **Norme** sunt publicate normele interne care reglementează diverse activități:

- ✓ Normele metodologice de evaluare – 2015;
- ✓ Normele metodologice de evaluare – 2012-2014;
- ✓ Normele interne cu privire la implementarea mecanismului de efectuare a evaluărilor periodice asupra flexibilității și conformității structurii organizatorice a Curții de Conturi;
- ✓ Normele metodologice privind controlul activităților specifice desfășurate de structurile Curții de Conturi a României, efectuat de Compartimentul de evaluare;
- ✓ Normele de implementare a standardului privind delegarea atribuțiilor și responsabilităților funcțiilor din cadrul Curții de Conturi;
- ✓ Nota privind comunicarea actelor de control/audit și a documentației aferente Departamentului juridic de către structurile care au efectuat controlul/auditul.

În secțiunea **Proceduri IT** sunt publicate regulamente, proceduri, ghiduri, instrucțiuni și formulare utilizate în IT:

- ✓ Regulamentul privind utilizarea în condiții de securitate a INTRANET-ului, a sistemului de poștă electronică LOTUS NOTES, a aplicațiilor informatice INFOPAC și INFOTEAM, a calculatoarelor aflate în dotarea membrilor și personalului Curții de Conturi, precum și asigurarea confidențialității de către terți;
- ✓ Regulamentul privind gestionarea și utilizarea echipamentelor IT de către personalul angajat al Curții de Conturi a României;
- ✓ Hotărârea Plenumului Curții de Conturi privind respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe aplicate programelor informatice instalate pe tehnica de calcul aflată în dotarea Curții de Conturi a României;
- ✓ Proceduri de criptare a informațiilor confidențiale pe sisteme de operare Microsoft:
 - Procedura de instalare a aplicației dongle;
 - Procedura de utilizare dongle;
 - Procedura de schimbare a PIN dongle;
- ✓ Ghid de utilizare Token;
- ✓ Procedura de utilizare a e-mail;
- ✓ Procedură de schimbare a parolei;
- ✓ Ghidul de utilizare a contului de utilizator;
- ✓ Procedură de modificare a adresei IP;
- ✓ Instrucțiuni privind utilizarea căsuței poștale oficiale cu nume județ;
- ✓ Procedură de utilizare a programului antivirus;
- ✓ Procedură de actualizare a programului antivirus.

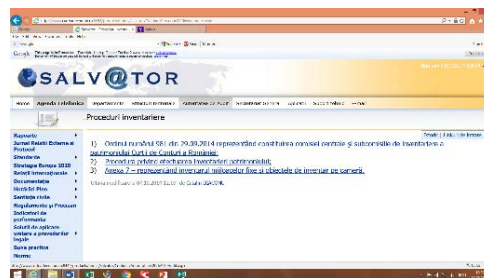

Formulare tipizate:

- Cerere de alocare a căsuței de e-mail și acces la rețeaua Internet;
- Formular privind accesul la aplicațiile informatice;
- Formular privind accesul la aplicația informatică INFOPAC;
- Referat de instalare, configurare și intervenție tehnică pentru echipamente IT.

În secțiunea **Proceduri de inventariere** sunt publicate:

- ✓ Ordinul reprezentând constituirea Comisiei centrale și a subcomisiilor de inventariere a patrimoniului Curții de Conturi a României;
- ✓ Procedura privind efectuarea inventarierii patrimoniului;
- ✓ Anexele reprezentând inventarul mijloacelor fixe și obiectele de inventar pe cameră.

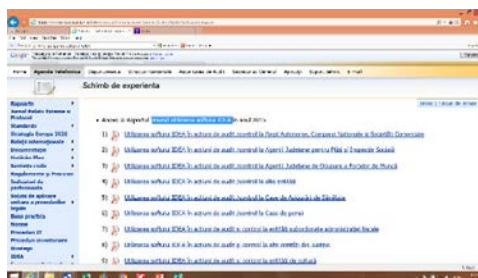
În secțiunea **Strategii** sunt publicate strategiile Curții de Conturi, planurile de implementare a acestora, precum și rapoartele privind monitorizarea ducerii la îndeplinire a obiectivelor strategice prevăzute a se realiza:

- Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României (2016-2020);
 - o Planul de implementare a Strategiei de comunicare a Curții de Conturi a României;
- Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României (2011-2014);
 - o Planul de implementare a Strategiei de comunicare a Curții de Conturi a României;
- Strategia Dezvoltării Instituționale a Curții de Conturi (2016-2020);
 - o Planul de implementare a Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României;
- Strategia Dezvoltării Instituționale a Curții de Conturi (2010-2014);
 - o Planul de implementare a Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României;
- Strategia IT a Curții de Conturi a României (2016-2020);
 - o Planul de implementare a Strategiei IT a Curții de Conturi a României;
- Strategia IT a Curții de Conturi a României (2010-2014);
 - o Planul de implementare a Strategiei IT a Curții de Conturi a României;
- Strategia de resurse umane a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020;
 - o Planul de implementare a Strategiei de resurse umane a Curții de Conturi a României;
- Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României (2010-2014);
 - o Planul de implementare a Strategiei de resurse umane a Curții de Conturi a României.

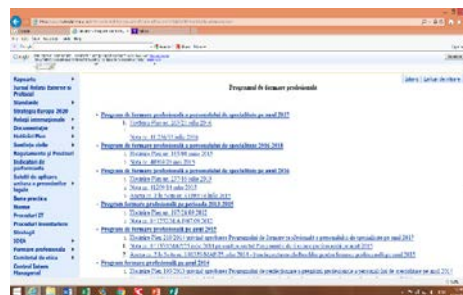
În secțiunea **IDEA** sunt publicate:

- ✚ Rapoartele anuale privind utilizarea de structurile de control a softului IDEA, perioada 2012-2016;
- ✚ Documentația privitoare la utilizarea IDEA:
 - ✓ Procedura de gestionare a cheiștelor IDEA;
 - ✓ Tehnici de audit asistate de calculator (CAAT's) – Ghid de utilizare;
 - ✓ Anexa nr. 1 – Fișa generală de utilizare a aplicației IDEA pe diverse tipuri de subiecte de audit;
 - ✓ Anexa nr. 2 – Abordări ale eșantionării în audit și un studiu de caz privind aplicarea IDEA în Monetary Unit Sampling;
 - ✓ Anexa nr. 3 – Legea lui Benford;
 - ✓ Anexa nr. 4 – Solicitarea datelor;
- ✚ Kitul de instalare IDEA versiunile 8.5 și 9.1;
- ✚ Schimbul de experiență (sunt prezentate exemple concrete privind utilizarea softului IDEA în diverse acțiuni de control/audit realizate de camerele de conturi și departamente).

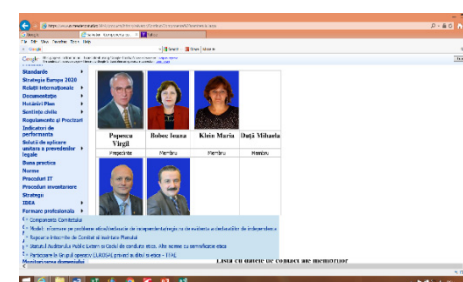
În secțiunea **Formare profesională** sunt publicate:

- ✚ Programele de formare profesională multianuale (2013-2015, 2016-2018) și anuale pentru perioada 2010-2017;
- ✚ Suporturile de curs pentru seminariile desfășurate în perioada 2010-2016;
- ✚ Convenția de twinning (*suporturile de curs pentru seminariile susținute de experți spanioli și germani, pe diferite teme în perioada 2004-2005*);
- ✚ Rapoarte și informări referitoare la realizarea Programelor de formare profesională multianuale și anuale pentru perioada 2012-2016.

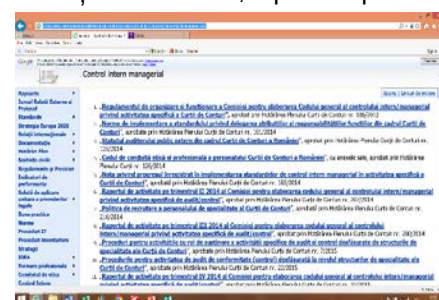
În secțiunea **Comitetul de etică** sunt publicate:

- ✚ Componenta Comitetului;
- ✚ Model: informare pe probleme etice/declarație de independență/registru de evidență a declarațiilor de independență;
- ✚ Rapoartele întocmite de Comitet și înaintate Plenului;
- ✚ Statutul auditorului public extern și Codul de conduită etică. Alte norme cu semnificație etică;
- ✚ Participarea la Grupul operațional EUROSAI pentru audit și etică – TFAE.

În secțiunea **Control intern managerial** sunt publicate:

- ✚ Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică a Curții de Conturi, aprobat prin HP Curții de Conturi nr. 106/2013;
- ✚ Norme de implementare a standardului privind delegarea atribuțiilor și responsabilităților funcțiilor din cadrul Curții de Conturi, aprobate prin HP Curții de Conturi nr. 101/2014;
- ✚ Statutul auditorului public extern din cadrul Curții de Conturi a României, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 125/2014;
- ✚ Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României, cu anexele sale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții nr. 126/2014;
- ✚ Politica de recrutare a personalului de specialitate al Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 216/2014;
- ✚ Proceduri pentru activitățile cu rol de susținere a activității specifice de audit și control desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 7/2015;
- ✚ Procedurile pentru activitatea de audit de conformitate (control) desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 23/2015;
- ✚ Procedurile pentru activitatea de audit financiar desfășurată la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi, aprobate prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 54/2015;
- ✚ Procedură operațională pentru realizarea activității de audit al performanței desfășurate de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 67/2015;

- ✚ Nota privind alegerea și aprobarea elementelor de identitate vizuală ale Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 82/12.03.2015;
- ✚ Manualul de identitate vizuală;
- ✚ Normele interne cu privire la implementarea mecanismului de efectuare a evaluărilor periodice asupra flexibilității și conformității structurii organizatorice a Curții de Conturi;
- ✚ Lista funcțiilor sensibile și a riscului asociat acestora în cadrul Curții de Conturi;
- ✚ Nota privind standardele de control intern pentru care sunt operaționalizate, în activitatea specifică a Curții de Conturi, suficiente mecanisme de control intern/managerial care asigură îndeplinirea cerințelor acestor standarde;
- ✚ Nota privind progresul înregistrat în implementarea standardelor de control intern managerial în activitatea specifică a Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 183/2014;
- ✚ Rapoartele de activitate trimestrială și anuală în perioada 2013-2016.

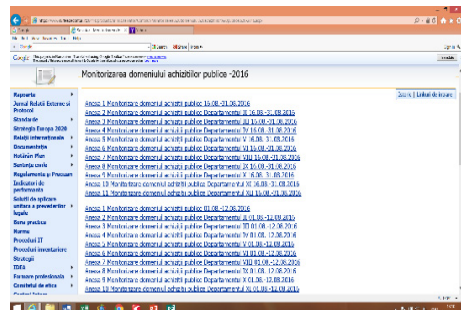
În secțiunea **Autoevaluarea internă pe baza Standardului ISSAI 5600** sunt publicate:

- ✚ Standardul ISSAI 5600 (variantele în limbile engleză și română);
- ✚ Anexa la Standardul ISSAI 5600 (variantele în limbile engleză și română);
- ✚ Prezentarea peer review, Danemarca, 2006;
- ✚ Prezentarea peer review, Polonia, 2012;
- ✚ Proiectul noului Standard ISSAI 5600 (variantele în limbile engleză și română);
- ✚ Anexa proiectului noului Standard ISSAI 5600 (variantele în limbile engleză și română);
- ✚ Prezentarea noului proiect al ISSAI 5600 (prezentare PPT);
- ✚ Informările cu privire la activitățile desfășurate de Grupul de lucru pentru autoevaluarea internă a activității Curții de Conturi pe baza noului Standard ISSAI 5600 și anexele la acestea;
- ✚ Informarea cu privire la proiectul Planului de implementare a măsurilor rezultate în urma activității desfășurate de Grupul de lucru pentru autoevaluarea internă a activității Curții de Conturi pe baza noului Standard ISSAI 5600;
- ✚ Planul de măsuri pentru eliminarea neconformităților întâlnite în procesul de autoevaluare internă a activității Curții de Conturi pe baza standardului ISSAI 5600.

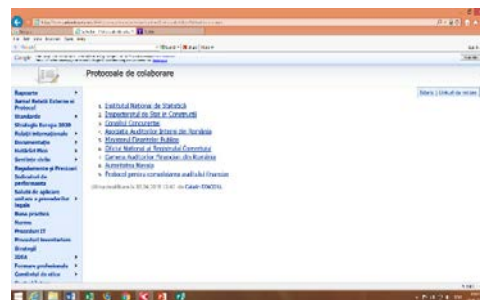
În secțiunea **Monitorizarea achizițiilor publice** sunt publicate:

- ✚ Documentele cuprinzând informațiile colectate referitoare la achizițiile publice colectate în semestrul I și II 2016 și Raportul de monitorizare a achizițiilor publice pe anul 2016;
- ✚ Informațiile colectate referitoare la achizițiile publice centralizate pe structurile de specialitate ale Curții de Conturi, ținându-se seama de entitățile aflate în aria de competență a acestora;
- ✚ Listele cuprinzând actele normative cu incidență asupra achizițiilor publice, publicate în Monitorul Oficial al României în 2016;
- ✚ Informațiile colectate prin consultarea zilnică a site-urilor oficiale ale organismelor internaționale: INTOSAI, EUROSAI, Curtea de Conturi Europeană, Comisia Europeană, Comitetul de Contact, EUROSTAT și alte asemenea.

În secțiunea **Protocoloale de colaborare** sunt publicate protocoalele de colaborare instituțională încheiate de Curtea de Conturi a României cu diverse instituții publice:

- + Institutul Național de Statistică;
- + Inspectoratul de Stat în Construcții;
- + Consiliul Concurenței;
- + Asociația Auditorilor Interni din România;
- + Ministerul Finanțelor Publice;
- + Oficiul Național al Registrului Comerțului;
- + Camera Auditorilor Financiari din România;
- + Autoritatea Navală;
- + Protocolul pentru consolidarea auditului financiar.

În secțiunea **Chestionare** sunt solicitate, prin aplicația „Chestionar resurse umane”, în sistem interactiv pentru fiecare angajat, informații necesare Direcției de resurse umane pentru menținerea la zi a dosarului de personal al angajaților Curții de Conturi a României.

CAPITOLUL

5

Curtea de Conturi
Activități și rezultate

C5. Curtea de Conturi – Activități și rezultate

C5.1. Activitatea specifică desfășurată de Curtea de Conturi

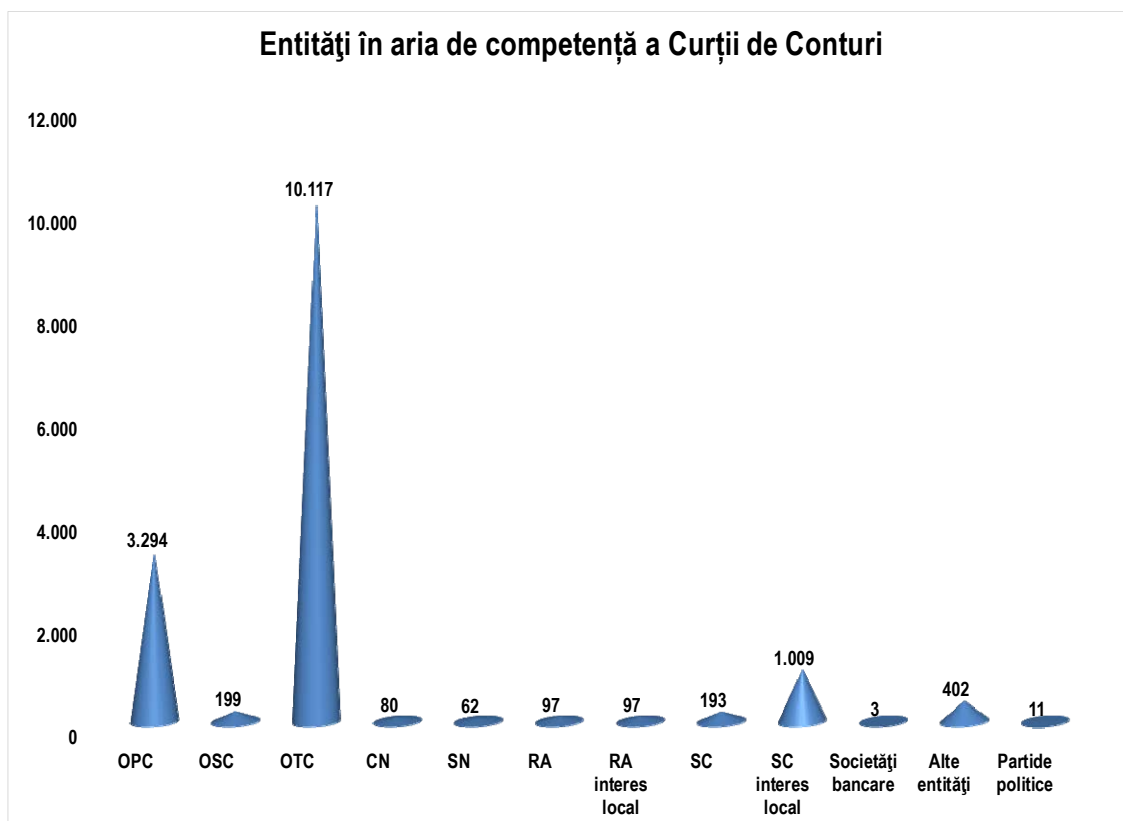
C5.1.1. Entități în aria de competență a Curții de Conturi

Curtea de Conturi efectuează misiuni de audit financiar și de audit al performanței, precum și acțiuni de control tematic la companii și societăți naționale, regii autonome de interes național și local, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, inclusiv la sucursale și filiale ale acestora, la entități cu atribuții în domeniul bancar și al pieței de capital și la entități cu atribuții în domeniul privatizării.

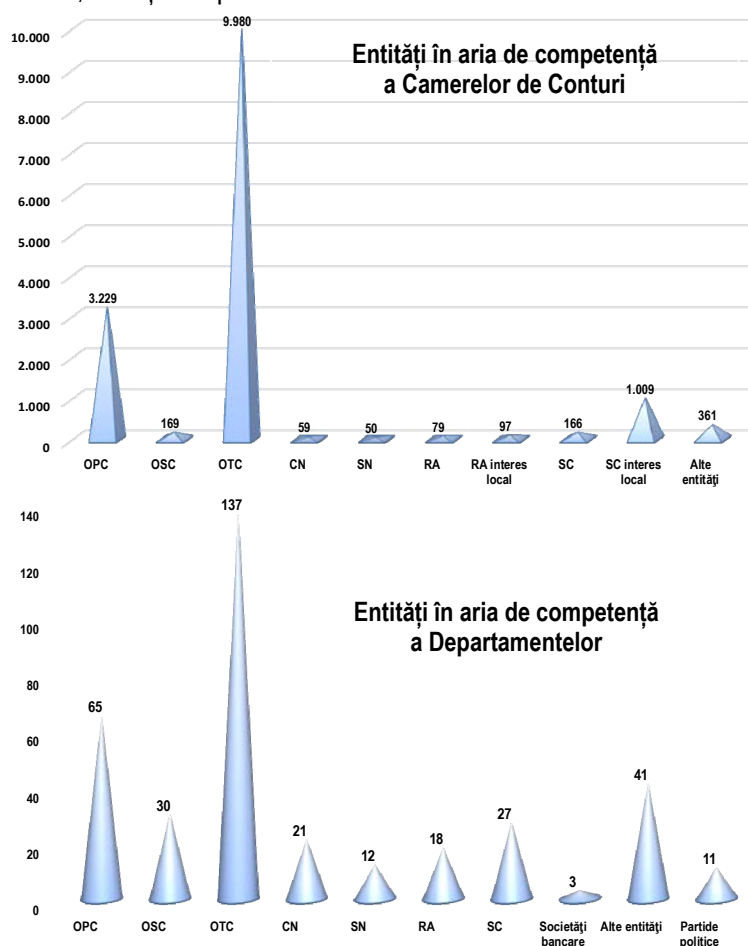
În vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene, Autoritatea de Audit, ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi, a efectuat auditul asupra fondurilor europene.

În aria de competență a Curții de Conturi a României intră un număr de 15.564 de entități:

- ↪ 3.294 – Ordonatori principali de credite (OPC);
- ↪ 199 – Ordonatori secundari de credite (OSC);
- ↪ 10.117 – Ordonatori terțiari de credite (OTC);
- ↪ 80 – Companii naționale (inclusiv sucursale/filiale ale acestora) (CN);
- ↪ 62 – Societăți naționale (inclusiv sucursale/filiale ale acestora) (SN);
- ↪ 97 – Regii autonome (inclusiv sucursale/filiale ale acestora) (RA);
- ↪ 193 – Societăți comerciale (SC);
- ↪ 97 – Regii autonome de interes local;
- ↪ 1.009 – Societăți comerciale de interes local;
- ↪ 3 – Societăți bancare (inclusiv sucursale/filiale ale acestora);
- ↪ 402 – Alte instituții publice;
- ↪ 11 – Partide politice.

Detaliată pe structuri, situația se prezintă astfel:

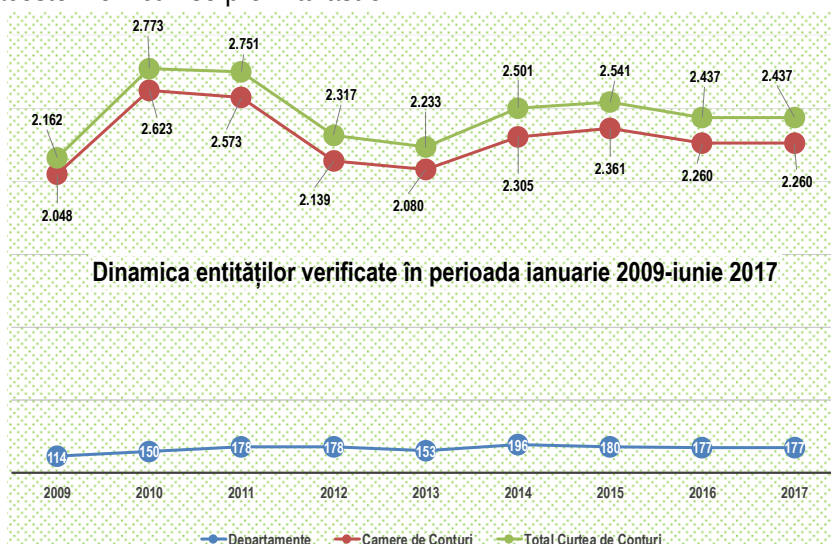
C5.1.2. Entități verificate

Misiunile de audit și acțiunile de control tematic efectuate de Curtea de Conturi s-au concretizat în:

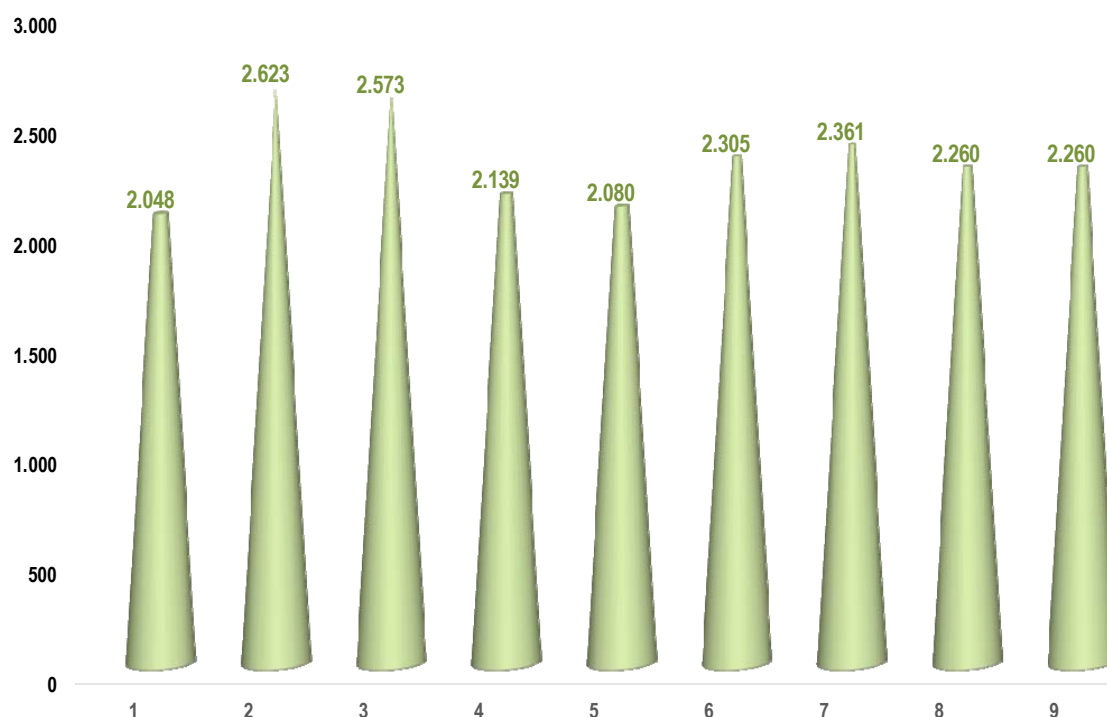
- ⇒ audit financiar asupra conturilor de execuție;
- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ controale desfășurate la companii și societăți naționale, regii autonome de interes național și local, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursale și filiale ale acestora;
- ⇒ controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul bancar;
- ⇒ controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul privatizării.

În perioada 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017 au fost verificate 22.152 de entități.

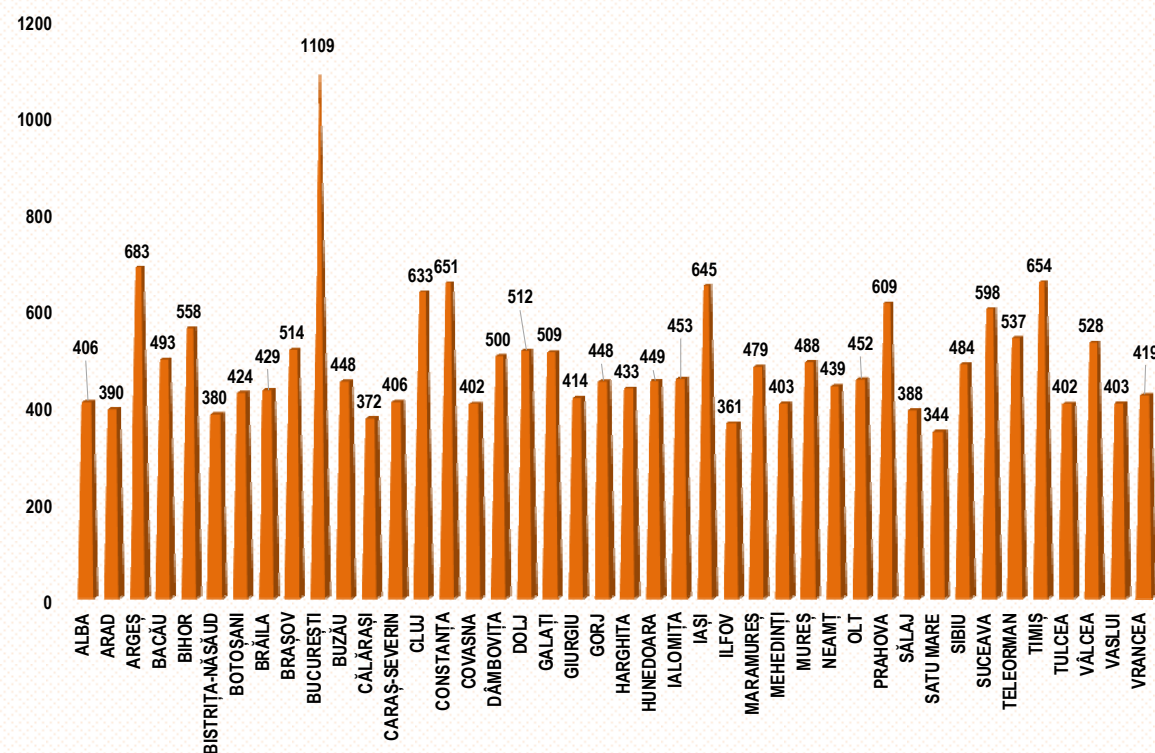
Dinamica acestor verificări se prezintă astfel:

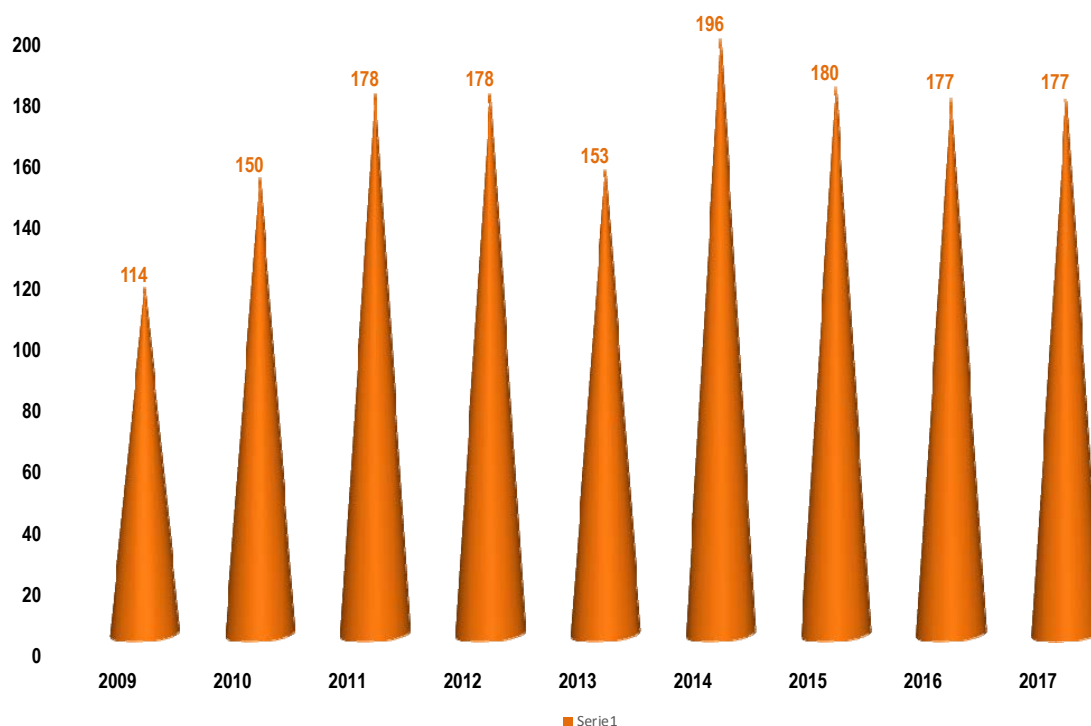
Entități verificate de Camerele de Conturi în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017

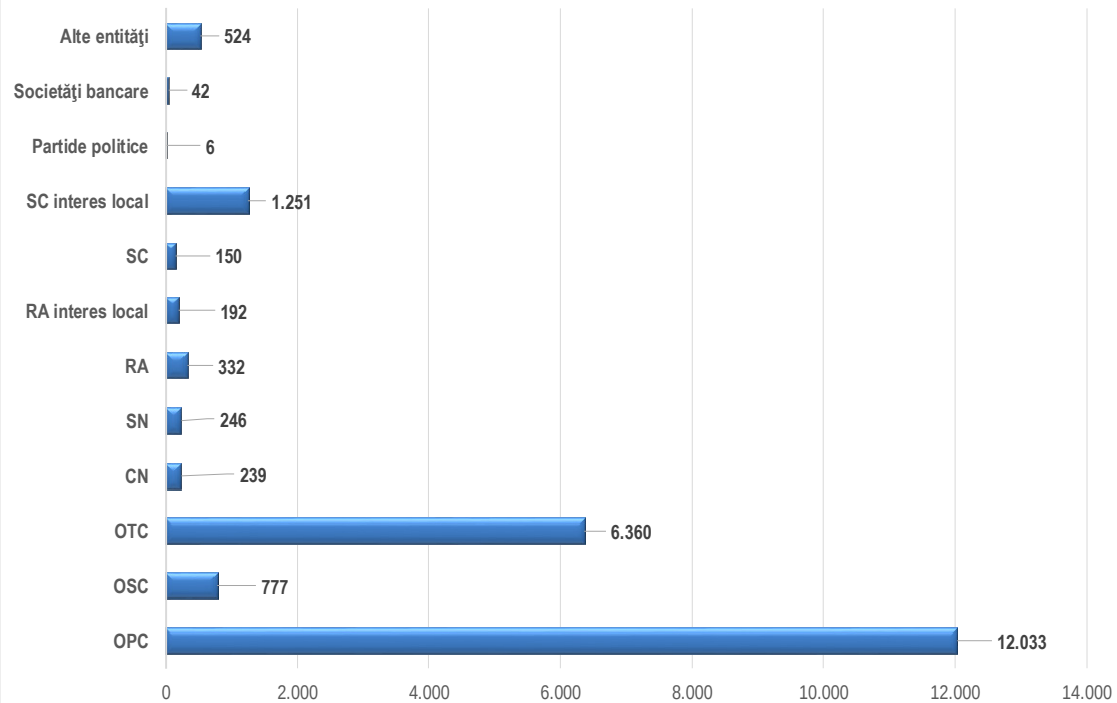
Entități verificate de Camerele de Conturi în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017

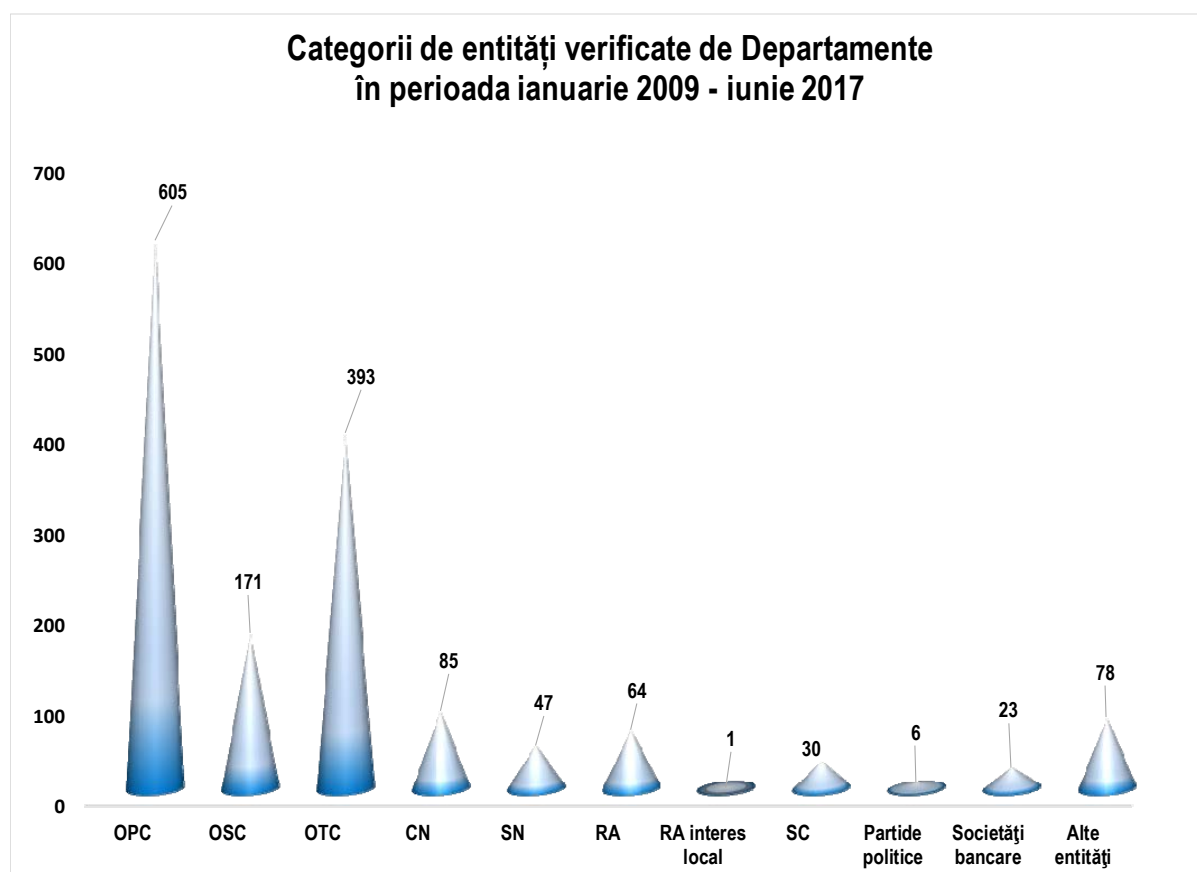
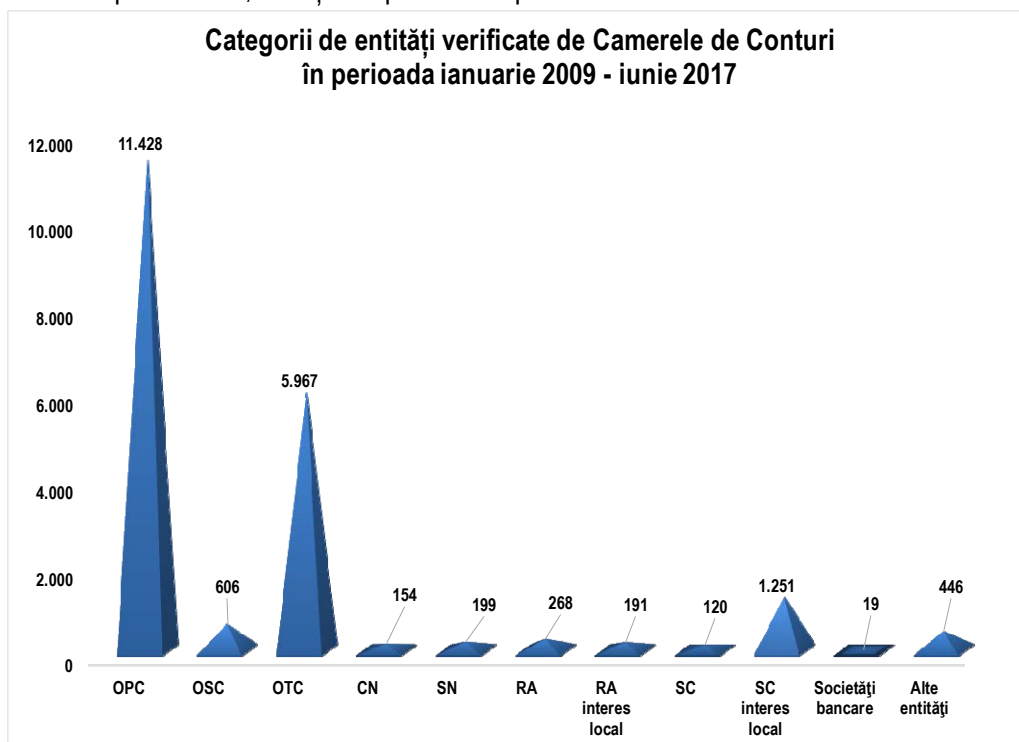
Entități verificate de Departamente în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017

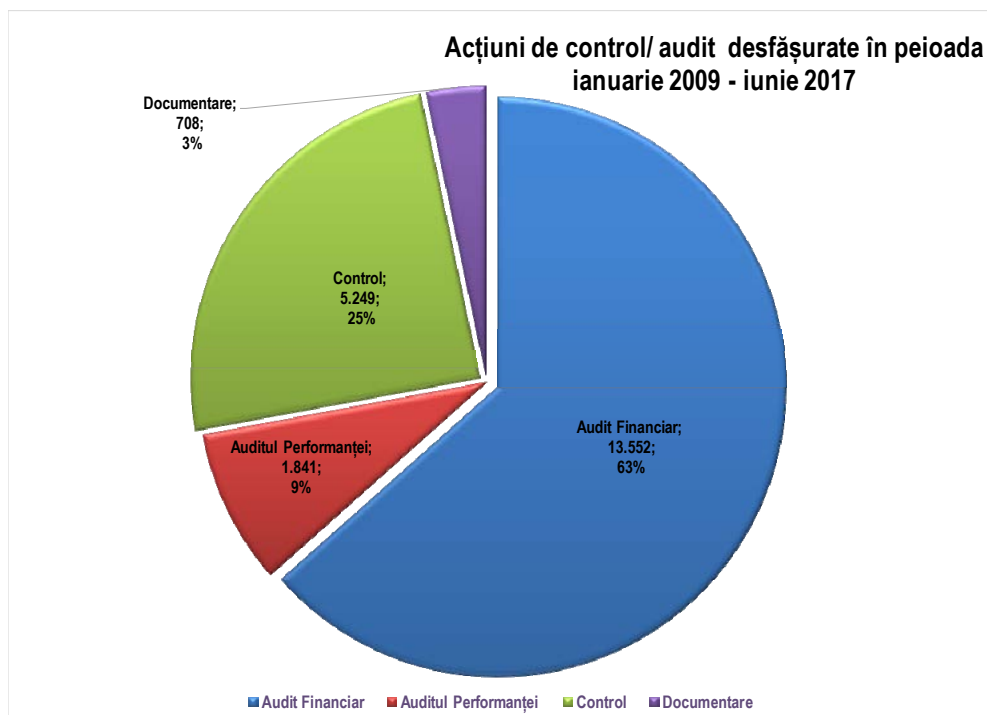
Categorii de entități verificate în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017

Detaliată pe structuri, situația se prezintă după cum urmează:

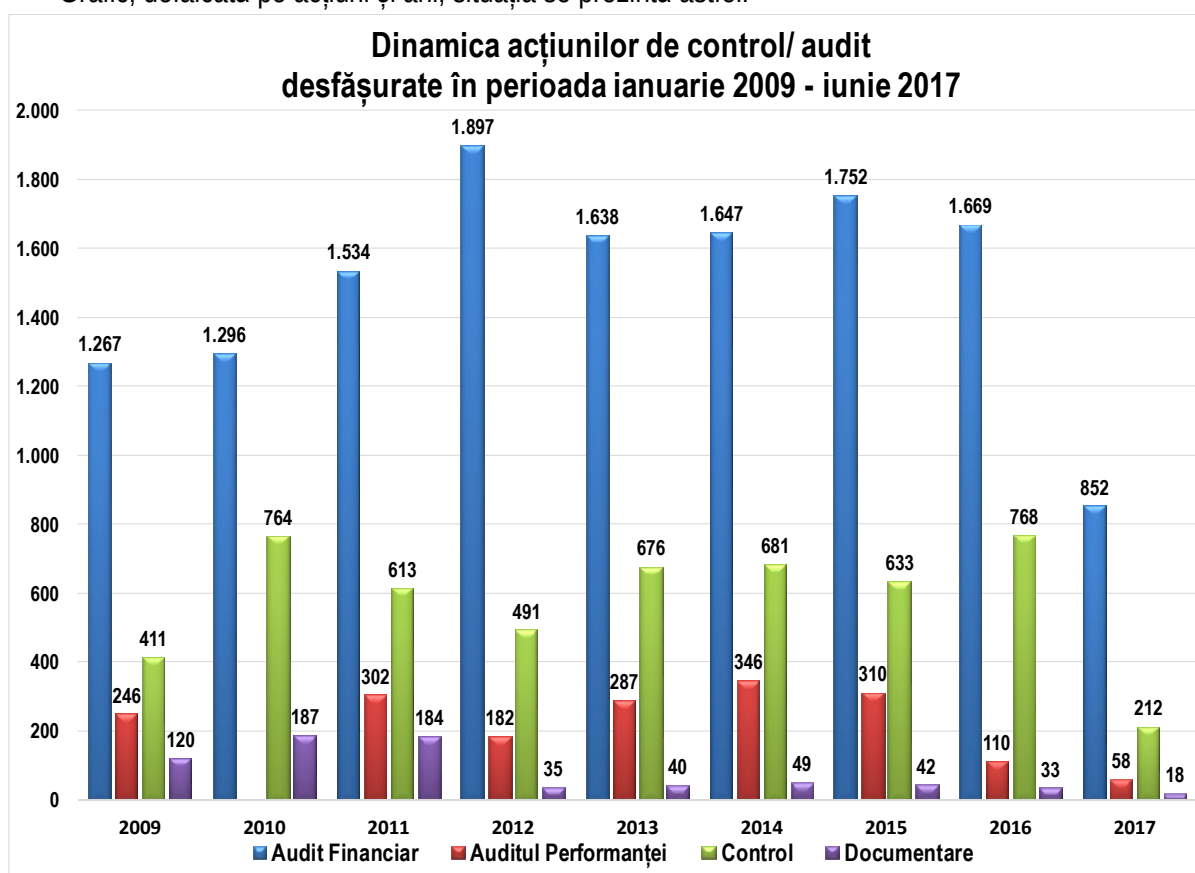

Potrivit Programului anual de activitate, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de 21.350 de acțiuni de verificare, cuprinzând 13.552 de misiuni de audit financiar, 1.841 de misiuni de audit al performanței, 5.249 de misiuni de audit de conformitate (control tematic) și 708 acțiuni de documentare. Graficul acțiunilor se prezintă astfel:

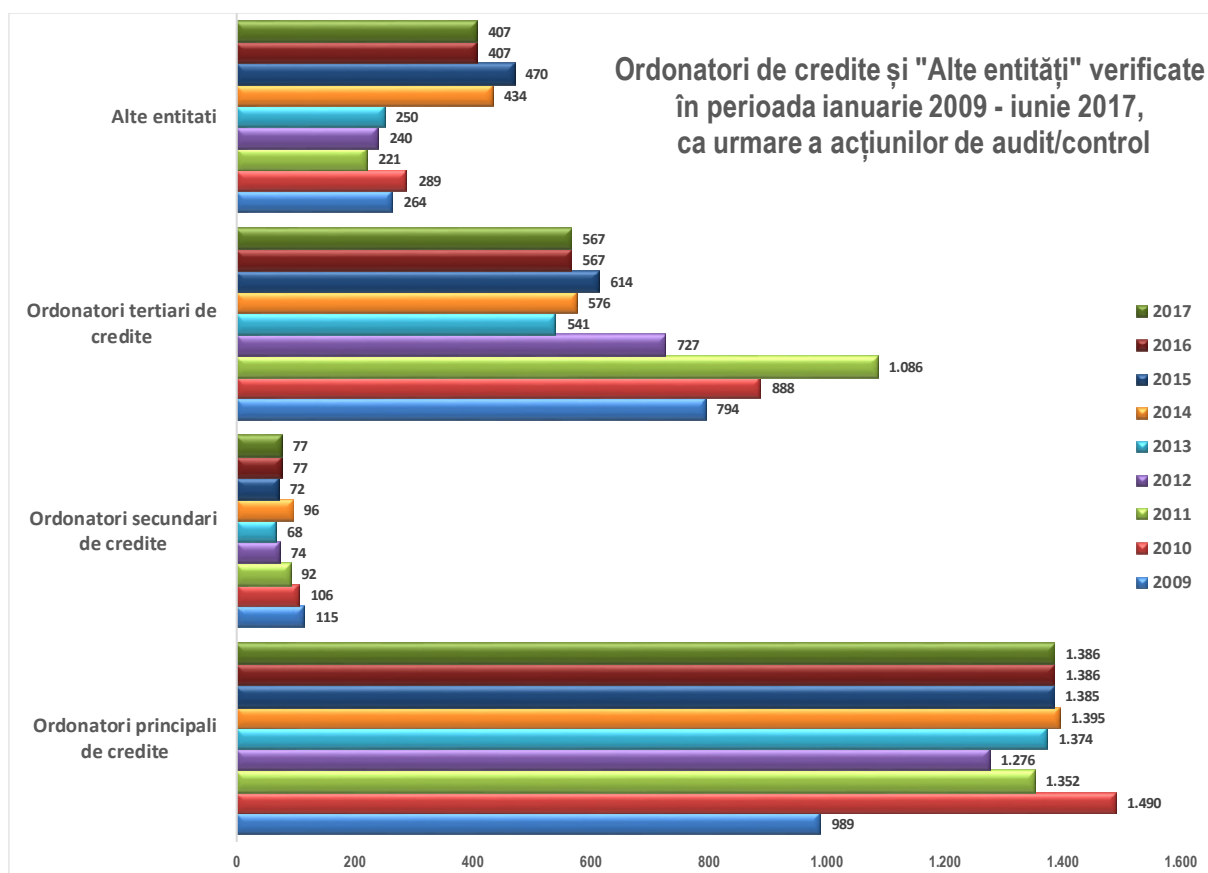
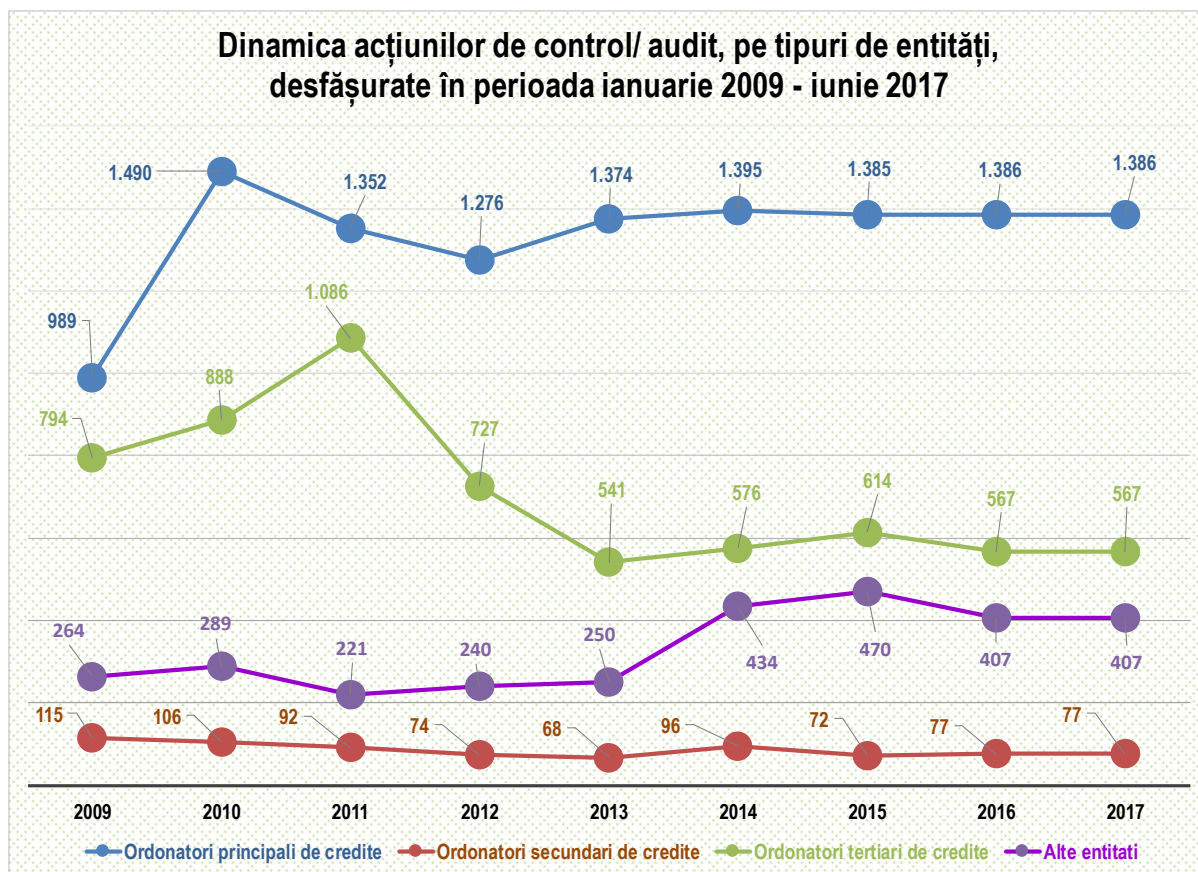

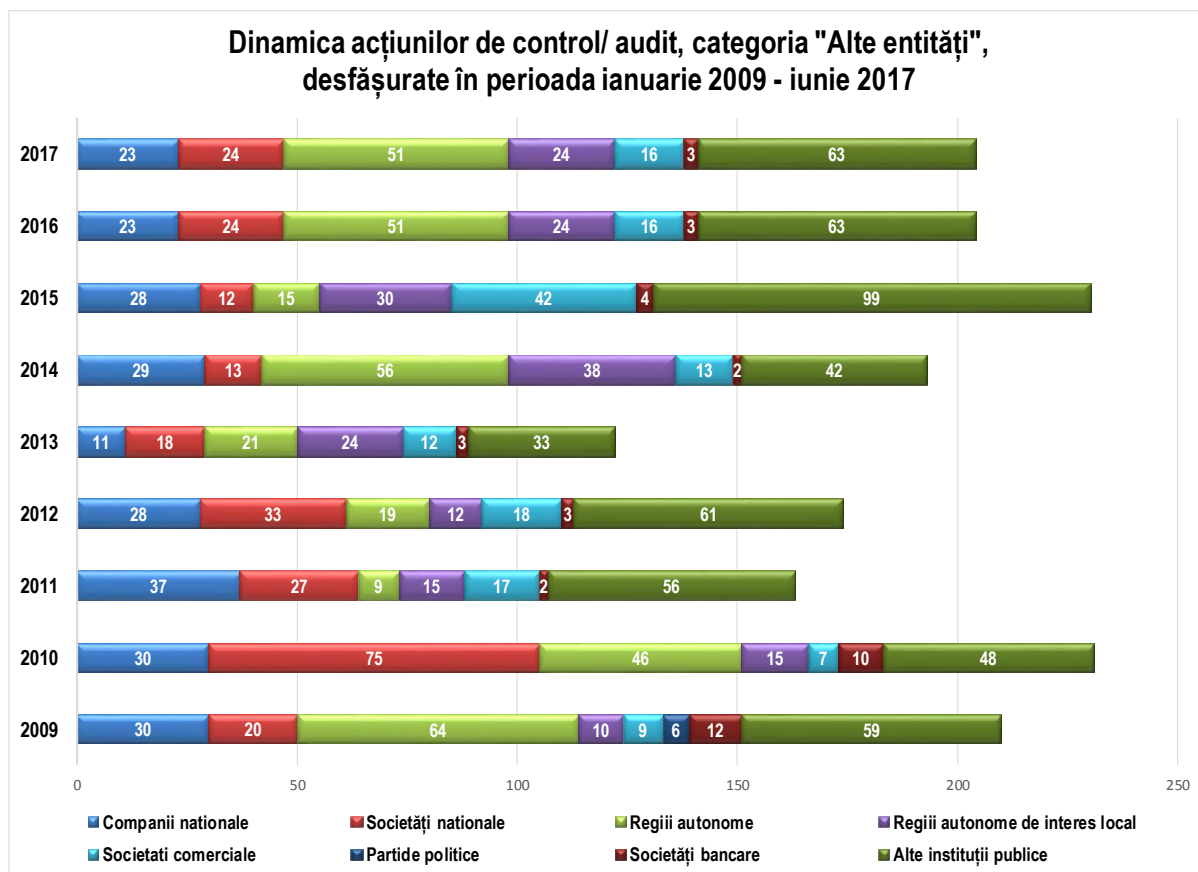
Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 63% din totalul acțiunilor efectuate, misiunile de audit de conformitate (control) 25%, iar misiunile de audit al performanței 9%. Cele 708 acțiuni de documentare (3%) au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programele anuale a unor noi acțiuni, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Grafic, defalcată pe acțiuni și ani, situația se prezintă astfel:

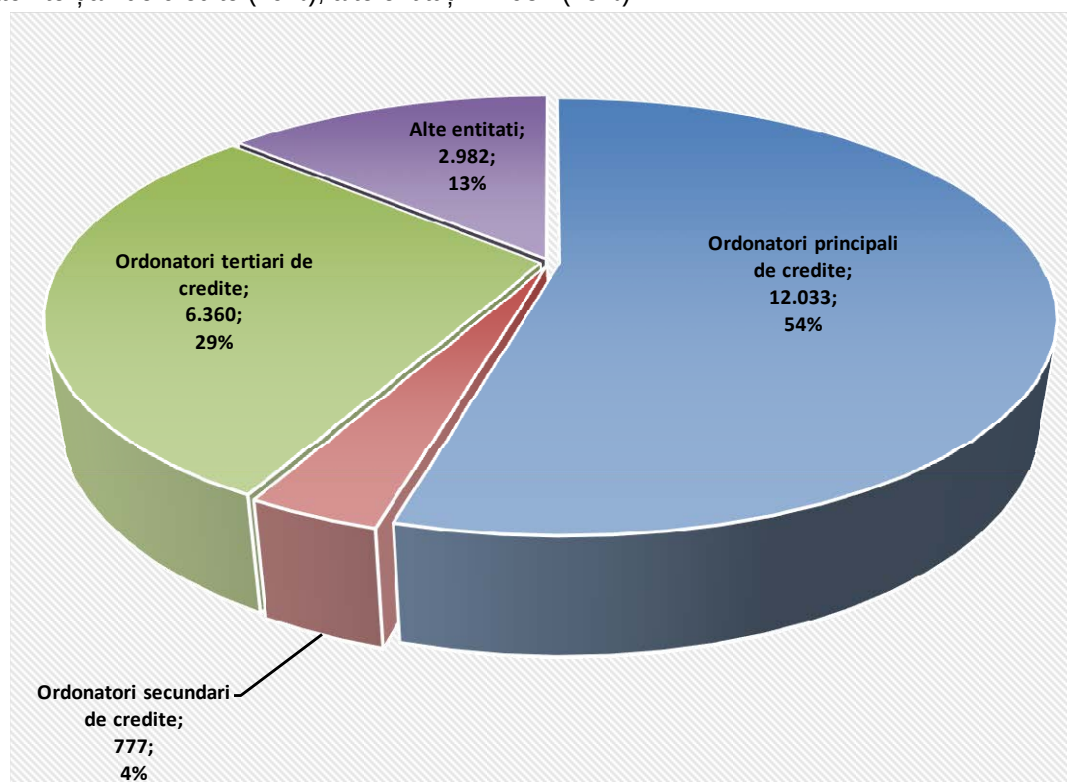

Dinamica acțiunilor desfășurate în perioada 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017, pe tipuri de entități, se prezintă astfel:

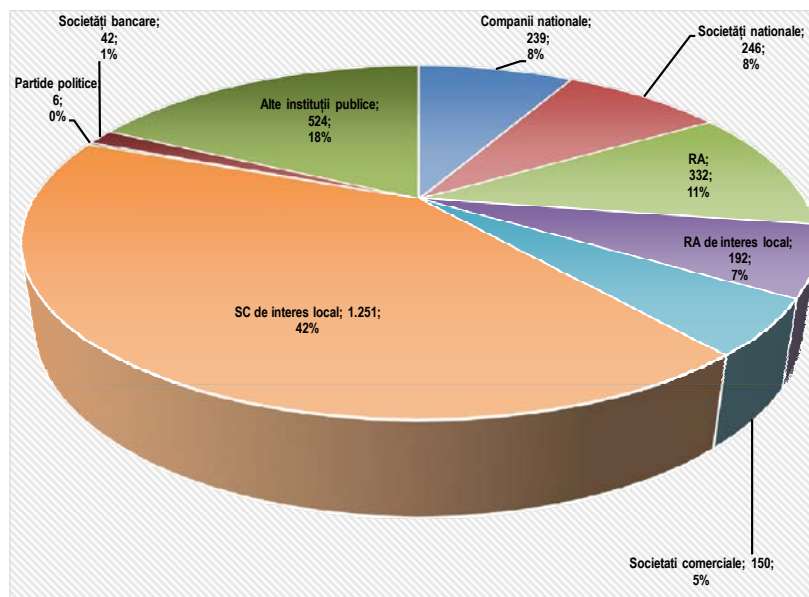

Conform datelor prezentate anterior, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 12.033 de ordonatori principali de credite (54%), 777 de ordonatori secundari de credite (4%), 6.360 de ordonatori terțiari de credite (29%), alte entități – 2.982 (13%).

Din categoria „Alte entități”, societățile comerciale de interes local au deținut cea mai mare pondere din acestea, respectiv 42%, alte instituții publice 18%, regiile autonome 11% companiile și societățile naționale 8%, regiile autonome de interes local 7%, societățile comerciale 5%.

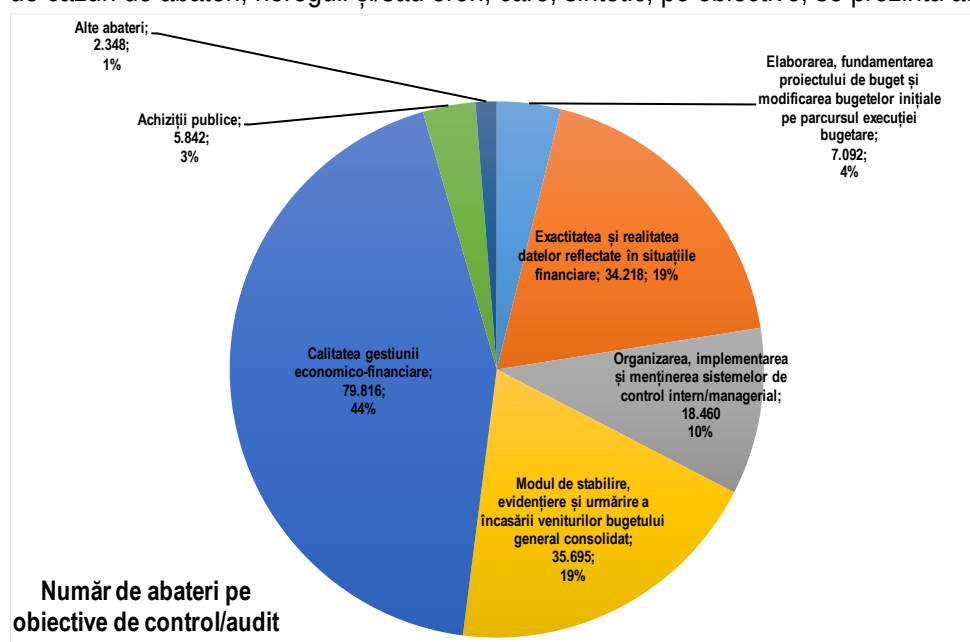

C5.1.3. Abateri de la legalitate constatate

Acțiunile de audit efectuate de Curtea de Conturi în perioada analizată au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus la neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau la producerea unor prejudicii, precum și abateri care nu au avut astfel de consecințe cu impact financiar direct, dar care au denaturat situațiile financiare sau care au perturbat funcționarea unor sisteme interne (contabil, informatic ș.a.) ori a unor proceduri agreate la nivelul entității.

Auditorii publici externi desemnați să desfășoare activități specifice Curții de Conturi au prezentat în actele pe care le-au întocmit constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, a fost identificat un număr de 186.134 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care, sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

Obiectivele enunțate mai sus sunt cele urmărite în activitățile de control/audit și au vizat examinarea responsabilității manageriale în fundamentarea proiectului de buget, în utilizarea și administrarea fondurilor publice, în respectarea disciplinei financiar-fiscale, a bunei gestiuni economico-financiare, în ceea ce pri-

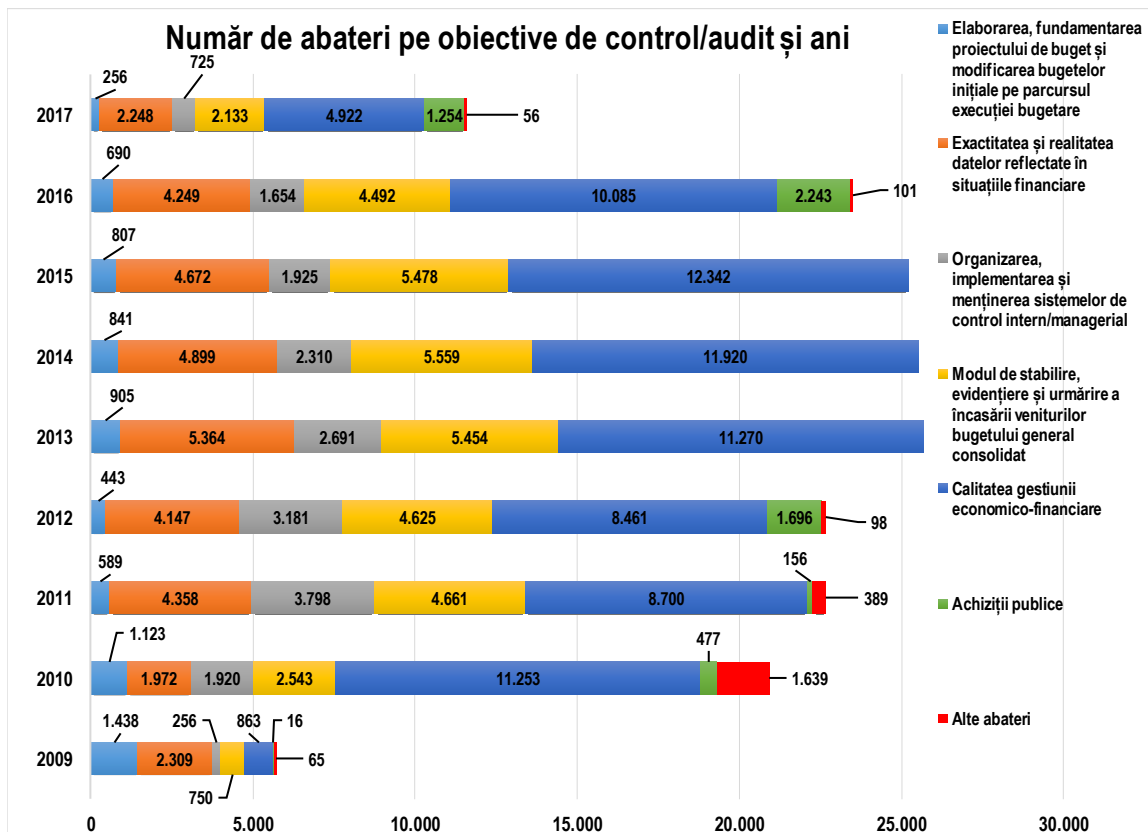
vește eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și de audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Deși se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și de remedierea deficiențelor constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate, datele statistice de mai sus, referitoare la frecvența lor scot în evidență faptul că mare parte din acestea s-au înregistrat în toată perioada analizată.

După cum se poate observa în graficul de mai sus, sunt 2 obiective unde s-au înregistrat cele mai multe abateri (*Calitatea gestiunii economico-financiare și Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat*), iar, în cadrul acestora, cele mai frecvente abateri constatate sunt:

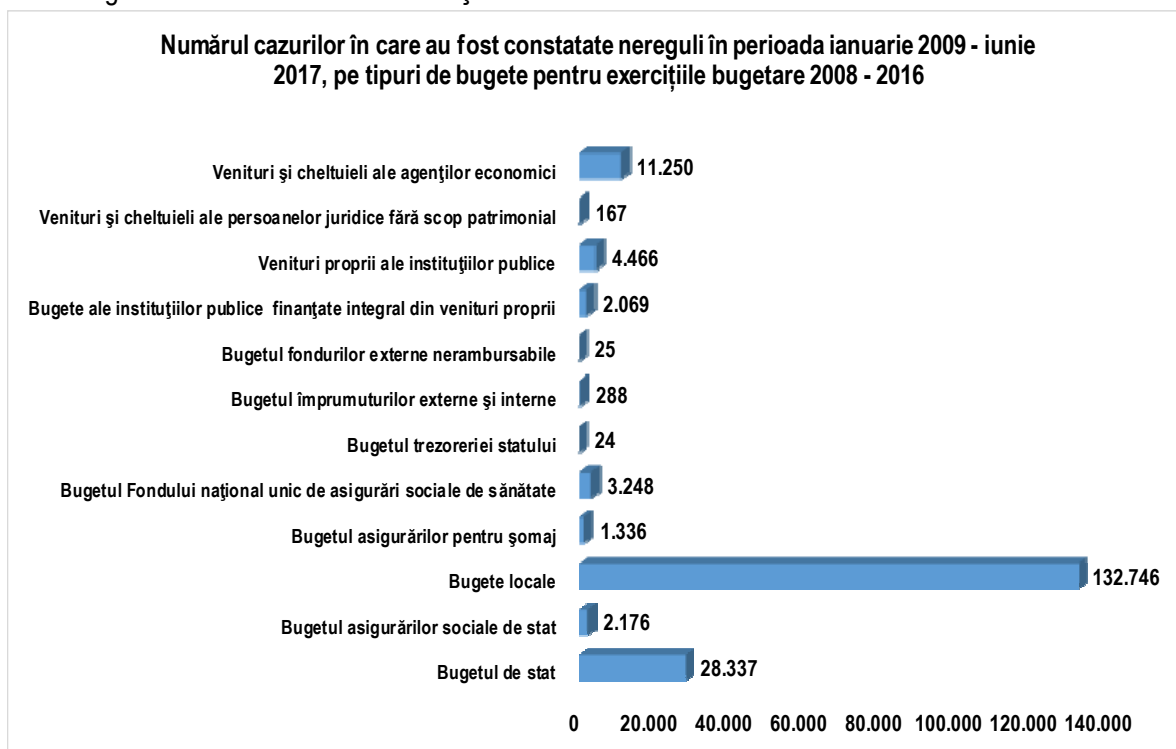
- ↳ Calitatea gestiunii economico-financiare – 79.816 cazuri, reprezentând 44% din total:
 - *angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale;*
 - *efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită);*
 - *stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;*
 - *efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate;*
 - *nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;*
 - *neefectuarea inventarierii anuale a patrimoniului prin nerespectarea în totalitate a prevederilor legale;*
 - *neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.*
- ↳ Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat – 35.695 de cazuri, reprezentând 19% din total:
 - *neaplicarea măsurilor de executare silită conform prevederilor legale și normelor de aplicare ale acestora;*
 - *nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea și evidențierea taxei/impozitului pe mijloc de transport datorată/datorat de către persoanele fizice și juridice;*
 - *păgubirea bugetului prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea veniturilor în termenele legale de prescripție;*
 - *nu s-a stabilit taxa pe clădiri și pe terenuri concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice;*
 - *nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii;*
 - *stabilirea incorectă a impozitului pe clădiri;*
 - *nu a fost stabilit, înregistrat, urmărit și încasat impozitul pe clădirile deținute de persoanele fizice și juridice;*
 - *nu au fost stabilite/urmărite, în vederea încasării, venituri cuvenite bugetului local, provenind din taxe pentru eliberarea avizelor și autorizațiilor, în conformitate cu Codul fiscal.*

În concluzie, se poate afirma că măsurile dispuse au avut efect numai punctual, pe exercițiile financiare respective, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai repete și în anii următori, așa cum se poate observa în dinamică în graficul următor:

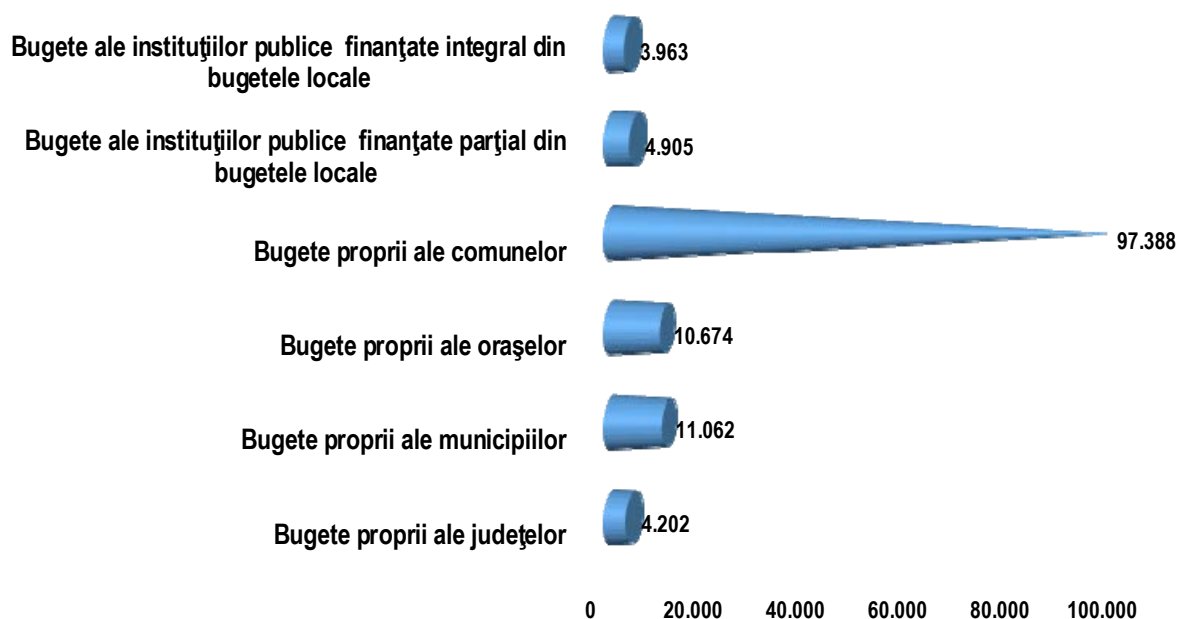

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din *Legea nr. 94/1992 republicată*, cu modificările și completările ulterioare, se procedează astfel:

- în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate;
- în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

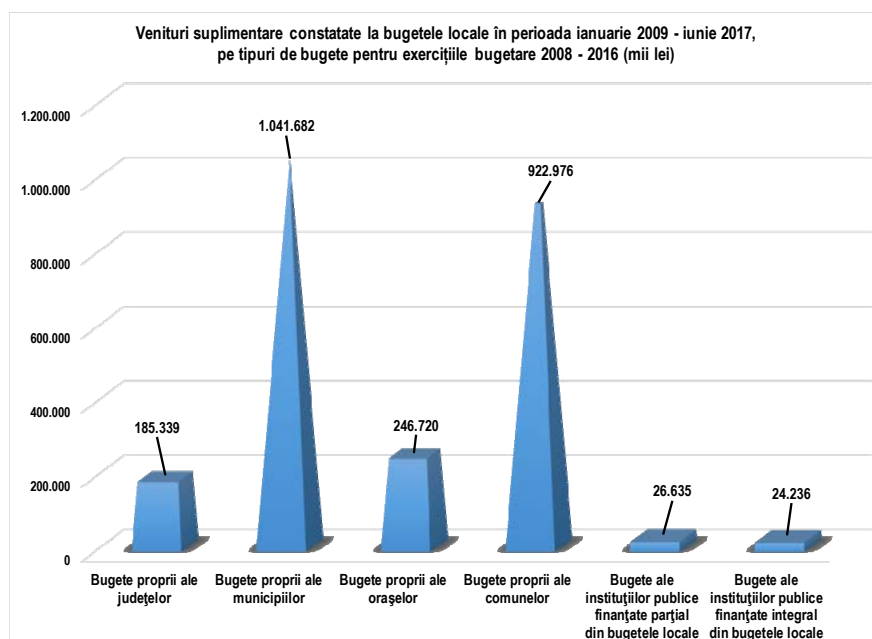
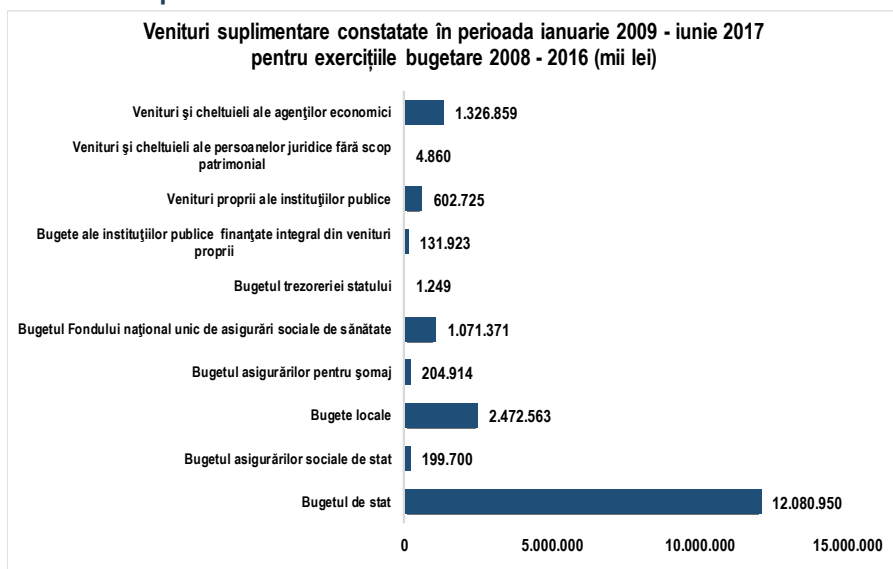
**Numărul cazurilor în care au fost constatate nereguli la bugetele locale,
în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017, pe tipuri de bugete
pentru exercițiile bugetare 2008 - 2016**

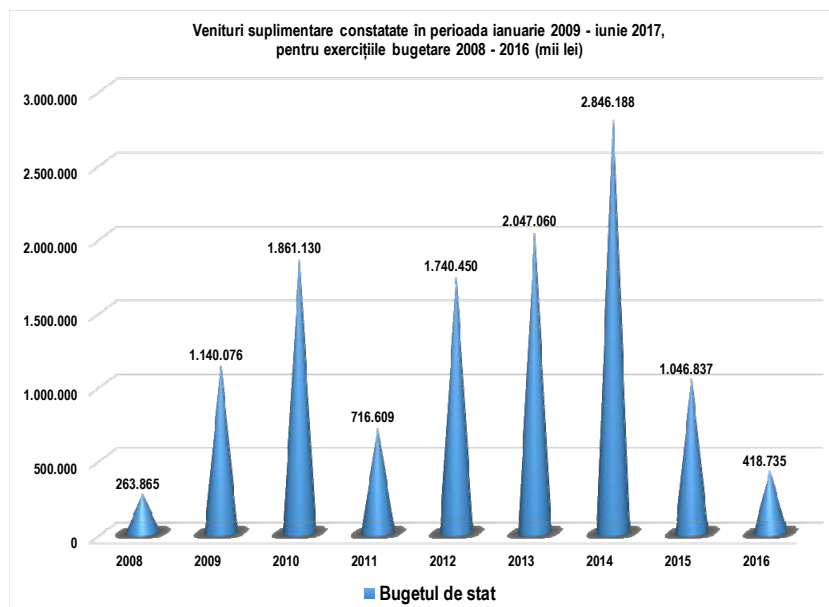
Procedând conform competențelor legale, Curtea de Conturi a estimat, în urma acțiunilor de control/ audit desfășurate în perioada 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017, venituri suplimentare, prejudicii și abateri financiar-contabile, așa cum sunt prezentate în tabelul și diagramele de mai jos:

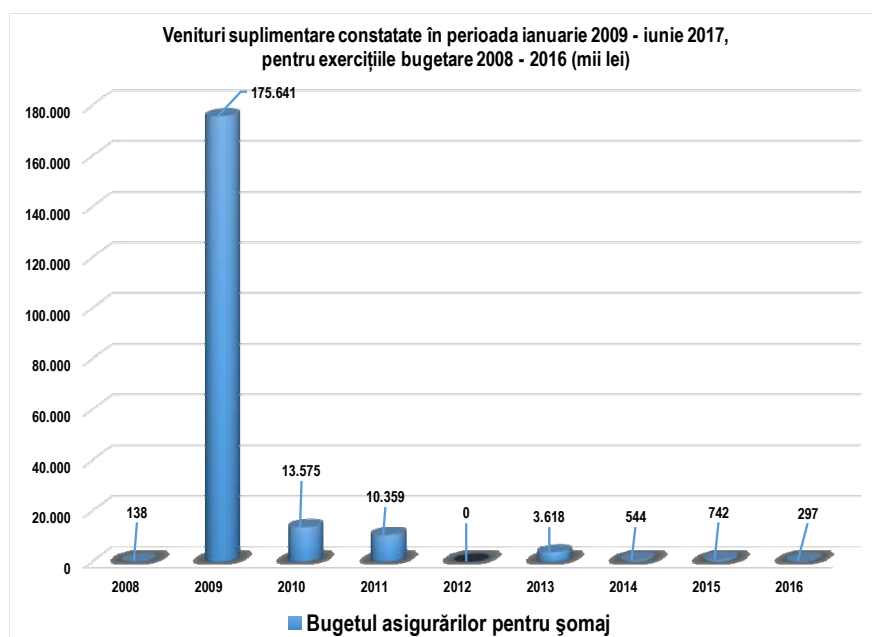
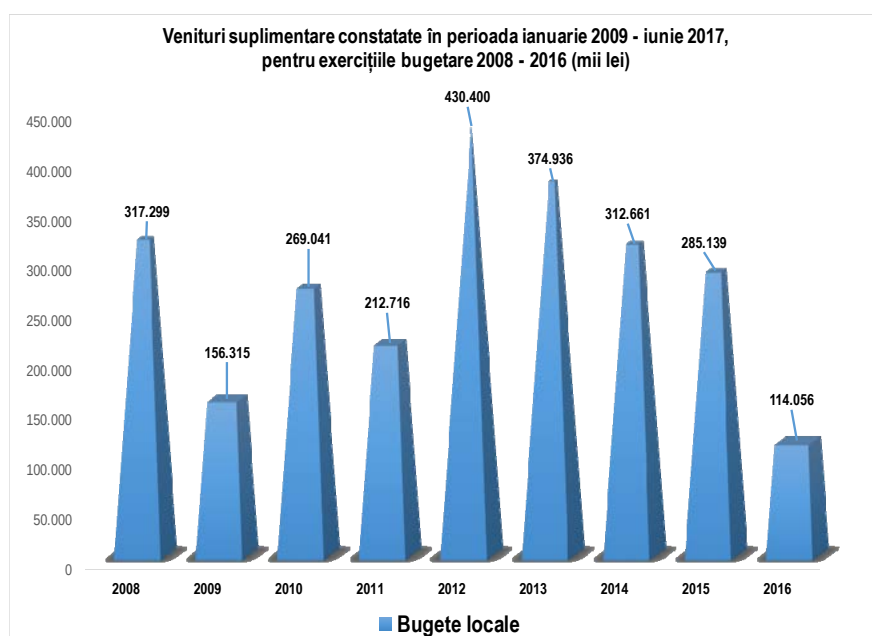
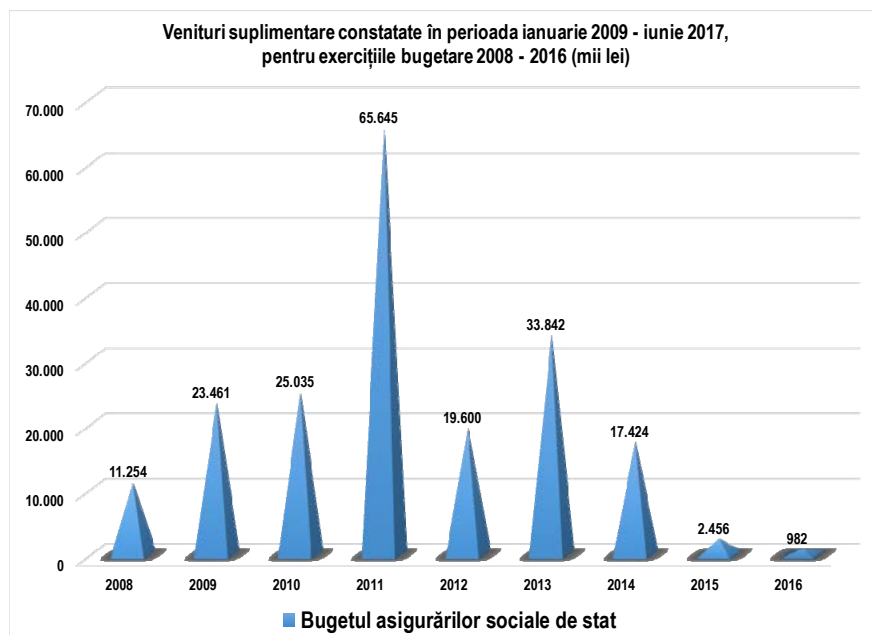
Abateri de la legalitate constatate în urma acțiunilor de audit / control						
efectuate în perioada 01.01.2009 - 30.06.2017						
aferente exercițiilor bugetare din perioada 2008 - 2009						
Nr. Crt.	Anul	Număr cazuri	Venituri suplimentare (mii lei)	Plăți nelegale (prejudicii) (mii lei)	Abateri financiar-contabile (mii lei)	TOTAL (mii lei)
0	1	2	3	4	5	6=3+4+5
1	2009	12.257	717.609	718.267	41.638.787	43.074.663
2	2010	20.927	1.748.390	727.202	41.874.335	44.349.927
3	2011	19.632	2.411.804	756.020	38.488.447	41.656.271
4	2012	23.809	2.448.003	1.412.257	54.862.984	58.723.244
5	2013	25.836	2.302.850	1.620.600	27.682.400	31.605.850
6	2014	25.529	2.719.658	2.372.439	33.293.276	38.385.373
7	2015	25.224	3.617.614	1.761.119	22.747.297	28.126.030
8	2016	23.514	1.522.276	1.843.222	29.065.418	32.430.916
9	2017 (sem. I)	9.406	608.910	737.289	11.626.166	12.972.365
TOTAL		186.134	18.097.114	11.948.415	301.279.109	331.324.639

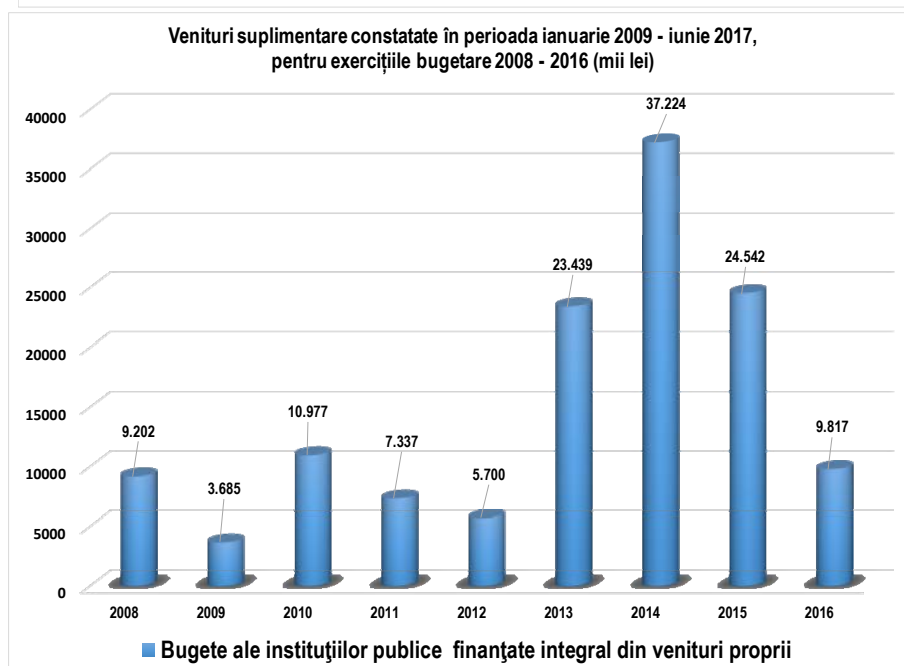
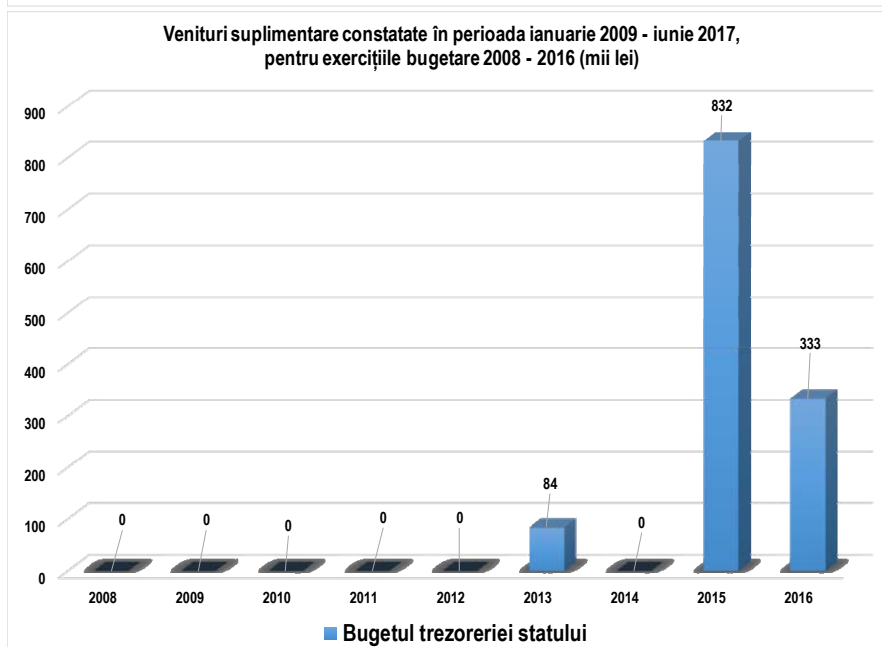
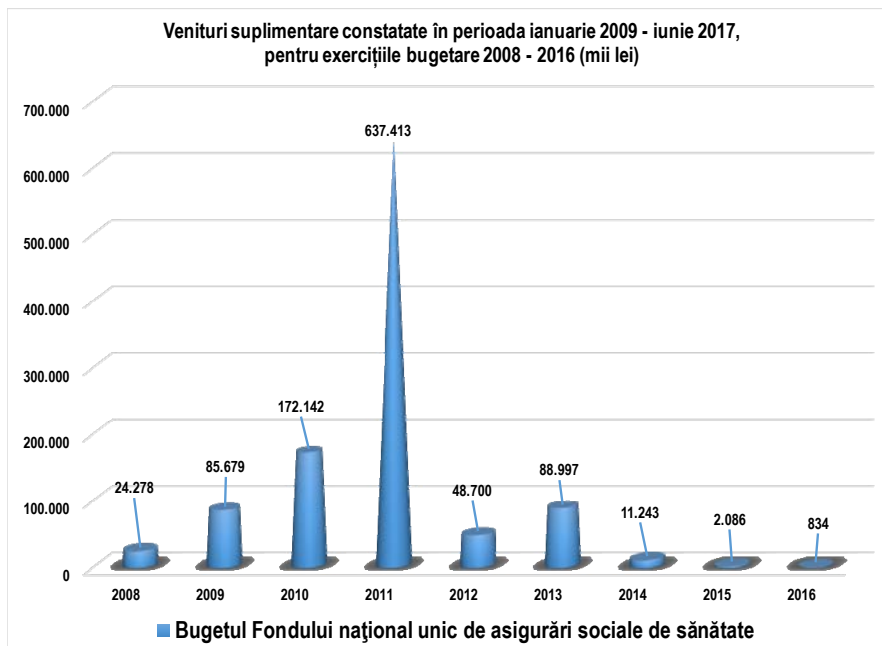
C5.1.3.1. Venituri suplimentare

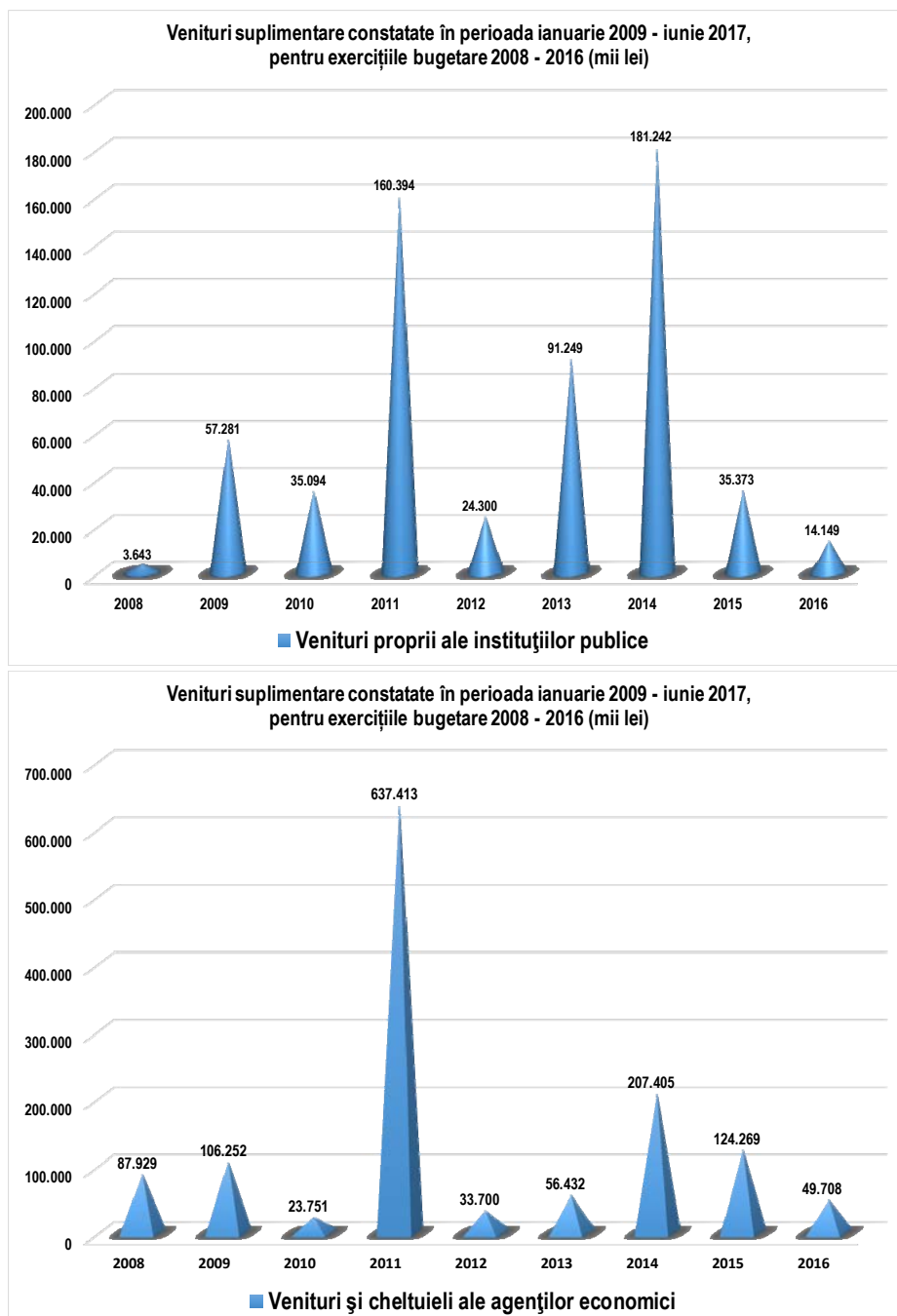

În dinamică, în perioada analizată, veniturile suplimentare constatate pe fiecare buget în parte se prezintă astfel:

Principalele constatări identificate cu ocazia acțiunilor de audit pot fi rezumate astfel:

- ✧ stabilirea eronată a cuantumului unor impozite și taxe;
- ✧ nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea în cuantumul și la termenele prevăzute de lege a unor impozite și taxe;
- ✧ neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe în termenul legal de prescripție, ceea ce a condus la înregistrarea de pierderi patrimoniale;
- ✧ necalcularea obligațiilor accesorii și necomunicarea acestora debitorilor potrivit procedurii instituite de Codul de procedură fiscală, deși în evidența fiscală există debite restante;
- ✧ acordarea nelegală de facilități fiscale la plata unor impozite și taxe;
- ✧ activitățile de previzionare și realizare a veniturilor, precum și cele de planificare a cheltuielilor în raport cu veniturile estimate nu se realizează pe baza unor indicatori de performanță, care să permită o cuantificare a gradului în care s-au îndeplinit activitățile respective;
- ✧ la aprobarea bugetelor anuale nu au fost întocmite documente privind fundamentarea veniturilor și cheltuielilor, cu stabilirea surselor de finanțare și a destinațiilor de utilizare, cu stabilirea analitică, în

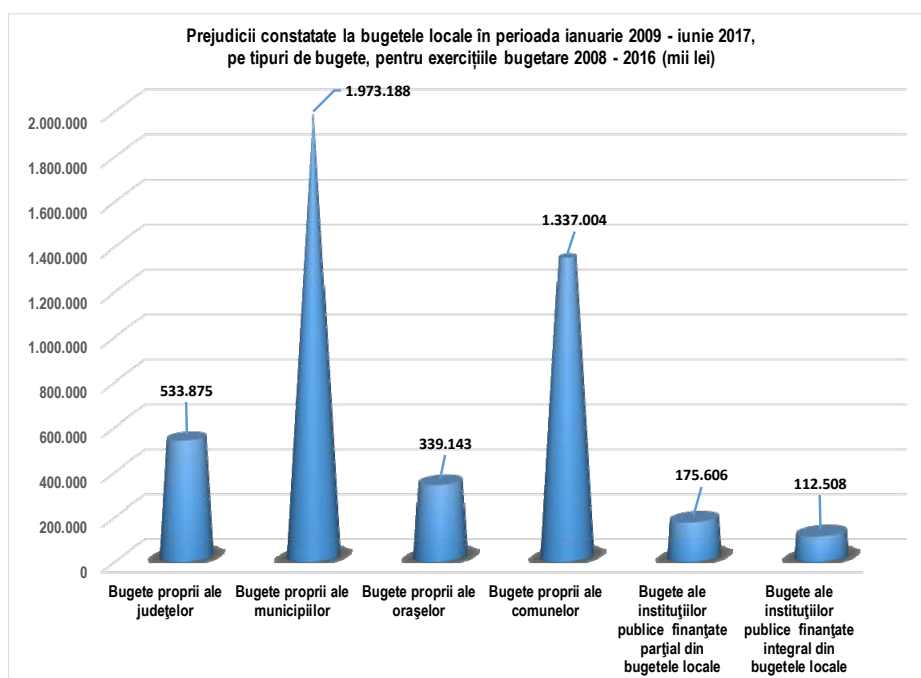
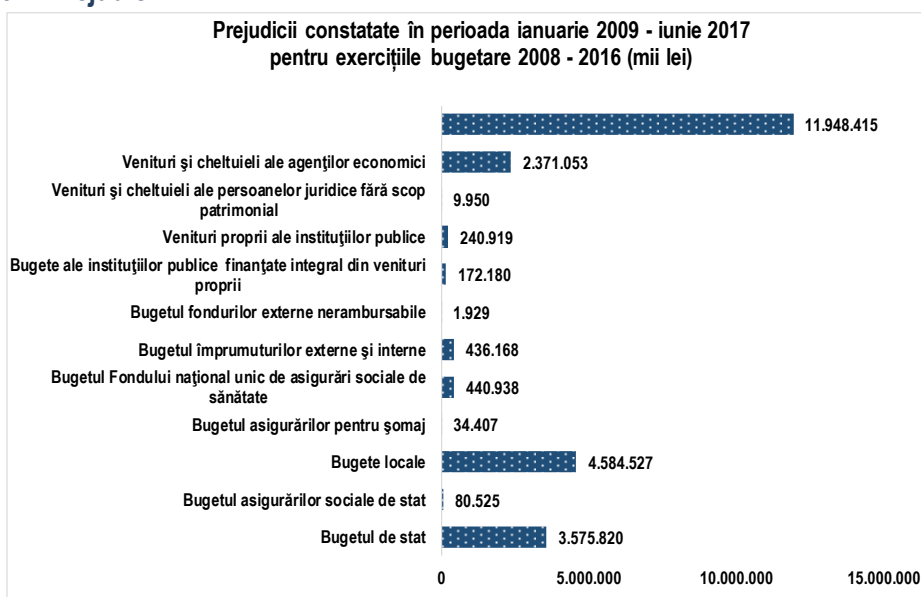
funcție de tipul și natura acestora (capitol, titlu, articol, stat de funcții, plan de achiziții, lista de investiții etc.). La baza sumelor prevăzute la partea de venituri nu s-a analizat numărul total de roluri (contribuabili), numărul și suprafețele bunurilor taxabile și impozitabile pe fiecare categorie în parte (impozit/țaxa pe teren pentru persoane fizice și juridice în intravilanul și extravilanul localității, impozitul/țaxa pe clădiri pentru persoane fizice și juridice, ȃxa pe mijloace de transport pentru persoane fizice și juridice, amenzi pe categorii de vechimi etc.), iar la partea de cheltuieli nu au fost fundamentate și specificate analitic tipurile și categoriile de cheltuieli în strictă corelare cu posibilitățile reale de ȃncasare a veniturilor și de realizare a investițiilor;

- ✧ neinventarierea materiei impozabile, lipsa unor simulări pe diverse tipuri de venituri locale au determinat ca prognozele de venituri și planificarea cheltuielilor să se realizeze printr-o simplă raportare la anul bugetar anterior (ȃncasări realizate);
- ✧ chiar dacă există o bază de date cu persoanele fizice/juridice care dețin în proprietate imobile/terenuri, elementele nu sunt coroborate ȃntre Serviciul cadastru, urbanism, impozite și ȃxe locale și Serviciul contabilitate, sistemul informatic nu este integrat și nu se efectuează transferul datelor ȃntre compartimente cu privire la contribuabili;
- ✧ consiliile locale s-au rezumat doar la emiterea hotărârilor de aprobare a impozitelor și ȃxelor locale anuale, fără a stabili un sistem de indicatori care să măsoare performanȃa colectării impozitelor și ȃxelor locale sau alte iniȃiative ale autorității administraȃiei publice cu privire la administrarea impozitelor și ȃxelor locale;
- ✧ managementul entităȃilor nu a analizat și dezbătut, în ședinȃe de consiliu local sau în ședinȃe cu Serviciul impozite și ȃxe, punctele slabe ale activității de colectare a impozitelor și ȃxelor locale și nu a elaborat, la nivel de instituȃie, o strategie de promovare a serviciilor oferite contribuabililor referitoare la impozitele și ȃxele locale;
- ✧ nu au fost aplicate în totalitate prevederile legale în procesul de executare silită a creanȃelor fiscale, în sensul că organele de executare silită nu au procedat în toate cazurile la luarea tuturor măsurilor de executare prevăzute de lege. Astfel, s-a constatat că, în multe cazuri, măsurile de executare silită pentru colectarea creanȃelor fiscale s-au oprit la stadiul de emitere somaȃii și, sporadic, de popriri pe disponibilităȃile bănești, fără a se mai continua procedura până la finalizarea ei, conform Codului de procedură fiscală. Neluarea sau ȃntârzierea luării în mod operativ a tuturor măsurilor de executare silită a condus la situaȃia în care contribuabili cu dificultăȃi financiare au intrat în stări speciale de administrare, iar obligaȃiile fiscale neachitate s-au prescris;
- ✧ neȃntreprinderea operativă a tuturor măsurilor de executare silită a determinat creșterea nivelului debitelor neȃncasate la finele fiecărui exerciȃiu financiar, ceea ce semnifică lipsa de performanȃă și promptitudine a organelor de executare silită la momentul anterior intrării contribuabililor în situaȃiile menȃionate mai sus;
- ✧ nu se organizează inspecȃii fiscale, așa cum prevede Codul de procedură fiscală, potrivit căruia inspecȃia fiscală se exercită de compartimentele de specialitate ale autorităȃilor administraȃiei publice locale, care sunt competente, potrivit legii, să administreze impozite, ȃxe, contribuȃii sau alte sume datorate Bugetului general consolidat;
- ✧ aplicaȃiile informatice nu permit în totalitate administrarea eficientă a impozitelor și ȃxelor, respectiv nu este asigurată gestionarea informatizată a executării silită în vederea standardizării activității compartimentului cu atribuȃii de executare silită;
- ✧ nu au fost suficient mediatizate informaȃiile referitoare la impozitele și ȃxele locale, în vederea creșterii gradului de conformare, ceea ce a condus la creșterea anuală a numărului de rău-platnici printr-un nivel scăzut al gradului de conformare voluntară la plată a contribuabililor persoane fizice și persoane juridice;

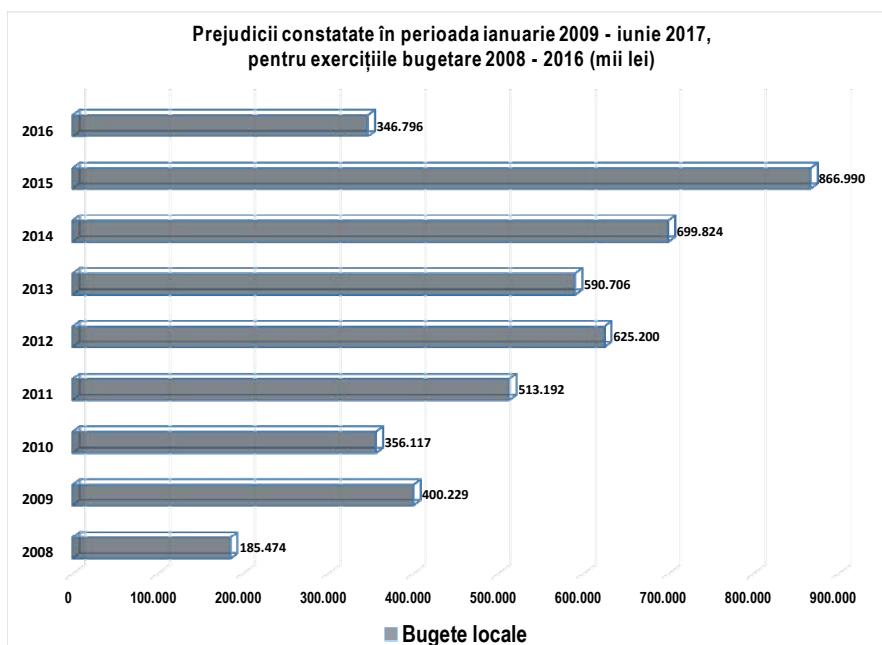
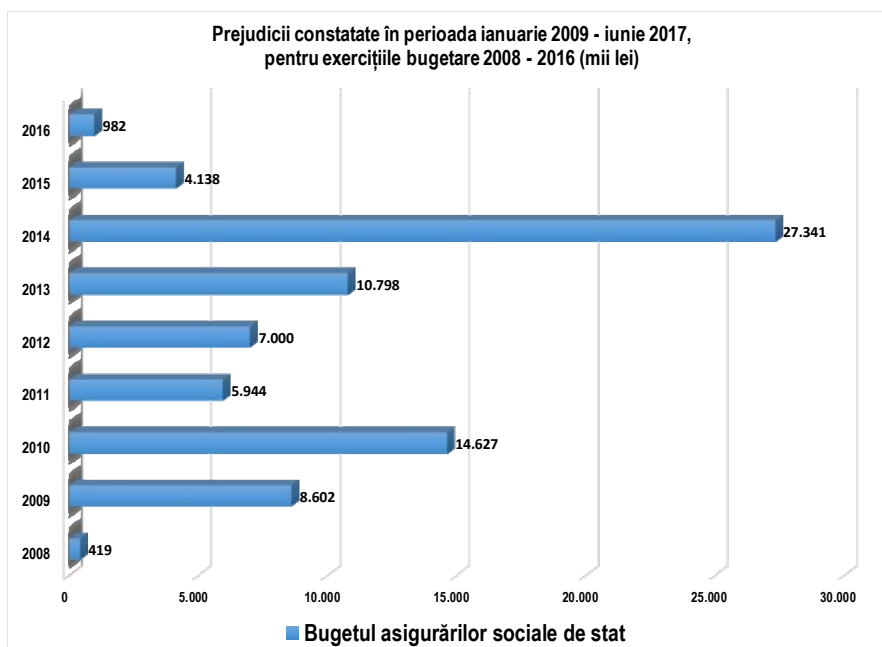
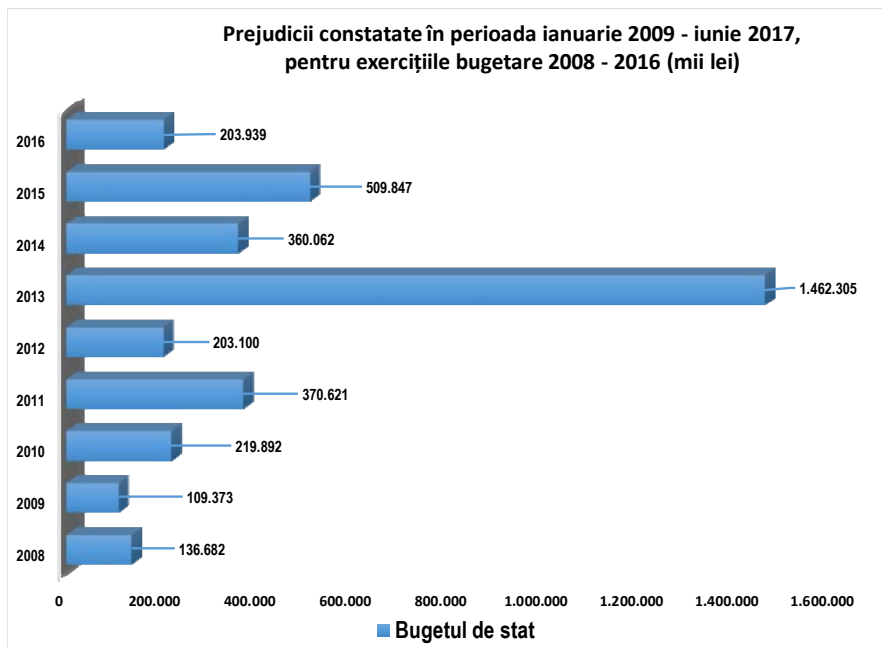
Deși entitățile au organizat Compartimentul de impozite și taxe locale, s-a constatat că sistemul necesar desfășurării activității de administrare a impozitelor și taxelor locale nu este adecvat din punct de vedere al colectării veniturilor, întrucât:

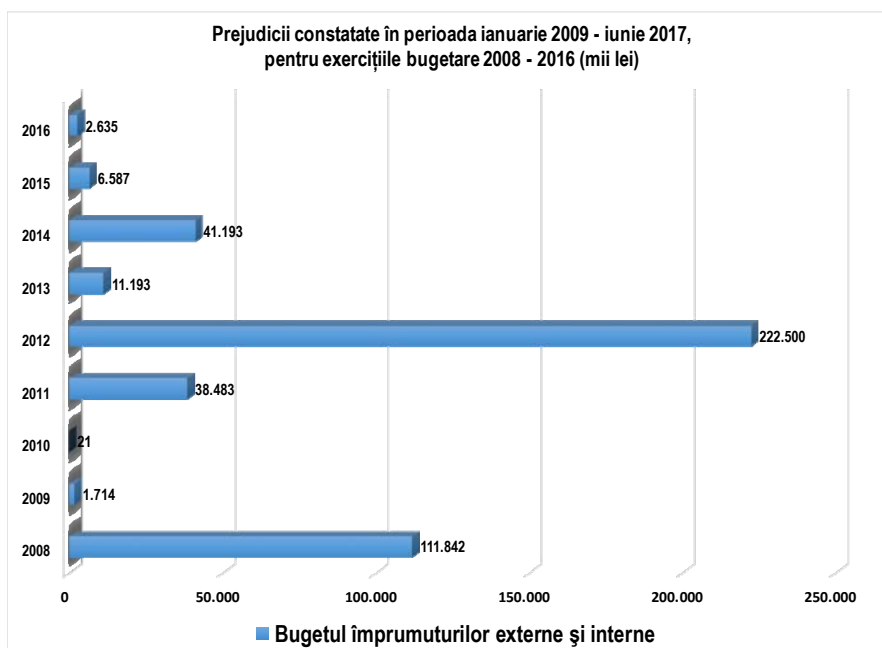
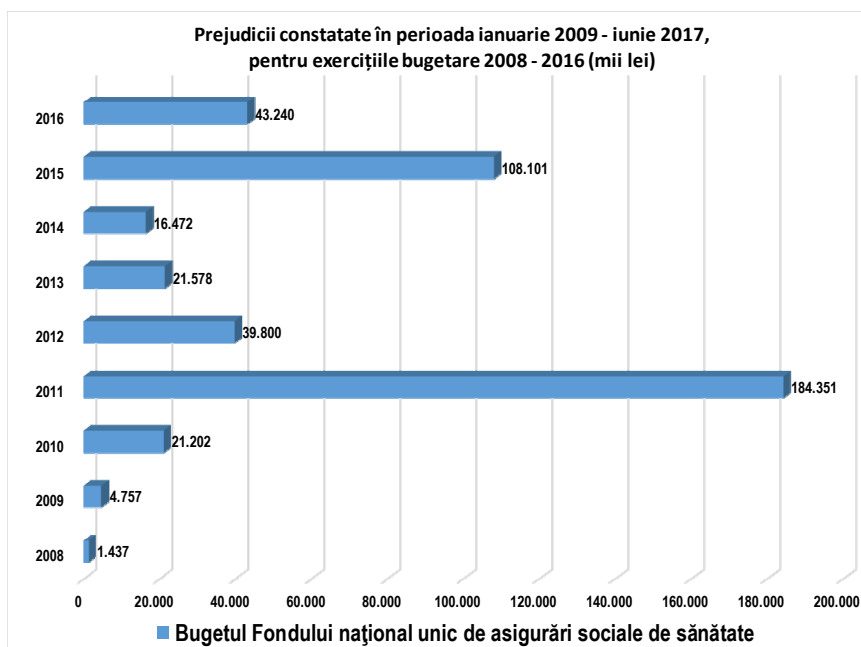
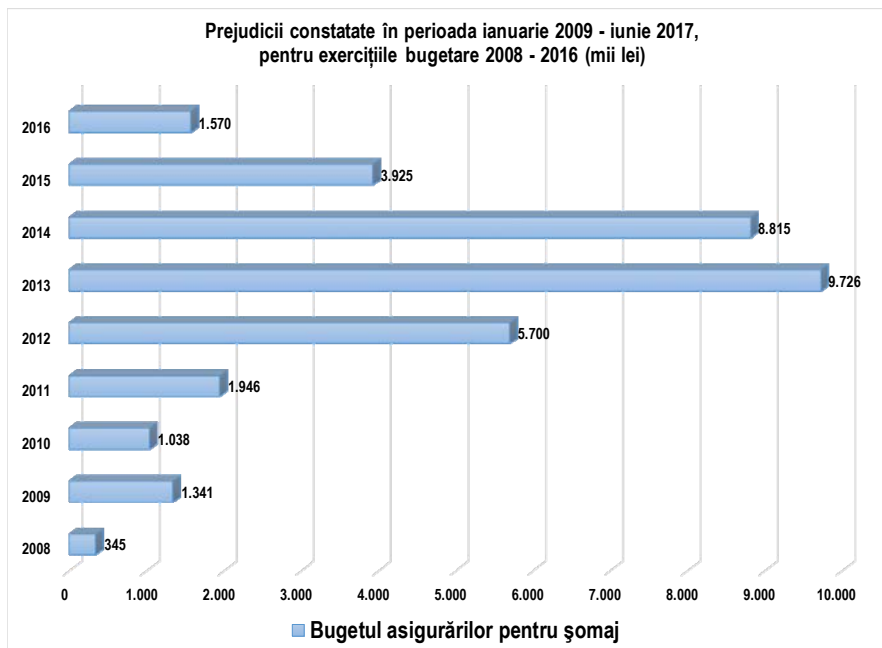
- ☛ nu există strategii pentru îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale;
- ☛ nu se fac prognoze și simulări pe diverse tipuri de venituri locale;
- ☛ nu se întocmesc rapoarte lunare de activitate în care să se înscrie aspectele pozitive și negative ale activității, deficiențele apărute etc.;
- ☛ nu există un sistem de indicatori care să măsoare performanța colectării impozitelor și taxelor locale;
- ☛ nu se fac analize în sensul încasării veniturilor proprii pentru a se elabora mecanisme de îmbunătățire a activității de colectare.

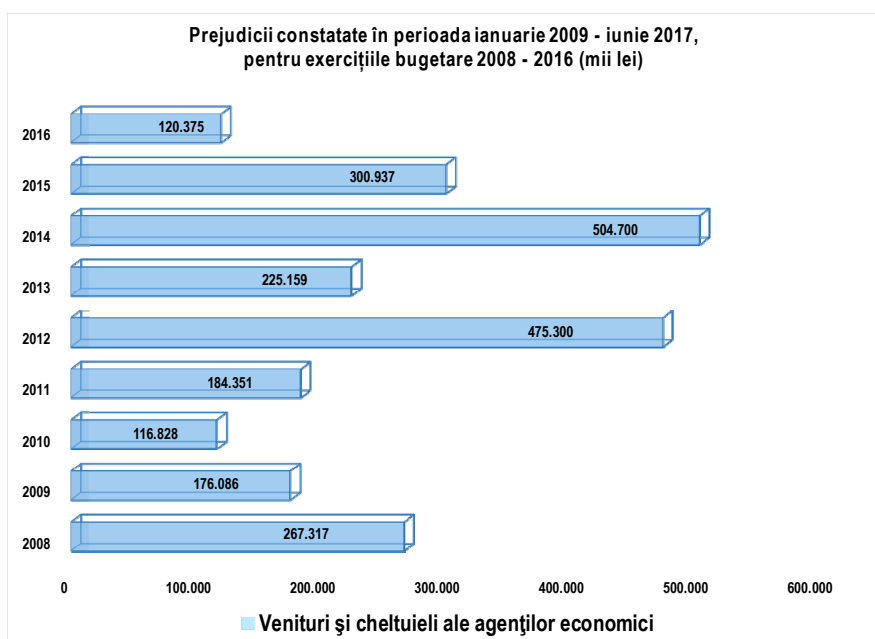
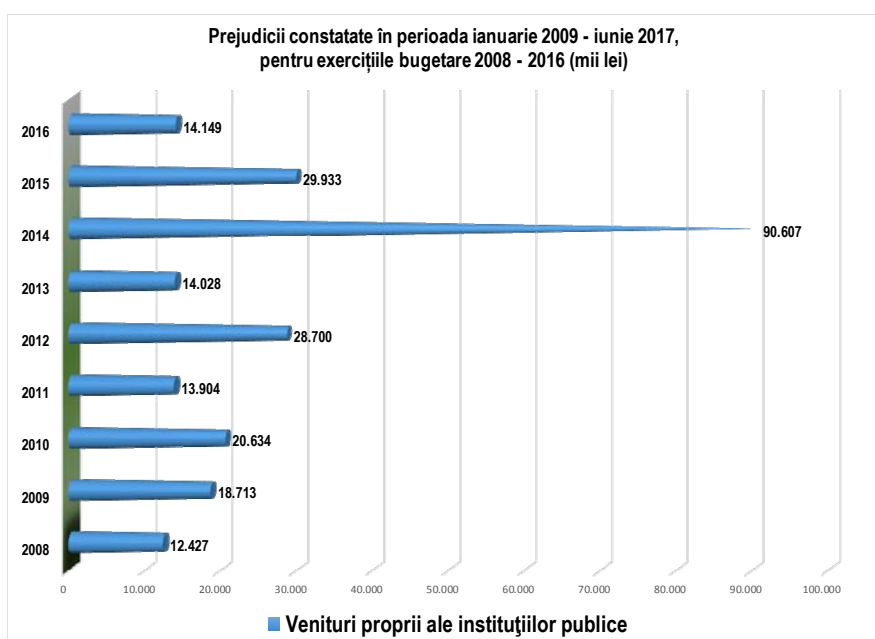
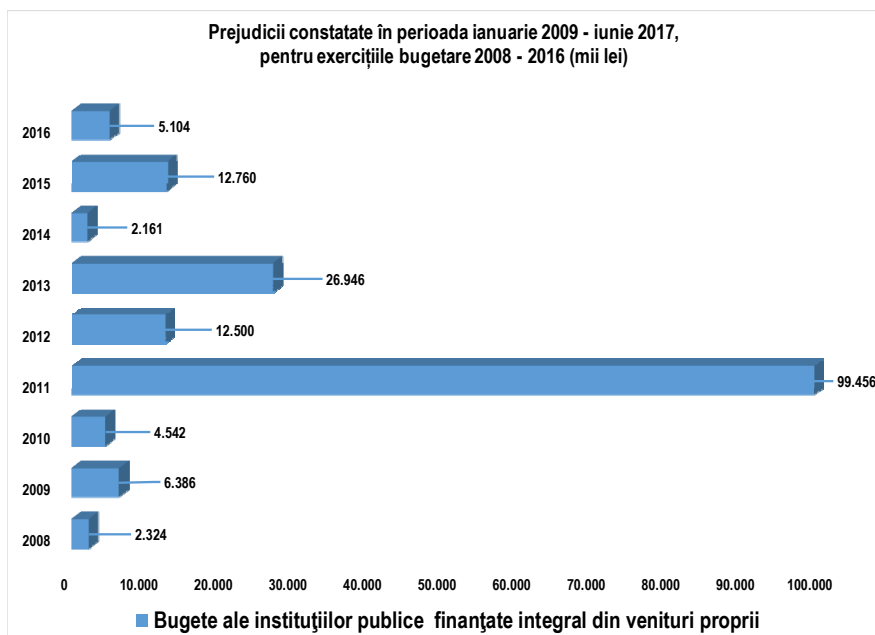
C5.1.3.2. Prejudicii

În dinamică, în perioada analizată, prejudiciile constatate pe fiecare buget în parte sunt prezentate în următoarele diagrame:

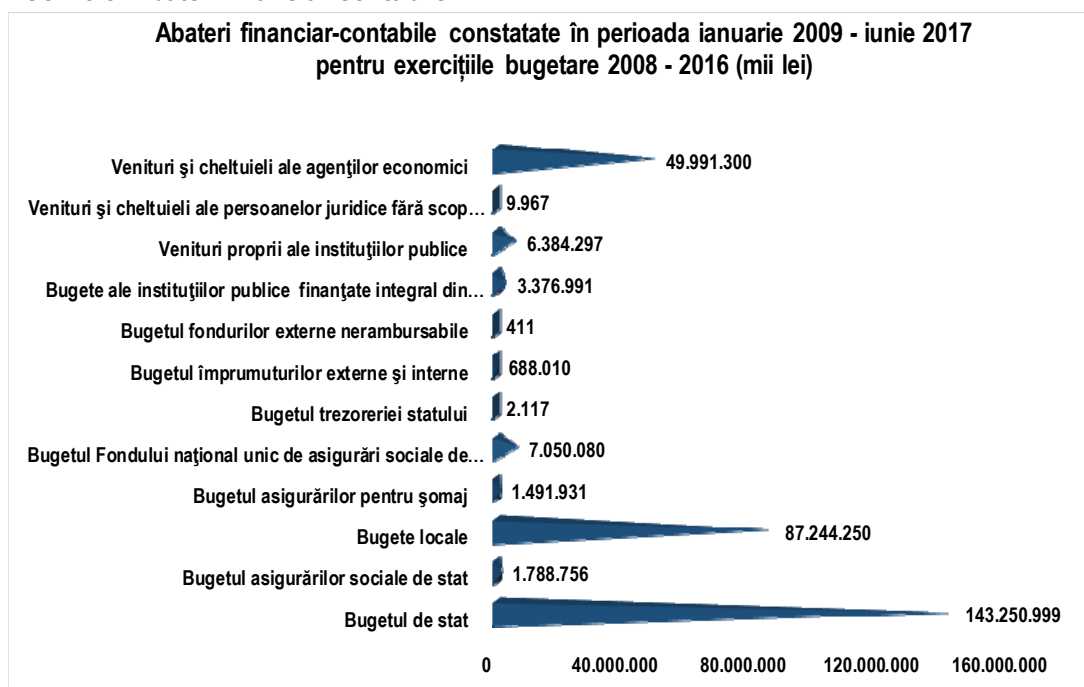

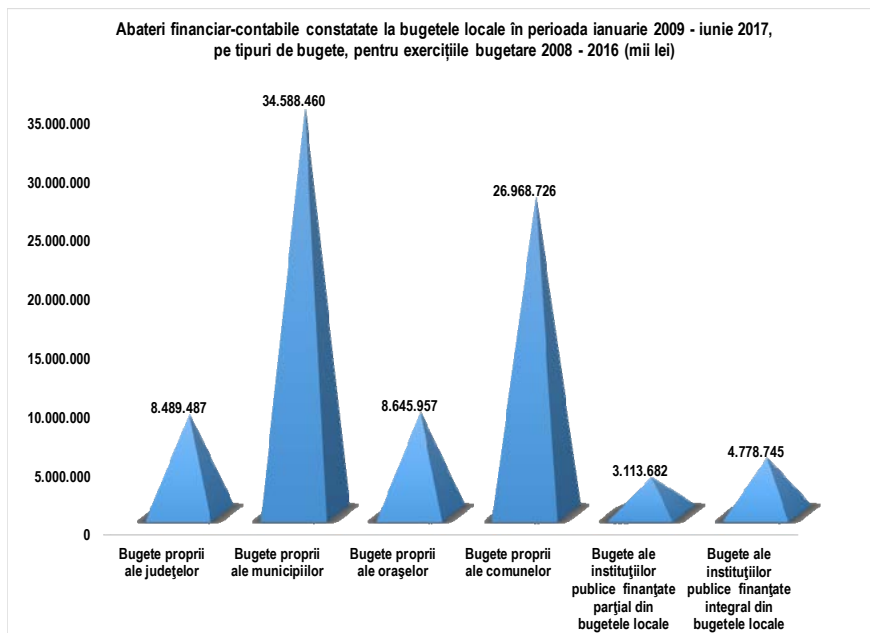

Abaterile care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare și care au condus la prejudicii s-au datorat, în principal, următoarelor **cauze**:

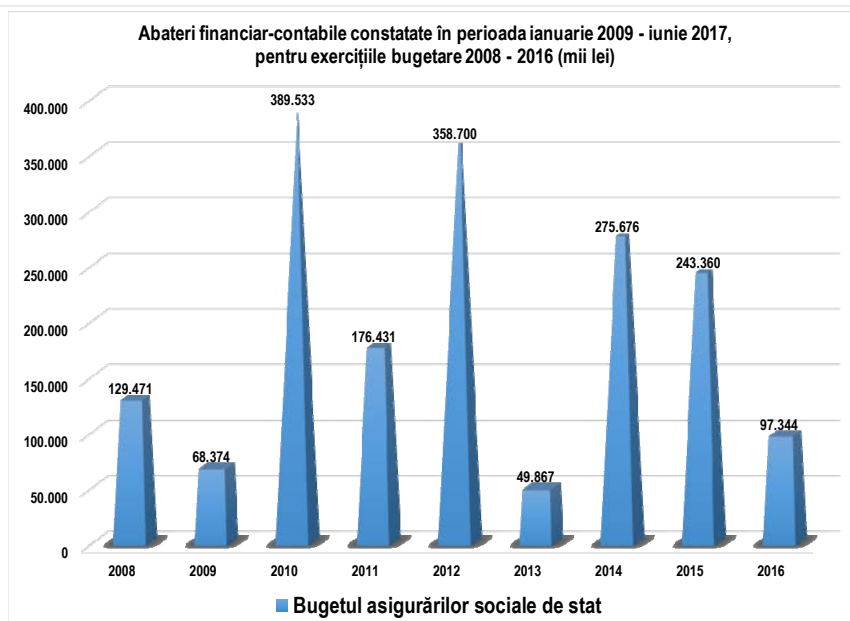
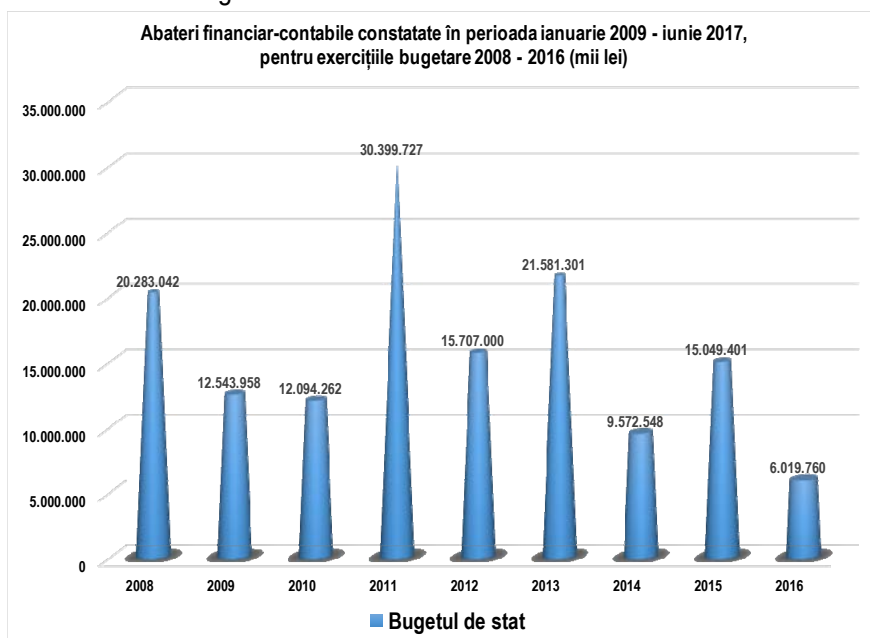
- ☛ stabilirea inadecvată a atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale, precum și ale personalului, acestea nefiind întotdeauna bine precizate prin regulamentele interne sau în fișa postului;
- ☛ lipsa de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea contractelor, inclusiv urmărirea contractelor de prestări servicii încheiate cu diriginții de șantier;
- ☛ interpretarea eronată a dispozițiilor legale privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, stabilirea de către autoritățile publice locale deliberative sau executive, prin hotărâri, dispoziții sau prin contracte colective de muncă, a acordării unor sume de natură salarială, cu nerespectarea cadrului legal reglementat;
- ☛ modificarea nejustificată și cu încălcarea prevederilor legale a unor clauze prevăzute în contractele încheiate privind execuția lucrărilor, prestarea serviciilor sau achiziționarea unor bunuri – aspecte care au generat supraevaluarea cantităților sau prețurilor la care au fost decontate;
- ☛ nestabilirea oportunităților și priorităților în aprobarea și efectuarea cheltuielilor publice, în vederea protejării resurselor bugetare de utilizare neadecvată, a asigurării bunei gestiuni a fondurilor publice și potrivit interesului statului și comunităților locale;
- ☛ modul deficitar de însușire și aplicare a cadrului legislativ privind atribuirea contractelor de achiziție și/sau a celor de concesiune atât la nivelul autorităților executive, cât și la cel al autorităților deliberative;
- ☛ neînstituirea de către entitățile publice a unor proceduri proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparență, liberă concurență, tratament egal și eficiență a fondurilor publice;
- ☛ verificarea superficială a situațiilor de plată în ceea ce privește concordanța dintre cantitățile confirmate în caietele de sarcini, cantitățile din devizele oferite și cele real executate, precum și respectarea prețurilor din oferta financiară.

C5.1.3.3. Abateri financiar-contabile

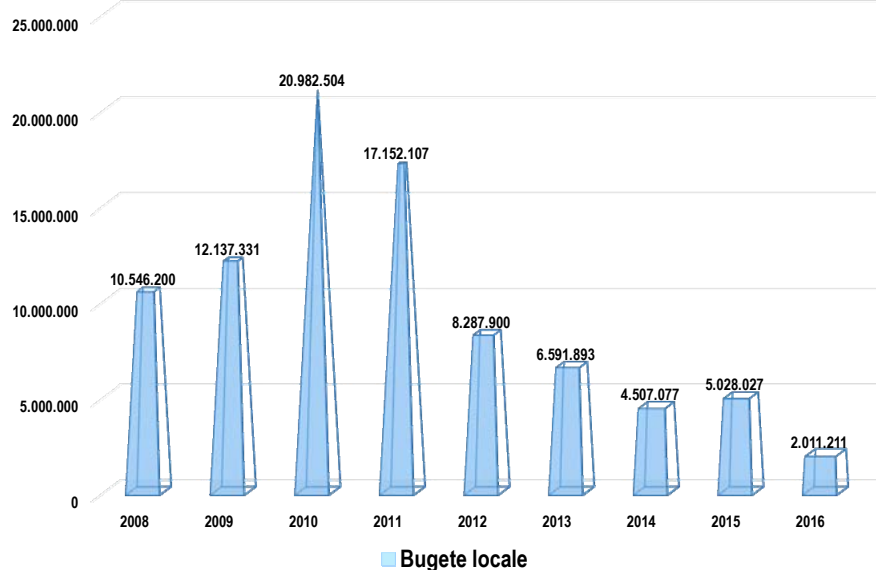

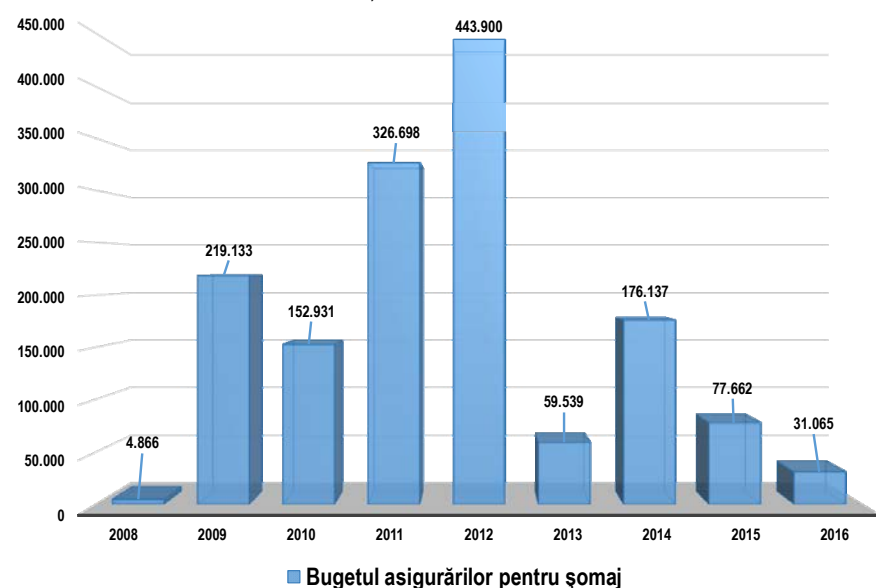
În dinamică, în perioada analizată, abaterile financiar-contabile constatate pe fiecare buget în parte sunt prezentate în următoarele diagrame:

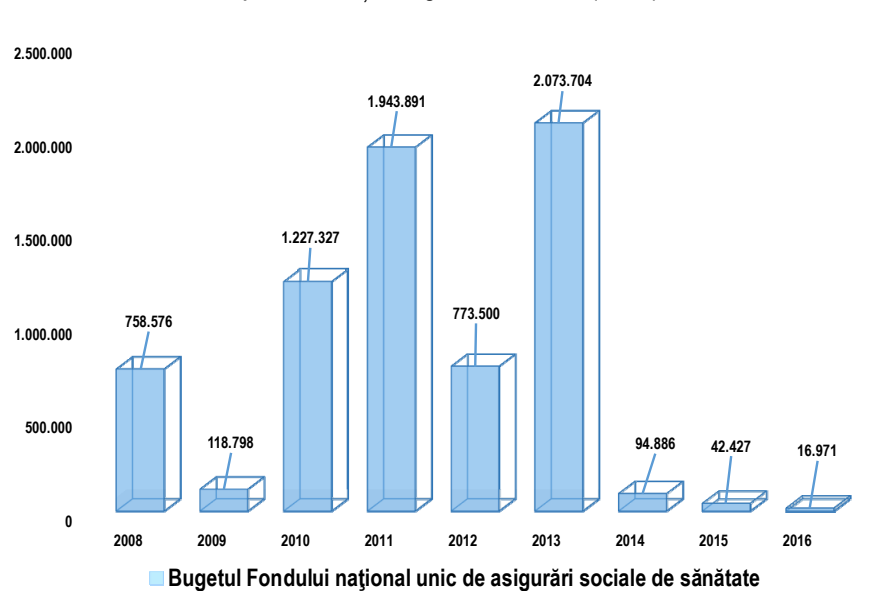
Abateri financiar-contabile constatate în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017,
pentru exercițiile bugetare 2008 - 2016 (mii lei)

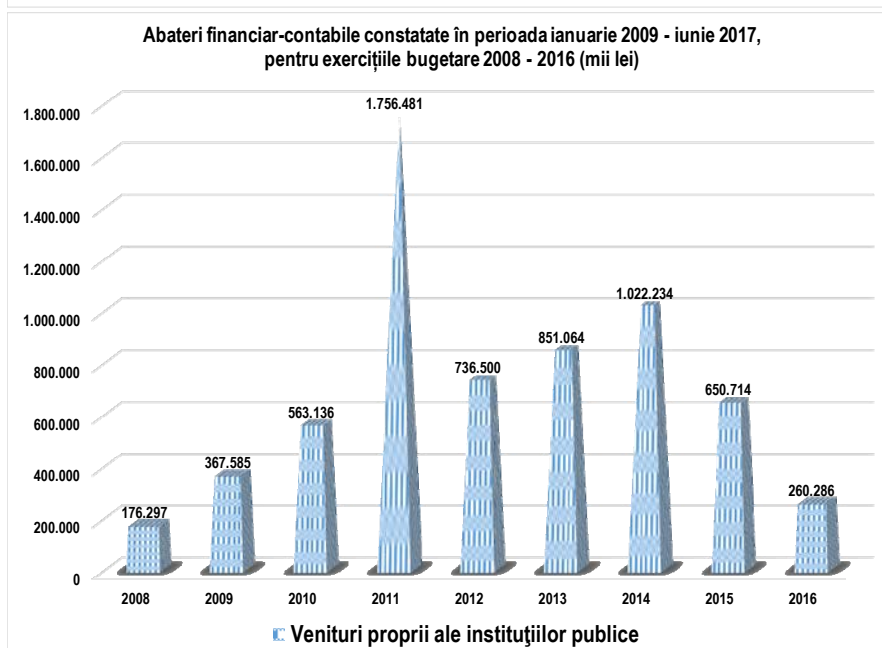
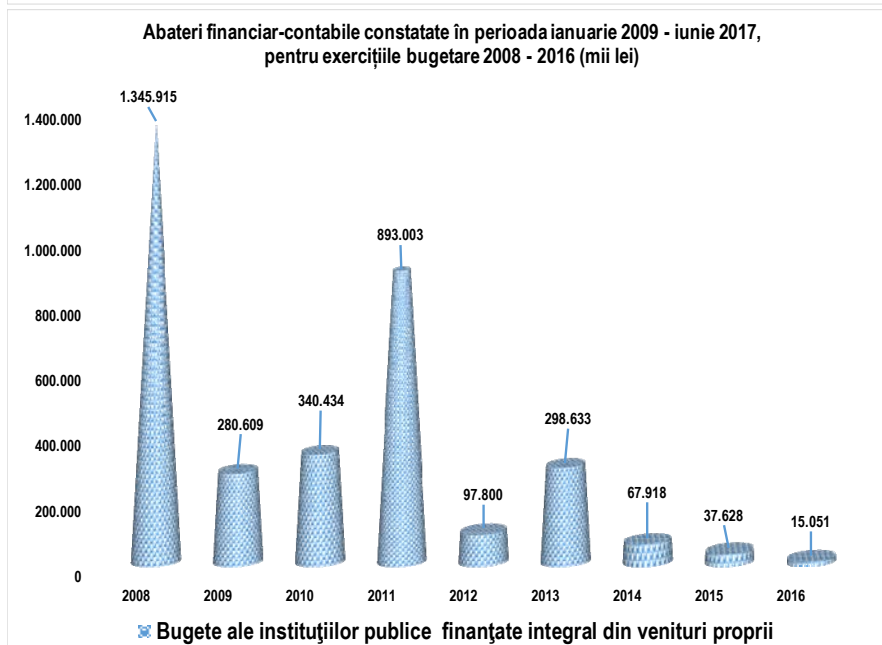
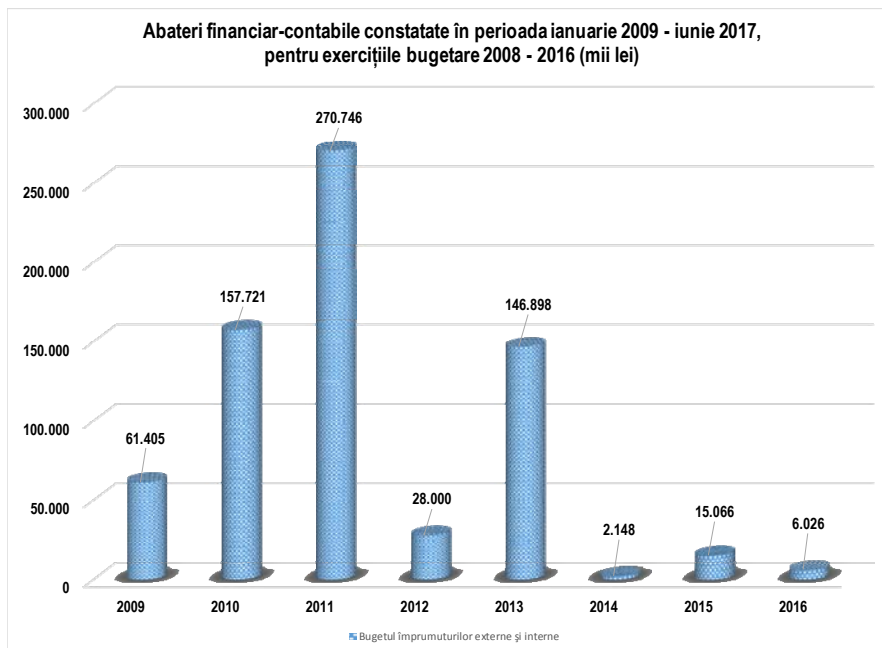

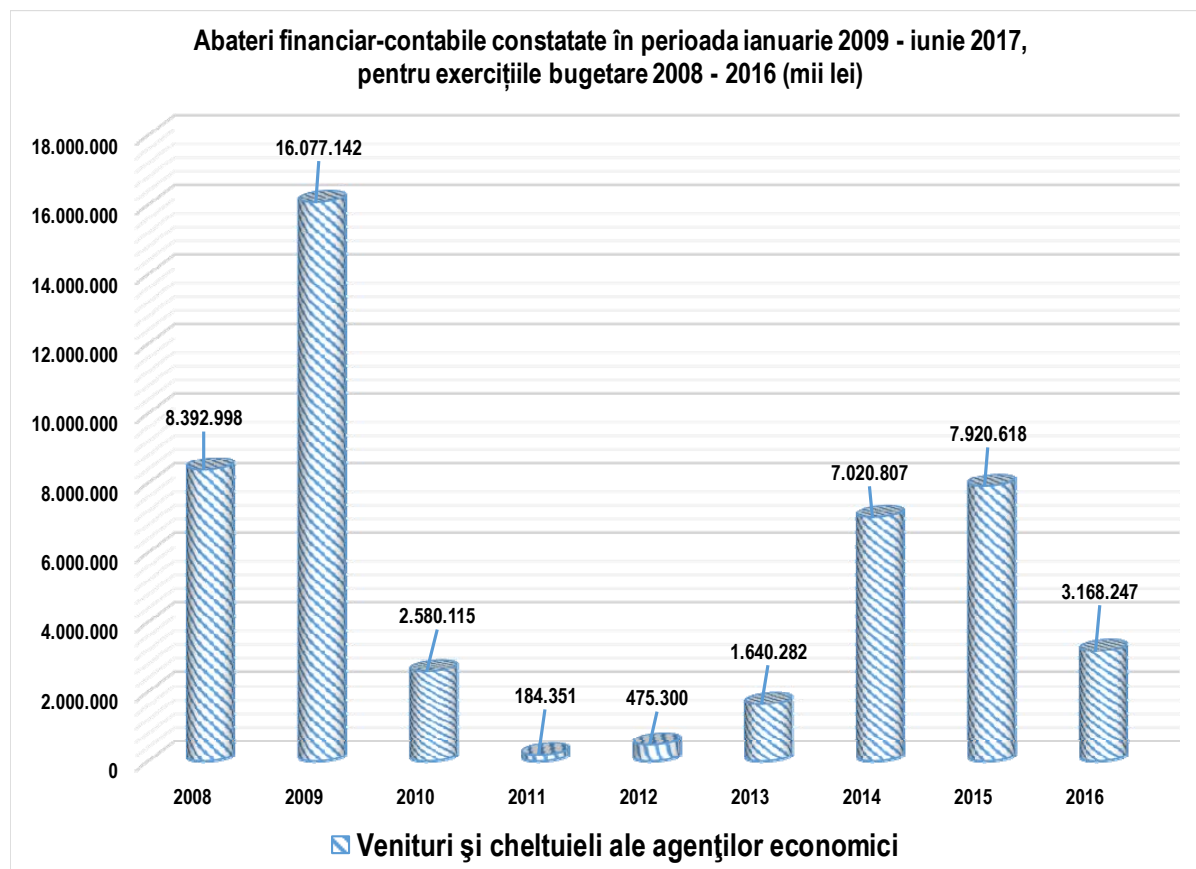
Abateri financiar-contabile constatate în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017,
pentru exercițiile bugetare 2008 - 2016 (mii lei)

Abateri financiar-contabile constatate în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017,
pentru exercițiile bugetare 2008 - 2016 (mii lei)

Se observă o tendință descendentă a abaterilor cu caracter financiar-contabil vizibilă pe exercițiile bugetare din perioada 2014-2016.

Putem trage concluzia că entitățile verificate și-au însușit recomandările formulate și au dus în mare măsură la îndeplinire măsurile dispuse.

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Exemple relevante privind abaterile financiar-contabile:

- 🔔 abateri referitoare la administrarea patrimoniului;
- 🔔 abateri referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- 🔔 abateri privind modul de aplicare a prevederilor *Legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia* și a reglementărilor privind bunurile din domeniul public al statului;
- 🔔 abateri de la prevederile legale din domeniul administrării veniturilor publice;
- 🔔 abateri de la reglementările legale privind investițiile publice.

C5.1.4. Opinii exprimate

Certificarea conturilor. Curtea de Conturi certifică acuratețea și veridicitatea datelor din conturile de execuție verificate. În situația în care se constată regularitatea conturilor se emite *certificatul de conformitate* și acesta se comunică entității auditate. Certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică. Pentru motive întemeiate, în termen de un an de la data la care s-a certificat contul verificat, procedura examinării contului poate fi redeschisă.

Auditorii publici externi desemnați să auditeze conturile, precum și să efectueze celelalte activități pentru care Curtea de Conturi are competență, consemnează în rapoartele pe care le întocmesc constatările și concluziile lor, formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate și, în auditul financiar, își exprimă opinia față de conturile auditate.

Din totalul opiniilor exprimate, 4,8% sunt opinii nemodificate, 9,6% sunt opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, situații în care conturile nu conțin denaturări semnificative, 0,1% sunt opinii cu rezerve, cu paragraf de limitare a sferei auditului, și 85,5% sunt opinii contrare, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie pentru exercițiul bugetar precedent sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

C5.1.5. Acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Recomandările formulate de auditorii publici externi în rapoartele de audit stau la baza emiterii măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi entităților verificate, pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea acestora și pentru suspendarea acțiunilor care contravin prevederilor legale, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, cu excepția recomandărilor formulate în rapoartele de audit al performanței, pentru care nu se emit decizii.

Verificarea modului în care se duc la îndeplinire măsurile dispuse de Curtea de Conturi prin decizii se realizează de către auditorii publici externi care au participat la acțiunile de verificare, prin întocmirea unui raport de follow-up, în conformitate cu reglementările interne.

Acțiunile de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise au urmărit impactul acestora asupra îmbunătățirii managementului din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului de control intern, inclusiv al sistemului informațional, al resurselor umane, precum și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune.

Măsurile dispuse prin decizie pot fi însă contestate de conducătorul entității verificate, într-o primă etapă la Curtea de Conturi, iar în cazul în care soluționarea contestației la decizie, prin Încheiere, este nefavorabilă, entitatea, prin exercitarea dreptului de contestare a actelor întocmite, se poate adresa instanțelor de judecată.

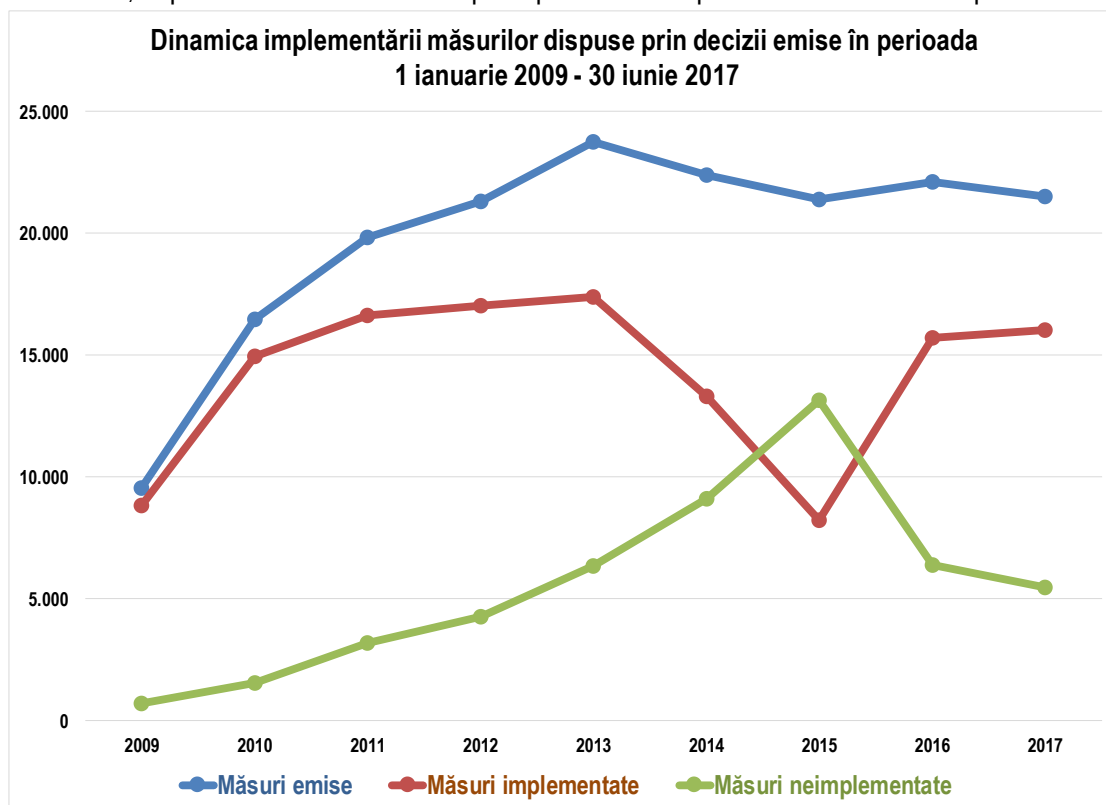
Această procedură amână implementarea măsurilor dispuse, fapt ce explică numărul relativ redus al celor implementate pe parcursul anului în care s-au realizat verificările.

Dintr-o analiză comparativă a numărului măsurilor dispuse prin decizii în perioada 2009-2017 se observă că numărul total al celor emise a înregistrat o evoluție ascendentă până în anul 2013, același trend urmându-l și numărul măsurilor implementate. În ceea ce privește măsurile neimplementate se observă o evoluție crescătoare a acestora începând cu anul 2009 până în anul 2016 după care trendul este descendent.

Cu toate că o parte semnificativă a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi au fost implementate, determinând un impact pozitiv asupra activității instituțiilor publice auditate, continuă să persiste măsuri care au fost implementate parțial sau care sunt neimplementate și care generează un impact negativ asupra activității entităților care contestă sau amână implementarea măsurilor dispuse.

Impactul acestor abateri și erori asupra activității entităților verificate, în măsura în care nu sunt corectate la timp sau se repetă an de an, se manifestă asupra formării și utilizării corecte și eficiente a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, iar neregulile financiare identificate, care nu generează venituri suplimentare și nici nu determină producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, pe termen mediu și lung, pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Grafic, implementarea măsurilor dispuse prin decizii în perioada 2009-2017 se prezintă astfel:

Din analiza efectuată la nivelul structurilor de specialitate au fost identificate principalele cauze ale gradului redus de implementare a măsurilor dispuse. Dintre acestea menționăm:

- ☛ aspecte ce reies din sfera instanțelor de judecată:
 - ☞ suspendarea de către instanțele de judecată a punerii în aplicare a tuturor măsurilor dispuse prin decizia atacată până la judecarea cauzei, chiar dacă entitatea nu a contestat toate măsurile cuprinse în decizie;
 - ☞ anularea în totalitate a deciziilor de către instanțele de judecată, în condițiile în care au fost atacate doar unele măsuri; acțiunea în instanță, de către conducerea entităților, a persoanelor răspunzătoare, pentru recuperarea unor prejudicii, procesele parcurgând diversele stadii în instanță, până la soluționare;
 - ☞ recuperarea greoaie/dificilă a prejudiciilor, ca urmare a acțiunilor în instanță, dar și a legislației privind cuantumul reținerilor din veniturile salariale – 1/3 din veniturile lunare;
- ☛ schimbări frecvente ale structurii administrației publice centrale (reorganizări, înființări de noi instituții, comasări, absorbții etc.);
- ☛ cauze aflate în sfera de competență și răspundere a entității:
 - ☞ conducerile entităților nu dispun întotdeauna de măsuri de stabilire a întinderii prejudiciilor și de recuperare a acestora de la persoanele răspunzătoare, fiind sesizate organele de urmărire penală;
 - ☞ nu se fac demersuri în vederea inițierii de propuneri de emitere a unor hotărâri de guvern pentru actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*;
 - ☞ fluctuație mare de personal atât la nivelul managementului, cât și al personalului de specialitate, îndeosebi la nivelul compartimentelor funcționale din structura organizatorică a unor entități, cum ar fi cel financiar-contabil și de audit intern;
 - ☞ solicitarea unor termene noi de ducere la îndeplinire, având în vedere complexitatea unor activități și necesitatea obținerii unor avize de la alte entități;

☛ cauze specifice activității de privatizare:

- ☛ nefinalizarea, de către societățile comerciale privatizate, a procesului de obținere a certificatelor de proprietate pentru terenurile aflate în administrare la momentul privatizării, iar, pe cale de consecință, nemajorarea capitalului social cu valoarea acestora și netransmiterea către entitatea cu atribuții în domeniul privatizării a pachetului de acțiuni corespunzător; existența unor divergențe între entitatea cu atribuții în domeniul privatizării și cumpărătorii acțiunilor societăților comerciale privatizate, cu privire la modul de aplicare a unor clauze;
- ☛ nefinalizarea unor litigii între entitatea cu atribuții în domeniul privatizării și cumpărătorii unor acțiuni la societăți comerciale, aflate pe rolul instanțelor din țară sau internaționale etc.).

C5.1.6. Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate

În urma verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi cu privire la respectarea prevederilor legale referitoare la sistemul de control intern managerial și exercitarea controlului financiar preventiv s-au evidențiat câteva aspecte semnificative, care reprezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care menționăm:

- ☛ nu s-a reorganizat *Comisia de monitorizare*, conform *OSGG nr. 400/2015*, nu s-au stabilit atribuții pentru toți membrii Comisiei cu privire la sistemul de control intern/managerial, nefuncționarea efectivă a acesteia prin neorganizarea ședințelor;
- ☛ nu au fost incluse în cadrul Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial acțiuni de perfecționare profesională;
- ☛ nu s-au identificat și evaluat toate riscurile în legătură cu activitățile/operațiunile desfășurate, nu s-au elaborat proceduri privind managementul riscurilor și nici proceduri de luptă antifraudă;
- ☛ nu s-au elaborat și implementat proceduri de lucru pentru unele activități specifice desfășurate la nivelul entităților;
- ☛ nu au fost stabilite funcțiile sensibile din cadrul entității sau funcțiile considerate ca fiind expuse la corupție;
- ☛ implementarea parțială a standardelor de control intern;
- ☛ nu s-au stabilit indicatori de performanță în vederea realizării obiectivelor entității;
- ☛ elaborarea procedurilor în mod formal, fără ca acestea să fie implementate sau, uneori, chiar cunoscute de către angajați;
- ☛ exercitarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP) s-a efectuat fără să fie reorganizat/exercitat potrivit noilor reglementări legale, respectiv *OMFP nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv* și a *Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*;
- ☛ activitatea de CFPP s-a realizat deficitar, în sensul că nu au fost supuse acordării vizei de CFPP angajamentele legale și nici operațiunile generatoare de venituri;
- ☛ Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv nu este întocmit și completat la zi, nu cuprinde toate proiectele supuse vizei CFP;
- ☛ au fost aprobate, de către conducătorii entităților, unele proiecte de operațiuni pentru care nu s-a acordat viza de control financiar preventiv;
- ☛ controlul financiar preventiv s-a exercitat formal, fiind acordate vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, realitate și regularitate;
- ☛ acordarea vizei de control financiar preventiv propriu s-a efectuat de persoane cu atribuții privind aprobarea plății, fapt ce a condus la nerespectarea principiului separării atribuțiilor, contrar prevederilor *OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv*, republicată și actualizată.

În rapoartele de audit/control încheiate de auditorii publici externi au constat neconformități referitoare la diferite aspecte ale controlului intern, apreciind că organizarea și/sau implementarea controlului intern/managerial nu s-a efectuat, de către toate instituțiile publice, în conformitate cu prevederile legale.

S-a constatat atât la nivelul administrației publice centrale, cât și la nivelul administrației publice locale că ordonatorii de credite nu au dispus toate măsurile necesare pentru elaborarea/implementarea unui sistem de control intern/managerial conform cu prevederile legale.

Cu toate acestea, cerințele legislative, precum și recomandările efectuate de auditorii publici externi, în 2009-2016 au avut un impact pozitiv asupra activității entităților, concretizat într-o mai bună înțelegere și implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul unor entități verificate, printre măsurile luate regăsindu-se:

- ↳ constituirea și funcționarea comisiilor de monitorizare;
- ↳ stabilirea obiectivelor generale și specifice ale activității desfășurate;
- ↳ elaborarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, care cuprinde obiective, acțiuni, responsabilități, termene și alte măsuri necesare pentru elaborarea și/sau dezvoltarea acestui sistem (inclusiv cele referitoare la perfecționarea profesională);
- ↳ elaborarea, aprobarea și aducerea la cunoștință angajaților a Codului de conduită etică și profesională a personalului, prin înscrierea normelor corespunzătoare acestora în fișele posturilor și semnarea, de către angajați, pentru luare la cunoștință;
- ↳ elaborarea și aprobarea anuală a Planului anual de pregătire profesională, pentru toți angajații, adaptat la realizarea sarcinilor și atingerea obiectivelor entității;
- ↳ stabilirea indicatorilor de performanță pentru activitățile desfășurate în entitate, în vederea monitorizării eficienței și atingerii obiectivelor;
- ↳ identificarea riscurilor asociate activităților la nivelul compartimentelor funcționale, evaluarea sistematică a acestora și completarea Registrului riscurilor.

În cadrul misiunilor/acțiunilor de audit/control la nivelul administrației publice centrale și locale s-a constatat că nivelul de încredere în sistemul de control intern al entităților verificate, stabilit de către auditorii publici externi, a fost, de regulă, mediu, majoritatea instituțiilor având SCIM implementat parțial, mai puține entități având sisteme conforme cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, existând și instituții la care nu a fost organizat și implementat un sistem de control sau a fost organizat total nesatisfăcător.

Nivelul mediu de încredere în controlul intern managerial a fost acordat sistemelor apreciate ca parțial conforme cu standardele de control intern managerial, cele la care, deși organizat și implementat, s-au constatat abateri frecvente și repetate, datorate nefuncționării corespunzătoare a sistemului de control, dar pentru înlăturarea cărora sunt create instrumente, chiar dacă nu funcționează corespunzător în toate cazurile.

Principalele constatări privind evaluarea sistemului de control intern managerial la nivelul administrației publice centrale și locale a fost prezentată detaliat în rapoartele publice anuale transmise Parlamentului, instituțiilor publice centrale și locale și publicate pe site-ul Curții de Conturi la secțiunea Publicații.

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute de auditorii publici externi, în marea majoritate a instituțiilor auditate, dar mai ales în administrația publică locală s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează la parametri doriți, activitățile de audit intern, la nivelul unor instituții publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Ca linii generale vizând sistemul de control intern s-au desprins:

- ↳ lipsa de viziune și dificultăți în alinierea la schimbările cerute de OSGG nr. 400/2015;
- ↳ menținerea unei guvernante corporative eficiente și a unui cadru de conformitate care să conducă la respectarea cerințelor legislative și de reglementare continuă să reprezinte o provocare pentru majoritatea instituțiilor;

- ↳ insuficienta pregătire a resursei umane în domeniul SCIM, necuprinderea acțiunilor de perfecționare profesională în Programul de dezvoltare, formarea personalului fiind deficitară;
- ↳ Programul de dezvoltare a SCIM, elaborat la nivelul entităților, nu acoperă toate aspectele privind activitățile care se desfășoară în cadrul acestora;
- ↳ neutilizarea reglementărilor interne și a procedurilor de control intern conduce, adesea, la administrarea fondurilor publice în mod neeconomic, inefficient și lipsit de eficacitate;
- ↳ la nivelul ordonatorului principal nu este organizat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul entităților aflate în subordine/sub coordonare.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, numărul posturilor, uneori insuficient, precum și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării lor.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că, de cele mai multe ori, acestea se datorează disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, care nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice, în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

Organizarea și exercitarea, în mod deficitar, a controlului financiar preventiv, de către instituțiile publice, are, printre cauze, insuficienta implicare a conducerii entităților, elaborarea procedurilor în mod formalizat, fără aplicarea lor în practică, lipsa personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Ca urmare a constatărilor rezultate în urma verificărilor efectuate, Curtea de Conturi recomandă:

- ↳ realizarea unui sistem de control intern care să urmărească controlul factorilor perturbatori, al riscurilor care pot afecta îndeplinirea obiectivelor și luarea măsurilor necesare pentru asigurarea îndeplinirii acestora;
- ↳ asumarea implementării SCIM de către conducere și o mai atentă implicare a acesteia;
- ↳ aplicarea Codului controlului intern managerial prin implementarea în totalitate a standardelor și asigurarea respectării lor în practică;
- ↳ utilizarea și valorificarea funcției de audit intern;
- ↳ abordarea unui management complex, care să includă managementul strategic, managementul performanței și managementul riscurilor.

Pentru îmbunătățirea aplicării standardelor sistemului de control intern la entități publice, Curtea de Conturi a formulat o serie de recomandări, cele mai frecvente fiind prezentate în continuare, astfel:

Pentru Standardul 1 „Etica și integritatea”	↳ monitorizarea respectării normelor de conduită de către toți angajații; ↳ organizarea de activități de formare profesională privind Codul de etică și Strategia Națională Anticorupție pentru toți angajații; ↳ analiza periodică a indicatorilor de etică și integritate; ↳ luarea măsurilor de protejare a angajaților care semnalează neregularități;
Pentru Standardul 2 „Atribuții, funcții, sarcini”	↳ actualizarea fișelor de post și informarea angajaților cu privire la acestea, în concordanță cu misiunea instituției și cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare; ↳ evaluarea periodică a gradului în care sarcinile/atribuțiile asociate posturilor sunt stabilite în concordanță cu competențele decizionale necesare realizării acestora; ↳ identificarea funcțiilor sensibile și a funcțiilor considerate ca fiind expuse, în mod special, la corupție și stabilirea unei politici adecvate de gestionare a personalului care ocupă astfel de funcții;
Pentru Standardul 3 „Competența, performanța”	↳ identificarea nevoilor de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului; ↳ elaborarea Planului de pregătire profesională a personalului, conform nevoilor identificate; ↳ revederea necesităților de pregătire profesională și stabilirea cerințelor de formare profesională în contextul evaluării anuale a angajaților, precum și urmărirea evoluției carierei acestora;

Pentru Standardul 4 „Structura organizatorică”	➤ efectuarea de analize la nivelul principalelor activități, în scopul identificării eventualelor disfuncționalități în fixarea sarcinilor de lucru individuale, prin fișele posturilor și în stabilirea atribuțiilor compartimentelor; ➤ asigurarea funcționării circuitelor și fluxurilor informaționale necesare supravegherii și realizării activităților proprii ale structurii organizatorice; ➤ analiza periodică a indicatorilor privind structura organizatorică; ➤ asigurarea delegării printr-un act de delegare conform;
Pentru Standardul 5 „Obiective”	➤ revizuirea obiectivelor specifice ori de câte ori schimbările de legislație, de structură a personalului sau a altor elemente o impun, astfel încât să răspundă pachetului de cerințe SMART; ➤ stabilirea activităților individuale pentru fiecare angajat, care să conducă la atingerea obiectivelor specifice entității; ➤ actualizarea/reevaluarea obiectivelor ori de câte ori se constată modificarea ipotezelor/premiselor care au stat la baza fixării lor, ca urmare a transformării mediului intern și/sau extern;
Pentru Standardul 6 „Planificarea”	➤ elaborarea planurilor/programelor de activitate pentru toate obiectivele entității, identificarea și repartizarea optimă a resurselor, pornind de la stabilirea nevoilor pentru realizarea obiectivelor și organizarea proceselor de muncă în vederea desfășurării activităților planificate;
Pentru Standardul 7 „Monitorizarea performanțelor”	➤ monitorizarea și raportarea performanțelor la nivelul fiecărei structuri organizatorice, pe baza indicatorilor asociați obiectivelor specifice; ➤ efectuarea reevaluării relevanței indicatorilor asociați obiectivelor specifice, în vederea operării ajustărilor convenite; ➤ asigurarea elaborării anuale, de către conducătorii compartimentelor, a unui Raport de monitorizare a performanțelor, ce va fi transmis secretarului Comisiei de monitorizare în vederea întocmirii unei informări privind monitorizarea performanțelor la nivelul entității, ce va fi analizat și aprobat în Comisia de monitorizare;
Pentru Standardul 8 „Managementul riscului”	➤ identificarea și evaluarea principalelor riscuri proprii activităților din cadrul compartimentelor, asociate obiectivelor specifice ale acestora; ➤ stabilirea măsurilor de gestionare a riscurilor identificate și evaluate la nivelul activităților; ➤ monitorizarea implementării măsurilor de control, precum și a eficacității acestora; ➤ completarea/actualizarea Registrului riscurilor;
Pentru Standardul 9 „Proceduri”	➤ elaborarea/actualizarea și comunicarea noilor proceduri formalizate, ce trebuie elaborate și aplicate de întregul personal al entității publice, în conformitate cu prevederile Anexei nr. 2 la <i>OSGG nr. 400/2015</i>; ➤ monitorizarea aplicării procedurilor comunicate angajaților;
Pentru Standardul 10 „Supravegherea”	➤ perfecționarea, de către conducătorii compartimentelor, a măsurilor de supraveghere și supervizare a activităților care intră în responsabilitatea lor directă; ➤ urmărirea includerii în proceduri a unor mențiuni cu privire la supervizarea activităților care implică un grad ridicat de expunere la risc;
Pentru Standardul 11 „Continuitatea activității”	➤ inventarierea exhaustivă a situațiilor generatoare de întreruperi în derularea unor activități; ➤ stabilirea și aplicarea măsurilor adecvate pentru asigurarea continuității activității, în cazul apariției unor situații generatoare de întreruperi; ➤ întocmirea de planuri privind asigurarea continuității activității la nivelul domeniilor de activitate;
Pentru Standardul 12 „Informarea și comunicarea”	➤ stabilirea documentelor și a fluxurilor de date și informații care intră și ies din fiecare compartiment, a destinatarilor documentelor, a raportărilor către nivelurile ierarhice superioare și către alte instituții; ➤ dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și îmbunătățirea mijloacelor de informare între compartimente, precum și a birourilor teritoriale, unde e cazul; ➤ perfecționarea canalelor de comunicare, inclusiv prin mijloace IT, prin care conducătorii compartimentelor și personalul de execuție din cadrul compartimentelor să fie informați cu privire la proiectele de decizii sau inițiative, adoptate la nivelul altor compartimente, care le-ar putea afecta sarcinile și responsabilitățile, astfel încât circuitele informaționale să asigure o difuzare rapidă, fluentă, practică și oportună a informațiilor; ➤ asigurarea unei bune comunicări cu publicul, inclusiv în domeniul accesului la informații de interes public;
Pentru Standardul 13 „Gestionarea documentelor”	➤ monitorizarea accesului la resursele materiale, financiare și informaționale entităților, conform actelor administrative de reglementare în domeniu; ➤ analiza periodică a indicatorilor privind corespondența și arhivarea; ➤ crearea unui sistem exhaustiv și actualizat de păstrare/arhivare a documentelor, potrivit unor reguli și proceduri stabilite, în vederea asigurării conservării lor în bune condiții și pentru a fi accesibile personalului competent în a le utiliza;

- Pentru Standardul 14 „Raportarea contabilă și financiară” ➤ actualizarea monografiei contabile proprii, în funcție de modificările din legislație, precum și a procedurilor operaționale interne, pentru a le pune de acord cu schimbările legislative și cu modificarea structurii organizatorice;
- respectarea strictă a parcurgerii succesive a fazelor procesului de execuție bugetară, în conformitate cu prevederile legale incidente, înregistrarea plăților și a cheltuielilor conform naturii, destinației și conținutului economic al acestora;
- Pentru Standardul 15 „Evaluarea sistemului de control intern managerial” ➤ pregătirea și realizarea autoevaluării subsistemului de control intern/managerial la nivel de compartiment și la nivel de entitate;
- elaborarea anuală a unui raport asupra sistemului de control intern managerial, ca bază pentru un plan de acțiune care să conțină zonele vulnerabile identificate, instrumentele de control necesar a fi implementate, măsuri și direcții de acțiune, pentru creșterea capacității controlului intern managerial în realizarea obiectivelor entității;
- Pentru Standardul 16 „Auditul intern” ➤ dispunerea măsurilor necesare pentru asigurarea funcției de audit intern, în vederea asigurării unei evaluări independente și obiective a sistemului de control intern managerial al entității publice;
- dimensionarea corespunzătoare a Compartimentului de audit public intern, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât să asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern;
- dispunerea măsurilor necesare de către conducătorul entității publice, având în vedere recomandările din rapoartele de audit intern, în scopul eliminării punctelor slabe constatate de misiunile de auditare.

C5.1.7. Constatări privind auditul public intern

Conform prevederilor legale, funcția de audit public intern nu participă la organizarea și exercitarea controlului intern, fiind o activitate funcțional independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, care furnizează informații importante cu privire la funcționalitatea și eficacitatea controlului intern, managementul riscurilor și al proceselor de administrare, contribuind, prin recomandări, la îmbunătățirea activităților și atingera obiectivelor entității publice.

Dacă la nivelul ministerelor și al autorităților administrației publice centrale este organizată activitatea de audit intern, chiar dacă uneori funcționează necorespunzător, această activitate este încă neorganizată la nivelul unor unități subordonate ministerelor și autorităților administrative, unde nu s-au prevăzut compartimente de audit public intern în cadrul structurilor organizatorice sau numărul personalului este subdimensionat și nepregătit corespunzător.

Verificările efectuate au evidențiat neconformități privind auditul public intern atât la entități din administrația publică centrală, cât și la entități din administrația publică locală.

Neorganizarea activității de audit intern reprezintă un punct slab al managementului unei entități, o cauză posibilă a acestei situații fiind și neaplicarea sancțiunilor pentru neexercitarea acestei funcții, faptă ce constituie contravenție, potrivit prevederilor art. 23 (a) din *Legea nr. 672/2002*, republicată, și este sancționată cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei. Neaplicarea sancțiunilor este generată și de faptul că, la nivel național, ordonatorii principali de credite nu respectă obligația de a împuternici reprezentanți care să constate și să aplice sancțiuni pentru neorganizarea activității de audit intern, prevăzută de art. 24 din *Legii nr. 672/2002*, republicată.

Conform *Raportului anual privind activitatea de audit public intern, aferentă anului 2015*, emis de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI), sunt avute în vedere o serie de măsuri pentru a gestiona problema neorganizării auditului intern la nivelul administrației publice centrale, după cum urmează:

- ↳ pe termen scurt, se trimit scrisori către management, informând asupra nerespectării prevederilor legale și solicitându-se asigurarea conformării cu prevederile referitoare la auditul public intern;
- ↳ pe termen mediu, UCAAPI va iniția demersurile necesare pentru emiterea unui ordin al ministrului finanțelor publice, prin care să se desemneze reprezentanții ministerului care vor constata și vor aplica sancțiuni, conform legii. Ulterior, pentru aplicarea acestor prevederi, vor fi notificați toți ordonatorii de credite de la nivelul administrației publice centrale. Implementarea acestora va fi urmărită de către UCAAPI în cadrul misiunilor de evaluare periodice.

C5.1.7.1. Constatări privind auditul public intern la administrația publică centrală

Printre principalele deficiențe constatate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi cu privire la auditul intern enumerăm:

- ☛ nu s-a acordat importanța cuvenită activității de audit intern, conducerea unor entități neînsușindu-și constatările și recomandările formulate;
- ☛ organizarea necorespunzătoare a activității de audit public intern, prin subdimensionare față de complexitatea și volumul activităților auditate;
- ☛ nu au fost întocmite planuri anuale și multianuale de audit, care să prevadă activitățile/operațiunile patrimoniale desfășurate atât în activitatea proprie, cât și de către entitățile aflate în coordonare, care urmează a fi auditate cel puțin o dată la trei ani;
- ☛ selectarea temelor nu a fost fundamentată pe elemente și categorii specifice activităților entității;
- ☛ majoritatea măsurilor au avut ca obiect activitatea financiar-contabilă a entității;
- ☛ utilizarea auditorilor publici interni pentru alte activități, în afara activității de audit intern;
- ☛ Raportul anual de activitate nu a fost transmis către organul ierarhic superior/UCAAPI și Curtea de Conturi a României, în termenele legale sau deloc;
- ☛ nu au fost cuprinse în plan și auditate plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv cele din fonduri externe nerambursabile.

C5.1.7.2. Constatări privind auditul public intern la administrația publică locală

La nivelul administrației publice locale, conform *Raportului anual privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2015* emis de către Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI), din totalul de 3.453 de ordonatori principali de credite, care au avut obligația de a raporta referitor la organizarea și derularea activității de audit public intern, doar un număr de numai 1.510 ordonatori au comunicat Raportul anual privind activitatea de audit public intern, rezultând un grad redus de implementare a funcției de audit intern, respectiv 43,73% din total.

Din cei 1.510 ordonatori principali de credite care au raportat, 1.206 au înființat auditul public intern în sistem asociativ și doar 304 entități au organizat compartimente proprii de audit public intern.

La nivelul ordonatorilor de credite care au înființat auditul public intern prin compartimente proprii de audit public intern, gradul de organizare a auditului intern este de 74,35%, la nivelul celor 304 ordonatori principali de credite existând un număr total de 1.631 de unități subordonate care nu au organizat auditul intern sau pentru care ordonatorul principal nu a decis furnizarea funcției de audit public intern. Peste 95% dintre entitățile care nu au organizat audit public intern la nivelul administrației publice locale sunt din categoria orașelor și comunelor.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, prin necuprinderea în organigramă și în statul de funcții, aprobate prin hotărâri ale consiliilor locale comunale, a unor posturi de auditor public intern, se constată în continuare că nu s-a creat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, nefiind înțeles rolul și necesitatea acestei activități în cadrul entităților publice, astfel că numeroase UATC-uri nu au compartiment de audit propriu. Misiunile de audit public intern la entitățile administrației publice locale au fost în număr redus, nu au fost realizate în totalitate sau, deși programate, nu au fost efectuate.

O altă situație constatată în cursul verificărilor a fost existența Compartimentului de audit intern la nivelul UATC-urilor, prevăzut cu un post de auditor intern, dar acesta este vacant, consecința fiind aceeași: nedesfășurarea activității de audit intern atât asupra activităților financiare proprii, a plăților asumate prin angajamente bugetare și legale și asupra administrării patrimoniului, cât și asupra activităților desfășurate de ordonatorii de credite subordonați. Cu toate că postul de auditor intern era vacant, nu s-au organizat concursuri la nivelul UATC-urilor în vederea ocupării acestuia de către o persoană calificată.

O soluție la nivelul UATC-urilor a constat în asocierea, printr-un acord-cadru de cooperare, cu Asociația Comunelor din România – ACoR, dar se constată că această activitate se află într-o fază incipientă de implementare și, la momentul actual, nu este pe deplin funcțional, capabil să-și aducă o contribuție importantă în buna gestionare a fondurilor publice.

Din verificările efectuate s-a constatat că această activitate nu se desfășoară conform prevederilor legale, ci mai degrabă formal, neîntocmindu-se planuri anuale și multianuale de audit care să prevadă activitățile și operațiunile patrimoniale ce trebuie auditate cel puțin o dată la trei ani, conform dispozițiilor legale, multe dintre activitățile desfășurate la nivelul entităților nefiind neauditate. În multe cazuri se realizează o singură misiune de audit într-un an, insuficient pentru a urmări efectele financiare pe seama fondurilor publice și pentru respectarea principiilor, a regulilor procedurale și metodologice aplicabile.

De asemenea, ordonatorii subordonați UATC-urilor nu au fost supuși unei misiuni de audit care să vizeze angajamentele bugetare și legale din care derivă direct sau indirect obligații de plată, precum și plățile (pentru cheltuieli de personal, bunuri și servicii, capital etc.), asumate prin angajamente bugetare și legale.

Pentru recomandările cuprinse în rapoartele de audit emise de ACoR, auditorii publici externi au identificat situații când nu s-a procedat la verificarea asupra progreselor înregistrate în implementarea recomandărilor și nu s-a completat Fișa de urmărire a recomandărilor.

Astfel, ca o concluzie generală, se constată că drept urmare a încheierii acordului de cooperare la nivelul UATC-urilor, pentru organizarea și exercitarea activității de audit public intern, nu a fost îmbunătățit managementul entității auditate, prin activități de asigurare și activități de consiliere menite să adauge valoare și să îmbunătățească procesele guvernantei în entitatea publică și că auditul public intern nu s-a exercitat asupra tuturor activităților desfășurate (inclusiv asupra activităților entităților subordonate) și nu au fost vizibile beneficiile prin raportare la principiul economicității.

C5.1.8. Constatări privind controlul financiar preventiv

Controlul financiar propriu, componentă a controlului intern managerial, se exercită asupra tuturor operațiunilor care afectează fondurile publice și/sau patrimoniul public și are următoarele obiective generale:

- ↳ realizarea, la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor instituțiilor publice, stabilite în concordanță cu propria lor misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficiență;
- ↳ protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei;
- ↳ respectarea legii, a reglementărilor și deciziilor conducerii;
- ↳ dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și a unor sisteme și proceduri de informare publică adecvată prin rapoarte periodice.

Cerințele specifice vizează:

- ↳ reflectarea, în documente scrise, a organizării controlului intern/managerial, a tuturor operațiunilor instituției și a tuturor evenimentelor semnificative, precum și înregistrarea și păstrarea, în mod adecvat, a documentelor, astfel încât acestea să fie disponibile cu promptitudine pentru a fi examinate de către cei în drept;
- ↳ înregistrarea de îndată și în mod corect a tuturor operațiunilor și evenimentelor semnificative;
- ↳ asigurarea aprobării și efectuării operațiunilor exclusiv de către persoane special împuternicite în acest sens;
- ↳ separarea atribuțiilor privind efectuarea de operațiuni între persoane, astfel încât atribuțiile de aprobare, control și înregistrare să fie încredințate, într-o măsură adecvată, unor persoane diferite;
- ↳ asigurarea unei conduceri competente la toate nivelurile;
- ↳ accesarea resurselor și documentelor numai de către persoane îndreptățite și responsabile în legătură cu utilizarea și păstrarea lor.

C5.1.8.1. Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică centrală

Printre principalele deficiențe constatate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi cu privire la auditul intern enumerăm:

- ☛ nu au fost supuse operațiunii de verificare, în vederea acordării vizei de control financiar preventiv propriu, actele adiționale la contractele încheiate;
- ☛ nu s-a exercitat controlul financiar preventiv și asupra veniturilor realizate din prestările de servicii efectuate, nu există norme proprii privind exercitarea controlului financiar preventiv și nu au fost detaliate, prin liste de verificare, obiectivele verificării pentru fiecare proiect de operațiune supus controlului financiar preventiv;
- ☛ persoana care exercită viza de CFP nu îndeplinește condițiile de studii pentru exercitarea controlului și este direct implicată în întocmirea documentelor care se prezintă la viza CFP;
- ☛ transferurile de fonduri au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat;
- ☛ nu au fost prezentate la viza de control financiar preventiv propriu actele adiționale la contractele individuale de muncă, în baza cărora s-au acordat stimulente cu titlu de indemnizație executiv management, plătite în baza raportului lunar de activitate;
- ☛ evaluarea persoanei care exercită CFPP s-a realizat fără acordul entității publice care a avizat numirea;
- ☛ entitatea nu a cuprins, în cadrul general al proiectelor de operațiuni ce trebuie supuse CFPP, contractele de asociere în participațiune, iar persoana care exercită controlul financiar preventiv a fost implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea unor operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu;
- ☛ nu au fost elaborate programe lunare și anuale de control financiar de gestiune;
- ☛ programele de activitate trimestriale nu cuprind toate elementele prevăzute de reglementările privind controlul financiar de gestiune;
- ☛ la elaborarea programelor de activitate nu s-au avut în vedere rezultatele analizei de risc cu privire la activitățile specifice și impactul financiar al acestora;
- ☛ nu s-au întocmit și depus la ordonatorul principal de credite rapoartele privind activitatea trimestrială de control financiar preventiv propriu;
- ☛ nu s-au respectat prevederile legale în conducerea evidenței operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu, prin Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu;
- ☛ întocmirea Propunerilor de angajare a unei cheltuieli, în limita creditelor bugetare sau în limita creditelor de angajament, nu se efectuează și nu se prezintă la viza de control financiar preventiv propriu înaintea proiectului de angajament legal sau la semnarea angajamentului legal, de cele mai multe ori fiind înregistrată și datată la momentul efectuării plății;
- ☛ nu au fost parcurse listele de verificare a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, constatându-se aplicarea vizei de control financiar preventiv propriu pe ordonanțările la plată, fără a fi vizate angajamentele de cheltuieli.

C5.1.8.2. Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică locală

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, în special cele comunale, au fost constatate o serie de deficiențe, dintre care enumerăm:

- ☛ organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu nu s-a realizat potrivit noilor prevederi legale în materie, respectiv *OMFP nr. 923/2014*;
- ☛ la unele entități, nefiind stabilit cadrul organizatoric, circuitul documentelor și actele justificative ce urmează a fi vizate de controlul financiar preventiv anterior efectuării plăților, au fost efectuate

plăți nelegale, fără documente justificative (situații de lucrări lipsă, situații de lucrări neconfirmate, lucrări nerecepționate, lipsa notelor de intrare-recepție a bunurilor achiziționate și a bonurilor de consum, decontarea unor servicii în baza unor facturi în copie);

- ☛ nu există un registru privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, nu există liste de verificare pentru operațiunile supuse CFPP, nu sunt întocmite rapoarte privind activitatea de control financiar preventiv;
- ☛ conducătorii entităților nu au desemnat persoana responsabilă cu efectuarea CFPP, nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse CFPP, nu s-au stabilit limite de competență pentru exercitarea CFPP;
- ☛ documentele prezentate la viza de control financiar preventiv nu au fost înscrise în Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, formatul registrului nu este în concordanță cu prevederile legale aferente *OMFP nr. 923/2014* și *OMFP nr. 1139/2015*;
- ☛ o parte dintre cheltuieli au fost angajate fără ca angajamentele legale, referitoare la acestea, să aibă viza de control financiar preventiv;
- ☛ au existat cazuri de exercitare formală a controlului financiar preventiv, prin acordarea de vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, realitate și regularitate;
- ☛ una dintre cauzele principale ale organizării și exercitării deficitare a controlului financiar preventiv este lipsa personalului de specialitate și slaba calificare a acestuia, ceea ce a generat nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control de cele de efectuare a plăților sau de conducere a contabilității;
- ☛ nu au fost detaliate, prin liste de verificare, obiectivele verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice și nu au fost întocmite rapoartele trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu;
- ☛ nu s-a efectuat evaluarea activității persoanelor care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu de către conducătorul entității publice, prin acordarea de calificative.

C5.1.9. Concluzii generale privind constatările rezultate din activitățile specifice desfășurate

Misiunile de audit public extern pentru exercițiile bugetare 2008-2016 și acțiunile de control tematic organizate și desfășurate în perioada 2009-2017 au arătat că părțile implicate în procesul bunei guvernante nu au acționat întotdeauna în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.

În Raportul public anual sunt cuprinse observațiile asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse auditului și controlului Curții de Conturi, concluziile rezultate din controalele efectuate la regii autonome, societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, încălcările de lege constatate și măsurile de tragere la răspundere luate.

Cauza principală care a stat la baza abaterilor și deficiențelor constatate a fost încălcarea:

- ☛ legislației din domeniul finanțelor publice privind responsabilitățile ordonatorilor de credite în procesul de:
 - ☛ angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor bugetare, etape în care sistemul de control intern/managerial ar fi trebuit să asigure derularea unui proces continuu pe tot parcursul anului bugetar, în așa fel încât deciziile conducătorilor instituțiilor publice să protejeze fondurile publice împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei;
 - ☛ organizare a sistemului de monitorizare a programului de investiții publice și de achiziții publice care a condus la: efectuarea de plăți pentru produse nelivrate, lucrări neexecutate sau servicii nerecepționate; plăți nelegale ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale privind prețurile practicate, actualizarea acestora, cantitățile, articolele din ofertele declarate câștigătoare, anexe la contractele încheiate;

- ☛ organizare și ținere la zi a contabilității privind gestionarea și evidențierea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale;
- ☛ coordonare și monitorizare a modului de utilizare a sumelor alocate de la buget structurilor aflate în subordonarea și sub coordonarea unui ordonator de credite;
- ↳ legislației principale și secundare specifice fiecărui buget, a legilor anuale ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și a legilor de rectificare a acestor bugete, respectiv:
 - ☛ administrarea veniturilor bugetelor: de stat, locale, al asigurărilor sociale de stat;
 - ☛ modificarea, pe parcursul exercițiului bugetar, a prevederilor bugetare aprobate conform legilor bugetare anuale;
 - ☛ urmărirea derulării lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- ↳ legislației generale, aplicabile în activitatea fiecărei entități verificate, ca de exemplu:
 - ☛ legea contabilității;
 - ☛ legea privind bunurile proprietate publică;
 - ☛ legea privind auditul public intern;
 - ☛ legislația în domeniile: controlului financiar preventiv, salarizării și achizițiilor publice etc.

Ca o caracteristică generală, misiunile de audit public extern și acțiunile de control desfășurate au evidențiat, per ansamblu, o insuficientă preocupare din partea entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară. Aceasta confirmă faptul că fondurile publice și patrimoniul public al statului sunt gestionate într-un regim în care performanța utilizării acestora nu este un criteriu prioritar.

În Rapoartele publice anuale și Rapoartele privind finanțele publice locale, postate pe pagina de internet www.curteadeconturi.ro secțiunea *Publicații*, sunt prezentate detaliat, pe capitole, rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control organizate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul perioada 2009-2016 pentru exercițiile bugetare 2008-2016.

C5.2. Activitatea specifică de control al achizițiilor publice

Decizia de participare la proiectul național de reformă în domeniul achizițiilor publice

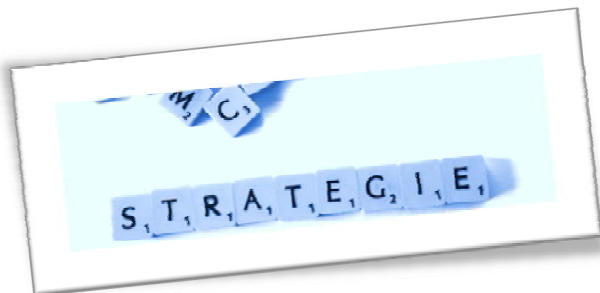
Reforma sistemului național al achizițiilor publice a fost o condiționalitate ex-ante cu caracter orizontal, aplicabilă tuturor programelor operaționale cu finanțare din fonduri europene, fiind asumată prin *Decizia Comisiei Europene nr. C(2014) 5515 din 06.08.2014 de aprobare a Acordului de Parteneriat al României pentru perioada de programare financiară 2014-2020*.

Totodată, în vederea reformării sistemului național al achizițiilor publice și ținând cont de faptul că achizițiile publice reprezintă unul dintre domeniile prioritare ale Guvernului, România a avut în vedere transpunerea celor 3 directive europene în domeniu, respectiv:

- Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune,
- Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE,
- Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE.

Curtea de Conturi a României, în temeiul art. 41 lit. a) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin *Hotărârea Plenumului nr. 349 din 20 octombrie 2015* a acordat aviz favorabil asupra proiectului de *Hotărâre a Guvernului nr. 901/2015 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice*. Scopul

Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice este crearea unui cadru stabil în acest domeniu, pentru a obține eficiență și economii (*value for money*), în condiții de integritate și responsabilitate.

Obiectivul general al *Strategiei* este îmbunătățirea sistemului de achiziții publice din România, prin transpunerea noilor directive europene în legislația națională, reformarea cadrului instituțional și asigurarea funcționalității sistemului.

Având în vedere importanța domeniului achizițiilor publice în ceea ce privește utilizarea resurselor publice, precum și rolul pe care îl joacă instituția în acest domeniu în ceea ce privește controlul ex-post, Președintele Curții de Conturi a luat decizia ca instituția să devină parte activă a *Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice*, ținând seama și de faptul că achizițiile publice pot deveni un instrument principal al deblocării creșterii economice la nivel național și european.

Participarea Curții de Conturi la întâlnirile *Comitetului interministerial pentru achiziții publice*

Prin *Decizia prim-ministrului nr. 236/19.10.2015* a fost înființat *Comitetul interministerial pentru achiziții publice*, având următoarele atribuții:

- a) monitorizează stadiul implementării măsurilor stabilite prin *Strategia națională în domeniul achizițiilor publice*, cu încadrarea în indicatori;
- b) sprijină Agenția Națională pentru Achiziții Publice în vederea implementării măsurilor stabilite prin *Strategia națională în domeniul achizițiilor publice* și în promovarea politicilor în domeniul achizițiilor publice;
- c) asigură coordonarea și coerența procesului de implementare a *Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice*, în special în domeniile gestionate de ministerele, organele de specialitate și instituțiile administrației publice centrale care fac parte din *Comitet*, în acord cu angajamentele internaționale asumate de către Guvern, în special în relația cu Comisia Europeană;
- d) asigură îndrumare strategică pentru dezvoltarea funcțiilor și politicilor în sistemul de achiziții publice în legătură directă cu piața, în baza unor consultări periodice cu partenerii externi și cu societatea civilă.

În cadrul *Comitetului interministerial pentru achiziții publice* își desfășoară activitatea *grupul de lucru la nivel tehnic* format din experți ai ministerelor, organelor de specialitate și instituțiilor administrației publice centrale, care fac parte din *Comitet* și ai instituțiilor ai căror reprezentanți au calitatea de invitați. Grupul de lucru asigură suport tehnic necesar *Comitetului Interministerial pentru achiziții publice* în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale.

La lucrările *Comitetului interministerial pentru achiziții publice*, precum și la întâlnirile *grupului de lucru la nivel tehnic* Curtea de Conturi a României a participat în calitate de invitat permanent.

Prin *Hotărârea nr. 388/5.11.2015*, Plenul Curții de Conturi a aprobat persoanele desemnate să reprezinte Curtea de Conturi a României, la lucrările *Comitetului interministerial pentru achiziții publice* și la întâlnirile *grupului la nivel tehnic* din cadrul acestui comitet.

Curtea de Conturi a participat la o serie de întâlniri în cadrul cărora a fost discutat stadiul de implementare a măsurilor din cadrul *Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice* și alte aspecte importante cu privire la obligațiile de raportare către Comisia Europeană, impuse statelor membre, în contextul intrării în vigoare a noilor legi în domeniul achizițiilor publice, prin care au fost implementate directivele europene în acest domeniu.

Participarea Curții de Conturi în cadrul *Protocolului de colaborare încheiat între Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Finanțelor Publice, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor, Curtea de Conturi a României și Autoritatea de Audit*

Curtea de Conturi a României a semnat *Protocolul de colaborare nr. 3517/2512/10817/10902/8971/62051/2015* încheiat între Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Finanțelor Publice, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor, Curtea de Conturi a României și Autoritatea de Audit.

Prima întâlnire a grupului tehnic a avut loc în luna ianuarie 2016, la care au participat, pe lângă reprezentanții părților semnatare ale *Protocolului*, și reprezentanți ai unor autorități de management pentru programele operaționale regionale și sectoriale. Principalele concluzii ale acestei întâlniri s-au referit la:

- necesitatea elaborării unei instrucțiuni privind definirea mai clară a „*circumstanțelor imprevizibile*” care pot determina aplicarea de către o autoritate contractantă a *procedurii de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare*, în vederea achiziționării unor lucrări sau servicii suplimentare/adicionale, care nu au fost incluse în contractul inițial, raportat la aspecte legate de modificările substanțiale/nesubstanțiale ale prevederilor contractuale, conform prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice,
- necesitatea elaborării unei instrucțiuni privind modul de demonstrare a criteriilor de calificare a operatorilor economici în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții de lucrări, referitor la capacitatea tehnică, respectiv *experiența similară*,
- necesitatea elaborării unui document care să conțină exemple din practică, identificate de instituțiile publice semnatare ale *Protocolului*.

În perioada 2016-2017, au fost organizate mai multe întâlniri, la care instituțiile semnatare ale *Protocolului* au dezbătut proiecte de acte normative în domeniul achizițiilor publice, Curtea de Conturi formulând observații pentru îmbunătățirea acestora.

Participarea Curții de Conturi la elaborarea noului pachet legislativ în domeniul achizițiilor publice

Având în vedere atribuțiile prevăzute de legea sa de organizare și funcționare, Curtea de Conturi a emis aviz favorabil, cu observații, asupra textului de lege privind achizițiile publice, observațiile și propunerile Curții fiind transmise Președinților celor două Camere ale Parlamentului, președinților comisiilor de specialitate din cadrul Parlamentului, președintelui Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, Ministrului fondurilor europene și ministrului finanțelor publice.

Ulterior, pe parcursul dezbaterilor din Parlamentul României cu privire la aprobarea noului pachet legislativ, Curtea de Conturi a fost prezentă permanent, alături de celelalte instituții cu rol în acest domeniu.

De asemenea, Curtea de Conturi a participat la dezbaterile organizate la Agenția Națională pentru Achiziții Publice referitoare la proiectul normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la realizarea achizițiilor publice.

Protocolul încheiat între Curtea de Conturi și Agenția Națională pentru Achiziții Publice

În vederea asigurării unei bune colaborări cu Agenția Națională pentru Achiziții Publice, în luna octombrie 2016 Președintele Curții de Conturi a semnat ***Protocolul de colaborare interinstituțională în vederea armonizării procedurilor și metodelor utilizate de Curtea de Conturi a României și Agenția Națională pentru Achiziții Publice***, care are drept scop corelarea și armonizarea procedurilor celor două instituții pe zona de activități comune, necesitatea aplicării unitare a legii de către cele două instituții în zona de constatare a contravențiilor și aplicarea sancțiunilor în cazul controlului ex-post, precum și obținerea unui efect preventiv și de descurajare a apariției neregulilor în procesul de achiziții publice. În baza acestui protocol, reglementările interne ale Curții de Conturi, care au incidență în domeniul verificării achizițiilor publice și sectoriale, înainte de a fi dezbătute de Plenul Curții de Conturi, sunt transmise Agenției Naționale

pentru Achiziții Publice, în vederea unor eventuale observații. Totodată, Agenția Națională pentru Achiziții Publice transmite Curții de Conturi periodic lista autorităților contractante sancționate de aceasta, în vederea identificării acelor abateri de la legalitate care nu constituie doar contravenții, ci sunt și cauzatoare de prejudicii sau au alte consecințe economico-financiare. De asemenea, Agenția Națională pentru Achiziții Publice a participat cu formatori proprii la programul de pregătire profesională a auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, care s-a derulat în perioada decembrie 2016-martie 2017, având tema *"modul de verificare a achizițiilor publice în conformitate cu noul pachet legislativ"*.

Decizia internă de înființare a unei structuri de specialitate în domeniul achizițiilor publice

În *Capitolul 3 – Regularitatea și calitatea procesului de achiziții publice* din cadrul *Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice* sunt menționate în sarcina Curții de Conturi anumite acțiuni pentru a stabili un audit eficient în domeniul achizițiilor publice și anume, care reprezintă condiționalități ex-ante care trebuie îndeplinite în perioada 2016-2020:

- asigurarea resurselor umane adecvate, inclusiv prin înființarea unei structuri organizatorice noi în cadrul Curții de Conturi;
- asigurarea instruirii personalului de specialitate și a instrumentelor necesare Curții de Conturi a României;
- armonizarea procedurilor și metodelor utilizate de Curtea de Conturi a României cu cele utilizate de Autoritatea de Audit în efectuarea auditului achizițiilor publice, pentru a se asigura deplina consecvență a abordărilor și interpretărilor;
- elaborarea programului anual de activitate și a planului de audit, pe baza metodologiei Curții de Conturi a României având în vedere domeniile de risc relevante, la a căror determinare să se ia în considerare, printre altele, factorii de risc indicați de instituțiile guvernamentale, precum Agenția Națională pentru Achiziții Publice, care efectuează controlul ex-ante, monitorizarea și supravegherea achizițiilor publice, Agenția Națională pentru Integritate și Consiliul Concurenței.

Prin *Strategia națională în domeniul achizițiilor publice* s-a considerat necesară consolidarea rolului Curții de Conturi în controlul achizițiilor publice prin implementarea următoarelor **măsuri**:

1. Asigurarea de resurse umane adecvate, training și alte instrumente, prin;

- 1.1. angajarea de personal adecvat;
- 1.2. elaborarea unui program de instruire adecvat;
- 1.3. actualizarea procedurilor;
- 1.4. implementarea unui program de instruire a personalului de specialitate;

2. Stabilirea mecanismului de coordonare între Curtea de Conturi a României și Autoritatea de Audit

Implementarea acestor măsuri de către Curtea de Conturi se realizează, cu excepția măsurii 1.1 „angajarea de personal adecvat”, prin structura de specialitate înființată în acest scop, după cum vom arăta în continuare.

➡ Referitor la măsura 1.1. „angajarea de personal adecvat”

La inițiativa Președintelui Curții de Conturi, prima măsură luată a fost înființarea, prin Hotărârea Plenului nr. 2 din 14 ianuarie 2016, a unei noi structuri de specialitate în cadrul Curții de Conturi a României, stabilită la nivel de Direcție, denumită ***Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate***, structură specializată în acest domeniu și care contribuie la întărirea funcțiilor de verificare și control ale Curții de Conturi a României în domeniul achizițiilor publice. Această Direcție funcționează în subordinea directă a Președintelui Curții de Conturi a României, cu un număr de **22 de posturi**.

PREȘEDINTE

Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate

În structura de organizare și funcționare a Direcției au fost stabilite două servicii: *Serviciul de metodologie, pregătire profesională și sinteze* și *Serviciul de sesizări, petiții*.

Atribuțiile acestei Direcții, incluse în *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi a României*, modificat și aprobat prin Hotărârea Plenumului nr. 90/2016, sunt următoarele:

a) elaborarea de ghiduri privind modul de realizare a controlului achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale și concesiunilor, în conformitate cu legislația aplicabilă din domeniul achizițiilor publice, achizițiilor publice sectoriale și al concesiunilor, cu standardele proprii de audit și cu *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*;

b) armonizarea procedurilor și metodelor utilizate de Curtea de Conturi a României în efectuarea auditului achizițiilor publice cu cele utilizate de Autoritatea de Audit, pentru a se asigura deplina consecvență a abordărilor și interpretărilor; stabilirea unui mecanism de coordonare între Curtea de Conturi și Autoritatea de Audit;

c) elaborarea, împreună cu Departamentul I, a Programului de pregătire profesională a personalului de specialitate de la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi cu privire la modul de realizare a controlului achizițiilor publice;

d) organizarea, împreună cu Departamentul I, a cursurilor de pregătire profesională cu personalul de specialitate din cadrul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi cu privire la modul de realizare a controlului achizițiilor publice;

e) identificarea factorilor de risc cu privire la achizițiile publice, a domeniilor de activitate în care se manifestă riscuri ridicate cu privire la legalitatea, regularitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor publice datorită nerespectării prevederilor legale referitoare la modul de atribuire a contractelor de achiziție publică, precum și gestionarea acestor factori de risc comunicați Curții de Conturi de Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Agenția Națională de Integritate, Consiliul Concurenței sau alte instituții abilitate;

f) comunicarea factorilor de risc identificați cu privire la achizițiile publice celorlalte structuri de specialitate cu atribuții de control/audit din cadrul Curții de Conturi;

g) realizarea de analize, studii și evaluări privind sistemul de achiziții publice, precum și cu privire la achizițiile publice realizate în domeniile de activitate în care se utilizează cea mai mare pondere a fondurilor publice;

h) elaborarea periodică de rapoarte privind rezultatele activității de verificare a achizițiilor publice obținute de structurile de specialitate ale Curții de Conturi, pe baza datelor obținute din INFOPAC;

i) realizarea de acțiuni de control al achizițiilor publice, urmare a sesizărilor și petițiilor primite de la terțe persoane, la entitățile publice aflate în competența de verificare a Curții de Conturi, care nu au fost cuprinse în programul anual de activitate sau la cele la care acțiune de verificare programată s-a încheiat înainte de primirea sesizării/petiției, iar aspectele înscrise în sesizare/petiție anterior nu au făcut obiectul verificării;

j) constituirea și dezvoltarea unei baze de date privind achizițiile publice în vederea elaborării de statistici, sinteze și rapoarte privind sistemul de achiziții publice.

De asemenea, în vederea implementării măsurii de „angajare de personal adecvat”, prevăzută în *Strategia națională în domeniul achizițiilor publice*, dar și a sarcinilor care rezultă în sarcina Curții de Conturi din *Legea nr. 98/23.05.2016 privind achizițiile publice*, prin legea achizițiilor publice (art. 234) personalul Curții de Conturi a României s-a majorat cu **250 de posturi**. Însă, prin bugetul aprobat Curții de Conturi

pentru anul 2017 nu s-a asigurat și finanțarea celor 250 de posturi de auditor public extern. Astfel, Curtea de Conturi întâmpină greutăți în îndeplinirea sarcinilor suplimentare ce îi revin din conținutul legilor privind achizițiile publice și achizițiilor sectoriale, personalul existent, în continuă reducere și datorită plecărilor prin pensionare, fiind nevoit să realizeze un volum suplimentar de muncă.

➡ **Referitor la măsura 1.2 „elaborarea unui program de instruire adecvat” și la măsura 1.4 „implementarea unui program de instruire a personalului de specialitate”**

Auditorii publici externi din cadrul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* au fost instruiți, în perioada 16 mai-30 iunie 2016, cu privire la modul de efectuare a unei acțiuni de verificare (audit financiar, audit de conformitate și audit al performanței), inclusiv în domeniul achizițiilor publice, domeniu pe care s-a pus un accent ridicat. Programul de instruire a inclus și un curs de contabilitate și analiză a datelor din situațiile financiare, un curs de tehnologia informației (programele informatice utilizate în desfășurarea activităților specifice) și un curs privind conduita etică.

Programul de pregătire profesională în domeniul verificării achizițiilor publice a tuturor auditorilor publici externi ai Curții de Conturi s-a desfășurat în 2 etape:

➤ în prima etapă, care s-a încheiat la sfârșitul lunii noiembrie 2016, toți auditorii publici externi au trebuit să studieze individual noile acte normative în domeniul achizițiilor publice;

➤ ceea ce a doua etapă, care a început la data de 5 decembrie 2016 și s-a încheiat la data de 3 martie 2017, a presupus participarea tuturor auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi (structurile centrale și teritoriale, respectiv 12 departamente centrale și 41 de camere de conturi județene și a municipiului București) la un curs de 5 zile susținut de 14 formatori instruiți în domeniul achizițiilor publice, din cadrul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate*.

Programul de pregătire profesională a cuprins 56 de cursuri în domeniul verificării achizițiilor publice, din care 16 cursuri s-au desfășurat în București, iar 41 de cursuri la sediile camerelor de conturi județene, fiind instruiți 958 auditori publici externi, din care 148 de persoane cu funcții de conducere și 810 auditori publici externi/consilieri juridici.

Cursurile au avut ca temă modul de verificare a achizițiilor publice pe baza noului pachet legislativ adoptat de Parlament în luna mai 2016, prin care s-au implementat directivele europene cu privire la achizițiile publice, și a actelor normative elaborate în aplicarea acestora.

Programul de pregătire a auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, desfășurat în perioada 05.12.2016-03.03.2017 și-a atins scopul, gradul de participare al auditorilor publici externi fiind de 93% (958 participanți/1033 persoane programate), un volum foarte mare de informații noi referitoare la domeniul achizițiilor publice fiind asimilat de către participanți, cărora li s-a trezit și mai mult interesul pentru verificarea legalității utilizării fondurilor publice într-un domeniu vulnerabil și supra-reglementat, precum și pentru participarea în viitor la cursuri/seminarii având teme similare.

Participanții la cursuri au apreciat:

- ✓ gradul ridicat de utilitate a tematicii cursului în activitatea profesională generală, respectiv activitatea pe care o desfășoară efectiv auditorii publici externi,
- ✓ conceptele/aspectele prezentate în cadrul cursului. Acestea au fost considerate a fi de utilitate maximă, fiind acoperită o paletă de aspecte mai largă decât au considerat auditorii publici externi că se va prezenta, având în vedere fondul de timp alocat cursului,
- ✓ nivelul ridicat de realizare a obiectivelor cursului,
- ✓ nivelul ridicat de înțelegere a conceptelor și aspectelor specifice,
- ✓ metodele de lucru din cadrul cursului au avut un echilibru bun, corespunzător așteptărilor formulate încă din prima zi și au parcurs toate punctele de maxim interes,

- ✓ testele de detaliu incluse în *Ghidul privind modul de verificare al achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale*, care prezintă documentele care se supun verificării, prevederile legale incidente, o scurtă descriere a posibilelor abateri de la legalitate care pot fi identificate și a consecințelor acestora, au fost considerate de participanți conceptele de utilitate maximă în activitatea de control/audit pe care o desfășoară,
- ✓ conceptele discutate, care le vor fi de un real folos în desfășurarea activităților de control/audit al obiectivelor specifice în domeniul achizițiilor publice.

Referitor la evaluarea lectorilor, cursanții au apreciat următoarele:

- ✓ nivelul ridicat de cunoaștere a problematicii specifice subiectelor,
- ✓ calitatea generală ridicată a prezentării cursului,
- ✓ capacitatea ridicată de a răspunde la întrebările participanților,
- ✓ aptitudinea ridicată de a încuraja participarea la dezbateri,
- ✓ nivelul general ridicat al organizării cursului (prezentare, exemple, aplicații, discuții, atmosferă, relaționare interumană).

➡ Referitor la măsura 1.3 „*actualizarea procedurilor*”

Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate a procedat la elaborarea:

- *Ghidului privind modul de verificare a achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale și a*
- *Ghidului privind modul de verificare a concesiunilor de lucrări și servicii, precum și a bunurilor proprietate publică.*

La baza elaborării acestor ghiduri s-au avut în vedere prevederile noului pachet legislativ în domeniul achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale și concesiunilor de lucrări și servicii aprobat în anul 2016, standardele internaționale de audit elaborate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), procedurile de verificare utilizate de Autoritatea de Audit, precum și procedurile de verificare utilizate de Agenția Națională pentru Achiziții Publice.

Totodată, Direcția a elaborat *Procedura operațională privind activitatea de monitorizare a domeniului achizițiilor publice*, care stabilește o modalitate standard de elaborare la nivelul Direcției și de publicare pe portalul intern al Curții de Conturi a documentelor cuprinzând informații referitoare la domeniul achizițiilor publice (preluate din mass-media, site-urile instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în domeniul achizițiilor publice, site-urile unor instituții și organisme internaționale din sfera de activitate a Curții de Conturi etc.) și la factori de risc comunicați Curții de Conturi de Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Agenția Națională pentru Integritate, Consiliul Concurenței etc, informații care pot fi avute în vedere de către structurile de specialitate la elaborarea tematicilor de control/elaborarea notelor de instruire, care se întocmesc înaintea acțiunilor de verificare cuprinse în Programul anual de activitate.

Pe portalul intern al Curții de Conturi a fost creată o secțiune denumită „*Monitorizarea domeniului achizițiilor publice*”, accesibilă tuturor salariaților Curții de Conturi, secțiune ce este actualizată la un interval de două săptămâni cu informațiile din domeniul achizițiilor publice, reprezentând factori de risc identificați din diverse surse, grupați pe structuri de specialitate, conform competenței acestora de verificare și prezentați în ordine cronologică.

De asemenea, în perioada septembrie 2016-iunie 2017, *Direcția* a elaborat o serie de rapoarte și analize, după cum urmează:

- ✓ trei rapoarte privind modul de realizare a activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice, în perioada ianuarie-iunie 2016, în perioada ianuarie-septembrie 2016, respectiv în anul 2016, în conținutul cărora sunt menționate și entitățile publice la care au fost identificate indicii privind utilizarea nelegală a fondurilor publice alocate pentru finanțarea achizițiilor publice;
- ✓ două rapoarte privind abaterile de la legalitate constatate în domeniul achizițiilor publice rezultate din acțiunile de verificare desfășurate de Curtea de Conturi în semestrul I al anului 2016,

respectiv în anul 2016, în conținutul cărora sunt menționate: domeniile de activitate, etapele procesului de achiziție publică și bugetele afectate de abaterile de la legalitate în domeniul achizițiilor publice, dar și regiunile de dezvoltare economică în care se regăsesc cele mai multe abateri de la legalitate în acest domeniu, cât și structurile de specialitate ale Curții de Conturi care le-au identificat;

- ✓ un raport privind modul de organizare și desfășurare a programului de pregătire profesională a auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, în domeniul achizițiilor publice;
- ✓ un analiză a contractelor de achiziție publică de studii de fezabilitate și/sau fezabilitate atribuite de entitățile publice în perioada 2009-2016, conform datelor publicate în Sistemul electronic de achiziții publice (SEAP), în conținutul căreia sunt menționate: autoritățile contractante care au atribuit cea mai mare valoare/cel mai mare număr de studii de fezabilitate și/sau fezabilitate; operatorii economici care au efectuat cele mai multe studii de fezabilitate și/sau fezabilitate în funcție de valoarea totală și de numărul total al contractelor încheiate; autoritățile contractante care au atribuit în mod direct sau au utilizat alte proceduri de atribuire a contractelor de achiziție de studii de fezabilitate și/sau fezabilitate decât cele legale; autoritățile contractante care au achiziționat studii de fezabilitate și/sau fezabilitate având același obiect într-un interval de timp mai mic de 5 ani de la data primei achiziții (după data de 12.06.2012, respectiv data intrării în vigoare a prevederilor art. V din *OUG nr. 26/2012*), situații în care autoritățile contractante ar fi trebuit să procedeze la actualizarea studiilor existente; autorități contractante care au achiziționat studii de fezabilitate/studii de fezabilitate la un preț mai mare decât valoarea estimată publicată în SEAP; riscurile și erorile identificate în modul de introducere a datelor în SEAP în ceea ce privește contractele de achiziție de studii de fezabilitate și/sau fezabilitate.
- ✓ 1 analiză a factorilor de risc în domeniul achizițiilor publice identificați din studierea informațiilor publicate de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, Agenția Națională de Integritate și Agenția Națională pentru Achiziții Publice și a aspectelor rezultate din sentințele defavorabile Curții de Conturi a României pronunțate de instanțele de judecată,

În anul 2017 a fost elaborată ***Norma internă pentru organizarea și desfășurarea activității de control a aspectelor înscrise în sesizări/petiții*** de către personalul din cadrul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate*.

În conformitate cu prevederile acestei Norme, *Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* a efectuat o serie de acțiuni de verificare în domeniul achizițiilor publice, în urma sesizărilor și petițiilor primite de la terțe persoane fizice și juridice, la entități publice aflate în competența de verificare a Curții de Conturi, care nu au fost cuprinse în programul anual de activitate sau la cele la care acțiunea de verificare programată s-a încheiat înainte de primirea sesizării/petiției, iar aspectele înscrise în sesizare/petiție anterior nu au făcut obiectul verificării.

Totodată, Președintele Curții de Conturi a aprobat participarea unor reprezentanți din cadrul Direcției la o serie de evenimente, ca de exemplu:

- ☛ conferința cu tema "*Consiliul Concurenței. Realizări și perspective*";
- ☛ diverse întâlniri organizate la sediul Agenției Naționale pentru Achiziții Publice cu ocazia misiunilor de monitorizare a reprezentanților DG GROW și DG REGIO din cadrul Comisiei Europene privind implementarea măsurilor din cadrul Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice;
- ☛ conferința cu tema "*Noua legislație în domeniul achizițiilor publice*", organizată de Agenția Națională pentru Achiziții Publice și Institutul Național de Statistică;
- ☛ workshop-ul cu tema "*Oportunitatea, etapele și formele de organizare ale unei instituții centralizate de achiziție publice, respectiv al unui mecanism de asociere pentru achiziții comune în plan local*", organizat de Institutul de Politici Publice în colaborare cu Ambasada Regatului Țărilor de Jos;

- ☛ participarea în cadrul proiectului cu tema *"Mecanisme eficiente pentru prevenirea și combaterea corupției în administrația publică"*, derulat de Ministerul Administrației și Internelor, Direcția Generală Anticorupție, în cadrul căruia se susțin un număr de 12 cursuri, în perioada 2017-2019;
- ☛ seminarul cu tema *"Unificarea practicilor administrativ-jurisdicționale"*, organizat de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor în colaborare cu Curtea de Apel București și Consiliul Superior al Magistraturii;
- ☛ seminarul cu tema *"Probleme jurisprudențiale în materia achizițiilor publice"*, organizat de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor în colaborare cu Curtea de Apel București și Consiliul Superior al Magistraturii;
- ☛ seminarul cu tema *"Concurența în achizițiile publice – regulile jocului pentru consorții"* organizat de Consiliul Concurenței în colaborare cu Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

La nivelul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* au fost elaborate și o serie de articole de specialitate, care au fost publicate în *Revista Curții de Conturi* și *INTOSAI Journal*:

- ↳ *"Acțiunile ce revin Curții de Conturi a României, rezultate din procesul de reformă în domeniul achizițiilor publice"* – *Revista Curții de Conturi*,
- ↳ *"Organizarea și desfășurarea programului de pregătire profesională în domeniul verificării achizițiilor publice a auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi a României"* – *Revista Curții de Conturi*,
- ↳ *"Modul în care parteneriatul public privat (PPP) poate fi folosit pentru finanțarea investițiilor publice în România și rolul Curții de Conturi în auditarea acestor parteneriate"* – *Revista Curții de Conturi*,
- ↳ *"Romanian Court of Accounts assumes advanced role in public procurement audits"* – *INTOSAI Journal*.

De asemenea, ca urmare a inițiativei comitetului de contact alcătuit din conducătorii instituțiilor supreme de audit din țările membre ale Uniunii Europene, *Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* a colaborat, în perioada mai-iunie 2017, împreună cu reprezentanți ai altor instituții supreme de audit din cadrul țărilor membre ale Uniunii Europene, la actualizarea *Ghidului privind auditul achizițiilor publice*, pe baza noilor directive europene în domeniul achizițiilor publice, precum și a jurisprudenței de la nivelul Curții Europene de Justiție.

➡ **Referitor la măsura 2. "stabilirea mecanismului de coordonare între Curtea de Conturi și Autoritatea de Audit", din cadrul Strategiei Naționale în domeniul achizițiilor publice,**

Există un dialog permanent între Curtea de Conturi și Autoritatea de Audit, între *Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* din cadrul Curții de Conturi și Serviciul de sinteză, metodologie și evaluare a calității auditului din cadrul Autorității de Audit, cu privire la armonizarea procedurilor de verificare a achizițiilor publice.

Astfel, în perioada cuprinsă de la înființarea sa, începând cu data de 1 februarie 2016 și până în luna iulie 2017, *Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* a desfășurat o activitate intensă în scopul implementării sarcinilor ce au revenit Curții de Conturi din cadrul *Strategiei Naționale în domeniul achizițiilor publice*, precum și din legislația elaborată în acest domeniu, activitate care va trebui să continue cel puțin până la sfârșitul anului 2020, conform condiționalităților ex-ante cu caracter orizontal, asumate prin *Decizia Comisiei Europene nr. C(2014) 5515 din 06.08.2014 de aprobare a Acordului de Parteneriat al României pentru perioada de programare financiară 2014-2020*.

Beneficiile aduse de activitatea *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate*, mai ales cea desfășurată în domeniul elaborării metodologiei în domeniul verificării achizițiilor publice, al pregătirii profesionale a tuturor

auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, al identificării și comunicării factorilor de risc identificați în acest domeniu, se reflectă în mod direct asupra modului de întocmire a programului anual de activitate, asupra modului de întocmire a planurilor de control/audit și de desfășurare a acestor acțiuni de verificare, scopul final fiind interpretarea unitară a legislației în domeniul achizițiilor publice de către auditorii publici externi, crearea unui cadru de lucru caracterizat prin stabilitate și predictibilitate atât pentru personalul Curții de Conturi cât și pentru entitățile publice verificate, precum și îmbunătățirea calității actelor de control întocmite de Curtea de Conturi.

Activitatea Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate

În structura de organizare și funcționare a Direcției au fost stabilite două servicii: Serviciul de metodologie, pregătire profesională și sinteze și Serviciul de sesizări, petiții. Direcția are prevăzut un număr de 22 de posturi de auditori publici externi.

Inițial, Direcția a funcționat cu trei auditori publici externi, un șef de serviciu și un director, persoane care erau angajate deja în cadrul Curții de Conturi și care au ocupat posturile din direcție prin mutare.

Ulterior, restul posturilor au fost scoase la concurs în luna aprilie 2016, fiind ocupate 13 posturi începând cu luna iunie 2016.

În ceea ce privește pregătirea profesională și experiența personalului din cadrul Direcției, auditorii publici externi dețin o serie de titluri și certificate de pregătire profesională eliberate de către organisme de specialitate recunoscute pe plan intern

După angajarea noilor auditori, în perioada 16.05-30.06.2016 a avut loc un program de formare inițială pentru personalul de specialitate, fiind desfășurate următoarele seminarii:

1. Control tematic
2. Codul etic, deontologie profesională
3. Securitatea informației
4. INFOPAC, INFOTEAM, IDEA
5. Audit financiar
6. Auditul performanței
7. Contabilitate
8. Achiziții publice.

După finalizarea cursurilor de formare inițială pentru auditorii din cadrul Direcției, în vederea îndeplinirii sarcinilor care îi revin Curții de Conturi în cadrul Strategiei Naționale în domeniul achizițiilor publice, *Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate* a procedat la elaborarea *Ghidului privind modul de verificare a achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale*, fiind aproape finalizat și *Ghidul privind modul de verificare al concesiunilor*.

Totodată, Direcția a elaborat *Procedura operațională privind activitatea de monitorizare a domeniului achizițiilor publice*, care stabilește o modalitate standard de elaborare la nivelul Direcției și de publicare pe portalul intern al Curții de Conturi a documentelor cuprinzând informații referitoare la domeniul achizițiilor publice (preluate din mass-media, site-urile instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în domeniul achizițiilor publice, site-urile unor instituții și organisme internaționale din sfera de activitate a Curții de Conturi etc.), informații care pot fi avute în vedere de către structurile de specialitate la elaborarea tematicilor de control/elaborarea notelor de instruire, care se întocmesc înaintea acțiunilor de verificare cuprinse în Programul anual de activitate.

De asemenea, Direcția a elaborat o serie de rapoarte, studii și analize, dintre care pot fi amintite:

- Raportul privind realizarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice în perioada ianuarie-iunie 2016
- Raportul privind abaterile de la legalitate constatate în domeniul achizițiilor publice rezultate din acțiunile de verificare desfășurate de Curtea de Conturi în semestrul I al anului 2016

- ▣ Raportul privind realizarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice în perioada ianuarie-septembrie 2016
- ▣ Raportul privind realizarea activității de monitorizare a domeniului achizițiilor publice în anul 2016
- ▣ Analiza contractelor de achiziție publică de studii de fezabilitate și/sau fezabilitate atribuite de entitățile publice în perioada 2009-2016, conform datelor publicate în Sistemul electronic de achiziții publice (SEAP)
- ▣ Analiza factorilor de risc pentru anul 2015 comunicați de Agenția Națională pentru Achiziții Publice
- ▣ Rapoarte de activitate periodice ale *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate.*

În anul 2017 a fost elaborată **Norma internă pentru organizarea și desfășurarea activității de control a aspectelor înscrise în sesizări/petiții** de către personalul din cadrul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate.*

Totodată, Președintele Curții de Conturi a aprobat participarea unor reprezentanți din cadrul Direcției la o serie de întâlniri, ca de exemplu:

- ↳ Conferința "Consiliul Concurenței. Realizări și perspective"
- ↳ Videoconferința organizată de Agenția Națională pentru Achiziții Publice împreună cu Comisia Europeană, în data de 1 februarie 2016;
- ↳ Două întâlniri (ianuarie și martie 2016) ale Grupului de lucru tehnic constituit conform Protocolului de colaborare încheiat între Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Finanțelor Publice, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor, Curtea de Conturi și Autoritatea de Audit (ultimele două instituții publice având calitatea de observatori);
- ↳ Reuniunea Grupului tehnic de lucru al Comitetului Interministerial pentru Achiziții Publice, organizată de Agenția Națională pentru Achiziții Publice, în scopul dezbaterii conținutului proiectului raportului de monitorizare propus de Comisia Europeană și identificarea autorităților publice care pot furniza informațiile care trebuie incluse în acest raport;
- ↳ Reuniunea Comitetului Interministerial pentru Achiziții Publice, constituit în baza Deciziei prim-ministrului nr. 236/2015, la care s-a dezbătut proiectul Raportului de monitorizare propus de Comisia Europeană;
- ↳ Conferința „Noua legislație în domeniul achizițiilor publice”, organizată de Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), în colaborare cu Institutul Național de Statistică (INS);
- ↳ Conferința de deschidere a proiectului *Mecanisme eficiente pentru prevenirea și combaterea corupției în administrația publică, inclusiv în achizițiile publice și gestionarea fondurilor europene, finanțat prin Fondul pentru Securitate Internă, componenta pentru cooperare polițienească*, organizată de Direcția Generală Anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În perioada 2017-2019, reprezentantul Curții de Conturi va participa în calitate de lector la acest proiect;
- ↳ Întâlnirea reprezentanților Curții de Conturi cu cei ai Băncii Mondiale. În cadrul ședinței au fost discutate aspecte privind rolul instituției în lupta împotriva corupției, inclusiv atribuțiile structurii nou înființate pentru auditul achizițiilor publice, precum și capacitatea administrativă și resursele umane necesare pentru derularea optimă a acestei activități.

În vederea asigurării unei bune colaborări cu Agenția Națională pentru Achiziții Publice, în luna octombrie 2016 Președintele Curții de Conturi a semnat **Protocolul de colaborare interinstituțională în vederea armonizării procedurilor și metodelor utilizate de Curtea de Conturi a României și Agenția Națională pentru Achiziții Publice**, care are drept scop corelarea și armonizarea procedurilor celor două instituții pe zona de activități comune, necesitatea aplicării unitare a legii de către cele două instituții în zona

de constatare a contravențiilor și aplicarea sancțiunilor în cazul controlului ex-post, precum și obținerea unui efect preventiv și de descurajare a apariției neregulilor în procesul de achiziții publice.

În contextul Strategiei Naționale în domeniul achizițiilor publice și la inițiativa Președintelui Curții de Conturi, în perioada decembrie 2016-martie 2017, Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate a susținut un **program de pregătire profesională în domeniul verificării achizițiilor publice a tuturor auditorilor publici externi ai Curții de Conturi**.

Programul de pregătire profesională în domeniul verificării achizițiilor publice a tuturor auditorilor publici externi ai Curții de Conturi s-a desfășurat în 2 etape:

I. În prima etapă, care s-a încheiat la sfârșitul lunii noiembrie 2016, toți auditorii publici externi au trebuit să studieze individual noile acte normative în domeniul achizițiilor publice.

II. Cea de a doua etapă a constat în participarea tuturor auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi (structurile centrale și teritoriale) la un curs de 5 zile susținut de 14 formatori instruiți în domeniul achizițiilor publice, din cadrul *Direcției de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate*. Cursurile organizate pentru cele 41 structuri de specialitate teritoriale (camerele de conturi) s-au desfășurat la sediul acestora.

Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate organizat în perioada 5 decembrie 2016-3 martie 2017, **56 de cursuri de pregătire profesională cu tema “Verificarea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile noului pachet legislativ”**, fiind instruiți un număr de **958 auditori publici externi din cadrul departamentelor centrale, respectiv camerele de conturi**.

Suportul de curs a avut la bază **Ghidul privind modul de verificare al achizițiilor publice și al achizițiilor sectoriale**, ghid aprobat prin Hotărârea Plenumului Curții de Conturi nr. 426/8.12.2016.

Obiectivul general al cursului a fost *familiarizarea cu modul unitar de efectuare a verificărilor achizițiilor publice*, care a cuprins două obiective specifice constând în: *aspecte de noutate în materia de achizițiilor publice și realizarea controlului/auditului achizițiilor publice* având în vedere pachetului legislativ în domeniul achizițiilor publice aprobat în anul 2016.

Numărul total de persoane programate să participe la cele 56 de cursuri a fost de 1.033 de persoane, din care 176 de persoane cu funcții de conducere. Efectiv, au participat 958 de persoane.

La finalul cursurilor a fost transmis spre completare tuturor participanților **„Chestionarul de evaluare a cursului”**, document prin care fiecare participant a avut posibilitatea să evalueze atât cursul cât și lectorii.

Din analiza *Chestionarelor de evaluare a cursului* completate de participanții la curs, s-au constatat următoarele:

- ✓ gradul ridicat de utilitate a tematicii cursului în activitatea profesională generală, respectiv activitatea pe care o desfășoară efectiv auditorii publici externi,
- ✓ toate conceptele/aspectele prezentate în cadrul cursului au fost apreciate ca fiind de utilitate maximă, fiind acoperită o paletă de aspecte mai largă decât au considerat auditorii publici externi că se va prezenta, având în vedere fondul de timp alocat cursului,
- ✓ nivelul ridicat de realizare a obiectivelor cursului,
- ✓ nivelul ridicat de înțelegere a conceptelor și aspectelor specifice,
- ✓ metodele de lucru din cadrul cursului au avut un echilibru bun, corespunzător așteptărilor formulate încă din prima zi și au parcurs toate punctele de maxim interes,
- ✓ testele de detaliu incluse în *Ghidul privind modul de verificare al achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale*, care prezintă documentele care se supun verificării, prevederile legale incidente, o scurtă descriere a posibilelor abateri de la legalitate care pot fi identificate și a consecințelor acestora, au fost considerate de participanți conceptele de utilitate maximă în activitatea de control/audit pe care o desfășoară,

- ✓ participanții au considerat că toate conceptele discutate le vor fi de un real folos în desfășurarea activităților de control/audit al obiectivelor specifice în domeniul achizițiilor publice.

Referitor la evaluarea lectorilor, cursanții au apreciat următoarele:

- ✓ nivelul ridicat de cunoaștere a problematicii specifice subiectelor,
- ✓ calitatea generală ridicată a prezentării cursului,
- ✓ capacitatea ridicată de a răspunde la întrebările participanților,
- ✓ aptitudinea ridicată de a încuraja participarea la dezbateri,
- ✓ nivelul general ridicat al organizării cursului (prezentare, exemple, aplicații, discuții, atmosferă, relaționare interumană).

Programul de pregătire a auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, desfășurat în perioada 5.12.2016-3.03.2017 și-a atins scopul, gradul de participare al auditorilor publici externi fiind de 93% (958 de participanți/1033 de persoane programate), un volum foarte mare de informații noi referitoare la domeniul achizițiilor publice fiind asimilat de către participanți, căror li s-a trezit și mai mult interesul pentru verificarea legalității utilizării fondurilor publice într-un domeniu vulnerabil și supra-reglementat, precum și pentru participarea în viitor la cursuri/seminarii având teme similare.

C5.3. Asigurarea calității în activitatea de control/audit

C5.3.1. Prezentare generală

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat succesiv prin prin HP nr. 1 din 04.02.2009, HP nr. 130 din 4 noiembrie 2010, respectiv HP nr. 155 din 29 mai 2014, denumit în continuare Regulament, la Capitolul V, stabilește liniile directoare privind asigurarea și controlul calității în activitățile specifice Curții de Conturi, iar Standardele de audit ale Curții de Conturi elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate, aprobate prin Hotărârea Plenului nr. 22 din 16 februarie 2011, prevăd la punctul 1.6.2 procedurile de realizare și monitorizare a controlului calității în activitatea de audit.

Potrivit *Regulamentului* și *Standardelor de audit ale Curții de Conturi*, aceasta trebuie să asigure calitatea în activitatea de control și audit public extern pe care o desfășoară personalul de specialitate, atât pe parcursul desfășurării acestor activități, cât și după finalizarea lor, controlul calității fiind un proces continuu de identificare și administrare a activităților necesare pentru realizarea obiectivelor Curții de Conturi în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

În conformitate cu prevederile punctului 452 din *Regulament*, precum și ale *Normelor metodologice privind controlul calității activităților specifice desfășurate de structurile Curții de Conturi*, aprobate prin HP nr. 99 din 31 august 2011, etapa a II-a de asigurare și control al calității în activitatea de control și audit se desfășoară după finalizarea activităților specifice de control/audit.

Inițial, această activitate se realiza în cadrul Direcției coordonare, programare, raportare și evaluarea activităților camerelor de conturi.

Serviciul a fost înființat ca structură distinctă în cadrul Direcției 1: *metodologie, pregătire profesională și evaluarea activității de audit și control* prin HP 43 din 14.03.2012 privind reorganizarea Departamentului I. Prin această hotărâre au fost aprobate 7 posturi (1 șef serviciu și 6 execuție) și atribuțiile directorului. Atribuțiile auditorilor publici externi au fost stabilite prin fișele postului. La finele anului 2016 s-a suplimentat cu 2 posturi de execuție.

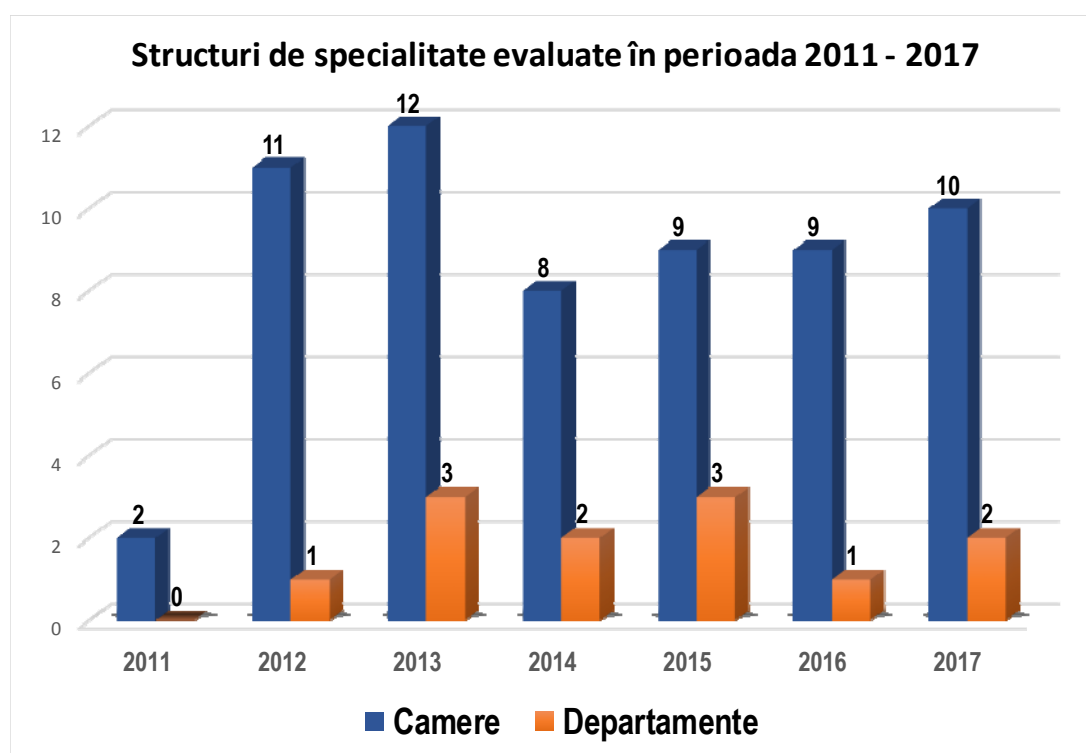
În acest context, în baza programelor acțiunilor de evaluare, aprobate de Plenul Curții de Conturi, prin:

- ☞ HP nr. 22 din 26 ianuarie 2017;
- ☞ HP nr. 4 din 11 februarie 2016;
- ☞ HP nr. 8 din 13 ianuarie din 2015;
- ☞ HP nr. 63 din 11 martie 2014;

- ☞ HP nr. 14 din 23 ianuarie 2013;
- ☞ HP nr. 19 din 7 februarie 2012, HP nr. 122 din 11 iunie 2012, HP nr. 183 din 5 septembrie 2012;
- ☞ HP nr. 12 din 11 februarie 2011.

Serviciul evaluarea activității de audit și control din cadrul Departamentului I și-a exercitat atribuțiile începând cu luna martie 2012, iar de la acea dată până la finele iunie 2017 a efectuat acțiuni de evaluare a activității de asigurare și control al calității activităților specifice la toate structurile de specialitate, respectiv **42 camere de conturi și 9 departamente de control**, după cum în reprezentare grafică, configurația structurilor de specialitate evaluate în intervalul 2011-2017, se prezintă astfel:

Nr. Crt.	Anul evaluării						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	CC Giurgiu	CC Argeș	CC Alba	CC Brăila	CC București	C.C. Brăila	C.C. Satu Mare
2	CC Ialomița	CC Brașov	CC Arad	CC Constanța	CC Bacău	C.C. Vâlcea	C.C. Alba
3		C.C. Botoșani	CC Bihor	CC Dolj	CC Bistrița - Năsăud	C.C. Iași	C.C. Vaslui
4		C.C. Călărași	CC Caraș-Severin	CC Mureș	CC Buzău	C.C. Giurgiu	C.C. Botoșani
5		CC Cluj	CC Covasna	CC Olt	CC Dâmbovița	C.C. Covasna	C.C. Maramureș
6		C.C. Galați	CC Harghita	CC Sălaj	CC Gorj	C.C. Călărași	C.C. Neamț
7		C.C. Iași	CC Maramureș	CC Suceava	CC Hunedoara	C.C. Cluj	C.C. Ialomița
8		CC Ilfov	CC Mehedinți	CC Vrancea	CC Prahova	C.C. Teleorman	C.C. Galați
9		C.C. Neamț	CC Sibiu	Departament VIII	CC Timiș	C.C. Brașov	C.C. Sibiu
10		CC Teleorman	CC Satu Mare	Departament IV	Departament II	Departamentul IX	C.C. Argeș
11		CC Vâlcea	CC Tulcea		Departament X		Departamentul III
12		Departament IX	CC Vaslui		Departament XI		Departamentul
13			Departament III				
14			Departament V				
15			Departament XII				

Prin obiectivele acțiunilor de control al calității s-a urmărit să se evalueze gradul în care structurile de specialitate au aplicat și implementat, în întreaga activitate de control/audit, reglementările și procedurile interne, cum ar fi cele referitoare la:

- ☞ elaborarea planului multianual și a programului anual de activitate;
- ☞ organizarea acțiunilor de control și de audit public extern;
- ☞ planificarea, execuția și raportarea rezultatelor acțiunilor de verificare;
- ☞ valorificarea constatărilor consemnate în actele întocmite de către auditorii publici externi;

- ☞ verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- ☞ elaborarea raportului public anual și a celorlalte rapoarte speciale pe domenii de activitate.

În urma verificărilor efectuate au fost întocmite rapoarte de evaluare a activității de control/audit, care au parcurs procedurile interne de definitivare, fiind dezbătute și conciliate împreună cu fiecare conducere a structurii de specialitate verificate. Rapoartele au fost prezentate Plenului sub forma unor sinteze, în vederea aprobării.

Principalele recomandări pentru îmbunătățirea activității structurilor de audit și control evaluate au vizat:

- ☞ continuarea implementării standardelor, regulamentelor și a altor reglementări interne privind organizarea și desfășurarea activităților specifice și valorificarea constatărilor înscrise în actele de control/audit;
- ☞ monitorizarea continuă a modului de implementare, de către entitățile verificate, a măsurilor dispuse și recomandărilor formulate de Curtea de Conturi;
- ☞ monitorizarea auditorilor publici externi de către directori, pe parcursul desfășurării acțiunii de verificare, în vederea respectării întocmai a prevederilor reglementărilor interne;
- ☞ introducerea datelor și informațiilor în aplicațiile informatice prin care se gestionează activitatea de audit și control, verificarea realității și exactității datelor și informațiilor și actualizarea acestora la finalizarea procesului de valorificare a constatărilor;
- ☞ respectarea participării auditorilor publici externi la seminarii de formare profesională organizate de Curtea de Conturi, conform Programului de formare profesională aprobat de Plen;
- ☞ organizarea și desfășurarea unor dezbateri cu întreg personalul pentru prelucrarea regulamentelor, manualelor și ghidurilor de specialitate.

Pentru diseminarea bunelor practici consemnate în rapoartele de asigurare a calității și pentru evitarea perpetuării unor erori în activitatea de control/audit, sintezele acestor documente au fost postate pe portalul intern al Curții de Conturi, pentru a facilita accesul tuturor auditorilor publici externi la aceste informații.

Acțiunile de evaluare au urmărit analiza modului de asigurare și control al calității în activitatea de control și audit de către conducerea structurilor de specialitate și auditorii publici externi în prima etapă, respectiv pe parcursul desfășurării activităților specifice la nivelul structurilor de specialitate.

În general, perioada evaluată a cuprins activitatea desfășurată de structurile de specialitate în ultimul an de la data evaluării pentru toate tipurile de acțiuni, iar când a fost cazul, perioade anterioare sau curente.

C5.3.2 Concluziile rezultate ca urmare a acțiunilor de evaluare la structurile de specialitate

Pe parcursul acțiunilor de evaluare s-a urmărit, în mod special, conformarea la reglementările proprii Curții de Conturi a camerelor de conturi și departamentelor în activitatea desfășurată pentru cele trei tipuri de audit: financiar, de conformitate și al performanței. O atenție deosebită s-a acordat și procesului de valorificare și urmărire a implementării rezultatelor auditului, transmise entităților prin recomandări sau măsuri dispuse prin decizii precum și modul în care s-a evaluat impactul acestora asupra activității entităților.

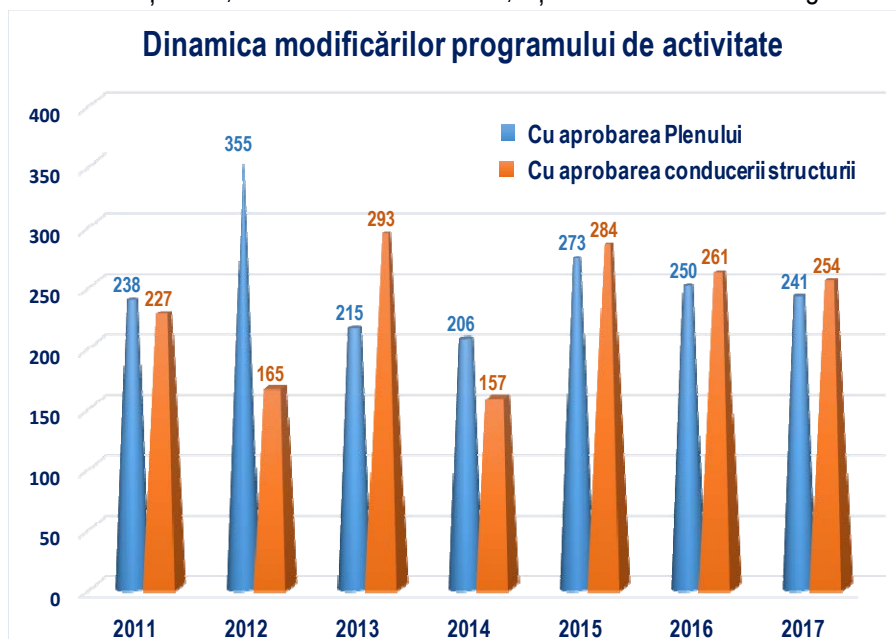
Concluziile acțiunilor de evaluare pot fi prezentate în două mari categorii și anume: aspecte care denotă respectarea prevederilor reglementărilor proprii, în special *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități* și a doua categorie în care se arată disfuncționalitățile, greșelile depistate în munca de audit. În funcție de natura disfuncționalităților constatate s-au formulat recomandări, obligatorii pentru structura evaluată, care ar fi trebuit să conducă, în primul rând, la eliminarea acestora și, în al doilea rând la diseminarea unei practici unitare.

Având în vedere specificitatea activității la nivelul camerelor de conturi și a departamentelor de audit/control concluziile vor fi prezentate separat.

Prezentăm, în continuare, principalele constatări în urma acțiunilor de evaluare la **camerele de conturi**.

C5.3.2.1. Elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate a Curții de Conturi a României

- Unitățile administrativ-teritoriale din competența de verificare a structurilor teritoriale au fost cuprinse în programele de activitate aferente ultimilor 3 ani, respectându-se astfel principiul prevăzut de pct. 19 din Metodologia de elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate a Curții de Conturi a României (denumită în continuare Metodologie), aprobată prin Hotărârea Plenului nr. 91/2009, potrivit căreia „*într-o perioadă de 3 ani să se asigure verificarea tuturor entităților ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite (...)*”. Această precizare nu a fost aplicată și la operatorii economici astfel că au fost identificate unele societăți comerciale/regii autonome de interes local care nu au fost cuprinse în acțiuni de control/audit niciodată sau nu au fost verificate de mult timp. Una din explicațiile conducerii acestor structuri este cea potrivit căreia unele din aceste entități au cifra de afaceri nesemnificativă, unele sunt în insolvență sau faliment, nejustificându-se, în aceste cazuri, cuprinderea în verificare. Deși Regulamentul și Metodologia nu fac precizări în acest sens, se impune ca operatorii economici să fie cuprinși în programele anuale de activitate ale camerelor de conturi cel puțin o dată la 3 ani, perioada de prescripție, pentru a se verifica modul în care au utilizat fondurile publice.
- S-a alocat un procent de minim 60% din capacitatea efectivă de verificare pentru efectuarea acțiunilor de control și audit la unitățile administrației publice locale, respectându-se principiul prevăzut de pct. 19 din Metodologie.
- Structurilor de specialitate au alocat prin Program, în mod distinct, fond de timp aferent activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise sau de implementare a recomandărilor formulate cu ocazia auditului performanței, însă au existat cazuri, în perioada 2012-2013, în care această cerință nu a fost respectată. Deși se prevede prin pct. 24 din *Metodologie* ca obligație de introducere în programul de activitate a unor asemenea acțiuni, camerele de conturi nu au solicitat deloc introducerea unor asemenea tipuri de acțiuni sau au solicitat numai pentru acele acțiuni de verificare care nu s-au desfășurat concomitent cu acțiunea de audit/control existentă în Programul de activitate.
- Nu au existat cazuri de nerespectare a datelor de începere sau de finalizare a acțiunilor de control și audit cuprinse în Programul de activitate aprobat, dar au existat numeroase solicitări de decalare a datelor de finalizare, niciodată însoțite de decalări ale acțiunilor următoare, întotdeauna susținându-se că programul de activitate nu va fi afectat. Cu toate acestea, au existat numeroase solicitări de modificare a programului ca urmare, în special a prelungirii perioadelor de finalizare a acțiunilor, trendul fiind în scădere, așa cum se observă din graficul următor:

C5.3.2.2. Respectarea prevederilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități

Din verificările efectuate s-a constatat că la nivelul structurilor verificate sunt respectate prevederile regulamentului constatându-se o **bună practică**:

- ↳ Notificarea entităților supuse verificărilor s-a realizat în termen, cu excepția unor cazuri, în anul 2012, când s-au creat confuzii între termenul prevăzut de Regulament la pct. 43 și 274 pentru acțiunile de control (cu cel mult 15 zile înainte de începerea acțiunii) și cel prevăzut pentru acțiunile de audit financiar (cu cel puțin 15 zile înainte de începerea acțiunii).
- ↳ Cu ocazia desemnării auditorilor publici externi care au efectuat acțiunile de control și audit programate, conducerile camerelor de conturi s-au asigurat de posibila existență a unor conflicte de interese sau alți factori care ar putea împiedica îndeplinirea în mod competent și obiectiv a sarcinilor repartizate, conform prevederilor pct. 443 și 451 din Regulament, prin completarea și semnarea de către auditorii publici externi a “declarațiilor de independență”, care au fost atașate la dosarele curente ale acțiunilor de verificare efectuate. În situațiile în care au fost semnalate unele cazuri de incompatibilitate, conducerea structurii respective a luat măsuri pentru a fi înlăturată această stare, programul de control/audit fiind respectat.
- ↳ În ceea ce privește respectarea Programului de activitate, s-au constatat puține cazuri în care au existat abateri de la termenele de realizare a acțiunilor de verificare, care au avut un caracter izolat, nu au constituit o practică în activitatea respectivelor structuri de specialitate.
- ↳ Notele de instruire au fost întocmite pentru toate acțiunile desfășurate, în majoritatea cazurilor fiind conforme modelului recomandat prin RODAS sau Precizări date în aplicarea acestuia. Astfel că, în primii ani ai desfășurării acțiunilor de evaluare unele aspecte normale ale Notei de instruire au fost considerate ca bună practică, ulterior constatându-se că majoritatea structurilor și-au însușit aceste observații.
- ↳ În auditurile financiare desfășurate în perioada evaluată, au existat camere de conturi unde s-au stabilit eșantioane reprezentative, prin care s-au auditat tranzacții în proporție de peste 50% din categoriile de operațiuni selectate. În documentele de lucru întocmite în faza de execuție a auditurilor, auditorii publici externi au inclus informații referitoare la valoarea totală a populației categoriilor de operațiuni, valoarea eșantionului selectat, precum și procentul reprezentat în totalul populației de tranzacții.
- ↳ Abordarea auditului performanței este un punct sensibil în activitatea tuturor structurilor. Totuși există premisele pentru realizarea unor audituri de calitate deoarece conducerile unor structuri au inițiat constituirea unor grupuri de dezbatere din care fac parte auditori publici externi, reprezentanți ai entității auditate cât și specialiști, cadre didactice universitare, atrași de către entitate. Pentru desfășurarea activității acestor grupuri de dezbatere s-a emis și procedura în care sunt precizate obiectivele, activitățile și responsabilii, precum și termenele de realizare a obiectivelor. Grupurile de dezbatere sunt conduse de către un auditor public extern, iar acțiunile sunt menționate în documente al căror model este atașat procedurii.
- ↳ În cuprinsul Raportului de audit al performanței a fost inclusă analiza SWOT, care a evidențiat punctele tari și punctele vulnerabile ce au influențat deciziile autorității locale.
- ↳ Prezentarea sintezei principalelor constatări și concluzii rezultate în urma misiunii de audit, în directă corelație cu întrebările de audit menționate la pct. 2.3 din raport, referitor la *Analiza perspectivei din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității*;
- ↳ Elaborarea unui raport sinteză, cuprinzând informațiile și elementele de economicitate și eficiență a serviciilor prestate la mai multe UAT-uri cuprinse în program, care a oferit informații comparative.
- ↳ În minuta ședinței de deschidere a misiunii de audit al performanței, auditorii publici externi au prezentat în detaliu obiectivele acțiunii de audit al performanței, detaliate atât pe *obiective*

principale cât și pe *obiective specifice*, furnizând astfel entității verificate informații importante privind tematica auditului încă de la începutul misiunii. Considerăm acest aspect este un element de bună practică, aflat în concordanță cu cerințele Standardelor de Audit ISA 260 și 265, precum și în notele practice incluse în liniile directoare ale auditului, ISSAI 1260 și ISSAI 1265, privind comunicarea cu persoanele însărcinate cu guvernanta.

- Auditorii publici externi au inclus în raportul de audit al performanței propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ care reglementează domeniul auditat.
- Prevederile pct. 260 din Regulament, potrivit cărora „...la ordonatorii principali/secundari de credite vor fi supuse auditării și transferurile de fonduri publice către entitățile din subordinea acestora, sub aspectul fundamentării și justificării sumelor solicitate, al monitorizării și controlului utilizării acestor fonduri în condiții de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate.”, a fost, în general, respectat, existând o preocupare în verificarea ordonatorilor terțiari.
- Conducerea structurilor evaluate s-au implicat în mod constant în monitorizarea acțiunilor de control/audit, fapt demonstrat de existența, la dosarele acțiunilor, a notelor de întâlnire întocmite pe parcursul acțiunilor de verificare, în baza pct. 34 din Regulament. S-a constatat că se conduce Registrul privind monitorizarea auditorilor publici externi. Acesta cuprinde, ca principale elemente: numele auditorului, entitatea verificată, numărul de telefon al entității la care a fost verificat auditorul sau numărul *Notei de control inopinat*, în cazul deplasării conducerii camerei la sediul entității verificate, persoana care a efectuat monitorizarea, director sau director adjunct, precum și data/ora verificării. Cu ocazia controlului inopinat conducerea camerei de conturi întocmește o „*Notă de control inopinat*”, înregistrată la registratura camerei. Totodată, se întocmește și o *Notă de întâlnire* (bilaterală), înregistrată la sediul entității, întâlnire la care participă, atât auditorii publici externi, cât și reprezentanții entității verificate. Cu această ocazie se discută constatările cu conducerea entității și se consemnează și punctul de vedere al acesteia.
- La camere de conturi se practică întocmirea unor note de prezentare/minute, înregistrate la entitatea verificată, prin care auditorii/conducerea camerei de conturi au informat conducerea entităților verificate asupra abaterilor consemnate de auditori cu privire la aspecte identificate pe parcursul misiunilor de control/audit.
- Un exemplu care ar trebui generalizat la nivelul celorlalte structuri de specialitate, îl constituie modul unitar/standardizat de prezentare și fundamentare, în procesele-verbale de constatare și rapoartele de control, a erorilor/abaterilor constatate de auditorii publici externi. Conducerea unor structuri a impus o prezentare unitară a următoarelor elemente: descrierea erorii/abaterii, actul normativ încălcat, recomandările auditorilor publici externi. În acest fel, aceeași abatere, constatată la mai multe entități, este prezentată la fel în actele întocmite, fără a exista, ca la nivelul majorității structurilor de specialitate, abordări diferite, în special sub aspectul cadrului normativ.
- De asemenea, este de remarcat numărul și caracterul unitar al categoriilor de erori/abateri constatate de auditorii publici externi în acțiunile de audit financiar. Astfel, în majoritatea proceselor-verbale de constatare sunt consemnate câte cel puțin o abatere la următoarele obiective/subobiective:
 - ☞ elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu;
 - ☞ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
 - ☞ organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern;
 - ☞ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege;
 - ☞ calitatea gestiunii economico-financiare;
 - ☞ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale;
 - ☞ acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor bugetare pentru investiții.

- ↳ Conducerea camerelor de conturi a participat, în general, la întâlnirile organizate pentru analiza, împreună cu conducerea entităților verificate, a proiectelor rapoartelor de control/proceselor-verbale de constatare, așa cum este recomandat la pct. 98 și 354 din Regulament și cum reiese din notele de conciliere.
- ↳ Deciziile au fost emise, în general, în termen și au fost transmise spre luare la cunoștință organului ierarhic superior în subordinea căruia se află entitatea verificată, respectiv organului de conducere colectivă care aprobă, coordonează și controlează activitatea entităților verificate, respectându-se astfel prevederile pct. 183 și 362 din Regulament.
- ↳ La majoritatea camerelor de conturi, examinarea contestațiilor de către comisiile de soluționare constituite la nivelul acestora s-a efectuat în termenul de 45 de zile calendaristice prevăzut la pct. 218 din Regulament, încheierile fiind emise cu respectarea procedurilor prevăzute de Regulament.
- ↳ În ceea ce privește verificarea modului de implementare a măsurilor stabilite prin decizii, s-a constatat că această operațiune s-a realizat cu respectarea termenului recomandat de Regulament (30 de zile calendaristice de la termenul cel mai îndepărtat din decizie).
- ↳ În toate verificările efectuate se iau note de relații pentru măsurile neimplementate sau implementate parțial, explicațiile fiind redată în raport ca atare sau se concluzionează asupra cauzei. În acest mod, pentru toate măsurile neimplementate se prezintă o explicație.
- ↳ Programul de perfecționare a pregătirii profesionale s-a respectat. La nivelul unor structuri există un responsabil cu pregătirea profesională, auditor public extern, se organizează, ori de câte ori este necesar, întâlniri la care se dezbate modificările legislative, se diseminează cazuri de bună practică, se dezbate spețe cu zone de risc întâlnite în acțiunile curente, se prezintă analize economice ș.a. Pentru a asigura o bună organizare a acestor întâlniri, directorul camerei comunică, prin e-mail, transmite auditorilor publici externi, ordinea de zi, iar aspectele discutate cu ocazia acestor întâlniri se consemnează într-un "*Proces verbal*". Cazurile de "*bună practică*" sau alte informații utile în activitatea specifică a acestora se transmit, de asemenea, operativ prin e-mail.
- ↳ În situația în care, delegându-se un singur auditor public extern pe misiune, atribuțiile de revizuire – care în mod normal ar fi revenit șefului de echipă desemnat – au fost preluate de către directorul direcției. Deși în Regulament nu este prevăzută o astfel de procedură, echipa de evaluare a considerat alegerea acestei soluții ca fiind una pozitivă, pentru acest caz de excepție, în conformitate cu prevederile Standardelor de Audit ale Curții de Conturi și ale Standardelor Internaționale de Audit INTOSAI.
- ↳ În cazul unităților militare din teritoriu care nu au fost cuprinse în verificare de către structurile de specialitate teritoriale. Cu ocazia acțiunilor desfășurate la ordonatorul principal de credite, auditorii publici externi s-au deplasat în teritoriu la unele unități militare, astfel încât toate unitățile subordonate să fie cuprinse în verificare o dată la 3 ani.

Pe lângă aceste aspecte pozitive, echipele de evaluare au constatat și o serie de **deficiențe** sau **carențe** în activitatea acestor structuri, cum ar fi:

- ↳ Unele camere de conturi nu au respectat principiul prevăzut de pct. 19 din *Metodologie*, potrivit căruia entitățile ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite sunt supuse verificării cel puțin o dată la 3 ani, cazuri întâlnite în planul multianual 2009-2012 și eliminate în următorul program 2013-2015.
- ↳ În unele cazuri nu au fost respectate prevederile pct. 24 din *Metodologie*, potrivit cărora prin Programul de activitate se alocă în mod distinct fond de timp aferent activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise sau de implementare a recomandărilor formulate cu ocazia auditului performanței. Astfel, la nivelul unor structuri teritoriale, deși au fost realizate acțiuni de verificare a modului de implementare a măsurilor, conducerea acestor structuri nu a solicitat introducerea acțiunii specifice în Programul de activitate.

- ↳ Cu ocazia *instruirii auditorilor publici externi*, la majoritatea structurilor teritoriale s-au constatat unele neconformități în ceea ce privește întocmirea notelor de instruire. Precizăm faptul că, după apariția Precizărilor date în aplicarea Regulamentului, situația s-a îmbunătățit considerabil, din acest punct de vedere. Prezentăm, în continuare, principalele deficiențe constatate în întocmirea notelor de instruire.
- ↳ *Desemnarea auditorilor publici externi* pentru echipele de verificare, în unele cazuri, nu s-a efectuat în mod echitabil, întrucât conducerea camerei de conturi nu a ținut cont și de volumul creditelor bugetare derulate de entitățile supuse verificării.
- ↳ Au fost identificate unele deficiențe în activitatea auditorilor publici externi:
 - ↳ În faza de *evaluare a activităților de control și audit intern* la entitățile supuse verificării;
 - ↳ În ceea ce privește întocmirea *documentelor de lucru* în faza de execuție a acțiunilor de verificare;
 - ↳ În etapa de *raportare*, s-au constatat unele deficiențe în ceea ce privește *modul de redactare a rapoartelor/proceselor-verbale de constatare*;
 - ↳ *Concilierea* cu reprezentanții entității auditate, în foarte multe cazuri, a avut loc în aceeași zi în care a fost transmis și proiectul procesului-verbal de constatare, fără ca reprezentanții entității să aibă timpul necesar analizării abaterilor consemnate în actul încheiat, aspect sesizat și de entitățile care au răspuns la *Chestionarele* transmise de Curtea de Conturi.

Proiectele rapoartelor, întocmite ca urmare a verificărilor efectuate, au fost discutate cu conducerea structurilor verificate. După etapa de conciliere cu acestea au fost întocmite rapoartele finale care au fost prezentate spre analiză plenului Curții de Conturi. După aprobarea acestora de Plen au fost publicate pe pagina proprie de internet a Curții de Conturi – www.curteadeconturi.ro, portalul intern *Salv@tor*, la secțiunea *Rapoarte/Raport privind asigurarea calității în activitatea de control și audit*.

C5.4. Reprezentarea la instanțele judecătorești

C5.4.1. DEPARTAMENTUL JURIDIC – Atribuții, Structură organizatorică

Structură

În vederea organizării activității, prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 14 din 7 noiembrie 2008 s-a hotărât repartizarea consilierilor de conturi pe cele 12 departamente.

Anterior numirii noului Plen al Curții de Conturi, la 1 octombrie 2008, la nivelul instituției exista doar un Compartiment juridic, care avea în structură 5 posturi de consilieri juridici, având calitatea de funcționari publici.

Plenul a aprobat ca Departamentul juridic (*Departamentul VII*) să fie condus de dna consilier de conturi, prof. univ. dr. Verginia Vedinaș, în calitate de șef de departament și să se afle în coordonarea directă a Președintelui Curții de Conturi.

Prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi, adoptat prin Hotărârea Plenului nr. 30 din 28 noiembrie 2008, s-a stabilit că în structura Departamentului juridic se află Direcția juridică, condusă de un director, în subordinea căruia se află două servicii, respectiv:

- ↳ Serviciul de contencios;
- ↳ Serviciul avizare și consultanță,

fiecare serviciu urmând a fi condus de către un șef serviciu.

Aceeași structură organizatorică a fost menținută și prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi, adoptat prin Hotărârea Plenului nr. 152 din 15 decembrie 2010, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2011, până la data de 20 septembrie 2016, când, în urma reorganizării care a intervenit la nivel instituțional, prin Hotărârea nr. 330 din 15 septembrie 2016, Plenul a aprobat înființarea funcției de director adjunct în cadrul fiecărei direcții din structura departamentelor de specialitate ale Curții de Conturi, așadar, inclusiv la nivelul Departamentului juridic.

În vederea îndeplinirii atribuțiilor ce i-au fost repartizate Departamentului juridic, au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor de specialitate juridică, de execuție și de conducere.

În anii 2009-2017, întreaga activitate juridică s-a desfășurat sub îndrumarea directă a dnei consilier de conturi, prof. univ. dr. Verginia Vedinaș, care, prin experiența didactică și consecvența Domniei sale, într-un interval scurt, a pus bazele acestei structuri.

Ulterior, echipa de conducere s-a întregit, fiind ocupate toate posturile de conducere aflate în coordonarea sa, respectiv director, director adjunct și doi șefi serviciu.

La începuturi, personalul de execuție a fost în număr redus, respectiv 17 posturi și concentrat la centru. Îmbunătățirea și eficientizarea activității a determinat extinderea structurii de execuție, în etape, ajungându-se ca la sfârșitul anului 2016, să fie ocupate 20 posturi de consilieri juridici asimilați auditorilor publici externi, încadrați în ambele servicii.

Pe lângă consilierii juridici de la centru, începând cu anul 2012 au fost alocate posturi de consilieri juridici în cadrul structurilor teritoriale, care fac parte din Departamentul juridic, însă cu locul de muncă la camerele de conturi din județele respective. Astfel, la sfârșitul anului 2016 erau ocupate posturile din județele: Alba, Brașov, Cluj, Dolj, Galați, Iași și Timiș, fiind vacante două posturi, la Bihor și Suceava.

Extinderea treptată a fost determinată de numărul tot mai mare de cauze aflate pe rolul instanțelor judecătorești în care Curtea de Conturi este parte, al sesizărilor penale formulate și, în general, al tuturor activităților derulate în cadrul Departamentului juridic, consilierii juridici din teritoriu, având principala responsabilitate de a asigura reprezentarea instituției în fața tribunalelor și a curții de apel din județul unde se află încadrați, în acest fel degrevând personalul de la centru de sarcina deplasărilor frecvente pentru a asigura reprezentarea și contribuind, astfel, la eficiența Departamentului.

Atribuțiile Departamentului juridic

Departamentul juridic reprezintă o structură funcțională a Curții de Conturi, a cărei activitate se desfășoară, în principal, pe două componente:

- ☞ asigurarea reprezentării Curții de Conturi în fața instanțelor judecătorești și a altor autorități publice;
- ☞ acordarea de asistență juridică departamentelor de control/audit, camerelor de conturi județene și a municipiului București, Autorității de Audit și Secretariatului general.

Atribuțiile Departamentului juridic au fost inițial prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi din 2008, fiind preluate și în cel aprobat în anul 2010.

Pe lângă cele două atribuții anterior menționate, Departamentul juridic desfășoară numeroase alte activități, care pot fi grupate astfel:

I. În sfera *litigiilor civile și de contencios administrativ*, principalele atribuții ale Departamentului juridic sunt următoarele:

- a) Întocmirea actelor procedurale în vederea apărării drepturilor și intereselor Curții de Conturi, constând în redactarea de întâmpinări, răspunsuri la întâmpinări, cereri de chemare în judecată, cereri reconvenționale, răspunsuri la interogatorii etc., promovarea căilor ordinare și extraordinare de atac. Pentru realizarea acestor obligații, personalul de conducere și de execuție a fost implicat în decursul celor 9 ani de mandat în desfășurarea unei activități intense, ce a necesitat eforturi susținute în raport de numărul foarte mare de dosare în care Curtea de Conturi a fost parte (peste 15.000 doar în ce privește litigiile rezultate din activitățile specifice, fără a lua în calcul și celelalte cauze care au avut ca obiect: drepturi salariale, restituirea unor imobile, cereri de informații de interes public etc.). Prezența la toate termenele de judecată a impus ca întreg personalul de execuție să fie angrenat în deplasările frecvente la instanțele de judecată, din București și din teritoriu, ceea ce a creat dificultăți în îndeplinirea sarcinilor de serviciu la centru, personalul de conducere fiind nevoit să desfășoare, pe lângă coordonarea, conducerea și îndrumarea consilierilor juridici, numeroase analize și materiale necesare structurilor de specialitate solicitante.

În cazuri deosebite, activitatea de reprezentare a fost asigurată de șeful Departamentului juridic sau de director. În luarea acestei decizii, s-au avut în vedere aspecte precum efectele pe care unele cauze le-ar fi putut genera asupra bugetului instituției, în dosarele cu proprii salariați, sau neregulile grave, de indisciplină financiară, constatate de Curtea de Conturi la unele entități verificate și care produsese ră prejudicii semnificative, în dosarele derivând din activitatea specifică a instituției etc.

În acest sens, un caz aparte l-a constituit litigiul generat de angajații și foștii angajați (actualmente pensionari) ai Camerei de Conturi Galați, prin care aceștia au solicitat obligarea Curții de Conturi la plata, în continuare, a unor sporuri neprevăzute de dispozițiile legale în vigoare, obținute anterior prin hotărâri judecătorești, în care s-a implicat directorul Direcției juridice. Sporurile totale solicitate în lipsa unei baze legale în acest sens au fost în procent de 160% la salariul de bază. Instanța de fond, respectiv Tribunalul Galați a pronunțat Sentința civilă nr. 1120/26.09.2016, în dosarul 4142/121/2014, prin care a admis acțiunea formulată și a obligat Curtea de Conturi la plata unor sume impresionate către reclamant, despăgubirile totale acordate ridicându-se la aproximativ 2.500.000 euro. Ca urmare a implicării active a conducerii din cadrul Departamentului juridic, atât prin apărările scrise formulate, cât și prin susținerile în fața completului de judecată, instituția noastră a obținut câștig de cauză în fața instanței de apel, respectiv Curtea de Apel Galați, instanța pronunțând, în mod definitiv, o soluție de respingere a acțiunii reclamantilor ca urmare a rejudecării litigiului.

Schimbările care au intervenit în plan procedural, cu privire la desfășurarea proceselor civile, prin adoptarea unui nou Cod de procedură civilă, la 1 iulie 2010, cel din 1965 abrogându-se, au determinat modificări și la nivelul Departamentului juridic, în special în ceea ce privește termenele pentru redactarea actelor procedurale.

Totodată, activitatea de reprezentare a devenit mai complexă, deoarece personalul de specialitate juridică a fost necesar să aplice, în funcție de data de înregistrarea a fiecărui dosar în parte, regulile instituite de noul Cod de procedură civilă sau pe cele vechi, reglementate prin Codul de procedură civilă din 1965.

Această situație a apărut întrucât legea prevede că *procesele în curs de judecată începute sub legea veche rămân supuse acelei legi*, ceea ce a determinat ca instanțele să judece litigiile, astfel: a) fie în baza Codului de procedură civilă din 1965, pentru procesele începute anterior datei de 15 februarie 2013; b) fie în baza Codului de procedură civilă din 2010, pentru procesele începute ulterior datei de 15 februarie 2013, de la care acesta a intrat în vigoare.

Câștigarea unui număr semnificativ de dosare este consecință nu doar a actelor de audit/control întocmite, ci și a calității actelor procedurale redactate de Departamentul juridic, a cărui misiune, dificilă uneori, este de a transpune în limbaj juridic, într-un cadru procedural prestabilit, aspecte foarte tehnice, specifice domeniului financiar-fiscal, reținute prin actele contestate și a de aduce argumente suplimentare, de natură juridică, care să susțină actele administrative supuse controlului de legalitate efectuat de către instanțele de judecată.

Ca atare, numărul de dosare câștigate reprezintă expresia unui efort susținut al personalului Departamentului juridic, desfășurat pe parcursul mai multor ani, al cărui scop a fost menținerea actelor administrative contestate, încheiate de către Curtea de Conturi.

- b) În vederea unei imagini fidele a stadiului dosarelor, Departamentul juridic ține evidența cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Pentru a facilita această atribuție, la nivelul Departamentului a fost creat un program informatic, care se completează cu datele relevante referitoare la dosarele inserate de către consilierii juridici. Totodată, se află în derulare, în baza unei cooperări interdepartamentale, crearea unui nou program, complex, care să asigure, pe lângă obiectivul descris anterior și pe acela de a permite extragerea de date necesare completării situațiilor și rapoartelor periodice care se întocmesc la nivel departamental și instituțional.

- c) Un aspect deosebit al acestei activități îl constituie faptul că structurile de specialitate, atât cele de la nivel central, cât și cele de la nivel teritorial, colaborează în mod activ cu Departamentul juridic, în vederea bunei fundamentări a apărărilor formulate în instanță. Totodată, structurile de specialitate, care au întocmit actele care au fost contestate, sunt informate lunar cu privire la soluțiile pronunțate de instanțele de judecată.

II. În materie *penală*, atribuțiile Departamentului juridic constau în următoarele:

- a) În cazul în care în actele de control/audit s-a constatat existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, sunt sesizate organele de urmărire penală. Aceasta se desfășoară potrivit unei proceduri stabilite prin Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Inițial, în anul 2009, potrivit R.O.D.A.S., aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 1/2009, Departamentul juridic emitea aviz asupra propunerii de sesizare a organelor de urmărire penală, la solicitarea șefului departamentului/directorul camerei de conturi. După obținerea avizului, adresa de sesizare, însoțită de raportul de audit la care era anexat procesul-verbal de constatare, se transmitea organului de urmărire penală competent.

Ulterior, prin R.O.D.A.S. din 2010 (aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 130/2010) și cel din 2014 (aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 155/2014), s-a prevăzut că, în vederea sesizării organelor de urmărire penală, departamentul de specialitate coordonator al acțiunii solicită un punct de vedere Departamentului juridic referitor la încadrarea sau nu a faptelor consemnate în actele de control încheiate în categoria celor de natură penală, atât pentru acțiunile proprii, cât și pentru cele coordonate în teritoriu. Proiectul de sesizare se supune spre aprobare Plenului Curții de Conturi. Așadar, sesizarea organelor de urmărire penală parcurge mai multe etape, însă decizia de sesizare aparține Plenului Curții de Conturi. În situația în care Plenul Curții de Conturi, prin Hotărâre, a decis sesizarea organelor de urmărire penală, urmează întocmirea de către Departamentul coordonator a adresei de sesizare, care se înaintează organului de urmărire competent.

Îmbunătățirea eficienței atribuției de sesizare a organelor de urmărire penală a reprezentat o preocupare permanentă a Departamentului juridic. În acest scop, amintim că în cadrul ședințelor Plenului Curții de Conturi din anul 2016, au fost supuse dezbaterii și aprobate trei note având următorul obiect:

☞ Nota Departamentului juridic nr. VII/48187/16.08.2016, cu privire la *conținutul propunerilor de sesizare a organelor de urmărire penală formulate de structurile de specialitate*;

☞ Nota Departamentului juridic cu privire la *cerințele elaborării adresei de sesizare a organelor de urmărire penală de către conducătorul departamentului de specialitate, coordonator al acțiunii*, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 109/31.03.2016;

☞ Nota Departamentului juridic nr. 47675/20.07.2016 privind *informarea Procurorului General al României cu privire la sesizările adresate structurilor Ministerului Public, Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*.

În urma demersurilor Departamentului juridic, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Cabinet Procuror General, prin adresa nr. 1710/C/10064/2016 transmisă tuturor parchetelor din țară, a demarat o acțiune de comunicare către instituția noastră a ordonanțelor de clasare, de renunțare la urmărirea penală și a soluțiilor adoptate prin rechizitoriu și acorduri de recunoașterea vinovăției în cauzele penale care au ca obiect sesizări ale Curții de Conturi.

- b) În temeiul art. 339, respectiv, după caz, al art. 340 C. proc. pen. din 2010, intrat în vigoare Departamentul juridic redactează plângerile împotriva soluțiilor de clasare sau de renunțare la urmărirea penală, dispuse de organele competente, atunci când consideră că aceste soluții nu sunt temeinice.

Anterior adoptării noului Cod de procedură penală din 2010, organul de urmărire penală emitea rezoluții și ordonanțe prin care dispunea soluții de neîncepere a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penale, de încetare a urmăririi penale, împotriva cărora instituția noastră avea posibilitatea, dacă considera întemeiat, să formuleze plângere, în temeiul art. 278 sau 278¹ din Codul de procedură penală de la 1968.

Așadar, împotriva soluțiilor pronunțate, atât vechiul, cât și actualul Cod de procedură penală, au consacrat posibilitatea formulării unei plângeri care se soluționează, în primă fază de procuror ierarhic superior, iar în cea de-a doua fază, de către instanța de judecată competentă să soluționeze cauza în fond.

Prin noul Cod de procedură penală, s-a adoptat instituția Judecătorului de Cameră Preliminară în cadrul fiecărei instanțe, care este competentă să soluționeze plângerea formulată împotriva măsurilor și actelor dispuse de procuror.

Instituția noastră este implicată în aceste dosare penale doar în faza de urmărire penală, ca organ de constatare, din perspectiva art. 61 C. proc. pen. coroborat cu art. 34 C.proc.pen. din 2010, până la încheierea actului de sesizare a instanței penale competente. Însă, în cazul în care soluția pronunțată de organele de urmărire penală competente este de clasare sau de renunțare la urmărire penală, Curtea de Conturi are legitimarea procesuală de a formula plângere împotriva acesteia. În faza de judecată a cauzei penale, instituția noastră nu este parte.

În situația în care în dosarele respective se produce un anumit prejudiciu și aceasta reprezintă regula, se poate constitui parte civilă autoritatea publică în bugetul căreia s-a produs prejudiciul respectiv. În condițiile în care este prejudiciat Statul Român, acesta este reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, potrivit art. 2 alin. (2) lit.c) din H.G. nr. 34/2009 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice*. Aceste subiecte de drept sunt citate în cauză în calitate de persoane vătămate, pe parcursul derulării procesului, în condițiile *Codului de procedură penală* și au posibilitatea să se constituie părți civile.

Motivele pentru care au fost pronunțate soluții nefavorabile constau, în principal, în lipsa elementelor necesare intervenției răspunderii penale, în sensul că:

- ☞ lipsește elementul material al infracțiunii, respectiv acțiunile și inacțiunile să fi fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ☞ lipsește elementul subiectiv, respectiv vinovăția, în formele prevăzute de *Codul penal*;
- ☞ faptele săvârșite nu au determinat producerea unui prejudiciu, care este un element obligatoriu pentru infracțiunile de serviciu pe care, ca regulă, le constată instituția noastră.

Aceste aspecte se regăsesc fie în ordonanțele de clasare întocmite de către organele de urmărire penală, fie în încheierile pronunțate de judecătorul de Cameră Preliminară, ca urmare a plângerilor pe care instituția noastră le formulează împotriva ordonanțelor de clasare.

În situația în care din actele procedurale întocmite rezultă că nu se impune contestarea soluției dispuse de către parchet, Departamentul juridic solicită punctul de vedere al departamentului coordonator cu privire la soluția emisă și întocmește un referat avizat atât de Departamentul juridic, cât și de departamentul coordonator. În acest sens, cauzele care determină astfel de situații sunt reprezentate de decesul făptuitorului, prescrierea răspunderii penale, recuperarea integrală a prejudiciului, ele vizând astfel situații excepționale pentru care, în mod obiectiv, nu se mai impune formularea plângerii, pentru a evita nu numai pronunțarea unor soluții nefavorabile, ci și riscul de a fi obligați la plata unor cheltuieli judiciare.

- c) Departamentul juridic emite acorduri către structurile de specialitate, respectiv departamente și camera de conturi în vederea transmiterii către organele de urmărire penală și altor instituții a copiilor actelor de control/audit ale Curții de Conturi solicitate de acestea, în vederea soluționării dosarelor pe care le-au constituit.

Cererile organelor de urmărire penală au ca scop completarea probatoriului, în cadrul cercetărilor penale, care se desfășurau ca urmare a sesizărilor formulate de diferite persoane fizice și juridice, având ca obiect săvârșirea unor fapte de natură penală de către angajații entităților publice în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Pentru perioada 2012-2016, au fost emise 1504 de acorduri. Situația detaliată pe fiecare an, din perioada mai sus menționată, se prezintă astfel: în anul 2012 – 140 de acorduri; 2013 – 206 de acorduri; 2014 – 200 de acorduri; 2015 – 395 de acorduri; 2016 – 563 de acorduri.

Analizând situația acordurilor emise în fiecare an se poate observa că începând cu anul 2015 numărul solicitărilor a crescut foarte mult comparativ cu perioada anterioară, practic acesta dublându-se.

În ceea ce privește anul 2016 trendul ascendent s-a menținut față de perioada anterioară, fiind înregistrat cel mai mare număr de solicitări de la organele penale pentru comunicarea actelor de control.

III. Pe plan legislativ, Departamentul juridic este implicat în emiterea proiectelor de avize sau puncte de vedere asupra inițiativelor legislative, care se supun dezbaterii și aprobării Plenului Curții de Conturi.

În îndeplinirea acestei îndatoriri, se au în vedere prevederile art. 117 alin. (2) din Constituția României, republicată, potrivit căreia: „*Guvernul și ministerele, cu avizul Curții de Conturi, pot înființa organe de specialitate, în subordinea lor, numai dacă legea le recunoaște această competență*” și ale art. 41 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, prin care se stabilește că aceasta avizează: „*a) la cererea Senatului sau a Camerei Deputaților, proiectul bugetului de stat și proiectele de lege în domeniul finanțelor și al contabilității publice sau prin aplicarea cărora ar rezulta o diminuare a veniturilor sau o majorare a cheltuielilor aprobate prin legea bugetară; b) înființarea de către Guvern sau ministere a unor organe de specialitate în subordinea lor*”.

Această atribuție a Curții de Conturi se regăsea și în Constituția României din 1991, anterior revizuirii, la art. 116 alin. (2), precum și în toate formele Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi.

Pe lângă avizele emise în baza prevederilor constituționale și legale, precizate anterior, Curtea de Conturi emite și puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative, care prin conținutul lor produc efecte care intră în sfera de competență a Curții de Conturi, în sensul unor influențe de natură financiar-fiscală, sens în care Departamentul juridic întocmește proiectele de avize/puncte de vedere, supuse dezbaterii și aprobării Plenului.

IV. La nivel intern, pe lângă atribuția de a acorda consultanță juridică structurilor de specialitate centrale și teritoriale ale Curții de Conturi, Autorității de Audit, precum și altor compartimente funcționale ale instituției, desfășurată atât de către personalul de conducere, cât și de execuție al Departamentului juridic, se derulează și următoarele activități:

a) În Regulamentele de organizare a Curții de Conturi, încă de la bun început s-a prevăzut că Departamentul juridic analizează și avizează pentru legalitate actele juridice întocmite la nivelul Curții de Conturi.

Această atribuție s-a concretizat prin următoarele activități:

- ☞ contrasemnarea hotărârilor Plenului Curții de Conturi;
- ☞ avizarea ordinelor Președintelui Curții de Conturi;
- ☞ avizarea contractelor încheiate la nivelul Curții de Conturi, cât și pe cele ale camerelor de conturi teritoriale pentru care acestea sunt împuternicite să le încheie;
- ☞ avizarea actelor încheiate în cadrul activității de achiziții publice desfășurată de Curtea de Conturi;
- ☞ avizarea și contrasemnarea altor acte cu caracter juridic.

- b) De-a lungul celor nouă ani de mandat, a existat o strânsă colaborare cu Serviciul comunicare, imagine și relații publice, în vederea întocmirii în comun a răspunsurilor la cererile de informații de interes public și la petițiile cu caracter juridic, în condițiile și la termenele prevăzute de legislația în vigoare și de reglementările interne ale Curții de Conturi.
- c) În plus față de aceste activități, Departamentul juridic este angrenat în următoarele:
- ☞ întocmirea unor rapoarte cu privire la activitatea sa;
 - ☞ efectuarea de analize și redactarea de opinii juridice argumentate și alte materiale, necesare fundamentării deciziilor adoptate la nivelul instituției;
 - ☞ desfășurarea unor activități în diverse comisii, fie temporare, cum a fost *Comisia de analiză a cauzelor care au determinat soluții nefavorabile privind sesizările organelor de urmărire penală în perioada 2010-2015*, fie permanente, cum ar fi *Comisia de etică din cadrul Curții de Conturi*, *Comisia pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi*, *Comisia pentru elaborarea codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control*;
 - ☞ participarea reprezentanților Departamentului juridic, în calitate de lectori, la activitatea de pregătire profesională a personalului de specialitate, care este organizată de către Departamentul I, prin abordarea unor aspecte care privesc dimensiunea juridică a activităților specifice de control/audit, precum și litigiile rezultate din acestea;
 - ☞ implicarea reprezentanților Departamentului juridic în arhivarea documentelor.
- d) Nu în ultimul rând este de menționat faptul că din anul 2015, prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 377/29.10.2015, colectivul de redacție al Revistei Curții de Conturi s-a extins, prin cooptarea unui membru din partea Departamentului juridic.

Încă de la momentul reeditării Revistei, aprobată prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 18/16.02.2011, personalul de conducere și de execuție al Departamentului juridic s-a implicat în redactarea și transmiterea pentru publicare a unor articole de specialitate juridică, prin care au fost analizate subiecte de interes pentru instituție, contribuind astfel la îmbogățirea conținutului acesteia.

C5.4.2. Reprezentarea la instanțele judecătorești

Potrivit art. 140 alin. (1) teza a doua din Constituția României, republicată, litigiile rezultate *din activitatea Curții de Conturi se soluționează de instanțele judecătorești specializate*, în condițiile legii organice. Până la constituirea acestora, ele se soluționează de către instanțele judecătorești ordinare, conform art. 155 alin. (6) din Legea fundamentală.

Așa se face că, în prezent, Curtea de Conturi exercită activitatea de control asupra resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, iar litigiile generate de actele de control și audit, întocmite de aceasta, se soluționează de instanțele de contencios administrativ competente, respectiv secțiile de contencios administrativ și fiscal ale tribunalelor, curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție¹.

Misiunea de reprezentare a Curții de Conturi în fața instanțelor judecătorești a revenit Departamentului juridic.

În ceea ce privește activitatea sa specifică, Curtea de Conturi a avut calitatea de *reclamantă* în baza vechii legislații care stipula emiterea unei *încheieri de sesizare*, prin care se prevedeau în concret persoanele responsabile și prejudiciul cert care se impunea a fi recuperat, însă, odată cu modificările Legii nr. 94/1992, Curtea de Conturi a dobândit *calitate procesuală pasivă, de pârât*, în litigiile născute din exercitarea dreptului de contestare a actelor de audit și control de către entitățile verificate.

¹ În ceea ce privește hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești, spre deosebire de Codul de procedură civilă din 1865 care conferea termenilor „*definitiv*” și „*irevocabil*” un înțeles distinct, în filozofia noului Cod de procedură civilă, intrat în vigoare la 15 februarie 2013, s-a renunțat la noțiunea de „*irevocabil*”, astfel că hotărârile care nu mai pot fi atacate nici cu apel, nici cu recurs devin „*definitive*”. Având în vedere că procesele în curs de judecată începute sub legea veche rămân supuse acelei legi, au fost pronunțate hotărâri irevocabile și după 15 februarie 2013 în dosarele începute anterior acestei date.

Deciziile întocmite de departamente și camerele de conturi pot fi atacate, potrivit Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, mai întâi cu contestație, care este obligatorie și se soluționează de comisiile de soluționare constituite la nivelul acestora. Împotriva încheierilor pronunțate de comisiile de soluționare se pot formula acțiuni în fața instanțelor de judecată, care intră în competența secțiilor de contencios administrativ constituite la nivelul tribunalelor, curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

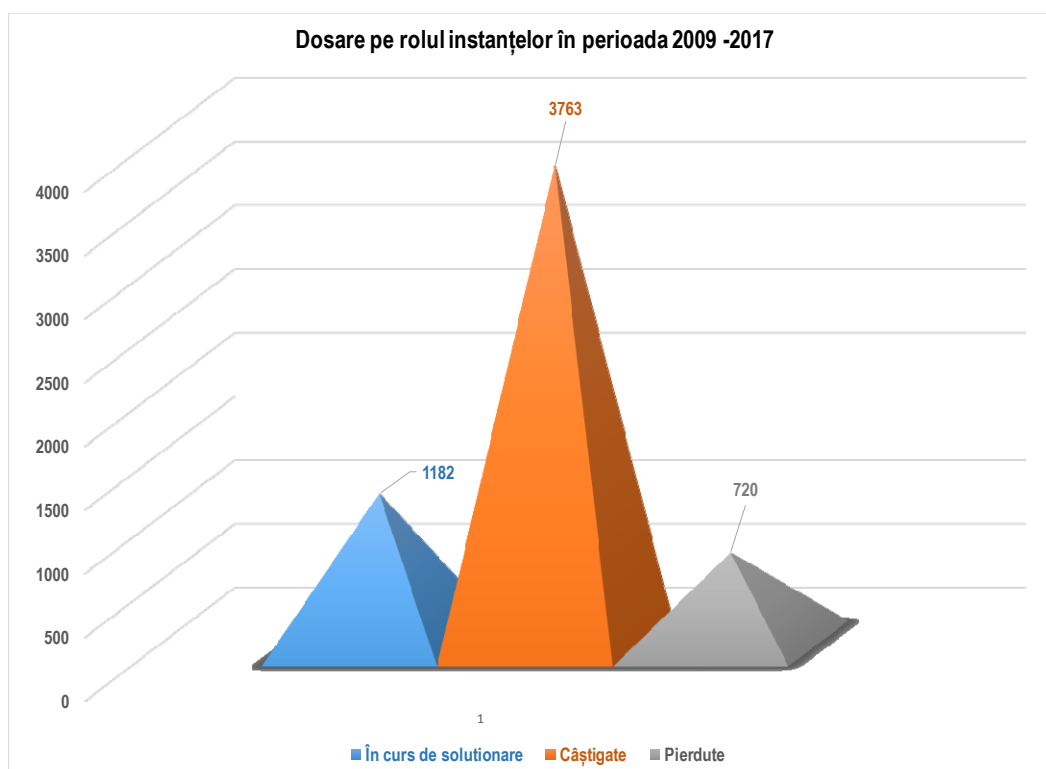
Totodată, Curtea de Conturi a fost implicată în numeroase alte litigii, din care menționăm pe cele având ca obiect acordarea unor sporuri salariale; retrocedarea unor bunuri imobile; cereri în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public; executări silite și contestații la executare silită etc.

Situația litigiilor rezultate din activitatea Curții de Conturi din perioada ianuarie 2009-iunie 2017, se prezintă astfel:

Anul	Acte de control/audut asupra cărora s-a solicitat în instanță						TOTAL		
	Suspendare act			Anulare act					
	În curs de soluționare	Soluționate		În curs de soluționare	Soluționate		În curs de soluționare	Soluționate	
		Câștigate	Pierdute		Câștigate	Pierdute		Câștigate	Pierdute
2009-2010	56	58	40	290	83	78	346	141	118
2011	151	157	29	1003	580	73	1154	737	102
2012	89	64	20	1751	635	136	1840	699	156
2013	127	27	4	1770	168	46	1897	195	50
2014	52	32	1	2295	272	59	2347	304	60
2015	42	67	26	2167	351	55	2209	418	81
2016	91	110	22	1254	678	83	1345	788	105
2017	190	126	15	992	355	33	1182	481	48
TOTAL	190	641	157	992	3122	563	1182	3763	720

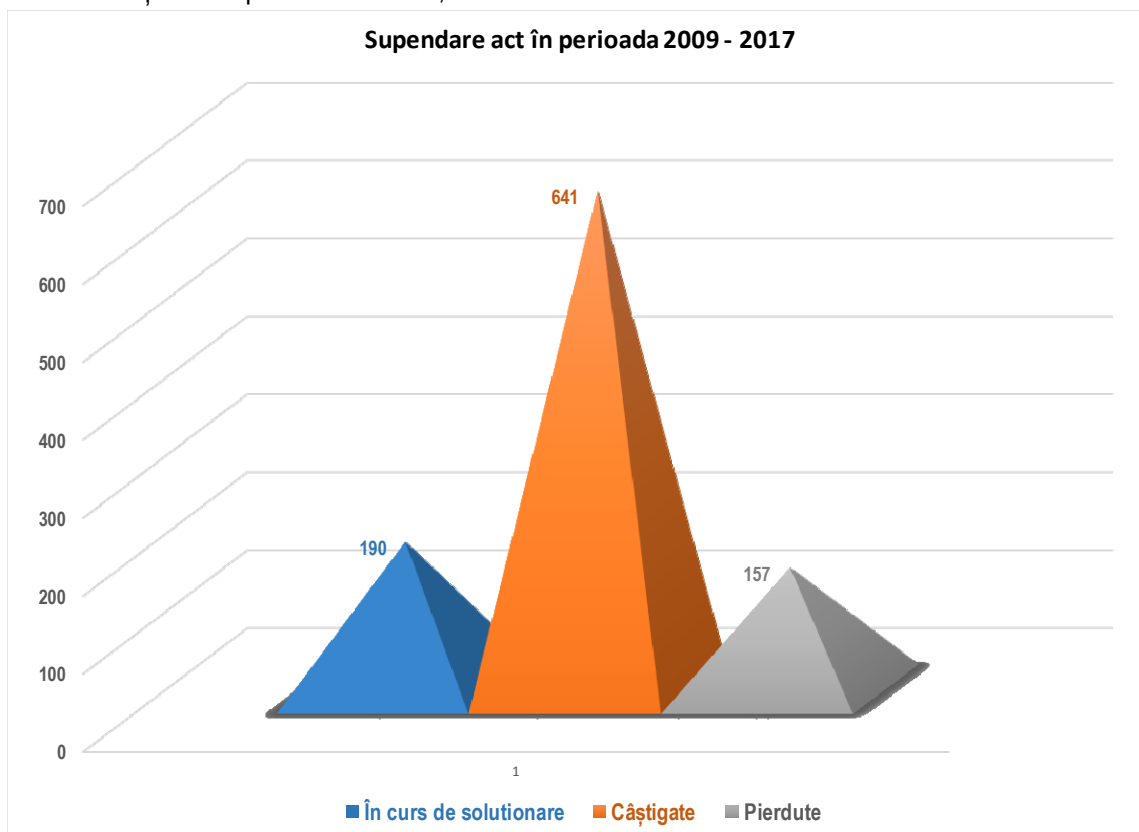
După cum este lesne de observat, din diagrama de mai jos, Curtea de Conturi a câștigat, în mare parte, procesele în care a fost implicată, ceea ce scoate în evidență, în egală măsură, validitatea actelor de audit și control întocmite prin care s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate în administrarea și cheltuirea fondurilor publice, precum și nivelul ridicat al activității de reprezentare în fața instanțelor judecătorești a intereselor Curții de Conturi.

Grafic, pentru perioada analizată, situația dosarelor aflate pe rolul instanțelor de judecată se prezintă astfel:

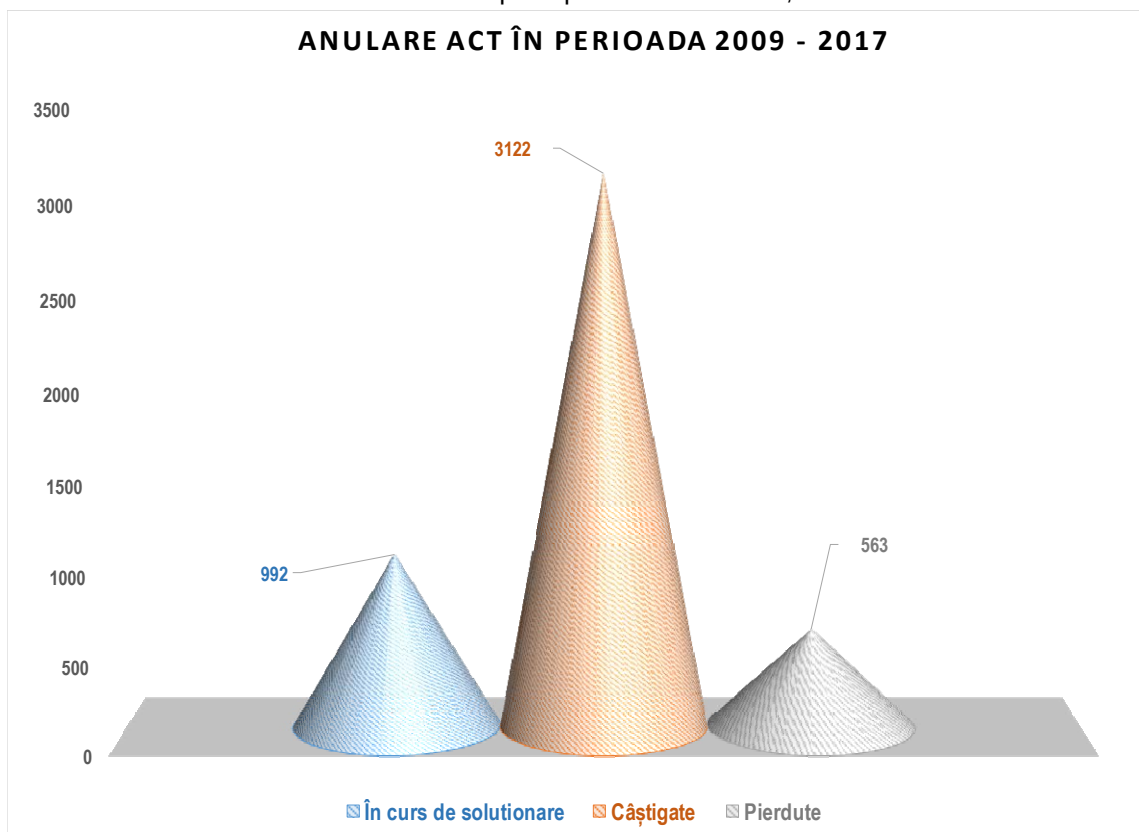

Detaliat pe cele două categorii de solicitări situația de prezintă astfel:

- ☞ Solicitarea de suspendare a aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise până la soluționarea pe fond a cauzei;

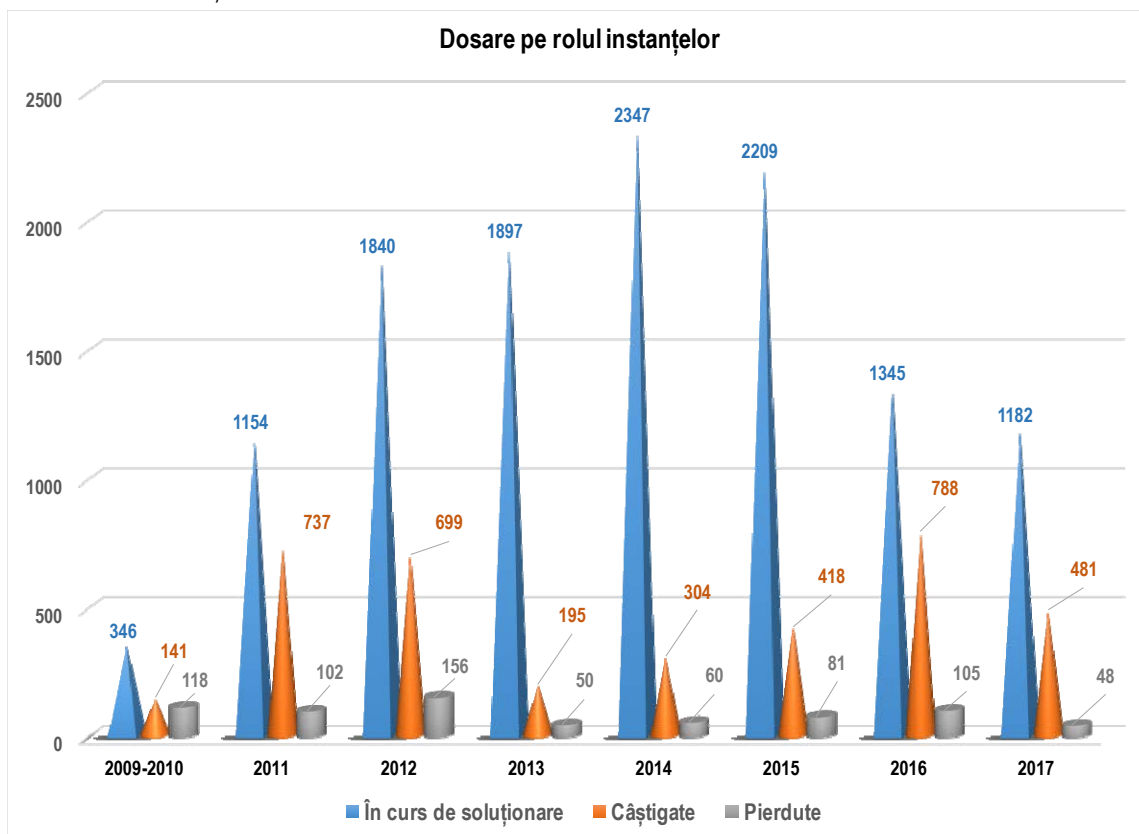

- ☞ Solicitarea de anulare a măsurilor dispuse prin deciziile emise;

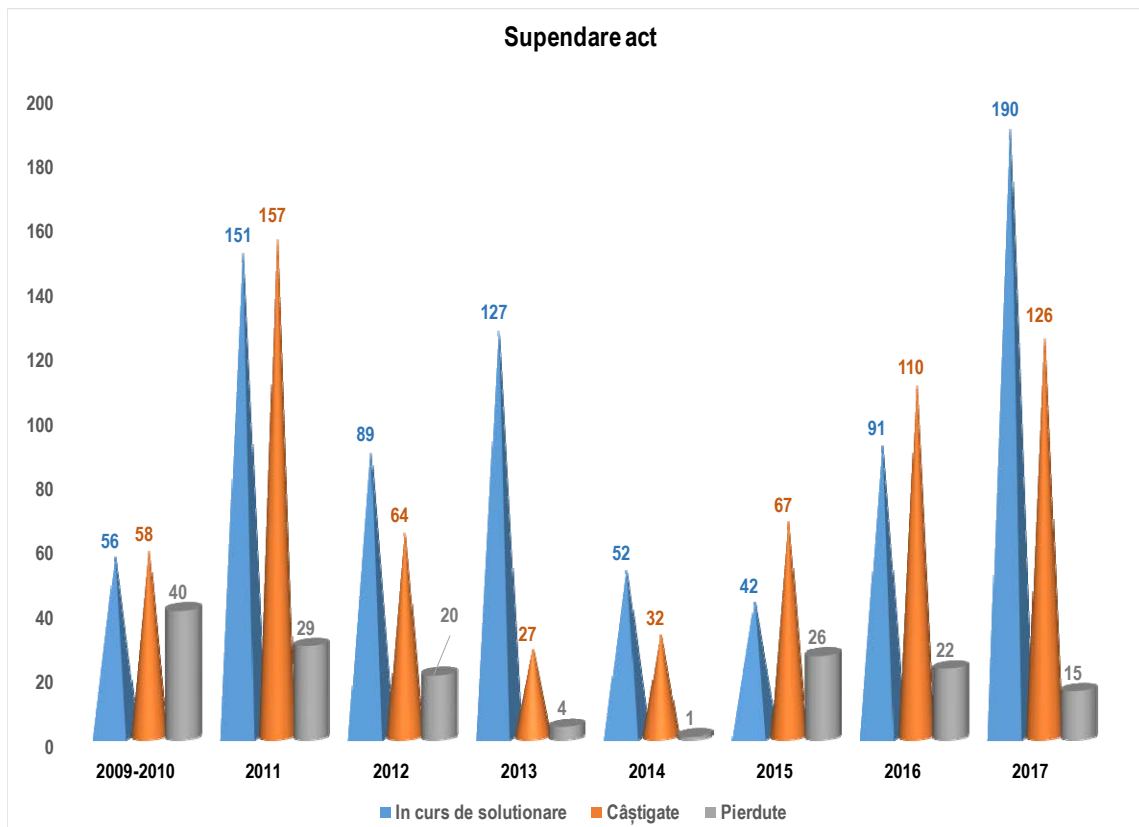

Analizând în dinamică, pe total și detaliat pe cele două categorii de solicitări, situația de prezintă astfel:

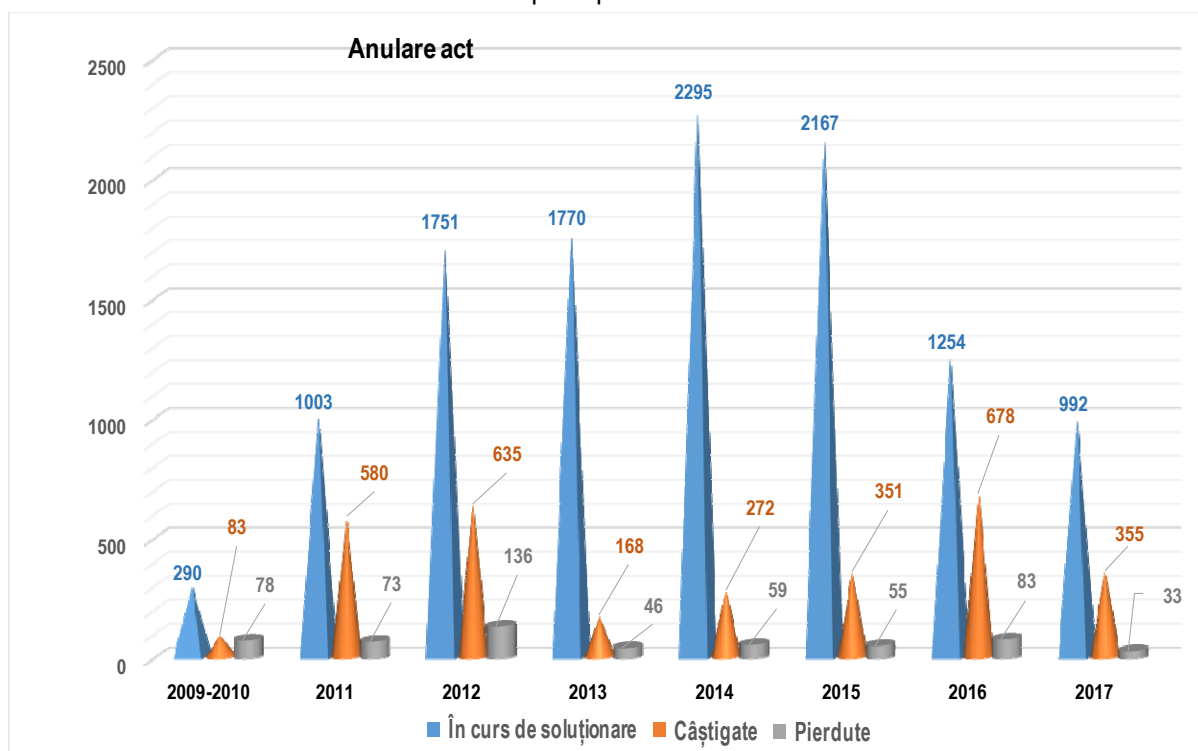
☞ Total dosare;

☞ Solicitarea de suspendare a aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise până la soluținarea pe fond a cauzei;

☞ Solicitarea de anulare a măsurilor dispuse prin deciziile emise.

Începând cu anii 2012-2013 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de litigii, ceea ce apreciem că se datorează, în principal, unei tendințe generalizate de contestare de către conducerile entităților verificate a actelor administrative de valorificare emise de Curtea de Conturi, ca urmare a controlului/auditului efectuat. Chiar și în condițiile în care conducerea entităților verificate a apreciat că nu sunt motive suficiente de întemeiate pentru a solicita anularea actelor de control/audit, a înțeles totuși să formuleze acțiuni la instanțele de contencios administrativ, considerând că accesul la justiție este garantat, prin art. 21 alin. (1) din Constituția României, republicată, deși exercitarea drepturilor procesuale trebuie să se facă cu bună credință, potrivit principiului consacrat de art. 57 din Constituția României, republicată și art. 12 din Codul de procedură civilă.

Având în vedere numărul mare al proceselor, care în majoritate se derulează în fața instanțelor judecătorești din țară, deoarece competența de soluționare revine acestora, fiind atacate acte administrative emise de structurile teritoriale ale Curții de Conturi, în vederea unei reprezentări corespunzătoare în fața instanțelor de judecată, Curtea de Conturi, prin Departamentul Juridic, a întocmit mii de acte procedurale formulând apărări scrise, care au fost susținute și oral, străduindu-se, prin consilierii juridici, să asigure reprezentarea în fața instanțelor de judecată la toate termenele de judecată.

Toate aceste eforturi ale Departamentului Juridic nu au rămas fără rezultat, ajungându-se ca numărul proceselor în care s-a dat câștig de cauză entităților auditate să fie semnificativ redus în raport cu cele în care s-au pronunțat soluții favorabile instituției noastre.

Detaliat pe ani, situația se prezintă astfel:

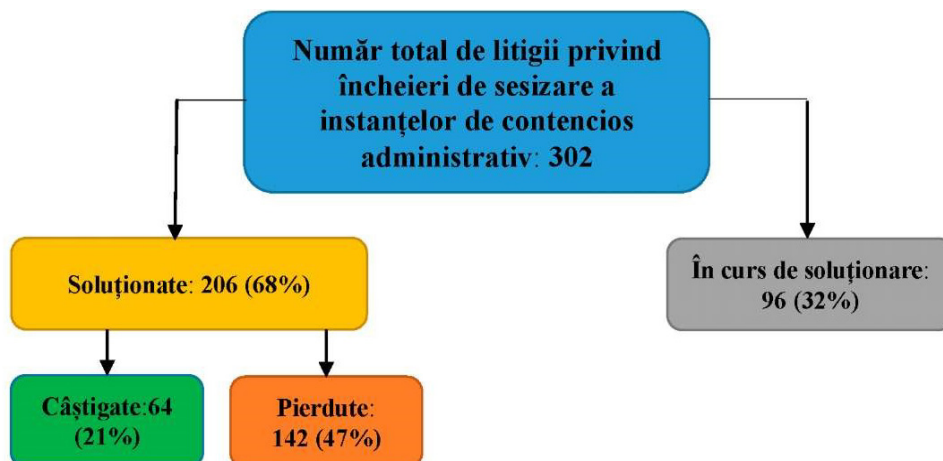
În perioada anilor 2009-2010, Curtea de Conturi a fost parte într-un număr de 1738 de litigii, din care 639 au fost soluționate definitiv și irevocabil, iar restul de 1099 de cauze erau în curs de soluționare la finalul anului 2010.

Litigiile care au derivat din activitatea sa specifică se compuneau din:

A) Litigii rezultate în baza încheierilor de sesizare a instanțelor de judecată de către Curtea de Conturi, care a reprezentat vechea procedură, anterioară modificărilor intervenite asupra Legii nr. 94/1992, aduse prin Legea nr. 217/2008, și adoptării R.O.D.A.S. din 2009.

În aceste procese, instituția noastră a avut calitatea procesuală de **reclamantă**, situația dosarelor prezentându-se astfel:

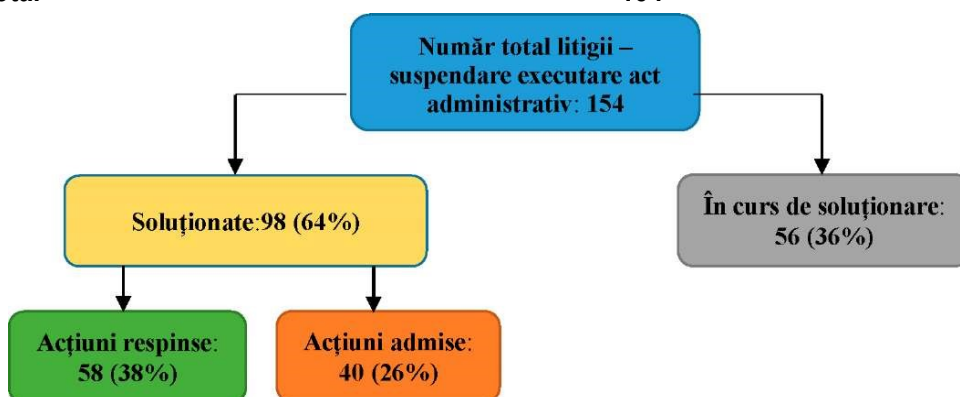
a) acțiuni admise definitiv și/sau irevocabil	64 (21%);
b) acțiuni respinse definitiv și/sau irevocabil	142 (47%);
c) acțiuni în curs de soluționare	96 (32%).
Total	302

B) Litigii având ca obiect suspendarea executării actelor administrative, emise de Curtea de Conturi:

a) acțiuni admise definitiv și/sau irevocabil	40 (26%);
b) acțiuni respinse definitiv și/sau irevocabil	58 (38%);
c) acțiuni în curs de soluționare	56 (36%).

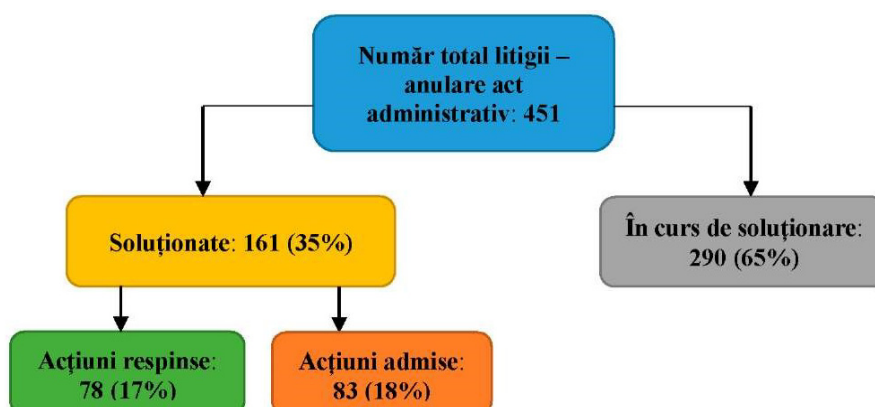
Total **154**

C) Litigii având ca obiect anularea actelor administrative emise de Curtea de Conturi, astfel:

a) acțiuni admise definitiv și/sau irevocabil	78 (17%);
b) acțiuni respinse definitiv și/sau irevocabil	83 (18%);
c) acțiuni în curs de soluționare	290 (65%).

Total **451**

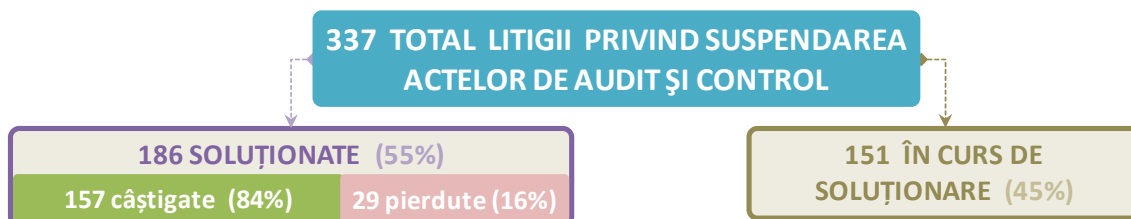
În perioada anilor 2009-2010, în 123 de cauze, instanțele de judecată au dispus suspendarea/anularea actelor de control, efectuate de instituția noastră, într-un număr de 136 de litigii au fost menținute actele de control, iar 346 de litigii se aflau în curs de soluționare la instanțele de contencios administrativ, la sfârșitul anului 2010.

În anul 2011, urmare a contestării actelor de audit și control ale Curții de Conturi, de către entitățile verificate, la nivelul instituției noastre a fost înregistrat un număr de 2.090, cauze din care 888 au fost soluționate definitiv și/sau irevocabil, iar 1.202 se aflau în curs de soluționare la finele anului.

Litigiile generate de activitatea specifică se refereau la:

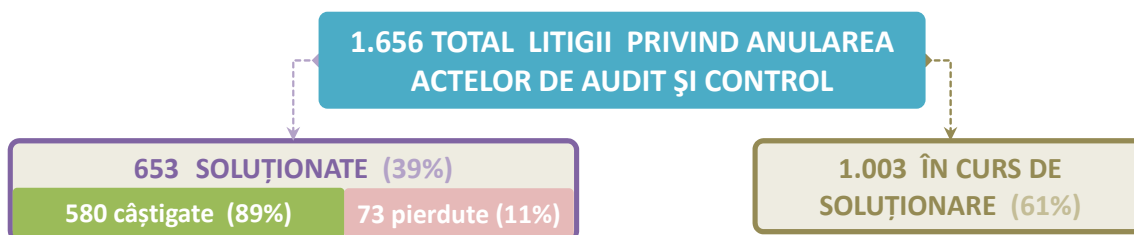
- **suspendarea**, în tot sau în parte, a actelor de audit și control. Aceste litigii au fost în număr de 337, din care s-au soluționat 186, iar dintre acestea s-au câștigat 157 litigii (84%).

Grafic, aceste litigii se prezintă astfel:

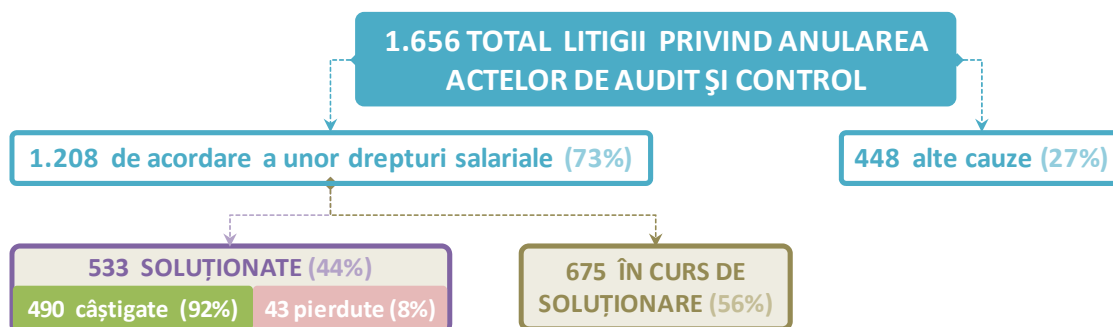

- **anularea**, în tot sau în parte, a actelor de audit și control. Din această categorie de litigii au fost instrumentate 1.656 de cauze, din care s-au soluționat 653, iar dintre acestea s-au câștigat 580 (89%).

Grafic, situația acestei categorii de litigii se prezintă astfel:

Din cele 1.656 litigii, 1.208 au ca obiect stabilirea prin contracte/acorduri colective de muncă a unor drepturi salariale neprevăzute de lege și acordarea acestora de către instituții și autorități publice.

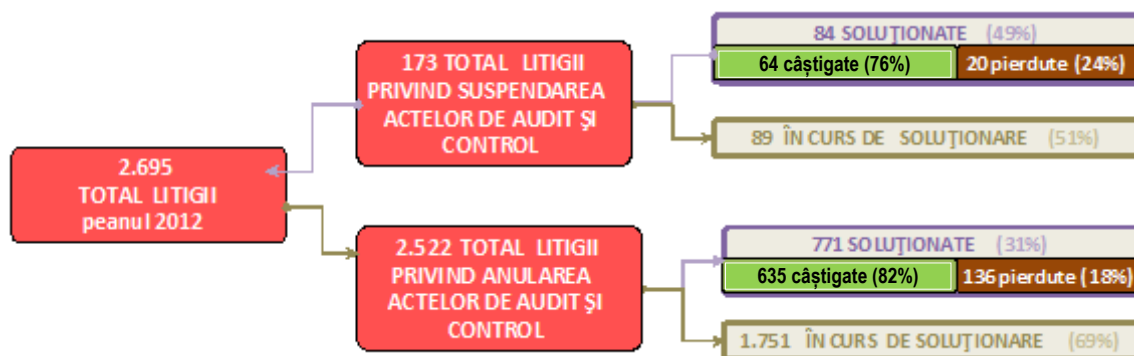

Din totalul de 1.208 litigii s-au soluționat 533, din care 490 au fost câștigate (92%) și 43 pierdute. Astfel, instanțele de judecată, fie:

- ☞ au admis definitiv și/sau irevocabil acțiunile formulate de entitățile verificate, având drept consecință anularea actelor de audit și control întocmite de Curtea de Conturi;
- ☞ au respins definitiv și/sau irevocabil acțiunile formulate, cu menținerea actelor de audit și control contestate.

De asemenea, în cursul anului 2011, Curtea de Conturi a fost parte într-un număr de 97 de litigii născute din activitatea instituției noastre sub incidența vechilor prevederi ale Legii nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, până la apariția modificărilor aduse prin Legea nr. 217/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992. Din aceste 98 de litigii, 49 au fost soluționate definitiv și irevocabil, fiind câștigate 21 de procese (43%), 28 de procese fiind pierdute (57%), iar 49 de litigii erau încă în curs de soluționare la finele anului 2011.

Privitor la anul 2012, situația litigiilor se prezenta astfel:

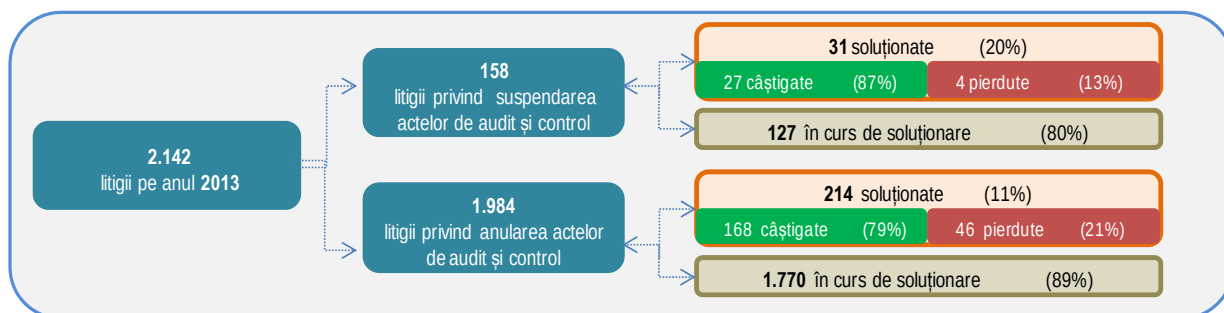

În anul 2012 au fost soluționate definitiv și irevocabil 855 de dosare, iar 1840 de cauze se aflau în curs de soluționare la finele anului. Dintre cele 855 de cauze soluționate definitiv și irevocabil, în 699 au fost pronunțate soluții favorabile.

În anul 2013, urmare a contestării actelor de audit și control ale Curții de Conturi de către entitățile verificate, s-au constituit, la nivelul instanțelor judecătorești, 2.142 de cauze, din care 245 au fost soluționate definitiv și/sau irevocabil, iar 1.897 erau în curs de soluționare la finele anului.

Litigiile generate de activitatea specifică se refereau la:

- ☞ suspendarea, în tot sau în parte, a actelor de audit și control. Aceste litigii au fost în număr de 158, din care s-au soluționat 31, iar din acestea s-au câștigat 27 de litigii (87%);
- ☞ anularea, în tot sau în parte, a actelor de audit și control. Aceste litigii au fost în număr de 1.984, din care s-au soluționat 214, iar din acestea s-au câștigat 168 de cauze (79%).

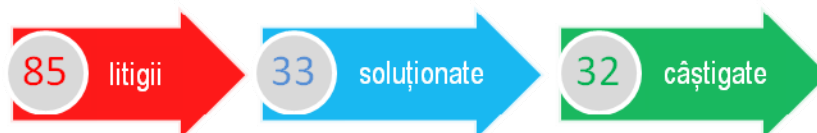

Din cele 245 de dosare soluționate definitiv și/sau irevocabil într-un număr de 195 de cauze au fost pronunțate soluții favorabile.

În anul 2014, activitatea de reprezentare în fața instanțelor judecătorești a vizat 2.711 cauze, din care 364 au fost soluționate definitiv și/sau irevocabil, dintre acestea 304 au fost câștigate și 60 pierdute, iar 2.347 se aflau în curs de soluționare la finele anului.

Litigiile generate de activitățile de audit și control se refereau la:

- ☞ suspendarea în tot sau în parte a actelor de audit sau control, fiind înregistrate 85 de litigii cu acest obiect, din care s-au soluționat 33, iar dintre acestea s-au câștigat 32 de litigii (97%);

☞ anularea în tot sau în parte a actelor de audit sau control, precum și valorificarea acestora. Aceste litigii au fost în număr de 2.626, din care s-au soluționat 331, iar din acestea s-au câștigat 272 (82%).

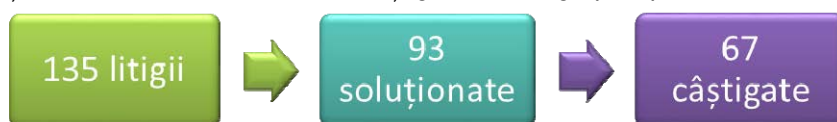

Din totalul litigiilor care au avut ca obiect anularea în tot sau în parte a actelor de audit sau control, 21% au provenit din contestarea actelor Curții de Conturi care au fost întocmite în anul 2014, restul au fost litigii din anii precedenți care se aflau în diferite stadii pe rolul instanțelor de judecată.

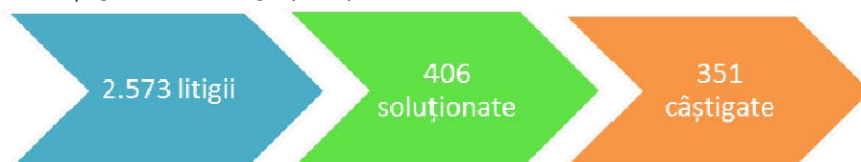
În anul 2014, numărul litigiilor în care a fost implicată Curtea de Conturi în fața instanțelor de contencios administrativ din țară a fost mai mare decât cel din anul 2013 cu 563 de litigii.

În anul 2015, Curtea de Conturi a fost parte în 2.708 de cauze, din care 499 au fost soluționate definitiv și/sau irevocabil, din acestea 418 au fost câștigate de Curtea de Conturi și 81 pierdute, iar 2.209 încă se aflau în curs de soluționare la sfârșitul anului.

În cadrul litigiilor generate de activitățile de audit și control, entitățile publice au solicitat, cu caracter excepțional, *suspendarea executării actelor de control/audit și de valorificare a acestora*, în 135 de litigii, din care s-au soluționat 93, iar din acestea s-au câștigat 67 de litigii (72%).

Regula generală o constituie solicitarea *anulării actelor de control/audit și de valorificare a acestora*, aflându-se pe rolul instanțelor de judecată un număr de 2.573 de litigii, din care s-au soluționat 406, iar dintre acestea s-au câștigat 351 de litigii (86%).

Din totalul litigiilor care au avut ca obiect anularea în tot sau în parte a actelor de audit sau control, aproximativ 17% au provenit din contestarea actelor Curții de Conturi întocmite în anul 2015, restul au fost litigii din anii precedenți.

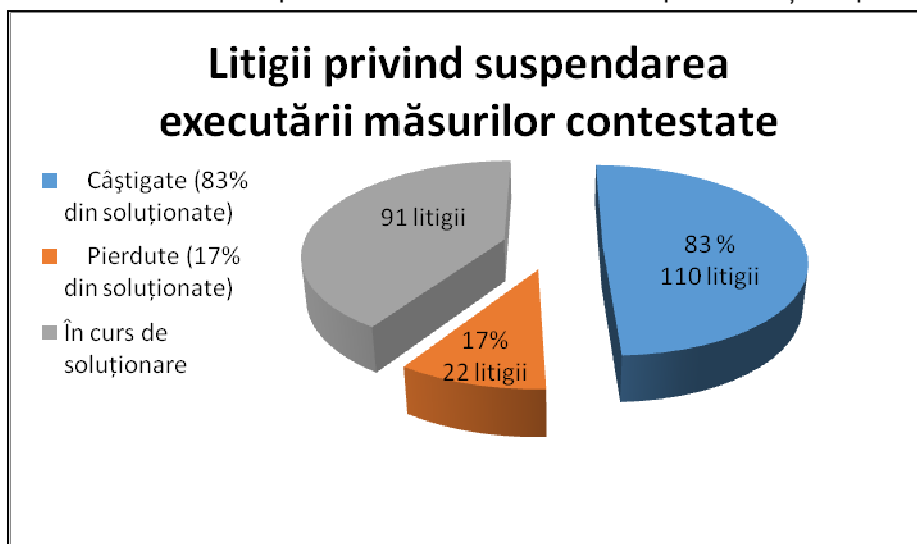
În anul 2016, la nivelul Curții de Conturi s-au înregistrat 2.238 de cauze, având ca obiect atât cereri ale entităților verificate care privesc anularea actelor de control/audit și suspendarea executării lor în cadrul aceluiași dosar de instanță, cât și cereri prin care s-a solicitat doar suspendarea executării actelor de control/audit, acestea fiind înregistrate separat pe rolul instanțelor judecătorești.

Din cele 2.238 de litigii rezultate din activitatea de control/audit, în 1.932 de cazuri au fost parte structurile teritoriale ale Curții de Conturi, iar în 306 cauze au fost parte departamentele din structura centrală.

Din totalul de 2.238 de litigii, 893 au fost soluționate definitiv și/sau irevocabil, iar 1.345 erau în curs de soluționare la finele anului.

Dintre cele 893 de cauze soluționate, 788 au fost în favoarea Curții de Conturi, iar 105 au fost procese pierdute, cauzele câștigate reprezentând 88% din cauzele soluționate.

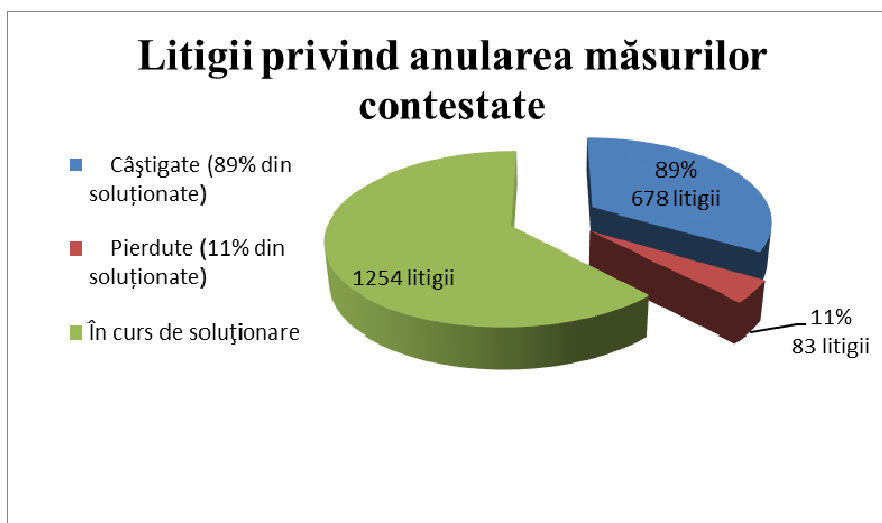
Analizând situația litigiilor prin prisma tipului de cerere pentru care au fost sesizate instanțele de judecată, pentru cele 223 de cazuri de suspendare a executării măsurilor dispuse, situația se prezintă astfel:

*Cereri prin care s-a solicitat **suspendarea executării actelor de control/audit***

Procentul de soluționare a acestui tip de litigii care vizează suspendarea executării măsurilor contestate, este de 57%, iar soluțiile favorabile Curții de Conturi au fost în proporție de 83% din cele soluționate.

Totodată, entitățile verificate au solicitat anularea actelor de control/audit, pe rolul instanțelor de judecată aflându-se un număr total de 2.015 de astfel de litigii. Din total, au fost soluționate 761 (37%), iar 678 dintre acestea au fost favorabile Curții de Conturi, ceea ce reprezintă 89%, iar 83 de procese au fost pierdute (11%).

*Cereri prin care s-a solicitat **anularea actelor de control/audit***

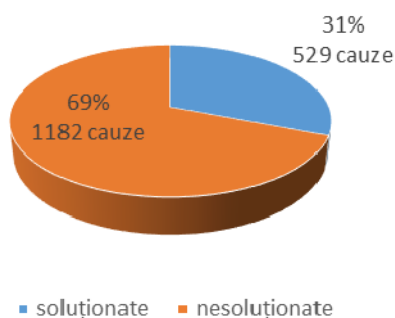
În anul 2017, până la 30 iunie, s-au înregistrat 1.711 litigii rezultate din activitatea de control/audit, specifică instituției noastre.

Din totalul de 1.711 litigii, 529 au fost soluționate de instanțele de contencios administrativ, iar 1.182 erau în curs de soluționare la finalul semestrului I al anului 2017.

Dintre cele 529 de cauze soluționate, 481 de hotărâri au fost în favoarea Curții de Conturi, iar 48 de litigii au fost pierdute, cauzele câștigate reprezentând 91% din numărul total al litigiilor soluționate.

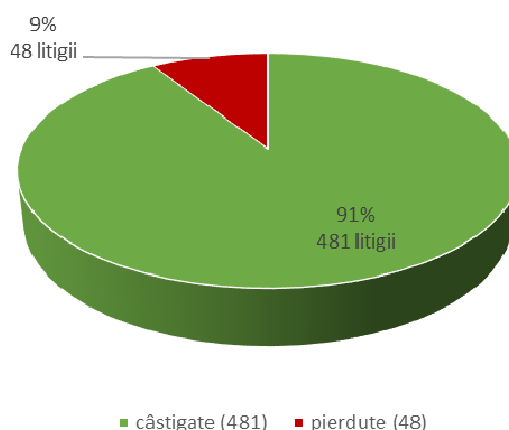
Din numărul total de 1.380 de litigii având ca obiect anulare act administrativ, au fost soluționate 388 de cauze, din care 355 (91%) au fost câștigate, iar 33 au fost pierdute.

Litigii contencios administrativ pe rol în sem. I 2017

Litigii în care s-a solicitat atât anularea, cât și suspendarea executării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Litigii soluționate în sem. I 2017, din care:

Litigii rezultate din activitatea de control specifică a Curții de Conturi, câștigate și, respectiv, pierdute

C5.4.3. Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit dispozițiilor art. 140 din Constituția României, republicată, coroborate cu cele ale art. 33 alin. (4) și ale 64 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată și ale prevederilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, **una dintre măsurile de valorificare a actelor de control o reprezintă sesizarea organelor de urmărire penală.**

Astfel, sesizarea se face în două situații: a) potrivit art. 33 alin. (4), în cazurile în care în rapoartele de audit/control se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale; b) potrivit art. 64, în situația în care nu se recuperează prejudiciile, ca urmare a nedispunerii și a neurmăririi de conducerea entității a măsurilor transmise de Curtea de Conturi.

Prerogativele aferente acestei atribuții sunt **instrumentate de către departamentele de specialitate coordonatoare** și de către Departamentul juridic, acesta din urmă realizând o monitorizare care include evidența tuturor dosarelor și a stadiului lor de soluționare.

În vederea sesizării organului de urmărire penală, departamentul de specialitate coordonator solicită un **punct de vedere Departamentului Juridic** referitor la încadrarea sau nu a faptelor consemnate în actele de audit/control încheiate în categoria celor de natură penală, atât pentru acțiunile proprii, cât și pentru cele coordonate în teritoriu. Acest punct de vedere este **consultativ**.

Atât proiectul de sesizare a organelor de urmărire penală, cât și propunerea de nesesizare a organelor în drept, sunt supuse **dezbaterei și aprobării Plenului Curții de Conturi**.

Valorificarea constatărilor nu este limitată la sesizarea organelor de urmărire penală, ci, concomitent cu demararea acestei proceduri, la nivelul structurilor de specialitate ale Curții de Conturi **se emite și decizia** cu măsurile ce se impun a fi aduse la îndeplinire de către entitățile verificate.

În perioada ianuarie 01.01.2009-30.06.2017, în baza prevederilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, **departamentul juridic a sesizat organele de urmărire penală în 718 de cazuri** care privesc fapte ce prezintă indicii de săvârșire a infracțiunilor de abuz în serviciu, neglijență în serviciu, fals, fals intelectual și uz de fals, delapidare, nerecuperarea prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și a neurmăririi de conducerea entității a măsurilor transmise de către Curtea de Conturi (infracțiunea prevăzută de art. 64 din Legea nr. 94/1992) etc., **cu un prejudiciu estimat la 11.350.355,75 mii lei**, după cum urmează:

**Situația sesizărilor transmise în perioada 01.01.2009-30.06.2017 Ministerului Public
în vederea efectuării cercetării penale, în cazurile în care Curtea de Conturi
a apreciat că sunt elemente de natură infracțională(*)**

Nr. crt.	Anul	Număr sesizări	Prejudiciul estimat (mii lei)
1.	2009	25	403.923,95
2.	2010	43	2.486.912,00
3.	2011	28	147.757,17
4.	2012	64	2.619.659,99
5.	2013	86	404.136,50
6.	2014	106	648.929,99
7.	2015	127	2.315.578,60
8.	2016	167	1.727.858,51
9.	2017 (sem.I)	72	595.599,04
Total		718	11.350.355,75

(*) **Notă:** Situația sesizărilor adresate Ministerului Public, în perioada 2009-2017, se regăsește pe pagina proprie de internet a Curții de Conturi – www.curteadeconturi.ro la secțiunea “*Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente*”.

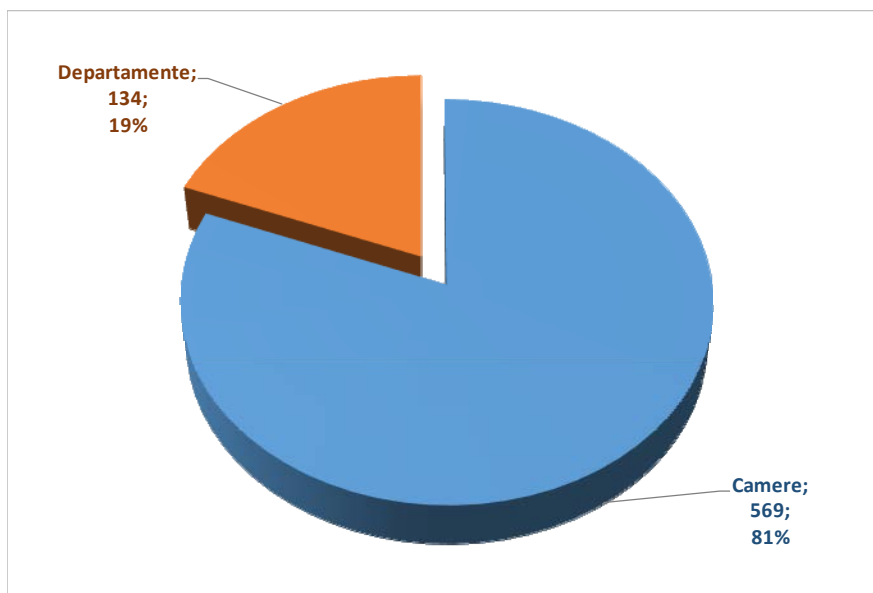
Detaliat pe structuri:

Nr. crt.	Camera de Conturi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAL
		Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări
1	Camere	17	37	24	42	77	93	101	136	57	584
2	Departamente	8	6	4	22	9	13	26	31	15	134
TOTAL		25	43	28	64	86	106	127	167	72	718

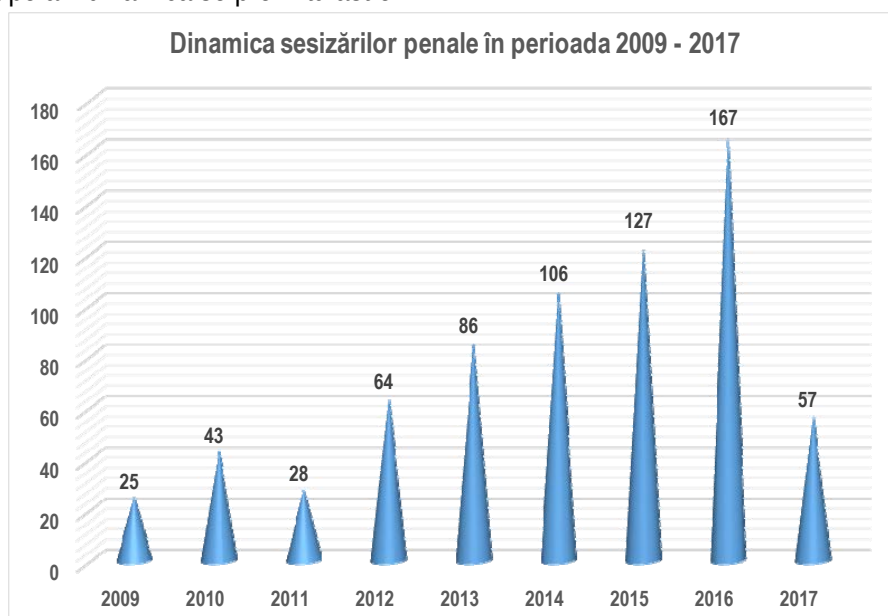
În toate cazurile, **sesizarea organelor de urmărire penală competente se realizează de către conducătorul departamentului de specialitate coordonator al acțiunii**, atât în situația actelor încheiate la nivel central, cât și a celor întocmite la nivelul camerelor de conturi.

În dinamică situația se prezintă astfel:

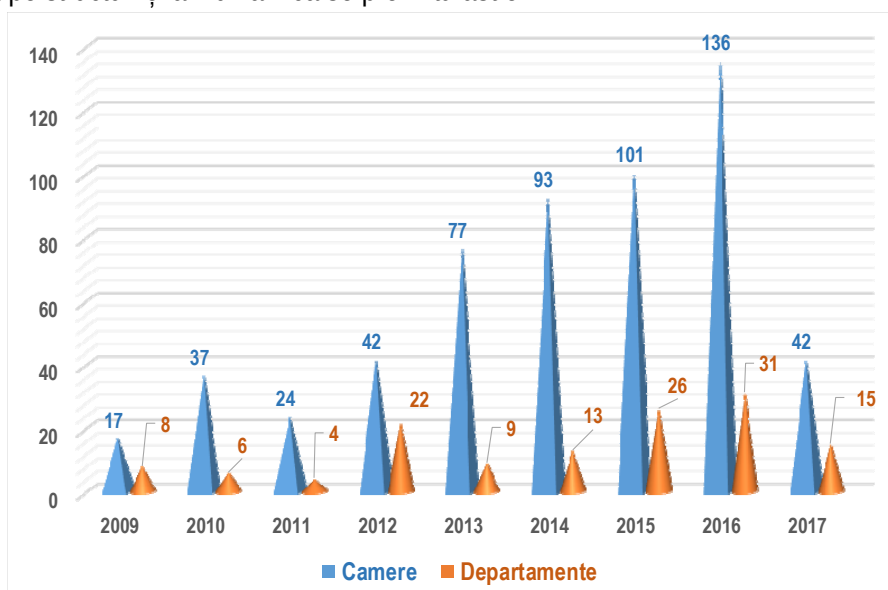
- ☞ pentru camerele de conturi: 569 sesizări penale, reprezentând 81% din totalul sesizărilor;
- ☞ pentru departamente: 134 sesizări penale, reprezentând 19% din totalul sesizărilor.

Defalcăt pe ani dinamica se prezintă astfel:

Defalcăt pe structuri și ani dinamica se prezintă astfel:

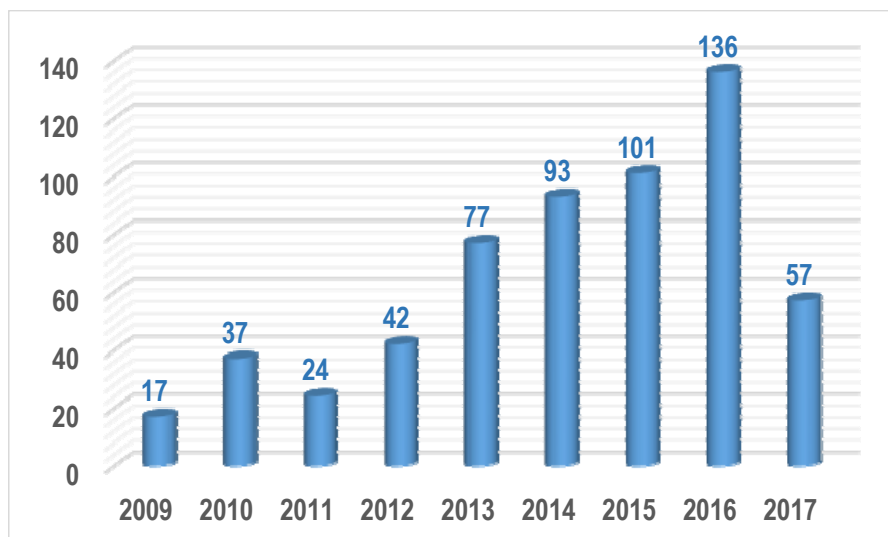

Detaliat pe structuri de specialitate situația sesizărilor se prezintă astfel:

☞ Camere de Conturi:

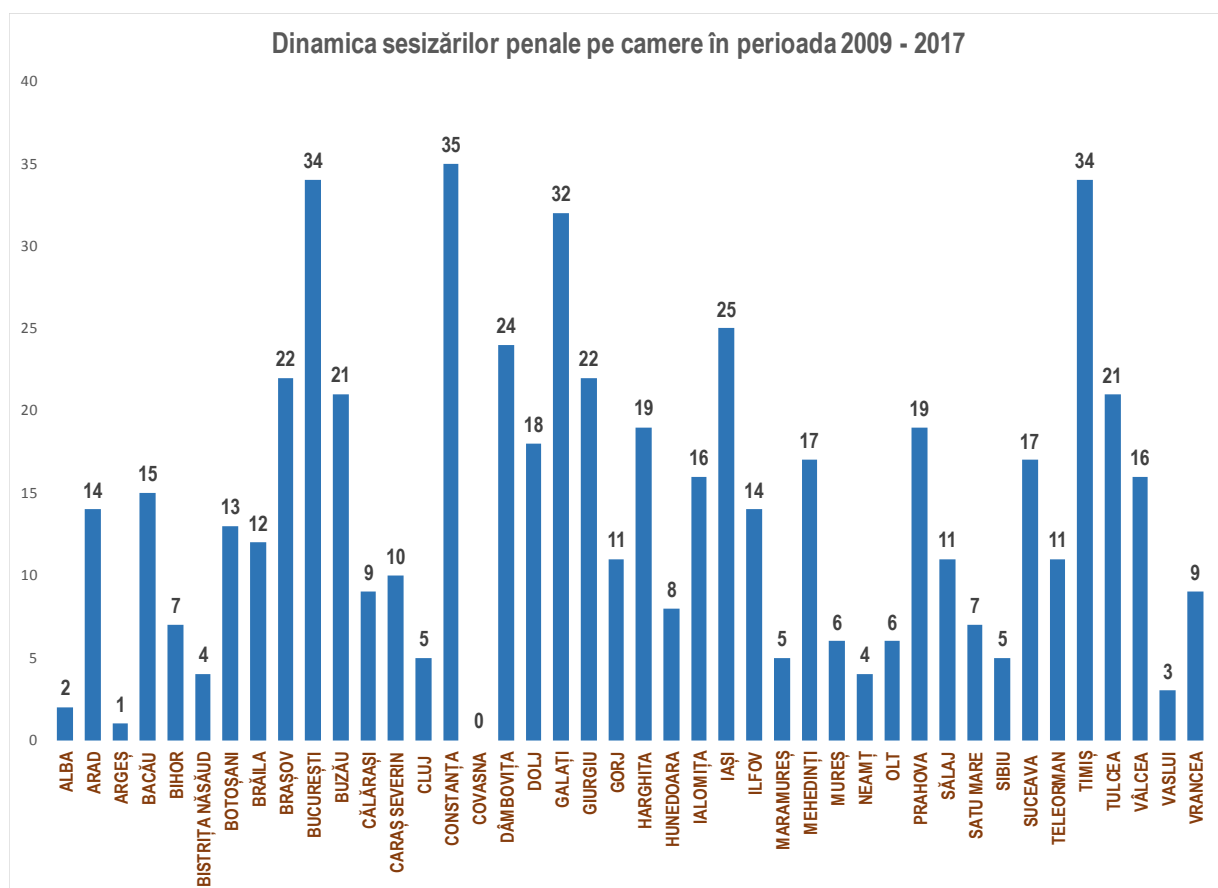
Nr. crt.	Camera de Conturi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAL
		Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări
1	ALBA		1			1					2
2	ARAD	1	1		1	2	2	4	1	2	14
3	ARGEȘ								1		1
4	BACĂU				2	1	4	1	4	3	15
5	BIHOR		2				3		1	1	7
6	BISTRITA NĂSĂUD					2			1	1	4
7	BOTOȘANI	1				1	2	3	6		13
8	BRĂILA				1	1	4	2	3	1	12
9	BRAȘOV			1		3	9	6	3		22
10	BUCUREȘTI	4	5	1		9	3	2	8	2	34
11	BUZĂU			1		4	3	4	6	3	21
12	CĂLĂRAȘI		1				1	3	3	1	9
13	CARAȘ SEVERIN		1		1	3		1	4		10
14	CLUJ				2	1	1			1	5
15	CONSTANȚA		3	1	4	2	3	6	11	5	35
16	COVASNA										0
17	DÂMBOVIȚA	1		1			9	8	4	1	24
18	DOLJ	1	2	2	2	2	4	2	1	2	18
19	GALAȚI	1		1	3	8	4	10	4	1	32
20	GIURGIU		1		6	2	2	2	4	5	22
21	GORJ			3	1	3	1		2	1	11
22	HARGHITA	1	3	3	1	1	1	1	6	2	19
23	HUNEDOARA		1			4		1	2		8
24	IALOMIȚA					3	2	4	5	2	16
25	IAȘI	1	2		3	9	2	4	3	1	25
26	ILFOV				1		1	6	6		14
27	MARAMUREȘ	2						1		2	5
28	MEHEDINȚI	1			2		4	4	4	2	17
29	MUREȘ		1			1	2		2		6
30	NEAMȚ								4		4
31	OLT			1		1	1		3		6
32	PRAHOVA		3		2		1	2	7	4	19
33	SĂLAJ			1	1		3		3	3	11
34	SATU MARE		1					2	1	3	7
35	SIBIU		2			1		2			5
36	SUCEAVA				1	4	3	6	1	2	17
37	TELEORMAN	1					4	2	3	1	11
38	TIMIȘ	1	4	3	1	2	7	7	7	2	34
39	TULCEA			3	4	4	3	2	5		21
40	VÂLCEA		2	1	1	1	2	3	5	1	16
41	VASLUI					1				2	3
42	VRANCEA	1	1	1	2		2		2		9
TOTAL		17	37	24	42	77	93	101	136	57	584

Se poate sesiza o tendință de creștere semnificativă a numărului de sesizări începând cu anul 2012.

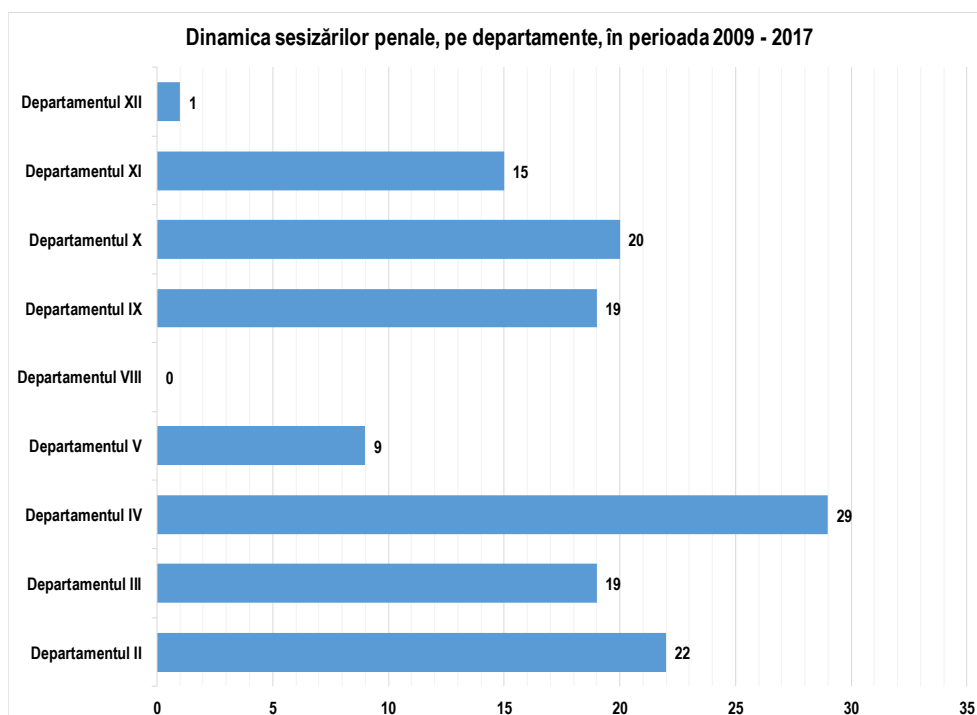
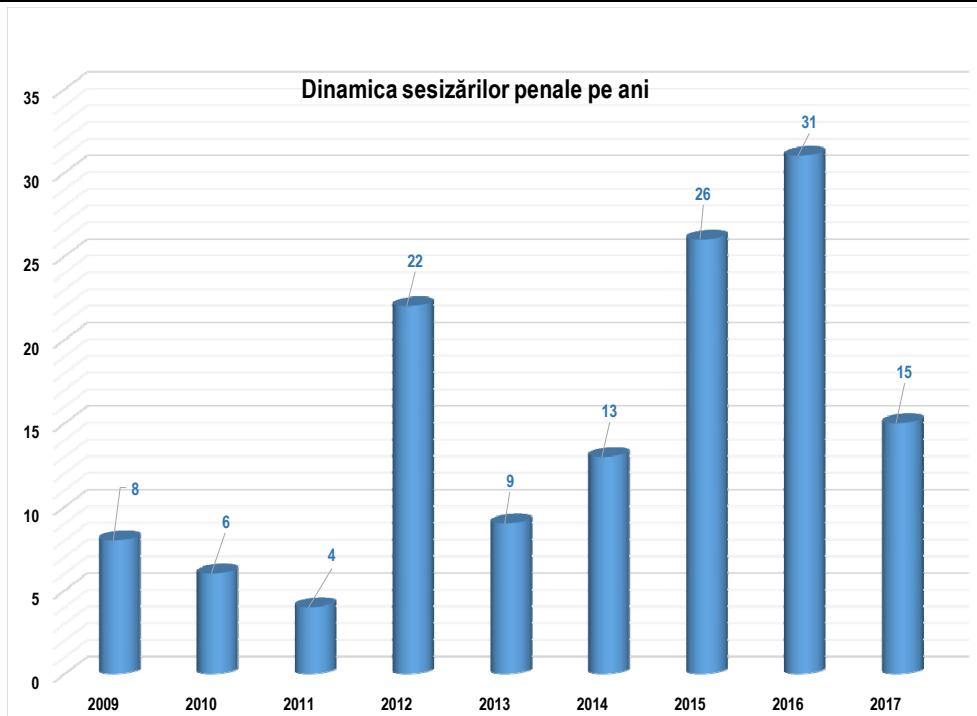
Se constată o stratificare, a camerelor, pe 3 paliere în funcție de numărul total de sesizări:

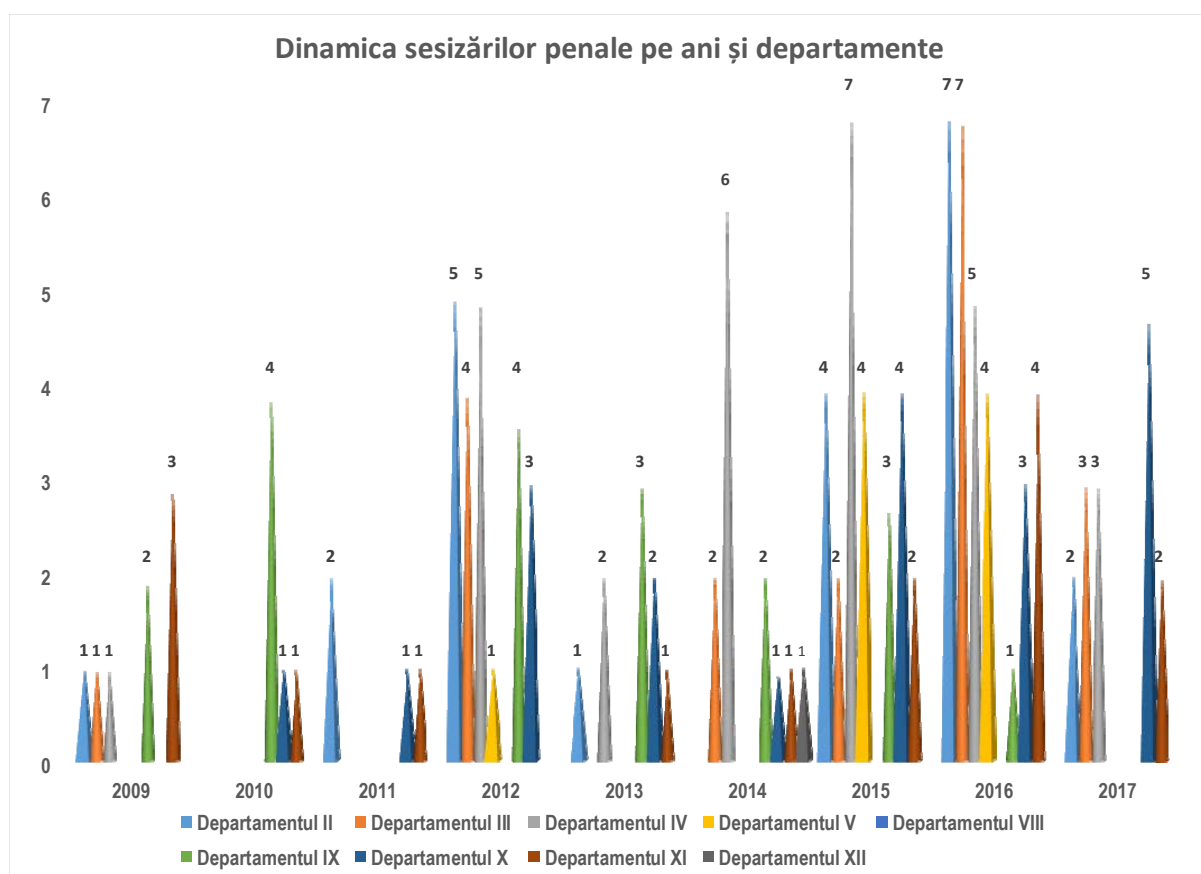
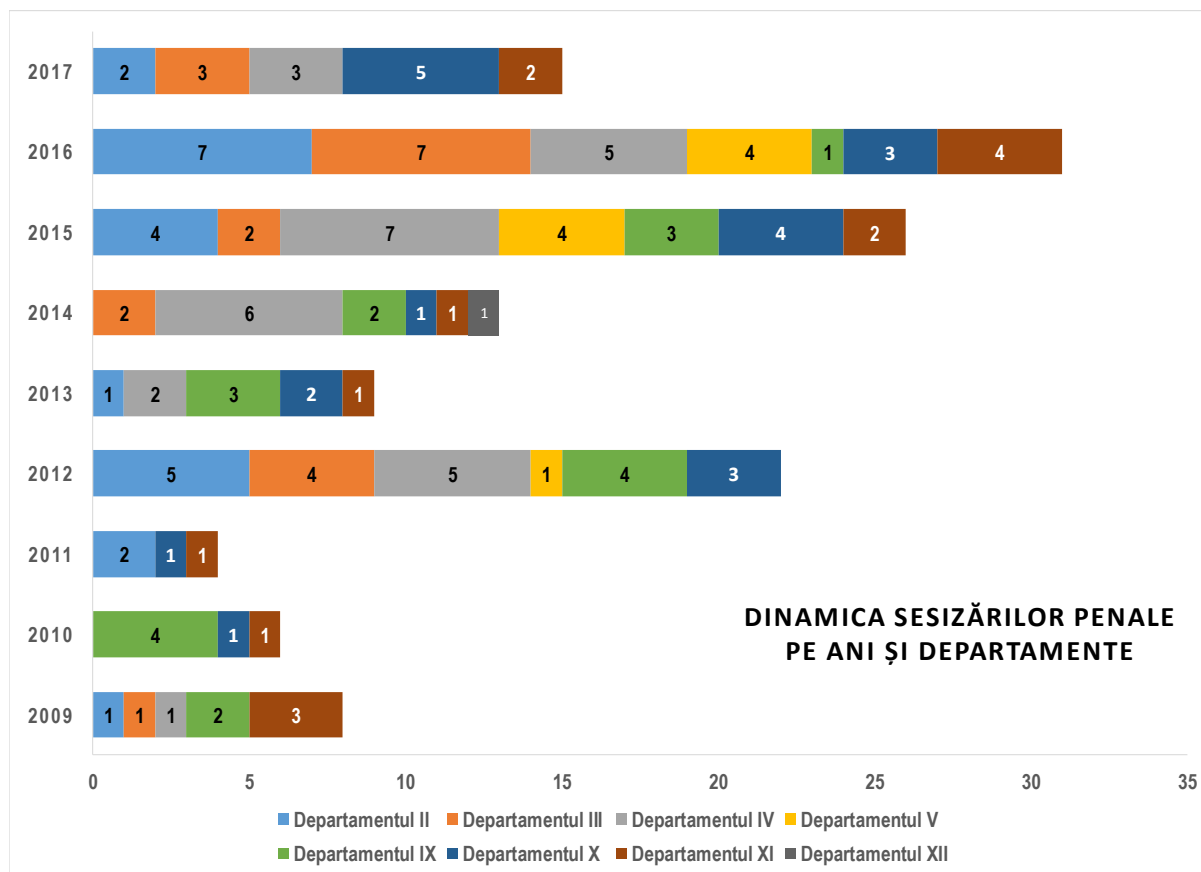
- ☞ 8 județe cu număr de sesizări cuprinse între 22-33;
- ☞ 13 județe cu număr de sesizări cuprinse între 12-22;
- ☞ 20 județe cu număr de sesizări cuprinse între 1-11

☞ Departamente:

Nr. crt.	Departament	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAL
		Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări	Sesizări
1	Departamentul II	1		2	5	1		4	7	2	22
2	Departamentul III	1			4		2	2	7	3	19
3	Departamentul IV	1			5	2	6	7	5	3	29
4	Departamentul V				1			4	4		9
5	Departamentul VIII										0
6	Departamentul IX	2	4		4	3	2	3	1		19
7	Departamentul X		1	1	3	2	1	4	3	5	20
8	Departamentul XI	3	1	1		1	1	2	4	2	15
9	Departamentul XII						1				1
TOTAL		8	6	4	22	9	13	26	31	15	134

Faptele pentru care s-a făcut sesizarea organelor de cercetare penală se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniile: contabilității; finanțelor publice, inclusiv finanțe publice locale; inventarierii și evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale; proprietății publice și regimul juridic al acesteia; fiscal; achizițiilor publice; finanțării nerambursabile alocate pentru activități nonprofit de interes general și al datoriei publice.

Detaliat pe fiecare an situația se prezintă astfel:

☞ În anul 2009 au fost aprobate de Plen un număr de 25 de sesizări a organelor de urmărire penală (17 la solicitarea camerelor de conturi și 8 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2010 au fost aprobate de Plen un număr de 43 de sesizări a organelor de urmărire penală (37 la solicitarea camerelor de conturi și 6 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2011 au fost aprobate de Plen un număr de 28 de sesizări a organelor de urmărire penală (24 la solicitarea camerelor de conturi și 4 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2012 au fost aprobate de Plen un număr de 64 de sesizări a organelor de urmărire penală (42 la solicitarea camerelor de conturi și 22 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2013 au fost aprobate de Plen un număr de 86 de sesizări a organelor de urmărire penală (77 la solicitarea camerelor de conturi și 9 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2014 au fost aprobate de plen un număr de 106 de sesizări a organelor de urmărire penală (93 la solicitarea camerelor de conturi și 13 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2015 au fost aprobate de plen un număr de 127 de sesizări a organelor de urmărire penală (101 la solicitarea camerelor de conturi și 31 la solicitarea departamentelor);

☞ În anul 2016 au fost aprobate de plen un număr de 167 de sesizări a organelor de urmărire penală (136 la solicitarea camerelor de conturi și 31 la solicitarea departamentelor);

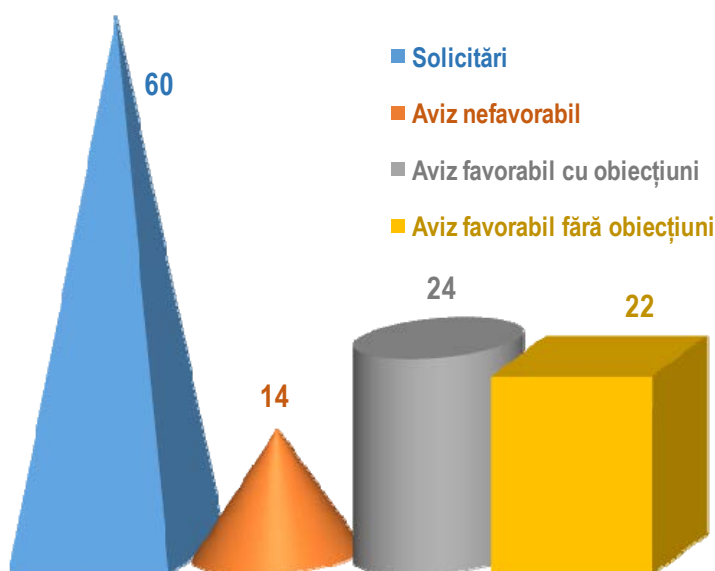
☞ Până la 30 iunie 2017 au fost aprobate de plen un număr de 72 de sesizări a organelor de urmărire penală (57 la solicitarea camerelor de conturi și 15 la solicitarea departamentelor).

C5.4.4. Avizarea unor proiecte de acte normative

Temeiul legal pentru avizarea unor proiecte de acte normative de către Curte de Conturi îl constituie prevederile art. 117 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 41 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.

Potrivit legii organice, sunt supuse avizării Curții de Conturi, pe de o parte, proiectul bugetului de stat și proiectele de lege în domeniul finanțelor și al contabilității publice sau prin aplicarea cărora ar rezulta o diminuare a veniturilor sau o majorare a cheltuielilor aprobate prin legea bugetară, iar, pe de altă parte, înființarea de către Guvern sau ministere a unor organe de specialitate în subordinea lor.

Anul	Solicități	AVIZ		
		Nefavorabil	Favorabil	
			Cu obs.	Fără obs.
2009	6	4	0	2
2010	4	0	1	3
2011	4	0	2	2
2012	1	0	0	1
2013	3	0	2	1
2014	7	2	3	2
2015	12	1	7	4
2016	16	5	7	4
2017	7	2	2	3
Total	60	14	24	22
			46	

Avize/puncte de vedere în perioada 2009-2017

Pe lângă avizele emise în baza prevederilor constituționale și legale, Curtea de Conturi emite și puncte de vedere asupra unor proiecte de acte normative, care prin conținutul lor produc efecte care intră în sfera de competență a Curții de Conturi, în sensul unor influențe de natură financiar-fiscală.

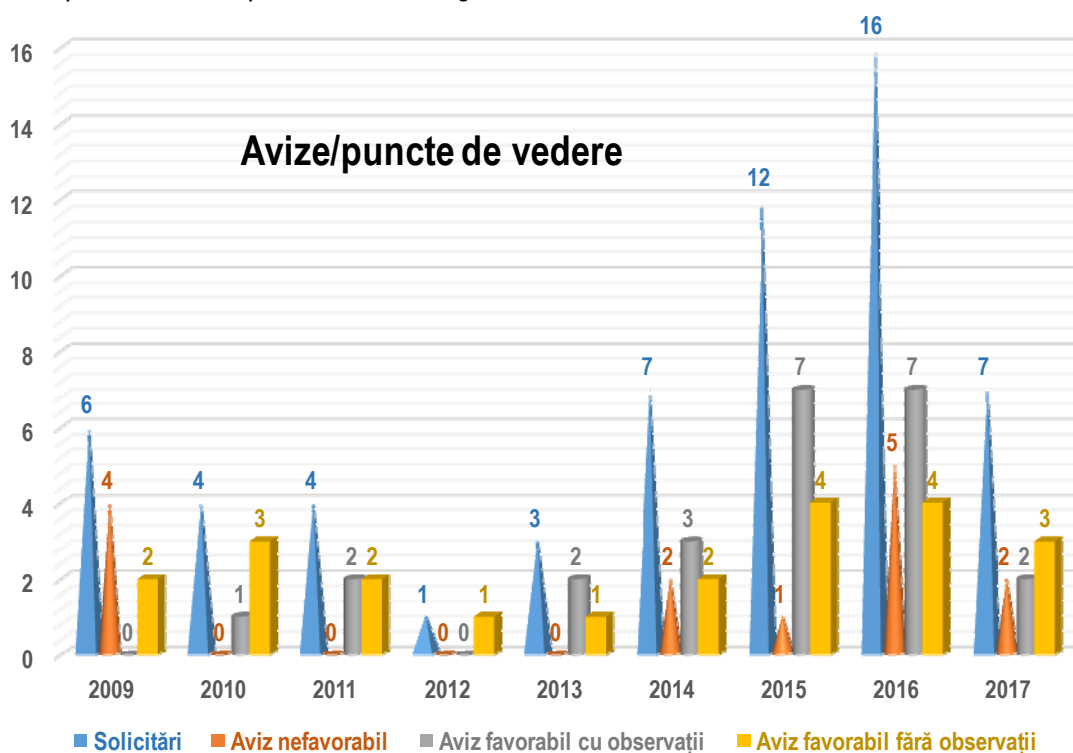
În perioada de referință, activitatea de avizare s-a concretizat în emiterea a 58 avize și puncte de vedere, din care 45 au fost favorabile (22 fără observații și 23 cu observații), iar 13 nefavorabile.

Solicitările având ca obiect avizarea unor acte normative au provenit, pe de o parte, de la Guvern și ministere, și au vizat proiecte de ordonanțe simple sau de urgență și hotărâri, iar, pe de altă parte, de la Parlament, vizând propuneri de legi.

O creștere semnificativă a solicitărilor de a emite avize s-a înregistrat începând cu anul 2015, ceea ce a determinat o activitate susținută atât din partea Plenului Curții de Conturi, cât și a Departamentului Juridic, pentru analizarea propunerilor, dezbaterile acestora și luarea unei decizii la nivel instituțional.

Fiecare dintre inițiativele legislative asupra cărora Curtea de Conturi a emis avize/puncte de vedere a prezentat o importanță deosebită, din perspectiva influențelor financiare pe care acestea le implică asupra resurselor publice, însă o atenție specială a revenit pachetului de legi privind achizițiile publice, întrucât România avea obligația de a implementa directivele adoptate în această materie de Uniunea Europeană, adaptându-le la condițiile specifice țării noastre.

De asemenea, un rol aparte l-au avut actele normative care au vizat modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, având în vedere că instituția noastră reprezintă o autoritate publică autonomă, statut care trebuie să fie menținut indiferent de schimbările politice care se petrec în actul de guvernare.

Menținerea autonomiei Curții de Conturi reprezintă un deziderat care este impus atât de Constituția României, cât și de instituțiile internaționale INTOSAI și EUROSAI, ale căror reglementări sunt obligatorii tuturor autorităților publice de control/audit asupra banului public, inclusiv Curții de Conturi a României.

Detaliat pe fiecare an situația se prezintă astfel:

În anul 2009 în temeiul competențelor conferite de lege, Curtea de Conturi a analizat proiecte de acte normative privind înființarea de către unele ministere a unor autorități centrale de specialitate în subordinea lor și a emis:

- Aviz favorabil privind solicitarea Ministerului Educației, Cercetării și Inovării referitor la înființarea Agenției de Credite pentru Studenții din Instituțiile de Învățământ Superior de Stat și Particular Ac acreditate;
- Aviz nefavorabil privind solicitarea Ministerului Sănătății referitor la înființarea a trei autorități naționale în subordinea sa (Agenția Națională de Sănătate Publică, Asistență Medicală și Programe

de Sănătate; Agenția Națională pentru Infrastructură Medicală și Dispozitive Medicale și Autoritatea Națională de Control în Sănătate Publică);

- ☞ Viz favorabil privind înființarea, organizarea și funcționarea următoarelor structuri în subordinea fostului Minister al Administrației și Internelor: Arhivele Naționale, Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date și Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale;
- ☞ Viz nefavorabil asupra proiectului hotărârii Guvernului privind organizarea și funcționarea Centrului Român de Comerț, transmis Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri;
- ☞ Viz nefavorabil asupra proiectului hotărârii Guvernului privind reorganizarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor;
- ☞ Viz nefavorabil privind solicitarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale de înființare a Autorității de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală.

În cadrul atribuțiilor prevăzute de lege în anul 2010, Curtea de Conturi a analizat patru proiecte de hotărâri ale Guvernului, pentru care au fost emise avize favorabile, unul dintre acestea fiind emis cu observații:

- ☞ Viz favorabil, cu observații, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- ☞ Viz favorabil privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Sport și Tineret, în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- ☞ Viz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea HG nr. 895/2007 privind stabilirea cadrului instituțional pentru planificarea financiară, coordonarea, implementarea și auditarea utilizării fondurilor acordate României prin Facilitatea Schengen;
- ☞ Viz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea HG nr. 715/2008 privind aprobarea Planului indicativ Facilitatea Schengen 2007-2009 pentru asigurarea finanțării acordate României de către Uniunea Europeană.

În anul 2011, au fost analizate și emise avize și puncte de vedere pentru următoarele proiecte de acte normative:

- ☞ Viz favorabil asupra proiectului de Ordonanță a Guvernului privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier;
- ☞ Viz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1239/1996 privind înființarea, organizarea și funcționarea Federației Sportului Școlar și Universitar, în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- ☞ Viz favorabil, cu observații, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea HG nr. 76/2005 privind înființarea Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, cu modificările și completările ulterioare, și a HG nr. 536/2011 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- ☞ Punct de vedere favorabil, cu observații, la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 30/1991 privind organizarea și funcționarea controlului financiar și a Gărzii Financiare, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative incidente în vederea realizării unor corelări.

La solicitarea Autorității Electorale Permanente în anul 2012, s-a emis următorul viz:

- ☞ Viz favorabil asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.

La solicitarea Guvernului, Ministerului Finanțelor Publice și a altor autorități publice, la nivelul Curții de Conturi, în anul 2013, s-au emis avize asupra unor proiecte de acte normative, astfel:

- ▣ Aviz favorabil, cu observații, referitor la proiectul de Lege privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole din România situate în extravilan de către persoane fizice și de înființare a Autorității pentru Administrarea și Reglementarea Pieței Funciare;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de OUG privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc și pentru modificarea Ordonanței de urgență nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații, privind proiectul de Ordonanță a Guvernului privind înființarea Agenției Naționale de Autostrăzi;

La solicitarea Guvernului, în anul 2014, la nivelul Curții de Conturi s-au emis avize și puncte de vedere asupra unor inițiative legislative, și anume:

- ▣ Aviz favorabil referitor la propunerea legislativă pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din rândul aparatului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, din rândul personalului diplomatic și consular, din rândul funcționarilor publici parlamentari, din rândul deputaților și senatorilor, din rândul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă și din cadrul Curții de Conturi;
- ▣ Aviz nefavorabil referitor la propunerea legislativă pentru administrarea și gestionarea domeniului de nivel superior „ro”;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații, asupra proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea Agenției pentru Managementul Investițiilor Publice în Infrastructura de Transport – AMIPIT;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații, asupra proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea Autorității de Reformă Feroviară.
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului Ordonanței de urgență privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- ▣ Punct de vedere nefavorabil privind inițiativa legislativă pentru completarea art. 22 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.
- ▣ Punct de vedere favorabil, cu observații, asupra propunerii legislative privind normativele de personal pentru unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice;

În anul 2015 la nivelul Curții de Conturi s-au emis avize și puncte de vedere asupra unor propuneri legislative și proiecte de acte normative, și anume:

- ▣ Aviz favorabil, cu observații, privind proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general;
- ▣ Aviz favorabil privind proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul feroviar;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului Ordonanței de urgență a Guvernului privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Ordonanță a Guvernului privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Lege privind achizițiile publice;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de OUG privind înființarea Agenției de Investigare Feroviară Română – AGIFER;

- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea Agenției de Investigații pentru Siguranța Transportului Naval, AISTN și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale;
- ▣ Aviz nefavorabil referitor la propunerea legislativă privind reducerea evaziunii fiscale prin măsuri de stimulare a cumpărăturilor;
- ▣ Punct de vedere favorabil, cu observații, privind propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi;

În anul 2016 au fost emise următoarele avize și puncte de vedere referitoare la propuneri legislative și proiecte de acte normative:

- ▣ Aviz favorabil, cu observații, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului privind înființarea Centrului pentru Formarea Continuă în Limbile Minorităților Naționale, din structura Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Lege privind unele măsuri de reorganizare a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, înființarea Agenției Naționale pentru Managementul Cercetării și Dezvoltării în Agricultură, precum și modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de Lege privind integrarea sistemului ferovial din România în spațiul feroviar unic european;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului privind înființarea Unității pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar din structura Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice;
- ▣ Aviz nefavorabil referitor la propunerea legislativă privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Controlul Financiar;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind înființarea Institutului Național de Administrație;
- ▣ Aviz favorabil referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 7/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată;
- ▣ Aviz nefavorabil cu privire la propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului privind cadrul instituțional de gestionare a programului Erasmus+;
- ▣ Aviz nefavorabil referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 42 alin. (2) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale;
- ▣ Aviz favorabil cu privire la proiectul de Lege privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative;
- ▣ Punct de vedere favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și campaniilor electorale;
- ▣ Punct de vedere nefavorabil privitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată;

- ▣ Punct de vedere favorabil, cu observații, asupra propunerii legislative pentru reglementarea unor măsuri privind administrația publică locală;
- ▣ Punct de vedere favorabil, cu observații, asupra propunerii legislative pentru completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor;
- ▣ Punct de vedere nefavorabil asupra proiectului de Lege cu privire la modificările aduse OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

În anul 2017, până la 30 iunie, în temeiul competențelor conferite de lege, Curtea de Conturi a analizat proiecte de acte normative și a emis următoarele avize și puncte de vedere:

- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului de Hotărâre a Guvernului privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Criminologie, precum și pentru modificarea HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției;
- ▣ Punct de vedere cu observații privitor la proiectul Legii-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;
- ▣ Aviz nefavorabil asupra proiectului privind Ordonanța de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează domeniul achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale, concesiunilor precum și remediile și căile de atac;
- ▣ Aviz favorabil, cu observații și propuneri, asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului Afacerilor Externe pentru această activitate;
- ▣ Aviz favorabil asupra proiectului Ordonanței de urgență privind înființarea, organizarea și funcționarea agențiilor pentru întreprinderi mici și mijlocii, atragere de investiții și promovare a exportului;
- ▣ Punct de vedere nefavorabil și observațiile Curții de Conturi cu privire la propunerile legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi.

C5.5. Activitatea Comitetului de etică

Abordarea eticii și integrității de către noua conducere numită de Parlament în anul 2008

Pentru instituțiile supreme de audit, Codul de etică al INTOSAI (ISSAI 30²), elaborat în respectul principiilor cuprinse în Declarația adoptată de INTOSAI la Congresul de la LIMA din anul 1977, constituie un fundament pentru normele și codurile de conduită etică ale țărilor membre. Inițial Codul etic INTOSAI a fost adoptat de Congresul XVI din 1998, care s-a desfășurat la Montevideo, iar la Congresul INTOSAI care s-a desfășurat în luna decembrie 2016, la Abu Dhabi, Emiratele Arabe Unite, s-a adoptat forma revizuită.

Trebuie subliniat faptul că la elaborarea Codului de etică, INTOSAI a ținut cont de faptul că societatea, opinia publică în general, a compensat într-un fel independența de care se bucură auditorii din sectorul public, competențele și responsabilitățile acordate acestora, impunând o serie de cerințe etice foarte clare și riguroase pe care trebuie să le atingă atât instituția supremă de audit, respectiv Curtea de Conturi, cât și auditorii publici externi implicați în activitatea de audit.

În ceea ce privește Codul de conduită etică și profesională a Curții de Conturi, în respectul standardelor internaționale general acceptate de comunitatea INTOSAI, stabilește norme etice și de conduită profesională și formulează principiile care trebuie respectate de către personalul acesteia în vederea creșterii încrederii în autoritatea instituției și a prestigiului acesteia.

² Standardele Internaționale pentru Instituțiile Supreme de Audit

Valorile fundamentale și principiile etice pe care trebuie să le respecte auditorii publici au fost avute în vedere de către Curtea de Conturi încă de la reînființare acesteia în anul 1992, prin adoptarea Legii 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Inițial, acestea au luat forma unor instrucțiuni, iar ulterior, prevederile s-au materializat într-un Cod etic al profesiei, care reflecta, în mare parte, cerințele standardelor internaționale de audit general acceptate.

Standardele internaționale de audit cu semnificație etică au fost permanent avute în vedere la elaborarea codurilor etice ale instituțiilor supreme de audit, orice nouă abordare sau modificare în timp a acestora ducând, de regulă, la modificarea și adaptarea codurilor etice naționale la noile cerințe.

După modificarea și completarea Legii de organizare și funcționare a Curții de Conturi din anul 2008, competențele de audit ale instituției au fost consolidate și sporite. Astfel, legea a stabilit că funcția de control se realizează prin proceduri de audit prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate, iar controlul bugetului general consolidat se realizează prin audit financiar.

La scurt timp după intrarea în vigoare a legii, sub conducerea domnului președinte Nicolae Văcăroiu, Plenul numit de Parlament la finele anului 2008 a trecut la elaborarea legislației secundare, unul dintre primele documente adoptate fiind Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi (HP nr. 24 din 9 noiembrie 2008).

Aceasta demonstrează dorința top-managementului Curții de Conturi de a așeza principiile și valorile etice pe un loc primordial, și totodată, determinarea acestuia în redarea competenței și credibilității instituției și asigurarea unui nivel înalt de încredere din partea societății.

Adoptarea Standardelor de audit ale Curții de Conturi la începutul anului 2010, având în vedere standardele de audit internaționale general acceptate, respectiv INTOSAI, IFAC și Liniile directoare europene pentru implementarea standardelor INTOSAI, precum și standardele de audit ale unor țări membre INTOSAI, recunoscute pentru experiența în domeniul auditului public, reprezintă un moment pozitiv în evoluția instituției. O noutate față de abordarea și prezentarea Standardelor de audit ale Curții de Conturi, ediția 2005, o reprezintă evidențierea, într-o secțiune separată, a Standardelor generale cu semnificație etică în cadrul capitolului privind Standardelor generale de audit, ceea ce impune ca acestea să fie avute în vedere în desfășurarea oricăror tipuri de audit, financiar, de performanță, de conformitate etc.

Noutăți privind modul de abordare a valorilor și cerințelor etice în Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi – anul 2010

După cum s-a menționat anterior, noile standarde de audit ale Curții de Conturi, adoptate la începutul anului 2010, au impus conducerii Curții de Conturi necesitatea modificării și adaptării Codului de conduită etică și profesională a personalului instituției la aceste prevederi. S-a avut în vedere în primul rând, reflectarea cu fidelitate a Standardelor generale cu semnificație etică în cuprinsul Codului de conduită etică a auditorilor publici externi. Odată realizat acest obiectiv conducerea a conștientizat că adevărata provocare pentru auditorii publici externi o va reprezenta cunoașterea temeinică și respectarea integrală a acestor prevederi, fiind esențial ca în activitatea desfășurată de auditorii publici externi atât în cadrul instituției, cât și pe parcursul acțiunilor de control/audit comportamentul și convingerile acestora să concorde cu valorile Curții de Conturi și obiectivele acesteia.

În lumina acestor noi standarde cu semnificație etică, s-a stabilit ca prevederile Codului de conduită etică și profesională a personalului să se aplice tuturor auditorilor publici externi, indiferent de funcția ocupată de aceștia. Un plus de rigoare s-a cerut din partea auditorilor cu funcții de conducere, care trebuie să reprezinte un model în ceea ce privește însușirea prevederilor acestuia și să reprezinte persoanele care veghează ca subordonații să cunoască și să respecte permanent valorile și principiile cuprinse în Cod, precum și celelalte reglementări interne ale Curții de Conturi.

Potrivit noii abordări orice deficiență în comportamentul profesional sau conduita personală a auditorilor poate situa într-o lumină nefavorabilă integritatea lor, a instituției din care fac parte, calitatea activității desfășurate.

șurate, diminuând încrederea în Curtea de Conturi și rapoartele sale. În ultimă instanță este fundamental ca instituția să se bucure de cel mai înalt grad de încredere și credibilitate din partea societății, deziderat realizabil numai prin însușirea și respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor etice exprimate prin cuvinte cheie cum ar fi: competență, integritate, independență, obiectivitate, imparțialitate și confidențialitate.

Considerațiile anterioare redau dimensiunea dezvoltării în timp și importanța valorilor etice pentru Curtea de Conturi și auditorii publici externi.

În ceea ce privește Codul de Conduită etică a personalului Curții de Conturi revizuirea decisă de către conducere în anul 2010 a fost impusă de mai multe aspecte, dintre care se pot menționa, în principal, următoarele:

- ☞ renumerotarea, prin republicare, a articolelor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi;
- ☞ adoptarea de către plen, la începutul anului 2010, a Standardelor de audit ale Curții de Conturi, în care se regăsesc Standardele generale cu semnificație etică care au la bază Standardele etice ale INTOSAI;
- ☞ elemente de noutate izvorâte din experiența, practica și normele interne cu semnificație etică ale unor instituții supreme de audit, în mod special cele referitoare la conflictul de interese și care s-a considerat că pot adăuga valoare și care nu au fost avute în vedere la elaborarea edițiilor anterioare ale Codului;
- ☞ informații de actualitate din legislația internă privitoare la:
 - ☐ codurile de conduită ale unor categorii de personal (funcționari publici, personal contractual) care își desfășoară activitatea în structurile de specialitate ale Curtea de Conturi și secretariatului general;
 - ☐ regimul incompatibilităților, conflictului de interese și alte obligații ale personalului Curții de Conturi;
- ☞ încălcări ale unor prevederi ale Codului de către auditorii publici externi, care au făcut obiectul comisiilor de disciplină constituite pentru realizarea cercetării prealabile în vederea aplicării de sancțiuni disciplinare, și care se impune a fi reglementate mai riguros.

Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a decis ca în proiectul propus, ca o noutate față de structura Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi în vigoare la acea dată, să fie introdus un capitol separat, *Capitolul I, care se referă la membrii Curții de Conturi*, fiind cuprinse prevederile din Legea nr. 94/1992, respectiv, art. 49, 50, 56 și 56, care se referă la unele obligații și interdicții, precum și la regimul incompatibilităților consilierilor de conturi.

Membrii Curții de Conturi au fost incluși în Cod și din necesitatea de a se respecta Codul etic al INTOSAI (ISSAI 30) și Standardele cu semnificație etică INTOSAI (ISSAI 200), care stau la baza codurilor etice ale instituțiilor supreme de audit din țările membre, și care consideră instituțiile supreme de audit ca un întreg, din care nu trebuie să lipsească: conducerea, respectiv, membrii Curții de Conturi, auditorii publici externi, persoanele cu funcții de conducere, precum și alți angajați care lucrează pentru, sau în beneficiul instituției supreme de audit.

De asemenea, s-a decis, ca un alt element de noutate introducerea unor prevederi referitoare la conflictul de interese, ținând cont de faptul că acesta influențează în foarte mare măsură independența, obiectivitatea și integritatea auditorilor publici externi. Pentru aceasta abordare s-au avut în vedere:

- ☞ importanța acordată conflictului de interese în cadrul Capitolului 3 – Independență, obiectivitate și imparțialitate din Codul etic INTOSAI (ISSAI 30) și punctul 2.1.b din cadrul Standardelor cu semnificație etică ale INTOSAI (ISSAI 200);
- ☞ experiența, practica și normele interne de etică ale instituțiilor supreme de audit din Olanda, Marea Britanie, Polonia, Grecia, Germania, Ungaria, Danemarca, Norvegia, Spania, S.U.A. și Canada. Cele mai relevante prevederi au fost identificate la SAI-urile din Marea Britanie, S.U.A.

și în special Canada, în ceea ce privește conflictul de interese și unele interdicții pentru auditorii publici externi;

- ☞ cazuri de încălcări ale Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi de către auditori publici externi sau directori ai camerelor de conturi și care au făcut obiectul comisii de disciplină constituite de către plen. În aceste situații s-a constatat că unele dintre abaterile constatate nu sunt reglementate corespunzător în Codul etic al auditorilor publici externi, în vigoare.

Un alt element de noutate, foarte important, l-a reprezentat includerea în cadrul *Capitolului II – Codul etic al auditorilor publici externi* a prevederilor privind constituirea *Comitetului de etică*, ca structură internă a Curții de Conturi, care să fie un organ de lucru intern, aflat în subordinea Plenului.

S-a stabilit ca această structură să fie compusă din 7 membrii, numiți de Plen pe trei ani, pentru cel mult două mandate, în următoarea structură:

- ☞ doi auditori publici externi, care dețin funcție de conducere, din structura centrală sau teritorială a Curții de Conturi
- ☞ un consilier al președintelui Curții de Conturi, desemnat de președinte;
- ☞ un consilier juridic, desemnat de șeful Departamentului juridic al Curții de Conturi;
- ☞ trei auditori publici externi, care nu dețin funcție de conducere.

Acceptarea includerii unui consilier al președintelui în această structură a reprezentat o dovadă a interesului și implicării conducerii în aspectele de etică și integritate care privesc auditorii publici externi.

Prin înființarea Comitetului s-a urmărit să se atingă un obiectiv important al Curții de Conturi, și anume creșterea încrederii, autorității și prestigiului instituției ca urmare a însușirii și respectării de către auditorii publici a principiilor și normelor de conduită etică și profesională.

Potrivit prevederilor Codului, scopul declarat al Comitetului l-a constituit, în principal, asigurarea monitorizării permanente a modului în care auditorii publici externi se conformează și respectă prevederile Codului de etică al auditorilor publici externi, de prevenire a apariției oricăror situații de încălcare ale acestuia, precum și de creare a cadrului intern cu ajutorul căruia să fie soluționate pe cale amiabilă posibilele conflicte care pot apare între auditorii publici externi sau între aceștia și instituție.

S-a considerat că, în urma analizei informațiilor, documentelor și sesizărilor primite de către Comitet, se vor asigura în Curtea de Conturi:

- ☞ identificarea cazurilor și situațiilor care conduc la încălcarea prevederilor Codului;
- ☞ relevarea cauzele care pot determina încălcarea prevederilor Codului etic al profesiei de auditor public extern;
- ☞ prevenirea timpurie a potențialelor încălcări ale Codului.

S-a decis ca această structură să nu aibă atribuții de investigare disciplinară a unor abateri, ci mai degrabă un rol important de informare, consultare și nu în ultimul rând, de prevenție a apariției abaterilor de la prevederile Codului și reglementărilor legale.

Dintre atribuțiile principale ale Comitetului de etică pot fi amintite următoarele atribuții principale:

- a) ajută conducerea executivă și plenul Curții de Conturi la implementarea prevederilor Codului etic al profesiei de auditor public extern și urmărirea aplicării și respectării acestuia;
- b) asigură cadrul intern necesar respectării de către auditorii publici externi a prevederilor art. 12 lit. e), din prezentul Cod, respectiv a obligației acestora de a utiliza modalitățile interne, amiabile și posibile de soluționare a eventualelor conflicte apărute între auditorii publici externi sau între aceștia și instituție;
- c) acordă consultanță și îndrumare în înțelegerea și clarificarea tuturor aspectelor și cerințelor cuprinse în Cod, la solicitarea auditorilor publici externi sau din oficiu, prin organizarea de seminarii și stagii de pregătire;

- d) degrevează conducerea executivă și plenul Curții de Conturi de unele probleme și situații apărute sau sesizate cu privire la încălcarea prevederilor Codului și care pot fi soluționate pe cale amiabilă, nefiind nevoie de realizarea unei cercetări disciplinare sau investigații în acest sens;
- e) înaintează Plenului puncte de vedere și rapoarte de caz privind problemele analizate sau luate în dezbateri;
- f) înaintează Plenului un raport anual în care se prezintă activitatea desfășurată, situațiile și cazurile analizate, precum și soluțiile propuse sau adoptate, precum și alte aspecte relevante privind respectarea de către auditorii publici externi a principiilor și valorilor cuprinse în Cod, desprinse din analiza *declarațiilor de independență*, a *rapoartelor comisiilor de disciplină*, precum și a altor documente relevante din Curtea de Conturi. De asemenea, va prezenta propuneri de îmbunătățire a prevederilor Codului etic al auditorului public extern, în funcție de situațiile analizate. Raportul anual se va depune la plenul Curții de Conturi în termen de cel mult 2 luni de la încheierea anului;
- g) rapoarte privind aspectele menționate de către auditorii publici externi în declarațiile de interese, în conformitate cu prevederile Legii nr.176/2010;
- h) rapoarte privind rezultatele analizei chestionarelor primite, din cele trimise la entități la care au fost finalizate verificări de către structurile de specialitate ale Curții de Conturi a României (acțiune în baza Regulamentului privind aplicarea sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi (indicatorul IP12);
- i) rapoarte privind participarea reprezentanților CCR la Seminariile Grupului Operațional EUROSAI privind auditul și etica.

Un alt element de noutate al revizuirii Codului l-a reprezentat includerea în cadrul *Capitolului II* – a obligativității întocmirii și depunerii de către auditorii publici externi a **Declarației de independență** cu privire la respectarea prevederilor Codului etic al profesiei de auditor public extern. Acest document specific, care reprezintă un instrument eficace de control al eticii și integrității se depune de auditorii publici externi la începutul fiecărei acțiuni de control/audit, precum și pe parcursul sau finalul acesteia, dacă este cazul. Conducerea executivă a urmărit ca prin utilizarea acestor documente să fie întărită independența, obiectivitatea și integritatea auditorilor publici care participă la acțiunile de control/audit. De asemenea, s-a urmărit asigurarea premiselor necesare creșterii încrederii, autorității și prestigiului Curții de Conturi, ca instituție supremă de audit.

Acțiunea generală de revizuire a Codului de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a avut ca scop creșterea credibilității Curții de Conturi ca instituție și atingerea unui nivel înalt de profesionalism al auditorilor publici externi, precum și creșterea calității activității de audit/control.

De-a lungul timpului, Comitetul de etică a reprezentat o structură importantă la care președintele Curții de Conturi a apelat ori de câte ori a considerat necesar. Astfel, în situația în care președintele Curții de Conturi a primit sesizări privind încălcarea prevederilor Codului de către unii auditori publici externi a solicitat Comitetului implicarea în formularea unor puncte de vedere sau analize privind aspectele etice sesizate.

De asemenea, atunci când a fost nevoie să se constituie comisii de cercetare disciplinară prealabilă, președintele a desemnat prin ordin, de regulă, unul sau doi reprezentanți din partea Comitetului de etică, având în vedere faptul că în această structură au activat persoane cu un anumit nivel de experiență și expertiză a aspectelor de etică și integritate.

O nouă etapă de evoluție și dezvoltare a reglementărilor etice – anul 2013

Astfel cum s-a menționat mai sus, Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a fost aprobat de către Plen prin Hotărârea nr. 156 din 15 decembrie 2010, acesta intrând în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2011.

Din aplicarea în practică a Codului în perioada 2011-2013 s-a concluzionat că există o serie de aspecte care au impus necesitatea modificării și completării unor prevederi. O parte din zonele vizate de revizuirea din anul 2013 au rezultat pe baza propunerile făcute de Comitetul de etică atât ca urmare activității acestuia de monitorizare a respectării principiilor și valorilor etice, cât și din nevoia de siste-

matizare, clarificare sau detaliere a unor concepte sau texte care reglementează independența, conflictul de interese și incompatibilitățile la care sunt supuși auditorii publici externi.

Unele dintre amendamentele pe care le-a conținut proiect de modificare și completare a Codului au fost aprobate în prealabil de Plen cu prilejul dezbaterii rapoartelor și informărilor Comitetului de etică pe baza activității de monitorizare și analiză a declarațiilor de independență și a informărilor pe probleme etice ale directorilor, a declarațiilor de interese ale auditorilor publici externi sau a rapoartelor comisiilor de cercetare disciplinară prealabilă.

Cele mai importante propunerile de modificare a Codului făcute de Comitetul de etică au vizat:

- ☞ introducerea obligativității ca directorii structurilor de specialitate să depună declarații de independență în cazul în care conștientizează faptul că se află sub incidența unui punct sau aspect prevăzut de Cod, respectiv în Declarația de independență, în legătura cu entitatea verificată, precum și procedura de urmat în aceste;
- ☞ constituirea Registrului de evidență a declarațiilor de independență care se ține în format electronic la secretariatul structurilor de specialitate;
- ☞ introducerea prevederi potrivit căreia *"Atunci când există o relație de rudenie/afin până la gradul IV, care nu este principală sau directă cu factorii de decizie din cadrul entității verificate, auditorii publici externi sunt obligați să consemneze în Declarația de independență această situație și, sub supravegherea directorului din cadrul structurilor de specialitate centrală sau directorului/directorului adjunct de la camerele de conturi, să participe la verificarea entității respective"*;
- ☞ completarea incompatibilităților auditorilor publici externi și în cazul în care aceștia "au calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, ale unor societăți comerciale sau civile, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare sau financiare, companii și societăți naționale ori regii autonome, precum și în cadrul partidelor politice, cu excepția asociațiilor și fundațiilor fără scop lucrativ sau a asociațiilor profesionale";
- ☞ la Declarația de independență s-a introdus obligația ca auditorii publici externi să declare dacă soțul/soția sau rudele de gradul I au/nu au contracte, inclusiv de asistență juridică, de consultanță sau civile, încheiate în ultimele 24 de luni sau aflate în derulare cu entitatea supusă verificării.

Președintele Curții de Conturi a decis ca în proiectul de modificare și completare a Codului să fie introduse sau îmbunătățite unele prevederi și concepte ca urmare a analizei aspectelor și recomandărilor cuprinse în *"Raportul special ECA nr.15/2012 privind Gestionarea conflictelor de interese în cadrul unor agenții selectate ale UE"*. În acest context, prevederile nou introduse în Cod vizează în principal definirea conflictului de interese fiind avute în vedere, pe lângă raportul mai susmenționat și *Orientările OECD în ceea ce privește gestionarea conflictelor de interese în administrația publică*, care stau la baza prevederilor ECA în ceea ce privește conflictul de interese, precum și la baza codurilor de conduită etică ale agențiilor UE verificate.

Revizuirea Codului etic și a Statutului auditorului public extern în anul 2014

În abordarea responsabilă a eticii și integrității de către Curtea de Conturi, sub conducerea domnului președinte Nicolae Văcăroiu, un moment important l-a constituit revizuirea Codului etic ca urmare a activității Comisiei pentru implementarea standardelor specifice controlului intern managerial. La această acțiune s-au avut în vedere ca materiale de referință următoarele documente:

- ☞ *prevederile și cerințele Standardului nr. 1 "Etică și integritate" (OMFP nr. 946/2005),*
- ☞ *Inventarul măsurilor de prevenire anticorupție și a indicatorilor de evaluare din cadrul Strategiei Naționale Anticorupție (S.N.A.) pentru perioada 2012-2015 și*
- ☞ *Raportul Grupului de lucru operativ EUROSAI privind auditul și etica.*

Astfel, s-au introdus în Cod prevederi care să acopere unele cerințe care au rezultat din analiza documentelor mai sus-menționate, după cum urmează:

- ☛ Curtea de Conturi trebuie să se asigure că personalul cunoaște și respectă principiile și valorile conținute în Codul etic, sens în care monitorizează respectarea normelor de conduită, comunică/

prelucrează în întreaga entitate cazurile de încălcare a acestora și promovează în mod activ comportamentul etic;

- ☛ Codul etic trebuie să conțină prevederi asociate unor politici și instrumente țintite spre manageri și rolul acestora în îndrumarea și gestionarea conduitei etice, aceștia promovând prin exemplul propriu integritatea în cadrul instituției;
- ☛ Codul etic trebuie să conțină prevederi care să încurajeze libertatea personalului de a comunica preocupările în materie de etică, precum și contribuția managerilor la crearea unui mediu adecvat acestei comunicări”;
- ☛ Reglementările în domeniul eticii trebuie să conțină prevederi referitoare la obligațiile ce revin personalului după părăsirea instituției;
- ☛ Conștientizarea cadrului de reglementare privind etica prin informarea periodică a auditorilor publici externi de către șefii ierarhici în legătură cu principiile etice ale instituției;
- ☛ Conștientizarea cadrului de reglementare privind etica prin organizarea de cursuri de pregătire în domeniul eticii, inclusiv cursuri de e-învățare;
- ☛ Conștientizarea cadrului de reglementare privind etica prin utilizarea unor chestionare de auto-evaluare inclusiv autoevaluarea privind integritatea (exemplu IntoSAINT);
- ☛ Conștientizarea cadrului de reglementare privind etica prin organizarea unor seminarii sau ședințe de schimb de experiență, bazate pe situații practice întâlnite;
- ☛ Conștientizarea cadrului de reglementare privind etica prin transmiterea periodică (semestrial, anual) a unei corespondențe prin care se reamintesc obligațiile etice;
- ☛ Salariații trebuie să beneficieze de sprijin pentru o comunicare deschisă și pentru rezolvarea dilemelor în materie de conduită adecvată;
- ☛ Comitetul de etică trebuie să contribuie la comunicarea eficientă dintre management și personal.

Plenul a adoptat prin HP nr. 126/08.05.2014 un nou Cod³, în acesta fiind incluse, pe lângă aspectele prezentate mai sus, și alte propuneri formulate de Comitetul, cum ar fi cele privind:

- ▣ structurarea mai clară a prevederilor care privesc conflictul de interese real;
- ▣ eliminarea paralelismului de reglementare (o prevedere cu un anumit conținut să se regăsească numai în unul dintre regulamente);
- ▣ structurarea și delimitarea mai clară a cerințelor de natură profesională și a celor de natură etică la principiul conduitei profesionale;
- ▣ gruparea prevederilor privind declarația de independență (cine depune și ce se întâmplă în cazul în care sunt semnalate situații și aspecte etice) într-o secțiune distinctă;
- ▣ clarificarea atribuțiilor și activităților pe care le desfășoară Comitetul de etică;

În ceea ce privește Statutul auditorului public extern, propunerile Comitetului, care au fost aprobate, au vizat:

- ☛ introducerea unui formular chestionar de etică și integritate pe care să îl completeze candidații la concursurile organizate pentru ocuparea posturilor vacante de auditori publici externi;
- ☛ structurarea și delimitarea mai clară a obligațiilor de natură profesională și a celor de natură etică în cadrul obligațiilor auditorilor publici externi;
- ☛ preluarea din Cod a unor interdicții și obligații ale auditorilor publici externi în Statut și gruparea mai adecvată a acestora.

Potrivit Codului care a intrat în vigoare la 1 iulie 2014, Comitetul contribuie atât la promovarea în mod activ a comportamentului etic în cadrul instituției, cât și la creșterea gradului de conștientizare de către auditorii publici externi a principiilor și valorilor etice și a integrității și prevenirea apariției oricăror situații de încălcare a Codului și a altor reglementări cu semnificație etică și de integritate.

³ Statutul auditorului public extern a fost aprobat prin HP nr. 125/08.05.2014

Aspecte importante privind instrumentele de control ale eticii și integrității în Curtea de Conturi

Declarația de independență

În prezentul document s-a menționat că potrivit prevederilor Codul de conduită etică auditorii publici externi, inclusiv directorii din structurile centrale de specialitate și directorii/directorii adjuncți de la camerele de conturi, au obligația ca la declanșarea acțiunilor de verificare pentru care au fost propuși să participe sau să le coordoneze, după caz, să întocmească o „**Declarație de independență**”, conform modelului prevăzut în anexa la Cod. Pe timpul desfășurării verificărilor auditorii au obligația să depună declarații de independență în completarea celor depuse inițial, ori de câte ori apar situații noi pe parcursul acțiunii de verificare, care pot influența sau afecta, în principal, independența și obiectivitatea în îndeplinirea sarcinilor de serviciu. Atât declarațiile de independență depuse la începutul acțiunilor de verificare, cât și cele în completarea acestora, se anexează, în original, la dosarul acțiunii de verificare și se transmit, în copie, în format electronic, prin e-mail, în termen de 3 zile lucrătoare de la completare, la Comitetul de etică. **Anual s-au depus între 6.500-7.500 de declarații de independență, aferente celor cca 2.500 acțiuni de verificare realizate de către Curtea de Conturi.**

În condițiile în care în **declarația de independență** sau în declarația de independență depusă în completarea celei inițiale **au fost consemnate diverse aspecte deosebite**, la unul sau mai multe puncte din conținutul acesteia, șefii ierarhici ai auditorului public extern sunt obligați să ia măsurile corespunzătoare, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării declarației de independență la structura de specialitate. Astfel, șefii ierarhici pot dispune fie **înlocuirea auditorului public extern din acțiune cu alt auditor public extern, fie participarea la acțiune și prin luarea de măsuri pentru diminuarea sau eliminarea situațiilor** care pot afecta independența și obiectivitatea auditorului public extern în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin restructurarea activităților de verificare ce urmează a fi îndeplinite de către fiecare membru al echipei de control/audit, după caz.

De exemplu, în perioada **2012-2015**, situația numărului de auditorilor publici externi/directorilor care au consemnat aspecte deosebite în declarațiile de independență și a măsurilor dispuse de către șefii ierarhici este următoarea:

- ☛ în anul **2012**, **37** de auditorii publici externi/directorii au consemnat situații deosebite, iar dintre acestea în **4** cazuri șefii ierarhici au dispus înlocuirea acestora din acțiuni;
- ☛ în anul **2013**, **33** de auditori publici externi/directori au consemnat situații deosebite, iar dintre acestea în **14** cazuri șefii ierarhici au dispus înlocuirea acestora din acțiuni;
- ☛ în anul **2014**, **53** de auditori publici externi/directori au consemnat situații deosebite, iar dintre acestea în **21** cazuri șefii ierarhici au dispus înlocuirea acestora din acțiuni;
- ☛ în anul **2015**, **87** de auditori publici externi/directori au consemnat situații deosebite, iar dintre acestea în **28** cazuri șefii ierarhici au dispus înlocuirea acestora din acțiuni. La Autoritatea de Audit au fost consemnate 14 situații, dintre care în 9 cazuri auditorii publici externi au fost înlocuiți din acțiunile de audit.
- ☛ în anul **2016**, **69** de auditori publici externi/directori au consemnat situații deosebite, iar dintre acestea în **22** cazuri șefii ierarhici au dispus înlocuirea acestora din acțiuni.

Informarea pe probleme etice

Potrivit prevederilor din Cod **directorii** din cadrul departamentelor de specialitate și directorii camerelor de conturi **au obligația să transmită lunar** Comitetului de etică o **informare pe probleme etice**, în format electronic, prin e-mail, în cel mult 5 zile lucrătoare de la încheierea lunii supuse raportării. Aceasta conține, de regulă, informații privind respectarea prevederilor Codului de către auditorii publici externi din subordine, precum și cazurile deosebite semnalate de către auditorii publici externi, prin completarea **Declarațiilor de independență** și modul în care au fost soluționate aceste situații. În informările pe probleme etice se mai pot cuprinde și alte aspecte, cum sunt de exemplu:

- ☞ instruirile și evaluările pe probleme etice care sunt desfășurate la nivelul structurilor de specialitate în zilele de sediu, potrivit reglementărilor interne;
- ☞ modul în care structurile de specialitate au dus la îndeplinire propunerile făcute de Comitetul de etică în rapoartele/informările înaintate Plenului și aprobate de către acesta;
- ☞ orice alte aspecte și situații întâlnite în activitatea auditorilor publici externi din cadrul structurilor de specialitate care au relevanță în ceea ce privește etica și integritatea.

Declarația de luare la cunoștință și respectare a prevederilor Codului/Statutului:

Potrivit prevederilor art. 81 din Cod, atât la intrarea în vigoare, cât și la modificarea și completarea acestuia, auditorii publici externi au obligația de a semna o **declarație de luare la cunoștință și de respectare a prevederilor Codului**, pe perioada cât sunt angajați ai instituției. De asemenea, prin declarația respectivă auditorii publici externi se angajează să respecte obligația privind păstrarea confidențialității datelor și informațiilor dobândite în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pentru o perioadă de un an. Declarația de luare la cunoștință și de respectare a prevederilor Codului este semnată și de către noii angajați.

Rapoartele trimestriale ale Comitetului de etică:

Pe baza aspectelor și datelor prezentate de către directori în informările pe probleme etice, precum și a situațiilor deosebite care sunt identificate de către Comitetul de etică în urma analizei declarațiilor de independență ale auditorilor publici externi, Comitetul are obligația să întocmească **un raport trimestrial, care se depune la Plen, spre informare**. În raport sunt prezentate, de regulă, aspectele deosebite consemnate de către auditorii publici externi în declarațiile de independență și măsurile pe care le-au dispus directorii în spețele respective, de la caz la caz, însă dar pot fi incluse și alte probleme având semnificație etică și de integritate care au apărut în perioada raportată, inclusiv sesizări de încălcare a Codului, sesiunile de instruire pe aspecte etice organizate de către directorii structurilor de specialitate etc. Plenul emite hotărâri prin care sunt aprobate rapoartele respective și eventualele propuneri ale Comitetului.

Rapoartele trimestriale și hotărârile Plenului prin care sunt aprobate acestea sunt transmise la toate structurile de specialitate centrale și teritoriale, după caz, și, de asemenea, sunt publicate pe portalul intern al Curții de Conturi, secțiunea „Hotărâri” și „Comitetul de etică”, pentru a putea fi accesate și consultate de către toți auditorii publici externi.

Rapoarte cu privire la analiza anuală a declarațiilor de interes

În afara instrumentelor interne utilizate pentru realizarea controlului implementării eticii și integrității și prevenirea corupției, în conformitate cu prevederile Codului, Comitetul de etică a elaborat și înaintat Plenului, spre informare, **rapoarte cu privire la analiza anuală a declarațiilor de interes** depuse de către

auditorii publici externi în baza Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea A.N.I. La nivelul Curții de Conturi se consideră că declarațiile de interes reprezintă un document foarte util pentru prevenirea și/sau identificarea unor situațiilor generatoare de conflict de interes pentru auditorii publici externi în cadrul acțiunilor de verificare, precum și ale unor posibile aspecte relevante de incompatibilitate între exercitarea funcției de auditor public extern și alte activități/funcții pe care le-ar desfășura/ocupa aceștia, în mediul public sau privat.

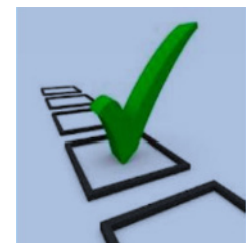
Chestionarele care se transmit entităților verificate

Prin Hotărârea Plenului nr. 307/19.12.2013 a fost aprobat Regulamentul privind aplicarea Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi. Potrivit art. 14 și Anexei nr. 2.1 din Regulament s-a instituit **Indicatorul de performanță IP 12 "Opinia conducerii entităților verificate cu privire la calitatea auditului efectuat de Curtea de Conturi și a impactului acestuia asupra entităților verificate, precum și la respectarea principiilor și valorilor etice de către auditorii publici externi"**.

Pentru reflectarea acestui indicator s-a prevăzut în Anexa nr. 4 la Regulament modelul de chestionar și adresa de înaintare care se transmit în format electronic entităților supuse verificării Curții de Conturi, după finalizarea verificărilor.

Prin introducerea chestionarului aferent acestui indicator de performanță, Curtea de Conturi a căutat să asigure implementarea unei prevederi din Codul etic INTOSAI – ISSAI 30 și alte standarde profesionale, prin care se recomandă instituțiilor supreme de audit să obțină un feedback cu privire la percepția părților interesate asupra independenței și imparțialității, precum și a integrității auditorilor publici externi manifestată pe parcursul acțiunilor de control/audit. Potrivit Regulamentului, Comitetul de etică este structura implicată în transmiterea, primirea, prelucrarea/centralizarea datelor din chestionare și întocmirea raportului semestrial destinat Plenului.

De asemenea, pe baza **Indicatorului IP 12** se poate măsura calitatea și impactul pe care îl are activitatea desfășurată de Curtea de Conturi la entitățile aflate în competența sa de verificare. Feedback-ul din partea entității verificate este de un real ajutor pentru Curtea de Conturi la îmbunătățirea relațiilor cu acestea și la creșterea reputației și credibilității instituției. Obținerea unui feedback cât mai eficace și constructiv cu privire la activitatea pe care au desfășurat-o echipele de control/audit ale Curții de Conturi este foarte importantă pentru că poate conduce, prin informațiile și aprecierile primite, la identificarea măsurilor necesare care ar putea fi luate de managementul Curții de Conturi, pentru eliminarea aspectelor negative semnalate, aceasta ducând implicit la îmbunătățirea activității specifice.

Trebuie menționat că, începând cu anul 2015, în cadrul Curții de Conturi funcționează Grupul de lucru care are ca obiect realizarea auto-evaluării instituției, prin utilizarea criteriilor conținute de standardul ISSAI 5600 "Ghidul de evaluare peer review", ca o acțiune pregătitoare a unei posibile evaluări colegiale viitoare care se va efectua de către unul sau mai multe SAI-uri din cadrul EUROSAI, pe baza aceluiași standard. În analiza sa, Grupul de lucru a constatat că măsurarea performanței constituie un subiect deosebit de important în standardul mai sus-menționat, iar existența în cadrul Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi a indicatorului de performanță IP 12, care se exprimă pe baza informațiilor obținute prin completarea chestionarului aferent, transmis entităților verificate (ca o componentă a părților interesate de activitatea SAI), constituie o probă semnificativă, pentru întrebările formulate în evaluare:

☞ **la domeniul D din standard:** „Comunicare și angajamente cu părțile interesate”, criteriul „Dezvoltarea și comunicarea strategiei”, cum ar fi următoarele:

- ☞ Întreprinde SAI-ul inițiative pentru a crește cunoștințele și înțelegerea rolului său și a responsabilităților sale de către părțile interesate?
- ☞ Contribuie SAI-ul la creșterea gradului de conștientizare a părților interesate a nevoii de transparență și responsabilizare în sectorul public?
- ☞ Are SAI-ul o vizibilitate suficientă față de public?
- ☞ Are SAI-ul o abordare corespunzătoare pentru angajamentele cu părțile interesate și luarea în considerare a punctelor lor de vedere? De exemplu, poate publicul să înainteze comentarii și sugestii despre activitatea prezentă și viitoare a SAI-ului?

☞ **la domeniul E din standard:** „Etică, transparență, responsabilizare și bună guvernare”, criteriul „Integritate și etică”, se regăsește întrebarea:

- ☞ Evaluează SAI-ul dacă este percepută ca o instituție de încredere și credibilă de către părțile interesate?

Pentru gestionarea activității de colectare a opiniei entităților supuse verificării Curții de Conturi, astfel cum se prevede la art. 15 din Regulamentul pentru aplicarea Sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi (aprobat prin HP nr. 307/19.12.2013), s-au întreprins următoarele activități:

- Direcția IT a creat o adresă de poștă electronică: colect.opinie@rcc.ro care este utilizată pentru transmiterea și primirea chestionarelor completate de către entitățile verificate;
- din cadrul Comitetului de etică a fost desemnat un membru care să fie responsabil cu transmiterea periodică a chestionarelor la entitățile verificate, colectarea răspunsurilor de la entități și introducerea în aplicația INFOPAC, într-o secțiune special creată pentru această activitate;
- semestrial, pe baza analizei datelor conținute în chestionare, Comitetul a întocmit rapoarte de analiză destinate Plenului. Astfel, Comitetul a depus:

☞ "Raportul privind rezultatele analizei chestionarelor completate de către entitățile la care Curtea de Conturi a finalizat verificările în semestrul 2014 și care au fost transmise acestora în baza **Regulamentului privind aplicarea sistemului de indicatori de performanță ai Curții de Conturi (indicatorul IP 12)**", **adoptat de Plen prin HP nr. 288 din 23.10.2014;**

☞ "Raportul privind rezultatele analizei chestionarelor completate de către entitățile la care Curtea de Conturi a finalizat verificările în anul 2014", **adoptat de Plen prin HP nr. 95 din 02.04.2015;**

☞ "Raportul privind rezultatele analizei chestionarelor completate de către entitățile la care Curtea de Conturi a finalizat verificările în anul 2015", **adoptat de Plen prin HP nr. 141 din 21.04.2016;**

☞ "Raportul privind rezultatele analizei chestionarelor completate de către entitățile la care Curtea de Conturi a finalizat verificările în anul 2016", **adoptat de Plen prin HP nr. 106 din 30 martie 2017;**

Ca structură, chestionarul instituit potrivit Anexei nr. 4 din Regulamentul privind aplicarea Sistemului de indicatori de performanță conține 12 întrebări. Primele 9 întrebări se referă preponderent la aspecte profesionale specifice controlului/auditului realizat de către auditorii publici externi la entitățile verificate, însă unele conțin și aspecte de etică. La fiecare dintre aceste întrebări entitatea are posibilitatea ca, prin chestionarul pus la dispoziție, să acorde un nivel de apreciere notat cu cifre de la 1 la 5, fiecare având o semnificație, astfel: 1 este nivelul cel mai mic de apreciere, iar 5 nivelul cel mai ridicat de apreciere.

Întrebările 10 și 11 din chestionar se referă strict la aspecte de etică și integritate, nefiind propuse spre completare nivele de apreciere, ci numai comentarii.

La punctul nr. 12 din chestionar se propune entităților să caracterizeze relația cu Curtea de Conturi, acestea având la dispoziție patru variante: **"Foarte bună", "Bună", "Cordială" și "Tensionată"**.

Prin structură, chestionarul oferă entităților posibilitatea ca la oricare din punctele sale să formuleze comentarii, atât pentru explicarea unui anumit nivel de apreciere ales, cât și în cazul în care doresc să detalieze un anumit aspect în legătură cu întrebarea formulată.

Pentru transmiterea chestionarului la entitățile verificate s-a utilizat mesageria electronică, astfel cum este prevăzut în Regulament, chestionarul fiind însoțit de o adresă semnată de către președintele Curții de Conturi. Practic pentru înaintarea chestionarului s-au utilizat datele și informațiile introduse în aplicația INFOPAC de către structurile de specialitate, conform prevederilor RODAS. Adresele de poștă electronică ale entităților verificate au fost identificate pe baza datelor introduse de către auditorii publici externi în aplicația INFOPAC. Sunt extrase liste la circa 15-20 de zile de la încheierea fiecărei luni pentru entitățile la care s-au finalizat acțiunile de control/audit. Listele respective conțin, pe lângă alte date, denumirea entității, adresa de e-mail a entității, felul acțiunii de verificare, precum și data la care a început verificarea și cea la care a fost

finalizată, toate aceste elemente fiind utilizate pentru personalizarea, pe fiecare entitate verificată, a adresei de înaintare semnată de președintele Curții de Conturi și a chestionarului aferent acesteia.

Activitatea respectivă a demarat în anul 2014, până în prezent fiind transmise la entitățile verificate, anual, cca 2.500 de chestionare, rata de răspuns din partea acestora fiind cuprinsă între 40-50%. Acest feedback primit de Curtea de Conturi este îmbucurător atât prin cantitate, cât și prin calitate, având în vedere că nivelul de apreciere al colaborării dintre entitățile verificate și echipele de control/audit a fost apreciat cu calificativele „bune” și „foarte bune” în peste 91% din chestionarele completate, iar comentariile și aspectele critice prezentate de entitățile verificate au fost apreciate de un real folos în îmbunătățirea colaborării și calității actelor Curții de Conturi.

C5.6. Activitatea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi

Înființarea și funcționarea Comisiei

În calitate de vicepreședinte coordonator al Departamentului de metodologie, formare profesională, evaluarea activității de audit și control, programare, raportare, sinteze și IT, denumit în continuare "Departamentul I", doamna Elena Doina Dascălu a solicitat Plenului Curții de Conturi înființarea unei "Comisii pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi", denumită în continuare "Comisia", care să presteze o activitate permanentă, fiind formată din reprezentanți ai departamentelor, dintre care unul să îndeplinească funcția de președinte.

Comisiei i-a fost stabilită ca misiune analiza solicitărilor structurilor de specialitate ale Curții de Conturi cu privire la aplicarea unitară a prevederilor legale în activitatea specifică pe care o desfășoară auditorii publici externi și de a formula puncte de vedere unitare pentru a fi înaintate conducerii executive a Curții de Conturi și ulterior Plenului, care va stabili soluția ce trebuie dată pentru speța în cauză.

Pentru constituirea Comisiei, Departamentul I a primit de la departamente un număr de 12 propuneri.

Pentru funcționarea și constituirea Comisiei, Departamentul I a elaborat "*Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi*", denumit în continuare "*Regulament*" și a redactat Nota nr. I/32427/DA/19 august 2010, prin care a propus Plenului aprobarea Regulamentului și componenței Comisiei.

Propunerile au fost aprobate prin Hotărârea Plenului nr. 97 din 26 august 2010.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi stabilește normele privind modul de constituire, organizare, funcționare, competența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de lucru ale Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi și a intrat în vigoare la data de 1 septembrie 2010.

În conformitate cu prevederile regulamentului, Comisia îndeplinește următoarele atribuții:

- ☞ primește și înregistrează sesizările și toate documentele care îi sunt adresate;
- ☞ analizează sesizările formulate de structurile de specialitate cu privire la modul de interpretare a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi, în situațiile în care au fost promovate practici neunitare și propune modul de soluționare a acestora;
- ☞ formulează propuneri de completare sau modificare a regulamentelor Curții de Conturi, atunci când, urmare a sesizărilor primite, constată lipsa unor reglementări interne sau existența unor neconcordanțe și neconcordanțe între acestea și lege, necesare în desfășurarea activității specifice Curții de Conturi;
- ☞ ține evidența tuturor propunerilor formulate și a hotărârilor adoptate de Plenul Curții de Conturi cu privire la modalitatea de interpretare unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;

☞ transmite Departamentului I, în vederea publicării pe Intranet, hotărârile adoptate de Plen cu privire la modalitatea de interpretare unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi;

Practicile neunitare de interpretare a prevederilor aplicabile în activitatea Curții de Conturi pot să intervină în următoarele situații:

- ☞ există un vid de reglementare;
- ☞ reglementarea unui domeniu este segmentară/parțială;
- ☞ există opinii diferite formulate de structurile de specialitate cu privire la aceleași aspecte;
- ☞ se constată neconcordanțe între mai multe acte normative aplicabile în activitatea Curții de Conturi;
- ☞ se constată că, în unele cazuri, nu au fost coroborate dispozițiile tuturor actelor normative aplicabile unui domeniu sau altul, astfel încât interpretarea/soluția dată de auditorii publici externi poate fi incompletă/parțială;
- ☞ există abordări/practici diferite de la o structură la alta a activităților specifice;
- ☞ alte situații care necesită clarificări și o interpretare unitară.

În activitatea desfășurată, pe baza documentației întocmite ca urmare a analizei efectuate, Comisia întocmește rapoarte prin care propune modul unitar în care prevederile legale care au făcut obiectul sesizărilor primite, trebuie interpretate și aplicate în activitatea Curții de Conturi. Raportul se adoptă cu votul majorității simple a membrilor prezenți și se înaintează președintelui și Plenului Curții de Conturi pentru adoptarea hotărârilor privind modul de interpretare și aplicare unitară a prevederilor legale în activitatea Curții de Conturi.

Comisia pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi este o structură deliberativă, fără personalitate juridică, subordonată Plenului Curții de Conturi. Comisia a fost constituită inițial din 11 membrii, cu drept de vot, reprezentanți ai departamentelor din cadrul Curții de Conturi.

Președintele Comisiei este directorul Direcției de coordonare și control al calității auditului public extern din cadrul Departamentului I.

Secretarul Comisiei este reprezentantul Departamentului Juridic.

Comisia își exercită atribuțiile în prezența a cel puțin jumătate plus 1 din numărul membrilor săi.

Membrii Comisiei au obligația să își exprime opinia și votul afirmativ sau negativ, abținerea de la vot nefiind permisă. În caz de vot negativ, membrul Comisiei care are o altă părere redactează și semnează opinia separată, cu prezentarea considerentelor pe care aceasta se sprijină. Opinia separată constituie anexă la raport. Modalitatea de vot în cadrul Comisiei este votul deschis. În caz de paritate de voturi, votul președintelui Comisiei este decisiv.

Comisia poate fi sesizată de organele de conducere ale Curții de Conturi, precum și de către șeful departamentului sau directorul camerei de conturi. Sesizarea, însoțită de documentația care a stat la baza întocmirii sale, se înaintează președintelui Comisiei și se înregistrează de secretarul acesteia, într-un registru de evidență.

În termen de cel mult 3 zile de la înregistrarea sesizării, președintele Comisiei fixează termenul primei ședințe și dispune secretarului convocarea membrilor Comisiei. Prezența la ședințele Comisiei este obligatorie. Membrii Comisiei pot absenta de la ședințele de lucru, din motive obiective, aduse la cunoștința președintelui Comisiei. Lucrările fiecărei ședințe a Comisiei se consemnează într-un proces-verbal semnat de președinte și de ceilalți membrii ai Comisiei, precum și de secretarul acesteia. La ședințele Comisiei pot fi invitați să participe șeful departamentului sau directorul camerei de conturi, care a formulat sesizarea, precum și alți reprezentanți ai structurilor de specialitate.

Regulamentul stabilește atribuțiile președintelui, membrilor și secretarului Comisiei.

Organizarea Comisiei a fost stabilită în conformitate cu structura organizatorică a Curții de Conturi corelată cu reglementările interne în vigoare la acea dată.

Comisia a funcționat în componența aprobată prin HP nr. 97/2010 până în iunie 2011 când, prin HP nr. 45/2011 și nr. 73/2011, s-au aprobat modificări și completări ale componenței Comisiei determinate de încetarea raporturilor de serviciu ale unor membrii.

La începutul anului 2012, începând cu luna februarie, președintele Comisiei s-a pensionat, iar unele modificări care priveau locul de muncă sau atribuțiile de serviciu pe care le-au avut unii membri la data înființării Comisiei au determinat unele departamente să-și reînnoiască reprezentanții, pe lângă acestea, experiența câpătată în modul de lucru cu un număr mare de membrii într-o comisie au impus ca Regulamentul și componența Comisiei să fie modificate și completate, astfel că Departamentul I a elaborat o Notă prin care a supus Plenului propuneri pentru actualizarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei și componenței acesteia.

Prin HP nr. 104 din 28 mai 2012 a fost aprobat Regulamentul propus și componența Comisiei, din care s-au nominalizat președintele și secretarul. Regulamentului i-au fost aduse modificări și completări cu privire la: numărul de membrii (6 membrii din care se aleg președintele și secretarul căruia i s-a luat dreptul de vot), documentația transmisă Comisiei trebuie să conțină procesul-verbal al ședinței în care s-au dezbătut problemele divergente și opiniile auditorilor publici externi cu privire la acestea, întocmirea raportului pe baza punctelor de vedere ale membrilor, instituirea principiului folosirii soluțiilor Comisiei numai pentru uzul intern al departamentelor și camerelor de conturi și stabilirea duratei mandatului unui membru, respectiv de 3 ani.

În componența aprobată prin HP nr. 104/2012, Comisia a funcționat pe perioada unui mandat de 3 ani, care s-a încheiat în luna mai 2015.

La încheierea mandatului, Comisia a prezentat Plenului "Raportul de activitate a Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi pe perioada mai 2012-mai 2015". Plenul a luat act de Raportul de activitate a Comisiei și prin HP nr. 222 din 09 iulie 2015 a aprobat continuarea activității Comisiei și a hotărât ca Departamentul I să prezinte Plenului noua componență a Comisiei pe baza propunerilor departamentelor de specialitate.

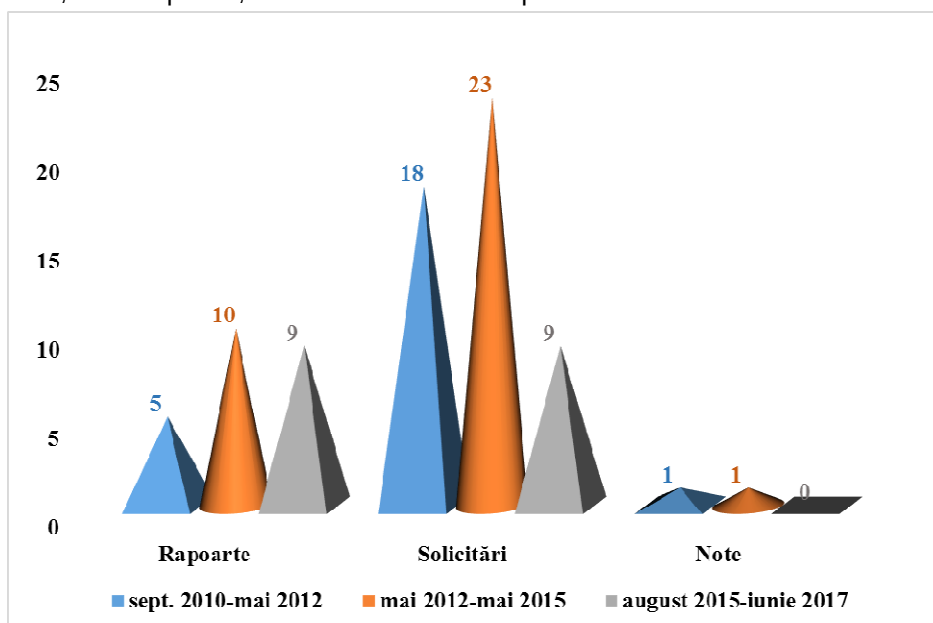
Prin Hotărârea Plenului nr. 261 din 06 august 2015, au fost aprobate componența nominală a Comisiei din 5 membrii și au fost desemnați președintele și secretarul căruia i s-a acordat drept de vot.

Activitatea Comisiei

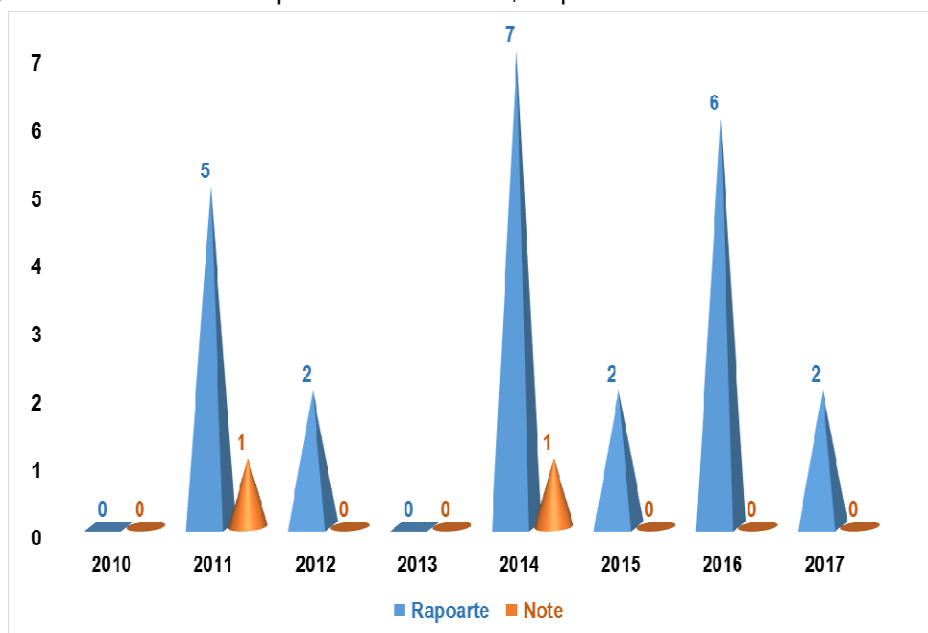
În perioada analizată Comisia a desfășurat următoarele activități:

- ☞ în perioada august 2010-mai 2012 a dezbătut 18 solicitări primite și a întocmit 5 Rapoarte și o Nota privind interpretarea legislației în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar;
- ☞ în perioada mai 2012-mai 2015 a dezbătut 23 solicitări primite și a întocmit 10 Rapoarte și o NOTĂ referitor la interpretarea unitară privind cheltuielile aferente unui autoturism primit în baza unui contract de comodat de către o instituție publică;
- ☞ În perioada august 2015-iunie 2017 a dezbătut 9 solicitări primite și a întocmit 9 rapoarte.

În dinamica, detaliat pe ani, activitatea Comisiei se prezintă astfel:

Grafic, rezultatele Comisiei în perioada 2010-2017, se prezintă astfel:

În perioada august 2010-mai 2012, Comisia s-a reunit în ședințe în care s-au dezbătut 18 solicitări primite de la structurile centrală și teritorială ale Curții de Conturi și de la conducerea executivă pentru care s-au întocmit 5 rapoarte și o notă în care s-au prezentat pentru aprobare plenului 18 concluzii privind modul de aplicare a unor prevederi aplicabile în activitatea Curții de Conturi, respectiv:

- ☞ dacă documentele întocmite de auditorii publici externi în urma unei acțiuni de control/audit (raportul de control/audit împreună cu anexele sale, nota conținând poziția motivată legal referitoare la obiecțiile depuse de conducătorul entității verificate, precum și nota cu propuneri de valorificare) se repartizează de directorul camerei de conturi către directorul adjunct pe măsura finalizării fiecărui document în parte sau numai după ce toate documentele aferente acțiunii respective au fost depuse în vederea valorificării, în termenul prevăzut de pct. 164 din Regulament;
- ☞ în cazul unităților administrativ-teritoriale – comune, care dintre cadrele de conducere ale camerei de conturi, respectiv directorul sau directorul adjunct întocmește și semnează următoarele documente:
 - nota cu punctul de vedere referitor la argumentele prezentate în contestația formulată de conducătorii entităților;
 - proiectul deciziei cuprinzând măsurile pentru remedierea deficiențelor constatate;
 - decizia.
- ☞ oportunitatea continuării acțiunilor de verificare cu posibile constatări de prejudicii create prin acordarea în anul 2009, în afara cadrului legal a unor drepturi pe baza contractului/acordului colectiv de muncă și a tichetelor cadou pentru personalul din învățământ;
- ☞ plata diferențelor dintre drepturile salariale încasate și cele cuvenite personalului din învățământ, în baza Legii nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 și 2009 personalului din învățământ;
- ☞ legalitatea introducerii diferențelor salariale dintre salariul efectiv încasat și cel recunoscut prin hotărâri judecătorești în salariul de bază la reîncadrarea personalului didactic, la data de 1 ianuarie 2010, conform Legii nr. 330/2009 și OUG nr. 1/2010;
- ☞ legalitatea introducerii în salariul de bază, a indemnizației de dispozitiv care a fost obținută prin hotărâri judecătorești pronunțate înainte de 31 decembrie 2009, la reîncadrarea personalului conform Legii nr. 330/2009 și a OUG nr. 1/2010;
- ☞ legalitatea includerii în baza de calcul pentru indemnizația de concediu de odihnă a sporului pentru condiții de muncă grele, vătămătoare sau periculoase la ordonatorii secundari și terțari de credite ai Ministerului Justiției, respectiv la curțile de apel și tribunale;

- ☞ cum se procedează în situația în care entitatea verificată, urmare deciziei emise de către structura de specialitate teritorială, a stabilit corect întinderea prejudiciului și a dispus măsuri pentru recuperare, dar prejudiciul nu a fost recuperat integral datorită valorii mari a acestuia;
- ☞ care este procedura de sancționare a organelor fiscale în cazul în care acestea nu efectuează verificările solicitate de Curtea de Conturi sau ce măsuri se pot lua împotriva persoanelor care au refuzat transmiterea unui act de control conform dispozițiilor legale;
- ☞ cum se aplică unele prevederi ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, respectiv punctele: 41, 83, 86, 185, 235, 260, 323 și 354;
- ☞ modul de verificare a deciziei în situația în care valorificarea actelor de control se efectuează potrivit "Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități", în vigoare la data de 31.12.2010;
- ☞ modul de emitere a deciziei și verificare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, în baza Regulamentului aplicabil până la data de 31.12.2010;
- ☞ măsurile ce se impun a fi întreprinse în situații în care entitățile supuse verificării Curții de Conturi nu au respectat prevederile legale privind modul de atribuire a contractelor de achiziții publice;
- ☞ aplicarea prevederilor art. 26 din Legea nr. 11/2010 a bugetului de stat pe anul 2010, în cazul operatorilor economici cu capital sau patrimoniu majoritar/integral de stat sau local și filialele acestora;
- ☞ în ce măsură se pot implementa procedurile operaționale în cadrul activității de organizare și desfășurare a activităților specifice Curții de Conturi, precum și de valorificare a actelor rezultate din aceste acte;
- ☞ dacă există o divergență între dispozițiile art. 3 din Ordinul nr. 313/2011 al președintelui Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice și prevederile punctului 40 lit. d) din Regulament;
- ☞ dacă transferurile de fonduri publice de la bugetele locale către unitățile de învățământ pre-universitar de stat pot fi auditate prin aplicarea prevederilor pct. 260 din Regulament;
- ☞ care este modalitatea de soluționare a contestațiilor la deciziile emise datorită reducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise în conformitate cu prevederile Regulamentului în vigoare anterior datei de 01.01.2011.

În perioada mai 2012-mai 2015, Comisia s-a reunit în ședințe în care s-au dezbătut 23 de solicitări primite de la camere de conturi și de la conducerea executivă pentru care s-au întocmit 10 rapoarte și o notă în care s-au prezentat plenului pentru aprobare 23 de concluzii privind modul de aplicare a unor prevederi aplicabile în activitatea Curții de Conturi, respectiv:

- ☞ în cazul în care Consiliul județean poate aproba repartizarea din fondul de rezervă bugetară a unor sume pentru premiarea performanțelor sportive fără ca alocarea sumelor ce constituie fondul de premiere, stabilirea premiilor acordate sportivilor și antrenorilor și justificarea acestora să respecte cuantumul stabilite de art. 25 din HG nr. 1447/2007;
- ☞ punct de vedere cu privire la:
 - legalitatea asocierii autorităților publice locale pentru finanțarea activităților sportive desfășurate de unități cu personalitate juridică, de drept privat, ca acțiuni de interes public;
 - posibilitatea utilizării veniturilor cluburilor sportive de drept privat obținute pe baza unor asocieri, din fonduri publice, pentru efectuarea unor categorii de cheltuieli ce nu sunt prevăzute în Normele financiare pentru activitatea sportivă sau peste limitele maxime prevăzute în aceste norme, motivat de faptul că fondurile transferate în activitatea privată nu mai au caracterul de fonduri publice;

- ☞ aplicarea prevederilor Legii nr. 339/2007 privind promovarea aplicării strategiilor de management de proiect la nivelul unităților administrativ-teritoriale județene și locale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv posibilitatea acordării majorării cu 75% a indemnizației prevăzute de lege pentru primar;
- ☞ posibilitatea luării în considerare a hotărârilor judecătorești prin includerea în aplicația INFOPAC a acelor măsuri stabilite prin deciziile Curții de Conturi, care au generat toate demersurile întreprinse de conducătorii entităților verificate pentru recuperarea prejudiciilor;
- ☞ cum se procedează în următoarele două situații cu care s-au confruntat auditorii publici externi în urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii după verificările efectuate la două societăți comerciale cu capital integral privat "societăți cu răspundere limitată" care au beneficiat de subvenții pentru transport, astfel:
 - dacă se poate emite delegație de control pentru verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse în cazul lipsei dovezii de comunicare a unei decizii către entitatea controlată și dacă se poate consemna faptul că entitatea nu a îndeplinit măsurile dispuse în situația în care conducătorul afirmă în Nota de relații că nu a primit decizia, precum și ce act se întocmește din care să rezulte că entitatea continuă să nu ducă la îndeplinire măsurile dispuse în contextul pct. 234 lit. b) ultimul alineat din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;
 - ce act se întocmește atunci când există confirmarea primirii celei de-a doua decizii, dar urmare verificării se constată că entitatea verificată continuă să nu îndeplinească măsurile dispuse, act ce trebuie transmis la departamentul de specialitate în contextul pct. 234 lit. b) ultimul alineat, din Regulament;
- ☞ ce acte se întocmesc: raport de control/proces-verbal de constatare pornind de la neîndeplinirea măsurii pentru care entitatea probează acționarea în instanță a beneficiarilor de sume constatate ca fiind prejudicii și pentru care instanța nu s-a pronunțat definitiv și irevocabil și care sunt actele normative ce trebuie precizate ca fiind încălcate? Supune atenției următoarele situații întâlnite de auditori cu ocazia verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie:
 - împotriva deciziei și/sau încheierii emise de Curtea de Conturi entitatea nu a formulat acțiune în instanță pentru anularea/desființarea acestora, iar la data verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor nu are suspendarea executării măsurilor stabilite prin decizie;
 - măsurile dispuse pentru remedierea deficiențelor care nu au cauzat producerea de prejudicii au fost duse la îndeplinire integral;
 - parte din măsurile cauzatoare de prejudicii nu au fost duse la îndeplinire, dar entitatea prezintă acte și documente din care rezultă că a formulat acțiuni în instanță – litigii în derulare – împotriva persoanelor care au beneficiat de prejudiciul constatat de camera de conturi. Din acțiunile în instanță formulate rezultă că prejudiciul a fost stabilit ca întindere și implicit că a dispus măsuri de recuperare, fără ca prejudiciul să fi fost recuperat parțial și/sau total;
- ☞ posibilitatea prelungirii termenului de ducere la îndeplinire a unor măsuri, fără a delega un auditor public extern să verifice la sediul entității realitatea argumentelor invocate în solicitare de către aceasta;
- ☞ aplicabilitatea legislației achizițiilor publice în situația achiziționării mărfurilor fungibile prin bursele de mărfuri și responsabilii cu legislația din domeniu;
- ☞ dacă pe perioada litigiilor derulate în scopul anulării măsurilor dispuse se mai impune transmiterea întregii documentații către departamentul coordonator pentru solicitarea avizului de sesizare a organelor de urmărire penală în conformitate cu prevederile pct. 242 din RODAS, având în vedere avizele nefavorabile deja pronunțate de Departamentul Juridic pe spețe similare;

- ☞ dacă este legală finanțarea de către o unitate administrativ-teritorială a unei structuri sportive organizată ca societate comercială pe acțiuni, de drept privat cu scop patrimonial;
- ☞ aplicarea prevederilor Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, referitoare la veniturile din închirierea bunurilor din domeniul public al județului, aflate în administrarea spitalelor județene;
- ☞ aplicarea prevederilor art. 73¹ din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, pentru prejudiciile constatate și produse anterior datei de 21 octombrie 2013 și nerecuperate până în anul 2014, pentru care au fost calculate foloase nerealizate având în vedere dobânda de referință a Băncii Naționale a României și pentru prejudiciile constatate ulterior datei de 21 octombrie 2013, dar produse anterior acestei date;
- ☞ modul cum se procedează în următoarele două cazuri, respectiv:
 - în situația în care în litigiul dintre Curtea de Conturi și entitatea verificată, instanța de judecată a dat câștig de cauză Curții, iar în cel dintre salariații contractuali și entitatea verificată instanța de judecată a dat câștig de cauză reclamanților – salariați contractuali;
 - în situația în care entitatea eșalonează recuperarea prejudiciului de la salariați pe o perioadă mai mare de trei ani contrar prevederilor Codului muncii;
- ☞ acordarea sporului de titlu științific de doctor în cuantum de 15% personalului din unitățile de cultură, după respingerea prin Legea nr. 30/2012 la data de 23 martie 2012 a OUG nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar;
- ☞ modul cum auditorii publici externi interpretează sprijinul acordat, de la bugetele locale, sub formă de contribuție personalului neclerical, în cazul funcției de "cantor" încadrată de lege la personalul clerical cu "cântărețul bisericesc" încadrat de Biserică, conform prerogativelor acordate de lege, la personalul neclerical;
- ☞ stabilirea legalității decontării cheltuielilor realizate pentru întreținerea unui autoturism (consumabile, revizii, asigurările obligatorii și asigurări CASCO) primit de o instituție publică de la o societate comercială cu titlu gratuit, în baza unui contract de comodat;
- ☞ interpretarea prevederilor art. 256 alin. (3) din Legea nr. 571/2003 Codul fiscal în cazul terenurilor agricole deținute în proprietate de unități de învățământ preuniversitar de stat, precum și unități locale de cult, terenuri ce au fost date în folosință, în baza contractelor de arendă încheiate, unor persoane fizice sau juridice care trebuiau să achite taxa pe teren, calculată în condiții similare impozitului pe teren.

În perioada august 2015-iunie 2017, Comisia s-a reunit în ședințe în care s-au dezbătut nouă solicitări primite de la camere de conturi pentru care s-au întocmit nouă rapoarte în care s-au prezentat pentru aprobare plenului nouă concluzii privind modul de aplicare a unor prevederi aplicabile în activitatea Curții de Conturi, respectiv:

- ☞ dacă o societate comercială cu capital majoritar aparținând UAT-urilor, care are calitatea de concesionar pentru clădirile aparținând domeniului public ori privat al UAT-ului, datorează la bugetul local taxă pe clădirile concesionate;
- ☞ stabilirea competenței de control a Curții de Conturi în materia retrocedărilor de imobile (construcții și terenuri) efectuate în temeiul Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 1/2000;
- ☞ interpretarea prevederilor art. 41 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței;
- ☞ acordarea sporului de până la 75% primarilor pentru realizarea unor proiecte din fonduri europene;
- ☞ detașarea salariaților din sectorul privat în sectorul public;
- ☞ aplicarea prevederilor art. 73¹ din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare unităților administrativ-teritoriale;
- ☞ exonerarea drepturilor de natură salarială și indemnizația membrilor comisiilor de evaluare a documentațiilor aferente achizițiilor publice;

- ☞ stabilirea modului în care Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 17/2016 produce efecte asupra actelor de audit întocmite și aflate în diferite stadii de valorificare, precum și modul cum se va proceda în următoarele misiuni de audit, în situația identificării unor plăți de drepturi salariale neprevăzute de legislația aplicabilă, dar negociate prin contractul/acordul colectiv de muncă;
- ☞ aplicarea legislației privind procedura insolvenței coroborate cu prevederile din domeniul codului fiscal și codului de procedură fiscală pentru care ANAF a aprobat prin ordin o Decizie a Comisiei de proceduri fiscale cu privire la datorarea și calcularea obligațiilor fiscale accesorii de către contribuabilii pentru care s-a deschis procedura reorganizării judiciare și a insolvenței.

În perioada mandatului, Comisia a acționat conform Regulamentului în scopul pentru care a fost înființată și a supus plenului spre dezbateri 24 de Rapoarte și 2 Note prin care s-au propus pentru aprobare 50 de concluzii cu privire la aplicarea unitară a unor prevederi legale.

În cazul a trei solicitări formulate de camerele de conturi pentru aplicarea unitară a legislației, concluziile Comisiei au luat în considerare și opiniile primite de la instituțiile publice care au inițiat actele normative care au făcut subiectul solicitărilor și care au fost răspunzătoare cu elaborarea normelor metodologice de aplicare a acestora.

În cazul a patru concluzii, plenul a hotărât îmbunătățirea acestora ca urmare a discuțiilor din ședințele în care s-au dezbătut.

Toate concluziile, după aprobare de către plen, au fost postate pe portalul intern, la rubrica "Soluții de aplicare unitară a prevederilor legale".

Totodată, în aceeași perioadă, Comisia a soluționat și anumite cereri formulate de conducerea executivă, de departamente și de camerele de conturi.

La solicitarea conducerii executive, Comisia a analizat și formulat puncte de vedere pentru sesizările dintr-un număr de 8 petiții, primite de la operatori economici, cetățeni și organizații ale acestora, cu privire la:

- ☞ acordarea sporului de dispozitiv salariaților din administrația publică locală, pentru Sindicatul Județean Familia Servicii Publice Administrația Publică din Brașov;
- ☞ acordarea normei de echipament polițiștilor comunitari, pentru Sindicatul Polițiștilor Locali Bistrița;
- ☞ achizițiile publice ale Consiliului Municipiului Pitești, pentru SC Construct SRL;
- ☞ decontarea cheltuielilor de investiții pentru construcția unei școli, pentru Școala generală din Comuna Căteasca, Județul Argeș;
- ☞ decontarea cheltuielilor de deplasare la ședințele unui Consiliu Consultativ, pentru Asociația pentru Apărarea Drepturilor și Intereselor Consumatorilor;
- ☞ achizițiile publice prin bursele de mărfuri, pentru Bursa Română de Mărfuri;
- ☞ decontarea cheltuielilor pentru întreținerea unui autoturism primit de o instituție publică în baza unui contract de comodat pentru SC Invest Research SRL;
- ☞ interpretarea sprijinului acordat de la bugetele locale sub formă de contribuție personalului neclerical, pentru Patriarhia Română.

Art. 3. alin. (4) din "Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi", prevede că *"Soluțiile date de Comisie se folosesc numai pentru uzul intern al departamentelor și camerelor de conturi și nu pot fi invocate ca temei legal în susținerea abaterilor constatate în activitatea de verificare."*, fapt pentru care petiționarilor li s-au transmis răspunsuri formulate conform legislației privind soluționarea petițiilor.

Deoarece subiectele prezentate în petiții de către Bursa Română de Mărfuri, SC Invest Research SRL și Patriarhia Română prezintă interes pentru modul cum trebuie aplicată legislația în cele trei cazuri, concluziile Comisiei au fost prezentate plenului care le-a aprobat pentru aplicare unitară.

La solicitarea unor departamente și camere de conturi, Comisia a analizat cererile acestora și le-a transmis puncte de vedere pentru:

- ☞ interpretarea prevederilor Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare;
- ☞ destinația sumelor primite din fondul de rezervă la dispoziția Guvernului conform HG nr. 255/2012, neutilizate la încheierea acțiunii pentru achitarea arieratelor;
- ☞ aplicarea prevederilor HG nr. 1447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ interpretarea prevederilor OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, în cazul achiziționării unei autoutilitare;
- ☞ aplicarea prevederilor OG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de servicii, cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ interpretarea prevederilor pct. 352 din RODAS privind perioada care va fi supusă verificării aspectelor sesizate în petițiile primite de Curtea de Conturi;
- ☞ aplicarea prevederilor RODAS-ului cu privire la cazul în care o entitate contestă recomandările transmise cu scrisoare în temeiul pct. 432 din RODAS;
- ☞ legalitatea decontării cheltuielilor pentru serviciile de asistență/consultanță juridică, tehnică și în domeniul achizițiilor publice, în condițiile în care cadrul legislativ/reglementările în materie sunt insuficient explicitate/aprofundate;
- ☞ modificarea prețului unui acord-cadru încheiat în anul 2014 în condițiile în care nu a fost prevăzută posibilitatea ajustării prețului nici în documentația de atribuire și nici în contract;
- ☞ interpretarea dispozițiilor legale referitoare la "aplicarea diferențiată de către structurile autorităților locale și de către organele de control ale statului a normelor legale cu privire la finanțarea activității sportive din fonduri publice, prevăzute de OUG nr. 2/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și alte măsuri, aprobată prin Legea nr. 171/2015;
- ☞ finanțarea de către o primărie a unui Club de Volei, echipă în Divizia A 1 la fondarea căreia au participat Primăria, societăți comerciale și persoane fizice;
- ☞ legalitatea acordării de finanțări nerambursabile de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală din fonduri primite sub formă de cotizații din bugetul UATJ;
- ☞ rezolvarea cazurilor în care entitățile prezintă ordonanțe de clasare din partea unităților teritoriale ale Ministerului Public, în legătură cu demersurile efectuate de reprezentanții entităților auditate pentru recuperarea prejudiciilor;
- ☞ aplicarea legislației privind administrarea patrimoniului public și privat al statului din domeniul feroviar;
- ☞ interpretarea prevederilor pct. 234 din RODAS, pentru cazul în care conducerea entității verificate nu a dispus și nu a urmărit măsurile stabilite de camera de conturi, astfel că prejudiciul consemnat nu a fost recuperat în termenul legal de prescripție;
- ☞ aplicarea prevederilor Legii nr. 46/2008 Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ce contracte se încheie în cazul administrării și asigurării serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate publică a unei unități administrativ-teritorială.

Lucrările Comisiei s-au desfășurat conform Regulamentului, membrii acesteia au participat la ședințele organizate pentru dezbaterile punctelor de vedere și formularea concluziilor, care au fost votate cu unanimitate de voturi de membrii Comisiei, iar ulterior au fost supuse spre dezbateri plenului și aprobate de către acesta.

C5.7. Activitatea de audit intern

Organizarea și funcționarea funcției de audit public intern

În anul 2000 a fost înființată structura de audit public intern din cadrul Curții de Conturi, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Guvern nr. 119/1999 privind auditul intern și controlul financiar preventiv, sub denumirea de "*Compartimentul de audit intern*", în baza Ordinului nr. 239/2000 emis de președintele Curții de Conturi, domnul prof. univ. dr. Ioan Condor.

Prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 30/2008, rangul structurii de audit intern este stabilit la nivel de serviciu, denumirea fiind de Serviciul de audit intern. Ulterior, prin Hotărârea de Plen nr. 158/2010, care a aprobat noul "Regulament de organizare și funcționare a Curții de Conturi", structura de audit public intern a primit denumirea de "**Biroul de audit intern**". De asemenea, este important de menționat că prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 127/2009, privind Statul de funcții, pentru prima dată de la înființarea structurii de audit intern, aceasta a fost prevăzută cu un post de conducere, respectiv de șef de birou, cu atribuții conferite de către Legea auditului public intern nr. 672/2002, conducătorului structurii de audit intern.

Astfel, un inconvenient major al fostei forme de organizare, respectiv de structură de audit intern prevăzută doar cu posturi de execuție și nicio funcție de conducere, care să fie investită cu toate atribuțiile corespunzătoare acesteia (planificare, organizare, coordonare etc. – cf. art. 2 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată), a fost eliminat. Acest inconvenient atrăgea după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern la nivelul instituției, precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit intern.

Începând cu anul 2010, Biroul de audit intern este condus de un șef de birou certificat de către comisia de avizare stabilită de Unitatea Centrală pentru Armonizarea Auditului Public Intern din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Biroul de audit intern este organizat și funcționează în directă coordonare a președintelui Curții de Conturi.

În prezent sunt ocupate posturile de șef de birou și cele două posturi de auditori interni, nefiind înregistrată nicio fluctuație de personal în perioada 2008-2017. De precizat că, în statul de funcții al camerelor de conturi județene, precum și cea a Municipiului București, structuri teritoriale fără personalitate juridică, nu au fost și nu sunt prevăzute posturi de auditori publici interni.

Activitatea de audit intern se desfășoară cu respectarea Normelor metodologice proprii privind exercitarea activității de audit public intern în cadrul Curții de Conturi cu respectarea prevederilor din Normele generale aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1086/2013, aprobate de către președintele Curții de Conturi sub nr. 64/2014 și avizate de către UCAAPI-MFP prin adresa nr. 370.334/2014.

De precizat că, activitatea de audit intern se desfășoară conform Codului privind conduita etică a auditorului intern, aprobat concomitent cu normele specifice. Acest cod de etică creează cadrul etic necesar desfășurării profesiei de auditor intern, prin promovarea principiilor de profesionalism, loialitate, corectitudine și conștiință.

Pentru respectarea principiului independenței, auditorii din cadrul Biroului de audit intern nu sunt și nu au fost implicați în exercitarea unor activități specifice celorlalte structuri din Curtea de Conturi, care ulterior ar putea sau ar fi putut face obiectul unor misiuni de audit intern, conducerea instituției înțelegând importanța neimplicării auditului public intern în sfera activităților auditabile.

Pregătirea profesională a auditorilor interni

Persoanele angajate în cadrul biroului de audit intern au absolvit studii superioare economice de lungă durată și posedă cunoștințe, calități și abilități necesare realizării misiunilor de audit intern, perfecționându-se permanent prin participarea la cursuri de instruire sau prin eforturi proprii (certificări CECCAR, CAFR).

În perioada 2009-2016, pregătirea profesională continuă a auditorilor interni a fost în concordanță cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, fiind asigurate condițiile necesare

perfecționării profesionale în scopul îmbunătățirii cunoștințelor, îndemnării și competențelor pentru desfășurarea corectă a fiecărei misiuni de audit public intern. Perioada destinată pregătirii profesionale continue a fost de peste 15 zile pe an pentru fiecare auditor.

În cadrul cursurilor de pregătire, se pot menționa:

- ☞ *ACCA Certificate in International Auditing – Certification of the Romanian Court of Accounts as International Certified Auditors;*
- ☞ *achiziții publice;*
- ☞ *auditul performanței; evaluator proiecte (project manager);*
- ☞ *analiza situațiilor financiare ale instituțiilor publice în auditul financiar;*
- ☞ *standarde de contabilitate.*

Totodată, auditorii interni au participat la o serie de seminarii organizate de UCAAPI, la sediul Ministerului Finanțelor Publice, la Camera Deputaților, Institutul Național de Statistică, Ministerul Apărării Naționale, având ca teme de discuție:

- ☞ *normele generale de audit intern;*
- ☞ *auditul performanței;*
- ☞ *organizarea comitetelor de audit;*
- ☞ *misiuni intersectoriale etc.*

Se poate concluziona că, pentru funcția de audit intern, a fost creat cadrul necesar respectării prevederilor legale referitoare la pregătirea profesională a auditorilor interni.

Planificarea misiunilor de audit intern. Derularea misiunilor

Planificarea misiunilor de audit intern a avut la bază analiza riscurilor aferente activităților din cadrul funcțiilor suport ale Curții de Conturi și în detalierea acestora, a operațiunilor auditabile.

Misiunile de audit intern s-au desfășurat pe baza planificării anuale și multianuale care respectă principiul periodicității. Rapoartele întocmite în baza misiunilor de audit intern au fost însoțite de constatări, cauze, concluzii și recomandări. Auditorii interni monitorizează implementarea recomandărilor din anii precedenți. Au existat situații, în care din cauza lipsei de personal din cadrul unor direcții, au fost decalate datele din cadrul "Calendarului de implementare a recomandărilor". În vederea monitorizării stadiului de implementare a recomandărilor, se recepționează de la structurile auditate, conform termenelor stabilite, informațiile și documentele din care să rezulte materializarea acestora.

Obiectivele previzionate și aprobate în planurile anuale de audit intern au fost realizate. De asemenea, au fost realizate și o serie de misiuni de consiliere, dar acestea au avut caracter preponderent informal:

Activitățile de consiliere a secretariatului general al Curții de Conturi

Consilierea Secretariatului general s-a concentrat, în principal, pe implementarea prevederilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, iar ulterior pentru implementarea prevederilor Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015, care a preluat și modificat prevederile OMFP nr. 946/2005, iar în final a abrogat acest act normativ. Pentru respectarea prevederilor OMFP nr. 946/2005, Președintele Curții de Conturi a emis Ordinul nr. 3244/2010 prin care s-a constituit Grupul de Lucru pentru dezvoltarea sistemelor proprii de control intern/managerial la nivelul funcțiilor suport din cadrul Secretariatului general. Ulterior, prin Ordinul Președintelui Curții de Conturi nr. 2446/2015, s-a constituit Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern/managerial care urmărește adaptarea la prevederile OSGG nr. 400/2015.

Aceste activități de consiliere s-au concretizat printr-o serie de recomandări privitoare la:

- ☞ *Constituirea, organizarea și funcționarea Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern/managerial;*

- ☞ Constituirea, organizarea și funcționarea Echipei de gestionare a riscurilor la nivelul funcțiilor suport ale Curții de Conturi, care se regăsesc în cadrul Secretariatului general;
- ☞ Inventarierea obiectivelor generale și specifice ale instituției, precum și activitățile care conduc la realizarea acestora;
- ☞ Inventarierea activităților pentru care se vor elabora proceduri de sistem și operaționale;
- ☞ Elaborarea procedurii privind modul de elaborare a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale (procedura procedurilor);
- ☞ Modalitatea întocmirii și conținutul minim obligatoriu al Registrului general de riscuri;
- ☞ Identificarea, evaluarea și clasificarea riscurilor asociate activităților/operațiunilor Secretariatului general;
- ☞ Elaborarea Programului de îmbunătățire a Sistemului de control intern/managerial;
- ☞ Elaborarea chestionarelor de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern/managerial ale Comisiei de monitorizare;
- ☞ Elaborarea situațiilor sintetice a rezultatelor autoevaluării;
- ☞ Participarea la ședințele Comisiei de monitorizare, și consilierea acestora pentru înțelegerea modalității de gestionare a riscurilor prin metode de acțiune asupra cauzelor care conduc la apariția acestora.

Ca o concluzie generală, prin rezultatele actuale, se apreciază activitatea Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern/managerial, ca fiind adecvată funcțiilor suport ale Curții de Conturi și că respectă în mare parte cerințele standardelor de control intern/managerial reglementate de OSGG nr. 400/2015, modificat prin OSGG nr. 200/2016.

Activitățile de consiliere a activităților specifice Curții de Conturi

În paralel, în perioada 2013-2016, auditul intern a oferit consiliere și Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, comisie constituită prin HP Curții de Conturi nr. 36/2013 și care este condusă de doamna vicepreședinte Doina Elena Dascălu.

Menționăm cele mai importante opinii/recomandări pe care le-am adresat comisiei sus-menționate sunt următoarele:

- ☞ Identificarea/inventarierea tuturor activităților specifice (audit și control public extern);
- ☞ Stabilirea unui model unic de procedură (cunoscută sub denumirea de procedură a procedurilor), aplicabil tuturor departamentelor de audit public extern;
- ☞ Inventarierea documentelor elaborate și utilizate în activitatea specifică a Curții de Conturi;
- ☞ Crearea modelelor de raportare pentru activitatea specifică; corespondență internă și externă;
- ☞ Încadrarea într-un model de sistem de control axat pe un număr de maxim 16 standarde, nu pe 25 de standarde, cum erau acestea configurate și obligatorii, conform OMFP nr. 946/2005, pentru instituțiile din sectorul public (**n.n.:** dar nu și pentru activitățile specifice ale Curții), la momentul când s-a făcut recomandarea. Ulterior, după apariția Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015, a presupus o muncă suplimentară pentru comisie, prin agregarea a 25 de standarde în doar 16 standarde.
- ☞ Recomandări de îmbunătățire a tematicii de control și audit public extern.

Ca o concluzie generală, prin rezultatele actuale, se apreciază activitatea Comisiei pentru elaborarea Codului general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control, ca fiind benefică activităților specifice ale Curții de Conturi și adecvată principiilor de guvernanță general acceptate pe plan internațional. Ulterior, prin publicarea acestora, acestea se pot constitui în buna practică sau modele de aplicare și pentru alte organizații din sectorul public, dar și din afara acestuia.

Menționăm că, pe parcursul celor peste 4 ani de activitate, munca depusă de comisie pentru standardizarea activităților specifice a utilizat un grad ridicat de resurse umane și de timp. Ulterior, prin gradul de standardizare atins, se vor realiza economii de resurse (umane, financiare, materiale și informaționale),

se vor eficientiza semnificativ activitățile de audit și control extern, iar în final acestea se vor reflecta și în eficacitatea ridicată a acestor activități specifice Curții de Conturi.

Alte activități

Auditul intern al Curții de Conturi, a participat, ori de câte ori a fost solicitat, la întâlniri cu reprezentanți ai altor instituții din țară (MFP, UCAAPI) și străinătate (Direcția "Inspectorate Generale" – Bulgaria).

De menționat, contribuția în cadrul Ghidului de evaluare a Sistemului de control Intern în entitățile Publice – publicat în anul 2011 pe site-ul Curții de Conturi, prin propunerile de îmbunătățire a conținutului materialului, dar și prin modelul de procedură formalizată (pag. 66-77 din Ghid): *Procedura operațională privind elaborarea și actualizarea Programului anual de achiziții*.

În cadrul Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015, auditul intern a participat în cadrul Grupului de lucru privind monitorizarea și raportarea stadiului implementării SNA, constituit prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 336/2014, fiind prezent la ședințele periodice de analiză și de raportare privind implementarea SNA în acest sens, auditul intern a contribuit la elaborarea:

- ↳ Planului sectorial de acțiune pentru implementarea SNA pe perioada 2012-2015, cuprinzând toate obiectivele și măsurile asumate de către Curtea de Conturi;
- ↳ Inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de evaluare (conform structurii anexei la SNA);
- ↳ Raportările cu informații și indicatori.

În **concluzie**, putem spune că și auditorilor interni le-a fost solicitată competența pentru aducerea la îndeplinire a obiectivelor generale ale Curții de Conturi.

Activitatea de audit intern de regularitate/conformitate

În perioada 2009-2016, structura de audit intern a realizat un număr de 27 misiuni de audit de regularitate/conformitate, ceea ce reprezintă o medie anuală de 3,38 misiuni. Scopul misiunilor de audit de regularitate a fost de a da asigurări conducerii Curții de Conturi asupra sistemelor de management financiar și control ale structurilor din cadrul Curții de Conturi, dacă sunt transparente și conforme cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate.

De precizat că, auditul public intern se exercită asupra tuturor activităților suport desfășurate în Curtea de Conturi, inclusiv la Camerele de Conturi teritoriale, cu privire la formarea și utilizarea fondurilor publice, precum și la administrarea patrimoniului public. Un alt aspect care trebuie menționat este acela că, privitor la misiunile în care au fost implicați auditorii interni, nu au fost identificate situații de incompatibilitate ale acestora.

Stabilirea priorității misiunilor de audit intern, a avut la bază identificarea, evaluarea și clasificarea riscurilor specifice în funcție de impactul și frecvența/probabilitatea de apariție a riscurilor asociate fiecărui obiectiv auditat, ceea ce a condus implicit la aprecierea controlului intern și selectarea obiectivelor misiunii de audit public intern.

Prin analizarea și sintetizarea informațiilor cuprinse în etapele de analiză a riscurilor efectuate în cadrul misiunilor de audit intern, s-au identificat la nivelul Secretariatului general următoarele categorii de riscuri:

- **riscuri de organizare:** slabă organizare a resurselor umane, documentație insuficientă sau neactualizată etc.;
- **riscuri operaționale:** arhivarea/păstrarea necorespunzătoare a documentelor justificative etc.;
- **riscuri generate de schimbări:** legislative, structurale, manageriale etc.

Rapoartele elaborate de către Biroul de audit intern sunt prezentate și sunt supuse aprobării președintelui, iar acesta analizează și decide asupra constatărilor și recomandărilor formulate, în vederea implementării acestora de către structurile auditate. După ce rapoartele de audit sunt aprobate de președinte, implementarea recomandărilor acestora are caracter obligatoriu pentru entitatea auditată, cu respectarea unui calendar de implementare.

Auditorii din cadrul Biroului de audit intern, în cadrul misiunilor de audit intern au confirmat importanța auditului intern și a controlului intern din cadrul instituției, în vederea administrării veniturilor și chel-

tuielilor publice, de natură să îmbunătățească sistemul de luare a deciziilor, în vederea creșterii capacității instituției de a-și îndeplini obiectivele propuse, cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, prin sensibilizarea managementului de vârf și de linie.

Pe baza informațiilor culese, s-a efectuat o centralizare a problemelor semnificative și s-au stabilit, funcție de diferite nivele decizionale, responsabilitățile de realizare a unui cadru comun de efectuare a activităților în special cu caracter financiar-contabil.

Misiunile de audit intern au fost apreciate de către conducătorii structurilor auditate ca fiind utile, constatările sunt reale, iar recomandările pentru eliminarea sau limitarea neconformităților sunt aplicabile și vin în ajutorul realizării adecvate a obiectivelor specifice în concordanță cu obiectivele generale ale instituției.

Un alt obiectiv al misiunilor de audit intern a fost și evaluarea în mod independent, a mecanismelor elaborate de către conducerea executivă pentru prevenirea și identificarea fraudelor, precum și stabilirea funcțiilor sensibile din cadrul instituției. De menționat că, în cadrul misiunilor de audit intern, auditorii publici interni nu au depistat indicii de fraudă.

De asemenea, auditorii interni au subliniat necesitatea elaborării și actualizării, în continuare, a procedurilor pentru fiecare dintre activitățile care pot fi procedurate, fiind necesare pentru o înțelegere cât mai bună a activității desfășurate în cadrul Secretariatului general. În concluzie, prin respectarea Normelor metodologice proprii privind exercitarea activității de audit intern s-a oferit auditorilor interni independența necesară emiterii unor recomandări pertinente, lipsite de subiectivism.

C5.8. Suport financiar și logistic

Începând din anul 1992, în baza Legii nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a înființat Curtea de Conturi a României, cu sediul central în București, reprezentată în teritoriu prin camere de conturi, câte una în fiecare reședință de județ și una în Municipiul București.

De la înființare și până în anul 2013, Curtea de Conturi a funcționat ca ordonator principal de credite bugetare, iar camerele de conturi județene și cea a Municipiului București ca unități subordonate, respectiv ordonatori terțieri de credite bugetare.

Astfel, Curtea de Conturi a elaborat bugetul de venituri și cheltuieli al instituției în baza notelor de fundamentare primite de la camerele de conturi și a repartizat acestora, credite bugetare în limita și conform destinațiilor aprobate prin Legile bugetare anuale.

Camerele de conturi au organizat și au ținut evidența contabilă proprie, au întocmit contul de execuție al cheltuielilor bugetare și situațiile financiare trimestriale și anuale pe care le-au transmis la sediul central în vederea întocmirii contului de execuție al instituției precum și a situațiilor financiare trimestriale și anuale consolidate.

În urma controlului efectuat de Comisia Comună specială a Camerei Deputaților și a Senatului asupra execuției bugetelor Curții de Conturi pe anii 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 și 2010, aceasta a constatat că, în conformitate cu prevederile art 1 alin. (5) din Legea nr. 94/1992, camerele de conturi sunt „*structuri fără personalitate juridică*”. Ca urmare, comisia de control a solicitat, prin Raportul încheiat, intrarea în legalitate a camerelor de conturi județene, cu respectarea prevederilor articolului mai sus menționat, fapt ce a determinat reorganizarea activității financiar-contabile, a celei de resurse umane și salarizare, precum și a celei de achiziții publice începând cu anul 2013.

De la această dată, Direcția Buget, financiar și contabilitate transferă lunar, camerelor de conturi fondurile necesare efectuării deplasărilor interne ale auditorilor publici externi și pentru achitarea unor lucrări de întreținere și reparații curente, în limita și cu respectarea volumului de credite bugetare aprobate prin legea bugetară din anul respectiv.

Camerele de conturi întocmesc registrele de casă și deconturile de cheltuieli însoțite de documente justificative și le transmit lunar la sediul central împreună cu orice altă situație solicitată de direcția economică.

Direcția buget, financiar și contabilitate întocmește contul de execuție bugetară pentru instituție, organizează și ține evidența contabilă și întocmește situațiile financiare trimestriale și anuale, împreună cu anexele prevăzute în legislație.

Direcția de resurse umane și salarizare primește lunar de la camerele de conturi pontajele însoțite de cererile de concediu de odihnă și certificatele pentru incapacitate temporară de muncă sau sarcină și lăuzie, după caz, calculează drepturile salariale ale angajaților de la sediul central și din teritoriu, virează reținerile salariale și contribuțiile datorate de angajator la bugetul general consolidat al statului, virează tuturor salariaților drepturile bănești pe cardul bancar și depune lunar Declarația 112 la ANAF.

Cu privire la activitatea de achiziții publice, la nivelul camerelor de conturi se fac numai cumpărări directe pentru cheltuieli de strictă necesitate (becuri, robineti, unele furnituri de birou etc).

Direcția de Investiții și Achiziții Publice și Patrimoniu, întocmește Programul Anual de Achiziții Publice și organizează procedurile de atribuire aplicabile contractelor de achiziție publică și acordurilor cadru pentru furnizarea de bunuri, prestarea de servicii sau executarea de lucrări, atât pentru sediul central cât și pentru camerele de conturi.

C5.8.1. Execuția bugetară în intervalul 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017

Potrivit statutului său de organism independent din punct de vedere organizatoric, financiar și operațional față de entitățile controlate, respectiv față de Guvern și administrația publică, Curtea de Conturi își întocmește și aprobă bugetul propriu, pe care îl transmite Guvernului în vederea includerii acestuia în proiectul bugetului de stat spre a fi supus aprobării Parlamentului.

Bugetul Curții de Conturi a fost aprobat anual de parlament și a fost inclus în legile anuale de aprobare a Bugetului de stat.

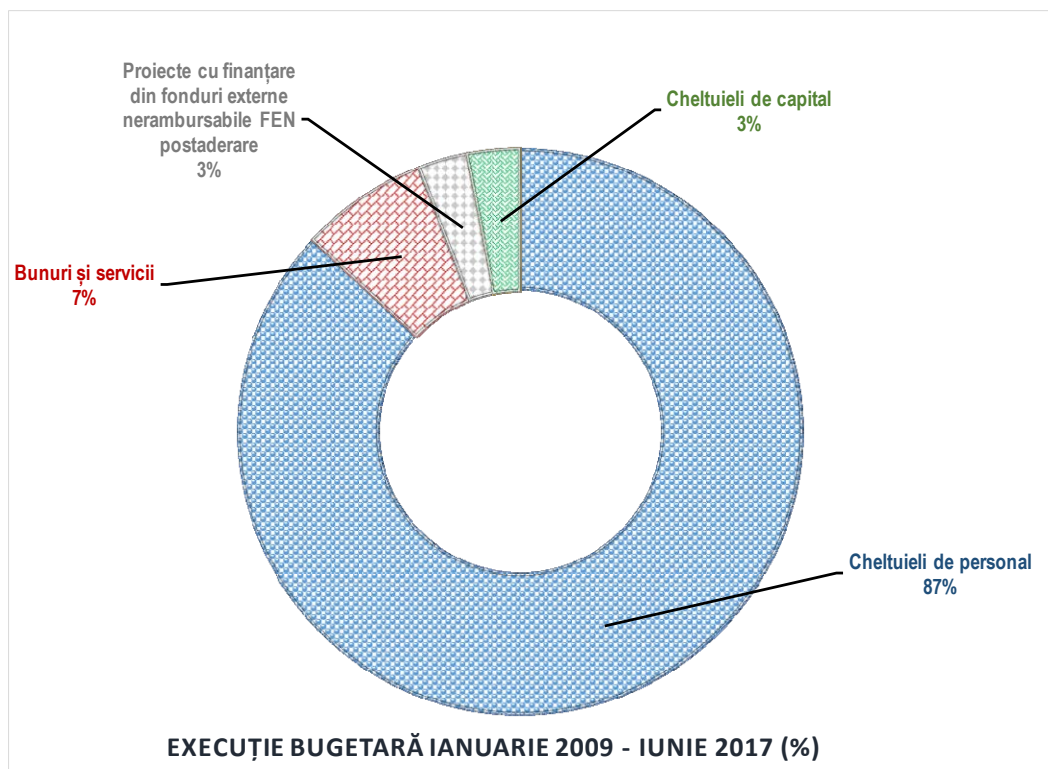
Controlul bugetului Curții de Conturi se exercită de către o comisie instituită în acest scop de către cele două Camere ale Parlamentului, iar execuția bugetului propriu este supusă aprobării Parlamentului în prima sesiune a fiecărui an, cu avizul comisiei menționate.

Conducerea executivă a avut permanent preocuparea de a se asigura un buget corespunzător nevoile de funcționare a instituției care să garanteze independența acesteia.

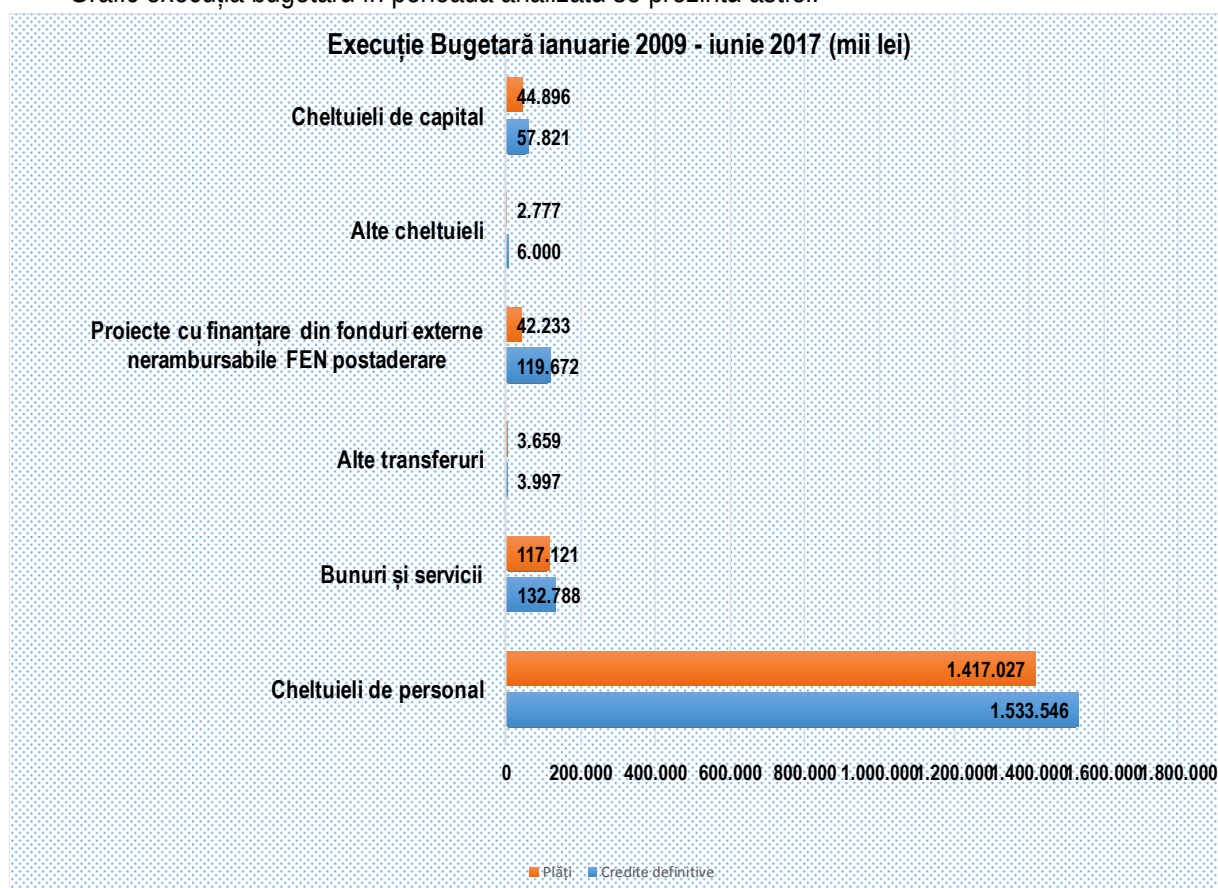
În perioada ianuarie 2009-iunie 2017 execuția bugetară se prezintă astfel:

mii lei					
TITLUL		Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I	Cheltuieli de personal	1.521.843	1.408.187	92,53	113.657
Titlul II	Bunuri și servicii	132.188	117.868	89,17	14.320
Titlul VII	Alte transferuri	3.997	3.649	91,29	348
Titlul VIII	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	76.940	46.056	59,86	30.884
Titlul X	Alte cheltuieli	10.000	5.277	52,77	4.723
Titlul XIII	Cheltuieli de capital	57.818	48.305	83,55	9.514
Total buget		1.802.786	1.629.341	90,38	173.445

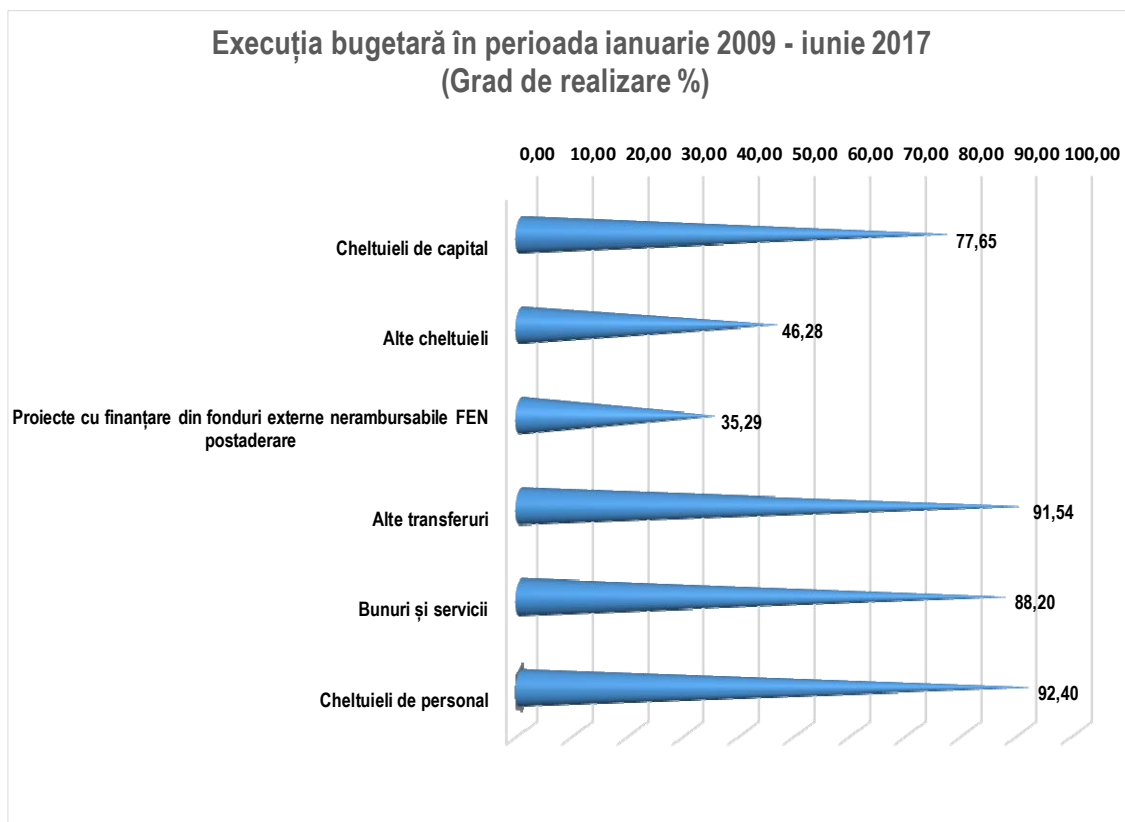
Ponderea mare în bugetul Curții de Conturi o reprezintă cheltuielile de personal care reprezintă 87% din totalul cheltuielilor, celelalte cheltuieli au o pondere foarte mică, 7% cheltuielile de bunuri și servicii respective 3% cheltuieli de capital. De remarcat este preocuparea conducerii de a atrage fonduri europene nerambursabile post aderare pentru realizarea unor proiecte în special pentru Autoritatea de Audit. Ponderea cheltuielilor din aceste fonduri reprezintă 3% din totalul cheltuielilor.

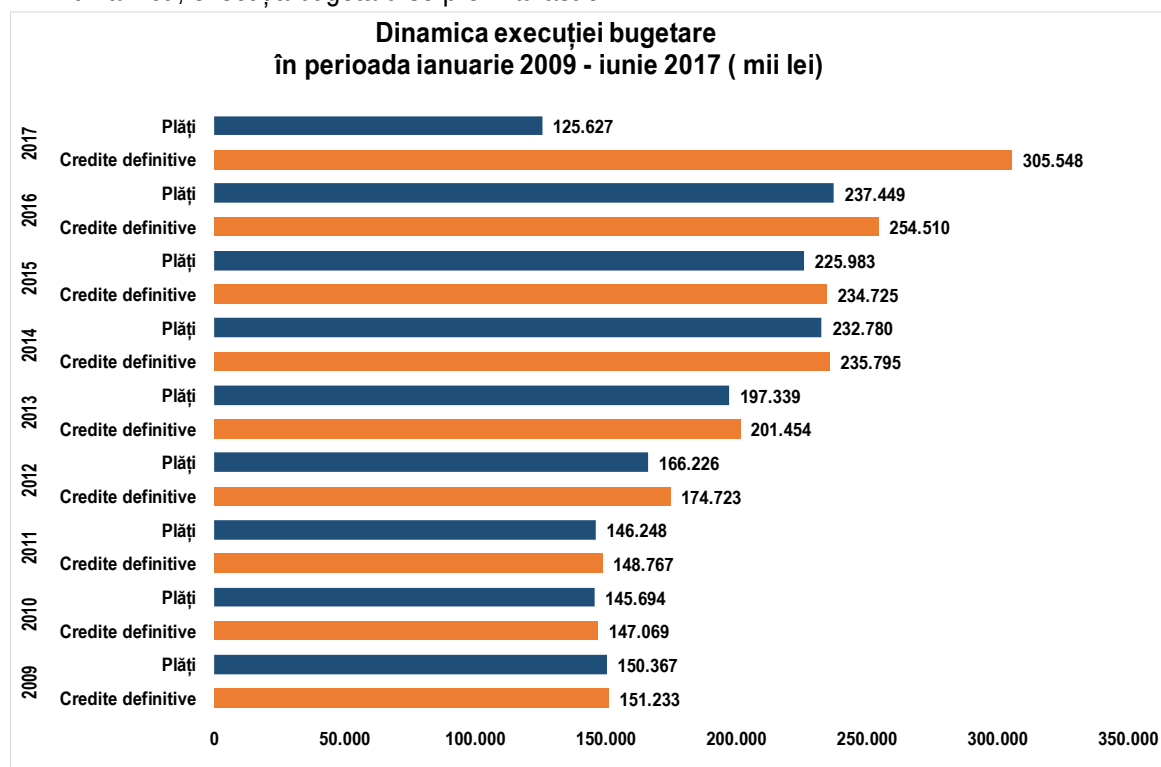
Grafic execuția bugetară în perioada analizată se prezintă astfel:

Gradul de realizare a execuției bugetare (plăți nete de casă comparative cu creditele aprobate) pe toată perioada este de 90,38%. Defalcăt pe tipuri de cheltuieli acesta variază între 92,53% la cheltuielile de personal și 52,77% la alte cheltuieli.

În dinamică, execuția bugetară se prezintă astfel:

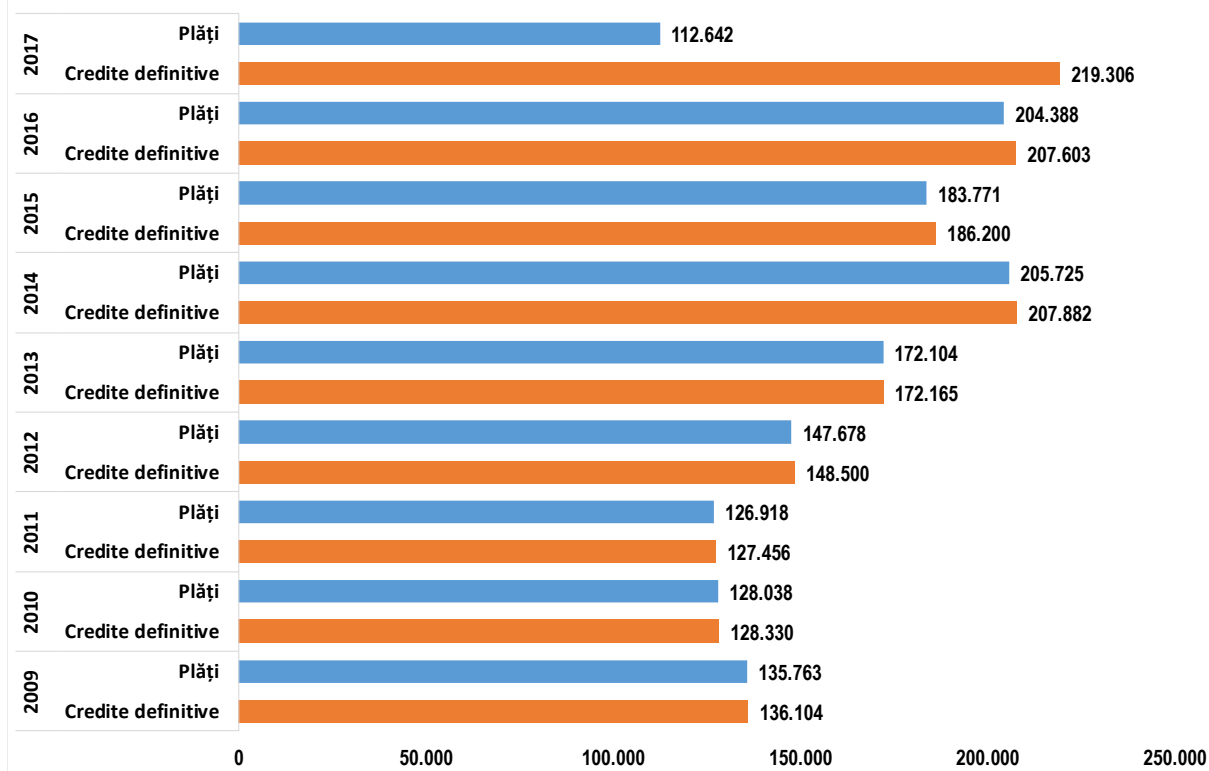
Un caz particular îl reprezintă anul 2017, deoarece valoarea la creditele definitive se referă la tot anul, iar plățile se referă la primul semestru.

Detaliat, pe fiecare tip de cheltuială, situația se prezintă astfel:

↳ Cheltuieli de personal

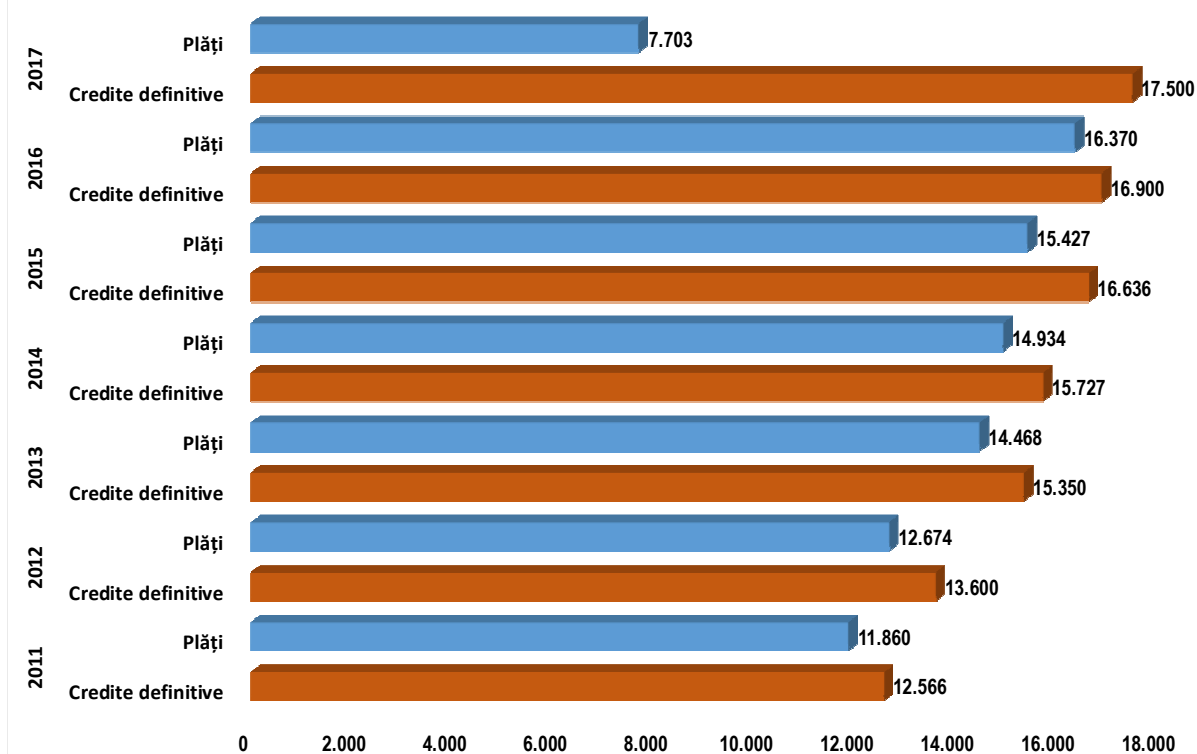
Gradul de realizare a execuției bugetare este, în medie, de 92,53% și se datorează faptului că a rezultat o economie datorită posturilor neocupate. La finele anului 2016, din totalul posturilor aprobate de 1984 erau ocupate doar 1649, reprezentând 83,11%. Ponderea mare a posturilor neocupate se regăsește la auditorii publici externi, 282 de posturi, gradul de ocupare fiind de 83,65%.

Dinamica cheltuielilor de personal în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017 (mii lei)

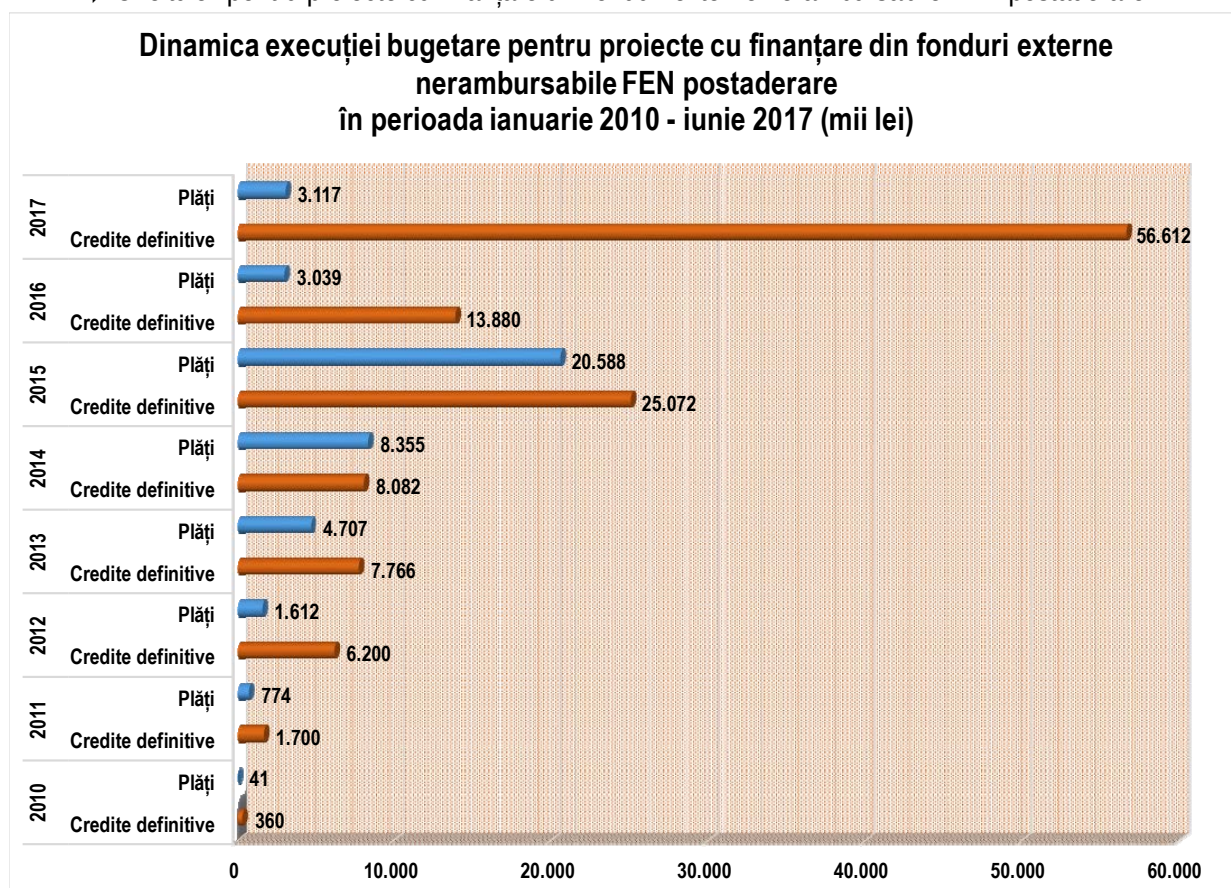

Cheltuieli de bunuri și servicii

Dinamica cheltuielilor de bunuri și servicii în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017 (mii lei)

Gradul de realizare a execuției bugetare este, în medie, de 89,17%.

În perioada ianuarie 2010-iunie 2017, la nivelul Autorității de Audit au fost derulate proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, reprezentând asistența tehnică în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT), care au reprezentat:

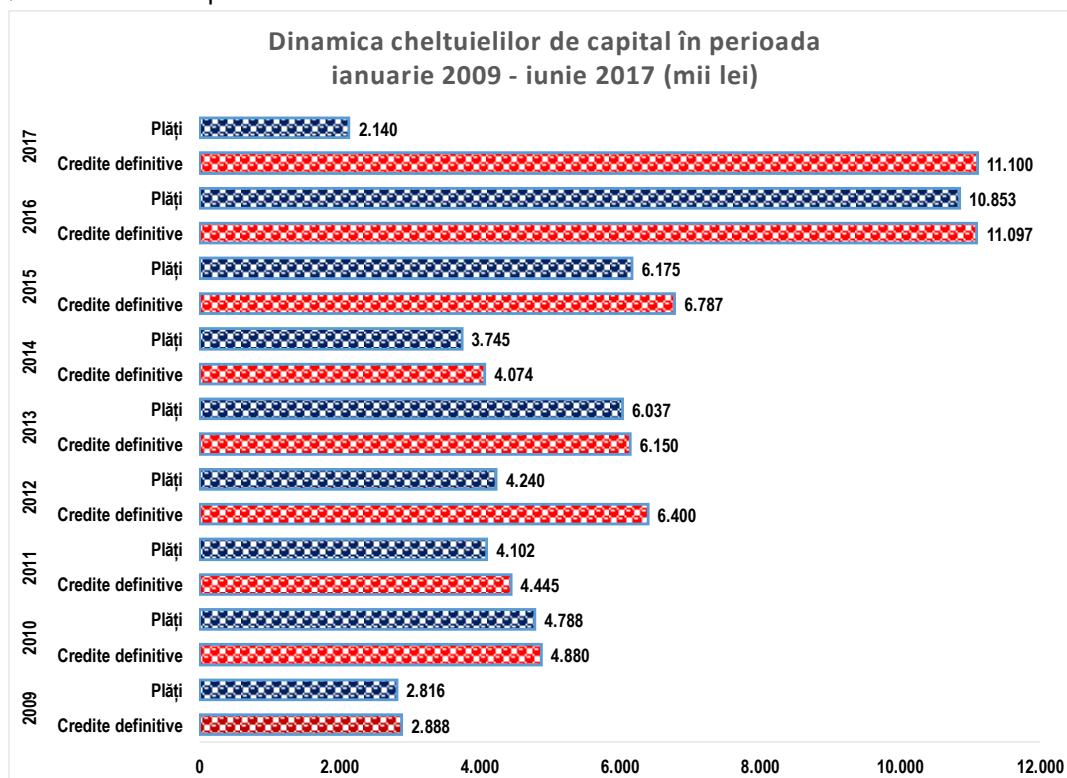
- sprijin pentru dezvoltarea unei Autorități de Audit la standarde europene;
- sprijin pentru Autoritatea de Audit, pentru derularea activității de formare profesională.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor ce-i revin Autorității de Audit în domeniul auditului public extern, în conformitate cu prevederile legislației comunitare și naționale, s-a urmărit dotarea tehnică corespunzătoare cu tehnică de calcul a auditorilor publici externi ce derulează activități în domeniul instrumentelor structurale, care să asigure o calitate corespunzătoare a muncii de audit, precum și care să permită respectarea termenelor prevăzute de documentele comunitare pentru elaborarea, respectiv transmiterea rapoartelor și materialelor către Comisia Europeană. Astfel, în cadrul proiectului menționat au fost achiziționate echipamente IT și aparatură funcțională, precum și accesorii ale acestora, alte mijloace fixe necesare desfășurării activității, asigurând, totodată, mentenanța infrastructurii IT.

De asemenea, prin intermediul acestui proiect, urmărind dezvoltarea capacității instituționale a Autorității de Audit prin îmbunătățirea calității și eficienței activității de audit a instrumentelor structurale la nivelul standardelor europene, astfel încât să răspundă cu succes cerințelor legislației comunitare și naționale pentru perioada de programare 2007-2013, începând cu luna decembrie 2012 sunt acoperite cheltuielile de funcționare ale Autorității de Audit pentru noul sediu, eligibile prin POAT.

Gradul de realizare a execuției bugetare este, în medie, de 59,86%.

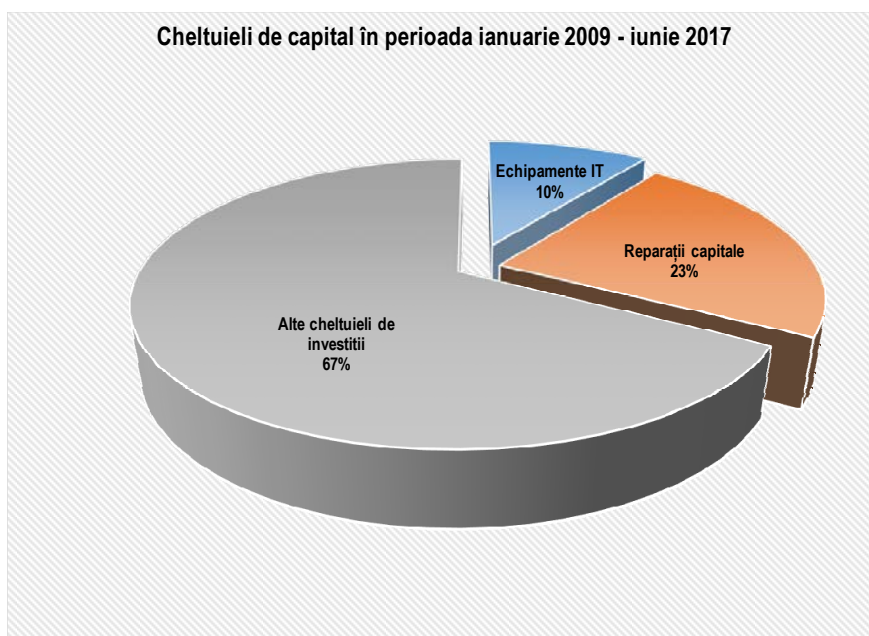
Cheltuieli de capital

Ponderea mare în cadrul cheltuielilor de capital o dețin:

- ✓ Alte cheltuieli de capital (construcții, studii prefizabilitate și fezabilitate, mașini și echipamente de transport, mobilier și aparatură de birotică, licențe și programe informatice);
- ✓ Reparațiile capitale;
- ✓ Echipamente IT.

Gradul de realizare a execuției bugetare este, în medie, de 83,55%.

Ponderea mare în cadrul cheltuielilor de capital o dețin:

- ✓ Alte cheltuieli de capital (construcții, studii prefizabilitate și fezabilitate, mașini și echipamente de transport, mobilier și aparatură de birotică, licențe și programe informatice), 67%;
- ✓ Reparațiile capitale, 23%;
- ✓ Echipamente IT, 10%.

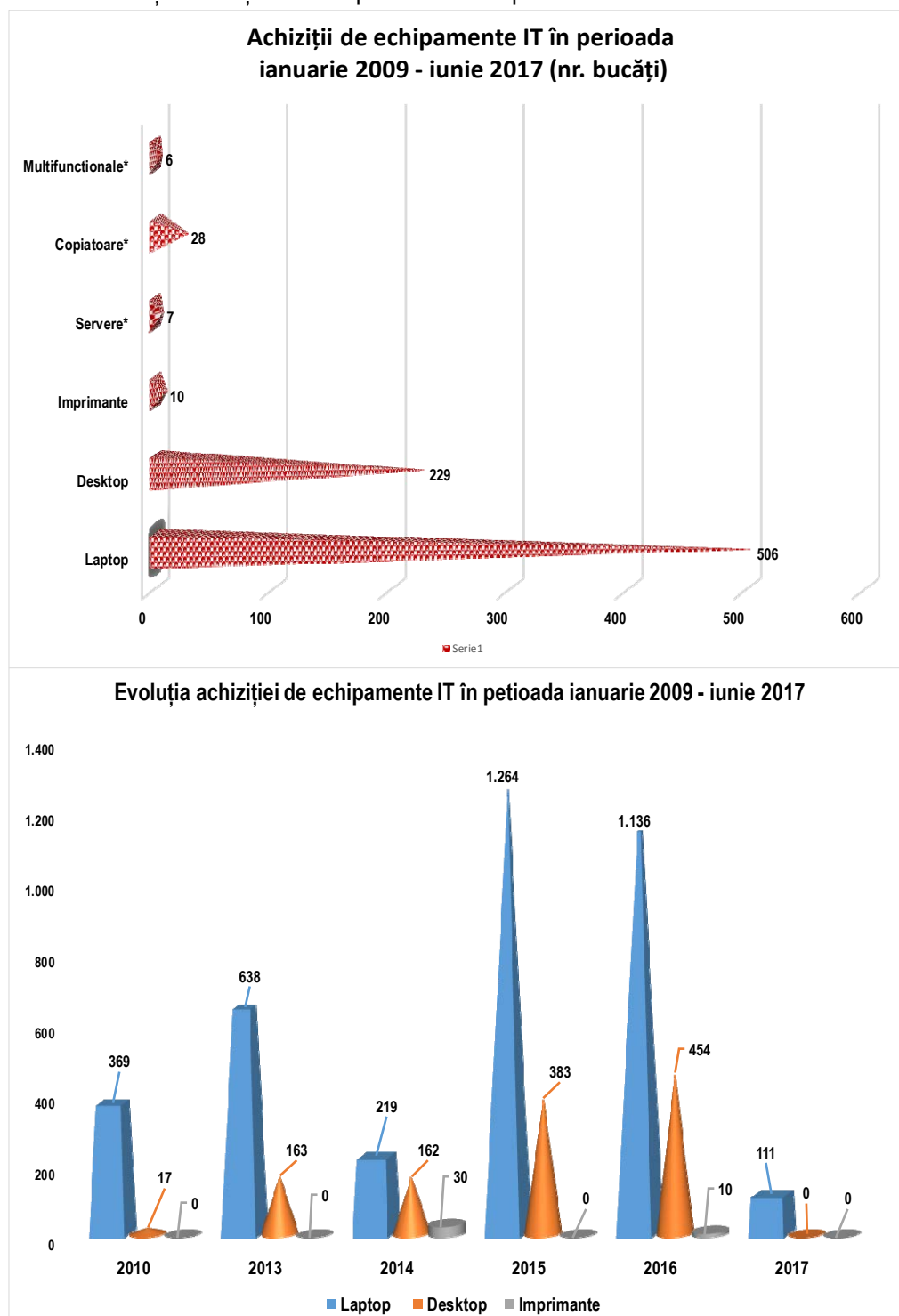
Gradul de realizare a execuției bugetare este, în medie, de 83,55%.

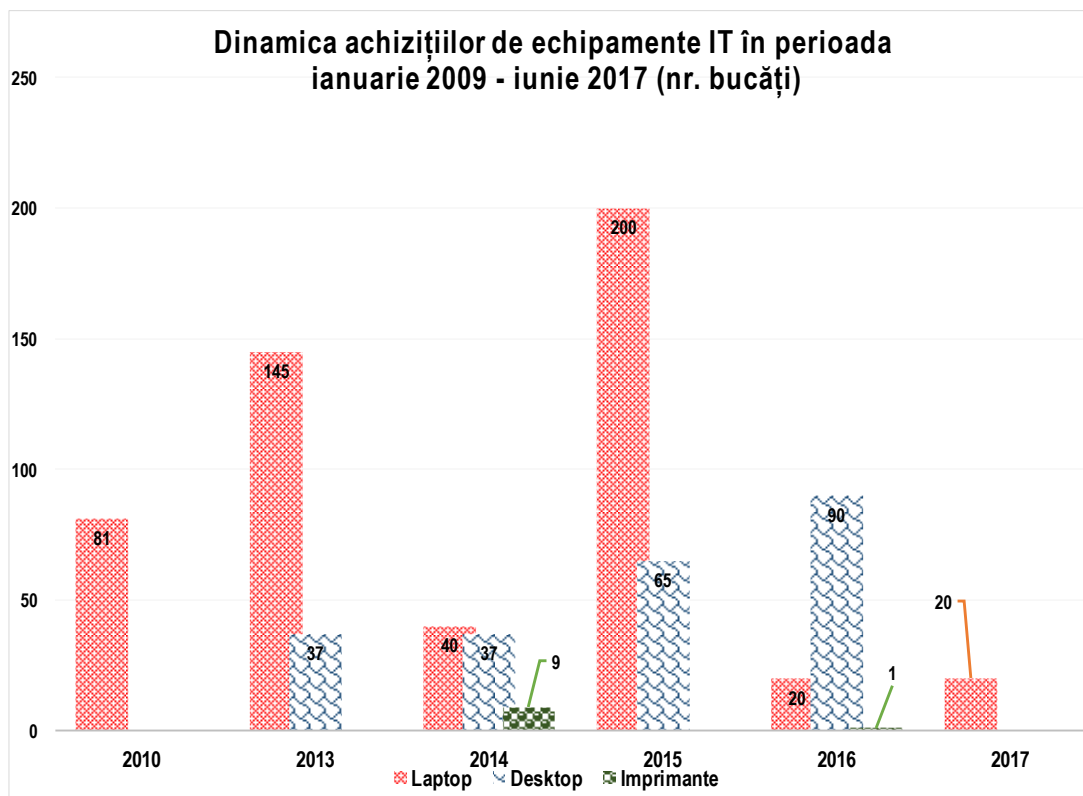
La această categorie de cheltuieli au fost cuprinse cheltuieli pentru:

☛ Echipamente IT:

- ☛ Laptopuri;
- ☛ Desktopuri;
- ☛ Servere;
- ☛ Imprimante, multifuncționale, copiatoare.

La nivelul conducerii executive a Curții de Conturi a existat o preocupare deosebită pentru a asigura auditorilor publici externi logistica necesară pentru buna desfășurare a activității. În acest scop au fost asigurate fondurile necesare achiziționării echipamentelor IT destinate înlocuirii celor achiziționate în perioada 2004-2005, uzate moral/fizic, defecte, precum și dotării auditorilor publici nou angajați. În dinamică evoluția achiziției de echipamente IT se prezintă astfel:

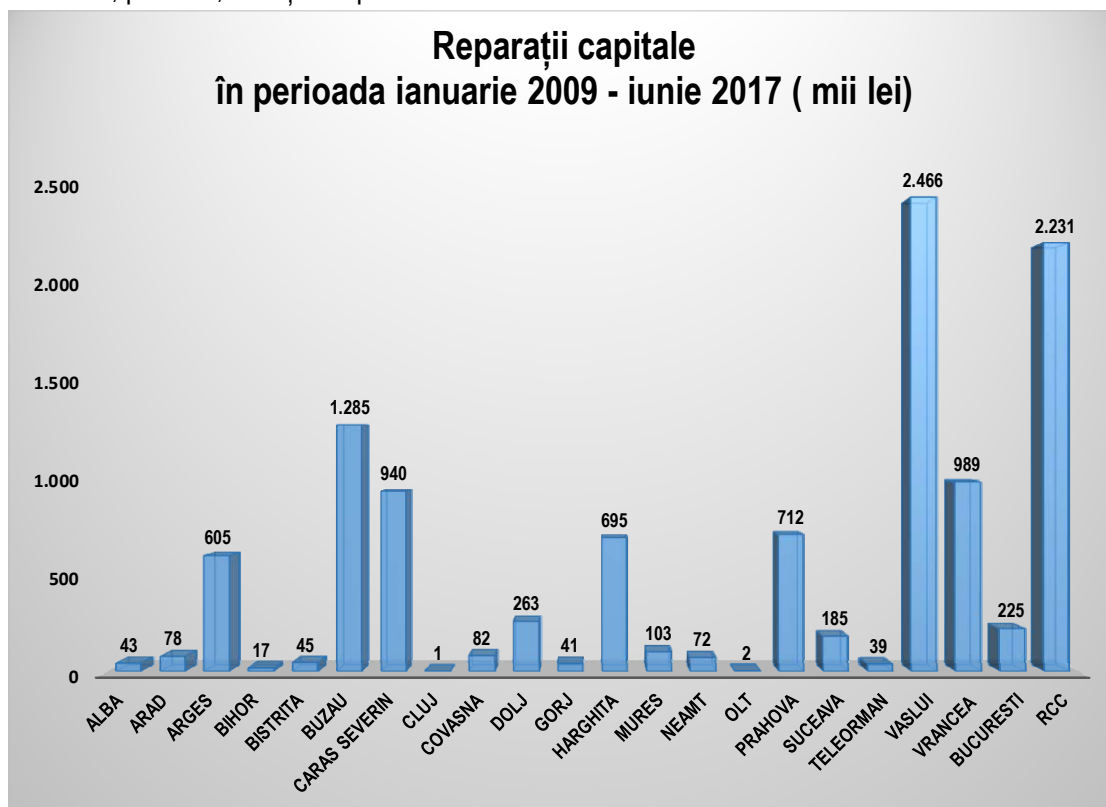
☛ Reparații capitale

În perioada analizată a fost necesară alocarea de fonduri pentru efectuarea de reparații capitale la sediile unor camere de conturi, precum și la sediul central.

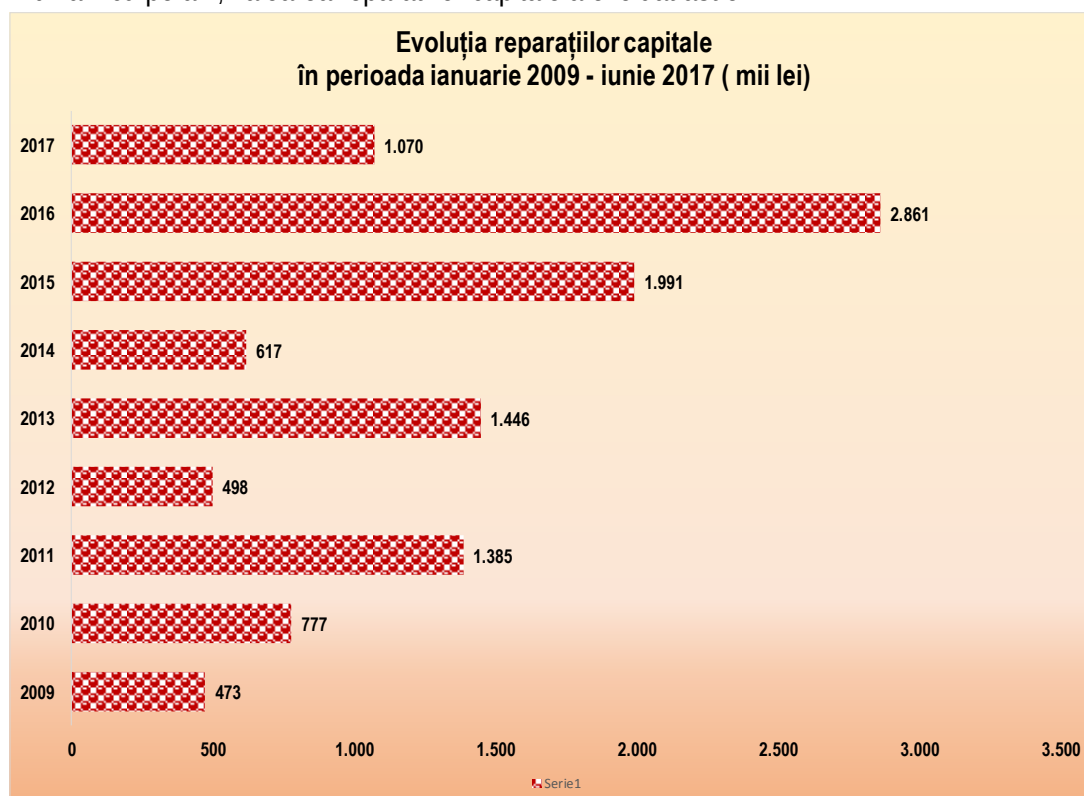
În acest scop a fost alocată suma de 10.049 mii lei pentru efectuarea de reparații capitale la camerele de conturi din județele: Alba, Arad, Argeș, Bihor, Bistrița Năsăud, Buzău, Caraș Severin, Cluj, Covasna, Dolj, Gorj, Harghita, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Suceava, Teleorman, Vaslui, Vrancea, București, precum și sediul Curții de Conturi.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Alba		26			17					43
Arad		78								78
Arges		49		115			81		360	605
Bihor						17				17
Bistrita					45					45
Buzau				150	604				531	1.285
Caras Severin					65		300	574		940
Cluj							1			1
Covasna				82						82
Dolj	263									263
Gorj							41			41
Harghita			653		42					695
Mures								95	8	103
Neamt		7			65					72
Olt	2									2
Prahova			561	151						712
Suceava							5	180		185
Teleorman					3		35			39
Vaslui							785	1.681		2.466
Vrancea					259		406	323		989
Bucuresti							225			225
RCC	207	617	172	0	345	599	112	8	171	2.231
Total Camere	266	160	1.213	498	1.102	17	1.880	2.853	899	8.888
Total	473	777	1.385	498	1.446	617	1.991	2.861	1.070	11.119

Defalcăt, pe sedii, situația se prezintă astfel:

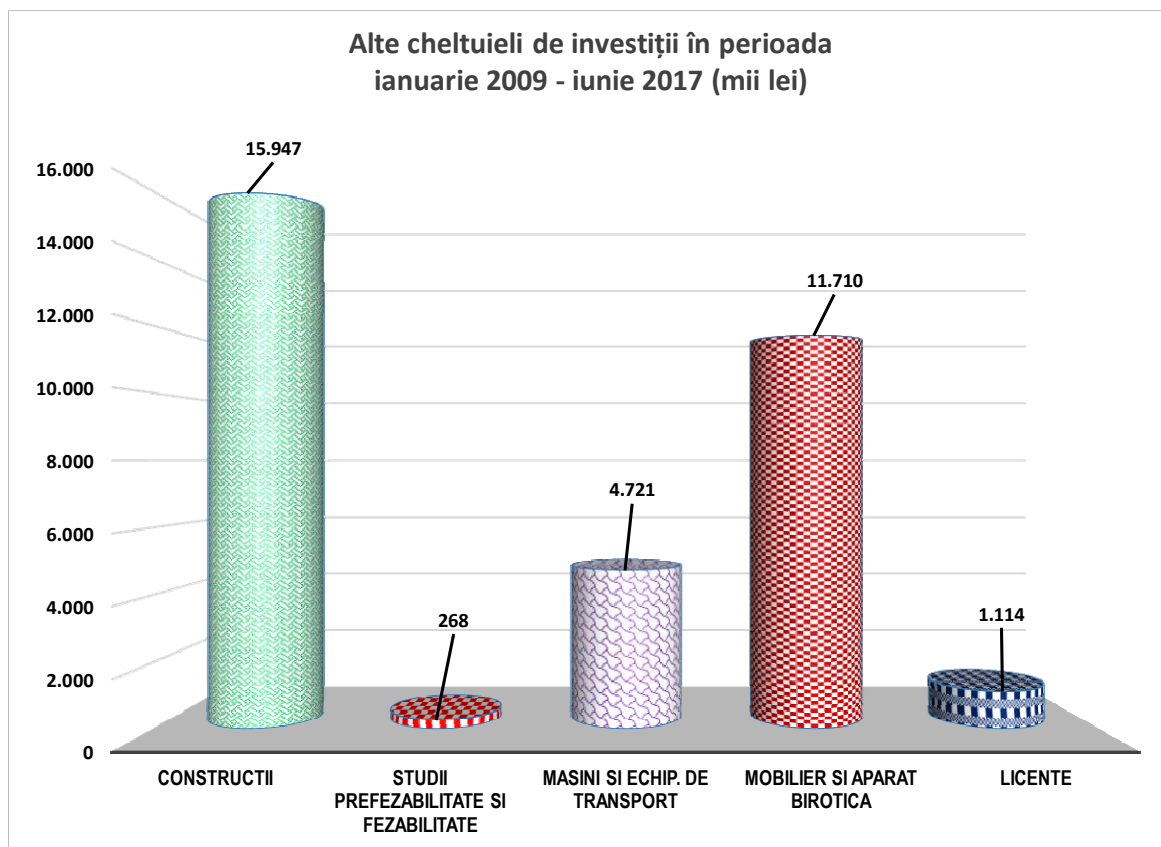
În dinamică pe ani, valoarea reparațiilor capitale a evoluat astfel:

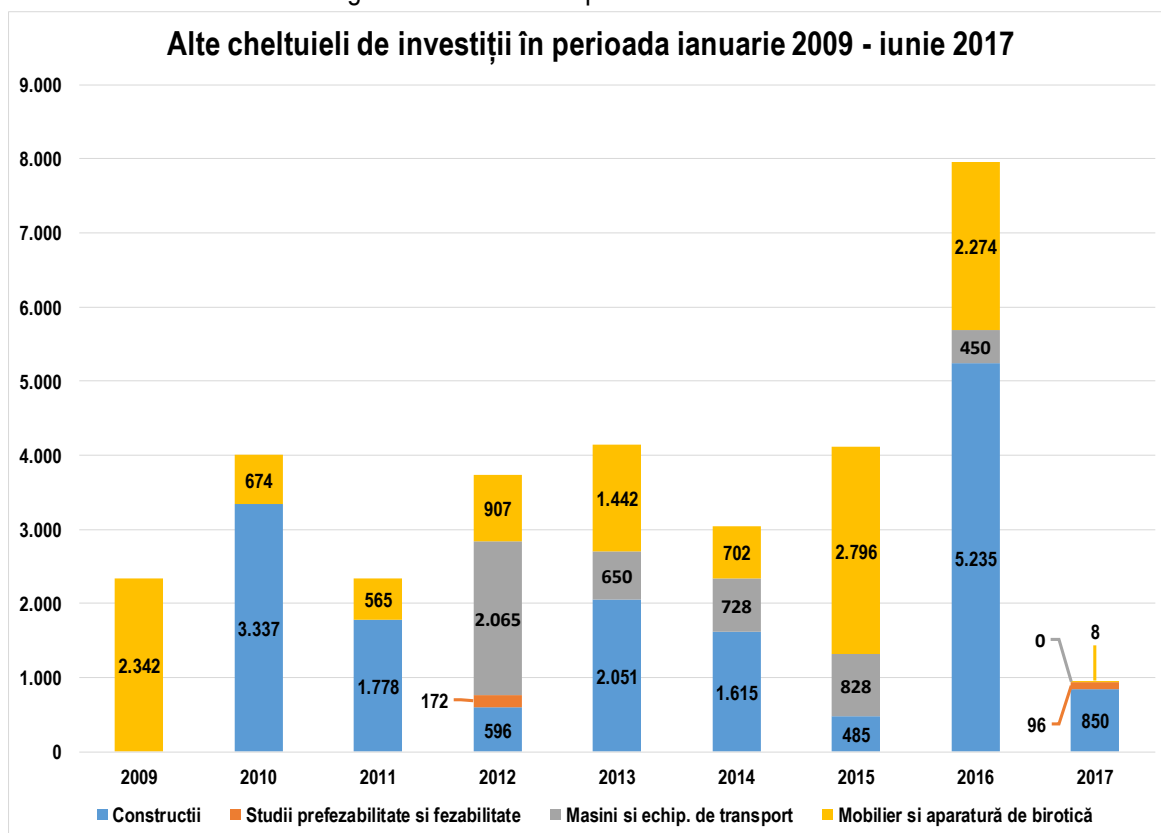
☛ Alte cheltuieli de investiții

La această categorie de cheltuieli au fost cuprinse:

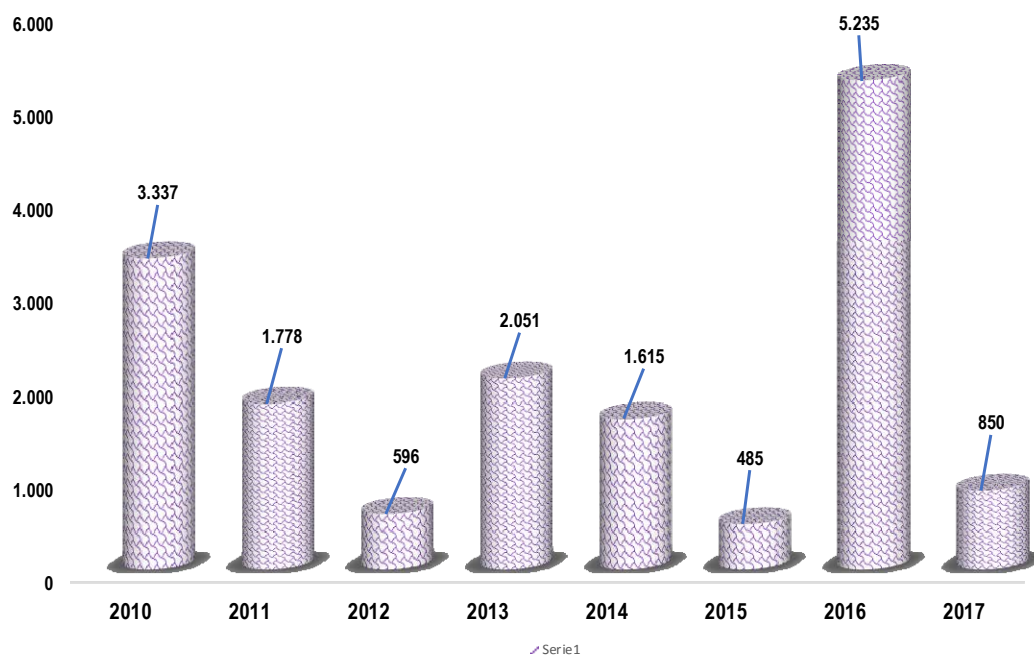
- ☛ Construcții – 15.947 mii lei;
- ☛ Studii de preferezabilitate și fezabilitate – 268 mii lei;
- ☛ Mașini și echipamente de transport 4.721 mii lei;
- ☛ Mobilier și aparatură de birotică – 11.710 mii lei;
- ☛ Licențe și programe informatice – 1.114 mii lei.

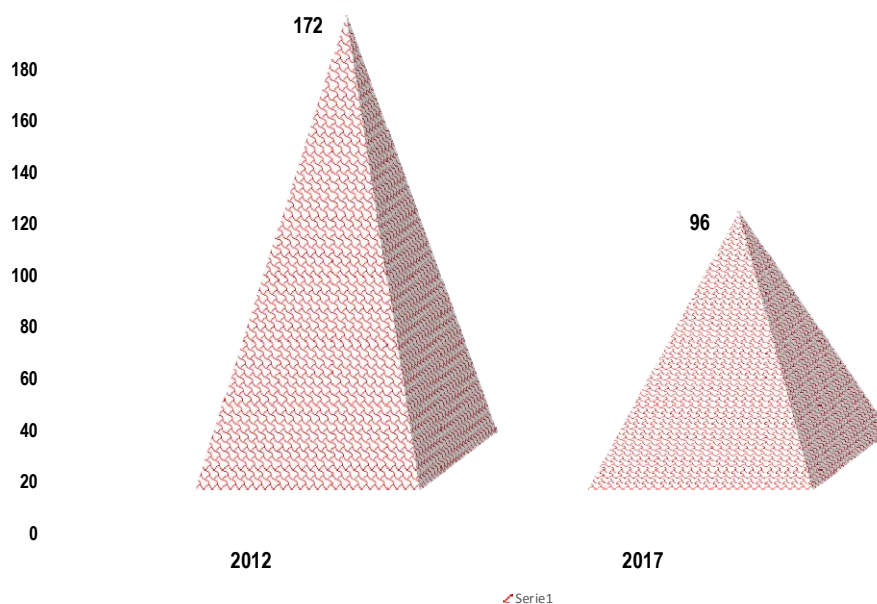
În dinamică cele cinci categorii de cheltuieli se prezintă astfel:

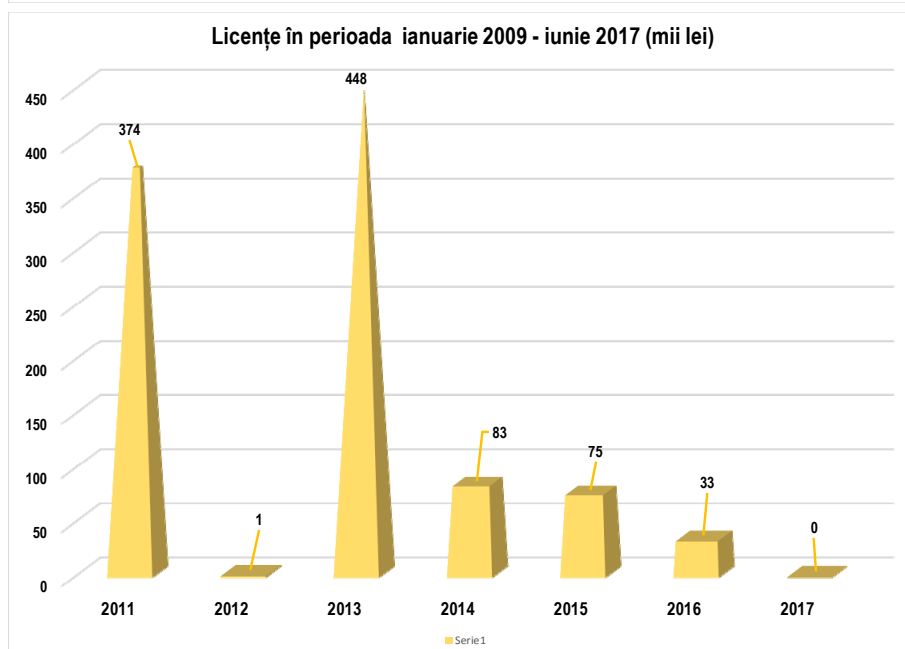
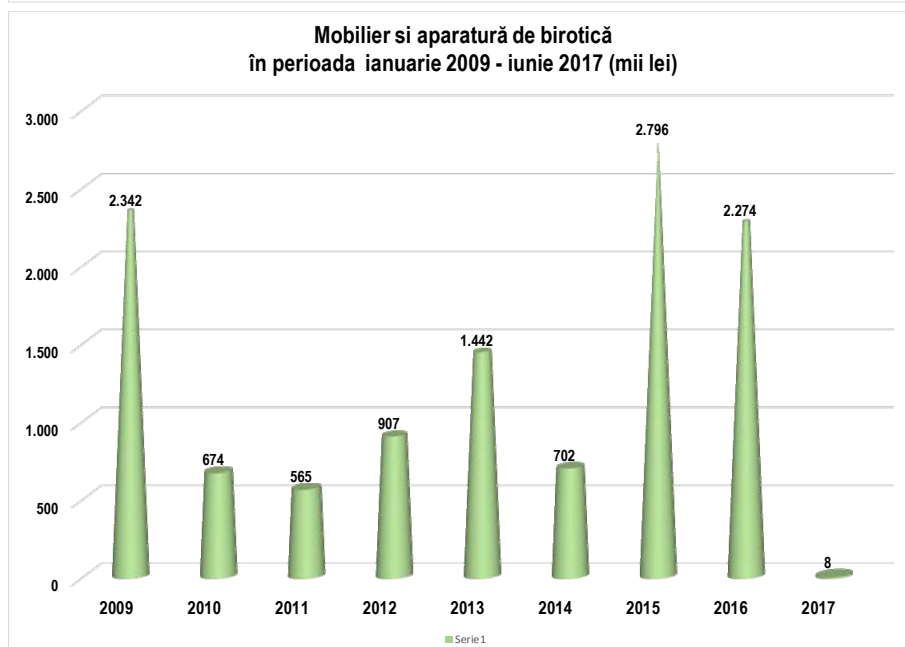
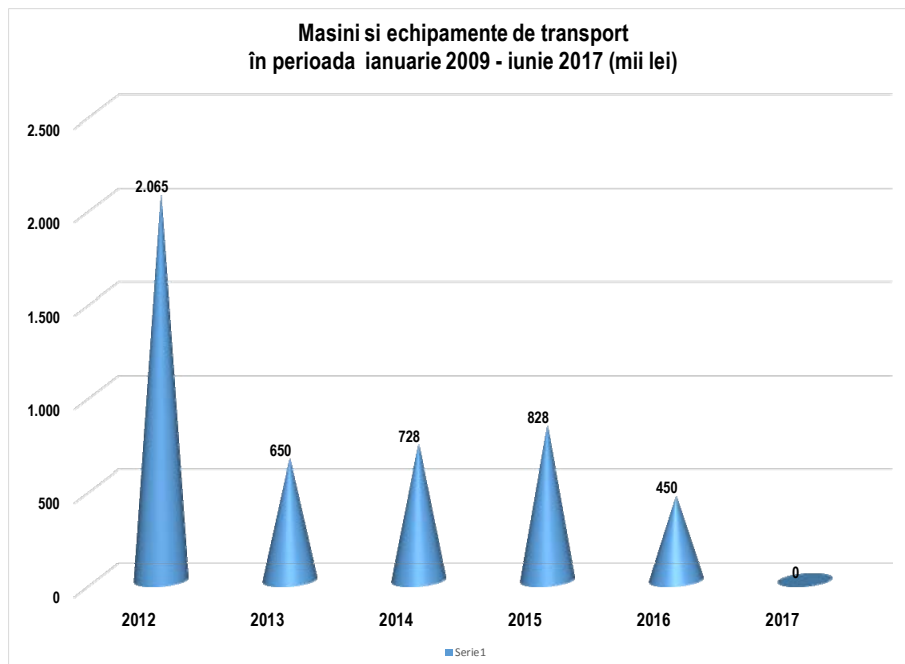

**Construcții în perioada
ianuarie 2009 - iunie 2017 (mii lei)**

**Studii prefzabilitate si fezabilitate
în perioada ianuarie 2009 - iunie 2017 (mii lei)**

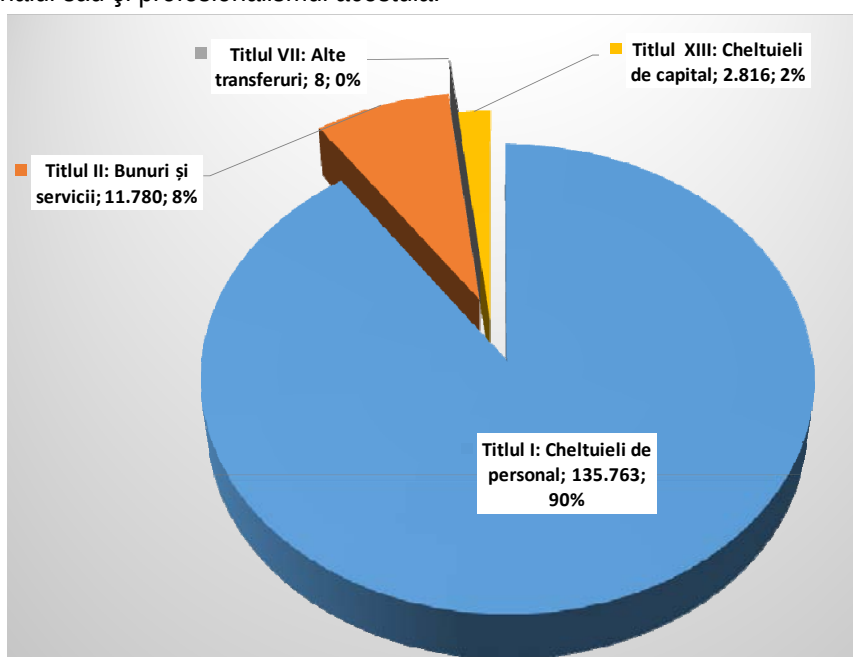

C5.8.2. Execuția bugetară anuală în intervalul 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017

Bugetul Curții de Conturi, aprobat pentru anul 2009 prin Legea bugetului de stat pe anul 2009, nr. 18/2009 și rectificat prin Ordonanța Guvernului nr. 19/2009, este în sumă de 151.233 mii lei.

Exercițiul bugetar 2009	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	136.104	135.763	99,75%	341
Titlul II: Bunuri și servicii	12.233	11.780	96,30%	453
Titlul VII: Alte transferuri	8	8	100,00%	0
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	0	0		0
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	2.888	2.816	97,51%	72
Total buget	151.233	150.367	99,43%	866

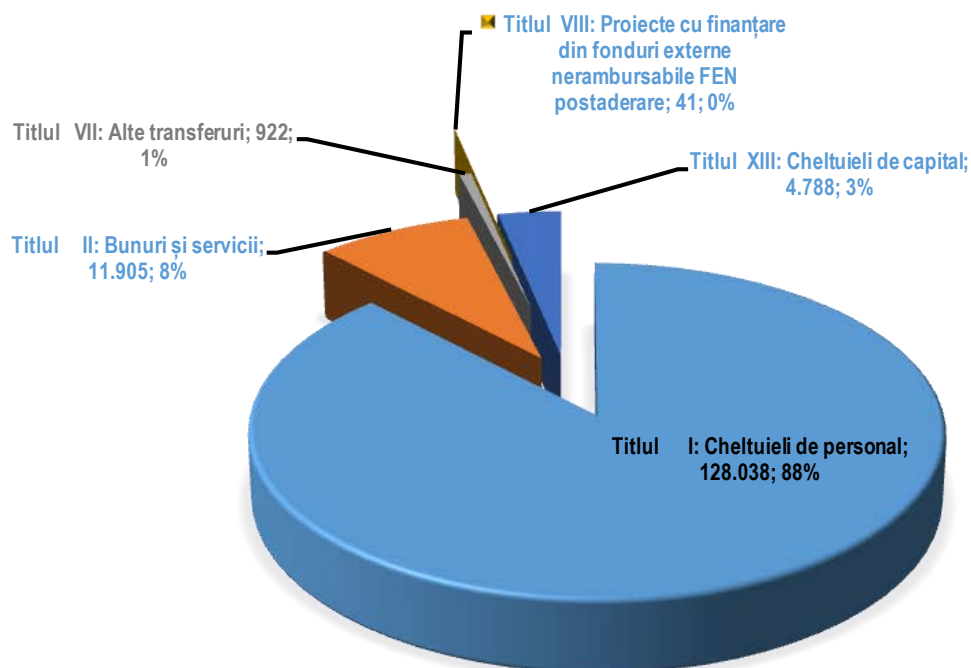
Analiza structurii fondurilor aprobate Curții de Conturi în anul 2009 evidențiază faptul că ponderea cea mai mare o dețin cheltuielile curente (98%), în timp ce fondurile alocate cheltuielilor de capital numai 2% din total. În structura cheltuielilor curente, cheltuielile de personal reprezintă 90%, cheltuielile cu bunuri și servicii 8%, cheltuieli de capital 2%, iar alte transferuri, reprezentând contribuții și cotizații la organisme internaționale, numai 0,01%. Ponderea mare a cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor curente este determinată de caracterul specific al activității Curții de Conturi, specificitate dată de rolul său stabilit prin lege, respectiv acela de a urmări respectarea reglementărilor legale cu caracter economic, financiar, fiscal și contabil de către entitățile verificate, precum și identificarea eventualelor erori sau neregularități în întocmirea situațiilor financiare, în gestionarea și utilizarea corectă și performantă a fondurilor publice, precum și dispunerea măsurilor de înlăturare a acestora. Iată de ce principalul capital al Curții de Conturi îl reprezintă personalul său și profesionalismul acestuia.

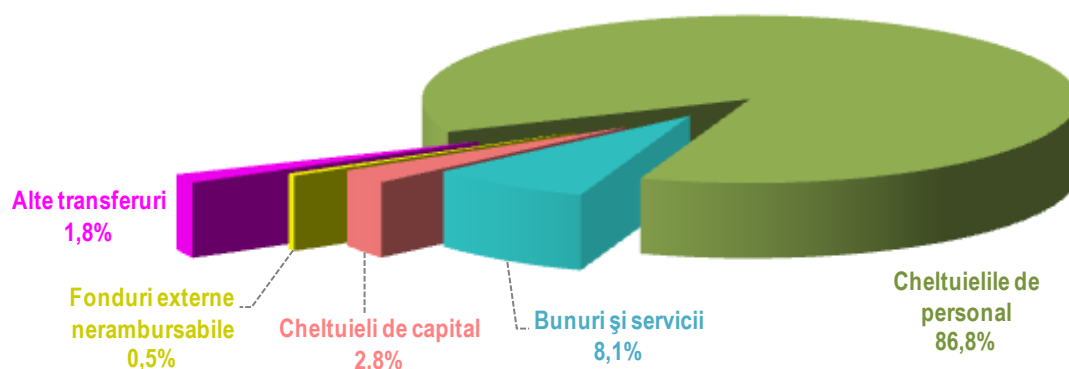
Bugetul Curții de Conturi pentru anul 2010 a fost de 147.069 mii lei, din care: 128.038 mii lei pentru cheltuielile de personal, 11.905 mii lei pentru bunuri și servicii, 4.788 mii lei pentru cheltuieli de capital, 41 mii lei pentru fonduri externe nerambursabile și 922 mii lei pentru alte transferuri.

Exercițiul bugetar 2010	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	128.330	128.038	99,77%	292
Titlul II: Bunuri și servicii	12.276	11.905	96,98%	371
Titlul VII: Alte transferuri	1.223	922	75,39%	301
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	360	41	11,39%	319
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	4.880	4.788	98,11%	92
Total buget	147.069	145.694	99,07%	1.375

Grafic, structura cheltuielilor Curtii de Conturi pe anul 2010 se prezintă astfel:

Grafic, structura cheltuielilor Curții de Conturi pe anul 2011 se prezintă astfel:

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin *cheltuielile de personal*, dat fiind faptul că personalul reprezintă cel mai important capital al acestuia. În cadrul *cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii*, de menționat sunt cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări, detașări și transferuri în țară, precum și cele pentru pregătirea profesională (formare continuă).

În anul 2011, din *transferurile* cuprinse în bugetul Curții de Conturi au fost efectuate cheltuieli pentru continuarea certificării personalului de specialitate ca auditori certificați internațional în cadrul unui proiect rămas necontractat din Fondurile PHARE naționale 2006 și finanțat de la bugetul de stat prin bugetul Curții de Conturi.

De asemenea, au fost derulate două proiecte cu finanțare din *fonduri externe nerambursabile* reprezentând asistență tehnică în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică.

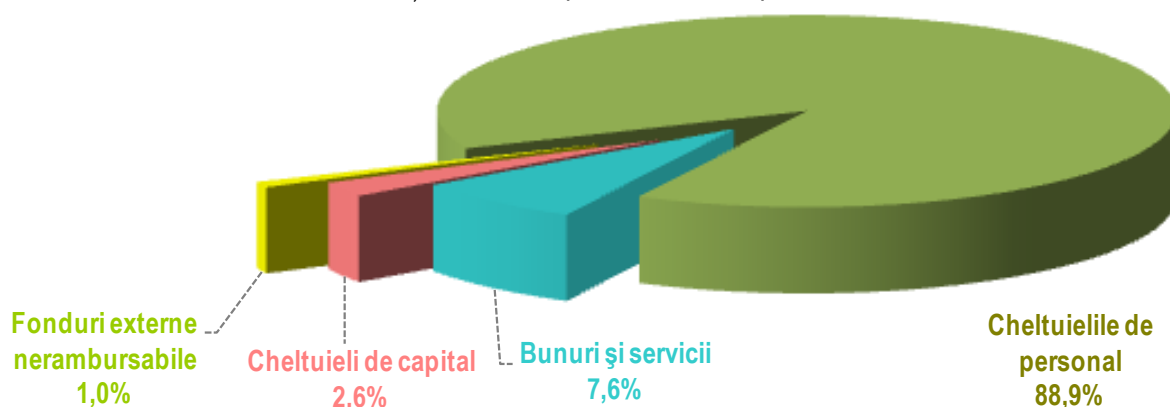
Deși au reprezentat doar 2,8% din buget, *cheltuielile de capital* au fost efectuate pentru achiziția unui sediu (Camera de Conturi Prahova), pentru achiziția unor echipamente IT și birotică, pentru executarea unor reparații capitale, dar și pentru alte cheltuieli asimilate investițiilor.

Bugetul Curții de Conturi pentru anul 2012 a fost de 174.723 mii lei, din care: 147.678 mii lei pentru cheltuielile de personal, 12.674 mii lei pentru bunuri și servicii, 4.240 mii lei pentru cheltuieli de capital și 1.612 mii lei pentru cheltuieli din fonduri externe nerambursabile.

- mii lei -

Exercițiul bugetar 2012	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	148.500	147.678	99,45%	822
Titlul II: Bunuri și servicii	13.600	12.674	93,19%	926
Titlul VII: Alte transferuri	23	22	95,65%	1
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	6.200	1.612	26,00%	4.588
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	6.400	4.240	66,25%	2.160
Total buget	174.723	166.226	95,14%	8.497

Grafic, structura cheltuielilor Curții de Conturi pe anul 2012 se prezintă astfel:

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin *cheltuielile de personal*, dat fiind faptul că personalul reprezintă cel mai important capital al acesteia. În cadrul *cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii*, de menționat sunt cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări, detașări și transferuri în țară, precum și cele pentru pregătirea profesională (formare continuă).

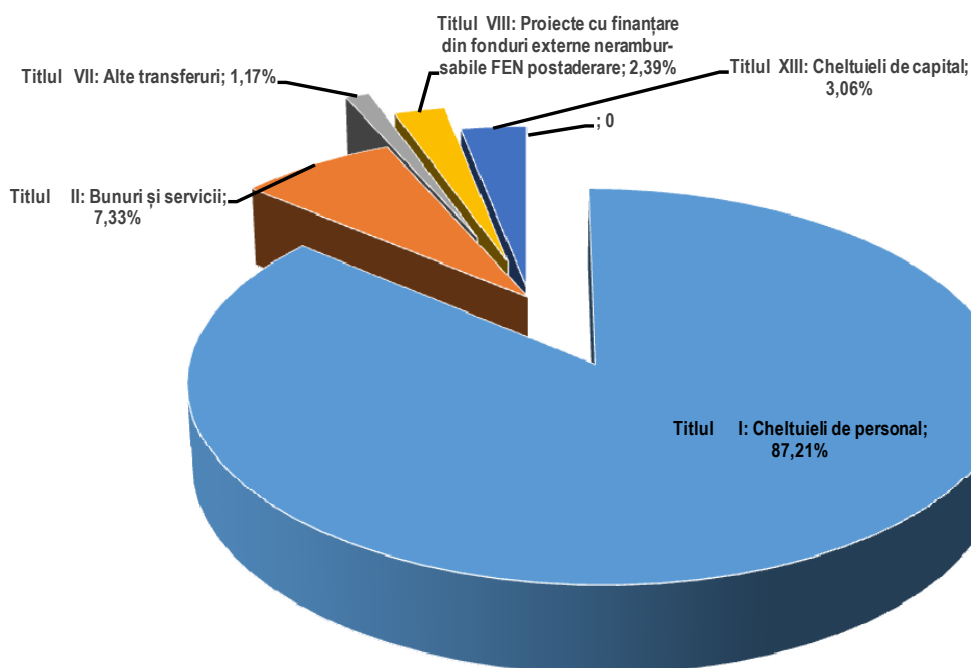
Deși au reprezentat doar 2,6% din buget, *cheltuielile de capital* au fost efectuate pentru achiziția unor echipamente IT și birotică, pentru executarea unor reparații capitale, dar și pentru alte cheltuieli asimilate investițiilor.

Execuția operativă a bugetului Curții de Conturi pe anul 2013 a fost de 201.454 mii lei, din care: 172.104 mii lei pentru *cheltuielile de personal*, 14.468 mii lei pentru *bunuri și servicii*, 6.037 mii lei pentru *cheltuieli de capital* și 5.704 mii lei pentru *cheltuieli finanțate din fonduri externe nerambursabile*.

mii lei

Exercițiul bugetar 2013	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	172.165	172.104	99,96%	61
Titlul II: Bunuri și servicii	15.350	14.468	94,25%	882
Titlul VII: Alte transferuri	23	23	100,00%	0
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	7.766	4.707	60,61%	3.059
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	6.150	6.037	98,16%	113
Total buget	201.454	197.339	97,96%	4.115

Grafic, structura cheltuielilor Curții de Conturi pe anul 2013 se prezintă astfel:

Pondere cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin cheltuielile de personal, 87,21%, dat fiind faptul că personalul reprezintă cea mai importantă resursă a instituției. În cadrul cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii, 7,33%, de menționat sunt cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări în țară, precum și cele pentru pregătirea profesională (formare continuă).

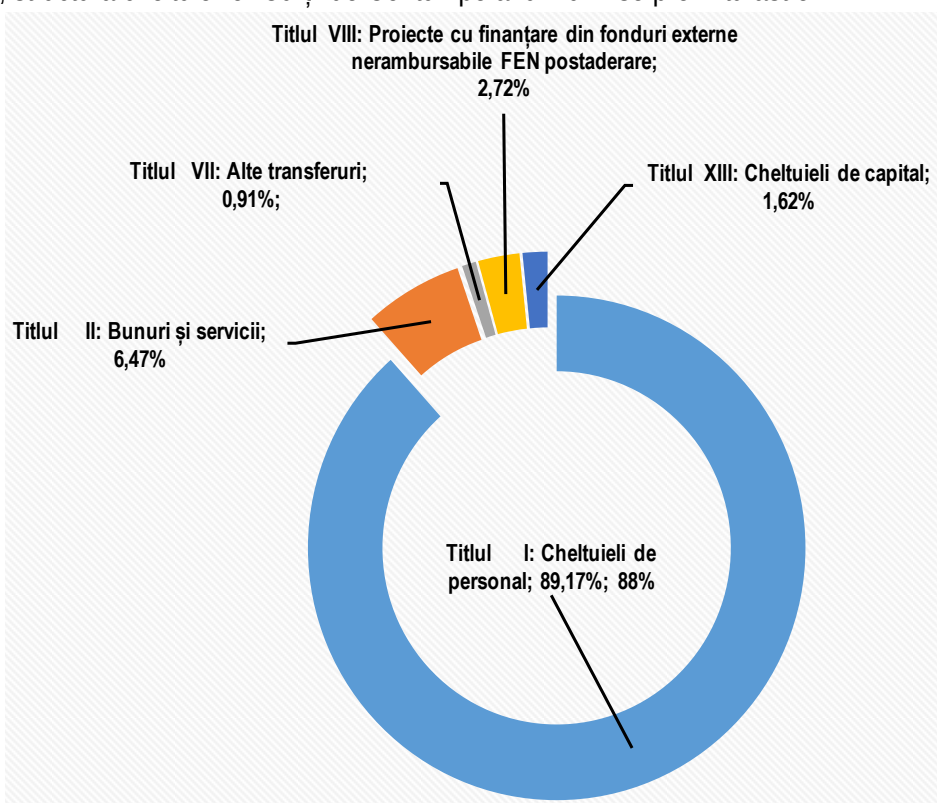
Deși a reprezentat doar 3,06% din buget, *cheltuielile de capital* au fost efectuate pentru achiziția unor echipamente IT și birotică, pentru executarea unor reparații capitale, dar și pentru alte cheltuieli asimilate investițiilor.

În anul 2013 din *transferurile* cuprinse în bugetul Curții de Conturi au fost efectuate cheltuieli pentru continuarea certificării personalului de specialitate ca auditori certificați internațional. De asemenea, au fost derulate două proiecte cu finanțare din *fonduri externe nerambursabile*, reprezentând asistență tehnică în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică.

Execuția de casă a bugetului Curții de Conturi la 31 decembrie 2014 a fost de 230,7 milioane lei, din care: 205,7 milioane lei pentru cheltuielile de personal, 14,9 milioane lei pentru bunuri și servicii, 3,7 milioane lei pentru cheltuieli de capital și 6,3 milioane lei pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Exercițiul bugetar 2014	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlu I: Cheltuieli de personal	207.882	205.725	98,96%	2.157
Titlu II: Bunuri și servicii	15.727	14.934	94,96%	793
Titlu VII: Alte transferuri	30	21	70,00%	9
Titlu VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	8.082	6.275	77,64%	1.807
Titlu XIII: Cheltuieli de capital	4.074	3.745	91,92%	329
Total buget	235.795	230.700	97,84%	5.095

Grafic, structura cheltuielilor Curții de Conturi pe anul 2014 se prezintă astfel:

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin *cheltuielile de personal*, 89%, dat fiind faptul că activitățile specifice pe care le realizăm presupun participarea activă a unui număr mare de personal.

În cadrul cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii, 6,47%, de menționat sunt cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări în țară, precum și cele pentru formarea profesională a auditorilor publici externi.

Deși a reprezentat doar 2,72% din buget, *cheltuielile de capital* au fost efectuate pentru achiziția unor echipamente IT și birotică, pentru executarea unor reparații capitale, dar și pentru alte cheltuieli asimilate investițiilor.

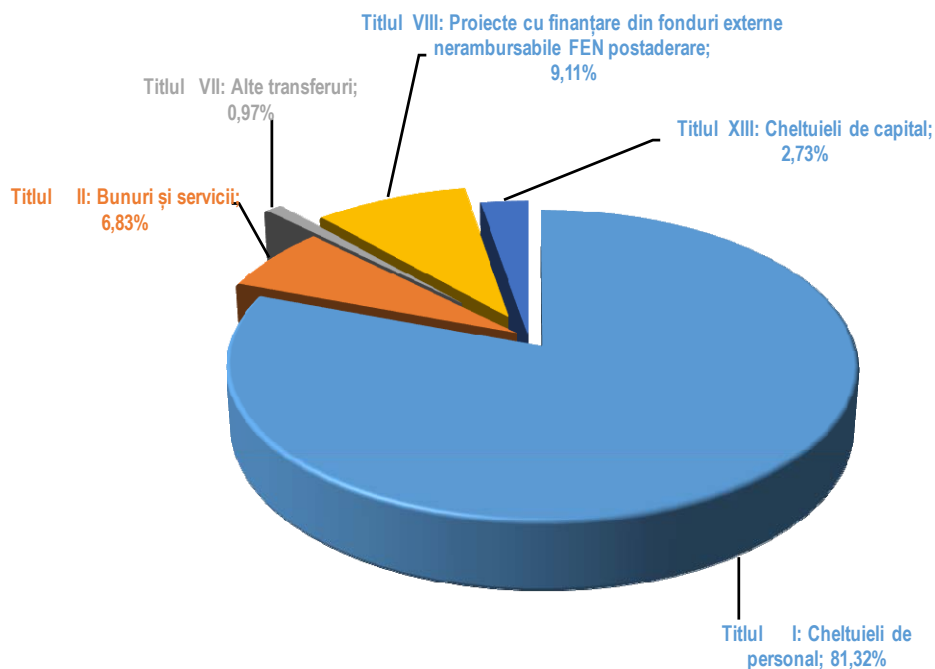
În anul 2014, din *transferurile* cuprinse în bugetul Curții de Conturi, 6,47%, au fost derulate proiecte cu finanțare din *fonduri externe nerambursabile*, reprezentând asistență tehnică în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică.

În anul 2015, bugetul Curții de Conturi a reprezentat 0,1% din totalul cheltuielilor bugetului general consolidat pe anul 2015 și 0,19% din totalul cheltuielilor bugetului de stat. Rata globală de execuție a bugetului a fost de 96,28%. Această rată se datorează, în principal, unei bune estimări și programări a cheltuielilor din cadrul titlurilor I, II și XIII. Pentru titlul I, rata medie de execuție a fost de 98,70%. Pentru titlul II, rata medie de execuție a fost de 92,73%, iar pentru titlul XIII, rata medie de execuție a fost de 99,98%.

Exercițiul bugetar 2015	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	186.200	183.771	98,70%	2.429
Titlul II: Bunuri și servicii	16.636	15.427	92,73%	1.209
Titlul VII: Alte transferuri	30	22	73,33%	8
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	25.072	20.588	82,12%	4.484
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	6.787	6.175	90,98%	612
Total buget	234.725	225.983	96,28%	8.742

Execuția de casă a bugetului Curții de Conturi la 31 decembrie 2015 a fost de 225.983 mii lei, din care: 183.771 mii lei (81,32%) pentru *cheltuielile de personal*, 15.427 mii lei (6,83%) pentru *bunuri și*

servicii, 6.175 mii lei (2,73%) pentru *cheltuieli de capital* și 20.588 mii lei (9,11%) pentru *proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare*.

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin cheltuielile de personal, dat fiind faptul că activitățile specifice pe care le realizăm presupun participarea activă a unui număr mare de personal.

În cadrul cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii, de menționat sunt cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări în țară, precum și cele pentru formarea profesională a auditorilor publici externi.

Bugetul pe anul 2016 înregistrează o creștere cu 8,43% față de bugetul pentru anul 2015.

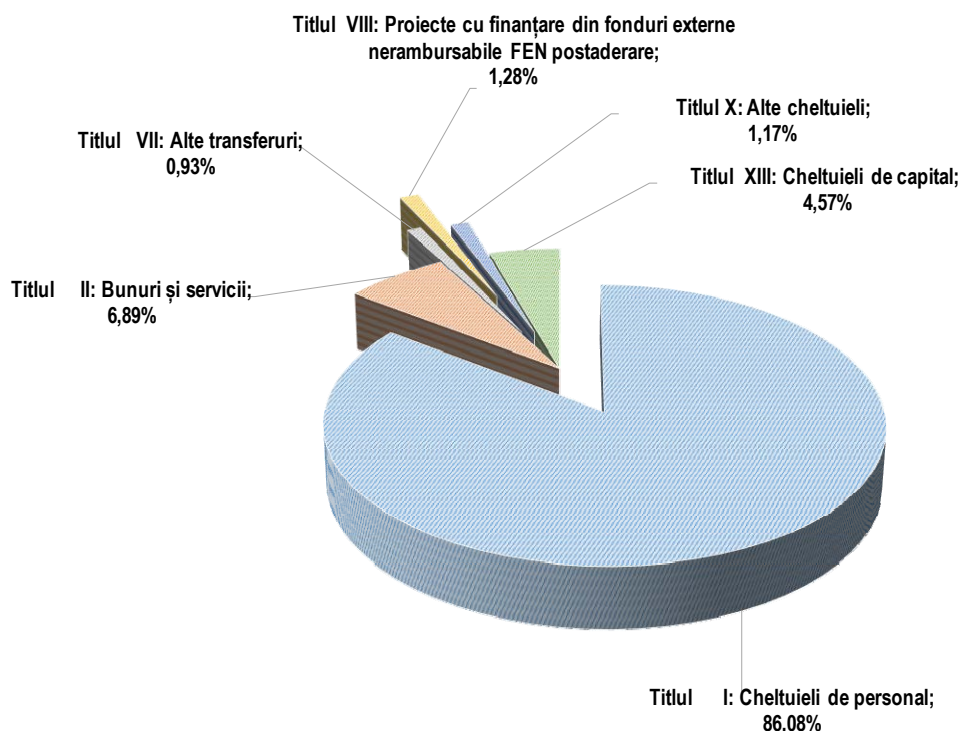
Curtea de Conturi este finanțată de la bugetul de stat. Bugetul Curții de Conturi reprezintă circa 0,2% din totalul cheltuielilor bugetului de stat.

- mii lei -

Exercițiul bugetar 2016	Credite definitive	Plăți	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	207.603	204.388	98,45%	3.215
Titlul II: Bunuri și servicii	16.900	16.370	96,86%	530
Titlul VII: Alte transferuri	30	22	73,33%	8
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	13.880	3.039	21,89%	10.841
Titlul X: Alte cheltuieli	5.000	2.777	55,54%	2.223
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	11.097	10.853	97,80%	244
Total buget	254.510	237.449	93,30%	17.061

În anul 2016, rata globală de execuție a bugetului a fost de 93,30%. Această rată se datorează, în principal, unei bune estimări și programări a cheltuielilor din cadrul titlurilor I, II și XIII, care au înregistrat o rată cuprinsă între 96,86% și 98,45%. Pentru titlul I, rata medie de execuție a fost de 95,4%.

Execuția de casă a bugetului Curții de Conturi, la 31 decembrie 2016, a fost de 237,4 milioane lei, din care: 204,4 milioane lei (86,08%) pentru *cheltuielile de personal*, 16,4 milioane lei (6,89%) pentru *bunuri și servicii*, 10,9 milioane lei (4,57%) pentru *cheltuieli de capital* și 3 milioane lei (1,28%) pentru *proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* primite de la bugetul Uniunii Europene și 2,8 milioane lei (1,28%) pentru *alte cheltuieli*.

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin cheltuielile de personal, dat fiind faptul că activitățile specifice presupun participarea activă a unui număr mare de persoane.

În cadrul cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii sunt reprezentative cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări în țară, precum și cele pentru formarea profesională a auditorilor publici externi.

Creditele bugetare prevăzute la titlul VIII „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020” s-au utilizat pentru derularea următoarelor proiecte: „Extinderea sistemului de planificare strategică la nivelul ministerelor de resort – SIPOCA 28”, la nivelul Curții de Conturi, „Sprijinirea funcționării Autorității de Audit la standarde europene”, „Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului Autorității de Audit care își desfășoară activitatea în domeniul auditului Fondurilor ESI” și „Activitățile de audit specifice Programului INTERREG V România-Bulgaria 2014-2020”, la nivelul Autorității de Audit.

Cheltuielile de capital au avut ca destinații finanțarea unor reparații capitale, a unor cheltuieli asimilate investițiilor și achiziționarea unor echipamente IT.

În ceea ce privește domeniul achizițiilor publice, în anul 2016 s-au finalizat și recepționat lucrări de reparații capitale la sediile unor camere de conturi (consolidare și amenajare imobile, refacere finisaje interioare, exterioare, instalații etc.). De asemenea, a fost finalizată amenajarea unui spațiu tehnic “DATA CENTER” și dotarea acestuia, care va asigura funcționarea la parametri superiori a echipamentelor de tip server și comunicații digitale de la nivelul central al Curții de Conturi. Pentru acest spațiu au fost achiziționate instalații de climatizare și un sistem de protecție contra incendiilor cu gaz inert, precum și un sistem antiefracție.

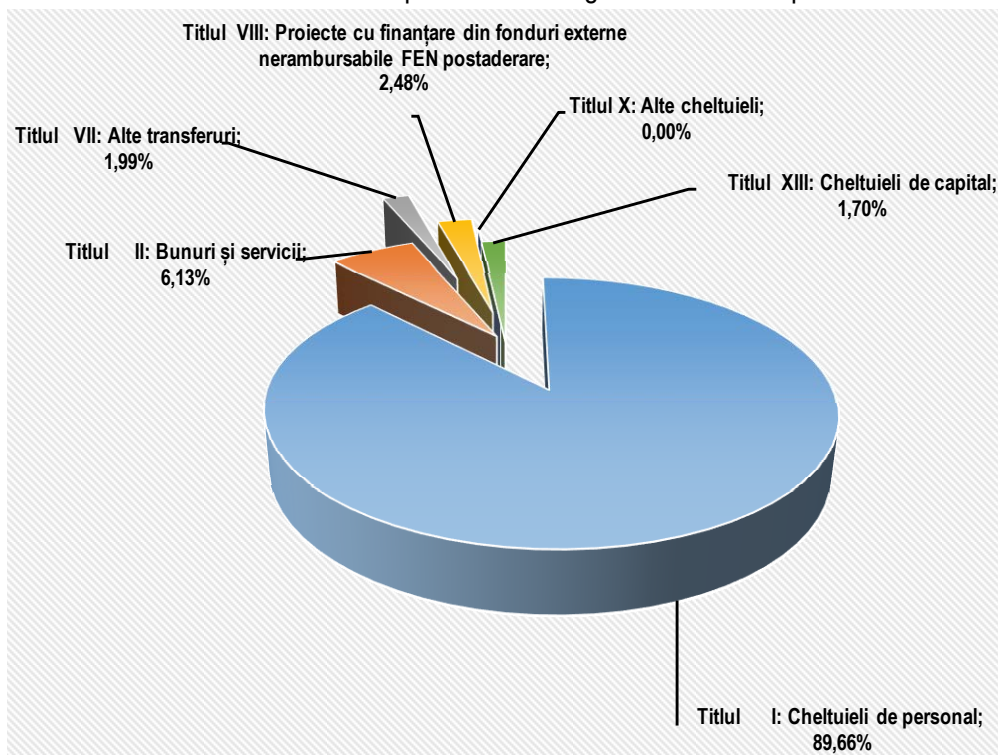
Bugetul pe anul 2017 înregistrează o creștere cu 20,05% față de bugetul pentru anul 2016.

- mii lei -

Exercițiul bugetar 2017	Credite definitive 2017	Plăți 1 ianuarie - 30 iunie	Grad de realizare %	Economie
Titlul I: Cheltuieli de personal	219.306	112.642	51,36%	106.664
Titlul II: Bunuri și servicii	17.500	7.703	44,02%	9.797
Titlul VII: Alte transferuri	30	25	83,33%	5
Titlul VIII: Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile FEN postaderare	56.612	3.117	5,51%	53.495
Titlul X: Alte cheltuieli	1.000	0	0,00%	1.000
Titlul XIII: Cheltuieli de capital	11.100	2.140	19,28%	8.960
Total buget	305.548	125.627	41,12%	179.921

În anul 2017, rata globală de execuție a bugetului pe primele 6 luni a fost de 41,12% față de prevederea anuală. Această rată se datorează, în principal, unei bune estimări și programări a cheltuielilor din cadrul titlurilor I, II și XIII, care au înregistrat o rată cuprinsă între 51,36% și 19,28%. Pentru titlul I, rata medie de execuție a fost de 51,36%.

Execuția de casă a bugetului Curții de Conturi, la 30 iunie 2017, a fost de 125,6 milioane lei, din care: 112,6 milioane lei (89,66%) pentru *cheltuielile de personal*, 7,7 milioane lei (6,13%) pentru *bunuri și servicii*, 2,1 milioane lei (1,7%) pentru *cheltuieli de capital* și 3,1 milioane lei (2,48%) pentru *proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* primite de la bugetul Uniunii Europene.

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului Curții de Conturi o dețin cheltuielile de personal, dat fiind faptul că activitățile specifice presupun participarea activă a unui număr mare de persoane.

În cadrul cheltuielilor reprezentând bunuri și servicii sunt reprezentative cheltuielile efectuate pentru plata utilităților, cele pentru deplasări în țară, precum și cele pentru formarea profesională a auditorilor publici externi.

Creditele bugetare prevăzute la titlul VIII „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020” s-au utilizat pentru derularea următoarelor proiecte: „Extinderea sistemului de planificare strategică la nivelul ministerelor de resort – SIPOCA 28”, la nivelul Curții de Conturi, „Sprijinirea funcționării Autorității de Audit la standarde europene”, „Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului Autorității de Audit care își desfășoară activitatea în domeniul auditului Fondurilor ESI” și „Activitățile de audit specifice Programului INTERREG V România-Bulgaria 2014-2020”, la nivelul Autorității de Audit.

C5.9. Suportul IT

Consolidarea capacității instituționale este susținută de sistemul informatic pe care Curtea de Conturi l-a implementat ca parte integrantă a Strategiei dezvoltării instituționale, facilitând conducerii îndeplinirea mandatului, iar personalului de execuție îndeplinirea atribuțiilor de serviciu în condițiile de calitate cerute de standardele de audit.

Implementarea obiectivelor stabilite de Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi presupune din partea sectorului tehnologiei informației:

- ↳ gestionarea în condiții calitativ superioare a sistemelor informatice integrate (aplicații informatice, calculatoare de tip server, desktopuri și laptopuri, imprimante), a infrastructurii de comunicații (rețele de comunicații, echipamente de comunicație de tip router, switch, firewall, modem) și a asigurării de servicii informatice corespunzătoare (ajutor de tip help desk, suport tehnic, instruire);
- ↳ asigurarea unui mijloc eficient de comunicare internă și externă prin oferirea de informații exacte prin intermediul website-ului Curții de Conturi (portalul extern "www.curteadeconturi.ro" și portalul intern "Salv@tor") și utilizarea serviciului de poștă electronică de tip e-mail.

În domeniul tehnologiei informației, activitatea a fost direcționată, conform Strategiilor IT 2010-2014 și 2016-2020, spre modernizarea și întreținerea în stare optimă de funcționare a sistemului informatic al Curții de Conturi, scop în care s-au urmărit următoarele obiectivele generale strategice:

Strategia IT 2010-2014

- 👍 Sprijin IT în consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României ca instituție independentă, profesională și credibilă de control și audit public extern al fondurilor publice;
- 👍 Implementarea unor aplicații informatice în sprijinul activității de control/audit;
- 👍 Gestionarea și utilizarea corectă și performantă a echipamentelor IT;
- 👍 Asigurarea informării publicului asupra activității Curții de Conturi prin publicarea pe website-ul instituției;
- 👍 Colaborarea cu instituțiile omoloage din alte țări în vederea dezvoltării de noi abordări și modalități de lucru.

Strategia IT 2016-2020

- 👍 Dezvoltarea și modernizarea IT în contextul evoluției impuse de mediul extern;
- 👍 Asigurarea compatibilității sistemului IT cu direcțiile de dezvoltare instituțională ale Curții de Conturi.

Prin realizarea acestor obiective s-a urmărit în principal:

- 💻 asigurarea unui sistem informatic eficient;
- 💻 implementarea regulamentelor interne în sistemele informatice operaționale;
- 💻 funcționarea în condiții optime a infrastructurii de comunicații;
- 💻 respectarea confidențialității și securității informațiilor;
- 💻 gestionarea în condiții calitativ superioare a sistemelor informatice integrate (aplicații informatice, calculatoare de tip server, desktopuri și laptopuri, imprimante), a infrastructurii de comunicații (rețele și echipamente de comunicație de tip router, switch, firewall, modem) și asigurarea de servicii informatice corespunzătoare (ajutor de tip help desk, suport tehnic, instruire);
- 💻 asigurarea unui mijloc eficient de comunicare internă și externă prin oferirea de informații prin intermediul website-ului Curții de Conturi (portalul extern – www.curteadeconturi.ro și portalul intern – Salv@tor) și utilizarea serviciului de poștă electronică de tip e-mail.

În domeniul tehnologiei informației și al echipamentelor tehnice pentru salariați, activitatea a fost direcționată spre informatizarea Curții de Conturi, astfel că s-au creat următoarele:

- 💻 un sistem informatic integrat care a conectat toate structurile, centrală și teritorială, la două sisteme informatice **INFOPAC** și **INFOTEAM** în care sunt înregistrate toate activitățile și rezultatele activităților specifice Curții de Conturi.

A fost modernizat și dezvoltat sistemul informatic INFOPAC, conform noilor precizări ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

S-a dezvoltat ca soluție integrată, proprietate a Curții de Conturi, aplicația INFOPAC, dezvoltată intern cu fonduri PHARE și care este utilizată la întocmirea programului de control și audit anual

și multianual, urmărind derularea acțiunilor de control și a misiunilor de audit, înregistrarea constatărilor și valorificarea actelor de control. În anul 2013, în această aplicație au fost întocmite 10 situații privind organizarea entităților pe categorii, efectuarea verificărilor unităților subordonate, care au primit transferuri de fonduri publice din bugetele entităților ierarhic superioare, ducerea la îndeplinire a măsurilor din decizii etc., precum și diverse alte liste la cerere. Aplicația a fost reactualizată conform precizărilor elaborate în aplicarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenumului nr. 155/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 24 iulie 2014;

- aplicația software **IDEA** (Interactive Data Extraction and Analysis ≈ Analiza și extragerea interactivă a datelor) a fost updatată de la versiunea 7 la versiunea 8, respectiv versiunea 9. S-a elaborat și procedura privind modul de gestionare a dongle-urilor (cheițelor) IDEA;
- terminale la nivelul fiecărei structuri prin care se asigură legătura cu sediul central;
- dotarea auditorilor cu laptop, pentru executarea lucrărilor și comunicărilor operative;
- s-au făcut dotări cu echipamente IT noi, de tip laptop și desktop, pentru înlocuirea celor vechi, uzate moral și fizic;
- în vederea asigurării securității și integrității datelor, precum și pentru îmbunătățirea securității accesului la date s-au achiziționat:
 - sisteme antivirus pentru toate calculatoarele Curții de Conturi;
 - dispozitive de tip VASCO;
- a fost extinsă rețeaua națională de date INTRANET a Curții de Conturi și rețeaua Internet;
- a fost folosit sistemul de videoconferință ca sistem de învățământ de tip e-learning;
- pentru gestionarea de la nivel central, pentru toate structurile teritoriale, a unor activități suport au fost configurate:
 - aplicația de resurse umane și salarizare, pentru a se putea calcula drepturile salariale la nivel centralizat;
 - aplicația de ERP, pentru a se putea introduce documentele pentru toate camerele de la sediul central.
- a fost creat modulul *Centralizator salarii*, care permite listarea centralizatorului de salarii pentru toate camerele și sediul central;
- s-au achiziționat ca instrumente de dezvoltare licențe de Microsoft SQL Server 2012 și Microsoft Visual Studio 2012;
- s-a asigurat asistență în instalarea și utilizarea aplicațiilor informatice (IDEA, INFOPAC, INFOTEAM și ERP).
 INFOTEAM este o soluție integrată, proprietate a Curții de Conturi, dezvoltată intern cu fonduri PHARE, privind monitorizarea fondului de timp. Prin acest sistem de gestionare a fondului de timp se asigură urmărirea evoluției costurilor activităților specifice Curții, în vederea determinării eficienței interne. Aplicația INFOTEAM pune la dispoziția conducerii, de la toate nivelurile, instrumente de planificare, monitorizare și control al resurselor umane ale Curții de Conturi. Aplicația are două componente: o componentă ON-LINE, care este o soluție web, și o componentă GFT, care este o aplicație de tip Windows.
 ERP este o soluție integrată privind planificarea, evidența și monitorizarea resurselor materiale, financiare și umane;
- s-a creat și implementat aplicația informatică HELP DESK, care are ca scop rezolvarea disfuncționalităților intervenite în funcționarea aplicațiilor informatice aflate în exploatare atât la nivel de calculatoare, de utilizatori, cât și la nivelul serverelor aflate în dotarea structurilor. S-a

asigurat asistență tehnică de specialitate, prin intermediul aplicației HELP DESK, în instalarea și utilizarea aplicațiilor informatice (IDEA, INFOPAC, INFOTEAM și PETIȚII) și de suport;

- s-a asigurat continuitatea serviciilor IT pentru Autoritatea de Audit ca urmare a mutării acesteia într-un nou sediu, respectiv: demontarea și mutarea echipamentelor de rețea din vechiul sediu în noul sediu; redactarea specificațiilor tehnice pentru achiziționarea echipamentelor de comunicații necesare implementării celor două rețele INTRANET și implementarea acestora;
- s-a asigurat funcționarea sistemului de videoconferință pentru desfășurarea în condiții tehnice optime a sesiunilor de ședințe operative on-line pe teme profesionale și a sesiunilor de învățământ la distanță de tip e-learning;
- s-a asigurat mentenanța pentru echipamentele IT (calculatoare de tip desktop, laptop, imprimante etc.) aflate în dotarea structurilor centrale și teritoriale;
- s-a asigurat participarea la lucrările Grupului de lucru format din reprezentanții autorităților și instituțiilor publice incluse în Sistemul Național de Securitate Cibernetică pentru stabilirea specificațiilor tehnice ale acestui sistem;
- s-au derulat activități tehnice specifice pentru administrarea componentelor sistemului informatic național implementat la nivelul tuturor structurilor Curții de Conturi pentru rețeaua națională de date INTRANET, pentru sistemul de mesagerie oficială LOTUS și pentru sistemul de mesagerie EXCHANGE MICROSOFT;
- s-a asigurat respectarea principiului transparenței prevăzut de standardele de audit, prin intermediul website-ului, căruia i-a fost adaptată configurația în funcție de cerințele comunicării și care a fost actualizat permanent;
- s-a asigurat suport IT pentru susținerea pregătirii profesionale a personalului de specialitate al Curții de Conturi;
- s-a reproiectat portalul extern, respectiv pagina de internet a Curții de Conturi (www.curteadeconturi.ro), utilizând ultimele noutăți din domeniu. Portalul extern este disponibil în limbile română și engleză și prezintă vizitatorilor, într-o manieră dinamică, modernă și atractivă, informații privind istoricul, modul de organizare și funcționare și relațiile internaționale ale Curții de Conturi, prezentând documente de interes public (rapoarte publice anuale, rapoarte anuale de activitate și alte rapoarte pe domenii specifice de activitate). Interfața grafică este intuitivă și prietenoasă, datele sunt prezentate în format accesibil, facilitând accesul publicului la informații actualizate permanent. Aceste informații sunt grupate, în meniu, pe șapte domenii tematice: prima pagină; despre noi; reglementări interne, strategii, programe; publicații; informații de interes public; relații internaționale și contact. Site-ul conține pe prima pagină o secțiune de publicații recente, unde sunt afișate ultimele cinci rapoarte specifice ale Curții de Conturi și o secțiune care prezintă ultimele trei evenimente interne și internaționale la care Curtea de Conturi a participat. La proiectarea portalului extern s-a avut în vedere să nu existe probleme de incompatibilitate cu cele mai utilizate sisteme de navigare (browser-e) existente (Internet Explorer, Google Chrome, Opera, Mozilla Firefox);
- s-a creat în aplicația INFOPAC un modul nou numit „Indicatori de performanță și management” pentru aplicarea Sistemului de indicatori de performanță și management în activitatea specifică a Curții de Conturi;
- s-a creat și implementat o aplicație informatică, distinctă, pentru colectarea, centralizarea și analizarea opiniei conducerii entităților verificate cu privire la calitatea auditului efectuat de Curtea de Conturi;
- s-au desfășurat activități tehnice specifice de administrare și reconfigurare pentru sistemul informatic și de comunicații, necesare asigurării continuității serviciilor IT furnizate de sistemul informatic implementat la nivelul Curții de Conturi, inclusiv al Autorității de Audit;

- 🖨 s-a modernizat sistemul de mesagerie electronică prin achiziționarea de sisteme suplimentare de stocare care să permită creșterea capacității de stocare de la 450 MB la 2 GB/căsuță”;
- 🖨 s-au organizat instruirii în domeniul securității informatice și serviciilor suport IT pentru personalul de specialitate;
- 🖨 s-a asigurat funcționarea sistemului de videoconferință pentru desfășurarea în condiții tehnice optime a sesiunilor de ședințe operative on-line pe teme profesionale;
- 🖨 s-a asigurat mentenanța pentru echipamentele IT (calculatoare de tip desktop, laptop, imprimante etc.) aflate în dotarea structurilor centrală și teritorială;
- 🖨 s-a inițiat participarea la Proiectul de securitate informatică “Sistemul național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic”, gestionat de structurile cu activitate specifică;
- 🖨 s-au derulat activități tehnice specifice pentru administrarea componentelor sistemului informatic național implementat la nivelul tuturor structurilor Curții de Conturi pentru rețeaua națională de date INTRANET, sistemul de mesagerie oficială LOTUS și pentru sistemul de mesagerie EXCHANGE MICROSOFT;
- 🖨 s-a modernizat și adaptat cerințelor de comunicare portalul web www.curteadeconturi.ro și portalul intern Salv@tor) și s-au publicat informații cu caracter public și informații necesare desfășurării activităților specifice, asigurându-se astfel respectarea principiului transparenței prevăzut de standardele de audit;
- 🖨 s-a creat și implementat o aplicație informatică denumită PETIȚII, destinată gestionării adreselor, petițiilor și reclamațiilor înaintate structurilor centrală și teritorială ale Curții de Conturi, conform *OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor*, cu modificările și completările ulterioare, și Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a activității de soluționare a petițiilor adresate Curții de Conturi;
- 🖨 s-a implementat noul sistem de autentificare securizat pe bază de certificate și token (tip dongle) pentru accesul la OWA e-mail anywhere, portal intern și autentificare smart card (din interiorul domeniului);
- 🖨 s-au achiziționat echipamente IT noi de tip Storage pentru stocarea datelor tip back-up;
- 🖨 s-au desfășurat activități tehnice specifice de administrare și reconfigurare pentru sistemul informatic și de comunicații, necesare asigurării continuității serviciilor IT furnizate de sistemul informatic implementat la nivelul Curții de Conturi, inclusiv al Autorității de Audit;
- 🖨 s-a modernizat sistemul de actualizare pentru sistemele de operare și aplicații Microsoft prin instalarea unui nou server MICROSOFT WSUS;
- 🖨 s-au organizat instruirii în domeniul securității informatice și serviciilor suport IT pentru personalul de specialitate;
- 🖨 s-au publicat informații cu caracter public și informații necesare desfășurării activităților specifice, asigurându-se astfel respectarea principiului transparenței prevăzut de standardele de audit.

În perioada 2013-2015 s-a derulat proiectul de securitate informatică, intitulat “Sistem național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic – CYBERINT”, la care a participat și Curtea de Conturi ca parte a acestuia. În cadrul acestui proiect s-au desfășurat următoarele activități:

- 🖨 implementarea componentei rezervate Curții de Conturi din proiectul de securitate informatică gestionat de structurile statului cu activitate specifică;
- 🖨 derularea activității tehnice specifice pentru administrarea componentelor „Sistemului național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic – CYBERINT”.

În data de 2 noiembrie 2015 a avut loc la Palatul Parlamentului conferința care a consemnat finalizarea proiectului intitulat „Sistemul național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic”. La această conferință, la care au participat și reprezentanții Curții de Conturi, au fost susținute prezentări de către instituțiile partenere din cadrul proiectului de securitate informatică și au fost purtate discuții pe teme conexe implementării.

În perioada 16-19 martie 2015 s-a desfășurat activitatea de autoevaluare a sistemului IT al Curții de Conturi.

Acțiunea a avut loc la sediul instituției și a fost moderată de domnul Werner Tschopp din partea SAI Elveția și domnul Ferenc Borsos din cadrul SAI Ungaria, Curtea de Conturi fiind reprezentată la acest eveniment de 14 reprezentanți.

Seminarul a debutat cu o întâlnire a moderatorilor cu coordonatorii din partea Curții de Conturi, în care s-a prezentat conceptul de autoevaluare a sistemului IT. Întâlnirea a continuat cu participarea Grupului de lucru constituit de Curtea de Conturi pentru acest eveniment la activitățile propuse de moderatori.

Acțiunea s-a finalizat în data de 19 martie 2015 cu prezentarea rezultatelor de către moderatorii externi în fața conducerii Curții de Conturi.

Pentru a funcționa, toate instituțiile se bazează din ce în ce mai mult pe tehnologie și comunicație. Fără computere care să asigure securitatea și protecția informațiilor și fără aplicații specifice activității de control/audit, Curtea de Conturi nu ar putea să funcționeze eficient. Fără mijloace de comunicare gestionate prin sistemul informatic propriu (e-mail, acces internet, website), informația nu ar mai putea fi transmisă către cei interesați. Asigurarea unui mediu modern și a instrumentelor potrivite pentru a lucra eficient este un factor motivant pentru angajați.

Ca parte integrantă a Strategiei dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, Strategia IT își propune să sprijine activitatea de bază a instituției prin îmbunătățirea serviciilor oferite, facilitând utilizatorilor îndeplinirea atribuțiilor de serviciu la un nivel calitativ superior.

În vederea aducerii la îndeplinire a obiectivelor stabilite de Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, Strategia IT vizează:

- ✎ Gestionarea în condiții calitativ superioare a sistemelor informatice integrate, a infrastructurii de comunicații și asigurarea de servicii informatice corespunzătoare, aplicații informatice, calculatoare de tip server, desktop și laptop, imprimante;
- ✎ Asigurarea unui mijloc eficient de comunicare internă și externă prin oferirea de informații exacte prin intermediul website-ului Curții de Conturi (portalul extern – www.curteadeconturi.ro și portalul intern – Salv@tor) și utilizarea serviciului de poștă electronică de tip e-mail.

În domeniul tehnologiei informației, activitatea a fost direcționată spre modernizarea și întreținerea în stare optimă de funcționare a sistemului informatic al Curții de Conturi, scop în care s-au urmărit:

- ✎ asigurarea unui sistem informatic eficient;
- ✎ implementarea regulamentelor interne în sistemele informatice operaționale;
- ✎ funcționarea în condiții optime a infrastructurii de comunicații;
- ✎ respectarea confidențialității și securității informațiilor.

Pentru realizarea obiectivelor strategice cuprinse în strategia IT, în anul 2016 s-au desfășurat următoarele activități:

- ✎ Adăugarea unei secțiuni noi în portalul extern – www.curteadeconturi.ro – pentru Autoritatea de Audit;
- ✎ Implementarea unei noi versiuni a aplicației informatice *Chestionar resurse umane*. Această aplicație informatică are ca scop gestionarea dosarelor personale atât pentru angajații Curții de Conturi din structurile de specialitate centrală și teritorială, pentru cei ai Autorității de Audit, cât și pentru cei ce funcționează în cadrul Secretariatului general. Aplicația a fost implementată la nivelul tuturor structurilor Curții de Conturi și Autorității de Audit;
- ✎ Modificarea aplicației informatice *Petiții* în vederea îmbunătățirii fluxului de evidență și rezolvare a petițiilor, în concordanță cu precizările Serviciului de comunicare și relații publice. S-a asigurat suport în exploatarea acestei aplicații prin rezolvarea operativă a sesizărilor primite din partea utilizatorilor;
- ✎ Realizarea unei analize pentru dezvoltarea unei aplicații informatice pentru Departamentul juridic;
- ✎ Crearea de noi liste, situații și sinteze din aplicațiile *INFOPAC* și *INFOTEAM*, care au stat la baza analizei indicatorilor de performanță ai Curții de Conturi;
- ✎ Participarea la activitatea de elaborare a Programului anual de activitate al Curții de Conturi pentru anul 2017, din punct de vedere informatic, colaborând pentru aceasta cu toate structurile de control/audit ale Curții de Conturi;
- ✎ Acordarea de asistență tehnică de specialitate, prin intermediul aplicației informatice *HELP DESK*, pentru aplicațiile *INFOPAC*, *INFOTEAM ONLINE*, *GFT* și furnizarea de informații tehnice în domeniul IT, necesare angajaților Curții de Conturi cu privire la: instalarea și utilizarea noilor dispozitive de autentificare de tip dongle și instalări, intervenții tehnice hardware și/sau software pentru echipamentele IT (peste 1.000 de intervenții);
- ✎ Realizarea activității tehnice privind administrarea echipamentelor și soluțiilor software necesare securizării sistemului informatic al Curții de Conturi, achiziționate în cadrul Proiectului „Sistemul național de protecție a infrastructurilor IT&C de interes național împotriva amenințărilor provenite din spațiul cibernetic (CYBERINT)”;
 - ✎ Administrarea sistemului de videoconferință. Au fost organizate:
 - ✎ sesiuni de videoconferință cu participarea reprezentanților Autorității de Audit, ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene;

- ☞ sesiuni de videoconferință pe platforma WEBEX-CHINA;
- ☞ sesiuni de videoconferință pe platforma ZOOM-USA;
- ☛ Publicarea pe portalurile extern (www.curteadeconturi.ro) și intern (SALV@TOR) a documentelor primite din partea structurilor Curții de Conturi:
 - ☞ pe portalul intern SALV@TOR: 300 de hotărâri de plen, 279 de sentințe civile, 84 de soluții definitive de clasare ale organelor de urmărire penală, rapoarte, strategii, suporturi de curs, regulamente, norme, proceduri, documentații privind activitatea de monitorizare a domeniului achiziții publice efectuate de Direcția de control al achizițiilor publice;
 - ☞ pe portalul extern www.curteadeconturi.ro: peste 1.400 de declarații de avere și interese, rapoarte, strategii, suporturi de curs, regulamente, anunțuri, comunicate de presă și alte informații de interes;
- ☛ Realizarea activității de instruire a noilor angajați privind securitatea sistemelor informatice și utilizarea aplicațiilor informatice INFOPAC, INFOTEAM și IDEA;
- ☛ Participarea unui specialist IT în Comisia de implementare a Proiectului „*Extinderea sistemului de planificare strategică la nivelul ministerelor de resort – cod SIPOCA 28*”.

Totodată, pentru informarea Plenului și a conducerii executive, referitor la utilizarea echipamentelor IT și a softurilor specifice aflate în dotarea Curții de Conturi, au fost elaborate diferite rapoarte și situații, dintre care, cel mai important, Raportul anual privind modul de utilizare a softului IDEA prin prisma extinderii aplicării auditului asistat de calculator.

CAPITOLUL

6

Autoritatea de Audit

C6. Autoritatea de Audit

C6.1. Misiune, Viziune, Valori, Rol, Competențe și Atribuții

Gestionarea fondurilor europene nerambursabile alocate de Uniunea Europeană statelor membre se realizează în conformitate cu principiul gestiunii partajate, ceea ce înseamnă că statele membre și Comisia Europeană răspund împreună de gestiunea și controlul programelor în funcție de atribuțiile specifice prevăzute în Regulamentul financiar și regulamentele aplicabile fondurilor. Pe de o parte, statele membre asigură configurarea și funcționarea propriilor sisteme de management și control în conformitate cu normele specifice fondurilor, îndeplinind sarcinile de gestiune, control și audit, iar pe de altă parte, Comisia Europeană se asigură că sistemele de gestiune și control instituite de statele membre respectă cerințele aplicabile și că acestea funcționează în mod eficace pe durata implementării programelor.

În acest context a fost constituită la nivel național prin *Legea nr. 200/2005 privind aprobarea OUG nr. 22/2005* pentru completarea *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, Autoritatea de Audit ca singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern în conformitate cu legislația europeană și națională asupra fondurilor nerambursabile acordate de Uniunea Europeană României.

Autoritatea de Audit a fost stabilită în cadrul Curții de Conturi a României, ca organism fără personalitate juridică, independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi.

Prin poziționarea Autorității de Audit în cadrul Curții de Conturi a României – Instituția Supremă de Audit, a cărei independență este statuată și garantată de art. 140 din Constituția României, s-a asigurat o totală independență față de instituțiile naționale implicate în gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României și aflate în subordinea Guvernului.

Misiunea Autorității de Audit constă în efectuarea auditului public extern, în conformitate cu legislația națională și europeană, asupra modului de gestionare a fondurilor aferente asistenței financiare acordate României de Uniunea Europeană. În cadrul acțiunilor sale, Autoritatea de Audit evaluează dacă sistemele de management și control instituite respectă criteriile de acreditare/conformitate/desemnare, dacă aceste sisteme funcționează eficace, dacă declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt corecte, iar tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare, iar conturile prezintă o imagine corectă și fidelă a operațiunilor financiar contabile. Pentru fondurile destinate agriculturii, Autoritatea de Audit are rol de organism de certificare și emite un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți.

Viziunea Autorității de Audit este ca aceasta să fie o instituție independentă și dinamică, recunoscută pentru integritatea și imparțialitatea sa, respectată pentru profesionalismul și calitatea muncii realizate, o instituție care prin auditurile efectuate și recomandările formulate contribuie permanent la îmbunătățirea sistemelor de management și control naționale, prin eliminarea slăbiciunilor identificate și întărirea mediului de control intern al entităților auditate. Activitatea Autorității de Audit se desfășoară în baza regulamentelor europene, a *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, și a Regulamentului de organizare și funcționare și a Codului etic al profesiei.

Valorile promovate de către Autoritatea de Audit sunt independența, integritatea, obiectivitatea, competența profesională, eficiența și conduita profesională.

Codul etic al profesiei aprobat de Plenul Curții de Conturi a României cuprinde principiile și regulile de conduită care guvernează activitatea personalului Curții de Conturi și al Autorității de Audit. Totodată, în cadrul acestui document, sunt detaliate incompatibilitățile, obligațiile și răspunderea angajaților. Respectarea prevederilor Codului etic al profesiei are drept scop realizarea următoarelor obiective:

- creșterea credibilității Curții de Conturi și a Autorității de Audit,
- conformarea cu cerințele standardelor internaționale de audit;

- sporirea încrederii entităților auditate în acțiunile și actele întocmite de Autoritatea de Audit;
- atingerea unui nivel înalt de profesionalism al auditorilor publici externi.

Valoarea adăugată adusă de Autoritatea de Audit sistemului național de management și control pentru gestionarea fondurilor nerambursabile este asigurată de existența unui filtru suplimentar la nivelul statului membru în verificarea funcționării sistemului de management și control instituit pentru gestionarea fondurilor nerambursabile alocate din bugetul Uniunii Europene și evidențierea eventualelor deficiențe existente în cadrul acestui sistem.

În urma misiunilor de audit sunt formulate acțiuni concrete pentru remedierea acestor deficiențe inclusiv pentru recuperarea sumelor decontate fără respectarea tuturor cerințelor de legalitate, regularitate sau fără respectarea tuturor normelor de eligibilitate aplicabile.

Recomandările adresate pentru corectarea neregulilor sunt menite să conducă la creșterea mediului de control intern și a disciplinei financiare la nivelul celor care au responsabilitatea gestionării asistenței financiare, precum și a beneficiarilor de fonduri atât din sistemul public, cât și din sistemul privat. Toate acestea contribuie pe termen lung la o reducere durabilă a erorilor în cheltuirea fondurilor puse la dispoziție de Uniunea Europeană și la îmbunătățirea performanței generale a sistemului național de management și control al fondurilor europene nerambursabile.

Totodată, măsurile corective luate de către entitățile auditate sunt de natură să asigure atât protejarea intereselor financiare ale României, cât și a celor ale Uniunii Europene și să crească încrederea publicului în instituțiile care gestionează fonduri publice.

Obligațiile de audit care revin Autorității de Audit sunt prevăzute în regulamentele europene specifice fiecărei categorii de fond auditat și fiecărei perioade de programare.

Rolul Autorității de Audit este de a efectua audit public extern în conformitate cu standardele internaționale de audit și de a furniza anual Comisiei Europene o opinie de audit asupra modului de gestionare a asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană. Prin această opinie anuală de audit se oferă o asigurare rezonabilă cu privire la funcționarea sistemelor de management și control, legalitatea și regularitatea operațiunilor, iar, în cazul fondurilor destinate agriculturii, și cu privire la integralitatea, acuratețea și veridicitatea informațiilor prezentate în conturile agențiilor de plăți.

Totodată, prin rapoartele sale de audit, entitățile auditate sunt informate și li se solicită să ia măsurile corespunzătoare, astfel încât toate abaterile semnalate să fie corectate/înlăturate într-un termen cât mai scurt și să prevină repetarea lor în viitor.

Categoriile de fonduri asupra cărora Autoritatea de Audit are competențe în efectuarea auditului public extern sunt cele menționate la art.12 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- I) pentru fondurile de preaderare acordate României (PHARE, ISPA, SAPARD) în **perioada de programare 2000-2006**, tipurile de audit derulate de către Autoritatea de Audit au fost următoarele:
 - **Audit de sistem**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să le detecteze și să le corecteze;
 - **Audit pentru verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sumele declarate CE sunt legale, reale și respectă regulile de eligibilitate și regularitate;
 - **Audit în vederea emiterii Declarației la finalizare**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a sumelor provenite din ajutorul Comunității și raportul final nu conțin erori materiale.
- II) Tipurile de audit desfășurate de Autoritatea de Audit pentru fondurile acordate României pentru **perioada de programare 2007-2013** sunt următoarele:
 - **audit de conformitate**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele

de management și control stabilite pentru implementarea programelor operaționale cofinanțate prin instrumente structurale și prin Fondul European pentru Pescuit sau prin alte instrumente financiare sunt instituite conform principiilor și regulamentelor europene;

- **audit de sistem**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să le detecteze și să le corecteze;
- **audit al operațiunilor**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt exacte, iar tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare;
- **audit de certificare a conturilor**, având ca obiective:
 - o eliberarea unui certificat prin care se stabilește dacă au fost obținute asigurări rezonabile în legătură cu conturile transmise Comisiei Europene, în sensul că acestea sunt adevărate, complete și exacte și că sistemele de control intern au funcționat satisfăcător;
 - o emiterea unui raport al constatărilor, prin care se stabilește că au fost obținute asigurări rezonabile în legătură cu menținerea criteriilor de acreditare de către agențiile de plăți;
 - o emiterea unei opinii asupra declarației de asigurare semnate de persoana responsabilă din cadrul agenției de plăți acreditate.
- **audit la finalizarea programului de finanțare**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că programul a fost implementat în conformitate cu cerințele regulamentelor europene, în baza cărora se emite Declarația de încheiere parțială/finală.

Tipurile de audit desfășurate de Autoritatea de Audit pentru fondurile acordate României pentru perioada de programare 2014-2020 sunt următoarele:

- **auditul de desemnare**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control stabilite pentru implementarea programelor operaționale cofinanțate prin instrumente structurale din bugetul Uniunii Europene sunt instituite conform principiilor și regulamentelor europene cu privire la mediul de control intern, managementul riscului, activitățile de management, control și monitorizare;
- **auditul sistemului**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să le detecteze și să le corecteze;
- **auditul operațiunilor**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt exacte, iar tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare;
- **auditul conturilor**, având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul că acestea prezintă o imagine corectă și fidelă a operațiunilor financiar-contabile generate de implementarea programelor operaționale.

Opinia de audit este formată pe baza rezultatelor tuturor activităților de audit și a unei evaluări a caracterului generalizat al erorii, prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă.

Opinia anuală emisă de Autoritatea de Audit se bazează pe rata de eroare reziduală calculată după cuantificarea tuturor măsurilor corective luate de statul membru pentru remedierea deficiențelor semnalate. În cazul în care rata de eroare reziduală este mai mare decât materialitatea, iar sistemul de management și control a fost încadrat într-o categorie inferioară (3 sau 4), se poate ajunge la o întrerupere a plăților sau chiar la o suspendare a programului operațional, în funcție de gravitatea și extinderea acestor deficiențe.

Validarea muncii de audit de Comisia Europeană

Rezultatele muncii de audit și opinia de audit sunt comunicate anual de Autoritatea de Audit, Comisiei Europene. Comisia Europeană, prin direcțiile generale, verifică modul de stabilire a eșantionului,

ratele de eroare comunicate de către autoritățile de audit din statele membre pentru fiecare fond în parte prin activități ample de audit documentar și la fața locului inclusiv, atunci când consideră necesar, prin reefectuarea procedurilor de audit de către auditorii Comisiei. Scopul tuturor acestor verificări este acela de a obține un nivel de încredere corespunzător în munca de audit efectuată de Autoritatea de Audit de la nivelul statului membru/programului operațional.

Prin urmare, toate cheltuielile declarate sunt evaluate anual, pe de o parte, în raport cu opiniile de audit emise la nivel național de autoritățile de audit/organismele de certificare și, pe de altă parte, în funcție de concluziile Comisiei Europene, pe baza rezultatelor verificărilor proprii efectuate la nivelul sistemelor și cheltuielilor certificate pe parcursul unui exercițiu financiar.

Autoritatea de Audit include principalele constatări și recomandări și în Raportul public anual al Curții de Conturi prezentat Parlamentului României, asigurându-se astfel transparența activității sale și informarea publicului larg cu privire la modul de gestionare a asistenței financiare nerambursabile.

Principalele etape ale procesului de audit sunt următoarele:

- **elaborarea strategiei de audit** – programarea multianuală și anuală, etapă în care sunt determinate prioritățile de audit pe baza unei analize a riscurilor și a cerințelor regulamentelor europene specifice;
- **planificarea** acțiunii de audit, etapă în care sunt stabilite obiectivele misiunii de audit, aria de aplicabilitate, metodologia de audit, astfel încât să se asigure eficiența și eficacitatea acțiunii;
- **execuția** auditului, etapă în care sunt desfășurate activități de audit la fața locului pentru obținerea probelor de audit care să susțină concluzia auditului;
- **raportarea**, etapă în care este elaborat Raportul de audit preliminar/Scrisoarea de management, pe baza căruia/căreia se desfășoară procedura de conciliere cu entitățile auditate și, ulterior, se emite raport de audit care cuprinde constatările, concluziile și recomandările auditului, precum și răspunsul entității/entităților auditate;
- **monitorizarea și verificarea** acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor, etapă în care se verifică măsura în care recomandările au fost implementate.

Acțiunile de audit se inițiază și se desfășoară potrivit strategiilor specifice de audit elaborate pentru fiecare program operațional/fond european pe perioada de programare și aprobate de Comisia Europeană. Strategiile de audit întocmite la nivel de fond/program operațional cuprind informații cu privire la scopul, obiectivele și metodologiile aplicate la nivelul perioadelor de programare. În cadrul acestora sunt stabilite informații cu privire la organismul/structura care va desfășura activitatea de audit, resursele umane necesare, metodologia ce va fi aplicată în cadrul misiunilor de audit de sistem și de operațiuni, planificarea indicativă a misiunilor de audit, principalele organisme care sunt auditate.

Programarea acțiunilor de audit se realizează pe două nivele: multianual (pe întreaga perioadă de programare), potrivit strategiilor de audit elaborate pe fonduri/programe operaționale și anual, potrivit programului de activitate, care este aprobat de către președintele Autorității de Audit și care se actualizează ori de câte ori este necesar. Acesta reprezintă unul dintre instrumentele de lucru utilizate de managementul Autorității de Audit prin care se obține asigurarea că cerințele privind auditul sunt îndeplinite, iar termenele de raportare către Comisia Europeană și Parlamentul României sunt respectate.

Misiunile de audit public extern se realizează la entitățile care gestionează și implementează fondurile europene nerambursabile/programele operaționale finanțate din fonduri europene nerambursabile, autoritățile de certificare și plată, beneficiarii fondurilor nerambursabile, indiferent de forma de proprietate și/sau de natura juridică a acestora. Acțiunile de audit sunt efectuate de către direcțiile de specialitate din cadrul Autorității de Audit și Direcțiile Regionale de Audit, la nivel teritorial.

C6.2. Obiectivele Autorității de Audit

Obiectivele strategice asumate de Autoritatea de Audit sunt:

- obținerea unei asigurări rezonabile în urma desfășurării muncii de audit că fondurile europene nerambursabile puse la dispoziția României sunt gestionate și utilizate în conformitate cu reglementările aplicabile,
- protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Uniunii Europene,
- consolidarea capacității instituționale a Autorității de Audit ca instituție independentă, profesională și credibilă de audit public extern al fondurilor europene.

Îndeplinirea acestora presupune valorificarea optimă a resurselor de care dispune instituția, identificarea și diminuarea riscurilor și preocuparea pentru perfecționarea continuă a personalului propriu.

Obiectivele strategice sunt completate cu următoarele obiective specifice: elaborarea de rapoarte de audit relevante, realiste și utile, utilizarea optimă a cunoștințelor, competențelor și a expertizei personalului și dezvoltarea continuă a Autorității de Audit ca instituție de audit profesională.

C6.3. Organizarea instituțională

În vederea auditării modului de utilizare a fondurilor provenite din asistența financiară acordată României de Uniunea Europeană, precum și a cofinanțării aferente, prin *Legea nr. 77 din 28 ianuarie 2002* pentru modificarea și completarea *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, se introduc atribuții referitoare la funcția de control a Curții de Conturi și asupra utilizării fondurilor provenite din asistența financiară acordată României de Uniunea Europeană, precum și a cofinanțării aferente. În acest sens, în cadrul Curții de Conturi a României se creează o direcție cu atribuții asupra modului de gestionare a fondurilor de preaderare acordate României de Comisia Europeană.

În conformitate cu memorandumurile și acordurile de finanțare încheiate între Guvernul României și Comisia Europeană, precum și în conformitate cu recomandările *Raportului de audit pentru programul ISPA* emis de Comisia Europeană la data de 11 noiembrie 2004, în contextul derulării procesului de integrare europeană și în perspectiva responsabilităților ce urmau să decurgă din statutul de țară membră cu drepturi depline a Uniunii Europene, în anul 2005 se înființează Autoritatea de Audit, ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi a României, fără personalitate juridică și independentă față de autoritățile naționale implicate în gestionarea asistenței nerambursabile de preaderare.

Astfel, în anul 2005, Parlamentul României a adoptat *Legea nr. 200 din 23 iunie 2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22 din 17 martie 2005* pentru completarea *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, al cărei articol unic prevedea înființarea Autorității de Audit pentru fondurile acordate României de Uniunea Europeană prin programele ISPA și SAPARD și pentru fondurile ce urmau să fie acordate în perioada postaderare, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern al fondurilor nerambursabile de preaderare acordate României de Uniunea Europeană, al fondurilor de postaderare, precum și al altor fonduri nerambursabile, asigurând îndeplinirea cerințelor impuse de regulamentele europene din domeniul instrumentelor structurale/fondurilor europene structurale și de investiții.

În anul 2008, conducerea Autorității de Audit era asigurată de un președinte și 2 vicepreședinți, iar numărul de posturi alocate era de 189 de posturi, din care 103 posturi la nivel central și de 86 la nivel regional. În prezent, organigrama cuprinde conducerea Autorității de Audit – un președinte și 2 vicepreședinți, iar la nivelul structurilor din cadrul Autorității de Audit sunt alocate 323 de posturi, din care 186 la nivel central și 137 la nivel regional. În funcție de necesitățile operaționale și decizionale aferente celor două perioade de programare financiară (2007-2013 și 2014-2020), Autoritatea de Audit a parcurs un proces de construcție și adaptare instituțională, ilustrat în cadrul tabelului următor:

Structura	Număr posturi alocate în anul									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Direcția de audit pt. proiectele din domeniile Mediu, Transport finanțate din Fondul de Coeziune și FEDR (în prezent – Direcția de audit pt. proiectele de Infrastructură Mare)	32	32	32	32	40	40	40	40	48	48
Direcția de audit pt. fondurile SAPARD și fondurile pt. agricultură, dezvoltare rurală și pescuit (în prezent – Direcția de audit a fondurilor pt. agricultură, dezvoltare rurală și pescuit)	20	20	20	20	24	24	24	24	28	28
Direcția de audit pt. Fondul European de Dezvoltare Regională	20	20	20	20	26	26	26	26	36	36
Direcția de audit pt. Fondul Social European, programele PHARE și alte fonduri (în prezent – Direcția de Audit pt. Fondul Social European și alte fonduri)	20	20	20	20	26	26	26	26	32	32
Direcția de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului, auditul sistemelor IT și pregătirea profesională a personalului (în prezent – Direcția de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului și pregătirea profesională a personalului)	11	11	11	11	17	17	17	17	27	27
Serviciul de comunicare și relații externe	-	-	5	5	5	5	5	5	5	5
Cabinet președinte	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Cabinet vicepreședinte	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Cabinet vicepreședinte	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
TOTAL NIVEL CENTRAL	103	103	108	108	138	138	138	138	186	186
NIVEL REGIONAL	86	86	86	86	86	86	86	86	137	137
TOTAL AUTORITATEA DE AUDIT	189	189	194	194	224	224	224	224	323	323

Creșterea numărului de personal s-a efectuat etapizat, în funcție de atribuțiile Autorității de Audit, de rezultatele analizelor succesive ale volumului de activitate preconizat, sau ca urmare a suprapunerii perioadelor de programare 2007-2013 și 2014-2020, fiind solicitate suplimentări ale numărului de personal.

C6.4. Conducerea Autorității de Audit

Mandatul d-lui Președinte Aron Ioan POPA 2008-2017 – 9 ani

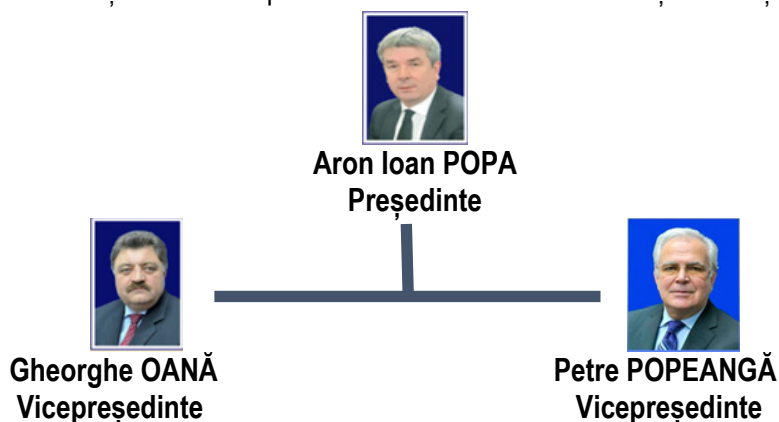
Mandatul d-lui Vicepreședinte Gheorghe OANĂ 2008-2017 – 9 ani

Mandatul d-lui Vicepreședinte Petre POPEANGĂ 2008-2011 – 3 ani

Mandatul d-lui Vicepreședinte Ioan ANTON 2011-2015 – 4 ani

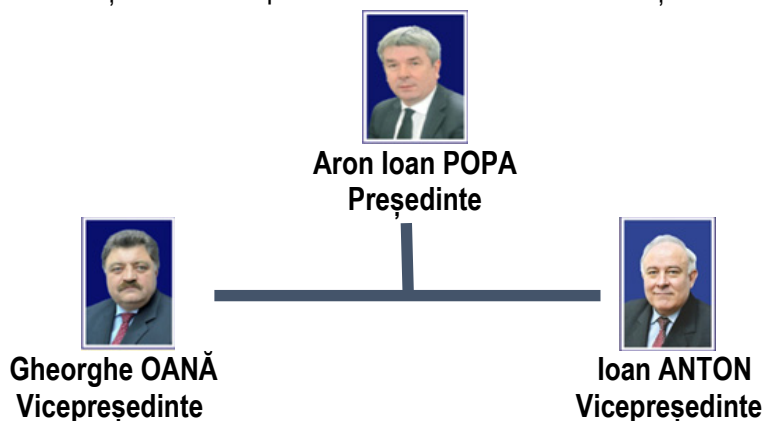
Mandatul d-lui Vicepreședinte Ilie SÂRBU 2015-2020 – 5 ani

Conducerea Autorității de Audit în perioada 2008-2011. Provocările și activitățile derulate.

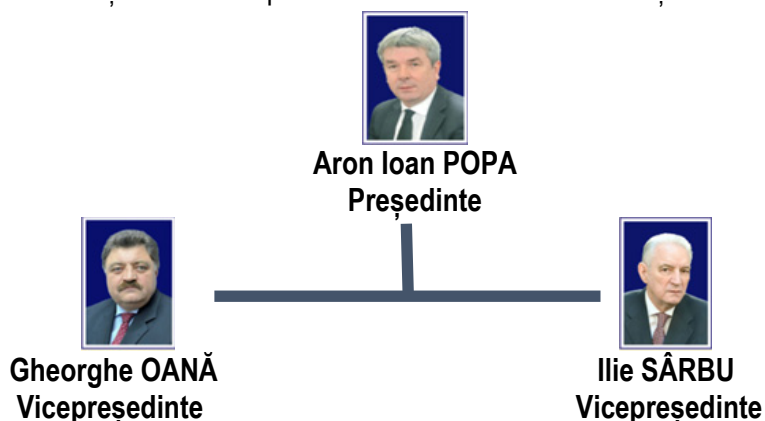
Atenția conducerii instituției a fost axată, în principal, pe efectuarea auditului public extern al fondurilor europene nerambursabile de preaderare (PHARE, ISPA și SAPARD) și, din anul 2008, pe auditul de conformitate și acreditarea structurilor naționale din cadrul sistemului de management și control, prin evaluarea gradului de conformitate cu cerințele cuprinse în cadrul Reg. (CE) nr. 1083/2006 și a Reg. nr. 1828/2006.

Conducerea Autorității de Audit în perioada 2011-2015. Provocările și activitățile derulate.

Această perioadă a fost caracterizată de următoarele provocări majore pe care Autoritatea de Audit a trebuit să le depășească cu succes: închiderea proiectelor finanțate din fondurile europene de preaderare (PHARE, ISPA și SAPARD), auditarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene la nivelul proiectelor europene finanțate din fondurile postaderare (2007-2013) și deblocarea programelor operaționale suspendate de Comisia Europeană din cauza deficiențelor sistemice identificate în cadrul sistemelor de management și control în ceea ce privește derularea și controlul achizițiilor publice, Autoritatea de Audit efectuând în acest sens audituri suplimentare solicitate de CE.

Conducerea Autorității de Audit în perioada 2015-2017. Provocările și activitățile derulate.

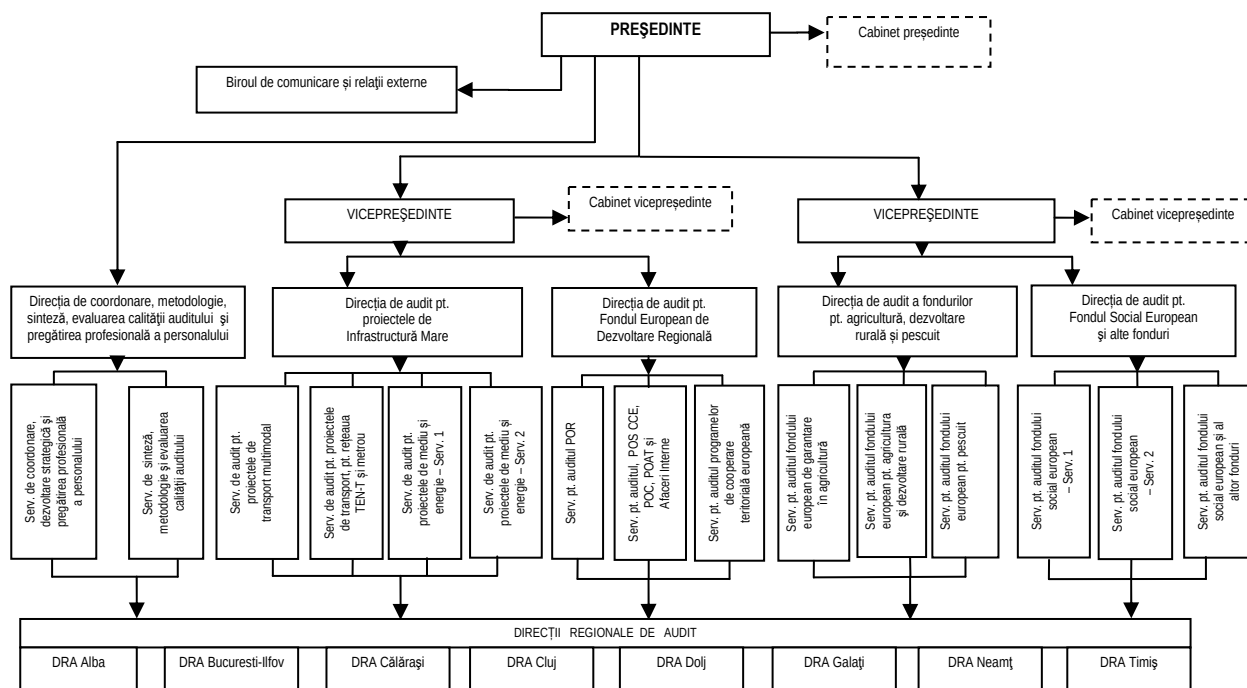

Principalele provocări aferente activității Autorității de Audit au vizat închiderea programelor operaționale finanțate din fondurile europene nerambursabile alocate României în perioada de programare 2007-2013 și efectuarea auditurilor de desemnare în scopul acreditării sistemelor de management și control ce vor asigura gestionarea fondurilor alocate de Comisia Europeană pentru perioada curentă de programare 2014-2020. Un alt element important este reprezentat de efectuarea anuală a auditului conturilor și în cazul programelor cu finanțare din fonduri structurale și de coeziune.

Organigrama

Aparatul central din structura Autorității de Audit cuprinde, în prezent, cabinetele consilierilor de conturi, Biroul de comunicare și relații externe și patru direcții de audit grupate în funcție de specificul fondurilor pentru care se exercită funcția de audit public extern, fiind subordonate vicepreședinților coordonatori. De asemenea, în subordinea președintelui Autorității de Audit își desfășoară activitatea Direcția de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului și pregătirea profesională a personalului.

La nivel regional, Autoritatea de Audit își exercită sarcinile specifice prin intermediul a opt direcții regionale de audit.

C6.5. Mandat, strategie și tipuri de activități

În vederea realizării misiunii sale, Autoritatea de Audit, pornind de la valorile promovate, asigură realizarea obiectivelor strategice stabilite, maximizarea impactului activității de audit desfășurate în vederea protejării intereselor financiare ale statului român și ale Uniunii Europene.

Strategii

Obiectivele strategice generale, obiectivele specifice și măsurile strategice sunt stabilite în cadrul Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit pentru perioada 2016-2020.

Obiectivele specifice au fost detaliate la nivelul direcțiilor de specialitate, al direcțiilor regionale de audit și la nivelul auditorilor publici externi sub forma activităților, sarcinilor și atribuțiilor individuale (fișele de post). Obiectivele răspund cerințelor SMART, fiind precise, măsurabile, necesare, realiste și cu termen de realizare. Obiectivele detaliate, specifice fiecărei direcții de specialitate sunt prezentate în cadrul strategiilor de audit aprobate și în cadrul documentelor interne de planificare – programele de audit și planurile anuale de audit.

Alte obiective care privesc și activitatea Autorității de Audit sunt:

- ➡ Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, adoptată prin Hotărârea de Plen nr. 138 din 21 aprilie 2016;
- ➡ Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, adoptată prin Hotărârea de Plen nr. 139 din 21 aprilie 2016;
- ➡ Strategia de comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020, adoptată prin Hotărârea de Plen nr. 78 din 10 martie 2016.

Tipuri de activități

Auditarea fondurilor nerambursabile UE

Activitatea de audit se desfășoară cu respectarea cadrului legal european și național, a standardelor internaționale de audit și a codului deontologic profesional, a regulilor de procedură stabilite prin regulamente și linii directoare elaborate atât la nivelul Comisiei Europene, cât și la nivelul Curții de Conturi a României și reflectate în procedurile interne de lucru ale Autorității de Audit.

Munca de audit presupune aplicarea acelor proceduri specifice de audit care să permită obținerea de probe de audit adecvate și suficiente în ceea ce privește legalitatea și regularitatea tranzacțiilor, integritatea și acuratețea datelor înscrise în conturi, precum și conformitatea sistemelor de management și control cu reglementările aplicabile, astfel încât opinia de audit să fie fundamentată.

Opinia auditorului este formată pe baza rezultatelor tuturor activităților de audit și a unei evaluări a caracterului generalizat al erorii prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă. Opiniile anuale emise de Autoritatea de Audit se bazează pe rata de eroare reziduală calculată după cuantificarea tuturor măsurilor corective luate de statul membru pentru remedierea deficiențelor semnalate.

Activități de raportare

Rezultatele muncii de audit derulate de Autoritatea de Audit pe parcursul unui exercițiu financiar sunt raportate anual atât Comisiei Europene, cât și Parlamentului României.

Obligațiile de raportare către Comisia Europeană sunt prevăzute în regulamentele europene și îmbracă forma raportului anual de control pentru fiecare program operațional finanțat din fonduri structurale și coeziune, a sintezei constatărilor la nivelul tuturor programelor finanțate din fonduri structurale. În cazul fondurilor de agricultură este întocmit și transmis Comisiei Europene Raportul anual de certificare.

Raportul anual de control prezintă rezultatele muncii de audit în urma derulării misiunilor de audit de sistem, operațiuni și urmărirea implementării recomandărilor din misiunile de audit anterioare, fiind evidențiate, tototodată, și principalele modificări intervenite la nivelul sistemelor de management și control ale programelor operaționale, principalele deficiențe ale acestora, concluzia privind funcționarea sistemului de management și control, impactul cheltuielilor neeligibile în totalul cheltuielilor declarate, măsurile corective luate de statul membru pentru remedierea deficiențelor semnalate de auditori.

Prin intermediul Sintezei anuale a rezultatelor de audit au fost comunicate Comisiei Europene rezultatele verificărilor de audit pentru toate programele operaționale, eventualele diferențe înregistrate între sistemele naționale de monitorizare financiară și sumele raportate prin SFC2007, concluzia funcționării sistemelor de management și control, ratele de eroare din raportul de operațiuni.

Raportul anual de certificare elaborat în cazul fondurilor pentru agricultură cuprinde informații cu privire la evaluarea sistemului de control intern și evaluarea respectării criteriilor de acreditare, constatări cu privire la tranzacțiile operaționale și neoperaționale, reconcilierea declarațiilor trimestriale și anuale ale conturilor, evaluarea erorilor identificate.

O altă obligație anuală de raportare a Autorității de Audit se adresează Parlamentului României și este comunicată prin intermediul secțiunii specifice dedicate Autorității de Audit din cadrul Raportului public anual al Curții de Conturi a României și a Raportului anual de activitate al Curții de Conturi.

Alături de aceste obligații de raportare anuale, la nivelul Autorității de Audit se întocmesc informări semestriale care se înaintează Plenului Curții de Conturi, în care sunt prezentate activitățile derulate de către Autoritatea de Audit pe parcursul semestrului anterior încheiat.

Îndrumare metodologică și consolidarea capacității administrative

O preocupare permanentă a conducerii Autorității de Audit a fost orientată către consolidarea capacității administrative, cu precădere către asigurarea de personal suficient și cu o bună pregătire profesională, atât la nivel central, cât și la nivel teritorial. Personalul Autorității de Audit trebuie să fie capabil să asigure îndeplinirea cerințelor Comisiei Europene privind auditul extern pentru toate categoriile de fonduri nerambursabile primite de România de la Uniunea Europeană.

În contextul creșterii volumului de activitate și a complexității sarcinilor la care trebuia să răspundă Autoritatea de Audit, a apărut necesitatea constituirii unei structuri interne care să asigure coordonarea activității întregii instituții, să ofere un cadru comun de funcționare prin realizarea unor proceduri, metodologii și a altor reglementări interne, menite să asigure premisele unei funcționări uniforme și eficace și a unei abordări unitare a tuturor aspectelor ce țin de activitatea de audit public extern al fondurilor europene.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi a României nr. 11/7.11.2008, a fost modificată structura organizatorică a Autorității de Audit, fiind înființată o nouă direcție, aflată direct în subordinea președintelui Autorității de Audit, și anume „Direcția de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității

auditului, auditul sistemelor IT și pregătirea profesională a personalului”.

Atribuțiile principale ale acestei direcții au fost cuprinse în Regulamentul de organizare și funcționare a Curții de Conturi a României aprobat prin HP nr. 30/28.11.2008, în cadrul căruia Autoritatea de Audit avea secțiune distinctă. Acestea vizau coordonarea și urmărirea modului de realizare a activităților specifice de audit atât la nivel central, cât și de la nivelul structurilor teritoriale, asigurând cooperarea în domeniul metodologic și al fluxului informațional cu structurile de audit ale Comisiei Europene, ale Curții Europene a Auditorilor și ale altor autorități de audit din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene, dar și cu instituții din țară.

Totodată, în cadrul serviciului erau elaborate și înaintate spre aprobare președintelui Autorității de Audit acorduri, protocoale și angajamente cu alte instituții și autorități publice naționale și comunitare în colaborare cu direcțiile implicate din cadrul Autorității de Audit, precum și cu organismele naționale și internaționale de profil.

O atribuție centrală viza și realizarea de proceduri specifice activității de audit, manuale, liste de verificare, realizarea planurilor multianuale de pregătire profesională a personalului de specialitate, stabilirea metodologiei de evaluare și promovare a personalului, stabilirea criteriilor pentru ocuparea posturilor vacante, propunerea cerințelor specifice fișelor de post ale personalului, formularea de propuneri de modificare a structurii organizatorice a Autorității de Audit și a Regulamentului de organizare și funcționare – secțiunea Autorității de Audit.

În anul 2010 a fost modificată structura organizatorică a Autorității de Audit, noua organigramă fiind aprobată prin HP nr. 152/15.12.2010, Direcția de coordonare-metodologie devenind „Direcția de coordonare, metodologie, sinteză, evaluarea calității auditului și pregătirea profesională a personalului”, având în componență două servicii:

- Serviciul de coordonare și pregătire profesională a personalului,
- Serviciul de sinteză, metodologie și evaluarea calității auditului.

Atribuțiile specifice celor două servicii au fost cuprinse în Regulamentul de organizare și funcționare al Curții de Conturi a României, aprobat prin HP nr. 152/15.12.2010. Astfel, Serviciului de coordonare și pregătire profesională a personalului îi reveneau îndeosebi sarcinile legate de coordonarea și urmărirea modului de realizare a activităților specifice de audit atât de la nivel central, cât și de la nivelul structurilor teritoriale (oficiilor regionale de audit), realizarea planurilor multianuale de pregătire profesională a personalului de specialitate, stabilirea metodologiei de evaluare și promovare a personalului, stabilirea criteriilor pentru ocuparea posturilor vacante, propunerea managementului Autorității de Audit cerințele specifice fișelor de post ale personalului, propuneri de modificări ale structurii organizatorice și ale Regulamentului de organizare și funcționare – secțiunea Autorității de Audit.

Serviciului de sinteză, metodologie și evaluarea calității auditului i-au fost atribuite sarcini care vizau: cooperarea în domeniul metodologic și al fluxului informațional cu structurile de audit ale Comisiei Europene, ale Curții de Conturi Europene și ale altor autorități de audit din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene, dar și cu instituții din țară, elaborarea, în colaborare cu direcțiile de specialitate, a secțiunii Autorității de Audit din cadrul Raportului public anual al Curții de Conturi, precum și elaborarea altor sinteze, prezentări, centralizări la nivel de instituție.

C6.6. Standarde, metodologii, manuale, ghiduri, regulamente

Standarde de audit

Efectuarea misiunilor de audit și elaborarea rapoartelor de audit respectă manualul de reglementări și cerințele standardelor internaționale de audit recunoscute la nivel internațional.

Metodologii, manuale, ghiduri

Începând cu anul 2008 a fost accelerat procesul de formalizare a procedurilor de lucru, ca parte integrantă a dezvoltării instituționale a Autorității de Audit, expertiza externă, programul de twinning. Astfel, au apărut primele norme procedurale consolidate referitoare la auditul fondurilor nerambursabile acordate României.

În anul 2009 a fost consolidat procesul de evaluare a performanțelor auditorilor publici externi.

În anul 2010 a fost creată și actualizată metodologia de evaluare a calității rapoartelor de audit întocmite în cadrul instituției.

În anul 2013 s-a realizat, la indicațiile Comisiei Europene, o completare a listelor de verificare pe segmentul de achiziții publice, ajutoare de stat, proiecte generatoare de venituri și instrumente financiare.

Începând cu anul 2014, atenția a fost îndreptată către două procese stringente la care Autoritatea de Audit trebuie să își aducă propria contribuție: închiderea programelor de finanțare aferente perioadei de programare 2007-2013 și desemnarea autorităților care vor implementa programele finanțate din fondurile europene structurale și de investiții 2014-2020. Astfel, au fost dezvoltate norme procedurale privind închiderea programelor operaționale și liste de verificare specifice procesului de desemnare a autorităților.

Proceduri de audit:

Acțiunile de audit se desfășoară conform strategiilor de audit elaborate de Autoritatea de Audit și aprobate de Comisia Europeană, cerință regulamentară specifică mai multor categorii de fonduri/programe operaționale. La baza elaborării manualelor de audit stau regulamentele europene aplicabile în cazul diferitelor categorii de fonduri:

- **Pentru perioada de preaderare:**

- Instrumentul pentru politici structurale de preaderare, format din **Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1267/1999** din 21 iunie 1999, Decizia Comisiei din 22 iunie 2001 (2001/503/EC) și Decizia Consiliului din 21 octombrie 2004 (2004/749/EC);
- Regulamentul nr. 3906/1989 al Consiliului Comunităților Europene privind ajutorul economic în favoarea Republicii Ungaria și a Republicii Populare Polone (PHARE);
- Regulamentul (CE) nr. 1268/1999 al Consiliului din 21 iunie 1999 privind asistența financiară comunitară destinată măsurilor de preaderare pentru agricultură și dezvoltare rurală în țările candidate din Europa Centrală și de Est, în perioada de preaderare (SAPARD).

- **Pentru perioada de programare 2007-2013:**

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006, prin care se stabilesc prevederile generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și se abrogă Regulamentul (CE) nr. 1260/1999;
- Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 din 8 decembrie 2006, prin care se stabilesc regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006, prin care se stabilesc prevederile generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională, prin care se abrogă Regulamentul (CE) nr. 1783/1999;
- Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul Social European, prin care se abrogă Regulamentul (CE) nr. 1784/1999;
- Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT);
- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1084/2006 din 11 iulie 2006, prin care se înființează un Fond de Coeziune și se abrogă Regulamentul (CE) nr. 1164/94;
- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1085/2006 din 17 iulie 2006, prin care se înființează un Instrument de asistență pentru preaderare (IPA);
- Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR);
- Regulamentul (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului din 27 iulie 2006 privind Fondul European pentru Pescuit (FEP);

- Regulamentul (CE) nr. 1638/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 octombrie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale privind instituirea unui instrument european de vecinătate și de parteneriat;
- Regulament nr. 951/2007 care stabilește reguli pentru programele de cooperare transfrontalieră finanțate conform Regulamentului nr. 1638/2006 privind prevederile generale ale Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI);
- Regulament nr. 435/2011 privind modificarea Regulamentului nr. 951/2007 care stabilește reguli pentru programele de cooperare transfrontalieră finanțate conform Regulamentului nr. 1638/2006 referitor la prevederile generale ale Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI);
- Regulament de punere în aplicare nr. 1343/2014 privind modificarea Regulamentului nr. 951/2007 care stabilește reguli pentru programele de cooperare transfrontalieră finanțate conform Regulamentului nr. 1638/2006 referitor la prevederile generale ale Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI);
- Regulamentul (CE, EURATOM) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene;
- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului.
- **Pentru perioada de programare 2014-2020:**
 - Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
 - Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006;
 - Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul Social European și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului;
 - Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană;
 - Regulamentul (UE) nr. 1302/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 privind Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT) în ceea ce privește clarificarea, simplificarea și îmbunătățirea constituirii și funcționării unor astfel de grupări;
 - Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006;
 - Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;
 - Regulamentul (UE) nr. 508/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime și de abrogare a Regulamentelor

(CE) nr. 2328/2003, (CE) nr. 861/2006, (CE) nr. 1198/2006 și (CE) nr. 791/2007 ale Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 1255/2011 al Parlamentului European și al Consiliului.

Manuale de audit

În prezent, la nivelul instituției sunt în vigoare următoarele norme procedurale privind procesele de audit derulate:

- ➡ Manualul de audit pentru fondurile structurale și de coeziune, ediția 1, revizia 1, inclusiv pentru Programul Operațional pentru Pescuit;
- ➡ Manualul de audit pentru realizarea auditului de certificare a conturilor FEADR și a Ghidului de audit IT pentru realizarea auditului de certificare a conturilor;
- ➡ Manualul de audit pentru fondurile acordate României prin PG SOLID.

Manualul de audit reprezintă un instrument/ghid care oferă cadrul procedural general cu privire la modul de derulare a activităților de audit specifice anumitor categorii de fonduri. Manualul de audit contribuie la asigurarea unui nivel ridicat al calității auditului, abordare unitară a procesului de audit, a completării documentelor de lucru și a întocmirii dosarelor de audit. Prin atingerea și menținerea nivelului ridicat al calității rapoartelor de audit se consolidează reputația și respectul autorităților implicate în gestionarea și controlul asistenței financiare nerambursabile față de activitatea Autorității de Audit.

Manualele de audit sunt supuse periodic procesului de revizuire/completare, în funcție de apariția unor modificări legislative importante, pentru a valorifica experiența acumulată pe parcursul mai multor misiuni de audit sau pentru a se asigura conformitatea cu noile cerințe în materie de audit ale Comisiei Europene sau ale Curții de Conturi Europene.

La elaborarea/revizuirea manualelor de audit au fost avute în vedere prevederile cadrului legal european și național care reglementează gestionarea asistenței financiare puse la dispoziția României pentru fiecare categorie de fond în parte, orientările procedurale furnizate de Comisia Europeană prin ghiduri. La redactarea manualelor de audit au fost respectate prevederile standardelor internaționale de audit emise de Federația Internațională a Contabililor (IFAC) și de Consiliul pentru standarde internaționale de audit și asigurare (IAASB);

Manualul de audit prezintă modul de derulare a procesului de audit, cu toate etapele sale – planificare, execuție, raportare – inclusiv modul de urmărire a recomandărilor, constituindu-se într-un instrument de bază în activitatea auditorului public extern. El acoperă toate tipurile de audit realizate de către Autoritatea de Audit. Alături de acestea, în cuprinsul Manualului de audit se regăsesc aspecte procedurale cu privire la realizarea analizei de risc, metodologia de eșantionare, stabilirea ratei de eroare, întocmirea raportului anual de control. Sunt evidențiate, de asemenea, aspecte procedurale privitoare la auditul la închiderea parțială/finală a programelor operaționale și la evaluarea calității auditului.

Manualele de audit cuprind în anexe documente standardizate care, prin aplicarea lor, răspund cerințelor/obiectivelor de audit stabilite prin regulamentele și ghidurile europene: programe de audit, liste de verificare (care nu au un caracter exhaustiv, ele putând fi adaptate, în funcție de raționamentul profesional, la specificul programului/aspectului ce trebuie verificat cu ocazia fiecărei misiuni în parte), documente centralizatoare și de raportare utilizate în cadrul Autorității de Audit, machete/structuri ale planurilor și rapoartelor de audit, inclusiv modele ale opiniilor de audit.

Regulamente specifice aplicabile la nivelul Curții de Conturi a României

Alături de manualele de audit care oferă îndrumări procedurale specifice pentru auditul fondurilor europene, la nivelul Autorității de Audit sunt respectate și prevederile aplicabile din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Acest regulament are o secțiune dedicată activității Autorității de Audit, în care se prezintă modul de organizare și desfășurare a auditului public extern asupra fondurilor europene nerambursabile, indicându-se sfera și competențele Autorității de Audit, obiectivele auditului desfășurat de către aceasta, modul de des-

fășurare propriu-zisă a activității de audit, valorificarea rapoartelor de audit și sancțiunile ce pot fi aplicate în caz de nerespectare a unor obligații stabilite prin legislația națională. Prin publicarea acestui Regulament în Monitorul Oficial al României, devenind astfel opozabil terților, Autoritatea de Audit, alături de Curtea de Conturi a României, și-a consolidat, față de celelalte entități auditate, reputația, respectul și autoritatea.

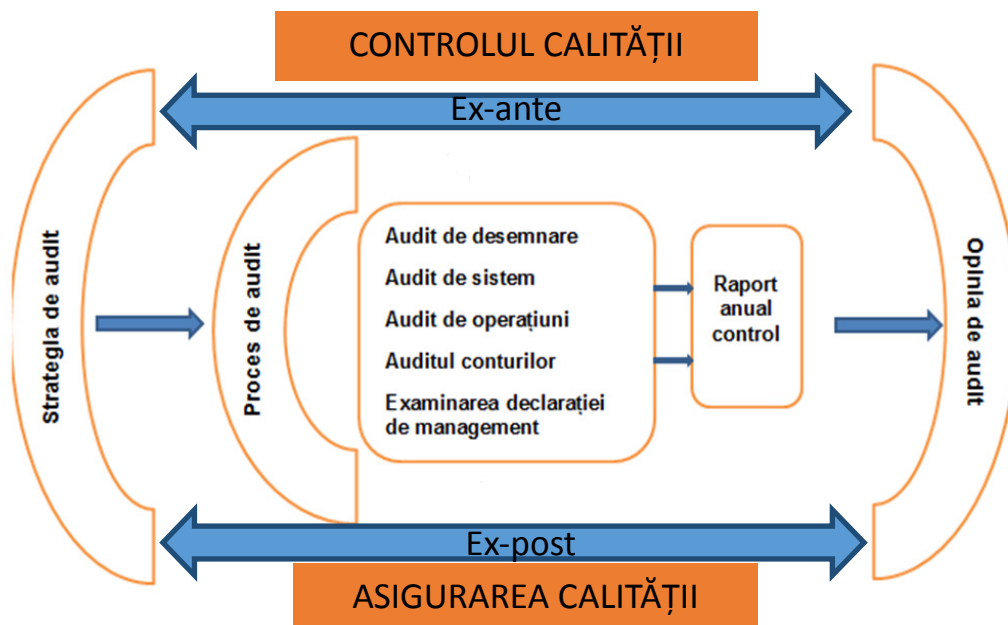
Alături de procedurile specifice muncii de audit pentru fondurile europene nerambursabile, la nivelul Autorității de Audit au fost dezvoltate și o serie de proceduri operaționale care vizează sistemul de control intern managerial.

- Procedura de sistem privind monitorizarea performanțelor în cadrul Autorității de Audit (PS.00);
- Procedura de sistem privind managementul riscurilor la nivelul Autorității de Audit (PS.01);
- Procedura de sistem privind gestionarea abaterilor la nivelul Autorității de Audit (PS.02);
- Procedura de sistem privind delegarea atribuțiilor și responsabilităților de către funcțiile de conducere din cadrul Autorității de Audit (PS.03);
- Procedura de sistem privind arhivarea documentelor gestionate de structurile organizaționale din cadrul Autorității de Audit (PS.04);
- Procedura de sistem privind gestionarea drepturilor de acces în SFC pentru fondurile pentru care MFE îndeplinește rolul de Autoritate Centrală de Legătură cu Comisia Europeană (PS.05);
- Procedura de sistem privind planificarea continuității activității (PS.06);
- Procedura de sistem privind declararea conformității, verificarea și evaluarea sistemului de control intern/manAGERIAL la nivelul Autorității de Audit (PS.07);
- Procedura de sistem privind gestiunea suporturilor de stocare a datelor în cadrul Autorității de Audit (PS.08);
- Procedura de sistem privind utilizarea laptopurilor și stațiilor de lucru în cadrul Autorității de Audit (PS.09);
- Instrucțiune internă privind stabilirea funcțiilor sensibile în cadrul Autorității de Audit și a procesului de rotație a personalului care ocupă aceste funcții.
- Procedura operațională privind elaborarea informării semestriale (PO.01);
- Procedura operațională privind elaborarea raportului public anual (PO.02);
- Procedura operațională privind elaborarea programului de activitate (PO.03);
- Procedura operațională privind elaborarea programului multianual de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului de specialitate din cadrul Autorității de Audit (PO.04).

Activitatea Autorității de Audit este reglementată și prin intermediul deciziilor pe care le emite președintele Autorității de Audit.

Acestea au vizat aspecte în legătură cu sistemul de control intern managerial, cum ar fi: nominalizarea responsabililor de risc; constituirea Comitetului pentru situații de urgență; nominalizarea responsabililor privind refacerea bazelor de date și activitățile conexe; decizie privind soluționarea petițiilor la nivelul Autorității de Audit.

De asemenea, au mai fost formalizate și alte categorii de activități prin elaborarea unor modele standardizate de documente. Acestea au vizat aspecte precum circuitul documentelor, corespondența, notificarea entităților auditate, evaluarea performanțelor profesionale individuale ale salariaților, elaborarea programului de activitate, foaia colectivă de prezență, deplasările în interes de serviciu ș.a.m.d. De asemenea, prin intermediul unei decizii a președintelui Autorității de Audit a fost aprobat „Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi din cadrul Autorității de Audit”, prin care noii angajați sunt sprijiniți în adaptarea mai rapidă cu mediul de lucru de la nivelul instituției. „Principiul celor 4 ochi” a fost și este operațional la nivelul Autorității de Audit, funcțiile de inițiere, verificare, avizare și aprobare sunt separate, fiind exercitate de persoane diferite în conformitate cu prevederile manualelor de proceduri aplicate. Accesul personalului Autorității de Audit la resurse se efectuează cu respectarea strictă a normelor Curții de Conturi a României. Accesul personalului la resursele informaționale se face în conformitate cu procedurile specifice elaborate în acest sens de către administratorii sistemelor informatice respective. Pentru îndeplinirea obiectivelor asumate, autoritatea a desfășurat și desfășoară procese specifice de audit, ilustrate în următoarea diagramă de proces:

Asigurarea calității a reprezentat o preocupare permanentă a conducerii Autorității de Audit, fiind instituite controale interne în vederea conformării cu cerințele standardelor internaționale de audit și control de calitate (ISQC 1). La nivelul Autorității de Audit, asigurarea controlului calității auditului îmbracă două forme: activități de control al calității în cadrul fiecărui nivel decizional – listele de verificare privind controlul calității auditului la nivel de șef de serviciu, director direcție regională de audit, director, vicepreședinte, președinte și prin derularea unor misiuni de control al calității auditului desfășurate ex-post asupra muncii de audit desfășurate la nivelul direcțiilor de specialitate și/sau direcțiilor regionale de audit.

Concluziile misiunilor de evaluare a calității muncii de audit sunt destinate consolidării activității de audit, uniformizării practicilor de lucru de la nivelul direcțiilor de specialitate, valorificării bunelor practici existente și îmbunătățirii cadrului normativ intern.

Regulamente interne aplicabile Autorității de Audit

Cu toate că Autoritatea de Audit este independentă din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi a României, aceasta respectă și pune în aplicare toate regulamentele CCR care o vizează, astfel:

- Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi a României, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 126 din 8.05.2014;
- Statutul auditorului public extern, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 125 din 8.05.2014;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 152/2010 cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 155 din 29.05.2014;
- Regulamentul privind accesul, ordinea interioară și securitatea în sediul central al Curții de Conturi, Autoritatea de Audit și în sediile camerelor de conturi județene nr. 82950/SG/14.02.2014;
- Regulamentul propriu al Plenului Curții de Conturi a României, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 153 din 15.12.2010;
- Metodologia privind elaborarea Raportului public anual, a Raportului anual de activitate, a rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale și a altor rapoarte specifice Curții de Conturi, aprobată prin Hotărârea de Plen nr. 400/17.11.2016;
- Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a activității de soluționare a petițiilor adresate Curții de Conturi a României;
- Regulamentul privind gestionarea și utilizarea echipamentelor IT de către personalul angajat al Curții de Conturi a României, aprobat prin Hotărârea de Plen nr. 27 din 10.03.2009;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului comunicare, imagine și relații publice.

Implementarea sistemului de control intern managerial

Implementarea sistemului de control intern/managerial la nivelul entităților publice din România reprezintă unul dintre angajamentele asumate de România în cadrul capitolului nr. 28 – Control financiar, de negociere cu Uniunea Europeană. Bazele acestui demers au fost puse odată cu transpunerea acquis-ului european specific la nivel național prin intermediul *Ordonanței de Guvern nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare.

Luând în considerare și activitățile specifice derulate în cadrul Curții de Conturi a României, conducerea Autorității de Audit a hotărât formalizarea și implementarea la nivelul său a standardelor de control intern/managerial. Astfel, prin decizia președintelui Autorității de Audit nr. 89 din 13.12.2013 a fost constituit Comitetul de Management, al cărui scop este de a elabora, coordona, monitoriza și aviza activitățile necesare pentru implementarea sistemului de control intern managerial în conformitate cu standardele cuprinse în cadrul ordinului SGG mai sus menționat. Prin această decizie a fost aprobat și Programul de dezvoltare a sistemului de control intern la nivelul Autorității de Audit.

Scopul acestui demers constă în formalizarea managementului integrat la nivelul Autorității de Audit, care să asigure realizarea obiectivelor strategice stabilite de legiuitor și regulamentele europene într-un mod economic, eficient și eficace prin dezvoltarea unei funcționalități interne adecvate și în concordanță cu un cadru de reglementare intern.

Sistemul de control intern/managerial reprezintă o componentă integrantă a managementului Autorității de Audit, care vizează toate nivelurile de conducere și toate activitățile și se implementează prin standarde care definesc un set minim de reguli de management ce trebuie respectate la nivelul organizației. Beneficiile preconizate în urma conformării sistemului de management și control intern cu cerințele standardelor de control intern/managerial sunt reprezentate de îndeplinirea obiectivelor permanente aferente oricărei entități publice:

- Obiectivele privind eficacitatea și eficiența funcționării constau în realizarea unor activități de calitate și care se implementează prin utilizarea în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență a resurselor organizației, inclusiv prin protejarea acestora de utilizare inadecvată;
- Obiectivele privind fiabilitatea informațiilor interne și externe rezidă în asigurarea unei calități adecvate a informațiilor utilizate în cadrul instituției sau difuzate către terți, precum și în protejarea informațiilor și documentelor de procese nocive precum redundanța informațiilor, distorsiunea rezultatelor și disimularea fraudei;
- Obiectivele referitoare la conformitatea cu reglementările specifice europene și naționale, transpuse în practică prin obținerea asigurării că activitățile specifice desfășurate sunt conforme cu regulamentele europene și reglementările, legile și politicile interne.

Obiectivele sunt îndeplinite prin utilizarea unui instrumentar adecvat, ce cuprinde obiective specifice, măsuri strategice, sistem informațional, organizare, proceduri de sistem și operaționale.

Documentația aferentă declarării conformității sistemului de control intern managerial al Autorității de Audit cu cerințele standardelor cuprinse în cadrul OSGG nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare, cuprinde următoarele elemente:

- ➡ Codul de control intern managerial instituit la nivelul entității;
- ➡ Strategia de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit pentru perioada 2016-2020;
- ➡ Chestionarul de evaluare a conformității sistemului de control intern din cadrul Autorității de Audit, cerințele standardelor de control intern cuprinse în cadrul OSGG nr. 400/2015 cu modificările și completările ulterioare;
- ➡ Deciziile președintelui Autorității de Audit privind funcționalitatea sistemului, emise înainte de demararea procesului de implementare a standardelor de control intern, și procedurile de lucru formalizate.

Procesul de implementare a sistemului de control intern/managerial a presupus parcurgerea mai întâi a

etapei de autoevaluare a sistemului în scopul identificării cerințelor de sistem care sunt satisfăcute prin intermediul cadrului procedural existent și a cerințelor pentru care sunt necesare proceduri de reglementare, adoptarea de măsuri sau alte reglementări interne suplimentare. Acest demers a fost urmat de identificarea necesarului de resurse pentru îndeplinirea cerințelor standardelor într-un anumit orizont de timp optimal.

Astfel, Comitetul de management a efectuat analize succesive atât din punct de vedere structural, cât și funcțional ale sistemului de control intern existent la nivelul Autorității de Audit, atenția concentrându-se îndeosebi pe cele cinci componente ale sistemului în care sunt înscrise și interrelaționează cerințele standardelor de control intern (mediul de control, performanța și managementul riscului, informarea și comunicarea, activitățile de control și auditarea și evaluarea).

După evaluarea rezultatelor analizei de mai sus, Comitetul de management a coordonat etapa de ajustare/elaborare a cadrului procedural intern și de adoptare a unor măsuri noi, considerate necesare prin intermediul emiterii de decizii ale președintelui Autorității de Audit. Analizele efectuate au urmărit separarea obiectivă a zonelor de risc pentru care trebuie emise proceduri de zonele care nu necesită o formalizare expresă pentru că ar conduce la funcționarea greoaie a unor componente ale sistemului organizațional. Astfel, s-a stabilit baza structurală și funcțională care a fost modelată în scopul îndeplinirii cerințelor standardelor de control intern/managerial.

Pentru analiza și implementarea cerințelor standardelor caracterizate de un grad de complexitate ridicat (definirea Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit, elaborarea procedurilor operaționale/de sistem ș.a.m.d.), Comitetul de management a decis formarea unor grupuri de lucru alcătuite din auditori publici externi și conduse de către șefii de serviciu.

Activitatea Comitetului de management s-a axat, pentru început, pe definirea Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit prin conceptualizarea misiunii sale – în conformitate cu reglementările europene corespunzătoare și cu prevederile *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată. Au fost definite, totodată, misiunea organizației, viziunea, obiectivele generale strategice și obiectivele specifice.

Inventarierea și evaluarea instrumentelor de control intern/managerial existente la nivelul Autorității de Audit a fost urmate de procesul de elaborare și aprobare a procedurilor operaționale/de sistem la nivelul Autorității de Audit.

Odată cu emiterea de către Secretariatul General al Guvernului României a Ordinului nr. 400/2015, precum și a modificărilor și completărilor ulterioare (Ordinele SGG nr. 200 și 201 din 2016), prin care a fost instituit la nivelul tuturor entităților publice din România un nou set sistematizat și îmbunătățit de standarde de control intern/managerial și abrogarea vechilor prevederi legale specifice – *Ordinul MFP nr. 946/2005*, prin *Ordinul MFP nr. 808/2015*, s-a impus necesitatea actualizării și completării cadrului normativ intern al Autorității de Audit în scopul satisfacerii în integralitate a noilor cerințe de control intern/managerial. Astfel, Comitetul de management a dispus și efectuat o nouă evaluare a cadrului procedural intern, stabilindu-se măsurile necesare a fi implementate.

Întregul proces de implementare care s-a întins pe un interval de timp de 3 ani (2013-2016) a fost coordonat de domnul vicepreședinte Gheorghe Oană, care a îndeplinit funcția de președinte al Comitetului de management. Activitatea Comitetului de management a fost supervizată de președintele Autorității de Audit, domnul Aron Ioan Popa. În cadrul procesului de implementare a sistemului de control intern/managerial s-a avizat de Comitetul de management chestionarul de evaluare a conformității sistemului de control intern cu standardele cuprinse în cadrul Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015 cu modificările și completările ulterioare și Codul de control intern managerial.

Au fost introduse atribuții clare referitoare la procesul de management al riscurilor la nivelul fiecărei structuri interne, precum și la cadrul procesual necesar. Procesul de management al riscurilor la nivelul Autorității de Audit propune o abordare integrată a acestuia. Identificarea riscurilor reprezintă subprocesul de determinare a riscurilor care pot afecta desfășurarea proceselor operaționale și implementare proiectelor la

nivelul instituției. Minimizarea, eliminarea și evitarea riscurilor reprezintă efectul scontat aferent derulării acestui proces, efect posibil doar prin implementarea și monitorizarea continuă a unor strategii de risc adecvate.

C6.7. Elaborarea programelor anuale de activitate și pregătire profesională

Programul anual de activitate al Autorității de Audit

Programul anual de activitate al Autorității de Audit se concretizează în Programul anual al acțiunilor de audit, fiind elaborat la începutul fiecărui an în baza procedurii specifice aprobate de către conducerea Autorității de Audit. Scopul elaborării acestui document intern este planificarea desfășurării activității de audit public extern la nivelul Autorității de Audit, conform atribuțiilor prevăzute în *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României*, republicată.

Programele anuale ale structurilor din cadrul Autorității de Audit cuprind toate activitățile care se vor desfășura într-un an calendaristic la nivelul unei structuri, specificându-se perioadele de desfășurare a activității. Acestea sunt inițiate de către fiecare structură de la nivelul central al Autorității de Audit, care menționează și activitățile în care vor fi implicate structurile regionale ale Autorității de Audit.

Programele anuale ale structurilor de specialitate din cadrul Autorității de Audit sunt analizate, în baza strategiilor de audit și a regulamentelor specifice, sunt incluse în Programul anual al acțiunilor de audit și sunt aprobate de către președintele Autorității de Audit.

Prin elaborarea și urmărirea Programului anual de activitate s-a asigurat și se asigură desfășurarea corespunzătoare a activităților Autorității de Audit, respectiv o corelare adecvată a atribuțiilor care îi revin cu resursele umane și materiale de care dispune.

Programul de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului din cadrul Autorității de Audit

Pregătirea și perfecționarea profesională a personalului a reprezentat una dintre preocupările constante ale managementului instituției noastre în scopul realizării atribuțiilor și îmbunătățirii continue a rezultatelor. Capacitatea Autorității de Audit de a se adapta cerințelor și de a evolua a depins inclusiv de modul în care s-a realizat pregătirea profesională a personalului, luând în considerare atât necesitățile, cât și potențialul acestuia.

În vederea consolidării și îmbunătățirii cunoștințelor necesare realizării eficiente a atribuțiilor stabilite prin regulamentele europene și prin legislația națională, Autoritatea de Audit a desfășurat constant, începând cu anul 2008, activități de formare profesională a personalului propriu, prin care s-a urmărit aprofundarea și actualizarea cunoștințelor profesionale și dezvoltarea abilităților în vederea creșterii calității, eficienței și eficacității muncii de audit. Activitățile de formare profesională s-au desfășurat în baza programelor de perfecționare a pregătirii profesionale, elaborate anual sau multianuale, în funcție de activitățile derulate într-o anumită perioadă, de nevoile de formare profesională și de posibilitățile de finanțare identificate la nivelul Autorității de Audit.

Activitatea de elaborare a Programului de pregătire profesională se desfășoară în baza procedurii operaționale specifice, aprobate de către conducerea Autorității de Audit. Programele de pregătire profesională a personalului Autorității de Audit au fost și sunt elaborate pe baza unor analize privind nevoile de pregătire profesională a personalului. Analizele se realizează periodic, prin consultarea direcțiilor de audit, atât de la nivel central, cât și de la nivel regional, astfel că programele de pregătire profesională reflectă constant nevoile efective ale angajaților, în corelare cu atribuțiile acestora. Nevoile de formare profesională identificate în urma analizelor sunt transpuse în teme de instruire specifice și sunt cuprinse în programele de pregătire profesională, în cadrul cărora sunt precizate, totodată, și sursele de finanțare și numărul de persoane care se preconizează că vor fi instruite, pentru fiecare temă propusă. Programele de pregătire profesională sunt aprobate de către președintele Autorității de Audit.

Programele de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului instituției fiind multianuale, necesitățile de pregătire profesională au fost și sunt actualizate periodic în funcție de necesitățile operaționale, de rezultatele procesului de evaluare a personalului propriu și de nevoile de pregătire a personalului nou

angajat. Astfel, Programul de pregătire profesională cuprinde și un modul special dedicat pregătirii profesionale a noilor angajați. Conducerea Autorității de Audit urmărește să asigure în fiecare an participarea personalului propriu la cursuri de instruire organizate de organisme abilitate sau organizate intern în cadrul instituției, astfel încât fiecare auditor să beneficieze de cel puțin 40 de ore de formare profesională.

Obiectivul specific nr. 3 – „Utilizarea optimă a cunoștințelor, competențelor și a expertizei personalului” din cadrul Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit 2016-2020 a fost armonizat cu prevederile Strategiei de resurse umane a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020, adoptată prin Hotărârea de Plen nr. 139 din 21 aprilie 2016.

Prin implementarea programelor de pregătire profesională s-a asigurat creșterea constantă a calității activității de audit, întocmirea unor rapoarte de audit în conformitate cu standardele de audit recunoscute la nivel internațional, clare, credibile și concise, reprezentând pentru destinatarii acestora instrumente utile pentru remedierea în timp optim a deficiențelor identificate, în vederea asigurării respectării intereselor financiare ale Uniunii Europene.

C6.8. Măsurarea performanțelor instituției

Indicatorii de performanță

Sistemul de referință la care se raportează procesul de monitorizare a performanțelor este reprezentat, în primul rând, de obiectivele specifice cuprinse de Strategia de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit. Pentru fiecare obiectiv specific au fost asociați o serie de indicatori. Acești indicatori vizează aspecte precum dimensionarea bugetului și a personalului, instruirea acestuia, elaborarea strategiilor de audit și a cadrului procedural intern, colaborarea interinstituțională, indicatori specifici muncii de audit și rezultatelor verificărilor efectuate, indicatori care vizează cariera profesională a auditorilor.

Monitorizarea performanțelor este realizată anual prin intermediul documentului intern „Lista activităților, obiectivelor și indicatorilor”, prin agregarea în cadrul unui raport specific a informațiilor de la nivelul direcțiilor. Raportul este aprobat în cadrul unei reuniuni dedicate managementului Autorității de Audit.

Evaluarea gradului de îndeplinire a indicatorilor permite conducerii Autorității de Audit cuantificarea gradului de realizare a obiectivelor strategice generale. Evaluarea curentă a performanțelor este asigurată, de asemenea, prin monitorizarea periodică în cadrul ședințelor de management, iar rezultatele se raportează în cadrul informărilor semestriale, rapoartelor anuale de control, raportului public anual. În funcție de rezultatele obținute sunt adoptate măsurile corective considerate necesare.

Performanța auditorilor publici externi se evaluează anual, în conformitate cu metodologia de evaluare a performanțelor individuale profesionale ale personalului din cadrul Autorității de Audit, aprobată prin Decizia președintelui nr. 90 din 23.12.2015.

Asigurarea calității este concretizată prin activități de control al calității în cadrul fiecărui nivel decizional – listele de verificare privind controlul calității auditului exercitate de șef serviciu, director direcție regională de audit, director, vicepreședinte, președinte și prin misiunile de control al calității auditului desfășurate la nivelul direcțiilor de specialitate și/sau direcțiilor regionale de audit.

Activitatea Autorității de Audit a fost și este prezentată intern, de două ori pe an, Plenului Curții de Conturi a României, anual Parlamentului României prin intermediul Raportului public anual al Curții de Conturi, iar extern Comisiei Europene, care prin aprobarea rapoartelor anuale de control elaborate de Autoritatea de Audit, validează munca de audit desfășurată într-un an contabil de către Autoritatea de Audit, dar și prin intermediul întâlnirilor anuale de coordonare/altor întâlniri cu reprezentanții Comisiei Europene.

Autoevaluarea

Procesul de autoevaluare a performanțelor are loc în conformitate cu procedura de sistem privind declararea conformității, verificarea și evaluarea sistemului de control intern/managerial la nivelul Autorității de Audit.

C6.9. Dezvoltarea capacității profesionale

Recrutarea personalului Autorității de Audit

Pentru atingerea unui nivel înalt de profesionalism al personalului și utilizarea optimă a cunoștințelor, competențelor și a expertizei personalului se are în vedere, ca măsură strategică, **Implementarea unei politici de recrutare și utilizare a resurselor umane.**

Asigurarea atragerii unui personal calificat și alocarea corespunzătoare a sarcinilor acestuia este esențială. Politica de recrutare implementată la nivelul Autorității de Audit respectă următoarele principii similare cu principiile specifice adoptate de Curtea de Conturi a României. Acestea sunt:

- principiul transparenței – Autoritatea de Audit pune la dispoziția tuturor celor interesați informațiile de interes public referitoare la posturile scoase la concurs;
- principiul competenței – cerințele specifice posturilor scoase la concurs trebuie să se încadreze în limitele competențelor necesare funcțiilor sau posturilor pentru care se organizează concursul;
- principiul meritului profesional – meritul profesional trebuie să determine rezultatul obținut de candidat, fapt ce implică gândire de perspectivă, calități personale și potențial de dezvoltare;
- principiul șanselor egale – asigurarea accesului la concurs a oricărui candidat care îndeplinește condițiile de eligibilitate și cerințele specifice posturilor vacante.

Punctul de plecare în procesul de implementare a politicii de recrutare este acțiunea specifică de *identificare și evaluare a nevoilor optime de personal*, iar obiectivul final este orientat spre *recrutarea și selectarea celor mai bine pregătiți candidați pentru a răspunde competențelor identificate* ca fiind necesare, atât în prezent, cât și în viitor. Se va asigura astfel ca personalul nou angajat să ofere, în funcție de nevoile instituției, combinația adecvată de competențe profesionale, tehnice și potențial pentru a-și dezvolta cunoștințele de audit și calitățile personale corespunzătoare, pentru a susține și dezvolta organizația în viitor.

Se urmărește ca în cadrul procesului de recrutare să fie identificate, în mod corespunzător și obiectiv, necesitățile de personal curente și viitoare din cadrul structurilor de specialitate, iar *acțiunea specifică de repartizare a acestuia* să fie efectuată în funcție de experiența anterioară, astfel încât să se asigure un grad cât mai ridicat și operativ de valorificare a experienței acumulate.

Se urmărește *îmbunătățirea cerințelor specifice de participare și desfășurare a concursului* în scopul atragerii de personal care să dispună de abilitățile și potențialul necesare îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare instituțională a Autorității de Audit. Proba scrisă cuprinde întrebări referitoare la testarea cunoștințelor teoretice, dar o importanță deosebită, o are și va fi acordată studiului de caz care asigură testarea unui spectru cuprinzător de abilități și cunoștințe.

Seminarii de pregătire profesională

O preocupare permanentă a conducerii Autorității de Audit a fost orientată către perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate, creându-se astfel premisele dezvoltării continue de noi cunoștințe, abilități și competențe profesionale pentru auditorii publici externi ai Autorității de Audit, conducând astfel la creșterea calității activităților de audit desfășurate.

Astfel, în perioada 2008-2009, întregul personal al Autorității de Audit a participat la sesiuni de instruire organizate atât de Curtea de Conturi a României, cât și de alte instituții, având teme precum: tehnici de audit, modul de elaborare a raportului și a opiniei de audit, aspecte tehnice privind documentarea muncii de audit, standardele internaționale de audit, eligibilitatea cheltuielilor, audit de sistem, audit de operațiuni, raportul anual de control și declarația de închidere, regulile de eligibilitate a cheltuielilor aferente proiectelor finanțate de Uniunea Europeană, auditul extern al achizițiilor publice, aspecte specifice auditului programelor de cooperare transfrontalieră cofinanțate din Instrumentul European pentru Vecinătate și Parteneriat (ENPI).

Noua conducere s-a preocupat de găsirea unor surse de finanțare pentru întărirea capacității administrative a Autorității de Audit și perfecționarea pregătirii profesionale a personalului. În acest sens au

fost valorificare oportunitățile de finanțare existente prin POAT 2007-2013.

Începând cu anul 2009 au fost demarate activități de identificare a nevoilor de formare la nivelul fiecărei direcții de specialitate, conturându-se astfel premisele noului proiect de formare profesională finanțat din fonduri europene nerambursabile, respectiv din FEDR prin POAT 2007-2013.

Aprobarea proiectului prin semnarea cererii de finanțare aferente s-a realizat în anul 2010, devenind astfel un instrument eficient, prin intermediul căruia, în perioada 2010-2015, au fost asigurate necesitățile de pregătire profesională ale personalului Autorității de Audit care își desfășoară activitatea în domeniul auditului FSE, FC și FEDR.

Proiectul cod SMIS 25272 „Sprijin pentru Autoritatea de Audit pentru derularea de activități de formare”, Contract nr. CTRF.1.3.067/09.11.2010, cofinanțat din FEDR prin POAT 2007-2013, a contribuit, alături de alte surse de finanțare precum bugetul Curții de Conturi a României sau bugetul altor proiecte similare („Pregătirea profesională a personalului Organismului de Certificare” finanțat prin măsura 511 „Asistență Tehnică” din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, proiecte finanțate din Programului General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii și/sau alte programe de cooperare teritorială etc.) la perfecționarea pregătirii profesionale a întregului personal al Autorității de Audit.

Temele abordate în cadrul sesiunilor de instruire desfășurate în perioada 2010-2015 au fost în strânsă legătură cu necesitățile de perfecționare profesională generale și specifice, acestea regăsindu-se în programele de pregătire profesională ale personalului Autorității de Audit.

Organizarea sesiunilor de instruire a fost realizată sub diverse forme, precum: cursuri/seminarii susținute cu experți români sau străini, cursuri/sesiuni de formare interne/externe organizate de instituții/institute/societăți comerciale/fundații naționale/instituții europene, sesiuni de instruire susținute de personalul propriu, vizite de studiu, ateliere și grupuri de lucru, cunoștințele dobândite fiind diseminate întregului personal al Autorității de Audit, inclusiv prin postarea materialelor/suporturilor de curs/rapoartelor aferente participării pe portalul intern al Curții de Conturi a României – „Salvator” la secțiunea dedicată Autorității de Audit.

Sesiunile de instruire organizate de instituția noastră au fost completate în cadrul programelor de pregătire profesională cu diverse sesiuni de instruire organizate de alte instituții, în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile și implementate de acestea, cum ar fi:

- Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale în cadrul unor proiecte care au drept scop instruirea personalului din cadrul instituțiilor implicate în coordonarea, gestionarea și controlul instrumentelor structurale;
- Agenția Națională a Funcționarilor Publici în cadrul proiectului „Creșterea eficacității aplicării legislației Uniunii Europene în ceea ce privește ajutoarele de stat, prin formarea aplicată a experților implicați în gestionarea fondurilor europene”;
- Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) în cadrul proiectului „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”.

Astfel, în perioada 2010-2015, tematica abordată în cadrul sesiunilor de pregătire profesională a vizat în principal următoarele aspecte:

Anul	Nr. APE	Tematica sesiunilor de instruire
2010	184	Auditul instrumentelor structurale
		Management financiar
		Utilizarea aplicației „Sistem unic de management al informației” (SMIS-CSNR)
		Noutăți legislative în domeniul achizițiilor publice
2011	147	Perfecționarea în domeniul reglementărilor contabile naționale pentru instituțiile publice care derulează sau gestionează fonduri europene
		Auditul intern și extern al programelor și proiectelor finanțate din UE
		Auditul instrumentelor structurale
		Management financiar;
		Indicatori de monitorizare și evaluare pentru programele operaționale;
		Utilizarea aplicației „Sistem unic de management al informației” (SMIS-CSNR 2007)

2012	71	Metode și tehnici de audit în cadrul certificării conturilor aferente fondurilor destinate agriculturii
		Auditul sistemelor IT pentru fondurile destinate agriculturii
		Noutăți legislative în domeniul achizițiilor publice
		Experiența acumulată la finalul perioadei de programare 2000-2006
		Controlul și auditul financiar eficient
2013	135	Instrumente de inginerie financiară în contextul fondurilor structurale și cadrul comun de audit al instrumentelor financiare
		Tratarea fraudei și corupției în sectorul public și implementarea măsurilor antifraudă și anticorupție în domeniul utilizării fondurilor europene structurale și de investiții
		Contabilitatea fondurilor externe nerambursabile postaderare
		Standardele Internaționale de Audit pentru proiectele finanțate din fonduri UE
		Finanțarea UE pentru afaceri interne și securitate în perioada viitoare de programare
		Linii directe emise de Comisia Europeană pentru fondurile pentru agricultură și dezvoltare rurală pentru următoarea perioadă de programare 2014-2020
		Tehnici de eșantionare pentru Fondul European pentru Pescuit
2014	213	Ajutorul de stat
		Managementul strategic și decizional pentru instituțiile care auditează fonduri europene
		Sustenabilitatea și durabilitatea proiectelor finanțate din fonduri UE
		Îmbunătățirea tehnicilor și practicilor privind comunicarea și negocierea cu entitățile auditate și cu Directoratele Generale ale Comisiei Europene
		Auditul extern la închiderea programelor operaționale finanțate în cadrul perioadei de programare 2007-2013
		Aspecte specifice proiectelor generatoare de venituri și proiectelor majore de investiții
		Auditul extern la închiderea programelor finanțate din fonduri structurale și de coeziune în perioada de programare 2007-2013
		Achiziții publice – noutăți în contextul noilor directive europene
2015	212	Frauda și corupția în achizițiile publice
		Frauda în proiectele finanțate prin fonduri europene
		Utilizarea Instrumentelor Financiare în actuala generație de programare 2014-2020
		Proiecte majore finanțate din Fondurile ESI 2014-2020
		Sustenabilitatea și durabilitatea proiectelor finanțate din fonduri UE
		Aspecte specifice proiectelor generatoare de venituri și proiectelor majore de investiții
		Proiectele majore în contextul procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013
		Aspecte contabile și principii în cadrul auditului conturilor
		Încheierea programelor operaționale aferente perioadei de programare 2007-2013 și desemnarea autorităților pentru perioada de programare 2014-2020
		Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități
		Ajutor de stat

În cursul anului 2014, pe lângă sesiunile de instruire menționate mai sus, au fost organizate șase vizite de studiu în state membre ale Uniunii Europene, scopul acestora fiind comunicarea pe teme profesionale cu reprezentanți ai instituțiilor implicate în managementul și controlul instrumentelor structurale. Totodată, în cursul aceluiași an s-a realizat încheierea Protocolului de colaborare între Curtea de Conturi a României și Camera Auditorilor Financiarî din România, care a permis unui număr de 166 de auditori publici externi să se înscrie în anul I de stagiu fără examen de acces, pentru atribuirea calificării de auditor financiar.

Și în cursul anului 2015 au fost organizate două vizite de studiu în state membre ale Uniunii Europene pentru realizarea de schimburi de experiență cu reprezentanții acestor state care își desfășoară activitatea în instituții similare Autorității de Audit și/sau din cadrul unor instituții cu atribuții în domeniul gestionării și controlului instrumentelor structurale.

Având în vedere complexitatea activității de audit public extern, care presupune confruntarea cu diverse aspecte ce solicită o pregătire profesională adecvată din partea auditorului public extern, precum și dezvoltarea continuă a anumitor abilități și competențe profesionale, pe lângă activitățile de instruire derulate până în prezent, a fost considerată necesară o nouă propunere de proiect de instruire, care să susțină în continuare pregătirea și perfecționarea profesională a personalului Autorității de Audit.

Continuând specificul proiectului de formare profesională aferent perioadei de programare 2007-2013, care a adus o contribuție importantă la consolidarea și perfecționarea cunoștințelor specifice ale auditorilor publici externi în domeniul auditului instrumentelor structurale și pentru perioada 2016-2018, în cadrul noului proiect, au fost definite noi activități de instruire menite atât să completeze cunoștințele dobândite în cadrul proiectului anterior, cât și să ofere noi informații și cunoștințe.

Astfel, în anul 2016, Ministerul Fondurilor Europene a aprobat proiectul „Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului Autorității de Audit, care își desfășoară activitatea în domeniul auditului Fondurilor ESI” cofinanțat din FEDR prin POAT 2014-2020, proiect care va contribui la asigurarea unei înalte calificări a personalului Autorității de Audit.

În cursul anului 2016, tematica abordată în cadrul sesiunilor de pregătire profesională a vizat în principal următoarele aspecte:

Anul	Nr. APE	Tematica sesiunilor de instruire
2016	99	Proiecte generatoare de venituri în contextul procesului de închidere a programelor operaționale 2007-2013
		Auditul conturilor
		Evaluarea riscurilor și corecții financiare aferente fondurilor ESI 2014-2020
		Managementul financiar și auditul fondurilor ESI finanțate de Uniunea Europeană
		Management contractual în achiziții publice
		Auditul intern și auditul de performanță al programelor și proiectelor finanțate de Uniunea Europeană

În concluzie, valoarea adăugată adusă de sesiunile de instruire, indiferent de forma pe care acestea au îmbrăcat-o, contribuie la consolidarea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor personalului de specialitate al Autorității de Audit, precum și la dobândirea de noi cunoștințe, ceea ce va avea ca efect creșterea calității activităților de audit realizate și întărirea capacității instituției noastre în scopul protejării intereselor financiare ale Comunității Europene.

C6.10. Resurse financiare, baza materială

Baza materială și resursele financiare au fost asigurate în perioada de referință prin bugetul Curții de Conturi a României și prin proiectele finanțate din programele de asistență tehnică 2007-2013 și 2014-2020 pentru care Autoritatea de Audit are calitatea de beneficiar.

În vederea asigurării condițiilor necesare desfășurării activităților specifice ale Autorității de Audit, la nivelul Curții de Conturi a României și al Autorității de Audit au fost identificate posibilități de finanțare din surse externe nerambursabile aferente **perioadei de programare 2007-2013** a anumitor activități și, ca urmare, au fost depuse și implementate următoarele proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile:

1. Proiectul „Sprijin pentru dezvoltarea unei Autorități de Audit la standarde europene” – cod SMIS 24224

Proiectul s-a derulat începând cu luna iulie 2010, pe o perioadă de 66 de luni, și s-a finalizat la data de 31 decembrie 2015, având un buget total de 17.736.957,39 lei, din care 9.971.249,37 lei buget eligibil.

Cheltuielile eligibile rambursate în cadrul proiectului sunt în valoare de 9.710.627,57 lei, ceea ce reprezintă aproximativ 97,40% din bugetul eligibil alocat.

Obiectivul acestui proiect a constat în sprijinirea funcționării Autorității de Audit prin furnizarea de asistență tehnică și logistică necesară pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare, organizarea de întâlniri și evenimente, asigurarea dotărilor necesare etc.

Pentru îndeplinirea obiectivului asumat prin proiect s-au desfășurat activități care au asigurat condițiile necesare funcționării corespunzătoare a Autorității de Audit în vederea îndeplinirii atribuțiilor care-i revin în conformitate cu reglementările europene și naționale.

Dintre rezultatele obținute în cadrul proiectului se pot menționa:

- au fost asigurate **cheltuielile necesare deplasării personalului Autorității de Audit**, totalizând un număr de **12.119 zile de deplasare** atât în țară, pentru activitățile de audit aferente instrumentelor structurale, cât și în străinătate, pentru participarea personalului Autorității de Audit la evenimente sau reuniuni organizate de instituții cu atribuții în domeniul instrumentelor structurale;

Aceste evenimente au vizat, în general, întâlniri tehnice privind auditul instrumentelor structurale: întâlnirile anuale bilaterale de coordonare, întâlniri ale grupului tehnic al autorităților naționale de audit, întâlniri de lucru cu reprezentanții Comisiei Europene, întâlniri de lucru cu reprezentanții Curții de Conturi Europene – ECA, întâlniri anuale ale autorităților de audit din statele membre – Grupul Omologilor, precum

și alte întâlniri care au vizat teme specifice din domeniul instrumentelor structurale.

- a fost asigurată **consultanța de specialitate necesară Autorității de Audit** în vederea eficientizării activității de audit și creșterii calității rapoartelor de audit;

- au fost organizate **19 întâlniri și evenimente** care au avut ca obiectiv general asigurarea unui standard înalt al activităților de audit desfășurate de Autoritatea de Audit prin stabilirea unor abordări unitare a activității de audit, inclusiv formularea unor puncte de vedere privind aspectele ridicate de către CE, întărirea cooperării cu instituții din țară și din străinătate etc. La întâlniri au participat atât personalul Autorității de Audit de la nivel central și regional, cât și reprezentanți ai altor instituții din țară și din străinătate și au fost abordate teme cum ar fi:

- Analizarea și stabilirea abordării de audit privind activitățile de audit curente,
- Prezentarea aspectelor dezbătute și a concluziilor rezultate din diverse reuniuni/întâlniri organizate de alte instituții cu atribuții în domeniul instrumentelor structurale la care au participat și reprezentanți ai Autorității de Audit,
- Aspecte tehnice și procedurale privind sistemele informatice SMIS-CSNR, SMIS 2014+ și MySMIS 2014+,
- Colaborarea cu Departamentul pentru Lupta Antifraudă – DLAF, în ceea ce privește prevenirea, detectarea și combaterea fraudei în domeniul instrumentelor structurale și a protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene,
- Eșantionarea în cadrul programelor operaționale finanțate din instrumente structurale,
- Procesul de închidere a programelor operaționale aferente perioadei de programare 2007-2013,
- Procesul de desemnare a autorităților pentru perioada de programare 2014-2020,
- Aspecte specifice activităților derulate la nivelul direcțiilor regionale de audit,
- Aspecte administrative, organizatorice și procedurale la nivelul Autorității de Audit.

- au fost achiziționate 23 de **licențe software de audit pentru eșantionarea statistică** la nivelul programelor operaționale auditate (15 licențe pentru nivelul central și 8 licențe pentru nivelul teritorial);

- au fost asigurate **servicii de întreținere și actualizare a bazei de date și a software-ului legislativ (LEGIS)** pentru întregul personal cu atribuții în domeniul instrumentelor structurale;

- s-a asigurat **dotarea corespunzătoare a personalului Autorității de Audit** prin:

- achiziționarea de echipamente IT (laptopuri, imprimante și scanere portabile, multifuncționale, medii de stocare a datelor – HDD extern, stick USB, echipamente și accesorii pentru susținerea funcționării rețelei IT etc.), inclusiv de conectică pentru întregul personal cu atribuții privind auditul instrumentelor structurale;
- achiziționarea de active fixe și obiecte de inventar aferente sediului (structura centrală și DRA București-Ilfov), ex.: mobilier, echipamente pentru asigurarea securității sediului, echipamente și accesorii pentru dotarea sălilor de ședință;
- alte active fixe și obiecte de inventar necesare desfășurării activității, cum ar fi: aparate îndosariat, aparate laminat, distrugătoare documente, calculatoare birou;
- achiziționarea de publicații de specialitate;
- achiziționarea materialelor consumabile necesare desfășurării activității (articole papetărie, tonere, agende personalizate, materiale de promovare instituțională etc.).

- a fost asigurată **mentenanța infrastructurii IT&C existente la nivelul Autorității de Audit**;

- a fost asigurată **relocarea sediului Autorității de Audit**;

- din luna decembrie 2012 **s-au asigurat parțial cheltuielile aferente chiriei pentru sediul central și pentru Direcția Regională de Audit București-Ilfov** (cota aferentă personalului care își desfășoară activitatea în domeniul instrumentelor structurale);

- din luna decembrie 2012 **s-au asigurat parțial cheltuielile administrative pentru sediul central și Direcția Regională de Audit București-Ilfov** (cota aferentă personalului care își desfășoară activi-

tatea în domeniul instrumentelor structurale):

- cheltuieli cu utilitățile,
- cheltuieli cu serviciile de curățenie.

În urma implementării proiectului au fost atinse toate obiectivele propuse, iar indicatorii asumați în cadrul contractului de finanțare au fost atinși, în unele cazuri chiar depășiți.

2. Proiectul „Sprijin pentru Autoritatea de Audit pentru derularea de activități de formare” – cod SMIS 25272

Proiectul s-a desfășurat începând cu luna septembrie 2010, pe o perioadă de 64 de luni, și s-a finalizat la data de 31 decembrie 2015, având un buget total de 1.603.710,54 lei, din care 1.361.999,43 lei buget eligibil.

Cheltuielile eligibile rambursate sunt în valoare de 1.282.889,84 lei, ceea ce reprezintă aproximativ 94,20% din bugetul eligibil alocat.

Obiectivul acestui proiect a constat în ***pregătirea și perfecționarea continuă a personalului Autorității de Audit implicat în auditarea instrumentelor structurale***, în vederea dobândirii unor cunoștințe aprofundate, pentru îndeplinirea atribuțiilor ce decurg din punerea în aplicare a prevederilor regulamentelor europene și a legislației naționale aferente.

3. Proiectele „Sprijin pentru finanțarea parțială a cheltuielilor de personal efectuate de Curtea de Conturi a României pentru personalul Autorității de Audit implicat în controlul instrumentelor structurale” – cod SMIS 20162 și „Sprijin pentru finanțarea parțială a cheltuielilor de personal efectuate în perioada 2010-2015 de Curtea de Conturi a României pentru personalul implicat în controlul instrumentelor structurale” – cod SMIS 48831

Proiectele s-au desfășurat începând cu luna aprilie 2009 și s-au finalizat la data de 31 decembrie 2015, având un buget total eligibil de aproximativ 68 milioane lei.

Obiectivul acestor proiecte a vizat ***sprijinirea sistemului de remunerare și motivare a personalului cu atribuții în gestionarea și controlul instrumentelor structurale***.

Prin implementarea acestor proiecte a fost susținută remunerarea și motivarea personalului Autorității de Audit implicat în coordonarea, managementul și controlul fondurilor structurale și de coeziune pentru Obiectivul convergență, prin asigurarea din fonduri europene a unei părți însemnate din fondurile aferente salariilor.

4. Proiectele „Contract de finanțare a activităților Autorității de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României privind implementarea Programului de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013 pentru Domeniul de intervenție 4.1. „Sprijin pentru implementarea și managementul programului”, Cod MIS-ETC 2726, 2753 și 2779

Proiectele s-au desfășurat începând cu luna ianuarie 2013, pe o perioadă de 36 de luni, și s-au finalizat la data de 31 decembrie 2015, având un buget total de 367.600 euro, din care 367.600 euro buget eligibil.

Obiectivul comun al acestor proiecte l-a constituit asigurarea finanțării necesare în vederea realizării de către Autoritatea de Audit a activităților ce decurg din atribuțiile privind implementarea Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013 și a avut ca rezultat asigurarea unor ***servicii de audit extern pentru verificarea cheltuielilor*** declarate Comisiei Europene în anii 2012, 2013 și 2014 pentru proiectele implementate în Bulgaria prin Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013.

În cadrul ***perioadei de programare 2014-2020*** au fost depuse și contractate, în vederea finanțării din fonduri europene, noi proiecte care susțin desfășurarea activității Autorității de Audit după cum urmează:

1. Proiectul „Sprijinirea funcționării Autorității de Audit la standarde europene” – cod proiect 2.1.016

Proiectul are o perioadă de implementare de 37 de luni, între 1 decembrie 2015 și 31 decembrie 2018, având un buget total de 21.111.305,40 lei, din care 17.744.711,16 lei buget eligibil.

Obiectivul general al proiectului vizează dezvoltarea capacității instituționale a Autorității de Audit prin sprijinirea funcționării, pentru asigurarea calității și eficienței activității de audit a fondurilor ESI, la nivelul standardelor europene.

Pentru atingerea acestui obiectiv, în cadrul proiectului se desfășoară următoarele tipuri de activități:

➤ **Asigurarea funcționării Autorității de Audit:**

- cheltuieli aferente chiriei sediului pentru structura centrală,
- cheltuieli cu utilitățile aferente sediului pentru structura centrală,
- servicii de curățenie aferente sediului pentru structura centrală,
- asigurarea deplasărilor personalului Autorității de Audit pentru desfășurarea activităților specifice fondurilor ESI;

➤ **Externalizarea unor activități de audit (ex. auditul sistemelor IT)** – pentru desfășurarea activităților de audit al sistemelor IT aferente sistemului de management și control al fondurilor ESI;

➤ **Dezvoltarea unei aplicații informatice pentru eficientizarea activității de audit** și monitorizarea rapoartelor de audit prin urmărirea constatărilor și recomandărilor din cadrul acestora;

➤ **Achiziția de mijloace fixe, obiecte de inventar, materiale consumabile etc.** – necesare desfășurării activității de audit al fondurilor FEDR, FC și FSE:

- Echipamente IT și conecție: laptopuri, imprimante și scanere portabile, multifuncționale, medii de stocare a datelor (HDD extern, stick USB);
- Active fixe și obiecte de inventar necesare desfășurării activităților de audit: autoturisme, mobilier pentru personalul din cadrul direcțiilor regionale de audit și pentru noile posturi alocate Autorității de Audit la nivel central și la nivel teritorial în luna ianuarie 2017;
- Materiale consumabile pentru desfășurarea activității curente: articole papetărie, tonere, materiale consumabile, publicații de specialitate.

➤ **Organizarea de reuniuni, întâlniri și evenimente** în vederea stabilirii unor abordări unitare ale activității de audit, întăririi cooperării cu instituții din țară și din străinătate cu atribuții în domeniul fondurilor ESI și formulării unor puncte de vedere privind aspectele ridicate de Comisia Europeană referitoare la activitatea Autorității de Audit;

➤ **Întreținerea sistemelor și infrastructurii TIC** existentă la nivelul Autorității de Audit;

➤ **Asigurarea mentenanței aferente software-ului de audit** aflat în dotarea Autorității de Audit pentru extragerea eșantioanelor aferente misiunilor de audit;

➤ **Actualizarea și întreținerea bazei de date legislative** în vederea asigurării personalului propriu accesul la o bază de date legislative adecvate.

2. Proiectul „Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului Autorității de Audit care își desfășoară activitatea în domeniul auditului Fondurilor ESI” – cod proiect 3.1.015

Proiectul are o perioadă de implementare de 29 de luni, între 1 august 2016 și 31 decembrie 2018, având un buget total, integral eligibil, de 3.494.655,10 lei.

Obiectivul general al proiectului vizează pregătirea și perfecționarea continuă a personalului Autorității de Audit implicat în auditarea Fondurilor ESI, în vederea dobândirii unor cunoștințe aprofundate pentru îndeplinirea atribuțiilor ce decurg din punerea în aplicare a prevederilor regulamentelor europene și a legislației naționale aferente.

Pentru atingerea acestui obiectiv, în cadrul proiectului se desfășoară următoarele tipuri de activități:

- sesiuni de instruire organizate în țară de instituții/institute/societăți comerciale/fundații naționale/experti români sau străini,
- sesiuni de instruire susținute de personalul Autorității de Audit.

În cadrul acestor tipuri de instruire **se acoperă necesități de pregătire comune** autorităților publice, precum managementul performanței și/sau calității, achiziții publice, fraudă și măsurile antifraudă etc. – adaptate instituțiilor din sistemul de management și control al fondurilor ESI, precum și necesități de formare caracteristice funcției de auditor public extern, precum: auditul de sistem, auditul de operațiuni, auditul conturilor, auditarea declarației de management, rezumatul anual, instrumentele de inginerie financiară, tratarea costurilor simplificate, auditul sistemelor informatice, asigurarea calității auditului, evaluarea

calității activității de audit, eșantionarea și tratamentul erorilor, aplicarea corecțiilor financiare, utilizarea SMIS 2014+ etc.

- cursuri/sesiuni de formare externe organizate de instituții/institute/societăți comerciale/fundații din Uniunea Europeană, în domeniul FESI.

În cadrul acestor sesiuni de formare sunt acumulate cunoștințe de actualitate în domeniu și se consolidează cele existente, participanții beneficiind de expertiza unor experți din cadrul unor instituții din Uniunea Europeană, care gestionează asistența financiară nerambursabilă din fonduri europene,

- Pregătire profesională prin realizarea unor vizite de studiu în instituții similare Autorității de Audit și/sau în cadrul unor instituții din Uniunea Europeană cu atribuții în domeniul fondurilor ESI, în vederea întăririi aplicării corecte și unitare a reglementărilor europene referitoare la auditarea fondurilor ESI.

3. Proiectul „Contract de finanțare a activităților Autorității de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României privind implementarea Programului INTERREG V-A România-Bulgaria/închiderea Programului de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013”

Proiectul se desfășoară începând cu luna decembrie 2016, pe o perioadă de 12 luni, având un buget total de 148.000 euro, din care 148.000 euro buget eligibil și are în vedere **asigurarea unor servicii de audit extern** pentru verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2016 pentru proiectele implementate în Bulgaria prin Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013.

C6.11. Dezvoltarea capacității de a relaționa cu mediul extern

Relații internaționale

Acțiuni și întâlniri privind activitatea Autorității de Audit

Relațiile internaționale au constituit o preocupare permanentă a conducerii Autorității de Audit în perioada 2008-2017. Ponderea majoritară a fost reprezentată de relațiile cu reprezentanții Comisiei Europene, Curții Europene de Conturi și cu structurile omoloage din statele membre.

A fost necesară atingerea următoarelor obiective majore de comunicare și evaluare:

- crearea și menținerea unei imagini corecte și ireproșabile privind valoarea muncii desfășurate;
- înțelegerea și aplicarea corectă a orientărilor oferite de Comisia Europeană și de Curtea Europeană de Conturi;
- evaluarea activității Autorității de Audit din punct de vedere al performanțelor atinse de alte structuri cu același profil din cadrul celorlalte state membre;
- cooperarea adecvată cu structurile europene cu atribuții în domeniul fondurilor ESI.

Autoritatea de Audit a trebuit deseori să formuleze puncte de vedere referitoare la aspectele ridicate de Comisia Europeană în ceea ce privește activitățile derulate. De asemenea, reprezentanții instituției au participat la diverse reuniuni, întâlniri și evenimente organizate la nivel european alături de instituțiile naționale din cadrul sistemului de management și control – autorități de management, organisme intermediare, Autoritatea de certificare și plată.

Statistic, ponderea cea mai mare a întâlnirilor care au avut loc pe parcursul perioadei a fost reprezentată de întâlnirile tehnice privind auditul fondurilor europene, care au îmbrăcat următoarele forme: întâlnirile anuale bilaterale de coordonare, întâlniri ale grupului tehnic al autorităților naționale de audit, întâlniri de lucru cu reprezentanții Comisiei Europene, întâlniri de lucru cu reprezentanții Curții de Conturi Europene, întâlniri anuale ale autorităților de audit din statele membre – Grupul Omologilor, întâlniri ale Comitetului de Coordonare a Fondurilor (COCOF și COESIF), precum și alte întâlniri care au vizat teme specifice din domeniul gestiunii și controlului fondurilor europene. De asemenea, Autoritatea de Audit a urmărit îndeaproape activitatea Grupului de experți pentru fondurile structurale și de investiții (EGESIF), formulând observații pe aria sa de competență, aducându-și astfel contribuția la pregătirea și punerea în aplicare a legislației, a programelor și a politicilor UE.

Între întâlnirile organizate în perioada 2008-2017 se remarcă organizarea în anul 2013, de către Autoritatea de Audit, a celei de-a 22-a Întâlniri Anuale a Grupului Omologilor – auditori europeni din domeniul instrumentelor structurale, eveniment cu o importanță deosebită atât prin prisma nivelului de reprezentare al tuturor statelor membre UE, cât și prin complexitatea activităților necesare organizării unui astfel de eveniment.

Relația cu Comisia Europeană și alte organisme din cadrul UE

În vederea stabilirii unor abordări unitare a activității de audit, întăririi cooperării cu instituții din țară și din străinătate cu atribuții în domeniul fondurilor ESI și formulării unor puncte de vedere privind aspecte ridicate de CE referitoare la activitatea Autorității de Audit, au fost organizate întâlniri, reuniuni, evenimente la care au participat, pe lângă personalul Autorității de Audit, de la nivel central și regional, implicat în auditul Instrumentelor Structurale și reprezentanți ai altor instituții naționale și europene.

Reprezentanții Autorității de Audit au participat la diverse evenimente externe, prilej cu care au fost discutate aspecte privind:

- stadiul acțiunilor de audit pentru programele ex-ISPA;
- aspecte cu privire la procesul închiderii aferent perioadei de programare 2000-2006, precum și la rolul specific al organismelor implicate în acest proces;
- aspecte privind descărcarea conturilor pentru Programul SAPARD;
- Strategia de audit a Comisiei Europene pentru perioada de programare 2007-2013;
- propunerile Comisiei Europene de amendare a regulamentelor europene privind instrumentele structurale, precum și proiecte ale unor ghiduri ale Comisiei Europene necesare în activitatea desfășurată de Autoritatea de Audit;
- propunerile Comisiei Europene privind abordarea de audit în ceea ce privește simplificarea regulilor de eligibilitate pentru costurile indirecte;
- problemele rezultate din Rapoartele anuale de control – poziția Comisiei Europene și a statelor membre;
- abordarea de audit propusă de către Comisia Europeană pentru „instrumentele de inginerie financiară”;
- propunerile Comisiei Europene privind aplicarea corecțiilor financiare aferente perioadei de programare 2007-2013;
- metodologiile de audit aplicate de către autoritățile de audit din Uniunea Europeană;
- evaluările de sistem și eșantionarea – prima experiență de audit în perioada de programare 2007-2013;
- auditul achizițiilor publice;
- tratarea neregulilor privind achizițiile publice;
- auditul programelor de cooperare transfrontalieră;
- auditul ajutorului de stat;
- modalitățile de revizuire a ratei erorii și asigurarea calității rapoartelor de audit;
- evaluarea calității activității de audit;
- aspecte referitoare la regulamentele europene aplicabile Programului Operațional pentru Pescuit, precum și aspecte cu privire la Raportul anual de control și opinia emisă de Autoritatea de Audit;
- aspecte referitoare la procedurile de eșantionare și evaluarea erorilor, verificările de sistem – analiza de risc și reprezentativitatea, precum și la poziția și importanța Organismului de Certificare în sistemul finanțării agriculturii din fonduri europene;
- sistemul informatic SFC 2007.

Începând cu luna iulie 2010, auditorii publici externi cu atribuții în domeniul auditului instrumentelor structurale au participat la evenimente finanțate în cadrul proiectului „Sprijin pentru dezvoltarea unei Autorități de Audit la standarde europene” cod SMIS 24224, cofinanțat din FEDR prin POAT 2007-2013.

Odată cu progresul înregistrat în implementarea programelor de finanțare aferente perioadei de programare 2014-2020 și multiplicarea acțiunilor de audit desfășurate de instituția noastră, reuniunile derulate

de Comisia Europeană și alte instituții comunitare s-au multiplicat acoperind diverse aspecte legate de activitățile de audit specifice, astfel:

- bune practici în activitatea de audit a asistenței europene nerambursabile, în special în ceea ce privește proiectele cofinanțate din FEDR, FC și FSE;
- prevenirea, detectarea și combaterea fraudei în domeniul instrumentelor structurale;
- prezentarea și analiza constatărilor cuprinse în rapoartele anuale privind execuția bugetului Uniunii Europene referitoare la instrumentele structurale;
- progresele înregistrate în România în implementarea programelor operaționale, principalele rezultate obținute pe parcursul anului precedent și identificarea soluțiilor pentru îmbunătățirea implementării programelor din punct de vedere financiar și tehnic;
- stadiul implementării recomandărilor formulate de către CE cu privire la sistemul de achiziții publice din România, în special în ceea ce privește armonizarea legislației naționale;
- proiectul de îndrumări ale Comisiei în vederea determinării corecțiilor de efectuat asupra cheltuielilor cofinanțate de UE datorită nerespectării regulilor aferente instrumentelor de inginerie financiară;
- actualizarea proiectului de îndrumări ale Comisiei în vederea determinării corecțiilor de efectuat asupra cheltuielilor cofinanțate de UE datorită nerespectării regulilor de achiziții publice;
- proiectul notei – Ghid cu privire la evaluarea riscului de fraudă și la măsuri antifraudă uniforme și eficiente pentru 2014-2020;
- implementarea Programului Operațional pentru Pescuit, folosirea instrumentelor financiare și liniile directe privind închiderea programului;
- tratarea erorilor prezentate în rapoartele anuale de control;
- aspecte orizontale de interes în procesul de certificare pentru fondurile europene destinate agriculturii și dezvoltării rurale;
- proiectele de note-ghid ale Comisiei Europene în vederea desemnării autorităților de management și autorităților de certificare;
- conceptul de e-coeziune în contextul pistei de audit;
- prevenirea conflictelor de interese în perioada 2014-2020;
- actele de delegare privind sistemele de management și control;
- proiectele de îndrumări cu privire la desemnarea autorităților de management și a autorităților de certificare;
- perioada de programare 2014-2020 – aprobarea programelor operaționale, stadiul procesului de desemnare, schema Strategiei de audit a CE, prevenirea fraudei și creșterea nivelului de conștientizare a fraudei;
- provocările auditării în paralel a celor două perioade de programare 2007-2013 și 2014-2020;
- ghidurile Comisiei Europene aferente perioadei de programare 2014-2020;
- provocările auditului într-un mediu exclusiv informatic;
- auditul conturilor;
- rezultatele acțiunilor de audit desfășurate de Autoritatea de Audit în perioada de programare 2007-2013 și provocările privind misiunile de audit ce se vor desfășura în cadrul următoarelor perioade de programare 2014-2020;
- corecțiile financiare aplicabile conform Deciziei Comisiei Europene nr. 9527/2013;
- cerințele noii perioade de programare 2014-2020;
- aspecte practice privind eșantionarea în cadrul programelor operaționale finanțate din instrumente structurale;
- analiza modului de implementare a Programelor Operaționale finanțate din FEDR, FC și FSE;
- optimizarea implementării măsurilor de follow-up și intensificarea monitorizării pregătirii și implementării proiectelor;

- închiderea Programelor Operaționale și măsuri antifraudă (rolul Autorității de Audit, Autorităților de Management, stabilirea, implementarea și auditarea măsurilor respective);
- pregătirea strategiilor naționale de audit pentru perioada de programare 2014-2020, inclusiv procesul de desemnare aferent perioadei 2014-2020;
- modalități de operare a rețelei de cooperare cu Instituțiile Supreme de Audit din statele candidate și experiența privind auditarea fondurilor de preaderare și a altor fonduri acordate de UE;
- evaluarea blocajelor care împiedică procedura de desemnare și identificarea cerințelor minime impuse de Comisia Europeană;
- încheierea perioadei de programare 2007-2013;
- stabilirea unor abordări comune, unitare ale unor aspecte privind noua perioadă de programare 2014-2020;
- auditul de fiabilitate al indicatorilor de performanță pentru perioada de programare 2014-2020;
- utilizarea opțiunilor de costuri simplificate – identificarea practicilor de suprareglementare;
- auditul conturilor, examinarea declarației de gestiune, analiza rezumatului anual;
- aspecte referitoare la activitatea desfășurată de Organismul de Certificare în ceea ce privește auditurile sistemelor și a operațiunilor, măsurile luate de agențiile de plăți în vederea urmăririi și implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit, dezbateri privind aplicarea și îmbunătățirea Orientărilor Comisiei în ceea ce privește Politica Agricolă Comună pentru exercițiul de certificare aferent anului financiar 2016 cât și pentru perioada 2017-2020.

Un eveniment de importanță deosebită l-a reprezentat organizarea, de către Autoritatea de Audit – Curtea de Conturi, a celei de-a **22-a Întâlniri anuale a Grupului Omologilor – auditori europeni din domeniul instrumentelor structurale**, în perioada 30 septembrie-1 octombrie 2013, la București.

Evenimentul a fost organizat în colaborare cu *Directoratul General Regional din cadrul Comisiei Europene, cu sprijinul financiar al Comisiei Europene*, prin intermediul unui proiect cofinanțat din *Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune*.

Poză de grup cu ocazia celei de-a 22-a Întâlniri anuale a Grupului Omologilor

Grupul Omologilor reunește anual auditori ai autorităților de audit pentru fondurile structurale din statele membre ale UE, Comisia Europeană și Curtea Europeană de Conturi cu scopul de a dezbate probleme referitoare la utilizarea fondurilor structurale ale UE și exercitarea funcțiilor autorităților de audit, de a realiza schimb de bune practici de audit, precum și pentru a discuta problemele curente de metodologie, a unifica principiile de funcționare a auditorilor, a discuta aspecte problematice care apar în timpul controalelor de audit, modalitatea de efectuare a auditurilor în conformitate cu cerințele Comisiei Europene etc.

La eveniment au participat peste 200 de persoane, reprezentanți cu funcții de conducere din cadrul autorităților de audit din toate Statele Membre ale Uniunii Europene, Comisiei Europene, Curții Europene de Conturi și Departamentului pentru Lupta Antifraudă. Partea română a fost reprezentată la nivel de președinte al Curții de Conturi, respectiv președinte și vicepreședinți ai Autorității de Audit. De asemenea,

au participat membrii Plenului Curții de Conturi a României, șefii oficiilor regionale de audit, directori și auditori din cadrul Autorității de Audit.

Reuniunea a avut ca obiectiv discutarea și stabilirea unei abordări unitare cu privire la desfășurarea auditului și controlului în domeniul instrumentelor structurale, precum și asigurarea unui schimb de experiență privind cele mai bune practici din domeniu.

Lucrările întâlnirii au fost deschise de doamna *Lena Andersson Pench* – director, *DG Politică Regională și Politică Urbană din partea Comisiei Europene*, care a urat bun venit reprezentanților Comisiei Europene, celor 28 de state membre ale Uniunii Europene și în special Croației, noul stat membru care a participat în premieră la această reuniune.

În cadrul sesiunii de deschidere, reprezentanții Direcției Generale Politică Regională și Urbană și Direcției Generale Ocupare a Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune au prezentat provocările perioadei 2014-2015 pentru activitatea de audit.

La prezidiu au luat loc, în calitate de invitați, domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, domnul Koos Richelle, director general, DG Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din partea Comisiei Europene și domnul Francisco Merchán Cantos, director, DG Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din partea Comisiei Europene, care au susținut scurte discursuri.

În cadrul discursului său, domnul președinte Nicolae Văcăroiu a făcut referire la o serie de aspecte legate inclusiv de perioada de programare 2007-2013 derulată sub semnul crizei economice și financiare cu care s-au confruntat toate statele membre. Domnul președinte Nicolae Văcăroiu a apreciat în final că este necesară introducerea unei discipline financiare puternice în gestionarea banului public, iar în ceea ce privește activitatea instituțiilor de control la nivelul Uniunii Europene, în acest context, rolul auditului în creionarea mecanismelor economico-financiare trebuie să fie din ce în ce mai activ.

Sesiunea de deschidere a celei de-a 22-a Întâlniri anuale a Grupului Omologilor

Reuniunea s-a desfășurat atât în sesiuni plenare, cât și pe ateliere de lucru, unde s-au dezbătut aspecte precum: planificarea și raportarea activității de audit, ocazie cu care s-au prezentat noutăți privind schimbările aduse de viitoarea perioadă de programare pentru autoritățile de audit, respectiv semnificația auditului conturilor, a declarației de management, rezumatul anual întocmit de către autoritățile de management, alte provocări ale perioadei 2014-2020; abordarea problematicei stabilirii sistemelor de management și control pentru perioada 2014-2020 desemnarea instituțiilor, evaluarea sistemelor de management și control, calitatea verificărilor de management; problematica auditării achizițiilor publice și mese rotunde de discuție în care s-au dezbătut lecțiile învățate și nevoile viitoare privind instrucțiunile și elementele de sprijin furnizate de către Comisia Europeană statelor membre.

La reuniune au mai fost abordate teme vizând atât perioada curentă de programare, cât și perioada de programare 2014-2020. Reprezentantul DG Regio a prezentat schimbările pe care le aduce noua perioadă de programare în contextul politicii de coeziune, iar cel al DG Employment, utilizarea costurilor

simplificate în perioada 2014-2020 și impactul acestora asupra rolului autorităților de audit. Au mai fost abordate și alte teme precum rolul autorităților de audit în închiderea programelor operaționale aferente perioadei 2007-2013, instrumentele de management utilizate pentru combaterea riscurilor privind neregulile, a conflictului de interese și a fraudei în proiectele cu finanțare europeană, stadiul implementării aplicației informatice Arachne.

Relații interne

Pe plan intern, Autoritatea de Audit și-a adus propria contribuție la eficientizarea sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile, cooperând în acest scop cu instituții precum UCVAP și ANRMAP și, ulterior, cu ANAP, instituții implicate în mecanismul de verificare a achizițiilor publice, efort concretizat în stabilirea unor mecanisme mai clare de verificare a achizițiilor publice, precum și în definirea și implementarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice.

În ceea ce privește relația cu Departamentul pentru Lupta Antifraudă – DLAF, Autoritatea de Audit și-a intensificat cooperarea cu această instituție, participând la diferite sesiuni de instruire organizate de DLAF și contribuind la elaborarea strategiilor naționale de luptă antifraudă.

La nivelul Autorității de Audit au fost constituite grupuri de lucru pentru activitățile specifice procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013 și procesului de desemnare a autorităților pentru perioada de programare 2014-2020, grupuri de lucru care au desfășurat activități privind analiza cerințelor specifice din regulamentele și ghidurile Comisiei Europene, stabilirea și planificarea măsurilor/activităților la nivelul Autorității de Audit și propunerea unei planificări a activităților la nivelul tuturor instituțiilor implicate în aceste procese, inclusiv monitorizarea calendarului măsurilor/activităților propuse.

De asemenea, au fost desfășurate activități de diseminare a concluziilor și de instruire a personalului din cadrul Autorității de Audit cu privire la aspectele care trebuie avute în vedere în contextul proceselor de încheiere a programelor operaționale 2007-2013 și de desemnare a autorităților pentru perioada de programare 2014-2020.

Începând cu luna ianuarie 2016, auditorii publici externi cu atribuții în domeniul Auditului instrumentelor structurale pot participa la reuniuni/întâlniri/evenimente finanțate în cadrul proiectului „*Sprijinirea funcționării Autorității de Audit la standarde europene*” cofinanțat din FEDR prin POAT 2014-2020.

C6.12. Activitatea desfășurată de Autoritatea de Audit

Prin strategiile de audit comunicate Comisiei Europene, ce sunt reflectate în programul de activitate propriu, Autoritatea de Audit își stabilește obiective de audit care să asigure îndeplinirea tuturor obligațiilor specifice ce rezultă din legislația europeană și națională aplicabilă categoriilor de fonduri auditate.

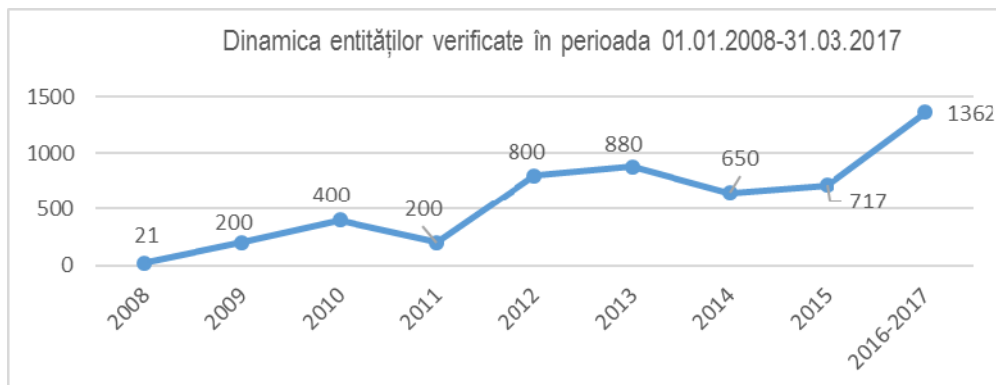
Munca de audit desfășurată de instituția noastră a vizat alocări financiare de **4,09 miliarde de euro** pentru perioada de preaderare 2000-2006, **35,6 miliarde de euro** pentru perioada de programare 2007-2013 și **43,29 miliarde de euro** pentru 2014-2020.

C6.12.1. Entități verificate

Entitățile ce fac obiectul verificării sunt cele care formează sistemul de management și control al fondurilor europene, respectiv: Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritățile de Management ale fiecărui Program Operațional, Organismele Intermediare cărora le-au fost delegate funcții de către Autoritățile de Management.

De asemenea, sunt verificate și entități publice și private care au calitatea de beneficiar, acestea fiind selectate pe bază de eșantion reprezentativ în urma aplicării metodologiei de eșantionare.

Dinamica acestor verificări este ilustrată în graficul următor:

Dinamica entităților verificate de Autoritatea de Audit în perioada 1.01.2008-31.03.2017

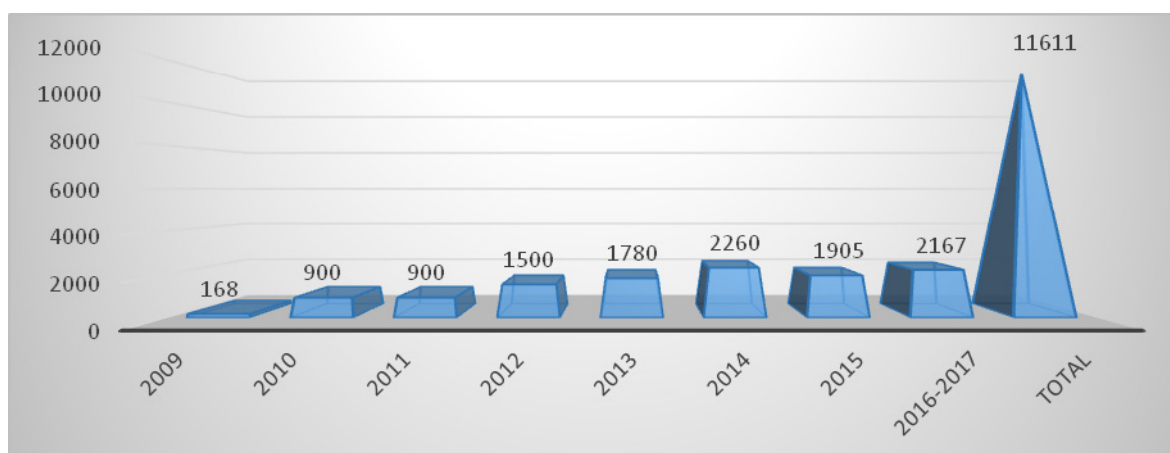
Se constată o creștere semnificativă a numărului entităților auditate în funcție de gradul de complexitate a programelor de finanțare și de gradul de implementare a acestora. Astfel, pentru perioada de programare 2000-2006, numărul entităților auditate crește constant până la nivelul anului 2010. De asemenea, în perioada 2011-2013 se constată o creștere accelerată a entităților cuprinse în cadrul eșantioanelor de audit datorită accesării și implementării fondurilor europene nerambursabile pentru perioada de programare 2007-2013.

Autoritatea de Audit, în vederea îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din regulamentele europene pentru fondurile externe nerambursabile primite de la bugetul UE, a efectuat verificări conform Planului de activitate, în sfera auditului fiind cuprinse **peste 5.200 de entități (publice și private)**.

C6.12.2. Proiecte verificate

Autoritatea de Audit, în vederea îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din regulamentele europene pentru fondurile externe nerambursabile primite de la bugetul UE, a efectuat verificări conform Planului de activitate, în sfera auditului fiind cuprinse **peste 11.500 de proiecte**.

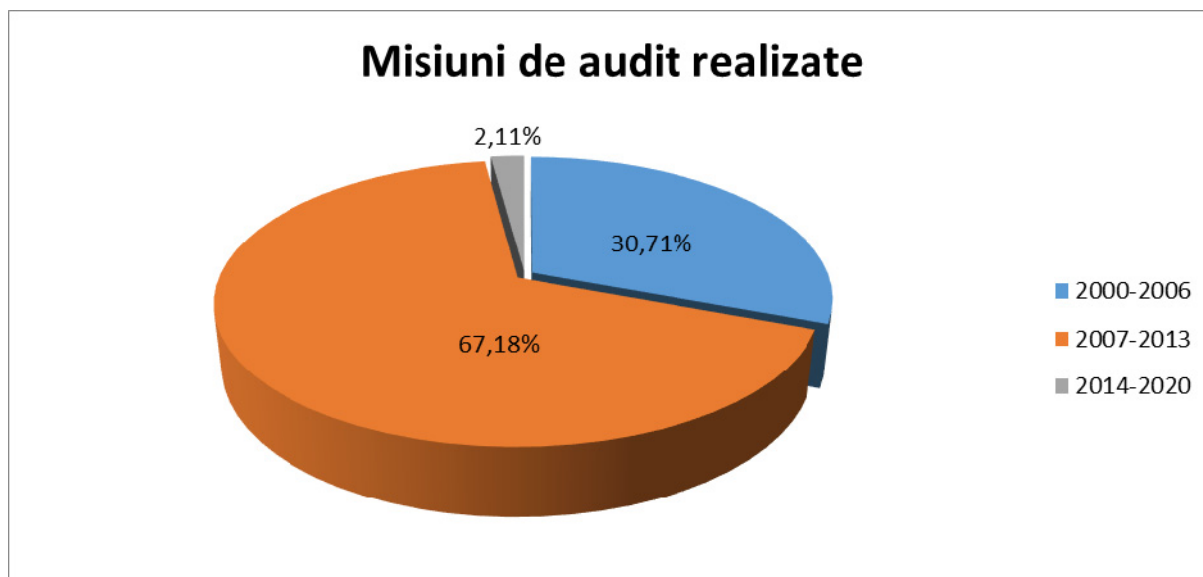
Evoluția numărului de proiecte/măsurile incluse în cadrul eșantioanelor supuse verificărilor este prezentată în cadrul graficului următor:

Evoluția numărului de proiecte/măsurile auditate în perioada 1.01.2008-31.03.2017

C6.12.3. Acțiuni de audit

În conformitate cu cerințele de audit prevăzute în regulamentele europene, precum și cu cele prevăzute în strategiile elaborate de către Autoritatea de Audit au fost desfășurate în perioada 2008-2017 **peste 500 de misiuni de audit** aferente celor trei perioade de programare, conform graficului următor:

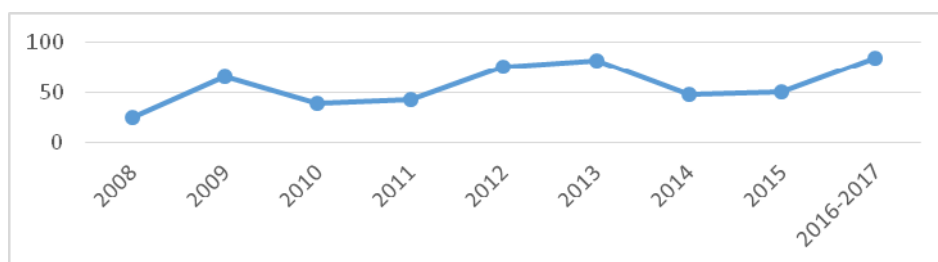
Ponderele misiunilor de audit realizate per perioadă de programare

În perioada de referință, fondurile alocate prin programele de preaderare din perioada 2000-2006 au fost auditate prin intermediul unui număr de peste **160 de misiuni de audit**. Verificările de audit au vizat evaluarea funcționării sistemelor de management și control, legalitatea și regularitatea tranzacțiilor, precum și urmărirea implementării recomandărilor.

Fondurile alocate prin programele finanțate din alocările bugetare ale perioadei de programare 2007-2013 au fost auditate între 2008-2016 prin intermediul unui număr de peste **350 de misiuni de audit**.

Pentru perioada de programare 2014-2020 s-au derulat **11 misiuni de audit**. Dinamica acțiunilor de audit desfășurate se prezintă astfel:

În perioada 2008-2009, munca de audit a fost orientată pe verificarea fondurilor de preaderare PHARE, ISPA și SAPARD și pe evaluarea conformității structurilor de management și control instituite pentru cadrul financiar 2007-2013.

Dinamica misiunilor de audit desfășurate în perioada 1.01.2008-31.03.2017

În ceea ce privește **Programul PHARE**, – Phare 2005, Phare 2006 și Facilitatea de Tranziție, obligațiile Autorității de Audit stipulate în Acordul încheiat între Autoritatea de Audit și Responsabilul Național pentru Autorizarea Finanțării au fost următoarele:

- ➡ verificarea modului de funcționare a sistemelor de management și control;
- ➡ raportarea asupra conformității sistemului de management și control PHARE cu cerințele de acreditare EDIS (Extended Decentralised Implementing System);
- ➡ verificarea a cel puțin 5% din cheltuielile eligibile declarate Comisiei Europene, pe bază de eșantion reprezentativ;

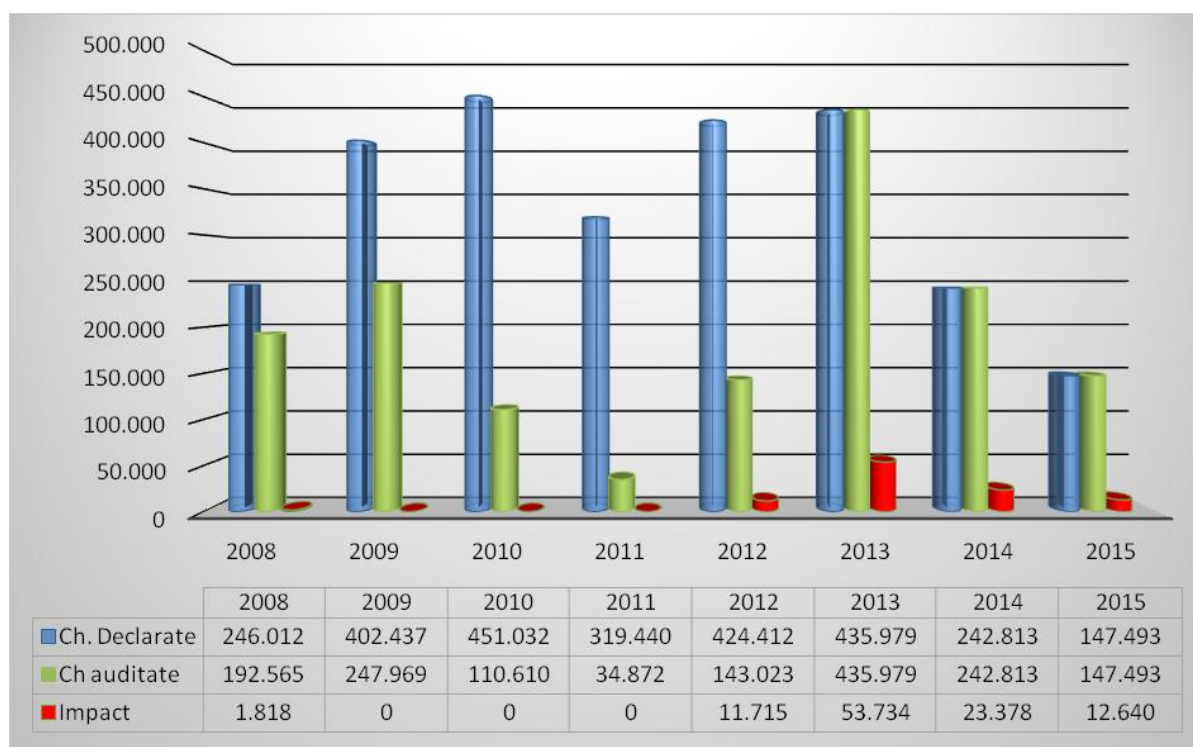
- ➡ întocmirea unui raport anual de audit pus la dispoziția Comisiei Europene, Responsabilului Național cu Autorizarea Finanțării (RNAF) și entităților auditate;
- ➡ verificarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente.

În ceea ce privește **Programul ISPA**, în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, Autoritatea de Audit a elaborat „Strategia-cadru privind realizarea auditului aferent Programului ISPA”, document aprobat în data de 11.01.2006. În baza acestui document a fost elaborat Programul acțiunilor de audit pentru anul 2008, care trebuia să satisfacă următoarele cerințe-cheie:

- ➡ verificările trebuie să acopere cel puțin 15% din totalul cheltuielilor realizate în cadrul fiecărei măsuri;
- ➡ verificările trebuie să cuprindă un ansamblu adecvat de măsuri (tipul măsurilor și dimensiunea cheltuielilor);
- ➡ evaluarea oricărui factor de risc identificat de verificările europene și naționale;
- ➡ verificarea funcționalității tuturor organismelor din cadrul sistemului de management și control, inclusiv personalul implicat.

Impactul financiar al neregulilor constatate de Autoritatea de Audit la nivelul Programului ISPA a fost de **118.783 mii euro**.

Dinamica cheltuielilor declarate și auditate la nivelul Programului de finanțare ISPA este ilustrată în graficul următor:

Evoluțiile cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar aferent neregulilor constatate la nivelul Programului ISPA

În ceea ce privește **programul SAPARD**, misiunile de audit au vizat verificarea capacității APDRP și a ACP de a asigura respectarea reglementărilor europene privind efectuarea plăților și verificarea modului de administrare a contului Euro SAPARD, precum și evaluarea procedurilor și instrucțiunilor Agenției privind înregistrarea și recuperarea debitelor. De asemenea, auditul a avut în vedere și evaluarea cerințelor-cheie privind acreditarea Agenției: autorizare, executare și contabilizare a plăților stabilite prin Acordul Multianual de Finanțare.

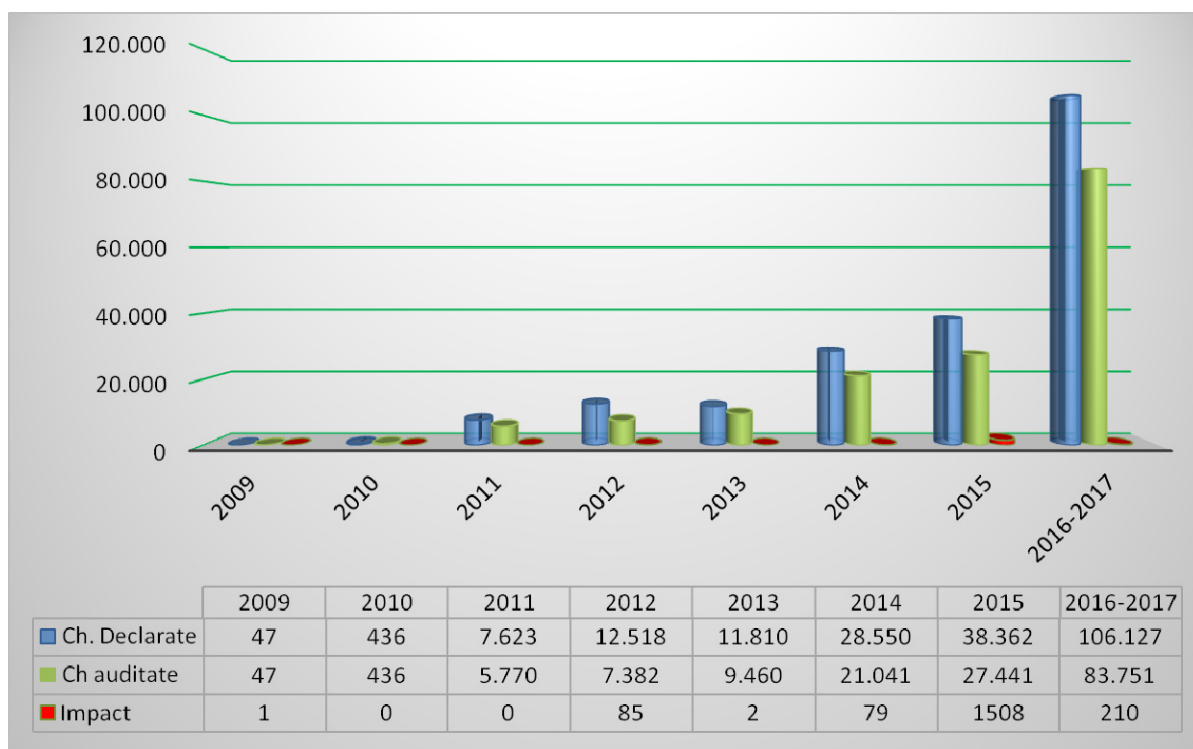
De asemenea, au fost efectuate evaluări privind conformitatea, eligibilitatea și selectarea cererilor de finanțare, contractarea, achizițiile publice, autorizarea și efectuarea plăților, în scopul evaluării mediului de control al Agenției, având în vedere caracteristicile cele mai importante ale unui sistem de control funcțional.

Referitor la acțiunile de audit desfășurate în cursul anului 2008 privind **programele de finanțare aferente perioadei de programare 2007-2013** trebuie menționat că Autoritatea de Audit a avut în primă instanță obligația de a evalua conformitatea sistemelor de management și control aferente programelor operaționale grupate în cadrul obiectivului „Convergență” (conform prevederilor articolului 71(2) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006), demers început în anul 2007. Ca urmare a misiunilor de audit de conformitate și de follow-up desfășurate și concretizate în cadrul rapoartelor și opiniilor transmise de Autoritatea de Audit, Comisia Europeană a acreditat sistemele de implementare aferente programelor operaționale.

În ceea ce privește finanțarea nerambursabilă acordată României în perioada de programare 2007-2013, Autoritatea de Audit a urmărit realizarea a 3 obiective majore: auditarea sistemelor de management și control ale programelor de finanțare acreditate, verificarea eligibilității, regularității și legalității cheltuielilor solicitate la rambursare și monitorizarea implementării recomandărilor auditurilor de sistem și de operațiuni.

Evoluțiile cheltuielilor declarate, cheltuielilor auditate și ale impactului financiar aferent neregulilor constatate la nivelul programelor de finanțare aferente perioadei de programare 2007-2013 sunt prezentate în cadrul graficelor următoare.

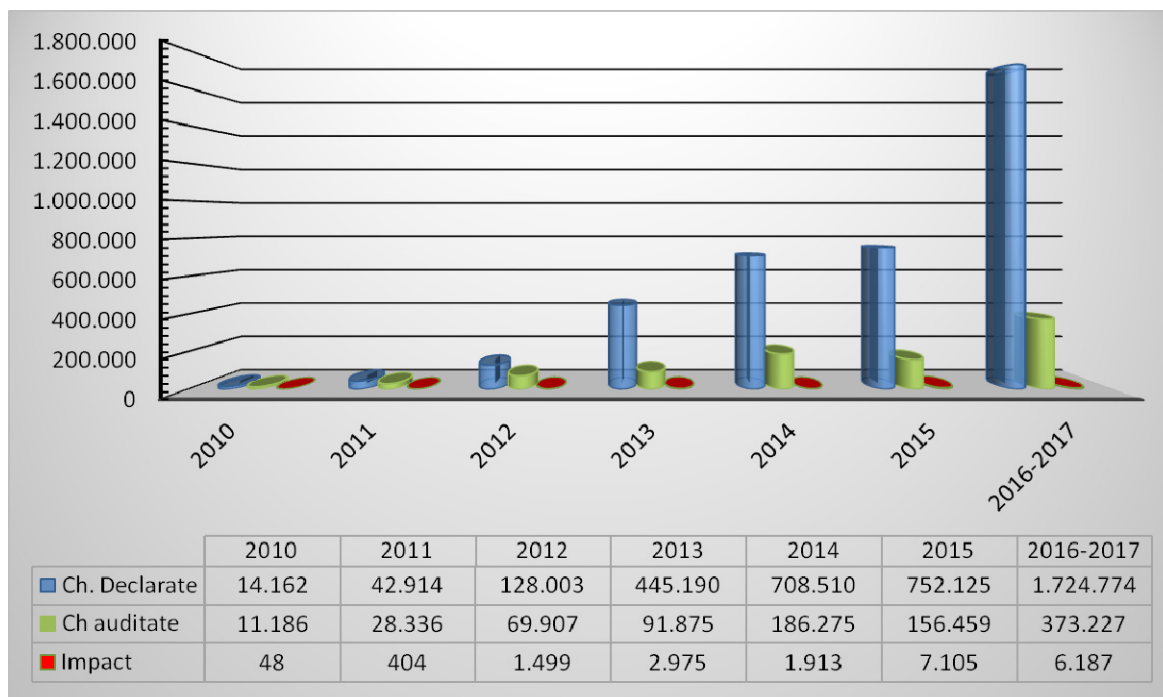
La nivelul Programului Operațional Asistență Tehnică s-au constatat următoarele evoluții:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POAT în perioada 2008-2017

În perioada 2008-31 martie 2017, din totalul de **205.403 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **75,60%**, respectiv **155.328 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **1.855 mii euro**.

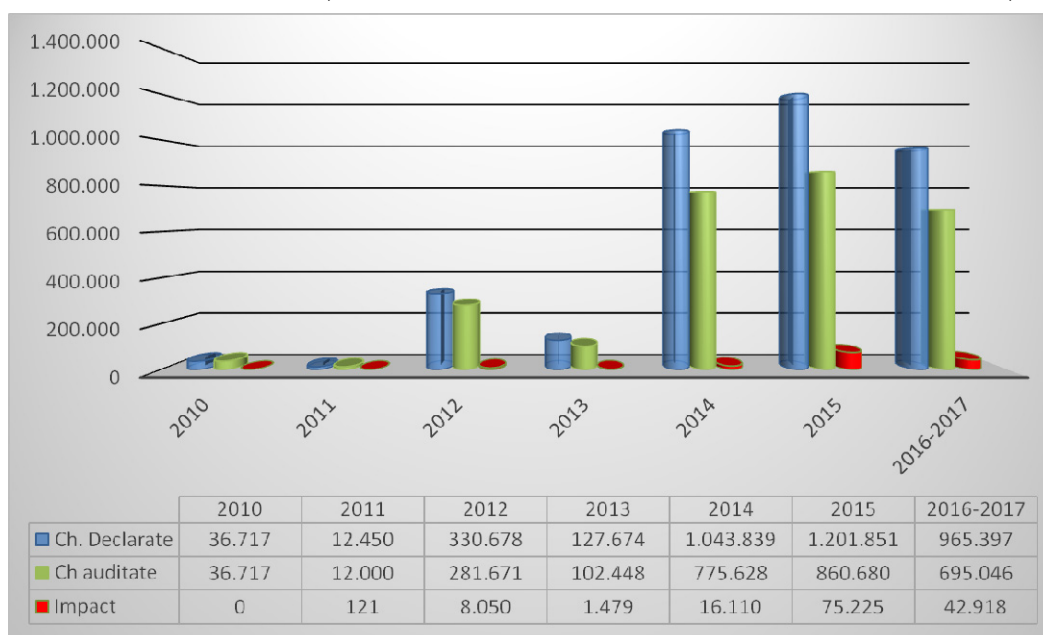
La nivelul Programului Operațional Sectorial Mediu s-au constatat următoarele evoluții:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POS Mediu în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **3.815.678 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **24,04%**, respectiv **917.625 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **20.131 mii euro**.

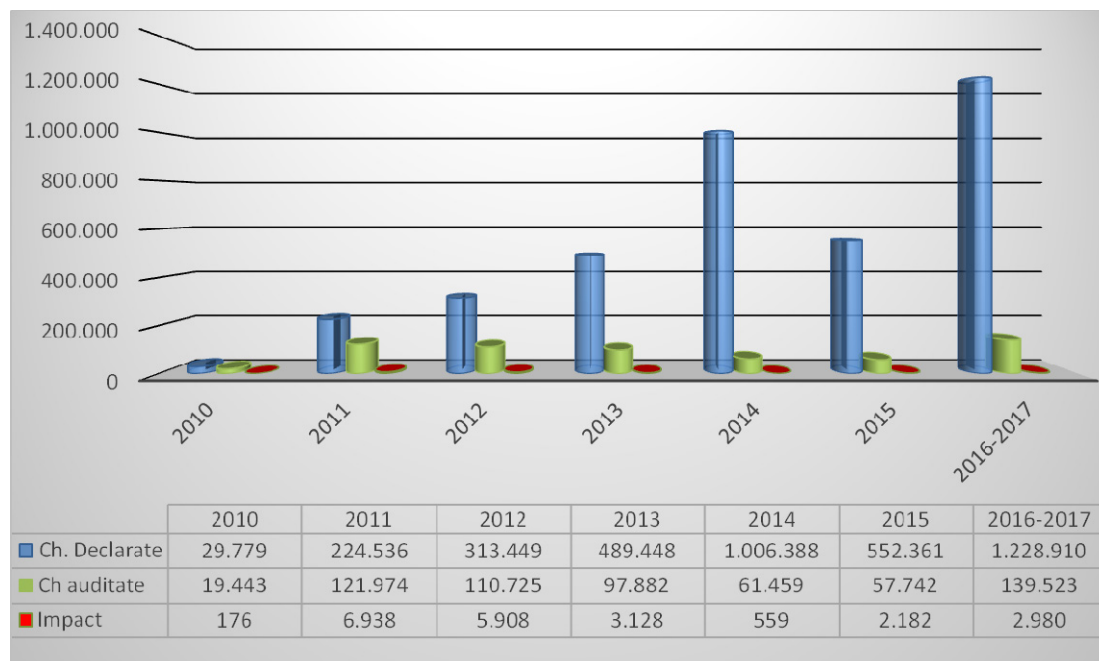
La nivelul Programului Operațional Sectorial Transport s-au constatat următoarele evoluții:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POS Transport în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **3.718.606 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **74,33%**, respectiv **2.764.190 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **143.093 mii euro**.

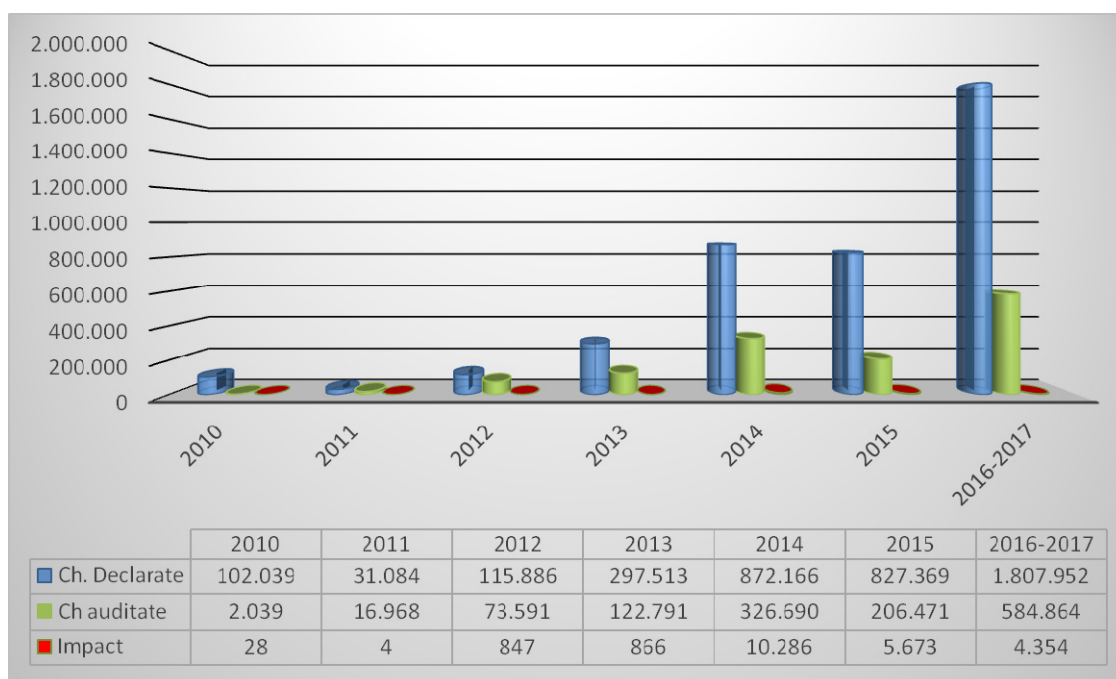
La nivelul Programului Operațional Regional, evoluțiile celor trei indicatori sunt următoarele: cheltuieli declarate, cheltuieli auditate și impactul financiar asociat neregulilor constatate sunt prezentate sintetic în următoarele grafice:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POR în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **3.844.871 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **15,83%**, respectiv **608.748 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **21.871 mii euro**.

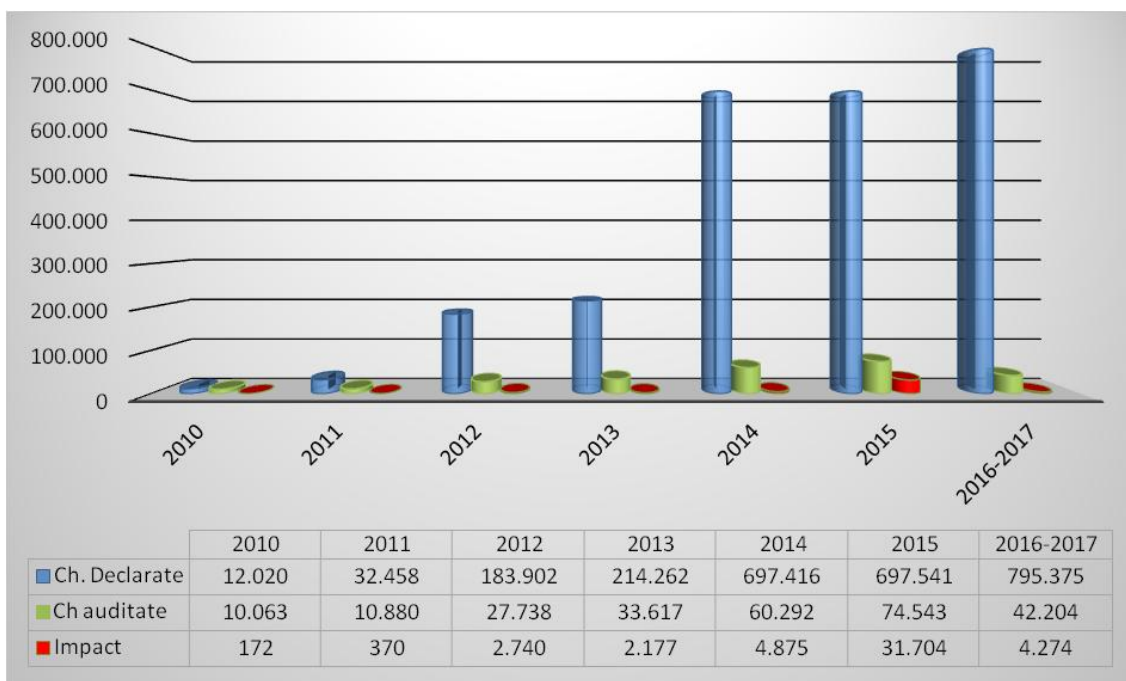
Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice a avut următoarea dinamică:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POS CCE în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **4.054.009 mii euro** cheltuieli declarate, au fost auditate **32,89%**, respectiv **1.333.414 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **22.058 mii euro**.

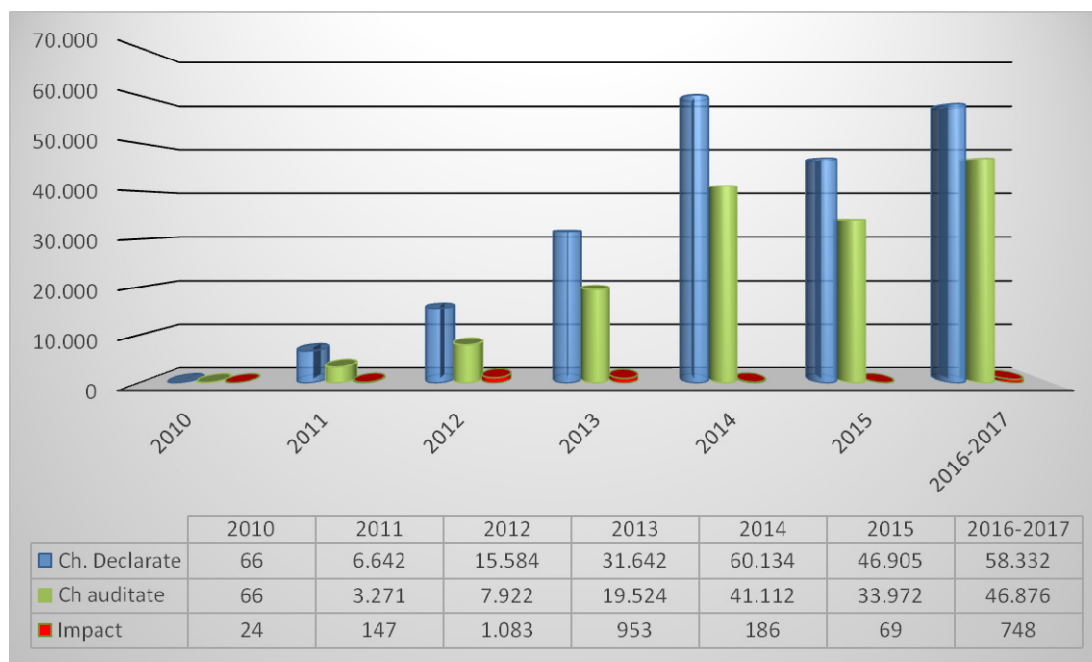
La nivelul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane s-a constatat următoarea evoluție:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POS DRU în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **2.632.974 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **9,85%**, respectiv **259.337 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **46.312 mii euro**.

La nivelul Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative s-au constatat următoarele evoluții:

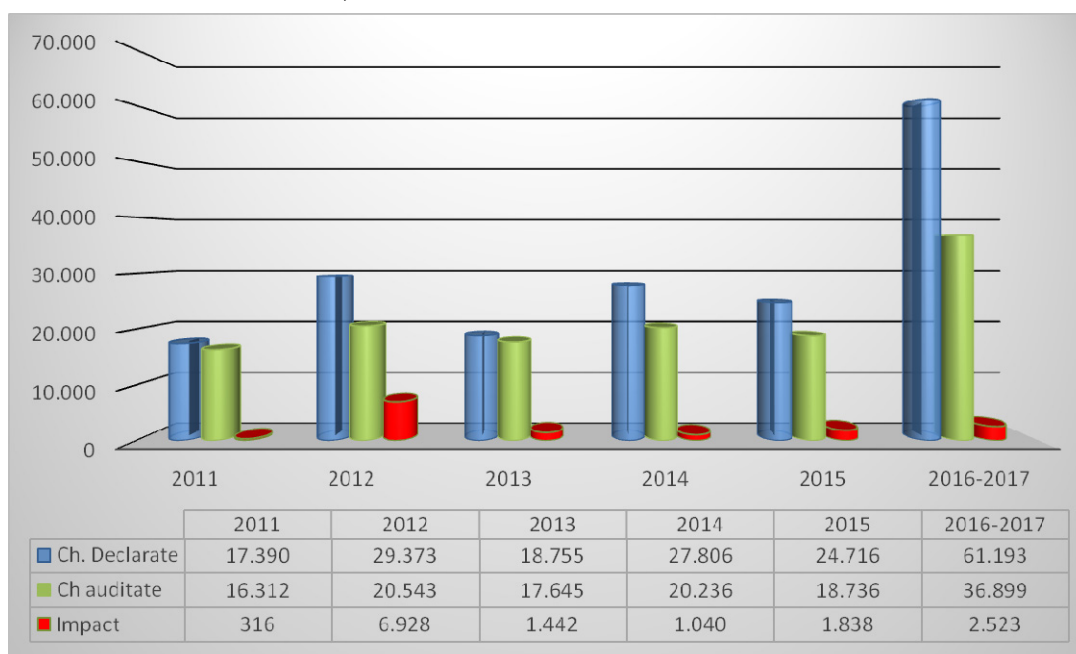

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POS DCA în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **219.305 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **69,65%**, respectiv **153.743 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **3.210 mii euro**.

În concluzie, la nivelul instrumentelor structurale finanțate în cadrul perioadei de programare 2007-2013 au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în cuantum de **18.490.916 mii euro**, verificate de Autoritatea de Audit, **33,48%** reprezentând **6.191.025 mii euro**, impactul financiar agregat al neregulilor constatate fiind de **259.370 mii euro**.

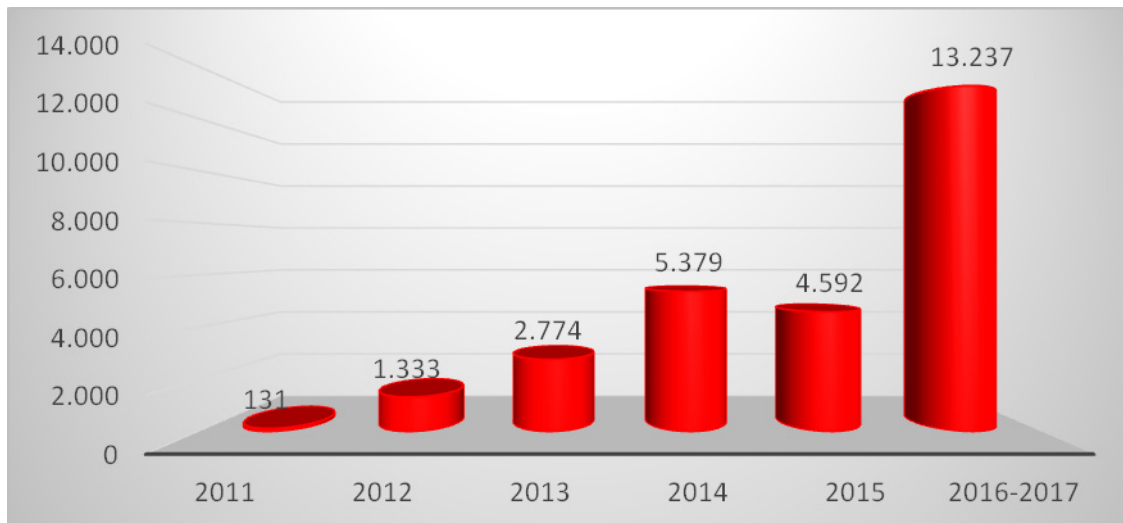
La nivelul Programului Operațional pentru Pescuit se observă următoarea dinamică:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul POP în perioada 2008-2017

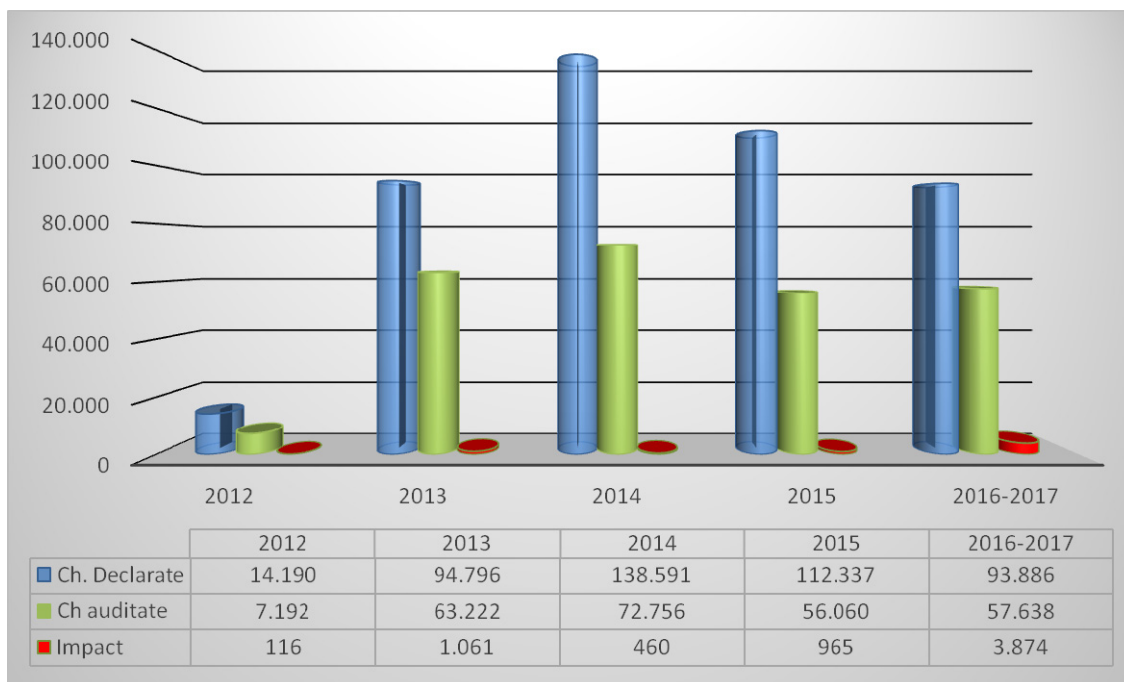
În perioada de referință, din totalul de **197.233 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **72,74%**, respectiv **130.371 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **14.087 mii euro**.

În ceea ce privește fondurile europene nerambursabile destinate sectorului agricol, în speță programele FEADR și FEAGA, s-a constatat următoarea evoluție a impactului financiar asociat deficiențelor constatate de Autoritatea de Audit în perioada de referință:

Dinamica impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul FEADR și FEAGA în perioada 2008-2017

La nivelul Programelor de Cooperare Transfrontalieră și a altor categorii de fonduri, evoluțiile celor trei indicatori – cheltuieli declarate, cheltuieli auditate și impactul financiar asociat neregulilor constatate, sunt prezentate sintetic în următorul grafic:

Dinamica cheltuielilor declarate, auditate și a impactului financiar al neregulilor constatate la nivelul programelor de cooperare transfrontalieră și a altor fonduri în perioada 2008-2017

În perioada de referință, din totalul de **453.800 mii euro** cheltuieli declarate au fost auditate **56,60%**, respectiv **256.868 mii euro**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **6.476 mii euro**.

În ceea ce privește **perioada de programare 2000-2006**, ca urmare a muncii de audit desfășurate, au fost identificate nereguli cu impact financiar în cheltuielile declarate în valoare de **118.739 mii euro**.

Referitor la perioada de programare 2007-2013, până la 31 martie 2017, au fost identificate nereguli cu impact financiar în cheltuielile declarate în valoare de **307.379 mii euro**.

În concluzie, activitatea derulată de Autoritatea de Audit s-a concretizat în identificarea unor nereguli cu impact financiar total în cheltuielile declarate Comisiei Europene în valoare de 426.118 mii euro.

C6.12.4. Tipologia deficiențelor constatate

Pentru **perioada de programare 2000-2006**, principalele constatări rezultate din misiunile de audit desfășurate la nivelul programelor **PHARE** se referă la decontarea unor cheltuieli fără prezentarea documentelor justificative, decontarea unor lucrări, servicii și bunuri achiziționate care fie nu erau executate/prestate, fie nu erau în legătură cu activitățile proiectului, fie nu au fost executate/prestate/achiziționate pe perioada derulării proiectului sau contractului, după caz, nerespectarea prevederilor contractelor de finanțare, deficiențe cu privire la utilizarea avansului către beneficiari, modificarea obiectivelor contractelor fără aprobarea Comisiei Europene, nerealizarea obiectivelor prevăzute în contracte și, nu în ultimul rând, nereguli privind inițierea și derularea procedurilor de achiziții publice.

În ceea ce privește **Programul ISPA**, deficiențele constatate au fost încadrate, în funcție de obligațiile ce i-au revenit Autorității de Audit și cuprinse în regulamentele europene specifice, în două categorii, respectiv deficiențele identificate în funcționarea sistemului de management și control care au vizat îndeosebi:

- ➡ Deficitul de personal înregistrat la nivelul AM ex-ISPA;
- ➡ Necorelarea atribuțiilor personalului AM ex-ISPA cu prevederile acordurilor de implementare;
- ➡ Separarea necorespunzătoare a funcției de plată de cea de verificare a documentelor suport anexate cererilor intermediare de plată la nivelul OI CFR.

Și nereguli privind cheltuielile declarate în perioada de referință:

- ➡ Efectuarea unor cheltuieli neeligibile;
- ➡ Utilizarea criteriului „experienței experților” drept criteriu de evaluare, încălcându-se prevederile

art. 53 alin. (1) din Directiva CE 18/2004;

- ➡ Reducerea ilegală a termenului de depunere a ofertelor/candidaturilor;
- ➡ Nefinalizarea tuturor neregulilor constatate în cadrul unor rapoarte specifice;
- ➡ Neaplicarea la nivelul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii a funcției de control în vederea stabilirii creanțelor bugetare rezultate din nereguli, a prejudiciilor și a persoanelor fizice și/sau juridice debitoare, nerespectând prevederile *OG nr. 79/2003*;
- ➡ Nerespectarea obligațiilor contractuale privind emiterea Ordinelor de variație de către Inginerul Consultant.

Pentru programul **SAPARD** au fost identificate deficiențe cu impact financiar privind neînregistrarea tuturor debitelor identificate în Registrul debitorilor, reconcilierea datelor din sistemul informatic ProSys cu datele înregistrate în contabilitate în ceea ce privește suma debitelor. Beneficiarii nu au respectat cerințele de eligibilitate cuprinse în cadrul contractelor de finanțare, fiind identificate investiții nefuncționale. Recuperarea debitelor din următoarea tranșă de plată s-a efectuat fără respectarea procedurii specifice de constatare a neregulilor și de recuperare a datoriilor. De asemenea, au fost detectate cheltuieli neeligibile, rezultate ca urmare a derulării procedurilor de achiziții publice de către beneficiari, lucrări executate în afara perioadei de eligibilitate, depășirea valorii contractelor încheiate, executarea de lucrări neconforme cu cerințele de calitate și deficiențe privind înregistrarea operațiunilor contabile în cadrul conturilor de debitori.

În ceea ce privește **Programul Facilitatea de Tranziție**, deficiențele constatate se referă la neîndeplinirea condițiilor de eligibilitate a unor parteneri, stabilirea eronată, în unele cazuri, de către reprezentanții OPCP a sumelor de recuperat, neînstituirea unui sistem de verificare a eligibilității cheltuielilor efectuate de către beneficiarii finali din cofinanțarea paralelă pentru proiectele de twinning și constatarea unor cheltuieli neeligibile.

Pentru **perioada de programare 2007-2013**, în conformitate cu prevederile art. 62 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, Autoritatea de Audit a asigurat efectuarea de acțiuni de audit în scopul obținerii asigurării că sistemele de management și control funcționează eficient (audit de sistem), iar cheltuielile declarate Comisiei Europene sunt corecte și legale. Sumarul anual al acțiunilor de audit întreprinse, precum și rezultatele acestora au fost sintetizate în cadrul rapoartelor anuale de control transmise Comisiei Europene prin intermediul sistemului informatic SFC2007.

Principalele deficiențe constatate în cadrul misiunilor de audit de sistem au vizat aspecte precum: insuficiența personalului, nerespectarea procedurilor de evaluare și selecție a cererilor de finanțare, lipsa unei piste de audit clare, neactualizarea corespunzătoare a cadrului procedural, documente justificative incomplete care atestă verificările de management efectuate, erori identificate în evidențele contabile aferente operațiunilor finanțate, întârzieri semnificative înregistrate în procesul de introducere a datelor în cadrul sistemului informatic SMIS-CSNR, neefectuarea reconcilierilor contabile cu datele din SMIS-CSNR.

Acțiunile de audit care au vizat verificarea eligibilității, regularității și legalității cheltuielilor solicitate la rambursare au condus la identificarea unui număr semnificativ de deficiențe/nereguli. Deficiențele au vizat abateri de la normele privind achizițiile publice și normele de eligibilitate a cheltuielilor, neregulile identificate au vizat aspecte precum:

- ➡ Nerespectarea de către autoritățile responsabile a prevederilor referitoare la condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a beneficia de reducerea termenului-limită pentru depunerea ofertelor;
- ➡ Încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile;
- ➡ Modificarea nejustificată a perioadei de execuție a contractelor de lucrări prin semnarea unor acte adiționale atunci când durata de execuție a reprezentat factor de evaluare în atribuirea contractului;
- ➡ Neîndeplinirea de către ofertele declarate câștigătoare a cerințelor minime de calificare și selecție stabilite de autoritatea contractantă prin documentația de atribuire;
- ➡ Impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe de calificare și selecție restrictive;
- ➡ Nerespectarea principiilor transparenței și egalității de tratament în evaluarea și selecția ofertelor;

- ➡ Existența situațiilor de conflict de interese;
- ➡ Autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli neeligibile solicitate de beneficiari;
- ➡ Nerespectarea de către beneficiari a obligațiilor privind informarea și publicitatea la nivel de proiect;
- ➡ Înregistrarea de întârzieri semnificative în contractarea și execuția lucrărilor;
- ➡ Nerespectarea surselor de finanțare cuprinse în cadrul planului de cheltuieli anexat contractului de finanțare;
- ➡ Utilizarea fondurilor din cadrul fondului special al proiectului pentru alte destinații, fiind încălcate prevederile contractului de finanțare;
- ➡ Neinformarea beneficiarilor cu privire la rezultatul verificărilor administrative a cererilor de finanțare, a motivelor considerării anumitor sume neeligibile și asupra drepturilor acestora de a contesta deciziile autorităților de management;
- ➡ Nerespectarea termenelor procedurale de efectuare a plăților către beneficiari;
- ➡ Neefectuarea vizitelor de monitorizare tehnică planificate.

Principalele constatări rezultate în urma derulării acțiunilor de audit la nivelul **FEADR** au vizat îndeosebi deficiențe în legătură cu respectarea de către APDRP a criteriilor de acreditare – proceduri contabile neadecvate, neefectuarea reconcilierilor în cadrul sumelor recuperate, nereglementarea procedurală a modului de compensare a suprafețelor și întârzieri semnificative în derularea misiunilor de control la fața locului. În ceea ce privește implementarea programului, la nivelul unui număr semnificativ de beneficiari s-au efectuat plăți duble, s-au autorizat eronat sume la plată în condițiile în care erorile stabilite la controlul pe teren a suprafețelor declarate nu au fost corect gestionate și introduse în sistemul informatic IACS.

În ceea ce privește **FEGA**, au fost identificate deficiențe cum ar fi: neformalizarea procedurală a modalității de înregistrare a neregulilor constatate și lipsa supervizării în procesul de autorizare a plăților. În materie de conformitate, au fost constatate deficiențe privind erori administrative cu impact financiar nerecuperate și raportări eronate. De asemenea, au fost identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea sistemului informatic, nereflectarea în manualele de proceduri APIA a fluxului operațional privind înregistrarea neregulilor constatate în modulul informatic „Debtors” și neefectuarea reconcilierilor corespunzătoare aferente funcțiilor de autorizare, plată și contabilizare ale agenției. De asemenea, ca urmare a verificărilor privind conformitatea operațiunilor, au fost evidențiate deficiențe privind calcularea greșită a cuantumului penalităților, privind depunerea cu întârziere a cererii de plată de sprijin pe suprafață, autorizarea eronată a plăților și întocmirea eronată a documentelor care reflectă date privind suprafețele agricole.

Referitor la **Programul Operațional pentru Pescuit** au fost identificate deficiențe în cadrul procesului de evaluare și selecție a cererilor de finanțare cu privire la calitatea verificărilor de management asupra eligibilității unor cheltuieli și a achizițiilor publice în cazul Axei prioritare 5, asistență tehnică și axei prioritare 2, măsura 2.4. La nivelul Autorității de Certificare, s-a constatat că aceasta nu are asigurată facilitatea de a verifica prin intermediul sistemului informatic SIM-POP cheltuielile efectuate până la nivel de factură, astfel încât aceste cheltuieli să poată fi certificate în mod operativ, precum și faptul că nu au fost efectuate verificări în vederea certificării cheltuielilor aferente Axei prioritare 5 Asistență tehnică.

Referitor la **Programele de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria și România-Serbia** au fost identificate deficiențe în ceea ce privește calitatea controalelor instituite pentru detectarea potențialelor suprapuneri între aplicațiile depuse, autorizarea cheltuielilor declarate de către beneficiari, încălcări ale legislației privind achizițiile publice și imposibilitatea sistemului informatic MIS-ETC de a genera în mod corect declarațiile lunare de cheltuieli ale Autorității de Management și aplicațiile de plată ale Autorității de Certificare către Comisia Europeană.

La nivelul **Fondului European pentru Refugiați**, constatările formulate au vizat deficiențe precum utilizarea unor cursuri de schimb eronate privind transformarea în euro a contravalorii cheltuielilor efectuate, precum și identificarea unor cheltuieli neeligibile din componenta de asistență tehnică a programului.

În cadrul procesului de implementare a **Programului General „Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii”**, deficiențele identificate la nivelul autorității responsabile și la nivelul autorității delegate, au vizat aspecte precum: insuficiența personalului și a monitorizării fie a sarcinilor delegate, fie a proiectelor; lipsa unui sistem informatic care să asigure colectarea datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, aferente programului; asigurarea unei piste de audit adecvate. La nivelul Autorității de Certificare, deficiențele au vizat neefectuarea tuturor misiunilor de control la fața locului în scopul certificării; reglementarea modalității prin care autoritatea de certificare se asigură că declarația de cheltuieli provine dintr-un sistem contabil fiabil (de încredere).

Concluzionând, cea mai mare parte din neregulile cu impact financiar provin din sfera achizițiilor publice, ca urmare a nerespectării/interpretării eronate sau aplicării necorespunzătoare a prevederilor stabilite de legislația în materie de achiziții. În ceea ce privește abaterile de la respectarea legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor este de menționat că acestea au vizat atât modul de atribuire a contractelor, cât și modul de derulare a contractului. Dintre cele mai frecvente abateri întâlnite amintim: utilizarea unor criterii restrictive, derularea unor proceduri de achiziție fără respectarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență, declararea câștigătoare a unor oferte neconforme, neasigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență, încheierea unor acte adiționale fără asigurarea unui cadru competitiv și în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile.

Cea de-a doua zonă principală în care au fost detectate nereguli cu impact financiar o reprezintă nerespectarea normelor privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare stabilite prin regulamente europene, actele normative naționale sau prin contractele de finanțare.

O mare parte din neregulile detectate se datorează și calității necorespunzătoare a documentelor furnizate de către beneficiarii de fonduri, în vederea rambursării cheltuielilor în sensul că în multe cazuri aceste documente fie lipsesc, fie sunt incomplete sau incorect întocmite, fie nu sunt suficient de relevante pentru a demonstra realitatea și legalitatea cheltuielii realizate și solicitate la rambursare. Spre exemplu, au fost solicitate și decontate cheltuieli pentru achiziționarea de bunuri care nu respectă caracteristicile tehnice menționate în cererea de finanțare și în anexele contractului de finanțare; au fost solicitate și decontate cheltuieli de personal cu încălcarea prevederilor din cererea de finanțare, a fost depășită intensitatea maximă a ajutorului de stat acordată pentru proiect; au fost solicitate și decontate unele lucrări pentru obiective care ulterior au fost dezafectate sau care nu au fost realizate pe amplasamentul stabilit prin contractul de finanțare; au fost decontate cheltuieli pentru lucrări sau servicii neexecutate sau pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau fără ca acestea să îndeplinească cerințele contractuale; au fost solicitate și autorizate la plată cheltuieli care nu erau prevăzute în cererea de finanțare sau pentru echipamente și servicii care nu au respectat un management financiar riguros sau reprezentând echipamente și unelte care sunt componente de rezervă (piese de schimb). De asemenea, au fost identificate erori ca urmare a utilizării unui curs de schimb incorect, iar în anumite cazuri nu s-a obținut o asigurare rezonabilă cu privire la eligibilitatea unor parteneri în cadrul proiectelor.

În ceea ce privește fondurile destinate agriculturii, cele mai frecvente erori cu impact financiar vizează efectuarea plăților directe către fermieri, deși documentele doveditoare ale dreptului de utilizare/proprietate nu probau într-o manieră suficientă și adecvată utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal, sau ca urmare a depunerii de către beneficiari a unor declarații sau cereri de plată inexacte, în sensul supradecларării suprafețelor de teren sau a efectivelor de animale eligibile; autorizării unor plăți pentru suprafețe de teren nedeclarate integral; nerespectării angajamentelor de agro-mediu.

Problemele orizontale constatate se referă la:

- ➡ Achiziții publice – abordate cu ocazia auditului de sistem sau auditului operațiunilor;
- ➡ Cheltuieli neeligibile – abordate cu ocazia auditului de sistem sau auditului operațiunilor;
- ➡ Tratamentul neregulilor – abordate cu ocazia auditului de sistem;
- ➡ Revizuirea sistemelor IT – abordate cu ocazia auditului de sistem;

- ➡ Dezvoltarea durabilă – abordate cu ocazia auditului de sistem;
- ➡ Egalitatea de șanse – abordate cu ocazia auditului de sistem;
- ➡ Ajutorul de stat – abordate cu ocazia auditului de sistem.

C6.12.5. Abordarea Autorității de Audit privind deficiențele de sistem

Comisia Europeană – Direcția Generală Politică Regională a semnalat autorităților române deficiențe semnificative identificate în sistemul de management și control aferent verificărilor de management ale autorităților de gestionare asupra procedurilor de achiziții publice pentru proiectele cofinanțate de Uniunea Europeană în România. Având în vedere disfuncționalitățile semnalate, reprezentanții DG Regio au solicitat autorităților române să întreprindă măsuri corective în legătură cu deficiențele semnalate în sensul de a crește eficiența acestora și de a oferi asigurare cu privire la legalitatea și regularitatea cheltuielilor certificate la CE.

În acest context, pentru a răspunde cerințelor Comisiei Europene, Autoritatea de Audit și-a adaptat programul de activitate, atât prin declanșarea unor acțiuni suplimentare de audit, cât și prin introducerea unor obiective noi de audit în cadrul misiunilor aflate în derulare, în concordanță cu direcțiile de acțiune solicitate de către Comisia Europeană.

Autorității de Audit i s-a solicitat evaluarea implementării măsurilor corective și raportarea rezultatelor evaluării către CE. Prin verificările efectuate, Autoritatea de Audit a evaluat modul în care au fost implementate următoarele acțiuni corective:

- ➡ alinierea și detalierea rolului și funcțiilor tuturor instituțiilor implicate în procesul de verificare a achizițiilor publice;
- ➡ asigurarea unei responsabilizări corespunzătoare a instituțiilor care verifică ex-ante achizițiile publice (Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice – ANRMAR, Unitatea de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice – UCVAP), prin integrarea formală în cadrul sistemelor de management și control;
- ➡ întărirea eficienței verificărilor achizițiilor publice pe toate palierele înainte de solicitarea la rambursare;
- ➡ asigurarea funcționării mecanismului capacității de corecție la nivelul autorității de management și autorității de certificare;
- ➡ verificarea (pe baza unei analize de risc) procedurilor de achiziții aferente cheltuielilor deja certificate Comisiei Europene, precum și aplicarea măsurilor corective acolo unde sunt detectate deficiențe.

Astfel, în cadrul auditului de sistem din semestrul al II-lea 2011 au fost stabilite obiective suplimentare privind evaluarea modului în care Autoritățile de Management s-au asigurat de respectarea legislației naționale și europene în domeniul achizițiilor publice pentru cheltuielile deja certificate către Comisia Europeană. Astfel, Autoritatea de Audit a reformat, pe bază de eșantion, activitatea Autorităților de Management în ceea ce privește verificarea achizițiilor publice aferente programelor operaționale finanțate din instrumente structurale, efectuând, totodată, și propriile verificări asupra contractelor de achiziție publică pentru care au fost certificate cheltuieli Comisiei Europene în anul 2011.

Pentru neregulile identificate, Autoritatea de Audit a recomandat recuperarea acestora, iar în cazul deficiențelor legate de nerespectarea reglementărilor naționale și europene privind achizițiile publice, s-a recomandat aplicarea de corecții financiare în conformitate cu prevederile *OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente* și ale Ghidului privind stabilirea corecțiilor financiare care trebuie aplicate cheltuielilor cofinanțate din fondurile structurale și fondul de coeziune în caz de nerespectare a normelor în materie de contracte de achiziții publice (COCOF 07/0037/03-RO).

Au fost verificate contracte de achiziții publice în valoare de **671.109 mii euro**, fiind aplicate corecții financiare în valoare de **52.336 mii euro**, reprezentând **8%** din valoarea cumulată. Impactul financiar al corecțiilor în cheltuielile declarate în perioada de referință a fost de **4.676 mii euro**.

Neregulile constatate s-au regăsit la nivelul a 4 programe operaționale, respectiv PO Regional, POS

Creșterea Competitivității Economice, POS Mediu și POS Transport, programe suspendate total sau parțial ca urmare a deciziilor adoptate de Comisia Europeană.

Sintetizând rezultatele evaluării efectuate de către Autoritatea de Audit cu privire la activitatea desfășurată de către Autoritățile de Management pentru verificarea/reverificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene, concluzia generală a fost că prin natura verificărilor s-au acoperit, în principal, zonele de risc identificate, iar gradul de acoperire a contractelor/procedurilor de achiziție verificate de către autoritățile de management a fost considerat la un nivel corespunzător. Având în vedere natura neregulilor constatate de către Autoritatea de Audit, s-a apreciat că profunzimea verificărilor efectuate de către autoritățile de management nu s-a efectuat la un nivel adecvat, nefiind identificate de către autoritățile de management toate neregulile existente în cadrul contractelor/procedurilor de achiziție publică verificate.

Totodată, au fost derulate și acțiuni de verificare a modului de organizare, funcționare a ANRMAP și UCVAP, fiind obținută o asigurare rezonabilă că acestea, din punct de vedere legal, au fost responsabilizate corespunzător în procesul de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice și integrate (formal) în sistemele de management și control, respectându-se astfel principiile generale stabilite prin Regulamentele CE. Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul acestor entități, au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării ANRMAP și UCVAP.

Acțiuni de audit suplimentare care au vizat deficiențele de sistem privind modul în care autoritățile naționale din cadrul sistemului de management și control s-au asigurat de respectarea cadrului legal european și național din domeniul achizițiilor publice, au fost desfășurate și în cursul anilor 2012, 2013 și 2014, rezultatele verificărilor fiind luate în considerare de Comisia Europeană, care a decis reluarea rambursării cheltuielilor din cadrul aplicațiilor de plată transmise în cazul programelor operaționale care au fost suspendate.

C6.12.6. Asigurarea calității auditului

În anul 2011 au fost efectuate două acțiuni privind controlul calității auditului desfășurat de direcțiile de specialitate la nivelul POS Mediu și PODCA pentru evaluarea sistemelor de management și control instituite pentru implementarea celor două programe operaționale.

Acțiunile de control au asigurat verificarea modului în care direcțiile de specialitate au derulat etapele procesului de audit desfășurate în cadrul auditului de sistem POS Mediu și PODCA în conformitate cu strategia de audit, standardele internaționale de audit și procedurile de lucru aprobate.

Ca urmare a verificărilor efectuate a rezultat că în cea mai mare parte, activitățile desfășurate în cadrul etapelor de planificare, execuție, raportare, pentru misiunile de audit de sistem supuse verificărilor de calitate s-au desfășurat în concordanță cu strategia de audit, standardele internaționale de audit și procedurile de lucru aprobate.

Autoritatea de Audit a urmărit, prin recomandările formulate, consolidarea sistemelor de management și control în scopul creșterii eficienței acestora, îndeosebi întărirea controalelor de prim nivel în două zone cu risc ridicat – procesele de verificare a eligibilității cheltuielilor declarate Comisiei Europene și procedurile de achiziții publice.

Rezultatele verificărilor efectuate au reliefat o altă zonă caracterizată de un grad de risc ridicat și anume procesul de monitorizare a sarcinilor delegate, eforturile depuse vizând obținerea asigurării rezonabile că activitățile desfășurate la nivelul diferitelor organisme intermediare respectă cerințele comunitare specifice. Nu în ultimul rând, o altă zonă sensibilă identificată a fost reprezentată de necesitatea asigurării acurateței și completitudinii datelor din sistemele informatice de monitorizare financiară.

În anul 2012 a fost desfășurată o acțiune de control privind evaluarea calității activităților derulate în cazul misiunilor de audit de operațiuni pentru programele operaționale finanțate din FEDR și FEDR/FC, respectiv POS CCE și POS Mediu. A fost evaluată calitatea muncii de audit desfășurată atât la nivel central, cât și la nivel teritorial pentru auditarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2011.

Auditul a urmărit, în principal, evaluarea calității procesului de revizuire exercitat la nivel central

asupra muncii de audit realizate la nivel regional. Au fost cuprinse în verificări structurile teritoriale de audit Oficiul Regional de Audit (ORA) Timiș, ORA Cluj, ORA Călărași, ORA Dolj.

Referitor la calitatea muncii de audit desfășurate la nivel teritorial s-a constatat că oficiile regionale de audit trebuie să acorde o mai mare atenție etapelor de execuție și revizuire în ceea ce privește anumite aspecte. În acest sens este necesară luarea unor măsuri care să conducă la întărirea activităților specifice de audit (de exemplu, o supervizare sporită din partea șefilor ORA a activității echipelor de audit de la nivel teritorial sau ședințe de îndrumare la începerea acțiunilor de audit).

În ceea ce privește activitatea de revizuire la nivel central s-a apreciat că este necesară o mai bună comunicare cu nivelul teritorial, atât în fazele premergătoare etapei de revizuire, cât și în cadrul derulării acesteia, în special, în ceea ce privește prezentarea motivelor care conduc la nepreluarea în raportul preliminar a aspectelor constatate la nivelul teritorial.

În anul 2014 s-a derulat o misiune de evaluare a calității muncii de audit desfășurate de către auditorii de la nivel central și teritorial cu ocazia misiunii pentru realizarea auditului aferent FEADR pentru exercițiul financiar 2013.

Au fost verificate următoarele structuri: Direcția de audit a fondurilor pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit (DAFADRP) – Serviciul pentru auditul Fondului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (SAFEADR), ORA Neamț – Compartimentul Iași, ORA Timiș, ORA București-Ilfov – Compartimentul Dâmbovița, ORA Cluj – Compartimentul Satu-Mare.

În cadrul misiunii de control a calității a fost urmărit, atât la nivel central, cât și la nivel teritorial, modul în care etapele procesului de audit care vizează planificarea, execuția, raportarea și revizuirea muncii de audit s-au derulat în conformitate cu cerințele standardelor profesionale de audit și cu cerințele Comisiei Europene specifice pentru implementarea FEADR.

În urma evaluării calității muncii de audit desfășurate în cazul auditului sistemelor de management și control intern și a operațiunilor derulate prin FEADR în anul 2013 a rezultat că activitățile derulate la nivelul central și la nivelul oficiilor regionale de audit verificate (ORA București-Ilfov, ORA Cluj, ORA Neamț, ORA Timiș) s-au efectuat în concordanță cu standardele profesionale de audit aplicabile, liniile directe specifice, procedurile de lucru și metodologia aprobate, cu excepția anumitor aspecte ce necesită îmbunătățiri la nivelul etapelor procesului de audit. Astfel, pentru creșterea calității muncii de audit este necesară întocmirea cu regularitate a documentului cu privire la înțelegerea entității, valorificarea unitară a constatărilor la nivel teritorial, acordarea unei atenții mai mari în procesul de revizuire a constatărilor formulate la nivel teritorial a argumentelor/probelor de audit prezentate de auditorii publici externi de la nivel teritorial.

C6.12.7. Închiderea perioadei de programare 2007-2014

Un element de noutate față de activitățile desfășurate de către Autoritatea de Audit până în 2015 a fost reprezentat de pregătirea procesului de închidere pentru programele de finanțare aferente perioadei de programare 2007-2013, în acest scop Autorității de Audit revenindu-i responsabilitatea elaborării rapoartelor finale de control și a opiniilor privind validitatea cererilor de plată finale. În data de 19 august 2015, Guvernul României a aprobat hotărârea privind închiderea programelor operaționale finanțate în perioada 2007-2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit (HG nr. 678/19.08.2015). Prin Decizia președintelui Autorității de Audit nr. 5/15.01.2015 a fost constituit un Grup de lucru intern pentru stabilirea activităților specifice închiderii programelor operaționale pentru perioada de programare 2007-2013. Acesta a definitivat lista temelor de pregătire și calendarul sesiunilor de instruire ce vor fi realizate la nivelul Autorității de Audit, un prim curs fiind organizat în data de 26 iunie 2015 și a vizat proiectele majore în contextul procesului de închidere.

La inițiativa Grupului de lucru, în data de 19 mai 2015, Autoritatea de Audit a organizat o reuniune privind pregătirea procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013, la care au participat înalți reprezentanți ai Ministerului Fondurilor Europene, Autorității de Certificare și Plată și ai tuturor autorităților

de management. În cadrul reuniunii, Autoritatea de Audit a subliniat necesitatea stabilirii termenelor de raportare aferente procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013 printr-o hotărâre de guvern, precum și importanța constituirii unui grup de lucru interinstituțional, la care să participe toate autoritățile responsabile pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a acestui proces.

Reuniune de lucru privind pregătirea procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013

Autoritatea de Audit a inițiat pregătirea activităților de audit specifice privind etapa de desemnare a autorităților responsabile de implementarea, gestionarea și controlul fondurilor derulate prin intermediul acestor programe operaționale. Scopul activităților de audit privind procesul de desemnare îl constituie emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului de management și control instituite la nivelul Autorităților de Management, Autorității de Certificare și Organismelor Intermediare, cu criteriile de desemnare stabilite în Anexa XII la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013. În acest scop a fost constituit de asemenea un Grup intern de lucru în baza Deciziei președintelui Autorității de Audit nr. 5 din 15.01.2015, fiind elaborată o primă versiune a listelor de verificare pentru desemnarea autorităților responsabile de gestionarea programelor operaționale pentru perioada 2014-2020, și identificate și fundamentate abordările de principiu privind noile atribuții ale Autorității de Audit (auditul conturilor, verificarea declarației de management și a rezumatului anual), precum și calendarul indicativ pentru desfășurarea activităților de audit viitoare.

În anii 2016 și 2017 au fost intensificate acțiunile de audit în contextul derulării la nivel național a **proceselor de încheiere al perioadei de programare 2007-2013**, fiind verificate cheltuielile declarate Comisiei Europene în anii 2015 și 2016, împreună cu efectuarea propriu-zisă a auditului la încheiere, conform cerințelor specifice stabilite de către Comisia Europeană, Autoritatea de Audit reușind cu succes să se încadreze în termenul-limită prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, respectiv 31 martie 2017.

Reuniune de lucru privind procesul de încheiere a programelor operaționale 2007-2013, concluzii și acțiuni viitoare

În data de 3 mai 2017, la inițiativa Autorității de Audit, a fost organizată o reuniune la nivel înalt privind închiderea programelor operaționale aferente perioadei de programare 2007-2013. Scopul principal al acestei reuniuni l-a constituit discutarea concluziilor rezultate în urma finalizării primului proces național de încheiere a unui ciclu bugetar ulterior aderării României la Uniunea Europeană, precum și acțiunile următoare necesar a fi întreprinse de către toate părțile implicate în cadrul sistemului național de management și control al asistenței financiare nerambursabile. Au participat vicepreședintele Guvernului României și ministrul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, ministrul delegat pentru Fonduri Europene, șeful Departamentului pentru Lupta Antifraudă, președintele Comisiei de Buget, Finanțe, Activitate Bancară și Piață de Capital din cadrul Parlamentului României. De asemenea, la reuniune a participat șeful Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, precum și șefii autorităților de management împreună cu personal de conducere din cadrul acestor autorități.

Domnul Aron Ioan Popa, președintele Autorității de Audit, a subliniat faptul că transmiterea pachetului de documente de încheiere pentru programele operaționale 2007-2013, ce a avut loc la sfârșitul lunii martie 2017, a fost rezultatul unei activități intense și dedicate și al unor eforturi deosebite din partea tuturor instituțiilor implicate. Cu toate că pregătirile au început devreme, fiind stabilit un calendar de lucru clar prin act normativ, pregătirea și finalizarea pachetului de încheiere nu au fost lipsite de dificultăți, termenele asumate fiind constant decalate și depășite, numeroase versiuni ale aceluiași document fiind transmise Autorității de Audit, îngreunând foarte mult procesul de audit.

Conducerea Autorității de Audit a reliefat faptul că pentru perioada de programare 2014-2020 trebuie învățat din experiența dobândită în cadrul procesului de închidere de la 31 martie 2017, având în vedere că în fiecare an, la 15 februarie, se vor desfășura procese similare, fiind necesară întărirea colaborării interinstituționale astfel încât fiecare structură implicată să își poată desfășura activitatea într-un mod adecvat, cu respectarea termenului impus de către regulamentele UE tuturor statelor membre ale Uniunii Europene.

C6.12.8. Perioada de programare 2014-2020

Cu privire la **desemnarea autorităților naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare 2014-2020**, obligațiile de audit ale Autorității de Audit privesc efectuarea auditului de desemnare în conformitate cu art. 124 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013. Pentru a fi desemnată, o autoritate națională trebuie să îndeplinească toate criteriile de acreditare stabilite prin Anexa XIII la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, iar opinia de audit privind îndeplinirea acestor criterii de către Autoritatea de Management și Autoritatea de Certificare trebuie să fie una fără rezerve. Aceasta înseamnă că sistemul de management și control instituit la nivelul unui program operațional răspunde integral cerințelor stabilite la nivelul Uniunii Europene, iar autoritățile naționale responsabile cu gestionarea programului sunt pregătite din punct de vedere formal să gestioneze asistența financiară alocată prin programul operațional. Testarea funcționării efective a sistemului de management și control instituit pentru fiecare program operațional în parte urmează a se efectua ulterior, de regulă anual, în cadrul auditului de sistem.

În vederea pregătirii auditului de desemnare, în anul 2016 au fost derulate la nivelul Autorității de Audit multiple activități pregătitoare, dintre care menționăm: elaborarea procedurilor de lucru și definitivarea listelor de verificare aplicabile în cazul auditului de desemnare, derularea unor activități de instruire cu auditorii pentru prezentarea cerințelor privind auditul de desemnare și a listelor de verificare ce sunt utilizate cu această ocazie, participarea la diverse reuniuni și întâlniri de lucru în care au fost analizate și discutate progresele înregistrate la nivelul programelor operaționale în ceea ce privește pregătirea documentelor necesare pentru obținerea acreditării.

Referitor la atribuțiile de audit aferente perioadei de programare 2014-2020, în 2016, Autoritatea de Audit a desfășurat 11 misiuni de audit, din care 2 misiuni de certificare și follow-up pentru Fondul European de Garantare Agricolă, o misiune care a vizat evaluarea respectării criteriilor de desemnare de către

autoritățile aferente Programului IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia, 2 misiuni privind evaluarea funcționării sistemelor de management și control în ceea ce privește Programele Naționale privind Fondul pentru Azil, Migrație și Interne (FAMI) și Fondul pentru Securitate Internă (FSI), o misiune privind verificarea legalității și regularității tranzacțiilor privind Programul Național privind Fondul pentru Securitate Internă, 2 misiuni ce au vizat verificarea implementării recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit de sistem în cadrul Programelor Naționale privind Fondul pentru Azil, Migrație și Interne (FAMI) și Fondul pentru Securitate Internă (FSI), o misiune privind auditul sistemelor de management și control pentru Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia, o misiune privind desemnarea autorităților naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare la nivelul Programului Operațional pentru Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD) și o misiune privind desemnarea autorităților naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare din cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria.

C6.12.9. Sesizarea Departamentului pentru Luptă Antifraudă

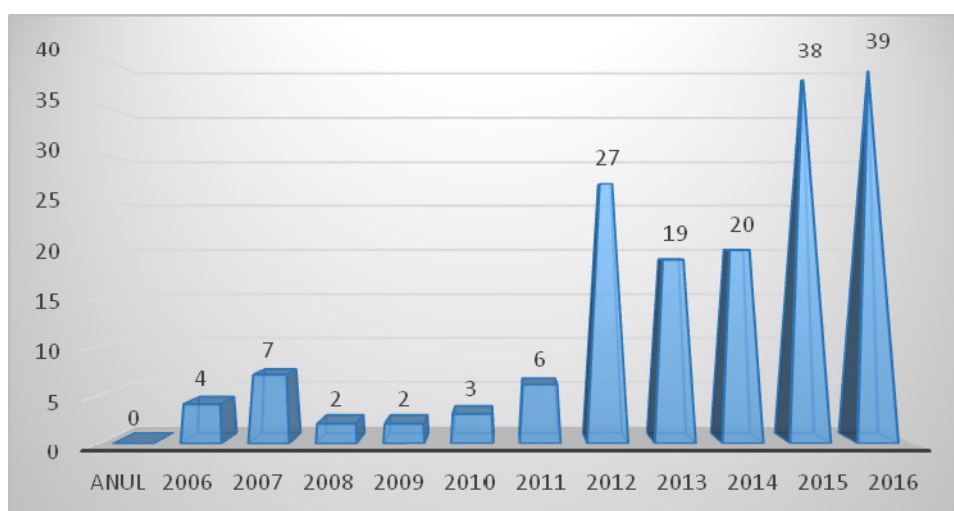
Baza legală pentru sesizarea organelor de urmărire penală este art. 33 alin. 4 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*.

Autoritatea de Audit sesizează Departamentul pentru Luptă Antifraudă în situația în care, ca urmare a misiunii de audit, descoperă indicii de fraudă ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene și bugetului național. Protocolul încheiat între cele două instituții facilitează derularea unor activități specifice în domeniul protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene.

Verificările de audit au detectat și cazuri în care există indicii cu privire la suspiciuni de fraudă, aceste cazuri fiind notificate organelor abilitate spre analiză și investigație. Cele mai multe au vizat crearea artificială a condițiilor pentru a putea beneficia de finanțare, existența unor potențiale conflicte de interese, atribuirea incorectă a unor contracte sau efectuarea unor plăți pentru cheltuieli nerealizate/fictive.

În ceea ce privește fondurile alocate României aferente **perioadei de programare 2000-2006**, Autoritatea de Audit a transmis până la 31 decembrie 2014 către DLAF **25 de sesizări de fraudă**, cu o valoare estimată a prejudiciului de **13.192 mii euro**.

În cazul fondurilor acordate României în cadrul perioadei de programare 2007-2013, Autoritatea de Audit a transmis până la 31 martie 2016 către DLAF **142 de sesizări privind suspiciunile de fraudă identificate**.

Evoluția numărului suspiciunilor de fraudă transmise la DLAF

C6.12.10. Litigii rezultate în urma acțiunilor de audit

În urma acțiunilor de audit efectuate de Autoritatea de Audit există în prezent, conform site-ului Ministerului Justiției – Portalul instanțelor de judecată, pe rolul instanțelor de judecată din România, un număr de 34 de dosare în materie de contencios administrativ și fiscal, având ca obiect suspendarea/anularea actelor administrative emise de instituție, dosare care se află în diferite stadii de judecată.

C6.12.11. Impactul constatărilor, recomandărilor și deciziilor Autorității de Audit

Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Reprezentanții Autorității de Audit au participat, în calitate de observatori la diverse întâlniri având ca temă consolidarea și armonizarea cadrului legislativ național cu modificările survenite la nivel european sau necesare în vederea clarificării unor aspecte punctuale.

Impactul implementării măsurilor dispuse recomandărilor Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi

Prin recomandările formulate autorităților responsabile de gestionarea fondurilor europene nerambursabile s-a solicitat recuperarea sumelor achitate beneficiarilor în mod necuvenit în situația în care acestea nu întruneau condițiile de eligibilitate stabilite prin acorduri/memorandumuri/contracte de finanțare sau alte reglementări prin care au fost stabilite cheltuielile eligibile. De asemenea, aceeași solicitare a fost adresată și atunci când au fost identificate abateri de la legislația națională și europeană, fie cea aplicabilă achizițiilor efectuate de beneficiarii de fonduri, fie cea care vizează eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare.

O preocupare permanentă a Autorității de Audit a fost și urmărirea implementării recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit. Implementarea acestor recomandări de către entitățile auditate are ca efect îmbunătățirea mediului de control intern de la nivelul fiecărei entități, creșterea disciplinei interne, prevenirea reapariției/repetării unor deficiențe care au o tipologie deja cunoscută, instituirea unor controale suplimentare în zonele care au prezentat slăbiciuni și creștere a eficacității și eficienței sistemului de management și control intern de la nivelul respectivei entități.

Impactul recomandărilor Autorității de Audit asupra procesului de elaborare a procedurilor operaționale privind gestiunea financiară a fondurilor europene la nivelul tuturor categoriilor de beneficiari

Recomandările Autorității de Audit au urmărit consolidarea sistemelor de management și control instituite astfel încât să fie asigurată o funcționare eficientă a acestora, iar cheltuielile efectuate să fie conforme cu prevederile legislației naționale și europene.

Impactul deciziilor Autorității de Audit asupra strategiilor globale/politicilor în domeniul gestiunii fondurilor europene

Pentru consolidarea sistemului de management și control instituit pentru diferitele categorii de fonduri au fost formulate recomandări care au vizat, în principal, aspecte referitoare la:

- ☛ completarea și/sau modificarea cadrului procedural astfel încât eficiența controalelor să fie îmbunătățită;
- ☛ monitorizarea adecvată a sarcinilor delegate altor entități în cazurile în care autoritățile responsabile de gestionarea programelor/fondurilor externe nerambursabile au delegat o parte din responsabilități altor organisme;
- ☛ consolidarea capacității administrative a autorităților responsabile cu gestionarea fondurilor prin dimensionarea optimă a personalului în raport cu volumul de activitate, reducerea fluctuației de personal, definirea și alocarea clară a sarcinilor și responsabilităților personalului, astfel încât să fie evitată o supra/subdimensionare a sarcinilor și atribuțiilor;
- ☛ creșterea fiabilității sistemelor de monitorizare financiară astfel încât datele și informațiile furnizate de către acestea diverșilor utilizatori (de ex.: Comisia Europeană, Autoritatea de Audit, Autoritatea de Certificare și Plată) să fie corecte, reale și de încredere.

În planul reglementărilor procedurale s-a urmărit ca acestea să fie puse în acord cu toate prevederile reglementărilor naționale și europene în condițiile asigurării unei acoperiri adecvate a tuturor zonelor de risc, instituirii unor controale de prim nivel, capabile să detecteze potențialele nereguli. De asemenea, s-a urmărit și flexibilizarea și eficientizarea activității interne, inclusiv prin evitarea dublării unor controale.

Principalele cauze care au determinat abaterile și deficiențele constatate

I. Deficiențe la nivelul sistemelor de management și control

Sistemele de management și control instituite la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile UE au prezentat, în unele situații, o capacitate redusă a controalelor de prim nivel de a identifica toate cazurile de posibile abateri de la cadrul legislativ sau de reglementare aplicabilă modului de utilizare a fondurilor europene.

Fiabilitatea, în multe cazuri scăzută, a verificărilor de management efectuate de autoritățile responsabile, precum și insuficiența numărului acestora, reprezintă una dintre cauzele principale de apariție a unor erori în cheltuielile declarate Comisiei Europene. Acest fapt a condus la identificarea de către Autoritatea de Audit a unor deficiențe în cadrul proceselor de evaluare-selecție, verificarea cererilor de rambursare/plată sau monitorizarea implementării proiectelor prin efectuarea unui număr insuficient de vizite la fața locului.

Alte deficiențe identificate în urma verificărilor de audit se referă la lipsa unor reconcilieri ale datelor pe diverse nivele de autorizare și validare, diverse aspecte procedurale necesar a fi prevăzute pentru întărirea verificării anumitor tipuri de cheltuieli.

O zonă importantă, care necesită atenție sporită din partea entităților auditate și care poate afecta funcționarea eficace a sistemelor de management și control, o reprezintă întârzierea implementării unor recomandări ale Autorității de Audit, în special cele ce privesc completarea/actualizarea procedurilor de lucru, rezultate în urma auditurilor de sistem.

II. Modul în care beneficiarii de asistență financiară nerambursabilă au derulat și implementat proiectele gestionate

Chiar și în condițiile în care sistemele de management și control au prezentat unele slăbiciuni, numărul erorilor identificate ar fi fost cu mult mai redus dacă la nivelul beneficiarilor de asistență financiară nerambursabilă ar fi existat o mai mare atenție și preocupare în ceea ce privește modul în care este respectată legislația aferentă implementării acestor tipuri de proiecte. Acest lucru rezultă, în mod evident, în urma deficiențelor identificate la nivelul tranzacțiilor operaționale.

O primă zonă de risc din care provine cea mai mare parte a **neregulilor cu impact financiar** este cea a **achizițiilor publice**. Deficiențele întâlnite privesc:

- ➡ Impunerea unor cerințe de calificare și selecție restrictive;
- ➡ Reducerea termenelor-limită de depunere a ofertelor fără respectarea prevederilor legale;
- ➡ Nerespectarea principiilor achizițiilor publice, în special a principiului transparenței și a principiului tratamentului egal;
- ➡ Modificarea criteriilor de calificare și/sau selecție ca urmare a numeroaselor solicitări de clarificări/ contestații depuse, fără a modifica și anunțul de participare în JOUE;
- ➡ Desemnarea unor oferte câștigătoare fără ca acestea să fi îndeplinit toate cerințele de calificare și selecție stabilite de autoritatea contractantă prin Documentația de atribuire;
- ➡ Încheierea unor acte adiționale fără respectarea prevederilor legale (în special în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor pentru acordarea de lucrări suplimentare ca urmare a unor condiții imprevizibile);

Cea de-a doua zonă majoră de risc în care au fost detectate **nereguli cu impact financiar** o reprezintă respectarea **normelor privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare** stabilite prin regulamente europene, prin acte normative naționale sau prin contractele de finanțare. Aceste deficiențe se referă la:

- ➡ Finanțarea unor proiecte neeligibile;
- ➡ Decontarea unor cheltuieli care nu respectă condițiile de eligibilitate specifice fiecărui program operațional;
- ➡ Decontarea unor cheltuieli care nu sunt susținute de documente justificative sau care sunt susținute de documente necorespunzător întocmite;
- ➡ Achiziționarea unor bunuri care, ulterior, nu au fost folosite în scopul proiectului sau care nu s-au regăsit la locul de implementare a proiectului.

Cea de-a treia zonă majoră de risc în care pot fi detectate nereguli cu impact financiar o reprezintă neîndeplinirea obiectivelor proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile, clar stipulate în cadrul contractelor de finanțare, aspect ce va fi cuantificat și evaluat în cadrul misiunilor de audit de închidere care sunt, în prezent, în derulare.

C6.12.12. În loc de concluzie

Ce am auditat:

✚ *Din 2007 până în prezent au fost auditate peste 5.200 de entități publice și private din cadrul sistemului de gestiune și implementare a fondurilor europene sau beneficiari de fonduri europene.*

Ce am constatat:

✚ *Cea mai mare parte din neregulile cu impact financiar provin din sfera achizițiilor publice și din nerespectarea normelor privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare. Nereguli cu impact financiar total în cheltuielile declarate Comisiei Europene în valoare de 426.118 mii euro.*

Ce recomandăm:

✚ *Cunoașterea și aplicarea legislației naționale și europene și utilizarea tuturor informațiilor relevante disponibile pentru a preveni sau pentru a detecta și corecta erorile înainte de declararea unor cheltuieli către Comisia Europeană (CE);*

✚ *Fondurile de la Uniunea Europeană de care beneficiază România trebuie să fie cheltuite la nivelul beneficiarilor de asistență financiară nerambursabilă respectând principiile bunei gestiuni financiare, și anume economicitatea (economie), eficiența și eficacitatea;*

✚ *Consolidarea verificărilor de prim nivel în vederea reducerii riscului apariției unor nereguli;*

✚ *Mai buna prevenție în sfera achizițiilor publice și în declararea cheltuielilor;*

✚ *Implementarea la timp și în totalitate a recomandărilor formulate cu ocazia misiunilor de audit.*

C6.12.13. Realizări ale Autorității de Audit

1. Îndeplinirea la timp și în condiții de calitate a tuturor obligațiilor prevăzute în regulamentele UE aplicabile categoriilor de fonduri auditate:

1.1. Pentru perioada de preaderare 2000-2006:

- ➡ Auditarea cheltuielilor declarate prin intermediul programelor PHARE, SAPARD, ISPA;
- ➡ Evaluarea funcționării sistemelor de management și control instituite pentru gestionarea acestor programe;
- ➡ Efectuarea verificărilor de audit pentru încheierea programelor PHARE, SAPARD, ISPA.

1.2. Pentru perioada de programare 2007-2013:

- ➡ Verificarea conformității sistemelor de management și control instituite pentru gestionarea programelor operaționale cu cerințele incluse în regulamentele europene;

- ➡ Evaluarea funcționării sistemelor de management și control pe parcursul întregii perioade de programare;
- ➡ Verificarea legalității și regularității tranzacțiilor și cheltuielilor efectuate la nivelul fiecărui program operațional;
- ➡ Rol activ în evaluarea măsurilor corective pentru eliminarea deficiențelor din cadrul sistemului de management și control și în deblocarea întreruperii plăților care au intervenit pe parcursul perioadei de implementare a programelor operaționale;
- ➡ Certificarea anuală a conturilor finanțate prin Politica Agricolă Comună;
- ➡ Asigurarea auditului pentru încheierea perioadei de programare.

1.3. Pentru perioada de programare 2014-2020:

- ➡ Efectuarea auditului în vederea desemnării noilor autorități responsabile cu implementarea și gestionarea programelor operaționale;

2. Construirea unei reputații europene de un înalt nivel profesional pentru Autoritatea de Audit, recunoscută de către serviciile CE. Toate documentele transmise de Autoritatea de Audit către CE în această perioadă au fost acceptate, aprobate/validate de către aceasta (Rapoarte anuale de control, Rezumate anuale, Strategii de audit);

3. Modernizarea instituțională a Autorității de Audit prin:

- ➡ Asigurarea angajaților Autorității de Audit, prin intermediul fondurilor europene, a unor condiții de lucru la standarde europene: sediu modern, dotări corespunzătoare (echipamente IT, mobilier, obiecte de inventar);
- ➡ Asigurarea unui mediu de lucru conform standardelor profesionale de audit, fiind asigurată independența, imparțialitatea și obiectivitatea, bazat pe dialog, analiză și raționament profesional;
- ➡ Asigurarea unui dialog profesional continuu între membrii echipei de audit și conducerea instituției, între nivelul central și cel regional;
- ➡ Asigurarea unui proces de recrutare transparent și competitiv;
- ➡ Asigurarea unei instruirii profesionale continue;
- ➡ Organizarea în 2013 a celei de-a 22-a Întâlniri anuale a Grupului Omologilor – auditori europeni din domeniul Instrumentelor Structurale, reprezentanți cu funcții de conducere din cadrul autorităților de audit din toate statele membre ale Uniunii Europene, Comisiei Europene, Curții Europene de Conturi și Departamentului pentru Lupta Antifraudă.

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1	
C1. Misiune, viziune, valori, competență, atribuții, activități, organizare și conducere	16
C1.1. Misiune, Viziune, Valori	16
C1.2. Mandat, competență și atribuții	18
C1.3. Obiectivele Curții de Conturi	21
C1.3.1. Obiectivele strategice	21
C1.3.2. Obiectivele generale	22
C1.3.3. Obiectivele specifice	22
C1.4. Activitatea specifică desfășurată de Curtea de Conturi	22
C1.5. Organizarea instituțională	24
C1.6. Conducerea și personalul	26
C1.7. Structura organizatorică	26
C1.7.1. Aparatul central al Curții de Conturi	27
C1.7.2. Aparatul Autorității de Audit	27
C1.7.3. Secretariatul general	27
C1.7.4. Structura teritorială	28
C1.8. Conducerea Curții de Conturi	28
C1.8.1. Atribuțiile Plenului	28
C1.8.2. Componenta Plenului Curții de Conturi în perioada 2008-2017	29
C1.8.2.1. Componenta Plenului Curții de Conturi în perioada 2008-2011	29
C1.8.2.2. Componenta Plenului în perioada octombrie 2011-octombrie 2014	34
C1.8.2.3. Componenta Plenului în perioada octombrie 2014-octombrie 2017	37
C1.9. Activitatea Plenului	40
C1.10. Activitatea conducerii executive	54
CAPITOLUL 2	
C2. Dezvoltarea capacității organizaționale	66
C2.1. Strategii	66
C2.1.1. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României	66
C2.1.1.1. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru 2010-2014	68
C2.1.1.2. Strategia dezvoltării instituționale a Curții de Conturi a României pentru 2016-2020	70
C2.1.2. Strategia de Comunicare a Curții de Conturi a României	74
C2.1.2.1. Strategia de Comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014	78
C2.1.2.2. Strategia de Comunicare a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020	79
C2.1.3. Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României	80
C2.1.3.1. Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014	85
C2.1.3.2. Strategia de resurse umane a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020	86
C2.1.4. Strategia IT a Curții de Conturi a României	87
C2.1.4.1. Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2011-2014	96
C2.1.4.2. Strategia IT a Curții de Conturi a României pentru perioada 2016-2020	96
C2.2. Standarde de audit, manuale, ghiduri, regulamente	98
C2.2.1. Standarde de audit ale Curții de Conturi a României	98
C2.2.2. Manuale	105
C2.2.2.1. Manualul de audit de conformitate	105

C2.2.2.2. Manualul auditului performanței	109
C2.2.2.3. Manualul auditului sistemelor informatice	115
C2.2.2.4. Manual de identitate vizuală – Sigla înregistrată la OSIM	119
C2.2.2.5. Manualul de audit financiar	123
C2.2.3. Ghiduri	126
C2.2.3.1. Ghid de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice	126
C2.2.3.2. Ghidul de audit al sistemelor informatice	134
C2.2.3.3. Ghidul auditului financiar al datoriei publice	139
C2.2.3.4. Ghidul privind efectuarea auditului de mediu	142
C2.2.3.5. Ghidul „Auditul de Conformitate privind legalitatea modului de utilizare a sumelor provenite din finanțări rambursabile”	148
C2.2.3.6. Ghidul auditului privatizării	155
C2.2.3.7. Ghidul noului angajat pentru auditorii publici externi	164
C2.2.3.8. Ghidul privind formarea profesională a personalului de specialitate	166
C2.2.3.9. Ghidul privind modul de verificare a achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale	167
C2.2.3.10. Ghid de elaborare a strategiilor	171
C2.2.4. Regulamente și coduri	173
C2.2.4.1. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități (RODAS)	173
C2.2.4.2. Statutul auditorului public extern și Codul de conduită etică și profesională	175
C2.2.4.2.1. Statutul auditorului public extern	176
C2.2.4.2.2. Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi	176
C2.3. Codul general al controlului intern/managerial privind activitatea specifică de audit/control	177
C2.4. Indicatorii de performanță	199
CAPITOLUL 3	
C3. Dezvoltarea capacității profesionale	234
C3.1. Resursele de personal	242
C3.1.1. Asigurarea resursei umane	242
C3.1.2. Structura și profilul personalului	247
C3.1.2.1. Structura personalului pe categorii de personal, sex și grupe de vârstă	247
C3.1.2.2. Ieșiri din cadrul Curții de Conturi în perioada octombrie 2008-iunie 2017	252
C3.1.2.3. Profilul profesional	259
C3.1.2.4. Profilul lingvistic	261
C3.2. Perfecționarea pregătirii profesionale	262
C3.2.1. Centre de pregătire profesională	264
C3.2.2. Seminarii de perfecționare a pregătirii profesionale – Curtea de Conturi	272
CAPITOLUL 4	
C4. Dezvoltarea capacității de a relaționa cu mediul extern	296
C4.1. Relații internaționale	296
C4.1.1. Organisme internaționale la care Curtea de Conturi este membră	296
C4.1.2. Acorduri de cooperare internațională	304
C4.1.3. Participarea la comitetele și grupurile de lucru ale INTOSAI	305
C4.1.4. Participarea la comitetele și grupurile de lucru EUROSAI	314
C4.1.5. Participarea la reuniunile Asociației Instituțiilor Supreme de Audit Francofone	328
C4.1.6. Activitatea Curții de Conturi a României în cadrul Comitetului de Contact al Instituțiilor Supreme de Control și Audit din UE	330
C4.1.7. Contacte bilaterale în România	347
C4.1.8. Contacte bilaterale în străinătate	360
C4.1.9. Întâlniri cu organisme europene și internaționale la sediul Curții de Conturi	372
C4.1.10. Participarea la congrese INTOSAI, EUROSAI	383
C4.1.11. Jubileu 150 ani de la înființarea Curții de Conturi a României	388
C4.2. Relații interne	412

C4.2.1. Colaborarea cu instituții și organizații profesionale	412
C4.2.2. Întâlniri cu instituții din țară la Curtea de Conturi a României	415
C4.2.3. Serviciul Comunicare, Imagine și Relații Publice	416
C4.2.3.1. Accesul la informațiile de interes public	416
C4.2.3.1.1. Domeniile de interes	417
C4.2.3.1.2. Soluționarea petițiilor/adreselor	418
C4.2.3.1.3. Tipul petiționarului/adresantului	418
C4.2.3.1.4. Modalitatea adresării	419
C4.2.3.2. Activitatea de soluționare a petițiilor	420
C4.2.3.3. Revista presei	427
C4.2.3.4. Gestionarea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese	430
C4.3. Publicații, rapoarte publice, website	432
C4.3.1. Revista Curții de Conturi a României	432
C4.3.2. Rapoarte publice	437
C4.3.2.1. Rapoarte publice anuale	438
C4.3.2.2. Rapoarte anuale privind finanțele publice locale	441
C4.3.2.3. Rapoarte anuale de activitate	443
C4.3.2.4. Rapoarte de control/audit încheiate în urma acțiunilor efectuate la cererea Parlamentului	446
C4.3.2.5. Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor de audit efectuate din proprie inițiativă	453
C4.3.2.6. Rapoarte cu privire la cazurile în care Curtea de Conturi a apreciat că sunt indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală și a sesizat organele competente	459
C4.3.2.7. Rapoarte de audit financiar asupra contului anual de execuție	461
C4.3.3. Pagina de Internet	464
C4.3.3.1. Portalul Extern	464
C4.3.3.2. Portalul Intern	477

CAPITOLUL 5

C5. Curtea de Conturi – Activități și rezultate	490
C5.1. Activitatea specifică desfășurată de Curtea de Conturi	490
C5.1.1. Entități în aria de competență a Curții de Conturi	490
C5.1.2. Entități verificate	491
C5.1.3. Abateri de la legalitate constatate	498
C5.1.3.1. Venituri suplimentare	502
C5.1.3.2. Prejudicii	507
C5.1.3.3. Abateri financiar-contabile	511
C5.1.4. Opinii exprimate	515
C5.1.5. Acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii	516
C5.1.6. Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate	518
C5.1.7. Constatări privind auditul public intern	522
C5.1.7.1. Constatări privind auditul public intern la administrația publică centrală	523
C5.1.7.2. Constatări privind auditul public intern la administrația publică locală	523
C5.1.8. Constatări privind controlul financiar preventiv	524
C5.1.8.1. Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică centrală	525
C5.1.8.2. Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică locală	525
C5.1.9. Concluzii generale privind constatările rezultate din activitățile specifice desfășurate	526
C5.2. Activitatea specifică de control al achizițiilor publice	527
C5.3. Asigurarea calității în activitatea de control/audit	539
C5.3.1. Prezentare generală	539
C5.3.2. Concluziile rezultate ca urmare a acțiunilor de evaluare la structurile de specialitate	541
C5.3.2.1. Elaborare, modificare și urmărire a realizării Programului de activitate a Curții de Conturi a României	542
C5.3.2.2. Respectarea prevederilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități	543

C5.4. Reprezentarea la instanțele judecătorești	546
C5.4.1. Departamentul juridic – Atribuții, Structură organizatorică	546
C5.4.2. Reprezentarea la instanțele judecătorești	552
C5.4.3. Sesizarea organelor de urmărire penală	562
C5.4.4. Avizarea unor proiecte de acte normative	569
C5.5. Activitatea Comitetului de etică	574
C5.6. Activitatea Comisiei pentru aplicarea unitară a prevederilor legale aplicabile în activitatea Curții de Conturi	585
C5.7. Activitatea de audit intern	594
C5.8. Suport financiar și logistic	598
C5.8.1. Execuția bugetară în intervalul 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017	599
C5.8.2. Execuția bugetară anuală în intervalul 1 ianuarie 2009-30 iunie 2017	611
C5.9. Suportul IT	618
CAPITOLUL 6	
C6. Autoritatea de Audit	628
C6.1. Misiune, Viziune, Valori, Rol, Competențe și Atribuții	628
C6.2. Obiectivele Autorității de Audit	632
C6.3. Organizarea instituțională	632
C6.4. Conducerea Autorității de Audit	633
C6.5. Mandat, strategie și tipuri de activități	635
C6.6. Standarde, metodologii, manuale, ghiduri, regulamente	637
C6.7. Elaborarea programelor anuale de activitate și pregătire profesională	645
C6.8. Măsurarea performanțelor instituției	646
C6.9. Dezvoltarea capacității profesionale	647
C6.10. Resurse financiare, baza materială	650
C6.11. Dezvoltarea capacității de a relaționa cu mediul extern	654
C6.12. Activitatea desfășurată de Autoritatea de Audit	659
C6.12.1. Entități verificate	660
C6.12.2. Proiecte verificate	660
C6.12.3. Acțiuni de audit	661
C6.12.4. Tipologia deficiențelor constatate	668
C6.12.5. Abordarea Autorității de Audit privind deficiențele de sistem	672
C6.12.6. Asigurarea calității auditului	673
C6.12.7. Închiderea perioadei de programare 2007-2014	674
C6.12.8. Perioada de programare 2014-2020	676
C6.12.9. Sesizarea Departamentului pentru Lupta Antifraudă	677
C6.12.10. Litigii rezultate în urma acțiunilor de audit	678
C6.12.11. Impactul constatărilor, recomandărilor și deciziilor Autorității de Audit	678
C6.12.12. În loc de concluzie	680
C6.12.13. Realizări ale Autorității de Audit	680

